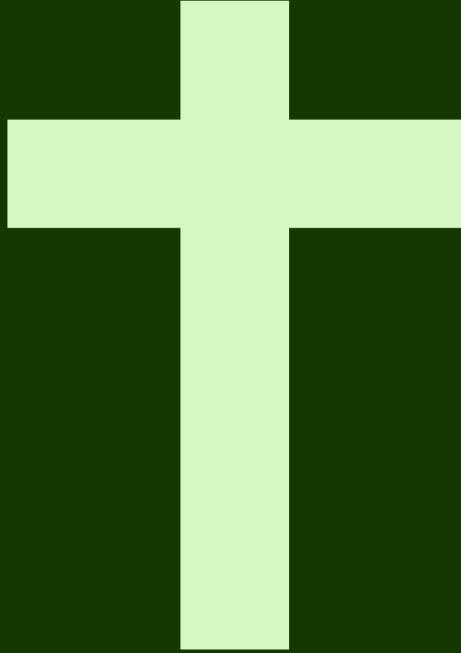

Testament Cobə de'en choe' dižə' ɟhe ancho

Jesocristán'

New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)

**Testament Cobə de'en choe' dižə' che ancho Jesocristən'
New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec, Yatzachi)**

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatzachi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatzachi [zav], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Yatzachi

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	54
SAN LUCAS	87
SAN JUAN	140
HECHOS	178
ROMANOS	228
1 CORINTOS	252
2 CORINTOS	276
GÁLATAS	291
EFESIOS	300
FILIPENSES	308
COLOSENSES	314
1 TESALONICENSES	320
2 TESALONICENSES	325
1 TIMOTEO	328
2 TIMOTEO	335
TITO	340
FILEMÓN	344
HEBREOS	346
SANTIAGO	365
1 PEDRO	372
2 PEDRO	380
1 JUAN	384
2 JUAN	390
3 JUAN	391
JUDAS	392
APOCALIPSIS	394

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj Sam Mtion'

Ḫaxta'o Jesocristən'

¹ Nga cho'en dižə' che de'e ḫaxta'o Jesocristən' dezd gan' gwxcete dia che'enə'. Na' nyoj la yoguə'əte de'e ḫaxta'ogüe' ca' gwzolaozən len de'e ḫaxta'ocho Abraannə' xte na'a. Jeso'osən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin', na' de'e Dabin' naque' xi'in dia che de'e Abraannə'.

² Abraannə' naque' ḫa Isaac, na' Isaaquən' naque' ḫa Jacob, na' Jacobən' naque' ḫa Joda len beṇə' biše'e ca' yela'. ³ Jodan' na' Tamar zjənaque' ḫaxna' Fares na' Sara. Na' Faresən' naque' ḫa Esrom, na' Esronnə' naque' ḫa Aram. ⁴ Arannə' naque' ḫa Aminadab, na' Aminadabən' naque' ḫa Naason, na' Naasonnə' naque' ḫa Salmon. ⁵ Salmonnə' na' Raab zjənaque' ḫaxna' Boos. Na' Boosən' na' Rot zjənaque' ḫaxna' Obed. Na' Obedən' naque' ḫa Isai. ⁶ Na' Isain' naque' ḫa Rei Dabin', na' Rei Dabin' naque' ḫa Salomon. Na' xna' Salomonnə' goque' xo'olə de'e Orias antslə ze'e yeca'a Rei Dabin' le' par gaque' xo'ole'.

⁷ Na' Salomonnə' naque' ḫa Roboam, na' Roboannə' naque' ḫa Abias, na' Abiasən' naque' ḫa Asa. ⁸ Na' Asan' naque' ḫa Josafat, na' Josafatən' naque' ḫa Joram, na' Jorannə' naque' ḫa Osias. ⁹ Na' Osiasən' naque' ḫa Jotam, na' Jotannə' naque' ḫa Acas, na' Acasən' naque' ḫa Esequias. ¹⁰ Na' Esequiasən' naque' ḫa Manases, na' Manasesən' naque' ḫa Amon, na' Amonnə' naque' ḫa Josias. ¹¹ Josiasən' naque' ḫa Jeconias na' biše'e ca'. Beṇə' ca' gwnitə' ca' tyempən' catə' beṇə' Babilonia ca' besyə'əche'exaxje' de'e ḫaxta'o chio'o beṇə' Izrael Babilonian'.

¹² Gwde besyə'əche'exaxje' lega'aque' Babilonian', goljə Salatiel xi'in Jeconiasən'. Na' Salatielən' naque' ḫa Sorobabel. ¹³ Na' Sorobabelən' naque' ḫa Abiod, na' Abiodən' naque' ḫa Eliaquim. Na' Eliaquinnə' naque' ḫa Asor. ¹⁴ Asorən' naque' ḫa Sadoc, na' Sadoquən' naque' ḫa Aquim. Aquinnə' naque' ḫa Eliod. ¹⁵ Na' Eliodən' naque' ḫa Eleasar, na' Eleasarən' naque' ḫa Matan. Na' Matannə' naque' ḫa Jacob. ¹⁶ Nach Jacobən' naque' ḫa Jwse ben' naquə be'en che Marian'. Na' Marian' naque' xna' Jeso'os ben' nzi' Crist, zeje dižə' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇəchən'.

¹⁷ Na' tyemp che de'e Abraannə' xte tyemp che de'e Dabin' goc žda' dia che'enə'. Na' goszolaon tyemp che de'e Dabin' xte catə'an beṇə' Babilonia ca' besyə'əche'exaxje' de'e ḫaxta'o chio'o beṇə' Izrael Babilonian' gozac yežda' dia che'enə'. Na' leczə dezd tyemp catə'an besyə'əche'exaxje' lega'aque' Babilonian' xte catə'an bžin žan' goljə Cristən' gozac yežda' dia che'enə'.

Catə' goljə Jeso'osən'

¹⁸ Na' quingan' goquə catə'an goljə Jesocristən'. Banaquən gwšagna' Marian' len Jwsen', na' ze'e ca'a Jwsen' le' par gaque' xo'ole', gwsa'acbe'ine' banoa' Marian' bdao'. Goc ca' chedə' Spirit che Diozən' benən par nič bgüendao' bda'onə' lo'o le'enə'. ¹⁹ Na' Jwsen' ben' banaquən si'e Marian' par gaque' xo'ole', goque' to beṇə' chon de'e güen lao Diozən'. De'e na'anə' bene' xbab cuejyichje' Marian' šižizə sin cui no gacbe'i par nič cui əgws'i'e le' zto'. ²⁰ Žlac chone' xbab gone' ca', to angl che Ḫancho Diozən' blo'elaogüe'e le' lao bišgal. Na' gože'ene': —Jwse, le' naco' xi'in dia che de'e Dabin'. Bito žebo' si'o Marian' par gaque' xo'olo'. Spirit che Diozən' benən par nič no'e bda'onə'. ²¹ Na' sane' to bi'i byo, na' əgws'i'o labo' Jeso'os chedə' yebeje' beṇə' gwlaž chele ca' xni'a de'e malən' beṇə' se'ejle' che'.

²² Na' de'en goquə yoguə' de'e ca' goc complir can' gwna Diozən' de'en bzoj to profet beṇə' be' xtižə' Diozən' cana', gwne':

²³ To no'ol güego' beṇə' nenaplažə'əchgua cuine' güe'e to bi'i byo dao' na' sane'ebo'. Na' si' labo' Emanuel.

Na' Emanuel zeje dižə': Zoczə' Diozən' len chio'o.

²⁴ Na' catə' beba Jwsen' beyož gwneine' yelən' ca', beteyo bene' can' gož angl che Xancho Diozən' le'. Jəxi'e Marian' liže'enə' par goque' xo'ole'. ²⁵ Pero Jwsen' gwdapəczə' le' respet xte catə'an gwxane' to bi'i byo dao', xi'ine' nech. Na' gwxi' labo' Jeso'os.

2

Magos ca' jəsə'alane'e Jeso'osən'

¹ Ca tyemp can' gwnabia' Rei Erodən', goljə Jeso'osən' Belennə', to yež gan' mbane Jodean'. Na' goquən' besə'əžin to chopə magos Jerosalennə', beṇə' za'ac galən' chla' bgüižən'. ² Na' gosə'əṇabene' beṇə' lao' syodan' gwse'e: —¿Gan' rei che beṇə' Izrael ca', be'en bagoljənə'? Nezetə' bagolje'enə' chedə' bable'ito' beljw che'enə' catə'an bla'an lažto'onə' galən' chla' bgüižən'. Na' za'ato' par niç güe'ela'oto'one'.

³ Catə' bene Rei Erodən' xtižə'əga'aque'enə', de'e juisy de'e goquene', na' leczə ca' yoguə'əloḷ beṇə' lao' syoda Jerosalennə'. ⁴ Nach btob Rei Erodən' yoguə'əloḷ bχoz əblao che chio'o beṇə' Izrael na' leczə yoguə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən', con beṇə' nitə' syodan'. Na' gwnabene' lega'aque' gan' naquən galjə Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. ⁵ Nach gwse' beṇə' ca' Erodən': —Belen nan' galje', gan' mbane Jodea, la' can' na to part Xtižə' Diozən' de'en bzoj to profet beṇə' be' xtiže'enə' cana'. Quinga nan:

⁶ Ca naquə yež Belen gan' mbane Jodea, naquəczən yež de'e zaquə'əchgua entr yež əblao ca' de'en zjəchi' Jodean', chedə' to beṇə' Belennə' gaque' beṇə' gwnabia', na' le' əggüia əgwye' chio'o beṇə' Izrael.

⁷ Nach Erodən' bene' mendad ja'ac magos ca' laogüe'enə' bgašə'əzə par niç gwnabene' lega'aque' tcho'a tšao' batə'əquən' besə'əle'ine' bla' beljon'. ⁸ Nach bsele'e lega'aque' Belennə', gože' lega'aque': —Le'e žja'ac Belennə' na' le'e žjəyediljyožə bida'onə'. Na' catə' yeželelebo' na' deyedixjue'ile nada' par niç leczə ša'a əžje'ela'ogua'abo'.

⁹ Beyož bosə'ozenag magos ca' can' gož rein' lega'aque', nach gwsa'aque' əzja'aque'. Na' ca naquə beljon' de'en besə'əle'ine' gan' chla' bgüižən' catə' cuiṇə' sa'ac lažga'aque'enə', zdan le'e yoban' žialaon laoga'aque'enə' bžinten gwzon gan' zo bida'onə', na' gwlezən'. ¹⁰ Na' besyə'əbeine' xte juisy ca de'en besə'əle'ine' beljon' de'e yoblə. ¹¹ Nach catə' gwso'e lo'o yo'onə' na' besə'əle'ine' bida'onə' len xna'abo' Marian'. Nach bosə'əzo xibga'aque' gwso'elaogüe'ebo'. Na' bosə'əsaljo caj chega'aque' ca' na' gosə'əbeje' or, yal na' to xnižə' yag de'en chla' zix de'en ne' mirra par gwso'ebo'on. ¹² Pero na' Diozən' gwdixjue'ine' magos ca' lao bišgal de que bito yesyə'ədie' gan' zo Rei Erodən'. De'e na'anə' besyə'əque'e yetolə nez par jəya'aque' lažga'aque'enə'.

Jwsen' len Marian' na' len Jeso'osən' ja'aque' Egipton'

¹³ Na' catə' babesa'ac magos ca', to angl che Xancho Diozən' bloe' laogüe' Jwsen' lao bišgal, na' gože'ene': —Gwyas, gwche' bida'onə' na' xna'abo'onə' le'e žja'ac Egipton' na' sole xte catə'əch əṇia' le'e batə'əquə' gwaquə yesa'acle, chedə' Erodən' banži'e bia' yeyilje' bida'onə' par gote'ebo'.

¹⁴ Nach nencal gwyas Jwsen', gwche'e bida'onə' len xna'abo'onə' zja'aque' Egipton'. ¹⁵ Nach gwnite'e Egipto na'azə xte catə'əch got Erodən'. Na' de'en gwso'one' ca' goc complir de'en bzoj to profet beṇə' be' xtižə' Diozən' cana'. Quinga bzoje' de'en gwna Xancho Diozən': “Chixjue'ida' Xi'ina'anə' yeze'e Egipton'.”

Erodən' bsele'e soldad par gwso'ote' yoguə' bi'i byo dao'

¹⁶ Na' lao bazja'aque' Egipton' Erodən' lechgualə bžejene' catə' gocbe'ine' gosə'əxoayag magos ca' le' de'en cuich besyə'ədie' gan' zo'enə'. Na' segon can' gwyejni'ine' catə' gwnabene' lega'aque' antslə do batə'əquən' bla' beljon', bsele'e soldad che' ca' par jse'ete'

yoguə'ələl bi'i byo che'en dao' zelao bi'i chop ize, bi'i ca' gwsa'aljə Belennə' na' yez-
iquə'əchlə yež ca' zjənyečj zjəmbi'i Belennə'. ¹⁷ Na' laogüe de'en gwso'ote' bi'i byo dao'
ca', goc complir can' bzoj de'e profet Jeremiasən', ben' be' xtižə' Diozən' cana', gwne':

¹⁸ Gaquə bgüine bgüežən' yež de'en nzi' Rama.

No'ol ca' zjənaquə xi'in dia che de'e Raquelən'

lechguale yesyə'əyašə' yesyə'əgüinlaže'e che yoguə' xi'in da'oga'aque' ca' əsa'at.

Na' bito se'enene' par no yeyo'exen lega'aque'.

¹⁹ Lao ne'e nitə' Jwse ca' Egipton' got Erodən'. Nach to angl che Xancho Diozən' bloe'
laogüe' Jwsen' lao bišgal. ²⁰ Na' gože'ene': —Gwyas, beče' bida'onə' len xna'abo'onə' na'
le'e žjəya'ac Izraelən'. Bagwsa'at beṇə' ca' besyə'əyilj bida'onə' par so'ote'ebo'.

²¹ Nach gwyas Jwsen' beče'e bida'onə' len xna'abo'onə' jəya'aque' lažga'aque' Izraelən'.

²² Pero Jwsen' catə' benene' de que Arquelaon' bedie' belane' xlatjə de'e xə' Erodən',
bžebe' žjəya'aque' gan' mbane Jodean'. Na' Diozən' gwdixjue'ine' le' lao bišgalən' de
que bito žjəya'aque' Jodean' sino que žjəya'aque' gan' mbane Galilean'. ²³ De'e na'anə'
besyə'əžine' syoda Nasaretən' na' jəsyə'ənite'e. Na' de'en jəsyə'ənite'e Nasaretən' goc
complir de'en bosozoj de'e profet ca' cana' gosə'əne' che Jeso'osən' de que beṇə'
yesə'əsi'ene' beṇə' Nasaret.

3

Juan ben' bchoa beṇə' nis gwdixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

¹ Na' gwde zan iz, Juan ben' bchoa beṇə' nis gwyeye' latjə dašən' gan' mbane Jodean'.

² Na' gwdixjue'ine' beṇə' gože' lega'aque': —Le'e yedinje xtolə'əle ca', chedə' babžin ža catə'
Diozən' ben' zo yoban' nabi'e con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə.

³ De'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' bzoje' che Juannə', gwne':

To beṇə' əne' zižjo latjə dašən', əne':

“Le'e so probnid par əgwzenagle che Xancho' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle che' catə'an yide', de'en gonle ca' gwxaquə'əleben can'
chonle chxi' chloale nez ca' catə' chidə to beṇə' blao.”

⁴ Na' Juannə' gwyaze' lachə' de'en gwso'one' len yišə' xa cameyən'. Na' par dobye
che' bchine' to pedas yid. Na' gwdaogüe' bišə'əzo, na' leczə gwdaogüe' ši'in bia ser, bia
nitə' yixə'. ⁵ Beṇə' Jerosalennə', na' beṇə' ca' ža' yoguə' yež ca' gan' mbane Jodean', na'
leczə beṇə' ža' yež ca' nyečj mbi'i yao Jordannə' gwsa'aque' ja'aque' gan' zo Juannə' par
bosozojə' xtiže'enə'. ⁶ Na' bosə'əxoadole'e lao Diozən', na' Juannə' bchoe' lega'aque'
nis lo'o yao Jordannə'.

⁷ Na' leczə ja'ac zan beṇə' Izrael beṇə' ca' zjənchoj zjənzi' fariseo, na' beṇə' ca' zjənzi'
sadoseo. Ja'aque' par bchoa Juannə' lega'aque' nis, Nach Juannə' gože' lega'aque': —Le'e
nacle beṇə' goxoayag na' naljele. ¿Echaquele de que guaquə yexonjele castigon' de'en
əselə' Diozən' par le'e? ⁸ Cheyalə' gonle de'en naquə güen par nich əsa'acbe'i beṇə' yoblə
de que baboša' yichjla'ažda'olen'. ⁹ Na' bito gonle xbab de que Diozən' bito gone' le'e
castigw che xtolə'əlen' laogüe de'en nacle xi'in dia che de'e Abraannə'. Bito nacho de que
lechguale chyažje Diozən' le'e. Guaquə gone' par nich yej quinga yesyə'əyaquən xi'in dia
che de'e Abraannə'. ¹⁰ Ca naquə le'e šə cui chonle can' chazlažə' Diozən', gwxaquə'əlebele
ca to yag frot de'e cui bi frot chbian. Na' ca naquə yoguə'əte yag frot de'e cui bi frot
chon, chəsə'əchog beṇə' len na' chəsə'əzeye'en. ¹¹ Na' ca naquə le'e chedinjele xtolə'əle
ca', nada' de'e li chcho'a le'e nis. Na' ze'e yidə ben' gon par nich so Spirit che Diozən'
lo'o yichjla'ažda'ochon' na' nabi'an chio'o. Na' Spiritən' naquən ca yi' na' gwxi' gwloan
yichjla'ažda'ochon' len bitə'ətezə de'e mal. Ben' yidə zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a
par gaca' xmose'. ¹² Be'enan' gone' len chio'o can' choncho catə' chdecho trigon' rner,
na' chzeycho yix bebən'. Na' šə chonlilažə'əcho Diozən', yotobe' chio'o par nich socho

txen len le', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le', əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' de'en cuiczə cheyol.

Catə' gwchoa Jeso'osən' nis

¹³ Na' gwza' Jeso'osən' gan' mbane Galilean' na' gwyeje' gan' zo Juannə' cho'a yao Jordannə' par niçh Juannə' bçhoe' le' nis. ¹⁴ Na' Juannə' benczə yichjlaogüe' caguə gone'ene' gwçhoe' Jeso'osən' nis. Gože'ene': —Chyažjłəda' əgwçho' nada' nisən' na' nadə'alan' zedenabdo' gwçhoa' le' nisən'.

¹⁵ Nach Jeso'osən' gože' Juannə': —Gone'e bçhoa nada' nisən'. Cheyalə' goncho ca' par niçh gaguə complir yoguə'əloł de'en non Diozən' mendad gaguə.

Nach gwçheb Juannə' bçho'ene' nisən'. ¹⁶ Na' catə' beyož gwchoa Jeso'osən' nisən', le'e bechojte' lo'o nisən', na' le'e byaljwte le'e yobanə' na' ble'i Jeso'osən' gan' zo Diozən'. Ble'ine' Spirit che Diozən' betjən ca to ngolbexə na' bžinən gwzon len le'. ¹⁷ Na' gwse'enene' gwna Diozən' ben' zo yoban': —Bengan' Xi'ina', ben' chacda' chei, lechgualə cheba chezaquə'əlaža'a le'.

4

Gwlo'oyelə' gwxiye'enə' Jeso'osən' gone' de'e mal

¹ Na' Spirit che Diozən' benən par niçh gwyej Jeso'osən' latjə dašən', par niçh gwlo'oyelə' gwxiye'enə' le' gone' de'e malən'.

² Na' bitobi gwdao Jeso'osən' lao çhoa ža çhoa yel, na' catə' gwde de'e çhoa žanə' gwdone'. ³ Na' gwxiye'enə' bgüiguə'an gan' zo Jeso'osən', gožə'an le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən', gož yej quinga yesyə'əyaquən yetxtil.

⁴ Nach gož Jeso'osən' len: —Nyojczə Xtižə' Diozən' nan: “Caguə yelə' guao na'azən' əbane chio'o beṇəçh sino leczə chyažjecho yoguə'əloł dižə' de'en na Diozən' par əbancho.”

⁵ Na' gwçhe' gwxiye'enə' le' yichjo' yo'odao' əblao che chio'o beṇə' Izrael de'en zo Jerosalennə' na' gwlequən le' gan' le'ezelaogüe naquə sibə. ⁶ Na' gožən le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən' bexitə' nga par che'elə, la' nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan: Ešelə' Diozən' angl che' ca' par əsa'aclene' le', na' əso'oxe'e le' par niçh bito əçhego'o no yej.

⁷ Na' gož Jeso'osən' gwxiye'enə': —Leczə can' nyojən le'e Xtižə' Diozən', nan: “Bito con goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə'.”

⁸ Na' gwxiye'enə' gozche'en le' to lao ya'a de'e naquə lechgualə sibə, na' blo'in le' yoguə' nasyon de'en zjəchi' lao yežlyon' ca naquə dechgua yelə' chnabia' çhega'acquannə'. ⁹ Nach gožən le': —Yoguə' de'e quinga chle'ido' nga goṇa'an le' šə gwzo xibo' laogua' nga par güe'elaogo'o nada'.

¹⁰ Nach gož Jeso'osən' len: —Gwchi'izə' ca'alə nga Satanas. Nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan: “Cheyalə' šejni'alažə'əcho tozə Xancho Diozən' na' tozə le' güe'ela'ocho.”

¹¹ Na' bebi'izə' gwxiye'enə' len le', nach besə'əžin balə angl ca' jse'eclene'ene'.

Jeso'osən' gwzolaogüe' chyixju'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

¹² Na' Jeso'osən' gwze'e Jodean' par gwyeje' Galilean' catə' benene' de que bade Juannə' ližyan'. ¹³ Na' gwze'e Nasaretən' jsoe' syoda Capernaum de'en chi' cho'a nisdə'onə' do gan' chi' distrit de'en nzi' Sabolon na' Neftali. ¹⁴ Na' de'en jəyezoe' syodan' goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən', ben' be'e Xtižə' Diozən' cana' gan' nan:

¹⁵ Le'e gwzenag, le'e beṇə' Galilea, le'e cui nacle beṇə' Izrael, na' nitə'əle distrit Sabolon na' Neftali de'en mbane yešlā'alə nisdə'onə' na' yao Jordannə'.

¹⁶ Nçhoł yichjla'ažda'olen' pero Diozən' əsele'e to beṇə' cue'e be'eni' xen lo'o yichjla'ažda'olen'.

Nacle ca beṇə' guat len yichjla'ažda'olen' por ni che de'e malən' chonle, pero be'enə' əselə' Diozən' yocobe' yichjla'ažda'olen'.

17 Na' dezd tyemp na', Jeso'osən' gwzolao gwduxjui'e gwne': —Le'e yedinje xtolə'əlen', chedə' babžin ža ņabia' Dioz ben' zo yoban' con notə'ətezə beŋə' əso'e latjə.

Jeso'osən' gwleje' tap beŋə' gwxen bel par gwsa'aque' disipl che'

18 Na' goquən' lao zda Jeso'osən' cho'a Nisdao' Galilean' ble'ine' chopə beŋə' gwxen bel, choso'ozalē'e yixjw bel chęga'aque'enə' lo'o nisən'. Zjənaquə chopə biše'e. Toe' le' Simon Bed, na' yetoe' Ndres. 19 Nach gože' lega'aque': —Le'e da len nada'. Le'e nacle beŋə' gwxen bel, na' ņa'a əgwzejni'ida' le'e par nič gonle ca so'ombia' beŋə' nada'.

20 Na' le'e gosə'əbejyichjtega'aque' yixjw bel chęga'aque' ca' nach ja'aclene' Jeso'osən'.

21 Nach gwsa'aque' yelatə' na' jəsyə'ədi'e Jacob len Juan chopə biše'e, len xaga'aque' Sebedeo. Že'e to lo'o barcw chesyə'əyone' yixjw bel chęga'aque'enə'. Na' leczə gwŋabe Jeso'osən' Jacobən' len Juannə' par žja'aclene' le'. 22 Na' le'e bosyo'ocua'anlentie' xaga'aque' Sebedeon' barcon' na' ja'aclene' Jeso'osən'.

Jeso'osən' bsed blo'ine' beŋə' zan

23 Na' gozac catə' Jeso'osən' gwyje' yoguə' yež ca' zjəchi' gan' mbane Galilean', gwzolaogü'e bsed blo'ine' beŋə' ca' zjəža' lo'o yo'odao' ca' gan' gwso'elao' beŋə' Izrael ca' Diozən'. Na' gwduxjui'e dižə' güen dižə' cobən' de que Diozən' ņabi'e con notə'ətezə beŋə' əso'e latjə. Na' Jeso'osən' beyone' yoguə' beŋə' ca' chse'i gwde gwde yižgü'e. 24 Na' gosə' gwłaljə yoguə' de'en ben Jeso'osən' doxenlə nasyon Siria. Nach beŋə' Siria ca' jso'e yoguə' beŋə' ca' chsa'acšene laogü'e'enə', beŋə' ca' chse'i zan clas yižgü'e na' beŋə' ca' chse'ey chesə'əla, na' len beŋə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque', na' len beŋə' ca' chsa'az šon, na' beŋə' ca' zjənat to part cuerp chęga'aque'enə'. Na' beyone' yoguə'ətega'aque'. 25 Na' zan beŋə' za'ac distrit che Galilea, na' beŋə' za'ac yež ca' gan' nzi' Decapolis, na' beŋə' za'ac syoda Jerosalennə', na' beŋə' za'ac yež ca' yelə' distrit che Judea, nach beŋə' za'ac yešl'a' yao Jordannə' jəsə'ənaogü'e le'.

5

Dižə' de'en bsed blo'i Jeso'osən' to lao ya'a blo'ine' non' zjəzo mbalaz

1 Na' Jeso'osən' catə' ble'ine' beŋə' zan zjənžag, gwloe' gwchi'e to lao ya'a. Na' gosə'əbiguə' disipl che' ca' gan' chi'enə'. 2 Nach gwzolao bsed blo'ine' lega'aque', gwne':

3 —Le'e chache'ile de que chyažjele gaquəlen Diozən' le'e, zole mbalaz chedə' bacho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

4 Na' le'e zole trist lo'o yichjla'ažda'olen' por ni che xtolə'əle ca', mbalaz sole chedə' Diozən' yeyonxenlaže'e le'e.

5 Na' le'e laogü'e de'en chzexjw yichjle len Diozən' na' len beŋə'chən', mbalaz sole chedə' Diozən' gone' par nič gaquə güen chele can' baben Diozən' lyebe.

6 Na' le'e chzelažə'əchgualē gacle beŋə' güen lao Diozən', zole mbalaz chedə' Diozən' bachaclene' le'e par nič gacle beŋə' güen laogü'e'enə'.

7 Na' le'e cheyašə'əlažə'əle beŋə' yoblə, mbalaz zole chedə' leczə ca' Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e le'e.

8 Na' le'e banacle beŋə' la'aždao' xi'ilažə', zole mbalaz chedə' žjəyezole txen len Diozən'.

9 Na' le'e chogo'ole yelə' chxenlažə' che beŋə' ljuežjle ca' chesə'ədilə, mbalaz zole chedə' la' Diozən' bagwcue'e le'e ca' xi'ine'.

10 Na' le'e choso'ochi' choso'osaquə' beŋə' le'e laogü'e de'e chontezle de'en naquə güen lao Diozən', zole mbalaz chedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

11 Na' catə' chesə'əzi'ichižə' beŋə' le'e na' chesə'əsaquə'əzi'e le'e na' chso'e yoguə' claste dižə' güenlažə' contr le'e por ni che de'en chonlilažə'əle nada', bia'aczə sole mbalaz.

12 Cheyalə' yeba yezaquə'əlažə'əchgualē la'anə'əczə za'ac de'e ca' contr le'e chedə' Diozən' gone' par nič gaquə'chgua de'e güen chele catə' yežinle gan' zoe'enə'. Can' chso'one beŋə'

ca' le'e leczə can' gwso'one de'e xaxta'ocho ca' de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

Naccho ca zedə' na' ca be'eni' par len beṇə' ža' yežlyo nga

¹³ Ca zedə' chaclenən par ničh caguə cuiayi' no yid belə', le'egatezə ca' le'e chaclenle par ničh beṇəchən' cui chso'ontequē' de'e mal. Na' šə zedə'an bitoch bi zxi' naquən, nezecho bito bi gac goncho par ničh yeyaquən zxi' de'e yoblə. Na' bitoch bi zaquə'an lete goschon fuerlə na' əgwlej əgwšošj beṇə' len. Can' gaquə len le'e šə cuich gonle can' chene'e Diozən'.

¹⁴ Ca be'eni' chaclenən beṇə' par chəsə'ənezene' gan' cheyalə' žja'aque', ca'aczən' chaclenle beṇə' par chəsə'ənezene' nac chene'e Diozən' so'one'. Na' can' notə'ətezə beṇə' chac chle'ine' to syoda xen de'en chi' to lao ya'a, ca'aczən' notə'ətezə beṇə' chac chle'ine' de'e güenṇə' chonle. ¹⁵ Catə' chgualə'əle to yi' bito chdosə'əlen žomə sino chda'alen le'e ze'e par chse'eni'in len yoguə' beṇə' ža' lo'o yo'onə'. ¹⁶ Na' ca naquə le'e ža, cheyalə' sotezə sole gonle de'e güenṇə' par ničh yesə'əle'i beṇə' len na' əso'elaogüe'e Xacho Diozən' ben' zo yoban'.

Jeso'osən' bsed blo'ine' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'

¹⁷ Bito gonle xbab de que nada' za'a zedeyena' par ničh lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'en bosozoj de'e profet ca' cana' cuich so'onən žin. Za'a par ničh gaquə complir yoguə'əloj de'en bsi' Diozən' xneze gaquə ca de'en bosozoj beṇə' ca'. ¹⁸ De'e li chnia' le'e, xte ca te che yežlyo nga len de'e ca' chle'icho le'e yoban', ni to letr dao' ni to asento de'en nyoj le'e lein' cui ten ca'azə xte que gaquə yoguə'əloj de'en chene'e Diozən' gaquə. ¹⁹ De'e na'anə' yoguə' de'e ca' zjənyoj de'en chene'e Diozən' gonle, la'aṇə'əczə šə lebeyožə to de'e dao', legonən. Notə'ətezle šə əchoele cui gonle can' none' mendadən', na' šə leczə əgwlo'ile beṇə' yoblə cui so'one' can' none' mendadən', Diozən' bito gone' le'e yelə' bala'aṇ catə' yežinle yoban' gan' chnabi'enə'. Na' notə'ətezle šə gonle can' none' mendadən' na' šə leczə gwlo'ile beṇə' yoblə so'one' can' none' mendadən', Diozən' gone' le'e yelə' bala'aṇ catə' yežinle yoban' gan' chnabi'enə'. ²⁰ Echnia' le'e, beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' bito zjənaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' güen lao Diozən'. Na' šə yichjla'ažda'olen' bito gaquəchən güen lao Diozən' cle ca' chega'aque'enə', bito yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

Choncho de'e mal šə chž'a' ljuēžjcho

²¹ Na' leczə bsed blo'i Jeso'osən' lega'aque' gwne': —Baṇezele can' gož de'e Moizezən' de'e xaxta'ocho ca': “Cui no gotle. Na' šə no got ljuēžj beṇəche', jostis ca' choglaogüe'en che' de que cheyalə' gate'.” ²² Na' nada' chnia' le'e notə'ətezle šə chž'a' ljuēžj beṇəchle zaquə'əczən par gatle ca to castigw chele žalə' ca', na' notə'ətezle šə chžia chnitə'əle ljuēžjle zaquə'əczən par so'on beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən' castigw chelen'. Na' notə'ətezle šə cholgüiž ljuēžjle dižə' pesad, zaquə'əczən par yoselə' Diozən' le'e lao yi' gabil.

²³ Cheyalə' socho binlo len ljuēžj beṇəchcho. Na' la'aṇə'əczə catə' bazole lo'o yo'odao' par əgwnežjwle bi de'en əgwnežjwle güe'ela'ole Diozən', šə žjsa'alažə'əle de que babenle contr to beṇə' ljuēžjlen', ²⁴ na'azə cheyalə' yocua'aṇle šlož de'en noxə'əlen'. Zgua'atec žjəyeye'exenle beṇə' ljuēžjlen', nach gaaquə žjəyenežjwle de'en bagwlejle par güe'ela'ole Diozən'.

²⁵ Catə' to beṇə' gonle xya che' na' əche'e le'e lao jostis, legonlene' regl binlo lao ngo'ole nezən' par ničh na' cui che'e le'e lao jostisən'. Šə bito gonle ca' ža, catə' əžinle lao jostisən' gone' le'e lao na' polsian' par yosə'əže'e le'e ližya. ²⁶ Echnia' le'e, bito yebeje' le'e xte catə' chixjwle doxen de'en chalə'əlen'.

De'e malən' choncho šə chgo'o xtocho

²⁷ Baṇezele can' gwna de'e Moizezən': “Bito co'o xtole na' bito cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə.” ²⁸ Na' nada' chnia' le'e de que notə'ətezle šə chgüiale

to no'olə na' chzelažə'əle solenlene', banaple dolə' chedə' tozəczə ca malən' bachonle lo'o la'ažda'olen' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'.

²⁹ Na' de'e na'anə' əchnia' le'e, šə de'en chle'ile len jəlaole chonən par niç əxople gonle de'e malən', nca'alə xneze žalə' cui žia jelaolen'. Len nca'alə xneze cuejlen cle ca cuiayi'ile lao yi' gabilən' por ni che len. ³⁰ Na' šə de'en chonlenle na'ale ca' chonən par niç əxople gonle de'e malən', nca'alə xneze žalə' cui žia na'ale na'anə'. Len nca'alə xneze chogga'aclen cle ca cuiayi'ile lao yi' gabilən' por ni che lega'aquən.

Beṇə' csad ca' bito cheyalə' yesyə'ala'a ljuežjga'aque'

³¹ Leczə nezele can' gwna de'e Moizežən': "Notə'atezə beṇə' yele'e no'ol che'enə', cheyalə' chas to act ga güe'en dižə' de que besyə'əle'enə'." ³² Na' nada' əchnia' le'e de que notə'atezle yela'ale no'ol chelen', šə bito naque' to no'olə go'o xtoi, gonle par niç gague' ca to no'olə go'o xtoi. Na' notə'atezle yošagna'ale len to no'olə beṇə' bela'a ben' chei le', leczə tozəczə ca malən' chonle len beṇə' ca' chesə'əgo'o xtoi.

Jeso'osən' bzejni'ine' che jorament ca'

³³ Na' leczə banezele can' gož de'e Moizežən' de'e xaxta'ocho ca': "Bito əgwzole jorament lao Xancho Diožən' catə' ənale to de'en gonle šə cui gonle complir can' nalənə'. Catə'an chzole jorament lao Xancho Diožən', cheyalə' gonle can' chonle lyeben' laogüe'enə'."

³⁴ Pero na' nada' chnia' le'e, cuat əgwzole joramentən' por bitə'atezə, nic por yoba chedə' na'anə' zo Diožən' chnabi'e. ³⁵ Na' nic əgwzole joramentən' por yežlyon' chedə' den xni'a Diožən'. Na' nic əgwzole joramentən' por syoda Jerosalennə' chedə' naquən syoda che Diožən' ben' naquə le'ezelaogüe Rei blao. ³⁶ Na' nic gon yichjlen' testigw de que cho'ele dižə' li, chedə' bito gaquə gonle par niç yišə' yichjlen' yeyaquən šyiš o yeyaquən gasj. ³⁷ Cheyalə' güe'ele por dižə' li niç cui əyažjən əgwzole jorament par se'ejle'e beṇə' chele. Šə chyažjən bichlə dižə' de'e ənale par se'ejle'e chele, nacbia' gwxiye' nan' chnabia'an yichjla'ažda'olen'.

Bito co'olažə'əcho beṇə' contr checho

³⁸ Šə to beṇə' gone' zi' jelaolenə' nezele de que lei de'en bzoj de'e Moizežən' nan de que guaquə gonle zi' jelaogüe'enə'. Na' šə to beṇə' əxope' to leyle leczə nezele de que lein' nan guaquə əxople to che'enə'. ³⁹ Pero na' nada' əchnia' le'e, bito əgwžonle gon beṇə' de'e mal len le'e. Šə to beṇə' cape'e šla'a xaguə'əlen', le'e güe' latjə cape'e de'en yešla'a. ⁴⁰ Šə to beṇə' chene'ene' əque'e xcamislen' laogüe de'en chalə'əle latə' xmeche', güe'etele latjə əque'e len xadoṇ chelen'. ⁴¹ Na' šə to beṇə' blao gone' byen šejlenlene' gua'ale yoa' che'enə' to kilometro, le'e šejlene' gua'alēn yeto kilometro. ⁴² Na' šə bi de'en chṇabe beṇə' le'e, le'e güe'en. Na' le'e cueje šə bi de'e chṇabe' cuejlēne'.

Cheyalə' gaguecho che beṇə' contr checho

⁴³ Na' leczə banezele can' chəsə'əne': "Cheyalə' gaguele che beṇə' migw chele na' gue'ile beṇə' contr chele." ⁴⁴ Pero nada' əchnia' le'e, le'e gague che beṇə' contr chelen', le'e nabe Diožən' gaquə de'e güen che beṇə' ca' choso'ožia choso'onitə' le'e. Na' le'e gon de'e güen len beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'e, na' le'e gon orasyon lao Diožən' par beṇə' ca' chsa'adə' le'e dižə', na' par beṇə' chəsə'əsaquə'əzi' le'e. ⁴⁵ Šə gonle ca' na'achən' əsa'acbe'i beṇə' de que nacle xi'in Xacho Diožən' ben' zo yoban'. Le'enə' chone' ca chla' bgüizən' par yoguə'əlol beṇə' la'anə'əczə šə chso'one' de'e güen o šə chso'one' de'e mal. Na' leczə chone' par niç chac yejw par yoguə'əlol beṇə' ža' yežlyon' la'anə'əczə šə zjənaque' beṇə' güen o šə zjənaque' beṇə' mal. ⁴⁶ Šə porzə chaquele che beṇə' ca' chsa'aque chele žbixa zedegua'atguan par le'enə'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' gochixjw ca', beṇə' ca' nale zjənaque' beṇə' malchgua. ⁴⁷ Na' šə con chguaple diox beṇə' ljuežjle ca'azə žəchonle xbabən' de que chonchle güen cle ca beṇə' yoblə? Bito chonchle güen. Can' chso'on beṇə'

ca' cui zjənombia' Diozən', con beṇə' lʲuežjga'aque' na'azə chesə'əguape' diox. ⁴⁸ Cheyalə' gacle beṇə' šao' ca beṇə' šao' beṇə' güennə' naquə Xacho Diozən' ben' zo yoban'.

6

Jeso'osən' blo'ine' naquən' cheyalə' goncho caridan'

¹ Le'e gon de'en naquə de'e güen pero caguə parzə niç yesə'əle'i beṇə' can' chonlen' na' so'elaogüe'e le'e, chedə' šə chonle ca' bito güe'elao' Xacho Diozən' ben' zo yoban' le'e. ² De'e na'anə' šə bi de'en chene'ele əgwnežjwle to beṇə' par gaquəlenlene', le'e əgwnežjon pero caguə parzə niç yesə'əneze beṇə' can' chonlen' na' əso'elaogüe'e le'e. Beṇə' goxoayag ca' chəsə'ənežjue' bi de'en chəsə'ənežjue' beṇə' do lo'o yo'oda'onə' na' do lao lcue' parzə niç əso'elao' beṇə' lega'aque'. De'e li chnia' le'e, bagwyejlaoczəga'aque'enə' pero Diozən' bito güe'elaogüe'e lega'aque'. ³ Pero na' le'e ža, šə bi de'en əgwnežjwle to beṇə' par gaquəlenlene', bito co'ole be' lban ca de'en chonle. ⁴ Gonlen ca cui əsa'acbe'i beṇə' na' cui so'elaogüe'e le'e. Xacho Diozən' ben' chle'i yoguə' de'en choncho güe'elaogüe'e le'e.

Bsed blo'i Jeso'osən' nac cheyalə' goncho orasyon

⁵ Catə' gonle orasyon bito gonlen can' chso'on beṇə' goxoayag ca'. Lega'aque' chəsyə'əbeine' chəsə'əzeche' chso'one' orasyon lo'o yo'odao' čhega'aque' ca' gan' chso'elaogüe'e Diozən' na' do squin lquey, chso'one' orasyonnə' par chesə'əle'i beṇə' can' chso'one'enə'. De'e li chnia' le'e, bagwyejlaoczəga'aque'enə' na' Diozən' bito güe'elaogüe'e lega'aque'. ⁶ Na' catə' gonle orasyon le'e yeyo'o lo'o yo'o čhele na' əgwseyjwle puertən', na' gonle orasyonnə' lao Xacho Diozən' ben' cui chle'icho. Na' Xacho Diozən' ben' chle'i yoguə' de'e choncho le' güe'elaogüe'e le'e.

⁷⁻⁸ Ca naquə beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', catə' chso'one' orasyon chso'echgüe' dižə'. Chso'one' xbab laogüe de'en chso'echgüe' dižə' Diozən' əgwzenague' čhega'aque'. Bito gonle can' chso'one'enə'. Ca naquə Xacho Diozən', baņezczene' bi de'en čyažjele ze'e ṇablelene'en. ⁹ Quingan' gonle orasyonnə':

Xato' beṇə' zo yoba, chṇabto' yoguə'əloḷ beṇə'chən' əso'elaogüe'e le'.

¹⁰ Chṇabto' gono' par niç beṇə' zan əso'e latjə ṇabi'o lega'aque'.

Gaquəšga can' che'endo'onə' lao yežlyo nga, can' chac yoban'.

¹¹ Beṇšga ṇa'a de'e gaoto' tža tža.

¹² Na' bezi'ixenšga četo' chedə' leczə chezi'ixento' čhe sa'aljuežj beṇə'chto'onə' bitə'ətezə de'en chso'onene' neto'.

¹³ Na' bito go'o latjə gaquə de'e ṇabia' neto' len xbab četo'onə' par gonto' de'e malən', mas bcuasə' bcue'ej neto' len gwxiye'enə'.

Le'enə' chṇabi'o na' napo' yelə' guac

na' napo' yelə' bala'an par zejlicane. Amen.

¹⁴ Na' šə chezi'ixenle xtolə' sa'aljuežj beṇə'chlen' bitə'ətezə de'en chso'onene' le'e, leczə gozi'ixen Xacho Diozən' ben' zo yoban' xtolə'əlen'. ¹⁵ Pero na' šə le'e bito chezi'ixenle čhe sa'aljuežj beṇə'chlen', leczə ca' Xacho Diozən' bito yezi'ixene' čhelen'.

Jeso'osən' bzejni'ine' naquən' cheyalə' goncho catə' socho sin cui ye'ej gaocho par güe'ela'ocho Diozən'

¹⁶ Na' catə'an chzole sin cui che'ej chaole par niç cho'ela'ole Diozən' bito gon cho'alaolen' ca cho'alao beṇə' čegüinchgüei can' chso'on beṇə' goxoayag ca'. Lega'aque' chso'onlizəga'aque' ca beṇə' čegüine'e parzə niç chsa'acbe'i beṇə'chən' de que nite'e cui zjəne'ej zjənaoga'aque'. De'e li əchnia' le'e bagwyejlaoczəga'aque'enə' na' Diozən' bito güe'elaogüe'e lega'aque'. ¹⁷ Pero na' le'e catə' zole sin cui ne'ej naole par cho'ela'ole Diozən', le'e əgwpa'a yičjle na' xala'anle. ¹⁸ Legon ca' par niç cui əsa'acbe'i beṇə'chən' de que zole sin cui ne'ej naole. Tozə Xacho Diozən' ben' cui chle'icho ṇezene' can' chonle. Na' Xacho Diozən' ben' chle'i yoguə' de'e choncho güe'elaogüe'e le'e.

Quingan' cheyalə' goncho par nič gatə' checho de'en cui te chei gan' chnabia' Diozən'

¹⁹ Bito gwtole de'e zan de'e zaque'e na' de'e xoche lao zole yežlyo nga, la' yesə'əbiayi'in. Bałən chsa'aljən bia dao' na' chsa'ob lega'aquən, na' yebałən chzen no xche'i, na' leczə chaš beṇə' bguan na' so'e yesə'əque'e bi de'en deilen'. ²⁰ Le'e gon par nič gon Diozən' de'e šao' de'e güenčlə chele de'e cui te chei catə' yežinle yoban' gan' zoe'enə', chedə' na' bito galjə bia dao' par əsa'ob len, na' nic sen xche'i par cuiayi'in, na' nic gaquə šo'o beṇə' bguan par əque'en. ²¹ Gan' de de'en chaquele chei nan' zo yichjla'ažda'olen'.

Žia jelaochon' par chle'icho

²² Žia jelaochon' par chle'icho. Con šə bito bi chaquən chle'iczecho binlo. ²³ Pero šə nčhol jelaochon' bito chle'icho. Ca'aczən' naquən len yichjla'ažda'olen' šə nacle beṇə' la'aždao' güen yo'o be'eni' che Diozən' yichjla'ažda'olen', pero šə nacle beṇə' mal nčhol yichjla'ažda'olen'. De'e li lechguale nčhol yichjla'aždao' le'e cui chzenagle che Diozən'.

Bito gaquə gaquecho che Diozən' na' gacteicho che bien chechon' tši'izə

²⁴ Notono no gaquə so liž chopə xan žin par gaque' xmosga'aque' tši'izə, chedə' la' šə gone' ca' gue'ine' to xan žinnə' na' gaquene' che yetoe', o gone' žin che toe' do yichj do laže'e na' bito bi respet gape' par xane'en yeto par gone' xšine'enə'. Leczə can' le'e bito gaquə gonle xšin Diozən' do yichj do lažə'əle na' gonte xšinle par gacle beṇə' gwni'a.

Diozən' chgüia chye' chio'o naccho xi'ine'

²⁵ De'e na'anə' chnia' le'e, bito cuec yichjle tlaozə de'en ye'ej de'en gaole lao mbanle. Na' leczə ca' cuerp chelen' bito cuec yichjle tlaozə de'en guacwlen'. Zaquə'əch yelə' mban chelen' ca' yelə' guaon'. Le'egatezə ca' cuerp chelen' zaquə'əchən ca' xala'anlen'. ²⁶ Legontoš xbab chele, ca' naquə bia ca' zjəžia xile'e bito chsa'azəb na' bito chasyə'əlapəb na' nic bi da'a xoa' čhega'aquəb zo, pero na' chguaoczə Xacho Diozən' ben' zo yoban' lega'aquəb. Naquəchxen' zaquə' le'e ca' bia ca' zjəžia xile'enə'. ²⁷ Na' ni tole bito gaquə yoston' cuinle gašjə metr šə con cue'e yichjle ətonle.

²⁸ Na' čbixchen' chbec yichjle che xala'anle? Legontoš xbab ca' naquə yej sosennə' chesə'əcha'oczən, len bitobi žin chso'onən, nic chsa'aljən do. ²⁹ Na' əchnia' le'e, Salomonṇə' goque' lachə' xoche juisy, pero bito bžinlaže'e xala'ane'enə' ca' yelə' xoche che yej sosən ca'. ³⁰ Diozən' none' xoche yixə' de'en ze yoba len to termzə zen nach choso'ozeye'en, naquəchxe gon Diozən' len le'e, gü'eeczə yichje' gone' yoguə'əte de'en chyažjele, le'e cui chejle'etecle de que gone' de'en chyažjele. ³¹ Le'e ža, bitoch cuec yichjle che bi de'en chyažjele ənalizle: "čBin' ye'ej gaocho na' bin' gacwcho?" ³² Con por de'e ca'azən' zjəchi' yichj beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Diozən', che de'en əse'ej əsa'ogüe' na' che xala'anga'aque'. Pero na' Xacho Diozən' ben' zo yoban', nezczene' yoguə' de'e ca' chyažjele. ³³ De'en gü'e'elažə'əle, gü'e'le latjə par nič Diozən' nabi'e le'e, na' gü'e'elažə'əle gonle de'en na' Diozən' naquə güen. Na' yoguə' de'e ca' de'en chyažjelen' gonczə Diozən' len, de'en ye'ej de'en gaolen', na' xala'anle. ³⁴ Le'e gon xbab che de'en chac tža tža. Bito cuec yichjle che bi de'en gaquə gwxe güižj, la' guatə'əczə de'e zan de'e cuec yichjcho chei catə' əžin žan'.

7*Bito zaquə'əcho par ənacho che beṇə' de que zjənapə' dolə'*

¹ Bito gonle xbab de que zaquə'əle par ənale che beṇə' de que zjənapə' dolə'. Šə ənale čhega'aque' de que zjənapə' dolə' leczə ca' əna Diozən' chele de que naple dolə'. ² Can' chosbague'ele beṇə' de que zjənapə' dolə' le'egatezəczə can' yosbague'e Diozən' le'e de que naple dolə'. Con can' chonle len beṇə', le'egatezə can' gon Diozən' len le'e. ³ Chle'ile güe' dao' de'en žia cožə' beṇə' ljuežjle, na' cabi chele'ile güe' xen de'en žia cožə'əlen'. ⁴ Che' beṇə' ljuežjle: "Be'e latjə gona' rmech güe' daon' de'en žia cožə'onə'", na' bito chonle rmech

güe' xen de'en žia cožá'álen'. ⁵ ¡Beṇá' goxoayag le'e! Zgua'atec le'e gon rmech güe' xenná' de'en žia cožá'álen' na' techlá əṇzele naquán' gonle rmech güe' daon' de'en žia cožá' beṇá' ljuežjlen'.

⁶ Pero na' bito güe'etezle xtižá' Diozán' len beṇá' ca' chso'onczá yichjlaoga'aque' cui chse'enene' yoso'ozenague' chei, chedá' la' guacte so'onene' le'e znia can' chon beco' catá'ən cho'əxaxjchob de'en cui cho'olažá'əb. Na' šá güe'etezle xtižá' Diozán' len beṇá' ca' chso'onczá yichjlaoga'aque' cui chse'enene' yoso'ozenague' chei, con yosá'əlej yoso'ošošje' dižá' de'en güe'elenga'aclene'ená' can' chso'on coš ca' len de'en cui chse'ene'eb əsa'ob.

Le'e ṇabe Diozán' bi de'en əṇabelene' la' goṇcze'en

⁷ Bitá'atezə de'en chene'echo gaquə, de de'e goncho par nič gaquán. Šə to de'e chene'echo so'on beṇá' chio'o, chṇabchon. Šə to de'e chene'echo əželecho, chyiljchon. Šə puert de'en chene'echo əsaljo beṇá', chṇecho cho'a puertán' par nič chsaljue'. Na' ca'aczán' cheyalá' ye'echo Diozán' catá'ən de de'en chene'echo gaquə. ⁸ Na' notá'atezcho šə bi de'e chṇabechone' goṇe', la' de'e goṇcze'ená'. Na' notá'atezcho šə bi de'en chṇabechone' əgwzejni'ine' chio'o, əgwzejni'iczene'. Na' notá'atezcho šə chṇabechone' gaquə to de'en chene'echo gaquə can' chon beṇá' chṇe' cho'a puertán', la' de'e gaquəczán'.

⁹ Na' le'e nacle xa bidao', šə xi'inlen' əṇabebo' le'e yetxtil žəgwnežjwlebo' to yej? ¹⁰ Na' šə əṇabebo' le'e to beḷ ya'a žəgwnežjwlebo' to beḷ bia nxobə le'i? Cle bito gonle ca'. ¹¹ Le'e nacle beṇá' mal pero ṇezele chnežjwle xi'inlen' de'e güen. Naquəchxe güen gon Xacho Diozán' ben' zo yoban' len beṇá' chṇab laogüe'ená' bi de'en chyažjene'.

¹² Na' can' naquán, con yoguá' de'e güen de'e chene'ele so'on beṇačhán' len le'e ca'atezəczán' cheyalá' gon le'e len lega'aque', chedá' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezán' na' de'en boso'ozoj de'e profet ca' beṇá' ca' gwso'e xtižá' Diozán' cana'.

Nezán' de'en yežin yoban' gwxaquə'əleben ca to nez las

¹³ Lao yeḷə' mban chechon' chopə nez nan' de. To nez las, na' to nez laguə'. Cheyalá' goncho byen šo'ochto to nez šao' to nez güen la'anə'əczá naquán ca to nez las de'e caṇe əželən na' de'e chaquecho naquán zdebə par tachon. Na' nez malən' gwxaquə'əleben ca to nez yo nez laguə' chedá' chpein chio'o par nič yežincho gabilən' gan' saquə'əzi'icho zejlicane. Pero beṇá' zan bazjəyo'e nez laguə'aná'. ¹⁴ Nezán' de'en yežin yoban' gan' əbancho zejlicane len Diozán' gwxaquə'əleben ca to nez las de'e caṇe əželən na' de'e chaquecho naquán zdebə par tachon. De'e na'aná' balga beṇá' chəsyə'əželene'en par chjəsə'ənaogüe'en.

Segon can' naquə frot de'e chbia to to yaguán' nezecho bi clas yaguán'

¹⁵ Cheyalá' gapcho cuidad par nič cui šejle'echo xtižá' beṇá' ca' chso'onlaže'e chəsə'əne' de que xtižá' Diozán' chəsə'əyixjui'e. Xochechguan' chso'e dižá'aná' par choso'opeine' chio'o, chse'enene' goncho xbab de que zjənaque' beṇá' güen. Pero lega'aque' zjənaque' beṇá' la'aždao' mal na' chse'enene' yoso'ožiaiye' chio'o. ¹⁶ Segon can' naquə frot de'e chbia to to yaguán' nezecho bi clas yaguán'. Ca'aczán' gacbe'iczecho de que beṇá' ca' chəsə'əxoayague', segon can' chso'one' na' bin' choso'osed choso'olo'ine' beṇá'. Ca naquə yag yešán' bito chbian obas, na' nic yag bcho'onən' chbian yixgüio. ¹⁷ Na' de'en naquə yag güen, frot güenczə chbian na' de'e cui naquə güen leczə bito chbian frot güen. ¹⁸ Yag frot güenná' bito chbian frot de'e cui naquə güen, na' leczə to yag frot de'en cui naquə güen bito chbian frot güen. ¹⁹ Na' yoguá' yag frot de'e cui chesə'əbian frot güen, yesə'əchogue'en na' yesə'əzeye'en. ²⁰ Na' gacbe'icho non' chəsə'əxoayag, segon can' chso'one' na' bin' choso'osed choso'olo'ine' beṇá'.

Caguə yoguə' beṇá' yesyə'əžine' yoban' gan' zo Diozán' chnabi'e

²¹ Beṇá' zan chse'e nada': “Naco' Xana”, pero caguə yogue'e yesyə'əžine' yoban' gan' chnabia' Diozán'. Beṇá' ca' chso'on can' chazlažá' Xa' Diozán' ben' zo yoban', lega'acze'ená'

yesyə'əžine' yoban' gan' zo'enə'. ²² Catə' əžin ža yoso'odie' cuent lao Diozən' beṇə' zan əse'e nada': “Xana', goclen neto' ṇa'a, la' beṇə' zan gwɔdixjue'ito' xtiž'o'onə'. Na' leczə be'eto' la'onə' par bebejto' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'. Na' leczə be'eto' la'onə' par bento' de'e zan miḷagr.” ²³ Pero na' clar yapə'əga'aca'ane': “Bito nombi'a le'e. Ležjəya'ac ca'alə le'e beṇə' güen de'e mal.”

Chopə beṇə' na' yo'o de'en gwso'on to toe'

²⁴ Beṇə' chzenag xtiž'a'anə' na' chone' can' nannə', gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' sin' beṇə' ben liže' na' gwleque' lanen' len yej gual. ²⁵ Na' goc yejw zil juisy na' bchojchgua yaonə' na' gwyechjən liže'enə'. Na' lei bdoḃən be' bdon'. Pero bito gosə'əzoin par yoso'ochixən len, chedə' gwleque' lanen' de'e gual. ²⁶ Na' beṇə' chzenag xtiž'a'anə' pero bito chone' can' nannə', gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' fals beṇə' ben liže'enə' fals bzoe'en lao yox. ²⁷ Na' goc yejw zil juisy, gwyechj be' bdon' na' bchojchgua yao na' beyožən gan' zo liže'enə'. Nach bebixən gwžiyi'in. Na' catə' gwže'enə' xte gwṇiṇ.

²⁸ Na' catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' ca', beṇə' zan ca' gwse'ene xtiže'enə' besyə'əbanchgüeine' can' bsd blo'ine'. ²⁹ Na' can' bzejni'ine' lega'aque' nachbia' de que napəche' yelə' chnabia' cle ca beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən'.

8

Jeso'osən' beyone' to beṇə' che'i yižgüe' de'en ne' lepr

¹ Beṇə' zan zesyə'ənaogüe' Jeso'osən' catə' beyetje' ya'anə'. ² Nach to beṇə' che'i yižgüe' de'en ne' lepr bgüigue'e lao Jeso'osən' na' bzo xibe' laogüe'enə' gože'ene': —Xana' gonšguei ben par niç yeyacda'.

³ Nach Jeso'osən' bli ne'enə' gwdane'ene' gože'ene': —Guaquəczə, beyaque.

Na' le'e beyactei be'enə'. ⁴ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ni tozə cui no güe'eleno' dižə' ca naquə nga babena' len le'. Gwyej lao bxozən' niç le'ine' baçh beyacdo'. Na' bnežjue' bia yixə' gote' lao Diozən' can' non de'e Moisezən' mendad par niç yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'onə'.

Jeso'osən' beyone' xmos capitan beṇə' Roma

⁵ Na' catə' bežin Jeso'osən' Capernaunnə' le'e bšagte to capitan beṇə' Roma le'. Na' gotə'əyoine' Jeso'osən' ⁶ gože'ene': —Xana', xmosa'an die' liža'anə', chacšenchgüeine'. Nat cuerp che'enə' na' lechgual chžaglaogüe'.

⁷ Nach Jeso'osən' gože' capitanə': —Sa'alena' le' na' yeyona'ane'.

⁸ Pero na' capitanə' gože'ene': —Xana', bito zaca'a par sa'o liža'anə'. Ngatezə ben mendad yeyaque xmosa'anə' nach yeyaquene'. ⁹ Rein' chnabi'e nada' pero leczə nitə' soldad chia' ca' na' chnabi'aga'aca'ane' na' choso'ozenague' chia'. Catə' chapa'a toe': “Gwyej”, na' cheje', na' catə' chapa'a yetoe': “Da nga”, na' chide'. Nach catə' chapa'a xmosa'anə': “De'e nga gono”, na' chone'en. Con benšga mendad na' nezda' gaquə can' na'onə'.

¹⁰ Na' Jeso'osən' bebanene' catə' benene' xtižə' capitanə', na' gože' beṇə' ca' nao le'enə': —De'e liczə əchnia' le'e, notono beṇə' ne'e žjəti'a beṇə' gonlilažə'ətec nada' ca benga. Ni tozə beṇə' Izrael cui chonlilažə' nada' ca le'. ¹¹ Echnia' le'e, beṇə' zan ža' doxenlə yežlyon' so'onlilaže'e nada, na' lega'aque' žjəsyə'anite'e txen len de'e xaxta'ocho Abraannə' na' de'e xaxta'ocho Isaaquən', na' de'e xaxta'ocho Jacobən' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. ¹² Na' ca naquə nasyon Izrael chechon' le'en gwlej Diozən' par ṇabi'e, əchoj beṇə' zan bito so'e latjə ṇabi'e lega'aque'. De'e na'anə' əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' gan' yesə'əbežyaše'e na' sa'oyejə leyga'aque'enə'.

¹³ Gwde gwna Jeso'osən' ca' nach gože' capitanə': —Guaquə yeyejo'. Babeyona' xmoso'onə', chedə' chejli'o chia'.

Na' xmos capitannə' lao or na' le'e beyacteine'.

Jeso'osən' beyone' taobin' che Bedən'

¹⁴ Na' gwyey Jeso'osən' liž Bedən' na' ble'ine' taobin' che Bedən' die' lao camən', na' yo'e de'e lan'. ¹⁵ Jeso'osən' bexe'e ne'enə' na' le'e bechojte' de'e lan'. Nach le'e gwyaste no'olan' bene' de'e gwsa'ogüe'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

¹⁶ Na' catə' gwɣen, besə'əžin beṇə' gan' zo Jeso'osən' zjənche'e beṇə' zan zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Jeso'osən' con bene' mendad na' besyə'əchoj de'e xio' ca'. Na' beyone' yoguə' beṇə' ca' chsa'acšenənə'. ¹⁷ Can' bene' par nič goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' che' cana', nan: "Le'enə' yeque'e de'en chžaglaŋocho na' gone' ca yeyaquecho che yoguə' yižgüe'."

Can' gož Jeso'osən' beṇə' ca' gwse'ene žja'aclen le'

¹⁸ Gwde na' ble'i Jeso'osən' babesə'əžin beṇə' zan zjənyechje' le', nach bene' mendad len disipl che' ca' yesə'alague'e yešla'alə nisdə'onə'. ¹⁹ Na' bchoj to ben' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' nach bgüigue'e lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Maestr, gwza'alena' le' gatə'atezə šjo'.

²⁰ Na' par nič be'enə' benyanə'e xbab šə de'e liczə che'enene' šejlene' le', na' Jeso'osən' gože'ene': —Zjəde liž becoyo'o ca' na' leczə zjəde liž bia ca' zo xile'e bia chaš yoba, pero nada' bitobi xlatja' de gan' gona' dezcanz la'aṇə'əczə bselə' Diozən' nada' golja' beṇə'ch.

²¹ Na' bchoj yeto ben' nao de'en chsed chlo'i Jeso'osən' na' gože'ene': —Xana', gwza'alena' le' pero zgua'atec be'ešga latjə yega'anlena' xa'anə' xte catə'əch əžin ža gate' na' əgwcuəša'ane'.

²² Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'. Beṇə' ca' zjənaquə len yichjla'ažda'oga'aquen' ca beṇə' guat guaquə yesə'əcuəše'e beṇə' guat ca'.

Jeso'osən' gwlecžie' to be' gual lao nisdə'on'

²³ Gwde be' Jeso'osən' dižə' ca', gwyo'e lo'o barcon' len disipl che' ca'. ²⁴ Na' lao zda barcon' gwtas Jeso'osən'. Na' gwzolaŋo gwyechj to be' gual lao nisdə'onə', na' gwzolaŋo chož nisan' lo'o barcon'. ²⁵ Nach bosyo'osbane' Jeso'osən' gwse'ene': —iXanto'! iBosla chio'o! iBač chbiayičho!

²⁶ Nach Jeso'osən' gože' le'ga'aque': —Bito žeble. Le'e šejle'ech chia'.

Nach gwyase' ne'e chas chatə' nisdə'onə' nach bene' mendad besyə'əbe'eži nisdə'onə' len be'enə', na' le'e besyə'əbe'ežiten. ²⁷ Na' disipl che' ca' besyə'əbanene' can' bene'enə', nach gwse' ljuēžjga'aque': —Bitolja naquə bengə con to beṇə'chzə, la' žnacxa gon to beṇə'ch par yebecžie' be' gualən' len nisdə'onə'?

Chopə beṇə' Gadara zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aquen'

²⁸ Na' besə'əžine' yešla'alə nisdə'onə', laž beṇə' Gadara ca'. Na' catə' besyə'əchoje' barcon', besə'əšag chopə beṇə' Jeso'osən', beṇə' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' lo'o yichjla'ažda'oga'aquen'. Beṇə' quinga banitə'ate' capsant na' chesə'əchoje' chaše' do tnezən' galə'əzə capsantən' chso'one' znia juisy len beṇə' chesə'əžague', na' caguə no chac ta tnezən'. ²⁹ Na' de'e xio' ca' gwso'osya'an gwse'en Jeso'osən': —Partlə le', na' partlə neto', Jeso'os Xi'īn Dioz. žEza'o par əgwčhi'i əgwsaco'o neto' catə' cuiṇə' əžin ža əžin or par si'ito' castigw?

³⁰ Na' galə'əzə chaš beṇə' choso'oye' coš zan. ³¹ Nach de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin Jeso'osən' gwse'en le': —Šə yebejo' neto' yichjla'aždao' beṇə' quinga, güe'ešgo' latjə žjəyežo'oto' lo'o la'aždao' coš ca'.

³² Nach gož Jeso'osən' le'ga'aquən: —Leyechoj.

Nach besyə'əchojən yichjla'aždao' beṇə' ca' na' jəsyə'əžo'on lo'o la'aždao' coš ca'. Nach besyə'ədiṇses coš ca' le'e ya'a gan' chašəbən' na' jəsyə'əxopəb lo'o nisda'onə', na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisən'.

³³ Na' beṇə' ca' chosə'əye' coš ca' besa'acdoe' na' besyə'əžine' syodan', jəsyə'ədixjue'ine' beṇə' lao' syodan' yoguə' can' bagoc na' can' babiesyə'əyaque beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio'onə' yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ³⁴ Nach yoguə' beṇə' ca' ža' syodan' ja'aque' gan' zo Jeso'osən'. Na' catə' besə'əžague' Jeso'osən' gwsa'atə'yoine' le' yeze'e lažga'aque'enə'.

9

Beyon Jeso'osən' to beṇə' nat to part cuerp che'enə'

¹ Nach Jeso'osən' beyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca' na' besyə'əlague'e yešla'alə nisda'onə' par besyə'əžine' Capernaum gan' bazocze'. ² Na' besə'əžin xonj beṇə' na' zjənlene' to beṇə' nat to part cuerp che'enə', zjənxo'e'ene' to lao cam dao'. Ca' naquə' gocbe'i Jeso'osən' de que gwso'onlilaže'ene', nach gože' beṇə' güe'enə': —Bebei, xi'indaogua'a. Babezi'ixena' xtolə'onə'.

³ Na' bałə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan' gwse'enene' de'en gož Jeso'osən' beṇə' güe'enə', na' gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' gosə'əne': —Benga chžia chnrite'e Diozən' laogüe de'en chon cuine' ca' Diozən'.

⁴ Jeso'osən' gocbe'ine' xbabən' chso'one'enə', nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chonle xbab malən' ca' lo'o yichjla'ažda'olen'? ⁵ Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtolə'enə', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': “Gwyas na' gwda”, guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia' par gaquə' can' nia'anə'. ⁶ Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch na' de'e ngan' gona' par nič ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' beṇəchən'.

Nach gože' beṇə' güe'enə': —Gwyas beyoa xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen.

⁷ Na' beyas be'enə', beze'e zjəyede' liže'. ⁸ Na' beṇə' ca' besə'əle'i can' goquən', lechguale besə'əžebe'. Na' gwso'elaogüe'e Diozən' ca' naquə' bene' yelə' guac par nič Jeso'osən' goc bene' de'e ca' zjənac ca'.

Jeso'osən' gwleje' Mation' par goque' disipl che'

⁹ Gwde na' beza' Jeso'osən' na' ble'ine' to beṇə' gochixjw na' le' Matio, chi'e latjə gan' chchixjue'enə'. Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'.

Na' Mation' le'e gwzoža'ate' gwyejlene' le'.

¹⁰ Na' goquən' chi' Jeso'osən' liž Mation' len disipl che' ca' chsa'ogüe'. Na' nitə' beṇə' zan beṇə' gochixjw ca' na' nochlə beṇə' güen de'e mal ca' chsa'olene' lega'aque'. ¹¹ Na' beṇə' fariseo ca' catə' besə'əle'ine' chi' Jeso'osən' txen len beṇə' güen de'e mal ca', gwse'e disipl che' ca': —Malən' chon maestr chelen' che'ej chaogüe' txen len beṇə' gochixjw ca' na' nochlə beṇə' güen de'e mal beṇə' cui chonlento' txen.

¹² Na' catə' Jeso'osən' benene' xtižə'əga'aque'enə', na' gože' lega'aque': —Beṇə' cui chsa'acšene bito chəsə'əyažjene' beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'enə' chəsə'əyažjene' beṇə' güen rmech. ¹³ Lešej na' legwsed bi zeje Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: “Che'enda' yeyašə' yeži'ilažə'əle beṇə', caguə' tlozə' gotle bia yixə' par güe'ela'ole nada'.” Za'a zedəyena' par nič beṇə' ca' zjənezene' de que zjənaque' beṇə' güen de'e mal yesyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə', pero bito zedəyena' par nič beṇə' ca' chsa'aque'ne' bazjənaque' beṇə' güen yesyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə'.

Chəsə'əṇabene' Jeso'osən' bixchen' disipl che' ca' cui chəsə'ənite'e sin cui əse'ej əsa'ogüe'

¹⁴ Nach disipl che' Juan ben' bchoa nis gosə'əbigue'e lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —Zan las beṇə' fariseo ca' na' neto' chzoto' sin cui che'ej chaoto' par cho'ela'oto' Diozən'. Pero disipl chio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. ¿Bixchen' ža?

15 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə' migw che be'enə' chšagna'anə' bito chasyə'əgüine'ene' sino chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən len nada' na' len disipl chia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len lega'aque'. Catə'achən' əžin ža yesə'əche'əxaxj beṇə' contr chia' ca' nada' cana'achən' əchoj catə' cuich əse'ej əsa'o disipl chia' ca'.

16 Notono beṇə' zo beṇə' chchine' to pedas lachə' cuiṇə' xoa nis par yoda' xa gole'enə' de'en bač chyoe. Šə can' gone', catə' chib xe'enə' yebe' lachə' cobən' na' əchezəchən len.

17 Na' leczə notono zo beṇə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golən'. Šə gone' ca', bino cobən' əchezəən yid golənə' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə, par nič ca' bito cuiayi' binon' na' yidən'.

Gože' lega'aque' ca' par nič bzejni'ine' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr golə chega'aque'enə' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na' no'olən' gwdan lox xadon che'enə'

18 Na' ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə' quinga, bžin to beṇə' gwnabia' bzo xibe' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Ze'e gotte to xi'ina' no'olə. Yo'ošga cano'obo', na' yebambo'.

19 Na' le'e gwzoža'ate Jeso'osən' na' txen len disipl che' ca' ja'aclene' beṇə' gwnabian'.

20 Na' lao zja'aque' liž beṇə' gwnabian' jənao to no'olə lega'aque', beṇə' bagoc šižin iz chzoe' bgua'a. Na' bene' byen bgüigue'e cožə' Jeso'osən' gwdane' lox xadon che'enə'. 21 La' bene' xbab lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə', gwne': “Con cana' xadon che'enə', goyacczəda'.” 22 Na' gwyečhj Jeso'osən', ble'ine' no'olən', na' gože'ene': —Bebei xi'in daogua'a. Babeyacdo' chedə' chonlilažo'o nada'.

Na' le'e bega'ate yižgüe' de'en che'i no'olən'.

23 Catə' bžin Jeso'osən' liž beṇə' gwnabian', na' ble'ine' beṇə' zan zjəža' na' nitə' beṇə' chəsə'əcuež ca bžejo, na' beṇə' ca' ža'anə' chəsə'əbežchgüe'. 24 Na' gože' lega'aque': —Le'e yechoj ngalə. Bito nacbo' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

Pero na' beṇə' ca' gwso'onle'e che'. 25 Na' beyož besyə'əbeje' beṇə' ca' fuerlə, nach gwyo'o Jeso'osən', bexe'e na' bi'i no'olə guat da'onə', na' beyasbo'. 26 Na' ca' naquə de'e güenṇə' de'en ben Jeso'osən' gosə' gwłaljə dižə'anə' yoguə' yež ca' zjəchi' do na'.

Jeso'osən' beyone' chopə beṇə' lchol

27 Na' catə' beza' Jeso'osən' len disipl che' ca', jəsə'ənao chopə beṇə' lchol lega'aque'. Na' gwsa'atə'əyoine' le' gosə'əne' zižjo gosə'əne': —Le' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabi. Beyašə'əlažə'əšgüei neto'.

28 Na' catə' bežin Jeso'osən' len disipl che' ca' liže'enə' na' besyə'əyo'e, na' leczə gwso'o beṇə' lchol ca'. Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Echejle'ele de que guac gona' par nič ye'ilen'?

Nach gwse'ene': —Chejle'eto' Xanto'.

29 Nach Jeso'osən' gwdane' jlaoga'aque'enə', na' gože' lega'aque': —Yele'ile, chedə' chonlilažə'əle nada'.

30 Nach besyə'əle'ine'. Na' Jeso'osən' bene' mendad cui no əso'elene' dižə' ca' naquə bene' par nič besyə'əle'ine'.

31 Bixa na' besa'aque' na' gatə'ətezə ja'aque' doxen Galilean' jəsyə'əye'elene' beṇə' dižə' ca' naquə de'en baben Jeso'osən' len lega'aque'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' mod

32 Na' catə' besa'ac beṇə' ca' babesyə'əle'inə', le'e besə'əžinte beṇə' yoblə zjənche'e to beṇə' mod, na' yo'o yaz de'e xio'onə' yichjla'ažda'ogüe'enə'. 33 Jeso'osən' bebeje' de'e xi'onə' na' le'e benete be'enə'. Na' beṇə' zan ca' besə'əle'i can' goquən' besyə'əbanchgüeine', na' gosə'əne': —Chio'o beṇə' Izrael de'e nechən' bable'icho ca' naquə miłagr de'en chon benga.

34 Pero na' beṇə' fariseo ca' gosə'əne': —Gwxiye' de'en chnabia' de'e xio' ca'anə' chaclenən le' par nič chebeje' de'e xi'onə'.

Jeso'osən' cheyašə' cheži'ilaže'e benāchan'

³⁵ Na' Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' yo'odao' che to to yež na' to to syoda gan' mbane Galilean' na' gwdixjue'ine' beṇə' dižə' güen dižə' cobən' can' ṇabia' Diozən' notə'ətezə beṇə' so'e latjə. Na' beyone' yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene len bitə'ətezə yižgüe' de'en chse'ine'. ³⁶ Na' Jeso'osən' ble'ine' beṇə' zan ca' zjəsə'ənao le' na' beyašə' beži'ilaže'e lega'aque' chedə' gocbe'ine' chsa'acžejlaže'e naclən' so'one' na' gocbe'ine' caguə' no zo no gaquəlen lega'aque' len yoguə' de'en chəsə'əžaglaogüe'enə'. Gwsa'aque' ca' xilə' bian' cui no xanga'acquəb zo par əgwyə' lega'acquəb. ³⁷ Nach gože' disipl che' ca': —Nitə' beṇə' zan beṇə' yoso'ozenague' che Diozən' catə' se'enene' xtiže'enə'. Na' gwxaquə'əlebəga'aque' ca' to cwseš xen de'en chetoba'. Na' chyažjda' beṇə' zan əsa'aclene' nada', la' to chopgale nitə'. ³⁸ De'e na'anə' leṇabe Xancho Diozən' əselə'əche' beṇə' zanch par əsa'aclene' chio'o yetobcho cwseš che'enə'.

10*Jeso'osən' gwleje' beṇə' šižin ca' par əsa'aque' apostol*

¹ Jeso'osən' betobe' disipl che' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par nič əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə', na' par nič əsa'aque' yesyə'əyone' beṇə' bitə'ətezə yižgüe' de'en chse'ine' na' bitə'ətezəchlə de'e chsa'acquene'.

² Quinga zjəle beṇə' šižin ca': Simon ben' leczə le' Bed, na' Ndres beṇə' bišə' Bedən', na' xi'in Sebedeon' Jacob len Juannə', ³ na' Lip na' Bartolome, na' Tomas, na' Matio ben' goquə beṇə' gochixjw, na' Jacob xi'in Alfeo, na' Lebeo, ben' leczə le' Tadeo, ⁴ na' Simonnə' ben' ben txen len partid Cananistən', na' Jod Iscariot ben' bdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'.

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šižin jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'

⁵ Na' catə' Jeso'osən' bsele'e beṇə' šižin quinga jəsə'ədixjui'e xtižə' Diozən', gože' lega'aque': —Chselə'a le'e žje'ele xtižə' Diozən' len yeziquə'əchlə beṇə' Izrael ca'. Na' bito əžja'acle laž beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' nic əžja'acle yež ca' zjəchi' Samaritan'. ⁶ Le'e žja'ac porzə gan' ža' beṇə' Izrael beṇə' bazjəmbiayi' chedə' bitonə' so'ombi'e Diozən'. ⁷ Le'e žja'ac na' le'e žjətixjue'e de que babžin ža Diozən' beṇ' zo yoban' ṇabi'e con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə. ⁸ Le'e yeyon beṇə' chsa'acšene, na' le'e yeyon beṇə' ca' chse'i yižgüe' de'en ne' lepr, na' le'e yosban no beṇə' bagwsa'at, na' le'e yebej de'e xio' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə'. Diozən' babene' le'e yelə' guac che'enə' dadzə par gonle de'e quinga, de'e na'anə' le'e gaclen beṇə' ca' dadzə.

⁹ Bitobi gonle probnid gua'ale, ni mech de or, de plət, o de obr lo'o bols mech chelen' lao co'ole nezən'. ¹⁰ Na' nic gua'ale bsod, o yeto xcamisle, nic gua'ale yel, na' nic goxə'əle garrot. Ca' naquə le'e chonle xšina'anə' zaquə'əle par gon beṇə' de'e ye'ej gaole gan' selə'a le'enə'.

¹¹ Na' gatə'ətezə syoda o yež gan' əžinle, leṇab šə zo to beṇə' güen beṇə' yebei əgüialaogüe'e le'e liže'enə'. Na' na'atezə sole xte catə'əch yesa'acle. ¹² Na' catə' əžinle liže'enə', le'e gguape' diox, na' le'e ṇablažə' so cueze' binlo len yichjla'ažda'ogüe'enə'. ¹³ Na' šə na' nitə' beṇə' chse'enene' yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo len yichjla'ažda'oga'aque'enə', na' gaquə can' əṇablažə'əle par yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo. Pero šə bito no zo no chon ca' so cueze' binlo len yichjla'ažda'ogüe'enə', bito gaquə ca' de'en bagwṇablažə'əlen'. ¹⁴ Na' gatə'ətezə əžinle ga cui nono yebei əgüialao le'e, na' nic əgwzenague' chele, le'e yesa'ac liž be'enə' o yežən'. Na' catə' yesa'aclen', əgws'i'ins ṇi'alen' par yežib bišten' de'en gwžianṇə', nič əgwlo'ile beṇə' ca' de que de'e malən' chso'one' cui chesə'əzenague' xtižə' Diozən' de'en cho'elen'. ¹⁵ Diozən' bene' par byinj yi' na' sofr lao syoda Sodomān' na' syoda Gomorran' por ni che de'en cui boso'ozenague' che'. Na' de'e li əchnia' le'e, catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' chso'on

de'e malən', beṇə' ca' cui yosə'əgüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodomān' na' Gomorran'.

Gaquə de'e saquə'əzi'icho

¹⁶ Le'e gon xbab de que nada' əselə'a le'e žjətixjue'ele xtiža'anə' len beṇə' ca' gwxaquə'əlebe ca bež, na' le'e gwxaquə'əlebele ca xilə' dao' ladjoga'aque'enə', čhedə' beṇə' ca' se'enene' so'ote' le'e can' chso'on bež ca' chso'otəb xilə' dao'. Pero le'e cheyalə' gacle lechguale beṇə' xenlažə' na' lechguale beṇə' bib par len lega'aque'. ¹⁷ Nitə' beṇə' so'one le'e lao na' beṇə' gwnabia' ca' por ni che de'en chonlilažə'əle nada' na' yesə'əyine' le'e lo'o yo'odao' čhega'aque' ca'. De'e na'anə' le'e čhiljlažə' naclən' gonle par ničh cui gacle lao na' beṇə' contr ca'. ¹⁸ Nach leczə por ni che de'en chonlilažə'əle nada' nitə' beṇə' yesə'əche'əxaxje' le'e lao no gobernador, na' lao no rei. Na' catə' gaquə ca' güe'ele xtiža'anə' lao beṇə' gwnabia' ca', beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹⁹ Pero catə' yesə'əche'əxaxje' le'e lao beṇə' ca', bito cuec yichjle nac yoži'ile xtižə'əga'aque'enə'. Lao or na'atezə Diozən' əgwzejni'ine' le'e bin' cheyalə' əṇale. ²⁰ La' caguə le'ezən' güe'ele xtiža'anə', Spirit che Xacho Diozən' əgwzejni'in le'e bin' cheyalə' ṇale.

²¹⁻²² Na' yoguə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yesə'əgue'ine' le'e čhedə' chonlilažə'əle nada', na' xte no bišə'əle na' no xale so'one' le'e lao na' beṇə' par ničh so'ote' le'e, na' leczə xte no xi'inle so'one' le'e lao na' beṇə' ca' so'ot le'e. Pero šə sotezə sole gonlilažə'əle nada' xte catə'əch əžin ža gatle, nachən' žjəyezole len Diozən'. ²³ Šə beṇə' nitə' to yež yesyə'əlague' le'e, le'e yesa'actele na' žjəya'acle ga yoblə. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' de'e li chnia' le'e bitonə' yeyož güe'ele xtiža'a lao yoguə' beṇə' Izrael ca' catə'an yida' de'e yoblə.

²⁴ Nezele can' naquən catə' to beṇə' chsede' len to maestr, bito əṇacho naque' beṇə' blaoch ca maestrən', na' to mos bito naque' blaoch ca xane'enə'. ²⁵ Na' ben' chsed bito cheyalə' gone' xbab so'on beṇə' güench len le' cle ca chso'one' len maestr che'enə'. Le'egatezə ca' mosən' bito cheyalə' gone' xbab so'on beṇə' güench len le' cle ca chso'one' len xane'enə'. Nitə' beṇə' chesə'əne' chona' txen len de'en chnabia' de'e xio' ca' de'en le Beelsebo. Nadan' naca' Xanle na' naquəchxe yesə'əne' che le'e nacle disipl chia'.

Cheyalə' žebcho castigw de'en gon Diozən' chio'o

²⁶ Na' la'anə'əczə yoso'oči' yoso'osaquə' beṇə' le'e laogüe de'en cui chse'ejni'ine' de que chonle can' chene'e Diozən' bito žeble lega'aque'. Guaquə can' na dicho de'en na: "Yoguə'əloł de'en ngašə' ṇa'a gwžin ža la'alaon, na' yoguə' əloł de'e cui no gwse'ejni'i antslə leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len." ²⁷ De'e zan de'en chsed chlo'ida' le'e de'en cui chsed chlo'ida' yeziquə'əchlə beṇə'. Na' le'e ža, legwsed legwlo'in yoguə'əloł beṇə', na' le'e gon par ničh beṇə' zan se'ejni'ine'en. ²⁸ Bito cheyalə' žeble beṇə' ca' so'ot le'e, čhedə' lega'aque' bito gaquə bi so'onene' yichjla'ažda'olen'. Cheyalə' žeble Diozən', la' len' nape' yelə' chnabia' par əgwžiai'y'e cuerp chelen' len yichjla'ažda'olen' lo'o yi' gabilən'.

²⁹ Nezecho de que byin dao' ca' bitobi zjəzaquə'ətequəb, pero bito ṇacho tob gat sin cui əneze Xacho Diozən'. ³⁰ Na' ca' naquə chio'o ža, de'e tant chaque Diozən' čecho xte nezene' balə yišə' yichj to tocho žia la'anə'əczə nezecho bito bi zjəzaquə' yišə' yichjchon'. ³¹ De'e na'anə' bito žeble, čhedə' zaquə'əch le'e cle ca' bia zan byin dao'.

Cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' de que nombi'acho Jesocristən'

³² Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇəchən' de que chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len Xa'anə' ben' zo yoban' de que nacle xi'inə'. ³³ Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇəchən' de que bito chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len Xa'anə' ben' zo yoban' de que bito nacle xi'inə'.

Yesə'ədilə beṇə' por ni che de'en bidə Jeso'osan'

³⁴ Bito gonle xbab de que beṇə' ža' yežlyo nga yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuēžjga'aque' laogüe de'en bida'. Bito yesə'əzo yesə'əbeze' binlo len ljuēžjga'aque' laogüe de'en bida' sino yesə'ədile'. ³⁵ Laogüe de'en babida' yediḷə beṇə' byo len xē'enə' na' no'olan' len xne'enə', na' yediḷə xo'oliž beṇə' len taobin' che'enə'. ³⁶ Entr lo'o yo'ozəga'aque' yesyə'anite'e contr.

³⁷ Notə'ətezle šə chaquele che xale o che xna'ale mazəchlə can' chaquele chia' nada' bito zaquə'əle par gacle disipl chia'. Le'egatezə ca' šə chaquele che xi'inle mazəchlə can' chaquele chia' leczə bito zaquə'əle par gacle disipl chia'. ³⁸ Na' notə'ətezle šə laogüe de'en chaquele yoso'oči' yoso'osakuə' beṇə' le'e o so'ote' le'e to le'e yag coroz de'e nan' bito chonlilažə'əle nada', bito zaquə'əle par gacle disipl chia' šə ca'. ³⁹ Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par nič cui chi' saque'e o par nič cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' chi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni chia', be'enan' əbane' zejlicane.

Beṇə' ca' niṭə' mbalaz catə' yesyə'əžine' yoban'

⁴⁰ Notə'ətezə beṇə' yebeine' güialaogüe' le'e nacle disipl chia', nadə'əczan' yebeine' güialaogüe' šə ca'. Na' šə yebeine' güialaogüe' nada' leczə Dioz na'anə' əgüialaogüe', Dioz ben' bselə' nada'. ⁴¹ Beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən', mbalaz gaquə' chega'aque' catə'an yesyə'əžine' yoban', na' notə'ətezə beṇə' yebeine' güialaogüe' lega'aque', leczə mbalaz soe' catə'an yežine' yoban'. Na' mbalaz gaquə' che beṇə' ca' chso'on can' chazlažə' Diozən' catə'an yesyə'əžine' yoban'. Na' notə'ətezə beṇə' yebeine' güialaogüe' lega'aque', leczə mbalaz soe' catə'an yežine' yoban'. ⁴² Notə'ətezə beṇə' chnežjue' la'anə' tbaszə nis ye'ej be'enə' chonlilažə' nada', de'e liczə gona' ca soe' mbalaz catə'an yežine' yoban', la'anə'əczə ben' bnežjue' nisən' cuitec bi zaque'e len beṇə'chən'.

11

Juannə' bsele'e chopə disipl che' gan' zo Jeso'osən'

¹ Catə' beyož ben Jeso'osən' mendad can' so'on disipl che' ca' šižin, beze'e latjən'. Na' gwyeje' yež ca' zjəchi' do na' jəsəd jəlo'ine' xtižə' Diozən' len beṇə' ca' ža'anə'.

² Na' ca naquə' Juannə' ben' bchoa beṇə' nis, lao die' ližyan' benene' dižə' ca naquə' yoguə' de'en chon Jeso'osən' ben' bselə' Diozən' par chaclene' nasyon Izraelən', nach Juannə' bsele'e chopə disipl che' ca' gan' zo Jeso'osən', ³ jse'eže'ene': —¿Elen' ben' naquən əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'?

⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e žjəya'ac na' le'e žjəyeyež Juannə' doxen can' chenele na' can' chle'ile chona'. ⁵ Bable'ile chona' par nič balə beṇə' lchol chesyə'əle'ine', na' balə beṇə' coj chesyə'əde', na' yebalə beṇə' cuež chesyə'əyenene'. Na' leczə bable'ile bena' par nič balə beṇə' gwse'i yižgüe' de'en ne' lepr babesyə'əyaquene'. Bable'ile bosbana' balə beṇə' guat, na' babenele cho'a dižə' güen dižə' cobə chia'anə' len beṇə' yašə' ca'. ⁶ Mbalaz zo beṇə' chejle'e de que Diozən' bsele'e nada'.

⁷ Nach catə' besyə'əsa'ac disipl che' Juannə', nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' zjəndobən' xtižə' Juannə', gože' lega'aque': —¿Nacxa naquə' ben' jəle'itgüeiczele latjə dašən'? ¿Ešayečə šayen chaque'? Bito. ⁸ ¿Nacxan' goque' catə' jəle'ilene'? ¿Enyaze' lachə' šao'? ¿Ešə bito? la' beṇə' ca' zjənyaz lachə' šao' nite'e yo'o güenchgua ca no liž rei. ⁹ ¿Noxan' jəle'ilen' ža? ¿Eto profet ben' cho'e xtižə' Diozən'? De'e li naque' to profet. Pero əchnia' le'e, caguə' con to profetən'. ¹⁰ Che bengan' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Nada' Dioz əselə'a to beṇə' cuialaogüe' güe'e xtižə'onə' par nič niṭə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'e le' catə'an yido'.

¹¹ De'e li əchnia' le'e, notono no beṇə'ch ne'e so beṇə' naquə'ch beṇə' blaoch ca Juan ben' chchoa beṇə' nis. Na' notə'ətezəchlə beṇə' güe'e latjə nabia' Diozən' le', la'anə'əczə bito naque' beṇə' blao, gwžin ža catə' šejni'ichene' chia' clezə ca Juannə'.

¹² Dezd catə'an gwzolaō Juannə' gwdixjui'e xtižə' Diozən' na' bcho'e beṇə' nis xte ža neža beṇə' zan choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' chəsə'əyiljlaže'e naclə so'one' par nič nabia' Diozən' lega'aque'. ¹³ Catə' cuiṇə' solao gwzene Juannə' xtižə' Diozən', con lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'en boso'ozoj yoguə' profet ca', de'e ca'azən' bzejni'in chio'o che Diozən'. ¹⁴ Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan de que yeto beṇə' yedəyən can' ben Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' che Juan na'anə' boso'ozoje' žalə' šejle'ele. ¹⁵ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag xtižə'anə'.

¹⁶ ¿Nac əgwsaquə'əlebetgüeida' le'e mbanle ṇa'a? Egwsaquə'əlebeda' le'e ca bidaō chedə' cuiczə bi de žleb chele. Ca naquə bidaō' ca' catə' nitə'əbo' do gan' chac ya'a chse' ljuežjga'acbo': ¹⁷ "Bento' legr, bito gwyo'olažə'əle, na' babento' bgüine bgüež, peor." ¹⁸ Juannə' bide' laole nga. Bito güe'ej gwdaōšaogüe'e can' chse'ej chsa'o beṇə' yoblə. Nach gwnale che': "Yo'o yaz de'e xio'onə' yichjla'aždaogüe'enə'." ¹⁹ Na' nada', Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch. Na' chle'ile che'ej chaogua' can' che'ej chaole. Na' nale chia' de que naca' beṇə' lia na' beṇə' güe'ezo, na' lecza nale de que naca' migw che beṇə' gočixjw ca' na' migw che yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e mal. Pero na' nacbia' de que Dioz na'anə' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin' por ni che can' chso'on beṇə' ca' choso'ozenag che'.

Yež ca' gan' cui boso'ozenague' che Jeso'osən'

²⁰ Nach Jeso'osən' be'e xtižə' beṇə' ca' ža' yež ca' gan' bene' de'e zan de'e zaquə' yesyə'əbanene', na' gwdile' lega'aque' chedə' bito besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'. Nach gwne': ²¹ —¿Probchguazə le'e beṇə' Corasin! ¿Probchguazə le'e beṇə' Betsaida! Beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon le'e besyə'ədinjteine' xtolə'əga'aque'enə' žalə' blo'iga'acda'ane' yelə' guac chia'anə' ca de'en bablo'ida' le'e. Žalə' goquə ca', sa'azlje' lachə' zešə' na' zosə'əža'alja cuinga'aque' de par nič sa'acbe'i beṇə' de que babesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'. ²² Echnia' le'e saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə! ca' nitə' Tiro na' Sidon catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən'. ²³ Le'e nitə'əle Capernaunnə', chonle xbabən' de que Diozən' gonchgüe' le'e yelə' bala'an, pero bito gone' le'e yelə' bala'an, sino gone' le'e castigw zejlicane de'en cui chejle'ele chia'. Žalə' bena' de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə' ca' gwnitə' Sodoman' can' babena' laole nga, besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' žalə' ca' na' ne'e chi' syodan' žalə' ca'. ²⁴ Echnia' le'e, saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodoman' catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən'.

Beṇə' ca' so'onlilažə' Jeso'osən' nite'e mbalaz

²⁵ Na' lao orən' Jeso'osən' bene' orasyon lao Diozən' gwne': —Xa', len' chnabi'o beṇə' ža' yoban' na' yežlyon'. Na' chona' yelə' choxcwlen chio' de que babzejni'ido' balə beṇə' can' che'endo' so'e latjə nabi'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Bzejni'ido'on beṇə' ca' gwsa'acbe'i chəsə'əyazjene' no əgwsed əgwlo'i lega'aque' na' bito bzejni'ido'on beṇə' ca' chso'on xbab de que zjənaque' beṇə' sin' na' beṇə' zjənyejni'i. ²⁶ Beno' ca' ža Xa', chedə' can' gwyazlažo'o.

²⁷ Nach gože' beṇə' ca' ža'anə': —Xa'anə' babene' lao na'a chona' par nič chombia' beṇə' le'. Le' nombi'ayane'e nada', na' nada' nombi'ayana'a le'. Na' beṇə' ca' bagwleja' par zjənombi'e Xa'anə', chona' par nič zjənombi'ene' na' notono no nochlə zjənombia' Xa'anə' na' ni nada'. ²⁸ Legonlilažə' nada', le'e zole trist tant pesad chaquele chonle yoguə' de'e ca' chəsə'əne' chene'e Diozən' gonle. Nada' gona' ca sole mbalaz. ²⁹ Legon can' nona' mendad gonle na' legwzenag de'en əgwzejni'ida' le'e. Nada' naca' beṇə' xenlažə' na' beṇə' gaxjwlažə' na' gona' ca sole mbalaz lo'o yichjla'ažda'olen'. ³⁰ Na' de'en nona' mendad gonle bito naquən pesad, na' de'en chsed chlo'ida' bito naquən zdebə.

12

Boso'olechj disipl ca' trigon' ža dezcanzən' par gwsa'ogüe'en

¹ Na' gozaquən to ža dezcanz Jeso'osən' gwdie' len disipl che' ca' gan' nyaž trigon', na' disipl che' ca' gosə'ədone', nach gosə'əlechje' trigon' na' gwsa'ogüe'en. ² Na' besə'əle'i balə beṇə' fariseo ca' can' gwso'on disipl ca', na' gwse'e Jeso'osən': —Bğüiašč can' chso'on disipl chio' ca' žin de'e cui de lsens goncho ža dezcanzən'.

³ Nach gož Jeso'osən' beṇə' fariseo ca': —¿Ecabi za'alažə'əle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' catə' le' na' beṇə' ljuežje' ca' gosə'ədone'? ⁴ Gwyeje' lo'o yo'odao' əblaonə' nach gwdaogüe' yetxtil de'en bazjəncua' bχoz ca' par Diozən', na' Dabin' bnežjue'en gwsa'o beṇə' ljuežje' ca' la'aṇə'əczə cui zjənaque' bχoz. Na' yetxtilən' cui de lsens par gao con to beṇə' len letg bχoz ca' chac sa'ogüe'en. ⁵ ¿Ena' cabi za'alažə'əle ca de'en bablable le'e lei de'en bzoj de'e Moisezən' can' chso'onczə bχoz ca' mendad che yo'oda'onə' yoguə' ža dezcanz na' bito chso'omba'ane' žanə'. Na' bito nacho de que zjənape' dolə' por ni che de'en chso'one' mendadən' ža dezcanzən'. ⁶ Echnia' le'e, nada' zoa' nga zaquə'əcha' cle ca yo'odao' əblaonə'. ⁷ Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: “Che'enda' yeyašə' yeži'ilažə'əle beṇə', caguə' tloazə' gotle bia yixə' par güe'ela'ole nada'.” Žalə' chejni'ile bi zejennə' bitolja ənale che disipl chia' quinga de que zjənape' dolə' por ni che šə'bin' bagwso'one' ža dezcanzən'. ⁸ Echnia' le'e de que Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə'ch na' naquən lao na'a əṇia' bin' naquən güen goncho ža dezcanzən'.

Beyaque to beṇə' mbižə' šla'a ne'enə'

⁹ Na' catə' Jeso'osən' beze'e latjən', na' gwyo'e to lo'o yo'odao' chechon'. ¹⁰ Na' lo'o yo'odao' na' zo to beṇə' bambižə' šla'a ne'enə', nach beṇə' fariseo ca' gwse'e Jeso'osən': —¿Ede lsens par yeyoncho beṇə' xinj lao ža dezcanzən'?

Gwse'ene' ca' nič əžel de'en yesə'əde'ine' par əsa'ogüe' xya contr Jeso'osən'.

¹¹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Šə nitə' xilə' dao' chele na' əxopə tob lo'o yech zitjw lao ža dezcanzən', ¿əcabi le'e yebejteleb lo'o yechən' lao žanə'? ¹² Na' lechgualə zaquə'əch to beṇə' cle ca to xilə' dao'. Na' əchnia' le'e de lsens gaquə'lencho beṇə' lao ža dezcanzən'.

¹³ Nach Jeso'osən' gože' be'enə' mbižə' ne'inə': —Bli na'onə'.

Nach catə' bli na' be'enə' le'e beyacten can' naquə' de'en yešla'a. ¹⁴ Na' beṇə' fariseo ca', catə' besa'aque' yo'oda'onə' bosoxi'e naclə so'one' par so'ote' Jeso'osən'.

To de'en bzoj de'e profet Isaiazən' che Jeso'osən'

¹⁵ Gocbe'i Jeso'osən' can' bosoxia' beṇə' fariseo ca', na' gwse'e gwyeje' ga yoblə. Beṇə' zan jəsə'ənaogüe'ene' nach Jeso'osən' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene. ¹⁶ Na' bene' mendad cui no əso'elene' dižə' de que Dioz nan' bsele'ene' par gaquə'lene' nasyon chega'aque'enə'.

¹⁷ Bene' ca' par nič goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' che' nan:

¹⁸ Bengan' naque' xmosa', ben' gwleja' par gone' can' chazlažə'anə'.

Chacchgüeida' che', na' cheba chezaquə'əlažə'a len le'.

Na' nada' əselə'a Spirit chia'anə' sotezə son len le'.

Na' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chixjue'ine' lega'aque' naquən' cheyalə' so'one'.

¹⁹ Bito gaquəyože' beṇə', nic gosye'e,

na' nic əṇe' zižjo lao lqueyən' par əse'ene beṇə' bin' ne'.

²⁰ Gwnežjue' fuers balor che beṇə' ca' chsa'acbe'i cui bi fuers balor chega'aque' de par so'one' de'e güen,

na' yezi'ixene' che beṇə' ca' chsa'acquene' cui no yezi'ixen chega'aque'.

Yoguə' de'e can' gone' par nič əžin ža so'on beṇə'chən' can' chazlažə'enə'.

²¹ Na' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael yesə'əbeze' gaquə'lene' lega'aque'.

Gosə'əne' de que Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo

22 Na' zo to beṇə' Içhol, na' nacte' beṇə' mod, na' yo'o yaz de'e xio'onə' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə' na' jso'ene' lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' bebeje' de'e xio'onə' yo'o yaz yichjla'aždao' be'enə' na' le'e bele'iteine' na' gocte beṇe'. 23 Na' yoguə' beṇə' ca' besə'əle'i can' goquə' lechguale besyə'əbanene'. Nach gwse' ljuežjga'aque': —¿Enaquəlizə be'enga ben' chbezcho yidə lao dia che de'e Rei Dabin'?

24 Na' catə' gwse'ene beṇə' fariseo ca' dižə' quinga gwse'e balə beṇə' ca': —Bitobi yelə' guac napə benga. Con chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca'.

25 Gocbe'i Jeso'osən' can' gwso'on beṇə' fariseo ca' xbabən', nach gože' lega'aque': — Šə beṇə' ža' to nasyon əsa'aque' choplə na' yesə'ədile' entr lega'aque', əgwžiyai' nasyon chega'aque' na'anə' šə ca'. Na' leczə ca' šə beṇə' nitə' to syoda əsa'aque' choplə na' yesə'ədile' entr lega'aque', leczə cuiayi' syoda chega'aque' na'anə' šə ca'. Na' šə to family əsa'aque' choplə na' yesə'ədile' entr lega'acze' leczə yenit family chega'aque' na'anə' šə ca'. 26 Le'egatezə ca' šə Satanəsən' yebej cuinei lo'o yichjla'aždao' beṇə' leczə cuiayi' yelə' chnabia' chei na'anə' chedə' chdiləlen cuinei žalə' ca'. 27 Le'e nale de que nada' chebeja' de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac che Beelsebon'. Žalə' naquən can' nalenə', leczə zejen de que beṇə' ljuežjle ca' chəsyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac chei žalə' ca'. Beṇə' ljuežjle ca' se'e le'e de que clələn' nale chia' nada' can' chebeja'annə'. 28 Na' de'en chebeja' de'e xio' ca' len yelə' guac che Spirit che Diozən', chlo'in de que babžin ža chene'e Diozən' güe'ele latjə nabi'e le'e.

29 Nezecho notono no gaquə šo' liž to beṇə' gual par žjəlane' šinlaze' ca' sin cui əgwçheje' xan yo'onə' to do. Con šə əgwçheje'ene' guaquə cuane' šinlaze' ca'.

30 Šə cui chonle txen len nada', chonle contr nada'. Na' šə cui chonle ca se'ejle' beṇə' chia' zeje dižə' de que chonle par niçh cui yoso'ozenague' chia'anə'.

31 De'e na'anə' əchnia' le'e, bitə'ətezə de'e mal de'en chonle, na' bitə'ətezə dižə' mal de'e cho'ele, Diozən' yezi'ixene' chele šə yedinjelen, pero notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr Spirit che Diozən' cuat yezi'ixen Diozən' chele. 32 Na' notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr nada', la'anə'əczə Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, gozi'ixencze' chele šə yedinjele can' nale, pero šə güe'ele dižə' contr Spirit che Diozən', cuat yezi'ixen Diozən' chele na'a na' batə'ətezə.

Segon can' naquə frot de'e chbia to yaguən' nezecho nac naquə yaguən'

33 Nezecho de que to yag frot naquən yag güen o cui naquən yag güen segon nac naquə frot cheinə'. Ca'aczən' nacbia' šə naquən' nacle. 34 Lechguale beṇə' mal nacle. Bitoczə gaquə güe'ele dižə' güen chedə' nacle beṇə' la'aždao' mal. Yoguə'əte dižə' de'e chchoj cho'achon' la' lo'o yichjla'ažda'ocho na'anə' za'an. 35 To beṇə' la'aždao' xi'ilažə' cho'e dižə' güen, chedə' la' can' nan lo'o yichjla'ažda'ogüe'e nan' cho'e dižə'. Na' to beṇə' la'aždao' mal cho'e dižə' mal la' can' nan lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'. 36 Na' əchnia' le'e, catə'an əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' ca' chso'on de'e malən', cana' yoguə'əloj beṇə' yesə'ədie' cuent che yoguə' dižə' de'en bagwso'e de'e bitobi zjəzaquə'an. 37 Na' segon dižə' de'en cho'ele Diozən' choglaogüe'en chele šə napple dolə' o šə cui napple dolə'.

Beṇə' mal ca' chəsə'ənabe' gon Jeso'osən' to miłagr

38 Nach balə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən', na' beṇə' fariseo ca' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, che'eneto' gono' to miłagr par niçh ənezeto' šə de'e liczə Dioz nan' bsele'e le'.

39 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e mbanle na'a, naquəchguale beṇə' yichjla'aždao' mal, na' bito chzenagle che Diozən'. Na' chṇable gona' to miłagr par niçh ənezele šə le Dioz nan' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' chṇablenə'. De'en gon Diozən' len nada' par niçh ənezele de que le'enə' bsele'e nada', gwxaquə'əleben ca de'en bene' len de'e profet Jonasən'. 40 Antslə ze'e šeje' Niniben' Diozən' bene' par niçh to bel ya'a xen gwdebob le',

na' šonə ža šonə yel gwyo'e lo'o le'eban' catə' beyebəb le' mbancze'. Na' ca naquə nada', gata' na' əgaša'a, na' te šonə ža šonə yel yebana' ladjo beṇə' guat ca' par nich ənezele de que Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch. ⁴¹ Na' catə' əžin ža gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', ža na' yesyə'əban de'e beṇə' Ninibe ca' na' lao Diozən' yesə'əcuiše' le'e mbanle ṇa'a, chedə' besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' catə' de'e Jonasən' gwdixjue'ine' lega'aque' can' na Diozən'. Le'e gonšč xbab de que nada' zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle ca' de'e Jonasən', na' bito chzenagle chia'. ⁴² Na' leczə žan' gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', de'e no'olan' gwnabia' beṇə' ca' gwnitə' galən' chla' bgüižən' cuiten lichalə yebane' len yeziquə'əchlə beṇə' guat ca' na' lao Diozən' əgwcuise' le'e mbanle ṇa'a. Ca naquə le' ža, gwze'e Seba gan' naquə zitə'əchgua na' bide' nga par bzenague' dižə' sin' de'en be' de'e Rei Salomonṇə' len le'. Na' nada' zoa' nga naquə'əcha' beṇə' blaoch cle ca de'e Salomonṇə', na' bito chzenagle chia'.

De'e xi'onə' yeyo'on de'e yoblə lo'o yichjla'aždao' beṇə'

⁴³ Na' šə to de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' yechojən nach lažə'an nil na'alə yeyiljən ga son mbalaz. Na' šə bitobi latjə želən, nach ənan: ⁴⁴ “De'e yobləczə žjəyežo'a yichjla'aždao' be'enə' gan' gwyo'o gwyaza' antslə.” Na' yeyejən de'e yoblə gan' zo ben'. Catə' le'in de que bacheyone' xbab güen na' bazoche' binloch na' caguə nochlə yo'o yaz yichjla'aždaogüe'enə' de'en əgwžon yeyo'on de'e yoblə, nach yeyo'on. ⁴⁵ Nach žjəyetobən yegažə de'e xio' ca' de'en zjənaquə maləch ca len na' txennə' so'on lo'o yichjla'aždao' be'enə'. Na' šə bagwso'onən ca', bachaquəch mal che be'enə' clezə can' goc che' antslə. Can' goquə len bengə leczə ca'anə' gaquə che le'e mbanle ṇa'a de'en nactecle beṇə' la'aždao' mal.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'

⁴⁶ Necho'ete Jeso'osən' dižə' chsed chlo'ine' beṇə' zan quinga, catə' bžin xne'enə' len biše'e ca'. Na' zitə'alə gosə'əbeze' gosə'əṇabe' so'elene' le' dižə'. ⁴⁷ Entr beṇə' ca' nitə' choso'ozenague' xtižə' Jeso'osən', toe' gože' Jeso'osən': —Babla' xna'onə' len bišo'o ca' na' nite'e na'ate chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

⁴⁸ Nach Jeso'osən' gože' ben' gwna ca': —Nitə' beṇə' yoblə beṇə' zjənaque' ca xna'anə' na' ca biša'a.

⁴⁹ Nach bli na' Jeso'osən' blo'e disipl che' ca' na' gože' be'enə': —Beṇə' quinga bazjənaque' ca xna'a, na' zjənaque' ca biša'a. ⁵⁰ Can' naquən len notə'ətezə beṇə' chso'one' can' chazlažə' Xa' Diozən' ben' zo yoban', zjənaque' ca xna'a na' ca biša'a na' ca zana'.

13

Jempl che beṇə' gozən'

¹ Na' lao ža na'atezə gwza' Jeso'osən' yo'onə' jəchi'e cho'a nisdə'onə'. ² Nach tant beṇə' zan juisy besə'ədobə gan' chi'enə' xte benən byen gwyo'e gwchi'e to lo'o barcon'. Na' yoguə' beṇə' ca' besə'ədobən' gosə'ənite'e lao yoxən'. ³ Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' len zan jempl. Na' be'elene' lega'aque' to jemplən', bsaquə'əlebene' xtižə' Diozən' ca trigon'. Nach gwne': —To beṇə' gwze'e zde' güen trigw. ⁴ Na' lao chose' trigon' balən jəsə'əchazən cho'a nez, na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsa'ob len. ⁵ Na' yebalən jəsə'əchazən ga naquə lao yej, na' bitotec bi yo žia lao yejən', de'e na'anə' le'e bla'acten. ⁶ Pero na' catə' beža'achgua besə'əcuadən na' le'e gosə'əbižten, la' bitobi loi gwso'on. ⁷ Na' yebalən besə'əgo'onən lao yo ga nchixə xsa yešə' na' bla'aquən txen len xsa yešə'anə', na' besə'əlolə' yag yešə' ca' lega'aquən'. ⁸ Na' yebalən besə'əgo'onən lao yo šao' na' bla'aquən'. Balən gosə'əbian to gueyoa güejə, na' yebalən gosə'əbian gyon guejə, na' yebalən gosə'əbian šichoa güejə. ⁹ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

Beṇə' ca' cui gwse'ejle'e che Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' len jemplən'

10 Nach gosə'əbiguə' disipl che Jeso'osən' laogüe'enə' na' gwse'ene': —¿Bixchen' chsed chlo'ido' beṇə' quinga len jempl?

11 Na' Jeso'osən' gožə' lega'aque': —Diozən' chone' par nič le'e nezele de'en cui no gwneze antslə de que le' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Pero beṇə' cui chse'ejle'e xtižə'anə' bito chac se'ejni'ine' de que nabi'e beṇə' soe' latjə. 12 Notə'ətezə beṇə' choso'ozenague' ca de'en bachzejni'i Diozən' lega'aque', Diozən' gwzejni'ichene' lega'aque' par nič šanch de'en se'ejni'ine'. Pero na' notə'ətezə beṇə' cui choso'ozenague' che Diozən' ca de'en chsed chlo'ine' lega'aque', Diozən' yeque'e de'en chse'ejni'ine'enə' la'anə'əczə latə'alaszə de'en bagwse'ejni'ine'. 13 De'e na'anə' chsed chlo'ida' beṇə' quinga len jemplən' chedə' chesə'əle'ine' de'en chona' pero bito chsa'acbe'ine' bi zejen, na' la'anə'əczə chse'enene' xtižə'anə', bito chse'ejni'ine'en. 14 Len beṇə' quinga bachac complir can' bzoj de'e profet Isaiazən', gan' nan:

De'e li yenele, pero cabi šejni'ile bi zeje de'en yenele.

Na' de'e li le'ile, pero cabi gacbe'ile bi zejen de'en le'ilen'.

15 Beṇə' Izrael quinga cuiczə bi rson chsa'aze', bach nažjoczə yičhjala'ažda'oga'aque' na'anə'. Chse'enene' pero bito chse'ejni'ine' bin' zeje de'en chse'enene'.

Na' chesə'əle'ine' pero cabi chsa'acbe'ine' bi zeje de'en chəsə'əle'ine'enə' chedə' bazjanaque' beṇə' la'aždao' žod.

Žalə' bito zjanaque' beṇə' la'aždao' žod, gwse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'enə', na' sa'acbe'ine' bi zeje de'en chesə'əle'ine'enə'.

Gosyə'ədinjljei xtolə'əga'aque'enə', na' gwso'elje' latjə yocobə Diozən' yičhjala'ažda'oga'aque'enə' žalə' chse'ejni'ine'en na' žalə' chsa'acbe'ine'en.

16 Pero na' le'e ža, lechgualə mbalaz zole chedə' chle'ile de'e ca' chona' na' chacbe'ile bi zejen, na' chzenagle xtižə'anə' na' chejni'ilen. 17 De'e li əchnia' le'e, zan de'e profet na' zan de'e beṇə' ca' yeziquə'əchlə beṇə' bosozenag che Diozən' cana' gwse'enene' yesə'əle'ine' de'en chle'ile, pero bitoch golə' yesə'əle'ine'en. Na' gwse'enene' əse'enene' de'en chenele pero bito golə' se'enene'en.

Jeso'osən' gwne' bi zeje jempl che beṇə' güen trigon'

18 Na' le'e legwzenag, quingan' zeje jempl che beṇə' güen trigon'. 19 Xtižə' Diozən' gwxaquə'əleben ca de'en byažən'. Nitə' beṇə' chse'enene' dižə' can' chon Diozən' chnabi'e con notə'ətezə beṇə' chso'e latjə, pero bito chse'ejni'ine'en, na' chžin gwxiye'enə' chonən par nič cuich choso'ozenague' che xtižə' Diozən'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'aque' ca trigon' de'en jesə'əchaz cho'a nezən'. 20-21 Na' nitə' beṇə' chse'ene xtižə' Diozən' na' šložga chesyə'əbeine' chso'one'en chega'aque'. Na' catə' choso'oči' choso'osaquə' beṇə' lega'aque' par nič cui se'ejle'e xtižə' Diozən', le'e chesyə'əbejyichjtie' cuich choso'ozenague' chei. Na' de'en chso'one'en gwxaquə'əleben ca de'en chac che trigon' de'en besə'əgo'oṇən lao yej. 22 Le'egatezə ca' naquən len beṇə' ca' chse'ene xtižə' Diozən', pero na' lao mbanga'aque' yežlyo nga, chesyə'əlal chesyə'əžejene' chso'on xmen-dadga'aque' por ni che chse'enene' yesə'əni'e. Pero yoguə' de'en chso'one' chxoayaguən lega'aque', chonən par nič cui cha'oxen xtižə' Diozən' lo'o yičhjala'ažda'oga'aque'enə'. Ca de'en chso'one'enə' gwxaquə'əleben ca de'en chac che trigon' de'en besə'əgo'oṇən lao yo gan' nchixə xsa yešə'. 23 Pero yebalə beṇə' chse'enene' xtižə' Diozən' na' chse'ejni'ine'en na' choso'ozenague' chei. Na' de'en choso'ozenague' che xtižə' Diozən' gwxaquə'əleben ca trigon' de'en besə'əgo'oṇən lao yo šao'. Balən gosə'əbian to gueyoa güejə, na' yebalən gosə'əbian gyon güejə, na' yebalən gosə'əbian šichoa güejə.

Jempl che trigon' na' bgüeyxtil

24 Gwde na' Jeso'osən' gozo'elene' beṇə' ca' yeto jempl, goze'e lega'aque': —Yelə' gwnabia' che Dioz ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. To beṇə' jeze' trigw biṇnə' yoba che'enə'. 25 Na' do še'elə catə' cui no gwsa'acbe'i gwyej to beṇə' contr che'

jeze' xsa bgüeyxtil gan' banazə xan' yežlyon' trigon', na' beyož goze' bgüeyxtilən' beze'e. ²⁶ Na' tš'i'izə bla'aquən, na' trigon' gwzolaŋ chbian. Na' catə' ja'ac xmos xan' trigon', gwsa'acbe'ine' nchixə trigon' len bgüeyxtil. ²⁷ Nach jəya'aque' gan' zo xanga'aque'enə' par jəsyə'əyeže'ene': "Señor, ¿acaguə trigw biñnə' gozo' yoba chio'onə'? ¿Bixchen' nchixən len bgüeyxtilən'?" ²⁸ Nach xanga'aque'enə' gože' lega'aque': "To beñə' contr chia'anə' jen ca'." Nach xmose' ca' gwse'ene': "¿Eche'endo' əlažə'əto' bgüeyxtilən'?" ²⁹ Nach xanga'aque'enə' gože' lega'aque': "Bito əlažə'əlen. La' nxož əlažə'əlente trigon'. ³⁰ Ljoyennə' par na'a. Guaquə yesə'əcha'on txen, pero na' chona' mendad catə' bagołə yetoble cwsešən', cana' zgua'atec yebele bgüeyxtilən' na' gonlen bnoj par əse'eyən. Nach te na' žjəyetoble trigon' əgwcuə'aša'olen."

Jempl che xsa moztas

³¹ Gwde na' gozo'elene' beñə' ca' yeto jempl, gože': —Yelə' gwnabia' che Dioz ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca to xsa moztas de'en gozə to beñə' yežlyo che'enə'. ³² Xsa moztasən' naquən le'ebeyožə de'e dao' rizə' lao bitə'əchlə semiy. Pero na' catə' chla'an, chcha'ochən ca bichlə yixə' cuan na' chaquən yag cha'o dao'. Na' xte bia ca' zjəzo xile'e chjse'en ližda'oga'aquəb lao xoze'e ca'.

Jempl che xna' cuazin'

³³ Nach gozoe' yeto jempl, gozne': —Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin' de'en gwlec no'olən' len to rob yezj par nič becha'o doxenən.

Jeso'osən' bzejni'ine' beñə' porzə len jempl

³⁴ Yoguə' de'e quinga bsd blo'i Jeso'osən' beñə' ca' besə'əžag gan' zo'enə'. Bsd blo'ine' lega'aque' porzə len jempl, bitobi bichlə gwne' par bzejni'ine' lega'aque'. ³⁵ Ca' ben Jeso'osən' par nič goc complir can' bzoj de'e profetən' che', gan' nan: Egwsed əgwlo'iga'acda'ane' porzə len jempl, na' əgwzejni'iga'acda'ane' de'en cui no gwneze antslə de'en bgašə' dezd catə'an gwxe yežlyon'.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl che trigon' na' bgüeyxtilən'

³⁶ Na' catə' beyož bsd blo'i Jeso'osən' beñə' ca' zjəža' gan' zo'enə', bese'e lega'aque', na' beza' le' len disipl che' ca'. Na' catə' besyə'əžine' yo'o gan' nite'enə' besyə'əyo'e lo'inə'. Nach gosə'əbiguə' disipl che' ca' cuite'enə' gwse'ene': —Bzejni'išguei neto' bi zejen jempl che xsa bgüeyxtilən'.

³⁷ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Quingan' zejen: Diozən' bsele'e nada' golja' beñəch na' gwxaquə'əlebeda' ca ben' gozə trigw biñnə'. ³⁸ Na' doxen yežlyo nga gwxaquə'əleben ca yoba gan' goze' trigw biñnə', na' beñə' ca' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aque' ca trigw biñnə'. Na' beñə' ca' chso'e latjə chnabia' de'e gwxiye'enə' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aque' ca xsa bgüeyxtilən'. ³⁹ Gwxiye'enə' gwxaquə'əleben ca beñə' contrən' gozə xsa bgüeyxtilən' gan' banyaž trigw biñnə'. Na' žan' gaquə juisyən' gwxaquə'əleben ca tyempən' yosyo'otobe' trigon'. Na' anglən' zjənaque' ca beñə' ca' yosyo'otobə cwsešən'. ⁴⁰ Na' can' gac che bgüeyxtilən' yosyo'otobe'en šeyən', can' gaquə che beñə' ca' chnabia' de'e gwxiye'enə' lega'aque' catə' əžin ža gaquə juisyən'. ⁴¹ Diozən' bsele'e nada' golja' beñəch na' catə' əžin žan', nada' əselə'a angl chia' ca' par yosyo'otobe' yoguə' beñə' ca' chesə'əgo'oyele'e beñə' yoblə so'one' de'e malən', na' yosyo'otobte' yeziquə'əchlə beñə' ca' chso'on de'e malən'. Na' angl ca' yesyə'əbeje' lega'aque' nič cuich nite'e txen len beñə' ca' bagwso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'. ⁴² Nach yosə'əsele'e lega'aque' lao yi' gabil gan' se'eye' zejlīcane. Na' lao yesə'əžaglaogüe'enə' yesə'əbežyaše'e na' sa'oyejə leyga'aque'enə'. ⁴³ Na' cana'ach Xancho Diozən' gone' par nič beñə' ca' chso'on

de'e güennə' nite'e len le' na' əsa'aque' ca yelə' chey che'eni' che bgüižən' catə' yesyə'əžine' yoban' gan' chnabia' Diozən'. Le'e žia nagle de'en chene, legwzenag.

Jempl che mech xen de'en ngašə' to lao yežlyo

⁴⁴ Yelə' chnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. To beṇə' jəyedi'e mech xen de'e ngašə' to lao yežlyo. Nach bocuaše'en de'e yoblə. Na' de'e tant bebeine' de'en jəyedi'e mechən' nach jəyete'e yoguə'əlöl bi de'e de che' par nič gwxi'e yežlyon' gan' ngašə' mechən'. Ca mbalazən' gwzo be'enə' can' mbalazən' nitə' beṇə' ca' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'.

Jempl che to perla de'en lechgualə zaque'e

⁴⁵ Na' yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' leczə gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Zo to comersyant beṇə' cha'o chsi' na' cheyote'e perlas de'en lechgualə naquən xoche. ⁴⁶ Na' bželene' to perla de'e lechgualə zaquə'an. Na' leczə beyote'e yoguə'əlölte de'en de che' na' gwxi'e perlan'. Ca'aczən' gwxaquə'əlebe beṇə' ca' chsa'acbe'i de que de'e žialao əso'e latjə nabia' Diozən' lega'aque'.

Jempl che yixjw bel

⁴⁷ Na' yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' leczə gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Nitə' balə beṇə' gwxen bel ca' na' boso'ozalə'e yixjw bel chega'aque'enə' lo'o nisda'onə' na' gwxenən yoguə' clas bel ya'a ca'. ⁴⁸ Nach catə' bagwža' bia zannə' lo'o yixjon', besyə'əbeje' yixjon' yobižlə, na' gosə'əbi'e bia ca' zjənaquə güen par əsa'ogüe', na' gosə'əgüe'eb lo'o žomə ca'. Na' bia ca' cui zjənaquə güen, goso'ocho'one'eb. ⁴⁹⁻⁵⁰ Ca'aczən' gaquə che yoguə' beṇə' catə'an əžin ža gaquə juisyən'. Angl ca' yesə'əbeje' beṇə' mal ca' na' yosə'əzalə'e lega'aque' lo'o yi' gabilən' gan' yesə'əbežyaše'e na' sa'oyejə leyga'aque'enə' tant yesə'əžaglaogüe'.

⁵¹ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —¿Ezyejni'ile yoguə' de'e ca' bablo'ida' le'e?

Nach gwse'ene': —Zyejni'ito'on Xanto'.

⁵² Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Notə'ətezle šə chac chsed chlo'ile Xtižə' Diozən' de'en byoj cana', na' šə leczə chzenagle can' chsed chlo'ida' de que cheyalə' güe'ele latjə nabia' Diozən' le'e, nachən' guac əgwsed əgwlo'ile beṇə' chopten. Na' gwxaquə'əlebele ca to xan yo'o beṇə' napə yoguə' de'en chyažj chchine family che'enə'.

Jeso'osən' beyeje' Nasaretən'

⁵³ Nach catə' beyož be'elen Jeso'osən' disipl che' ca' jempl ca', beze'e latjən' len disipl che' ca'. ⁵⁴ Na' beyeje' Nasaretən' gan' gwcha'ogüe'. Na' jəyosed jəyelo'ine' beṇə' ca' lo'o yo'odao' chega'aque'enə'. Na' lechgualə besyə'əbanene' len xtiže'enə', na' gwse'e ljuežjga'aque': —¿Nacxa goquən' nezene' de'e ca' de'en naquə de'e sin'? na' ¿nacxa chac chone' miłagr ca' chone'? ⁵⁵ Nombi'achone', la' naque' xi'in carpinterən'. Na' xne'enə' naque' no'olən' le' Maria. Nombi'acho beṇə' biše'e Jacobən', Jwsen', Simonṇə' na' Jodasən'. ⁵⁶ Na' leczə beṇə' zane' ca' nitə' lažcho nga. ¿Nacxa chaquən' cho'e dižə' ca' ža, na' chacte choe' miłagr?

⁵⁷ Na' de'en gwso'one' xbab de que Jeso'osən' naque' con to beṇə' gwlaž chega'aque', de'e na'anə' bito gwse'ejle'e che'. Nach gože' lega'aque': —La'anə'əczə beṇə' zan chse'ejle'e che beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən' na' chso'e lega'aque' yelə' bala'an, beṇə' gwlaž chega'aque' ca' na' family chega'aque' ca' bito chse'ejle'e chega'aque'.

⁵⁸ Na' Jeso'osən' bene' con to chopzə miłagr Nasaretən' chedə' bito gwse'ejle'e che'.

14

Quingan' goquə got Juan ben' bchoa beṇə' nis

¹ Na' ca nan' Erodən' ben' naquə gubernador che Galilean', benene' dižə' ca naquə yoguə'əlöl de'e güen de'en chon Jeso'osən'. ² Nach gože' xmose' ca': —Bengan' de'e Juannə'

ben' b̄choa beṇə' nis. Babebane' lad̄jo beṇə' guat ca' na' de'e na'anə' chac chone' milagr ca'.

³⁻⁴ Quingan' goquə gwso'ote' Juannə': Erodən' beque'e Erodiasən' ca xo'ole', len Erodiasən' naque' xo'olə Lip biše'enə'. Na' Juannə' gože' Erodən': "Malən' beno' beca'o no'ol che beṇə' bišo'on par naque' xo'olo'." Na' de'en gož Juannə' Erodən' ca' de'e na'anə' Erodən' bene' mendad gosə'əzene' Juannə' na' gosə'əgüe'ene' ližya na' bosə'əcheje' ni'ane'e ca' gden.

⁵ Erodən' gone'ene' gote' Juannə', pero bitobi benene' le' chedə' b̄žebe' bi so'on beṇə' ca' gwse'ejle'e che Juannə' de que cho'e xtižə' Diozən'. ⁶ Pero na' catə' gwso'one' lni ža la Erodən', bi'i no'ol che Erodiasən' bya'abo' lao beṇə' ca' gwnitə' lniṇə'. Na' lechgualē bebei Erodən' can' bembə'onə'. ⁷ Na' tant beyazlažə' Erodən' can' bya'a no'ol güegon', bzoe' jorament de que əgwnežjue'ebo' bitə'atezə əṇabebo' le'. ⁸ Na' por consejw che xna'abo'onə' gožbo' Erodən': —Beṇ nada' ṇa'atec ṇa'a yichj Juannə' ben' ch̄choa beṇə' nis žian to lao plat.

⁹ Na' gwzo Erodən' trist catə' beyož gož no'ol güegon' le' ca', pero na' ca naquə babzoe' jorament len lebo' lao beṇə' ca' zjənaquə combidən', benšaze' mendad gaquə can' gwṇabe no'ol güegon' le'. ¹⁰ Ca' goquən' bene' mendad jəsə'əchogue' yen Juannə' lo'o ližya gan' yo'enə'. ¹¹ Na' bosə'ožie' yichj de'e Juannə' to lao plat par jso'en lao bi'i no'olən' na' bnežjwbo'on xna'abo'onə'.

¹² Nach disipl che de'e Juannə' jəsyə'əxi'e cuerp che'enə' na' jəsə'əcuaše'en. Gwde na' ja'aque' gan' zo Jeso'osən' na' jse'eže'ene' can' bagoquən'.

Jeso'osən' bguaogüe' gueyə' mil beṇə'

¹³ Na' catə' bene Jeso'osən' can' goquə che de'e Juannə', beze'e latjən' len disipl che' ca' na' besyə'əyo'e to lo'o barcw par jəya'aque' latjə dašən' de'en de yešla'alə nisdə'onə'. Na' beṇə' ca' ža' yež ca' zjəchi' galə'əzə nisdə'onə' gwse'enene' rson galən' bazjəda Jeso'osən'. Na' gwsa'aque' lažga'aque'enə' ja'aque' yobižlə jəsə'əšague' Jeso'osən' yešla'alə nisdə'onə'. ¹⁴ Na' catə' bžin Jeso'osən' cho'a nisdə'onə', ble'ine' beṇə' zan ca' na' beyašə' beži'ilaže'e lega'aque'. Na' beyone' yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene. ¹⁵ Na' catə' bachal, gosə'əbiguə' disipl che' ca' laogüe'enə', na' gwse'ene': —Zocho to latjə ga cui no nla', na' bagwde or par gaocho xgüe. Bselə' beṇə' quinga yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə par nič žjəsə'ədilje' de'e se'ej əsa'ogüe'.

¹⁶ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito cheyalə' žjəya'aque'. Le'e güe'ega'aque' de'e se'ej əsa'ogüe'.

¹⁷ Nach gwse'ene': —Chopga bel ya'a chechon' de na' gueyə'əga yetxtil.

¹⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e žjəxi'in ni.

¹⁹ Nach ben Jeso'osən' mendad gosə'əbe' beṇə' zan ca' lao yixye daquə'ənə'. Na' gwxi'e yetxtil ca' gueyə' na' bel ya'a ca' chopə. Na' bgüie' yobalə be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Gwde na' bzojje'en nach bnežjue'en disipl che' ca' par gosə'əyise' che che beṇə' ca'. ²⁰ Na' yogue'e gwsa'ogüe'en xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyə'əga'annə', bosyo'otobe'en, na' goquən šiziṇ žomə. ²¹ Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilən' naquə ca do gueyə' mil beṇə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bidao'.

Jeso'osən' gwze'e tlaο nisdə'onə'

²² Gwde na' Jeso'osən' bene' mendad yesyə'əyo'o disipl che' ca' lo'o barcon' par yesyə'əbialaogüe' yesyə'əlague'e yešla'alə nisdə'onə' žlac bega'an le' bzeine' beṇə' zan ca' dižə'. ²³ Na' beyož bzei Jeso'osən' beṇə' ca' dižə', gwloe' to lao ya'a par jene' orasyon toze'. Dezd golte gwzo tozə Jeso'osən' lao ya'anə'. ²⁴ Na' ca naquə barcon' gan' zesyə'əyo'o disipl che' ca', bazdan gwcholte nisdə'onə', nžiguə'əxaxj nisən' len chedə' chas chatə' nisdə'onə' por ni che chechj be'enə' clelə. ²⁵ Na' do šbal beyetj Jeso'osən' ya'anə' na' gwze'e tlaο nisdə'onə' par gwyeje' galən' zja'ac disipl che' ca'. ²⁶ Na' catə' besə'əle'i disipl che' ca'

le' zde' lao nisdá'oná', lechguale besá'ážebe' xte gwso'osye'e gosá'áne': —¡To beṇá' guat chle'icho chda tlaó nisan'!

²⁷ Na' le'e bolgüižte Jeso'osán' lega'aque', gože': —Leyebel. Nada'aná'. Bito žeble.

²⁸ Nach Bedán' gože'ene': —Xanto', šá le le'ená', gwna nada' sa'a tlaó nisdá'oná' yida' gan' zo'oná'.

²⁹ Nach gož Jeso'osán' le': —Da Bed.

Na' le'e bchojte Bedán' lo'o barcon' na' gwzolao gwze'e tlaó nisdá'oná' par zde' gan' zo Jeso'osán'. ³⁰ Pero na' catá' gocbe'ine' ca fuertán' chečj be'ená', bžebe' na' gwzolao chyše'e lo'o nisan'. Nach bisye'e gože' Jeso'osán': —Xana', bosla nada', bachetja' xan nisan'.

³¹ Na' le'e blite na' Jeso'osán' bexe'ene'. Nach gože' Bedán': —Bixčhen' gocžejlažo'o? Gwejle'ech chia'.

³² Na' catá' beyo'o Jeso'osán' len Bedán' lo'o barcon', le'e gwlezte be'ená'. ³³ Na' beṇá' ca' ža' lo'o barcon' gwso'elaogüe'e Jeso'osán', gwse'ene': —De'e liczá len' naco' Xi'in Diozán'.

Jeso'osán' beyone' beṇá' chsa'acšene beṇá' nitá' Genesaret

³⁴ Nach gwza'ach barcon' xte bžinán cho'a nisdá'oná' to latjə de'en nzi' Genesaret. Na' besyá'əchoje' lo'o barcon'. ³⁵ Na' beṇá' ža' do Genesaretán' besyá'əyombi'e Jeso'osán', na' bosá'esele'e rson yoguá' yež ca' de'en zjəchi' galá'əzə de que Jeso'osán' babžine' lažga'aque'ená'. Na' beṇá' ca' ža' yež ca' gosá'əche'e yoguá' beṇá' chsa'acšene lao Jeso'osán'.

³⁶ Nach gosá'əṇabene' Jeso'osán' šá güene'ene' yesá'əgane' lox xadoṇ che'ená'. Na' yoguá' beṇá' ca' gosá'əgan len besyá'əyaquene'.

15

Dižá' de'en chchoj cho'achon' chonán manch la'ažda'ochon'

¹ Na' balá beṇá' fariseo ca' na' beṇá' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezán' gwsa'aque' Jerosalenná' na' besá'əžine' gan' zo Jeso'osán', na' gwse'ene': ² —¿Bixčhen' disipl čio' ca' bito chesá'ənaogüe' costombr ca' de'en bosyo'ocua'anlen de'e xaxta'ocho ca' čio'o? ¿Bixčhen' cui chosyo'one'e zan las antslə ze'e sa'ogüe' can' chonto'?

³ Nach Jeso'osán' gože' lega'aque': —Ca naquá le'e ža, ¿bixčhen' chbejyichjle cui chonle can' non Diozán' mendad goncho na' con naozechle costombr chelen'? ⁴ Diozán' none' mendad can' goncho, gwne': “Le'e gwnežjo yelá bala'an xaxna'ale”, na' “Notá'atezle šá chžia chnitá'əle xaxna'ale cheyalá' gatlé.” ⁵ Pero le'e nale de que šá beṇá' əne' de que babnežjue' Diozán' mech o bien de'en cheyalá' əgwnežjue' xaxne'ená' par gaquəlene' lega'aque', na' bitoch bi cheyalá' əgwnežjue' xaxne'e. ⁶ Na' de'en chonle ca', bachonle lei che Diozán' ca to de'e cui bi bi zaque'e nič ca' naozechle costombr chelen'. ⁷ Le'e nacle beṇá' goxoayag. Chonle cayaná'an bzoj de'e profet Isaiazán' chele, gan' nan:

⁸ Beṇá' Izrael ca' chesá'əne' de que nada' Diozán' chso'elaogüe'e, pero caguá do lažá'əga'aque'en chso'elaogüe'e nada'.

⁹ Bitobi zejen de'en chso'elaogüe'e nada'

chedá' la' choso'osed choso'olo'ine' beṇá' costombr de'en gwsa'aljlažá beṇáčhán'.

¹⁰ Nach Jeso'osán' bozolgüiže' beṇá' zan ca' zjənžaguán' par nič gosá'əbigue'e laogüe'ená', na' gože' lega'aque': —Legwzenag de'e nga ənia' le'e nič šejni'ilen'. ¹¹ Bito nacho de que de'en che'ej chaochon' chonán manch la'ažda'ochon'. Echnia' le'e, dižá' de'en chchoj cho'alen', lenná' chonán manch la'ažda'olen'.

¹² Nach gosá'əbiguá' disipl che Jeso'osán' laogüe'ená' gwse'ene': —¿Ebito gocbe'ido' de que beṇá' fariseo ca' lechguale besá'əže'e catá' gwse'enene' xtižo'oná'?

¹³ Na' Jeso'osán' gože' lega'aque': —Gwžin ža catá' Xa' Diozán' ben' zo yoban' gwžiai'e yoguá'əlo beṇá' cui choso'ozenag che'. Egwžiai'e lega'aque' can' choncho catá' chlažá'əcho yixá' ca' chla'ac lo'o yel. ¹⁴ Ljosá'əye beṇá' fariseo ca'. Zjənaquəga'aque' ca to beṇá' lchol beṇá' chene'ene' cue'e nez yeto beṇá' lchol. Chso'onczá yichjlaoga'aque' cui

choso'ozenague' che Diozən' na' choso'osedene' beṇə' de'en cui naquə de'e li. Nezecho de que beṇə' l'cholən' bito gaquə cue'e nez yeto beṇə' l'chol' la' txennə' žjəsə'əbixə' to lo'o yech.

¹⁵ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Bzejni'išguei neto' bi zejen de'en gwnao' de que de'en che'ej chaochon' bito chonən manch la'ažda'ochon'.

¹⁶ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —¿Elecza lenle bito chejni'ile de'e quinga bagwnia' le'e? ¹⁷ ¿Ecabi nezele de que yoguə' de'en che'ej chaochon' chjche'en lo'o le'echon' na' chžin or cheden? ¹⁸ Pero əchnia' le'e, yoguə' dižə' de'en cho'echon' chəsə'əchojən yichjla'ažda'ochon', na' šə cho'echo dižə' malən', len chso'onən manch yichjla'ažda'ochon'. ¹⁹ Na' lo'o yichjla'aždao' beṇəch na'anə' chchoj yoguə' xbab mal quinga, ca de'en nan so'ote' beṇə', na' nan yoso'ogo'o xtoga'aque', na' nan yesə'əbejyichj no'ol chega'aque' o ben' chega'aque' par yesyə'əzolene' beṇə' yoblə na' nan yesə'əbanga'aque' bi de che beṇə', na' nan so'onlažə'əga'aque', na' nan yoso'ožia yoso'onite'e ljuežj beṇəchga'aque'. ²⁰ Xbab mal ca' zjənac ca' chso'onən manch yichjla'ažda'ochon'. Na' bito əṇacho de que de'en cui chona'acho zan las antslə ze'e gaocho chonən manch yichjla'ažda'ochon'.

To no'olə cui naque' beṇə' Izrael chonlilažə'e Jeso'osən'

²¹ Beza' Jeso'osən' latjən' len disipl che' ca' par ja'aque' galə'əzə gan' mbane Tiro na' Sidon. ²² Na' to no'olə beṇə' cui naquə beṇə' Izrael, gwze'e gan' mbane Tiro na' Sidon par jəšague' Jeso'osən'. Na' gwne' zižjo gože' Jeso'osən': —Xana', le' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əšguei neto'. To bi'i no'olə chia' yo'o yaz to de'e xio' lo'o yichjla'ažda'obo'onə' na' lechguale chžaglaobo'.

²³ Pero Jeso'osən' bito boži'e xtižə' no'olən'. Nach disipl che Jeso'osən' gosə'əbigue'e cuite'enə' na' gwsa'atə'əyoine' le' gwse'ene': —Bosa'ašga no'olən' la' con naogüe' chio'o na' chatə'əyoine' le' zižjo par gaquəleno'one'.

²⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Diozən' bsele'e nada' gaquəlena' nasyon Izrael na'azən', la' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aque' ca xilə' dao' bia zjənaquəžje.

²⁵ Nach no'olən' bgüigue'e bzo xibe' lao Jeso'osən', na' gože'ene': —Xana' go'onšguei goclen neto'.

²⁶ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Bito naquən güen yeca'acho yelə' guao che xi'incho na' əgwnežjwchon gao xicoda'ocho.

²⁷ Na' gocbe'i no'olən' bsaquə'əlebe Jeso'osən' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael ca beco', nach gože'ene': —Leiczədo' Xana'. Pero xicocho ca' guaquə əsa'ob pedas de'e chesə'əxopə lao yon'.

²⁸ Nach Jeso'osən' gože'ene': —No'olə, lechguale chonlilažo'o nada'. Guaquəlencza' le' can' che'endo'.

Na' lao or na' beyaque xi'in no'olən'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan beṇə' chsa'acsene

²⁹ Gwde na' Jeso'osən' na' disipl che' ca' besa'aque' latjən' na' gwso'e nezən' de'en zda tcho'a nisdəo' Galilean'. Nach gwse'epe' to lao ya'a na' jesə'əchi'e lao ya'anə'. ³⁰ Na' besə'əžin beṇə' zan lao ya'a gan' zo Jeso'osən' len disipl che' ca'. Zjənche'e no beṇə' coj, na' no beṇə' l'chol, na' no beṇə' mod, na' no beṇə' nchog ni'ana'aga'aque', na' zjəlen beṇə' chse'i gwde gwde yižgüe' na boso'onite'e lega'aque' lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' beyone' yogue'e. ³¹ Na' lechguale besyə'əbanə beṇə' ca' catə' besə'əle'ine' can' ben Jeso'osən' beyone' beṇə' ca'. Besyə'əbanene' can' besyə'əne beṇə' mod ca', na' besyə'əyaque beṇə' ca' zjənchog no ni'ana'aga'aque'enə', na' besyə'əda beṇə' coj ca', na' besyə'əle'i beṇə' l'chol ca'. Nach yoguə'əloj beṇə' ca' gwso'elaogüe'e Diozən'.

Jeso'osən' bguaogüe' tap mil beṇə'

³² Gwde na' Jeso'osən' goxe' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': —Lechguale cheyašə'əda' beṇə' quinga. Bagoc šonə ža nite'e nga len chio'o, na' bitobi de de'e sa'ogüe'. Na' bito che'enda' yosa'aga'aca'ane' sin cui sa'ogüe' par nich cui yesyə'əcholene' tnezən'.

³³ Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Gan' zocho nga naquən to latjə ga cui nono nla'. ¿Gaxa əželecho de'e əsa'o yoguə' beṇə' zan quinga?

³⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Balə yetxtil chechon' de?

Nach gwse'ene': —Gažga yetxtil dao' zjəde na' to chopga bel ya'a dao'.

³⁵ Nach Jeso'osən' bene' mendad yesə'əbe' beṇə' ca' lao yon'. ³⁶ Na' gwxi'e yetxtil dao' ca' gažə na' len bel ya'a dao' ca', nach be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Gwde na' bzojje'en bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che yoguə' beṇə' ca'. ³⁷ Na' yogue'e gwsa'ogüe' xte ca' gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyə'əga'annə' bosyə'otobə disipl ca' len, na' goquən gažə žomə. ³⁸ Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilən' naquə tap mil beṇə' byo, bito cuent no'olə na' bito cuent bidao'. ³⁹ Nach Jeso'osən' bose'e beṇə' ca'. Gwde na' gwyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca' na' ja'aque' distrit gan' nzi' Magdala.

16

Gosə'ənbene' Jeso'osən' gone' to de'e yesə'əle'ine' le'e yoban'

¹ Na' goquən' balə beṇə' fariseo ca' na' beṇə' sadoseo ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən'. Na' gosə'ənbene' gone' to miłagr de'en yesə'əle'ine' le'e yoban' de'en gwsa'aque' cui gaquə gone'. ² Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' chle'ile nlatjəcha le'e yoban' še'elə nach nale: “Goža'a gwxe chedə' nlatjəcha.” ³ Na' šə chi' bejw catə'ən che'eni' nach nale: “Guaquə zag, la' chi'ichgua bejw.” Beṇə' goxoayag le'e. Nezele šə guaquə zag o šə guaquə zeyə' catə'ən chle'ile nac naquə le'e yoban', pero cabi chacbe'ile bi zeje de'e ca' chon Diozən' tyemp nga zocho na'a. ⁴ Le'e mbanle na'a lechgualə beṇə' la'aždao' mal nacle, na' bagwlejšyichje Diozən'. De'e na'anə' chnəble gona' to de'e le'ile le'e yoban' par nič ənezele šə Diozən' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' chnəblenə'. De'en gon Diozən' len nada' par nič ənezele de que le'enə' bsele'e nada' gwxaquə'əleben ca de'en bene' len de'e Jonasan' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

Na' beyož gwna Jeso'osən' ca', beze'e len disipl che' ca' gan' nitə' beṇə' ca'.

De'en chsed chlo'i beṇə' fariseo ca' na' beṇə' sadoseo ca' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'

⁵ Na' catə' besə'əžine' yešla'alə nisdəo' Galilean', disipl che' ca' gwsa'acbe'ine' de que gwsa'anlaže'e yetxtil de'en əsa'ogüe'. ⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Legapə cuidad len xna' cuazi che beṇə' fariseo ca' na' che beṇə' sadoseo ca'.

⁷ Pero disipl che' ca' bito gwse'ejni'ine' bi zeje de'en gože' lega'aque' ca', nach gwse' ljuežjga'aque': —Gwne' ca' chedə' gonlažə'əcho gua'acho yetxtilən'.

⁸ Na' Jeso'osən' goche'ine' xbab de'en chso'one', nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chonle xbab che yetxtilən' de'en gonlažə'əle? ¿Ecabi ne'e šejle'ele de que napa' yelə' guac par guaogua' le'e? ⁹ ¿Ebito chejni'ile bi zeje miłagr ca' chona'? na' ¿əbagonlažə'əle can' bguaogua' gueya'a mil beṇə' byo len gueyə'əzə yetxtil dao'? ¿Ena' leczə bito za'alažə'əle do balə žomə pedas yetxtil ca' betoble de'en besyə'əga'an? ¹⁰ Na' ¿chexa tapa mil beṇə' byo ca' bguaogua' len gažə yetxtil dao'? ¿Eza'alažə'əle balə žomə pedas yetxtil can' betoble gwde besyə'ədaogüe'enə'? ¹¹ ¿Bixchen' con benle xbab che yetxtilən' catə'ən gwnia' le'e gaple cuidad len xna' cuazi che beṇə' fariseo ca' na' che beṇə' sadoseo ca'?

¹² Nach disipl che' ca' gwsa'acbe'ine' de que Jeso'osən' caguə bi'e dižə'ən ca' che xna' cuazin' de'en chəsə'əchine' par checha'o yetxtilən' sino bi'e dižə'ən ca' par nič cui yoso'ozenague' che de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' fariseo ca' na' beṇə' sadoseo ca'.

Bedan' gwne' che Jeso'osən' de que Diozən' bsele'ene' par gaquəlene' nasyon Izraelən'

¹³ Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' gan' mbane to syoda de'en nzi' Sesarea de Filipino. Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch. Pero ¿bi chesə'əna beṇə'? ¿non' naca' nada'?

¹⁴ Nach gwse'ene': —Bale' chesə'əne' de que naco' de'e Juan ben' bchoa beṇə' nis. Na' yebale' chesə'əne' de que naco' Liaz ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' yebale' chesə'əne' de que naco' de'e profet Jeremias, o de que naco' yeto' beṇə' be' xtižə' Diozən' cana'ate.

¹⁵ Nach gože' lega'aque': —Chexa le'e, ĵbi nale non' naca' nada'?

¹⁶ Simon Bedən' gože'ene': —Len' naco' Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon', na' naco' Xi'in Dioz ben' zo zejlicane.

¹⁷ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Simon xi'in Jonas, mbalaz zo' de'en gwnao' de'e ca'. Notono beṇəch bzejni'i le' de'e ca', tozə Xa' Diozən' ben' zo yoban', le'enə' babzejni'ine'en le'. ¹⁸ Na' nada' ənia' de que len' lio' Bed na' zejen dižə' yej. Na' can' nao' chejli'o chia' gwxaquə'əleben ca to yej gual de'e gaquə gwchincho par lan yo'o. Na' nada' yetoba' beṇə' zan beṇə' se'ejle'e de que naca' Xi'in Dioz can' chejli'o chia' par nič ca' əsa'aque' tozə yoso'ocodə' ljuežje' so'elaogüe'e nada'. Na' bitobi gaquə so'on de'e xio' ca' par nič əžin ža catə' cuich no so'elao' nada'. ¹⁹ Na' gona' lao na'o zgua'atec le' go'o xtiža'anə' len beṇə' zan par nič əso'e latjə nabiə' Diozən' lega'aque', Dioz ben' zo yoban'. Na' leczə gaquən lao na'o yo'o beṇə' ca' yoso'ocodə' ljuežje' so'elaogüe'e nada' bin' naquə güen so'one' na' ye'ega'aco'one' bi de'e ca' cui naquə güen so'one'. Na' Diozən' əgwzejni'ine' le' naquən' ye'ega'aco'one' par nič ca' yediłən len de'en na Diozən'.

²⁰ Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que le' na'anə' naque' Crist ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'.

Jeso'osən' gwdixjue'ine' disipl che' ca' de que so'ot beṇə' le'

²¹ Na' ža na' Jeso'osən' gwzolaogüe' bsd blo'ine' disipl che' ca' de que cheyalə' šeje' Jerosalennə' na' gaque' lao na' beṇə' golə blao che nasyon Izrael chechon', na' lao na' bxož əblao checho ca', na' lao na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Na' gwne' de que yoguə' beṇə' ca' de'e zan de'e yosə'əchi' yosə'əsaque'e le' na' əso'ote' le'. Pero na' yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'. ²² Nach Bedən' gwleje' Jeso'osən' latə' dao' ca'alə na' gože'ene': —Xana', Diozən' gaquəlene' le'. Bitoczə gac chio' de'e quinga nao' nga.

²³ Pero na' Jeso'osən' gwyečje' bgüie' Bedən' na' gože' gwxiye'enə' de'en chnabiə' yičjla'aždao' Bedən': —Gwchi'izə' ca'alə Satanas.

Nach gože' Bedən': —Bito che'endo' gona' can' non Diozən' mendad gona'. Chono' xbab che de'en chacdo' gaquən güen na' bito chono' xbab naquən' chene'e Diozən' gaquə.

²⁴ Gwde na' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Notə'ətezle šə che'enele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia' cheyalə' əchoj yičjle de'en chene'ele gon cuinle par nič gonle con can' chene'e Diozən' na' bitobi gaquele che de'en chi' saquə'əle, la'anə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz con gonlilažə'əle nada'. ²⁵ Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par nič cui chi' saque'e o par nič cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' chi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni chia', be'enan' əbane' zejlicane. ²⁶ Bitobi de'e güen gaquə che to beṇə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e zejlicane, la' bitə'ətezə de'e gatə' che', bito gaquəlenən le' par nič cui cui'ayi'e zejlicane. ²⁷ Diozən' bsele'e nada', golja' beṇəch, na' catə' yida' yežlyo nga de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən' na' chi'a angl chia' ca', cana'ach gona' par nič to to beṇəchən' nite'e mbalaz o yesə'əzi'e castigw segon de'e gwso'on to toga'aque'. ²⁸ Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch. Na' de'e li chnia' le'e, balle cabinə' gatle catə'an le'ile nada' yida' de'e yoblə par yedəlo'a yelə' gwnabiə' chia'anə'.

17

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

¹ Gwde xop ža gwna Jeso'osən' de'e ca', gwche'e Bedən' len Jacobən' na' Juan beṇə' bišə' Jacobən', ja'aque' to lao ya'a sibə. ² Na' lao nite'e lao ya'anə' beža' can' goquə Jeso'osən', beža'ateczə cho'alaogüe'enə' na' gwyeey gwye'eni'in ca'aczən' chac bgüižən',

na' xalane'enə' beyaquən šyīš xilə' ca'aczə be'eni'. ³ Na' goquən lao nite'enə' conczə besə'ale'ine' de'e Moizezən' len profet Liazən' ben' gwzo cana', na' chso'elene' Jeso'osən' dižə'. ⁴ Nach Bedən' gože'ene': —Xanto', güenchgua zocho nga ŋa'a. ¿Egüe'endo' gonto' šonə ranš? ton par le', na' ton par Moizezən' na' yeton par Liazən'.

⁵ Ne'e cho'ete' dižə'anə' catə'aczla to bejw de'en chactit bcuašə'an lega'aque', na' lo'o bejon' gwse'enene' gwna Diozən': —Benga Xi'ina' ben' chacchgüeida' chei. Cheba chezaquə'alaža'a len le'. Che le'enə' le'e gwzenag.

⁶ Na' catə' gwse'ene' disipl ca' dižə' ca' lechgualə besə'əžebe', xte jesə'əchaze' goscho'alə lao yon'. ⁷ Nach bgüiguə' Jeso'osən' bxoə ne'enə' yichjga'aque'enə', na' gože': —Leyeyas. Bito žeble.

⁸ Na' catə' besyə'əgüie'enə', notono no nochlə besə'ale'ine' sino tozə Jeso'osən'.

⁹ Na' gwde na' lao chesyə'əyetje' ya'anə', gož Jeso'osən' lega'aque': —Ni tole cui güe'ele dižə' che de'en bable'ile xte catə'əch bagwso'ot beṇə' nada' na' yebana' ladjo beṇə' guat ca', nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

¹⁰ Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' choso'osedene' neto' de que zgua'atec profet Liaz ben' gwzo cana' cheyalə' yide' lao yežlyo nga de'e yoblə antslə ze'e yidə ben' əselə' Diozən' par gaquəlene' ṇasyon chechon'. ¿Bixchen' chəsə'əne' ca' ža?

¹¹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə chəsə'əne' de que zgua'atec yidə profet Liazən' de'e yoblə ben' gwzo cana' par yeyone' yoguə'alol de'e cheyalə' yeyac. ¹² Pero ṇa'a chnia' le'e de que babidə ben' bedəyen can' ben profet Liazən', na' beṇə' Izrael gwlaž checho ca' bito gwsa'acbe'ine' de que le' naque' ben' naquən yidə. Na' gwso'onene' le' con can' gwse'enene' na' gwso'ote'ene'. Na' ca'aczən' so'one' len nada', Diozən' bselə'e nada' golja' beṇəch.

¹³ Nach gwsa'acbe'i disipl che' ca' de que Jeso'osən' cho'e dižə' che de'e Juannə' ben' bchoa beṇə' nis.

Jeso'osən' beyone' to bi'i chaz šon

¹⁴ Na' catə' besə'əžine' gan' zjənžag beṇə' zan, to beṇə' bšague' Jeso'osən' na' bzo xibe' laogüe'enə'. Na' gože'ene': ¹⁵ —Xana' beyašə'alažə'əšguei xi'ina' nga. Chazbo' šon na' lechgualə chžaglaobo' len len. Na' zan las bajchazbo' lao yi' na' leczə ca' zan las babxopbo' lo'o nis. ¹⁶ Bajoa'abo' lao disipl chio' ca', pero bito gwsa'aque' yesyə'əyone'ebo'.

¹⁷ Nach Jeso'osən' gože' beṇə' ca' ža'anə': —Le'e chonle clelə na' naljele. ¿Bixchexaczxan' cui chejle'ele chia? Bachac šša zoa' napa' yeļə' chxenlažə' len le'e. ¿Batxan' šejle'ele chia?

Nach gože' xa bida'onə': —Doa' bi'i chio'on ni.

¹⁸ Nach Jeso'osən' gwdilə' de'e xio'onə' yo'o yaz yichjla'aždao' bida'onə' par ničh bechojən yichjla'ažda'obo'onə'. Na' lao or na' beyaquebo'.

¹⁹ Na' gwde goc de'e ca', gosə'əbiguə' disipl che Jeso'osən' gan' zoe' toze', na' gwse'ene': —¿Bixchexaczxan' cui goquə yebejto' de'e xio'onə' yichjla'aždao' bida'onə'?

²⁰ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito goquə yebejlen chedə' bito gwyejle'ele de que Diozən' gaquəlene' le'e. Xsa yag moztasən' naquən de'e dao' rizə'. Na' de'e li chnia' le'e la'anə'əczə šə de'en chonlilažə'ale Diozən' gwxaquə'aleben ca to xsa moztasən' laogüe de'en cuiṇə' gonlilažə'əchgualene' guac ye'ele ya'a nga: “Gwde gwzo de'e na'ate”, na' gaquə can' chonle mendadən'. Bito bi bi de de'e cui gaquə gonle con šə chejle'ele de que Diozən' chaclene' le'e. ²¹ Na' par ničh yebejle de'e xio' ca' de'en zjənaquə ca de'en bebeja' yichjla'aždao' bi'inə', cheyalə' co'o gwchejle cui ye'ej gaole na' gontezə gonle orasyon.

De'e yoblə gwdixjue' Jeso'osən' de que so'ot beṇə' le'

²² Na' lao zjezda' Jeso'osən' len disipl che' ca' do gan' mbane Galilean', Jeso'osən' boszenene' lega'aque' de'en ze'e gac che', gwne': —Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na'

gaca' lao na' beṇə' ²³ na' so'ote' nada'. Pero na' yeyon ža yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca'.

Nach disipl che' ca' catə' gwse'enene' xtiže'enə', lechgualē gwnite'e trist.

Jeso'osən' gwdixjue' impuest che yo'odao'

²⁴ Na' catə' besyə'əžine' Capernaunnə', balə beṇə' ca' chəsə'əchixjue' impuest de'en chəsə'əyixjw to to beṇə' byo Izrael ca' par gast che yo'odao' əblaonə' ja'aque' lao Bedən'. Na' gwse'ene': —Ca naquə maestr chelenə', žəgwyixjue' impuest che yo'oda'onə'?

²⁵ Nach gož Bedən' lega'aque': —Gwyixjue'en.

Gwde na' Jeso'osən' len disipl che ca' gwso'e lo'o yo'onə'. Nach Jeso'osən' le'e gožte' Bedən': —žBi xbab chono', Bed? Ca naquə rei ca' nitə' yežlyo nga chəsə'anabi'e na' chso'one' byen chəsə'əyixjw beṇə' che impuest. žNon' chəsə'əchixjue'en ža? žəfamily chega'aque' o šə beṇə' yoblə?

²⁶ Nach Bedən' gože'ene': —Chəsə'əchixjue' beṇə' yoblə.

Nach Jeso'osən' gože' Bedən': —Beṇə' zjənaquə family chega'aque' ca' bitobi chəsə'əyixjue'. Na' ca naquə chio'o ža, naccho xi'in Rei ben' zo yoban' na' bito cheyalə' chixjwcho impuest che yo'oda'onə'. ²⁷ Pero na' par nič notono no so'on xbab de que choncho contr yo'odao' əblaonə', chixjwcho impuestən'. Gwyej cho'a nisda'onə', na' gwzalo'o yixjw bel chio'onə', na' bel nech bian' seno' lo'o cho'ab na' əželdo' to mech. Na' yeyoxo'on žjətixjo' impuest chechon'. Gwdiləczən par chixjwcho impuest che chopcho.

18

Gwsa'acyožə disipl che' ca' noe' naquəch blaoch

¹ Na' ca orən' gosə'əbiguə' disipl che Jeso'osən' cuite'enə', na' gwse'ene': —Entr neto' žnoto' gaquəchto' blao catə'an Diozən' ben' zo yoban' gone' par nič solao nabi'o?

² Na' Jeso'osən' goxe' to bidao' na' bzeche'əbo' laoga'aque'enə'. ³ Na' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, notə'ətezle šə bito əgwšə' xbab chelen' par əgwzəxjw yichjle lao Diozən' can' chon bidao' nga chzəxjw yichjbo' lao xaxna'abo', bito gaquə sole len nada' catə' Diozən' ben' zo yoban' gone' par nič solao nabi'a. ⁴ Na' notə'ətezle šə babeyacle ca bidao' nga laogüe de'en chzəxjw yichjle lao Diozən', banacle beṇə' blao len nada' catə' Diozən' ben' zo yoban' gone' par nič solao nabi'a. ⁵ Na' notə'ətezle šə chonle güen len notə'ətezə bidao' ca bi'i nga laogüe de'en chaquele chia', chonczle güen len nada'.

Nxož əxopcho goncho de'e mal

⁶ Probchguazə ben' chon par nič əxopə to beṇə' chonlilažə' nada' gone' de'e mal, la'anə'əczə ben' əxopə bitotec bi zaque'e len beṇə'chən'. Nca'alə xneze žalə' əgwchej yene'enə' to yej yišə na' žjəxope' lo'o nisda'onə' na' gate', cle ca soe' əxope' beṇə' gone' de'e malən'. ⁷ Probchguazə le'e de'e zan de'e zjəde yežlyo nga de'e chso'on par nič gonle de'e mal. Bito nacho de que bitobi de de'e so'on par nič əxopə le'e bachonlilažə'əle nada'. Pero probchguazə beṇə' chon ca əxopə beṇə' yoblə gone' de'e malən'.

⁸ Na' de'e na'anə' əchnia' le'e, šə de'en chonle len ni'ana'alen' chonən par nič əxople gonle de'e malən' güenchlə žalə' əchog ni'ana'ale ca' na' cho'onlen cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze nacle beṇə' na' chog o beṇə' coj yežinle lao Diozən' na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən'. ⁹ Na' šə de'en chle'ile len jelaole chonən par nič əxople gonle de'e malən' yejni'alə žalə' cuejlennə' na' cho'onlen, chedə' nca'alə xneze nacle beṇə' lchol yežinle yoban' gan' zo Diozən' na' əbanle zejlicane, cle ca' cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən'.

Jempl che xilə' bian' goquəžeje

¹⁰ Le'e gon xbab che beṇə' chso'onlilažə' nada' beṇə' cuitec bi zjəzaquə' len beṇə'chən', par nič cui gonle len notə'ətezə' ca beṇə' cui bi bi zjəzaque'e. Čnia' le'e, angl ca' chapə chye' lega'aque' nitə'ətezə nite'e lao Xa' Diozən' yoban' gan' zo'enə'. ¹¹ Na' ca naca'

nada', Diozən' bsele'e nada' golja' beṇach par niḥ zedəlo'ida' beṇə' ca' bachəsə'əbiayi' de que nži'ilaža'a lega'aque'. Bsele'e nada' par gona' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən' šə so'onlilaže'e nada'.

¹² Na' chnia' le'e, šə nitə' to gueyoa xilə' čhele na' gaquəžeje tob, ĵəcabi yocua'anle bia ca' taplalj tğualj do lao ya'a gan' zjəža'ab na' žjəyediljle bian' goquəžejenə' xte ca yeželeleb? ¹³ Na' əchnia' le'e, catə' yeželeleb, yebeichele de'en beželobən' clezə can' chebeile len bia ca' taplalj tğualj cui gwsa'acžeje. ¹⁴ Ca'aczə naquən len beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' beṇə' cuitec bi zjəzaquə' len beṇachən'. Xacho Dioz ben' zo yoban' bito chene'ene' cuiayi' ni toga'aque'.

Cheyalə' yezi'ixencho che beṇə' bišə'əcho beṇə' chso'onlilažə' Diozən'

¹⁵ Šə to beṇə' bišə'əle beṇə' bachonlilažə' Diozən' chone' de'e malən' contr to le'e, tozle šejle žje'elenlene' dižə' can' naquə de'en chone'enə' par niḥ yedinjene'en, na' šə čhaze' rson che dižə' de'en žje'elenlene' yezoe' binlo len Diozən' de'e yoblə. ¹⁶ Pero na' šə bito čhaze' rson ca dižə' de'en žje'elenlene', güench əche'ele yeto o yəchopə beṇə' bišə'əle par niḥ əsa'aque' testigw de que dižə' šao' bagotə'əyoile ben' yoša' xbab che'enə'. ¹⁷ Na' šə bitoczə gwzenague' chele, le'e güe' dižə' ca naquə de'en chone' lao yoguə'əle ncodə' ljuežjle cho'ela'ole Diozən'. Na' šə ni que gwzenagcze' chele, cuich gonlene' cuent entr le'e ncodə' ljuežjle cho'ela'ole Diozən'. Pero legon cuent de que naque' txen beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Diozən', na' naque' txen len yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e malən' can' chonle xbab che beṇə' gochixjw ca'.

¹⁸ De'e li chnia' le'e, bitə'ətezə de'e əgwxia' le'e ncodə' ljuežjle cho'ela'ole Diozən' par ənale naquən güen so'on beṇə' ca' əsa'ac txen len le'e, leczə can' əna Diozən' ben' zo yoban'. Na' bitə'ətezə de'e əgwxiəle ənale cui naquən güen so'one', leczə can' əna Diozən' ben' zo yoban'.

¹⁹ Na' leczə ca' chnia' le'e, šə chople gwxiəle bin' ənable lao orasyonṇə', le'e nitə'əle yežlyo nga, Xacho Diozən' ben' zo yoban' goncze' de'en ənablenə'. ²⁰ Na' gan' nžag chopə šonle cho'ela'ole nada', zocza' txen len le'e.

²¹ Nach Bedən' bgüigue'e gože' Jeso'osən': —Xana', šə beṇə' ljuežja' chone' de'e mal len nada' tapteli, ĵbal las cheyalə' yezi'ixena' che'? ĵəzelao do gaž las?

²² Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito nia' de que cheyalə' yezi'ixenle che' zelao do gaž las. Pero de'en chnia' le'e, bito gonle cuent do bal las yezi'ixenle che beṇə' ljuežjlen', con le'e yezi'ixentezə che' yoguə' laste.

Jempl che mosən' ben' cui bezi'ixen che de'en chalə' ljuežje'

²³ Na'a ža, yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Zo to rei ben' chsa'alə' xmose' ca' xmeche'enə'. Na' gone'ene' gone' cuent len lega'aque'.

²⁴ Na' catə' gwzolaogüe' bezi'e cuent che to toga'aque', zgua'atec bžin to xmose' ben' chalə' zan millon pes. ²⁵ Na' mosən' bito bi xmeche' gotə' par yonežjue'en rein'. De'e na'anə' bene' mendad ta'oga'aque' len xo'olen', na' len xi'inga'aque' ca' na' len doxen de'e zjədeine' par niḥ gaquə yosyo'onežjue' de'en chsa'alə'e che rein'. ²⁶ Nach mosən' bzo xibe' lao rein' gotə'əyoine' le', gože'ene': “Xana', gwdapəšga yelə' chxenlažə' len nada', na' yeyona' de'en chalə'a chio'onə'.” ²⁷ Nach rein' beyaše'ene' le' na' bezi'ixene' che doxen de'en chalə'enə' na' bsane' le'. ²⁸ Pero na' catə' bechoje' liž rein', le'e bežagte' yeto mos beṇə' chalə' che' to chop pes. Nach le'e bnizte' yene'enə' gože'ene': “Yeyono' de'en chalə'o chia'an na'atec na'a.” ²⁹ Nach mos ljuežjen' bzo xibe' laogüe'enə', gože'ene': “Gwdapəšga yelə' chxenlažə' chia' na' yeyona' doxen de'en chalə'a chio'onə'.” ³⁰ Pero na' mos nechən' bito bzenague' che mos ljuežje'enə', le'e gwyejte' jene' mendad gosə'əyixjue'ene' ližya xte ca gatə' de'en yonežjue' che'enə'. ³¹ Na' mos ca' yelə' catə' besə'əle'ine' can' ben mos nechən', lechguale gwnite'e trist. Na' ja'aque' lao rein' jse'eže'ene' yoguə'əlol can' goquə. ³² Nach rein' goxe' mos nechən' laogüe'ene' de'e yoblə, na' gože'ene': “Le' naco' to mos malchgua.

Nada' bezi'ixena' che doxen de'en chalo'o chia'anə' la' gotə'əyoido' nada' yezi'ixena' chio'.
³³ ¿Bixchen' cui beyašə'əlažo'o mos ljuežjo' ben' chale'e chio'onə' can' beyašə'əlaža'a le'?"
³⁴ Na' de'e tant bža'a rein' bene'ene' lao na' beṇə' ca' par gosə'əyixjue'ene' ližya gan' əžaglaogüe' xte catə'əch bade de'en chale'e che rein'.

³⁵ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Can' gon Xa' Diozən' ben' zo yoban' gone' castigw che notə'ətezle cui chezi'ixenle che ljuežjle do yichj do lažə'əle bitə'ətezə de'en chso'onene' le'e.

19

Bito yela'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə' yoblə

¹ Na' Jeso'osən' catə' beyož gwne' de'e ca', beze'e Galilean' na' gwlague'e yao Jordannə' par beyeje' gan' mbane Jodean'. ² Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe'ene', na' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene.

³ Na' beṇə' fariseo ca' ja'aque' gan' zo'enə' chedə' gwse'ene' yesə'əbeje'ene' dižə' de'e yesə'əchine' contr le', nach gwse'ene': —¿Ede lsens par to beṇə' nšagna' yele'e xo'ole' šə bitə'ətezə de'en chone' cui cho'olažə' be'en che'ene'?

⁴ Nach gože' lega'aque': —Bablabczle can' nyoj Xtizə' Diozən' nan de que catə'ən gwxe yežlyon' Diozən' bene' beṇə' nech ca' beṇə' byo na' no'olə. ⁵ Na' gwna Diozən': “Beṇə' byonə' le'e xaxne'e par əgwšagne'e si'e to no'olə na' beṇə' ca' yoso'ošagna'anə' əsa'aque' tozə.” ⁶ Bitoch əsa'aque' chopə beṇə', sino que əsa'aque' tozə beṇə'. De'e na'anə' notono zaquə' yole'e lega'aque' la' Dioz nan' banone' lega'aque' tozə cuerp.

⁷ Nach gwse'ene': —Šə ca' ža, ¿bixchexan' ben de'e Moisezən' mendad catə' to beṇə' yele'e no'olə che'ene', cheyalə' chas to act ga güe'en dižə' de que besyə'əle'ene'?

⁸ Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Moisezən' be'e latjə yela'a no'ol chelen' chedə' nacle beṇə' yichjla'aždao' žod. Pero catə' Diozən' bene' beṇə' nech ca', bito nacho gwyazlaže'e yesyə'əla'aga'aque'. ⁹ Echnia' le'e, notə'ətezə beṇə' chela'a no'ol che'ene' par yeque'e no'olə yoblə, len nezene' de que no'ol che'ene' bito naque' to no'olə go'o xtoi, tozəczə ca malən' chon be'ene' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'. Na' notə'ətezə beṇə' yošagna'alene' to no'olə beṇə' bela'a ben' chei le', leczə tozəczə ca malən' gone' len de'en chon be'ene' chgo'o xtoe'.

¹⁰ Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Šə can' naquən che beṇə' byon' na' no'olən' naplən cuent cui no no gwšagna'.

¹¹ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Caguə yoguə' beṇə' chse'ejni'ine' de'e ngan' sino beṇə' ca' babzejni'i Diozən' lega'aque' bi zejen. ¹² Nitə' beṇə' cui nan yosə'əšagne'e chedə' gwsa'alje' zjənaque' beṇə' güiž, na' leczə nitə' beṇə' cui yosə'əšagne'e laogüe de'en bazjənon beṇə' lega'aque' güiž. Na' leczə ca' nitə' beṇə' cui chesə'əšagne'e par nič əso'elažə'əche' so'one' ca əsa'anch beṇə' ca' əso'e latjə nabia' Dioz ben' zo yoban' lega'aque'. Le'e gwzenag che de'en bagwni'anə' šə baben Diozən' par nič chejni'ilen.

Jeso'osən' bene' orasyon par bidao' ca'

¹³ Na' ja'ac beṇə' əjso'e bidao' lao Jeso'osən' par nič əxoə ne'ene' yichjga'acbo'onə' na' gone' orasyon par lega'acbo'. Pero disipl che' ca' gosə'ədile' beṇə' ca' zjənche' bidao'.

¹⁴ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwžonle. Na' əchnia' le'e beṇə' ca' chəsə'əzəxjw yichjga'aque' lao Diozən' ca' bidao' ca' chəsə'əzəxjw yichjga'acbo' lao xaxna'aga'acbo', lega'acze'ene' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'.

¹⁵ Na' catə' beyož gwxoə na' Jeso'osən' yichjga'acbo'onə', bene' orasyon par lega'acbo', nach gwyeje' ga yoblə.

Beṇə' güego' ben' goquə beṇə' gwni'a be'elene' Jeso'osən' dižə'

16 Na' goquən' to beṇə' güego' bžine' gan' zo Jeso'osən', na' gože'ene': —Maestr, le' naco' beṇə' güen, gwna nada' bi de'e güennə' cheyalə' gona' par gatə' yelə' mban zejlicane chia'.

17 Jeso'osən' boži'e xtiže'enə', gože'ene': —¿Bixchen' nao' de que beṇə' güen nada'? Dioz nan' naque' le'e zelaogüe beṇə' güen. Pero na' šə che'endo' gatə' yelə' mban zejlicane chio'onə', cheyalə' gono' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

18 Nach be'enə' gože' Jeso'osən': —¿Noxan' de'e ca' nan' ža?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Cui gotle beṇə', cui co'o xtole na' cui cuejyichj be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə, cui cuanle, bito gacle testigw fals contr sa'aljuežjle. 19 Le'e əgwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale, na' legaue che sa'aljuežjle can' chaquele che cuinle.

20 Nach beṇə' güegon' gože' Jeso'osən': —Yoguə'əloj de'e quinga chzenaga' chei dezd xcuidə'atia'. ¿Bixa de'en chaquəch falt gona' ža?

21 Jeso'osən' gože'ene': —Šə de'e liczə che'endo' gaco' cayaṇə'an chene'e Diozən', jəyeyetə' bi de'e de chio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇə' yašə' nach da len nada'. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', so' mbalaz.

22 Pero na' beṇə' güegon' beyož benene' can' gož Jeso'osən' le', beza'achoe' trist chedə' la' to beṇə' gwni'achguan'.

23 Gwde na' gož Jeso'osən' disipl che' ca': —De'e li chnia' le'e, zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə nabia' Diozən' le'. 24 Na' leczə chnia' le'e, zdebəchlə naquən che to beṇə' gwni'anə' güe'e latjə nabia' Diozən' le' cle ca' to camey teb to lo'o nag yešə'.

25 Na' besyə'əbanchgüei disipl che' ca' can' gwne'enə', nach gosə'əne': —Notono gaquə yechoj xni'a de'e malən' šə ca'.

26 Jeso'osən' bgüie' lega'aque' nach gože': —Ni to beṇəch cui gaquə yebej cuine' xni'a de'e malən', pero Diozən' chaque'. Le' chac chone' bitə'ətezə.

27 Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Neto' bagwlejyichjto' family cheto' ca' na' len yoguə'əloj de'en deito' par chzenagto' chio'. ¿Bi de'e güen gaquə cheto' laogüe de'en bagwlejyichjto' family cheto' ca' na' len de'en deito'?

28 Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch na' catə' yocobe' yežlyon', nada' cui'a gan' chey che'eni' na' nabi'a, na' yoguə' le'e chonlilažə'əle nada' cue'ele cuita'anə' na' nabi'ale txen len nada'. Na' le'e šižinle nabi'ale family ca' šižin, beṇə' ca' zjənaquə xi'in dia che de'e Izraelən'. 29 Na' notə'əteze šə de'en chzenagle chia' bagwlejyichjle ližle, o bišə'əle, o zanle, o xaxna'ale, o xo'olle, o xi'inle, o yežlyo chele, Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche clezə ca' de'e ca' na' beṇə' ca' gwlejyichjle. Na' leczə gon Diozən' par nič əbanle zejlicane. 30 Na' beṇə' zan beṇə' zjənaquə blao na'a gwžin ža catə' cuich əsa'aque' beṇə' blao. Na' beṇə' zan beṇə' cui zjənaquə blao na'a, gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao.

20

Jempl che beṇə' güen žin ca'

1 Nach bossed boslo'i Jeso'osən' lega'aque', gwne': —Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca' de'e nga goquə. To beṇə' napə to güert gan' ža'achgua yag obas. Na' gwze'e liže'en to zil tempran gwyeje' gan' chac ya'anə', jtilje' mos par so'one' žin lo'o güert che'enə' žanə'. 2 Na' catə' beyož gosə'əxenlažə' mos ca' de que to denario chixjue' to toga'aque' con ca' chac mosən' tža žin, nach bsele'e lega'aque' lo'o güert gan' so'one' žinnə'. 3 Nach do cheda ga gozeje' gan' chac ya'anə', na' ble'ine' nitə'əch beṇə' cui bi bi žin de so'one'. 4 Na' gože' lega'aque': “Ležja'ac lo'o güert chia'anə' ležjen žin na' chixjwca' le'e.” Nach ja'ac beṇə' ca'. 5 Na' gozeje' de'e yoblə gan' chac ya'anə' do gobiž, nach yeto do cheda šonə, na' bezle'ine' nitə' beṇə' cui bi bi žin de so'one'. Nach bozsele'e lega'aque' par so'one' žin lo'o güert che'enə'. 6 Na' ca' do cheda gueyə' še'elə gozeje' de'e yoblə. Na' bezle'iczene' beṇə' zeznite'e cui bi bi žin de so'one', nach goze'e

lega'aque': "¿Bixchen' cui ja'acle güen žin?" ⁷ Nach gwse'ene': "Notono no gwna neto' güen žin." Nach goze'e lega'aque': "Le'e žja'ac le'e gon žin lo'o güert chia'anə'. Na' chixjwca' le'e." Nach ja'ac beṇə' ca'. ⁸ Na' catə' bžin or yosa'a xan güertən' xmose' ca', nach gože' mos əblao che'enə': "Beyax beṇə' güen žin ca' par chixjwga'aco'one', solaoteco' chixjo' beṇə' ca' bla'ac bzebe, na' yeyožlo' len beṇə' ca' bla'ac nechte." Nach ben mos əblaon' can' ben xane'enə' mendad. ⁹ Gwdixjue' zgua'atec beṇə' ca' gosə'əzolaogüe' gwso'one' žin cheda gueyə' še'elə' tgüejə' denario to toga'aque'. ¹⁰ Na' catə' gwdixjue' beṇə' ca' gosə'əzolaogüe' chso'on žinnə' temprante, gwsa'aque' beṇə' ca' de que chixjoche' lega'aque' de'e scha'och laogüe' de'en gosə'əzolaogüe' chso'one' žinnə' temprante. Pero tozəczə' can' gwdixjue' yoguə'əloltega'aque'. ¹¹ Na' catə' beyož gosə'əzi laxjw beṇə' ca' gosə'əzolaogüe' žinnə' temprante, gwsa'ade'e xan žinnə' dižə'. ¹² Na' de'e tant chesə'əloque' toe' gože' xan žinnə': "Bedo žanə' bžaglaochguato' lao de'e zeyə'an bento' žin chio'onə'. Na' tozəczə' can' gwdixjo' neto' len beṇə' ca' bla'ac bzebe, len yetor güejgan' gwso'one' žinnə'." ¹³ Pero na' xan žinnə' gože' be'enə': "Migw chia', bitobi de'e mal chona' contr le'e. ¿Egaguə' tratən' bencho de que to denario chixjua' to tole? ¹⁴ Laxjon' bagwxi'o, guaquə' yeyejo'. Bagwdixjua' beṇə' ca' con can' go'onda' la'anə'əczə' bla'aque' bzebe. ¹⁵ ¿Bixchen' chacxi'ido' nada' ni che de'en naca' beṇə' güen? Lao na'an naquən gona' con can' che'enda' len de'en deida'." ¹⁶ Nach Jeso'osən' gože' beṇə' ca' bosə'əzenag jemplən': —Can' naquən, nitə' beṇə' bito zjənaque' beṇə' bla'ac na'a pero gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' bla'ac. Na' nitə' beṇə' zjənaque' beṇə' bla'ac na'a, pero lecə' gwžin ža catə' lega'aque' bitoch əsa'aque' beṇə' bla'ac. Diozən' chaxe' yoguə'əlol beṇə' par se'ejle'e che', pero balgue'en choso'ozenague' che', na' lega'acze' chque'e ca' xi'ine'.

De'e yoblə gosyixjue'e Jeso'osən' de que so'ot beṇə' le'

¹⁷ Jeso'osən' na' zan disipl che' ca' zja'aque' par Jerosalennə'. Na' lao zjəngüe'e nezən' Jeso'osən' gwleje' partlə disipl che' ca' šižinnə' na' gože' lega'aque': ¹⁸—Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' na'a šejcho Jerosalennə' gan' gaca' lao na' bχoz əblao ca' na' lao na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' yesə'əchoglaogüe'en chia' de que so'ote' nada'. ¹⁹ Na' lecə' so'one' nada' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə' beṇə' Izrael gwlaž checho par so'one' nada' borl, na' yesə'əyine' nada' yid sot, nach tenə' yosə'əde'e nada' le'e yag corozən', pero na' yeyon ža yebana' ladjo beṇə' guat ca'.

Xna' Jacobən' na' Juannə' gwnabe' yesə'əbe' xi'ine' ca' cuit Jeso'osən' gan' nabi'enə'

²⁰ Na' ja'ac xi'in Sebedeon' Jacobən' len Juannə' na' len xna'aga'aque'enə' lao Jeso'osən'. Na' xna'aga'aque'enə' bzo xibe' lao Jeso'osən' gože'ene': —Chṇabda' le' to goclen.

²¹ Nach Jeso'osən' gože'ene': —¿Bi goclenṇə' che'endo' gona'?

Nach xna'aga'aque'enə' gože'ene': —Che'enda' gono' par nič xi'ina' quinga yesə'əbi'e šla'a güejə' cuito'on catə' əžin ža nabi'o nasyon chechonə'.

²² Jeso'osən' gože' Jacobən' len Juannə': —Bito chacbe'ile bi de'en chṇabele nada'. ¿Egaguə' saquə'əzi'ile can' saquə'əzi'anə'? ¿Egwzoile gaquə' chele can' gaquə' chia'anə'?

Nach bosyo'oži'e xtiže'enə' gwse'ene': —Gwzoi'to'.

²³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e licə' chi'i saquə'əle can' chi'i saca'anə', na' de'e licə' gaquə' chele can' gaquə' chia'anə', pero bito naquən par ənia' nada' non' cue' cuitan' catə'an əžin ža nabi'a. Tozə' Xa' Diozən' bagwleje' beṇə' ca' yesə'əbe' cuita'anə'.

²⁴ Nach disipl ca' yeši catə' gwse'enene' can' gosə'əna disipl ca' čopə' besə'əže'e lega'aque'. ²⁵ Nach Jeso'osən' goxe' yogue'e par nič gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Nezecho nitə' beṇə' gwnabia' na' beṇə' bla'ac che to to nasyon, na' la fuers chesə'ənabi'e beṇə' nitə' xni'aga'aque'. ²⁶ Pero caguə' can' cheyalə' gonle. Šə' no le'e chene'ele gacle beṇə' bla'ac, cheyalə' əgwzəxjw yichjle gaquə'lenle ljuežjle. ²⁷ Na' šə' no le'e chene'ele gacle xen entr ljuežjle, cheyalə' gon cuinle ca' xmos beṇə' ca' yela'. ²⁸ Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' caguə' bida' par nič beṇəchən' sa'aclene' nada', sino

que bida' par gaquælena' beṇaḅhən', na' par əgwnežjo cuina' ḅhixjua' xtolə' yoguə'əlol beṇaḅhən' catə'ən so'ote' nada'.

Jeso'osən' bene' par niḅ ḅhopə beṇə' lḅholḅ besə'əle'ine'

²⁹ Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe' Jeso'osən' len disipl ḅhe' ca' catə'ən besa'aque' syoda Jericon'. ³⁰ Na' ḅhopə beṇə' lḅholḅ zjəchi' cho'a nezən' galən' zjəyeda Jeso'osən'. Catə' gosə'əneze' de que Jeso'osən' chedie' laoga'aque'enə' nach gosə'əne' zižjo, gwse'e Jeso'osən': —Xanto', len' naco' xi'in dia ḅhe de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšguei neto'.

³¹ Nach beṇə' ca' chesyə'əde laoga'aque'enə' gosə'ədile' lega'aque' par niḅ nite'e žizə. Pero nachle gosə'əne' zižjochlə gosə'əne': —Xanto', len' naco' xi'in dia ḅhe de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšguei neto'.

³² Jeso'osən' gwleze' gan' nite'enə', nach goxe' lega'aque' par gosə'əbigue'e laogüe'enə'. Nach gože' lega'aque': —¿Bin' chene'ele gona' len le'e?

³³ Nach gwse'ene': —Xanto' benšga par niḅ yele'ito'.

³⁴ Jeso'osən' beyašə'əlaže'e lega'aque' na' gwdane' jlaoga'aque'enə', nach le'e besyə'əle'iteine', na' jəsə'ənaogüe' Jeso'osən'.

21

Gwso'elaogüe'e Jeso'osən' catə' beyo'e Jerosalennə'

¹ Na' lao zja'ac Jeso'osən' len disipl ḅhe' ca' Jerosalennə' besə'əžine' Betfage, gan' zo ya'a de'en nzi' Olibos galə'əza Jerosalennə'. Na' Jeso'osən' gwleje' ḅhopə disipl ḅhe' ca', ² na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yež dao' de'en chi' de'e na' na' žjəti'ile to borrh bia no'olə da'ab yag na' nḅhe'ete to xi'inda'ob. Na' gwsežle xna'abən' na' əḅhe'eleb nga len xi'inda'obən'.

³ Na' šə bi ye'e beṇə' le'e, na' ye'elene': “Xanto' nan' chyažjene' lega'aque'ab.” Na' le'e desyə'əsanecze'eb len le'e.

⁴ Goc ca' par niḅ goc complir can' bzoj de'e profet Zequerian' ben' be' xtižə' Diozən' cana' gwne':

⁵ Gož beṇə' ca' nitə' Jerosalennə':

“Le'e ggüiašc baza' Rei ḅhelen'.

Žie' cožə' borrh da'onə' ca to beṇə' cui naquə beṇə' blaö.”

⁶ Na' ja'ac disipl ca' yež dao' de'en gož Jeso'osən' lega'aque' ca', na' gwso'one' can' ben Jeso'osən' mendad. ⁷ Na' besyə'əḅhe'e borrhən' len xi'inəbən' lao Jeso'osən', na' besə'əxoa no xaga'aque' cožə'əga'aque'abən', nach gwžia Jeso'osən' bia da'onə' par gwyeje' Jerosalennə'. ⁸ Na' lao nez gan' zde'enə' beṇə' zan gwso'ela'ogüe'e Jeso'osən' bosə'ošiljue' no xaga'aque'enə' par niḅ blej borrhən' len na' leczə gosə'əḅhogue' no xozə' yag de'e nitə' tcho'a nezən' na' bosə'ənite'en lao nezən'. ⁹ Na' beṇə' zan gosə'əbialao lao Jeso'osən' na' leczə beṇə' zan jəsə'ənao le'. Nach yogue'e gosə'əgüe'e be' lban ḅhe' gosə'əne': —¿Leḅgualə beṇə' güen be'enga, naque' xi'in dia ḅhe de'e Rei Dabin'! Sošga Rei ḅhechon' mbalaz ben' baza' nga bselə' Xancho Diozən' le'. Ledoye'ela'oche' txen len beṇə' ca' nitə' gan' zo Diozən'.

¹⁰ Na' catə' bžin Jeso'osən' Jerosalennə' yoguə' beṇə' ca' ža' syodan' besyə'əbanene', na' gosə'əne': —¿Noxa bengə bla' nga?

¹¹ Na' beṇə' ca' nžag Jeso'osən' catə'ən bežine' lao' syoda Jerosalennə' bosyö'oži'e xtižə'əga'aque'enə' gwse'e: —Bengə Jeso'os beṇə' za' Nasaret gan' mbane Galilean' na' cho'e xtižə' Diozən'.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a yo'odao' əblao ḅhe beṇə' Izrael ca'

¹² Na' gwyej Jeso'osən' yo'odao' əblao ḅhe chio'o beṇə' Izrael na' bebeje' yoguə' beṇə' ca' chso'on ya'a chyo'onə'. Nach gwlo'oni'ane'e mes ḅhe beṇə' ca' choso'oša' mech, na' leczə ca' bene' len yag siy ḅhe beṇə' ca' chso'otə' ngolbexə. ¹³ Gwde beyož bene' ca' gože' lega'aque': —Nyojczən can' gwna Diozən' gwne': “ḅhe'enda' yesə'əna beṇə' de que liža'an naquən to latjə gan' so'on beṇə' orasyon”, pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža' beṇə' bguan.

14 Na' beṇə' l̄chol̄ ca' na' len beṇə' coj ca' gosə'əbigue'e lao Jeso'osən' žlac gwzoe' lo'o yo'odao'onə'. Nach beyone' lega'aque'. 15 Pero na' b̄xoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' lechgualē besə'əže'e catə' besə'əle'ine' milagr ca' de'en ben Jeso'osən'. Na' leczə besə'əže'e catə' gwse'enene' can' gwso'elao' bi'i xcuidə' ca' Jeso'osən' yo'odao' əblaonə', de'en gosə'anabo': “iLechgualē beṇə' güen be'enga, naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin!” 16 Nach gwse'e Jeso'osən': —¿Ezendo' bin' gosə'əna bi'i xcuidə' ca'?

Jeso'osən' boži'en gože' lega'aque': —Zenda'. ¿Ecabi za'alazə'əle can' nyoj Xtižə' Diozən' de'en gož de'e Rei Dabin' Diozən', nan:

Le' babeno' par nič bi'i xcuidə' na' bi'i cho'a nižə' ca' chso'ela'obo' le' can' chazlažo'o?

17 Nach bechoje' gan' nitə' beṇə' ca', na' beze'e syodan'. Na' že' na' jəyega'aṇe' Betania len disipl che' ca'.

Ben Jeso'osən' par nič bgüiž yag yixgüion'

18 Na' zil beteyo besa'aque' Betanian' jəsyə'aque' Jerosalennə' de'e yoblə. Na' lao zesyə'əngüe'e nezən' gwdon Jeso'osən'. 19 Na' ble'ine' to yag yixgüio zon cho'a nezən' na' gwyeje' jəgüie' šə žian yixgüion'. Pero bitobi bželene', con zlega xlague'e žia. Nach gože'en: —Caneque cuich bi bi yixgüion' cuio'.

Na' lao or na' le'e bgüižten. 20 Catə' besə'əle'i disipl che' ca' can' goquən', besyə'əbanene', nach gwse'ene': —¿Bixchen' le'e bgüižte yaguən'?

21 Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, šə do yichj do lažə'əle chonlilažə'əle Diozən' na' bito chac chop lažə'əle, guaquə gonle can' babena' par nič bgüiž yaguən'. Na' leczə ca' guaquə gonle par nič ya'a nga žjəyazon lo'o nisdə'onə'. 22 Na' šə chonlilažə'əcho Diozən' do yichj do lažə'əcho, bitə'ətezə de'en əṇabechone' lao orasyonnə', goncze'en chio'o.

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

23 Nach, Jeso'osən' gozeje' yo'odao' əblaonə' de'e yoblə par jəsed jəlo'ine' beṇə' ca'. Na' balə beṇə' fariseo ca' na' yebalə beṇə' choso'osed choso'olo'i lein' gosə'əbigue'e cuit Jeso'osən'. Nach gwse'e Jeso'osən': —¿Nac goquən' gwxi'o yelə' gwnabia'anə' na' non' ben le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

24 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leczə de to de'e ṇabda' le'e. Šə gwnale nada' de'en ṇabda' le'e nach əṇia' le'e non' beṇ nada' yelə' gwnabia' par gona' de'e ca' chona'. 25 Lenašč nada': ¿non' bselə' de'e Juannə' bide' bchoe' beṇə' nis? ¿EDioz nan' bsele'ene' o šə beṇə' yoblən'?

Nach boso'oxi'e gosə'əne': —Šə ye'echone' de que Dioz nan' bsele'e de'e Juannə' par bchoe' beṇə' nis, na' ye'e chio'o: “¿Bixchexan' bito gwyejle'ele che'?” 26 Na' šə ye'echone' de que to gwlažzen' bide', cuili biczən' so'one beṇə' quingan' chio'o, chedə' chse'ejle'e de que Diozən' bsele'e de'e Juannə' par be'e xtiže'enə'.

27 Nach gwse'e Jeso'osən': —Bito ṇezetə' non' bselə' de'e Juannə'.

Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Leczə ca' nada' bito əṇia' non' beṇ nada' yelə' gwnabia'anə' par gona' de'e ca' chona'.

Jempl che chopə xi'in beṇə'

28 Le'e gon xbab bi zeje jempl nga: Gwzo to beṇə' gwnitə' chopə xi'ine'. Na' gože' tobo': “Xi'ina' neža che'enda' šejo' güen žin gan' ža' yag obas chia' ca'.” 29 Nach xi'ine'enə' gožbo' le': “Bito ša'a.” Pero gwdele'ə beyombo' xbab, nach gwyejbo'. 30 Nach gozeje' gan' zo xi'ine'en yeto, na' ježe'əbo' can' gože' bi'i bišə'əbo'onə'. Na' le'e gožte bi'in le': “Guaquəczə, na' ša'a.” Pero bito gwyejbo'. 31 Le'e našč nada': ¿nobo' bi'i ca' chopə boso'ozenagbo' che xaga'acbo'onə'?

Nach gwse'ene': —Bi'i nech na'.

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leiczelen'. Na' de'e li chnia' le'e beṇə' gochixjw ca' na' no'olə zargat ca' yobəch yoso'ozenague' che Diozən' cle ca' le'e na' yobəch əso'e latjə ṇabia'

Diozən' lega'aque'. ³² Ca naquə Juannə' ben' bchoa beṇə' nis bide' laolen' na' gwduxjue'ine' le'e naquən' cheyalə' gonle par nič yebei Diozən' le'e. Pero bito gwyejle'ele che'. Letga beṇə' gočixjw ca' na' no'olə zargat ca' gwse'ejle'e che'. Na' catə' gočbe'ile de que beṇə' ca' bagwse'ejle'e che', bito bedinjele xtolə'əle ca' par šejle'ele che de'e Juannə'.

Jempl che mos mal ca'

³³ Le'e gwzenag yeto jempl nga. Gwzo to beṇə' na' lao to pedas yežlyo čhen' goze' zlezə yag obas na' gwlo'e le'ej doxenən. Na' na'atezə bene' to tanc gan' bososi'e obasən' par bechoj xisein'. Na' leczə bene' to campnary gan' yesə'əcua'a beṇə' əsa'ape' güertən'. Nach bene' güertən' lao na' beṇə' par bosogüia bosoye'en, na' gwde na' gwze'e jəzoe' ga yoblə. ³⁴ Catə' bžin tyemp par yosyo'otobe' cwsešən', bsele'e to čhopə xmose' gan' ža' beṇə' ca' chsa'apə yag obas che'enə' par žjəsyə'əxi'e to tlaw cwsešən' de'en cheyalə' yezi'e. ³⁵ Pero na' beṇə' ca' chsa'apə yag obas che'enə' bito bosə'əgüialaogüe' mos che' ca'. Gosə'əyine' toe', na' yetoe' bosoošiže'ene' yej, nach yetoe' gwso'ote'. ³⁶ Nach bosselə' xan yag obasən' mos zanch clezə ca beṇə' ca' bsele'e nech, pero leczə can' gwso'onene' beṇə' nech ca' leczə can' gwso'onene' lega'aque'.

³⁷ Nach xan yag obasən' bsele'e cuinczə xi'ine'enə', goquene' əsa'ape'ene' respet na' yosyo'onežjue'ene' cwsešən'. ³⁸ Pero na' beṇə' ca' chsa'apə güertən' catə' besə'əle'ine' xi'ine'enə', nach gosə'əne' entr lega'acze': "Be'engan' xi'in xan yag obasən', na' le'enə' yega'anlen bienə'. Leda gotchone' par nič yega'anlencho yežlyo che xe'enə'." ³⁹ Nach bosoonize'ene', besyə'əbeje'ene' fuerlə güertən' na' gwso'ote'ene'.

⁴⁰ Beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gože' beṇə' ca' ža'anə': —čNac chactgüeile gon xan güertən' len beṇə' ca' bocua'anlene' güert che'enə' catə' yežin cuine'?

⁴¹ Nach gwse'ene': —Gote' lega'aque' yelə' beṇə' mal čhega'aque'enə', na' yegüe'e güertən' lao na' beṇə' yoblə. Yegüe'en lao na' beṇə' so'on complir yosyo'onežjue'ene' to tlaw cwseš che'enə' catə' əžin ža par yesyə'ətobe'en.

⁴² Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ca'aczən'. Na' čacabiṇə' šejni'ile bi zejen de'en nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan:

Yej de'en cui gwso'olažə' mues güen yo'o ca',

lennə' banaquən yej squin.

Xancho Diozən' babzoe' yejən' gan' cheyalə' son

na' de'e zaquə' yebanecho can' bene'enə'.

⁴³ De'e na'anə' chnia' le'e de que Diozən' cuejyichje' cuich nabi'e nasyon chelenə' na' cueje' beṇə' yoblə beṇə' yoso'ozenag che' par nabi'e lega'aque'. ⁴⁴ Na' ca' naquə' yejən' ža, yoguə' no cui šejle' chia' gwxaquə'əlebene' ca beṇə' əxopə lao yejən' na' cue'ežožje'. Na' yoguə' no cuiṇə' šejle' chia' catə' babžin žan' gaquə' juisyən', gwxaquə'əlebene' ca beṇə' əxopə yej laogüe'enə' na' əgwšošjən le'.

⁴⁵ Na' bχoz əblao ca' na' beṇə' fariseo ca', catə' gwse'enene' jempl ca' de'en be' Jeso'osən', gwsa'acbe'ine' de que be'e jempl ca' por ni che de'en cui chse'ejle'e che'. ⁴⁶ Nach gwse'enene' yesə'əzene'ene' pero bitobi gwso'onene' le'. Besə'əžebe' šə bi so'one beṇə' ca' nžague'enə' lega'aque', čhedə' yogue'e gwse'ejle'e de que Diozən' bsele'e Jeso'osən' par cho'e xtiže'enə'.

22

Jempl che to yelə' gošagna'

¹ Na' de'e yoblə bsd blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' len jemplan', gozne': ² —Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquən'. Zo to rei, beṇə' ben gast catə' bšagna' xi'ine'enə'. ³ Na' bene' combid beṇə' zan əžja'aque' liže'enə' par əsa'ogüe'. Na' catə' bžin or par solao lɪn', rein' bsele'e xmose' ca' par jəsə'əxi'e beṇə' ca' babene' combidən'. Pero notono no gwse'ene' əžja'ac lao yelə' gošagna' che xi'ine'enə'. ⁴ Nach gože' yexonj xmose' ca': "Le'e žjež beṇə' ca' zjənaquə' combidən' de que babsi'ini'a de'en gačhonə'. Babeta'

xco'ona' ca' na' xme'edaogua'a ca' bia ca' chsa'anə', na' yoguə' de'e ca' yela' babsi'ini'a par gaocho. Na' ye'ega'aclene' sa'aque' gaocho de'en babsi'ini'anə'." Nach ja'ac mos ca' jse'eže' lega'aque' ca'. ⁵ Pero beṇə' ca' bito gwso'one' cas. Toe' gwyeje' jəgüie' yežlyo che'enə', na' yetoe' gwyeje' jene' negosy. ⁶ Na' yebałe' bosə'əṇize' mos ca' bselə' rein' na' gosə'əzi'ichiže'e lega'aque' na' gwso'ote' bałe'. ⁷ Na' lechgualē bža'a rein', na' bsele'e soldad che' ca' jse'ete' lega'aque' na' bosə'əzeyē' syoda chega'aque'enə'. ⁸ Nach rein' gože' xmose' ca': "Babsi'ini'a de'en gaocho lao lṇin', pero ca' naquə beṇə' ca' bena' combidən' nacbia' bito zjəzaque'e par la'aque' liža' nga əsa'ogüē'. ⁹ Le'e žja'ac yež ca' yela' na' le'e žjəta yoguə' lquey ca' na' gonle combid yoguə' beṇə' chaš par da'aque' sa'ogüē'." ¹⁰ Na' mos ca' ja'aque' yoguə' nez ca' na' jəsə'ətobe' con yoguə' beṇə' besə'əžague', no beṇə' naquə beṇə' güen na' no beṇə' naquə beṇə' mal, par nič beža' liž rein' xte cuich bi latjə gotə'.

¹¹ Pero na' catə' gwyo'o rein' jəgüie' beṇə' ca' bazjənžaguən', na' entr lega'aque' ble'ine' to beṇə' cui nyaze' lachə' de'en chnežjo rein' de'en chsa'aze' lao lṇinə'. ¹² Nach gož rein' le': "Migw chia' ¿nac goquən' gwyo'o nga? la' bito nyazo' lachə' de'en cheyałə' chazo'." Na' be'enə' bito bželene' bi ye'e rein'. ¹³ Nach rein' bene' mendad yoso'ochej xmose' ca' ṇi'ana' be'enə' na' yesyə'əbeje'ene' fuerlə, gan' lechgualē naquə žchol, gan' cuežyaše'e na' gan' gaoyejə leye' zejlicane. ¹⁴ Can' naquən, Diozən' chaxe' yoguə' beṇə' par əse'ejle'e che', pero balgue'en choso'ozenague' che', na' chque'e lega'aque' ca' xi'ine'.

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' šə naquən güen yesə'əyixjue' impuest che gobiern

¹⁵ Nach beṇə' fariseo ca' besə'əžague' par bosə'əxi'e naclə so'one' par nič yesə'əcueje' Jeso'osən' dižə' de'en yesə'əchine' par əsa'ogüē' xya che'. ¹⁶ Na' beṇə' fariseo ca' bosə'osele'e bałə beṇə' zjənaquə cuent len lega'aque' lao Jeso'osən' na leczə bosə'osele'e bałə beṇə' chso'on txen len Erodən' par jse'eže'ene': —Maestr, nezeto' de que cho'o dižə' li. Nezeto' de'en chsed chlo'ido' beṇə' can' chene'e Diozən' goncho naquən dižə' li. Na' nezeto' bito chžebo' bin' yesə'əna beṇə', la' bito chono' cuent che beṇə' šə naque' blaο o šə bito naque'. ¹⁷ De'e na'anə' zedenabeto' le' par ənao' neto' naquən' cheyałə' gonto'. ¿Enaquən güen chixjwto' impuest che gobiern roman', o šə bito cheyałə' chixjwto'on?

¹⁸ Jeso'osən' gocbe'ine' caguə do lažə'əga'aque'enə' gwse'ene' ca', nach gože' lega'aque': —¿Nacle beṇə' goxoayag! ¿Bixchen' chene'ele cuejle nada' dižə' de'en gwchinle contr nada'? ¹⁹ Le'e gwlo'i nada' xmechlen' de'en chyixjwle che impuestən'.

Nach bosə'olo'ine' le' to denario. ²⁰ Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿No diboj cheinə' da' laogüennə', na' no lein' nyoj laogüennə'?

²¹ Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar.

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e əgwnežjo Diozən' de'en cheyałə' əgwnežjwlene'.

²² Nach beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' Jeso'osən' besyə'əbanene'. Na' besa'aque' gan' zoe'enə'.

Catə' yesyə'əban beṇə' guat ca'

²³ Na' le'e ža na'atezəczə besə'əžžin bałə beṇə' sadoso beṇə' ca' cui chse'ejle' de que yesyə'əban beṇə' guat ca', na' de'e na'anə' jse'eže'ene': ²⁴ —Maestr, de'e Moisezən' bzoje' de que šə to beṇə' byo beṇə' nšagna' gate' na' yega'an' no'olə che'enə' sin cui no xi'ine' gwzo, beṇə' bišə' be'enə' bagotən' cheyałə' yeque'e no'olənə' par nič nitə' xi'in dia che de'e beṇə' biše'enə'. ²⁵ Bač bemb'i'ato' gažə bišə'əga'aque'. Na' beṇə' nechən' bšagne'e, na' gote', na' notono xi'ine' gwzo. Na' biše'e əgwchopən' beque'e no'olən'. ²⁶ Na' leczə got beṇə' əgwchopən' na' notono xi'ine' gwzo. Nach le'egatezə ca' goquə len beṇə' biše'e əgwyone, nach beṇə' bišə'əga'aque' ca' yela', xte besyə'əyatega'aque' besyə'əque'e no'olən' na' besyə'əyatega'aque' gwsa'at, na' notoczə no xi'inga'aque' gwnitə'. ²⁷ Na' gwde gwsa'at beṇə' ca' leczə got no'olən'. ²⁸ Na' catə' yesyə'əban beṇə' guat ca', ¿noe' entr beṇə' gažə ca' gaquə be'en che no'olən'? la' yogue'en bosyo'ošagna'alene' le'.

²⁹ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Bito chonle xbab šao' de'en nale ca', la' bito nezele can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən na' nic nezele naquən' naquə yelə' guac che Diozən'.
³⁰ Catə'an yesyə'əban beṇə' guat ca', bito gachbia' šə zoso'ošagne'e o šə cui, na' cana' caguə no yosyo'ošagna'ach. Lebzen' əsa'aque' len angl che Diozən' beṇə' ca' nitə' yoban'.
³¹ Na' ca' naquən' chaquele bito yesyə'əban beṇə' guat ca', ɹəbito za'alazə'əle can' nyoj Xtižə' Diozən', nan: ³² “Nada' naca' Dioz che de'e xaxta'ole Abraannə', na' Dioz che de'e xaxta'ole Isaaquən', na' Dioz che de'e xaxta'ole Jacobən'.” Na' nezecho beṇə' ca' nite'e len Diozən' chedə' Diozən' bito naque' Dioz che beṇə' guat, sino naque' Dioz che beṇə' ca' zjəmban.

³³ Na' beṇə' zan ca' zjənžaguən' besyə'əbanene' catə' gwse'enene' dižə'an de'en bsed blo'ine' lega'aque'.

De'en naquə de'e blaoch de'en non Diozən' mendad goncho

³⁴ Na' catə' gwse'ene beṇə' fariseo ca' de que Jeso'osən' bzožie' beṇə' sadoseo ca', nach jeza'aque' lao Jeso'osən'. ³⁵ Na' to ben' chsed chlo'i lein' leczə gone'ene' cueje' Jeso'osən' dižə' de'e gwchine' contr le'. Na' gože'ene': ³⁶ —Maestr, lao lei che Diozən' ɹnon' de'en none' mendad goncho naquən' de'e blaoch?

³⁷⁻³⁸ Jeso'osən' gože'ene': —De'en naquə de'e žialaoch na' de'e blaoch lao de'e ca' none' mendad goncho nan: “Cheyalə' gaquecho che Xancho Diozən' do yichj do lažə'əcho do fuers balor checho.” ³⁹ Na' de'e əgwchopen' lebze nan len de'e nechen': “Cheyalə' gaquecho che sa'aljuežjcho catg chaquecho che cuincho.” ⁴⁰ Chopə de'e ca' non Diozən' mendad goncho zjənoχə'an doxen de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'en boso'ozoj beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

⁴¹ Na' lao ne'e zjənžag beṇə' fariseo ca' lao Jeso'osən', ⁴² gože' lega'aque': —ɹBin' chontgualə xbab che Cristən' ben' əselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'? ɹNo xi'in dia chei gaque'?

Na' gwse'ene': —Gaque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'.

⁴³⁻⁴⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Dabin' bzoje' can' blo'i Spirit che Diozən' le'. Gwne' de que Cristən' naque' Xane'. Quinga bzoje': Xancho Diozən' gože' Xana'an:

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,

Na' gona' par nich nitə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr chio' ca' xni'onə'.”

⁴⁵ Na' de'en gwna de'e Rei Dabin' de que Cristən' naque' Xane', ɹəcabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia che' na'anə' ža?

⁴⁶ Na' notoch no goquə yosyo'oži'i xtiže'enə'. Na' dezd ža na' bitoch besyə'əyaxjəne' bi yesə'əṇabene' Jeso'osən'.

23

Xtolə' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'

¹ Nach Jeso'osən' gwzolao be'e dižə' len disipl che' ca' na' len beṇə' zan ca' nitə' gan' zo'enə', gwne': ² —Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beṇə' fariseo ca' bazjənlane' xlatjə de'e Moizezən' par choso'ozejni'ine' beṇə' lei che Diozən'. ³ Na' de'e na'anə' le'e gwzenag chega'aque' catə' choso'ozenene' le'e can' na lein', na' le'e gon can' nannə', pero bito gonle can' chso'on lega'aque', chedə' lega'aque' bito chso'one' de'en chəsə'əne' cheyalə' gonle. ⁴ Lega'aque' chesə'əzanche' can' na lein', na' chso'one'en ca to yoa' de'e cuiczə no do'i na' chse'enene' soa' beṇə' yoblə len, na' bito chse'ene' lega'aque' əso'en. ⁵ Ca naquə beṇə' ca' yoguə de'en chso'one'enə', chso'one'en parzə nich yesə'əle'i beṇə' can' chso'one'enə', na' so'elaogüe'e lega'aque'. Nchej na'aga'aque'enə' na' nchej lao xgaga'aque'enə' caj dao' gan' ža' part güejə Xtižə' Diozən' na' chso'one' caj dao' ca' de'e cha'odao'. Na' leczə chso'one' lox

xadon chęga'aque'enā' de'e tonā. ⁶ Chesyā'ābeine' chesā'ābi'e gan' chāsā'ābe' beṇā' blao ca' catā' chja'aque' gan' chac no lni, na' catā' chja'aque' yo'odao' chęga'aque'. ⁷ Chesyā'ābeine' catā' beṇā' ca' chāsā'āguape' lega'aque' diox na' catā' chesā'ānope'e na'aga'aque'en do lao lquey, na' chse'enene' yoso'osi' beṇā' lega'aque' maestr.

⁸ Pero āchnia' le'e, bito gonle byen ye'e beṇā' le'e “maestr” laogüe de'en chsed chlo'ile xtiža'anā', chedā' nadā'āzan' gwlej Diozān' par naca' maestr chele, nadan' bsele'e par gaquālena' beṇāchān'. Na' yoguā' le'e chonlilažā'āle nada' chaque bišā'aljuežjle tole yetole. ⁹ Na' leczā bito nale che notā'ātezā beṇā' de que naque' “Padrecito”. Tozā Dioz ben' zo yoba naque' Xacho. ¹⁰ Na' bito gonle byen ye'e beṇā' le'e “Xana”, chedā' leczā tozā nada' Cristān' gwlej Diozān' par naca' Xanle. ¹¹ Šā no le'e nacle beṇā' blaoch, cheyalā' āgwzexjw yichjle gaquālenle ljuežjle. ¹² Notā'ātezle cho'elao' cuinle Diozān' gone' par nič gacbe'ile de que bitobi zaquā'āle. Na' notā'ātezle chonle xbab de que bitotec bi zaquā'āle, Diozān' gone' le'e yelā' bala'an.

¹³ Probchguazā le'e chsed chlo'ile lein', na' probchguazā le'e beṇā' fariseo. Chxoayagle beṇā' par nič cui so'e latjā ṇabia' Diozān' lega'aque' na' leczā le'e bito cho'ele latjā ṇabia' Diozān' le'e.

¹⁴ Na' probchguazā le'e chsed chlo'ile lein', na' probchguazā le'e beṇā' fariseo. Chxoayagle no no'olā gozebā par nič no'ol ca' chso'ōne' le'e ližga'aque' na' len bichlā de'en de chęga'aque'. Nach catā' chonle orasyon cho'echgualē dižā' par nič āxoayagle beṇā' āsa'aque' nacle beṇā' güen. Goscha'och Diozān' castigw chelen' clezā ca che beṇā' ca' cuitec zjāṇezene' can' na lein'.

¹⁵ Probchguazā le'e chsed chlo'ile lein' na' probchguazā le'e beṇā' fariseo. Nacle beṇā' goxoayag. Chja'actezā chja'acle chjātiljle beṇā' zitā' beṇā' yesā'ānao de'en chsed chlo'ile. Na' catā' chželga'aqueline' chzejni'iga'aqueline' par nič āsa'aque' lechgualē beṇā' malāch clezā ca le'e.

¹⁶ ¡Probchguazā le'e! Nacle ca beṇā' lchol beṇā' chsa'aque' gwaquā yesā'āgüe'e nez beṇā' yoblā. Nale de que notā'ātezā beṇā' chzoe' joramentān' por yo'odao' āblaonā', bitobi zeje jorament che'enā'. Pero šā chzoe' joramentān' por oro de'en de lo'o yo'oda'onā', nachān' zejen de que cheyalā' gone' can' chone' lyebe. ¹⁷ Le'e nacle ca beṇā' lchol na' bitobi chejni'ile. Oron' bitotec bi zaquā'ān. Yo'oda'onā' gan' yo'o oron' lenṇā' zaquā'āchān, la' de'en yo'o oron' lo'inā' de'e na'anā' oron' naquān che Diozān'. ¹⁸ Na' leczā nale de que šā to beṇā' chzoe' joramentān' por mes de yej gan' choso'ozeye' bia yixā'ān par chso'elaogüe'e Diozān', bitobi zeje jorament che'enā'. Pero na' šā chzoe' joramentān' por de'en xoa lao mes de yejān', cheyalā' gone' can' chone' lyebe. ¹⁹ Le'e nacle ca beṇā' lchol na' bitobi chejni'ile. De'en choso'ozeye' par chso'elaogüe'e Diozān' bitotec bi zaquā'ān. Mes gan' chxoa de'en chosā'ānežjue' Diozān' lenṇā' zaquā'āchān, la' de'en choso'oxoe' de'e ca' laogüen, de'e na'anā' chsa'aquān che Dioz. ²⁰ Šā beṇā' chzoe' joramentān' por mes de yejān' lenczā por de'en xoa laogüenṇā' chzoe'en. ²¹ Na' šā beṇā' chzoe' joramentān' por yo'oda'onā', lenczā por Dioz nan' chzoe' joramentān' chedā' yo'oda'onā' naquā che Diozān' na' nan' zoe'. ²² Na' šā beṇā' chzoe' joramentān' por yoban', por Dioz nan' chzoe'en, chedā' la' nan' chi' Diozān' chnabi'e.

²³ Probchguazā le'e chsed chlo'ile lein', na' probchguazā le'e beṇā' fariseo. ¡Nacle beṇā' goxoayag! La'anā'āczā chnežjwle Diozān' to part lao ši part che yixgüej chele, che niz chele, na' che comin chele, bitobi zejen, chedā' bito chzenagle che de'e ca' zjānaquā de'e žialaoch de'en na lein'. Bito chonle de'en naquā güen lao Diozān'. Bito cheyašā'ālažā'āle sa'aljuežj beṇāchle. Bito chonle complir can' nale. De'e quinga zjānaquā de'e žialaoch gonle; pero bito cheyalā' cuejyichjle cui āgwnežjwle de'e ca' chnežjoczlene'. ²⁴ Nacle ca beṇā' lchol beṇā' chsa'aque' gwaquā yesā'āgüe'e nez beṇā' yoblā. Gwxaquā'ālebele ca to beṇā' chebej bizā beb dao' nchixā yelā' guaoc che'enā', pero bito chache'ine' šā nchixā'āchlān to de'e xen de'e zaquā' yebeje'.

²⁵ Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. ¡Nacle beṇə' goxoayag! Gwxaquə'əlebele ca tas plat de'en chchin beṇə' na' cui cha'a chyibe' lo'inə' binlo. Chonle par niḥ chsa'aque beṇə' de que nacle beṇə' güen pero lechguale chzelažə'əle bi de'e de che beṇə' na' chebeichgüeile chca'alen. ²⁶ Le'e beṇə' fariseo, nchol̄ yichjla'ažda'olen'. Le'e yedinje xtolə'əle ca' par niḥ de'e liczə gacle beṇə' güen can' chene'ele so'on beṇə' xbab nacle.

²⁷ Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein' de'en bzoj de'e Moizezan', na' probchguazə le'e beṇə' fariseo. ¡Nacle beṇə' goxoayag! Gwxaquə'əlebele ca to ba de'en zjənone' xochechgua laogüenə' pero lo'ilei ža' žit beṇə' guat na' chi'ichgua de'e zban. ²⁸ Chene'ele so'on beṇə' xbab chele de que nacle beṇə' güen, pero len yichjla'ažda'olen' nacle beṇə' goxoayag na' beṇə' malchgua.

²⁹ ¡Probchguazə le'e chsed chlo'ile lein'! na' ¡probchguazə le'e beṇə' fariseo! Nacle beṇə' goxoayag. Chonle monoment lao ba che de'e profet beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', na' chonle xochechgua lao ba che yeziquə'əchlə beṇə' gwso'on de'e güen. ³⁰ Na' nale: “Žalə' chio'o bazoch ca tyemp che de'e xaxta'ocho ca', bito bencho txen len lega'aque' ca de'en gwso'one' gwso'ote' profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.” ³¹ Pero na' yoguə'əlolte de'en chonle chlo'in de que tozəczə can' nacle len de'e xaxta'ole ca' beṇə' ca' gwso'ot de'e profet ca'. ³² Šə de'e tant chebeile chonle de'e malən', le'e gwza'alao legon biquə'əchlə de'e mal de'en bito golə' so'on de'e xaxta'ole ca'.

³³ Le'e nacle beṇə' goxoayag na' naljele. ¿Echaquele de que guaquə yexonjele castigon' de'en gon Diozən' le'e ca de'en əsele'e le'e lao yi' gabilən'? ³⁴ Na' de'en gona' nada' əsele'a beṇə' so'e xtižə'anə' na' no beṇə' sin' laolenə', na' nochlə beṇə' yoso'osedene' le'e xtižə'anə'. Na' bale' gotle əgwda'aga'aclene' to le'e yag coroz, na' yebale' chinle do lo'o yo'odao' chele ca', na' yebale' yolagzejə yolagzidəga'aclene' gatə'ətezə yež žja'aque'. ³⁵ Na' de'en gonle ca' gaple dolə' che yelə' got che yoguə' beṇə' ca' gwso'on de'e güen, beṇə' ca' gwso'ot de'e xaxta'ole ca', gwzolaozən len de'e Abelən' xi'in beṇə' nech ca' ben' naquə beṇə' güen lao Diozən' na' beyožən len de'e Zequeria xi'in de'e Berequias. Zequeria na'anə' ben' gwso'ote' entr yo'odao' əblaonə' na' entr mes de yej gan' choso'ozeye' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən'. ³⁶ Na' de'e li le'e mbanle na'a si'ile castigw che yelə' got che yoguə' beṇə' ca' gwso'ot de'e xaxta'ole ca'.

Begüine'e Jeso'osən' por ni che xtolə' beṇə' Jerosalen ca'

³⁷ ¡Prob le'e beṇə' Jerosalen! Chotle beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən' na' beṇə' ca' chselə' Diozən' par chso'elene' le'e xtiže'enə' chšizə'əga'aclene' yej. Zan las bago'onda' yotoba' le'e can' chon to jeid cheyež xi'inəb, pero bito be'ele latjə. ³⁸ Na' na'a cuejyichj Diozən' le'e. Bitoch gone' cas chele. ³⁹ Na' əchnia' le'e, bitoch le'ile nada' xte catə'əch əžin ža ənale: “Cho'ela'oto' ben' za' nga, babselə' Xancho Diozən' le'.”

24

Jeso'osən' gwne' de que gwžin ža yosyo'očinje' yo'odao' əblaonə'

¹ Na' catə' beza' Jeso'osən' yo'odao' əblaonə' par šeje' ga yoblə gosə'əbiguə' disipl che' ca' gan' zo'enə' na' lao chəsə'əgüi'e yo'odao' əblaonə' gwso'e dižə' catec xoche naquən na' leczə ca' yo'o ca' zjənyechjən. ² Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bable'ile catec xochen' naquə yoguə' de'e quinga. Na' de'e li chnia' le'e ca' naquə de'en chle'ile na'a, gwžin ža yosyo'očinj beṇə' doxenən, na' notoch no le'i lega'aquən.

De'en gaquə catə'an bazon baozə šo'o fin che yežlyon'

³ Na' ja'aque' ya'a Olibosən' na' Jeso'osən' gwchi'e lao ya'anə' toze'. Na' gosə'əbiguə' disipl che' ca' laogüe'enə' na' gwse'ene': —Xanto', ¿do batə'əquən' gaquə de'e nga nao' nga? Na' ¿nac gaquən' gache'ito' de que bazon baozə yido' de'e yoblə par šo'o fin che yežlyon'?

⁴ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab par nič notono əxoayag le'e. ⁵ Gwžin ža catə' zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga beṇə' se'ene'ene' yoso'olane' xlatja' nga. Na' yesə'əne': “Nada'an Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlena' le'e.” Na' beṇə' zan yesə'əxoayague'. ⁶ Na' yene'ele dižə' de que chac gwdilə, o de que gwaquə gwdilə, pero na' bito žeble, čhedə' zgua'atec cheyalə' gaquə ca'. Na' bito le'e žinte žan' par šo'o fin che yežlyon'. ⁷ Na' yesyə'ədilə yež contr yež, na' nasyon contr nasyon. Na' leczə zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' gaquə bgua bgüin na' cue'e yižgüe', na' leczə xo'ochgua. ⁸ Na' te gaquə ca' ne'e yesə'əžglaoch beṇə' ža' yežlyon'.

⁹ Nach beṇə' ca' ža' doxen yežlyo nga yesə'əgue'ine' le'e čhedə' chonlilažə'əle nada'. Na' so'one' le'e lao na' beṇə' contr ca', na' yesə'əsaquə'əzi'e le'e, nach so'ote' le'e. ¹⁰ Cana' ža, beṇə' zan beṇə' bachso'onlilažə' nada' yesə'əbejyichje' cuich so'onlilaže'e nada'. Na' lega'acteze' yesə'əgue'ine' ljuežjga'aque' beṇə' ne'e chso'onlilažə' nada' na' so'one' lega'aque' lao na' beṇə' contr ca'. ¹¹ Na' beṇə' zan so'onlilaže'e yesə'əne' de que xtižə' Diozən' chəsə'əyixjui'e na' yesə'əxoayague' beṇə' zan. ¹² Na' laogüe de'en šanch beṇə' ca' so'on de'e malən', beṇə' zan juisy beṇə' bachso'onlilažə' nada' cuich əsa'aque'ne' che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' nada'. ¹³ Pero na' notə'ətezle šə co'o gwčhejlažə'əle len de'en čhi' saquə'əle par gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle čhia' xte catə'əch əžin ža gatle, gožjəyezole len Diozən'. ¹⁴ Na' žja'ac beṇə' doxen lao yežlyon' yesə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobən' de que nabia' Diozən' con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə. Na' catə' bazjəneze beṇə' ža' yoguə' nasyonnə' len, cana'achən' əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

¹⁵⁻¹⁶ Bablable can' bzoj de'e profet Daniel ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' de'en bzoje' nan de que beṇə' mal so'one' de'en naquə de'e zban juisy de'e chgue'i Diozən' lo'o yo'oda' əblao che chio'o beṇə' Izrael na' yo'oda'onə' bitoch gonən žin. Na' catə' le'ile gaquə de'e quinga, canan' le'e nitə'əle Jodean' cheyalə' əgwxonjle na' žja'acle do ya'ada'ote. Le'e chlable de'en nga le'e šejni'in. ¹⁷ Na' šə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che liže'enə', bito galə' yotobe' šinlaze' ca' ža' liže'enə', con cuejyichje'en. ¹⁸ Na' leczə ca' beṇə' zda do yoba bito galə' yebi'e par žjəyexi'e xadon che'enə' liže'. ¹⁹ Na' ca tyempən' lechgualə zdebə gaquən len no'olə ca' zjənoa' bda' na' no'ol ca' chəsə'əguažə' bida'. ²⁰ Le'e gon orasyon par nič cui cheyalə' əgwxonjle tyemp catə' čhi' de'e zag o lao ža dezcanz. ²¹ Catə' gaquə de'e ca' lechgualə čhi' saquə' beṇə' Izrael gwlaž checho ca'. Na' dezd catə'ən gwxe yežlyon' xte ža neža bito ənacho bagwdi' bagwxaquə' beṇə' can' čhi' saquə' beṇə' Izrael gwlaž checho ca', na' bito əžinlaze'e gaquə ca' len beṇə'chən' de'e yoblə. ²² Žalə' nžia Diozən' bia' yesə'əžaglaogüe' sša ni yeto beṇə' cuich zjəmban catə'ən yeyož yesə'əžaglaogüe'enə' žalə' ca'. Pero por ni che de'en chaque Diozən' che beṇə' ca' chso'onlilažə' le', beṇə' ca' bagwleje' par əsa'aque' xi'ine', de'e na'anə' cui güe'e latjə yesə'əžaglaogüe' sša.

²³ De'e na'anə' šə no əye'e le'e: “Bgüiašc nga zo Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' chio'o”, o šə əye'e le'e: “Na'alə zoe”, bito šejle'ele che'. ²⁴ Zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga əse'e le'e de que zjənaque' Cristən' o de que chso'e xtižə' Diozən'. Na' so'one' milagr na' so'one' de'e naquə yelə' goban par nič yesə'əxoayague' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' žalə' gaquə yesə'əxoayague' lega'aque'. ²⁵ Baņezele can' gaquə la' bagwdixjue'ida' le'e che de'e ca' ze'e gaquə. ²⁶ De'e na'anə' šə əse'e le'e: “Zo Cristən' latjə dašən”, bito gwzenagle čhega'aque' par əžja'acle. Na' šə əse'e le'e de que zo Cristən' lo'o yo'onə', bito šejle'ele čhega'aque'. ²⁷ Can' chac catə' chep yesən' chse'eni'in doxenlə le'e yoban' to de repentzə, leczə can' gaquə catə'ən əžin ža yida' de'e yoblə. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə'ch, na' yida' to de repentzə na' yoguə'əloj beṇə' yesə'əle'ine' nada'. ²⁸ Ngale'en chonen che ben' ne': “Gan' de bia' guat nan' chəsə'əžag šod ca'.”

Can' gaquə catə' yidə Jesocristən' de'e yoblə

²⁹ Na' cate yeyož čhi' saquə' beṇə'chən' lao ža ca', bgüižən' bitoch əgwse'eni'in, na' leczə ca' bio'onə'. Na' beljw ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əxopən čhedə' Diozən' əgws'i'inse' yoguə'

de'e ca'. ³⁰ Na' cana'ach beṇə' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch. Yida' nsa'a yelə' guac xen chia'anə' na' yelə' chey che'eni' chia'anə'. Na' beṇə' ža' yoguə' nasyon che yežlyon' yesə'əbežyaše'e, beṇə' cui gwso'onlilažə' nada'. ³¹ Na' catə'an yida' to trompetən' cuežən zizjo, na' əselə'a angl chia' ca' doxenlə yežlyonə' par yesyə'ətobe' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjanaque' xi'ine' gatə'ətezə zjanasəlese'.

³² Nezele can' chac do nga len yag yixgüion', catə' bač chzolao chebia xlague'e, chacbe'ile de que bač zon yela' yejon'. ³³ Na' leczə can' catə'an le'ile gaquə de'e mal ca' bagwnia' gaquə, cana'ach ənezele de que bazon əžin ža šo'o fin che yežlyon'. ³⁴ De'e li əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle lao tyemp nga na'a catə' solao gaquə yoguə'əloł de'e ca'. ³⁵ Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon', yesə'əde chei, pero ca naquə xtiža'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nanṇə'.

³⁶ Pero ca naquə bi ža bi orən' šo'o fin che yežlyon', notono no neze, ni que zjəneze angl ca' nitə' yoban', na' ni que nezda' nada' naca' Xi'in Diozən'. Tozə Xa' Dioz nan' neze.

³⁷ Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' can' goquə ca tyemp che de'e Noenə', leczə can' gaquə catə'an nada' yida' de'e yoblə. ³⁸ Beṇə' ca' gwnitə' ca tyemp che de'e Noen' gwža'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe' na' gwso'elaozechga'aque' bosə'ošagne'e na' bosə'əšague' na' no xi'inga'aque'. Ne'e chso'onte' ca' catə'an bžin ža gwyo'o Noen' lo'o barcon' len family che' ca'. ³⁹ Bito gwsa'acbe'ine' bin' gaquə xte catə'əchən' goc yejw sio' juisyən' na' bia' nisən' yoguə'əlołga'aque'. Ca'atezəczən' bito sa'acbe'i beṇə' bin' gaquə xte catə'əchən' yida' de'e yoblə. ⁴⁰ Quingan' gaquə catə'an yida' de'e yoblə, chopə beṇə' nite'e do yoba, toe' yezi' yeca' Diozən', na' yetoe' yocua'əne'. ⁴¹ Na' chopə no'olə nite'e chso'ote', toe' yezi' yeca' Diozən', na' yetoe' yocua'əne'.

⁴² De'e na'anə' le'e so probnid par catə'an yida' de'e yoblə, chedə' bito nezele bi ža bi orən' yida' de'e yoblə, nada' naca' Xanle. ⁴³ Le'e gon xbab che de'e nga, žalə' neze xan yo'onə' do bi or lao yelən' əžin beṇə' bguannə' liže'enə', la' gwnaze' par nič bito güe'e latjə šo'o be'enə' liže'enə' par cuane' šinlaze'enə'. ⁴⁴ De'e na'anə' ža, le'e so probnid par catə'an yida' de'e yoblə chedə' catə'an cui chonle xbab yida' ca nan' yida' de'e yoblə, nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

Mos ben' chon güen na' mos ben' cui chon güen

⁴⁵ Notə'ətezle šə zotezə zole probnid dote tyemp, gwxaquə'əlebele ca to mos beṇə' naque' beṇə' sin' na' beṇə' chon complir can' cheyalə' gone'. Na' gwxaquə'əlebele ca to mos ben' gwlo'o xane'enə' lao ne'e liže'enə' catə'an gwze'enə' par nič chnežjue' de'e chsa'o yoguə' mos che' ca' yelə' catə' chžin or chsa'ogüe'. ⁴⁶ Šə to beṇə' mosən' chontezə chone' can' non xanen' mendad, mbalaz socze' catə' yežin xane'enə'. ⁴⁷ De'e li chnia' le'e, xane'en cue'e lao na' xmose'enə' yoguə'əloł de'en deine'. ⁴⁸ Pero šə mosən' naque' beṇə' mal na' gone' xbab əne': "Bagwžei xanan". ⁴⁹ Nach šə solaocle' chine' mos ca' yelə' na' ye'ej gaoxatteze' len no beṇə' güe'e zo, ⁵⁰ nach xane'enə' yežine' to ža senyale' le' to or cui nache'ine'. ⁵¹ Na' por ni che de'en cui chon mosən' can' cheyalə' gone', xane'enə' chinchgüe' le' yid sotən' xte ca gate'. Gaquə che' can' chac che notə'ətezə beṇə' goxoayag, chjəya'aque' gabilən' gan' chesə'əbežyašə' beṇə' na' chsa'oyejə leyga'aque'enə'.

25

Jempl che ši no'ol güego' ja'aque' to yelə' gošagna'

¹ Nach Jeso'osən' goze'e disipl che' ca': —Yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga goquə. Goc to yelə' gošagna' na' bazjəxi' beṇə' gošagna'anə' xo'ole'enə'. Na' nitə' ši no'ol güego' zjanaque' migw che beṇə' ca' chesə'əšagna'anə'. Na' zjanxobe' lintern chega'aque'en ja'aque' jəsə'əleze' catə' yesyə'əchoj beṇə' ca' liž no'olən' par nič əžja'aque' liž beṇə' byon' txen. ² Na' gueyə' no'ol ca' gwnite'e probnid, na'

no'ol ca' yegueya' bito gosə'anite'e probnid. ³ Catə' gwsa'aque' ližga'aque'enə', zjənxobe' lintern čhega'aque'enə' pero bito gwso'oxe'e lmet gan' yožə petroly de'en yoso'očhine' catə' yebiž de'en yožə lo'o lintern čhega'aque'enə'. ⁴ Na' no'ol ca' gueya' catə' gwsa'aque' ližga'aque'enə', gosə'əxobe' lintern čhega'aque'enə' na' gosə'əbecyichje' gwso'oxe'e lmet gan' yožə petroly de'en yosə'əchine' catə' yebiž de'en yožə lo'o lintern čhega'aque'enə'. ⁵ Na' gosə'əžei beṇə' gošagna' ca', na' yoguə' beṇə' ca' gosə'əbezə lega'aque' gosə'ətase' lao chesə'əbeze'enə'. ⁶ Na' do chel, to beṇə' gwne' zižjo, gože' lega'aque': "Bachesya'əchoj beṇə' gošagna' ca'. Le'e šo'o žjəšagga'acchone'." ⁷ Na' catə' gože' lega'aque' ca', yoguə' no'ol ca' gosə'əzeche' na' gosə'əque'e bao' de'en zo lao meš che lintern čhega'aque'enə'. ⁸ Na' no'ol ca' cui gosə'anitə' probnid gwse'e no'ol ca' yegueya': "¿Ebito gon̄ latə' petroly chelen' neto'? la' bachebiž cheto'onə'." ⁹ Nach no'ol ca' gwse'e lega'aque': "Bito gaquə gon̄latə'ato' čhele la' de'en de cheto' bito gaquen par yoguə'əcho. Le'e žja'ac le'e žjəxi' chelen' gan' chso'ote'ennə'." ¹⁰ Nach no'ol ca' cui gosə'anitə' probnidən' ja'aque' jəsə'əxi'e petrolyən'. Na' lao zja'aque' gwxi' petrolyən' besya'əžin beṇə' ca' choso'ošagna' liž beṇə' byon'. Na' no'ol ca' gosə'anitə' probnid gwso'e lo'o yo'onə' gan' chso'one' gastən' txen len beṇə' ca' chosə'əšagna'anə'. Nach mos ca' bosə'oseyjue' puertən'. ¹¹ Na' catə' besə'əžin no'ol ca' jəsə'əxi' petrolyən' na' gosə'əne' cho'a puertən', gwse'e ben' zo cho'a puertən': "Señor, bsaljwšga puertən' par nič šo'oto'." ¹² Pero na' ben' zo cho'a puertən' gože' lega'aque': "De'e li chnia' le'e, bito saljua' par šo'ole la' bito nombi'a le'e."

¹³ Nach goze' Jeso'osən' disipl che' ca': —Ca'aczən' cheyalə' sole probnid batə'əquan' yida', chedə' bito nezele bi ža bi orən' yida' yežlyo nga de'e yoblə, nada' naca' ben' bsələ' Diozən' golja' beṇə'ch.

Jempl che ben' bocua'anlene' xmose' ca' mechan'

¹⁴ Na' yelə' gwnabia' che Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'en nga. To beṇə' gwyeje' nasyon zitə'. Na' ze'e se'e goxe' mos che' ca' na' gwlo'e lao na'aga'aque' xmeche'enə' par gwso'onene'en negosy.

¹⁵ Toe' bocua'anlene' gueya' mil pes. Na' yetoe' bocua'anlene' čhopa mil. Na' yetoe' bocua'anlene' tmil. Bnežjue'en lega'aque' segon can' chac so'on to toga'aque'. Beyož bene' ca' gwze'e. ¹⁶ Ben' bocua'anlene' gueya' mil le'e gwzolaote chone' negosy len mechən' na' bene' gan yegueya' mil pes. ¹⁷ Le'egatezə ca' ben' ben' bocua'anlene' čhopa mil. Le'e gwzolaote chone' negosyən' len mechən' na' bene' gan yečhopa mil. ¹⁸ Na' ben' bnežjue' tmil gwyeje', jəcuaše'e xmech xane'enə' to lo'o yech de'e əgwčhe'ene' lo'o yon'.

¹⁹ Goc sša gwza' xan mos quinga catə' bežine' nach bene' mendad ja'ac xmose' ca' laogüe'enə' par bosyo'odie' cuent. ²⁰ Na' mosən' ben' bocua'anlene' gueya' mil pes bžine' laogüe'enə' na' gože'ene': "Xana', ni de de'e gueya' mil de'en beṇo' nada'. Na' babena' gan yegueya' mil." ²¹ Na' xane'enə' gože'ene': "Babeno' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyalə' gono'. Beno' can' cheyalə' gono' len de'e daon' bocua'anlena' le', na' na'a gona' lao na'o de'e xenchlə. Gwyo'o na' gona' par nič so' mbalaz len nada'."

²² Nach catə' bžin ben' bocua'anlene' čhopa milən' gože'ene': "Xana', ni de de'e čhopa mil pes de'en bocua'anleno' nada', na' babenən' gan yečhopa mil." ²³ Nach gož xane'en le': "Babeno' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyalə' gono'. Beno' can' cheyalə' gono' len de'e daon' bocua'anlena' le', na' na'a gona' lao na'o de'e xenchlə. Gwyo'o na' gona' par nič so' mbalaz len nada'."

²⁴ Nach catə' bezžin ben' bocua'anlene' tmil, nach gože' xane'enə': "Nga de xmecho' de'en bocua'anleno' nada'. Nežda' de que le' naco' to beṇə' znia. Chelapo' de'en gwsa'az beṇə' yoblə, na' chotobo' cwseš gan' gwso'on beṇə' yoblə žin. ²⁵ De'e na'anə' gwya'a jəče'ena' to yech na' bcuaša'a xmecho'onə', chedə' bžeba' šə əgwnitla'an. Na' na'a bezi'išgan'." ²⁶ Nach xane'en gože' le': "¡Naco' mos mal, na' naco' xagüed! Chacdo' de que chelapa' gan' gwsa'az beṇə' yoblə, na' chotoba' cwseš gan' gwso'on beṇə' yoblə žin. ²⁷ Na' šə chacdo' chona' ca', žbixchen'

cui gwlejo' xmecha'an beṇə' yoblə žlac cui gwzoa'? na' ṇa'a babela'a yezi'an len yichjei žalə' ca'." 28 Nach gože' xmose' ca' yelə': "Yeca'ale mechən' de'en bocua'anlena' be'enə' na' əgwnežjwlen ben' banoxə' ši mil pes. 29 Can' naquən, ben' chon güen len de'en chnežjo xane'en le', xane'en gwnežjochcze' che', nič gatə' de'e scha'och che'. Pero na' be'enə' cui chgon žin de'en chnežjo xane'en le', yeca'a xane'en de'e da'on bnežjue' le'. 30 Na' ca naquə mos mal nga le'e yebeje' fuerlə gan' lechgualə naquə žchol na' cuežyaše'e na' gaoyejə leye'enə'."

Can' gaquə catə' Jeso'osən' gone'yelə' jostis che yoguə' nasyon

31 Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' catə' yida' de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' chia'anə', na' chi'a angl chia' ca' na' cui'a gan' chey che'eni' na' ṇabi'a. 32 Yoguə' beṇə' ban na' yoguə' beṇə' guat che yoguə' nasyon gona' mendad da'aque' laogua'anə'. Na' catə' banitə' yogue'e na' la'aga'aca'ane' can' chon to beṇə' goye xilə' catə' chbeje' partlə xilə' ca' na' partlə šib ca'. 33 Na' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' güen lao Diozən' de'en baboso'ozenague' chia' əgwnitə'əga'aca'ane' cuitan' licha. Pero beṇə' mal ca' əgwnitə'əga'aca'ane' cuitan' yeglə. 34 Na' nada' naca' Rei yapa'a beṇə' ca' nitə' šla'a licha': "Baben Xa' Diozən' par nič le'e zole mba. Le'e da nga par nič gona' ca ṇabi'ale txen len nada' can' banžia Diozən' bia' dezd gwxe yežlyon'. 35 Gona' ca ṇabi'ale chedə' catə' gwdona' le'e beṇle de'en gwdaogua'. Na' catə' bgüilda' nis, le'e beṇle de'e güe'ēja'. Na' catə' goca' ca beṇə' zitə' le'e bebeile bgüialaole nada' ližlen'. 36 Na' catə' cui gotə' de'e chaza', le'e beṇle de'e gwyaza'. Na' catə' gocšenda' le'e bedətiple laža'a. Na' catə' gota'a ližya, le'e bedəlanə'əle nada'." 37 Na' yoguə' beṇə' güen ca' əse'e nada': "Xanto' žbatən' ble'ito' le' gwdono' na' beṇto' de'e gwdaogo'? Na' žbatən' bgüildo' na' beṇto' de'e güe'ėjo'? 38 Na' žbatən' goco' ca beṇə' zitə' na' bebeito' bgüialaoto' le'? Na' žbatən' ble'ito' le' cui gotə' de'e chazo' na' beṇto' de'e gwyazo'? 39 Na' žbatən' gocšendo' o goto'o ližya na' bedəlanə'əto' le'?" 40 Na' nada' naca' Rein' yapə'əga'aca'ane': "De'e li chnia' le'e, laogüe de'en beyašə'əlažə'əle beṇə' ca' zjənaquə ca biša'a na' ca zana' por ni che de'en chso'onlilaže'e nada', la'anə'əczə cuitec bi zjəzaque'e par len beṇəchən', lencza' nada'an beyašə'əlažə'əle."

41 Nach beṇə' ca' nitə' yeglə, beṇə' mal ca', yapə'əga'aca'ane': "Le'e cui'izə' ca'alə. Banchoglaon chele cuiayi'ile yelə' güen de'e mal chelen'. Le'e žja'ac lo'o yi' gabil de'en cui chyoł, yi' de'en bxen Diozən' gan' yesə'əzi' de'e gwxiye'enə' len angl bzelao chei ca' castigw zejlicane. 42 Le'e žja'ac gabilən' chedə' catə' gwdona' bito beṇle de'en gaogua'. Catə' bgüilda' bito beṇle de'e ye'ēja'. 43 Catə' goca' ca beṇə' zitə' bito bebeile ggüialaole nada' ližle. Catə' cui gotə' de'e chaza' bito beṇle de'e chaza'. Catə' gocšenda' na' catə' gota'a ližya, bito bedəlanə'əle nada'." 44 Nach lega'aque' yosyo'oži'e xtiža'a yesə'əne': "Xanto', žbatən' gwdono'?, žbatən' bgüildo'? na' žbatən' goco' beṇə' zitə'?, žbatən' cui gotə' de'e chazo'?, žbatən' gocšendo'? na' žbatən' goto'o ližya na' bito beyaše'eto' le'?" 45 Na' catə' yeyož əsi'e nada' ca', yapə'əga'aca'ane': "Laogüe de'en cui beyašə'əlažə'əle beṇə' ca' zjənaquə ca biša'a na' ca zana' por ni che de'en chso'onlilaže'e nada', la'anə'əczə cuitec bi zjəzaque'e par len beṇəchən', lencza' nada'an cui beyašə'əlažə'əle." 46 Nach beṇə' mal ca' yesə'əzi'e castigw che xtolə'əga'aque'enə' zejlicane. Pero beṇə' güen ca' yesə'əzoe' len nada' zejlicane.

26

Boso'oxi'e can' so'one' yesə'əzene' Jeso'osən'

1 Catə' beyož be' Jeso'osən' dižə'an ca', gože' disipl che' ca': 2—Banezele de que yechopə žzən' galə' lni pascw chechon', na' ca na' gaca' lao na' beṇə' contr chia' ca' nič so'ote' nada' yosə'əde'e nada' to le'e yag coroz, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

3 Nach bpoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' beṇə' golə blao che chio'o beṇə' Izrael besə'ədobe' chyo'o che beṇə' gwnabia' che bpoz ca', ben' le Caifas. 4 Na' boso'oxi'e naclən' so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən' bgašə'əzə na'

so'ote'ene'. ⁵ Na' gosə'əne': —Bito gotchone' ža l̄ninə', par ničh cui yesə'ədopə beṇə' ca' banitə' lao syodan' na' yesə'ədiləlene' chio'o.

To no'olə bcuase' set zix yichj Jeso'osən'

⁶ Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' Betania, liž to beṇə' le' Simon. Na' Simon nan' güe'ine' yižgüe' de'en ne' lepr antslə. ⁷ Na' catə' besə'əžine' liž Simonṇə' gwche' Jeso'osən' cho'a mes che'enə'. Na' ca' chi'e catə'əczlə bžin to no'olə noxe'e to lmet de yej fin de'e yožə to set de'e lechgualə zaque'e de'e chlā' zix. Na' no'olən' bcuase' setən' yichj Jeso'osən'. ⁸ Na' disipl ca' catə' besə'əle'ine' can' ben no'olən' besə'əže'e na' gwse'e ljuežjga'aque': —¿Bixchen' con benditjeine' setən'? ⁹ Güenclə žalə' bete'en na' mech xennə' de'en le'ine' chei əgwnežjue'en beṇə' yašə'.

¹⁰ Na' catə' bene Jeso'osən' xtižə'aga'aque'enə', nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chṇele che no'olən'? Güenchgua babene' len nada'. ¹¹ Ca naquə beṇə' yašə' ca' syempr nitə'əcze' len le'e, pero ca naca' nada' yešložgan' soa' len le'e. ¹² De'en bcuasə no'olən' setən' yichja'anə' bene' de'e non gone'ene' nada' žan' so'ote' nada' na' əgaša'a, can' choncho len cuerp che beṇə' guatən'. ¹³ De'e li chnia' le'e, catə' chixjue'ile dižə' güen dižə' cobə chia'anə' gasə' laljən doxenlə yežlyo nga, na' leczə guasə' gwłaljə dižə'an can' ben no'olən' nga len nada', na' beṇə' zannə' so'one' xbab ca güennə' bene'.

Jod Iscariotən' bene' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'

¹⁴ Gwde de'e quinga, Jod Iscariotən' ben' goquə txen len disipl ca' šižin gwyeje' lao bxož əblao ca' ¹⁵ par ježe' lega'aque': —¿Ja'aque'ətə' gonle nada' na' gona' Jeso'osən' lao na'ale?

Nach boso'oxia' beṇə' ca' boso'onežjue'ene' šichoa mech p̄lat. ¹⁶ Nach Jodən' lao orzə gwzolao gwche'enaogüe' batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'.

Lao gwsa'ogüe' xše' Jeso'osən' blo'ine' lega'aque' naquən' žjasyə'əzalaže'e ca de'en əgwnežjo cuine' so'ot beṇə' le'

¹⁷ Na' ža nech ža l̄nin' catə'an chsa'ogüe' yetxtil sin cui bi xne'i nchixə, ja'ac disipl ca' gan' zo Jeso'osən' na' gwse'ene': —¿Ga che'endo' žje'eni'ato' de'en gaocho xše' l̄ni pascon'?

¹⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac lao syodan' liž to beṇə' yežagle na' ye'elene': “Maestrən' ne' de que bazon əžin ža so'ote'ene' na' ližo' nga chene'ene' gaolento'one' xše' l̄ni pascon'.”

¹⁹ Nach gwso'on disipl ca' can' ben Jeso'osən' mendad, jesə'əsi'ini'e de'en gwsa'olene' l̄e' xše' l̄ni pascon'.

²⁰ Na' catə' beyož gwṇen, Jeso'osən' len disipl che' ca' šižin gosə'əbi'e cho'a mesən' gwsa'ogüe'. ²¹ Na' lao chsa'ogüe'enə' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, to le'e gonle nada' lao na' beṇə' contr ca'.

²² Nach de'e juisy de'e gwsa'aque'ne' catə' beyož gwne' ca', nach to toe' gwse'e l̄e': —X̄ana', žanada'an gona' le' lao na' beṇə' contr ca'?

²³ Nach gože' lega'aque': —To ben' babne' ne'enə' txen len nada' lo'o platən', le'enə' gone' nada' lao na' beṇə' ca'. ²⁴ Banaquəczən so'ot beṇə' nada' can' nyoj Xtižə' Diozən' nan gaquə chia', pero probchguazə be'enə' gon nada' lao na' beṇə' contr ca'. Nca'alə xneze žalə' cuiclə golje'enə'.

²⁵ Nach Jodən', ben' bene' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca', gože'ene': —Maestr, žanadan' gona' le' lao na' beṇə' contr ca'?

Jeso'osən' gože'ene': —Neczədo' šə le'enə'.

²⁶ Na' lao chsa'ogüe'enə' gwxi' Jeso'osən' yetxtilən', be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Gwde na' bzožje'en nach be'en disipl che' ca', gože' lega'aque': —Le'e gaon. Lennə' cuerp chia'anə'.

²⁷ Nach leczə bexe'e basən' gan' yožə nis oban', na' lao noxe'en be'e yelə' choxcwlen che Diozən' nach boznežjue'en lega'aque' gože'e: —Yoguə'əle le'e ye'ej de'en yožə lo'o bas nga.

²⁸ Lennə' xchena'anə'. Na' xchena' na'anə' laljə par ničh yezi'ixen Diozən' xtolə' beṇə' zan,

na' de'en laljənnə' solao gaquə de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' beṇəchən'. ²⁹ Echnia' le'e ṇa'a zelao che'eja' nis oban'. Pero de yeto de'e yebeichecho mazəchlə can' chebeicho nis oban', lenṇə' de'en socho mbalaz zejlicane catə'ən socho txen gan' ṇabi'a len Xa' Diozən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui chebe' ša nombi'ene'

³⁰ Na' beyož gwse'ej gwsa'ogüe' gwso'olē' to imno nach besə'əchoje' ja'aque' ya'a de'en nzi' Olibos. ³¹ Na' lao zjəngüe'e nezən' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Neže' yoguə'əle cuejyichjle nada' por ni che de'en gaquə chia'. Gaquə can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Gota' beṇə' goye xilə'anə' na' xilə' che' ca' sa'asə'əlasəb.” ³² Pero na' catə' yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca', yobəchda' nada' yeya'a Galilean' cle ca le'e.

³³ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Nada' cuat cuejəyichja' le' la'anə'əczə šə yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə yesə'əbejyichjle' le'.

³⁴ Jeso'osən' gože'ene': —Bed, əchnia' le' bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

³⁵ Nach Bedən' gože'ene': —La'anə'əczə šə chonclən byen guatlencza' le', bito əṇia' de que bito nombi'a le'.

Na' leczə ca' əgwse' yoguə' disipl che' ca' le'.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

³⁶ Na' catə' Jeso'osən' len disipl che' ca' besə'əžine' latjən' gan' nzi' Getsemani, na' gože' lega'aque': —Ngazə lecue' žlac ša'a de'e na' žjena' orasyon.

³⁷ Na' gwche'e Bedən', len chopə xi'in Sebedeon' Jacobən' len Juannə'. Na' Jeso'osən' gwzolao gwzochgüe' trist, na' de'e juisy de'e goquene' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'. ³⁸ Nach gože' lega'aque': —Tristchgua zo yichjla'ažda'ogua'anə' xte bachonən yelə' got. Lecuezə nga na' sole əṇa'azle len nada'.

³⁹ Nach gwdie' gwyeye' yelatə' delant na' jete'e goscho'alə lao yon' nach bene' orasyonṇə' gwne': —Xa', žəguaquə te ca'azə de'en chi' saca'anə'?, pero bito che'enda' gaquə de'e ṇia' nada', sino gaquə con can' əṇao' le'.

⁴⁰ Catə'əczlə bežine' gan' nitə' disipl ca' šonə jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase'. Na' gože' Bedən': —Ženi to or bito bchejele əṇa'azle len nada'? ⁴¹ Le'e ṇa', na' le'e gon orasyon nič cui co'o gwxiye'en le'e nez mal. Nežda' chene'ele əṇa'azle len nada', pero cui chzoile.

⁴² Na' gosze'e gan' nite'enə' de'e yoblə, jəzene' orasyonṇə', gwne': —Xa', šə cui gaquə te ca'azə de'en chi' saca'anə', con can' che'endo' le' gaquə.

⁴³ Na' bezžine' gan' nite'enə' de'e yoblə jəyeczdi'icze' bachəsə'ətase' tant bachac šə tasga'aque'. ⁴⁴ Na' gwze'e de'e yoblə gan' nite'enə' jene' orasyonṇə' de'e əgwyon lase, na' gwnacze' can' bagwne'. ⁴⁵ Nach bezžine' gan' nitə' disipl ca' šonə nach gože' lega'aque': —Žene'e chtasle? Žene'e chonle dezcanz? Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch na' ṇa'a bach bžin or chia' par gaca' lao na' beṇə' mal ca' par so'ote' nada'. ⁴⁶ Le'e secha. Le'e šo'o. Baza' ben' gon nada' lažə' na' beṇə' contr ca'.

Jodən' bdie' Jeso'osən' lao na' soldad ca'

⁴⁷ Necho'ete Jeso'osən' dižə' ca' catə' bžin Jodən' ben' naquə cuent lao disipl ca' šižin. Na' žague' zan beṇə' bosə'oselə' bχoz əblao ca' na' beṇə' golə blao che chio'o beṇə' Izrael. Na' zjənale'e spad na' zjənlene' no yag. ⁴⁸ Na' Jodən' babzejni'ine' lega'aque' can' gone' par əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə', gože' lega'aque': —Ben' gaogua' bxidən', le'enə' senle.

⁴⁹ Na' catə' bžine' gan' zo Jeso'osən' le'e bgüiguə'əte' cuite'enə' na' gože'ene': —Padiox Maestr.

Na' gwdaogüe'ene' bxidən' pero caguə do laže'en bene' ca'. ⁵⁰ Jeso'osən' gože'ene': —Migw chia', žbixchen' za'o nga?

Beyož gwne' ca' le'e gosə'əbiguə'əte beṇə' ca' gwso'oxe'ene'.

51 Na' to ben' naquə txen len Jeso'osən' gwlej spad chen' gwdine'en mos che beṇə' gwnabia' che bχoz ca', gwchogtechgüe' šla'a nague'ene'. 52 Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bego'o spad chio'onə' lo'o liže, la' yoguə' beṇə' chso'ot beṇə' len spad, leczə len chsa'atene'. 53 ¿Ebito nezdə' de que gaquə naba' lao Xa'anə' par le'e selə'ate' mazlə gyon šižina mil angl beṇə' əsa'aclen nada'? 54 Šə le'e tiləlenle beṇə' quinga par yoslale nada', ¿nacxa gaquən gaquə complir can' nyoj Xtižə' Diozən' nan can' cheyalə' gaquən'?

55 Na' lao bazjənoxə'e Jeso'osən', gože' lega'aque': —¿Eca to beṇə' bguannə' chsaquə'əlebele nada' za'acle len spad len yag zedexenle nada'? Yoguə' ža gwchi'a len le'e na' bsd blo'ida' beṇə' lo'o yo'odao' əblaon' na' cui gwzenle nada'. 56 Pero laogüe de'en chac yoguə' de'e quinga chac complir Xtižə' Diozən' de'en boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtiže'ene' cana'.

Na' lao or na' bosyo'oxonj yoguə' disipl che' ca' gosə'əbejyichje'ene'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao beṇə' golə beṇə' blao che Izraelən'

57 Na' beṇə' ca' gosə'əzen Jeso'osən' gosə'əche'ene' lao Caifasən' ben' naquəch bχoz əblao che chio'o beṇə' Izrael gan' bazjəndobə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' len yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' nasyon chechon'. 58 Nach Bedən' jənaogüe' Jeso'osən' zitə' zitə'ələ xte bžinte' liž bχoz əblaonə', na' gwyo'e chyo'onə' na' jəchi'e len beṇə' ca' zjənaquə xə'ag che yo'odao' əblaonə', chedə' gone'ene' le'ine' naquən' zelao gaquə len Jeso'osən'.

59 Nach yoguə' bχoz əblao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izrael chechon' chəsyə'əyilje' beṇə' so'e dižə' contr Jeso'osən' parzə nič so'ote'ene' la'anə'əczə šə dižə' güenlažə'anə'. 60 Pero goc sša bito besyə'əželene' chopə beṇə' əso'e dižə' de'en yedile la'anə'əczə beṇə' zan gosə'anitə' testigw fals contr le'. Gwde na' besə'əchoj yechopə testigw fals ca' na' bedile can' gosə'əne'. 61 Na' gosə'əne': —Benga gwne': “Nada' guaquə yochinjə' yo'odao' əblao gan' cho'ela'ocho Diozən', na' lao šonə žazə yeyona'an.”

62 Nach gwzoža' ben' naquəch bχoz əblao gože' Jeso'osən': —¿Ebito bi de bi nao' ca' naquə de'e nga chosə'əcuiš beṇə' quinga le'?

63 Jeso'osən' bitobi gwne'. Nach gož bχoz əblaonə' le': —Echnia' le' gwna neto' na' bzo Dioz ben' zo zejlicane gague' testigw šə le len' Crist Xi'in Diozən' ben' gwleje' par gaquəlene' nasyon chechon'.

64 Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch. Na' əchnia' le'e, gwžin ža le'ile nada' chi'a cuit Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen, na' nabi'a txen len le', na' le'ile nada' yetja' yoban' to lo'o bejw.

65 Cate bene bχoz əblaonə' xtižə' Jeso'osən' gwšo' gwchezə' xe'ene' la' par le' de'e mal juisyən' gwna Jeso'osən', nach gwne': —Babenecho nā'a babžia bnite'e Diozən'. ¿Nochxa testigon' chyažjecho? 66 Na' ¿naquən' ənəle che'?

Nach beṇə' ca' bosyo'oži'en gwse'ene': —Babžia bnite'e Diozən' na' cheyalə' gate'.

67 Nach boso'oža' xene'e cho'alao Jeso'osən', na' gosə'əbaže'ene', na' balə' gosə'əgape'e xague'ene'. 68 Nach gwse'ene': —Šə len' naco' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon', gwneya'ašč gwna neto', ¿non' chgapə' le'?

Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən'

69 Na' lao chac de'e quinga, chi' Bedən' chyo'onə' catə' bžin to no'ol criad che Caifasən' gože'ene': —Leczə leno' le' naco' txen len Jeso'os beṇə' Galilean'.

70 Na' lao yoguə' beṇə' ca' ža'anə', Bedən' bito gwchebe' šə naque' txen len Jeso'osən' na' gože' no'olən': —Bito nezdə' bi dižə'an cho'o.

71 Gwde beyož gože' no'olən' ca' gwyeje' cha'ašilən', na' bezle'i yeto no'ol criadən' le', na' goze'e beṇə' ca' ža'anə': —Benga naque' txen len Jeso'os beṇə' Nasaretən'.

72 De'e yoblə bito gwchebe' šə le' naque' txen len Jeso'osən' nach bzoe' joramentən' lao Diozən' gože' no'olən': —Bito nombi'a be'ene' nao' ca'.

⁷³ Na' chacczə šlož, gosə'əbiguə' beṇə' ca' ža'anə' gosə'əze'e Bedən': —De'e liczə, chono' txen len beṇə' ca' chedə' ca nga chnio' ngazə nachbia'.

⁷⁴ Nach Bedən' gože' lega'aque': —Diozən' gone' nada' castigw šə chonlaža'an nia' bito nombi'a be'enə'. Chzoa' jorament lao Diozən', bito nombi'ane'.

Na' le'e gwchežte to lecw. ⁷⁵ Nach jəza'alažə' Bedən' can' gož Jeso'osən' le': “Šon las gaquə cui chchebo' šə nombi'o nada' catə' cuež lecon'.” Nach beza' Bedən' lechgualə gwchežyaše'e tant de'e goquene'.

27

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao Pilatən'

¹ Na' catə' gwye'eni' beteyon', yoguə' bχoz əblao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' nasyon chechon' besə'ədope' jont na' gosə'əchoglaogüe'en de que so'ote' Jeso'osən'. ² Nach boso'ocheje'ene' na' le'e gosə'əche'ete'ene' jse'ene'ene' lao na' Gobernador Ponsio Pilatən'.

Jodən' beyot cuine'

³ Na' Jodən' ben' bdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca', catə' gocbe'ine' de que bagoso'ochoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən', beyejene' de'en bdie' le' lao na' bχoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca'. Nach gwyeje' laoga'aque'enə' par bonežjue' lega'aque' šichoa mech plātən'. ⁴ Nach gože' lega'aque': —Malən' bena' bdia' lao na'alən' to beṇə' cui napə dolə'.

Na' gwse'ene': —Bitobi dolə' napə neto' de'en beno' ca', la' de'e nezzədo'on beno'.

⁵ Nach Jodən' bozale'e mech ca' lo'o yo'odao' əblaonə', nach beze'e, na' jəyelo'o don' yene' par beyot cuine'.

⁶ Beyož beza' Jodən', bχoz əblao ca' besyə'ətobe' mechən'. Na' gwse'e ljuežjga'aque': —Bito de lsens co'ochon lo'o caj gan' yo'o mech che yo'oda'onə', chedə' la' naquən mech de'en gwduxjwcho par nič gotcho be'enə'.

⁷ Na' boso'oxi'e yesə'əzi'e to yežlyo de'en de che to beṇə' güen yesə' len mechən'. Na' gosə'əzi'en par to capsant gan' yesə'əcuəše'e beṇə' zitə'. ⁸ Na' yezlyonə' nzi'in “Capsant Chen” xte ža neža chedə' gosə'əzi'en len mech de'en gosə'əyixjue' par gwso'ote' Jeso'osən'. ⁹ Can' goquə par nič goc complir can' bzoj de'e profet Jeremiasən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', gan' nan: “Besyə'əzi'e šichoa mech plātən', de'en gwsa'aque balə beṇə' Izrael zaquə' ben' besə'əgue'ine'enə'. ¹⁰ Na' len mechən' gosə'əzi'e yežlyo che to beṇə' güen yesə', can' gwna Xancho Diozən' nada' gaquə.”

Bosə'əcuiše' Jeso'osən' lao Pilatən'

¹¹ Na' bžin Jeso'osən' gwzeche' lao gobernadorən', nach gobernadorən' gože'ene': —¿Elen' naco' Rei che beṇə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'.

¹² Na' bito bi gwna Jeso'osən' ca de'en boso'ocuiš bχoz əblao ca' le' na' beṇə' golə blao ca'. ¹³ Nach Pilatən' gože'ene': —¿Ebito chendo' catec de'e zan xya nga chsa'ogüe' contr le'?

¹⁴ Pero Jeso'osən' ni to xtiže'enə' bito boži'e, xte bebanchgüeicze gobernadorən'.

Gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'

¹⁵ Na' de to costombr de que ža lni pascw əgwsan gobernadorən' to pres, con beṇə' yesə'əṇab beṇə' lao' syoda ca'. ¹⁶ Na' ližya na' de to pres beṇə' zechgua chei naque' beṇə' mal na' le' Barrabas. ¹⁷ Nach Pilatən' gože' beṇə' ca' zjəndobən': —¿Noe' beṇə' quinga chene'ele gwsana'? ¿EBarrabas na' o šə Jeso'os nga ben' chesə'əne' naquə Crist chele'?

¹⁸ Gone'ene' əgwsane' Jeso'osən' la' nezene' ni che de'e zjəžiague'i bχoz əblao ca' Jeso'osən', de'e na'anə' boso'odie' le' lao ne'enə'.

19 Ca' chi' Pilatən' gan' chone' yelə' jostisən', bžin to rson de'e bselə' no'ol che'enə' gože'ene': "Bitobi non ben' par bi castigon' əgwnežjo'one', zdacza ben' licha. De'e zan de'e bžaglaochgua' bišyele len yel de'e gwneida' por ni che de'en chac che be'enə'."

20 Na' bχoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' gosə'əgo'oyele'e beṇə' ca' ža'anə' par yesə'əṇabe' əgwsane' Barrabasən' na' yesə'əṇabe' gone' mendad so'ote' Jeso'osən'. 21 Nach goberṇadorən' gože' lega'aque' de'e yoblə: —iNoe' beṇə' quinga čhopə chene'ele gwsana'? Nach gwse'ene': —Barrabas na'.

22 Pilatən' gože' lega'aque': —iBixa gona' len Jeso'os, ben' chesə'əne' naquə Crist chele? Na' yogue'e gwse'ene': —Bde'e le'e yag corozən'.

23 Nach gož goberṇadorən' lega'aque': —iBixa de'e mal babene'ena'?

Na' lega'aque' gwso'osye'e zižjoch gosə'əne': —Bde'e le'e yag corozən'.

24 Gocbe'i Pilatən' cuiczə bi de gone'. Bachyalə'əch chso'one' scandl juisy. Nach bsele'e to beṇə' jəxi'e nis par bone'e lao beṇə' ca' ža'anə' na' gože' lega'aque': —Zdacza bengə licha. Bitobi xbagə'a naquən ca de'en gate', čhedə' de'en nezze le'enə' gate'.

25 Nach yoguə' beṇə' ca' gosə'əne': —Xbaguə' neto' na' xbaguə' xi'into' naquən che yelə' got che bengə.

26 Nach bsan Pilatən' Barrabasən'. Gwde na' bene' mendad gosə'əyin soldad ca' Jeso'osən', nach bene' le' lao na'aga'aque' par yosə'əde'ene' le'e yag corozən'.

27 Nach soldad che goberṇadorən' gosə'əche'e Jeso'osən' lo'o yo'o che goberṇadorən', nach bosyo'otobe' yoguə' soldad ljuežjga'aque' ca'. 28 Na' gosə'əyine' xala'an Jeso'osən' na' bosə'əguacue'ene' to lachə' color əxna ca de'en chsa'az rei ca'. 29 Na' gwso'one' to coron de yešə' bosə'əožine'en yichje'ena', na' ne'e lichan' bosə'əgoxe'ene' to ya. Na' bosə'əozo xibe' laogüe'ena' par gwso'one'ene' borl, nach gwse'ene': —iBiba Rei che beṇə' Izrael!

30 Nach bosə'əža' xene'e le', na' besyə'əque'e yanə' de'en noxe'ena' na' gosə'əyine'en yichje'ena'. 31 Na' beyož gwso'one' le' borlən', besyə'əyine' lachə' color əxnanə' de'en bosə'əguacue'ene'ena', na' besyə'əguacue'ene' xacze'. Nach gosə'əche'ene' par jasə'əde'ene' le'e yag corozən'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

32 Na' catə' besə'əchoje' syodan' besyə'əžague' to beṇə' Sirene le Simon na' la fuers bosə'əgüe'ene' coroz che Jeso'osən'.

33 Na' besə'əžine' to latjə gan' nzi' Golgota, zejen dižə' latjə che yichj beṇə' guat. 34 Na' bosə'ənežjue' Jeso'osən' bino corrient de'e nchixə to rmech zla' par ye'eje', pero le' con bnixe'en bito güe'eje'en.

35 Na' catə' beyož bosə'ode'ene' le'e yag corozən', soldad ca' gwso'one' xe'ena' rif par gotə'əbia' noe' yechelən. Na' de'en gwso'one' ca' goc can' bzoj de'e profetən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', gwne': "Yosyo'ole'e xalana'anə' entr lega'aque', so'one'en rif." 36 Nach gosə'əbi'e gwsa'ape'ene'. 37 Na' yichj yag corozən' gan' de'ena' bosə'əzoje' de'en bcuiš le', na' nan: "Bengan' Jeso'osən' Rei che beṇə' Izrael ca'."

38 Na' lecza cana' bosə'ode'e čhopə beṇə' bguan le'e yečhopə yag coroz. Toe' gwda' cuit Jeso'osən' licha na' yetoe' cuiten' yeglə. 39 Na' beṇə' ca' chse'ej chəsə'əde' gan' da' Jeso'osən' chəsə'əlolə yichje'ena' gwso'onene' borl, 40 gwse'ene': —Len' gwnao' yochinjo' yo'odao' əblaonə' na' šonə žazə yeyono'on, bosla cuino'. Šə len' naco' Xi'in Diozən', beyetj le'e yag corozən'.

41 Na' len bχoz əblao ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len beṇə' fariseo ca', na' len beṇə' golə blao ca', yogue'e gwso'one'ene' borl, na' gosə'əne': 42 —Yeziquə'əchlə beṇə' bosle' na' cabi chac yosla cuine'. Šə len' naque' Rei che chio'o beṇə' Izrael, yoletj cuine' le'e yag corozən' na'a na' šejle'echo che'. 43 Le' chonlilaže'e Diozən', la' gwne': "Xi'in Dioz nada'." Na' le'icho yosla Diozən' le' na'a šə chaquene' che'.

44 Na' beṇə' bguan ca' zjəda' le'e yag corozən' cuite'enə' čhopə la'a, leczə gwso'one'ene' borl.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

45 Na' do gobiž goc žčhol doxen yežlyon' bžinte cheda šonə. 46 Na' do cheda šonə Jeso'osən' gwne' zizjo gwne': —Eli, Eli, člama sabactani? —zejen dižə': Dioz chia', čbixčhen' bagwlejšyichjo' nada'?

47 Na' catə' gwse'enene' xtiže'enə', balə beṇə' nitə' galə'əzə gosə'əne': —Chaxe' profet Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

48 Nach bchoj to beṇə' gwsa'adoe' jəxi'e to sponj na' bosgaže'en bino corrient de'en cui bi nčixə, na' bzo'en to lao ya dao' na' bosšine'en cho'a Jeso'osən' par nič güe'eje'en. 49 Na' yebale' gwse'e be'enə': —Gwlezə. Yešč šə yidə Liazən' par yosle'ene'.

50 Nach bisya'a Jeso'osən' zizjo na' be'e latjə bchoj grasy čhe'enə' gote'. 51 Na' lao orən' catə'an got Jeso'osən', ca naquə lachən' de'en ze lo'o yo'odao' əblaonə' gwchezə gwcholən gwza'azə yichjei bechojte che'elə. Na' lechgualə gwxo' xte gwso'oxj yej ca'. 52 Na' leczə xte besyə'əyaljo bloj ba ca'. Na' zan de'e beṇə' ca' gwso'onlilažə' Diozən' besyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca'. 53 Nach catə'an beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca', besyə'əchoje' lo'o ba čhega'aque' ca', na' jəya'aque' Jerosalennə' gan' naquə syoda čhe Diozən'. Na' jəsyə'əlo'e laoga'aque' lao zan beṇə' lao' syodan'.

54 Na' leczə lao orən' catə'an got Jeso'osən', capitannə' len soldad čhe' ca' nite'e chsa'ape' Jeso'osən'. Na' besə'əžbchgüe' catə' besə'əle'ine' can' gwxo' na' bichlə de'e ca' goquə, na' gosə'əne': —De'e liczə bengə naque' Xi'in Dioz.

55 Na' leczə nitə' zan no'olə latjən' beṇə' gosə'əzecha zitə'ələ na' besə'əle'ine' can' goquən'. No'ol quinga gosə'ənaogüe' Jeso'osən' catə' beze'e Galilean' par chsa'aclene' le' len bi de'e chyažjene'. 56 Na' len no'ol quinga gwzo Maria beṇə' Magdala, na' leczə len Maria ben' naquə xna' Jacob na' Jwse, na' leczə ca' xna' Jacob na' Juan xi'in Sebedeon'.

Bosə'əcuəše'e Jeso'osən'

57 Na' zo to beṇə' gwni'a beṇə' Arimatea le' Jwse, leczə goque' disipl čhe Jeso'osən'. Na' catə' bachzolao chexjw že'enə' 58 Jwsen' gwyeje' lao Pilatən' jəyənabe' cuerp čhe Jeso'osən'. Nach Pilatən' bene' mendad bosyo'onežjue'ene' cuerp čhe Jeso'osən'. 59 Nach Jwsen' bego'o lao ne'e cuerp čhe'enə' na' blaže'ene' to lachə' de'e nyach. 60 Ca naquə Jwsen' bazo to bloj ba čhe' de'e cobə de'e gwčhe'ene' le'e yej, na' lo'o ba čhe' na' gwlo'e cuerp čhe Jeso'osən' na' blole' to yej xen de'e bseyjue'ene' cho'a ban'. Nach beze'e. 61 Na' Maria beṇə' Magdalan', na' yeto Maria yoblə, jesə'əchi'e cho'a banə'.

Boso'ozoe' beṇə' chsa'ape' ba čhe Jeso'osən'

62 Na' beteyo, gwde žan' catə'an choso'osi'ini'e de'en chse'ej chsa'ogüe' ža lni pascon', besə'ədobə bχoz əblao ca' na' beṇə' fariseo ca' par ja'aque' gan' zo Pilatən'. 63 Na' gwse'ene': —Señor, bajəyeza'alažə'əto' can' gwna de'e beṇə' goxoayaguən' can' nembane' gwne': “Yeyon ža yebana' ladjo beṇə' guat ca'.” 64 Bselə'əšga beṇə' žjəsə'ədape' cho'a banə' lao šonə ža, nič cui žja'ac disipl čhe' ca' še'elə žjəsyə'əleje' cuerp čhe'enə' na' əse'e beṇə' de que babebane' ladjo beṇə' guat ca'anə'. La' šə əsa'aque' beṇə' de que bebane' ladjo beṇə' guat ca', gončən mal cle can' benən antslə catə'an bχoayague' beṇə' par gwsa'aque'ne' de que Diozən' bsele'ene'.

65 Nach Pilatən' gože' beṇə' ca': —Gonə' le'e soldad ca'. Le'e čhe'ega'aque' par əsa'ape'en ga zelao yesə'əzaque'ene'.

66 Nach ja'aque' len soldad ca' na' boso'očiše'e sey le'e yejən', na' boso'onite'e soldad ca' gwsa'ape' ban'.

¹ Na' catə' gwde ža dezcanz chechon', bał dmiḡw Maria beṇə' Magdalan', na' Maria ben' yeto, ja'aque' jəsə'əgüie' cho'a banə'. ² Na' goquən' lechguale gwxo' chedə' angl che Xanchon' betje' yoban', na' bžine' gwcue'e yej de'en nseyjw cho'a ban', na' gwchi'e lao yejən'. ³ Na' anglən' lechguale chactit cho'alaogüe'enə' caczə ga chep yes na' xala'ane'enə' naquən šyiš xilə' juisy caczə be'eyə'. ⁴ Na' catə' besə'əle'i beṇə' gop ca' le', lechguale besə'əžbe' xte gosə'əxize' na' gosə'əbixə' gwsa'ate' šlat. ⁵ Pero na' anglən' gože' no'ol ca': —Bito žeble. Nada' nezdə' de que Jeso'osən' ben' boso'ode'e le'e yag coroz nan' cheyiljle. ⁶ Notoch no nla' nga. Babebane' ladjo beṇə' guat ca', can' gwnacze'. Na' le'e da le'e ggüia latjə ga nga bosə'əxoe' cuerp che'enə'. ⁷ Ležjəya'acdo le'e žjəyedixjue'i disipl che' ca' de que babebane' ladjo beṇə' guat ca'. Na' ye'ega'aclene' de que gwyobe Jeso'osən' yežine' Galilean' cle ca le'e na' Galilea na' le'ilene'. Can' ben' Diozən' mendad detixjue'ida' le'e.

⁸ Nach no'ol ca' besa'aque' cho'a banə' do chesə'əžbe' pero lechguale chesyə'əbeine', zjəya'acdoe' zjəsyə'ədixjue'ine' disipl ca' dižə' cobən' de'en gož anglən' lega'aque'. ⁹ Na' lao zjəya'aque' zjəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' can' goquən', besyə'əžague' Jeso'osən' tnez. Nach gože' lega'aque': —Dioxei.

Na' no'ol ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən', boso'ozo xibga'aque' laogüe'enə', na' gosə'əyele'e ni'enə' tant besyə'əbeine', na' gwso'elaogüe'ene'. ¹⁰ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito žeble. Le'e žjəyedixjue'i beṇə' ljuežjcho ca' de que cheyalə' əžja'aque' Galilean' ničh na' yesə'əle'ine' nada'.

Beṇə' gop ca' jəsyə'ədixjue'ine' bχoz ca' can' bagoc

¹¹ Na' catə' beza'ac no'ol ca' cho'a ban', bałə soldad ca' beṇə' ca' gwsa'apə ba che Jeso'osən' ja'aque' syodan' jəsyə'ədixjue'ine' bχoz əblao ca' can' bagoquən'. ¹² Nach besyə'ədobə bχoz əblao ca' len beṇə' golə blao che nasyon chechon' bosə'əxi'e naclə so'one' ca' naquə de'en əgwse' soldad ca' lega'aque'. Na' beyož boso'oxi'enə', boso'onežjue' soldad ca' de'e scha'o mech. ¹³ Gwse'e lega'aque': —Šə no əṇabe le'e bin' goquən', na' ye'ega'aclene' de que š'e'lə lao chtasle, disipl che' ca' besyə'əbeje' cuerp che'enə' lo'o ban' na' besyə'əyo'en ga yoblə. ¹⁴ Na' šə gubernadorən' yenene' dižə' quinga, neto' žjəyeye'exento'one' par ničh cui əže'e le'e na' par ničh cui gone' le'e castigw.

¹⁵ Na' soldad ca' gosə'əzi'e mechən' de'en bosə'ənežjue' lega'aque', nach gwso'one' con can' gwse' bχoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' lega'aque'. Na' yoguə' can' gosə'əna soldad ca' gosə' gwłaljən doxen gan' nitə' beṇə' Izrael gwlaž chechon'. Na' xte ža neža beṇə' gwlaž chechon' chse'ejle'e xtižə' soldad ca'.

Jeso'osən' bene' mendad əso'e xtiže'enə' yoguə' nasyon

¹⁶ Nach disipl che Jeso'osən' beṇə' ca' šnej ja'aque' Galilean' par jəsyə'əšague' Jeso'osən' to lao ya'a gan' bene' mendad yesyə'əžague'. ¹⁷ Na' catə' besə'əle'ine' Jeso'osən', gwso'elaogüe'ene'. Pero bia'aczə to chope' gwsa'acžejlaže'e šə le'enə'. ¹⁸ Nach bgüiguə' Jeso'osən' gan' nite'enə' na' gože' lega'aque': —Baben Diozən' par ničh chnabi'a doxen yoban' na' yežlyon'. ¹⁹ De'e na'anə', le'e žja'ac le'e žjəsed le'e žjəlo'i beṇə' ca' ža' yoguə'əloł nasyon par ničh əsa'aque' disipl chia'. Na' le'e gwchoaga'aque' nis par ničh yesə'əlo'e de que chso'onlilaže'e Xacho Diozən', na' nada' Xi'ine', na' Spirit che'enə'. ²⁰ Na' əgwse'd əgwlo'iga'aquelene' par ničh so'one' yoguə'əloł de'en babena' mendad gonle. Nada' zocza' len le'e yoguə' ža xte ca te che yežlyon'.

De'e na'azən' chzoja'.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Marcosən'

Juan ben' bchoa beṇə' nis be'e xtižə' Diozən' latjə dašən'

¹ De'en nga chzoja' naquən dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' ben' naquə Xi'in Diozən'. Na' ṇa'a solaogua' gua'a xtiže'enə'.

² De'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' bzoje' can' gož Diozən' Xi'inē'enə', gože'ene':

Eseḷa'a to beṇə' güe'e xtižo'onə'

par nič ṇitə' beṇə' probnid par yoso'ozenague' chio' catə'an əžino' yežlyon'.

³ Le' əne' zižjo latjə dašən', ṇe':

“Le'e so probnid par əgwzenagle che Xanchon' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle che' catə'an yide',

de'en gonle ca' gwxaquə'əleben can' chonle chxi' chloale nez ca' catə' chidə to beṇə' blaο.”

⁴ Na' goquən' catə' Juannə' ben' bchoa beṇə' nis gwyeye' latjə dašən', na' gwzolaogüe' gwdixjue'ine' beṇə' de que cheyalə' yesyə'adinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yesə'ənabene' Diozən' əgwnitlaogüe'en, na' yesə'əchoe' nis. ⁵ Na' beṇə' ca' za'ac yoguə' yež gan' mbane Jodean' na' beṇə' Jerosalen ca' gwsa'aque' ja'aque' yao Jordannə' gan' zo Juannə' par boso'ozenague' xtiže'enə'. Na' boso'oxoadole'e lao Diozən', na' Juannə' bchoe' lega'aque' nis lo'o yao Jordannə'.

⁶ Juannə' gwyaze' lachə' de'en gwso'one' len yišə' xa camey. Na' par dobey che' bchine' to sint de yid. Na' gwdaogüe' bišə'əzo, na' lecə gwdaogüe' ši'in bia ser bia nitə' yixə'. ⁷ Na' gwdixjue'ine' beṇə' gwne': —Yidə yeto beṇə' zaquə'əche ca nada', na' nada' bito zaca'a par gaca' xmose'. ⁸ Nada' babchoa' le'e nis, pero na' be'enə' yidə gone' ca so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' ṇabi'an chio'o.

Can' goquə catə'an gwchoa Jeso'osən' nis

⁹ Na' ca tyemp catə'an bchoa Juannə' beṇə' nis, Jeso'osən' gwze'e Nasaret gan' mbane Galilean', na' gwyeye' gan' zo Juannə' cho'a yao Jordannə' na' Juannə' bcho'ene' nisən'.

¹⁰ Na' catə' beyož gwchoa' Jeso'osən' nisən' bechoje' lo'o nisən'. Na' le'e ble'iteine' byaljo le'e yoban' na' ble'ine' Spirit che Diozən' betjən ca to ngolbexə na' bžinən gwzon len le'.

¹¹ Na' benene' gwna Diozən' ben' zo yoban': —Le' naco' Xi'ina', na' chacchgüeida' chio'. Lechgualə cheba chezaquə'əlaža'a le'.

Gwlo'oyelə' gwxiye'enə' Jeso'osən' gone' de'e mal

¹² Na' Spiritən' le'e benten par nič gwyey Jeso'osən' latjə dašən'. ¹³ Na' Jeso'osən' gwzoe' latjə dašən' choa ža gan' chsa'aš bia znia ca'. Na' lao choa žan' Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca' gwlo'oyelə'an le' gone' de'e malən'. Na' gwde cui gwzoin co'oyelə'an le' angl ca' besə'əžine' gwsa'aclene' le'.

Jeso'osən' gwzolaogüe' bsd blo'ine' beṇə' Galilea ca'

¹⁴ Na' gwde gosogüe'e Juannə' ližyan', Jeso'osən' gwyeye' gan' mbane Galilean' gwdixjue'ine' dižə' güen dižə' cobə can' ṇabia' Diozən' con notə'ətezə beṇə' əso'e latjə. ¹⁵ Na' gwne': —Babžin ža bžin or gaquə can' babžia Diozən' bia' gaquə. Na' babžin ža ṇabia' Diozən' con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Le'e yedinje xtolə'əle ca' na' lešejle' dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

Jeso'osən' gwleje' tap beṇə' gwxen bel par əsa'aque' disipl che'

¹⁶ Na' Jeso'osən' gwyeye' cho'a nisdəo' Galilean', na' lao zde' cho'inə' ble'ine' chopə beṇə' gwxen bel, choso'ozale'e yixjw bel chega'aque'enə' lo'o nisdəonə'. Zjənaquə chopə biše'e. Toe' le' Simon na' ben' yeto le' Ndres. ¹⁷ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e da len nada'.

Le'e nacle beṇə' gwɣen bel. Pero na'a gwzejni'ida' le'e par niḥ gonle ca so'ombia' beṇə' nada'.

¹⁸ Na' le'e gosə'əbejyichjtega'aque' yixjw bel chega'aque'enə' nach ja'aclene' Jeso'osən'.

¹⁹ Nach gwsa'aque' yelatə' na' jəsyə'ədi'e Jacobən' len Juannə' na' len xaga'aque' Sebedeon'. Že'e to lo'o barcw chesyə'əyone' yixjw bel chega'aque'enə'. ²⁰ Nach le'e gwnabtei Jeso'osən' Jacobən' na' Juannə' par žja'aclene' lega'aque'. Na' bosyo'ocua'ane' xaga'aquen' len xmosga'aque'en lo'o barcon' na' ja'aclene' Jeso'osən' na' beṇə' ca' banžague'.

Jeso'osən' bebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' to beṇə'

²¹ Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' syoda de'en nzi' Capernaum, na' ža dezcanzən' ja'aque' yo'odao' che neto' beṇə' Izrael na' Jeso'osən' bsed blo'ine' beṇə' ca' ža'anə'. ²² Na' beṇə' ca' besyə'əbanene' ca' naquə' de'en bsed əblo'ine' lega'aque' la' can' bzejni'ine' lega'aque' nachbia' de que napəche' yelə' chnabia' cle ca beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moizezən'. ²³ Na' lo'o yo'odao' na' zo to beṇə' yo'o yaz de'e xio' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' bgosya'an be'enə' gwnan: ²⁴ —Partlə le', partlə neto' Jeso'os beṇə' Nasaret. ¿Ezedežiayi'o neto'onə'? Nezczeto' no le'. Le' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' Diozən' bsele'e le'.

²⁵ Jeso'osən' gwdile' de'e xi'onə' na' gože'en: —Sšago'. Bechoj yichjla'aždao' benga.

²⁶ Na' de'e xi'onə' benən par gwyaz be'enə' šon, na' bgosya'aten le' zižjo nach bechojən yichjla'aždaogüe'enə'. ²⁷ Na' yoguə' beṇə' ca' ža'anə' lechguale besyə'əbanene', nach gwse' ljuežjga'aque': —Nža' can' chzejni'ine' beṇə', na' nachbia' nape' yelə' chnabia' de'en chone' mendad yesyə'əchoj de'e xio' ca' lo'o yichjla'aždao' beṇə' na' chesyə'əchojən.

²⁸ Na' xtižə' Jeso'osən' le'e gosə' gwłaljten doxen Galilean'.

Jeso'osən' beyone' taobin' che Simon Bedən'

²⁹ Nach catə' beza' Jeso'osən' yo'oda'onə' len tapte disipl che' ca' jəya'aque' liž beṇə' ca' chopə, liž Simonnə' na' Ndresən'. ³⁰ Na' taobin' che Simonnə' die' lao camən' yo'e de'e la, nach gwse'e Jeso'osən' de que chacšenene'enə'. ³¹ Jeso'osən' bgüigue'e bexe'e na' no'olən' na' bcose'ene'. Na' le'e bechojte de'e lan', nach le'e gwzoža'ate no'olən' bene' de'e gwsa'ogüe'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

³² Baben bgüižən' catə' jso'e yoguə' beṇə' ca' chsa'acšenənə' na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque'enə' gan' zo Jeso'osən'. ³³ Na' yoguə' beṇə' ža' yežən' jəsə'ədobe' cho'a puert liž Simonnə'. ³⁴ Na' Jeso'osən' beyone' zan beṇə' chse'i gwde gwde yižgüe', na' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' zan. Na' bito be'e latjə bi yesə'əna de'e xio' ca' chedə' zjənezen de que naque' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' gwde' doxenlə Galilea bsed blo'ine'

³⁵ Ža beteyo, nencal catə' gwyas Jeso'osən' beze'e na' gwyeje' fuerlə syodan' to latjə ga cui no nla', jene' orasyon. ³⁶ Na' Simonnə' len beṇə' ljuežje' ca' ja'aque' jəsyə'ədilje' Jeso'osən'. ³⁷ Na' catə' besyə'əželene' le' gwse'ene': —Yoguə' beṇə' ža' syodan' chesyə'əyilje' le'.

³⁸ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Šejcho yež ca' zjəchi' galə'əzə, par niḥ lecə' chixjui'a xtižə' Diozən' len beṇə' ca' ža'anə', la' par na'anə' bselə' Diozən' nada'.

³⁹ Ca' goquən' Jeso'osən' len disipl che' ca' ja'aque' to to yež gan' mbane Galilean', na' lo'o yo'odao' che neto' beṇə' Izrael de'en nitə' to to yež əbsed əblo'ine' beṇə', na' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' che'i yižgüe' de'en nzi' lepr

⁴⁰ Na' goquən' bgüiguə' to beṇə' lao Jeso'osən', beṇə' che'i yižgüe' de'en nzi' lepr, na' be'enə' bzo xibe' lao Jeso'osən' gože'ene': —Gonšguei ben par niḥ yeyacda'.

41 Jeso'osən' beyaše'ene' le', na' bli ne'enə' gwdane'ene' na' gože'ene': —Guacczə, beyaque.

42 Na' le'e beyactei be'enə'. 43-44 Nach Jeso'osən' bene' mendad len be'enə' gože'ene': —Bzenagšga. Ni tozə cui no güe'eleno' dižə' ca naquə nga babena' len le'. Gwyej lao bχozən' nič le'ine' bach beyacdo', na' bnežjue' bia yixə' gote' lao Diozən' par nič yexi' yeyacho' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' par nič yesə'əneze beṇə' de que babeyacdo'onə'.

45 Pero na' be'enə' beze'e gan' zo Jeso'osən' na' be'e dižə' len yoguə' beṇə' bežague' ca naquən' beyon Jeso'osən' le'. Nach gosə' gwłaljə dižə'anə' xte benən ca cuich goquə šo' Jeso'osən' yež ca' na' cuich goquə te' con ca nla'azə. Gwde' fuerlə yež ca' gan' cui no beṇə' chaš. Pero bia'aczə zan beṇə' za'ac yoguə' yež ca' yelə' ja'aque gan' zoe'enə'.

2

Jeso'osən' beyone' to beṇə' nat to part cuerp che'enə'

1 Na' goc to chopə ža gwza' Jeso'osən' Capernaunnə' catə' beyeje' de'e yoblə, na' gwse'ene beṇə' de que babežin Jeso'osən' liže'enə'. 2-3 Na' lgüegwzə besə'əžag beṇə' zan liže'enə' xte bitoch bi latjə gotə' lo'o yo'o che'enə' nic cho'a puertən' par šo'och beṇə'. Na' lao chsed chlo'i Jeso'osən' lega'aque' xtižə' Diozən', besə'əžin tap beṇə' zjənlene' to beṇə' nat to part cuerp che'enə', zjənχoe'ene' to lao cam dao'. 4 Na' catə' gwsa'acbe'ine' cui gaquə yesə'əžinlene' beṇə' güe'enə' gan' zo Jeso'osən' tant beṇə' zan ža'anə', gwse'epə' yichjo'olə. Na' boso'osaljue' yichjo'onə' zaquə' gan' zo Jeso'osən' nach boso'oletje' be'enə' len xcame'enə'. 5 Na' gocbe'i Jeso'osən' de que gwso'onlilažə' beṇə' ca' zjənlen beṇə' güe'enə', nach gože' beṇə' güe'enə': —Xi'indaogua'a, babezi'ixena' xtolə'onə'.

6 Pero balə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' zjəchi'e lo'o yo'onə'. Na' catə' gwse'enene' dižə' ca' be' Jeso'osən', gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə': 7 —¿Bixchen' choe' bengə dižə' quinga? Chžia chnite'e Diozən' ca de'en ne' de que chezi'ixene' xtolə' beṇə'chən'. Notono gaquə yezi'ixen xtolə' beṇə'chən' šə caguə tozə Diozən'.

8 Jeso'osən' le'e gocbe'iteine' bi xbabən' gwso'one'enə', nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'ažda'olenə'? 9 Šə con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtolə'enə', bito nezele šə napa' yelə' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šə yapa'ane': “Gwyas beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen”, guatə'əbia' šə napa' yelə' gwnabia'anə' par gaquə can' nia'anə'. 10 Na' na'a gona' par nič ənezele de que napa' yelə' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolə' beṇə'chən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch.

Nach gože' beṇə' güe'enə': 11 —Nada' əchnia' le', gwyas beyoa' xcamo'onə' na' beyej ližo'onə' to šao' to güen.

12 Nach le'e gwyasseste be'enə', na' beyoa' xcame'enə' beze'e zjəyede' liže', chosə'əgüiate' beṇə' ca' nite'enə'. Na' yoguə' beṇə' ca' ža'anə' besyə'əbanene' na' gwso'elaogüe'e Diozən' gosə'əne': —Bitonə' le'icho gaquə ca de'e nga bagoc.

Jeso'osən' gwleje' Lebin' par gwlene' disipl che' ca'

13 Gwde na' Jeso'osən' gwyeye' cho'a nisdə'onə' de'e yoblə na' beṇə' zan besə'əžag gan' zoe'enə' nach bsdə' blo'ine' lega'aque'. 14 Na' catə' beyož bzejni'i Jeso'osən' lega'aque' beze'e na' lao zjəyede'enə' ble'ine' to beṇə' gochixjw, beṇə' le' Lebi xi'in to beṇə' le' Alfeo, chi'e latjə gan' chesə'əchixjue'enə'. Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'.

Nach Lebin' gwzože'e jənaogüe'ene'.

15 Na' goquən' chi' Jeso'osən' liž Lebin' len disipl che' ca' chsa'ogüe'. Na' nitə' beṇə' zan beṇə' gochixjw ca' na' nochlə beṇə' güen de'e mal ca' chsa'olene' lega'aque'. Nitə' beṇə' zan chedə' zane' choso'ozenague' che' na' chso'onlilaže'ene'. 16 Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len beṇə' fariseo ca' catə' besə'əle'ine' chi'

Jeso'osən' chaolene' beṇə' gochixjw ca' na' yebalə beṇə' güen de'e mal ca', gwse'e disipl che' ca': —Malən' chon maestr chelen' che'ej chaogüe' txen len beṇə' gochixjw na' nochlə beṇə' güen de'e mal beṇə' cui chonlento' txen.

¹⁷ Na' catə' bene Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə', gože' lega'aque': —Beṇə' cui chsa'acšene bito chesə'əyažjene' beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'enə' chesə'əyažjene' beṇə' güen rmech. Nada' za'a zedəyena' par nič beṇə' ca' zjəneze de que zjənaque' beṇə' güen de'e mal yesyə'ədiñjene' xtolə'əga'aque'enə', pero bito zedəyena' par nič beṇə' ca' chsa'aque' bazjənaque' beṇə' güen yesyə'ədiñjene' xtolə'əga'aque'enə'.

Gosa'əṇabene' Jeso'osən' bixchen' bito gwleje' tgüejə catə' cui əse'ej əsa'o disipl che' ca'

¹⁸ Na' goquən' to ža catə' disipl che Juannə' na' disipl che beṇə' fariseo ca' nite'e sin cui chse'ej chsa'ogüe'. Na' ja'ac balə beṇə' lao Jeso'osən' na' gwse'ene': —Disipl che Juannə' na' leczə disipl che beṇə' fariseo ca' chnite'e zan las sin cui chse'ej chsa'ogüe' par chso'ela'oche' Diozən'. Pero disipl chio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. ¿Bixchen' ža?

¹⁹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə' migw che be'enə' chžagna'anə' chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən len nada' na' len disipl chia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len lega'aque'. ²⁰ Catə'əchən' əžin ža yesə'əche'əxaxj beṇə' contr chia' ca' nada', cana'achən' əchoj catə' cuich əse'ej əsa'o disipl chia' ca'.

²¹ Notono beṇə' zo beṇə' chchine' to pedas lachə' cuiṇə' xoa nis par yoda' xa gole'enə' de'en bač chyoe. Šə can' gone', catə' chib xe'enə', yebe' lachə' cobən' na' əchezəchən len.

²² Na' leczə ca' notono zo beṇə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golən'. Šə gone' ca', bino cobən' əchezən yid golən' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cōbə.

Jeso'osən' gwne' ca' par bzejni'ine' lega'aque' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr gol chega'aque'enə' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'.

Boso'olechj disipl ca' trigon' ža dezcanzən' par gwsa'ogüe'en

²³ Na' gozaquən' to ža dezcanz Jeso'osən' gwdie' len disipl che' ca' gan' nyaž trigon', nach disipl che' ca' gosə'əlechje' trigon' lao gosə'ədi'enə'. ²⁴ Nach besə'əle'i balə beṇə' fariseo ca' can' gwso'on disipl ca' na' gwse'e Jeso'osən': —Bgüiašc can' chso'on disipl chio' ca' žin de'e cui de lsens goncho ža dezcanzən'.

²⁵⁻²⁶ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Ecabi za'alažə'əle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' ca tyemp catə'ən goc Abiatarən' bəxoz əblaoch? Nan de que to ža cui gotə' de'e əsa'o de'e Dabin' len beṇə' ljuežje' ca' na' gosə'ədone'. Nach gwyeje' lo'o yo'odao' əblao che chio'o beṇə' Izrael. Na' gwxi'e yetxtil de'en bazjəncua' bəxoz ca' par Diozən', na' gwsa'ogüe'en len beṇə' ljuežje' ca' la'aṇə'əczə cui zjənaque' bəxoz, len yetxtilən' bito de lsens par gao notə'ətezə beṇə' len, letga bəxoz ca' chac əsa'ogüe'en.

²⁷ Na' leczə gwna Jeso'osən': —Diozən' bene' beṇəchən' na' techlə gwleje' to ža lao xman par nič beṇəchən' gaquə so'one' dezcanz. Bito gwlej Diozən' ža dezcanzən' parzə nič so'omba'əne'en. ²⁸ Naquən lao na'a əṇia' bin' naquən güen goncho ža dezcanzən', nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

3

Beyaque to beṇə' mbižə šla'a ne'enə'

¹ Na' gozej Jeso'osən' to lo'o yo'odao' che neto' beṇə' Izrael yeto ža dezcanz. Na' lo'o yo'oda'onə' zo to beṇə' bambižə šla'a ne'enə'. ² Na' beṇə' fariseo ca' ža' yo'oda'onə' chosə'əgüiateze' Jeso'osən' chesə'əbeze' šə goyone' be'enə' ža dezcanzən' par nič əsa'ogüe' xya contr le'. ³ Jeso'osən' gože' ben' mbižə ne'inə': —Gwzoža' na' da ngalə.

Nach bgüigua' ben' gwzeche' laogüe'enə'.

⁴ Jeso'osən' gože' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə': —¿Ena lein' goncho de'e güen ža dez-canzən', o šə nan goncho de'e mal? ¿Enan goncho par ničh cui sa'at beṇə', o šə nan goncho par ničh sa'ate'?

Pero beṇə' ca' ža'anə' bitobi gosə'əne'. ⁵ Nach Jeso'osən' bgüie' lega'aque' znia tant gwzoe' trist chedə' cui chse'enene' se'ejni'ine' bin' chene'e Diozən' so'one'. Nach Jeso'osən' gože' be'enə': —Bli na'onə'.

Nach bli na' be'enə' na' beyaquen. ⁶ Nach beṇə' fariseo ca' catə' besa'aque' yo'oda'onə' bosə'əxi'e len beṇə' ca' chso'on txen len Erodən' naclə so'one' par so'ote' Jeso'osən'.

Beṇə' zan besə'əžag cho'a Nisdao' Galilean'

⁷⁻⁸ Jeso'osən' len disipl che' ca' gwsa'aque' yo'oda'onə' na' ja'aque' cho'a nisdə'onə'. Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe'ene' chedə' gwse'enene' dižə' che Jeso'osən' can' chone' de'e zan de'e zaque'e. Na' beṇə' ca' za'aque' do gan' mbane Galilean', na' do gan' mbane Jodean', na' do Jerosalennə', na' do Idomea, na' do yešl'a' a yao Jordannə', na' do gan' mbane Tiro na' Sidon. Za'aque' chedə' gwse'enene' yesə'əle'ine' Jeso'osən'. ⁹⁻¹⁰ Babeyon Jeso'osən' zan beṇə' chsa'acšene na' yoguə' beṇə' ca' ne'e chsa'acšene besyə'əyiljlaže'e naclə so'one' par ničh yesə'əlapə na'aga'aquen' le'. Tant beṇə' zan gosə'əbiadi'ene' xte bosə'oči'ižoje'ene'. De'e na'anə' Jeso'osən' bene' mendad so'on disipl che' ca' probnid to barcw par le'. ¹¹ Na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio'on lo'o yichjla'ažda'oga'aquen' catə' besə'əle'ine' Jeso'osən' besə'əzo xibga'aque' laogüe'enə' na' de'e xio' ca' gwso'osya'an gosə'ənan: —Le' naco' Xi'in Dioz.

¹² Pero Jeso'osən' bene' mendad len lega'aquən cui so'en dižə' non' naque'.

Jeso'osən' gwleje' šižin beṇə' bsi'e apostol

¹³ Na' gwde na' Jeso'osən' gwloe' to lao ya'a na' goxe' yoguə' disipl che' ca' par ničh cueje' beṇə' ca' əsa'ac apostol che'enə', nach yogue'e gosə'əbigue'e gan' zoe'enə'. ¹⁴ Na' gwleje' šižin beṇə' par yesə'ədalene' le' na' par ničh əsele'e lega'aque' žjəsə'ədixjue'ine' beṇə' can' na' Diozən'. ¹⁵ Na' bnežjue' lega'aque' yelə' gwnabia'anə' par ničh besyə'əyone' beṇə' ca' chse'i yižgüe' na' par ničh goc besyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'. ¹⁶ Gwleje' Simon ben' bsi'e Bed, ¹⁷ na' Jacobən' len Juan biše'enə' xi'in Sebedeon'. Jeso'osən' bsi'e Jacobən' na' Juannə' Boanerges, chedə' zjənaque' beṇə' loc. ¹⁸ Na' gwleje' Ndresən', na' Lipən', na' Bartolomen', na' Mtion', na' Tomasən', na' Jacob xi'in Alfeon', na' Tadeon', na' Simon ben' chon txen len beṇə' ca' zjənzi' cananistas. ¹⁹ Nach gwleje' Jod Iscariotən' ben' bdi'e Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'.

Gosə'əne' de que Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebon'

Gwde gwleje' disipl che' ca' beyeje' liže'enə' len lega'aque'. ²⁰ Nach de'e yoblə besə'əadopə beṇə' zan gan' nite'enə' xte nic goquə latjə əsa'ogüe'. ²¹ Catə' gwse'ene family che Jeso'osən' de que cui de latjə čhega'aque' ni par əsa'ogüe', ja'aque' gan' zo Jeso'osən' par yesyə'əche'exaxje'ene' chedə' gosə'əna beṇə' de que chactonte'enə'.

²² Na' leczə balə beṇə' Jerosalennə' beṇə' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' bla'aque', na' gosə'əne': —Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca' yo'o yazən yichjla'aždao' bengə, na' chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac cheinə'.

²³ Nach Jeso'osən' goxe' beṇə' ca' par yesə'əbigue'e gan' zoe'enə' na' be'e jemplan' len lega'aque', gože': —Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca' bito gaquə yebej cuinei lo'o yichjla'aždao' beṇə'. ²⁴ Šə beṇə' ža' to nasyon əsa'aque' čhoplə na' yesyə'ədile' entr lega'aque', əgwžiyai' nasyon čhega'aque' na'anə' šə ca'. ²⁵ Na' šə to family beṇə' əsa'aque' čhoplə na' yesyə'ədile' entr lega'acze', leczə yenit family čhega'aque' na'anə' šə ca'. ²⁶ Na' leczə ca' šə Satanəsən' len de'e xio' čhei ca' əsa'aquən čhoplə na' yesyə'ədilən, cuiayi' yelə' chnabia' čhega'aquənnə' šə ca'.

²⁷ Nezecho notono no gaquə šo' liž to beṇə' gual par žjəlane' šinlaze' ca' sin cui əgwčheje'ene' to do. Pero šə əgwčheje'ene' guaquə cuane' šinlaze' ca'.

²⁸ De'e li chnia' le'e, bitə'atezə de'e mal de'en chso'on beṇachən' na' bitə'atezə dižə' mal de'e chso'e contr Diozən', Diozən' yezi'ixene' čhega'aque' šə yesyə'adinjene'en. ²⁹ Pero notə'atezə beṇə' soe' dižə' contr Spirit čhe Diozən' cuat yezi'ixen Diozən' čhega'aque'. Zejlicane yesə'əzi'e castigw čhei.

³⁰ Can' gwna Jeso'osən' čhedə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' gosə'əne' de que cho'o chaz de'e xio'onə' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'enə'

³¹ Gwde de'e ca' xna' Jeso'osən' len biše'e ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən'. Na' chyo'olə gosə'əbeze' gosə'əṇabe' so'elene' le' dižə'. ³² Na' beṇə' zan ca' zjəchi' tcuit tcue'ej Jeso'osən' gwse'ene': —Xna'on len beṇə' bišo'o ca' zjəzeche' chyo'olə na' chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

³³ Pero Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nitə' beṇə' yoblə beṇə' bazjənaquə ca xna'a na' ca biša'a.

³⁴ Nach Jeso'osən' blo'e beṇə' ca' zjəchi' tcuit tcue'eje'enə', gwne': —Beṇə' quingan' bazjənaque' ca xna'a na' bazjənaque' ca biša'a. ³⁵ Can' naquən len notə'atezə beṇə' chso'one' can' chazlažə' Diozən', zjənaque' ca xna'a na' ca biša'a na' ca zana'.

4

Jempl čhe beṇə' gozən'

¹ Na' de'e yoblə gwzo Jeso'osən' cho'a nisdə'onə' na' goszolaogüe' chsed chlo'ine'. Na' tant beṇə' zan besə'ədobə gan' zo'enə' xte benən byen gwyo'o Jeso'osən' gwchi'e to lo'o barcw de'en chi' galə'əzə cho'a nisdə'onə'. Na' yoguə' beṇə' ca' besə'ədobən' gosə'ənite'e lao yoxən'. ² Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' len zan jempl. Na' be'elene' lega'aque' to jempl bsaquə'əlebene' xtižə' Diozən' ca trigw.

³ Nach gwne': —Le'e gwzenag de'e nga. To beṇə' gwze'e zde' güen trigw. ⁴ Na' lao chose' trigon' balən jəsə'əchazən cho'a nez na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsa'ob len. ⁵ Na' yebalən jəsə'əchazən ga naquə' lao yej ga cuitec žia yo. De'e na'anə' le'e bla'acten. ⁶ Pero na' catə' beža'achgua besə'əcuadən na' le'e gosə'əbižten čhedə' bitobi loi gwso'on. ⁷ Na' yebalən besə'əgo'onən lao yo ga nchixə xsa yešə' na' bla'aquən txen len xsa yešə'ənə'. Na' besə'əlolə' yag yešə' ca' lega'aquən, na' bitobi gosə'əbian. ⁸ Na' yebalən besə'əgo'onən lao yo šao' na' bla'aquən, na' gosə'əcha'on na' balən gosə'əbian šichoa güejə, na' yebalən gosə'əbian gyon güejə, na' yebalən gosə'əbian to gueyoa güejə.

⁹ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e žia nagle de'e chene legwzenag.

Jeso'osən' bzejni'ine' bixchen' cho'elene' beṇə' jempl

¹⁰ Na' catə' cuich nitə' beṇə' zan len Jeso'osən', disipl čhe' ca' šižin na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjəsə'ənao le', gosə'əṇabene' le' bi zejen jemplən'. ¹¹ Nach gože' lega'aque': —Diozən' chone' par nič le'e ənezele de'en cui no gwneze antslə de que le' ṇabi'e con notə'atezə beṇə' soe' latjə. Pero beṇə' yeziquə'əchlə cho'elenga'aca'ane' jempl čhedə' bito chse'ejle'e čhia'. ¹² Chona' ca' par nič yesə'əle'ine' de'en chona' na' bito sa'acbe'ine' bi zejen, na' par nič əse'enene' xtižə'anə' na' cui se'ejni'ine'en, čhedə' bazjənaque' beṇə' la'aždao' žod. Žalə' bito zjənaque' beṇə' la'aždao' žod, gwse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'enə', na' yesyə'adinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' Diozən' yezi'ixene' čhega'aque'.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl čhe beṇə' güen trigon'

¹³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —čEbitonə' šejni'ile jempl nga? Šə bito chejni'ilen' čnacxa šejni'ile jempl ca' yela'? ¹⁴ Quingan' zejen jempl čhe beṇə' güen trigon'. Xtižə' Diozən' gwxaquə'əleben ca de'en gozə be'enə'. ¹⁵ Na' nitə' beṇə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' le'e chžinte Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca' chebejən xtižə' Diozən' lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə'. Na' chac čhega'aque' can' goquə len trigon' de'en

jəsə'əchaz cho'a nezən'. ¹⁶ Na' lēcza nitə' beṇə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' le'e chesyə'əbeiteine'en pero chac čhega'aque' can' goquə len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo de'en žia lao yejən'. ¹⁷ Zjənaque' ca to de'e cui bi loi chon, šložga chse'ejle'e čhe xtižə' Diozən'. Na' catə' chesə'əgue'i beṇə' lega'aque' na' choso'oči' choso'osaque'e lega'aque' laogüe de'en chse'ejle'e xtižə' Diozən', nach le'e chesə'əbejyichjte'en. ¹⁸ Na' nitə' beṇə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' na' chac čhega'aque' can' goquə len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo de'en nčixə xsa yešə'anə'. ¹⁹ Chesyə'əlal chesyə'əžejene' len bi de'en chso'one' na' chse'enene' yesə'əni'e, na' chesə'əzelaže'e gatə' bi de'en gatə' čhega'aque' čhedə' bazjənxoayague' chsa'aquene' de que naquən de'e žialao. Na' de'e ca' chso'one'enə' choso'olə'ən xtižə' Diozən' de'en bayo'o yichjla'aždaoga'aque'enə', na' de'e na'anə' cui chso'one' can' chazlažə' Diozən'. ²⁰ Na' lēcza nitə' beṇə' choso'ozenague' xtižə' Diozən' do yichj do lažə'aga'aque', na' chso'one' yoguə'əlol can' chazlažə' Diozən'. Chac čhega'aque' can' goquə len trigon' de'en jəsə'əchaz lao yo güennə'. Baḷən gosə'əbian šichoa güejə, na' yebaḷən gosə'əbian gyon güejə, na' yebaḷən gosə'əbian to gueyoa güejə.

Jempl che de'en choncho len to yi'

²¹ Nach Jeso'osən' be'elene' disipl čhe' ca' yeto jempl, bsaquə'əlebene' de'en chsed chlo'ine'enə' ca to yi', gwne': —Notono no ggualə' to yi' na' gwdose'en to žomə na' nic no gwcuašə'an xan xcamei. Syempr chde'e yi'inə' le'e ze'e par nič əgwse'eni'in lo'o quartən'. ²² Guaquə can' na dicho de'en na: “Yoguə'əlol de'en ngašə' na'a, gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əlol de'en cui no gwse'ejni'i antslə, lēcza gwžin ža se'ejni'i beṇə' len.” ²³ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

²⁴ Na' lēcza gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e gon xbab čhe de'en nga chnia' le'e. Con can' chzenagle xtižə'anə' lēcza can' gona' par nič šejni'ilen, na' ca'aczə čha'oxen de'en šejni'ile. ²⁵ Šə chzenagle xtižə'anə' əgwzejni'ichda' le'e. Pero na' šə bito chzenagle čhei, de'e daon' baṇezele ganlažə'əlen.

Jempl che xoa' bin

²⁶ Yelə' gwnabia' čhe Diozən' ben' zo yoban' gwxaquə'əleben ca de'e nga: To beṇə' chjeze' xoa' biṇnə' lao yežlyo čhe'enə'. ²⁷ Chde na' cheyeje' chjəyetase' na' catə' chžin or chase' na' chase'. Na' ca'azə chac chesə'əde ža ca' na' yel ca'. Na' chla'ac yel dao' ca' na' chesə'əcha'on. Pero bito neze be'enə' nac chaquən' chesə'əcha'o yel dao' ca'. ²⁸ Yežlyo na'anə' chonən par nič chla'ac yel dao' ca' na' chesə'əcha'on na' chəsə'əbian za'a nach chaquən yez. ²⁹ Na' catə' babgüiž yezən', be'enə' gozə len chelape'en čhedə' banaquə tyemp par chetobe' cwsešən'.

Yelə' gwnabia' čhe Diozən' gwxaquə'əleben ca xsa moztasən'

³⁰ Nach gwna Jeso'osən': —Na'a əgwlo'ida' le'e par nič ənezele naquən' gwxaquə'əlebe yelə' gwnabia' čhe Diozən'. ³¹ Gwxaquə'əleben ca to xsa moztas de'en chaz to beṇə' lao yežlyo čhe'enə'. Xsa moztasən' naquən le'ebeyožə de'e dao' rizə' lao bitə'ətezəchlə semiy. ³² Pero na' catə' chla'an chcha'on na' chaquən to yag cha'odao' na' chesə'əcha'o xoze'e ca' xte bia ca' zjəzo xile'e chso'on ližga'aquəb lo'o xoze'e ca'.

Jeso'osən' bzejni'ine' beṇə' porzə len jempl

³³ Jeso'osən' bsd blo'ine' beṇə' zan ca' besə'əžag gan' zo'enə' porzə len jempl ca de'e quinga babzoja', bzejni'ine' beṇə' xte ga zelao gwse'ejni'ine'en. ³⁴ Bitobi bichlə gwne' par bzejni'ine' lega'aque' sino porzə len jempl bzejni'ine' lega'aque'. Pero na' disipl čhe' ca' bzejni'ine' lega'aque' clar bi zejen to to jempl ca'.

Jeso'osən' bcueze' be' gualən' lao nisdə'onə'

³⁵ Na' le'e ža na'atezə do chxentg catə' Jeso'osən' gože' disipl čhe' ca': —Eḷaguə'əcho yešlə'alə nisdə'onə'.

³⁶ Nach disipl che' ca' bosyo'ocua'ane' beṇə' ca' nitə'ənə' na' bosose'e barcon' gan' bayo'o Jeso'osən'. Nach yebaḷə barcon' gan' ža' beṇə' ca' jəsə'ənaon lega'aque'. ³⁷ Na' lao zda barcon' gwzolaogwyečh̄j to be' gual lao nisdə'onə'. Na' barcon' gwyejən nil na'alə por ni che be'enə', na' chas chatə' nisən' xte gwzolaogwyož barcon' nisən'. ³⁸ Pero na' Jeso'osən' bachtase' xni'ate barcon' lao to lmad, tant chj̄xaque'ene'. Nach bosyo'osbane'ene' gwse'ene': —Maestr! ĵEbitobi chacdo' de'en bach chbiayi'ichon'?

³⁹ Nach Jeso'osən' gwyase' lao ne'e chas chatə' nisdə'onə', nach gwdilə' be'enə', na' bene' mendad len nisdə'onə' gože'en: —Bebe'eži.

Nach le'e besyə'əbe'ežite be'enə' len nisdə'onə'. ⁴⁰ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Bito žeble. Le'e šejle'ech chia'.

⁴¹ Na' lega'aque' besyə'əbanchgüeine' na' gwse' ljuežjga'aque': —Bitolja naquə benga con to beṇəchzə, la' ĵnacxa gon to beṇəch par yebecžie' be' gualən' len nisdə'onə'?

5

To beṇə' Gadaran' yo'o yaze' de'e xio'

¹ Jeso'osən' na' disipl che' ca' besə'əžine' yešla'alə nisdə'onə' gan' naquə laž beṇə' Gadara ca'. ² Na' catə' bechoj Jeso'osən' lo'o barcon', beza' to beṇə' Gadaran' capsantən' jəšague' le'. Na' be'enə' yo'o yaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə'. ³ Benga con gwzoe' do capsant. Na' notoch no goquə gwchej le' ni len do gual nic len gden. ⁴ Zan las bosose'cheje' ni'a ne'e ca' gden, pero syempr de'e xio' ca' gwso'onən ca' bzoj btine' gdenṇə', na' notono goquə ṇabia' le'. ⁵ Do ža do yel gwde' do lao ya'a ca' na' do capsantən' bisye'e na' bene cuine' zi' len yej. ⁶ Na' catə' ble'ine' zda Jeso'osən' zitə'alə na' gwsa'adoe' jəšague'ene' na' bzo xibe'en lao Jeso'osən' be'elaogüe'ene'. ⁷ Nach de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždaogüe'enə' gosə'ənen zizjo gosə'anən: —Partlə le', partlə neto' Jeso'os Xi'in Dioz ben' naquə le'ezelaogüe' beṇə' blaο. Diozən' naque' testigw cheto' chatə'əyoito' le' cui əgwchi' əgwsaco'o neto'.

⁸ Gosə'anən ca' chedə' Jeso'osən' bene' mendad gože' lega'aquən: —De'e xio' le'e yechoj yichjla'aždao' benga.

⁹ Nach gož Jeso'osən' lega'aquən: —ĵBi lele?

Na' gosə'anən: —Legionṇə' leto' chedə' naquə zanto'.

¹⁰ Na' be'enə' gotə'əyoine' Jeso'osən' par cui əsele'e de'e xio' ca' fuerlə laž be'enə'. ¹¹ Na' to ya'a de'e zo galə'əzə chaš beṇə' choso'oye' coš zan. ¹² Na' de'e xio' ca' gwsa'atə'əyoin le' gwse'en: —Be'ešga latjə žjəyežo'oto' yichjla'aždao' coš ca'.

¹³ Nach Jeso'osən' be'e latjə. Na' besyə'əchoj de'e xio' ca' yichjla'aždao' be'enə' na' jəsyə'əžo'on yichjla'aždao' coš ca'. Nach besyə'ədiṇsesəb le'e ya'anə' na' jəsyə'əxopəb lo'o nisdə'onə' na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisən'. Na' ca do chopə mil coš can' zjənaquə.

¹⁴ Na' beṇə' ca' chosə'əye' coš ca' besə'əle'ine' de'en bagoquən' na' de'en besə'əžebchgüe' besa'acdoe' nach jəsyə'ədixjue'ine' beṇə' lao' syodan' na' beṇə' nitə' do yoba. Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' beṇə' goye coš ca' ja'aque' jəsə'əgüie' de'en bagoquən'.

¹⁵ Na' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' besə'əle'ine' be'enə' gwyo'o gwyz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə', bachi'e nyaz xalane'e, na' babezošao' yichjla'aždaogüe'enə', na' besə'əžebe' de'en goquən'. ¹⁶ Na' beṇə' ca' besə'əle'i de'en goquən', gwse'e beṇə' ca' yelə' can' beyaque ben' gwyo'o de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' na' can' goquə len coš ca'.

¹⁷ Nach beṇə' ca' ža' gan' mbane Gadaran' jse'etə'əyoine' Jeso'osən' yeze'e lažga'aque'enə'.

¹⁸ Na' catə' Jeso'osən' beyo'e lo'o barcon' par yeze'e len disipl che' ca', ben' bechoj de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' gotə'əyoine' Jeso'osən' šejlene' le'. ¹⁹ Pero Jeso'osən' bito be'e latjə, gože'ene': —Beyej ližo' gan' ža' family chio' ca' na' jəyedixjue'iga'aque' catec de'e mban' baben Xancho Diozən' len le', na' can' bacheyašə' cheži'ilaže'e le'.

²⁰ Nach beza' be'enə' gwzolaogüe' jəyede' yoguə' syoda ca' gan' mbane Decapolisən' jəyēzenene' catec de'e mban' baben Jeso'osən' len le'. Na' yogue'e besyə'əbanene'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na'yeto no'olə beṇə' gwdan lao xadoṇ che'enə'

²¹ Na' catə' beslaḡuə' Jeso'osən' len disipl che' ca' yešla'alə nisdə'onə' besyə'əchoje' lo'o barcon'. Na' besə'əžin beṇə' zan gan' nite'e cho'a nisdə'onə', na' besyə'əga'ane' na'azə.

²² Nach bžin to beṇə' le Jairo, naque' to beṇə' gwnabia' che yo'odao' che neto' beṇə' Izrael. Na' catə' ble'ine' Jeso'osən' bzo xibe' laogüe'enə'. ²³ Na' gotə'əyoichgüeine' le', gože'ene': — Xi'ina' no'olən' bachatbo'. Yo'ošga cano'obo' par ničh yeyaquebo' na' par ničh əbambo'.

²⁴ Nach Jeso'osən' txen len disipl che' ca' ja'aclene' beṇə' gwnabian'. Na' beṇə' zan jəsə'ənaogüe' lega'aque' xte boso'oči'ižojene'. ²⁵ Na' entr beṇə' ca' len to no'olə beṇə' bagoc šižin iz chzoe' bgua'a. ²⁶ Na' babžaglaogüe' gwyeje' lao zan beṇə' güen rmech ca' na' babenditjei zgade xmechen' len lega'aque' na' notono goquə yeyon le'. Con byalə'əch yižgüe' che'enə'. ²⁷ Na' no'olən' babenene' xtižə' Jeso'osən', na' bgüigue'e cožə' Jeso'osən' gan' zde' ladjo beṇə' ca' jəsə'ənao le' nach gwdane' xadoṇ che'enə'. ²⁸ Bene' xbab lo'o yichjla'aždaogüe'enə', gwne': — Šə con cana' xadoṇ che'enə', goyacczəda'.

²⁹ Na' le'e gwlezte bgua'a de'en chzo'enə' na' gocbe'ine' de que babeyaquene'. ³⁰ Nach Jeso'osən' leczə gocbe'ine' de que babeyone' to beṇə' len yelə' guac che'enə', na' gwyečje' bgüie' beṇə' ca' zjəsə'ənao le', nach gože' lega'aque': — ĩNon' bagwdan xadoṇ chia'anə'?

³¹ Nach disipl che' ca' gwse'ene': — Chle'ido' nitə' beṇə' zan nga, na' choso'oči'ižoje' le'. Na' nao': “ĩNon' gwdan nada'?”

³² Pero na' Jeso'osən' bgüie' yogue'e par ničh le'ine' non' gwdan le'. ³³ Na' no'olən' de'en gocbe'ine' babeyaquene' na' do chaž chžebze' bgüigue'e bzo xiben' lao Jeso'osən' par gože'ene' dolol can' bagoc che'. ³⁴ Nach Jeso'osən' gože'ene': — Xi'indaogua'a, babeyacdo' čhedə' chonlilažo'o nada'. Beyej to šao' to güen na' Diozən' gone' par ničh cuich gue'ido' yižgüen' nac ca'.

³⁵ Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'an ca' catə' besə'əžin beṇə' gwsa'ac liž Jairon' ben' naquə xə bi'i no'olən' jse'eže'ene': — Bagot bi'i no'ol dao' čhio'onə'. Bitoch gondo' maestrən' zed.

³⁶ Pero Jeso'osən' bito bene' cas che de'enə' jež be'enə', con gože' Jairon': — Bito žebo'. Con benlilažə' nada'.

³⁷ Na' bito be' Jeso'osən' latjə əžja'acquəch beṇə' ca' len le', sino Bedən' len Jacobən' na' Juan beṇə' bišə' Jacob na'azən' ja'ac len le'. ³⁸ Na' catə' besə'əžine' liž beṇə' gwnabian', Jeso'osən' ble'ine' de que beṇə' ca' ža' cha'ašilən' bachso'one' scaṇdl na' bachesə'əbežchgüe'. ³⁹ Nach catə' gwyo'e cha'ašilən', gože' lega'aque': — ĩBixčhen' bachonle scaṇdl na' chbežle? Bito nacbo' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

⁴⁰ Na' gosə'əzi'ichižə' beṇə' ca' ža'anə' le'. Nach Jeso'osən' bebeje' yoguə beṇə' ca' ža'anə', na' gwche'e xaxna' bi'i guatən' na' beṇə' ca' zja'aclen le' na' gwso'e lo'o quartən' gan' debo'onə'. ⁴¹ Nach bexe'e na' bi'i no'olə guat da'onə' na' bolgüiže'ebo' gože'ebo': — Talita comi—, zeje dižə: “No'ol dao', əchnia' le', beyas.”

⁴² Nach le'e beyaste bi'i no'ol daon' na' bedabo'. Nacbo' bi'i šižin ize. Nach xaxna'abo'on len beṇə' ca' yelə' ža' lo'o quartən' besyə'əbanchgüeine'. ⁴³ Jeso'osən' bene' mendad cui əso'e dižə' can' goquən', na' leczə bene' mendad len xaxna'abo'on əso'ebo' de'e gaobo'.

6*Bežin Jeso'osən' Nasaretən'*

¹ Na' Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' Capernaunnə' na' jəya'aque' Nasaret gan' gwcha'o Jeso'osən'. ² Na' ža dezcanzən' gwyeje' yo'odao' che neto' beṇə' Izrael na' gwzolao bsd əblo'ine' beṇə'. Na' beṇə' zan beṇə' ca' gwse'enene' xtiže'enə', besyə'əbanene' na' gwse'e ljuežjga'aque': — ĩNacxa goquən' neze bengə yoguə' de'en chsd chlo'ine'en ža? ĩNo bzejni'i le' de'en naquə de'e si'innə'?, na' ĩnac chaquən' chone' miłagr? ³ Nombi'acho bengə. Le'enə' carpinter xi'in Marian', na' beṇə' bišə' Jacob, na' Jwse, na' Jodas, na' Simon. Nach zane' ca' nitə' lažcho nga.

Na' de'en gwso'one' xbab de que Jeso'osən' naque' con to beṇə' gwlaž čhega'aque', de'e na'anə' bito gwse'ejle'e che'. ⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —La'anə'əczə beṇə' zan chso'e yelə' bala'an che beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozən', pero beṇə' gwlaž čhega'aque' ca' na' family čhega'aque' ca' na' beṇə' ca' nitə' ližga'aque' bito chso'e lega'aque' yelə' bala'an.

⁵ Na' laogüe de'en cui gwse'ejle'e che Jeso'osən', bito bene' zan miłagr Nasaretən' con de'e bene' bxoə ne'enə' to čopə beṇə' na' besyə'əyaquene'. ⁶ Na' bebane Jeso'osən' de'en cui gwse'ejle'e che'. Na' gwdechlə gwyeje' len disipl che' ca' na' bzejni'ine' beṇə' ca' ža' yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə.

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šižin jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'

⁷ Jeso'osən' botobe' disipl che' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par nič əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə'. Na' bsele'e čopə güejəga'aque' jəsə'ədixjui'e xtiže'enə'. ⁸ Na' bene' mendad len lega'aque' bitobi əso'oxe'e tnezən', sino tozə garrot. Gože' lega'aque' de que bito cheyalə' əso'e bsod, ni yet, ni mech. ⁹ Be'e latjə yoso'oleje' šcue' yel, na' əsa'aze' tozə camis. ¹⁰ Na' ze'e sa'aque' catə' gože' lega'aque': —Catə' əžinle liž beṇə' yesyə'əbei yoso'ogüialao le'e, na'atezə sole na' na'atezə yesa'acle par žja'acle ga yoblə. ¹¹ Na' gatə'ətezə əžinle ga cui nono yebei əgüialao le'e, na' nic yoso'ozenague' chele, le'e yesa'ac latjən'. Na' catə' yesa'aclen', əgws'i'ins ni'alēn' par yežib bišten' de'en gwžianṇə', nič əgwlo'ile beṇə' ca' de que de'e malən' chso'one' cui choso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en cho'elen'. Diozən' bene' par nič byinj yi' na' sofr lao' syoda Sodoman' na' syoda Gomorran' por ni che de'en cui boso'ozenag beṇə' ca' che'. Na' de'e li əchnia' le'e catə' əžin ža gon Diozən' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' ca' chso'on de'e malən', beṇə' ca' cui yoso'ogüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodoman' na' Gomorran'.

¹² Nach gwsa'ac disipl ca' na' jəsə'ədixjui'e de que beṇə'chən' cheyalə' yesyə'ədinjēne' xtolə'əga'aque'enə'. ¹³ Na' lecəə besyə'əbeje' zan de'e xio' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na' boso'ošone' set lao cuerp che zan beṇə' ca' chsa'acšene na' gwso'one' par nič besyə'əyaquene'.

Can' goquə got Juan ben' bchoa beṇə' nis

¹⁴ Na' Erodən' ben' chnabia' beṇə' Galilea ca' benene' dižə' ca naquə yoguə'əlol de'e güen de'en ben Jeso'osən', la' beṇə' zan gosə'ənezene' de'e ca' ben Jeso'osən'. Nach gwna Erodən': —Bengan' de'e Juannə' ben' bchoa beṇə' nis. Babebane' ladjo beṇə' guat ca', na' de'e na'anə' chac chone' miłagr quinga.

¹⁵ Nach yebalə beṇə' gosə'əne': —Naque' profet Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

Nach yebalə' gosə'əne': —Naque' to profet ben' choe' xtižə' Diozən' can' gwso'on de'e profet beṇə' ca' gwnitə' cana'.

¹⁶ Pero catə' bene Erodən' xtižə' beṇə' ca' na' gwne': —Bengan' de'e Juannə' ben' bena' mendad gosə'əchogue' yene', na' ṇa'a babebane' ladjo beṇə' guat ca'.

¹⁷⁻¹⁸ Quinga goquə got Juannə'. Erodən' beque'e Erodiasən' ca xo'ole', len Erodiasən' naque' xo'olə Lip biše'enə'. Na' Juannə' gože' Erodən': “Malən' beno' beca'o no'ol che beṇə' bišo'onə' par naque' xo'olo'.” Na' de'en gož Juannə' Erodən' ca', de'e na'anə' Erodən' bene' mendad gosə'əzene' Juannə' na' gosə'əgüe'ene' ližyan', na' boso'ocheje' ni'a ne'e ca' gden.

¹⁹ Erodiasən' gwlo'olaže'e Juannə' por ni che de'en gože' Erodən' ca', na' gone'ene' gote'ene', pero bito goquə. ²⁰ Erodən' goche'ine' de que Juannə' zdacze' licha na' de que naque' to beṇə' güen. De'e na'anə' bžeb Erodən' gone' mendad so'ote' Juannə' na' de'e na'anə' bito be' Erodən' latjə bi gone' no'olən' Juannə'. Na' la'anə'əczə bitotec gwyejni'i Erodən' bi de'en gwna Juannə', bebeine' bzenague' xtiže'enə'. ²¹ Pero na' gotə' to latjə par got Erodiasən' Juannə'. Catə'an gwye'i Erodən' iz, bene' to lni par beṇə' gwnabia' che' ca', na' par beṇə' gwnabia' che soldad ca', na' par beṇə' blao ca' nitə' Galilean' gan' chnabi'enə'. ²² Bi'i no'ol che Erodiasən' gwyo'obo' lo'o cuart gan' chsa'o beṇə' ca' na'

bya'abo'. Na' lechguale bebei Erodan' na' len beṇə' ca' chsa'olen le' txen can' bya'abo'. Nach Rei Erodan' gože'ebo': —Gwṇab bitə'atezə de'en che'endo' na' goṇa'an.

²³ Na' bene' lyebe len lebo' bzoe' jorament de que əgwnežjue'ebo' bitə'atezə de'e əṇabebo' le' la'aṇə'əczə šə gašjə ṇasyon gan' chnabie'enə'. ²⁴ Nach bechojbo' na' gožbo' xna'abo'onə': —¿Bin' əṇabda'ane' goṇe'?

Nach xna'abo'onə' gože'ebo': —Gwṇabene' goṇe' le' yichj Juannə' ben' bchoa beṇə' nis.

²⁵ Nach le'e beyo'oseste bi'i no'olən' gan' chaolen rein' beṇə' ca' yela', na' gožbo' rein': —Beṇ nada' ṇa'atec ṇa'a yichj Juannə' ben' bchoa beṇə' nis bžian to lao plat.

²⁶ Nach rein' gwzochgüe' trist catə' beyož gož bi'i no'olən' le' ca', pero na' bachlə bzoe' jorament len lebo' lao beṇə' ca' zjənaquə combidən'. De'e na'anə' benšaze' can' gwṇabe bi'i no'olən' le'. ²⁷ Nach le'e bente rein' mendad šej to soldad žjəchogue' zelao yen Juannə' na' əgwži'e yichje'enə' to lao plat. ²⁸ Nach gwyej soldadən' ližya gan' de Juannə' jəchogue' yene'enə' na' bži'en to lao plat. Nach beyoxe'en jəyenežjue'en bi'i no'olən', na' bi'i no'olən' bnežjwbo'on xna'abo'on.

²⁹ Catə' gwse'ene disipl che de'e Juannə' de'en goquən', jəsyə'əxi'e cuerp che'enə' na' jəsə'əcuaše'en.

Jeso'osən' bguaogüe' gueyə' mil beṇə' byo

³⁰ Na' catə' besyə'əžin disipl che Jeso'osən' gan' zoe'enə' gwso'elene'ene' dižə' can' jse'ene'enə', na' can' jəsə'ədixjui'e can' na' Diozən'. ³¹ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e da, šejcho to latjə ga cui no ṇla' žjencho šlož dezcanz.

Gwne' ca' chedə' beṇə' zan chsa'aš gan' nite'enə', na' cui goquə latjə par gao Jeso'osən' len disipl che' ca'. ³² Nach Jeso'osən' len disipl che' ca' gwso'e to lo'o barcw na' gosə'əlague'e nisdə'onə' par besə'əžine' to latjə ga cui no ṇla'. ³³ Pero beṇə' zan besə'əle'ine' lega'aque' catə'ən gwsa'aque', na' besyə'əyombi'e Jeso'osən'. Nach gwsa'acdo beṇə' ca' ža' yoguə' yež ca' zjəchi' galə'əzə əzja'aque' zaquə' galən' əžin Jeso'osən' len disipl che' ca' na' byobəch besə'əžine' cle ca' Jeso'osən' len disipl che' ca'. ³⁴ Na' catə' besə'əžine' cho'a nisdə'onə' Jeso'osən' ble'ine' beṇə' zan ca' na' beyašə'əlaže'e lega'aque', chedə' gocbe'ine' de que zjənaque' ca' xilə' ca' bian' cui no xane de. Na' Jeso'osən' bzejni'ine' lega'aque' de'e zan. ³⁵ Na' catə' bachexjw že'enə' gosə'əbiguə' disipl che' ca' laogüe'enə' na' gwse'ene': —Bachal ṇa'a na' zocho to latjə ga cui no ṇla'. ³⁶ Bitobi de che beṇə' quinga par əse'ej əsa'ogüe'. Bzeišgueiga'aque' dižə' nič žjəya'aque' yež ca' de'en zjəchi' galə'əzə par nič žjəsə'əxi'e de'e se'ej əsa'ogüe'.

³⁷ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gwnežjo de'e sa'ogüe'.

Na' gwse'ene': —¿Eche'endo' šejcho žjəxi'icho tmil pes yetxtilən' par əgwnežjwchon əsa'o beṇə' quinga?

³⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Balə yetxtil chechon' de? Le'e güiašc.

Na' catə' gosə'əṇezene', gwse'ene': —Gueyə' yetxtil na' chopə bel ya'a.

³⁹ Nach ben Jeso'osən' mendad gosə'əbe' beṇə' zan ca' lao yixye daquə'anə', xonj güeje'. ⁴⁰ Na' besə'ədobə to gueyoa güeje' na' šiyon güeje' gosə'əbi'e lao daquə'anə'. ⁴¹ Na' Jeso'osən' gwxi'e yetxtil ca' gueyə' na' bel ya'a ca' chopə, na' bgüe' yobalə be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bzoxje' yetxtilən'. Na' bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che che beṇə' ca'. Leczə ca' bene' len bel ya'a ca' chopə, na' gwso'e che yoguə' beṇə' ca'. ⁴² Yogue'e gwsa'ogüe'en xte ca' gwse'eljene'. ⁴³ Na' pedas yetxtil ca' na' bel ya'anə' besyə'əga'an bosyo'otobe'en, na' gwsa'aquən šizjən žomə. ⁴⁴ Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilən' na' bel ya'anə' zjənaquə gueyə' mil beṇə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bidao'.

Jeso'osən' gwze'e lao nisdə'onə'

⁴⁵ Gwde na' Jeso'osən' bene' mendad yesyə'əyo'o disipl che' ca' lo'o barcon' par yesyə'əbialaogüe' yesyə'əlague'e yešla'alə nisdə'onə' par yesyə'əžine' Betsaidan', žlac ṇe'e bega'an le' bzeine' beṇə' zan ca' dižə'. ⁴⁶ Na' catə' beyož bzei Jeso'osən' beṇə' ca' dižə',

gwloe' to lao ya'a par jene' orasyon. ⁴⁷ Na' catə' gol, barcon' gan' zesya'əyo'o disipl che' ca' bazdan gwcholte nisdə'onə', na' yetozə Jeso'osən' bega'anə' lao ya'anə'. ⁴⁸ Na' ble'ine' de que naquən zdebə par yesə'əžiguə'əche' barcon' chedə' chechj be'enə' clelə. Na' do šbaļ beyetj Jeso'osən' ya'anə' na' gwze'e tlaō nisdə'onə' na' gwyeje' galən' zja'ac disipl che' ca'. Na' bene' ze te yešļa'alə galən' zja'aque'. ⁴⁹ Pero na' catə' besə'əle'ine' le' zde' lao nisdə'onə' gwsa'aque' de que naque' to beṇə' guat, na' gwso'osye'e. ⁵⁰ Yogue'e besə'əle'ine' le' na' besə'əžebchgüe'. Pero na' le'e bolgüižte' lega'aque' na' gože': —Leyebei, nada'anə'. Bitō žeble.

⁵¹ Nach beyo'e lo'o barcw chega'aque'enə' na' le'e gwlezte be'enə'. Na' lechguale besyə'əbanene', ⁵² la' bito gwsa'acbe'ine' non' naquə Jeso'osən' la'anə'əczə bguaogüe' beṇə' zan ca' len gueyə'əzə yetxtilən' chedə' nezejənchol yichjla'azdaoga'aque'enə'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' chsa'acšene beṇə' nitə' Genesaretən'

⁵³ Na' catə' beyož besyə'əlague'e nisdə'onə', besə'əžine' gan' mbane Genesaretən'. Na' besə'əchoje' barcon' na' bosə'ocheje'en cho'a nisdə'onə'. ⁵⁴ Na' ze'e besyə'əchoje' barcon' catə'əczlə besyə'əyombia' beṇə' ca' ža' Genesaretən' Jeso'osən'. ⁵⁵ Na' gwsa'ašdoe' yoguə' yež ca' zjəchi' doxen gan' mbane Genesaretən', na' gosə'əche'e yoguə' beṇə' ca' chsa'acšene zjəxoateze' lao xcamga'aque'enə' par jso'ene' gan' gwse'enene' rson zo Jeso'osən'. ⁵⁶ Na' gatə'ətezə gwyej Jeso'osən' šə lao' syoda, o šə lao' yež ca', con bosə'onite'e beṇə' ca' chsa'acšene do cho'a nezən' na' gwsa'atə'əyoine' Jeso'osən' šə güe'e latjə yesə'əgane' lachga lox xadon che'enə'. Na' yoguə' beṇə' ca' gosə'əgan len besyə'əyaquene'.

7

De'e mal de'en chchoj yichjla'azda'ochon' chonən manch la'azda'ochon'

¹ Baļə beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwsa'aque' Jerosalennə' na' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən'. ² Na' catə' besə'əle'ine' de que baļə disipl che Jeso'osən' bito bosyo'one'e zan las ze'e sa'ogüe', na' gwsa'ogüe' xya contr disipl ca' lao Jeso'osən'. ³ Ca naquə costombr che yoguə' neto' beṇə' Izrael na' mazəchlə che beṇə' fariseo ca' beṇə' ca' leczə zjənaquə beṇə' gwlaž cheto', bito chsa'ogüe' šə cuiṇə' yosyo'one'e zan las, la' can' naquə costombr de'en gosə'ənao de'e xaxta'oto' ca'. ⁴ Catə' chja'aque' gan' chac ya'anə' na' catə' chesyə'əžine' ližga'aque' bito chsa'ogüe' xte catə'əch bagwsa'a gosə'əyib cuinga'aque'. Na' dech de'e zan costombr de'e chəsə'ənaogüe' ca de'en chso'one' xi'ilažə' tas plat chega'aque' ca' na' yesə' de ya, na' no mes chega'aque' segon can' na costombr golən'. ⁵ De'e na'anə' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwse'e Jeso'osən': —¿Bixchen' disipl chio' ca' bito chesə'ənaogüe' costombr ca' de'en bosyo'ocua'anlen de'e xaxta'ocho ca' chio'o? ¿Bixchen' cui chosyo'one'e zan las antslə ze'e sa'ogüe' can' chonto'?

⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Naquən de'e li can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' che le'e beṇə' goxoayag. Bzoje'en nan: Beṇə' Izrael ca' chəsə'əne' de que nada' Diozən' chso'elaogüe'e pero lo'o yichjla'azdaoga'aque'enə' chesə'əgue'ine' nada'.

⁷ Bitobi zejen de'en chəsə'əne' chso'elaogüe'e nada', chedə' la' choso'osed choso'olo'ine' beṇə' costombr de'en gwsa'aljlažə' beṇə'chən'.

⁸ Le'e chbejyichjle de'en non Diozən' mendad gonle na' con naozechle costombr golə de'en əbxə beṇə'chən', ca de'en chi'ichgua yichjle cheyible no yesə' na' no tas plat chele zan las ze'e gwchinlen na' chi'ichgua yichjle gonle de'e zan de'e zjənac ca'.

⁹ Na' goze'e Jeso'osən' lega'aque': —¿Echaquele güenchguan' chonle chbejyichjle de'en non Diozən' mendad gonle parzə nich naole costombr chelen'? ¹⁰ Le'e nale de que chzenagle che de'en bzoj de'e Moizezən'. De'e Moizezən' bzoje' can' gož Diozən' le', nan: “Le'e gwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale.” Na' leczə bzoje': “Notə'ətezle šə chžia

chnitə'ale xaxna'ale cheyalə' gatle.” ¹¹ Pero na' le'e nale de que notə'atezə beṇə' guac ye'e xaxne'enə': “Bitoch gaquəlena' le'e chedə' yoguə' mech o bien de'en naquə gona' par gaquəlena' le'e naquən Corban” (zeje dižə' naquən che Diozən'). ¹² Na' šə ca' ye'e xaxna' be'enə', le'e natele de que bitoch cheyalə' gaquəlene' xaxne'enə'. ¹³ Na' de'en naozechle costombr golə chele de'en nale naquə de'e žialaoch, bachonle lei che Diozən' ca to de'e cui bi bi zaque'e. Na' de'e zan de'e zjənaquə ca de'e quinga chonle.

¹⁴ Nach Jeso'osən' bolgüiže' beṇə' ca' zjənžaguən' par gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Yoguə'ale le'e gwzenag de'en nga əṇia' le'e nič šejni'ilen. ¹⁵ Bito nacho de que de'en che'ej chaochon' chonən manch la'aždaochon'. De'e mal de'en chchoj yichjla'ažda'olen' lenṇə' chonən manch la'ažda'olen'. ¹⁶ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

¹⁷ Catə' beza' Jeso'osən' gan' nitə' beṇə' ca' na' beyo'e liže'enə' disipl che' ca' gosə'əṇabene' le' bi zejen jemplan'. ¹⁸ Nach gože' lega'aque': —Elezə lenle bito chejni'ile de que de'en che'ej chaochon' bito gaquə gonən manch la'ažda'ochon'? ¹⁹ De'en che'ej chaochon' bito cho'on yichjla'ažda'ochon' sino que chjche'en lo'o le'echon' na' chžin or cheden.

(Can' gwne' blo'e de que yoguə' yelə' guaon' zjənaquən güen par gaochon.) ²⁰ Na' gwne': —De'en chchoj yichjla'ažda'olen' lenṇə' chonən manch la'ažda'olen'. ²¹ Na' lo'o yichjla'aždao' beṇəch na'anə' chchoj yoguə' xbab mal quinga, ca de'en nan yesə'əgo'o xtoga'aque' na' yesə'əbejyichje' no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par yesyə'əzolene' beṇə' yoblə, na' ca de'en nan so'ote' beṇə'. ²² Na' leczə lo'o yichjla'aždao' beṇəch na'anə' chchoj xbab mal de'en nan yesə'əbanga'aque' bi de'e de che beṇə', na' yesə'əzelaže'e bi de'e de che beṇə', na' so'one' de'e mal, na' yesə'əxoayague' beṇə', na' so'onlene' cuerp chega'aque'enə' de'en naquə de'e yelə' zto', na' sa'acxi'i ljuežjga'aque', na' yoso'ožia yoso'onite'e ljuežjga'aque', na' sa'alaže'e na' nan so'one' de'en cui zaque'e. ²³ Yoguə' de'e mal ca' de'en zjənac ca' chchojən yichjla'aždao' beṇə', na' chac manch la'ažda'oga'aque'enə'.

To no'olə cui naque' beṇə' Izrael chonlilaže'e Jeso'osən'

²⁴ Beza' Jeso'osən' latjən' len disipl che' ca' par ja'aque' galə'əzə gan' mbane Tiro na' Sidon. Na' gwso'e to lo'o yo'o na' bito gone'e Jeso'osən' no əṇeze gan' nite'enə', pero bia'aczə bito goquə yesə'əcuašə' cuinga'aque'. ²⁵⁻²⁶ Na' zo to no'olə Sirofenisia beṇə' chšil dižə' griego na' zo to bi'i no'ol che' yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'obo'onə'. Na' lgüegwzə bene no'olən' rson gan' zo Jeso'osən', na' gwyeje' bzo xibe' lao Jeso'osən'. Na' gotə'əyoine' Jeso'osən' yebeje' de'e xio' ca' yo'o yaz yichjla'aždao' xi'ine' no'olən'. ²⁷ Pero na' Jeso'osən' gože'ene': —Cheyalə' güe'echo latjə zgua'atec əsa'o bi'i checho ca' na' techlə əgguaə xico'ochon', chedə' bito naquən güen yeca'acho yelə' guaə che xi'inchon' na' əgwnežjwchon gao xico'ochon'.

²⁸ Na' gocbe'i no'olən' bsaquə'alebe Jeso'osən' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael ca beco', nach gože'ene': —Leiczədon' Xana'. Pero xico'ocho ca' bian' nitə' xan mesən' guaquə əsa'ob pedas yelə' guaon' de'en choso'osan xi'incho ca' lao yon'.

²⁹ Nach Jeso'osən' gože'ene': —No'olə, güenchguan' bagwnao'. Guaquə yeyejo' ližo'. Babechoj de'e xio' de'en gwyo'o gwyaz yichjla'aždao' xi'inə'onə'.

³⁰ Na' catə' bežin no'olən' liže'enə', xi'ine'enə' debo' lao xcambo'onə' na' babechoj de'e xio'onə' gwyo'o gwyaz yichjla'ažda'obo'onə'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' ncuež nague' na' leczə bito goquə əne' binlo

³¹ Gwde na' Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' latjən' gan' mbane Tiro na' besyə'ədie' gan' mbane Sidonṇə' na' yež ca' zjəchi' gan' mbane Decapolis par besyə'əžine' nisdəo' Galilean'. ³² Na' galə'əzə nisdə'onə' besyə'əžague' beṇə' ca' zjənche'e to beṇə' cuež na' leczə bito goquə əne' binlo, na' gwsa'atə'əyoine' Jeso'osən' əxoə ne'enə' be'enə' par nič yeyaquene'. ³³ Jeso'osən' gwche'ene' partlə gan' cui no beṇə' nitə' na' bzeb xbene'enə' lo'o nag be'enə' chopə la'a, na' btop xene'enə' xbene'enə' nach gwdane' ložə' be'enə'. ³⁴ Nach Jeso'osən' bgüie' yobalə, na' gwcua'alaže'e gwne': —Efa! —zeje dižə' “jByaljo!”

³⁵ Nach byaljo nag be'enə', na' lecza lože'enə' beyaquen, na' goc gwne' binlo. ³⁶ Na' Jeso'osən' bene' mendad len beṇə' ca' cui so'e dižə' che de'en babene', pero mazəchlə gwso'one' gwso'e dižə' chei. ³⁷ Na' lechgualə besyə'əbane beṇə' ca' na' gwse'e ljuežjga'aque': —Chac chone' yoguə'əlo' na' yoguə' de'en chone' chone'en binlo. Chone' par nič chesyə'əyene beṇə' cuež ca' na' par nič chesyə'əne beṇə' mod ca'.

8

Jeso'osən' bguaogüe' tapa mil beṇə'

¹ Na' goquən' besə'əžag beṇə' zan gan' zo Jeso'osən', na' bito bi de čhega'aque' par əsa'ogüe'. Nach Jeso'osən' goxe' disipl che' ca' na' gože' lega'aque': ² —Lechgualə cheyašə'əda' beṇə' quinga. Bagog šonə ža nite'e nga len chio'o, na' bitobi de de'e əsa'ogüe'. ³ Šə yosa'aga'aca'ane' sin cui bi əgwnežjua' əsa'ogüe', gosyə'əcholene' tnezən', la' bale' za'aque' zitə'.

⁴ Nach disipl che' ca' gwse'ene': —Gan' zocho nga naquən to latjə ga cui nono nla'. ¿Gaxa əželecho de'e əsa'o yoguə' beṇə' zan quingan'?

⁵ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Balə yetxtil čechon' de?

Nach gwse'ene': —Gažən.

⁶ Nach Jeso'osən' bene' mendad yesə'əbe' beṇə' ca' lao yon'. Na' bexe'e yetxtil dao' ca' gažə na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Nach bzoxje'en bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che yoguə' beṇə' ca'. ⁷ Na' lecza de to čhopə bel ya'a dao', na' Jeso'osən' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' por lega'aque'əb, nach bene' mendad len disipl che' ca' əso'e che che beṇə' ca'. ⁸ Na' yogue'e gwsa'ogüe' xte ca gwse'eljene'. Nach pedas ca' de'en besyə'əga'annə' bosyotobə disipl ca' len, na' gwsa'aquən gažə žomə. ⁹ Na' beṇə' ca' gwsa'o yetxtilən' len bel ya'anə' zjənaquə do tapa mile'. Gwde na' bosa' Jeso'osən' lega'aque'. ¹⁰ Nach le' gwyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca' na' ja'aque' distrit gan' nzi' Dalmanota.

Beṇə' fariseo ca' gosə'ənabene' Jeso'osən' gone' to de'e yesə'əle'ine' le'e yoban'

¹¹ Na' besə'əžin balə beṇə' fariseo gan' zo Jeso'osən' na' gwzolao gwsa'acyože'ene'. Na' gosə'ənabene' le' gone' to miłagr de'e yesə'əle'ine' le'e yoban' gwsa'aquene' šə cui gaquə gone'ennə'. ¹² Jeso'osən' gwcua'alaže'e na' gože' lega'aque': —Le'e mbanle na'a chṇable gona' to de'e le'ile le'e yoban' par nič ənezele šə Diozən' bsele'e nada'. Pero de'e li chnia', le'e, bitobi bi gona' de'e le'ile le'e yoban'.

¹³ Na' beyož gwna Jeso'osən' ca' beze'e len disipl che' ca' gan' nitə beṇə' ca', na' besyə'əyo'e lo'o barcon' na' besyə'əlague'e yešla'alə nisda'onə'.

De'en chsed chlo'i beṇə' fariseo ca' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'

¹⁴ Na' disipl che' ca' gwsa'acbe'ine' de que gwsa'anlaže'e əso'oxe'e yetxtil de'en əsa'ogüe'. Toga yetxtilən' de čhega'aque' lo'o barcon'. ¹⁵ Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' gože': —Legapə cuidad len xna' cuazi che beṇə' fariseo ca' na' che beṇə' ca' chso'on txen len Erodən'.

¹⁶ Pero disipl che' ca' bito gwse'ejni'ine' bi zejen de'en gože' lega'aque' ca', nach gwse' ljuežjga'aque': —Gwne' ca' čhedə' gonlažə'əcho gua'acho yetxtilən'.

¹⁷ Jeso'osən' goche'ine' can' gwse'e ljuežjga'aque', nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chonle xbab che yetxtilən' de'en gonlažə'əlen'? ¿Ecabiṇə' šejni'ile bi zeje de'en gwnia' le'e? ¿əna' bito chonle xbab chei? ¿Ebia'aczə ne'e nchol yichjla'ažda'olen'? ¹⁸ ¿Ebito chle'ile de'en chona'? na' ¿əbito chenele de'en chzejni'ida' le'e? ¿Ebito za'alažə'əle miłagr de'en babena'? ¹⁹ Catə'an bguaogua' gueya'a mil beṇə' byo len gueyə'əzə yetxtil dao' ¿balə žomə pedas yetxtilən' botoble de'en besyə'əga'an'?

Nach gwse'ene': —Šižin žomən'.

²⁰ Na' gozna Jeso'osən': —Catə' bguaogua' tapa mil beṇə' byo len gažə yetxtil ¿balə žomə pedas yetxtil ca' botoble de'en besyə'əga'an'?

Nach gwse'ene': —Gažə žomən.

²¹ Nach gože' lega'aque': —¿Ebia'aczə bitonə' šejni'ile bi zejen de'en gwnia' le'e?

Jeso'osən' beyone' jəlao to beṇə' l̥chol̥ yež de'en nzi' Betsaida

²² Gwde de'e ca' besə'əžine' Betsaidan'. Na' beṇə' Betsaida ca' jso'e to beṇə' l̥chol̥ lao Jeso'osən', na' gwsa'atə'əyoine' le' cane'ene' par ničh yele'ine'. ²³ Na' Jeso'osən' beṅe'e na' be'enə' na' gwche'ene' fuerlə yežən' na' gwdeb xene'enə' jlao be'enə' nach gwdane'ene'. Nach gwṇabene' le' šə bachac le'ine' latə'. ²⁴ Beṇə' l̥chol̥ən' bgüie' na' gože' Jeso'osən': —Chle'ida' beṇə' can' chle'icho yag ca', pero chesə'ade'.

²⁵ Nach Jeso'osən' gwdane' jlao be'enə' de'e yoblə, nach be'enə' bgüiayan'e, na' beyaque jelaogüe'enə' na' bele'ine' binlo. ²⁶ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito šejo' lao' yežən', na' nic no yo'o can' babena' len le'.

Na' bose'ene' beyej liže'enə'.

Bedən' gwne' che Jeso'osən' de que Diozən' bsel̥e'ene' par gaquəlene' beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' ṇasyon che'enə'

²⁷ Na' Jeso'osən' len disipl che' ca' gwsa'aque' ja'aque' yež ca' de'en zjəchi' gan' mbane Sesarea de Filipino. Na' lao zja'aque' tnezən' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —¿Bi chesə'əna beṇə', non' naca' nada'?

²⁸ Nach gwse'ene': —Bałe' chesə'əne' de que naco' de'e Juan ben' bchoa beṇə' nis. Na' yebale' chesə'əne' de que naco' profet Liaz ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' yebale' chesə'əne' de que naco' yeto profet beṇə' leczə be' xtižə' Diozən' cana'.

²⁹ Nach gože' lega'aque': —¿Chexa le'e? ¿bi nale non' naca' nada'?

Nach Bedən' gože'ene': —Le' naco' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' neto' bagwleje' par naquəto' ṇasyon che'enə'.

³⁰ Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇə' ca' zjənaquə ṇasyon che'enə'.

Jeso'osən' gwdixjue'ine' disipl che' ca' de que gate'

³¹ Nach gwzolao Jeso'osən' bsed blo'ine' disipl che' ca'. Na' bzenene' lega'aque' de que de'e zan cheyalə' chi' saquə' le' naque' ben' bselə' Diozən' golje' beṇəch. Na' gwne' de que beṇə' golə beṇə' blao che ṇasyon Izrael cheton' na' beṇə' gwnabia' che bxož cheto' ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisežən' bito se'ejle'e che'. Nach gože' disipl che' ca' de que beṇə' blao ca' so'ote'ene', pero na' yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'. ³² Yoguə' de'e ca' gož Jeso'osən' disipl che' ca' clar. Nach Bedən' gwleje' Jeso'osən' latə' dao' ca'alə par gwdile'ene'. ³³ Pero na' Jeso'osən' gwyečje' na' bgüie' disipl che' ca' na' gwdile' Bedən', gože' gwxiye'enə' de'en chnabia' yičhja'aždao' Bedən': —Gwčhi'izə' ca'alə Satan.

Nach gože' Bedən': —Chono' xbab che de'en chacdo' gaquən güen na' bito chono' xbab naquən' chene'e Diozən' gaquə.

³⁴ Nach Jeso'osən' goze'e disipl che' ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjənžaguən' gože': —Notə'ətezle šə chene'ele gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia', cheyalə' əchojyichjle de'en chene'ele gon cuinle par ničh gonle con can' chene'e Diozən', na' bitobi gaquele che de'en chi' saquə'əle la'anə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz, con gonlilažə'əle nada' na' gwzenagle chia'. ³⁵ Na' notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par ničh cui chi' saque'e o par ničh cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' chi' saque'e o so'ot beṇə' le' chedə' chonlilaže'e nada' na' chedə' chejle'e dižə' güen dižə' cobə chia'anə', be'enan' əbane' zejlicane. ³⁶ Bitobi de'e güen gaquə che to beṇə' la'anə'əczə ṇabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e zejlicane. ³⁷ La' bitə'ətezə de'e gatə' che' bito gaquəlenən le' par ničh cui cuiayi'e zejlicane. ³⁸ Notə'ətezle šə cheto'ile chia' na' che xtižə'anə' lao beṇə' güen de'e mal ca' beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən', leczə ca' nada' yeto'ida' chele, nada' naca' ben' bselə'

Diozən' golja' beṇaḥ. Yeto'ida' chele catə'an yida' de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən' na' nchi'a angl chia' ca'.

9

¹ Nach goze'e Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e de que balle cabiṇə' gatle catə'an le'ile can' gon Diozən' əgwlo'e yelə' guac xen che'enə' par nabi'e beṇaḥən'.

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

² Gwde xop ža gwna Jeso'osən' de'e ca', gwche'e Bedən' len Jacobən' len Juannə', con lega'acze' ja'aque' to lao ya'a sibə. Na' lao nite'e lao ya'anə' besə'əle'ine' beža' can' goquə Jeso'osən'. ³ Na' xalane'enə' goctitən na' beyaquən šyiš xilə' juisy. Beyaquən šyiš xilə' juisyəch cle ca che notə'ətezəchlə beṇə' chac chib lachə' yežlyo nga. ⁴ Na' besə'əle'ine' Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' na' leczə besə'əle'ine' de'e Moizezən' chso'elene' Jeso'osən' dižə'. ⁵ Nach gož Bedən' Jeso'osən': —Xanto', güenchgua zocho nga na'a. ¿Egüe'endo' gonto' šonə ranš?, ton par le', na' ton par Moizezən' na' yeton par Liazən'.

⁶ Gože'ene' ca' chedə' bito bene' xbab che de'en gože' tant besə'əžebe'. ⁷ Nach betj to bejw bcuašə'an lega'aque', na' lo'o bejon' gwse'enene' gwna Diozən': —Benga Xi'ina' ben' chacchgüeida' chei. Che le'enə' le'e gwzenag.

⁸ Na' choso'ogüiate' ca' catə'əczla con cuich no no besə'əle'ine' sino yetozə Jeso'osən'.

⁹ Na' gwde na' lao chesyə'əyetje' ya'anə', Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' cui no no əso'elene' dižə' che de'en babesə'əle'ine'enə' xte catə'əch so'ot beṇə' ca' Jeso'osən' ben' bselə' Diozən' golje' beṇaḥ na' yebane' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁰ De'e na'anə' bito bi dižə' gwso'elene' yeziquə'əchlə beṇə'. Pero bito gwse'ejni'ine' bi zejen xtižə' Jeso'osən' de'en gwne' yebane' ladjo beṇə' guat ca' na' gosə'əṇabe' ljuežjga'aque' bi zejennə'. ¹¹ Nach gwse'e Jeso'osən': —Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lein' choso'osedene' neto' de que zgua'atec profet Liazən' ben' gwzo cana' cheyalə' yide' lao yežlyo nga de'e yoblə antslə ze'e yidə ben' əselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. ¿Bixchen' chesə'əne' ca' ža?

¹² Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə can' chesə'əne' de que profet Liazən' ben' gwzo cana' leteque' yide' de'e yoblə par yeyone' yoguə'əlo' de'en cheyalə' yeyac. Na' leczə ca' nyoj Xtižə' Diozən' nan de que ben' əselə' Diozən' galje' beṇaḥ na' de'e zan de'e chi' saque'e. Beṇaḥən' so'onene' le' ca'aczə to beṇə' cui bi bi zaque'e. ¹³ Pero na' əchnia' le'e de que babidə ben' bedəyen can' ben Liazən' na' beṇə' Izrael gwlaž checho ca' gwso'onene' le' con ca gwse'enene' can' nyoj Xtižə' Diozən' gaquə.

Beyon Jeso'osən' to bi'yo'o yaz de'e xio'

¹⁴ Na' catə' besyə'əžine' gan' besyə'əga'an disipl ca' yelə', besə'əle'ine' beṇə' zan, zjənyečje' disipl ca'. Na' leczə nitə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' chsa'acyože' disipl che Jeso'osən'. ¹⁵ Nach catə' besə'əle'i yoguə' beṇə' ca' nžaguən' Jeso'osən' besyə'əbanchgüeine'. Nach gwsa'acdoe' jəsə'əšague'ene' na' gwso'olgüiže'ene'. ¹⁶ Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —¿Bi dižə'an cho'elenle beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'?

¹⁷ Nach entr beṇə' ca' zjənžaguən' toe' gože'ene': —Xana', nchi'a xi'ina' nga. Yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'obo'onə' na' chonən par ničh nacbo' mod. ¹⁸ Na' gatə'ətezə zobo' catə' chṇizən lebo' chchixən lebo' lao yon', na' chla' bžin' cho'abo'onə', na' chaoyejə leybo'on na' chatbo' šlat. Bagotə'əyoida' disipl chio' ca' par ničh yesyə'əbeje' de'e xi'onə' yo'o yaz yichjla'ažda'obo'onə', pero bito gwsa'aque' yesyə'əbeje'en.

¹⁹ Nach gož Jeso'osən' beṇə' ca' ža'anə': —Le'e nitə'əle nga, ¿bixhexan' cui chejle'ele chia'? Bachac sša zoa' napa' yelə' chxenlažə' len le'e. ¿Batxan' šejle'ele chia'?

Nach gože' xa bida'onə': —Doa' xi'ino' nga.

²⁰ Na' catə' zjso'ebo' lao Jeso'osən', ble'i de'e xio'onə' Jeso'osən' na' bnizən bida'onə', na' benən par nič lechguale gwyazbo' šonŋə', na' bchix btołən lebo' lao yon', xte bla' bžin' cho'abo'onə'. ²¹ Nach Jeso'osən' gože' xabo'onə': —¿Šna bagoc chacbo' ca'?

Nach xabo'onə' gože' Jeso'osən': —Dezd bida'otebo'. ²² Zan las ben de'e xi'onə' par jechazbo' do lao yi' na' bχopən lebo' do lo'o nis par gatbo'. Šə bi de'e guac gono' par gaquəleno' neto', beyašə'əlažə'əšguei neto'.

²³ Jeso'osən' gože'ene': —Šə chejli'o chia', goyona'abo', la' chac chona' bitə'ətezə, con šə chejli'o chia'.

²⁴ Nach xabo'onə' le'e gožte' Jeso'osən': —Chejli'a chio'. Goclenšga nada' par nič šejle'echa' chio'.

²⁵ Na' catə' Jeso'osən' ble'ine' bachesə'əžag beŋə' zan, nach gwdile' de'e xio'onə', gože'en: —De'e xio', chono' par nič bi'i nga nacbo' mod na' ncuežbo'. Chona' mendad yechojo' yichjla'aždao' bi'i nga na' cuatəch yeyo'o yeyazo' de'e yoblə.

²⁶ Nach de'e xio'on bgosya'an lebo' na' benən par nič lechguale fuert gwyazbo' šonŋə' de'e yoblə nach bechojən lebo' na' bocua'aŋən lebo' ca'aczə to bi'i guat. Na' beŋə' zan gosə'əne' de que gotbo'onə'. ²⁷ Pero na' Jeso'osən' bexe'e na'abo'onə' par bezoža'abo'.

²⁸ Nach Jeso'osən' gwyo'e to lo'o yo'o na' disipl che' ca' gosə'əbigue'e gan' zo toze', na' gwse'ene': —¿Bixchexaczxan' cui goquə yebejto' de'e xi'onə' ža?

²⁹ Nach gože' lega'aque': —Par nič gaquə yebejle de'e xio' ca' de'en zjənaquə ca de'en bebeja' yichjla'aždao' bi'i nga, cheyalə' co'o gwchejle cui ye'ej gaole nič gontezə gonle orasyon.

De'e yoblə gwdixjue'e Jeso'osən' de que gate'

³⁰ Na' catə' besa'aque' latjən' besyə'ədie' gan' mbane Galilean', pero Jeso'osən' bito gone'ene' yesə'əneze beŋə' gan' zoe'. ³¹ Con disipl che' ca'azə əbsed əblo'ine'. Na' gože' lega'aque' de que le' naque' ben' bselə' Diozən' golje' beŋəch. Na' gaque' lao na' beŋə' na' so'ote'ene', nach yeyon ža yebane' ladjo beŋə' guat ca'. ³² Pero na' disipl ca' bito gwse'ejni'ine' dižə' de'en be' Jeso'osən' na' besə'əžebe' par yesə'əŋabene' le' bi zejen de'e gože' lega'aque'enə'.

Gwsa'acyožə disipl che' ca' noe' naquə blaoch

³³ Jeso'osən' len disipl che' ca' besyə'əžine' liž Jeso'osən' de'en zo Capernaunnə', na' lao bazjənite'e liže'enə' gože' lega'aque': —¿Bi porən' chacyožle tnezən'?

³⁴ Nach disipl che' ca' bito bosyo'oži'e xtiže'enə', chedə' gwsa'aque'ne' zto' de'en gwsa'acyože' entr lega'aque' noe' naquə blaoch. ³⁵ Gocbe'i Jeso'osən' xbab chega'aque'enə' na' gwchi'e na' goxe' disipl che' ca' par gosə'əbigue'e laogüe'enə', na' gože' lega'aque': —Notə'ətezle šə chene'ele gacle beŋə' blaoch, cheyalə' gonle xbab che cuinle de que bitobi zaquə'əle, na' cheyalə' gaquəlen ljuēžjle ca to mos.

³⁶ Nach goxe' to bidao' na' bzeche'ebo' laoga'aque'enə' nach gwlene'ebo', gože' lega'aque': ³⁷—Šə chonle güen len bidao' nga o notə'ətezəchlə bidao' laogüe de'en chaquale chia', choncze güen len nada'anə'. Na' catə' chonle güen len nada', lecza choncze güen len Diozən' ben' bselə' nada'.

Ben' cui chon contr chio'o txenczən' chone' len chio'o

³⁸ Nach Juannə' gože'ene': —Maestr, babežagto' to beŋə' cho'e la'onə' par chebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beŋə' na' bžonto' gone' ca' chedə' bito chone' txen len chio'o.

³⁹ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito gwžonle gone' ca', chedə' notə'ətezə beŋə' cho'e la'anə' par gone' to milagr, bito gaquə bi əne' contr nada'. ⁴⁰ Šə to beŋə' cui chone' contr chio'o, txenczən' chone' len chio'o. ⁴¹ Na' notə'ətezə beŋə' gaquəlen le'e laogüe de'en naole nada' la'anə' tbaszə nis gone' ye'ejle, be'enə' gon ca' de'e licza gona' ca soe' mbalaz catə' yežine' yoban'.

Bito cheyalə' goncho ca əxopə beṇə' yoblə gone' de'e mal

⁴² Probchguazə ben' gon par niç əxopə to beṇə' chonlilažə' nada' gone' de'e mal, la'anə'əczə ben' əxopən' cuitec bi zaque'e par len beṇəçən'. Nca'alə xneze žalə' yoso'ocheje' yen ben' chon ca' to yej yišə' na' žjəsə'əzale'ene' lo'o nisda'onə' par gate' cle ca soe' gone' ca əxopəch beṇə' so'one' de'e malən'. ⁴³ Šə de'en chonle len na'alənə' chonən par niç əxople gonle de'e malən', güenchlə žalə' əçhog na'alən' cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze nacle beṇə' na' chog yežinle lao Diozən' na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən' de'en cui chyol. ⁴⁴ Zejlīcanē yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' chedə' cuat yol yi'inə'. ⁴⁵ Na' šə de'en chonle len ni'alənə' chonən par niç əxople gonle de'e malən', güenchlə žalə' əçhog ni'alən' cle ca əxople gonle de'e malən'. Nca'alə xneze yežinle lao Diozən' nacle beṇə' coj na' əbanle zejlicane cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən' de'en cui chyol. ⁴⁶ Zejlīcanēn' yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' chedə' cuat yol yi'inə'. ⁴⁷ Na' šə de'en chle'ile len jelaolen' chonən par niç əxople gonle de'e malən' yejni'alə žalə' cuejlen, chedə' nca'alə xneze nacle beṇə' lçhol yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e na' əbanle zejlicane, cle ca cuiayi'ilenlen txen lao yi' gabilən'. ⁴⁸ Zejlīcanēn' yesə'əžaglaochgua beṇə' ca' yesyə'əžin lao yi' gabilən' chedə' cuat yol yi'inə'.

⁴⁹ Bxoz ca' chso'ose' zedə' lao xpelə' bia ca' choso'ozeye' chso'elaogüe'e Diozən' par niç belə'an chaquən xi'ilažə'. Na' de'en chsi' Diozən' xneze chyi' chzaquə'əcho, chone' ca' par niç chaquəch yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone' xi'ilažə'. ⁵⁰ Nezecho de que zedə' naquən güen na' chonən par niç cui chbiayi' yid belə'an, pero šə zedə'an bitoch bi zxi' naquən, bitoch bi zaquə'an na' bito gaquə goncho ca yeyaquən zxi' de'e yoblə. Na' par niç gacle ca zedə' de'en naquə zxi' cheyalə' gacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə', na' so cuezle binlo len ljuežjle.

10

Bito yela'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə' yoblə

¹ Jeso'osən' len disipl che' ca' besa'aque' Capernaunnə' na' ja'aque' yež ca' zjəchi' gan' mbane Jodean' na' yež ca' zjəchi' yešlā'alə yao Jordannə'. Na' besə'əžag beṇə' zan gan' zoe'enə', na' de'e yoblə bzejni'ine' lega'aque' con can' chzejni'iczene' lega'aque'. ² Nach balə beṇə' fariseo ca' gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən' par niç yesə'əbejene' dižə' de'e yesə'əchine' contr le', na' gosə'əṇabene' le' šə de lsens par beṇə' nšagna' yele'e xo'ole'. ³ Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Naquən' nyoj lei de'en bzoj de'e Moisezən'? ¿Bin' bene' mendad gonle?

⁴ Nach beṇə' fariseo ca' gwse'e Jeso'osən': —De'e Moisezən' be'e latjə əgwcos ben' nšagna'anə' to act ga güe'en dižə' de que besyə'əle'enə', nach cuejyichje' no'ol che'enə'.

⁵ Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e Moisezən' be'e latjə yela'a no'ol chele chedə' nacle beṇə' yichjla'aždao' žod. ⁶ Bablabczle can' nyoj Xtižə' Diozən' nan de que catə'an gwxe yežlyon' Diozən' bene' beṇəçən' beṇə' byo na' no'olə. ⁷ Na' leczə nan: “Beṇə' byonə' le'e xaxne'e par əgwšagne'e si'e to no'olə. ⁸ Nach beṇə' ca' yoso'ošagna'anə' əsa'aque' tozə.” De'e na'anə' bitoch əsa'aque' chopə beṇə', sino que əsa'aque' tozə beṇə'. ⁹ De'e na'anə' notono cheyalə' yola'a lega'aque' la' Dioz nan' banone' lega'aque' tozə beṇə'.

¹⁰ Na' catə' Jeso'osən' len disipl che' ca' besyə'əžine' yo'o gan' gosə'ənitə' disipl che' ca' gosə'əṇabene' le' bi zejen de'en gože' beṇə' fariseo ca'. ¹¹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Notə'ətezə beṇə' chela'a no'ol che'enə' par yeque'e no'olə yoblə tozəczə ca malən' chone' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoi. ¹² Na' notə'ətezə no'olə yele'e be'en che'enə' par yeque'e beṇə' yoblə, leczə tozəczə ca malən' chon no'olən' len de'en chon beṇə' chgo'o xtoi.

Jeso'osən' bene' orasyon par bidao' ca'

13 Na' ja'ac beṇə' əjso'e bidao' lao Jeso'osən' par nich əxoa ne'enə' yichjga'acbo' na' gone' orasyon chega'acbo'. Pero disipl che' ca' gosə'dilē' beṇə' ca' zjsoa' bidao' ca'. 14 Catə' ble'i Jeso'osən' can' chso'on disipl che' ca', bže'e nach gože' lega'aque': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwžonle. Na' əchnia' le'e, beṇə' ca' choso'ozexjw yichjga'aque' lao Diozən' ca' bidao' ca' choso'ozexjw yichjga'acbo' lao xaxna'aga'acbo' lega'acze'enə' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'. 15 Bidao' ca' bito chso'on cuinga'acbo' xen, na' de'e li chnia' le'e, notə'atezle šə cui yeyacle ca' bidao' par güe'ele latjə ṇabia' Diozən' le'e, bito gaquə yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

16 Nach Jeso'osən' gwlene' bidao' ca' na' gwxoə ne'enə' yichjga'acbo'onə', na' bene' orasyon par lega'acbo'.

Beṇə' güego' ben' goquə beṇə' gwni'a be'elene' Jeso'osən' dižə'

17 Na' ze'e yesa'aque' latjən' to beṇə' güego' gwsa'adoe' bžine' gan' zo Jeso'osən' na' bzo xibe'en lao Jeso'osən'. Na' gože'ene': —Maestr, le' naco' beṇə' güen, gwna nada' bi de'en cheyalə' gona' par gatə' yelə' mban zejlicane chia'.

18 Na' par nich gonch be'enə' xbab che de'en gwne', Jeso'osən' gože'ene': —iBixchen' nao' de que beṇə' güen nada'? Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' güen. 19 Nezdə' bin' na lein': “Cui co'o xtole, na' cui cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə; cui gotle beṇə'; cui cuanle; bito gacle testigw fals contr sa'aljuežjle; bito xoayagle sa'aljuežj beṇachle; legwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale.”

20 Nach beṇə' güegon' gože' Jeso'osən': —Maestr, yoguə'əlol de'e ca' chzenaga' chei dezd xcuidə'ətia'.

21 Jeso'osən' bgüie' be'enə' na' goquene' che' na' gože'ene': —Tozə de'en ne'e chac falt gono'. Jəyeyetə' yoguə'əlol de'en de chio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇə' yašə'. Nach da denao nada' la'aṇə'əczə šə gonclən byen gato' to le'e yag coroz. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', so' mbalaz.

22 Pero na' beṇə' güegon' beyož gož Jeso'osən' le' ca', lechgualē trist gwzoe' chedə' la' to beṇə' gwni'achguan' naque', na' beza'achoe' trist.

23 Nach Jeso'osən' bgüie' beṇə' güegon', na' gože' disipl che' ca': —Zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə ṇabia' Diozən' le'.

24 Na' besyə'əbanchgüei disipl che' ca' can' gože' lega'aque' che beṇə' gwni'anə', nach de'e yoblə goze'e Jeso'osən' lega'aque': —Xi'indaogua'a, de'e li šə to beṇə' zoe' lez gaquəlen yelə' gwni'a che'enə' le' zdebəchgua naquən par žjəyezoe' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

25 Zdebəchlə naquən che to beṇə' gwni'anə' güe'e latjə ṇabia' Diozən' le' cle ca to camey teb to lo'o nag yešə'.

26 Nach disipl che' ca' catə' gwse'enene' xtiže'enə' besyə'əbanchgüeine' na' gwse' ljuežjga'aque': —Notono gaquə yechoj xni'a de'e malən' šə ca'.

27 Jeso'osən' bosgüie' lega'aque' na' goze'e: —Benachən' bito gaquə so'one' ca yesyə'əchoje' xni'a de'e malən', pero Diozən' guaquə yebeje' beṇə' xni'a de'e malən'. Diozən' chac chone' bitə'atezə.

28 Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Xanto', neto' bagwlejyichjto' family cheto' ca' na' len yoguə'əlol de'en deito' par chonlilažə'əto' le' na' chzenagto' chio'.

29 Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia', šə nole bagwlejyichjle' ližle, beṇə' bišə'əle, beṇə' zanle, xaxna'ale, xo'olle, xi'inle, o yežlyo chele chedə' chzenagle chia' na' chedə' chejle'ele che dižə' güen dižə' cobə chia'anə', 30 Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche lao yežlyo nga clezə ca beṇə' ca' na' de'e ca' gwlejyichjlen'. Na' lecə gon Diozən' par nich əbanle zejlicane. Gone' le'e de'e ca' la'aṇə'əczə lao yežlyo nga de de'e zan de'e chi' saquə'əle.

31 Beṇə' zan zjənaquə beṇə' blao ṇa'a pero gwžin ža catə' cuich əsa'aque' beṇə' blao. Na' beṇə' zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' blao ṇa'a, pero gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao.

De'e yoblə gosyixjue' Jeso'osən' de que gate'

³² Nach Jeso'osən' na' zan disipl che' ca' ja'aque' Jerosalennə'. Na' lao zjəngü'e nezən' Jeso'osən' gwzjalaogü'e laoga'aque'enə', na' besyə'əbanchgüei disipl che' ca' de'en šeje' Jerosalennə' gan' nitə' beṇə' ca' chse'ene so'ot le'. Na' do chesə'əžebze' jəsə'ənaogü'e'ene'. Nach partlə gwlej Jeso'osən' disipl che' ca' šižin' na' gwzolaogü'e' be'elene' lega'aque' dižə' che de'e ca' gaquə che'. ³³ Na' gože' lega'aque': —Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' ṇa'a šejcho Jerosalennə' gan' gaca' lao na' beṇə' gwnabia' che bχoz ca' na' lao na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'. Yesə'əchoglaogü'e'en chia' de que cheyalə' gata', na' leczə so'one' nada' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ³⁴ Na' so'one' nada' borl na' soe' nada' golp na' yoso'oža' xene'e cho'alaogua'anə'. Nach so'ote' nada', pero yeyon ža yebana' ladjo beṇə' guat ca'.

Jacobən' na' Juannə' gosə'ənabe' yesə'əbi'e cuit Jeso'osən' gan' ṇabi'enə'

³⁵ Nach xi'in Sebedeon' Jacobən' len Juannə' gosə'əbigue'e lao Jeso'osən'. Na' gwse'ene': —Xanto', zedəṇabeto' le' to goclen.

³⁶ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Bi goclenṇə' chene'ele gona'?

³⁷ Nach gwse'ene': —Chene'eto' gono' par nič cue'eto' cuito'onə' šla'a güejə catə'an əžin ža ṇabi'o ṇasyon chechonə'.

³⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito chacbe'ile bi de'en chṇabele nada'. ¿Eguaquə saquə'əzi'ile can' saquə'əzi'anə'? ¿Egwzoile gaquə chele can' gaquə chia'anə'?

³⁹ Nach bosyo'oži'e xtiže'enə' gwse'ene': —Gwzuito'.

Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e liczə chi' saquə'əle can' chi' saca'anə', na' de'e liczə gaquə chele can' gaquə chia'anə'. ⁴⁰ Pero bito naquən par əṇia' nada' non' cue' cuitan' catə'an əžin ža ṇabi'anə'. Xa' Diozən' bagwleje' beṇə' yesə'əbe' cuita'anə'.

⁴¹ Nach disipl ca' yeši, catə' gwse'enene' de'en gwse' Jacobən' na' Juannə' le', besə'əže'e lega'aque'. ⁴² Pero Jeso'osən' goxe' yogue'e par nič gosə'əbigue'e laogü'e'enə', na' gože' lega'aque': —Nezele nitə' beṇə' gwnabia' na' beṇə' blaο che to to ṇasyon, na' la fuers chesə'ənabi'e beṇə' ca' nitə' xni'aga'aque'enə'. ⁴³ Pero caguə can' cheyalə' gonle. Šə no le'e chene'ele gacle beṇə' blaο, cheyalə' əgwzexjw yichjle na' gaquəlenle ljuežjle. ⁴⁴ Na' šə no le'e chene'ele gaquəchle blaοch ca beṇə' ljuežjle ca', caguə can' cheyalə' gonle sino que cheyalə' gon cuiṇle ca xmos beṇə' ca' yela'. ⁴⁵ Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' caguə bida' par nič beṇəchən' əsa'aclene' nada', sino que bida' par gaquəlena' beṇəchən', na' par əgwnežjo cuina' chixjua' xtolə' yoguə'əloḷ beṇəchən' catə'an so'ote' nada'.

Jeso'osən' beyone' to beṇə' lchol le Bartimeo

⁴⁶ Jeso'osən' len disipl che' ca' na' len beṇə' zan ca' jəsə'ənao Jeso'osən' besə'əžine' syoda Jericon'. Na' catə' besə'aque' syodan' to beṇə' lchol le Bartimeo, xi'in to beṇə' le' Timeo, chi'e cho'a nezən' chṇabe' carida. ⁴⁷ Na' catə' bene Bartimeon' de que Jeso'osən' be'enə' naquə beṇə' Nasaretən' bazon əžine' gan' chi'enə', nach gwzolao gwne' zižjo gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšguei nada'.

⁴⁸ Beṇə' zan gosə'ədile' beṇə' lcholən' par nič zoe' žizə, pero nachlə gwne' zižjochlə gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin'. Beyašə'əlažə'əšguei nada'.

⁴⁹ Nach Jeso'osən' gwleze' na' gože' beṇə' ca' zjəsə'ənao le': —Le'e gax be'enə'.

Nach gwsa'axe' beṇə' lcholən' par bigue'e lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —Bebei, gwzecha chedə' chaxe' le'.

⁵⁰ Nach beṇə' lcholən' bzalə' xadon che'enə' na' bxite'e bgüigue'e lao Jeso'osən'.

⁵¹ Jeso'osən' gože'ene': —¿Bin' che'endo' gona' len le'?

Nach beṇə' lcholən' gože' Jeso'osən': —Xana', benšga par nič yele'ida'.

⁵² Jeso'osən' gože'ene': —Guaquə yeyejo'. De'en chonlilažo'o nada' bačh goc can' che'endo'onə'.

Na' le'e bele'itei be'enə' na' gwnaogü'e' Jeso'osən' lao zja'aque' Jerosalennə'.

11

Gwso'elaogüe'e Jeso'osän' catä' beyo'e Jerosalennä'

¹ Jeso'osän' len disipl che' ca' na' len beñä' ca' zjäsä'änao lega'aque' besä'əžine' galä'əzä Jerosalennä'. Na' galä'əzä Jerosalennä' zjächi' chopä yež, ton Betfage na' yeton Betania. Zjächi'in frent to ya'a de'en nzi' Ya'a Olibos. Nach Jeso'osän' gwleje' chopä disipl che' ca'.
² Na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yež dao' de'en chi' delant, na' catä' šo'ole lao' yežän', le'ile to borr dao' bia cui nonä' cuia da'ab yag. Na' əsežleb na' əche'eleb ngalä. ³ Na' šä no nabe le'e bixchen' chsežleb, na' ye'elene' de que nada' Xanle chyažjda'ab, na' de que lgüegwzä žjəyesana'ab.

⁴ Nach beñä' ca' bselä' Jeso'osän' gwsa'aque' zja'aque' na' lao zja'aque'enä' besä'əle'ine'eb da'ab yag cuit puert che to yo'o de'en zo cho'a nezän'. Nach bososeže'eb. ⁵ Na' nitä' balä beñä' na' gwse'e disipl ca': —¿Bin' chonle? ¿Bixchen' chsežle borr da'onä'?

⁶ Nach disipl ca' gwse'e beñä' ca' can' gož Jeso'osän' lega'aque' yesä'əne', nach gwso'e latjä bososeže'eb. ⁷ Nach gosä'əche'eb lao Jeso'osän', na' bosoxoa xadon chega'aquen' cožä'əbän', nach gwžia Jeso'osän' leb. ⁸ Na' lao nez gan' zde'enä' beñä' zan gwso'elaogüe'ene' na' bosoošiljue' xaga'aque'enä' gan' zde' žie' borran' na' yebale' gosä'əchogue' xozä' yag de'en ze tcho'a nezän', na' bosä'ənite'en lao nezän'.

⁹ Na' beñä' zan gosä'əbialao lao Jeso'osän' na' leczä beñä' zan jäsä'änao le'. Nach yogue'e gosä'əgüe'e be' lban che' gosä'əne': —Sošgo' mbalaz le' za'o nga, babselä' Xancho Diožän' le'. Goclenšga neto'. ¹⁰ Catec mba gaquä checho de'en baza' ben' nabia' chio'o can' gwnabia' de'e Rei Dabin' cana'. Lenczä le'e nitä'əle gan' zo Diožän' ledoye'ela'oche'.

¹¹ Ca' goquä bežin Jeso'osän' Jerosalennä', na' leczä catä'än gwyo'e yo'odao' əblaonä'. Na' beyož bgüie' yoguä' de'en chac lo'o yo'odao' əblaonä' besa'aque' len disipl che' ca' šižin na' ja'aque' Betanian', chedä' bagol.

Ben Jeso'osän' par nič bgüiž yag yixgüion'

¹² Ža beteyo catä' besa'aque' Betanian' par jäsya'aque' Jerosalennä' de'e yoblä, gwdon Jeso'osän'. ¹³ Na' zitä'älä ble'ine' to yag yixgüio žia xlague'e. Na' gwyeje' jägüie' šä žian yixgüion', pero bitobi bželene', con zlega xlague'e žia, chedä' ca orän' bito naquä tyemp chei. ¹⁴ Nach Jeso'osän' gože' yag yixgüion': —Caneque cuich bi frot cuio'.

Na' gwse'encze disipl che' ca' can' gwne'enä'.

Jeso'osän' bebeje' beñä' ca' chso'on ya'a chyo'o yo'odao' əblao che beñä' Izrael ca'

¹⁵ Gwde na' besä'əžine' Jerosalennä' na' catä' gwyo'o Jeso'osän' chyo'o yo'odao' əblaonä' gwzolaogüe' bebeje' yoguä'älol beñä' ca' chso'on ya'a chyo'onä'. Nach gwlo'on'i'ane'e mes che beñä' ca' choso'oša' mech, na' leczä ca' bene' len yag siy che beñä' ca' əgwso'otä' ngolbexä. ¹⁶ Na' Jeso'osän' bito be'e latjä par yesä'əde notä'ətezä beñä' chyo'o yo'odao' əblaonä' šä zjänoe' yoa'. ¹⁷ Nach bzejni'ine' lega'aque', gože': —Nyojczä Xtižä' Diožän' gan' nan: “Che'enda' yesä'əna beñä' de que ližä'an naquän to latjä gan' so'on beñä' orasyon beñä' ža' yoguä' nasyon ca'.” Pero na' le'e babenlen ca to latjä gan' ža' beñä' bguan.

¹⁸ Na' beñä' gwnabia' che bxoz ca' na' leczä beñä' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizežän' gwse'enene' can' be' Jeso'osän' dižä'änä' na' besyä'əyiljlaže'e naclä so'one' par əso'ote'ene'. Besä'əžebe' cuich yoso'ozenag beñä' chega'aque' chedä' yoguä'əte beñä' bosoozenague' xtiže'enä' na' besyä'əbanene' ca güennä' bzejni'ine' lega'aque'. ¹⁹ Na' catä' bazon gal Jeso'osän' len disipl che' ca' besa'aque' syodan' na' jäsya'əga'änä' Betanian'.

Bgüiž yag yixgüion'

²⁰ Žil beteyo besa'aque' Betanian' par jəya'aque' Jerosalennä' besyä'ədie' gan' zo yag yixgüion' de'en əgwñablažä' Jeso'osän' əbiž. Na' besä'əle'i disipl che' ca' babgüiž do loi.
²¹ Nach Bedän' jsa'alaže'e can' goquän' na' gože' Jeso'osän': —Xana', bgüiašč yag yixgüion' de'en əgwñablažo'o əbiž neje babgüižän.

²² Jeso'osən' gože'ene': —Le'e gonlilažə' Diozən' na' gaquə can' əṇabelene'. ²³ De'e li əchnia' le'e, šə do yichj do lažə'əle chonlilažə'əle Diozən' guaquə ye'ele ya'a nga: “Boša' xišna'onə' na' jəyezo' lo'o nisdə'onə'”, na' gaquə can' chonle mendadən' de'en chejle'ele sin cui chac chop lažə'əle. ²⁴ De'e na'anə' chnia' le'e de que bitə'ətezə de'en chṇabele Diozən' catə'an chonle orasyonṇə', šə chejle'ele de que gone' can' chṇabelene'enə' na' guaquəczən'. ²⁵ Na' catə' solao gonle orasyonṇə', šə yosa'aləžə'əle bi de'en baben to beṇə' contr le'e, leyezi'ixen che', par nič leczə Xacho Diozən' ben' zo yoban' yezi'ixene' xtolə'əlen'. ²⁶ Pero šə le'e bito chezi'ixenle che sa'aljuežj beṇəchlen' leczə ca' Xacho Diozən' ben' zo yoban' bito yezi'ixene' xtolə'əlenə'.

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

²⁷ Na' besyə'əžine' Jerosalennə' de'e yoblə. Na' catə' balažə' Jeso'osən' chy'o yo'odao' əblaonə', ben' naquəch bχoz əblaoch na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' len beṇə' golə blao che neto' beṇə' Izrael gosə'əbigue'e lao Jeso'osən'. ²⁸ Na' gwse'ene': —¿Nac goquən' gwxi'o yelə' gwnabi'anə', na' non' beṇ le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

²⁹ Jeso'osən' boži'e xtižə'əga'aque'enə' gože': —Leczə de to de'e ṇabda' le'e. Šə gwnale nada' de'en ṇabda' le'e nach əṇia' le'e non' beṇ nada' yelə' gwnabia' par gona' de'e ca' chona'. ³⁰ Leṇašc nada': ¿non' bselə' de'e Juannə' bide' bchoe' beṇə' nis? ¿EDioz nan' bsele'ene' o šə beṇə' yoblən'?

³¹ Nach boso'oxi'e entr lega'aque' gosə'əne': —Šə ye'echone' de que Dioz nan' bsele'e de'e Juannə' par bchoe' beṇə' nis, na' ye'e chio'o: “¿Bixchexan' bito gwyejle'ele che'?” ³² Na' nic gac ye'echone' de que beṇə' yoblən' əbselə' de'e Juannə'.

Gosə'əne' ca' chedə' besə'əžebe' bi so'on beṇə' ca' zjənžaguən', la' yogue'e gwse'ejle'e de que de'e liczə Diozən' bsele'e de'e Juannə' par be'e xtiže'enə'. ³³ De'e na'anə' gwse'ene' Jeso'osən': —Bito nezeto' non' bselə' de'e Juannə'.

Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Leczə ca' nada' bito əṇia' non' beṇ nada' yelə' gwnabia'anə' par gona' de'e ca' chona'.

12

Jempl che mos mal ca'

¹ Nach Jeso'osən' gwzolaob e' jempl nga bzejni'ine' lega'aque' de que notə'ətezə beṇə' šə chso'onczə yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague' che' yesə'əbi'ayi'e. Na' gwne': —To beṇə' goze' zan yag obasən' yežlyo che'enə'. Na' gwlo'e le'ej doxenən. Na' na'atezə bene' to tanc gan' boso'osi'e obasən' par bchoj xisein'. Na' leczə bene' to campnary gan' yesə'əcua'a beṇə' əsa'ape' güertən'. Nach bene' güertən' lao na' beṇə' par bosə'əgüia boso'oye'en, na' gwde na' gwze'e gwyeje' zitə'. ² Catə' bžin tyemp par yosyo'otobe' cwsešən', bsele'e to mos che' par žjəyexi'e to tlacw cwsešən' de'en cheyalə yezi'e. ³ Pero na' beṇə' ca' chsa'apə yag obas che'enə' boso'onize' mosən', na' gosə'əyine'ene' nach bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'. ⁴ Nach xan yag obasən' bsele'e yeto mosən', na' beṇə' ca' boso'ošize'ene' yej, na' gwso'one' güe' yichje'enə' na' boso'ožia boso'onite'ene'. ⁵ Nach bosselə' xan yag obasən' yeto mosən', na' beṇə' ca' chsa'apə yag obasən' gwso'ote' le'. Na' gwdechlə xan yag obasən' bossele'e mos zanch na' beṇə' ca' chsa'apə yag obasən' gosə'əyine' bale' na' yebale' gwso'ote'.

⁶ Na' zo xi'in tlišə' xan yag obasən', na' chacchgüeine' che'. Nach le'ezelaogüe bsele'e le'. Lo'o yichjla'aždaogüe'enə' goquene': “Gwsa'apəlje' xi'inan' respet yosyo'onežjue'əbo' cwsešən'.” ⁷ Pero na' beṇə' ca' chsa'apə güertən' catə' besə'əle'ine' xi'ine'enə' nach gwse' lježjga'aque': “Bengan' xi'in xan yag obasən', na' le'enə' yega'an len bienṇə'. Leda gotchone' par nič yega'anlencho bien che xē'enə'.” ⁸ Nach boso'onize'ene', gwso'ote'ene', na' besyə'əbeje' cuerp che'enə' fuerlə güertən'.

⁹ Beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gože' beṇə' ca' ža'anə': —¿Nac chactgüeile gon xan güertən' len beṇə' ca'? Žjəyənītaogüe' lega'aque', na' yegüe'e yaguən' lao na' beṇə' yoblə.

¹⁰ ¿Ecabiṇə' šejni'ile bi zejen de'en nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan:

Yej de'en cui gwso'olažə' mues güen yo'o ca', lenṇə' banaquən yej squin.

¹¹ Xancho Diozən' babzoe' yejən' gan' cheyaḷə' son na' de'e zaquə' yebanecho can' bene'enə'.

¹² Nach beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' len beṇə' golə blao ca' gwse'enene' yesə'əzene' Jeso'osən' chedə' gwse'ejni'ine' de que Jeso'osən' be'e jempl nga contr lega'aque' por ni che de'en cui chse'ejle'e che'. Pero bito bi gwso'one' chedə' besə'əžebe' bi so'on beṇə' ca' ža'anə'. De'e na'anə' con besa'aque' gan' zo Jeso'osən'.

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' šə yesə'əyixjue' impuest che gobiernən'

¹³ Na' gwde de'e ca' boso'osele'e baḷə beṇə' fariseo ca' len yebaḷə beṇə' ca' chso'on txen len Erodən' lao Jeso'osən' par yesə'əbe'enaogüe' əchoj dižə' cho'enə' de'en yesə'əchine' par əsa'ogüe' xya contr le' lao beṇə' gwnabia' che gobiernən'. ¹⁴ Nach catə' besə'əžin beṇə' can' lao Jeso'osən' na' gwse'ene': —Maestr, nezetə' de que cho'o dižə' li na' bito chžebo' bin' yesə'əna beṇə' yoblə, chedə' bito chono' cuent che beṇə' šə naque' blao o šə bito naque'. Nezetə' can' chsed chlo'ido' beṇə' de'en chene'e Diozən' goncho naquən dižə' li. De'e na'anə' zedeṇabeto' le' par əṇao' neto' naquən' cheyaḷə' gonto'. ¿Enaquən güen chixjwto' impuest che gobiern roman' o šə bito cheyaḷə' chixjwto'on?

¹⁵ Jeso'osən' le'e gocbe'iteine' caguə do lažə'əga'aque'enə'. Con chse'enene' ye'e lega'aque' to de'e yesə'əchine' contr le'. Nach gože' lega'aque': —¿Bixchen' chene'ele cuejle nada' dižə' de'e əgwchinle contr nada'? Le'e gwlo'i nada' to xmechlen'.

¹⁶ Nach boso'olo'ine' le' ton na' catə' ble'i Jeso'osən' len gože' lega'aque': —¿No diboj cheinə' da' laogüennə', na' no lein' nyoj laogüennə'?

Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar na'anə'.

¹⁷ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e gwnežjo Diozən' de'en cheyaḷə' əgwnežjwlene'.

Nach beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' Jeso'osən' besyə'əbanene' can' gože' lega'aque'.

Gosə'əṇabe' naquən' yesyə'əban beṇə' guat ca'

¹⁸ Na' leczə besə'əžin baḷə beṇə' sadoseo ca' lao Jeso'osən'. Na' beṇə' sadoseo ca' choso'osed choso'olo'ine' de que bito yesyə'əban beṇə' guat ca'. Nach gosə'əṇabene' Jeso'osən' gwse'ene': ¹⁹ —Maestr, de'e Moisezən' bzoje' de que šə to beṇə' byo beṇə' nšagna' gate' na' yega'an no'ol che'enə' sin cui no xi'ine' gwzo, beṇə' bišə' be'enə' bagotən' cheyaḷə' yeque'e no'olənə' par ničh nitə' xi'in dia che de'e beṇə' biše'enə'. ²⁰ Na' goquən' gwnitə' gažə bišə'əga'aque', na' beṇə' nechən' bšagne'e na' catə' gote' notono xi'ine' gwzo. ²¹ Na' beṇə' biše'e əgwchopen' beque'e no'olən', na' leczə got beṇə' əgwchopen' na' notono xi'ine' gwzo. Nach le'egatezə ca' goquə len beṇə' biše'e əgwyonən'. ²² Nach leczə ca' goquə len bišə'əga'aque' ca' yelə' xte besyə'əyatega'aque' besyə'əque'e no'olən' na' besyə'əyatega'aque' gwsa'at na' notoczə no xi'in ga'aque' gwnitə'. Na' gwde gwsa'at beṇə' ca' leczə got no'olən'. ²³ Na' catə' yesyə'əban beṇə' guat ca', ¿noe' entr beṇə' ca' gažə gaquə be'en che no'olən'? La' yogue'en bosyo'ošagna'alene' le'.

²⁴ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito chonle xbab šao', la' bito nezele naquən' nyoj Xtižə' Diozən', na' nic nezele naquən' naquə yelə' guac che Diozən'. ²⁵ Catə'ən yesyə'əban beṇə' guat ca' bito gachia' šə zoso'ošagne'e o šə cui. Na' cana' caguə no yosyo'ošagna'ach. Lebze əsa'aque' len angl che Diozən' beṇə' ca' nitə' yoban'. ²⁶ Na' ca' naquən' chaquele bito yesyə'əban beṇə' guat ca', ¿əbito za'alažə'əle can' nyoj Xtižə' Diozən' de'en bzoj de'e Moisezən' can' gož Diozən' le'. Moisezən' ble'ine' to yi' beḷ de'e chdoljən to lo'o xis yešə'. Na' gož Diozən' de'e Moisezən': “Nada' naca' Dioz che de'e xaxta'ole Abraannə', na' Dioz che de'e xaxta'ole Isaaquən', na' Dioz che de'e xaxta'ole Jacobən'.” ²⁷ Na' nezecho beṇə'

ca' nite'e len Diozən' chedə' Diozən' bito naque' Dioz che beṇə' guat, sino naque' Dioz che beṇə' ca' zjəmban. De'e na'anə' lechguale clelən' chejni'ile na' chsed chlo'ile Xtižə' Diozən' clelə.

De'en naquə de'e blaoch de'en non Diozən' mendad goncho

²⁸ Nach bžin to beṇə' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' lao Jeso'osən', chedə' benene' rson can' gwsa'acyožə beṇə' ca' Jeso'osən' na' gwnezene' de que binlo boži' Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə'. Nach gože' Jeso'osən': —Maestr, lao lei che Diozən' ħnon' de'en none' mendad goncho naquən de'e blaoch?

²⁹ Jeso'osən' gože'ene': —De'en naquə de'e žialaoch lao de'e ca' none' mendad goncho nan: “Le'e gwzenag le'e beṇə' Izrael. Tozə Xancho Diozən' zaque'e par güe'ela'ocho.

³⁰ De'e na'anə' cheyalə' gaquecho che Xancho Diozən' do yichj do lažə'əcho, do fuers balor checho”, lenṇə' naquən de'e žialaoch. ³¹ Na' de'e əgwchopen' lebze nan len de'e nechən': “Cheyalə' gaquecho che sa'aljuežjcho catg chaquecho che cuincho.” Bito bi de de'en non Diozən' mendad goncho de'en naquəch de'e žialaoch ca de'e ca' chopə.

³² Nach be'enə' chsed chlo'i lein' gože' Jeso'osən': —De'e güen can' nao' maestr. Naquən de'e li can' nao'onə' de que tozə Diozən' zo be'enə' zaquə' par güe'ela'ocho. ³³ Na' cheyalə' gaquecho che Diozən' do yichj do lažə'əcho do fuers balor checho. Na' leczə cheyalə' gaquecho che sa'aljuežj beṇəchcho catg chaquecho che cuincho. Na' de'e li zaquə'əchən goncho can' na de'e ca' non Diozən' mendad goncho cle ca gotcho bia yixə' na' gwzeychob par güe'ela'ochone'. Zaquə'əchən cle ca' bitə'ətezəchlə de'e chnežjwcho Diozən' cho'ela'ochone'.

³⁴ Jeso'osən' gocbe'ine' boži'i be'enə' xtiže'en len dižə' sin', nach gož Jeso'osən' le': —Bazon go'o latjə nabiə' Diozən' le'.

Na' dezd ža na' bitoch no besyə'əyaxje bi de'e yesə'əṇabene' Jeso'osən'.

Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

³⁵ Na' lao ne'e chsed chlo'i Jeso'osən' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə', gože' lega'aque': —ħBixchen' chesə'əna beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de que Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'?

³⁶ Cuin de'e Dabin' bzoje' can' blo'i Spirit che Diozən' le' gan' nan: Xancho Diozən' gože' Xana'an:

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,

na' gona' par ničh nitə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr chio' ca' xni'onə'.”

³⁷ Na' de'en gwna de'e Dabin' de que Cristən' naque' Xane', ħəcabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia che' na'azən' ža?

Nach beṇə' zan ca' besyə'əbeine' bosozə'ənenague' che'.

Xtolə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'

³⁸ Na' Jeso'osən' lao bzejni'ine' beṇə' ca' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab ničh cui gonle can' chso'on beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Lega'aque' chesyə'əbeine' chəsə'əlaže'e zjənyaze' lachə' tonə na' chesyə'əbeine' catə' beṇə' chəsə'əguape' lega'aque' diox na' chəsə'ənope'e na'aga'aque'ene' do lao lquey. ³⁹ Lega'aque' chse'enene' yesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' beṇə' blao catə' chja'aque' yo'odao' na' catə' chac lni. ⁴⁰ Na' choso'oxoayague' no'olə gozeb ca' par ničh no'ol ca' chəsə'ənežjue' lega'aque' ližga'aque'en len bichlə de'en de chega'aque'. Na' catə' chso'one' orasyonṇə' chso'echgüe' dižə' par ničh chəsə'əxoayague' beṇə'. Mazəchlə castigw chega'aque' əgwnežjo Diozən' clezə ca che beṇə' yeziquə'əchlə chedə' chso'one' de'e mal ca' zjənac ca' len zjənezene' can' na lein'.

To no'olə gozebə be'e Diozən' xmeche'enə'

⁴¹ Na' goquən' to žlas catə' chi' Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə' gan' nitə' caj ca' gan' chgo'o xmech neto' beṇə' Izrael par yo'odao' əblaonə'. Na' ble'ine' beṇə' ca' catə' gosə'əgüe'e xmechga'aque'enə' lo'inə', na' leczə ble'ine' beṇə' gwni'a ca' de'e scha'o

mechən' gosə'əgü'e. ⁴² Na' lao chgüie' beṇə' ca', bžin to no'olə gozebə no'olə yašə' na' gwlo'e čhopə sentab dao' čhe'enə' lo'o cajən'. ⁴³ Nach Jeso'osən' goxe' disipl čhe' ca' na' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, no'olə gozebən' naque' beṇə' yašə', pero bagwlo'e de'e zaquə'əch lao Diozən' ca yoguə' beṇə' ca' yelə'. ⁴⁴ Lega'aque' gosə'əgo'o xmechga'aque' de'e checho'əṇən lao yelə' gwni'a čhega'aque'enə', pero no'olə nga lao yelə' yašə' yelə' zi' čhe'enə' bagwlo'e yoguə' ca ga de'e dao' de čhe'.

13

Jeso'osən' gwne' de que gwžin ža yosyo'ochinje' yo'odao' əblaonə'

¹ Na' catə' beza' Jeso'osən' yo'odao' əblaonə', to disipl čhe'enə' gože'ene': —Xanto', bgüiašč catg xoche zjənone' yo'odao' əblao nga, na' catg xoche yej quinga zjənonene'en.

² Nach gož Jeso'osən' be'enə': —Chgüiale catec xoche naquə yoguə' de'e ca'. Pero ca naquə de'en chle'ile nga ṇa'a, gwžin ža yosyo'ochinje' beṇə' doxenən na' notoch no le'i lega'aquən.

De'en gaquə catə'an bazon baozə šo'o fin čhe yežlyon'

³ Na' ja'aque' ya'a Olibosən' de'en zo yeš'la'alə bdiṇjən' ze frent yo'odao' əblaonə'. Na' catə' besə'əžine' lao ya'anə' gwche' Jeso'osən'. Nach Bedən', Jacobən', Juannə' len Ndresən' gosə'əbigue'e lao Jeso'osən' na' bgašə'əzə gwse'ene': ⁴—Chene'eto' əṇezetə' do batə'əquən' gaquə de'e nga nao' nga. Na' žnac gaquə gacbe'ito' catə' bazon baozə gaquə can' na'onə'?

⁵ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad par nič notono əxoayag le'e. ⁶ Gwžin ža catə' zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga yesə'əne' de que zjənaque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' le'e. Na' beṇə' zan yesə'əxoayague'.

⁷ Pero na' le'e bito žeble catə' yenele dižə' de que chac gwdilə, o de que guaquə gwdilə, čhedə' can' cheyalə' gaquə. Na' la'anə'əczə šə bachac ca' bitonə' əžin ža par šo'o fin čhe yežlyon'. ⁸ Ze'e əžin žan' yesyə'ədilə yež contr yež, na' ṇasyon contr ṇasyon. Na' leczə zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' xo'ochgua, na' gaquə bgüin na' gaquə bichlə de'en yesə'əzaquə'əzi'e. Na' te gaquə de'e quinga ṇe'e za'aquəchczə de'en yesə'əžagləo beṇə' ža' yežlyon'.

⁹ Na' ca naquə le'e ža, cheyalə' ənezele de que beṇə' contr čhelen' so'one' le'e lao na' beṇə' gwnabia' ca', na' yesə'əyine' le'e lo'o yo'odao' čhega'aque' ca'. Yesə'əche'əxaxje' le'e do lao gobernador ca' na' do lao rei par əsa'ogü'e xya contr le'e de'en chonlilažə'əle nada'. Can' gaquə güe'ele xtižə'anə' lao beṇə' gwnabia' ca'. ¹⁰ Na' leczə ze'e əžin žan' šo'o fin čhe yežlyon', žja'ac beṇə' doxen lao yežlyon' yesə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in čhia' len beṇə' ca' ža' yoguə' ṇasyon. ¹¹ Na' catə' no yesə'əche'əxaxj le'e lao beṇə' gwnabia' ca' bito cue' yichje' nac yoži'ile xtižə'əga'aque'enə'. Lao or na' Spirit čhe Diozən' əgwzejni'in le'e bin' ye'ega'aclene'. De'e na'anə' le'e ye'ega'aclene' con can' əgwzejni'i Spiritən' le'e, čhedə' caguə le'enə' güe'ele xtižə'anə' sino que Spirit na'anə' güe'en len. ¹²⁻¹³ Yoguə' beṇə' cui zjənombia' Diozən' yesə'əgue'ine' le'e čhedə' chonlilažə'əle nada'. Na' xte no bišə'əle na' no xale so'one' le'e lao na' beṇə' par nič so'ote' le'e na' leczə xte no xi'inle so'one' le'e lao na' beṇə' ca' so'ot le'e. Pero šə sotezə sole gonlilažə'əle nada' xte catə'əchən' əžin ža gatle, nachən' žjəyezole len Diozən'.

¹⁴ Bablabczle can' bzoj de'e profet Danielən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' de'en bzoje' nan de que beṇə' mal ca' so'one' de'en naquə de'e zban juisy de'en chgue'i Diozən' lo'o yo'odao' əblao čhe chio'o beṇə' Izrael na' yo'oda'onə' bitoch gonən žin. Na' catə' le'ile gaquə de'e quinga, cana' le'e nitə'əle Jodean' cheyalə' əgwxonje' na' žja'acle do ya'ada'ote. (Le'e chlable de'e nga le'e šejni'in.) ¹⁵ Na' šə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea čhe liže'enə' catə' gaquə de'e ca' bagwnia' gaquə, bito galə' yotobe' šinlaze' ca' ža' liže'enə', con cuejyichje'en. ¹⁶ Leczə ca' beṇə' zda do yoba bito galə' yebi'e par žjəyexi'e xadon čhe'enə' liže'enə'. ¹⁷ Na' ca tyempən', lechguale zdebə gaquən len no'ol ca' zjənoa' bdao', na' no'ol ca'

chesə'əguazə' bidao'. ¹⁸ Le'e gon orasyon par ničh cui cheyalə' əgwxonjle tyemp catə' chi' de'e zag. ¹⁹ Catə' gaquə de'e ca' lechgualə' chi' saquə' beṇə' Izrael ca' ža'anə'. Na' dezd catə'an gwxe yežlyon' xte ža neža bito əṇacho bagwdi' bagwxaquə' beṇə' can' čhi' saquə' beṇə' Izrael ca', na' bito əžinlaže'e gaquə ca' len beṇačən' de'e yoblə. ²⁰ Žalə' nžia Diozən' bia' yesə'əžaglaogüe' sša ni yeto beṇə' cuich zjəmban catə'an yeyož yesə'əžaglaogüe'enə' žalə' ca'. Pero por ni che de'en chaque Diozən' che beṇə' ca' chso'onlilažə' le', beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' xi'ine', de'e na'anə' cui güe'e latjə yesə'əžaglaogüe' sša.

²¹ Na' ža, šə no əye'e le'e: “Bgüiašč nga zo Cristən' ben' əbsele' Diozən' par gaquəlene' chio'o”, o šə ye'e le'e: “Na'alə zoe”, bito šejle'ele che'. ²² Zan beṇə' goxoayag ša' lao yežlyo nga əse'e le'e de que zjənaque' Cristən' o de que chso'e xtižə' Diozən'. Na' so'one' milagr na' so'one' de'e naquə yelə' goban, par ničh yesə'əxoayague' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' pero bito gaquə yesə'əxoayague' lega'aque'. ²³ Baṇezele can' gaquə, la' bagwdixjue'ida' le'e che de'e ca' ze'e gaquə. De'e na'anə' le'e so probnid par ničh cui xoayagle.

Can' gaquə catə' yida' Jesocristən' de'e yoblə

²⁴ Pero na' lao ža ca' cate yeyož čhi' saquə' beṇačən', bgüižən' bitoch əgwse'eni'in na' leczə ca' bio'onə'. ²⁵ Na' beljw ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əxopən, čhedə' Diozən' əgws'i'inse' yoguə de'e ca'. ²⁶ Na' cana'ach beṇə' ca' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bsele' Diozən' golja' beṇač. Yida' nsa'a yelə' guac xen čhia'anə' na' yelə' chey che'eni' čhia'anə'. ²⁷ Na' əsela'a angl čhia' ca' doxenlə yežlyon' par yosyo'otobe' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'ine' gatə'ətezə zjənasə'ase'.

²⁸ Nezele can' chac do nga len yag yixgüion'. Catə' bachezolao chebia xlague'e, chacbe'ile de que bačh zon yela' yejon'. ²⁹ Na' leczə can' catə'an le'ile gaquə de'e mal ca' bagwnia' gaquə, cana'ach ənezele de que bazon əžin ža šo'o fin che yežlyon'. ³⁰ De'e li əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle tyemp nga na'a catə' solao gaquə yoguə'əlo' de'e ca'. ³¹ Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon' yesə'əde čhei, pero ca naquə xtižə'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nanṇə'.

³² Pero na' ca naquə bi ža bi orən' šo'o fin che yežlyon' notono no neze, ni que zjəneze angl ca' nitə' yoban', na' ni que nezdə' nada' naca' Xi'in' Diozən'. Tozə Xa' Dioz nan' neze.

³³ De'e na'anə' le'e so probnid, le'e gac ca beṇə' nchoj bišgal čhei na' le'e gon orasyonṇə' čhedə' bito nezele batən' yida' de'e yoblə. ³⁴ Na' de'en cuezle batən' yida' de'e yoblə gwxaquə'əleben can' chac che to beṇə' chej zitə'. Antslə ze'e se'e liže'enə', che'e xmose' ca' bi de'en so'on to toe' na' leczə ca' che'e ben' chapə puertən' gape'en do tyempte par ničh ca' chapəcze'en catə'an yežine'. ³⁵ Ca'aczən' naquən len le'e, le'e so probnid čhedə' bito nezele batən' yida' de'e yoblə, nadan' gwxaquə'əlebeda' ca' xan yo'onə'. Bito nezele šə yida' do bago' o šə do chel o do šbal' xen o šə do che'eni'. ³⁶ Le'e so ca beṇə' nchoj bišgal čhei, ničh sole probnid na' cui senyala' le'e catə'an yida' de'e yoblə. ³⁷ Na' de'e ca' bagwnia' le'e taple leczə əchnia'an par yoguə' beṇə' chso'onlilažə' nada'. Leso probnid par catə'an yida' de'e yoblə.

14

Boso'oxi'e can' so'one' yesə'əzene' Jeso'osən'

¹ Na' goquən' ne'e chac falt yechopə ža par galə' lni pascw che neto' beṇə' Izrael Jerosalennə' catə'an chaoto' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə. Na' beṇə' ca' chəsə'anabia' bxo'z ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' besyə'əyilje' naclə so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən' bgašə'əzə na' so'ote'ene'. ² Na' gosə'əne': — Bito gotchone' lao lṇinə' par ničh cui yesə'əadopə beṇə' ca' banitə' lao' syodan' na' yesə'ədiləlene' chio'o.

To no'olə bcuase' set zix yichj Jeso'osən'

³ Na' goquən' zo Jeso'osən' Betanian' liž to beṇə' le Simon be'enə' güe'i yižgüe' de'en nzi' lepr. Na' lao chi' Jeso'osən' cho'a mesən' chaogüe', bžin to no'olə noxe'e to lmet de yej fin de'e yožə to clas set de'e nzi' nardo. Na' setən' lechgualē zix chla'an na' lechgualē le'eyə' zaquə'an. Na' no'olən' gwle'e lmetən' gan' yožə setən' na' bcuase'en yichj Jeso'osən'. ⁴ Nach balə beṇə' ca' nitə' len Jeso'osən' liž Simonṇə' besə'əže'e na' gwse' ljuežjga'aque': —¿Bixchen' con benditjeine' setən' noxe'enə'? ⁵ Güenclə žalə bete'en la' mazlə tmil gueyə' gueyoa le'ine' chei žalə ca', na' mech de'en le'ine' chei əgwnežjue'en beṇə' yašə' par gaquəlene' lega'aque'.

Na' gosə'ədile' no'olən'.

⁶ Nach Jeso'osən' gože': —Ljoye'enə'. ¿Bixchen' chdillene'? Güenchguan' babene' len nada'. ⁷ Ca naquə beṇə' yašə' ca' syempr nitə'əcze' len le'e, na' guaquə gaquəlenga'aclene' batə'ətezə chene'ele. Pero ca naca' nada' yešložgan' soa' len le'e. ⁸ De'en bcuasə' no'olən' setən' yichja'anə' na' bežonən' lao cuerp chia'anə' bene' de'en non gone' len nada' žan' yoso'ocuaše'e nada', can' chonle chyeble set zixən' cuerp che beṇə' guatən'. ⁹ De'e li əchnia' le'e gatə'ətezə chixjue'ile dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chia'anə' leczə chixjue'ile can' ben no'olə nga len nada'. Na' šanch beṇə' əso'e dižə' ca güenṇə' bene'.

Jod Iscariotən' bene' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'

¹⁰ Gwde de'e ca' Jod Iscariotən' ben' goquə txen len disipl ca' šižin, gwyeje' lao beṇə' ca' chəsə'anabia' bəoz che neto' beṇə' Izrael par gože' lega'aque' de que əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'. ¹¹ Na' beṇə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' Jodən' lechgualē besyə'əbeine'. Na' gwso'one' lyebe yosə'ənežjue'ene' mech. Nach Jodən' gwzolao gwche'enaogüe' batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'.

Lao gwsa'ogüe' xše' Jeso'osən' blo'ine' lega'aque' can' so'one' par žjesyə'əzalaže'e bi zejen ca de'en gate'

¹² Na' ža nech che lni pascon' catə'an chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə na' leczə chso'ote' xilə' dao' par chjəsyə'əzalaže'e can' bebej Diozən' de'e xaxta'oga'aque'enə' Egipton'. Na' ža na'anə' gwse' disipl che Jeso'osən' le': —¿Gan' che'endo' žje'eni'ato' de'en gaocho xše' lni pascon'?

¹³ Nach gwleje' chopə disipl che' ca' na' bsele'e lega'aque' lao' syodan' gože': —Le'e žja'ac lao' syodan' na' na' yežagle to beṇə' byo beṇə' noa' che'e nisən' ya'ayene'. Na' le'e žjənaotelene'. ¹⁴ Na' šo'ole len be'enə' na' ye'ele xan yo'onə': “Maestrən' ne' gonšgo' to quart gan' güe'eni'ato' de'en gaolento'one' xše' lni pascon', neto' disipl che'.” ¹⁵ Nach əgwlo'ine' le'e to quart xen de'e zo žcuia la'alə, na' lo'o quartən' zo to mes, na' nitə' ga cue'ele na' bichlə de'e chyažjele. Lo'o quart na'anə' əgwsini'ale de'en gaocho lao lni pascon'.

¹⁶ Nach gwsa'ac disipl che' ca' na' catə' besə'əžine' syodan' yoguə'əlol can' gože' lega'aque'enə' goquə. Nach boso'osi'ini'e de'en gwsa'ogüe' xše' lni pascon'.

¹⁷ Na' catə' beyož gwxen, Jeso'osən' len disipl che' ca' šižin besə'əžine' yo'onə' gan' baboso'osi'ini'e de'en əsa'ogüe'enə'. ¹⁸ Na' lao zjəchi'e cho'a mesən' chsa'ogüe', Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, entr to le'e chaolenle nada' txen gonle nada' lao na' beṇə' contr ca'.

¹⁹ Nach de'e juisy de'e gwsa'aque'ne' catə' beyož gwne' ca', nach tgüejə tgüejə' gwse'e le': —Xana' žanada'an gona' le' lao na' beṇə' contr ca'?

²⁰ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Entr le'e šižinle tole chne' na'alen' lo'o platən' txen len nadan', gonle nada' lao na' beṇə' ca'. ²¹ Banaquəczən so'ot beṇə' nada' can' nyoj Xtižə' Diozən' nan gaquə chia' nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch. Pero probchguazə be'enə' gon nada' lao na' beṇə' contr ca'. Nca'alə xneze žalə' cuiclə golje'enə'.

²² Na' lao chsa'ogüe'enə' gwxi' Jeso'osən' yetxtilən', na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən'. Gwde na' bzoxje'en, nach be'en disipl che' ca', gože' lega'aque': —Le'e gaon. Lennə' cuerp chia'anə'.

²³ Nach lecza bexe'e basən' gan' yožə nis obasən', na' lao noxe'en be'e yelə' choxcwlen che Diozən' nach bosnežjue'en lega'aque' na' yogue'e gwse'eje'en. ²⁴ Nach gože' lega'aque': —Lennə' xchena'anə'. Na' xchena' na'anə' laljə por ni che xtolə' benəchən'. Na' de'en laljənnə' solao gaquə de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' benəchən'. ²⁵ De'e li chnia' le'e na'a zelao che'eja' nis oban'. Pero de yeto de'e yebeichecho mazəchlə can' chebeicho che'ejcho nis oban', lennə' de'en socho mbalaz zejlicaŋe catə'an socho txen gan' nabi'a len Diozən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui chebe' šə nombi'ene'

²⁶ Na' beyož gwse'ej gwsa'ogüe' gwso'ole' to imno, nach besə'əchoje' ja'aque' ya'a de'en nzi' Olibos. ²⁷ Na' lao zjəngüe'e nezən' Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Neže' yoguə'əle cuejyichjle nada' por ni che de'en gaquə chia'. Gaquə can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Gota' beŋə' goye xilə'anə' na' xilə' che' ca' əsa'asəlasəb.” ²⁸ Pero na' catə' yeyas yebana' ladjo beŋə' guat ca', yobəchda' yeya'a Galilean' cle ca' le'e.

²⁹ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Nada' cuat cuejyichja' le' la'anə'əczə šə yoguə' beŋə' yeziquə'əchlə yesə'əbejyichjle' le'.

³⁰ Jeso'osən' gože'ene': —De'e li əchnia' le' neže' antslə ze'e cuež lecon' chop las, gaquə šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

³¹ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —La'anə'əczə šə chonclən byen guatlencza' le' bito ənia' de que bito nombi'a le'.

Na' lecza ca' əgwse' yoguə' disipl che' ca' le'.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

³² Na' catə' Jeso'osən' len disipl che' ca' besə'əžine' latjən' gan' nzi' Getsemani, gože' lega'aque': —Ngazə lecue' žlac ša'a de'e na' žjena' orasyon.

³³ Na' gwche'e Bedən' len Jacobən' na' Juannə', gwsa'aque' gan' nitə' disipl ca' yelə'. Na' Jeso'osən' gwzolaogwzochgüe' trist, na' de'e juisy de'e goquene' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'.

³⁴ Na' gože' lega'aque': —Tristchgua zo yichjla'aždaogua'anə' xte bachonən yelə' got. Lecueza nga na' sole əna'azle len nada'.

³⁵ Nach gwdie' gwyeje' yelatə' delant na' jete'e goscho'alə lao yon'. Nach bene' orasyonnə' gwŋabene' Diozən' šə guac te ca'azə de'en chi' saque'e. ³⁶ Na' gože' Xe'enə': —Xa' Dioz, le' chac chono' yoguə'əlol. Benšga ca te ca'azə de'en chi' saca'anə', pero bito che'enda' gaquə de'e ənia' nada', sino gaquə con can' ənao' le'.

³⁷ Nach beyeje' gan' nitə' disipl ca' šonə, na' jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase'. Na' gože' Bedən': —Simon žəchtaso'? žEni to or bito bchejdo' əna'azo' len nada'? ³⁸ Le'e na', na' le'e gon orasyon nič cui co'o gwxiye'en le'e nez mal. Nezda' chene'ele əna'azle len nada', pero cui chzoile.

³⁹ Na' gozse'e gan' nite'enə' de'e yoblə, jəzene' orasyonnə', na' gwnacze' can' bagwne'.

⁴⁰ Na' catə' bežžine' gan' nite'enə' de'e yoblə, jəyedi'icze' disipl ca' šonə chesə'ətase', tant cuich chesə'əzoine' bišgalən'. Na' xte bito zjənezene' bi əse'e le'. ⁴¹ Na' gwze'e de'e yoblə gan' nite'enə' jene' orasyonnə' de'e gwyon lase, na' catə' bežžine' gan' nitə' disipl ca' šonə, na' gože' lega'aque': —žEne'e chtasle? žEne'e chonle dezcanz? Bach goc na'a. Diozən' bsele'e nada' golja' benəch na' na'a bach bžin or gaca' lao na' beŋə' mal ca' par so'ote' nada'. ⁴² Le'e secha, le'e šo'o. Baza' ben' gon nada' lažə' na' beŋə' contr ca'.

Gosə'əzene' Jeso'osən'

⁴³ Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'an ca' catə' bžin Jodən' ben' naque' cuent len disipl ca' šižin. Na' žague' zan beŋə' boso'oselə' beŋə' ca' chesə'anabia' bəxoz che neto' beŋə' Izrael na' beŋə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən', na' beŋə' golə

blao che nasyon cheto'onə'. Benə' ca' zjənžag Jodən' zjanale'e spad na' zjanlene' no yag.
 44 Jodən' babzejni'ine' lega'aque' can' gone' par əgwdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə',
 gože' lega'aque': —Be'enə' gaogua' bxdən', le'enə' senle na' gwchejlene' par əche'elene'.

45 Nach catə' bžine' gan' zo Jeso'osən' le'e bgüiguə'əte' cuite'enə' na' gože'ene': —Maestr.

Na' gwdaogüe'ene' bxdən', pero caguə do laže'enə' bene' ca'. 46 Nach beṇə' ca' əzja'ac len
 Jodən' gwso'oxe'e Jeso'osən' na' gosə'əche'əxaxje' le'.

47 Na' to beṇə' zecha galə'əzə gwlechj spad che'enə' gwdine'en šla'a nag xmos bχozən'
 ben' naquəch əblao, gwchogtechgüe'en. 48 Nach Jeso'osən' gože' beṇə' ca': —Za'acle len
 spad na' len yag zedəxenle nada' ca' to beṇə' bguan. 49 Yoguə' ža gwchi'a len le'e bsd
 blo'ida' beṇə' lo'o yo'odao' əblaonə' na' bito gwxenle nada'. Pero chac de'e quinga par
 nich chac complir can' na' Xtizə' Diozən' de'en nyojən' gaquə chia'.

50 Na' lao or na' bosyo'oxonj yoguə' disipl che' ca' gosə'əbejyichje'ene'.

Beṇə' güegon' ben' bexonj

51 Na' to beṇə' güegon' jənaogüe' Jeso'osən', na' nyaze' to lachə' de'e naquə ca' to
 sabana. 52 Na' ca' gwso'oxe'ene' gwso'oxe'e slezə xe'enə' na' le'e bchojte' lo'inə' na' bexonje'
 ga'alyide'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao beṇə' golə beṇə' blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izraelən'

53 Na' beṇə' ca' gosə'əzen Jeso'osən' gosə'əche'ene' lao Caifasən' ben' naquəch bχoz
 əblao che neto' beṇə' Izrael. Nach besə'ədobə yoguə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei
 de'en bzoj de'e Moisezən' na' len yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' nasyon
 cheto'onə'. 54 Nach Bedən' jənaogüe' Jeso'osən' zitə' zitə' xte bžinte' liž bχoz əblaonə'
 na' gwyo'e chyo'onə'. Na' beṇə' ca' zjanaquə xə'ag yo'oda'onə' zjəchi'e cho'a yi'inə' par
 chəsyə'əže'ine'. Nach Bedən' jəchi'e len lega'aque' cho'a yi'inə'.

55 Na' yoguə' bχoz əblao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' nasyon
 Izrael cheto'onə' gosə'əyilje' beṇə' əso'e dižə' contr Jeso'osən' par nich yesə'əchoglaogüe'en
 che' de que gate', pero notono besə'əželene'. 56 Beṇə' zan gwso'e dižə' güenlažə' contr
 Jeso'osən' pero xtizə'əga'aque'enə' bito besyə'ədilən. 57 Nach balə beṇə' gosə'əzeche' na'
 gwso'e dižə' güenlažə' contr le' gosə'əne': 58 —Beneto' catə' gwne': “Yochinja' yo'odao'
 əblao nga gwso'on beṇə', na' lao šonə žazə gona' yeto yo'odao' əblao de'en cui gon
 beṇəchən'.”

59 Pero bia'aczə bito bedile de'en gosə'əne'enə'.

60 Nach gwzoža' ben' naquəch bχoz əblao gwzeche' gwcholga'aque'enə' gože' Jeso'osən':
 —ǰEbito bi nao' ca' naquə de'e nga chosə'əcuiš beṇə' quinga le'?

61 Na' Jeso'osən' bitobi gwne'. Nach gož ben' naquəch bχoz əblao le': —ǰEle len' Cristən'
 ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon'? ǰElen' Xi'in Dioz ben' cho'ela'ocho?

62 Jeso'osən' gože'ene': —Le ben' nao' na' nada'. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch na'
 əchnia' le'e gwžin ža le'ile nada' chi'a cuit Xa' Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen
 na' nabi'a txen len le'. Na' le'ile nada' yetja' yoban' to lo'o bejw.

63 Catə' bene ben' naquəch bχoz əblao xtizə' Jeso'osən' gwšo' gwchezə' xe'enə' go-
 quene' de'e mal juisy can' gwna Jeso'osən', na' gwne': —ǰNochxa testigon' chyažjecho?

64 Babenecho chžia chnite'e Diozən' de'en ne' naque' Xi'in Dioz len naque' con to
 beṇəchzə. ǰBi nale? ǰNac gonchone'?

Nach yoguə' beṇə' ca' ža'anə' gosə'əchoglaogüe'en che' de que cheyalə' gate'.

65 Nach bale' boso'oža' xene'enə' cho'alao Jeso'osən', na' boso'ocuaše'e cho'alaogüe'enə'
 len to lachə' na' gosə'əbaže'ene', gwse'ene': —Gwṇeya'ašč ǰnon' chbažə' le'?

Nach xə'ag yo'odao' ca' leczə gosə'əgape'e xague'enə'.

Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən'

66 Na' lao chac de'e quinga Bedən' chi'e chyo'o che ben' naquəch bχoz əblaoch na' na'
 chi'e catə' bžin to no'ol criad che ben' naquəch bχoz əblaon'. 67 Na' catə' ble'ine' chi' Bedən'

cho'a yi'inə' par cheže'ine', no'olən' bgüiayanə'ene' na' gože'ene': —Leczə leno' le' naco' txen Jeso'os beṇə' Nasaretən'.

⁶⁸ Pero Bedən' bito gwchebe' šə naque' txen len Jeso'osən'. Gože' no'olən': —Bito nombi'ane' na' nic nezdə' bi dižə'an cho'o.

Na' gwyeje' jəzeche' cho'a puert saguannə'. Nach le'e gwchežte to lecw. ⁶⁹ Nach bezle'i no'olən' le' de'e yoblə na' gože' beṇə' ca' ža'anə': —Benga naque' txen len beṇə' ca'.

⁷⁰ Na' de'e yoblə bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən'. Na' chaczə šlož beṇə' ca' ža'anə' gosə'əze'e Bedən': —De'e liczə le' naco' txen len beṇə' ca' chedə' ca nga chnio' ngazə nacia' de que naco' beṇə' Galilea.

⁷¹ Nach Bedən' bzoe' Diozən' testigw gwne': —Diozən' gone' nada' castigw šə chonlaža'an ənia' bito nombi'a ben' nale ca'. Chzoa' jorament lao Diozən', bito nombi'ane'.

⁷² Na' le'e gwchežte lecon' de'e yoblə. Nach jsa'alažə' Bedən' can' gož Jeso'osən' le' de que ze'e gaquə chop las cuež lecon' catə' gaquə šon las cui chchebe' de que nombie'ene'. Na' catə' bene' xbab che de'enə' gwchežyaše'e tant de'e goquene'.

15

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao Pilatən'

¹ Na' catə' gwye'eni'inə' bχoz əblao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' golə blao ca', na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein', na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' chesə'anabia' nasyon Izraelən' besyə'ədobe' par nič boso'oxi'e naclən' so'one' len Jeso'osən' na' boso'ocheje'ene' na' gosə'əche'ene' jse'ene'ene' lao na' Pilatən'. ² Pilatən' gože' Jeso'osən': —¿Elen' naco' rei che beṇə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le be'en nao' nan' naca'.

³ Na' de'e zan de'e gosə'əna beṇə' gwnabia' che bχoz ca' par boso'ocuiše' Jeso'osən'. ⁴ Nach Pilatən' goze'e Jeso'osən': —¿Ebito choži'o xtižə'əga'aque'enə'? ¿Ecabi chendo' catec de'e zan xya nga chsa'ogüe' contr le'?

⁵ Pero Jeso'osən' ni to xtižə'əga'aque'enə' bito boži'e, xte bebanchgüicze Pilatən'.

Gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'

⁶ Na' de to costombr chega'aque' de que ža lni pascon' əgwsan Pilatən' to pres, con beṇə' yesə'əṇab beṇə' Izrael ca'. ⁷ Na' ližya na' de to pres beṇə' le' Barrabas txen len beṇə' ca' boso'oxe gwdilə lao syodan' na' zjənaque' beṇə' güet beṇə'. ⁸ Na' beṇə' zan ca' bazjənžag gosə'əbigue'e lao Pilatən' na' gosə'əṇabene' le' əgwsane' to pres can' naquə costombr chega'aque'enə'. ⁹ Nach Pilatən' gože' lega'aque': —¿Echene'ele əgwsana' ben' naquə rei che le'e beṇə' Izrael?

¹⁰ Gwne' ca' chedə' nezene' beṇə' ca' chesə'anabia' bχoz ca' zjəžiague'ine' Jeso'osən', de'e na'anə' boso'odie' le' lao ne'enə'. ¹¹ Na' beṇə' ca' chəsə'anabia' bχoz ca' gosə'əgo'oyele'e beṇə' zan ca' ža'anə' par yesə'əṇabe' əgwsane' Barrabasən' lgua'a Jeso'osən'. ¹² Nach Pilatən' gože' lega'aque': —¿Bixa gona' len Jeso'osən' ben' nale naque' rei che le'e beṇə' Izrael?

¹³ Nach gwso'osye'e gwse'e Pilatən': —Bde'e le'e yag corozən'.

¹⁴ Pilatən' gože' lega'aque': —¿Bixa de'e mal babene'enə'?

Pero beṇə' ca' gwso'osye'e yelətə' zižjoch gosə'əne': —Bde'e le'e yag corozən'.

¹⁵ Na' Pilatən' gone'ene' soe' güen len beṇə' zan ca'. De'e na'anə' bsane' Barrabasən'. Na' beyož gosə'əyin soldad ca' Jeso'osən', Pilatən' bene'ene' lao na'aga'aque' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'.

¹⁶ Nach gosə'əche' soldad ca' Jeso'osən' chyo'o che yo'o gan' chi' Pilatən' na' bosyo'otobe' yoguə soldad ca' yela'. ¹⁷ Nach gosə'əyiṇe' xa Jeso'osən' na' boso'oguacue'ene' to lachə' morad na' gwso'one' to coron de yešə' na' boso'ožine'en yichje'enə'. ¹⁸ Na' gwso'onene' borl gosə'əne': —Biba rei che beṇə' Izrael.

19 Nach soldad ca' gosə'əyine' yichje'enə' to ya, na' boso'oža' xene'en le' na' boso'ozo xibga'aque'enə' laogüe'enə' chso'one' ca cho'elao' le'. 20 Na' catə' beyož gwso'one'ene' borlən' besyə'əyine' lachə' moradən' boso'oguacue'ene' na' bosyo'oguacue'ene' xacze'. Nach gosə'əche'ene' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

21 To beṇə' Sirene le' Simon xa Ljandr na' Rofo ze'e zeze'e yoba catə' bežague' beṇə' ca' zjənche'e Jeso'osən' par yoso'ode'ene' le'e yag corozən'. Na' la fuers boso'ode'e yag coroz che Jeso'osən' cožə' Simonṇə'.

22 Na' gosə'əche'e Jeso'osən' to latjə de'en nzi' Golgota, zejen dižə' latjə che yichj beṇə' guat. 23 Na' boso'onežjue'ene' bino corrient de'en nchixən len to rmech zla' de'en nzi' mirra. Pero Jeso'osən' bito güe'ėje'en. 24 Nach boso'ode'ene' le'e yag corozən'. Na' soldad ca' gwso'one' xala'ane'enə' rif entr lega'aque' par gosə'ənezene' bi partən' yechelə to toga'aque'.

25 Na' do cheda ga lsil boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'. 26 Na' yichj yag coroz che'enə' boso'ozoje' de'en bcuiš le', nan: "Bengan' Rei che beṇə' Izrael ca'." 27 Na' leczə cana' boso'ode'e chopə beṇə' bguan le'e yechopə yag coroz, toe' gwda cuit Jeso'osən' līcha na' yetoe' cuite'en yegla. 28 Na' de'en goc ca' goc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: "So'onene' le' caczən' chso'onene' beṇə' güen de'e mal."

29-30 Na' beṇə' ca' chse'ej chəsə'əde' gan' da' Jeso'osən' chəsə'əlolə' yichjga'aque'enə' gwso'onene' borl gwse'ene': —Len' gwnao' gwaquə yochinjo' yo'odao' əblaonə' na' šonə žazə yeyono'on, bosla cuino' na' beyetj le'e yag corozən'.

31 Na' leczə ca' beṇə' gwnabia' che bxož ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwso'one'ene' borl gosə'əne': —Yeziquə'əchlə beṇə' bosle' na' cabi chac yosla cuine'. 32 Šə len' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon', na' nacte' rei che chio'o beṇə' Izrael, yoletj cuine' le'e yag corozən' na'a par nič le'icho na' šejle'echo che'.

Na' beṇə' ca' zjəda' le'e yag corozən' cuite'enə' chopə la'a, leczə gwso'onene' borl.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

33 Na' do gobiž goc žchol doxen yežlyon' bžinte cheda šonə. 34 Na' do cheda šonə catə' gwne Jeso'osən' zižjo gwne': —Eli, žlama sabactani? —zeje dižə': "Dioz chia', žbixchen' bagwlejšyichjo' nada'?"

35 Na' beṇə' nitə' galə'əzə gwse'enene' can' gwne'enə' nach gosə'əne': —Le'e gwzenagšč, chaxe' Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

36 Nach bchoj to beṇə' gwsa'adoe' jəxi'e to spong na' bosgaže'en bino corrient de'en cui bi nchixə, na' bzo'en to lao ya dao' na' bosšine'en cho'a Jeso'osən' par nič güe'ėje'en na' be'enə' gwne': —Cuezcho yešč šə yidə Liazən' na' yoletje'ene'.

37 Jeso'osən' bisye'e zižjo nach gote'. 38 Na' ca naquə lachə'an de'en ze lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael le'e gwchezə'əte gwcholən' gwza'azə yichjei bechojte che'elə. 39 Na' lao orən' got Jeso'osən', capitan che soldad ca' ben' zecha lao Jeso'osən' benene' can' bisya'a Jeso'osən' na' ble'ine' can' gote' na' gwne': —De'e liczə bengə naque' Xi'in Dioz.

40 Na' leczə nitə' zan no'olə latjən' beṇə' gosə'əzecha zitə'ələ par besə'əle'ine' can' goquən'. Na' entr lega'aque' zjəlen no'ol quinga: Maria beṇə' Magdala, na' Maria xna' Jwsen' na' Jacob bi'in naquəch bi'i xcuidə', na' leczə len Salme. 41 No'ol ca' gosə'əzolao chso'onlilažə Jeso'osən' catə'an gwzoe' Galilean' na' gwsa'aclene' le' len bi de'en byažjene', lega'aque' na' yezan no'olə ca' besyə'ənaogüe' Jeso'osən' catə'an beze'e Galilean' par bežine' Jerosalenṇə'.

Boso'ocuaše'e Jeso'osən'

42 Na' ne'e da' Jeso'osən' le'e yag corozən' catə' gwzolao chexjw že'enə', na' ža na'anə' catə'an choso'osi'ini'e che lni pascon', na' bachžin or so'omba'ane' ža dezcanzən'. 43 Na'

gwzo to beṇə' le Jwse na' naque' beṇə' Arimatea, na' nacte' to beṇə' blao entr beṇə' ca' chesə'ə'abia' ṇasyon Izrael cḥeto'onə'. Na' Jwsen' gwzoe' lez əžin ža selə' Diozən' beṇə' ṇabia' ṇasyon cḥeto'onə'. Na' laogüe de'en bachexjw že'enə' benḥeḥlaže'e gwyeje' lao Pilatən' jəṇabe' cuerp cḥe Jeso'osən'. ⁴⁴ Pilatən' bebanene' de'en byob got Jeso'osən', nach goxe' capitannə' gwṇabene' le' šə le bagote'enə'. ⁴⁵ Catə' capitannə' gože'ene' de que bagote', nach Pilatən' be'e latjə žjəyeletj Jwsen' cuerp cḥe Jeso'osən' par yeyo'ene'. ⁴⁶ Na' Jwsen' gwxi'e to lachə' fin nach gwyeje' gan' da' Jeso'osən' na' beletje'ene' le'e yag corozən' nach bolaže'ene' lachə'ənə', na' gwlo'ene' to lo'o bloj ba de'e bagwḥe'ene' to le'e yej. Na' beyož bene' de'e ca' blole' to yej xen de'e bseyjuene' cho'a banə'. ⁴⁷ Na' Maria beṇə' Magdalan' na' Maria xna' Jwsen' yeto, besə'əle'ine' gan' bosə'ocuaše'e cuerp cḥe Jeso'osən'.

16

Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

¹ Na' catə' gwde ža dezcanzən' Maria beṇə' Magdalan', na' Maria xna' Jacobən' na' len Salmen' jəsə'əxi'e set zix de'e yoso'oguazje' cuerp cḥe Jeso'osən'. ² Na' zil dmigw tempran gwsa'aque' zja'aque' cho'a ban' na' besə'əžine' cho'a ban' do chla'atg bgüižən'. ³ Na' lao zja'aque'enə' gwse'e ljuežjga'aque': —¿No gaquə yeca'a yejən' de'en da' cho'a ban' par niḥ šo'ochə'?

⁴ Na' ca' ne'e zja'aque' zitə'alə gan' zo bloj ban' besə'əle'ine' de que yej xennə' de'en da' cho'a ban' baḥ bega'an. ⁵ Catə' besə'əžine'enə' gwso'e lo'o blojən' na' besə'əle'ine' to beṇə' xcuidə' chi'e lo'inə' šla'a lichalə na' nyaze' to lachə' šyiš tonə, na' no'ol ca' besə'əžebe' catə' besə'əle'ine'ene'. ⁶ Na' gože' lega'aque': —Bito žeble. Nada' nezdə' de que cheyiljle Jeso'osən' ben' naquə beṇə' Nasaret ben' bosə'ode'e le'e yag corozən'. Babebane' ladjo beṇə' guat ca'. Notoch no ṇla' nga. Legüia latjə ga nga bosə'əxoe' cuerp cḥe'enə'. ⁷ Le'e žjəya'ac le'e žjəyedixjue'i Bedən' len disipl ca' yelə' de que gwyobe Jeso'osən' yezine' Galilean' ca' le'e na' Galilea na' gwle'iczelene', can' gwnacze' le'e.

⁸ Nach besyə'əchoje' lo'o ban' besa'acdoe' xte gosə'əxize' tant besə'əžebe'. Na' notono gwse'e bin' goquə cḥedə' besə'əžebe'.

Jeso'osən' blo'e laogüe' Maria beṇə' Magdalan'

⁹ Na' zil dmigw tempran catə'an beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' zgua'atec blo'e laogüe' Maria beṇə' Magdalan' ben' bebeje' gažə de'e xio' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždaogüe'enə'. ¹⁰ Le' jəyedixjue'ine' yeziquə'əchlə beṇə' ca' de que beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. Catə' bžin Marian' chəsə'əbežyašə' beṇə' ca' na' chəsyə'əgüine'ene' cḥedə' gwso'ot beṇə' mal ca' Jeso'osən'. ¹¹ Na' catə' gwse'enene' de que babeban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' na' de que Marian' bable'ine' le', bito gwse'ejle'e.

Blo'e lao Jeso'osən' cḥopə disipl cḥe' ca'

¹² Na' blo'e lao Jeso'osən' cḥopə disipl cḥe' ca' lao zja'aque' yoba, pero nža'alə can' besə'əle'ine' le'. ¹³ Na' jəya'aque' jəsyə'ədixjue'ine' beṇə' ljuežjga'aque' ca' pero beṇə' ca' lecə' bito gwse'ejle'e cḥe lega'aque'.

Jeso'osən' bene' mendad əso'e xtiže'enə' yoguə' ṇasyon

¹⁴ Na' gwdechlə blo'e lao Jeso'osən' disipl cḥe' ca' šnej lao chsa'ogüe'. Na' gwdile' lega'aque' de'en zjənaque' beṇə' la'aždao' žod na' de'en cui gwse'ejle'e de que bebane' ladjo beṇə' guat ca' la'anə'əczə beṇə' ca' besə'əle'i le' gwse'e lega'aque' ca'. ¹⁵ Nach gože' lega'aque': —Le'e žja'ac le'e žjəsed le'e žjəlo'i beṇə' ca' ža' yoguə'əloj ṇasyon dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chia'. ¹⁶ Na' beṇə' ca' so'onlilažə' nada' na' yesə'əchoe' nis bito žjəya'aque' lao yi' gabilən'. Na' beṇə' ca' cui so'onlilažə' nada' yesə'əbiayi'e lao yi' gabilən'. ¹⁷ Na' beṇə' ca' so'onlilažə' nada' gwnežjoga'aca'ane' yelə' guac par so'one' de'e quinga: Len yelə' guac chia'anə' yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə', na' əso'e gwde gwdele

dižə' de'en cui no chac. ¹⁸ Guaquə əso'oxe'e no bel bia benen na' bitobi gaquə chega'aque'. Na' šə əse'eje' benen bitobi gonən len lega'aque'. Guaquə yesə'əxoə' na'aga'aque'enə' yichj beṇə' ca' chsa'acšene, na' yesyə'əyaque beṇə' ca'.

Jeso'osən' beyepe' yoban'

¹⁹ Na' catə' beyož be'e Xancho Jeso'osən' dižə'ən ca' len lega'aque', bezi' beca'a Diozən' le' yoban' gan' chi'e chnabi'e txen len Xacho Diozən'. ²⁰ Na' disipl che' ca' ja'aque' doxenlə jəsə'ədixjue'ine' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jeso'osən', na' le' goclene' lega'aque' na' bene' par nich gwso'one' no milagr len yelə' guac che'enə' par blo'e de que xtižə'əga'aque'enə' naquən de'e li.

De'e na'azən' chzoja'.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Locasən'

De'e nga bzoj Locasən' par Tioflan'

1-4 Señor Tiofl, chzoja' le' dižə' quinga par ničh na' ənezdo' de'e li ca naquə de'en babendo' na' de'en bagoc. Beṇə' zan bačh boso'ozoje' che Jeso'osən' ca naquə de'en bagoc complir par neto' chonlilažə'əto'one'. Boso'ozoje'en can' bzejni'i beṇə' ca' neto', beṇə' ca' besə'əle'i can' goquə dezd goljte Jeso'osən'. Na' beṇə' ca' gwse'en besə'əle'ine' can' goquən' boso'osed boso'olo'ine' beṇə' yoblə dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Na' nada' catə' beyož gwnabyoža' can' goquən', na' gwyazlaža'a gwzoja'an tcho'a tšao' par ničh ənezdo' Señor Tiofl.

Can' goquə gwduxjue'e to angl de que galjə Juannə'

5 Ca tyemp can' gwnabia' Rei Erodən' gan' nzi' Jodea, na' zo to bxož che beṇə' Izrael ca' beṇə' le Zequeria. Bene' žin len xoṇj bxož beṇə' zjele Abias. Na' no'ol che Zequerian' le' Čhabet na' naque' dia che de'e bxož Ronṇə'. 6 Na' Zequerian' len Čhabetən' zja'accze' liča par len Diozən', na' gwso'one' yoguə'əloł de'en non Xancho Diozən' mendad de'en zjənyoṇj le'e lei che'enə'. 7 Na' notono xi'inga'aque' nitə', čhedə' Čhabetən' naque' no'olə güiž, na' čhopte' bazjənaque' beṇə' golə.

8 Na' goquən' beyalə' Zequerian' len beṇə' ljuežje' ca' beṇə' ca' zjənaquə bxož par gwso'one' de'en besyə'əyale'e so'one' par gwso'elaogüe'e Diozən'. 9 Na' de costombr che bxož ca' chso'one' rif par chatə'əbia' noe' əchoj par əgwzeye' yal lo'o yo'oda' əblao čhega'aque'enə' gan' chso'elaogüe'e Xancho Diozən' Jerosalenṇə'. Nach gwso'one' rif na' bchoj Zequerian' par bzeye' yalən' lo'o yo'oda'onə'. 10 Na' žlac bzeye' yalən' gwnitə' yoguə'əloł beṇə' zan ca' chyo'olə gwso'one' orasyonṇə'. 11 Na' to angl che Xancho Diozən' bloe' laogüe' Zequerian', na' gwzecha anglən' cuit mesən' lichalə gan' chəsə'əzeye' yalən'. 12 Catə' ble'i Zequerian' anglən' benit bečhol' goc lo'o yichjla'aždaogüe'enə' na' bžebchgüe'. 13 Pero anglən' gože' le': —Bito žebo' Zequeria. Diozən' babzenague' orasyon čhio'onə', na' no'ol čhio' Čhabetən' sane' to xi'ino', na' əgwsio' le' Juan. 14 Na' so' mbalaz na' yebeido', na' leczə beṇə' zan yesyə'əbeine' šə bagolje', 15 čhedə' gaque' beṇə' blao lao Diozən'. Bito ye'eje' bino ni biquə'əchlə de'en chesə'əzože beṇə', na' catə' galje' yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždaogüe'enə' par nabi'an le'. 16 Na' gone' par ničh zan beṇə' Izrael gwlaž che' ca' yesə'əša' yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' so'elaogüe'e Diozən' can' cheyalə' so'elaogüe'ene', Dioz ben' naquə Xanga'aque'. 17 Na' cuialaogüe' lao Xančon' na' gone' par ničh beṇə' ca' cui nitə' binlo len xi'inga'aque' yesyə'ənite'e binlo len xi'inga'aque' de'e yoblə. Na' gone' par ničh beṇə' godenag ca' yesə'əzenague' che Diozən'. Gone' ca' par ničh yesə'ənitə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'e Xančon' catə'an yide'. Na' len xbab de'en yo'o yichjla'aždaogüe'enə' na' len dižə' balə de'en güe'enə' gaque' ca profet Liazən' ben' gwzo canə'.

18 Nach Zequerian' gože' anglən': —¿Nacxa gaquə ənezda' de'e nga? Nada' bačh naca' beṇə' golə na' no'ol čhia'anə' leczə beṇə' golə.

19 Nach anglən' gože' le': —Nada' naca' angl Gabryel. Zoa' len Diozən' na' zoa' cho'elaogua'ane'. Na' bsele'e nada' zedetixjue'ida' le' dižə' güen dižə' cobə quinga. 20 Na' le' gaco' mod, cui gaquə ənio' xte que catə'əch əžin ža gaquə de'e nga, čhedə' cui chejli'o xtiza'anə'. Na' de'e liczə gwžin ža gaquə complir can' gwnia'anə'.

21 Na' beṇə' ca' ža' chyo'olə gosə'əbeze' Zequerian', nach besyə'əbanene' čhedə' gwžeine' lo'o yo'oda' əblao gan' chso'elao' beṇə' Izrael ca' Diozən'. 22 Catə' bechoj Zequerian', bene' seṇy len ne'enə' la' bitoch goquə əne'. Bačh naque' beṇə' mod. Nach gwsa'acbe'i beṇə' ca' de que ble'ida'ogüe'ene' lo'o yo'oda'onə'.

²³ Na' catə' bde laze'en de'en bene' žin lo'o yo'odao' əblaonə' beyeje' liže'. ²⁴ Gwde na', no'ol che' Chabetən' bgüendao' bda'onə' lo'o le'enə' na' gueyə' bio' gwzoze'. Na' gwne': ²⁵ —Güenchgua baben Xana' Diozən' len nada', chedə' babžin ža nži'ilaže'e nda', chone' par niç bitoch so'on beṇačən' xbab chia' de que cui bi zaca'a.

Anglən' gwdixju'e galjə Jesocristən'

²⁶ Goc xop bio' noa' Chabetən' bda'onə', Diozən' bozsele'e anglən' ben' le Gabryel, gwyeje' to syoda de'en nzi' Nasaret gan' mbane Galilean'. ²⁷ Bsele'ene' gan' zo to no'ol güego' le' Maria. Na' Marian' ne'e naplažə'əchgua cuine'. Na' to beṇə' le Jwse baç naquən gwšagna'alene' par gaque' xo'ole'. Na' Jwsen' naque' dia che de'e Rei Dabin'. ²⁸ Na' bžin anglən' gwyo'e gan' zo Marian' na' gože'ene': —Dioxei. Xancho Diozən' nži'ilaže'e le' na' zoe' len le'. Na' gone' par niç socho' mbalaz ca yoguə'əloł no'ol ca' yelə'.

²⁹ Catə' ble'i Marian' anglən', benit beçhol' goc lo'o yichjla'aždaogüe'enə' por ni che dižə' de'en gože' le'. Na' bene' xbab bi zejen de'en bguape' le' dioxən' ca'. ³⁰ Nach anglən' gože'ene': —Bito žebo' Maria. Diozən' nži'ilaže'e le'. ³¹ Na' le' gua' xi'ino', to bi'i byo dao', na' sano'obo', na' əgwsio' labo' Jeso'os. ³² Na' Jeso'osən' gaque' to beṇə' blao na' beṇačən' yesə'əsi'ene' Xi'in Dioz, Dioz ben' naquə' le'ezelaogüe beṇə' blao. Na' Xancho Diozən' gone' par niç nabi'e nasyon Izraelən' can' gwnabia' de'e xaxta'ogüe'e Rei Dabin'. ³³ Na' le' nabi'e nasyon Izraelən' zejlicaṇe. Na' cuat te yelə' gwnabia' che'enə'.

³⁴ Nach gož Marian' anglən': —¿Nacxa gaquə sana' bdao'? la' bitonə' žaga' nda' beṇə' byo.

³⁵ Nach gož anglən' le': —Spirit che Diozən' yidən gan' zo'onə', na' yelə' guac che Diozən' son len le', Dioz ben' naquə' le'ezelaogüe beṇə' blao. De'e na'anə' bi'i la'aždao' xi'ilažə'an galjənə', yoso'osi'ebo' Xi'in Dioz. ³⁶ Na' beṇə' xna'o Chabetən' leczə baç bgüenda'obo' lo'o le'enə' la'anə'əczə banaque' beṇə' golə. Bagoc xop bio' no'e to bi'i byo dao', len la' gosə'əne' che' de que no'olə güižən'. ³⁷ Bito bi bi de de'e əṇacho cui chac gon Diozən'.

³⁸ Nach gož Marian' anglən': —Nga zoa' naca' xmose', gaquə chia' con bi na Xana'an. Nach beza' anglən' gan' zo Marian'.

Marian' jəlane'e Chabetən'

³⁹ Gwde na' le'e gwyejte Marian' to syoda de'e žia lao ya'a gan' mbane Jodean'. ⁴⁰ Na' bžine' liž Zequerian', gwyo'e bguape' Chabetən' diox. ⁴¹ Na' goquən' catə' Chabetən' benene' cholgüiž Marian' le' nach gocbe'iteine' chxita' chžia chac bdao' che'enə' lo'o le'enə'. Na' Spirit che Diozən' gwnabi'an yichjla'aždao' Chabetən'. ⁴² Na' gwne' zižjo tant bebeine', na' gože' Marian': —Diozən' babene' par niç zocho' mbalaz ca yoguə'əloł no'ol ca' yelə'. Na' Diozən' gone' par niç gaquə mbalaz che bdao' chio'onə' no'onə'. ⁴³ Nactecxan' le' naco' xna' Xana'an zedəlanə'o nada'. ⁴⁴ Mer catə' bene naga'anə' chguapo' nada' dioxən', bdao' chia'anə' bebeibo' na' bxitə' bžiabo' lo'o li'anə'. ⁴⁵ Xancho Diozən' bene' par niç anglən' gwne' le' de'en ze'e gaquə na' zo' mbalaz de'en gwyejli'o de que gaquə complir can' gwne'enə'.

⁴⁶ Nach Marian' gwne':

—Cho'elaogua'a Xana' Diozən' do yichj do laža'a.

⁴⁷ Na' lo'o yichjla'aždaogua'an chebeichgüeida' Dioz ben' chebej nada' xni'a de'e malən'.

⁴⁸ Babeyašə' beži'ilaže'e nada' naca' xmose' la'anə'əczə cui bi zaca'a.

Na' dezd na'a žtia žtia beṇačən' yesə'əne' de que zoa' mbalaz.

⁴⁹ Diozən' chac gone' de'e cui no zaquə gon, na' babene' de'e güen juisy len nada'.

Le'enə' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy.

⁵⁰ Na' notə'ətezə beṇə' chsa'ape'ene' respet do yichj do lažə'əga'aque',

Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e lega'aque' na' len xi'in dia chega'aque'.

⁵¹ Baç blo'i Diozən' beṇačən' yelə' guac che'enə',

na' babene' par niç beṇə' ya'alažə' ca' baboso'ozexjw yichjga'aque'enə' laogüe'enə'.

⁵² Babene' par nič beṇə' gwnabia' ca' cuich gosə'ənabi'e,

na' beṇə' ca' cui gwsa'ac beṇə' blao, Diozən' bcuie' lega'aque' par gwsa'aque' beṇə' blao.

⁵³ Na' beṇə' ca' gwsa'acbe'ine' de que chesə'əyažjene' yelə' chaclen çe Diozən', bagoclene' lega'aque'.

Na' beṇə' ca' gwsa'aquene' bitobi chesə'əyažjene',

bose'e lega'aque' sin cui bi bnežjue' lega'aque'.

⁵⁴ Nach bagocwlene' chio'o beṇə' Izrael naccho ca xgnose'.

Bablo'ine' chio'o de que bito ganlaže'e par yeyašə' yeži'ilaže'e chio'o can' bene' lyebe.

⁵⁵ Na' de'en beyašə' beži'ilaže'e de'e Abraannə' len xi'in dia çe',

bene' complir can' gože' le' len yebalə xaxta'ocho ca'.

Na' zocze' yeyašə' yeži'ilaže'e xi'in dia çe de'e Abraannə' zejlicane.

⁵⁶ Na' catə' bagoc šon bio' bega'an Marian' len Çhabetən' nach beyeje' liže'enə'.

Goljə Juannə' ben' bçhoa beṇə' nis

⁵⁷ Na' catə' bžin or par san Çhabetən', gwxane' bi'i byo dao' çe'enə'. ⁵⁸ Na' catə' gwse'ene beṇə' gwliž chega'aque'enə' na' family chega'aque'enə' de que Diozən' babeyašə' beži'ilaže'e Çhabetən', besyə'əbeichgüeine' len le'. ⁵⁹ Na' ža xon' beṇə' ca' jəsə'əzo'ebo' seņy de'en ne' sirconsision. Na' zejen de que chse'ejle'e çe lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə'. Na' gwse'enene' si' labo' Zequeria can' le xabo'onə'. ⁶⁰ Pero xna'abo'onə' gwne': —Nca, cheyalə' si' labon' Juan.

⁶¹ Nach lega'aque' gwse'e le': —Notono family chele nitə' beṇə' zjəle ca' na' nic xaxta'ole.

⁶² Nach gwso'one' seņy gosə'ənabene' xabo'onə' nac chene'ene' si' la bda'onə'. ⁶³ Nach bene' seņy gwṇabe' to yag la' dao' gan' bzoje': “Si' labo' Juan.” Nach yogue'e besyə'əbanene'. ⁶⁴ Le'e gocte bene' Zequerian' na' le'e gwzolaote be'e dižə' be'elaogüe'e Diozən'. ⁶⁵ Na' besə'əžebchgua beṇə' gwliž chega'aque'enə'. Na' xtižə'əga'aque'enə' gosə' gwllaljən doxen yež ca' zjəchi' lao ya'a ca' gan' mbane Jodean'. ⁶⁶ Na' yoguə'əloḷ beṇə' gwse'enene' dižə'əṇə' gwso'one' xbab lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' çe de'e ca', na' gosə'əne':

—¿Bixa gon bdao' na'anə'?

Gosə'əne' ca' chedə' gosə'əneze' de que zoczə Diozən' len lebo'.

Dižə' de'en be' Zequerian'

⁶⁷ Nach gwnabia' Spirit çe Diozən' yichjla'aždao' xabo' Zequerian'. Na' Zequerian' be'e xtižə' Diozən' gwne':

⁶⁸ Cho'elaogua'a Xanchon' ben' naquə Dioz çe chio'o beṇə' Izrael.

Cheyaše'ene' chio'o naccho ṇasyon' çe'

na' babene' par nič gaquə yechojcho xni'a de'e malən'.

⁶⁹ La' babene' par nič zo to beṇə' napə yelə' guac par yebeje' chio'o xni'a de'e malən',

na' za' be'enə' lao dia çe de'e Rei Dabin' ben' goquə xmos Diozən'.

⁷⁰ Chac can' gwna Diozən' len cho'a de'e profet ca' beṇə' ca' gwleje' par gwsa'aque' lažə' ne'enə' cana'ate.

⁷¹ Gwne' de que yosle' chio'o lao na' beṇə' contr çechecho ca'

na' lao na' yoguə' beṇə' chəsə'əgue'i chio'o.

⁷² Na' leczə gože' de'e xaxta'ocho ca' de que yeyašə' yeži'ilaže'e lega'aque' len xi'in dia chega'aque'.

Na' can' chone' ṇa'a, chone' par nič chac complir ca naquə de'en bene' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o.

⁷³ Ben Diozən' cuine' testigw lao de'e xaxta'ocho Abraannə'

de que gaquəczə can' bene' lyeben'.

⁷⁴ Na' gwne' de que yosle' chio'o lao na' beṇə' contr ca' par nič ca' gaquə güe'ela'ochone' sin cui žebcho.

⁷⁵ Na' gwne' gone' par nich gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' par len le'enə' na' gone' par nich šejcho licha güe'ela'ochone' doxen yelə' mban chechon'.

⁷⁶ Nach Zequerian' gože' bida'onə':

Na' le' xi'ina', beṇačən' yesə'əne' čio' de que naco' profet beṇə' choe' xtižə' Diozən', Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao.

Yesə'əne' ca' čhedə' le' cuialaogo' lao Xančon' na' go'o xtiže'enə' par nich nitə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'ene' catə'an yide'.

⁷⁷ Egwsed əgwlo'ido' neto' can' chene'e Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən' na' can' chene'ene' yezi'ixene' xtolə'əcho ca', chio'o naccho beṇə' ṇasyon čhe'.

⁷⁸ Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o na' bachsele'e to beṇə' gaquəlene' chio'o. Na' gwxaquə'əlebe be'enə' ca' be'eni' čhe bgüižən'.

⁷⁹ Le' gwzejni'ine' chio'o beṇač naquən' goncho par nich žjəyecho gan' zo Diozən' catə' gatcho,

na' əgwzejni'ine' chio'o beṇač naquən' so cuezcho binlo.

Can' gone' cue'e be'eni' lo'o yičhjala'aždao' chio'o gwxaquə'əlebecho ca' beṇə' chsa'aš lo'o de'e žčoḷən'.

⁸⁰ Na' Juannə' ca' bcua' chcha'ogüe', zdate chaquəch yičhjala'aždaogüe'en can' chene'e Diozən'. Na' Juannə' jsə' latjə dašən'. Na' nan' nezoe' catə'an bžin ža gwzolaogüe' gwdixjui'e xtižə' Diozən' len beṇə' Izrael ca'.

2

Can' goquə catə'an goljə Jeso'osən'

¹ Na' gwde de'e ca', na' ca tyempən' catə'an gwnabia' Sesar Augusto, bene' mendad te cuent na' əsa'alə' yiš balə beṇə' ža' to to yež de'e zjəchi' doxen ganə' chnabi'e. ² Na' bguale'e yišən' lao chnabia' Sirenio gan' nzi' Siria. Na' naquən de'e nech de'en bguale'e yiš balə beṇə' ža' to to yež. ³ Nach yoguə'əloḷ beṇə' jəya'aque' lažga'aque' jəsyə'əde cuinga'aque' cuent par gwsa'alə'əga'aque' yiš. ⁴ Nach Jwsen' naque' dia čhe de'e Rei Dabin'. Na' beze'e Nasaret gan' mbane Galilean' par beyeje' syoda čhe de'e Rei Dabin' de'e nzi' Belen. Na' chi' syoda Belennə' gan' mbane Jodean'. ⁵ Beyeje' jəyede cuine' cuent na' zenče'e no'ol čhe' Marian', pero bitonə' yesə'əca'a ljuežje'. Na' Marian' bano'e bda'onə'. ⁶ Na' goquən' lao nite'e Belennə' bžin or par sane'. ⁷ Na' bi'i nechən' gwxxane' goljbo' bi'i byo dao', na' blaže'ebo' lachə'. Na' gwlo'ebo' to lo'i gan' chsa'o bia yixə', čhedə' bito bi latjə gwyo'och mesonṇə' par lega'aque'.

Angl ca' boso'ozene' beṇə' goye xilə' ca' de que bagoljə Goslan'

⁸ Na' lao že' na', le'e yixə' čhe Belen na'atezəczə ža' beṇə' goye xilə' ṇechəsə'əne'e chsa'ape' xilə' čhega'aque' ca'. ⁹ Na' angl čhe Xančon' bžine' gan' nitə' beṇə' goye xilə' ca', na' yelə' chey čhe'eni' čhe Diozən' gwyečhjan bse'eni'in gan' nite'enə'. Na' besə'əžebchgüe'. ¹⁰ Na' gož anglən' lega'aque': —Bito žeble, ṇa'a čhixjo'ida' le'e to dižə' güen de'e yeba yezaquə'əlažə'əchgua yoguə'əloḷ beṇə'. ¹¹ Lao' syoda čhe de'e Rei Dabin' bagoljə ṇa'a ben' chac yebej beṇə' xni'a de'e malən'. Naque' Cristən' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' beṇačən' na' naque' Xančon'. ¹² Par yeželele bda'onə' quinga naquə: Žjəyedi'ilebo' lažə'əbo' lachə' na' debo' lo'i gan' chsa'o bia yixə'.

¹³ Beyož gwna anglən' ca' le'e besə'əžinte angl zanch gan' zo angl nechən', za'aque' gan' zo Diozən'. Na' chso'elaogüe'e le', chəsə'əne':

¹⁴ Ledoye'ela'och Diozən' ben' zo yoban'.

Na' lao yežlyon' gatə' yelə' so cuezə binlo entr beṇə' ca' chebei Diozən' lega'aque'.

15 Na' catə' besyə'asa'ac angl ca' zjəya'aque' yoban', nach beṇə' goye xilə' ca' gwse' l'juežjga'aque': —Yeyejcho Belennə' žjəyegüiacho de'en bagoc, ca naquə Xanchon' bsele'e angl quinga bedəsə'ədixjue'ine' chio'o.

16 Nach besa'acses beṇə' goye xilə' ca' jəya'aque' Belennə', na' jəsyə'adi'e Marian' len Jwsen' na' len bda'onə'. Na' bda'onə' debo' lo'i gan' chsa'o bia yixə' ca'. 17 Beyož besə'ale'ine' can' bagoquən', na' gwso'e dižə' che bda'onə' len yeziquə'achlə beṇə' ca' naquə de'en gwse' angl ca' lega'aque'. 18 Na' yoguə'əlöl beṇə' ca' əgwse'ene dižə' de'en gwsoe' beṇə' goye xilə' ca' besyə'əbanene'. 19 Na' Marian' leczə gwlo'o yichje' yoguə'əlöl dižə' de'en gwsoe' beṇə' goye xilə' ca' na' bene' xbab lo'o yichjla'aždaogü'e'en bi zejennə'. 20 Nach besyə'asa'ac beṇə' goye xilə' ca' chso'elaogü'e Diozən' na' chso'e le' yelə' bala'an che yoguə'əlöl de'en bagwse'enene' na' babesə'ale'ine' ca' naquə de'en gož anglən' lega'aque'.

Family che Jeso'osən' jso'ebo' lo'o yo'odao' əblaonə'

21 Catə' gwde xon' ža na' jəsə'əzo'ebo' seņy de'en ne' sirconsision na' bosə'əsi'e labo' Jeso'os, can' ben anglən' mendad catə' ze'e gua'alə Marian' lebo'.

22 Catə' gwde tyempən' babeyac Marian' xi'ilažə' len bda'onə' segon can' na lein' de'en bzoj de'e Moisezən', nach gosə'əlene'ebo' Jerosalennə' par jso'ebo' lao Diozən'.

23 Gwso'one' ca' chedə' nyojən le'e lein': “Yoguə' bi'i byo dao' bi'i nech cheyalə' gacbo' lao na' Diozən', na' yoguə' bia yixə' bia maš dao' bia nech leczə gaquəb lao na' Diozən'.” 24 Na' gwso'elaogü'e Diozən' gwso'one' can' na lei che Xancho Diozən', nyojən: “Cheyalə' gotle to csad ngolbexə o chopə plomxtil.”

25-26 Na' Jerosalennə' gwzo to beṇə' byo le Simeon. Be'enan' gwyecze' bene' de'e güen lao Diozən' na' be'elaogü'e'ene', na' gwleze' batə'aquən' yidə Cristən' ben' gwlejš Xancho Diozən' par gaquəlene' beṇə'chən'. Na' Spirit che Diozən' gwzon lo'o yichjla'aždao' Simeonnə'. Na' bzene Spiritən' le' de que antslə ze'e gate' le'ine' Cristən'. 27 Na' Spiritən' benən par nič gwyetje' yo'odao' əblaonə'. Na' zoe' yo'oda'onə' catə' besə'əžin xaxna' Jeso'osən' zjənləne'ebo' par nič so'one' len lebo' can' na lein'. 28 Nach Simeonnə' gwłene'ebo', nach be'elaogü'e Diozən' gože'ene':

29 Na'a ža Xana' Dioz, bačh goc can' gwna'onə'.

Be' latjə yeyeda' binlo gan' zo'onə', nada' naca' beṇə' güen žin chio',

30 chedə' bable'ida' ben' zedəyelej neto' xni'a de'e malən'.

31 Naque' ben' bžio' bia' əgwselo'o par yoguə'əlöl beṇə'.

32 Na' cue'e be'eni' lo'o yichjla'aždao' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael par nič se'ejni'ine' xtižə'onə'.

Na' leczə gone' par nič beṇə' Izrael ca' yesə'əzi'e yelə' bala'an.

33 Nach xabo'on len xna'abo'on besyə'əbanene' ca' naquə dižə' de'en be' Simeonnə' chebo'.

34 Na' Simeonnə' gwṇabene' Diozən' gone' par nič gaquə güen chega'aque', na' gože' Marian': —Beṇə' zan beṇə' Izrael ca' yesə'əbiayi'e chedə' cui so'onlilaže'e xi'ino' nga, na' zane' yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane chedə' so'onlilaže'ene', na' beṇə' zan yoso'ožia yoso'onite'ene' catə' yesə'nezene' che'. 35 Na' gone' par nič gachia' non' əgwzenag che Diozən' na' non' cui. Na' caczə ga chaz to cwšiy gaquə lo'o yichjla'aždaogo'onə' tant əžaglaogo' de'en gac che'.

36 Na' leczə gwzo to no'olə gwle Añy yo'odao' əblaonə', na' no'olən' cho'e xtižə' Diozən'. Naque' xi'in de'e Fanuel, na' naque' dia che de'e Aser. Bšagne'e catə'an naque' no'ol güego', pero na' gaž izga bguan be'en che'enə'. Na' Añyən' banaque' to beṇə' golə.

37 Bagoc taplalj tap iz got be'en che'enə'. Cuiczə chebiže'e yo'odao' əblaonə'. Lechguale cho'elaogü'e Diozən' do ža do yel, xte gwyaz tgüejə cui gwdaogü'e par nič benche' orasyon lao Diozən'. 38 Na' goquən' bgüiguə' Añyən' gan' nitə' Jwsen' len Marian', na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' de'en bačh bsele'e ben' gaquəlen nasyon Izraelən'. Na' be'e

dižə' che Jeso'osən' len yoguə'əlōl beṇə' ca' ža' Jerosalennə' beṇə' chesə'əbeze' batə'əquən' əselə' Diozən' ben' gaquəlene' lega'aque'.

Jəya'aque' Nasaretən'

³⁹ Nach Jwsen' na' Marian' catə' beyož gwso'one' yoguə'əlōl de'en non lei che Diozən' mendad so'one', jəya'aque' lažga'aque' Nasaret gan' mbane Galilean'. ⁴⁰ Na' Jeso'osən' zda chcha'ogüe' na' zda chdipe'. Na' ca bcua' chcha'ogüe'enə' zdach chejni'ichene', na' nži'ilažə' Diozən' le'.

Can' ben Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə'

⁴¹ Na' xaxne'e ca' yoguə' iz chja'aque' lni pascw de'en chalə' Jerosalennə'. ⁴² Šižin ize Jeso'osən' catə' gosə'əche' xaxne'e ca' le' ja'aque' Jerosalennə'. Segon ca costombr che beṇə' Izrael ca' chja'aque' catə' chalə' lnin'. ⁴³ Na' catə' gwde lninə' xaxne'e ca' besa'aque', pero Jeso'osən' bega'anə' Jerosalennə'. Na' xne'enə' len Jwsen' bito gwsa'ache'ine', ⁴⁴ con gwso'one' xbab šə bazjəyede' len beṇə' ca' nžagga'aque' txennə'. Na' tža nez babesac xaxne'e ca' gwzolao chəsyə'əyilje'ene' entr family na' migw čhega'aque' ca'. ⁴⁵ Pero bito besyə'əželene' le', nach besyə'əbi'e jəya'aque' Jerosalennə' de'e yoblə par žjəsyə'ədilje'ene'.

⁴⁶ Na' goquən' beyon žach besyə'əželene' Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblaonə', chi'e gwchol beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Jeso'osən' chzenague' xtižə'əga'aque'enə' na' de'e zan chnabene' lega'aque'. ⁴⁷ Na' yoguə'əlōl beṇə' ca' choso'ozenag xtižə'ene' chəsyə'əbanene' che yelə' chejni'i che'enə' na' can' choži'e xtižə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'. ⁴⁸ Na' catə' besə'əle'i xaxne'en le' besyə'əbanene', na' gož xne'en le': —Xi'indaogua'a, žbixchen' chondo' neto' ca'? Xao' nga na' nada' bagwdato' beyiljto' le' na' de'e juisy de'e chaqueto'.

⁴⁹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —žBixchen' cheyilje nada'? žEcui nezele de que cheyalə' gona' de'en na Xa'anə' gona'anə'?

⁵⁰ Pero xaxne'e ca' bito gwse'ejni'ine' bi zeje de'en gože' lega'aque'enə'.

⁵¹ Na' beyeje' Nasaretən' len xaxne'e ca', bzenague' čhega'aque'. Na' gwlo'o yichj xne'enə' yoguə'əlōl de'en goquən'. ⁵² Na' ca naquə zda gwyejni'iche Jeso'osən' na' zda gwcha'oche', na' Diozən' zda bebeichene' le' na' leczə ca' beṇačən' zdach besyə'əbeichene' le'.

3

Juan ben' bchoa nis gwduxjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

¹ Catə' goc šino' iz chnabia' Sesar Tiberion', goc Ponsio Pilatən' gubernador che Jodean'. Na' goc Erodən' gubernador che Galilean', na' goc beṇə' biše'e Lipən' gubernador che Itorea na' che Traconite. Na' goc Lisantias gubernador che Abilinia. ² Nach Anas na' Caifas gwsa'aqueche' bxož əblao che beṇə' Izrael ca'. Iz na' xi'in Zequerian', ben' gwle Juan, gwzoe' latjə dašən' na' Diozən' be'elene' le' dižə'. ³ Nach Juannə' gwyeje' yoguə'əlōl yež de'e zjənyečj zjəmbi'i yao Jordannə', jətixjue'ine' yoguə' beṇə' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yesə'ənabene' Diozən' əgwñitlaogüe'en, na' yesə'əchoe' nis. ⁴ Juannə' bene' can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Quinga nan: To beṇə' əne' zizjo latjə dašən', əne': “Le'e so probnid par əgwzenagle che Xančon' catə'an yide'.

Na' šə sole probnid par əgwzenagle che' catə'an yide', de'en gonle ca' gwxaquə'əleben can' chonle chxi' chloale nez ca' catə' chidə to beṇə' blaō.

⁵ Le'e yoša' yichjla'ažda'olen'

par nič gaquən ca to nez güen gan' baboso'ochixe' ya'a yao ca' par beyaquən to leli. Na' gaquən ca to nez gan' baboso'oxi' baboso'oloe', na' bagosə'əchogue' xiše'en par beyaquən licha.

⁶ Na' gwžin ža catə' yoguə'əlol beṇə' yesə'əle'ine' ben' selə' Diozən' par yebeje' beṇə' xni'a de'e malən'."

⁷ Na' beṇə' zan ja'aque' gan' gwzo Juannə' par nič bchoe' lega'aque' nisən'. Na' Juannə' gože' lega'aque': —Le'e nacle beṇə' goxoayag na' naljele. ¿Echaquele de que guaquə yexonjele castigon' de'en əselə' Diozən' par le'e? ⁸ Cheyalə' gonle de'en naquə güen par nič sa'ache'i beṇə' yoblə de que baboša' yichjla'ažda'olen'. Na' bito gonle xbab de que Diozən' cui gone' le'e castigw che xtolə'əlen' laogüe de'en nacle xi'in dia che de'e Abraannə'. Bito nacho de que lechguale chyažje Diozən' le'e. Guaquə gone' par nič yej quinga yesyə'əyaquən xi'in dia che de'e Abraannə'. ⁹ Ca naquə le'e šə cui chonle can' chazlažə' Diozən', gwxaquə'əlebele ca to yag frot de'e cui bi frot chbian'. Na' ca naquə yoguə'əte yag frot de'e cui bi frot chon, chəsə'əchog beṇə' len na' chəsə'əzeye'en.

¹⁰ Nach beṇə' ca' chəsə'əzenag xtiže'enə' gosə'əṇabene' Juannə' gwse'ene': —¿Bi ca de'e cheyalə' gonto'?

¹¹ Nach gože' lega'aque': —Ben' napə chopə xadon, cheyalə' əgwnežjue' ton che beṇə' cui bi bi de che'. Na' leczə ca' ben' de de'e gaogüe', cheyalə' əgwnežjue' che beṇə' cui bi bi de de'e gaogüe'.

¹² Na' catə' beṇə' gochixjw ca' leczə jəsə'əbigue'e par gwchoa Juannə' lega'aque' nis na' gwse'ene': —Maestr; ¿bi ca de'e cheyalə'əch gonto'?

¹³ Na' gože' lega'aque': —Bito əgwchixjwle de mazəchlə ca de'en cheyalə' əgwchixjwle.

¹⁴ Na' beṇə' ca' zjənaque' soldad leczə gosə'əṇabene' le' gwse'ene': —¿Chexa neto' ža? ¿Bi ca de'e cheyalə'əch gonto'?

Nach Juannə' gože' lega'aque': —Bitoch əca'ale la fuers de'en de che beṇə', na' nic gacle testigw fals contr beṇə' yoblə par əca'ale xmechga'aque'. Le'e gon banez len laxjwlen'.

¹⁵ Na' beṇə' Izrael ca' gwnitə' lez yidə Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chega'aque'enə', gwsa'aque'ne' lo'o yichjla'až daoga'aque' šə Juannə' naque' be'enə'.

¹⁶ Na' Juannə' gocbe'ine' xbab chega'aque'enə' na' gože' yoguə'əga'aque': —Nada' de'e li chchoacza' beṇə' nis, pero na' ze'e yidə ben' gone' par nič so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' nabi'an chio'o. Na' Spiritən' naquən ca yi' na' gwxi' gwloan yichjla'ažda'ochon'. Ben' yidə zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmose'.

¹⁷ Be'enan' gone' len chio'o can' choncho catə' chdecho trigon' rner na' chzeycho yix bebən'. Na' šə chonlilažə'əchone' yotobe' chio'o par nič socho txen len le', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le' əsele'e lega'aque' lao yi' gabilən' de'en cuiczə cheyol.

¹⁸ Na' de'e zanch de'e gwna Juannə' gwduxjue'ine' lega'aque' dižə' güen dižə' cobən' na' gwneyoine' lega'aque' se'ejle'en. ¹⁹ Nach Juannə' be'e dižə' che gobernador Erodən' ca naquə de'e mal de'en babene'enə' beque'e Erodiasən' ca xo'ole'. La' Erodiasən' naque' xo'olə Lip beṇə' bišə' Erodən'. Na' leczə be'e Juannə' dižə' ca naquə yoguə' de'e malən' babene'. ²⁰ Na' catə' Erodən' benene' can' choe' Juannə' xtiže'enə' na' bene' yeto' de'e mal, gwlo'e Juannə' ližya.

Can' goquə catə'an gwchoa Jeso'osən' nis

²¹ Na' žlac ne'e chchoa Juannə' beṇə' nis, beṇə' zan ja'ac laogüe'enə' par bchoe' lega'aque' nisən' na' len Jeso'osən' gwchoe' nisən'. Na' lao orən' Jeso'osən' bene' orasyon na' le'e byaljwte yoban' na' ble'ine' gan' zo Diozən'. ²² Na' betj Spirit che Diozən' bžinən gwzon len le' na' ca orən' naquən ca to ngolbexə. Na' gož Diozən' Jeso'osən': —Le' naco' Xi'ina', na' chacchgüeida' chio'. Cheba chezaquə'əlažə'əchgua' le'.

Dia che Jeso'osən'

²³ Na' ca do šichoa ize Jeso'osən' catə' gwzolaogüe' bene' yoguə'əlol de'en zedeyene'. Na' beṇə' ca' gwnitə' na' gwso'one' xbab de que xi'in Jwse na' Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' naque' xesoa Eli. ²⁴ Na' Elin' naque' xi'in Matat, na' Matatən' naque' xi'in Lebi, na' Lebin' naque' xi'in Melqui, na' Melquin' naque' xi'in Jana, na' Janan' naque' xi'in Jwse. ²⁵ Na'

Jwsen' naque' xi'in Matatias, na' Matatiasən' naque' xi'in Amos, na' Amosən' naque' xi'in Naom, na' Naonnə' naque' xi'in Esli. ²⁶ Na' Esli' naque' xi'in Nagai, na' Nagain' naque' xi'in Maat, na' Maatən' naque' xi'in Matatias, na' Matatiasən' naque' xi'in Semei, na' Semein' naque' xi'in Jwse, na' Jwsen' naque' xi'in Joda. ²⁷ Na' Jodan' naque' xi'in Joana, na' Joanan' naque' xi'in Resa, na' Resan' naque' xi'in Sorobabel, na' Sorobabelən' naque' xi'in Salatiel. ²⁸ Na' Salatielən' naque' xi'in Neri, na' Nerin' naque' xi'in Melqui, na' Melquin' naque' xi'in Adi, na' Adin' naque' xi'in Cosam, na' Cosannə' naque' xi'in Elmodam, na' Elmodannə' naque' xi'in Er. ²⁹ Na' Erən' naque' xi'in Josue, na' Josuen' naque' xi'in Elieser, na' Elieserən' naque' xi'in Jorim, na' Jorinnə' naque' xi'in Matat. ³⁰ Na' Matatən' naque' xi'in Lebi, na' Lebin' naque' xi'in Simeon, na' Simeonnə' naque' xi'in Joda, na' Jodan' naque' xi'in Jwse, na' Jwsen' naque' xi'in Jonan, na' Jonannə' naque' xi'in Eliaquim. ³¹ Na' Eliaquinnə' naque' xi'in Melea, na' Melean' naque' xi'in Mainan, na' Mainannə' naque' xi'in Matata, na' Matatan' naque' xi'in Natan. ³² Na' Natannə' naque' xi'in Dabi, na' Dabin' naque' xi'in Isai, na' Isain' naque' xi'in Obed, na' Obedən' naque' xi'in Boos, na' Boosən' naque' xi'in Salmon, na' Salmonnə' naque' xi'in Naason. ³³ Na' Naasonnə' naque' xi'in Aminadab, na' Aminadabən' naque' xi'in Aram, na' Arannə' naque' xi'in Esrom, na' Esronnə' naque' xi'in Fares. Na' Faresən' naque' xi'in Joda, ³⁴ na' Jodan' naque' xi'in Jacob, na' Jacobən' naque' xi'in Isaac, na' Isaaquən' naque' xi'in Abraam, na' Abraannə' naque' xi'in Tare, na' Taren' naque' xi'in Nacor. ³⁵ Na' Nacorən' naque' xi'in Serog, na' Seroguən' naque' xi'in Ragau, na' Ragaun' naque' xi'in Peleg, na' Peleguən' naque' xi'in Eber. ³⁶ Na' Eberən' naque' xi'in Sala, na' Salan' naque' xi'in Cainan, na' Cainannə' naque' xi'in Arfacsad, na' Arfacsadən' naque' xi'in Sem, na' Sennə' naque' xi'in Noe, na' Noen' naque' xi'in Lamec. ³⁷ Na' Lamequən' naque' xi'in Matosalen, na' Matosalennə' naque' xi'in Enoc, na' Enoquən' naque' xi'in Jared, na' Jaredən' naque' xi'in Maalaleel. ³⁸ Na' Maalaleelən' naque' xi'in Cainan, na' Cainannə' naque' xi'in Enos, na' Enosən' naque' xi'in Set, na' Setən' naque' xi'in Adan, na' Adannə' naque' xi'in Dioz.

4

Gwxiye'enə' gwlo'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e mal

¹ Na' Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'aždao' Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' beze'e cho'a yao Jordannə', na' Spiritən' benən par nič gwyeje' latjə dašən'. ² Choa ža gwzoe' latjə dašən', na' lao choa žan' gwxiye'enə' gwlo'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e malən'. Na' lao de'e choa žan' bitobi gwdaogüe', na' catə' gwde choa žan' gwdone'. ³ Na' gož gwxiye'enə' le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən', gož yej nga yeyaquən yetxtil.

⁴ Nach gož Jeso'osən' len: —Nyojczə Xtižə' Diozən' nan: “Caguə yelə' guao na'azən' əbane chio'o beṇač sino leczə chyažjecho yoguə'əloł dižə' de'e na Diozən' par əbancho.”

⁵ Na' gwche' gwxiye'enə' le' to lao ya'a sibə, na' žalnez blo'in le' yoguə' nasyon de'e zjəchi' lao yežlyon'. ⁶ Nach gožən le': —Doxen yelə' chnabia' de'e de lao yežlyo nga naquən lao na'a. Na' əgwnežjua'an con no che'enda'. Goṇa' le' yelə' chnabia' chia'anə' na' len yoguə' de'en naquə güen na' yoguə' de'e naquə de'e žialao chia' ca naquə chnabia'a nasyon ca' de'en zjəchi' yežlyo nga. ⁷ Šə le' güe'elaogo'o nada' yoguə'əloł de'e quinga əsa'aquən chio'.

⁸ Nach Jeso'osən' gože' gwxiye'enə': —Gwchi'izə' ca'alə nga, Satanas. Nyojczən le'e Xtižə' Diozən' nan: “Cheyalə' šejni'alažə'əcho Xancho Diozən', na' tozə le' güe'ela'ocho.”

⁹ Nach gwxiye'enə' gozche'en le' yichjo'o yo'odao' əblao de'en zo Jerosalennə', na' gwlequən le' gan' naquə le'ezelaogüe sibə, na' gožen le': —Šə len' naco' Xi'in Diozən' bexitə' nga par che'elə, ¹⁰ la' nyojczən le'e Xtižə' Diozən':

Eselə' Diozən' angl che' ca' par əsa'aclene' le' na' əsa'ape' le'.

¹¹ Na' leczə ca' nan:

Eso'oxe'e le' par nič bito əchego'o no yej.

12 Nach Jeso'osən' gože'en: —Leczə ca' nyojczən le'e Xtižə' Diozən': “Bito con goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə'.”

13 Beyož gotə'əbia' de que cui gwzoi gwxiye'enə' co'oyelə'an Jeso'osən' gone' de'e malən', bebi'izə'an šlož len le'.

Jeso'osən' gwzolaogüe' chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'

14 Nach Jeso'osən' beyeje' Galilean', na' goclen Spirit che Diozən' le' len yelə' guac cheinə'. Na' yoguə'əlöl beṇə' ža' yež de'en nychj mbi'i Galilean' gwse'enene' che Jeso'osən'. 15 Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' lo'o yo'odao' chega'aque' ca' na' yoguə'əlöl beṇə' ca' gwso'elaogüe'e Jeso'osən'.

Bežin Jeso'osən' Nasaretən'

16 Na' bežin Jeso'osən' Nasaret gan' gwcha'ogüe', na' ca costumbr che' de'e de, gwyo'e yo'oda'onə' ža dezcanzən' na' gwzeche' blabe'. 17 Na' ben' yo'o lao ne'i yo'oda'onə' bnežjue'ene' rollo gan' nyoj de'en bzoj de'e profet Isaiazən', ben' be' xtižə' Diozən' cana'. Na' Jeso'osən' bsaše' rollon' na' beželene' partən' gan' nyojən:

18 Zo Spirit che Diozən' len nada',

na' Diozən' gwleje' nada' zedegua'a dižə' güen dižə' cobə len beṇə' yašə'.

Na' babselə'e nada' zedeyena' par nič yesyə'əyaclažə' beṇə' ca' zjənitə' trist.

Na' zedətičjue'ida' beṇə' ca' nitə' xni'a gwxiye'enə' de que yebeja' lega'aque' xni'einə'.

Na' zedeyena' par yesə'əle'i beṇə' lčhol,

na' beṇə' chyi' chzaquə', zedeyena' par nič cuich čhi' saque'e.

19 Na' zedetixjui'a de que babžin ža bžin or gaquəlen Diozən' beṇəčən'.

20 Na' botobə Jeso'osən' rollon' na' benežjue'en ben' yo'o lao ne'i yo'oda'onə', na' Jeso'osən' gwchi'e. Nach yoguə' beṇə' ca' nitə' yo'oda'onə' chosə'əgüiachgüe'ene'. 21 Na' gwzolao be'e dižə'anə', gwne': —Ža ņeža bachac can' na Xtižə' Diozən' de'en babenele.

22 Na' yoguə' beṇə' ca' gwse'ene dižə' de'en be'enə' besyə'əbanene' catec mba naquə xtižə' Jeso'osən', na' gwso'e dižə' güen che'enə'. Na' gwse' ljuežjga'aque': —čEcaguə bengan' xi'in Jwsen'?

23 Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Šəquə güe'ele nada' can' na dicho chelen' de'en na: “Beṇə' güen rmech le', beyon cuino'.” Na' güe'eljale nada': “De'en babeneto' beno' Capernaum de'e zaquə' yebane beṇə', leczə can' cheyalə' gono' lažcho nga'.”

24 Nach goze'e lega'aque': —De'e li chnia' le'e, beṇə' gwlaž che beṇə' güe' xtižə' Diozən' bito chse'ejle'e che'. 25 Can' goquə ca tyemp che profet Liazən' bito bi bi yejw goquə šon iz yo'o gašjə, na' goc bgüin juisy chega'aque' doxen gan' zelao mbane Izraelən'. De'e li chnia' le'e, gwnitə' zan no'olə gozebə Izraelən' cana'. 26 Pero bito bselə' Diozən' Liazən' par gaquəlene' ni to lega'aque'. Bselə'ene' yetolə yež de'en nzi' Sarepta ga mbane Sidon par goclene' to no'olə gozebə. 27 Na' leczə can' goquə tyemp che de'e profet Lesion' gwnitə' zan beṇə' Izraelən' beṇə' gwsa'acšene len yižgüe' de'en ne' lepr. Ni to lega'aque' cui beyon Lesion'. Tozə Naaman beṇə' Siria beyon Lesion'.

28 Na' yoguə' beṇə' ca' ža' yo'oda'onə' catə' gwse'enene' dižə' quinga besə'əža'achgüe'.

29 Na' le'e besyə'əzoža'ate' na' besyə'əbeje' Jeso'osən' syodan' na' gosə'əche'ene' to lao ya'a galə'əzə gan' chi' syodan' gwse'ene'ene' yoso'oxope'ene' par che'elə, pero bito goquə bi so'onene' le'. 30 Con beza' Jeso'osən' bedie' gwcholga'aque'enə'.

Jeso'osən' bebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' to beṇə'

31 Na' jsœ' syoda Capernaum gan' mbane Galilean'. Na' yoguə' ža dezcanzən' bsed blo'ine' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə'. 32 Na' beṇə' ca' besyə'əbanene' ca' naquə de'en bsed əblo'ine' lega'aque' chedə' bsed blo'ine' lega'aque' ca'aczə to beṇə' bansed gačjw gwche'.

³³ Lo'o yo'odao' na' gwzo to beṇə' yo'o yaz de'e xio' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' bgosya'an be'enə' gwnan: ³⁴—Ljoyeto'onə'. Partlə le', partlə neto' Jeso'os beṇə' Nasaret. ĵEzedežiayi'o neto'onə'? Nezcəto' no le': Le' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' Diozən' bsele'e le'.

³⁵ Jeso'osən' gwdile' de'e xi'onə' na' gože'en: —Sšago'. Bechoj yichjla'aždao' benga.

Na' bchix de'e xi'onə' be'enə' gwchol beṇə' ca' zjəža'anə' nach bechojən, pero bito benen le' zi'. ³⁶ Na' lechguale besyə'əbane beṇə' ca' nach gwse' ljuežjga'aque': —Nactequən' con gwne' ca' na' bechoj de'e xi'onə' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' be'enə'. Nacbia' nape' yelə' chnabia' na' yelə' guac de'en chone' mendad yesyə'əchoj de'e xio' ca' na' chesyə'əchojən.

³⁷ Na' ca' naquə de'en ben Jeso'osən' gosə' gwłaljə dižə'anə' doxen Galilean', na' len yež ca' de'en zjənyechj zjəmbi'i galə'əzə Galilean'.

Jeso'osən' beyone' taobi'in che Simonṇə'

³⁸ Na' catə' beze'e yo'oda'onə', na' gwyeje' liž Simonṇə'. Na' taobin' che Simonṇə' chacšenene' yo'ochgüe' de'e la na' gwso'olgüiže' Jeso'osən' yeyone' no'olən'. ³⁹ Na' Jeso'osən' gwzeche' cuite' gan' de'enə' na' bcheque'e gwdile' de'e lanə' par bechojən no'olən'. Nach taobi'in che Simonṇə' le'e beyaste' na' goclene' beṇə' ca'.

Jeso'osən' beyone' beṇə' zan

⁴⁰ Na' catə' bachen bgüižən', yoguə' beṇə' gosə'əche'e con beṇə' chse'i gwde gwde yižgüe' jso'ene' lao Jeso'osən'. Na' Jeso'osən' gwxoə ne'en yichj to toga'aque' na' beyone' lega'aque'.

⁴¹ Na' leczə bebej Jeso'osən' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə' zan ca'. Na' besyə'əchojən gosə'anən zižjo: —Len' naco' Xi'in Diozən'.

Jeso'osən' gwdile' lega'aquən na' bito be'e latjə yesə'anən chedə' zjənezczen de que naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇə'chən'.

Jeso'osən' gwde' doxenlə Galilean' bsd blo'ine'

⁴² Na' beteyo catə' gwye'eni', beze'e na' gwyeje' to latjə gan' notono nla'. Na' beṇə' ca' besyə'əyilje'ene' na' ja'aque' gan' zoe'enə'. Na' bito gwse'enene' yeza' Jeso'osən' lažga'aque'enə'. ⁴³ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Leczə beṇə' ca' nitə' syoda ca' yelə' cheyalə' žjətixjue'iga'acda'ane' dižə' güen dižə' cobən' de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' əsoe' latjə. Diozən' bsele'e nada' par nič žjətixjue'iga'acda'ane'.

⁴⁴ Ca' goquən' Jeso'osən' gwde' to to yežən' gan' mbane Galilean' na' lo'o yo'odao' chega'aque' ca' bsd blo'ine' lega'aque'.

5

Jeso'osən' bene' par nič gosə'əzene' bia zan bel ya'a

¹ Na' goquən' lao zecha Jeso'osən' cho'a nisdaon' de'en nzi' Genesaret, gosə'əbiguə' beṇə' zan par boso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en be'enə'. ² Na' Jeso'osən' ble'ine' nitə' chopə barcw dao' cho'a nisən'. Na' beṇə' gwxcn bel ya'a ca' bač besə'əžaše' lo'o barcw ca' na' bachesyə'əyibe' yixjw bel chega'aque'enə'. ³ Na' Jeso'osən' gwyo'e lo'o barcw che Simonṇə' na' gwṇabene' le' gocwlen par nič bžigue'e barcw che'enə' latə' lo'o nisən'. Na' gwche' Jeso'osən' lo'o barcon' nach bsd blo'ine' beṇə' ca'. ⁴ Na' ca' beyož be'e dižə'anə' nach gože' Simonṇə': —Bžiguə'əch barcw chio'onə' gan' naquə nisən' zitjoch, na' le'e əgwzalə' yixjw chelen' par senle belən'.

⁵ Nach Simonṇə' gože' Jeso'osən': —Maestr, babento' žin bedo yel na' ni to cono no bdole'eto'. Pero laogüe de'e bagwnao' le' ca', yosalə'əchto' yixjw quinga.

⁶ Na' bosə'əzale'e yixjw chega'aque'enə', na' catə' besyə'əbejga'aque'en zjənža'achan belən' yelezə yesə'əchezə'an. ⁷ Na' beṇə' ca' gwnitə' lo'o barcw che Simonṇə' gwsa'axe' beṇə' ljuežjga'aque' ca' zjəža' lo'o barcon' yeto par əžjse'eclene' lega'aque'. Na' catə' besə'əžin beṇə' ca' na' bosyo'osša'ache' barcw ca' xte ca' bač gwzolao chse'etjən xan nisən'. ⁸ Nach

Simon̄nā' ben' leczā le Bed catā ble'ine' can' goquān', bzo xibe' lao Jeso'osān' na' gože'ene': —Bebi'izā'āšga len nada' Xana', chedā' la' naca' to beṇā' güen de'e mal.

⁹ Gwne' ca' chedā' le' txen len beṇā' ca' ža'alene' lo'o barcon' besyā'ābanchgüeine' ca' naquān' gosā'āzene' beḷ' zan ca'. ¹⁰ Na' leczā ca' besyā'ābane xi'in Sebedeon' chopā bišā'āte Jacobān' len Juannā', beṇā' ca' chso'on žin txen len Simon̄nā'. Nach Jeso'osān' gože' Simon̄nā': —Bito žebo'. Le' naco' beṇā' gwxcen beḷ. Pero ṇa'a gaco' beṇā' güe' xtižā'a, na' gono' par nič so'ombia' beṇā' nada'.

¹¹ Na' catā' besyā'āžinlene' barcw ca' yo biž, gosā'ābejyichje'en na' len yoguā' šinlāzga'aque' nach jāsā'ānaogüe' Jeso'osān'.

Jeso'osān' beyone' to beṇā' che'i yižgüe' de'en nzi' lepr

¹² Na' goquān' catā' zo Jeso'osān' to syoda, bžin to beṇā' chacšenchgüeine' len yižgüe' de'en ne' lepr. Na' be'enā' catā' ble'ine' Jeso'osān' bzo xibe' laogüe'enā', na' belgüiže'ene' gože'ene': —Xana', gonšgüei ben par nič yeyacda'.

¹³ Nach Jeso'osān' bli ne'enā' gwdane'ene' na' gože'ene': —Guacczā beyaque.

Na' le'e beyacteine' ca' naquā yižgüe' de'en che'ine'enā'. ¹⁴ Na' Jeso'osān' bene' mendad ni tozā cui no no güe'elene' dižā' ca' naquā de'en babene' len le', na' gože'ene': —Gwyej lao bχozān' nič le'ine' de que bač beyacdo'. Na' gwnežjo'one' to bia yixā' gote' lao Diozān' ca' de'en non de'e Moisezān' mendad par nič yesā'āneze beṇā' de que babeyacdo'onā'.

¹⁵ Na' tža tža gwdach dižā' ca' naquā milagr ca' de'en chon Jeso'osān'. Na' beṇā' zan besā'āadopā besā'āžague' par bosō'ōzenague' xtižā' Jeso'osān' na' par nič beyone' con beṇā' ca' chsa'acšene ca' naquā yižgüe' de'en chse'ine'. ¹⁶ Na' tši'i güejā bechoj Jeso'osān' beyeje' latjā dašān' par jəyene' orasyon̄nā'.

Jeso'osān' beyone' to beṇā' nat to part cuerp che'enā'

¹⁷ Na' goquān' to ža zo Jeso'osān' lo'o yo'o gan' zoe'enā' chsed chlo'ine' beṇā'. Na' galā'āzā zjāchi' to chopā beṇā' Izrael beṇā' ca' babesā'āchoj zjānzi' fariseo por ni che can' choso'osed choso'olo'ine'. Na' yebaḷ beṇā' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezān' zjālene' lega'aque'. Beṇā' ca' ža' na' za'aque' yoguā'āloḷ yež gan' mbane Galilean' len Jodean', na' leczā baḷe' za'aque' syoda Jerosalennā'. Na' bosō'ōzenague' dižā' de'en be' Jeso'osān'. Na' yelā' guac che Xancho Diozān' gwzon len Jeso'osān' par beyone' beṇā' güe' ca'. ¹⁸ Na' besā'āžin xonj beṇā' zjānlene' to beṇā' nat to part cuerp che'enā', zjānxoe'ene' to lao cam dao'. Na' gwsa'aclaš'e yesā'ādie' na' āžjo'ene' lao Jeso'osān'. ¹⁹ Na' tant beṇā' zan ža' caguā goquā yesā'āžinlene' beṇā' güe'enā' gan' zo Jeso'osān'. Na' beṇā' ca' gwse'epē' yichjo'olā par bosō'osaljue' na' bosō'oletje'ene' len xcame'enā' nič bžine' lao Jeso'osān' gwchol beṇā' zan ca'. ²⁰ Ca' naquā gočbe'i Jeso'osān' de que gwso'onlilaže'ene', gože' beṇā' güe'enā': —Babezi'ixena' xtolō'onā'.

²¹ Na' beṇā' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezān' na' beṇā' fariseo ca' gwzolao chso'one' xbab: “Benga chžia chnite'e Diozān' de'en chon cuine' ca' Dioz. Notono no gaquā yezi'ixen xtolā' beṇāčān' šā caguā tozā Diozān'.”

²² Jeso'osān' gočbe'ine' xbabān' de'en gwso'one'enā' nach gože' lega'aque': —¿Bixčhen' chonle xbabān' ca' lo'o yichjla'ažda'olenā'? ²³ Šā con yapa'ane' de que babezi'ixena' xtolē'enā', bito nezele šā napa' yelā' gwnabia' par yezi'ixena'an. Pero šā yapa'ane': “Gwyas na' gwda”, guatā'ābia' šā napa' yelā' gwnabia'anā' par gaquā can' nia'anā'. ²⁴ De'e nga gona' par nič ānezele de que napa' yelā' gwnabia' lao yežlyo nga par yezi'ixena' xtolā' beṇāčān', nadan' naca' ben' bselā' Diozān' golja' beṇāč.

Nach gože' beṇā' güe'enā': —Gwyas, beyoa' xcamo'onā' na' beyej ližo'onā' to šao' to güen.

²⁵ Na' le'e gwyasseste be'enā', chosā'āgüiate' beṇā' ca' nitā'anā'. Nach beyoa' xcame'enā' gan' xoe'enā' beze'e zjāyede' liže' cho'elaogüe'e Diozān'. ²⁶ Na' yoguā'āloḷ beṇā' ca' ža'anā' besyā'ābanene' na' gwso'elaogüe'e Diozān'. Na' do chžebga'aque' gosā'āne': —Na'a bable'icho to de'e zaquā yebanecho.

Jeso'osən' gwleje' Lebin' par gwlene' disipl che' ca'

²⁷ Gwde na' beza' Jeso'osən' na' ble'ine' to beṇə' goḥixjw beṇə' le Lebi, chi'e latjə gan' chḥixjue'enə'. Na' Jeso'osən' gože'ene': —Da len nada'.

²⁸ Nach be'enə' le'e gwzoža'ate' gwlejyichje' yoguə' šinlaze' na' gwyejlene' Jeso'osən'.

²⁹ Nach Lebin' bene' to lni xen liže'enə' par Jeso'osən'. Na' ja'ac beṇə' zan beṇə' goḥixjw ca' na' beṇə' yeziquə'əchlə na' gosə'əbe'elene' lega'aque' cho'a mesən' par gwsa'ogüe'. ³⁰ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len beṇə' fariseo ca' gwsa'acyože' disipl che Jeso'osən', gwse'e lega'aque': —Malən' chonle che'ej chaole txen len beṇə' goḥixjw na' nochlə beṇə' güen de'e mal ca' beṇə' cui chonlento' txen.

³¹ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Benə' cui chsa'acšene bito chəsə'əyažjene' beṇə' güen rmech. Beṇə' ca' chsa'acšene lega'aque'enə' chəsə'əyažjene' beṇə' güen rmech. ³² Nada' za'a zedəyena' par niḥ beṇə' ca' zjəneze de que zjənaque' beṇə' güen de'e mal yesyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə', pero bito zedeyena' par niḥ beṇə' ca' chsa'aque'ne' bazjənaque' beṇə' güen yesyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə'.

Gosə'ənbene' Jeso'osən' bixchen' bito gwleje' tgüejə cui əse'ej əsa'ogüe'

³³ Nach yebaḷə beṇə' gwse'ene': —Zan las neto' disipl che Juannə' na' leczə ca' disipl che beṇə' fariseo ca' chzoto' sin cui che'ej chaoto' par cho'ela'oto' Diozən' na' chonczəto' orasyon. Pero na' disipl chio' ca' chse'ej chsa'ogüe'. ¿Bixchen' ža?

³⁴ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Catə' chac to yelə' gošagna' beṇə' migw che be'enə' chšagna'anə' chse'ej chsa'ogüe'. Na' ca'aczən' naquən len nada' na' len disipl chia' ca', chse'ej chsa'ogüe' lao ne'e zoa' len lega'aque'. ³⁵ Catə'əchən' əžin ža yesə'əche'əxəxj beṇə' contr chia' ca' nada', cana'achən' əchoj catə' bito əse'ej əsa'o disipl chia' ca'.

Jeso'osən' gwne' ca' bsaquə'əlebe cuine' ca beṇə' gošagna', na' disipl che' ca' ca beṇə' migw che beṇə' gošagna'anə'.

³⁶ Na' gozo'elene' lega'aque' to jempl par niḥ gwsa'acbe'ine' de que bito gaquə yesə'ənaogüe' costombr gol čhega'aque' na' yesə'ənaotie' de'en chsed chlo'ine'. Gože' lega'aque': —Notono beṇə' zo beṇə' chčeze'e xa cobe'en na' yode'en xa gole'enə'. Šə gone' ca' la' gwxinje' xa cobe' na'anə' na' xa gole'en bito gaquən lebe len pedas xa cobe'enə'.

³⁷ Na' leczə ca' notono zo beṇə' chgue'e bino cobən' lo'o yid golə. Šə gone' ca' ža, bino cobən' əčhezə'an yid golən' na' laljə binon' na' cuiayi' yidən'. ³⁸ Cle la' cheyalə' que'e bino cobən' lo'o yid cobə. ³⁹ Na' ca naquə beṇə' baḥ yo'olaogüe' che'eje' bino golən' bito yene'ene' ye'eje' bino cobən', čhedə' əne': “Bino golən' naquəchən güen.” Leczə can' naquən len beṇə' baḥ yo'o yichje' costombr gol che'enə', bito yene'ene' gwzenague' che de'e cobən'.

6

Ža dezcanz boso'olečhj disipl ca' trigon' par gwsa'ogüe'en

¹ Na' gozaquən to ža dezcanz Jeso'osən' gwdie' len disipl che' ca' gan' nyaž trigon'. Nach disipl che' ca' gosə'əlečhje' trigon', na' gosə'əxobe'en, na' gwsa'ogüe'en. ² Nach besə'əle'i balə beṇə' fariseo ca' can' gwso'on disipl ca' na' gwse'e lega'aque': —¿Bixchen' chonle de'en bito de lsens goncho ža dezcanzən'?

³ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Ecabi za'alažə'əle de'en bablable can' ben de'e Rei Dabin' catə' le' na' beṇə' ljuežje' ca' gosə'ədone'? ⁴ Gwyeje' lo'o yo'odao' əblaonə' na' gwxi'e yetxtil de'en bazjəncua' bəxoz ca' par Diozən', na' gwdaogüe'en len beṇə' ljuežje' ca' la'anə'əczə cui zjənaque' bəxoz. Na' yetxtilən' cui de lsens par gao con to beṇə' len, letg bəxoz ca' chac əsa'ogüe'en.

⁵ Na' leczə gwna Jeso'osən': —Naquən lao na'a əṇia' bin' naquən güen goncho ža dezcanzən', nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch.

Beyaque to beṇə' mbižə šla'a ne'en

⁶ Na' yeto ža dezcanz gozeje' lo'o yo'oda'onə' na' bsed blo'ine' beṇə' ca' ža'anə'. Na' entr beṇə' ca' ža'anə' len to beṇə' bambižə ne'e lichan'. ⁷ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan' na' beṇə' fariseo ca' nite'e na' chosə'agüiateze' Jeso'osən', chəsə'abeze' šə goyone' be'enə' ža dezcanzən' par nič əsa'ogüe' xya contr le'. ⁸ Na' gocbe'i Jeso'osən' xbab čhega'aque'enə' na' gože' ben' mbižə ne'inə': —Da ngalə.

Nach bgüiguə' be'enə' gwzeche' laogüe'enə'. ⁹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e gonšč xbab čhelen' naquən' na lein'. ¿Enan goncho de'e güen ža dezcanzən', o šə nan goncho de'e mal? ¿Enan goncho par nič cui sa'at beṇə' o šə nan goncho par nič sa'ate'?

¹⁰ Jeso'osən' bgüie' yogue'e nach gože' be'enə': —Bli na'onə'.

Nach bli na' be'enə', na' beyaquen. ¹¹ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' beṇə' fariseo ca' lechguale besə'əže'e, na' gwzolao boso'oxi'e entr lega'aque' naclə so'one' len Jeso'osən'.

Jeso'osən' gwleje' šižin beṇə' bsi'e apostol

¹² Na' to ža gozej Jeso'osən' lao ya'an jene' orasyon. Na' bedo yel bene' orasyon lao Diozən'. ¹³ Na' catə' gwye'eni'inə' bolgüiže' disipl ca' par gosə'abigüe'e gan' zoe'enə' nach gwleje' šižine' na' əbsi'e lega'aque' apostol. ¹⁴ Na' beṇə' quingan' gwleje': Simon ben' bsi'e Bed, na' Ndres beṇə' bišə' Bedən', na' Jacob, na' Juan, na' Lip, na' Bartolome, ¹⁵ na' Matio, na' Tomas, na' Jacob xi'in Alfeo, na' Simon Selote, ¹⁶ na' Jodas xi'in Jacob, nach Jod Iscariot ben' əbdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr ca'.

Jeso'osən' bzejni'ine' beṇə' dao' beṇə' zil

¹⁷ Na' beyetje' ya'anə' len lega'aque' na' gwzeche' gan' naquə lašə' len disipl čhe' ca'. Na' leczə nitə' beṇə' zan beṇə' za'ac doxen Jodean', do Jerosalennə' na' do gan' mbane Tiro na' Sidon. Na' Tiron' len Sidonnə' zjəchi'in cho'a nisdə'onə'. Na' entr beṇə' ca' nitə' choso'ozenag xtižə' Jeso'osən' zjəlen balə beṇə' chse'i yižgüe', na' Jeso'osən' beyone' lega'aque'. ¹⁸ Na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' yichjla'aždaoga'aque'enə' Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaze'. ¹⁹ Na' yoguə' beṇə' besə'əyiljlaže'e naclə so'one' par nič yesə'əlapə' na'aga'aquen' le' čhedə' len yelə' guac čhe'enə' chone' par čhega'a yižgüe' de'en chse'i to toga'aque'.

Non' zo mbalaz na' non' cui zo mbalaz

²⁰ Na' Jeso'osən' gwlis laogüe'enə' bgüie' disipl čhe' ca' na' gože' lega'aque': —Mbalaz zo le'e beṇə' yašə' čhedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e.

²¹ Mbalaz so le'e chdonle ṇa'a, čhedə' gwžin ža catə' cuich tonle.

Na' mbalaz so le'e chbežle ṇa'a, čhedə' Diozən' gone' par nič yebeile.

²² Nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch. Na' mbalaz sole šə por ni čhe de'en chonlilažə'əle nada' chəsə'əgue'i beṇə' le'e, na' šə chesyə'abeje' le'e lo'o yo'odao' čhega'aque'enə', na' šə choso'ožia choso'onite'e le'e, na' šə chəsə'əne' de que nacle beṇə' mal. ²³ Leyebeichgüei catə'ən chac de'e quinga, na' le'e so mbalaz, čhedə' Diozən' gone' par nič gaquə'chgua de'e güen čhele catə' yežinle gan' zoe'enə'. Can' chso'onene' le'e ca'aczən' gwso'one de'e xaxta'oga'aque'enə' de'e profet ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'.

²⁴ Pero probchguazə le'e beṇə' gwni'a. Chac güen čhele ṇa'a, pero caguə par zejlicanen' gaquə güen čhele.

²⁵ Probchguazə le'e dechgua de'e chaole ṇa'a. Gwžin ža catə' cuich bi gatə' čhele.

Probchguazə le'e zole legr ṇa'a. Gwžin ža catə' yegüine'ele na' cuežyašə'əle.

²⁶ Probchguazə le'e chso'elao' yoguə'əlol beṇə' le'e. Ca'aczən' gwso'elao' de'e xaxta'oga'aquen' profet goxoayag ca'.

Cheyalə' gaquecho čhe beṇə' contr čhecho

²⁷ Pero le'e chzenagle čhia', le'e gaque čhe beṇə' contr čhele ca', le'e gontezə le'e gon de'e güen len beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'e. ²⁸ Le'e ṇabtezə le'e ṇab par nič beṇə' ca' chso'on contr

le'e nite'e mbalaz. Le'e so le'e gon orasyon par beṇə' ca' choso'ožia le'e xyachol. ²⁹ Šə to beṇə' tie' xaguə'alen' šla'a, le'e güe'e de'en yešla'a. Šə to beṇə' əque'e xadon chelen' la fuers, legüe' latjə chine' len xcamislen'. ³⁰ Notə'atezə beṇə' bi nabene' le'e, gwnežjwlene'en. Šə to beṇə' əque'e bitə'atezə de'en de chele, bito yeṇablen. ³¹ Con yoguə' de'e güen de'e chene'ele so'on beṇə'chən' len le'e, con ca'atezəczən' cheyalə' gonle len lega'aque'.

³² Šə porzə chaquele che beṇə' ca' chsa'aque chele, ĵbixa yejlaotgualen'? Le'egatezə ca' chso'on beṇə' güen de'e mal ca', chsa'aque' che beṇə' ca' chsa'aque chega'aque'. ³³ Leczə šə chonle de'e güen porzə len beṇə' ca' chso'on de'e güen len le'e, ĵbixa yejlaotgualen'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' güen de'e mal ca'. ³⁴ Šə porzə chbejle bi de'en chbejle len beṇə' sole lez yesyə'əyone'en le'e, ĵbixa yejlaotgualen'? Le'egatezə can' chso'on beṇə' güen de'e malən', chesə'əbeje' bi de'en chesə'əbeje' ljuežjga'aque' na' nite'e lez yesyə'ənežjue'en. ³⁵ Pero na' le'e ža, le'e so le'e gaque che beṇə' contr chele ca', na' le'e so le'e gon de'e güen. Na' le'e so le'e cuej bi de'en cuejle beṇə' na' bito sole lez yesyə'əyone'en. Šə gonle ca', gwlo'ele de que nacle xi'in Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' blao, na' Diozən' gonle le'e yelə' bala'an xen. Le'enə' naque' gačjwlažə' len beṇə' ca' cui chso'e yelə' chočwlen che' na' yeziquə'əchlə beṇə' güen de'e mal ca'. ³⁶ Cheyalə' yeyašə' yeži'ilažə'əle ljuežj beṇə'chle ca' Xachon' ben' zo yoban' cheyašə' cheži'ilaže'e yoguə' beṇə'chən'.

Bito cheyalə' nacho che beṇə' de que zjənapə' dolə'

³⁷ Bito gonle xbab de que zaquə'əle par choglaolen che beṇə' de que zjənapə' dolə'. Šə choglaolen che beṇə' de que zjənapə' dolə', le'egatezə ca' Diozən' choglaogüe'en chele de que nape dolə'. Na' bito bi yosbague'ele beṇə' de que zjənapə' dolə' par nič Diozən' bito bi yosbague'ene' le'e de que nape dolə'. Le'e so le'e yezi'ixen che beṇə' par nič Diozən' yezi'ixene' chele. ³⁸ Le'e so le'e gwnežjo beṇə' šə bi de'en chəsə'əyažjene'. Can' chso'on balə beṇə' lechguale nale'e choso'ochixe' bi de'en chso'ote'e, chosə'əčiše'e lao medid chega'aque'en na' choso'osi'inse'en na' chso'one' xte ca' chezoya'an, ca'aczən' cheyalə' gonle gwnežjwle bi de'en chəsə'əyažje beṇə' par nič leczə ca' gon Diozən' len le'e.

³⁹ Nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' ža'anə' yeto jempl. Na' bsaquə'əlebene' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' ca' beṇə' lchol chedə' bito gwse'ejni'ine' de'en naquə de'e li na' de'e na'anə' bito goquə yoso'osed yoso'olo'ine'en beṇə' yoblə. Na' gwne': —ĵEguaquə to beṇə' lchol cue'e nez yeto beṇə' lcholən'? Bito gaque'. Nezecho de que txen žjəsə'əbiče' to lo'o yech. ⁴⁰ Šə to beṇə' chsede' len to maestr, bito nacho gaaquə əgwsedene' maestrən'. Na' la'anə'əczə šə ben' chsed ta' yichje' yoguə'əlol de'en əgwlo'i maestrən' le', bito gaque' beṇə' si'inch ca' maestrən', sino cachozəczə gaque'.

⁴¹ Chle'ile güe' dao' de'en žia cožə' beṇə' ljuežjle na' cabi chele'ile güe' xen de'en žia cožə'alen'. ⁴² Che' beṇə' ljuežjle: “Be' latjə gona' rmech güe' daon' de'en žia cožo'o”, na' bito chonle rmech güe' xen de'en žia cožə'alen'. Beṇə' goxoayag le'e, zgua'atec le'e gon rmech güe' xennə' de'en žia cožə'alen' na' techlə ənezele bi rmechən' chyažjele par gonle rmech güe' daon' de'en žia cožə' beṇə' ljuežjlen'.

De'en choncho chlo'in bin' yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'

⁴³ Bito nacho de que to yag frot güen chbian frot de'e cui naquə güen, na' nic ənacho de que yag frot de'en cui naquə güen chbian frot güen. ⁴⁴ Segon can' naquə frot de'en chbia to to yaguən' nezecho bi clas yaguən'. Yag yešə' bito chbian yixgüion', nic yag bisga' chbian obas. ⁴⁵ To beṇə' la'aždao' xi'ilažə' chone' de'e güen, chedə' la' can' nan lo'o yichjla'ažda'ogüe' nan' chone'. Na' ben' chon de'e mal chone' ca' chedə' chzenague' che la'ažda'omale'enə'. Na' yoguə'əte dižə' de'en chchoj cho'achon' la' lo'o yichjla'ažda'ocho na'anə' za'an.

Chopə beṇə', na' yo'o de'en gwso'on to toe'

⁴⁶ ¿Bixchen' che'ele nada' "Xana", na' cui chonle can' nona' mendadən? ⁴⁷ Na'a nia' le'e can' gwxaquə'əlebe yoguə' non' nao nada' na' chzenague' xtiža'anə' na' chone' can' nona' mendadən'. ⁴⁸ Gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' ben yo'o. Na' gwche'ene' zitjw gwleque' lan yo'onə' de'en naquə de'e gual. Na' catə' bchojchgua yaonə', gwyečhjən liže'enə' na' bito bebixən cuiayi'in, chedə' gwzo chechchguan. ⁴⁹ Na' yoguə' non' cui chzenague' che xtiža'anə' gwxaquə'əlebene' ca yeto beṇə' ben yo'o. Con bene'en lao yo na'azə sin cui bi lanei gwleque'. Na' catə' bchojchgua yaonə' gwyečhjən liže'enə', na' bebixən gwžiayi'iteczən.

7

Jeso'osən' beyone' xmos to capitan

¹ Na' catə' beyož be' Jeso'osən' dižə'ən len beṇə' ca', beyeje' Capernaunnə'. ² Na' zo to capitan beṇə' bito naque' beṇə' Izrael, na' zo to xmosə' chacšenchgüeine' na' yelezə gate'. Na' capitannə' chacchgüeine' che'. ³ Na' catə' bene capitannə' dižə' che Jeso'osən', bsele'e balə beṇə' golə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' par jse'etə'əyoine' Jeso'osən' šeje' liže'enə' par yeyone' xmosen'. ⁴ Nach catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' gwsa'atə'əyoine' le' gaquəlene' capitannə', na' gwse'e Jeso'osən': —Naque' to beṇə' zaque'e par gaquəleno'one', ⁵ chedə' chaquene' che chio'o beṇə' Izrael. Na' le' bene' yo'odao' cheto' nga len xmeche'.

⁶ Nach gwyej Jeso'osən' len lega'aque'. Pero ze'e yesə'əžine' liže'enə' catə' bselə' capitannə' balə beṇə' migw che'enə' lao Jeso'osən', na' gwse'ene': —Capitannə' ne' de que bito gonzi'ilažo'o yido' liže'enə', chedə' la' nezene' de que bito zaque'e par šo'o liže'enə'. ⁷ De'e na'anə' bito beyaxjene' denabene' le' gaquəleno'one'. Con chene'ene' gonšgo' mendadən' na' yeyaque xmosenə'. ⁸ Capitannə' ne' de que zoe' xni'a rein', pero leczə nitə' soldad che' ca' xni'enə'. Na' catə' che'e toe': "Gwyej", na' cheje', na' catə' che'e yetoe': "Da", na' chide'. Na' catə' che'e xmosen': "De'e nga gono'", na' chone'en. Na' nezene' de que con ənao' yeyaque xmosenə' na' yeyaquene'.

⁹ Na' Jeso'osən' catə' benene' dižə' de'en əgwse' beṇə' migw che capitannə' le', bebanene' na' beyechje' gože' beṇə' ca' zjasə'ənao le': —Echnia' le'e, bitonə' želda' beṇə' gonlilažə' nada' ca chonlilažə' capitannə' nada'. Ni to beṇə' Izrael cui chonlilažə' nada' ca benga.

¹⁰ Nach jəya'ac beṇə' ca' bselə' capitannə', na' catə' besyə'əžine' liže'enə' babeyaque xmosenə'.

Jeso'osən' bosbane' xi'in to no'olə gozebə

¹¹ Na' gwyej Jeso'osən' to syoda de'en nzi' Nain, nžague' disipl che' ca' na' zan beṇə' yoblə. ¹² Bazja'aque' galə'əzə par yesə'əžine' cho'a puert che syodan', na' lei chəsə'əchoj xonj beṇə' cho'a puertən' zjənle'ne' to beṇə' guat. Na' ben' gotən' naque' beṇə' tlišə', na' xne'en naque' beṇə' gozebə. Na' beṇə' zan beṇə' lao' syodan' zjənžague' xna' beṇə' guatən'. ¹³ Na' catə' ble'i Xanchon' no'olən', beyaše'ene' le', nach gože'ene': —Bito cuežo'.

¹⁴ Nach zde' na' jtane' yagant gan' xoa beṇə' guatən', na' beṇə' ca' zjənlen le'enə' gosə'əbeze'. Nach gože' beṇə' guatən': —Beṇə' güego', beyas.

¹⁵ Nach beṇə' guatən' beyase' gwchi'e na' gwzolao che'ne'. Na' Jeso'osən' beyone' le' lao na' xne'enə'. ¹⁶ Na' yoguə' beṇə' ca' besə'əžebe' nach gwso'elaogüe'e Diozən' chəsə'əne': —Babla' to profet əblao gan' nga zocho na'a. Na' Diozən' bagocwlene' chio'o naccho nasyon che'enə'.

¹⁷ Na' ca naquə de'en ben Jeso'osən' gosə' gwłaljə dižə' che'enə' doxen Jodean' na' yež ca' de'en zjənyechj zjəmbi'i galə'əzə.

Juannə' bsele'e chopə disipl che' gan' zo Jeso'osən'

¹⁸ Nach disipl che' Juannə' jəsyə'eye'elene' le' dižə' yoguə' ca naquə de'e ca' chon Jeso'osən'. ¹⁹ Nach gox Juannə' chopə disipl che' ca' nach gože' lega'aque': —Le'e žja'ac

gan' zo Jeso'osən' na' ye'elene': “¿Elen' ben' naquən əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'?”

²⁰ Nach disipl ca' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' gwse'ene': —Juan ben' chčhoa beṇə' nis bsele'e neto' laogo' nga par əṇabeto' le' šə len' ben' naquən əselə' Diozən' o šə soto' lez yidə beṇə' yoblən'.

²¹ Lao or na'atezə žlac ne'e nitə' disipl che Juannə', Jeso'osən' beyone' beṇə' zan beṇə' ca' chsa'acšene na' beṇə' chse'i yižgüe' gual. Leczə bebeje' de'e xio' ca' de'en zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə', na' bene' par ničh besyə'əle'i beṇə' lchol. ²² Nach Jeso'osən' boži'e xtižə' beṇə' ca' bselə' Juannə' laogüe'enə' gože' lega'aque': —Le'e žjəya'ac na' le'e žjəyeyež Juannə' doxen de'e ca' bable'ile na' de'e ca' babenele. Bable'ile chona' par ničh balə beṇə' lchol chesyə'əle'ine', na' balə beṇə' koj chesyə'əde', na' yebalə beṇə' cuež chesyə'əyenene', na' leczə balə beṇə' gwse'i yižgüe' de'en ne' lepr babesyə'əyaquene'. Bable'ile bosbana' balə beṇə' guat na' babenele cho'a dižə' güen dižə' cobə chia'anə' len beṇə' yašə' ca'. ²³ Mbalaz zo beṇə' chejle'e de que Diozən' bsele'e nada'.

²⁴ Na' catə' besyə'əsa'ac disipl che Juannə' nach Jeso'osən' be'elene' beṇə' ca' zjəndobən' xtižə' Juannə', gože' lega'aque': —¿Nacxa naquə ben' jəle'itgüeiczele latjə dašən'? ¿Ešayečhə šayen chaque'? Bito. ²⁵ ¿Nacxan' goque' catə' jəle'ilene'? ¿Enyaze' lachə' šao'? ¿əšə bito? la' beṇə' ca' zjənyaz lachə' šao' nite'e yo'o güenchgua ca no liž rei, na' bito bi chesə'əyažjene' par yesə'əchoje' ližga'aque'enə'. ²⁶ ¿Noxan' jəle'ilen' ža? ¿Eto profet ben' cho'e xtižə' Diozən'? De'e li naque' to profet. Pero əchnia' le'e caguə con to profetən'. ²⁷ Che bengan' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan:

Nada' Dioz əselə'a to beṇə' cuialaogüe' güe'e xtižə'onə',
par ničh nitə' beṇə' probnid par əso'elaogüe'e le' catə'an yido'.

²⁸ Echnia' le'e, notono beṇəch ne'e so beṇə' naquəch beṇə' blaoch ca Juannə'. Na' notə'atezəchlə beṇə' güe'e latjə ṇabia' Diozən' le', la'aṇə'əczə bito naque' beṇə' blao gwžin ža catə' šejni'ichene' chia' clezə ca Juannə'.

²⁹ Na' balə beṇə' gočhixjw ca' na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' bčhoa Juannə' nis, gwsa'ache'ine' de que de'e li zjənaque' beṇə' mal lao Diozən' catə' gwse'enene' dižə' de'en be' Juannə' len lega'aque'. ³⁰ Pero na' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwso'onczə yichjlaoga'aque' cui besyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə' can' gone'e Diozən' na' bito bčhoa Juannə' lega'aque' nis.

³¹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Nac əgwsaquə'əlebetgüeida' le'e mbanle ṇa'a? na' ¿nac nacle? ³² Egwsaquə'əlebeda' le'e ca bidao' čhedə' cuiczə bi de žleb chele. Ca naquə bidao' ca' catə' nitə'əbo' do gan' chac ya'a chse' ljuežjga'acbo': “Bento' legr, bito gwyo'olažə'əle, na' babento' bgüine bgüež, peor.” ³³ Juan ben' chčhoa beṇə' nis bide' laole nga. Bito güe'ej gwdaošəogüe'e can' chse'ej chsa'o beṇə' yoblə, na' nic güe'ej bino. Nach gwnale che': “Yo'o yaz de'e xi'onə' yichjla'aždaogüe'enə'.” ³⁴ Na' nada' ža, Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' chle'ile che'ej chaogua' can' che'ej chaole, na' nale chia' de que naca' beṇə' lia na' beṇə' güe'e zo. Na' leczə nale de que naca' migw che beṇə' gočhixjw ca' na' migw che yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e mal. ³⁵ Pero na' Diozən' chone' par ničh beṇə' ca' choso'ozenag che' chso'one' ca nachia' de que le' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin'.

Jeso'osən' gwyeye' liž Simon beṇə' fariseo

³⁶ To beṇə' fariseo bene' combid Jeso'osən' šeje' liže'enə' par əsa'ogüe'. Na' bžin Jeso'osən' liž be'enə' na' gwchi'e cho'a mesən'. ³⁷ Na' to no'olə beṇə' güen de'e mal beṇə' lao' syodan' gwnezene' de que Jeso'osən' əžine' liž be'enə'. Na' Jeso'osən' len beṇə' ca' yela' banite'e cho'a mesən' par əsa'ogüe' catə' bgüiguə' no'olən' cuit Jeso'osən' noxe'e to lmet de yej de'e yožə to set de'e zaque'e de'e chla' zix. ³⁸ Na' no'olən' jəbigue'e galə'əzə xni'a Jeso'osən', na' gwcheže'. Nis əxchež che'enə' bžonən ṇi'a Jeso'osən' na' bgüisən. Na' bxie' ṇi'enə' len yišə' yichje'enə', na' bnope'en, na' gwdebe'en set zixən'. ³⁹ Na' beṇə' fariseon' ben' ben

Jeso'osən' combid, catə' ble'ine' can' chon no'olən', na' goquene': —Žalə' be'enga naque' profet, guache'ine' de que no'olə nga naque' beṇə' güen de'e mal.

⁴⁰ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Simon, de to de'e che'enda' əṇia' le'.

Nach Simonṇə' gože' Jeso'osən': —Gwnan Maestr.

⁴¹ Jeso'osən' gože'ene': —Gwzo to beṇə', na' gwnitə' chopə beṇə' gwsa'ale'e xmeche'. Toe' gole'e gueyə' gueyoa mech de'en ne' denario, na' ben' yeto gole'e šiyon denario.

⁴² Na' chopte beṇə' ca' ni toe' cui de chega'aque' par yesyə'əyixjue' xyan', na' ben' gwlejš mechən' bñitlaogüe' de'en chsa'ale'e che'enə'. Gwnašc nada', ĩnoe' entr beṇə' ca' chopə gwsa'aquechene' che'?

⁴³ Nach Simonṇə' gože'ene': —Šəquə ben' əbñitlaogüe' xya chein' de'e xench.

Jeso'osən' gože'ene': —De'e li can' bagwṇa'onə'.

⁴⁴ Nach gwyečje' bgüie' no'olən' na' gože' Simonṇə': —ĭEchle'ido' no'olə nga? Nada' bagwyo'a ližo' nga, na' bito beṇo' nis chib ṇi'a, pero no'olə nga bagwdibe' ṇi'anə' len nis əxchež che'enə', na' bxi'en len yišə' yičje'enə'. ⁴⁵ Bito bnopo'o nada', pero na' no'olə nga dezd bla'atia' nga chnope'e ṇi'anə'. ⁴⁶ Bito gwdebo' set yičja'anə', pero no'olə nga bagwdebe' set zixən' ṇi'anə'. ⁴⁷ Na' əchnia' le', xtole'enə' gwsa'aquən de'e zan, pero babezi'ixena' che'. De'e na'anə' chacchgüeine' chia'. Ben' bito əžinlažə' xtole'enə' ca xtole' no'olə nga, catə' yezi'ixena' che' bito gactequene' chia'.

⁴⁸ Nach gože' no'olən': —Babezi'ixena' xtole'onə'.

⁴⁹ Nach beṇə' ca' chsa'o len Jeso'osən' txen lao mesən' gwzolao chse' ljuežje': —ĭNoxa bengə chaclizene' de que le'enə' chezi'ixene' dolə'?

⁵⁰ Nach gož Jeso'osən': —De'en chonlilažo'o nada' babezi'ixena' chio'. Beyej to šao' to güen.

8

No'ol ca' gwsa'aclen Jeso'osən'

¹ Na' techlə gwyej Jeso'osən' to to syoda na' to to yež de'en zjənyečhj zjəmbi'i Galilean', na' jtixjui'e dižə' güen dižə' cobə de que Diozən' ṇabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Na' zja'aclen beṇə' šižiṇ ca' le', beṇə' ca' zjənzi' apostol. ² Nach xonj no'olə leczə zja'aclene' Jeso'osən', beṇə' ca' babeyone'. Bale' babebeje' de'e xio' de'en zjəyo'o zjəyaz yičjla'aždaoga'aque'enə', na' yebale' babeyone' lega'aque' catə' gwsa'acšenene'. Na' entr no'ol ca' len ben' le Maria beṇə' Magdala, bebej Jeso'osən' gažə de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yičjla'aždaogüe'enə'. ³ Nach leczə len ben' le Xguan, xo'olə Chosa. Na' Chosan' yo'o lao ne'e chape' liž Erodən' na' yežlyo che' ca'. Na' leczə len ben' le San gwyejlene' Jeso'osən', na' yezan beṇə' yeziquə'əchlə. Na' no'ol ca' boso'ochine' bitə'ətezə de'en gotə' chega'aque' par bosə'ənežjue' de'en byažje Jeso'osən' len disipl che' ca'.

Jempl che beṇə' gozən'

⁴ Na' beṇə' zan besə'ədope' gan' zo Jeso'osən' beṇə' za'ac to to syoda ca'. Na' be'e to jempl bzejni'ine' lega'aque' can' gwxaqua'əlebe xtižə' Diozən'. Gwne': ⁵ —To beṇə' gwze'e zde' güen trigw. Na' lao chose' trigon' balən jəsə'əchazən cho'a nez, na' boso'olej boso'ošošj beṇə' len, na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' gwsa'ob len. ⁶ Na' balən jəsə'əchazən ga naquə lao yej, na' catə' bla'aquəṇṇə' gosə'əbižən chedə' caguə bi gopə' denə'. ⁷ Na' yebalən besə'əgo'oṇən lao yo ga nchixə xsa yešə' na' bla'aquən txen na' boso'olə' yag yešə' ca' lega'aquən. ⁸ Na' yebalən besə'əgo'oṇən lao yo šao' na' bla'aquən na' gosə'əbian to gueyoa güejə.

Na' beyož be'e dižə' quinga gwne' zižjo gwne': —Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

Jeso'osən' gože' disipl che' ca' bixchen' bzejni'ine' beṇə' len jempl

⁹ Nach disipl che' ca' gosə'əṇabene' le' bi zeje jemplən' de'en be'enə'. ¹⁰ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Diozən' chone' par nič le'e ənezele de'en cui no gwneze antslə de que ṇabi'e

con not'atezə beṇə' soe' latjə. Pero beṇə' yeziqə'əchlə cho'elenga'aca'ane' jempl chedə' bito chse'ejle'e chia'. Chona' ca' par niḥ yesə'əle'ine' de'en chona' na' bito sa'acbe'ine' bi zejen, na' par niḥ əse'enene' xtižə'anə' na' cui se'ejni'ine'en.

Jeso'osən' bzejni'ine' bi zeje jempl che beṇə' güen trigon'

¹¹ Na' ca naquə jempl nga zejen quinga: Ca de'en byažən' naquən xtižə' Diozən'.
¹² De'en jəsə'əchaz cho'a nezən' zejen ca beṇə' ca' chse'ene xtižə' Diozən' pero na' le'e chžinte gwxiye'enə' chebejən xtižə' Diozən' lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' par niḥ cui so'onlilaže'ene' na' cui yesyə'əchoje' xni'a de'e malən'. ¹³ Na' de'e ca' besə'əgo'on gan' naquə lao yej gwxaquə'əleben ca beṇə' ca' chəsya'əbei choso'ozenag xtižə' Diozən'. Pero zjənaque' ca to de'e cui bi loi chon, šložga chse'ejle'e che xtižə' Diozən'. Na' catə' chac bi de'e mal chęga'aque' le'e chəsə'əbejyichjte'en cuich choso'ozenague' chei. ¹⁴ Na' de'e ca' besə'əgo'onən lao yo ga nchixə xsa yešə' zejen ca beṇə' ca' bazjənenene' xtižə' Diozən'. Pero lao zjəmbanga'aque' chesyə'əlal chesyə'əžejene', na' chse'enene' yesə'əni'e, na' chəsə'əde' legr. Na' de'e quinga chso'one'enə' choso'ololə'an xtižə' Diozən' de'en bayo'o yichjla'aždaoga'aque'enə', na' de'e na'anə' cui chso'onlilaže'ene' can' cheyalə'. ¹⁵ Na' de'e ca' besə'əgo'onən lao yo ša'onə' zejen ca beṇə' la'aždao' güen ca' catə'an chse'enene' xtižə' Diozən' chəsə'əzi'en chso'onen chęga'aque'. Na' chso'onlilaže'ene' na' chesə'əgo'o chesə'əchejlaže'e len bitə'atezə de'en chac chęga'aque' par chso'one' can' chene'e Diozən'.

Bitobi ngašə' de'e nacho cui no yene le'i

¹⁶ Na' Jeso'osən' bsaquə'əlebene' de'en bsd əblo'ine'enə' ca to yi', gwne': —Notono no gualə' to yi' na' gwdose'en to žomə na' nic no gwcuəšə'an xan xcamei. Syempr chde'e yi'inə' le'e ze'e par niḥ əgwse'eni'in len yoguə' beṇə' so'o lo'o quartən'. ¹⁷ Guaquə can' na dicho de'en na: “Yoguə'əlol de'en ngašə' na'a, gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əlol de'en cui no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len.”

¹⁸ De'e na'anə' le'e co'o yichjle de'en chnia' le'e, chedə' la' šə chzenagle xtižə'anə' əgwzejni'ichda' le'e. Pero na' šə bito chzenagle chei, de'e daon' baṇezele ganlažə'əlen.

Xna' Jeso'osən' na' biše'e ca' besə'əžine' gan' zoe'

¹⁹ Na' xna' Jeso'osən' len beṇə' biše'e ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' gwsa'aclaže'e yesə'ədie' pero tant beṇə' zan ža' caguə goquə yesə'əžine' gan' zoe'enə'. ²⁰ Na' gwnitə' beṇə' gwse'e Jeso'osən': —Xna'on len beṇə' bišo'o ca' zjəzeche' na'ate, na' chse'enene' əso'elene' le' dižə'.

²¹ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən' na' chso'one' can' nan, lenczəga'aque'enə' zjənaque' xna'a na' biša'a.

Jeso'osən' bcueze' be' bdon' lao nisdə'onə'

²² Na' gozac to ža Jeso'osən' gwyo'e to lo'o barcw len disipl che' ca', na' gože' lega'aque': —Elaquə'əcho yešla'alə nisdə'onə'.

Nach boso'ose'e barcon'. ²³ Lao zda barcon' gwtas Jeso'osən'. Na' gwzolao gwyechj to be' gual lao nisdə'onə' na' barcon' gwzolao gwyožən nisən' na' besə'əxožene' yesə'əbiayi'e. ²⁴ Nach bosyo'osbane' Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr! jMaestr! jBaḥ chbiayi'icho!

Nach catə' gwyase' ne'e chas chatə' nisdə'onə' na' gwdile'en len be'enə', na' le'e gosə'əbe'ežiten. ²⁵ Na' gože' lega'aque': —Cheyalə' šejle'echle chia'.

Nach lega'aque' besə'əžebe' na' besyə'əbanene' na' gwse' lježje': —Bitolja naquə bęga con to beṇəchzə, la' žnacxa gon to beṇəch par yebecžie' be' gualən' len nisdə'onə'.

To beṇə' Gadara yo'o yaze' de'e xio'

²⁶ Na' besə'əžine' laž beṇə' Gadara ca', to yež de'e chi' delant Galilean' əlaquə'əcho nisdə'onə'. ²⁷ Na' catə' bechoj Jeso'osən' lo'o barcon', to beṇə' lao' syodan' jəšague' le', beṇə' bagwža yo'o yaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'en. Na' chde' con cui bi bi xe' chazəche', na' bitoch zoe' yo'o, con bazoe' do capsant. ²⁸⁻²⁹ Na' beṇə' gwlaž che' ca' boso'ocheje' ni'a ne'e

ca gden na' gwsa'ape'ene', pero zan las de'e xio' ca' gws'o'onən ca bzo'xj btine' gdennə' na' lecə gws'o'onən ca gwy'eje' gan' cui no be'nə' zjənla'. Na' be'enə' catə' ble'ine' Jeso'osən' na' bzo xibe' laogüe'enə' na' de'e xio' ca' bos'o'ogosya'an le', zižjo gosə'anən: —Partlə le', partlə neto', Jeso'os. Naco' Xi'in Dioz ben' naquə le'ezelaogüe be'nə' blaο. Chatə'əyoito' le' cui əgwčhi' əgwsaco'o neto'.

De'e xio' ca' gosə'anən ca' chedə' Jeso'osən' bene' mendad yesyə'əchojən lo'o yichjla'aždao' be'enə'. ³⁰ Nach Jeso'osən' gožga'aquen': —¿Bi lele?

Na' gosə'anən: —Legion leto'.

Gosə'anən ca' chedə' zanən gws'o'on yichjla'aždao' be'en'. ³¹ Na' de'e xio' ca' gwsa'atə'əyo'in Jeso'osən' cui gone' ca žjəsyə'ədebən lo'o yech gabilən'. ³² Na' to ya'a de'e zo galə'əzə chaš be'nə' choso'oye' coš zan. Nach de'e xio' ca' gwsa'atə'əyo'in le' par güe'e latjə žjəsyə'əžo'on yichjla'aždao' coš ca'. Na' Jeso'osən' be'e latjə. ³³ Nach besyə'əchoj de'e xio' ca' yichjla'aždao' be'enə' na' jəsyə'əžo'on yichjla'aždao' coš ca'. Na' besyə'ədingses coš ca' le'e ya'anə' na' jəsyə'əxopəb lo'o nisda'onə', na' gwsa'atəb gwse'ejəb nisən'.

³⁴ Na' be'nə' ca' choso'oye coš ca' besə'əle'ine' de'en bagoquən' na' de'en besə'əžebchgüe' besa'acdoe' nach jəsyə'ədixjue'ine' be'nə' lao' syodan', na' be'nə' nitə' do yoba can' bagoquən'. ³⁵ Na' be'nə' ca' catə' gwse'enene' xtižə' be'nə' goye coš ca' ja'aque' jəsə'əgüie' de'en bagoquən'. Na' catə' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən', besə'əle'ine' be'enə' gwyo'o gwyaz de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' bachi'e galə'əzə cuit Jeso'osən', nyaz xalane'e, na' babezošao' yichjla'aždaogüe'enə'. Na' besə'əžebe' de'en goquən'. ³⁶ Na' be'nə' ca' besə'əle'i de'en goquən' gwse'e be'nə' ca' yelə' can' beyaque ben' gwyo'o de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə'. ³⁷ Nach yoguə'əloj be'nə' ca' ža' gan' mbane Gadaran' jse'etə'əyoine' Jeso'osən' yeze'e lažga'aque'enə' chedə' besə'əžebchgüe'. Nach beyo'o Jeso'osən' lo'o barcon' par beze'e. ³⁸ Na' ben' bechoj de'e xio' ca' yichjla'aždaogüe'enə' gotə'əyoine' Jeso'osən' šejlene' le', pero Jeso'osən' bito be'e latjə, gože'ene': ³⁹ —Beyej ližo' na' jəyedixjue'e catec de'e mban' baben Diozən' len le'.

Na' beze'e, nach jəyede' doxen lao syodan' jəyzenene' catec de'e mban' baben Jeso'osən' len le'.

Jeso'osən' beyone' xi'in Jairon' na'yeto no'olə be'nə' gwdan lao xadoŋ che'enə'

⁴⁰ Na' catə' bežin Jeso'osən' Capernaunnə' be'nə' zan banitə' chəsə'əbeze'ene' na' besyə'əbeichgüeine' de'e bežine'enə'. ⁴¹ Na' bžin to be'nə' le Jairo, ben' naquə be'nə' gwnabia' che yo'odao' che be'nə' Izrael ca'. Na' bzo xibe' lao Jeso'osən' gotə'əyoine' le' šejlene' le' liže'enə'. ⁴² chedə' bazon gat bi'i no'ol che'enə'. Nacho' bi'i tlišə'əzə na' šižin izgueibo'. Na' lao zda Jeso'osən' len le', be'nə' zan gosə'abiadi'ene' xte bos'o'ochi'izojene'.

⁴³ Na' len to no'olə bagoc šižin iz chzoe' bgua'a na' babenditjei zgade xmechen' len be'nə' güen rmech ca'. Na' notono goquə gon le' rmech. ⁴⁴ Na' bgüiguə' no'olən' cožə' Jeso'osən' na' gwdane' lox xadoŋ che'enə', na' le'e gwlezte bgua'a de'en chzo'enə'.

⁴⁵ Na' gož Jeso'osən' be'nə' ca' zja'aclen le': —¿Non' bagwdan nada'?

Na' yogue'e bito gosə'əchebe' de que gosə'əgane' le'. Nach Bedən' len be'nə' ca' zja'aclen Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr, be'nə' zan ža' nga, na' chesə'əchi'izoje' le'.

⁴⁶ Nach Jeso'osən' gože' le'ega'aque': —To be'nə' bagwdane' nada'. Na' chache'ida' de que beyaquene' len yelə' guac chia'anə'.

⁴⁷ Nach no'olən' catə' goche'ine' de que cabi bgašə' de'en bene'enə', bgüigue'e lao Jeso'osən' do chaž chžebe', na' bzo xibe' laogüe'enə' be'e dižə' lao yoguə' be'nə' ca' ža'anə' bixchen' gwdane'ene' na' can' goquə le'e beyacteine'. ⁴⁸ Nach gož Jeso'osən' no'olən': —Xi'indaogua'a, babeyacdo' chedə' chonlilažo'o nada'. Beyej to šao' to güen.

⁴⁹ Ne'e cho'ete Jeso'osən' dižə'an ca' catə' bžin to be'nə' gwza' liž Jairon' ježe'ene': —Bagot bi'i no'ol dao' chio'onə'. Bitoch gondo' maestrən' zed.

⁵⁰ Pero na' catə' bene Jeso'osən' dižə'anə' gože' Jairon': —Bito žebo'. Con benlilažə' nada'.

⁵¹ Na' catə' besə'əžine' liž be'enə' Jeso'osən' bito be'e latjə so'o beṇə' ca' zja'aclen le' sino Bedən' len Juannə' len Jacobən' na' len xaxna' bi'i guat na'azə. ⁵² Na' bačh chacchgua scandl čhedə' yoguə' beṇə' ca' ža'anə' chəsə'əbežchgüe', pero gož Jeso'osən' lega'aque': —Bito cuežle. Bito nacbo' bi'i guat, con chtasbo'onə'.

⁵³ Na' gosə'əzi'ichi'ize'ene' čhedə' zjənezene' de que bagotbo'onə'. ⁵⁴ Pero Jeso'osən' bexe'e na' bi'i no'olə guat da'onə' na' bolgüize'ebo' che'ebo': —No'ol dao' beyas.

⁵⁵ Nach bebambo' na' le'e beyastebo'. Na' ben Jeso'osən' mendadən' əso'ebo' de'e gaobo'. ⁵⁶ Na' besyə'əbanchgüe' xaxna'abo'on, pero Jeso'osən' bene' mendad cui əso'e dižə' can' goquən'.

9

Jeso'osən' bsele'e disipl che' ca' šižin jəsə'ədixjui'e xtiže'ena'

¹ Jeso'osən' betobe' disipl che' ca' šižin na' bnežjue' lega'aque' yelə' guac par ničh əsa'aque' yesyə'əbeje' de'e xio' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə', na' leczə par ničh əsa'aque' yesyə'əyone' beṇə' chsa'acšene. ² Na' leczə bene' mendad žjəsə'ədixjui'e de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Na' bene' mendad yesyə'əyone' no beṇə' güe'. ³ Na' gože' lega'aque': —Bito bi goxə'əle tnezən'. Bito yeyilje garot goxə'əle, nic gua'ale bsod, ni yet, ni mech, na' bito gua'ale čhopə xadon. ⁴ Na' gatə'ətezə əžinle na' no ližei šo'ole, na'atezə sole na' na'atezə əsa'acle par šejəchle. ⁵ Na' gatə'ətezə yež əžinle ga cui yesə'əgüialaogüe' le'e, catə' yesa'acle yežən' əgws'i'ins ni'alēn' par yežib bište de'en gwžianə'. Gonle ca' par ničh əgwlo'iga'aquelene' de que de'e malən' chso'one' cui choso'ozenague' xtižə' Diozən' de'en cho'ele.

⁶ Nach disipl ca' ja'aque' to to yež, jəsə'ədixjui'e dižə' güen dižə' cobən' na' besyə'əyone' no beṇə' güe'.

Bagwso'ote' Juan ben' bčhoa beṇə' nis

⁷ Na' gubernador Erodən' goquene' tolə catə' benene' yoguə'əloł de'en chon Jeso'osən' len disipl che' ca'. Goczəjlaže'e čhedə' balə beṇə' gwse'ene' de que babeban de'e Juannə' ladjo beṇə' guat ca' na' chone' de'e quinga. ⁸ Na' yebale' gwse'ene' de que profet Liazən' babelə' yežlyo nga de'e yoblə na' chone' de'e quinga. Yebale' gosə'əne' de que to profet beṇə' gwzo cana'ate babebane' ladjo beṇə' guat ca' na' chone' de'e quinga. ⁹ Na' Erodən' gwne': —Bena' mendad gosə'əčhogue' yen de'e Juannə', pero žnoxa bengə babenda' dižə' čhei?

Na' gwdiljlaže'e naclə gone' par le'ine' Jeso'osən'.

Bguao Jeso'osən' gueyə' mil beṇə'

¹⁰ Na' catə' besyə'əžin disipl ca' gan' zo Jeso'osən' gwse'ene' can' jse'ene'ena'. Na' gwčhe'e lega'aque' partlə na' ja'aque' to latjə gan' mbane syoda de'en nzi' Betsaida. ¹¹ Catə' gwsa'acbe'i beṇə' ca' nitə' gan' gwzo Jeso'osən' de que bagwze'e len disipl che' ca' nach jəsə'ənaogüe' lega'aque'. Jeso'osən' bebeine' bgüialaogüe' lega'aque' na' bsed blo'ine' de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə. Na' beyone' beṇə' ca' chsa'acšene.

¹² Catə' gwzolao chxoə bgüižən' nach disipl ca' šižin gwse'e Jeso'osən': —Bselə' beṇə' quinga yež ca' de'en nychj mbi'i nga par yesə'əyilje' gan' yesə'ətase' na' par ničh yesə'əželene' de'e se'ej əsa'ogüe' čhedə' latjə gan' zocho nga naquən to ga cui no nla'.

¹³ Pero na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e gwnežjo de'e sa'ogüe'.

Na' gwse'ene': —Gueyə'əga yetxtil na' čhopga bel ya'a de čecho. Lete šə si'ichchon par gaquen əsa'o yoguə' beṇə' quinga.

¹⁴ Gosə'əne' ca' čhedə' la' ža' ca' gueyə' mil beṇə' byo. Nach Jeso'osən' gože' disipl che' ca': —Le'e gon mendad yesə'əbe' šiyon güejə beṇə' ca'.

¹⁵ Nach disipl ca' gwso'one' mendad yesə'əbe' yoguə' beṇə' ca'. ¹⁶ Na' Jeso'osən' gwxi'e gueyə' yetxtilən' na' čhopə bel ya'anə', na' bgüie' yobalə be'e yelə' choxcwlen che Diozən',

na' bzoꝓje'en na' bnežjue'en disipl che' ca' par gwso'e che che beṇə' ca'. ¹⁷ Na' yogue'e gwsa'ogüe'en xte ca' gwse'eljene'. Nach pedas ca' besyə'əga'anən' bosyo'otobe'en, na' gwsa'acquən šiziṇ žomə.

Bedən' gwne' de que Jeso'osən' naque' ben' bselə' Diozən'

¹⁸ Na' gozac yeto nitə' disipl che' ca' len le' na' Jeso'osən' chone' orasyon toze'. Nach gože' lega'aque': —¿Bin' chəsə'əna beṇə' zan ca', non' naca' nada'?

¹⁹ Na' gwse'e le': —Baḷe' chəsə'əne' naco' de'e Juan ben' bchoa beṇə' nis, na' yebaḷe' chəsə'əne' de que naco' profet Liazən' ben' gwzo cana', na' yebaḷe' chəsə'əne' de que naco' yeto profet beṇə' gwzo cana'ate na' le'enə' babeban ladjo beṇə' guat ca'.

²⁰ Nach gože' lega'aque': —¿Chexa le'e? ¿bi nale? ¿non' naca'?

Nach gož Bedən' le': —Len' naco' Crist ben' gwleḷ Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon'.

Jeso'osən' gwdixjue'ine' disipl che' ca' de que gate'

²¹ Nach Jeso'osən' bene' mendad len lega'aque' de que ni toe' cui əso'e dižə' de que len' naque' Cristən' ben' gwleḷ Diozən' par gaquəlene' nasyon chega'aque'enə'. ²² Na' gože' lega'aque': —Nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch. Na' de'e zan de'e chonən byen chi' saca'a. Na' ca' naquə beṇə' golə blao che nasyon Izrael chechon' na' beṇə' blao che bxoꝓ checho ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən', cabi se'ejle'e chia', na' so'ote' nada', pero na' yeyon ža yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca'.

²³ Nach gože' yoguə' disipl che ca': —Notə'ətezle šə chene'ele gonḷilažə'əle nada' na' gwzenagle chia', cheyaḷə' əchojyichjle de'en chene'ele gon cuinle par nič gonle con can' chene'e Diozən', na' bito bi gaquele che de'en chi' saquə'əle, la'anə'əczə šə so'ot beṇə' le'e to le'e yag coroz, con gonḷilažə'əle nada' na' gwzenagle chia'. ²⁴ Notə'ətezle chaquele gonle par nič cui chi' saquə'əle o par nič cui no so'ot le'e, cuiayi'ile. Na' notə'ətezle chsanlažə' cuinle chi' saquə'əle o so'ot beṇə' le'e por ni chia' bade yelə' mban zejlicane chele. ²⁵ Bito bi de'e güen gaquə che to beṇə' la'anə'əczə nabi'e doxen yežlyon' šə cuiayi'e cui gatə' yelə' mban che' zejlicane. ²⁶ Notə'ətezle šə cheto'ile chia' na' che xtižə'anə', leczə ca' nada' yeto'ida' chele, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch. Yeto'ida' chele catə'an yida' de'e yoblə nsa'a yelə' chey che'eni' chia'anə' na' yelə' chey che'eni' che Xa' Diozən', na' yelə' chey che'eni' che angl che Diozən'. ²⁷ Echnia' de que baḷle cabinə' gatle catə' le'ile can' gon Diozən' əgwlo'e yelə' gwnabia' che'enə'.

Jeso'osən' goque' ca to de'e chey che'eni'

²⁸ Na' goc to xman gwna Jeso'osən' ca', gwyeje' to lao ya'a jene' orasyon, na' gwche'e Bedən' len Juannə' na' Jacobən'. ²⁹ Na' lao bene' orasyonnə' goc cho'alaogüe'enə' ca de'e chey che'eni', na' xalane'enə' beyaquən šyiš xilə' xte gwṇatitən. ³⁰ Na' lao or na' de'e Moisezən' len profet Liazən' ben' gwzo cana' besyə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' Jeso'osən' be'elene' lega'aque' dižə'. ³¹ Gwso'e dižə' ca' naquən' bazon gate' Jerosalennə'. Na' yelə' chey che'eni' che Diozən' gwyečhjan' lega'aque'. ³² Na' Bedən' len beṇə' ca' yechopə lechgualə gwsa'ac šə tasga'aque'. Pero catə' bechoj bišgal chega'aque'enə' besə'əle'ine' Jeso'osən' len yelə' chey che'eni' che'enə', zeche' cho'elene' de'e Moisezən' len profet Liazən' dižə'. ³³ Na' žlac besyə'ənitlao de'e Moisezən' len profet Liazən', Bedən' gože' Jeso'osən': —Maestr, güenchgua zocho nga ṇa'a. ¿Eguaquə gonto' šonə ranš, ton par le', na' yeton par Moisezən', na' yeton par Liazən'?

Gwne' ca' chedə' bito bene' xbab che de'en gwne'. ³⁴ Na' lao gwne' ca' gwyečhj bejon' lega'aque' na' besə'əžebe' laogüe de'en goc ca'. ³⁵ Na' gwse'enene' gož Diozən' lega'aque': —Bengan' xi'ina', ben' chacchgüeida' chei. Che le'enə' le'e gwzenag.

³⁶ Na' cata' beyož gož Diozən' lega'aque' ca', besə'əle'ine' yetozə Jeso'osən'. Na' ca tyemp na' bitobi dižə' gwso'elene' yeziquə'əchlə beṇə' ca naquə de'en bagwse'en besə'əle'ine'enə'. Con gwnitə'əteze' žizə che de'e ca'.

Beyon Jeso'osən' to bi'yo'o yaz de'e xio'

³⁷ Na' beteyo cata' bačh besyə'əyetje' ya'anə', jəsə'əšag beṇə' zan lega'aque' gan' nite'enə'.

³⁸ Na' entr beṇə' zan ca' toe' gwne' zižjo na' gože' Jeso'osən': —Maestr, chatə'əyoida' le' gaquəlenšgo' xi'ina' nga, chedə' nacbo' xi'ina' tlišə'. ³⁹ Chniz de'e xi'onə' lebo', na' le'e chgosya'aten lebo', na' chonen par chazbo' šon xte chla' bžin' cho'abo', na' chonən lebo' zi', na' canə chechojən' lebo'. ⁴⁰ Bagotə'əyoida' disipl chio' ca' par ničh yesyə'əbeje' de'e xi'onə' cho'o chaz yičhjlə'ažda'obo'onə', pero bito gwsa'aque' yesyə'əbeje'en.

⁴¹ Na' Jeso'osən' gože' beṇə' ca' ža'anə': —čBixčhexan' cui chejle'ele chia'? Clellən' chonle na' naljele. Bachac sša zoa' napa' yelə' chxenlažə' len le'e. čBatxan' šejle'ele chia'?

Nach gože' xa bida'onə': —Doa' xi'ino' nga.

⁴² Na' lao zjso'ebo' lao Jeso'osən' bniz de'e xi'onə' lebo', na' benən par ničh lechguale fuert gwyazbo' šonə', na' bchix btolən lebo' lao yon'. Na' Jeso'osən' gwdile' de'e xi'onə' par ničh bechojən lo'o yičhjlə'ažda'obo'onə' na' beyaquebo'. Gwde na' beyone'ebo' lao na' xabo'onə'. ⁴³ Na' yogue'e besyə'əbanene' besə'əle'ine' yelə' guac che Diozən'.

De'e yoblə gwdixjue' Jeso'osən' de que gate'

Na' besyə'əbanene' che yoguə' de'en chon Jeso'osən'. Na' lao nite'e ca', Jeso'osən' gože' disipl che' ca'azə: ⁴⁴ —Legon par ničh dižə' nga šo'on yičhjlə'ažda'olen', chedə' la' nada' gaca' lao na' beṇə', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

⁴⁵ Pero na' disipl ca' bito gwse'ejni'ine' dižə' de'en be' Jeso'osən' len lega'aque', chedə' bito gože' lega'aque' clar bi zejen, na' besə'əžebe' par yesə'əṇabene' le' bi zejen de'e gože' lega'aque'.

Gwsa'acyožə disipl che' ca' noe' naquə blaoch

⁴⁶ Na' gwsa'acyožə disipl che' ca' entr lega'aque' noe' naquə beṇə' blaoch. ⁴⁷ Jeso'osən' goche'ine' xbab de'en gwso'one'enə' na' goxe' to bidao' na' bso'ebo' cuite'enə'. ⁴⁸ Na' gože' lega'aque': —Šə chonle güen len bidao' nga o len notə'ətezəchlə bidao' laogüe de'en chaquale chia', choncze güen len nada'anə'. Na' catə' chonle güen len nada', lecə choncze güen len Diozən' ben' bselə' nada'. Na' notə'əteze' cata' chonle xbab che cuinle de que cuitec bi zaquə'əle, banaquəczle beṇə' blao.

Ben' cui chon contr chio'o txenczən' chone' len chio'o

⁴⁹ Nach Juannə' gože'ene': —Maestr, babežagto' to beṇə' cho'e la'onə' par chebeje' de'e xio' de'en yo'o yaz yičhjlə'aždao' beṇə', na' bžonto' gone' ca' chedə' bito chone' txen len chio'o.

⁵⁰ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Bito gwžonle gone' ca' chedə' šə to beṇə' cui chone' contr chio'o, txenczən' chone' len chio'o.

Jeso'osən' gwdile' Jacobən' na' Juannə'

⁵¹ Na' laogüe bazon baozə par yezi' yeca'a Diozən' le', gwčhoglaže'e šeje' Jerosalennə'.

⁵² Na' bsele'e to chopə beṇə' gosə'əbialao laogüe'enə'. Na' ja'aque' to yež gan' mbane Samarian' par ničh žjəsə'əsi'ini'e gan' so Jeso'osən' len disipl che' ca'. ⁵³ Pero beṇə' Samaria ca' bito besə'əgüialaogüe' lega'aque', chedə' Jeso'osən' len disipl che' ca' chja'aque' Jerosalennə'. ⁵⁴ Na' disipl che' ca' chopə, Juannə' len Jacobən', catə' besə'əle'ine' can' gwso'on beṇə' Samaria ca' nach gosə'əṇabene' Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr, čəche'endo' gonto' can' ben profet Liazən' ben' gwzo cana', əṇabeto' Diozən' əsele'e yi' par əgwzeyən beṇə' quinga?

⁵⁵ Pero Jeso'osən' gwyechje' na' gwdile' lega'aque' gože': —Le'e bito nezele non' chnabia' yichjla'ažda'olen'. ⁵⁶ La' nada' bito bida' par əgwžiai' a beṇačən', sino bida' par nič gona' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇač.

Nach ja'aque' yež yoblə.

Can' gož Jeso'osən' beṇə' ca' gwse'ene yesə'ənaogüe'ene'

⁵⁷ Lao zja'aque'enə' to beṇə' gože' le': —Sa'alena' le' gatə'atezə šejo'.

⁵⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —Zjəde liž becoyo'o ca' na' leczə ca' zjəde liž bia ca' zo xile'e bia chaš yoba, pero bito bi xlatja' de gan' gona' dezcanz, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇač.

⁵⁹ Na' Jeso'osən' gože' yeto beṇə': —Denaō nada'.

Pero be'enə' gože' le': —Xana' be' latjə zgua'atec yega'anlena' xā'anə' xte catə' əžin ža gate' par nič əgwcuāša'ane'.

⁶⁰ Na' gož Jeso'osən' le': —Beṇə' ca' zjənaquə len yichjla'ažda'oga'aquen' ca beṇə' guat gwaquə yesə'əcuāše'e beṇə' guat ca'. Pero le' jətixjue'e de que Diozən' nabi'e con notə'atezə beṇə' soe' latjə.

⁶¹ Nach leczə yetoe' gože' Jeso'osən': —Sa'alena' le' Xana', pero zgua'atec be'ešga latjə žjəyezeida' family chia' dižə'.

⁶² Jeso'osən' gože' le': —Beṇə' bagwzolao naogüe' nada' šə bito naogüe' do yichj do laže'e, na' šə yo'o yichje' che de'e ca' bocua'ane', bito zaque'e par gone' xšin Diozən'. Na' gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' chgüia traslə žlac chgua'ane' go'oṇ.

10

Jeso'osən' bsele'e gyonši beṇə' žjəsə'ədixjui'e xtiže'enə'

¹ Gwde de'e quinga, Xanchon' gwleje' gyonši beṇə'. Na' bene' mendad yesə'əbialaogüe' əžja'ac chopə güeje' to to syoda na' to to yež gan' ze'e šej le'. ² Na' antslə ze'e žja'aque' gože' lega'aque': —De'en chona'anə' gwxaquə'əleben ca to cwseš xen de'en chotoba'. Na' chyažjda' beṇə' zan sa'aclene' nada', pero to chopgale nitə'. De'e na'anə' leṇabe Xancho Diozən' əselə'əche' beṇə' zanch par əsa'aclene' chio'o chixjue'echo xtiže'enə'. ³ Na' le'e gon xbab de que nadan' chselə'a le'e žjətixjue'ile xtiža'an len beṇə' ca' gwxaquə'əlebe ca bež, na' le'e gwxaquə'əlebele ca xilə' dao' ladjoga'aque'enə'. Can' chso'on bež ca' chso'otteb xilə' dao', leczə can' se'ene beṇə' so'ote' le'e. ⁴ Bitu gua'ale mech, ni xala'anle, ni xelle, na' bito šeile gan' əgguaple beṇə' diox beṇə' yežagle tnez. ⁵ Na' notə'atezə ližei šo'ole, zgua'atec ənale: “Chṇablažə'əšga so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', le'e nitə'əle nga.” ⁶ Šə na' zo to beṇə' chene'ene' so cueze' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogüe'enə', na' gaquə can' bagwṇablažə'əle par so cueze' binlo. Pero šə bito no zo no chon ca so cueze' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždaogüe'en, bito gaquə ca de'en bagwṇablažə'əlen'. ⁷ Na' le'e yo'o na'atezə yega'anle. Bitu yeyilje ga yoblə sole. Le'e ye'ej le'e gao bitə'atezə de'en so'one' ye'ej gaole. Ca to beṇə' güen žin cheyalə' si'e laxjue', le'egatezə ca' le'e zaquə'əle par so'one' de'e ye'ej de'e gaole. ⁸ Na' catə' əžinle to yež ga əso'elaogüe'e le'e, ye'ej gaotezle de'en so'one' le'e. ⁹ Le'e yeyon beṇə' güe' nitə' yež gan' əžinlen', na' le'e ye'ega'aque': “Babžin ža chene'e Diozən' güe'ele latjə nabi'e le'e.” ¹⁰ Pero na' catə' əžinle to yež ga cui yesə'əgüialaogüe' le'e, ležja'ac lao lqueyan' na' le'e ye'ega'aque': ¹¹ “Bište che lažle nga de'en žia ni'ato' quinga yosi'insto'on par nič əgwlo'ito' le'e de que de'e malən' chonle bito chzenagle xtižə' Diozən' de'en cho'eto'onə'. Pero na' chyixjue'ito' le'e de que Diozən' chene'ene' güe'ele latjə nabi'e le'e.”

¹² Na' gož Jeso'osən' beṇə' gyonši ca': —Diozən' bene' par nič byiņj yi' na' sofr lao' syoda Sodoman' por ni che de'en cui boso'ozenag beṇə' ca' che'. Na' de'e li əchnia' le'e, žan' gaquə juisyan' beṇə' ca' cui yoso'ogüialao le'e yesə'əzaquə'əzi'iche' clezə ca beṇə' ca' gwnitə' Sodoman'.

Benə' ca' cui choso'ozenag xtižə' Jeso'osən'

¹³ Nach gozna Jeso'osən': —¡Probchguazə le'e beṇə' Corazin! ¡Probchguazə le'e beṇə' Betsaida! Beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon le'e besyə'ədiṇjeteine' xtolə'əga'aque'enə' žalə' blo'iga'acda'ane' yelə' guac chia'anə' ca de'en bablo'ida' le'e. Žalə' goquə ca' sa'azlje' lachə' zešə' na' zosə'əžə'alja cuinga'aque' de par nič sa'acbe'i beṇə' de que babesyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə'. ¹⁴ Saquə'əzi'ichle clezə ca beṇə' ca' nitə' Tiro na' Sidon catə' əžin ža gaquə juisyən'. ¹⁵ Le'e nitə'əle Capernaunnə' chonle xbabən' de que Diozən' gončgüe' le'e yelə' bala'an. Pero bito gone' le'e yelə' bala'an, sino gone' le'e castigw zejlicane de'en cui chejle'ele chia'.

¹⁶ Nach Jeso'osən' goze'e beṇə' gyonši ca': —Beṇə' gwzenag xtižə'əlen' leczə gwzenague' xtižə'anə', na' beṇə' gonczə yičhjaogüe cui gwzenague' xtižə'əlen', leczə bito gwzenague' chia' nada'. Na' beṇə' gonczə yičhjaogüe cui gwzenague' xtižə'anə', leczə bito gwzenague' xtižə' Diozən' ben' bselə' nada'.

Besyə'əžin beṇə' gyonši ca'

¹⁷ Beṇə' gyonši ca' catə' beyož jəsə'ədixjui'e xtižə' Jeso'osən' besyə'əžine' gan' zoe', na' besyə'əbeichgüeine'. Nach gwse'e Jeso'osən': —Xanto', de'e zan milagr babento' cho'eto' la'onə' par chebejto' de'e xio' ca' de'en zjəyo'o zjəyaz yičhja'aždao' beṇə' na' choso'ozenaguən čheto'.

¹⁸ Na' gože' lega'aque': —Ble'ida' can' gwnit yelə' gwnabia' che Satanasən' to žalnez. ¹⁹ Babəna' le'e yelə' guac par nič əgwlej əgwšošjle no bel əznia' na' no bexgoni', na' leczə əgwlej əgwšošjle gwxiye'enə'. Na' bito bi de de'e soi gonen le'e zi'. ²⁰ Pero bito yebeitequele de que de'e xio' ca' choso'ozenaguən chele, sino le'e yebeichgüei de que Diozən' babzoje' lalen' le'e librən' gan' zjənyoj la yoguə'əloł xi'ine' ca'.

Bebeichgüei Jeso'osən'

²¹ Lao or na'atezə ben Spirit che Diozən' ca bebeichgüei Jeso'osən'. Na' bene' orasyon lao Diozən', gwne': —Xa' len' chnabi'o beṇə' ca' ža' yoban' na' yežlyon'. Na' chona' yelə' choxcwlen čhio' de que babzejni'ido' balə beṇə' can' che'endo' so'e latjə nabi'o yičhja'ažda'oga'aque'enə'. Babzejni'ido'on beṇə' ca' gwsa'acbe'i chəsə'əyazjene' no əgwsed əgwlo'i lega'aque' na' bito bzejni'ido'on beṇə' ca' chso'on xbab de que zjənaque' beṇə' sin' na' beṇə' zjənyejni'i. Beno' ca' ža Xa, čhedə can' gwyazlažo'o.

²² Nach gože' beṇə' ca' ža'anə': —Xa'anə' babene' lao na'a chona' par nič chombia' beṇə' le'. Le' nombi'ayane'e nada' na' nada' nombi'ayana'a le'. Na' beṇə' ca' bagwleja' par zjənombi'e Xa'anə', chona' par nič zjənombi'ene'. Na' notono no nochlə zjənombia' Xa'anə' na' ni nada'.

²³ Na' gwyechj Jeso'osən' bgüie' disipl che' ca' na' gože' lega'acze': —Mbalaz zole ca de'en chle'ile nada' na' chle'iteile de'e ca' chona'. ²⁴ Echnia' le'e, beṇə' zan profet na' rei gwse'enene' yesə'əle'ine' nada', pero bitoch golə' yesə'əle'ine' nada'. Na' gwse'enene' yesə'ənezene' de'en nezele, pero bitoch golə' yesə'ənezene'en.

Jempl che to beṇə' güen beṇə' Samaria

²⁵ Na' gwzecha to beṇə' chsed chlo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Gone'ene' gone' Jeso'osən' prueb bin' əne' na' gože'ene': —Maestr, žbi cheyalə' gona' par nič gatə' yelə' mban zejlicane chia'?

²⁶ Na' gož Jeso'osən' le': —ŽBin' nyojən le'e lein'? ŽNac nan?

²⁷ Na' ben' chejni'ichgüei che lein' boži'e xtižə' Jeso'osən' gože'ene': —Lei chechon' nan: “Cheyalə' gaquecho che Xancho Diozən' do yičh do lažə'əcho, do fuers balor čhecho, na' gaquecho che ljuežjcho catg chaquecho che cuincho.”

²⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —De'e liczə can' bagwnao'. Can' cheyalə' gono' par əbano' zejlicane.

²⁹ Na' be'enə' gone'ene' əgwlo'e de que zdacze' licha can' nanṇə' na' gože' Jeso'osən': —¿Non' naquə ljuežja' ben' cheyalə' gaquəda' chei?

³⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —To beṇə' beze'e Jerosalenṇə' par yežine' Jerico na' jəsyə'əxen beṇə' bguan le'. Na' gosə'əyine' xala'ane'enə' na' gwso'ot gosə'əyine' le' nach besa'aque' bosyo'ocua'ane'ene' caczə to beṇə' guat. ³¹ Na' goquən' to bχoz gwdie' tnezən' na' catə' ble'ine' ben' de'enə', nach gwdie' yešla'alə nezən'. ³² Leczə can' ben to beṇə' goljə lao dia che de'e Lebin'. (Beṇə' ca' yo'o lao na'aga'aque' so'one' mendad lo'o yo'odao' əblaonə'.) Zde' tnezən' na' catə' bžine' gan' ble'ine' de be'enə' na' gwdie' yešla'alə nezən'. ³³ Pero to beṇə' Samaria lao ngü'e nezən' nlague' xporren' bžine' gan' de be'enə' na' ca ble'ine' le' beyašə'aləže'ene'. ³⁴ Na' bgüigue'e gan' de'enə', na' bšone' set na' bino lao güe'enə', na' bcheje'en lachə'. Nach božie'ene' cožə xporre'enə'. Na' beche'ene' gan' zo to meson gan' bgüia bye'ene'. ³⁵ Na' beteyo gwleje' chopə mech de'en nzi' denario bnežjue'en xan mesonṇə' na' gože'ene': “Bgüia bye bengə na' šə bichlə de'en gono' gast na' chixjua'an catə' zeza'a.” ³⁶ Beyož be' Jeso'osən' dižə' can' goc che ben' jəsyə'əxen beṇə' bguan ca', nach gože' ben' chsed chlo'i lein': —¿Bi chacdo'? ¿noe' beṇə' ca' goquene' de que beṇə' probən' naquə ljuežje' ben' cheyalə' gaquene' chei?

³⁷ Nach ben' chsed chlo'i lein' gože' Jeso'osən': —Ben' beyašə' beži'ilažə' ben' jəsyə'əxen beṇə' bguan ca'.

Nach gož Jeso'osən' le': —Leczə can' cheyalə' gono' dezd ṇa'a, yeyašə' yeži'ilažo'o yoguə'əloḷ beṇə'.

Jeso'osən' jəlanə'e Martən' na' Marian'

³⁸ Na' lao zja'aque' besyə'əžine' to yež, na' to no'olə le Mart bene' le' combid na' Jeso'osən' gwyeje' liže'en. ³⁹ Na' zo to bile' le' Maria. Na' Marian' gwchi'e cuit Jeso'osən' par bzenague' xtiže'enə'. ⁴⁰ Pero na' Martən' belə'chgüeine' bsi'ini'e de'en sa'ogüe'. Na' gwyeje' lao Jeso'osən' na' gože'ene': —Xana', ¿acabi bi chacdo' de que bila'anə' bocua'anlene' nada' mendadən' toza'? Benšga mendad gaquəlene' nada'.

⁴¹ Xanchon' gože' le': —Mart, chi'ichgua yichjo' che xmendado'onə' na' chaczejlažo'o laogüe de'en nyančguan. ⁴² Maria nga bagwleje' de'en naquəch de'e güen, chi'ichgua yichje' chzenague' chia'. Na' bito gwžoncho gone' ca'. Lezən de'en žialao gonle.

11

Jeso'osən' blo'ine' can' so'one' orasyon

¹ Na' gwzo Jeso'osən' to latjə bene' orasyon. Catə' beyož bene' orasyonṇə' to disipl che' ca' gože'ene': —Xanto', bsd blo'išguei neto' naquən' cheyalə' gonto' orasyonṇə', can' bsd əblo'i de'e Juannə' disipl che' ca'.

² Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Catə' gonle orasyonṇə' quingan' nale:

Xato' beṇə' zo yoba, chṇabto' yoguə'əloḷ beṇə' əso'elaogüe'e le'.

Chṇabto' gono' par nič beṇə' zan əso'e latjə ṇabi'o lega'aque'.

Gaquəšga can' che'endo'onə' lao yežlyo nga can' chac yoban'.

³ Benšga ṇa'a de'e gaoto' tža tža.

⁴ Na' bezi'ixenšga cheto'

chedə' leczə neto' chezi'ixento' che sa'aljuežj beṇə'chto'onə' bitə'ətezə de'e chso'onene' neto'.

Na' bito go'o latjə gaquə de'e ṇabia' neto' len xbab cheto'onə' par gonto' de'e malən', mas bcuasə' bcue'ej neto' len de'e malən'.

⁵ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Legon xbab nac gaquə šə šejle liž beṇə' migw chele do chel na' ye'elene': “Migw chia', beṇšga nada' šonə yetxtil. ⁶ Babla' to migw chia' beṇə' za' zitə', na' bito bi de' chia' par əgwnežjua'ane' gaogüe'.” ⁷ Na' migw chelen' yo'e lo'o yo'ote šə yoži'e xtižə'alen', əṇe': “Bito gondo' nada' zed, la' banyeyjw puertən' na' badeto' chtasto'

len xi'into'. Bito chasa' par gona' de'en chyažjdo.'" 8 Echnia' le'e, la'anə'əczə naque' migw chele bito yene'ene' chase' par gone' le'e yetxtilən', pero šə sole yepəyoe nabelen le' na' gwyasšaze' na' gone' bitə'ətezə de'en chyažjele. 9 Na' chnia' le'e, bitə'ətezə de'en chene'echo gaquə, de de'e goncho par nič gaquən. Šə to de'e chene'echo so'on beṇə' chio'o, chṇabchon. Šə to de'e chene'echo əželecho, chyiljchon. Šə puert de'en chene'echo əsaljo beṇə', chṇecho cho'a puertən' par nič chsaljue'. Na' ca'aczən' cheyalə' ye'echo Diozən' catə'an de de'en chene'echo gaquə. 10 Na' notə'ətezcho šə bi de'en chṇabechone' gone', la' de'e goncze'enə'. Na' notə'ətezcho šə bi de'en chṇabechone' əgwzejni'ine' chio'o, gwzejni'iczene'en. Na' notə'ətezcho šə chṇabechone' gaquə to de'en chene'echo gaquə can' chon beṇə' chṇe' cho'a puertən', la' de'e gaquəczən'.

11 Na' le'e nacle xa bidao', šə xi'inlen' əṇabebo' le'e yetxtil žəgwnežjwlebo' to yej? Na' šə əṇabebo' le'e to bel ya'a žəgwnežjwlebo' to bel bia nxobə le'i? 12 Na' šə əṇabebo' le'e to žit gaobo' žəgwnežjwlebo' to beṅgoni'? Cle bito gonle ca'. 13 Le'e nacle beṇə' mal pero nezele chnežjwle xi'inlen' de'e güen. Naquəchxe güen gon Xacho Diozən' ben' zo yoban' gone' Spirit che'enə' son lo'o yichjla'aždao' notə'ətezcho əṇabechone' len.

Gosə'əne' de que Jeso'osən' bebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo

14 Na' Jeso'osən' bebeje' de'e xio' yo'o yaz yichjla'aždao' to beṇə' mod. Na' catə' bechoj de'e xi'onə' yichjla'aždao' be'enə', goc beṇe', na' beṇə' ca' ža'anə' besyə'əbanchgüeine'. 15 Pero bale' gosə'əne': —Chebeje' de'e xio' ca' len yelə' guac che Beelsebo de'en chnabia' de'e xio' ca'.

16 Na' yebale' gwse'enene' so'one' le' prueb naclən' gone', gosə'əṇabene' le' gone' to de'e yesə'əle'ine' le'e yoban' de'e zaquə' yesyə'əbanene'. 17 Pero Jeso'osən' gocbe'ine' xbab de'en gwso'one', na' gože' lega'aque': —Šə beṇə' ža' to nasyon əsa'aque' choplə na' yesyə'ədile' entr lega'aque', əgwžiaiyi' nasyon chega'aque' na'anə'. Na' šə to family beṇə' əsa'aque' choplə na' yesyə'ədile' entr lega'acze', leczə yenit family chega'aque' na'anə'. 18 Na' leczə šə Satanəsən' len de'e xio' chei ca' əsa'aquən choplə na' yesyə'ədilən, cuiayi' yelə' chnabia' chega'aquennə'. Le'e nale de que chebeja' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac che Beelsebon'. 19 Žalə' naquən can' nale de que chebeja' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac che Beelsebon', leczə zejen de que beṇə' ljuežjle ca' chasyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' len yelə' guac chein' žalə' ca'. Beṇə' ljuežjle ca' se'e le'e de que clelən' nale chia' can' chebeja'annə'. 20 Na' de'en chebeja' de'e xio' ca' len yelə' guac che Diozən', chlo'in de que babžin ža catə' Diozən' ṇabi'e notə'ətezle güe'ele latja.

21 Gwxiye'enə' gwxaquə'əleben ca to beṇə' gual, na' nada' naquəcha' beṇə' gualəch. Na' nezele de que catə' to beṇə' gual chape' ližen' len spad, yoguə' de'en de che' naquən segor. 22 Pero catə' əžin to beṇə' gualəch ca le' na' tilələne'ene', na' ben' naquə gualəch len' gon gan. Na' que'e spad che be'enə' de'en zoe' lez gaquəlenən le'. Na' əca'atie' bichlə de'e de che' na' chise'en len migw che' ca'.

23 Šə cui chonle txen len nada' chonle contr nada'. Na' šə cui chonle ca se'ejle' beṇə' chia', zeje dižə' de que chonle par nič cui yoso'ozenague' chia'.

De'e xi'onə' yeyo'on de'e yoblə lo'o yichjla'aždao' beṇə'

24 Na' šə to de'e xio' de'en yo'o yaz yichjla'aždao' beṇə' yechojən nach lažə'an nil na'alə yeyiljən ga son mbalaz. Na' šə bitobi latja želen, nach əṇan: “De'e yobləczə žjəyēžə'a yichjla'aždao' ben' gan' gwyo'o gwyaza' antslə.” 25 Na' yeyejən de'e yoblə gan' zo ben'. Catə' le'in de que bacheyone' xbab güen nach bazoche' binloch, na' yeyo'on de'e yoblə. 26 Nach žjəyetobən yegažə de'e xio' ca' de'en zjənaquə maləch ca len na' txennə' so'on lo'o yichjla'aždao' be'enə'. Na' šə bagwso'onən ca' bachaquəch mal che be'enə' clezə can' goc che' antslə.

Mbalaz nitə beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən'

²⁷ Lao be' Jeso'osən' dižə' quinga, gwzo to no'olə gwchol beṇə' ca' zjəža' gan' bsd əblo'ine'enə'. Na' no'olən' gwṇe' zižjo gože'ene': —Mbalaz zo no'olən' gwxaṇ le' na' bguaže'e le'.

²⁸ Pero na' Jeso'osən' gože'ene': —Naquəchxe mbalaz nitə' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' Diozən' na' chso'one' can' ne'enə'.

Chəsə'əṇabe' gon Jeso'osən' to miḷagr

²⁹⁻³⁰ Na' beṇə' zan beyečj bebi'i cuit Jeso'osən' na' gwne': —Le'e mbanle ṇa'a naquəchgualə beṇə' yichjla'aždao' mal. Chṇable gona' to miḷagr par nič ənezele šə le Dioz nan' bsele'e nada'. Pero bito gona' can' chṇablenə'. De'e gon Diozən' len nada' par nič ənezele de que le'enə' bsele'e nada' gwxaquə'əleben ca de'en bene' len de'e profet Jonasan' par nič gosə'əneze beṇə' Ninibe ca' de que Dioz nan' bsele'ene'. ³¹ Catə' əžin ža gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', de'e no'olən' gwnabia' beṇə' ca' gwnitə' galən' chla' bgüižən' cuiten lichalə yebane' len yeziquə'əchlə beṇə' guat ca' na' lao Diozən' gwcuiše' le'e mbanle ṇa'a. Ca naquə le' ža, gwze'e Seba gan' naquə zitə'əchgua na' bide' nga par bzenague' dižə' sin' de'en be' de'e Rei Salomonṇə' len le'. Na' nada' zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle ca de'e Salomonṇə', na' bito chzenagle chia'. ³² Na' catə' əžin ža gon Diozən' castigw che yoguə' beṇə' chso'on de'e malən', leczə ža na' yesyə'əban beṇə' Ninibe ca'. Na' yesə'əcuiše' le'e nitə'əle lao dia nga chedə' besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' catə' de'e Jonasan' gwdixjue'ine' lega'aque' can' gwna Diozən'. Legonšč xbab de que nada' zoa' nga naquəcha' beṇə' blaoch cle ca de'e Jonasan', na' bito chzenagle chia'.

De'en bsd blo'i Jeso'osən' gwxaquə'əleben ca to yi'

³³ Nach Jeso'osən' bsaquə'əlebene' xtiže'enə' na' len de'en chone'enə' ca to yi'. Gozne': —Notono no ggualə' to yi' na' gwdose'en žomə, na' nic əgwcuəše'en ga yoblə ga cui no le'i len. Syempr chde'en le'e ze'e par nič əgwse'eni'in len yoguə' beṇə' so'o lo'o quartən'.

³⁴ Žia jelaochon' par nič chle'icho. Con šə bito bi chaquen, chle'iczecho binlo. Pero šə nchol jelaochon', bito chle'icho. Ca'aczən' naquən len yichjla'ažda'ochon'. Šə naccho beṇə' la'aždao' güen, yo'o be'eni' che Diozən' yichjla'ažda'ochon', pero šə naccho beṇə' la'aždao' mal, nchol yichjla'ažda'ochon'. ³⁵ De'e na'anə' legon par nič gacle beṇə' la'aždao' güen, na' šo'o be'enin' yichjla'ažda'olen'. Bito gacle beṇə' la'aždao' mal na' beṇə' yichjla'aždao' žchol. ³⁶ Šə nye'eni' yichjla'ažda'olen' na' cui bi de'e mal yo'on, gwse'eni'iczən xnezlen' can' chse'eni' to lampara gan' naquə žchol.

Jeso'osən' gože' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de que zjənapə' dolə'

³⁷ Catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' quinga, to beṇə' fariseo bene'ene' combid šeje' liže'en par əsa'ogüe'. Na' gwyo'o Jeso'osən' liž beṇə' fariseon' na' gwchi'e cho'a mesən'.

³⁸ Na' beṇə' fariseon' bebanene' catə' ble'ine' bito bona' Jeso'osən' antslə ze'e gaogüe' can' chosyo'ona' lega'aque' chsa'aque' yebei Diozən' lega'aque' de'en chso'one' ca'.

³⁹ Xanchon' gože' le': —Le'e beṇə' fariseo gwxaquə'əlebele ca tas plat de'en chčin beṇə' na' cui cha'a chyibe' lo'inə' binlo. Chonle par nič chsa'aque beṇə' de que nacle beṇə' güen, pero chebeile chca'ale bi de'e de che beṇə' na' nacle beṇə' mal juisy.

⁴⁰ Cui bi bi xbab de'e zaque'e yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Chi' yichjle nac gonle par gacle xi'ilažə' len cuerp chele. Le'egatezə ca' cheyalə' cue' yichjle nac gonle par gacle xi'ilažə' len yichjla'ažda'olen', chedə' Diozən' ben' ben cuerp chechon' leczə le'enə' bene' yichjla'ažda'ochon'. ⁴¹ Le'e gwnežjo beṇə' bi de'en deile, beṇə' chəsə'əyažjene'en. Šə gonle ca' nachia' de que nacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'.

⁴² ĵProbchguazə le'e beṇə' fariseo! La'anə'əczə chnežjwle Diozən' to part lao ši part che yixgüej, che yej Sant Maria, nach che rcaod chele, bito bi zejen, chedə' bito chonle de'en naquə güen na' bito chaquele che Diozən'. De'en naquə de'e žialao gonle, gonle de'en naquə güen na' gaquele che Diozən'. Pero bito cuejyichjle əgwnežjwle de'e ca' de'en chnežjwle Diozən'.

⁴³ ĵProbchguazə le'e beṇə' fariseo! Chzelažə'əle cue'ele lo'o yo'odao' ca' txen len beṇə' golə beṇə' blao ca' na' catə' chejle do gan' chac ya'a chene'ele əso'elao' beṇə' le'e.

⁴⁴ ĵProbchguazə le'e chsed chlo'ile lein' de'en bzoj de'e Moizezən' na' len le'e beṇə' fariseo! Chene'ele so'on beṇə' xbab chele de que nacle beṇə' güen, pero len yichjla'ažda'olen' nacle beṇə' mal. Na' leczə beṇə' ca' zedəsə'ənao le'e əsa'aque' can' nacle sin cui sa'acbe'ine'.

⁴⁵ To beṇə' chsed chlo'i lein' boži'e xtižə' Jeso'osən' na' gože'ene': —Maestr, laogüe de'en nao' de'e quinga leczə chšašo' cheto'onə'.

⁴⁶ Na' gož Jeso'osən' le': —Leczə ca' le'e chsed chlo'ile lein' ĵprobchguazlen! Chzanchle can' na lein', chonlen ca to yoa' de'e cuiczə no do'i na' chene'ele soa' beṇə' yoblə len, na' le'e bito chene'ele gua'alen.

⁴⁷⁻⁴⁸ ĵProbchguazə le'e chonle monoment lao ba che de'e profet ca' gwso'e xtižə' Diozən'! Chacle tozə len de'e xaxta'ocho ca' de'en gwso'ote' lega'aque', na' le'e chonle par nič nachi'axejə de que gwso'ote' de'e profet ca' laogüe de'en chonle monoment lao ba che beṇə' ca' gwso'ote'.

⁴⁹ De'e na'anə' lao yelə' sin' che Diozən' gwne' de que əsele'e len le'e profet che' ca' na' apostol che' ca', beṇə' so'e xtiže'en. Na' gwne' de que le'e gotle bale' na' gwchi' gwsaquə'əle yebale'. ⁵⁰ Na' de'e li bachonle can' gwne'. De'e na'anə' si'ile castigw che yelə' got che yoguə' profet ca' gwso'ote' dezd catə'an gwxe yežlyon' xte ža neža, le'e mbanle na'a. ⁵¹ Zan beṇə' gwso'ot beṇə' yoblə lega'aque'. Na' le'e si'ile castigw che yelə' got che yoguə' beṇə' ca' gwzolaozən len de'e Abelən' ben' bet de'e biše'e Cainnə' le' na' zelaon len de'e Zequerian'. Zequeria na'anə' gwso'ote' entr yo'odao' əblaonə' na' entr mes de yej gan' chso'ote' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən'.

⁵² ĵProbchguazə le'e chsed chlo'ile lein'! Ca naquə de'en chzejni'ile beṇə' lei che Diozən', bito chzejni'iga'aquelene'en licha can' naquən, na' nic chzenagle chei. Na' beṇə' chse'ene'e yoso'ozenag chei, nic cho'ele latjə yoso'ozenague'.

⁵³ Na' catə' beyož be' Jeso'osən' dižə' quinga, nach beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' gwsa'acyožəchgüe' le' na' gwse'enene' yesə'əbeje' le' dižə'. ⁵⁴ Na' gosə'əbe'enaogüe' əchoj dižə' cho'enə' de'en yosə'əde'ine' par əsa'ogüe' xyə contr le'.

12

Yelə' goxoayag che beṇə' fariseo ca'

¹ Na' goquən' zan mil beṇə' babesə'əžag gan' zo Jeso'osən' xte bosə'əlej bosə'əšošj ni'a ljuežjga'aque'. Na' Jeso'osən' gwzolaoteque' be'e dižə' len disipl che' ca' gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad nič cui əxoayagle beṇə' par əsa'aque' nacle beṇə' güen can' chso'on beṇə' fariseo ca'. Yelə' goxoayag chega'aque'enə' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin' de'en chlažə'an par chaquən yetxtil. ² Bito gonle can' chso'one'enə' chedə' gaquə can' na dicho de'en na: “Yoguə'əloj de'en ngašə' na'a gwžin ža la'alaon, na' yoguə'əloj de'en cui no gwse'ejni'i antslə, leczə gwžin ža se'ejni'i beṇə' len.” ³ De'e na'anə' bitə'ətezə de'e ənale bgašə'əzə, beṇə' zan əse'enene'en, na' de'en ənale žižizə lo'o cuart chelen', leczə beṇə' zan yesə'əneze len.

Non' cheyalə' žebcho

⁴ Migw chia', əchnia' le'e, bito žeble beṇə' ca' əso'ot le'e, chedə' catə' bagotle bitoch bi gaquə so'onene' le'e. ⁵ Choṇa' le'e consejw, cheyalə' žeble Diozən' chedə' catə' bach

beque'e yelə' mban chelen' leczə nape' yelə' guaquan' par yesele'e le'e gabilən'. De'e yoblə əchnia' le'e, cheyalə' žeble Diozən'.

⁶ Nezecho de que byin dao' ca' bitobi zjəzaquə'ətequəb, pero na' Diozən' ni tob cui chanlaže'e. ⁷ Na' ca naquə chio'o ža, de'e tant chaque Diozən' checho xte nezene' balə yišə' yichj to tocho žia la'anə'əczə bitotec bi zjəzaquə' yišə' yichjchon'. De'e na'anə' bito žeble chedə' zaquə'əch le'e cle ca bia zan byin dao'.

Cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' de que nombi'acho Jesocristən'

⁸ Na' əchnia' le'e, notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇəchən' de que chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' len angl che Diozən' de que nacle xi'ina', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch. ⁹ Na' notə'ətezle šə cho'ele dižə' len beṇəchən' de que bito chejle'ele chia', leczə ca' nada' gua'a dižə' lao angl che Diozən' de que bito nacle xi'ina'.

¹⁰ Na' notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch, Diozən' yezi'ixene' chele šə yedinjele can' nale. Pero notə'ətezle šə güe'ele dižə' contr Spirit che Diozən', cuat yezi'ixen Diozən' chele.

¹¹ Na' šə yesə'əche'e le'e lao beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə' o lao beṇə' jostis ca' o šə lao yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjanapə poder, bito cuec yichjle nac yoži'ile xtižə'əga'aquen', o šə nacle əṇale. ¹² Lao or na'atezə Spirit che Diozən' əgwlo'in le'e bin' cheyalə' əṇale.

Bito cheyalə' cuec yichjcho tlozə bi de'en deicho

¹³ Entr beṇə' zan juisy ca' toe' gože' Jeso'osən': —Maestr, gonšgo' mendad par nich gon beṇə' biša'anə' nada' bien che de'e xaxna'ato' de'en cheyalə' si'a.

¹⁴ Pero Jeso'osən' gože' le': —Bito naca' nada' juez chele na' bito naca' beṇə' güe'e laze che de'e deile.

¹⁵ Nach gože' lega'aque': —Le'e gapə cuidad par nich bito selažə'əle bi gatə' chele yežlyon', chedə' bito əbancho laogüe šə deczə zan de'e de checho.

¹⁶ Na' be'elene' lega'aque' to jempl, gwne': —To beṇə' gwni'a lechgualə goc cwseš che'enə'. ¹⁷ Na' bene' xbab lo'o yichjla'aždaogüe'en gwne': “¿Nacxa gona? chedə' bitoch bi latjə de par cwseš chia'anə'.” ¹⁸ Nach gozne': “Quinga gona, yočinja' yo'o gan' nga ža' cwseš chia' quinga na' gona' yo'o xench. Na' gwža'ašaogua'a cwsešən' na' bichlə de'e de chia'. ¹⁹ Na' laogüe bade de'e chyažjda' par zan iz, bitoch gona' žin. Ye'ej gaoteza' con bi che'enda' na' gona' legr.” ²⁰ Pero Diozən' gože' be'enə': “Beṇə' tont le'. Neže' bžin or gato', na' žnola lao ne'i gaquə yoguə' de'en de chio'onə'?” ²¹ Can' gac che notə'ətezə beṇə' šə con chbec yichje' tlozə de'en deine' žlac mbane' na' bito chone' ca yebei Diozən' le'.

Diozən' chapə chye' xi'ine' ca'

²² Na' gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Echnia' le'e, bito cuec yichjle tlozə de'en ye'ej de'en gaole lao mbanle. Na' leczə ca' bito cuec yichjle tlozə de'en gacwlen'. ²³ Zaquə'əch yelə' mban chelen' ca yelə' gvaon'. Le'egatezə ca' cuerp chelen' zaquə'əchən ca xala'anlen'.

²⁴ Legontoš xbab, ca naquə bechj ca' bito chsa'azəb bito chəsyə'əlapəb, nic zo da'a xoa' chęga'acquəb, nic zo gan' ncuā' no guangoš chęga'acquəb ga ža' de'e sa'ob. Pero na' Diozən' chęguaocze' lega'acquəb. Naquəchxen' zaquə'əle ca bia ca' žia xile'e. ²⁵ Na' ni tole bito gaquə yoston cuinle gašj metr šə con cue'e yichjle ətonle. ²⁶ Nezele bito gaquə yoston cuinle na' nic naquan de'e zaque'e. De'e na'anə' bito gontecle xbab che biquə'əchlə de'e chyažjele.

²⁷ Legontoš xbab ca naquə yej ca' de'en zjəze yixə' chesə'əcha'oczən. Bito bi žin chso'onən, nic chsa'aljən do. Na' əchnia' le'e de'e Rei Salomonṇə' goque' lachə' xoche juisy, pero bito bžinlaže'e xalane'enə' ca yelə' xoche che yej ca'. ²⁸ Diozən' none' xoche yixə' de'en ze yoba len to termzən' zen nach choso'ozeye'en, naquəchxe gon Diozən' len le'e ggüe'eczə yichje' gone' yoguə'əte de'en chyažjele, le'e cui chejle'etecle de que gone' de'en chyažjele. ²⁹ Le'e ža, bito güe'elažə'əle par gatə' de'e ye'ej de'e gaole. Bito gaquəžejlažə'əle che len. ³⁰ Beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən' porzə chei de'e can'

chso'elažə'əzeche', che de'en əse'ej de'en əsa'ogüe' na' che xala'anga'aque'. Pero Xacho Diozən' nezczene' biquə' de'e ca' chyažjele. ³¹ De'en güe'elažə'əle, güe'ele latjə par nič Diozən' nabi'e le'e. Na' yoguə' de'e ca' de'en chyažjelen' gonczə Diozən' len, de'en ye'ej de'en gaole na' xala'anle.

De'e zaquə'əche gatə' checho catə' yežincho yoban'

³² Bito žeble la'anə'əczə naquə to chopzle. Diozən' chebeine' chnabi'e le'e na' chaclene' le'e. ³³ Le'e yeyotə' de'en deile par nič gatə' de'e əgwnežjwle beṇə' ca' chesə'əyažje. Šə gonle ca' caguə cuiayi' de'en deilen', chedə' la' Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche na' de'e cui te chei catə' yežinle yoban' gan' zo'enə'. Na' bito gac šo'o beṇə' bguan par əque'en, na' nique gaquə šo'o bia dao' əgwžiai' len. ³⁴ Gan' de de'en chaquele chei, nan' zo yichjla'ažda'olen'.

Cheyalə' socho probnid par catə'an yida Cristən' yeto

³⁵⁻³⁶ Nach Jeso'osən' bsed blo'ine' lega'aque' naquən' gaquə catə'an yide' de'e yoblə. Na' gwne': —Le'e so probnid par catə'an yida' yeto, le'e so can' nitə' beṇə' chsa'ape' liž xanga'aque' žlac zde' yelə' gošagna', zjənyaze' xala'anga'aque' na' chalə' yi'. Nach catə' yežine' na' əne' cho'a puertən' le'e yosə'əsaljwte' par yeyo'e. ³⁷ Mbalaz gaquə che mos ca' beṇə' ca' nitə' probnid chəsə'əbeze xanga'aque'en catə'an yežine'. Šə nite'e chəsə'əbeze' le' catə'an yežine', nachən' əgwsini'e de'en əsa'ogüe' na' cuine' gwnežjue' lega'aque' de'en əse'ej əsa'ogüe'. ³⁸ Mbalaz gaquə chega'aque' šə chəsə'əbeze' batə'əquən' yežine' la'anə'əczə šə yežine' do chel o šə do šbal. ³⁹ Legon xbab che de'e nga. Žalə' neze xan yo'onə' do bi or əžin beṇə' bguanṇə' liže'enə', la' gwṇaze' par nič bito güe'ele latjə šo' be'enə' liže'enə' par cuane' šinlaze'. ⁴⁰ Le'e ža, cheyalə' sole probnid, chedə' catə'an cui chonle xbab yida', ca na'an yida' de'e yoblə, nada' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇach.

Mos ben' chon güen na' mos ben' cui chon güen

⁴¹ Bedən' gože'ene': —Xanto' čəcho'o jempl nga par netə'əzəto'onə' o šə par yoguə' beṇachən'?

⁴² Nach gož Jeso'osən' Bedən': —Naquən par notə'ətezə beṇə' šə chone' can' chon mos əblao beṇə' naquə beṇə' sin' na' beṇə' chon complir can' cheyalə' gone'. Ben' nac ca' co' xane'enə' lao ne'e liže'enə' par nič əggüia əgwye' mos ca' yelə' na' par nič ggone' de'e əsa'o to toe' catə' chžin or əsa'ogüe'. ⁴³ Šə to beṇə' mosən' chontezə chone' con can' non xanen' mendad, mbalaz soe' catə' yežin xane'enə'. ⁴⁴ De'e li əchnia' le'e xane'en cue'e lao na' xmose'enə' yoguə'əloł de'en deine'. ⁴⁵ Pero na' šə mosən' gone' xbabən' na' əne': “Bagwžei xanan”, na' šə solaocle' čhine' mos ca' yelə' na' ye'ej gaoxatteze' na' sožene', ⁴⁶ nach xane'enə' yežine' to ža senyale' le' to or cui nache'ine'. Na' por ni che de'en cui chon mosən' can' cheyalə' gone', xane'enə' čhinchgüe' le' yid sotən' xte ca gate'. Can' chac len notə'ətezə mos ben' cui chon cuaselol can' cheyalə' gone'.

⁴⁷ Na' ca naquə mos beṇə' naquə beṇə' godenag, la'anə'əczə banəzene' can' chene'e xane'enə' gone', pero bito chone' ca'. De'e na'anə' bito zoe' probnid catə' yežin xane'enə', na' xane'enə' čhinchgüe'ene' yid sotən'. ⁴⁸ Na' beṇə' cui nezene' bin' non xanen' mendad na' chone' de'e leczə zaquə' čhine'ene', pero caguə čhintequene'. Notə'ətezə beṇə' yo'o lao ne'e gone' de'e zan de'e zaque'e, cheyalə' gone' yoguə'an. Na' ben' yo'o lao ne'e gone' de'e zan de'e zaque'e, chonchən byen gone' mazəchlə can' cheyalə' gon ben' cuitec yo'o lao ne'e de'e zan de'e gone'.

Yesə'ədilə beṇə' por ni che de'en bidə Jeso'osən'

⁴⁹ Nach gwna Jeso'osən': —Ca naquə beṇachən' yesə'ədile' na' yesə'əšaše' por ni che de'en zedeyena' yežlyo nga, na' de'en so'one' ca' gwxaquə'əleben ca yi'. ižalə' bagoclə de'en zedeyena'anə! ⁵⁰ Bida' par čhi' saca'a na' gata'. Lechgualə yo'o yichja' chei xte catə'an əžin ža gaquən. ⁵¹ čEchonle xbabən' de que beṇə' ža' yežlyon' yesə'əzo yesə'əbeze'

binlo len ljuežjga'aque' laogüe de'en bida'? Echnia' le'e, bito yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo len ljuežjga'aque' laogüe de'en bida', sino que yesə'ədile' na' yoso'ošaše'. ⁵² Dezd na'a, šə nitə' gueyə' beṇə' family to yo'o, yesə'ədile' entr lega'aque', čhope' contr šone' na' šone' contr čhope'. ⁵³ Yedilə beṇə' byon' contr xi'ine', na' xi'ine'en contr le'. Na' no'olən' yedile' contr xi'ine' no'olə, na' xi'ine' no'olən' contr le'enə'. Na' yedilə no'olən' contr xo'oliže' na' xo'oliže'en contr le'.

Bito gwsa'ache'ine' bi zeje de'e ca' chon Jeso'osən'

⁵⁴ Nach lecəə gož Jeso'osən' beṇə' ca' nitə'anə': —Catə' chle'ile chi' bejw gan' chen bgüižən' na' nale: “Guaquə yejw”, na' can' chac. ⁵⁵ Na' catə' chečj to be' de'e za'ate zaquə' galən' chla' bgüižən' cuiten licha, na' nale: “Guaquə zeyə'”, na' chac zeyə'. ⁵⁶ ;Beṇə' goxoayag le'e! Catə' chle'ile nac chac le'e yoban' na' lao yežlyon' nezele šə guaquə yejw o šə guaquə zeyə'. ¿Bixchen' cui chache'ile bi zeje de'e ca' chona'?

Cheyalə' goncho regl binlo len beṇə' chene'e ače'e chio'o lao jostis

⁵⁷ ¿Bixchen' cui chonle xbab par nič ənezele naquən' cheyalə' gonle? ⁵⁸ Catə' to beṇə' gonle xya che' na' ače'e le'e lao jostis, na' lao ngo'ole nezən' legonlene' regl binlo par nič na' cui che'e le'e lao jostisən'. Šə bito gonle ca' ža, catə' əžinle lao jostisən' gone' le'e lao na' polsian' par yosə'əže'e le'e ližya. ⁵⁹ Echnia' le'e, bito yebeje' le'e xte catə' čixjwle doxen de'en chalə'əlen'.

13

Šə bito yedinjecho xtolə'əchon' la' cuiayi'ichon'

¹ Na' lao or na'atezə entr beṇə' ca' ža' na' gwnitə' balə beṇə' gwso'elene' Jeso'osən' dižə' can' goquə che xonj beṇə' Galilea. Gwse'ene' de que žlac gwso'ot beṇə' Galilea ca' bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən', soldad che Pilatən' jse'ete' lega'aque' čhedə' can' ben Pilatən' mendad. ² Nach boži'i Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gože' lega'aque': —¿Echonle xbabən' de que beṇə' ca' gwsa'at gwso'onche' de'e maləch cle ca beṇə' Galilea ca' yela' laogüe de'en goc čhega'aque' ca'? ³ Echnia' le'e caguə ca'anə'. Šə bito yedinjele xtolə'əle ca' gwžin ža cuiayi'ile can' gosə'əbiayi' beṇə' ca'. ⁴ Nezele che beṇə' ši'inšon ca', lao zjənite'e Siloen' bxopə to campnary na' gwdenən lega'aque' na' gwsa'ate'. ¿Elecəə chonle xbabən' goc ca' laogüe de'e zjənaquəche' beṇə' maləch lao yoguə' beṇə' ca' ža' Jerosalennə'? ⁵ Echnia' le'e caguə ca'anə'. Šə le'e cui yedinjele xtolə'əle ca' gwžin ža cuiayi'ile can' gosə'əbiayi' beṇə' ca'.

Jempl che yixgüion' de'en cui bi frot chbia

⁶ Na' be'elene' lega'aque' jempl nga bzejni'ine' lega'aque' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'. Na' gože' lega'aque': —To beṇə' zo to yag yixgüio che' gan' ža' yag obas che' ca'. Na' gwyeje' lao yaguən' jəgüie' šə zetgua yixgüion' gaogüe', pero bitobi bželene'. ⁷ Na' gože' ben' chapə güert che'enə': “Bachac šon iz chedəgüia' yag nga šə chbian yixgüio, pero bito bi chbian. Gwčhoguən. Lašj con zon nlanən na' nique bi frot chbiasən.” ⁸ Na' gož ben' le': “Xana', ljoyennə' zezošgan yetgüizən'. Na' ače'ena' xanein' cueca'an yo beb. ⁹ Na' šə cuian frotən' yetgüiz, bitec de'e güen. Pero šə cuicəə bi cuian nach əčhogchon.”

Jeso'osən' beyone' to no'olə ža dezcanz

¹⁰ Na' to ža dezcanz bsd blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' ža' to lo'o yo'oda'o'. ¹¹ Na' zo to no'olə beṇə' bagoc ši'inšon iz yo'o yaz de'e xio'on yichjla'ažda'ogüe'enə'. Na' ben de'e xi'onə' par nič bdobə cuerp che'enə', na' caguə goquəch seche' licha. ¹² Na' catə' ble'i Jeso'osən' le', goxe'ene', nach gože'ene': —No'olə na'a yeyacdo' che yižgüe' chio'onə'.

¹³ Na' bxoa ne'enə' lao cuerp che no'olən', na' le'e bezechate' licha na' be'elaogüe'e Diozən'. ¹⁴ Pero na' beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə' bloque' čhedə' Jeso'osən' beyone' beṇə' güe'enə' ža dezcanzən', na' gože' beṇə' ca' nitə' lo'o yo'oda'onə': —De xop ža par gonle žin.

Le'e da lao ža ca' par nič yeyaquēle che yižgüe' chelen', pero bito la'acle ža dezcanzən' par yeyaquēle.

¹⁵ Nach Xančon' gože'ene': —Le'e beṇə' goxoayag! ĆEcaguə lao ža dezcanzən' bia'aczə chsežle go'on chele o borr chele gan' zjəda'ab na' chgua'aga'acleb güe'ej nis? ¹⁶ No'olə nga naque' xi'in dia che de'e Abraannə' na' ca naquə ben gwxiye'enə' par nič bābdobə cuerp che'enə' ši'inšon iz, naquəczən licha babeyona'ane' ža dezcanzən'.

¹⁷ Lao gwne' ca' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le' gwsa'aquene' zto', na' yoguə'əlol beṇə' zan ca' yelə' nitə' na' besyə'əbeichgüeine' len yoguə' de'en ben Jeso'osən', la' lechguale güen zjənaquə de'en bene'enə'.

Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca xsa moztas

¹⁸ Nach gwna Jeso'osən': —Na' əgwlo'ida' le'e par nič ənezele nac gwxaquə'əlebe yelə' gwnabia' che Diozən'. ¹⁹ Gwxaquə'əleben ca to xsa moztas. To beṇə' goze'en, na' catə' bla'an gwcha'on goquən yag cha'odao'. Na' bia ca' zjəzo xile'e gwso'on ližda'oga'aquəb lao xoze'e ca'.

Yelə' gwnabia' che Diozən' gwxaquə'əleben ca xna' cuazin'

²⁰ Nach de'e yoblə gozne': —ĆNac əgwsaquə'əlebecho yelə' gwnabia' che Diozən'? ²¹ Egwsaquə'əlebecho ca xna' cuazin' de'en gwlec no'olən' len to rob yezj par nič beča'o doxenən.

Cheyalə' yeyiljažə'əcho naclə goncho par nič socho binlo len Diozən'

²² Na' gwda Jeso'osən' bsed blo'ine' beṇə' ža' syoda ca' na' yež ca' gan' bedie' par bežine' Jerosalennə'. ²³ Na' to beṇə' gože' Jeso'osən': —Xanto', Ćacon to čopzə beṇə'an cui žjəya'ac lao yi' gabilən'?

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': ²⁴ —Echnia' le'e, beṇə' zan se'ene'ene' nite'e binlo len Diozən'. Pero gwžin ža catə' cuich gaquə so'one' par nite'e binlo len le'. De'en naquə žialao gonle, čiljlažə'əle naclə gonle par nič sole binlo len Diozən', ²⁵ nič cui gone' len le'e can' ben to xan yo'o catə' bžin or par əgwseyjue' na' gwzože'e bseyjue'. Na' gwdechlə besə'əžin beṇə' boso'osiže' le'e puert che'enə' na' bito bsaljue' par so'e. Na' gwse'ene': “Bsaljwšga par šo'oto.” Na' gože' lega'aque': “Bito nombi'a le'e, nic nezdə' gan' za'acle.” ²⁶ Can' gaquə len balə. Nach solaole ye'elene': “Güe'ej gwdaoto' len le' na' bsed blo'ido' neto' lao lquey lažto'.” ²⁷ Pero na' de'e yoblə əye'e le'e: “Bitoczə nezdə' gan' besa'acle. Le'e žjəya'ac yoguə' le'e beṇə' güen de'e mal.” Can' ye'e le'e. ²⁸ Na' le'ile Abraannə' na' Isaaquən' na' Jacobən' na' yoguə' profet beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' nite'e yoba gan' zo Diozən' chnabi'e, na' le'e bito gac šo'olenə'. Na' cana' cuežyašə'əle na' gaoyejə leylen' catə' gache'ile bito gaquə šo'ole. ²⁹ Beṇə' za'ac doxenlə yežlyon' yesə'əžine' yoba gan' zo Diozən' chnabi'e na' yesə'əbi'e cho'a mes che'enə' sa'ogüe'. ³⁰ Na' ža, nitə' beṇə' bito zjənaque' beṇə' blao na'a, pero gwžin ža catə' əsa'aque' beṇə' blao. Na' nitə' beṇə' zjənaque' beṇə' blao na'a, pero leczə gwžin ža catə' lega'aque' bitoch əsa'aque' beṇə' blao.

Begüine'e Jeso'osən' por ni che xtolə' beṇə' Jerosalen ca'

³¹ Lao or na'atezə balə beṇə' fariseo ca' besə'əžine' gan' zo Jeso'osən' na' gwse'ene': —Cheyalə' yexonjo' nga gan' chnabia' Erodən' čhedə' chene'ene' gote' le'.

³² Jeso'osən' gože' lega'aque': —Erodən' gwxaquə'əlebene' ca to becoyo'o por yelə' goxoayag che'enə'. Ležja'ac na' ye'elene' de que yeto čopə žazə soa' par yebejəcha' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz yichjla'aždao' beṇə' na' par nič yeyoncha' beṇə' chsa'acšene, na' caguə sšachən' yeyož gona' de'en cheyalə' gona'. ³³ Pero ca naquə de'en chona' nga na'a, goncha'an gwxe güižj čhedə' Jerosalen na' gan' chso'ote' profet ca' chso'e xtižə' Diozən', caguə ngan'.

³⁴ Le'e beṇə' Jerosalennə' chotle profet, na' beṇə' ca' chselə' Diozən' len le'e chšičə'əga'aclene' yej. Zan las go'onda' yetoba' le'e ca to jeid cheyežəb xi'inəb, pero bito

be'ele latjə. ³⁵ Na' bagwlejəyichja' le'e. Na' əchnia' le'e bitoch le'ile nada' xte catə'əch əžin ža ənale: “Cho'ela'oto' beṇə' za' nga beṇə' babselə' Xancho Diozən'.”

14

Jeso'osən' beyone' to beṇə' zo le'enə' yi

¹ Na' to ža dezcanz Jeso'osən' gwyeje' liž to beṇə' blao entr beṇə' fariseo ca' par gwsa'ogüe', na' beṇə' fariseo ca' nitə'anə' besyə'əyatchgüeine' le'. ² Na' laogüe'enə' zecha to beṇə' chacšene, zo le'enə' yi. ³ Na' gož Jeso'osən' beṇə' fariseo ca' na' len beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' de'en bzoj de'e Moizezən': —Segon can' na lein' žade lsens yeyoncho to beṇə' güe' ža dezcanzən' o šə bito de lsens?

⁴ Pero notono boži'i xtiže'enə'. Nach Jeso'osən' beṇə'e na' be'enə' na' beyone'ene', na' gože'ene': —Baguaquə yeyejo'.

⁵ Na' gož Jeso'osən' beṇə' ca' ža' liž beṇə' fariseon': —Le'e šə zo to borr o to go'on chele, na' əxopəb to lo'o pos, žəcabi yebejleb lgüegwzə la'anə'əczə naquən ža dezcanz?

⁶ Na' notono goc yoži'i xtižə' Jeso'osən'.

Beṇə' ca' gwsa'ac combid gan' chac to yelə' gošagna'

⁷ Na' ble'i Jeso'osən' can' chso'on beṇə' ca' zjənaque' combid liž beṇə' fariseon', gosə'əbeje' siyən' gwse'enene' yesə'əbi'e gan' zjəchi' beṇə' blao ca'. Na' Jeso'osən' gože' leğa'aque': ⁸ —Catə' to beṇə' gone' le'e combid gan' chac to yelə' gošagna', bito cue'ele gan' cheyalə' cue' beṇə' blao ca'. La' šə cue'ele na' de repent yidə beṇə' naquəch beṇə' blao. ⁹ Na' yidə xan yo'onə' ye'e le'e: “Lešoža' nič cue' bengə.” Nach do chaquele zto' cue'ele ga yoblə len beṇə' ca' cui bi bi zjəzaquə'. ¹⁰ Pero na' catə' nacle combid, cue'ele len beṇə' ca' cui bi bi zjəzaquə', na' catə' yidə xan yo'onə' na' ye'e le'e: “Beṇə' migw chia', da cui'o len beṇə' blao ca'”, nach si'ichle yelə' bala'an lao beṇə' ca' zjəchi' len le'e cho'a mesən'. ¹¹ Notə'ətezcho cho'elao' cuincho, Diozən' gone' par nič gacbe'icho de que bitobi zaquə'əcho. Na' notə'ətezcho choncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'an.

¹² Nach leczə gož Jeso'osən' ben' ben le' combid: —Catə' gono' to lni na' gono' beṇə' combid əsa'ogüe' len le', bito gono' combid porzə beṇə' migw chio' o beṇə' zjənaquə beṇə' gwni'a. Leğa'aque' leczə gosyə'əyone' le' combid ližga'aque', na' yosyo'ogüe'e gwzon laogüe' de'en bengə'aco'one' combidən' bla'aque' ližo'onə'. ¹³ Catə' gono' to lni, gono' combid beṇə' yašə' ca' na' beṇə' nchog no ni'a na'aga'aque', beṇə' coj, na' beṇə' lchol. ¹⁴ Šə gono' leğa'aque' combid, Diozən' gone' par nič so' mbalaz, chedə' beṇə' ca' bito gaquə yesyə'əyone' le' combid. So' mbalaz catə' Diozən' yosbane' le' ladjo beṇə' guat ca' txen len yeziquə'əchlə beṇə' ca' ja'ac licha lao gosə'əbane'.

Jempl che to beṇə' ben lni

¹⁵ Na' to beṇə' chi' cho'a mesən' txen len Jeso'osən' benene' xtiže'enə' na' gože'ene': —Mbalaz socho gaocho lao lni de'en gaquə catə' bachnabia' ben' əselə' Diozən'.

¹⁶ Nach Jeso'osən' gwne': —To beṇə' bene' to lni xen na' bene' combid əžja'ac beṇə' zan liže'enə' par əsa'ogüe'. ¹⁷ Na' catə' bžin or əsa'ogüe', xan yo'onə' bselə'e xmose'enə' par žjətobe' beṇə' ca' bene' combid əsa'ogüe'. Na' catə' jəye' to toga'aque' gože' leğa'aque': “Lešo'o, la' babsi'ini'e de'en gaocho.” ¹⁸ Na' to toga'aque' gwse'e be'enə' bixchen' cui zjəzoe' latjə žja'aque' gan' chone' lnin'. Toe' gwne': “Ze'e gwxi'a to yežlyo. Cheyalə' žjəgüia'an. Na' ye'ešgo' xano'on de que bito gac yida'.” ¹⁹ Yetoe' gwne': “Ze'e gwxi'a gueya' cue' go'on na' na'a əžjenga'aca'ab prueb. Ye'ešgo' xano'on si'ixene' chia' bito gaquə yida'.” ²⁰ Na' yetoe' gože'ene': “Ze'e bšagna'a. De'e na'anə' bito gaquə yida'.” ²¹ Na' mosən' beyeje' na' gože' xane'enə' can' gwse' beṇə' ca' le'. Nach xan yo'onə' ben' chon lnin' bže'e, nach gože' xmose'enə': “Gweyējtado' yoguə' lqueyən' na' yoguə' nez lao' syodan', na' əgwto' beṇə' yašə' ca' na' beṇə' ca' nchog no ni'a na'aga'aque', na' beṇə' coj ca' na' beṇə' lchol

ca' par la'aque' əsa'ogüe'." 22 Gwde bene' ca' nach gože' le': "Xana', bajətoba' beṇə' ca' gwna'onə' na' nedečczə latjə par beṇə' yoblə." 23 Nach xane'enə' gože' le': "Gwyej fuer syodan' na' gono' byen da'ac beṇə' ca' nitə' do tnezən' na' žjəxi'o beṇə' ca' zjəža' yixə', gono' byen da'aque' liža' nga əsa'ogüe' par nič šane' xte ca cuich bi latjə šo'. 24 Na' ca naquə beṇə' ca' bena' combid nechte, bito gua'a latjə əsa'o lega'aque' de'en babsi'ini'anə'."

De'en cheyalə' goncho par nič naocho Jesocrisən'

25 Na' beṇə' zan juisy jəsə'ənaogüe' Jeso'osən'. Na' gwyečje' gože' lega'aque': 26 —Notə'ətezle šə gaquəchele che xale, xna'ale, xo'olle, xi'inle, bišə'əle, zanle na' cuinle mazəchlə can' chaquele chia', bito gaquə naole nada' par gacle disipl chia'. 27 Na' notə'ətezle šə laogüe de'en chaquele yoso'ochi' yoso'osaguə' beṇə' le'e o so'ote' le'e to le'e yag coroz de'e nan' bito chonlilažə'əle nada', leczə bito gaquə naole nada' par gacle disipl chia' šə ca'. 28 Šə to le'e chene'ele gonle to campnary, zgua'atec cue'ele nach gonle xbab na' gwzaquə'əle ca do ja'aquə'ətə' chyažjele par gonlen na' šə de mech chelenə' par yeyož campnaryən'. 29 Šə cui əgwchixə əgwtołə' xbab chelen' ja'aquə'ətə' de'en chyažjele, catə' bagwlecle laneinə' na' gache'ile de que bitoch bi mech de par yeyožən. Na' yoguə' beṇə' yesə'əle'i lanein' so'one' le'e borl. 30 Na' yesə'əne': "Benga gwzolaogüe' to campnary pero bito goquə yesyože' de'en gwzolaogüe'." 31 Na' šə to rei chone' xbab tile' len yeto rei leczə zgua'atec gongaxje' xbab šə len si mil soldad che' ca' guaquə gone' gan len rein' yeto ben' yidə len galjə mil soldad. 32 Na' šə chache'ine' cui gone' gan, lao nezo rein' yeto zitə'əle, əsele'e beṇə' žjəsə'ədie' xtiže'en lao rein' yeto yesə'əṇabe' yesyə'ənite'e binlo. 33 Can' naquən len le'e, notə'ətezle šə cui cuejyichjele family chele, bia yixə' chele na' yoguə'əloł cuantəchlə bi de'e de chele, bito gaquə naole nada' par gacle disipl chia'.

Gwxaquə'əlebecho ca zedə'

34 Zedə'ən naquən güenchgua, pero na' šə bitoch naquən zxi', žnacxa goncho par nič yeyaquən zxi'? 35 Bitobi zaquə'ən, nic gaquəlenən yežlyon', nic gaquə gwčinchon par beb, lete cho'onchon. Can' gwxaquə'əlebele šə bitoch chzenagle chia' do yichj do lažə'əle. Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag.

15

Jempl che xilə' bian' goquəžeje

1 Na' beṇə' gochixjw ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'on de'e mal, yogue'e gosə'əbigue'e gan' zo Jeso'osən' par gwse'enene' xtiže'enə'. 2 Na' beṇə' fariseo ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' chəsə'əṇelaogüe'e, chəsə'əne': —Benga chgüialaogüe' beṇə' ca' chso'on de'e malən' na' chaolene' lega'aque'.

3 Nach Jeso'osən' be'e to jempl, gože' lega'aque': 4 —Šə nitə' to gueyoa xilə' chele na' gaquəžeje tob, žəcabi yocua'anle bia ca' taplalj tğualj gan' ža'ab latjə dašən' na' žjəyediljle bian' goquəžejenə' xte ca yeželeleb? 5 Na' catə' yeželobən' yebeichgüeile na' yexoaleb ya'a yenle yeyo'aleb. 6 Na' catə' yežinle ližle əgwtole beṇə' migw chele na' beṇə' gwliž chele na' ye'ele lega'aque': "Leyebei len nada', chedə' babežel xilə' chia' bian' goquəžeje." 7 Echnia' le'e, gobeiche Diozən' na' angl che' ca' catə' to beṇə' chon de'e mal yedinjene' xtole'enə' clezə can' chəsyə'əbeine' len taplalj tğualj beṇə' zjənaquə beṇə' güen lao Diozən' beṇə' bito de xtole'əga'aque' par yesyə'ədinjene'en.

Jempl che mech de'en gwnit

8 Na' no no'olən' šə de ši mech plət che' na' šə nit ton, žəcabi əgguale'e to yi' na' gwlo'e' lo'o yo'o che'enə' na' yeyiljyože'en xte ca yeželene'en? 9 Na' catə' yeželene'en na' əgwtole' no'olə migw che' ca' na' beṇə' gwliž che' ca', na' ye'e lega'aque': "Leyebei len nada' chedə' babeželda' mech chian' de'en gwnitən'." 10 Echnia' le'e, leczə chesyə'əba chesyə'əzaquə'əlažə' angl che Diozən' catə' to beṇə' chon de'e mal chedinjene' xtole'enə'.

Jempl che ben' benditjei xi'inen' xmeche'

¹¹ Na' lecza gože' lega'aque': —Gwzo to beṇə' na' gwnitə' chopə xi'inə' beṇə' byo. ¹² Na' bžin ža beṇə' xcuidən' gože' xən': “Xa, beṇ nada' de'en cheyaḷə' si'a de'en deido'.” Nach xē'en bnežjue'ene' de'en cheyaḷə' si'enə'. ¹³ Gwde yeto chopə ža na' beṇə' xcuidən' btobe' yoguə'əloḷ cuantzə bi de'en de che' na' gwze'e gwyeje' nasyon zitə'. Na' porzə de'e cui zaque'e jene'. Na' lao zdalene' de'e malən' benditjeine' xmeche'enə'. ¹⁴ Na' catə' beya xmeche'enə', goc to bgüin juisy lao doxen nasyonṇə', na' bitoch bi bi gotə' par si'e de'e ye'ej gaogüe' na' bichlə de'e byažjene'. ¹⁵ De'e na'anə' gwyeje' gan' zo to beṇə' nasyonṇə' na' gwṇabe' žin. Na' be'enə' bsele'ene' yixə' gan' ža' bia zan xcoše' par niçh jəye'eb. ¹⁶ Na' tant gwdone' xte goclaže'e gaogüe' de'en chsa'o coš ca', pero ni len cui boso'onežjue'ene' gaogüe'. ¹⁷ Na' beyone' to xbab šao' na' gwne': “Nitə' mos zan che xa'anə', na' dechgua de'e chsa'ogüe', na' nada' gatəda' yelə' chdon. ¹⁸ Yeza'a nga na' yeya'a gan' zo xa'anə', na' yapa'ane': Xa, babena' de'e mal lao Diozən' na' laogo' le'. ¹⁹ Na' bitoch zaca'a gono' nada' cuent ca xi'inə', con šə go'o latjə gaca' xmoso'.” ²⁰ Nach beze'e beyeje' gan' zo xē'enə'. Na' zitə'alə ze'e yežine' catə' ble'i xē'en le', na' gwsa'adoe' jəšague'ene', na' gwdele'ene' gwdaogüe'ene' bxid chedə' beyašə' beži'ilaže'ene'. ²¹ Nach gož xi'inə'enə' le': “Xa, babena' de'e mal lao Diozən' na' laogo' le', na' bitoch zaca'a gono' nada' cuent ca xi'inə'.” ²² Na' xē'enə' gože' xmose'en: “Jəlej tgot lachə' šao' na' guaco'obo'on. Na' jəxi' to niy na' gwdio'on xbembo'on, na' jəxi' šcue' yel na' gwdio'on ni'abo'onə'. ²³ Na' jəxi' go'on da'onə' bian' chanə' na' betəb par gaochob, na' goncho lni. ²⁴ La' xi'ina' nga babena'abo' cuent ca to bi'i guat, pero na'a zobo' mbambo'. Gwlejyichjbo' chio'o, pero na'a babelə'abo'.” Na' gwzolao chso'one' lnin'.

²⁵ Na' xi'inə' nechən' zde' yoba catə'an bežin xi'inə'en yeto. Na' catə' zezə' ben' gwyej yoban' bazon yežine' liž xē'enə' catə' benene' choso'ocueže' na' choso'oye'e. ²⁶ Na' goxe' to mosən' na' gwṇabene' le' bixchen' chso'one' lnin'. ²⁷ Na' mosən' gože'ene': “Bi'i bišo'onə' babelə'abo' na' xa'onə' babete' go'on dao' bian' chanə' chedə' belə'abo' to šao' to güen.” ²⁸ Nach xi'inə' nechən' bže'e, na' bito gone'ene' yeyo'e liž xē'enə'. Nach bchoj xē'enə' gotə'əyoine' le' yeyo'e. ²⁹ Pero xi'inə' nechən' gože' xē'enə': “Zan iz bachac zoa' nga chonteza' žin con can' chono' mendad. Na' bitonə' gaca' beṇə' godenag. Na' ni tozə šib dao' cuiṇə' gono' nada' par gotə'ab gona' lnin' len beṇə' migw chia' ca'. ³⁰ Na' na'a belə' xi'inə' nga bi'in benditjei yoguə'əloḷ de'en bnežjo'obo' gwza'alembo' no'olə sargat, na' beto' par lebo' to go'on dao' bian' chanə'ach.” ³¹ Na' xē'enə' gože'ene': “Xi'inə'ogua'a, le' zotezo' len nada', na' yoguə'əloḷ de'e deida' naquən chio'. ³² Pero cheyaḷə' goncho lni nga na'a tant chebeicho babelə' bi'i bišo'onə', chedə' babena'abo' cuent ca to bi'i guat, pero na'a zobo' mbambo'. Gwlejyichjbo' chio'o pero na'a babelə'abo'.”

16*Jempl che to mos əblao ben' benditjei de'en de che xane'*

¹ Na' lecza gož Jeso'osən' disipl che' ca': —Gwzo to beṇə' gwni'a na' gwzo to mos əblao che' beṇə' gwyo'o lao ne'e bia yixə' che' ca' na' biquə'əchlə de'en de che'. Na' beṇə' gwni'anə' benene' rson de que xmosen' babenditjeine' de'en de che'. ² Nach xane'en goxe' le' na' gože'ene': “Babenda' to dižə' can' chono'. Cheyaḷə' gono' cuent che yoguə'əloḷ de'en babchino' chia' chedə' bitoch gaquə gono' xšina'anə' na'a.” ³ Nach mosən' bene' xbabən': “Jəbixa gona'? Xana'an bacholague' nada' cuich gaquə gona' xšine'enə', na' nic chac gona' žin gual na' gaquəda' zto' šə naba' carida. ⁴ Nezda' bi gona' par niçh nitə' beṇə' yesə'əgüialaogüe' nada' catə' cuich chona' žin che xana'an.” ⁵ Na' goxe' yoguə' beṇə' ca' chsa'alə' xmech xane'enə' tgüejə tgüejə'. Na' gože' beṇə' nechən': “Jə'aquə' chalə'o che xana'anə'?” ⁶ Na' be'enə' gože'ene': “Chalə'a che tapa mil litr set.” Nach gož mosən' be'enə': “Gwche'edo', na' bzoj lao cuentən' de que chalə'o che chopə mil litrzə setən'.” ⁷ Gwde na' gože' beṇə' əgwchopen': “Jə'aquən' chalə'o che xana'anə'?” Nach be'enə' gože'ene': “Che

to mil rob trigw.” Nach mosən' gože' be'enə': “Gwche'edo', na' bzoj lao cuent chio'onə' de que chalə'o che xon' gueyoa robzə trigon'.” ⁸ Na' xan mos goxoayaguən' gocbe'ine' lechguale bib naquə be'enə' de'en bene' xbab naclən' gone' par niçh soe' binlo len lježje' ca' beṇə' ca' chsa'alə' che xane'en. Nada' chnia' le'e de que beṇə' ca' zjəchi' yichjga'aque' porzə de'en chac lao yežlyon' chso'onchgüe' xbab naclən' so'one' len de'en zjədeine'. Pero zan beṇə' ca' bazjəyo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' bito chso'one' xbab naclən' yesə'əchine' de'en zjədeine'.

⁹ Na'a əchnia' le'e, de'en deile yežlyo nga de'e te chein', pero legwchin len par niçh nitə' migw chele, na' catə' babeya bi de'en deile yežlyo nga, nitə' beṇə' yozene'e le'e catə' yežinle yoban' gan' sole zejlicane.

¹⁰ Šə to beṇə' chone' can' cheyalə' gone' len de'e cuitec zaquə' leczə gone' can' cheyalə' len de'e zaquə'əchgüei, na' beṇə' cui chone' can' cheyalə' gone' len de'e cuitec zaquə', leczə bito gone' can' cheyalə' len de'e zaquə'əchgüei. ¹¹ Šə le'e cui chonle can' cheyalə' gonle len de'en deile yežlyo nga de'e te chei, bito gon Diozən' le'e de'e zaquə'əche de'en cui te chei. ¹² De'en deile yežlyo nga che Dioz na'anə', caguə chelen'. Na' šə bito chonle can' cheyalə' gonle len de'en naquə che'enə', bito gone' le'e de'e zaquə'əche de'e cui te chei.

¹³ Notono no gaquə so liž chopə xan žin par gaque' xmosga'aque' tš'i'izə, chedə' la' šə gone' ca', gue'ine' to xan žinnə' na' gaquene' che yetoe', o gone' žin che toe' do yichj do laže'e na' bito bi respet gape' che xane'en yeto par gone' xšine'enə'. Leczə ca' le'e bito gaquə gonle xšin Diozən' do yichj do lažə'əle na' gonte xšinle par gacle beṇə' gwni'a.

¹⁴ Na' leczə gwnitə' beṇə' fariseo ca' gwse'enene' xtižə' Jeso'osən' na' gwso'onene' borl, chedə' gwso'elažə'əche' əsa'aque' beṇə' gwni'a. ¹⁵ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e ža, chonle par niçh beṇə'chən' chesə'əne' chele de que zdacze licha, pero Diozən' nez nle'ine' yichjla'ažda'olen'. Zjəde de'en chsa'aque beṇə'chən' zjənaquən de'e žialao xen pero bałən zjənaquən de'e chgue'i Diozən'.

Lei che Diozən' na' beṇə' ca' chnabi'e

¹⁶ Na' gozna Jeso'osən': —Antslə con lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len de'en boso'ozoj profet ca' bzejni'in chio'o che Diozən'. Pero na'a de'e Juannə' babedə'tixjui'e dižə' güen dižə' cobən' de que Diozən' nabi'e con notə'ətezə beṇə' soe' latjə, na' leczə ca' neto' chyixjue'eto'on. Na' beṇə' zan chesə'əzo chesə'əbi'e naclə so'one' par niçh nabia' Diozən' lega'aque'.

¹⁷ Ca naquə bitə'ətezə pont dao' che lei che Diozən' bito te chei pero ca naquə yežlyon' len de'e ca' zjəžia le'e yoban' yesə'əde chega'aquei.

Bito yela'acho be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə' yoblə

¹⁸ Notə'ətezə beṇə' chela'a no'ol che'enə' par yeque'e no'olə yoblə, tozəczə ca malən' naquən len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'. Na' yoguə' no beṇə' yošagne'e len to no'olə beṇə' bela'a ben' chei le', leczə tozəczə ca malən' naquən len de'en chon beṇə' chgo'o xtoe'.

Beṇə' gwni'a na' Laçhən'

¹⁹ Nach gozna Jeso'osən': —Gwzo to beṇə' gwni'a, na' lechguale xoche goquə xala'ane'enə', na' lechguale gwdaošaogüe'e yoguə' ža. ²⁰ Na' to beṇə' yašə' le' Laçh yoguə' ža bzo beṇə' le' cho'a puert zaguan che beṇə' gwni'anə' par gwṇabe' carida. Na' Laçhən' lechguale gwžia yežə' doxen cuerp che'enə'. ²¹ Na' tant gwdone' gone'ene' gaogüe' pedas dao' yelə' guao che beṇə' gwni'anə' de'en besə'əxopə lao yon'. Na' beco' ca' ja'acquəb jəsə'əle'eb yežə'ən gwžia cuerp che'enə'. ²² Na' catə' got beṇə' probən', nach angl ca' besyə'əzi' besyə'əque'e le' yoban' gan' zoe' len de'e xaxta'ocho Abraannə'. Na' leczə got beṇə' gwni'anə' na' bosə'əcuəše'ene'. ²³ Na' beyeje' gan' ža' beṇə' ca' bagwsa'at. Na' lao chžaglaogüe' na' gwłis laogüe'enə' na' ble'ine' zitə'ələ nitə' Abraannə' lene' Laçhən' yoban'. ²⁴ Na' gwne' zižjo gwne': “Xa Abraam, beyašə'əlažə'əšguei nada', na' bselə' Laçhən' par

yosbise' loža'an len latə' nis de'en yexopə xbene'enə' čhedə' la' lechgualē chžaglaogua' lo'o yi' nga.”²⁵ Pero na' Abraannə' gože' le': “Xi'ina' bosa'alažə' catə' lao bguano' yežlyon' porzə de'e šao' de'e güen gotə' čhio', na' Lač nga porzə de'e mal goc čhe'. Na' bazoe' mbalaz nga na'a, na' le' chžaglaogo'.”²⁶ Bito gaquə gone' can' che'endo' čhedə' la' Diozən' bač bzie' to bdiņj xen ga cui no zaquə' te entr neto' na' le'e par nič ca' bito gaquə yidəto' gan' zolen', na' nic gaquə da'ac le'e nga.”²⁷ Nach beņə' gwni'anə' gože' Abraannə': “Beņə' gol dao', chatə'əyoida' le', bselə'əšga Lačən' liž xa'anə'.”²⁸ Nitə' gueyə' beņə' biša'a, na' che'enda' čixjue'ine' lega'aque' naquən' so'one' par nič Diozən' bito əsele'e lega'aque' latjə nga gan' yesə'əžaglaogüe'.”²⁹ Abraannə' gože' le': “Deczə libr de'en bzoj de'e Moizezən' na' libr de'en bosozoj de'e profet ca' beņə' ca' gwso'e xtižə' Diozən'. Cheyalə' yoso'ozenague' čhe de'e ca' zjənyojən'.”³⁰ Na' gože' Abraannə': “Bito beņə' gol dao'. Žalə' to beņə' yebane' ladjo beņə' guat ca' güe'elene' lega'aque' dižə', la' gosyə'ədiņjene' xtolə'əga'aque'enə'.”³¹ Nach gož Abraannə' le': “Šə bito choso'ozenague' čhe de'en bzoj de'e Moizezən' na' de'e profet ca', la'anə'əczə šə yeban to beņə' ladjo beņə' guat ca', bito se'ejle'e čhe Diozən'.”

17

Bito cheyalə' goncho ca əxopə beņə' yoblə gone' de'e mal

¹ Nach gož Jeso'osən' disipl čhe' ca': —Syempr de de'en gonən ca yesə'əxopə beņə' so'one' de'e malən'. Pero probchguazə beņə' chone' ca yesə'əxope' so'one' de'e malən'.² Nca'alə xneze žalə' yoso'očeje' yene'enə' to yej yišə' na' žjəsə'əzale'ene' lo'o nisdə'onə' cle ca soe' gone' ca əxopə beņə' gone' de'e malən' la'anə' tozə beņə' cuitec bi zaquə' len beņə'čən'.

³ Le'e gon xbab čhele, šə to beņə' bišə'əcho beņə' bachonlilažə' Diozən' gone' mal contr tole, ben' bene' contr cheyalə' gatə'əyoine' le' yediņjene' xtole'enə', na' šə yediņjene' xtole'enə' cheyalə' yezi'ixene' čhe'.⁴ La'anə'əczə gaž las lao tža gone' de'e mal contr beņə' biše'enə', šə gaž laste əne': “Babeyejda' čhe de'en bena', bezi'ixen čhia”, na' cheyalə' yezi'ixene' čhe'.

Gwse'enene' so'onlilažə'əche' Diozən'

⁵ Nach gwse' apostol ca' Xanchon': —Gaquəlenšgo' neto' par nič gonlilažə'əchto' Diozən'.

⁶ Nach gož Xanchon' lega'aque': —Xsa yag moztasən' naquən de'e dao' rizə'. Na' la'anə'əczə de'en chonlilažə'əle Diozən' gwxaquə'əleben ca to xsa moztasən' laogüe de'en cuinə' gonlilažə'əchgualene', guac ye'ele yag yixgüio nga: “Boša' xišna'o nga na' žjəyzezo' lo'o nisdə'onə'”, na' gwaquəczə can' nalenə'.

De'en cheyalə' so'on mos ca'

⁷ Ca naquə costombr čhelen' šə mos čhelen' chgua'anə' go'on o chapə chye' xilə', catə' chele'e goyebən' bito che'elene': “Beyo'o ngalə gwche'edo' gaogo' xše'.”⁸ Cle che'elene': “Bsi'ini'a de'en ye'ej gaogua' na' gwdio' de'en gaogua'anə'. Te yedaogua'anə' nach gaogo'.”⁹ Na' bito cho'elene' yelə' choxcwlen catə' babene' de'en gožlene' gone'.¹⁰ Na' leczə ca' le'e nacle disipl čhia', catə' babenle yoguə'əlo' de'en nona' mendad gonle cheyalə' ənale: “Bito bi zaquə'əto' par goņo' yelə' choxcwlen čheto', čhedə' de'en babento'onə' la' de'e cheyalə'əczə gonto'onə'.”

Jeso'osən' beyone' ši beņə' chse'i yižgüe' de'en nzi' lepr

¹¹ Lao zda' Jeso'osən' Jerosalennə' len disipl čhe' ca' na' gwdie' gan' zjəndil distrit čhe Samaria len Galilean'.¹² Na' besə'əžine' to cho'a yež dao' na' besə'əchoj ši beņə' zjesə'əšague' Jeso'osən', beņə' ca' chse'i yižgüe' de'en nzi' lepr, na' gosə'əzeche' zitə'ələ'.¹³ Na' gosə'əne' zižjo gwse'ene': —Maestr Jeso'os, beyašə'əlažə'əšguei neto'.

¹⁴ Na' Jeso'osən' catə' ble'ine' lega'aque' gože' lega'aque': —Ležjəya'ac lao bχoz ca' niç yesə'əgüie' le'e.

Na' goquən' lao zezyə'əngüe'e nezən' besyə'əyaquene'. ¹⁵ Nach toe' catə' gocbe'ine' de que baçh beyaquene' na' bebi'e na' gwne' zižjo be'elaogüe'e Diozən'. ¹⁶ Na' bzo xibe' lao Jeso'osən' na' be'ene' yelə' choxcwlen. Be'enə' ben ca' naque' to beṇə' Samaria. ¹⁷ Nach gwna Jeso'osən': —Ši beṇə' can' beyona'. ¿Ganxa beṇə' ca' yegan'? ¹⁸ Tozə beṇə' zitə' nga bebi'e par cho'elaogüe'e Diozən'.

¹⁹ Nach gož Jeso'osən' be'enə': —Bezoža' na' beyej to šao' to güen. Babeyacdo' çhedə' chonlilažo'o nada'.

Yelə' chnabia' che Diozən'

²⁰ Na' goquən' beṇə' fariseo ca' gosə'əṇabene' le' batxan' yidə ben' əselə' Diozən' par ṇabi'e ṇasyon Izraelən'. Nach boži' Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gwne': —Ca naquən' ṇabi'enə' bito naquən to de'e le'icho. ²¹ Notono no cheyalə' əṇe': “Bgüiašč nga chnabi'e”, o “Na' chnabi'e”, çhedə' bazoe' ṇa'a entr le'e chnabi'e.

²² Nach gože' disipl che' ca': —Gwžin ža catə'ən ṇale: “Žalə'əga ṇa'a baçh zocho yoban' gan' chnabia' ben' bselə' Diozən'.” Pero bito gaquə can' chṇablažə'əlenə'. ²³ Nitə' beṇə' əse'e le'e: “Bgüiašč nga chnabi'e”, o “Bgüiašč na' chnabi'e”, pero le'e bito ṇaole beṇə' ca' əse'e le'e ca'. ²⁴ Can' chac catə' chep yesən' chse'eni'in doxenlə le'e yoban' to de repentzə, leczə can' gaquə catə'ən əžin ža yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇačh yida' to de'e repentzə na' yoguə'əlol beṇə' yesə'əle'ine' nada'. ²⁵ Zgua'atec de de'e zan de'e cheyalə' çhi' saca'a, na' ṇezda' de que beṇə' ca' ža' ṇa'a bito se'ejle'e chia'. ²⁶ Leczə can' goquə ca tyemp che Noenə', leczə can' gaquə catə'ən bazon əžin ža yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇačh. ²⁷ Beṇə' gwnitə' ca tyemp che Noen' gwža'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe' na' gwso'elaozechga'aque' bosə'əšagne'e na' bosə'ošague' na' no xi'inga'aque' xte catə'ən bžin ža gwyo'o Noen' lo'o barcon', na' goc to yejw sio' juisy nach gosə'əbiayi' yoguə' beṇə' ca' cui gwso'o lo'o barcon'. ²⁸ Leczə can' goquə ca tyemp che Lotən'. Beṇə' Sodoma ca' gwža'azeche' gwse'ej gwsa'ogüe', gwso'ote'e no bia yixə' çhega'aque' na' bichlə de'e de çhega'aque', na' gosə'əzi'e bi de'en besə'əyažjene' na' gwsa'az gwsa'əṇe' na' gwso'on ližga'aque'. ²⁹ Pero na' žan' beza' Lotən' Sodomən', Diozən' bene' par niç lechguale byiñj yi' na' sofr yobanə' na' gosə'əbiayi' yogue'e. ³⁰ Can' gaquə catə'ən yida' de'e yoblə, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇačh, na' yoguə'əlol beṇə' yesə'əle'ine' nada'.

³¹ Na' žan' yida' šə na'aclə zo to beṇə' chone' dezcanz lao sotea che' liže'enə' na' šinlaze'enə' ža'an lo'o yo'onə', cui yeyetje' par yetobe' šinlaze'enə', con cuejyichje'en. Na' leczə ca' ben' zo do yoba bito gaquene' yeyej liže'. ³² Le'e žjsa'alažə' can' goc che no'ol che Lotən'. ³³ Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par niç cui çhi' saque'e o par niç cui no got le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' çhi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni chia', bade yelə' mban che'enə' zejlicane.

³⁴ Echnia' le'e, quinga gaquə že'enə' catə'ən yida' de'e yoblə: Çhopə beṇə' zjədie' çəsə'ətase', toe' yezi' yeca'a Diozən' na' toe' yega'an. ³⁵ Na' çhopə no'olə ṇitə' txen chso'ote', toe' yezi' yeca'a Diozən', na' toe' yega'an. ³⁶ Na' çhopə beṇə' ṇitə' do yoba, toe' yezi' yeca'a Diozən' na' leczə yega'an toe'.

³⁷ Catə' gwse'enene' dižə' quinga, gwse'ene': —¿Gan' gaquə de'e quinga Xanto'?

Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Ngale'en chonen che ben' ne': “Gan' de bia guat nan' chesə'əžag šod ca'.”

1 Na' be'elene' lega'aque' to jempl par nich bsed blo'ine' lega'aque' de que cheyalə' so'ontezə so'one' orasyon sin cui žjəxaquə'əlažə'əga'aque'. Na' gože' lega'aque': 2 —Gwche' to syoda gan' gwzo to juez. Na' juezən' bito gwdape' Diozən' respet na' nic gwche' yichje' šə chsa'azlažə' beṇachən' can' chone'enə'. 3 Na' lao syodan' gwzo to no'olə gozebə na' goxjzə cheje' lao juezən' na' che'e le': "Bosla nada' lao na' beṇə' contr chia'anə'." 4 Bagoc sša bito bzenague' che', pero gwdelə bene' xbabən' na' gwne': "Bito chapa' Diozən' respet na' nic chi' yichja' šə chsa'azlažə' beṇachən' can' chona'. 5 Pero yosla' no'olə nga lao na' beṇə' contr che' la' lechguale zed chone'ene' nada'. Šə bito gona' yelə' jostis che'enə' bitoch soida' tant zed chedeyenene' nada'."

6 Nach gož Xanchon' lega'aque': —Le'e gon xbab che de'en gwna juezən' ben' cui zda liča. 7 Naquəchxe gon Diozən' gwzenague' che beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' xi'ine', beṇə' ca' chso'olgiž le' do ža do yel. Goslacze' lega'aque' lao na' beṇə' contr chega'aque' ca' la'anə'əczə šə əsa'aque'ne' de que bachžeine'. 8 Echnia' le'e, to žalnezdao' Diozən' yosle' lega'aque' lao na' beṇə' contr chega'aque' ca'. Pero catə' nada' yida' yežlyo nga yetlas, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇach, cuili ne'e nitə' beṇə' ne'e chso'onliža'le'e nada' par yosla' lega'aque' lao na' beṇə' contr chega'aque' ca'.

Jempl che to beṇə' fariseo len to beṇə' gochixjw

9 Na' gwnitə' balə' beṇə' zjənapəchgua confyanz cuinga'aque' de que zjənaque' beṇə' güen lao Diozən' ca de'en chso'one'enə'. Beṇə' ca' zjənone'en de que beṇə' yeziquə'əchlə bito bi zjəzaque'e. Na' Jeso'osən' be'e jempl nga par beṇə' ca' zjənapəchgua confyanz cuinga'aque', gwne': 10 —Chopə beṇə' ja'aque' lo'o yo'odao' əblaonə' jse'ene' orasyon, toe' beṇə' fariseo na' ben' yeto beṇə' gochixjw. 11 Beṇə' fariseon' gwzeche' na' bene' orasyonnə' cho'elao' cuine' na' gwne' quinga: "Dioz, chona' yelə' choxcwlen chio' chedə' bito chona' can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə'. Bito chca'a bi de'e de che beṇə' yoblə, na' bito chona' bichlə de'e mal. Bito naca' beṇə' ggo'o xtoi, nic chbejyichja' no'ol chia' par solena' beṇə' yoblə, na' nic naca' beṇə' mal can' naquə beṇə' gochixjw nga. 12 Chopə ža lao to xman chzoa' cui chaogua'. Na' yoguə'əlol gan de'en chona', chona'an ši cue'elə na' chnežjua' tcue'en par yo'oda'onə'." 13 Na' beṇə' gochixjon' gwzechateze' zitə'ələ, na' xte nic cheyaxjene' əlis laogü'e'enə' əggüie' yoban', na' chbažə' lcho'enə' gwne': "Dioz, beyašə'əlažə'əšgüei nada' beṇə' güen de'e mal." 14 Ca'azə de'e gwna beṇə' gochixjon'. Na' əchnia' le'e, Diozən' bezi'ixene' che beṇə' gochixjon', na' beyeje' liže' sin cui bi xtole'e gotə'. Caguə ca' beṇə' fariseon'. Na' notə'ətezcho cho'elao' cuincho, Diozən' gone' par nich gache'icho de que bitobi zaquə'əcho. Na' notə'ətezcho choncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'an.

Jsoa' beṇə' bidao' lao Jeso'osən'

15 Na' ja'ac beṇə' jso'e bidao' lao Jeso'osən' par nich əxoə ne'enə' yichjga'acbo' na' gone' orasyon chega'acbo'. Na' catə' besə'əle'i disipl ca' can' chso'one'enə', gosə'ədile' lega'aque'. 16 Pero na' Jeso'osən' goxga'aque'əbo' na' gože' disipl che' ca': —Le'e güe' latjə la'ac bidao' ca' laogua' nga, na' cui əgwžonle. Na' əchnia' le'e, beṇə' ca' chəsə'əzəxjw yichjga'aque' lao Diozən' can' chəsə'əzəxjw yichj bidao' ca' lao xaxna'aga'acbo', lega'acze'enə' chso'e latjə chnabia' Diozən' lega'aque'. 17 Bidao' ca' bito chso'on cuinga'acbo' xen, na' de'e li chnia' le'e, notə'ətezle šə cui yeyacle ca bidao' par güe'ele latjə nabia' Diozən' le'e, bito gaquə yežinle yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e.

Beṇə' güego' ben' goquə beṇə' gwni'a

18 To beṇə' gwnabia' gože' Jeso'osən': —Maestr, le' naco' beṇə' güen, gwna nada' bi de'en cheyalə' gona' par nich gatə' yelə' mban zejlicaṇe chia'.

19 Na' par nich gon be'enə' xbab che de'en ne', Jeso'osən' gože'ene': —žBixchen' nao' de que naca' beṇə' güen? Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' güen. 20 Le' nezdo' bin' na lein':

“Cui co'o xtole, na' cui cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə; cui gotle beṇə'; cui cuanle; bito gacle testigw fałs contr sa'aljuežjle; gwnežjwle yelə' bala'an xaxna'ale.”

²¹ Nach gož be'en le': —Yoguə'əloł de'e quinga chona'an dezd xcuida'a.

²² Nach catə' bene Jeso'osən' xtiže'en na' gože'ene': —Tozə de'en ne'e chac falt gono'. Jəyeyetə' yoguə'əloł bi de'e de chio', na' mech de'en le'ido' che de'e ca' bnežjon beṇə' yašə', nach da denao nada'. Na' catə' yežino' yoban' gan' zo Diozən', de'e zaquə'əche gatə' chio'.

²³ Pero na' be'enə' catə' beyož benene' dižə' de'en gož Jeso'osən' le', gwzechachoe' trist, chedə' la' goque' to beṇə' gwni'achgua. ²⁴ Na' bgüia Jeso'osən' beṇə' gwni'anə', na' gwne': —Zdebəchgua naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə par nič ṇabia' Diozən' le'. ²⁵ Zdebəchlə naquən par to beṇə' gwni'a güe'e latjə ṇabia' Diozən' le' cle ca par to camey teb to lo'o nag yešə'.

²⁶ Na' beṇə' ca' boso'ozenague' xtiže'enə' gwse'ene': —¿Noxan' yechoj xni'a de'e malən' ža?

²⁷ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'en cui gaquə gon beṇəchən', bito ṇacho cui gaquə gon Diozən' len.

²⁸ Nach Bedən' gože' le': —Neto' bagwlejyichjto' family cheto' ca' na' len de'en deito' par chonlilažə'əto' le' na' chzenagto' chio'.

²⁹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia', šə nole bagwlejyichjle ližle, xo'olle, bišə'əle, xaxna'ale o xi'inle chedə' cho'ele latjə chnabia' Diozən' le'e, ³⁰ Diozən' gone' le'e de'e zaquə'əche lao yežlyo nga ṇa'a clezə ca de'e ca' na' beṇə' ca' bagwlejyichjle. Na' catə' yežinle yoban' gone' par nič əbanle zejlīcane.

De'e yoblə gosyixjue' Jeso'osən' de que gate'

³¹ Na' gwlej Jeso'osən' apostol ca' šižin ca'alə, na' gože' lega'aque': —Na'a šejcho Jerosalennə' gan' gaquə yoguə'əloł de'en baboso'ozoj de'e profet ca' chia', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch. ³² Gaca' lao na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' so'one' nada' borl na' yesə'əzi'ichiže'e nada', nach yoso'oža' xene'e cho'alaogua'anə'. ³³ Yesə'əyine' nada' yid sot nach so'ote' nada', pero yeyon ža yebana' ladjo beṇə' guat ca'.

³⁴ Pero disipl che' ca' bito gwse'ejni'ine' de'en gože' lega'aque'. Zjənchol yichjla'ažda'oga'aque'enə', de'e na'anə' bito gwse'ejni'ine'en.

To beṇə' lchol beṇə' Jerico bele'ine'

³⁵ Nach lao bazon əžin Jeso'osən' Jericon', to beṇə' lchol chi'e cho'a nezən' chṇabe' carida. ³⁶ Na' benene' chesə'əde beṇə' zan, na' gwṇabe' bin' chac. ³⁷ Nach gwse'ene': —Jeso'os beṇə' Nasaretən' chdie' laogo'onə'.

³⁸ Na' gwṇe' zižjo gwne': —Jeso'os, len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin', jbeyašə'əlažə'əšgwei nada'!

³⁹ Nach beṇə' ca' zjəžialao lao Jeso'osən' gosə'ədile' beṇə' lcholən' gwse'ene' de que cheyałə' soe' žizə, pero nachle gwṇe' zižjochlə gwne': —Len' naco' xi'in dia che de'e Rei Dabin', jbeyašə'əlažə'əšgwei nada'!

⁴⁰ Jeso'osən' gwleze' nach bene' mendad əžso'e beṇə' lcholən' laogüe'enə' na' catə' bgüiguə' beṇə' lcholən' lao Jeso'osən' nach gože'ene': ⁴¹ —¿Bi che'endo' gona' len le'?

Nach beṇə' lcholən' gože'ene': —Xana' benšga par nič yele'ida'.

⁴² Jeso'osən' gože'ene': —Bele'i. De'en chonlilažə'o nada' bač goc can' che'endo'onə'.

⁴³ Na' le'e bele'iteine' na' gwnaogüe' Jeso'osən' be'elaogüe'e Diozən', na' leczə ca' yoguə' beṇə' ca' besə'əle'ine' can' goquən' gwso'elaogüe'e Diozən'.

¹ Nach Jeso'osən' gwyo'e Jericon' na' gwdeze' yešl'a'a syodan'. ² Na' zo to beṇə' le' Saqueo. Naque' beṇə' gwnabia' che beṇə' gochixjw ca', na' naque' beṇə' gwni'a. ³ Gwdiljlaže'e naclə le'ine' Jeso'osən' pero bito goquə, chedə' nita' beṇə' zan len Jeso'osən' na' Saqueon' goque' to beṇə' bchechw dao'. ⁴ De'e na'anə' gwsa'adoe' gwdie' lao beṇə' ca' par jašepe' to lao yag yixgüio nič goc ble'ine' Jeso'osən', chedə' bazon te Jeso'osən' na'. ⁵ Pero na' catə' bžin Jeso'osən' xan yaguən', bgüie' lao yaguən' na' gože'ene': —Saqueo, beyetjdodo', chedə' cheyalə' yega'ana' ližo'on neže'.

⁶ Nach Saqueon' beyetjdoe' chebeine' nach beče'ene' liže'enə' na' be'elaogüe'ene'. ⁷ Pero na' beṇə' ca' zjanžag len Jeso'osən' catə' besə'əle'ine' can' goquən', yogue'e gosə'ənelaogüe'e gosə'əne': —Bazde' liž to beṇə' güen de'e mal par so'enə'. ⁸ Na' Saqueon' gwzeche' nach gože' Xanchon': —Xana', gašja de'en deida' gwnežjua'an beṇə' yašə', na' de'en bagwcu'a'a che beṇə' ca' bxoayaga' nič gosə'əyixjue' mazəchlə ca de'en cheyalə' yesə'əyixjue', yonežjua' lega'aque' tap tantən'.

⁹ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Neža babebej Diozən' le' lao de'e malən' len family chio', na' de'e li banacle xi'in dia che de'e Abraannə' laogüe de'en bachonlilažə'əle Diozən' can' ben de'e xaxta'ocho Abraannə'. ¹⁰ Ca naca' nada', bselə' Diozən' nada' golja' beṇə'ch par zedəlo'ida' beṇə' ca' bachəsə'əbiayi' de que nži'ilaža'a lega'aque' na' par nič con noe' so'onlilažə' nada' yebejəga'aca'ane' xni'a de'e malən'.

Jempl che ši beṇə' bnežjw xanga'aque'en lega'aque' chopə gueyoa pes güeja

¹¹ Na' žlac nežjanžag beṇə' chse'enene' dižə' de'en choe' Jeso'osən', be'elene' lega'aque' to jempl chedə' banite'e galə'əzə Jerosalennə' na' gwsa'aque' de que le'e solaote nabi'e nasyon Izraelən'. ¹² Nach gwne': —Lao to family blao bchoj to beṇə' gwyeje' to nasyon zitə' jene' de'en cheyalə' gone' par nič solao nabi'e nasyon che'enə' catə' yežine'. ¹³ Na' antslə zese'e gwleje' ši mos che'enə' na' bnežjue' to toe' chopə gueyoa pes güeja. Nach gože' lega'aque': “Mech nga gonele negosy lao cui zoa.” ¹⁴ Pero beṇə' gwlaž che' ca' besə'əgue'ine' le'. Nach catə' beyož gwze'e boso'osele'e beṇə' lao xane'enə' ben' naquə rein' jse'eže'ene': “Bito chene'eto' nabia' bengə neto'.” ¹⁵ Nach catə' bežin be'enə' laže'en de'e yoblə gwzolao gwnabi'e, nach bene' mendad əžja'ac xmose' ca' ši laogüe'enə', beṇə' ca' bocua'anlene' mechən'. Gone'ene' ənezene' ja' aquə'ətə' gwso'one' gan len mechən' de'en bocua'anlene' to toga'aque'. ¹⁶ Beṇə' nechən' bžine' laogüe'enə' na' gože'ene': “Xana', xmecho' de'en bocua'anleno' nada' benən gan ši tant ca de'en bocua'aŋo'.” ¹⁷ Nach xane'en gože'ene': “Babeno' de'e güen. Naco' mos güen na' syempr chono' complir can' cheyalə' gono'. Beno' can' cheyalə' gono' len de'e da'on bocua'anlena' le', na' de'e nan' gona' par nič nabi'o ši syoda.” ¹⁸ Na' beṇə' əgwchopen' bžine' lao xane'enə' na' gože'ene': “Xana', xmecho' de'en bocua'anleno' nda' benən gan gueyə' tant ca de'en bocua'aŋo'.” ¹⁹ Nach gože' le': “Le' nabi'o gueyə' syoda.” ²⁰ Nach bžin yetoe' lao xane'enə' na' gože'ene': “Xana', nga de xmecho' de'en bocua'anleno' nada'. Bablažə'əcheča'an bey nga. ²¹ Bžeba' le' la' naco' to beṇə' znia. Chono' gan de'en cui beno' žin chei, na' chzi'o cwseš che de'en chsa'az beṇə' yoblə.” ²² Nach gož xanen' le': “De'en bagwnao' ca' chlo'in de que napo' dolə'. Naco' mos mal. Chacdo' de que naca' to beṇə' znia, de que chona' gan de'en cui bena' žin chei, na' chzi'a cwseš che de'en chsa'az beṇə' yoblə. ²³ Na' šə chacdo' chona' ca', ģbixchen' cui gwlejo' xmecha'an beṇə' yoblə par nič yezi'an len yichjei ŋa'a babel'a'a?” ²⁴ Nach gože' beṇə' ca' zjəzecha cuite'enə': “Yeca'ale xmecha'an de'en bocua'anlena'ane' na' gwnežjwlen ben' banoxə' chopə mil.” ²⁵ Nach gwse'ene': “Xanto', banoxə'əcze' ši tant ca de'en bocua'anleno'one'.” ²⁶ Nach gož beṇə' gwnabia'an lega'aque': “Echnia' le'e, ben' chon güen len de'en chnežjua'ane', gwnežjochcza' che'. Pero na' be'enə' cui chgon žin de'en chnežjua'ane', yeca'a de'e da'on noxe'enə'. ²⁷ Na' ca' naquə beṇə' ca' chəsə'əgue'i nada', beṇə' ca' bito chse'ene' nabi'aga'aca'ane', le'e žjəxi'iga'aque' na' gotga'aclene' laogua' nga.”

Gwso'elaogüe'e Jeso'osən' catə' beyo'e Jerosalennə'

²⁸ Na' catə' beyož be' Jeso'osən' jempl nga, gwze'e zde' Jerosalennə'. ²⁹ Na' catə' bgüigue'e yež Betfage na' Betania, gan' zo ya'a de'en nzi' ya'a Olibos, na' gwleje' chopə disipl che' ca'. ³⁰ Na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac yežən' chi' na', na' catə' šo'ole lao' yežən' le'ile to borr dao' da'ab yag, bia cui nonə' cuia. Na' əsežleb na' əche'eleb ngalə. ³¹ Šə non' ye'e le'e: “¿Bixchen' chsežleb?” na' ye'elene': “Xanto' nan' chyažjēne'eb.”

³² Nach beṇə' ca' bselə' Jeso'osən' gwsa'aque' na' besə'əle'ine'eb da'ab gan' gož Jeso'osən' lega'aque' ca'. ³³ Nach lao chosə'əseže'eb, xamb ca' gwse'e lega'aque': —¿Bixchen' chsežle borr da'onə'?

³⁴ Nach disipl ca' gwse'e lega'aque': —Chedə' Xanto'on chyažjēne'eb.

³⁵ Nach gosə'əche'eb lao Jeso'osən' na' besə'əxoə xadon chega'aquen' cožə'əbən', nach boso'ožie' Jeso'osən' cožə'əbən'. ³⁶ Na' lao zde' Jerosalennə' žie' cožə' borran', lao nez gan' zde'enə' boso'ošiljw xala'an beṇəchən'. ³⁷ Na' gosə'əbigue'e galə'əzə Jerosalennə' na' besə'əžine' gan' yesyə'əyetje' ya'a Olibosən'. Nach yoguə'əlol disipl zan che' ca' zja'aclene' le' gwzola lechgualə besyə'əbeine' na' gwzola gwso'elaogüe'e Diozən' zižjo gwso'e dižə' che yoguə'əlol de'en babesə'əle'ine' de'e zaquə' yebanecho. ³⁸ Nach gosə'əne': —Sošga Rei chechon' mbalaz ben' baza' nga bselə' Xancho Diozən' le'. Ledoye'ela'och Diozən' txen len beṇə' ca' nitə' gan' zoe'enə' chedə' babene' par nič beṇəchən' gaquə' nite'e binlo len le'.

³⁹ Na' entr beṇə' zan ca' gwnitə' balə beṇə' fariseo. Nach to chope' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, ben mendad nitə' disipl chio' ca' žizə.

⁴⁰ Nach boži'i Jeso'osən' xtižə'əga'aque'enə' gwne': —Echnia' le'e, žalə beṇə' quinga nite'e žizə, yej quinga so'osya'an əso'ela'on nada'.

⁴¹ Na' lao bežine' galə'əzə Jerosalennə' bgüie' syodan' na' bene' xbab che beṇə' lao syodan' na' gwchežyaše'e. ⁴² Na' gwne': —žalə' bachejni'ile na'a nac gonle par sole binlo len Diozən'! Pero na'a nengašə'an len le'e. ⁴³ Gwžin ža gwžin or catə' beṇə' contr chele so'one' to yež de yej de'en šechj syodan' par nič notono gac yechoj syodan'. ⁴⁴ Na' əso'ote' le'e na' xi'inle ca', na' yosyo'ochinje' syodan' na' yesye'eyoslase' yej ca'. Can' gaquə' chedə' bito chejle'ele de que Diozən' bbselə' nada' laolen' par gaquəlena' le'e.

Jeso'osən' bebeje' beṇə' ca' chso'on ya'a yo'odao' əblaonə'

⁴⁵ Na' Jeso'osən' bžine' yo'odao' əblaonə' na' gwzolaogüe' bebeje' yoguə'əlol beṇə' ca' chso'on ya'a chyo'onə'. ⁴⁶ Na' gože' lega'aque': —Nyojczən' le'e Xtižə' Diozən': “Liža'an naquən to latjə gan' so'on beṇə' orasyon”, pero na' le'e babenlen ca to latjə gan' ža' beṇə' bguan.

⁴⁷ Na' bsd blo'ine' beṇə' ca' ža' yo'odao' əblaonə' yoguə' ža. Na' bxož əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' nochlə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'. ⁴⁸ Pero bito besə'əželene' naclə so'one' par əso'ote' le'. ⁴⁸ Pero bito besə'əželene' naclə so'one' len le', chedə' yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə besyə'əbeichgüeine' xtiže'enə'.

20

Yelə' gwnabia' che Jeso'osən'

¹ To ža lao bsd blo'i Jeso'osən' beṇə' ca' lo'o yo'odao' əblaonə' na' chyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən', besə'əžin bxož əblao ca' na' nochlə beṇə' golə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lein'. ² Na' gwse'ene': —Gwnašc neto', žnac goquən' gwxi'o yelə' gwnabi'an na' non' beṇ le' yelə' gwnabia'anə' par gono' de'e ca' chono'?

³ Na' boži'e xtižə'əga'aquen' gwne': —Leczə de to de'e nabda' le'e, lenašc nada', ⁴ žnon' bselə' de'e Juannə' bide' bchoe' beṇə' nis? ¿EDioz nan' bsele'ene' o šə beṇə' yoblən'?

⁵ Na' boso'oxi'e gosə'əne': —¿Bi nacho? La' šə nacho de que Diozən' bsele'e de'e Juannə' par bchoe' beṇə' nis, nach əne' chio'o: “¿Bixchen' bito gwyejle'ele che'?” ⁶ Na' šə nacho de

que bide' to gwłazze', nach yoguə' benə' quinga yosə'əšiže'e chio'o yej chedə' chse'ejni'ine' de que de'e Juannə' goque' to profet benə' bselə' Diozən' par be'e xtiže'enə'.

⁷ Nach gwse'e Jeso'osən' de que bito zjənezene' non' bselə' de'e Juannə'.

⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Łeczə ca' nada' bito ənia' non' ben nada' yelə' gwnabia' par gona' de'en chona'.

Jempl che mos mal ca'

⁹ Na' be'e jempl nga bzejni'ine' benə' ca' choso'ozenag che' de que notə'atezə benə' šə choncə yichjlaogüe' cui chejle'e che' cuiayi'e. Na' gwne': —To benə' goze' zan yag obasən' na' bocua'ane'en lao na' benə' ca' yoso'ogüia yoso'oye'en, na' gwze'e gwyeje' ga yoblə na' jəyega'ane' sša. ¹⁰ Catə' bžin ža par yesyə'ətobe' cwsešan', bsele'e to mos che'enə' lao benə' ca' chsa'ape' yag obasən' par nich yosyo'onežjue'ene' to tlaw che cwsešan' de'en cheyalə' si' xane'en. Na' benə' ca' chsa'apə yag obasən' gosə'əyine' mosən' na' bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'. ¹¹ Nach xanga'aque'en bsele'e yeto mosən', na' łeczə gosə'əyine'ene' na' gwso'one'ene' borl, na' bosyo'ose'ene' sin cui bi bi bosyo'onežjue'ene'. ¹² Nach bselə' xanga'aquen' mos əgwyone, na' łeczə gwso'otlate'ene' xte gwso'onene' güe' na' besyə'əbeje'ene' fuerlə.

¹³ Nach xan yag obasən' gwne': “¿Nacxa gona'? Egwseła'a xi'ina' bi'in chacchgüeida' chei, la' šəquə gwsa'apəlje'ebo' respet.” ¹⁴ Pero benə' ca' chsa'apə yag obasən' catə' besə'əle'ine' xi'ine'enə' gosə'əne' entr lega'acze': “Bengan' xi'in xan yag obasən' na' len' si' biennə'. Leda gotchone' par nich si'icho bien che xe'enə'.” ¹⁵ Nach besyə'əbeje'ene' fuerlə güertən' na' gwso'ote'ene'. Na' ¿nacxa bentgua xan yaguən' len lega'aque'enə' ža? ¹⁶ Jəyənitaogüe' lega'aque', na' begüe'e yaguən' lao na' benə' yoblə. Na' benə' ca' ža'anə' catə' gwse'enene' dižə' quinga de'en be' Jeso'osən' gosə'əne': —¿Catec de'e mal juisy de'e ca' goquən'!

¹⁷ Na' Jeso'osən' bgüiachgüe' lega'aque' na' gože' lega'aque': —¿Bixa zejen ža, de'en nga nyojən' le'e Xtižə' Diozən' chia' de'en gwxaquə'əlebəda' ca yej squin?, nan: Yej de'en cui gwso'olažə' mues güen yo'o ca', len banaquən yej squin.

¹⁸ Na' yoguə' no cui šejle' chia' gwxaquə'əlebene' ca benə' əxopə lao yej na' cue'ežəšje'. Na' yoguə' no cuiñə' šejle' chia' catə' babžin žan' gaquə juisyən', gwxaquə'əlebene' ca benə' əxopə yej laogüe'enə' na' əgwšəšjən le'.

Gosə'ənbene' Jeso'osən' šə yesə'əyixjue' impuest che gobiern

¹⁹ Na' lao or na'atezə benə' ca' choso'osed choso'olo'i lein' na' benə' gwnabia' che bxoz ca' gwse'enene' yesə'əzene'ene' chedə' gwse'ejni'ine' de que Jeso'osən' be'e jemplən' por ni che de'en cui chse'ejle'e che'. Pero bito bi gwso'one' chedə' besə'əžebe' bi so'on benə' ca' ža'anə' benə' bachse'ejle'e che Jeso'osən'. ²⁰ Na' dezd or na'atezə gwzolao gosə'əbe'enaogüe' Jeso'osən' par əchoj to dižə' cho'enə' de'en yesə'əchine' par əsa'ogüe' xya che' lao benə' gwnabia' che gobiernən'. De'e na'anə' bosə'əsele'e benə' chso'on txen len lega'aque' lao Jeso'osən' gwsa'aque'ne' yesə'əxoayague'ene' nich gone' xbab de que do lažə'əga'aque' chse'enene' yesə'ənezene' bi de'en naquən güen so'one'. ²¹ Nach gwse'e le': —Maestr, nezetə' de que cho'o dižə' li, na' naquən licha de'en chsed chlo'ido' benə' ca', na' tozə can' chono' len notə'atezə benə'. Na' nezetə' de que dižə' lin' cho'o chsed chlo'ido' benə' can' chene'e Diozən' goncho. ²² Na' chene'eto' nezetə' ¿əcheyalə' chixjwto' impuest che gobiernən', o šə cui?

²³ Pero gocbe'i Jeso'osən' caguə do lažə'əga'aque'enə' chse'ene' ca', con chse'enene' yoso'əxoayague' le', na' gože' lega'aque': ²⁴ —Łe'e gwlo'i nada' to xmechlen'. ¿No diboj chein' da' laogüen' na' no lein' nyoj laogüen'?

Nach gwse'ene': —Che Rei Sesar na'anə'.

²⁵ Nach gože' lega'aque': —Le'e əgwnežjo Sesarən' de'en naquə che' ža, na' le'e əgwnežjo Diozən' de'en cheyalə' əgwnežjwlene'.

²⁶ Na' bito gwsa'ac so'one' xtiže'enə' clellə lao beṇə' ca' ža'anə', na' besyə'əbanene' can' boži'e xtižə'əga'aque'enə', na' bitoch bi gosə'əne'.

Catə' yesyə'əban beṇə' guat ca'

²⁷ Na' leczə besə'əžin balə' beṇə' sadoseo ca' beṇə' ca' cui chse'ejle'e de que yesyə'əban beṇə' guatən', nach gosə'əṇabene' le' ²⁸ gwse'ene': —Maestr, de'e Moisezən' bzoje' can' cheyalə' goncho. Na' gwne': “Šə to beṇə' byo beṇə' nšagna' gate' na' yega'an no'ol che'enə' sin cui no xi'ine' gwzo, beṇə' bišə' ben' bagotən' cheyalə' yeque'e no'olənə' par nič niṭə' xi'in dia che ben' bagotən'. ²⁹ Na' goquən' gwnitə' gažə bišə'əga'aque', na' toe' bšagne'e na' catə' gote' notono xi'ine' gwzo. ³⁰ Na' beṇə' biše'e əgwchope beque'e no'olən', na' leczə gote' na' notono xi'ine' gwzo. ³¹ Na' beṇə' biše'e əgwyoṇe leczə beque'e no'olən', na' leczə ca' goquə len le', nach beṇə' bisə'əga'aque' ca' yetap besyə'aque'e no'olən' na' gwsa'ate' na' notono xi'inga'aque' gwnitə'əczə. ³² Gwdelə leczə got no'olən'. ³³ Na' catə' yesyə'əban beṇə' guat ca', ĩnoe' entr lega'aque' gaquə be'en che' la' yogue'e bosə'ošagna'alene' le'.

³⁴ Na' Jeso'osən' boži'e xtižə'əga'aque'enə' na' gože' lega'aque': —Beṇə' ca' niṭə' lao yežlyo nga chosə'əšagne'e na' leczə chosə'ošague' na' no xi'inga'aque'. ³⁵ Pero na' beṇə' ca' na Diozən' čhega'aque' de que zjəzaque'e par yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca' na' par žjəsyə'əzoe' len le' zejlicane, catə'ən yesyə'əžine' gan' zo Diozən' bito nacbia' šə zjənaque' beṇə' zjənšagna' o šə cui, na' caguə no yesyə'əšagna'ach na'anə'. ³⁶ Bitoch sa'ate'. Lebze əsa'aque' len angl ca'. Na' zjənaque' xi'in Dioz čhedə' babosban Diozən' lega'aque' ladjo beṇə' guat ca'. ³⁷ Na' leczə de'e Moisezən' bzoje' can' goquə ble'ine' to yi' bel de'e chdoljən to lo'o xis yešə' sin cui bzeyən len. Na' gwne' che Xancho Diozən' de que naque' Dioz che de'e xaxta'ocho Abraanə', na' Dioz che de'e xaxta'ocho Isaaquən' na' Dioz che de'e xaxta'ocho Jacobən'. De'e na'anə' nezecho de que beṇə' guat ca' yesyə'əbane'. ³⁸ Na' nezecho beṇə' ca' nite'e len Diozən' čhedə' Diozən' bito naque' Dioz che beṇə' guat, sino naque' Dioz che beṇə' zjəmban. Na' yoguə beṇə' bagwso'onlilažə' Diozən' ne'e zjəmbane' par chso'elaogüe'ene'.

³⁹ Na' balə beṇə' chosə'osed chosə'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezən' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, binlo boži'o xtižə'əga'aque'enə'.

⁴⁰ Na' bitoch besyə'əyaxjene' ĩbi yesə'əṇabene' le'.

Cristən' naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'

⁴¹ Jeso'osən' gože' lega'aque': —ĩBixčen' chəsə'əna beṇə' che Cristən' de que naque' xi'in dia che de'e Rei Dabin'? ⁴² Cuin de'e Dabin' bzoje' le'e libr gan' žia Salmos, gwne':

Xancho Diozən' gože' Xana'anə':

“Gwche'edo' cuita' nga ṇabi'acho txen.

⁴³ Na' gona' par nič niṭə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr čhio' ca' xni'onə'.”

⁴⁴ Na' de'en gwna de'e Dabin' de que Cristən' naque' Xane', ĩacabi zejen de que Cristən' naque' mazəchlə ca xi'in dia che'enə' ža?

Xtolə' beṇə' ca' chosə'osed chosə'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezən'

⁴⁵ Na' gože' disipl che' ca' len yoguə beṇə' yeziquə'əchlə bosə'ozenag che', gože' lega'aque': ⁴⁶ —Le'e gon xbab nič cui gonle can' chso'on beṇə' ca' chosə'osed chosə'olo'ine' lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Lega'aque' chesyə'əbeine' chəsə'əlaže'e zjənyaze' lachə' toṇə, na' chesyə'əbeine' catə' beṇə' chəsə'əguape' lega'aque' diox na' chəsə'ənope'e na'aga'aque'enə' do lao lquey. Lega'aque' chse'enene' yesə'əbi'e gan' chəsə'əbe' beṇə' blao catə' čjə'aque' yo'odao' na' catə' chac lni. ⁴⁷ Na' chosə'oṁoayague' no'olə gozebə ca' par nič no'ol ca' chəsə'ənežjue' lega'aque' ližga'aque' len bichlə de'en de čhega'aque'. Na' catə' chso'one' orasyon, chso'echgüe' dižə' parzə nič chosə'oṁoayague'

beṇə'. Mazəchlə castigw chęga'aque' əgwnežjo Diozən' clezə ca che beṇə' yeziqə'əchlə chedə' chso'one' de'e mal ca' zjənac ca' len zjəneze' can' na lein'.

21

To no'olə gozebə be'e Diozən' xmeche'enə'

¹ Jeso'osən' bgüie' gan' bosonežjo beṇə' ca' mechən' par yo'odao' əblaonə', na' ble'ine' beṇə' gwni'a ca' gosə'əgüe'e xmechga'aque' lo'inə'. ² Na' leczə ble'ine' to no'olə gozebə no'olə yašə' gwlo'e chopə sentab dao' che'enə' lo'i gan' gosə'əgüe'e mechən' par yo'oda'onə'. ³ Nach Jeso'osən' gwne': —De'e li əchnia' le'e, no'olə gozebən' naque' beṇə' yašə', pero bagwlo'e de'e zaquə'əch lao Diozən' ca yoguə' beṇə' ca' yelə'. ⁴ Lega'aque' gosə'əgo'o xmechga'aque' de'e checho'onən' lao yelə' gwni'a chęga'aque'enə', pero no'olə nga lao yelə' yašə' yelə' zi' che'enə' bagwlo'e yoguə' ca ga de'e de che'.

Gwžin ža yosyo'očinje' yo'odao' əblaonə'

⁵ Na' ca naquə balə disipl ca' gwso'e dižə' catec xoche naquə yo'odao' əblaonə' ca naquə gwso'one'en de yej xoche de'e zaque'e na' yo'on bi de'en bosonežjo beṇə'. ⁶ Nach gože' lega'aque': —Ca naquə yo'odao' əblaonə' de'en chle'ile nga, gwžin ža yosyo'očinj beṇə' doxenən' na' notoch no le'i len.

De'en gaquə catə'an bazon bazožə šo'o fin che yežlyon'

⁷ Na' gosə'əṇabene' Jeso'osən' gwse'ene': —Maestr ždo batə'əquə gaquə de'e nga nao' nga? na' žnac gaquə gache'ito' catə' bazon bazožə gaquə can' na'onə'?

⁸ Na' gože' lega'aque': —Le'e gon xbab nič notono əxoayag le'e par nič šejle nez yoblə. Beṇə' zan beṇə' goxoayag la'aque' yesə'əne': “Nadan' Cristən' na' bazon gaquə juisyən'.” Pero le'e bito əgwzenagle xtižə'əga'aque'enə'. ⁹ Na' catə' yene'ele dižə' de que chac gwdilə o de que guaquə gwdilə, bito žeble, chedə' zgua'atec de'e quinga cheyalə' gaquə. Pero na' bitonə' žin žan' par šo'o fin che yežlyon'.

¹⁰ Nach gože' lega'aque': —Ze'e šo'o fin che yežlyon' yedilə yež contr yež na' ṇasyon contr ṇasyon. ¹¹ Na' leczə zan yež de'e zjəchi' doxenlə yežlyon' xo'ochgua, na' gaquə bgüin, na' cue'e yižgüe'. Na' yesə'əžebchgua beṇə'chən' catə' yesə'əle'ine' de'en gaquə le'e yoban'.

¹² Pero ze'e gaquə yoguə' de'e quinga catə' yesə'əzene' le'e, na' yoso'oči' yoso'osaque'e le'e, na' so'one' le'e lao na' bəxoz ca' na' yesə'əyixjwga'aque' le'e ližya. Na' yesə'əche'əxaxje' le'e do lao rei na' lao gobernador par sa'ogüe' xya chele chedə' chonlilažə'əle nada'. ¹³ Na' lao chac de'e quinga, le'e güe'ech xtižə'anə'. ¹⁴ Pero na' bito gonle xbab nac yoži'ile xtižə'əga'aque'en catə' əžinle lao beṇə' gwnabia' ca' gan' sa'ogüe' xya chele. ¹⁵ Nada' gona' le'e xbab na' yelə' sin' par nič gaquə yoži'ile xtižə'əga'aque'enə' sin cui bi yesə'əne' na' bito gaquə so'one' par se'ejle' beṇə' yoblə de que babenle de'e mal. ¹⁶ Na' tant yesə'əgue'i beṇə' le'e xte xaxna'ale ca' na' beṇə' bišə'əle na' bišə'əljuežjle na' beṇə' migw chele ca' so'one' le'e lao na' beṇə' contr chele ca' na' əso'ote' balle. ¹⁷ Na' casi yoguə' beṇə'chən' yesə'əgue'ine' le'e chedə' chonlilažə'əle nada'. ¹⁸ Na' le'e gon xbab de que chapə chye Diozən' le'e. Na' bito güe'e latjə cuiayi'ile. ¹⁹ Na' gone' yelə' mban zejlicane chelen' šə sole co'o gwchejlažə'əle len yoguə'əlol de'en so'onene' le'e.

²⁰ Na' catə' le'ile soldad zan zjənyechj zjəmbi'e Jerosalennə', na' ənezele de que bazon cuiayi'in. ²¹ Na'a ža, le'e nitə'əle distrit che Jodean' cheyalə' yexonjle catə'an bachac ca' na' žja'acle do ya'ada'ote. Na' le'e nitə'əle lao' syodan' yesa'acdole, na' le'e nitə'əle fuerlə syodan' bito gonle xbab yeyo'ole. ²² Cana' gwnežjo Diozən' castigw che beṇə' ca' ža' syodan' por ni che xtolə'əga'aque'enə' par nič gaquə can' nyojən le'e Xtižə' Diozən'. ²³ Na' ca tyempən' lechguale zdebə gaquə len no'ol ca' zjənoa' bdao' na' no'ol ca' chəsə'əguažə' bidao'. Lechguale chi' saquə' beṇə' ca' ža' doxenlə Jodean', chedə' Diozən' əža'achgüe' lega'aque'. ²⁴ Soldad ca' so'ote' balęga'aque' len spad, na' yebale' yesə'əche'əxaxj soldad ca' ṇasyon ca' de'en zjəchi' doxenlə yežlyon'. Na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael

yosyo'ochinje' yo'o ca' de'en ža' Jerosalennə' na' yoso'olej yosə'əšošje'en. Pero na' babžia Diozən' bia' əžin ža catə' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bitoch yesə'əṇabi'e ṇasyon Izraelən'.

Yida Jesocristən' de'e yoblə

²⁵ Ca naquə bgüiž, bio' na' beljw ca', gaquə de'e yebanecho len lega'aquən. Na' beṇə' ža' yežlyon' sa'aque'ne' tolə na' sa'acžejlaže'e tant sšag gon nisda'onə' de'en gwliš be'enə' len. ²⁶ Na' beṇə' ža' yežlyo nga sa'ate' šlat tant yesə'əžebe' de'en gaquə, čhedə' Diozən' əgws'i'ınse' yoguə' de'e ca' chle'icho le'e yoban'. ²⁷ Na' cana'ach beṇə' ža' yežlyon' yesə'əle'ine' nada' yida' de'e yoblə to lo'o bejw, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch. Yida' len yelə' guac xen čhia'anə' par nič gwlo'a de que naca' le'ezelaogüe beṇə' blao. ²⁸ Na' catə' solao gaquə de'e quinga, le'e gondiplažə' na' le'e yebei, čhedə' bazon əžin ža catə' yida' de'e yoblə par yosla' le'e lao yoguə' de'e mal.

²⁹ Na' Jeso'osən' be'elene' lega'aque' to jempl na' gože' lega'aque': —Le'e ggüiašč can' chon yag yixgüion' o bitə'ətezə yag yoblə. ³⁰ Catə' chle'ile bachebia xlague'e nach nezele de que bač zon yela' yejon'. ³¹ Na' leczə ca' catə' le'ile gaquə de'e quinga bagwnia' ze'e gaquən', cana'ach ənezele de que bazon əgwlo'e' Diozən' yelə' gwnabia' čhe'enə'.

³² De'e li əchnia' le'e, bitonə' gat le'e nitə'əle tyemp nga catə' solao gaquə yoguə'əlol de'e ca'. ³³ Ca naquə de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' yežlyon' yesə'əde čhei, pero ca naquə xtiž'anə' caguə de'e te cui gaquə can' nanṇə'.

³⁴ Na' le'e gon xbab par nič cui gacle beṇə' lia na' beṇə' güe'e zo na' par nič cui sole yela' yežejele. Nchol' yičjla'aždao' beṇə' ca' zjənaque' beṇə' lia na' beṇə' güe'e zo na' beṇə' ca' chesyə'əlal chesyə'əžeje. Bito nite'e probnid catə'an selə' Diozən' castigw čhega'aque'. ³⁵ Na' leczə yoguə' beṇə' yeziqə'əchlə ža' yežlyon' beṇə' cuinə' so'onlilažə' nada' bito nite'e probnid. ³⁶ Pero le'e ža, leso probnid dote tyemp, le'e gon orasyon par nič catə' gaquə de'e quinga Diozən' gaquəlene' le'e par nič cui bi gaquele na' par nič yedəsole len nada', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇə'ch.

³⁷ Na' yoguə' ža gwzo Jeso'osən' bsed blo'ine' beṇə' ža' lo'o yo'odao' əblaonə'. Nach yoguə' že' beyeje' lao ya'a de'en nzi' ya'a Olibos. ³⁸ Na' yoguə' zil tempran besə'əžin beṇə' zan par boso'ozenague' čhe' lao bsed blo'ine' lega'aque' lo'o yo'odao' əblaonə'.

22

Boso'oxi'e can' so'one' yesə'əzene' Jeso'osən'

¹ Na' goquən' bazon baözə lṇi pascon' de'en čhalə' Jerosalennə' catə'an čhsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə. ² Na' bχoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' besyə'əyilje' naclə so'one' par ədolə' Jeso'osən' sin cui no gacbe'i na' əso'ote'ene'. Gwso'one' ca' čhedə' besə'əžebe' šə bi so'one beṇə' lega'aque'.

³ Nach gwyo'o gwyaz Satanasən' yičjla'aždao' Jod Iscariotən' ben' naquə cuent len apostol ca' šižin. ⁴ Gwyeje' lao bχoz əblao ca' na' lao beṇə' ca' zjənaquə gwnabia' čhe xā'ag yo'odaon' na' bosə'əxi'e naclə so'one' par gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'. ⁵ Na' lechguale besyə'əbeine', na' gwso'one' lyebe yosə'ənežjue'ene' mech. ⁶ Na' Jodən' gwxe' enlaže'e len lega'aque' na' gwzolao gwche'enaogüe' batə'əquən' so latjə gone' Jeso'osən' lao na'aga'aquən' catə' cui ža' beṇə' zan len le'.

Gwsa'ogüe' xše' na' Jeso'osən' blo'ine' lega'aque' can' so'one' par žjesyə'əzalaže'e ca de'en gate'

⁷ Na' bžin žan' catə'an čhsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixən. Na' ža na'anə' naquən žan' catə' chso'ote' xilə' dao' par čjəsyə'əzalaže'e can' bosla Diozən' de'e xaxta'oga'aque'enə' lao na' beṇə' Egipto ca'. ⁸ Nach Jeso'osən' gwleje' Bedən' len Juannə' na' gože' lega'aque': —Le'e žja'ac na' le'e žje'esi'ini'a de'en gaocho lao lṇi pascon'.

⁹ Nach gwse'ene': —čGan' che'endo' žje'eni'aton'?

¹⁰ Nach gože' lega'aque': —Catə' bagwyo'ole syodan' na' yežagle to beṇə' byo ben' noa' che'e nis ya'a yene'. Le'e žjənaotelene' na' šo'ole len le' lo'o yo'onə'. ¹¹ Na' ye'ele xan yo'onə': “Maestrən' ne' goṇšgo' to cuart gan' güe'eni'ato' de'en gaolento'one' xše' lni pascon' neto' disipl che'.” ¹² Nach əgwlo'ine' le'e to cuart xen de'en zo žcuia la'alə, na' lo'o cuartən' zo to mes na' bichlə de'e chyažjecho. Lo'o cuart na'anə' əgwsini'ale de'en gaocho lao lni pascon'.

¹³ Nach gwsa'aque', na' yoguə'əlöl cayanə'anə' gože' lega'aque'enə' goquə. Nach bosə'əsi'ini'e de'en gwsa'ogüe' lni pascon'.

¹⁴ Na' catə' bžin or, gwchi'e cho'a mesən' len disipl che' ca'. ¹⁵ Nach gože' lega'aque': —Lechguale gwzelaža'a gaogua' yelə' guao che lni pascon' nga len le'e antslə ze'e chi' saca'a par gata'. ¹⁶ Chnia' le'e, zelao na'a gaogua'an. Xte catə'əch babloe' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə', cana'ach gaogua'an de'e yoblə.

¹⁷ Na' gwxi'e basən', be'e yelə' choxcwlen che Diozən' nach gwne': —Le'e si'in na' le'e ye'ej yoguə'ale latə' güejə de'en yožə lo'o bas nga. ¹⁸ Chnia' le'e zelao na'a che'eja' bino che oban' nga. Xte catə'əch babloe' Diozən' yelə' gwnabia' che'enə', cana'ach ye'eja'an de'e yoblə.

¹⁹ Nach gwxi'e yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bzojxe'en na' bnežjue'en lega'aque'. Na' gože' lega'aque': —De'e ngan' cuerp chia' de'en chsanlaža'a por ni che le'e. Quinga gonle par žjəyezalažə'ale bi zejen par le'e ca de'en so'ote' nada'.

²⁰ Na' leczə bexe'e basən' catə' babeyož gwsa'ogüe' xšen' na' gože' lega'aque': —De'en yožə lo'o bas nga zejen de'e cobə de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' le'e. Na' solao gone' can' none' lyeben' chedə' so'ote' nada' na' laljə xchena'anə' por ni chele.

²¹ Na' de'e li ben' gone' nada' lao na' beṇə' ca' so'ot nada' chaolene' nada' txen nga. ²² Banaquəczən chia' gata', nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch, pero įprobchguazə be'enə' gon nada' lao na' beṇə' ca'!

²³ Nach disipl ca' gosə'əzolaogüe' gosə'əṇabene' ljuežjga'aque' noe' entr lega'aquen' gon de'e malən' nac ca'.

Gwsa'acyože' entr lega'acze' noen' naquəch blao

²⁴ Na' leczə gosə'əzolaogüe' gwsa'acyože' entr lega'acze' noen' naquəch beṇə' blao. ²⁵ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nitə' rei che to to nasyon ca' na' chəsə'anabi'e beṇə' nitə' xni'aga'aque'. Na' beṇə' gwnabia' ca' chse'enene' əsoe' beṇə' dižə' čhega'aque' de que zjənaque' beṇə' güenchgua. ²⁶ Pero caguə can'. Šə no le'e nacle beṇə' blaoch, bito cheyalə' yene'ele əso'elao' beṇə' le'e. Na' šə no le'e nacle beṇə' chgüia chye beṇə' chso'elao' Diozən', cheyalə' sole par gaquəlen ljuežjle. ²⁷ Le'e gon xbab non' naquəch beṇə' blao, žəbe'enə' chi' cho'a mesən', o šə xmosə' ben' chon mendadən'? Clarczən' naquən de que ben' chi' cho'a mesən' naquəche' blao. Ca naquə nada' zoa' par gaquəlena' le'e la'aṇə'əczə naca' Xanle.

²⁸ Le'e bito chbejyichjle nada' lao yoguə'əlöl de'en chy'i chzaca'a. ²⁹ Na' ca naquə Xa'anə' bano'e chia' par ničh nabi'a, leczə nada' bano'a chele par ničh nabi'ale. ³⁰ Na' gona' par ničh ye'ej gaole txen len nada' catə' yežinle gan' nabi'a. Na' leczə gona' par ničh le'e əggüia əgwyele family ca' šižin, beṇə' ca' zjənaquə xi'in dia che de'e Izraelən'.

Jeso'osən' gwne' de que Bedən' cui chebe' šə nombi'ene'

³¹ Nach Jeso'osən' gože' Simon Bedən': —Ben xbab chio', bagwṇab Satanasən' gaco' lao ne'in par ničh gonən le' prueb šə güejyichjo' cuich gonlilažo'o nada'. Na' de'en gonən len le' gwxaquə'əleben ca de'en chon to beṇə' catə' chdie' trigon' rner par chega'an de'e güen.

³² Pero na' nada' babena' orasyon par le' par ničh ca' bito cuejyichjo' can' chonlilažo'o nada'. Na' catə' babediṇjdo' xtolo'onə', btiplažə' beṇə' bišo'o quinga.

³³ Nach Bedən' gože'ene': —Xana', bagwchoglaža'a sa'alena' le' caguə ližya na'azə sino xte gatlencza' le'.

³⁴ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Bed, əchnia' le' bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui chčebo' de que nombi'o nada'.

Jeso'osən' gože' disipl che' ca' de que bazon yoso'ochi' yoso'osaquə' beṇə' lega'aque'

³⁵ Na' gože' disipl che' ca': —ǰEde de'e byažjele catə' bselə'a le'e jətixjue'ile xtiža'anə'? Bselə'a le'e sin cui bi'ale mech na' nic bsod, na' nic bi'ale xelle.

Nach gwse'ene': —Bitobi byažjəto'.

³⁶ Na' gože' lega'aque': —Pero na'a ža šə naple mech cheyalə' gua'alen, na' leczə ca' gua'ale bsod. Na' šə bito bi spad chelenə' de, le'e gotə' xadon chelen' par si'ilen. ³⁷ Echnia' le'e gonle ca' chedə' gaquə chia' can' nyojczən le'e Xtižə' Diozən', nan: “So'onene' le' can' chso'one' len beṇə' chon de'e mal.” Na' bacheyož chac yoguə'əloḷ de'en nyojən chia'.

³⁸ Na' gwse'ene': —Xanto', bgüiašc nga no'ato' chopə spad.

Nach gože' lega'aque': —Guaquəczən.

Jeso'osən' bene' orasyon lo'o güert de'en nzi' Getsemani

³⁹ Nach bechoje' yo'onə' na' ca naquə costombr che' beyeje' ya'a de'en nzi' Olibos nach disipl che' ca' jəsə'anaogüe'ene'. ⁴⁰ Na' catə' besyə'əžine' latjən' gože' lega'aque': —Le'e gon orasyonṇə' nič cui co'o gwxiye'enə' le'e nez mal.

⁴¹ Na' gwle'e lega'aque' zitə' ca gan' zelao əžin to yej de'e gwzalə' to beṇə', na' bzo xibe' na' bene' orasyonṇə'. ⁴² Gwne': —Xa, bešga par nič cui chi' saca'a šə can' chazlažo'o, pero bito che'enda' de'e nia' nada' gaquə, sino gaquə can' əṇao le'.

⁴³ Na' to angl beṇə' za' yoban' blo'elaogüe' le' na' be'e le' fuers balor. ⁴⁴ Na' žlac lechgualə chžaglaogüe' len yičhja'aždaogüe'enə' gwzolao chžaglaoche' chone' orasyonṇə' xte beyačloḷje' na' nis yes che'enə' beyaquən ca tlabə güejə chen de'en naquə chelson besə'əyinjten lao yon'.

⁴⁵ Na' bezeche' na' catə' bežine' gan' nitə' disipl che ca' jəyedi'e lega'aque' chəsə'ətase' tant nite'e trist. ⁴⁶ Na' gože' lega'aque': —ǰBixchen' chtasle? Le'e chas, le'e gon orasyon nič cui co'o gwxiye'en le'e nez mal.

Jodən' bdie' Jeso'osən' lao na' soldad ca'

⁴⁷ Na' ca necho'ete Jeso'osən' dižə'anə' catə' bžin ben' le Jod, ben' naquə cuent lao disipl ca' šižin, na' nche'e beṇə' zan. Na' bgüigue'e gan' zo Jeso'osən' na' gwdaogüe'ene' bḫidən', pero caguə do laže'en bene' ca'. ⁴⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —Jod, ǰəlen to bḫid gono' nada' lao na' beṇə' quinga, nadan' naca' ben' bselə' Diozən' golja' beṇəch.

⁴⁹ Na' catə' besə'əle'i disipl che Jeso'osən' can' gaquə che'enə' gwse'ene': —Xanto', ǰəgwyinto' beṇə' quinga spad cheto'onə'?

⁵⁰ Na' toe' gwдынen' mos che beṇə' gwnabia' che bḫoz ca', na' gwchogtechgüe' nague' ličan'. ⁵¹ Pero Jeso'osən' gože'ene': —Ljoye'enə'.

Nach gwdane' nag mosən' na' beyone' le'. ⁵² Jeso'osən' gože' bḫoz əblao ca' na' beṇə' gwnabia' che xa'ag yo'odaonə', na' beṇə' golə beṇə' blao ca', beṇə' ca' zja'ac zjəsə'əxene'ene', gože' lega'aque': —ǰEca to beṇə' bguannə' chsaquə'əlebele nda' za'acle len spad len yag zedexenle nada'? ⁵³ Yoguə' ža gwchi'a len le'e lo'o yo'odao' əblaonə' na' bito gwxenle nada'. Pero na'a babžin or par gonele nada' con can' chene'ele, na' babžin or gaquə can' chene'e gwxiye'enə' de'en chnabia' beṇə' ca' chsa'aš lo'o de'e žcholən'.

Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən'

⁵⁴ Nach gosə'əzene' Jeso'osən' na' gosə'əche'ene' liž ben' naquəch bḫoz əblao che nasyon Izraelən'. Nach Bedən' zjənaogüe' Jeso'osən' zitə' zitə'ələ. ⁵⁵ Na' bosoxene' yi' chyo'o che bḫoz əblaonə' na' gosə'əbi'e cho'a yi'inə', na' gwche' Bedən' len lega'aque'. ⁵⁶ Na' to no'olə criad ble'ine' le' chi'e cho'a yi'inə', na' bgüie' le' na' gwne': —Leczə len benganaque' txen len Jeso'osən'.

⁵⁷ Pero Bedən' bito gwchebe' šə nombi'e Jeso'osən', na' gwne': —No'olə, bito nombi'ane'.

⁵⁸ Na' chacczə šlož yeto beṇə' ble'ine' Bedən' na' gože'ene': —Lenczon' naco' txen beṇə' ca'.

Nach Bedən' gože'ene': —Beṇə', bito lena' lega'aque'.

⁵⁹ Gwde to or yetoe' gwne': —De'e liczə naquə bengā txen len Jeso'osən', chedə' naque' beṇə' Galilea.

⁶⁰ Na' Bedən' gože'ene': —Beṇə', bito nezdā' bi dižə'ən cho'o.

Na' lao necho'ete Bedən' dižə'ən ca' le'e gwchežte to lecw. ⁶¹ Na' Xančon' gwyechje' bgüie' Bedən', na' jəsa'alažə' Bedən' dižə' de'en gož Xančon' le' catə'ən gwne': “Bito cuež lecon' neže' antslə ze'e gaquə šon las cui chebo' de que nombi'o nada'.” ⁶² Na' Bedən' bechoje' gan' ža' beṇə' ca' na' gwchežyašə'əchgüe'. Na' de'e juisy de'e goquene'.

Gosə'əzi'ichiže'e Jeso'osən'

⁶³ Na' xa'ag yo'odao' ca' beṇə' ca' gwso'oḡə' Jeso'osən' gwso'onene' borl na' gwso'ot gosə'əyine' le'. ⁶⁴ Na' boso'ocheje' to lachə' lao Jeso'osən' na' gosə'əyine' le'. Na' gwse'ene': —Gwṇeya'ašč ġnon' chyin le'?

⁶⁵ Na' gwyanch dižə' de'en gosə'əne' contr le' gosə'əzi'ichiže'ene'.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao beṇə' golə beṇə' blao che nasyon Izraelən'

⁶⁶ Na' catə' gwyeni'inə' beṇə' golə beṇə' blao che nasyon Izraelən' na' bḡoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən' besyə'əžague' na' gwso'one' mendad par gwyej Jeso'osən' laoga'aque'enə' gan' chəsə'anabi'enə'. Nach gwse'ene': —Gwnašč neto' šə len' naco' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon'.

Nach gože' lega'aque': ⁶⁷ —Žalə' nia' de que naca' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlena' nasyon chechon' bito šejle'ele chia'. ⁶⁸ Na' žalə' bi nabda' le'e nic yoži'ile xtižə'anə'. ⁶⁹ Nadan' naca' ben' bsele' Diozən' golja' beṇəch, na' dezd ṇa'a cui'a cuit Diozən' par nič nabi'a txen len le', Dioz ben' chnabia' doxenlə.

⁷⁰ Nach yogue'e gwse'ene': —ġElen' naco' Xi'in Diozən'?

Na' gože' lega'aque': —Le can' nale nan' naca'.

⁷¹ Nach gosə'əne': —ġNochxa testigw chyažjecho? Chio'on babenecho ṇa'a chžia chnite'e Diozən' de'en ne' ca'.

23

Bosə'əcuiše'e Jeso'osən' lao Pilatən'

¹ Na' yoguə'əlol beṇə' zan ca' gosə'əzeche' nach gosə'əche'ene' lao Pilatən'. ² Na' gwzolao bosə'əcuiše' Jeso'osən' gosə'əne': —Bagwchoglaoto' che bengā de que cheyalə' gate' ca de'en chta chne' nasyon Izraelən'. Na' leczə chžone' chixjwto' impuest de'en chṇab Rei Sesarən'. Nach leczə ne' de que le' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon cheto'onə' na' naque' to rei.

³ Nach Pilatən' gože'ene': —ġElen' naco' rei che beṇə' Izrael ca'?

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Le can' nao' nan' naca'.

⁴ Nach Pilatən' gože' bḡoz ca' na' beṇə' zan ca' nžag laogüe'enə': —Bitobi chla'alaon šə bi dolə' napə bengā.

⁵ Pero na' gosə'əneche' gosə'əne': —Chta chne' yoguə'əlol beṇə' ža' Jodea nga len de'en chsed chlo'ine'. Gwzolao bsd blo'ine' Galilean' pero lenczə nga bachsed chlo'ine' ṇa'a.

Pilatən' bsele'e Jeso'osən' lao Erodən'

⁶ Catə' bene Pilatən' can' gosə'əne', gwṇabe' šə Jeso'osən' naque' beṇə' Galilea. ⁷ Na' catə' gocbe'ine' de que Jeso'osən' ze'e Galilean' gan' chnabia' gobernador Erodən', na' bsele'ene' lao Erodən', la' ca or na' zo Erodən' Jerosalennə'. ⁸ Catə' Erodən' ble'ine' le' bebeine' chedə' bagoc sša chene'ene' le'ine'ene'. Babenene' xtižə' Jeso'osən' na' gwzoe'

lez le'ine' to de'e zaquə' yebanene'. ⁹ Nach de'e zan gwnabene' Jeso'osən', pero ni to dižə' che'enə' cui boži'i Jeso'osən'. ¹⁰ Bxoz əblao ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezan' gosə'əzeche' galə'əzə na' bosə'əcuiše'ene' len zan dižə'. ¹¹ Na' Erodən' len soldad che' ca' gwzolaosə'əzi'ichiže'ene' na' gwso'onene' borl. Nach catə' beyož bosə'əguacue'ene' to lachə' xoche juisy, bosə'əsele'ene' lao Pilatən'. ¹² Na' dezd ža na' gwsa'ac Erodən' len Pilatən' migw, chedə' antslə besə'əgue'i ljuežjga'aque'.

Gosə'əchoglaogüe'en gat Jeso'osən'

¹³ Nach Pilatən' betobe' bxoz əblao ca' na' beṇə' gwnabia' ca' nach len beṇə' ža gan' chso'one' yelə' jostisən'. ¹⁴ Na' gože' lega'aque': —Le'e bedəgua'ale benga laogua' nga, na' gwnale che' de que chta chne' beṇə' Izraelən'. Nada' bach gwnabyožəda'ane' laole nga, na' ca xyan' de'en chaole che', ni to de'e xinj cui chželda' šə bin' none'. ¹⁵ Na' leczə ca' Erodən' bitobi xtole'e bželene', na' bossele'ene' laoto' nga. Na' naquən clar bitobi ben benga de'e cheyalə' gate'. ¹⁶ Na' na'a con gona' mendad yesə'əyine'ene' na' əgwsana'ane'.

¹⁷ Gwne' ca' chedə' gotə' to costombr chega'aque' de que əgwsane' to beṇə' pres lao yoguə' lni pascon'. ¹⁸ Na' yoguə' beṇə' ca' ža' na' gwso'osye'e, tozə ca gosə'əne': —jEchotega benga gate', na' əgwsano' Barrabasən'!

¹⁹ Na' ca naquə Barrabasən' gosə'əyixjue'ene' ližya chedə' le' bxie' gwdilə lao syodan' na' goque' to beṇə' güet beṇə'. ²⁰ Na' Pilatən' de'e yoblə gwnabene' lega'aque' šə əgwsane' Jeso'osən'. ²¹ Pero gwso'osye'e gosə'əne': —jBde'e le'e yag corozən'! jBde'e le'e yag corozən'!

²² Na' de'e əgwyon lase gož Pilatən' lega'aque': —jBi de'e mal bene'enə'? Ni to de'e xinj cui cheželda' šə bin' none'. Na' con gona' mendad yesə'əyine'ene' nach əgwsana'ane'.

²³ Pero con gwso'osye'e yelatə' zižjoch gosə'əṇabe' par əgwde'ene' le'e yag corozən'. Na' Pilatən' gwzolaogüe' bzenague' chega'aque'. ²⁴ Na' gwchoglaogüe'en de que gaquə can' gosə'əṇabene' le'. ²⁵ Na' bsane' Barrabasən' ben' zjənyixjue' ližyan' ben' gosə'əṇabe' əgwsane' la'aṇə'əczə Barrabasən' goque' ben' bxə gwdilən' na' beṇə' güet beṇə'. Na' Pilatən' bene' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə' par so'one' len le' can' chse'enene'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

²⁶ Na' lao zjənche'ene' fuerlə syodan' besyə'əžague' to beṇə' Sirene le' Simon, ze'e zeze'e fuerlə syodan'. La fuers bosə'əde'e yag coroz che Jeso'osən' cože'enə' na' gwnaogüe' Jeso'osən'.

²⁷ Na' beṇə' zan zjəsə'ənao le' na' zjəlen zan no'olə. Na' no'ol ca' gwzolaosə'əyine' gosə'əbeže' che'. ²⁸ Pero na' Jeso'osən' gwyeche' na' gože' lega'aque': —No'olə lao' syoda Jerosalen, bito cuežle chia', yejni'a lecuež chele na' che xi'inle. ²⁹ Na' de'e li gwžin ža catə' yesə'əne': “Mbalaz nitə' no'olə güiž no'olə cui no gwxa' na' cui no bi'i che' zo par əgguaze'e.” ³⁰ Ca na' yesə'əṇablaže'e yesə'əbixə ya'a ca' par chenən lega'aque', yesə'əṇablaže'e əca'a bdiņj gotən lega'aque'. ³¹ Šə so'ot beṇə' nada' len cui bi xtoła'a de, jnaquəchxe so'one' len le'e nacle beṇə' güen de'e malən'!

³² Na' leczə gosə'əche'e chopə beṇə' güen de'e malən' par boso'ode'e lega'aque' le'e yag corozən' can' gwso'one' len Jeso'osən'. ³³ Na' catə' besə'əžine' latjə ganə' nzi' “Yičj Beṇə' Guat”, boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən', na' leczə boso'ode'e beṇə' mal ca' chopə le'e yag corozən' len le'. Toe' gwda' cuit Jeso'osən' licha na' yetoe' cuite' yeglə. ³⁴ Na' Jeso'osən' gwne': —Xa, bezi'ixen che yoguə' beṇə' quinga chəsə'əgue'i nada', la' caguə zjənezene' bin' chso'one'enə'.

Na' gwso'one' xala'ane'enə' rif par bosyo'ole'en. ³⁵ Na' beṇə' zan gosə'əzeche' na' besyə'əyate'ene'. Na' beṇə' gwnabia' chega'aque' ca' gwso'onene' borl, chəsə'əne': —Yez-iquə'əchlə beṇə' bosle'. Šə de'e li naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon', jbixchen' cui chosla cuine'?

³⁶ Nach soldad ca' leczə gwso'onene' borl gosə'əbigue'e galə'əzə gan' zo yag corozən' na' bosonə'žue'ene' binagr. ³⁷ Nach gwse'ene': —Šə len' naco' Rei che beṇə' Izraelən', bosla cuino'.

³⁸ Na' yichj yag coroz che'enə' gwzo to de'en nyojən ca de'en bcuiš le', na' nan: “Bengan' Rei che beṇə' Izrael ca'.” Na' byojən dižə' griego, dižə' latin na' dižə' ebreo.

³⁹ To beṇə' mal ben' da' le'e yag corozən' cuit Jeso'osən' leczə gwzi'ichiže'ene', gože'ene': —Šə len' naco' ben' gwlej Diozən' par gaquəleno' nasyon chechon', bosla cuino' na' leczə bosla neto'.

⁴⁰ Pero na' ben' yeto gwdi'e le' gože'ene': —¿Ebito chžebo' Diozən'? len badacho le'e yag corozən' par gatcho. ⁴¹ Na' de'en gatcho naquən licha, chedə' na'a chzi'icho castigw che xtolə'əchon' laogüe naccho beṇə' güen de'e malən'. Pero bengā bitobi dolə' nape'.

⁴² Nach gože' Jeso'osən': —Jeso'os, žjəsa'alažə'əšgo' nada' catə' əžin ža nabi'o.

⁴³ Na' gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le', neža soczo' len nada' gan' zo Diozən'.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

⁴⁴ Na' catə' bžin do gobiž goc žchol doxen lao yežlyon' xte do cheda šonə. ⁴⁵ Bito bse'eni' bgüižən'. Na' ca naquə lachə'an de'en ze lo'o yo'odao' əblaonə' gwchezə gwcholen xte goquən choplə. ⁴⁶ Nach Jeso'osən' bisye'e gwne': —Xa, chon cuina' lao na'o. Bezi' spirit chi'anə'.

Na' beyož gwne' ca' gote'.

⁴⁷ Na' catə' ble'i capitan che soldad ca' de'e quinga, be'elaogüe'e Diozən' na' gwne': —De'e liczə bengā naque' beṇə' zda licha.

⁴⁸ Na' beṇə' zan besə'əžag par besə'əle'ine' can' chac. Na' yoguə'əlole' catə' babesə'əle'ine'en jəya'aque' gosə'əbažə' lcho'oga'aque'enə'. ⁴⁹ Na' yoguə' beṇə' ca' gwso'ombia' Jeso'osən' na' zjəlen no'olə ca' jəsə'ənao le' catə'an beze'e Galilean' gosə'əzeche' zitə'alə besə'əle'ine' de'e ca' goquən'.

Bosə'əcuəše'e Jeso'osən'

⁵⁰ Na' zo to beṇə' lao' syoda Arimatea gan' mbane Jodean' na' le' Jwse. Naque' txen len beṇə' ca' chesə'ənabia' lao beṇə' Izrael ca'. Jwsen' naque' to beṇə' güen, beṇə' zda licha. ⁵¹ Gwzoe' lez əžin ža selə' Diozən' beṇə' nabi'e nasyon Izraelən'. Bito bene' txen len beṇə' ca' catə'an gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'. ⁵² Be'ena' gwyeje' lao Pilatən' na' gwṇabe' cuerp che Jeso'osən'. ⁵³ Na' beletje'ene' le'e yag corozən' na' blaže'ene' to lachə' na' gwlo'ene' to lo'o bloj ba. Na' naquən to ba cobə ga cuiczə no no ne'e šo'o. ⁵⁴ Na' goc de'e quinga žan' catə'an chso'eni'e che lni pascon', na' babžin or par so'omba'ane' ža dezcanzən'.

⁵⁵ Na' no'ol ca' za'ac len Jeso'osən' Galilean' jəsə'ənaogüe' Jwsen' par besə'əle'ine' ba che Jeso'osən' na' can' gwxoə cuerp che'enə'. ⁵⁶ Nach besə'əaque' na' jəsyə'əyənšaogüe'e to de'en chla' zix de'en none' len mirra na' aloes. Na' ža dezcanzən' gwso'one' dezcanz segon can' na' lein'.

24

Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

¹ Na' bal dmi gw no'olə ca' ja'aque' cho'a bloj ban' de'e yoblə na' gwso'oxe'e de'e ca' bagwso'onšaogüe'e de'e chla' zix. ² Na' catə' besə'əžine'enə' besə'əle'ine' bitoch bi yejən' da' cho'a ban'. ³ Na' gwso'e lo'o blojən' na' bito besyə'əželene' cuerp che Xancho Jeso'osən'. ⁴ Lao chsa'aque'ne' tolə che de'e quinga, besə'əle'ine' chopə beṇə' zjəzecha cuitga'aque'enə' na' zjənyaze' lachə' de'e chactitchgua. ⁵⁻⁶ Na' no'ol ca' besə'əžebe' na' besə'əchequə' yichjga'aque'enə' besə'əgüie' lao yolə. Nach gwse' beṇə' ca' no'ol ca': —¿Bixchen' cheyilje Jeso'osən' nga gan' bgaše'e? Notoch no nla' nga. Babebane' ladjo beṇə' guat ca' na' mbancze'. Ležjsa'alažə' can' gwne' catə' nezole Galilean'. ⁷ Gwne' de que

le' naque' ben' bselə' Diozən' golje' beṇach na' cheyalə' gaque' lao na' beṇə' mal ca' na' so'ote' le' yoso'ode'ene' le'e yag corozən', na' yeyon ža yebane' ladjo beṇə' guat ca'.

⁸ Na' no'ol ca' jəsyə'ezalaže'e de que gwne' ca'. ⁹ Na' besyə'əsa'aque' cho'a ban' na' jəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' šnej na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' nitə' txen len lega'aque' yoguə' de'e ca'. ¹⁰ Na' beṇə' ca' jəsyə'ədixjue'ine' apostol ca' zjənaque' beṇə' quinga: Maria beṇə' Magdala, na' Xguan, na' Maria xna' Jacob, na' len yebalə no'olə. ¹¹ Na' apostol ca' bito gwse'ejle'e che no'ol ca', gwsa'aque' con chesə'ənaze'enə'.

¹² Pero na' Bedən' le'e gwzechadote' na' gwsa'adoe' bžine' cho'a ban' na' bcheque'e na' ble'ine' lachə' ca' zjəchi'in lao yon', na' beze'e bebanchgüeine' che de'e ca' ble'ine'.

Blo'elao Jeso'osən' chopə disipl che' ca' lao zja'aque' Emaus

¹³ Na' leczə ža dmigw na'anə' chopə disiplən' ja'aque' yež de'e nzi' Emaus, do šnej kilometros zitə' par Jerosalennə'. ¹⁴ Na' bosə'ošile' entr lega'aque' che yoguə' de'e ca' bagoquən'. ¹⁵ Na' nechso'one' xbab na' nechso'ete' dižə' che de'e ca' cata' Jeso'osən' bgüigue'e len lega'aque' na' gwza'alene' lega'aque' txen. ¹⁶ Pero bito gwsa'acbe'ine' noxan' zdalen lega'aque'. ¹⁷ Nach gože' lega'aque': —¿Bi dižə'ən cho'ele entr le'e lao ngo'ole nezən'? ¿Bixchen' za'acchgualē trist?

¹⁸ Na' toe' ben' le' Cleofas boži'e xtiže'en gože'ene': —¿Nacxa chactguan' bagwza'o Jerosalennə' na' cuiṇə' gacbe'ido' de'e ca' ze'e goc lao syodan'? ¿Ede'en naco' beṇə' zitə' ža?

¹⁹ Na' gože' lega'aque': —¿Bi goquən' nale ca'?

Nach gwse'ene': —De'en goc che Jeso'os beṇə' Nasaret. Goque' profet, na' Diozən' len beṇachən' besyə'əbeine' le' can' blo'e yelə' guac che'enə' na' can' be'e dižə'ənə'. ²⁰ Pero na' bəxoz əblao cheto' ca' len beṇə' gwnabia' cheto' ca' gwso'one'ene' lao na' beṇə' ca' na' gosə'əchoglaogüe'en che' de que cheyalə' gate', na' bosə'ode'ene' le'e yag corozən'. ²¹ Bachac šonə ža na'a goc de'e quinga. Na' len neto' gwzoto' lez de que Dioz nan' bsele'ene' par yebeje' nasyon cheto'onə' xni'a beṇə' zitə'. ²² Na' no'ol ca' zjənaquə txen len neto' bale' gwso'e dižə' de'en chebaneto'. Ja'aque' cho'a ban' be'i, ²³ na' bito besyə'əželene' cuerp che'enə'. Catə' besyə'əla'aque' gosə'əne' de que besə'əle'idaogüe'ene' angl ca' beṇə' gwse'e lega'aque' de que babebane' ladjo beṇə' guat ca'. ²⁴ Na' leczə to chopə beṇə' byo beṇə' ca' zjənaquə txen len neto' ja'aque' cho'a ban' na' besə'əle'ine' cayaṇə'ən gosə'əna no'ol ca' naquə, pero bito besə'əle'ine' Jeso'osən'.

²⁵ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —¿Prob le'e! Cui chejni'ile na' cui chejle'ele yoguə' de'en bosə'ozoj profet ca'. ²⁶ Benən byen Crist ben' gwlej Diozən' par gaqualene' beṇachən' gwxaquə'əzi'e yoguə' de'e quinga bagoc, pero na' de'e yoblə yezi'e yelə' chnabia' che'enə' len yelə' bala'an che'enə'.

²⁷ Na' be'e dižə' len lega'aque' gwzolaoteque' len de'en bzoj de'e Moizezən' na' len de'en bosə'ozoj profet ca' yelə', nach bsd blo'ine' lega'aque' yoguə' de'en nyoj che'enə' le'e Xtižə' Diozən'.

²⁸ Na' besə'əžine' galə'əzə yežən' gan' zja'aque'. Na' Jeso'osən' bene' ca' šejəche' delant.

²⁹ Pero beṇə' ca' gwso'one' byen yega'anə' len lega'aque', gwse'ene': —Yega'anczo' len neto' chedə' bachexjw že'enə' na' bagwde or par šejəcho'.

Na' gwyo'e par yega'anlene' lega'aque'. ³⁰ Na' lao zjəchi'e cho'a mesən' txen, Jeso'osən' gwxi'e yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən', na' bzojje'en na' bnežjue'en lega'aque'. ³¹ Cana'ach besyə'əyache'ine' de que le'enə', na' lao ne'e nite'e ca' benitlaogüe'. ³² Nach gwse'e ljuežjga'aque': —Lechgualē bebei la'ažda'ochon' catə' be'elene' chio'o dižə' tnezən' na' cuaselə' bsd blo'ine' chio'o can' nyojən che' le'e Xtižə' Diozən'.

³³ Na' lao or na'atezə le'e besyə'əsa'acte' jəya'aque' Jerosalennə', na' besyə'əžine' gan' zjəndopə zjənžag apostol ca' šnej len beṇə' ca' yelə'. ³⁴ Na' beṇə' šnej ca' gwse'e beṇə' ca' ze'e besyə'əžin: —De'e liczə babeban Xanchon'. Bablo'elaogüe' Simonṇə'.

³⁵ Nach benə' ca' chopə gwse'e lega'aque' de'en goquə lao zjəngü'e nezən', na' gwse'e lega'aque' de que besyə'əyache'ine' de que le'enə' lao bzoxxje' yetxtılən' par sa'ogü'e'en.

Jeso'osən' blo'elaogüe' disipl che' ca'

³⁶ Na' ca ne'e chso'ete' dižə' catə'əczla gwzecha Jeso'osən' gwcholga'aque'enə' nach gože' lega'aque': —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

³⁷ Pero na' lechguale besə'əžebe' na' besyə'əbanene' chedə' gwsa'aque'ne' de que chesə'əle'ida'ogü'e'ene' de'e benə' guat na'anə'. ³⁸ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Bixchen' chaquale tolə? na' ¿bixchen' chonle xbabən' ca' lo'o yichjla'ažda'olen'? ³⁹ Le'e ggüiašc ni'a na'a quinga par nič ənezele de que nada'anə'. Le'e can nada' par nič ənezele. Žalə' naca' benə' guat bito naquə žit belə' chia' ca de'e nga chle'ile nga.

⁴⁰ Nach lao gwne' ca', blo'ine' lega'aque' ni'a ne'e ca'. ⁴¹ Na' ca naquə bitonə' se'ejle'e tant chesyə'əbanene' na' tant chesyə'əbeine', Jeso'osən' gože' lega'aque': —¿Ede latə' de'e gaogua'?

⁴² Nach bosə'ənežjue'ene' latə' bel ya'a gaogüe', nach bosə'ənežjue'ene' to pedas chixə' bia ser de'en yožə ši'imb. ⁴³ Gwxi'en na' gwdaogüe'en laoga'aquen'. ⁴⁴ Nach gože' lega'aque': —Bagwni'a le'e catə'an nezolena' le'e de que cheyalə' gaquə yoguə'əlo' de'e ca' zjənyoj chia' le'e lei de'en bzoj de'e Moisezən', na' le'e libr de'en bosə'ozoj de'e profet ca', na' leczə ca' le'e libr gan' žia Salmos ca'. Na' de'e ca' zjənyoj chia' bač goquən na'a.

⁴⁵ Nach ben Jeso'osən' par nič gwse'ejni'ine' de'e ca' zjənyojən che' le'e Xtižə' Diozən'. ⁴⁶ Na' gože' lega'aque': —Benən byen goc can' nyojən de que nada' gata' na' yebana' ladjo benə' guat ca' yeyon ža, nadan' naca' ben' gwlej Diozən' par gaqualena' benəčən'. ⁴⁷ Na' le'e cheyalə' güe'ele xtiža'anə' len benə' ža' yoguə' nasyon, na' solaotecle güe'elen Jerosalennə'. Güe'ele xtiža'anə' de que cheyalə' yesyə'ədinje benəčən' xtolə'əga'aque'enə' par nič Diozən' yezi'ixene' chega'aque'. ⁴⁸ Na' le'e nacle testigw na' güe'ele dižə' che de'e quinga bable'ile de'en bagoc chia'. ⁴⁹ Na' leczə əselə'a Spirit che Xa' Diozən' yedəson len le'e can' bene' lyebe. Na' le'e yega'anə' lao' syoda nga xte catə' Xa' Diozən' gone' le'e yelə' guac de'en za' yoban'.

Beyep Jeso'osən' yoban'

⁵⁰ Na' Jeso'osən' gwche'e lega'aque' ja'aque' gan' nzi' Betania, na' gwliš ne'e ca' gwñabene' Diozən' gone' par nič nite'e mbalaz. ⁵¹ Na' goquən' beyož gwñabe'en, Diozən' bezi' beque'ene' yobanə'. ⁵² Na' disipl ca' besyə'əga'ane' gwso'elaogüe'e Jeso'osən' yešlož dao' na' jəya'aque' Jerosalennə' chesyə'əbeine' xte juisy. ⁵³ Nach gwnitə'ətežə gwnite'e lo'o yo'odao' əblaonə' chso'elaogüe'e Diozən'.

De'e na'azən' chzoja' na'a.

Dižə' Güen Dižə' Cobə De'en Bzoj San Juannə'

Ben' naquə Xtižə' Diozən' golje' goque' beṇəch

¹ Catə' gwxe yežlyonə' bazoczə ben' naquə Dižə'anə'. Zoe' len Diozən' na' ben' naquə Dižə'anə' lecə naque' Dioz. ² Dezd nechte zoe' len Diozən'. ³ Na' Diozən' bene' par nič ben' naquə Dižə'an bene' yoguə'əloḷ beṇəch, angl, bia chsa'aš, na' yeziquə'əchlə de'e zjəde. Bitobi bi de de'e gwxe de'e gwzil de'e cui ben le'. ⁴ Le' nse'e yelə' mban zejlicane. Na' beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicane, yo'o be'eni' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ⁵ Na' ben' naquə Dižə'anə' nse'e be'eni' par yichjla'aždao' beṇəchən'. Na' la'anə'əczə chacchgua de'e malən' yežlyo nga gan' ble'enə', de'e malən' bito chgapə'an be'eni' che'enə'.

⁶ Diozən' bsele'e to beṇə' le' Juan. ⁷ Bide' bedəye'e dižə' che ben' nsa' be'eni'inə' par nič yoguə'əloḷ beṇəchən' gwaquə so'onlilaže'e ben' nsa' be'eni'inə' catə' se'enene' xtižə' Juannə'. ⁸ Caguə Juan na'anə' nse'e be'eni'inə', sino bide' bedəye'e dižə' che ben' nsa' be'eni' par beṇəchən'. ⁹ Babžin ža bla' be'eni' che Diozən' yežlyo nga par š'on lo'o yichjla'aždao' beṇəchən', na' chse'eni'in len notə'əteze'.

¹⁰ Ben' naquə Dižə'anə' gwzoe' yežlyon'. Na' la'anə'əczə len' bene' yežlyon', beṇə' ca' ža' yežlyon' bito gwsa'acbe'ine' non' naque'. ¹¹ Golje' entr neto' naquəto' beṇə' nasyon che'enə', na' casi yoguə' neto' naquəto' beṇə' nasyon che' bito gwyejle'eto' che'. ¹² Con beṇə' chse'ejle'e che', beṇə' chso'onlilaže'ene', chone' par nič zjənaque' xi'in Dioz. ¹³ Zjənaque' xi'ine' caguə por ni che gwsa'alje' zjənaque' beṇə' belə' chen, na' caguə por ni che de'en gwzelažə' beṇə' byon' na' no'olə, na' caguə por ni che gone'e beṇə' byon' so xi'ine'. Dioz nan' bene' xi'ine' lega'aque'.

¹⁴ Na' ben' naquə Dižə'anə' golje' goque' beṇəch na' gwzoe' len neto'. Ble'ito'one' na' goche'ito' de que naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e la' len' naque' Xi'in tlišə' Xacho Diozən'. Lechgualə nži'ilaže'e beṇəchən' na' chzejni'ine' beṇəchən' yoguə'əloḷ dižə' li che Diozən'. ¹⁵ Juannə' bzejni'ine' che' gwne': —Che be'ena'anə' babi'a dižə' gwnia' de que ben' ze'e əchoj zaquə'əche' ca nada', chedə' bazoczə le'enə' antslə ze'e soa' nada'.

¹⁶ Na' Xi'in Diozən' laogüe de'en lechgualə nži'ilaže'e chio'o, zotezə zoe' chaclenchgüe' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'. ¹⁷ De'e Moizezən' bzejni'ine' de'e xaxtao' neto' beṇə' Izrael lei che Diozən', na' Jesocristən' bedəlo'e de que nži'ilažə' Diozən' chio'o beṇəch na' chzejni'ine' chio'o yoguə'əloḷ dižə' li che Diozən'. ¹⁸ Ni to cui nonə' le'i Diozən'. Xi'ine' tlišə'anə' ben' chaquene' chei babzejni'iczene' beṇəchən' can' naquə yichjla'aždao' Diozən'.

Juan ben' bchoa beṇə' nis be'e dižə' che Jeso'osən'

¹⁹ Beṇə' blao che nasyon Izrael cheto'on ža' Jerosalennə' bososele'e balə bxož lao ben' le Juan len yebalə beṇə' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebi beṇə' zjəyo'o lao na'aga'aque' so'one' mendad lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael. Bososele'e beṇə' ca' lao Juannə' par nič gosə'ənezene' non' naque'. ²⁰ Na' gože' lega'aque' clar: —Caguə nadan' Cristən' ben' naquən əselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon che chio'o beṇə' Izraelən'.

²¹ Na' gwse'ene': —¿Noxa le' ža? ¿əšə len' Liazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'?

Na' gože' lega'aque': —Caguə nada'anə'.

Nach gosə'əze'ene': —¿Ešə len' ben' naquən yidə par güe'elene' neto' xtižə' Diozən'?

Na' boži'en gwne': —Bitoczə.

²² Nach gwse'ene': —¿Noxacə le'? nič žjəyeyežto' beṇə' ca' bososele'ə neto'. ¿Bi natgo' che cuino'?

²³ Nach gože' lega'aque': —Nada' naca' ben' chne zižjo latjə dašən', ənia': “Le'eyoša' yichjla'ažda'olen' par nič əgwzenagle che Xanchon' catə'an yide'enə'”, can' gwna de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

²⁴ Na' beṇə' ca' ja'ac lao Juannə' boso'oselə' beṇə' fariseo ca' lega'aque'. ²⁵ Na' gwse'ene': —¿Bixchen' chcho' beṇə' nis šə cui naco' Cristən', na' šə cui naco' Liazən' na' šə ni ben' naquən yidə par güe'elene' neto' xtižə' Diozən'?

²⁶ Na' Juannə' boži'e xtižə'əga'aque'enə' gože': —Nada' chchoa' beṇə' nis, pero na' entr le'e zo to beṇə' cui nombi'ale. ²⁷ Be'enə' ze'e əchoje' na' zaquə'əche' ca nada' na' bito zaca'a par gaca' xmose'.

²⁸ Yoguə' de'e quinga goquən yež de'en nzi' Betabara. Na' yežən' chi'in yešla'alə yao Jordannə' gan' chchoa' Juannə' beṇə' nis.

Jeso'osən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'

²⁹ Beteyo ble'i Juannə' za' Jeso'osən' gan' zoe'enə' na' gože' neto' ža'ato'onə': —Le'e güiašč nga za' ben' bselə' Diozən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' bia ca' chotcho par chnitlao xtolə'əchon'. Le'enə' yeque'e xtolə' beṇə'chən' con beṇə' so'onlilažə' le'. ³⁰ Che bengan' bi'a dižə' catə'an gwnia' de que ben' ze'e əchoj zaquə'əche' ca nada', chedə' bazoczə le'enə' antslə ze'e soa' nada'. ³¹ Bito gocbe'ida' nada' cate non' naque'. Pero na'a za'a chcho'a beṇə' nis par ničh yeziquə'əchlə beṇə' Izrael sa'acbe'ine' non' naque'.

³² Na' Juannə' be'eche' dižə' che Jeso'osən' gwne': —Spirit che Diozən' de'en zo yoban' len Diozən' ble'ida' betjən ca to ngolbexə na' bžinən gwzon len Jeso'osən'. ³³ Bito gocbe'ida' nada' non' naque' žalə' que Diozən' ben' bselə' nada' par chchoa' beṇə' nis gwne' nada': “Le'ido' yetj Spirit chia'anə' gan' zo ben' gon ca so Spirit chia'anə' lo'o yičjla'ažda'olen' na' nabi'an le'e. Na' catə' əžin Spirit chia'anə' gan' zo be'enə', son len le'.”

³⁴ Nada' bable'ida' goc can' gwne'enə' na' cho'a dižə' de que bengan' Xi'in Diozən'.

Beṇə' ca' gosə'anaogüe' Jeso'osən' de'e neche

³⁵ Ža beteyo zecha Juannə' len chopə neto' disipl che'. ³⁶ Na' ble'ine' gwde Jeso'osən', na' gože' neto': —Le'e ggüiašč na' zda ben' bselə' Diozən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' bia ca' chotcho par chnitlao xtolə'əchon'.

³⁷ Na' chopte neto' gože' ca' jenaoto' Jeso'osən'. ³⁸ Na' beyechj Jeso'osən' na' ble'ine' banaoto'one'. Na' gože' neto': —¿Bixchen' naole nada'?

Na' gožto'one': —Maestr, ¿ga zo'?

³⁹ Nach gože' neto': —Le'e šo'o na' le'ile.

Na' gwyejento'one' na' ble'ito' gan' zoe'enə', na' bega'anlento'one' do yeto chop or, chedə' ca orən' banaquə ca do cheda tap.

⁴⁰ Nada' lena' Ndres beṇə' bišə' Simon Bedən' beneto' dižə' de'en be' Juannə' na' gwnaoto' Jeso'osən'. ⁴¹ Na' Ndresən' antslə ze'e gone' bichlə jəyeni'e Simon biše'enə' na' gože'ene': —Babežaglaoto' Mesiasən'—, zeje dižə' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon Izrael cheton'.

⁴² Nach Ndresən' gwche'e Simon biše'enə' gan' zo Jeso'osən'. Na' lao chgüia Jeso'osən' le' gože'ene': —Len' Simon xi'in Jonas. Pero yesə'əsi' beṇə' le' Sefas—, zeje dižə' Bed.

Jeso'osən' gwleje' Lipən' na' Natanaelən' par əžja'aclene' le'

⁴³ Beteyo Jeso'osən' gwchoglaogüe'en yeyeje' Galilean', na' bežague' Lipən' na' gože'ene': —Yo'o len nada'.

⁴⁴ Lipən' naque' beṇə' Betsaida, laž Ndresən' na' laž Bedən'. ⁴⁵ Nach Lipən' bežague' Natanaelən' na' gože'ene': —Babežaglaoto' ben' bzoj Moizezən' xtiže'e le'e libr ca' gan' lecze bzoje' lein', na' che lecze'en boso'ozoj beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'. Len' Jeso'osən' beṇə' Nasaret, xi'in Jwsen'.

⁴⁶ Na' gož Natanaelən' le': —¿Bat benecho Nasaret na' əchoj beṇə' güen?

Na' gož Lipən' le': —Yo'o ničh ənezdə'.

⁴⁷ Na' catə' Jeso'osən' ble'ine' bachžin Natanaelən' baozə, gwne' che': —Na' za' to beṇə' Izrael gwlaž checho ben' naquə beṇə' güen, na' ni latə'əzə cui naque' beṇə' goxoayag.

⁴⁸ Na' gož Natanaelən' le': —¿Nac chac nombi'o nada'?

Na' Jeso'osən' gože'ene': —Antslə ze'e əne' Lipən' le', catə'an zecha'o xan yag yixgüionə', ble'ida' le'.

⁴⁹ Nach Natanaelən' gože'ene': —Maestr, len' naco' Xi'in Dioz. Len' naco' Rei ben' chbezəto' yedəḡabia' neto' beḡə' Izrael.

⁵⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —¿Epor ni che de'en gwnia' de que ble'ida' le' xan yag yixgüion' chejli'o de que Diozən' gwleje' nada' par gaquəlena' nasyon chechon' ža? De'e zaquə'əche ca de'e nga ze'e za'ac.

⁵¹ Nach Jeso'osən' goze'e neto': —De'e li əchnia' le'e, le'ixejele yoban' gan' zo Diozən' na' angl che' ca' əse'ep se'etje' yežlyo nga gan' zoa', la' Dioz nan' bsele'e nada' golja' beḡach.

2

Gotə' to yelə' gošagna' yež de'en nzi' Cana

¹ Gwde šonə ža nach gotə' to yelə' gošagna' yež de'enə' nzi' Cana distrit che Galilea, na' gwyej xna' Jeso'osən'. ² Na' leczə gwsa'axe' Jeso'osən' len neto' disipl che' nič gwyejto' gan' chac yelə' gošagna'anə'. ³ Na' caguə goque binon' par əse'ej yoguə' beḡə' ca' ža'anə'. Nach xna' Jeso'osən' gože'ene': —Bito bi bino dech chega'aque'.

⁴ Na' gož Jeso'osən' le': —Nagüe, ¿bixchen' chi'o nada' ca'? Ze'e əžin or gaquəlena' beḡə' quinga.

⁵ Na' xne'enə' gože' beḡə' ca' chso'on mendadən': —Le'e gon bitə'ətezə de'e əne'.

⁶ Na' nitə' xop yej ga chož nis. Yej ca' zjənac ca' choso'očin beḡə' Izrael gwlaž cheto' ca' par chsa'a chəsə'əyib cuinga'aque' segon can' na lei cheto'onə'. Na' to to yej ca' chožən do xon' che'e o do ši che'e nisən'. ⁷ Na' gož Jeso'osən' beḡə' güen mendad ca': —Le'e yosša' yej ca' nisən'.

Na' gosə'əgue'en xte ca gosə'əža'an. ⁸ Nach goze'e lega'aque': —Le'e gašə' latə'an ḡa'a, na' le'e žjənežjon' be'en chgüe'ej chguaon'.

Nach gwsa'aše'en jəsə'ənežjue'en be'en chgüe'ej chguaon'. ⁹ Na' bnix be'en nisən' banaquən bino, pero bito gwnezene' ga gwza'annə', con beḡə' ca' gwsa'ašə' len na' zjəneze. Nach goxe' ben' chšagna'anə' ¹⁰ na' gože'ene': —Yoguə' beḡə' chdie' zgua'atec bino šao', na' catə' beḡə' ca' ža'anə' bazjəne'eje' zilən', nach cho'e lega'aque' de'e corrient. Pero na' le' bzago'o bino šao' nga xte ḡa'ach.

¹¹ De'e nga ben Jeso'osən' Cana distrit che Galilean' goquən miłagr nech de'en bene' par blo'e de que nse'e yelə' guac che Diozən'. Na' neto' disipl che' benlilažə'əto'one'.

¹² Gwde na' gwyejto' Capernaum len le' na' len xne'enə' na' beḡə' biše'e ca'. Na' jəsoto' na' to chopə šonə ža.

Jeso'osən' bebeje' beḡə' ca' chso'on ya'a chyo'o yo'odao' əblaonə'

¹³ Na' bazon galə' lni pascw che neto' beḡə' Izrael catə'an gwyejto' len Jeso'osən' Jerosalennə'. ¹⁴ Catə' bžinto' chyo'o yo'odao' əblao che neto' beḡə' Izrael na' ža' beḡə' chəsyə'əyotə' go'on na' xilə' na' ngolbexə, na' len beḡə' ca' zjəchi' choso'oše'e mech. ¹⁵ Nach Jeso'osən' bene' to sot de do na' bebeje' yoguə'əlol beḡə' ca' ža' chyo'o che yo'odao' əblaonə' len xilə' ca', len go'on ca'. Na' beslase' xmech beḡə' goša' mech ca', na' gwlo'on'i'ane'e mes chega'aque' ca'. ¹⁶ Na' gože' beḡə' ca' chso'otə' ngolbexən': —Le'e yebej yoguə'əlol bia quinga nga. Cui gonle ya'a nga liž Xa'anə'.

¹⁷ Nach jəyeza'alažə' neto' disipl che' can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: “De'e tant chi' yichja' che ližo'onə' xte cheyožlaža'a.”

¹⁸ Na' beḡə' ca' zjənaquə beḡə' blao che nasyon Izrael cheto'on ža'anə' gwse'ene': —¿Bi yelə' guac əgwlo'ido' neto'onə' par nič ənezeto' šə napo' yelə' gwnabia' par bebejo' beḡə' ca'?

¹⁹ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Le'e yochinj yo'odao' nga na' šonə žazə yeyona'an.

²⁰ Nach beṇə' blao ca' gwse'ene': —Xoṗeyon iz gwso'one' yo'odao' nga, ¿əna' le' yeyono'on šoṇə žazə?

²¹ Pero Jeso'osən' gwne' ca' che cuerp che'enə', chsa'aquə'əlebene'en ca yo'oda'onə'.
²² Nach catə' bžin ža bebane' ladjo beṇə' guat ca', neto' disipl che' jəyeza'alažə'əto' can' gwne'enə'. Na' gwyejle'eto' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən de que Jeso'osən' yebane' ladjo beṇə' guat ca', na' leczə gwyejle'eto' de'en gože' neto'.

Jeso'osən' nezene' bin' yo'o lo'o yichjla'aždao' beṇəchən'

²³ Žlac gwzo Jeso'osən' Jerosalennə' lao lni pascon', beṇə' zan gwso'onlilaže'ene' catə' besə'əle'ine' miṗagr ca' de'en bene'. ²⁴ Pero na' Jeso'osən' bito ben cuine' lao na' beṇə' ca' chedə' baṇeze nle'ine' yichjla'aždao' beṇəchən'. ²⁵ Na' bito byažjene' no əgwzejni'i le' can' naquə yichjla'aždao' beṇəchən' chedə' le' nezene' bin' yo'o lo'o yichjla'aždao' to toe'.

3

Jeso'osən' na' ben' le Nicodemo

¹ Na' zo to beṇə' fariseo ben' le' Nicodemo. Na' naque' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton'. ² Nicodemon' gwyeje' lao Jeso'osən' še'elə na' gože'ene': —Maestr, nezeto' de que Diozən' bsele'e le' par chzejni'ido' neto', chedə' la' notono no chac gon ca naquə miṗagr ca' chono' šə cui zo Diozən' len le'.

³ Na' gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le' šə non' cui galjə yeto bito gaquə soe' ca nābia' Diozən' le'.

⁴ Nach gož Nicodemon' le': —¿Nacxa gon to beṇə' galje' šə banaque' beṇə' golə? ¿Eguaquəch yeyo'e lo'o le'e xne'e na' galje' yeto?

⁵ Nach gož Jeso'osən' le': —De'e li əchnia' le', šə non' cui galjə len nis na' len Spirit che Diozən', bito gaquə soe' ca nābia' Diozən' le'. ⁶ Beṇə' zjənaque' belə' chen chəsə'əzan chəsə'əbeque' xi'inga'aque' leczə bi'i belə' chen. Beṇə' ca' chon Spirit che Diozən' par nič chsa'alje', Spiritən' chnežjon lega'aque' yelə' mban zejlicane. ⁷ Bito yebando' can' gwnia' le' de que chonən byen galjə yoguə'əle yeto. ⁸ Ca naquə be'enə' de'en chechj, gatə'ətezə chene'en chechjən, na' chendo' cholən, na' nic nezdo' gaxa za'annə' na' nic nezdo' gaxa šejənnə'. Can' naquən che yoguə'əlol beṇə' chon Spirit che Diozən' par nič chsa'alje'.

⁹ Nach Nicodemon' gože'ene': —¿Nacxa chactguan' par chac can' na'onə'?

¹⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Le' naco' beṇə' blao entr beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i beṇə' Izrael gwlaž checho ca' xtižə' Diozən', ¿əna' cui chejni'ido' de'e ngan'? ¹¹ De'e li əchnia' le', de'e nezeto'onə' chyixjue'eto' na' de'e bable'ito'onə' cho'eto' dižə' chei, na' cui chzenagle. ¹² De'en chac yežlyo ngan' bagwnia' le'e na' cui chejle'ele. ¿Nacxa gaquən' šejle'ele šə nia' le'e de'en chac yoban'?

¹³ Ni to beṇə' cui zo yežlyo nga beṇə' babeyep yoban' par nezene' can' chac yoban'. Pero ca naca' nada' ža, gwzoa' yoban' len Diozən' na' bsele'e nada' yežlyo nga par golja' beṇəch, na' zotezə zoa' len Diozən' ben' zo yoban'. De'e na'anə' nezda' can' chac yoban'. ¹⁴ Na' can' gwłis de'e Moisezən' bel de bronsən' to le'e yag latjə dašən', can' cheyalə' yesə'əlise' nada' to le'e yag, nadan' bselə' Diozən' golja' b'eṇəch. ¹⁵ Na' gaquə chia' ca' par nič notə'ətezə beṇə' gonlilažə' nada' bito cuiayi'e, sino gatə' yelə' mban zejlican che'.

Chaque Diozən' che beṇəchən'

¹⁶ Lechgualē chaque Diozən' che chio'o beṇəch na' beṇ Xi'ine' tlišə'ənə' par nič na' notə'ətezcho chonlilažə'əchone' bito cuiayi'icho mas de yelə' mban zejlicane checho. ¹⁷ Diozən' bsele'e Xi'inen' yežlyo nga caguə par nič əchoglaogüe'en che chio'o beṇəch de que napcho dolə', sino par nič gone' ca cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹⁸ Chio'o chonlilažə'əcho Xi'in Diozən' bačh nchoglaon checho de que bito bi dolə' napcho, pero beṇə' cui chso'onlilažə' le' nchoglaon chega'aque' de que zjənapə' dolə' chedə'

bito chso'onlilaže'e Xi'in tlišə' Diozən'. ¹⁹ Can' chac, beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le' ban-choglaon čhega'aque' de que zjənapə' dolə', por ni čhe de'en babidə Xi'in Diozən' yežlyon' nse'e be'eni' par yichjla'aždao' beṇəčən', na' chəsyə'əbeichene' de'e žčholən' cle ca be'eni' čhe'enə' čhedə' chso'one' de'e malən'. ²⁰ Beṇə' ca' chso'on de'e malən' chəsə'əgue'ine' be'eni' čhe'enə', na' bito chse'enene' əgwse'eni'in lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', čhedə' bito chse'enene' la'alaon de que de'e malən' chso'one'. ²¹ Caguə ca' chio'o chzenagcho čhe dižə' li čhe Diozən' par choncho can' cheyałə' goncho. Chio'o cho'echo latjə' chse'eni'in lo'o yichjla'ažda'ochon' čhedə' chene'echo goncho ca sa'acbe'i beṇə' de que Diozən' chaclene' chio'o len bi de'en chonchon'.

Juan ben' bchoa beṇə' nis be'e dižə' čhe Jeso'osən' de'e yoblə

²² Gwde na' neto' disipl gwyejto' len Jeso'osən' yež dao' ca' zjəchi' gan' mbane Jodean'. Na' žlac bega'antə'onə' Jeso'osən' bene' par nič neto' bchoato' beṇə' nis. ²³ Na' Juannə' leczə chchoe' beṇə' nis yež de'en nzi' Enon de'en chi' galə'əzə yež Salim, gan' dechgua nis. Na' ja'ac beṇə' na' gosə'əchoe' nisən'. ²⁴ Cana' bitonə' gatə' Juannə' ližyan'.

²⁵ Na' gotə' to bžəš entr disipl čhe Juannə' na' entr yeto čhopə beṇə' Izrael gwlaž čheto' ca' čhe de'en chəsə'əchoe' beṇə' nis. ²⁶ Na' disipl čhe Juannə' ja'aque' laogüe'enə' na' gwse'ene': —Maestr, ben' gwzo len le' yešla'alə yao Jordannə', ben' cho'o xtiže'e, le' bachchoe' beṇə' nisən' na' yoguə'əzə beṇə' čja'ac ga'an zoe'enə'.

²⁷ Nach Juannə' gože' lega'aque': —Notono no əye'elao' šə cui gon Diozən' par nič so'elao' beṇə' le'. ²⁸ Le'e nezele can' bagwnia' de que bito naca' nada' Cristən' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' nasyon čhechon'. Nada' naca' ben' bselə' Diozən' par cho'a xtižə' Cristən' nič nitə' beṇə' probnid par yoso'ozenague' čhe' catə'an yide'enə'. ²⁹ Catə' chəsə'əšagna' beṇə', beṇə' byo ben' chšagna' le'enə' chzi'e no'olən'. Na' beṇə' migw čhe ben' chšagna'anə', zeche' cuite'enə' chebeichgüeine' chenene' chšil ben' chšagna'anə'. Ca'aczən' chac len nada' ža, lechgualə chebeida' de'en chso'elao' beṇə' Cristən'. ³⁰ La' le'enə' cheyałə' šejəchlə gaque' beṇə' bla; pero ca naquə nada', šejəchlə te čhia'.

Ben' za' gan' zo Diozən'

³¹ Ca naquə ben' za' gan' zo Diozən', le' naque' blaoch ca notə'ətezəchlə beṇə'. Na' ca naquə notə'ətezəchlə beṇə' ža' yežlyo nga, be'en čhe yežlyo nga zjənaque' na' xtižə' yežlyo ngan' chso'e. Pero na' ben' za' gan' zo Diozən', le' naque' beṇə' blaoch ca notə'ətezəchlə beṇə'. ³² Le' cho'e dižə' čhe de'en bable'ine' gan' zo Diozən' na' čhe de'en babenene' na', na' notono no chzenag xtiže'enə'. ³³ Na' šə non' choso'ozenag xtižə' ben' za' gan' zo Diozən' choso'olo'e de que zjənezene' Diozən' cho'e dižə' li. ³⁴ Na' Xi'in Diozən' ben' bsele'enə' cho'e xtižə' Diozən' čhedə' Diozən' chone' par nič zotezə zo Spirit čhe'enə' len le' dote tyemp. ³⁵ Diozən' chaquene' čhe Xi'ine'enə' na' babene' ca chejni'ine' yoguə'əloł par nič le' əgwzejni'ine' beṇəčən'. ³⁶ Na' chio'o chonlilažə'əcho Xi'in Diozən' de yelə' mban zejlicane čhecho. Na' beṇə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chso'onlilaže'ene', bito gatə' yelə' mban zejlicane čhega'aque' sino yesə'əzi'e castigw zejlicane.

4

Jeso'osən' be'e dižə' len to no'olə Samaria

¹ Na' beṇə' fariseo ca' gwsa'acbe'ine' de que beṇə' zanch jəsə'ənaogüe' Jeso'osən' cle ca Juannə' na' de que beṇə' zanch chchoe' nis cle ca Juannə'. ² Pero caguə cuin Jeso'osən' bchoe' lega'aque' nis sino neto' disipl čhe' bcho'ato' beṇə' nis. ³ Na' ca naquən' gwneze Jeso'osən' can' bagwsa'acbe'i beṇə' fariseo ca' de que beṇə' zan zjəsə'ənao le' nach beza'ato' distrit čhe Jodean' na' beyejto' distrit čhe Galilean'.

⁴ Par bežinto' Galilean' bedeto' distrit čhe Samaria na'alə. ⁵ Ca' goquən' bežinto' to yež de'e nzi' Sicar distrit čhe Samaritan'. Naquə yežən' galə'əzə len yežlyon' de'en bnežjw de'e Jacobən' de'e xi'ine' Jwsen'.

6-8 Na' žia to pos na' de'e nzi' "Pos che de'e Jacoban". Jeso'osan' bach chjxaque'ene' ngü'e nezän' na' gwchi'e cho'a posän'. Bach naquä ca do gobiž. Na' neto' gwyejto' lao' yežän' par si'ito' de'e gaoto'. Na' bžin to no'olä Samarian' par güe'e nis, na' Jeso'osan' gože'ene': —Doa' latä' nis ye'eja'.

9 Na' no'olä Samarian' gože'ene': —¿Nactecxan' le' naco' beṇä' Izrael chṇabdo' nada' nis ye'ejo'? len no'olä Samaria nada'—. (Ca naquä beṇä' Izrael gwlaž cheto' ca' bito chäsä'ṇe' beṇä' Samaria ca'.)

10 Na' Jeso'osan' gože'ene': —Žalä' nezdä' de'en chene'e Diozän' goṇe' le' na' žalä' chache'ido' non' naca' nada' chapa'a le': "Doa' latä' nis ye'eja'", le' ṇabdo'on nada' na' nada' gona' le' nis de'e choṇ yelä' mban zejlicane.

11 Na' no'olan' gože'ene': —Señor, caguä noxo'o bi gašä'ädo'onṇä' na' pos nga naquän zitjw. ¿Gaxa si'o nis de'en choṇ yelä' mban zejlicane de'en nao' ca'? 12 ¿Echacdo' de que zaquä'ächo' le' ca de'e xaxta'ocho Jacoban' ben' bocua'an len neto' pos nga ga güe'eje' na' xi'ine' ca' na' bia yixä' che' ca'?

13 Na' gož Jeso'osan' le': —Notä'ätezä beṇä' ye'ej nis nga bia'aczä äbilächene'en de'e yoblä. 14 Pero na' notä'ätezä beṇä' ye'ej nisän' de'en ägwnežjua' nada' cuatäch äbilene'en la' gatä' yelä' mban zejlicane che'enä'. Na' nis de'en ägwnežjua'ane' gaquän lo'o yichjla'aždaogüe'en ca to nis de'e chxitä' chžia chaldin na' de'e cuat yebižän.

15 Na' no'olan' gože'ene': —Señor, beṇ nada' nisän' nao' ca' par niçh cuich äbilda' na' cuich yida' dexia'an nga.

16 Jeso'osan' gože'ene': —Beyej jäyene be'en chio'onä' na' le'e da nga.

17 Nach gož no'olan' le': —Notono be'en chia' zo.

Na' gož Jeso'osan' le': —Leiczädo' can' nao' de que notono be'en chio' zo, 18 la' gueyä' be'en chio' bagwnitä' beṇä' nšagna'aleno', na' ca naquä ben' zoleno' ṇa'a caguä nšagna'aleno'one'enä'. De'e li can' bagwnao'.

19 Na' gož no'olan' le': —Señor, bachache'ida' de que le' chyixjue'ido' bi de'en na Diozän'. 20 De'e xaxta'o neto' beṇä' Samaria gwso'elaogüe'e Diozän' ya'an zo na', na' le'e nale de que Jerosalen na'anä' cheyalä' güe'ela'ocho Diozän'.

21 Na' gož Jeso'osan' le': —No'olä, gwyejle' chia' de que gwžin ža catä' bitoch gonän byen žje'ela'ole Xacho Diozän' ya'an zo na' na' ni Jerosalennä'. 22 Le'e nacle beṇä' Samaria bito nombia'ale ben' chejṇi'alažä'äle. Neto' beṇä' Izrael nombi'ato' Diozän' ben' chejṇi'alažä'äto'. Na' entr neto' beṇä' Izrael ächoj ben' chac yebej beṇächän' xni'a de'e malän'. 23 Gwžin ža na' ṇa'a baza'an beṇä' ca' chse'ejṇi'alaže'e Xacho Diozän' can' chazlaže'enä' äso'elaogüe'ene' do yichj do lažä'äga'aque' na' segon de'en naquä de'e li, chedä' Xacho Diozän' chylje' beṇä' äso'elao' le' ca'. 24 Diozän' bito naque' beṇä' belä' chen. Na' beṇä' ca' chse'ejṇi'alaže'e le' cheyalä' so'elaogüe'ene' do yichj do lažä'äga'aque' na' segon de'en naquä de'e li.

25 Na' gož no'olan' le': —Nezda' de que yidä ben' gwlej Diozän' par gaquälene' chio'o, ben' nzi' Mesias o Crist. Catä' yide' na' chixjue'ine' chio'o yoguä'älol de'e quinga.

26 Nach Jeso'osan' gože'ene': —Nada'an naca' ben' nao' ca' na' cho'elena' le' dižä'.

27 Na' lei cho'elene' no'olan' dižä' catä' bežin neto' disipl che'. Na' bebaneto' de'en cho'elene' to no'olä dižä' pero ni toto' cui gwṇabeto'one' bi dižä'an cho'elene' no'olan' o bixchen' chšillene'ene'. 28 Nach no'olan' bcua'an che'e che'enä' na' beyeje' yežän' jäyeže' beṇä' gwlaž che' ca': 29 —Leda legüia to beṇä' bagwne' nada' yoguä'äte de'en babena'. ¿Šä bengalizän' Cristän'?

30 Na' besä'äžaše' yežän' ja'aque' gan' zo Jeso'osan'. 31 Žlac zjäyeda no'olan' gotä'äyoito' Jeso'osan' che'eto'one': —Maestr, gwdao.

32 Na' Jeso'osan' gože' neto': —Bito nezele de to yelä' guao chia'.

33 Nach gwnato' entr neto': —¿Šä nolizä babedegua' de'e gwdaogüe'enä'?

³⁴ Na' gož Jeso'osən' neto': —Par nada' naquən ca to yelə' guao chona' can' chene'e ben' əbselə' nada' niç gaquə yoguə' de'en chene'ene' gaquə. ³⁵ Le'e nale: “Ne'e dech yetap bio' par yedobə cwsešən'.” Na' nada' əchnia' le'e, de yeto cwseš de'e cheyalə' yedobə, beṇə' ca' yoso'ozenag che Diozən' šə güe'elenchga'acchone' xtiže'enə'. Legon xbab de que bagolə gatə'əyoiga'aquechone' yoso'ozenague' che'. ³⁶ Ben' chon par niç beṇə' choso'ozenague' che Diozən' chaclene' beṇə' par niç chəsə'əzi'e yelə' mban zejlicane. Na' Diozən' chone' ca zoe' mbalaz por ni che de'en chaclene' lega'aque'. Can' chac, ben' chyixjui'e xtižə' Diozən' de'e neche na' ben' chon par niç beṇə' choso'ozenague' chei txenṇə' chəsyə'əbeine'. ³⁷ De'e li can' na dižə'ən de'en de: “Beṇə' yoblən' chaz na' beṇə' yoblən' chelap.” ³⁸ Nada' baç chselə'a le'e ca beṇə' yesyə'əlapə' gan' cui gwso'one' žin. Beṇə' yoblə bagosə'əyixjui'e xtižə' Diozən' na' le'e gonle par niç beṇə' ca' gwse'enene' xtiže'enə' yoso'ozenague' chei. ³⁹ Na' zan beṇə' ža' lao' yež Sicarən' gan' mbane Samaritan' gwso'onlilaže'e Jeso'osən' por ni che de'en gwna no'olən': “Bagwne' nada' yoguə'əte de'e babena'.” ⁴⁰ Na' catə' besə'əžin beṇə' Sicarən' gan' zoe'enə' gwsa'atə'əyoine' Jeso'osən' yega'aṇe' len lega'aque', na' bega'aṇe' çhopə ža. ⁴¹ Na' beṇə' zanch gwso'onlilaže'ene' por ni che dižə' de'en be' cuin Jeso'osən'. ⁴² Na' gwse'e no'olən': —Na'a chonlilažə'ato'one' caguə por ni che de'en gwnao' na'azən' sino por ni che de'en babeneto' cho'e dižə' cuinczəto'. Baṇezeto' de que de'e liczə bengan' Cristən' ben' gwlej Diozən' par yebeje' beṇačən' xni'a de'e malən' con beṇə' se'ejle'e che'.

Jeso'osən' beyone' xi'in to beṇə' blao

⁴³ Na' catə' goc çhopə ža zoto'onə', beza'ato' beyejto' Galilean'. ⁴⁴ Na' cuin Jeso'osən' bagwnacze' de que beṇə' gwlaž che notə'ətezə profet beṇə' cho'e xtižə' Diozən' bito chso'ene' yelə' bala'aṇ na' nic chse'ejle'e che'. ⁴⁵ Pero na' catə' bežinto' Galilean', beṇə' Galilea ca' besyə'əbeine' na' boso'ozenague' che Jeso'osən' çhedə' leczə lega'aque' ja'aque' Jerosalennə' par lni pascon' na' besə'əle'ine' yoguə' de'e güen de'en bene' bedote lao lniṇə'. ⁴⁶ Na' gozejto' len Jeso'osən' yetši'i yež Canan' distrit che Galilean' gan' bene' par niç beyac nisən' bino. Na' yež Capernaunnə' zo to beṇə' blao beṇə' chon žin che rein' na' chacšenchgüei xi'inə'enə'. ⁴⁷ Xa bi'inə' catə' benene' rson bežinto' Galilean' zezə'ato' Jodean', bide' lao Jeso'osən' na' gotə'əyoine' le' šeje' žjəyeyene' xi'inə'enə', çhedə' bazon gatbo'. ⁴⁸ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Šə cui le'ile miłagr na' bichlə de'e zaquə' yebanele, bito šejle'ele chia'.

⁴⁹ Nach ben' chon žin che rein' gože' le': —Señor, yo'ošga antslə cuiṇə' gat bi'i chia'anə'.

⁵⁰ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Beyej. Bito gat bi'i chio'onə'.

Nach gwyejle' be'enə' de'en gož Jeso'osən' le' na' beze'e. ⁵¹ Na' lao bazengüe'e nezən' jəsə'əšag xmose' ca' le' na' gwse'ene': —Bacheyaque bi'i chio'onə'.

⁵² Nach gwṇabene' lega'aque' bi or gwzolao beša'alažə'əbo'. Na' lega'aque' gwse'ene': —Neje cheda to gobiž bechojbo' de'e lan'.

⁵³ Nach xabo'onə' gocbe'ine' or na'anə' gož Jeso'osən' le' de que bito gat bi'i che'enə'. Nach benlilaže'e Jeso'osən', le' na' family che'enə' na' yoguə' beṇə' ža' liže'enə'.

⁵⁴ De'e nga goc çhop las ben Jeso'osən' miłagr catə' ze'e beze'e Jodean' na' bežine' Galilean'.

5

Jeso'osən' beyone' to beṇə' nat to part cuerp che'enə'

¹ Gwdenə' golə' to lni che neto' beṇə' Izrael Jerosalennə' na' gwyej Jeso'osən'. ² Jerosalen na' žia to tanc de'en nzi' Betesda dižə' ebreo. Žian galə'əzə cho'a puert che syodan' de'en nzi' “Che xilə' ca’”. Na' nyechj mbi'i cuit cue'ej tanquən' gueyə' ca cha'ašil dao'. ³ Na' beṇə' zan beṇə' güe' zjəde' lo'o cha'ašil da'onə', no beṇə' lçhol, beṇə' coj, na' no beṇə' zjənat to part güejə cuerp chega'aque'enə'. Zjədie' chəsə'əbeze' batə'əquən' ta nisən'. ⁴ To angl betje'

tgüejə bte' nisən', na' con beṇə' chyobe chetj lo'o nisən' catə'an cheyož chta anglən' len, le'enə' cheyaque che bitə'atezə yižgüe' de'e che'ine'. ⁵ Na' entr beṇə' ca' len to beṇə' byo bagoc ši'inšonəchoa iz chacšenene'. ⁶ Na' Jeso'osən' ble'ine' be'enə' na' gocbe'ine' de que bagwža de' ca'. Na' gože'ene': —¿Eche'endo' yeyacdo'?

⁷ Na' beṇə' güe'enə' gože'ene': —Señor, caguə no beṇə' zo cue'e nada' lo'o tanquən' catə'an chda nisən'. Na' žlacte əzya'a nada' par šo'a, beṇə' yoblə chyobene' chetje' lo'o nisən'.

⁸ Nach gož Jeso'osən' le': —Gwyas na' botobə xta'onə' na' gwda.

⁹ Na' le'e beyactei be'enə' na' botobe' xte'enə' na' gwzolao chde'. Goc de'enə' ža dezcanz.

¹⁰ Nach beṇə' blao che neto' beṇə' Izrael gwse'e ben' beyaquen': —Ža dezcanz ṇa'a. Bito de lsens yeyoa' xta'onə'.

¹¹ Nach gože' lega'aque': —Ben' beyone nada' gože' nada': “Botobə xta'onə', beyoa'an na' gwda.”

¹² Na' gwse'ene': —¿Noxan' gož le': “Botobə xta'onə' na' gwda”?

¹³ Na' ben' beyaquene' bito ṇezene' non', chedə' Jeso'osən' babebi' iže'e gan' ža beṇə' zan ca'. ¹⁴ Gwdechlə bedil Jeso'osən' le' lo'o yo'odao' əblaonə' na' gože'ene': —Bačh beyacdo' ṇa'a. Bitoch bi de'e mal gono' par ničh cui gac chio' to de'e maləch.

¹⁵ Nach beza' be'enə' na' gwdiṇjue'ine' beṇə' blao che ṇasyon Izrael cheto'on de que Jeso'os na'anə' beyone le'. ¹⁶ Na' de'e na'anə' beṇə' blao ca' boso'olagzejə boso'olagzide' Jeso'osən' chəsə'əyiljlaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene' de'en bene' miṇagr ca' ža dezcanzən'. ¹⁷ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Xa'anə' chelalene' yoguə ža, na' leczə ca' nada'.

¹⁸ Nach beṇə' blao che ṇasyon cheto'on mazəchlə gosə'əyiljlaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene' por ni che de'en gwne' de que Diozən' naquə Xe', caguə tlaozə de'en cui bembə'ane' ža dezcanz na'anə'. Na' de'en gwne' de que Diozən' naque' Xe' zejen de que tozəczə can' zaque'e len Diozən'.

Yelə' chnabia' che Xi'in Diozən'

¹⁹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, bito gaquə bi gona' to gwłazza', nadan' naca' Xi'in Diozən'. De'en chle'ida' chon Xa'anə', lenṇə' chona'. Yoguə'əloł de'en chon Xa'anə', leczə lenṇə' chona'. ²⁰ Xa'anə' chaquene' chia', na' chlo'ine' nada' yoguə' de'en chon cuine'. Na' əgwlo'ine' nada' de'e zaquə'əch ca de'e quinga de'e gona' par ničh yebanele. ²¹ Xa' Diozən' chbeje' beṇə' na' chone' ca chatə' yelə' mban zejlicane' chega'aque' par ničh cui əsa'aque' ca beṇə' guat len yičhja'ažda'oga'aque'enə'. Na' ca'aczən' chona' nada' naca' Xi'ine', chbeja' beṇə' par chnežjua' yelə' mban zejlicane' chega'aque'. ²² Bito chchoglaog Xa' Diozən' che ni to beṇə' šə nape' dolə', sino babene' nada' yelə' chnabia'anə' par əchoglaogua'an che beṇə'chən' šə non' napə dolə'anə', nadan' naca' Xi'ine'. ²³ Xa' Diozən' chene'ene' de que yoguə'əloł beṇə' so'one' nada' yelə' bala'an can' chso'e le' yelə' bala'an. Ben' cui chon nada' naca' Xi'in Dioz yelə' bala'an, lente Xa' Dioz na'anə' cui cho'e yelə' bala'an, chedə' len' bsele'e nada'.

²⁴ De'e li chnia' le'e, ben' chzenag xtiža'anə' na' chonliłaže'e Diozən' ben' əbselə' nada' de yelə' mban zejlicane' che'. Na' cuat si'e castigon', chedə' bitoch naque' len yičhja'aždaogüe'en ca beṇə' guat, sino bade yelə' mban zejlicane' che'. ²⁵ De'e li chnia' le'e gwžin ža catə'an beṇə' ca' zjənaque' len yičhja'ažda'oga'aque'enə' ca beṇə' guat əse'enene' xtiža'a nada' Xi'in Dioz, na' beṇə' ca' yoso'ozenag chia' yesə'əbane' zejlicane'. Na' bačh chzolao chac ca' ṇa'a. ²⁶ Xa' Diozən' nse'e yelə' mban zejlicane' na' chac gwnežjue'en beṇə'chən', na' ca'aczə babene' par ničh nada' nsa'a yelə' mban zejlicanen' na' chac chnežjua'an che beṇə'chən', nadan' naca' Xi'ine'enə'. ²⁷ Na' leczə bene' nada' yelə' chnabia'anə' par ničh əchoglaogua'an non' napə dolə' chedə' bsele'e nada' golja' beṇə'ch. ²⁸ Bito yebanele de'e nga. Gwžin ža catə' yoguə'əloł beṇə' guat ca' ža' lo'o ban' əse'enene' əṇia' lega'aque'. ²⁹ Na' beṇə' ca' gwso'on de'e güen žlac gosə'əbane' yesyə'əchoje' par

yesə'əbanche' zejlicane. Na' beṇə' ca' gwso'on de'e mal žlac gosə'əbane' yesyə'əchoje' par əsa'aque' castigw.

Jeso'osən' bzejni'ine' de que nape'yelə' chnabia'

³⁰ Bito bi gaquə gona' de'e bia'azəlaža'a. Chzenaga' bin' na Xa'anə' par ničh ņezda' naquən' chchoglaogua'an che beṇachən' šə non' napə dolə'. Na' chchoglaogua'an che to toe' can' cheyalə'əczə gaquə chedə' bito chona'an de'e bia'azəlaža'a. Chona'an con can' chene'e Xa'anə' ben' əbsele' nada'anə'. ³¹ Žalə' toza' nada' cho'a dižə' non' naca', bito naquən' de'e šejle'ele chia'. ³² Pero zo Xa'anə' cho'e dižə' non' naca', na' ņezda' de que dižə' de'en cho'e chia'anə' naquən' de'e li. ³³ Bač bsele'əle beṇə' lao Juannə' par jəsə'anabene' le' chia'. Na' Juannə' be'e dižə' li non' naca'. ³⁴ Pero ca naca' nada' bito chyažjda' ənezda' dižə' de'e güe' ni to beṇachən' chia'. Parzə ničh le'e šejle'ele chia' na' gona' ca cui yeyejle lao yi' gabilən', de'e na'anə' che'enda' yosa'alažə'əle de'en gwna Juannə' chia'. ³⁵ Juannə' goque' ca to lampara de'e chse'eni'ichgua, na' gone'ele bebeile šlož can' bsed əblo'ine'enə'. ³⁶ De to de'e cho'en xtiža'a de'e zaquə'əche ca dižə' chia' de'en choe' Juannə'. Nada' chona' yoguə'əlol de'en chon Xa'anə' lao na'a gona', na' de'en chona' cho'en dižə' de que le'enə' bsele'e nada'. ³⁷ Na' leczə Xa'anə' ben' bsele' nada' cuine' babe'e xtiža'a. Na' bitonə' gwzenagle xtiže'enə' nic ņe'e le'ile can' naque'enə'. ³⁸ Bitonə' gone chele xtiže'enə' chedə' bito chonlilažə'əle nada' naca' ben' əbsele'enə'. ³⁹ Chsedyanə'əle Xtižə' Diozən' de'en nyojən, chaquele naple yelə' mban zejlicane laogüe de'en chsedlen. Na' de'e ca' zjənyojən chso'en xtiža'a. ⁴⁰ Pero cui chene'ele gonlilažə'əle nada' par gaple yelə' mban zejlicane.

⁴¹ Par nada' bito bi nonən šə beṇachən' so'one' nada' yelə' bala'an o šə cui. ⁴² Nada' nombi'a le'e na' ņezda' cabi chaquele che Diozən'. ⁴³ Xa'anə' bsele'e nada' na' beṇe' nada' yelə' chnabia' par chona' con can' ne'enə' na' cabi chejle'ele chia'. Na' šə beṇə' yoblə yide' to gwłazze', gwyejle'ele che'. ⁴⁴ Bito gaquə šejle'ele chia' chedə' la' chi' yichjle chonle ca so'on ljuēžjle ca' le'e yelə' bala'an na' cui cheyiljle naclən' gonle par ničh Diozən' gone' le'e yelə' bala'an. Tozə le'enə' cho'e yelə' bala'an de'en naquə de'e zaque'e. ⁴⁵ Bito gonle xbab de que nada' gua'a le'e part lao Xa'anə'. De'e Moisezən', ben' zole lez gaquəlen le'e lao Diozən', le'enə' güe'e le'e part lao Xa'anə'. ⁴⁶ Žalə' gwyejle'ele che de'e Moisezən' na' šejle'etele len chia' nada', chedə' chia' nandan' bzoje'. ⁴⁷ Na' ca naquən' cui chejle'e de'en bzoje'enə', žnacxa gonczle šejle'ele de'en bagwnia' le'e?

6

Jeso'osən' bguaogüe' gueyə' mil beṇə' byo

¹ Gozde de'e ca' gwyejto' len Jeso'osən' yešla'alə Nisdao' Galilean'. Na' nisda'onə' leczə nzi'in Nisdao' Tiberias. ² Na' beṇə' zan bedəsə'ənao le' chedə' besə'əle'ine' milagr ca' de'en chone' cheyone' beṇə' güe' ca'. ³ Na' gwloeto' to lao ya'a len Jeso'osən' na' na' gwche'eto' len le'. ⁴ Na' bazon baözə galə' lni che neto' beṇə' Izrael de'en nzi' lni pascw. ⁵ Na' catə' bgüia Jeso'osən' na' ble'ine' de que baza'ac beṇə' zan gan' zoe'enə', na' gože' Lipən': —žGaxa si'icho de'e əsa'o yoguə' beṇə' quinga?

⁶ Jeso'osən' gwne' ca' parzə ničh ye' Lipən' nac chaque' cheyalə' gonto', la' baṇezczene' naquən' gone'. ⁷ Na' gož Lipən' le': —Tmil pes cabi gaquen si'icho de'e əsa'ogüe' latə' güejən.

⁸ Na' zo to disipl che Jeso'osən', ben' le Ndres, bišə' Simon Bedən'. Na' Ndresən' gože' Jeso'osən': ⁹ —Nga zo to bi'i byo na' de gueyə' yetxtil de sebad chebo' na' yechopə bel ya'a. Pero bi de gon de'e quinga la' beṇə' zannə'.

¹⁰ Nach Jeso'osən' gože' neto': —Le'e gon mendad yesə'əbe' beṇə' ca'.

Chi'ichgua yixye daquə' latjən', nach gosə'əbe' beṇə' ca' laogüeinə'. Naquə ca do gueyə' mil beṇə' byo cui cuent no'olə na' cui cuent bidao'. ¹¹ Nach gwxi' Jeso'osən' yetxtil ca'. Na'

beyož be'e yelə' choxcwlen che Diozən' bene' che che neto' disipl par be'eto' che beṇə' ca' bazjəchi'. Na' lecə ca'atezəczə bene' len bel ya'a ca'. Be'eto' lega'aque' con catə'ətə' de'e gwse'enene'. ¹² Na' catə' beyož gwse'eljene' nach gože' neto': —Le'e yetobə pedas ca' de'en bega'an par nič cui bi cuiayi'.

¹³ Nach botobəto' pedas ca' de'en besyə'əga'an beyož gwsa'o beṇə' ca', na' goquən šižin žomə lao gueyə' yetxtil de sebadən'. ¹⁴ Na' beṇə' ca' catə' besə'əle'ine' milagr de'en ben Jeso'osən' nach gosə'əne': —De'e licə bengan' profetən' ben' bagwlezcho selə' Diozən' yežlyo nga par gaquəlene' chio'o.

¹⁵ Na' catə' gočbe'i Jeso'osən' de que gwse'enene' yesə'əche'əxaxjene' par so'onene' rei chega'aque'enə', nach bebi'ize'e gozeje' ya'ada'onə' toze'.

Gwda Jeso'osən' lao nisdə'onə'

¹⁶ Na' catə' beṇə' že'enə' neto' disipl che Jeso'osən' beyetjto' cho'a nisdə'onə'. ¹⁷ Na' beyo'oto' to lo'o barcw par zjəyedato' Capernaunnə'. Bagol, na' Jeso'osən' bitonə' yele'e gan' zjəyedato'onə'. ¹⁸ Na' chas chatə' nisdə'onə' la' to be' fuert chechj. ¹⁹ Ca do chopə legw babeza'ato' lao nisdə'onə' catə' ble'ito' zezə' Jeso'osən' lao nisən' galən' zda barcon'. Na' bžebto'. ²⁰ Nach gože' neto': —Nada'anə'. Bito žeble.

²¹ Nach neto' chebeito' bego'oto'one' lo'o barcon'. Nach le'e bežinteto' cho'a nisdə'onə'.

Beṇə' zan chasyə'əyilje' Jeso'osən'

²² Na' beteyo beṇə' ca' besyə'əga'an yešla'alə nisdə'onə' bito besyə'əželene' Jeso'osən'. Gwsa'acbe'ine' caguə bi barcw gotə'əch sino yetoga de'en beyo'oto', na' gosə'əneze'ne' bito beyo'o Jeso'osən' lo'o barcon' gan' beyo'o neto'. ²³ Nach besə'əžin to chopə barcw ca' de'en za'ac syoda de'en nzi' Tiberias, besə'əžinən galə'əzə gan' əgwsa'ogüe' catə'an gwde be' Xancho Jeso'osən' yelə' choxcwlen che Diozən'. ²⁴ Na' catə' besə'əle'i beṇə' ca' caguə no Jeso'osən' nla'anə', na' ni neto' disipl che', nach besyə'əyo'e lo'o barcw dao' ca' na' ja'aque' Capernaunnə' chesyə'əyilje'ene'.

Jeso'osən' naque' yelə' guao de'e chnežjon yelə' mban zejlicane che beṇə' chso'onlilaže'ene'

²⁵ Na' catə' besyə'əželene' Jeso'osən' yešla'alə nisdə'onə' na' gwse'ene': —Maestr, žbatə'əquə' belə'o ngan'?

²⁶ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, cheyilje nada' caguə por ni che bagwyejni'ile bi zejen milagr ca' bable'ile beṇə', sino por ni che de'en gwdaole na' beljele. ²⁷ Bito cue'e yichjle gonle par nič gata' de'e ye'ej gaole de'en chde chei, sino lecue'e yichj le'e gon par nič gaquə ye'ej gaole de'en gon le'e yelə' mban zejlicane. Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə' na' nada' gona' de'en ye'ej gaole par nič əbanle zejlicane. Na' Diozən' babene' par nič nezele bsele'e nada'.

²⁸ Na' gwse'ene': —Žbi cheyalə' gonto' par nič yebei Diozən' neto'?

²⁹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e nga gonle par nič yebei Diozən' le'e, gonlilažə'əle nada' ben' əbsele'enə'.

³⁰ Nach gwse'ene': —Žbi milagr gono' par nič gonlilažə'əto' le'? Žbi gono' le'ito' ža?

³¹ De'e xaxta'ocho ca' gwsa'ogüe' mana latjə dašən', can' nyoj Xtizə' Diozən' nan: “Yelə' guao de'e za' yoban' be'e lega'aque' gwsa'ogüe'.”

³² Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, caguə de'e Moisezən' bnežjue' lega'aque' yelə' guao de'en za' yoban', sino Xa' Dioz na'anə'. Na' Xa'anə' babselə'e par le'e to yelə' guao de'e zaquə'əche na' de'e li za'an yoban'. ³³ Na' yelə' guao de'en babselə' Xa' Diozən', za'an yoban' na' betjən yežlyon' na' chnežjon yelə' mban zejlicane che notə'ətezə beṇə' chao len.

³⁴ Nach gwse'ene': —Señor, beṇšga neto' yelə' guaon' nao' ca' yedote.

³⁵ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nada' naca' yelə' guao de'en chnežjon beṇə' yelə' mban zejlicane. Notə'ətezə beṇə' chse'ejle' chia' yesyə'əbei la'ažda'oga'aque'enə' zejlicane, na' de'en chso'onlilaže'e nada', nite'e mbalaz zejlicane. ³⁶ Na' bagwniacza' le'e, la'anə'əczə

bable'ile nada' naca' yelə' guaonə', bitoczə chonlilažə'əle nada'. ³⁷ Yoguə' beṇə' ca' chbej Diozən' par əsa'aque' nada' txen, chžin ža catə' chso'onlilaže'e nada'. Na' notə'ətezə beṇə' ca' chso'onlilažə' nada', chebeida' chsa'aque' nada' txen. ³⁸ Nada' za'a yoban' na' betja' yežlyon' caguə' par ničh gona' de'e bia'azəlažə'anə', sino par ničh gona' can' chene'e Xa'anə' ben' əbselə' nada'. ³⁹ Na' de'e ngan' de'en chene'e Xa'anə' ben' əbselə' nada', de que yoguə'əloḷ beṇə' bagwleje' par əsa'aque' nada' txen, ni toe' cui gua'a latjə cuiayi'e sino que yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'. ⁴⁰ Xa'anə' chene'ene' de que yoguə'əloḷ beṇə' se'ejni'ine' non' naca' nada' na' so'onlilaže'e nada', par ničh əgwnežjue' lega'aque' yelə' mban zejlicane, na' nada' yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate' catə'an əžin ža šo'o fin che yežlyon'.

⁴¹ Na' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' besə'əže'eše'e che Jeso'osən' de'en gwne': "Nada' naca' yelə' guao de'en za' yoban'." ⁴² Na' gosə'əne': —¿Ecaguə' bengan' Jeso'os xi'in Jwse ben' nombia'acho na' leczə ca' xne'enə'? ¿Bixchexa nga nalize' de que ze'e yoban' betje' yežlyon'?

⁴³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito že'ešə'əle chia' entr le'e. ⁴⁴ Ni to cono no gonlilažə' nada' šə Xa'anə' ben' əbselə' nada' cui gone' ca se'ejle'e chia'. Na' beṇə' ca' chse'ejle'e chia' yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca' šə bagwsa'ate' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'. ⁴⁵ Gan' nyoj de'e ca' boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' nan: "Na' yoguə'əloḷe' əgwsed əgwlo'i Diozən'." Nachən' yoguə'əloḷ non' neze can' na' Xa'anə' na' choso'ozenag che', yoguə' beṇə' can' chso'onlilaže'e nada'.

⁴⁶ Bito nacho zo nochlə beṇə' bable'ine' Xa'anə' sino toza' nada', la' nadan' za'a gan' zo Xa' Diozən'. ⁴⁷ De'e li chnia' le'e, beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' de yelə' mban zejlicane chega'aque'. ⁴⁸ Nada' naca' yelə' guao de'en chnežjon beṇə' yelə' mban zejlicane. ⁴⁹ Xaxta'ocho ca' gwsa'ogüe' manan' latjə dašən', pero bia'aczə gwsa'ate'. ⁵⁰ Nadan' cho'a dižə' de que naca' yelə' guao de'en za' yoban' de'en chnežjon yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' chsa'ogüe'en par ničh ca' cuich zjənaque' len yichjla'ažda'oga'aque'enə' ca beṇə' guat. ⁵¹ Nadan' naca' yelə' guao de'en za' yoban'. Nsa'a yelə' mban zejlicanenə' na' chac chnežjua'an beṇə'chən'. De'e na'anə' beṇə' ca' sa'o yelə' guao nga yesə'əbane' zejlicane. Na' yelə' guao de'e əgwnežjua' əsa'ogüe' naquən cuerp chia'anə', na' əgwnežjua'an par ničh notə'ətezə beṇə'ch guaqua yesə'əzi'e yelə' mban zejlicanenə'.

⁵² Nach gwche' bžəš entr beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gosə'əne': —¿Nacxa gone'en gon cuerp che'enə' gaocho?

⁵³ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, Diozən' bsele'e nada' golja' beṇə'ch, na' šə cuiṇə' gaole cuerp chia'anə' na' šə cuiṇə' ye'ejle xchena'anə', bito de yelə' mban chele zejlicane. ⁵⁴ Beṇə' ca' chsa'o cuerp chia'anə' na' chse'eje' xchena'anə' de yelə' mban zejlicane chega'aque', na' šə bagwsa'ate' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon', yosbanga'aca'ane' ladjo beṇə' guat ca'. ⁵⁵ Na' cuerp chia'anə' naquən yelə' guao de'e le'ezelaogüe de'e zaque'e, na' xchena'anə' de'en chse'eje'enə' naquən le'ezelaogüe de'e zaque'e. ⁵⁶ Na' beṇə' ca' chsa'o cuerp chia'anə' na' chse'eje' xchena'anə' nitə'ətezə nite'e len nada' na' nada' zotezə zoa' len lega'aque'. ⁵⁷ Xa'anə' ben' zo zejlicane le'enə' bsele'e nada', na' zoa' chedə' le' chone' ca' zoa', na' ca'atezəczən' ben' gao cuerp chia'anə' soe' chedə' gona' ca' soe'. ⁵⁸ Cuerp chia'anə' naquən yelə' guao de'en za' yoban'. Na' yelə' guao nga bito naquən ca' manan' de'en gwsa'o xaxta'ocho ca' na' bia'aczə gwsa'ate'. Beṇə' ca' chsa'ogüe' yelə' guao nga nia' ca' nite'e zejlicane.

⁵⁹ De'e quinga əbsed əblo'i Jeso'osən' lo'o yo'odao' Capernaunnə'.

Xtižə' Jeso'osən' chnežjon yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' choso'ozenag chei

⁶⁰ Na' beṇə' zan beṇə' ca' zjəsə'ənao Jeso'osən' catə' gwse'enene' can' gože' lega'aque' nach gosə'əne': —Zi'ichgua naquə' dižə' quinga. ¿Noxaczə šejle'e che'?

⁶¹ Na' goche'i Jeso'osən' de que chəsə'əže'eše'e por ni che de'en gože' lega'aque', na' gozne': —¿Epor ni che de'en gwnia' can' chene'ele yebiguə'əle gosxanlə? ⁶² ¿Naquəchxa gonlen' šə le'ile nada' yeyepa' gan' gwzoa' antslə? nadan' bselə' Diozən' golja' beṇəch. ⁶³ Caguə por ni che de'en golje beṇəch de yelə' mban zejlicane chele sino šə yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' de yelə' mban zejlicane chele. Dižə' de'en babi'a len le'e zaquə'an par yichjla'ažda'olen' na' əbanle zejlicane šə šejle'ele chei. ⁶⁴ Ne'e nitə' balle cui chonlilažə'əle nada'.

Jeso'osən' gwne' ca' chedə' dezd gwzolao zjəsə'ənao beṇə' le' nezene' noquə' beṇə' ca' cui gwso'onlilaže'ene' na' non' əgwde le' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'. ⁶⁵ Na' gože' lega'aque': —Chac can' gwnia'anə' de que notono no chac gonlilažə' nada' šə Xa'anə' ben' əbselə' nada' cui chone' par ničh gonlilaže'e nada'.

⁶⁶ Nach besyə'əbi'ižə' beṇə' zan beṇə' bagosə'ədalene' Jeso'osən', bitoch gosə'ənaogüe'ene'. ⁶⁷ Na' Jeso'osən' gože' šižinte neto': —¿Elen le'e chene'ele žjəya'acle?

⁶⁸ Na' gož Simon Bedən' le': —Xanto', notono nochlə de no zaquə' əgwzenagto' chei. Nezeto' de que le' chono' yelə' mban zejlicane che notə'ətezə' neto' chzenagto' xtižo'onə'. ⁶⁹ Neto' bachejle'eto' na' banezeto' de que len' naco' Cristən' ben' bagwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. Naco' Xi'in Dioz ben' zo zejlicane.

⁷⁰ Na' Jeso'osən' gože' neto': —Nada' gwleja' le'e šižinle na' nezda' de que tole chzenagle che gwxiye'enə'.

⁷¹ Gwne' ca' che Jod Iscariotən' xi'in Simonnə' la' Jod nan' əgwdi'ene' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le', len nacte' txen neto' šižinto'.

7

Beṇə' bišə' Jeso'osən' bito gwso'onlilaže'e le'

¹ Catə' bagwde de'e ca' Jeso'osən' gw dacze' chsed chlo'ine' beṇə' ca' ža' distrit che Galilean'. Bito gone'ene' yeyeje' Jodean' par soe' na' chedə' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' chəsə'əyiljlaže'e naclən' so'one' par so'ote'ene'. ² Na' bazon galə'əzə' lni che neto' beṇə' Izrael de'en nzi' "lni che yo'o de laguə". ³ Na' beṇə' bišə' Jeso'osən' gwse'ene': —Bito yega'ano' nga, sino gwyej Jodean' par ničh disipl chio' ca' ša' na' yesə'əle'ine' de'e ca' chono'onə'. ⁴ Ni to beṇə' cui chone' bgašə'əzə' to de'e chone' šə chene'ene' gombia' beṇə' le'. Šə de'e li chono' milagr, ben par ničh yesə'əneze yoguə'əlo' beṇə' can' chono'onə'.

⁵ Beṇə' biše'e ca' gosə'əne' ca' chedə' ni lega'aque' cui gwso'onlilaže'e le'. ⁶ Nach gož Jeso'osən' lega'aque': —Bitonə' žin ža par gwlo'a non' naca', pero ca naquə' le'e ža, gwaquə' žja'acle lnin' batə'ətezən'. ⁷ Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' bito chəsə'əgue'ine' le'e, pero chəsə'əgue'ine' nada', chedə' chzejni'iga'acda'ane' de que chso'one' de'e malən'. ⁸ Le'e žja'ac lninə'. Nada' bito sa'a na'a chedə' bitonə' žin ža chia'anə' par sa'a lnin'.

⁹ Na' beyož gože' lega'aque' ca' bega'ane' Galilean' yeto' chopə' ža.

Jeso'osən' gwyeje' Jerosalennə' gan' yo'o lninə'

¹⁰ Nach gwde gwsa'ac beṇə' biše'e ca' əzja'aque' lninə' leczə' gwza' le' zde' lninə', pero caguə' zaquə'əlao sino bgašə'əzə'. ¹¹ Na' beṇə' blao che nasyon Izrael cheto'onə' besyə'əyilje' le' lao lninə' na' gosə'əne': —¿Ganxa be'ena'anə'?

¹² Na' beṇə' ca' zjənžag lao lninə' zane' gwso'e dižə' che Jeso'osən' len ljuežjga'aque'. Na' caguə' tozə' can' gosə'əne' che'. Bale' gosə'əne': —Naque' beṇə' güennə'.

Na' yebale' gosə'əne': —Abi, chonleizene' beṇə'anə'.

¹³ Pero ni toe' cui gwso'e dižə' che' zaquə'əlao chedə' besə'əžebe' beṇə' blao che nasyon cheto'onə'.

¹⁴ Na' do gašjə' zda lninə' catə' gwyo'o Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael na' gwzolao chsed chlo'ine'. ¹⁵ Na' chəsə'əbane beṇə' blao ca', chəsə'əne': —¿Bixa chejni'i bengan' len caguə' babsede' can' nsed chio'onə'?

16 Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'en chlo'ida'anə' caguə de'e chaljəlaža'anə', sino ben' əbselə' nada' blo'ine'en nada'. 17 Notə'ətezə beṇə' chene'ene' gone' can' chene'e Diozən', le' ənezene' šə de'en chlo'ida'anə' naquən che Diozən' o šə naquən de'e bia'azəlaža'a. 18 Beṇə' ca' chso'e dižə' de'e bia'azəlažə'əga'aque' chəsyə'əyilje' no so'e lega'aque' yelə' bala'an. Caguə ca' nada' chedə' cheyilja' naclə gona' par ničh Diozən' ben' bselə' nada' si'e yelə' bala'an. De'e na'anə' guaquə gaple confyans de que nada' cho'a dižə' li, na' bito chxoayaga' beṇə'.

19 Le'e cho'ela'ole de'e Moizezən' ben' bzoj lei che Diozən', len ni tole cui chonle can' nannə'. ¿Bixchen' chyiljažə'əle naclən' gonle par gotle nada'?

20 Na' beṇə' ca' zjənžaguən' gwse'ene': —Chac tonto'. ¿No chyiljažə' naclə gone' par gote' le'?

21 Jeso'osən' gože' lega'aque': —Tozə miłagr de'en babena' ža dezcanzən' na' de'e na'anə' yoguə'əle chebanelē. 22 De'e Moizezən' bzoje' de que cheyalə' socho señy de'en ne' sirconsision. Pero caguə gwzolaon len le' sino len de'e xaxta'ocho ca' beṇə' ca' gwnitə' antslə ca le'. Na' le'e chzole bi'i byo dao' ca' señy de'en ne' sirconsision ža dezcanzən'. 23 Na'a ža, šə chaquele chonən byen gwzole no bidao' señy de'en ne' sirconsision ža dezcanzən' par gonle complir can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən', ¿bixchen' chža'ale nada' de'en beyona' to beṇə' ža dezcanzən' len yoguə'əloj de'en chac che'? 24 Bito con gonle xbab de que to de'e chle'ile chon beṇə' naquən de'e mal, sino le'e co'o rson ničh ənezele šə de'e li chone' de'e mal o šə chone' de'e gūen.

Jeso'osən' be'e dižə' de que gwze'e gan' zo Diozən'

25 Nach to chopə beṇə' Jerosalen ca' gosə'əne': —¿Ecaguə bengan' chəsyə'əyilje' par ničh so'ote'ene'? 26 Le'e ggüiašc can' cho'e dižə' nga zaquə'əlao na' bitobi chse'ene'. De repentlja beṇə' gwnabia' ca' bach chso'one' xbab de que naquəcze' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. 27 Pero na' nezecho ga beṇə' be'enga, mas catə' yidə Cristən' ni to cono əneze ga be'ənə'.

28 Ne'e chsed chlo'i Jeso'osən' lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael catə'ən gosə'əne' ca'. Nach gwne' zižjo gože' lega'aque': —Nada' nombi'ale na' nezele ga beṇə' nada'. Na' caguə con za'a de'e bia'azəlaža'anə'. De'e li zo ben' əbselə' nada' la'anə'əczə le'e bito nombi'alene'. 29 Nada' nombia'ane' chedə' gan' zoe' nan' gwza'a na' len' bsele'e nada'.

30 Nach chəsyə'əyiljaže'e naclən' so'one' par yesə'əzene' Jeso'osən', pero notono no gwzen le' chedə' bitonə' əžin ža par gague' lao na'aga'aque'ənə'. 31 Na' beṇə' zan gwso'onlilaže'e Jeso'osən' na' gosə'əne': —Catə'ən yidə Cristən' bitolja gone' miłagr zanch can' chon benga.

Xa'agyo'odao' ca' ja'aque' par žjəsə'əxene' Jeso'osən'

32 Na' beṇə' fariseo ca' gwse'enene' beṇə' zan chso'e dižə' che Jeso'osən'. Nach boso'oxi'e len bxož əblao che nasyon Izrael cheton' boso'osele'e xa'ag yo'odao' cheto' ca' par žjəsə'əxene' le'. 33 Na' Jeso'osən' chsed chlo'ichene' gwne': —Gwzocha' yeto tyemp dao' len le'e nach yeya'a gan' zo ben' əbselə' nada'. 34 Yeyilje nada' na' cabi yeželele nada', la' gan' soa' nada', le'e bito gaquə yidle.

35 Nach beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gosə'əne' entr lega'aque': —¿Ga yeyej bengan' cui yeželechone'? ¿Ešə šejlene' beṇə' gwlaž checho ca' zjənaselas entr beṇə' griego ca' na' žjəsedene' beṇə' griego ca'? 36 ¿Bi zeje dižə' de'e nga gwna benga? Gwne': “Yeyilje nada' na' cui yeželele nada'.” Na' leczə gwne': “Ga'an soa' nada', le'e bito gaquə yidle.”

Jeso'osən' be'e dižə' che Spirit che Diozən'

37 Na' ža le'ezelaogüe na' ža xen che lɪnə' gwzecha Jeso'osən' gan' chsed chlo'ine' na' gwne' zižjo: —Notə'ətezele šə de'e tant chene'ele gatə' yelə' mban zejlicane chele xte banacle ca to beṇə' chbillaže'e, legonlilažə' nada' na' gona' yelə' mban zejlicane chele. 38 Le'e chonlilažə'əle nada', so de'en nabia' yichjla'ažda'olen' can' na Xtizə' Diozən'

de'en nyojən, gonən par niçh gaquəlenle yeziqə'əchlə beṇə' par yesə'əzi'e yeḷə' mban zejlicane. De'e na'anə' saquə'əlebele ca yao ca' de'en chso'onən par niçh yežlyon' de tcho'alaoga'acquən choscha'on bitə'ətezə.

³⁹ Jeso'osən' gwne' ca' chedə' gwnezene' Spirit che Diozən' yedəson lo'o yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əcho le' par niçh gaquəlencho beṇə' yesə'əzi'e yeḷə' mban zejlicane. Na' ca naquə Spiritən' bitonə' yedəson lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca orən', chedə' beṇə' ca' chəsə'əgue'i Jeso'osən' bitonə' so'ote'ene', na' bitonə' güe' Diozən' le' yeḷə' bala'an xen.

Gwsa'aque' choplə por ni che Jeso'osən'

⁴⁰ Beṇə' ca' ža'anə' gwse'enene' chsed chlo'i Jeso'osən' na' bale' gosə'əne': —De'e liczə bengan' profetən' ben' naquən yidə.

⁴¹ Na' yebale' gosə'əne': —Bengan' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon'. Pero bale' gosə'əne': —¿Ena' nacho de que Galilea na' əchoj Cristən'? ⁴² ¿Ecague na Xtižə' Diozən' de'en nyojən de que Cristən' galje' lao dia che de'e Rei Dabin' na' de que galje' yež Belen laž de'e rein'?

⁴³ Na' gotə' bžəš entr beṇə' ca' ža'anə' na' gwsa'aque' choplə por ni che Jeso'osən'. ⁴⁴ Bale' gwsa'aque' cheyalə' yesə'əzene'ene', pero bito gwso'one' ca'.

Beṇə' gwnabia' che beṇə' Izrael ca' bito gwse'ejle'e che Jeso'osən'

⁴⁵ Na' xa'ag yo'odao' che neto' beṇə' Izrael besyə'əžine' lao beṇə' ca' bosə'oselə' lega'aque'. Na' bxož əblao che nasyon cheton' na' beṇə' fariseo ca' gwse'e lega'aque': —¿Bixchen' cui əgwche'elene'?

⁴⁶ Na' xa'ag yo'odao' ca' gwse'e lega'aque': —Xte ža neža ni tozə beṇə' cuinə' ne' güen ca güennə' chne bengan'.

⁴⁷ Nach beṇə' fariseo ca' gwse'e lega'aque': —¿Elente le'e bagwxoayagle? ⁴⁸ Ni tozə neto' naquəto' beṇə' blao na' naquəto' beṇə' fariseo cuinə' šejle'eto' che'. ⁴⁹ Pero beṇə' zan quinga ža' nga bito zjənombi'e lei de'en bzoj de'e Moizezən', na' bazjəmbi'ayi'e.

⁵⁰ Na' Nicodemon', ben' gwyej lao Jeso'osən' še'elə, lene' beṇə' blao ca'. Na' Nicodemon' gože' lega'aque': ⁵¹ —Lei chechon' bito cho'en latjə choglaochon che to beṇə' de que malən' bene' sin cui güe'e dižə' nac goquə na' sin cui əžəš əche'enə bixa bene'enə'.

⁵² Nach gwse' beṇə' ca' le': —¿Ena' nacho leno' len' naco' beṇə' Galilea? Bsed na' əneždo' de que ni to profet cuinə' əchoj Galilean'.

Besyə'ədole'ene' to no'olə len xtoe'

⁵³ Na' besa'aque' jəya'aque' ližga'aque'.

8

¹ Nach Jeso'osən' gwyeje' ya'a de'en ne' Ya'a Olibos. ² Na' beteyo catə' gwye'eni' gwyeje' de'e yoblə yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael. Na' yoguə' beṇə' ca' ža' na' gosə'əbigue'e laogüe'enə' na' Jeso'osən' gwchi'e na' gwzolaogüe' chsed chlo'ine' lega'aque'.

³ Nach beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' len beṇə' fariseo ca' bedəsə'əgüe'e to no'olə beṇə' besyə'ədole'ene' len xtoe'. Na' bosə'ozeche'ene' gwchol beṇə' ca' lao Jeso'osən'. ⁴ Na' gwse'e Jeso'osən': —Maestr, no'ol nga babedolə'əto'one' mer delene' to xtoe'. ⁵ Na' lei de'en bzoj de'e Moizezən' chonən mendad gotcho no'ol ca' chso'on ca' əgwšizə'əga'acchone' yej. ¿Bixa ənao' le'? ¿bi cheyalə' gonechone'?

⁶ Gwse'e Jeso'osən' ca' chedə' gwse'enene' yesə'əbeje'ene' dižə' de'e yesə'əchine' contr le'. Nach Jeso'osən' con bcheque'e na' bzoje' lao yon' len xbene'. ⁷ Na' gwnitə'əcheche' chəsə'əṇabene' le' nacxa əne'enə'. Nach gwche'eša'ogüe'e na' gože' lega'aque': —Guaquə con to le'e beṇə' cui de xtole'e solaole əgwšizə'əle no'olə nga yejən'.

⁸ Nach bcheque'e de'e yoblə bzoje' lao yon'. ⁹ Na' beṇə' blao ca' beṇə' ca' chəsə'əcuiš no'olən' catə' gwse'enene' de'en gož Jeso'osən' lega'aque', gosə'ənezene' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que yogue'e de xtolə'əga'aque'. Nach gwzolao besyə'əchoj

tgüejə tgüje', gwzolaotec besyə'əchoj beṇə' ca' zjəngoləch nach beṇə' ca' yelə' xte bega'an yetozə Jeso'osən' len no'olən' ladjo beṇə' ca' choso'ozenag che'. ¹⁰ Na' catə' bebe'ešao' Jeso'osən' caguə no beṇə' ca' ble'ichene' laogüe'enə' sino yetozə no'olən'. Na' gože'ene': —No'olə, ¿gaṇ beṇə' ca' choso'ocuiš le'? ¿Eni toe' cui beṇ le' castigw?

¹¹ Nach no'olən' gože'ene': —Ni toe' Señor.

Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ni nada' bito goṇa' le' castigw. Beyej na' cuich gono' de'e malən'.

Jeso'osən' nse'e be'eni' par yichjla'aždao' beṇəchən'

¹² Na' Jeso'osən' gozoe' dižə'an yetši'i len beṇə' ca' ža'anə', gože' lega'aque': —Nada' nsa'a be'eni' par yichjla'aždao' beṇəchən'. Beṇə' ca' chso'onlilaže'e nada' na' choso'ozenague' chia' bitoch chso'ontezə chso'one' de'e malən'. Yo'o be'eni'in lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' chedə' zjənapə' yelə' mban zejlicane.

¹³ Nach beṇə' fariseo ca' gwse'ene': —Le'etezə cho'o dižə' che cuino', na' bito naquən de'e se'ejle' beṇə'.

¹⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —La'anə'əczə cho'a dižə' che cuina', xtiža'anə' naquən de'e li. Nada' nezdə' gan' gwza'a na' gan' yeya'a, pero le'e bito nezele gan' gwza'a na' gan' yeya'a. ¹⁵ Le'e con to chosbaguə'ale nada' de que napa' dolə' por ni che bi de'en chle'ile chona'. Nada' bito za'a par choglaogua'an che beṇə' de que zjənapə' dolə'. ¹⁶ Pero na' šə catə' choglaogua'an che notə'ətezə beṇə' de que zjənapə' dolə', zaquə'əczə can' əṇia'anə' chedə' bito choglaogua'an che beṇə' to gwlažza' sino con can' na Xa'anə' ben' bselə' nada'. ¹⁷ Lei chechon' de'en bzoj de'e Moisezən' nyojən nan de que dižə' de'en əso'e chopə' testigw cheyalə' šejle'echo de que naquən de'e li šə tozə can' yesə'əne'. ¹⁸ Nada' cho'a dižə' che cuina' na' Xa'anə' leczə cho'e dižə' chia', na' le'enə' bselə'e nada'. Neto' naquəto' testigw ca' chopə'.

¹⁹ Na' gwse'ene': —¿Gaxa zo xə'onə'?

Na' gwna Jeso'osən': —Ni nada' ni Xa'anə' cui nombi'ale. Žalə' nombi'ale nada' leczə nombi'ale Xa'anə'.

²⁰ Dižə' ca' be' Jeso'osən' bsed blo'ine' gan' chəsə'əgüe'e mech lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael. Na' ni to cono gwxxen le' chedə' cuiṇə' žin ža par gaque' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgüe'i le'.

Jeso'osən' gwne': "Gan' yeya'anə' le'e cabi gaquə da'acle"

²¹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque' yetši'i: —Nada' yeya'a, na' le'e yeyilje nada', pero gan' yeya'anə' le'e cabi gaquə da'acle, chedə' le'e gatle catə' cuiṇə' yediṇjele xtolə'əle ca'.

²² Na' beṇə' blao che nasyon Izrael cheto'on gosə'əne': —¿Eyeyot cuine'enə' ža, de'en ne' gan' yeyeje' bito gaquə šejcho?

²³ Na' gože' lega'aque': —Le'e chzenagle che gwxiye'enə', na' nada' chzenaga' che Diozən'. Le'e chonle can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə' cui zjənombia' Diozən', na' nada' bito chona' ca'. ²⁴ De'e na'anə' gwnia' le'e de que gatle catə' cuiṇə' yediṇjele xtolə'əlen'. Šə cui chejle'ele de que nada' naca' doxen can' gwnia'anə', gatle sin cui yediṇjele xtolə'əle ca'.

²⁵ Na' gwse'ene': —¿No naco' le'enə'?

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Nada' naca' ben' bagwnia' le'e bedote. ²⁶ Ne'e dech de'e zan de'e əṇia' chele gwzejni'ida' ca' naquə xtolə'əle ca'. Xa'anə' bselə'e nada' par cho'a dižə' len beṇəchən' de'en babenda' gwne'. Na' Xa' na'anə' cho'e dižə' li.

²⁷ Jeso'osən' be'e dižə' che Xe' Diozən', na' lega'aque' bito gwse'ejni'ine' šə che Dioz nan' cho'e dižə'. ²⁸ Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Diozən' bselə'e nada' golja' beṇəch, na' te gotle nada' le'e yag corozən' cana' ənezele de que naca' ben' gwnia'anə'. Na' leczə ənezele de que cabi bi chona' de'e bia'azəlaža'a, sino con bin' babzejni'i Xa'anə' nada', lenṇə' chnia'.

²⁹ Xa'anə' babsele'e nada' na' zocze' len nada'. Bito chbejyichje' nada' chedə' do tyempte chona' de'en chazlaže'enə'.

³⁰ Na' žlac choe' Jeso'osən' dižə' quinga beṇə' zan gwso'onlilaže'e le'.

Noquə'an zjənaquə xi'in Dioz na' noquə'an nitə' xni'a de'e malən'

³¹ Na' Jeso'osən' gože' balə beṇə' gwlaž cheto' ca' bachse'ejle'e che': —Šə sotezə sole gonle de'e chnia' le'e gwlo'en de que de'e liczə banacle disipl chia'. ³² Na' šə sotezə sole gonle de'en chnia' le'e, nach ənezele bi zeje dižə' li chia'anə', na' šə baṇezele bi zejen, bitoch gacle ca esclabos.

³³ Na' gwse'ene': —Dia che de'e Abraannə' naquəto' na' xte ža neža bitonə' gacto' ca esclabos. ĆBixachen' nao' le' de que bitoch gaquəto' ca esclabos?

³⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e li chnia' le'e, yoguə' beṇə' chso'on de'e malən' nite'e xni'a de'e malən' ca esclabos. ³⁵ Beṇə' naquə esclabo caguə do tyempte gague' cuent len familyən' gan' naque' esclabo, pero beṇə' golje' lao familyən', do tyempte gague' cuent len familyən'. ³⁶ Na' šə nada' Xi'in Diozən' gona' ca əchojle xni'a de'e malən' par nič cuich gacle ca esclabos, de'e liczə əchojlen'. ³⁷ Nezdə' de que nacle xi'in dia che de'e Abraannə' pero bia'aczə cheyiljažə'əle naclən' gonle par nič gotle nada', na' chonle ca chedə' bito chone chele xtiža'anə'. ³⁸ Nada' cho'a dižə' che de'en bablo'i Xa'anə' nada', na' le'e chonle can' na xalen'.

³⁹ Na' gwse' beṇə' ca' Jeso'osən': —Neto' naquəto' xi'in dia che de'e Abraannə'.

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Žalə' nacle doalje xi'in dia che de'e Abraannə' gonle can' ben de'e Abraannə' žalə' ca'. ⁴⁰ Na' la'anə'əczə babzejni'ida' le'e dižə' li de'en babsed blo'i Diozən' nada', le'e chene'ele gotle nada'. De'e Abraannə' cabi bene' can' chonlen'.

⁴¹ Tozəczə can' chonle len xalenə'.

Nach gwse'e le': —Tozə Diozən' naque' Xato' na' bito chzenagto' che nochlə beṇə'.

⁴² Na' Jeso'osən' gože' lega'aque': —Žalə' Diozən' naquə xale guaquele chia', chedə' nada' gwza'a gan' zo Diozən'. Caguə za'a de'e bia'azəlaža'anə'. Len' əbsele'e nada'. ⁴³ ĆBixchen' cui chejni'ile de'en chnia' le'e? Bito chejni'ile chedə' la' bito chene'ele gwzenagle xtiža'anə'. ⁴⁴ Gwxiye' nan' naquə xale. Nachən' chebeile chonle can' chene'ennə'. Len naquən güet beṇə' dezd catə'an gwxe yežlyon', na' cui chdalenən dižə' li che Diozən' chedə' cui yo'o dižə' lin' lo'o yichjla'ažda'ogüe'ennə'. Catə' chnen de'e güenlažə' chnen con can' naquə cuinei chedə' naquən güenlažə' na' yoguə' dižə' güenlažə' za'an chei. ⁴⁵ Na' cabi chejle'ele chia' nada', chedə' nada' əchnia' le'e dižə' li. ⁴⁶ Ni tole cui gaquə əgwlo'ele de que babena' bi de'e malən'. Nada' cho'a dižə' li, Ćbixchen' cui chejle'ele chia'? ⁴⁷ Beṇə' ca' zjənaquə xi'in Dioz choso'ozenague' che xtiže'enə'. Na' ca naquə le'e cui nacle xi'ine', de'e na'anə' bito chzenagle che'.

Ze'e galjla de'e Abraannə' bazoczə Cristən'

⁴⁸ Na' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gwse'ene': —Leiczeto' can' nato' de que le' naco' beṇə' Samaria na' de que chac tonto'onə'.

⁴⁹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Bito chac tonta'. Nada' əchnežjua' yelə' bala'an che Xa'anə' na' le'e chnitle yelə' bala'an chia'anə'. ⁵⁰ Nada' caguə chyilja' no gon nada' yelə' bala'anə'. Xa'anə' chone' nada' yelə' bala'an, na' len' əgwlo'e non' napə dolə' na' non' cui napə dolə'. ⁵¹ De'e li chnia' le'e, notə'atezə beṇə' choso'ozenag xtiža'anə', cuat nabia' yelə' gotən' lega'aque'.

⁵² Nach beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gwse'ene': —Na'a babeyož gwnezeto' de que chac tonto'onə'. De'e xaxta'ocho Abraannə' gote' na' leczə de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'. Na' le' nao' de que beṇə' ca' choso'ozenag chio' cuat nabia' yelə' gotən' lega'aque'. ⁵³ ĆEzaquə'əcho' le' ca de'e xaxta'ocho Abraannə'? Len' gote' na' leczə ca' de'e profet ca'. ĆNoxan' chacdo' naco'?

⁵⁴ Na' gwna Jeso'osən': —Žalə' nada' choe' cuina' yelə' bala'an, cabi zaquə' yelə' bala'annə'. Pero Xa'anə' chone' nada' yelə' bala'an, ben' nale naquə' Dioz chelen'.

⁵⁵ Le'e bito nombia'alene', pero nada' nombi'ane'. Žalə' nia' cui nombia'ane' gaca' beṇə' güenlažə' ca le'e. Nada' nombia'ane' ža, na' chzenaga' xtiže'enə'. ⁵⁶ De'e xaxta'ocho Abraannə' bebeine' gwyejle'e de que le'ine' tyemp ni zoa' yežlyo ni. Na' bable'ine'en na'a na' zoe' mbalaz.

⁵⁷ Na' gwse' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' le': —Ni šiyon iz cuinə' žino'. ĵEna' nezle'ido' de'e Abraannə'?

⁵⁸ Na' gož' Jeso'osən' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, ca ze'e galjlə de'e Abraannə' bazocza' nada'.

⁵⁹ Nach gosə'əzi'e yej par yoso'ošiže'ene'en. Na' Jeso'osən' bocuaše'e na' beze'e yo'odao' əblaonə'. Bito gwsa'acbe'ine' catə' bedie' gwcholga'aque'enə' zjəyede'.

9

Jeso'osən' bene' par nič ble'i to beṇə' golje' nchole'

¹ Na' txen chdato' len Jeso'osən' catə' ble'ito' to beṇə' byo beṇə' golje' nchole'. ² Na' gožto'one': —Maestr, ĵno napə dolə' de'en goljə bengan' nchole'? ĵəle' o šə xaxne'enə'?

³ Na' Jeso'osən' gože' neto': —Benga golje' nchole' caguə por ni che xtole'enə', na' caguə por ni che xtolə' xaxne'enə', sino par nič la'alaon can' gon Diozən' len le'. ⁴ Cheyalə' goncho xšin Diozən' ben' bselə' nada' žlac nede latjə. Gwžin catə' cuich gatə' latjə gonchon.

⁵ Žlac nezoa' yežlyo nga chgua'a be'eni' lo'o yichjla'aždao' beṇə'.

⁶ Beyož gwne' ca' gwcho'on xene'en lao yon' na' bene' beṇjw len xen' che'enə'. Na' gwdebe' beṇjon' jelaogü'e ca'. Na' beze'e jəyede' bachle'ine'. ⁷ Na' gože'ene': —Gwyej jəyedib jelaogo'onə' cho'a tanc de'en nzi' Siloe—. Na' Siloe zejen dižə' Nselə'.

Na' gwyeje' na' beyib jelaogü'e ca'. Na' beze'e jəyede' bachle'ine'. ⁸ Na' beṇə' gwliž che' ca' na' beṇə' ca' besə'əle'i le' yoguə' las catə' ne'e nchole' gosə'əne': —ĵEcaguə bengan' bable'icho bedote chi'e chṇabe' caridan'?

⁹ Bale' gosə'əne': —Bengan'.

Na' bale' gosə'əne': —Cabi naquə le' sino ca naquə bengan' naque'.

Na' le' gwne': —Nada'anə'.

¹⁰ Na' gwse'ene': —ĵNacxa goquən' gwzolao chle'ido'?

¹¹ Na' gože' lega'aque': —To beṇə' le Jeso'os bene' beṇjw na' gwdebe'en jelaogua'anə' na' gože' nada': “Gwyej cho'a tanc de'en nzi' Siloen' na' jəyedibən.” Na' gwya'a na' beyiba'an, na' gwzolao chle'ida'.

¹² Nach gwse' beṇə' ca' le': —ĵGanxa be'enə'?

Na' gože' lega'aque': —Bito nezda'.

Beṇə' fariseo ca' gosə'əṇabene' be'enə' nac goquən' chle'ine'

¹³ Na' gosə'əche'e ben' goquə beṇə' lcholan' gan' nitə' beṇə' fariseo ca'. ¹⁴ Na' naquə ža dezcanz catə'an ben Jeso'osən' beṇjon' de'en gwdebe' jelaogü'e be'enə' par ble'ine'. ¹⁵ Na' beṇə' fariseo ca' lecza' gosə'əṇabene' le' nac goquən' bachle'ine'. Na' le' gože' lega'aque': —Ben' beyone nada' gwdebe' beṇjon' jelaogua'anə' na' beyiban' na' gwzolao chle'ida'.

¹⁶ Nach to chopə beṇə' fariseo ca' gosə'əne': —Nezecho bito zo Diozən' len bengə chedə' bito chomba'ane' ža dezcanzən'.

Na' bale' gosə'əne': —ĵNac gon to beṇə' güen de'e mal gone' miłagr quinga?

Na' gwsa'aque' choplə entr lega'aque'. ¹⁷ Nach de'e yoblə gwse'e be'en goljə ncholən': —ĵBi nao' le' che ben' ben par nič chle'ido'?

Na' le' gwne': —Naque' to profet beṇə' bselə' Diozən'.

¹⁸ Na' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' bito gwse'ejle'e che ben' šə len' golje' nchole' na' na'a bachle'ine' xte que gwsa'axe' xaxne'enə'. ¹⁹ Na' gosə'əṇabene' lega'aque' gwse'ene': —ĵEbengan' xi'inlen' ben' nale golje' nchole'? ĵNacxa goquən' chle'ine' na'a?

²⁰ Na' gwse' xaxne'e ca' lega'aque': —Nezeto' de que bengan' xi'into'onə', na' de que golje' nchole'. ²¹ Mas nac chaquən' bachle'ine' bito nezeto', nic nezeto' noxa ben par nich bachle'ine'. Le' bazejəczene'. Lenabe le', güe'ecze' dižə' naquən' goc che'.

²² Xaxne'e ca' gosə'əne' ca' de'en besə'əžebe' beṇə' blao che nasyon Izrael cheto'onə', chedə' lega'aque' bach zjanone'en de que notə'ətezə beṇə' güe'e dižə' de que Jeso'osən' naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon cheton', cabi əso'e latjə šo'oche' lo'o yo'oda'onə'. ²³ De'e na'anə' gosə'əna xaxne'e ca': “Bazejəczene'. Lenabe le'.”

²⁴ Nach de'e yoblə gwsa'axe' ben' goljə nchol gwse'ene': —Be'elao' Diozən' na' gwzo'one' testigw de que clelən' babe'eleno' neto' dižə' bače. Neto' nezeto' de que Jeso'osən' naque' to beṇə' güen de'e mal.

²⁵ Na' gwne': —Šə' naque' beṇə' güen de'e mal, bito nezda'. De'en nezda', nada' goca' beṇə' lchol na' na'a chle'ida'.

²⁶ Na' de'e yoblə gwse'ene': —¿Bi benene' le'enə'? ¿Nac benen' par nich bachle'ido'?

²⁷ Na' gože' lega'aque': —Bagwnia' le'e na' cui chzenagle. ¿Bixchen' chene'ele yenele de'e yoblə? ¿Elen le'e chene'ele gacle disipl che'enə'?

²⁸ Na' gwsa'ade'ene' dižə' gwse'ene': —Le' naco' disipl che', pero neto' naquəto' disipl che de'e Moisezən'. ²⁹ Nezeto' de que Diozən' be'elene' de'e Moisezən' dižə' cho'a, pero benga bito nezeto' gan' ze'enə'.

³⁰ Na' ben' goljə ncholən' gože' lega'aque': —Nactequən' le'e cui nezele ga ze'enə', len babene' par nich chle'ida'. ³¹ Na' nezecho de que Diozən' cabi chzenague' che beṇə' ca' chso'on de'e mal. Con beṇə' chso'ene' yelə' bala'aṅ na' chso'one' can' chene'ene'enə', lega'acze' chzenag Diozən' chei. ³² Dezd gwxe yežlyon' ni to cononə' yene de que bagwzo beṇə' chone' par nich chle'i beṇə' goljə nchol. ³³ Žalə' cui zo Diozən' len le' caguə bi milagr gaquə gone'.

³⁴ Na' beṇə' blao ca' gwse'ene': —Pendejw, len' goljo' ncholo' yelə' beṇə' mal chio'onə', ¿əna le' əgwseddo' neto'onə'?

Na' besyə'əbeje'ene' fuer.

Beṇə' ca' zjanchol yichjla'ažda'oga'aque'enə'

³⁵ Gocbe'i Jeso'osən' de que babesyə'əbeje' be'enə' fuer, na' jəšague'ene' gože'ene': —¿Echonlilažo'o le' Xi'in Diozən'?

³⁶ Na' gož ben' le': —¿Noxa'an ža? señor, par nich gonlilaža'ane'.

³⁷ Na' gož Jeso'osən' le': —Nada'anə' ben' bable'ido' antslə na' nada'anə' cho'elena' le' dižə'.

³⁸ Nach be'enə' bzo xibe' be'elaogüe'e Jeso'osən', gwne': —Xana', chonlilaža'a le'.

³⁹ Na' gwnach Jeso'osən': —Nada' za'a yežlyo nga par nich la'alaon che beṇə'chən' non' zjanapə dolə' na' non' cui zjanapə dolə'. Za'a chgua'a be'eni' par beṇə' ca' chsa'acbe'ine' zjanchol yichjla'ažda'oga'aque'enə', na' za'a par yeca'a be'eni' che beṇə' ca' chsa'aque'ene' cui zjanchol yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

⁴⁰ Na' balə beṇə' fariseo ca' nitə' galə'əzə gwse'enene' de'e nga. Na' gwse'e Jeso'osən': —¿Echacdo' len neto' nchol yichjla'ažda'oto'onə'?

⁴¹ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Žalə' cui chejni'ile bito bi xtolə'əle de. Pero por ni che de'en nale de que chejni'ile, de'e na'anə' deczə xtolə'əlen'.

10

Jempl che xle'ej xilə' ca'

¹ De'e li chnia' le'e, be'en cui cho'o cho'a puert xle'ej xilə' ca' na' ga yoblə chepe' par cho'e, beṇə' bguan be'enə'. ² Be'en cho'o cho'a puertən', le'enə' goye xilə'anə'. ³ Na' be'en chapə puert che xle'ej xilə' ca' chsaljue' par nich cho'o beṇə' goyebən'. Na' xilə' ca' choso'ozenaguəb xtiže'enə' chedə' zjanombia'ab le', na' chaxe'eb cho'e laga'aguəb

catə' chbeje'eb. ⁴ Na' catə' bagwleje' yoguə' bia che' ca' lo'o xle'ejga'aquəbən', chbialaogüe' laoga'aquəbən' na' chjəsə'ənaob le' chedə' zjənombi'ab ši'enə'. ⁵ Na' bito žjəsə'ənaob beṇə' yoblə, sino yesə'əxonjəb le' chedə' cui zjənombi'ab ši'enə'.

⁶ Jeso'osən' be'e jempl nga par bzejni'ine' beṇə' ca' ža'anə', pero bito gwse'ejni'ine' bi zejen de'en gože' lega'aque' ca'.

Jeso'osən' chgüia chye' chio'o ca to goye xilə' beṇə' chgüia chye' bia che' ca' binlo

⁷ Nach gozṇe Jeso'osən' gože' lega'aque': —De'e li əchnia' le'e, nada' gwxaquə'əlebəda' ca cho'a puert che xle'ej xilə' ca'. ⁸ Yoguə' beṇə' goxoayag ca' babla'ac antslə ca nada' chəsə'əne' de que Diozən' bsele'e lega'aque' pero gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' bguan. Na' ca xilə' ca' cui choso'ozenaguəb xtižə' beṇə' cui zjənombi'ab, ca'aczən' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' cui choso'ozenague' che beṇə' goxoayag ca'. ⁹ Nada' gwxaquə'əlebəda' ca cho'a puert che xle'ej xilə' ca'. Xilə' ca' chəsyə'əyo'ob lo'o xle'ejga'aquəb na' chəsə'əchojəb par chəsə'əyiljəb de'e chsa'ob. Na' ca xle'ej xilə' ca' chcue'ejən lega'aquəb par nič cui bi gac chega'aquəb, ca'aczən' chcue'eja' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' par nič cui bi gac chega'aque'.

¹⁰ Beṇə' goxoayag ca' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' bguan beṇə' ca' chda'ac lechguale con to de'e yesə'əbane', na' so'ote', na' yesə'anitlaogüe'. Nada' za'a par nič chnežjua' yelə' mban zejlicane che beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' na' par nič nite'e mbalaz juisy. ¹¹ Nada' chgüia chya' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' can' chon to beṇə' goye xilə' beṇə' chgüia chye' xilə' che' ca' binlo. Na' de'en chgüia chyega'aca'ane' chsanlažə' cuina' so'ot beṇə' nada'. ¹² Balə beṇə' ca' choso'oye' xilə' chesə'əzi'e laxjwga'aque', la' xilə' ca' bito zjənaquəb bia chega'aque'. De'e na'anə' chəsə'əbejyichje'eb na' choso'oxonje' catə' chəsə'əle'ine' za' no becoyo'o, chedə' bito zjənaque' xan xilə' ca'. Chso'e latjə chniz becoyo'onə' xilə' ca' na' choslasəb lega'aquəb. ¹³ Chesə'əxonje' chedə' bito zjənži'ine' xilə' ca' de'en cui zjənaquəb bia chega'aque', con zjənaque' goyeb.

¹⁴ Nada' chgüia chya' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' ca to beṇə' goye xilə' beṇə' chgüia chye' xilə' che' ca' binlo. Na' nombi'a beṇə' ca' chso'onlilažə' nada', na' lega'aque' zjənombi'e nada'. ¹⁵ Nombi'aga'aca'ane' ca Xa'anə' nombi'e nada' na' nada' nombi'a Xa'anə'. Na' de'en chgüia chyega'aca'ane' chsanlažə' cuina' so'ot beṇə' nada'. ¹⁶ Na' nitə' beṇə' ga yoblə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael beṇə' so'onlilažə' nada' na' yoso'ozenague' chia'. Leczə lega'aque' cheyalə' əgwto'ba' par nič yoguə'əlol no so'onlilažə' nada' əsa'aque' tozə len ljuēžjga'aque' na' toza' nada' ggüia gwya' yoguə'əlolga'aque'.

¹⁷ Chsanlažə' cuina' so'ot beṇə' nada' pero techlə yebana'. Na' chaquəche Xa'an chia' de'en chazlaža'a chona' ca'. ¹⁸ Ni to cono yeque'e yelə' mban chia'anə' sino chsanlažə' cuina' so'ot beṇə' nada'. Napa' yelə' gwnabia'anə' par gwsanlažə' cuina' so'ote' nada', na' napa' yelə' gwnabia' par yeyas yebana' ladjo beṇə' guat ca'. Na' Xa'anə' babene' mendad gona' ca'.

¹⁹ Na' de'e yoblə gwsa'ac beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' choplə por ni che dižə' ca' de'en gwse'enene' be'e. ²⁰ Zan beṇə' ca' gosə'əne': —Chac tonte'enə', bito chache'ine' bi dižə'an cho'e. ¿Bixchen' chzenagle che'?

²¹ Na' balə' gosə'əne': —Dižə' quinga caguə naquən ca che beṇə' chac tontən'. ¿Eguaquə gon to beṇə' chac tont par le'i beṇə' lchol'?

Beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' cuiczə gwse'enene' se'ejle'e che Jeso'osən'

²² Na' Jerosalennə' chac lni che yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael de'en ne' “Dedicasion”. Na' naquə tyemp zag. ²³ Na' Jeso'osən' chde' cha'ašil che yo'odao' əblaonə' part de'en chəsə'əne' “Cha'ašil che Salomon”. ²⁴ Na' gwse'echj beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' Jeso'osən' na' gwse'ene': —¿Bixchen' ne'e chono' par chacžejlažə'ətecto' šə len' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' nasyon cheton'? Šə le'enə' Cristən', gwna neto' clar.

²⁵ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Bagwnia' le'e na' cui chejle'ele. Milagr ca' de'en babena' len yelə' guac che Xa'anə' chəsə'əlo'en de que le'enə' bsele'e nada'. ²⁶ Na' le'e bito chejle'ele chia' chedə' cui nacle txen len beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. ²⁷ Nombi'a beṇə' ca' chso'onlilaže'e nada' na' lega'aque' choso'ozenague' chia'. ²⁸ Na' nada' chnežjoga'aca'ane' yelə' mban zejlicane, na' cuat yesə'əbiayi'e. Ni to cui no no əca'axaxj lega'aque' lao na'anə'. ²⁹ Xa'anə' bagwleje' lega'aque' par ničh chgüia chyega'aca'ane'. Na' ni to cui no no gaquə əca'axaxj lega'aque' lao na' Xa'anə' chedə' nape' le'ezelaogüe' yelə' chnabia' xen. ³⁰ Nada' na' Xa'anə' tozə can' naquə yičhja'ažda'oto'onə', tozə can' naquə yelə' guac cheto'onə' na' tozə can' chonto'.

³¹ Nach beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gosə'əzi'e yej par yoso'ošiže'ene'en. ³² Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —De'e zan de'e güen bable'ile bena' len yelə' guac che Xa'anə'. ¿Non' de'e ca' babena' chonən par əgwšičə'əle nada' yejən'?

³³ Na' beṇə' blao ca' gwse'e le': —Caguə por ni che bi de'e güen de'en babeno'on əgwšičə'əto' le' yejən', sino por ni che chžia chnito'o Diozən'. Con beṇəchzə le' na' nao' de que naco' Dioz.

³⁴ Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e chsedle Xtižə' Diozən' de'en nyoj gan' nan: “Nada' gwnia' de que le'e nacle ca Dioz.” ³⁵ Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən caguə de'e te cheinə'. Na' lennə' nan de que Diozən' gwne' che beṇə' ca' əbnežjue' xtiže'enə' de que gwsa'aque' ca Dioz. ³⁶ Ca naquə Diozən' gwne' zjənaque' ca cuine', ¿bixchen' nale de que chžia chnita'a Diozən' de'en gwnia' naca' Xi'ine'? Le'enə' gwleje' nada' par gaquəlena' beṇəchən' na' bsele'e nada' yežlyo nga. ³⁷ Žalə' de'e ca' chona'anə' bito zjənaquən de'en chon Xa'anə', bito šejle'ele chia'. ³⁸ Pero na' de'en zjənaquən de'en chone'enə', cheyalə' šejle'ele de que naca' Xi'ine' la'anə'əczə cui chejle'ele xtižə'anə'. Šə šejle'ele che de'e ca' chona'anə' na' ənezele de que Xa'anə' zoe' len nada' na' nada' zoa' len le'.

³⁹ Na' de'e yoblə bosə'əsyə' naclən' gaquə ədolə'e, pero bito besyə'əželene' naclən' so'one'.

⁴⁰ Na' gwsa'ato' len Jeso'osən' jəsoto' yešla'alə yao Jordannə' gan' gwzo de'e Juannə' antslə catə'an bchoe' beṇə' nis. ⁴¹ Na' zan beṇə' bda'aque' gan' zoto' par bosə'ozenague' xtižə' Jeso'osən' na' gosə'əne' che': —La'anə'əczə de'e Juannə' ni to milagr cui bene', yoguə'əlol de'en gwne' che bengə naquən de'e li.

⁴² Na' beṇə' zan beṇə' nitə' na' gwso'onlilaže'e Jeso'osən'.

11

Can' goquə catə'an got ben' le Laçh

¹⁻² Na' goquən chacšene to beṇə' Betania beṇə' le Laçh. Betania nan' naquən laž Maria na' Marta, na' lega'aque'enə' zjənaque' beṇə' zan Laçhən'. Maria nga ben' bcuase' set zix ni'a Xancho Jeso'osən' na' bxie' ni'enə' len yišə' yičhje'enə'. ³ Na' beṇə' zan Laçhən' bosə'osele'e rson gan' zo Jeso'osən' gwse'ene': —Xanto', be'en chacdo' chei chacšenene'.

⁴ Na' catə' gwneze Jeso'osən' na' gwne': —Yižgüe' che'enə' bito naquən de'e gattecze', sino par əye' Diozən' yelə' bala'anən' chacšenene' na' par ničh nada' si'a yelə' bala'an, nada' naca' Xi'in Diozən'.

⁵⁻⁶ Gwde gwneze Jeso'osən' de que chacšene Laçhən', nebega'ane' yechopə ža gan' zoe'enə' la'anə'əczə chaquene' che Martən', che beṇə' bile'enə' na' che Laçhən'. ⁷ Nach gože' neto': —Ləšo'o Jodean' de'e yoblə.

⁸ Nach gožto'one': —Maestr, bi ža na'azən' gwsa'aclažə' beṇə' blao che nasyon chechon' yoso'ošiže'e le' yej. ¿Ena' de'e yoblə šejjo' na'anə'?

⁹ Na' gwna Jeso'osən': —¿Ecaguə šižin orən' naquə težan'? Beṇə' chda teža bito chchegüe'e chedə' la' nye'eni'inə'. ¹⁰ Mas beṇə' chda še'elə chchegüe'e chedə' cuich nye'eni'. Ca'aczə naquən len nada', bito bi bi gaquə chia' žlac cuiṇə' əžin ža par so'ote' nada'.

11 Gwde gwne' ca' gozne' neto': —Beṇə' migw checho Laḥən' bagwtase', na' ša'a žjəyesbana'ane'.

12 Na' gožto'one': —Xanto', šə bachtase'ene' goyacczene'.

13 Jeso'osən' gwne' ca' chedə' gwnezene' bagot Laḥən', na' neto' bento' xbab de que gwne' ca' che bišgalən'. 14 Nach Jeso'osən' gwne' neto' clar: —Bagot Laḥən'. 15 Na' chebeida' cui gwzoa' lao chacšene', par niḥ ṇa'a gona' ca' šejle'echle chia'. Le'e šo'o gan' de'ene'.

16 Nach beṇə' ljuēžito' Tomasən' gože' neto': —Le'e šo'o par niḥ len chio'o so'ote' šə bachso'ote' Jeso'osən'.

Tomas na'anə' ben' boso'osi'e Didimo chedə' naque' beṇə' cuaš.

Jeso'osən' chosbane' beṇə' guat ca'

17 Nach gwyejto' len Jeso'osən' Betanian', na' catə' bžinto'onə' gwse' beṇə' ca' le' de que bagoc tap ža boso'ocuaše'e Laḥən'. 18 Na' Betanian' chi'in galə'əzə Jerosalennə' ca do gašjə legw. 19 Na' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' ža' Jerosalennə' besə'əžine' gan' zo Martən' na' Marian' par chso'e lega'aque' yelə' chxenlažə' de'en got beṇə' zanga'aque'ene'. 20 Nach Martən' catə' gwnezene' bazon əžinto' na' bchoje' bedəšague' neto', na' Marian' bito bchoje' ližga'aque'ene'. 21 Nach Martən' gože' Jeso'osən': —Xana', žalə' gwzo' catə'an gocšene beṇə' zana'anə' bito gote' žalə' ca'. 22 Pero la'anə' bagote', nezdə' de que Diozən' gone' bitə'atezə de'en ənabdo'one'.

23 Nach gož Jeso'osən' le': —Goban beṇə' zano'onə'.

24 Nach Martən' gože'ene': —Nezdə' de que gobane' catə'an yesyə'əban beṇə' guat ca' žan' šo'o fin che yežlyon'.

25 Na' gož Jeso'osən' le': —Nada' chac chosbana' beṇə' guat ca' na' nada' nsa'a yelə' mban zejlicane par beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. De'e na'anə' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' la'anə'əczə sa'ate', de yelə' mban zejlicane chega'aque'. 26 Na' notə'atezə beṇə' chso'onlilaže'e nada' zjənapə' yelə' mban zejlicane na' cuat ṇabia' yelə' gotən' lega'aque'. ¿Echejli'o de'e nga?

27 Na' gože'ene': —Xana', chejli'a de que naco' Xi'in Dioz. Chejli'a de que naco' Cristən' ben' babselə' Diozən' yežlyo nga par gaquəlene' neto'.

Jeso'osən' gwcheže' cho'a ba che Laḥən'

28 Beyož gwna Martən' ca' nach beyeje' na' jəyeyeže' Maria bile'ene' žižiza: —Baza' Maestrən' na' chne' le'.

29 Na' Marian' catə' benene' can' gož Martən' le' le'e gwzoža'ate' bide' gan' zoto' len Jeso'osən'. 30 Na' caguə babžinto' lao yežən' ca orən', nenaguə'əto' gan' bedəšag Martən' neto'. 31 Na' beṇə' Jerosalen ca' nitə' len Marian' liže'ene', beṇə' ca' chso'e lega'aque' yelə' chxenlažə', catə' besə'əle'ine' gwza' Marian' nach gosə'ənaogü'e'ene' chsa'aque'ne' cho'a ba na'an zde' zjəcheže'.

32 Na' Marian' catə' ble'e gan' zoto'onə' ble'ine' Jeso'osən', na' bzo xibe' laogü'e'ene' na' gože'ene': —Xana', žalə' le' gwzo' nga catə'an chacšene beṇə' zana'anə', bito gote' žalə' ca'.

33 Na' catə' ble'i Jeso'osən' chbež Marian' na' lecəzə chəsə'əbež beṇə' Jerosalen ca' nžague'ene', de'e juisy de'e goquene' na' bžaglaogü'e' lo'o yichjla'ažda'ogü'e'ene'. 34 Na' gože' lega'aque': —¿Ga əbcuašə'əlene'?

Na' lega'aque' gwse'ene': —Xanto', yo'o na' le'ido'.

35 Na' gwchež Jeso'osən'. 36 Na' gosə'əna beṇə' Jerosalen ca': —Le'e ggüiašc catequan' chaquene' che'.

37 Na' balə beṇə' ca' gosə'əne': —Le' ngan' bene' par niḥ ble'i beṇə' lchol ca'. ¿Ecu' gaquan' žalə' bene' par niḥ cui gat Laḥən'?

Jeso'osən' bosbane' Laḥən' ladjo beṇə' guat ca'

³⁸ Na' de'e yoblə de'e juisy de'e goque Jeso'osən' lo'o la'aždaogüe'enə'. Nach yoguə'əto' gwyejto' cho'a ban' len Jeso'osən'. Na' ban' naquən to bloj na' da' to yej cho'inə'. ³⁹ Nach gož Jeso'osən': —Leca'a yejən'.

Na' Mart zan de'e beṇə' guatən' gože'ene': —Xana', bachla' ben' zban, la' bach goc tap ža na'a gote'.

⁴⁰ Na' gož Jeso'osən' le': —Bagwnia' le' šə chonlilažo'o nada' nach šejni'ido' bi zeje ca de'en gwlo'e Diozən' yeḷə' guac xen che'enə'.

⁴¹ Nach beṇə' ca' gosə'əque'e yejən'. Na' Jeso'osən' gwlis laogüe'en yobalə gwne': —Xa', choxcwleno' babzenago' chia'. ⁴² Nada' nezdə' de que syempr chzenago' chia'. Pero ənia' ca' par nič beṇə' ca' ža' nga se'ejle'e de que len' əbselo'o nada'.

⁴³ Na' beyož gwne' ca' lao orasyonṇə', belgüiže' de'e beṇə' guatən' gwne' zižjo gože'ene': —Lač bechoj.

⁴⁴ Nach le'e bechojte Lačən', zjəncheləyoy ni'a ne'e ca' cint de lachə' na' to bey nazjə laogüe'enə'. Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Le'e yozaše' lachə'ənə' na' le'e gwsane' yeyeje'.

Boso'oxi'e yesə'əzene' Jeso'osən'

⁴⁵ Na' zan beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' zja'ac len Marian' besə'əle'ine' miḷagr de'en ben Jeso'osən' na' gwso'onlilaže'e le'. ⁴⁶ Pero bale' ja'aque' lao beṇə' fariseo ca' jse'eže' lega'aque' can' bene' bosbane' Lačən'. ⁴⁷ Nach bχoz əblao che nasyon Izrael četon' na' beṇə' fariseo ca' besə'əto'be' yoguə'əloḷ beṇə' ca' chəsə'anabia' nasyon četon'. Nach boso'oxi'e gosə'əne': —¿Naclə gonchon'? la' miḷagr zannə' chon benga. ⁴⁸ La' šə gaquecho ljoye'enə', yoguə' beṇə' so'onlilaže'e le', nach da'ac beṇə' nasyon Roma na' yoso'ožiaye'e yo'odao' əblao čecho nga na' len nasyon čechon'.

⁴⁹ Entr beṇə' golə beṇə' blao ca' toe' le Caifas na' naquəche' bχoz əblao ca izən'. Na' gože' lega'aque': —Le'e caguə bi nezenen'. ⁵⁰ Nic chonle xbab de que napən chio'o cuentən' tozə ben' gotcho lgua'a cuiayi' yoguə'əcho len nasyon čecho nga.

⁵¹ Caifasən' naquəche' bχoz əblao ca izən' na' caguə con gwne' ca' to gwłazze'enə'. Dioz nan' bene' par gwđixjui'e de que so'ote' Jeso'osən' por nasyon Izrael četo'onə'. ⁵² Na' caguə so'ote'ene' par nasyon četo' na'azanə'. Leczə so'ote'ene' par nič yoguə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par əque'e ca xi'ine' gatə'ətezə nasyon, yesyə'əyaque' tozə so'elaogüe'ene'. ⁵³ Na' ža na' gwzolao boso'oxi'e naclən' so'one' par so'ote'ene'.

⁵⁴ Na' de'e nan' bitoch gwda Jeso'osən' zaquə'əlao entr beṇə' gwłaż četo' ca'. Na' gwza'ato' gwyejto' to yež de'en nzi' Efrain, chi'in galə'əzə latjə dašən'. Na' gwzoto' na' len le'.

⁵⁵ Na' lni pascw che neto' beṇə' Izrael bazon baozə. Na' beṇə' zan beṇə' za'ac to to yež ja'aque' Jerosalennə' antslə ze'e galə' lni pascon' par gwso'on cuinga'aque' xi'ilažə' can' na lei četo'onə'. ⁵⁶ Na' besyə'əyilje' Jeso'osən', na' ca nite'e chyo'o yo'odao' əblao četon' gwse'e ljuežje': —¿Bi xbab chontgualə? ¿əgüide' lni nga?

⁵⁷ Gosə'əne' ca' čedə' bχoz əblao che nasyon Izrael četon' na' beṇə' fariseo ca' bagwso'one' mendad de que notə'ətezə beṇə' ənezene' gan' zo Jeso'osən' gwzenene' lega'aque' par nič yesə'əzene'ene'.

12

Marian' chgüe'e set zix ni'a Jeso'osən'

¹ Na' xop ža antslə lni pascon', gwyejłento' Jeso'osən' Betanian' gan' zo Lačən' ben' bosbane' ladjo beṇə' guat ca'. ² Na' balə beṇə' Betania ca' boso'osi'ini'e to xše' par Jeso'osən', na' Martən' bdie' de'en güe'ej gwdaoto' len le'. Na' Lačən' chi'e cho'a mesən' txen len Jeso'osən' na' len neto' na' beṇə' ca' yeḷə'. ³ Na' Marian' de tya set zix che' de'e zaquə'əchgüei na' gwlo'en ni'a Jeso'osən'. Na' bxie' ni'enə' len yišə' yichje'enə'. Na' doxen yo'onə' gwla'achgua ze set zixən' gwlo'e ni'enə'. ⁴ Na' zo Jod Iscariotən', ben' naquə neto'

txen. Le'enə' banaquən əgwdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'. Jodən' naque' xi'in to beṇə' le Simon. Na' Jodən' gwne': ⁵—¿Bixchen' cui bete'e set zix nga? Zaquə'an do tmił gueyə' gueyoa. Na' mechən' de'en le'ine' chei əgwnežjue'en beṇə' yašə' žalə' ca'.

⁶ Jodən' bene' xbabən' ca' caguə por ni che beyaše'ene' beṇə' yašə' ca' sino por ni che naque' beṇə' bguan. Len' bexe'e mech de'en bchin yoguə'əto' na' gwlejlane' mechən'.

⁷ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Ljoye'enə'. Babene' de'en non gonene' nada' žan' əgaša'anə'.

⁸ Ca' naquə beṇə' yašə' ca', syempr nitə'əcze' len le'e, pero nada' caguə syempr soa' len le'e.

Bxoz əblao ca' boso'oxi'e so'ote' Laçhən'

⁹ Na' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž cheton' gwsa'acbe'ine' de que Jeso'osən' zoe' na'. Na' ja'aque', pero caguə por ni che Jeso'os na'azən', sino par besə'əle'ine' Laçhən', ben' bosban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁰ Na' bxoz əblao che nasyon cheton' lecəzə boso'oxi'e so'ote' len Laçhən', ¹¹ chedə' beṇə' zan beṇə' Izrael gwlaž cheton' ja'aque' na' gwso'onlilaže'e Jeso'osən' por ni che le'.

Jeso'osən' beyo'e Jerosalennə'

¹² Na' beteyo gwza'ato' Betanian' len Jeso'osən' na' gwyejto' Jerosalennə'. Na' ca orən' beṇə' zan chəsə'əžag Jerosalennə' beṇə' zja'ac lni pascon'. Na' gosə'ənezene' de que Jeso'osən' yežine' Jerosalennə'. ¹³ Na' de'e na'anə' besə'əchoje' bedəsə'əleze' neto', zjənoxə'e no zin, na' chəsə'əgüe'e be' lban che' chəsə'əne': —Le' naco' Rei che nasyon Izrael chechon', goclenšga neto'. Sošgo' mbalaz le' baza'o nga, babsełə' Xancho Diozən' le'.

¹⁴ Na' bžel to borr dao' bia gwžia Jeso'osən' lao zde'. Goc can' nyojczən nan:

¹⁵ Le'e ža'ale Jerosalennə' bito žeble.

Le'e ggüiašč baza' Rei chelen' žie' to borr dao'.

¹⁶ Na' neto' disipl che' bito gwyejni'ito' categazə de que goc che' con can' boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'. Gwde gwso'ot beṇə' Jeso'osən' na' Diozən' be'ene' yelə' bala'aṅ xen, na' canan' jəyeza'alažə'əto' dižə' ca' zjənyoj che' na' gocbe'ito' gwso'one'ene' le' can' nyojənnə'.

¹⁷ Beṇə' ca' gwnitə' len Jeso'osən' catə'an bolgüiže' Laçhən' na' bosbane'ene' par bechoje' lo'o ban' gwso'e dižə' len beṇə' ca' ža' syodan' can' bene'enə'. ¹⁸ De'e na'anə' bedəsə'əleze'ene' chedə' gosə'ənezene' ca' miłagr de'en bene'. ¹⁹ Na' gosə'əna beṇə' fariseo ca' entr lega'aque': —Bachle'ile cuiczə bi de gonchon'. Yoguə' beṇə'chən' zjəsə'ənao le'.

To chopə beṇə' griego gwse'ene' əso'elene' Jeso'osən' dižə'

²⁰ Na' zjəlen balə' beṇə' griego, beṇə' ja'ac lni'na' par gwso'elaogüe'e Diozən'. ²¹ Beṇə' quinga besə'əžine' gan' zo Lip beṇə' Betsaida distrit che Galilean'. Na' gwsa'atə'əyoine' Lipən' gwse'ene': —Gwzi'ixenšga, chene'eto' güe'elento' Jeso'osən' dižə'.

²² Nach gwyej Lipən' jəye' Ndresən'. Nach Ndresən' len Lipən' jəsə'əye' Jeso'osən'.

²³ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Na'a bachžin ža so'ot beṇə' nada' par niçh Diozən' gone' nada' yelə' bala'aṅ xen. Len' bsele'e nada' golja' beṇə'ch. ²⁴ De'e li əchnia' le'e, šə to trigon' cui yexinjən catə' əxopən lao yon', chega'añczə tozən, pero šə yexinjən na' yela'an, de'e zan trigon' yeyaquən. ²⁵ Notə'ətezə beṇə' chaquene' gone' par niçh cui chi' saque'e o par niçh cui no so'ot le', be'enan' cuiayi'. Na' notə'ətezə beṇə' chsanlažə' cuine' chi' saque'e o so'ot beṇə' le' por ni chia', bade yelə' mban zejlicane che'enə'. ²⁶ Na' notə'ətezə beṇə' chene'ene' gone' xšina'anə', cheyalə' gonlilaže'e nada' na' gwzenague' chia'. Na' ga'an soa' na' so ben' gon xšina'anə'. Na' beṇə' ca' so'on xšina'anə', Xa'anə' güe'e lega'aque' yelə' bala'aṅ.

Jeso'osən' gwdixjue' de que so'ot beṇə' le'

²⁷ Bachžaglaogua' lo'o yiçhja'azdaogua'anə'. ¿Echaquele nabda' Xa'anə' yosle' nada' lao de'e ca' ze'e gaquə chia' na'a? Abi. Babida' par niçh gaquəczə chia' ca'anə'.

²⁸ Nach bene' orasyonnə' gwne': —Xa', ben par nič le' si'icho' yelə' bala'an.

Nach Diozən' ben' zo yoban' gwne' gože'ene': —Babena' ca gwxi'a yelə' bala'an, na' ze'e goncha' ca si'icha'annə'.

²⁹ Beṇə' zan zjənžague' neto' ca orən' na' catə' gwse'enene' de'en gwna Diozən', bale' gosə'əne' de que gwninnə'. Na' yebale' gosə'əne': —To anglən' əgwne le'.

³⁰ Na' Jeso'osən' gože' neto': —Diozən' gwne' nada' zižjo caguə par nič nada' ənezda' de que chzenague' chia'anə', sino par nič əneze le'enə'. ³¹ Bachžin ža catə' Diozən' əgwnežjue' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui zjənombia' le'. Na' bachžin ža catə' gwxiye'enə' de'en chnabia' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' nit yelə' gwnabia' cheinə'.

³² Na' catə' gwso'ote' nada' le'e yag corozən', gona' par nič yoguə'əlol beṇə' bagwlej Diozən' par əsa'aque' xi'ine' so'onlilaže'e nada'.

³³ Na' de'e ngan' gwne' chzejni'ine' neto' de que so'ot beṇə' le' yoso'ode'ene' to le'e yag coroz. ³⁴ Nach balə beṇə' zan ca' ža'anə' gwse'ene': —Neto' babeneto' choso'osed choso'olo'i beṇə' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən, na' nezeto' nan de que Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaqualene' nasyon chechon' soe' zejlicane. Na' le' nao' de que Diozən' bsele'e le' goljo' beṇəch. ¿Bixchen' nao' le' de que so'ot beṇə' le' to le'e yag coroz? ¿Ebselə' Diozən' le' goljo' beṇəch?

³⁵ Nach Jeso'osən' gože' lega'aque': —Nada' za'a par əchgua'a be'eni' lo'o yichjla'aždao' beṇəchən'. Na' yeto term da'ogan' soa' par əgwsed əgwlo'ida' le'e. Le'e šejle' xtiža'anə' žlac ne'e de latjə par nič cui cuiayi'ile zejlicane. Beṇə' ca' cui chse'ejle'e xtiža'anə' bito chsa'acbe'ine' de que yesə'əbiayi'e. Zjənaque' ca to beṇə' chda gan' naquə žchol na' bito chacbe'ine' gan' chde'. ³⁶ Le'e gonlilažə' nada' na'a žlac ne'e de latjə par nič šo'o be'eni' chian' lo'o yichjla'ažda'olen' na' par nič əgwnežjwle be'eni' che yeziquə'əchlə beṇə'. Gwde gwna Jeso'osən' ca' beze'e bocuaše'ene' lega'aque'.

Zan beṇə' Izrael ca' bito gwso'onlilaže'e Jeso'osən'

³⁷ La'anə'əczə besə'əle'i beṇə' Izrael gwlaž cheton' ben Jeso'osən' zan miłagr, casi yogue'e bito gwso'onlilaže'ene'. ³⁸ Na' de'en goc ca' goc complir can' bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', nan:

Xanto', casi notono no choso'ozenag dižə' de'en chyixjue'eto'onə'.

Na' casi notono chsa'acbe'i de que babesə'əle'ine' blo'o yelə' guac chio'onə'.

³⁹ Bito goquə se'ejle'e, chedə' chac chega'aque' can' na yeto de'en bzoj de'e profet Isaiazən', nan:

⁴⁰ Diozən' babene' par nič nažjo yichjla'aždao' beṇə' quinga na' par nič zjənaque' beṇə' godenag.

Babene' par nič chəsə'əle'ine' pero cabi chsa'acbe'ine' bi zejen de'en chəsə'əle'ine'enə', na' chse'enene' pero bito chse'ejni'ine' bi zejen de'en chse'enene'enə'.

Gosyə'ədiñllei xtolə'əga'aque'enə' na' gwso'elje' latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə' žalə' chse'ejni'ine'en na' žalə' chsa'acbe'ine' bi zejen.

⁴¹ De'e quinga gwna de'e profet Isaiazən' chedə' ble'ine' yelə' chey che'eni' che Jeso'osən' na' be'e dižə' che'.

⁴² La'anə'əczə beṇə' zanch lao nasyon Izrael cheton' bito gwse'ejle'e che Jeso'osən', bia'aczə zane' gwso'onlilaže'ene', na' len no beṇə' gwnabia' cheto' ca'. Pero na' bito gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'ene' chedə' besə'əžebe' cabich əso'e beṇə' fariseo ca' latjə par so'e lo'o yo'oda'onə'. ⁴³ Gwse'enchene' so'e beṇəchən' lega'aque' yelə' bala'an cle ca so'one' ca güe' Diozən' lega'aque' yelə' bala'an.

Xtižə' Jeso'osən' zjənaquən de'e žialao xen

⁴⁴ Na' Jeso'osən' gwne' zižjo gože' lega'aque': —Beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' caguə nadə'əzan' chso'onlilaže'e sino lenczə Xa'anə' ben' əbselə' nada'. ⁴⁵ Ben' chle'i nada' leczə chle'ine' Xa'anə' ben' bselə' nada'. ⁴⁶ Nada' za'a yežlyo nga par nič chgua'a be'eni' lo'o

yichjla'aždao' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. Chgua'a be'eni' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' par nič cuich so'ontezə so'one' de'e malən'. ⁴⁷ Na' notə'ətezə beṇə' chse'ene xtiža'anə' na' bito choso'ozenague' chei caguə nada' choglaogua'an chega'aque' de que zjənapə' dolə, chedə' bito za'a yežlyo nga par nič choglaogua'an che beṇəchən' de que zjənapə' dolə' sino par nič gona' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən' šə so'onlilaže'e nada'. ⁴⁸ Xtiža'anə' de'en babi'a len lega'aque' choglaon chega'aque' de que zjənapə' dolə' chedə' bito chse'ejle'e chia' na' nic choso'ozenague' che xtiža'anə'. Choglaon chega'aque' de que zjənapə' dolə' catə' əžin ža šo'o fin che yežlyon'. ⁴⁹ Dižə' de'en babi'anə' bito bi'an de'e bia'azəlaža'a. Xa'anə' bsele'e nada' na' le'enə' none' mendad bin' cheyalə' nia' na' bin' əgwšed əgwlo'ida' beṇə'. ⁵⁰ Na' notə'ətezə beṇə' yoso'ozenag che xtižə' Xa'anə' de'en none' mendad cho'elena' beṇəchən', əgwnežjue' yelə' mban zejlicane chega'aque'. De'e na'anə' cho'elena' le'e dižə' con can' bagwna Xa'anə'.

13

Gwdib Jeso'osən' ni'a disipl che' ca'

¹ Na' ca naquə Jeso'osən', bedote chaquene' che neto' chonlilažə'əto' le' yežlyo nga. Na' nezene' de que bachžin ža yeze'e yežlyo nga par yeyeje' gan' zo Xe'enə'. De'e na'anə' catə' ze'e za'alə lni pascon' blo'ichene' neto' can' lechguale chaquene' cheto'.

² Na' bač gwlo'o gwxiye'enə' xbabən' lo'o yichjla'aždao' Jod Iscariot xi'in Simonə' par əgwdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' contr che' ca'. ³ Na' neze Jeso'osən' de que Xe'enə' babene' par nič nape' le'ezelaogüe yelə' chnabia' xen, na' nezene' de que gan' zo Dioz nan' gwze'e na' gan' zo Dioz nan' yeyeje'. ⁴ Na' lao chaoto' xše'enə' Jeso'osən' gwzože'e na' gwcua'a xadoṇ che'enə' na' gwxi'e to lachə' na' bcheje'en lsine'enə'. ⁵ Nach gwxi'e nisən' gwde'en to lo'o ša' na' gwzolaogüe' gwdibe' ni'ato'onə' ca to mos. Na' bosbiže' ni'ato'onə' len lachən' de'e nchej lsine'enə'.

⁶ Na' catə' bžine' gan' chi' Simon Bedən', Bedən' gože' le': —Xana' žəle' chibo' ni'anə'?

⁷ Na' gož Jeso'osən' le': —De'e nga chona' cabi chejni'ido'on na'a, pero gwyejni'ido'on telə.

⁸ Na' gož Bedən' le': —Le' cuat chibo' ni'anə'.

Na' Jeso'osən' gože'ene': —Šə cui ga'a chiba' le' caguə leno' nada'anə'.

⁹ Na' Bedən' gože'ene': —Xana' caguə ni'a na'azən', sino doxencza'.

¹⁰ Nach gož Jeso'osən' le': —Beṇə' nošə' nazjə, ni'e na'azə chyažje chibe', la' banaquəczə doxen cuerp che'enə' xi'ilažə'. Ca naquə le'e ža, naquəczle xi'ilažə' la'aṇə'əczə caguə yoguə'əle.

¹¹ Jeso'osən' nezene' non' əgwde le' lao na' beṇə' contr che' ca', na' de'e na'anə' gwne': “Caguə yoguə'əle nacle xi'ilažə'”, na' zejen caguə yoguə'əto' naquəto' beṇə' la'aždao' xi'ilažə'.

¹² Na' catə' beyož gwdibe' ni'ato'onə', na' beyaz xadoṇ che'enə' na' bebi'e de'e yoblə cho'a mesən'. Na' gože' neto': —žEchejni'ile bi zejen de'en babena' len le'e? ¹³ De'e nga zejen. Le'e nsi'ile nada' Maestr na' Xanle, na' güenczən' nale chedə' can' naca'. ¹⁴ Na' nada' naca' Xanlen' na' nactia' Maestr chelen' bagwdiba' ni'alen' ca to mos, de'e na'anə' le'e leczə cheyalə' gaquəlen ljužjle ca to mos. ¹⁵ Bagwdiba' ni'alen' parzə nič gwlo'ida' le'e de que cheyalə' gonle can' babena'anə'. ¹⁶ De'e li əchnia' le'e notə'ətezə mos bito naque' blaoch ca xane'enə', ni ben' chej mendadən' cui naque' blaoch ca ben' chselə' le'. ¹⁷ Šə chejni'ile de'e quinga na' gonle can' nia'anə', nachən' sole mbalaz.

¹⁸ Caguə nia' ca' che yoguə'əlen'. Nada' nezda' nac naquə yichjda'aždao' le'e bagwleja' par nacle disipl chia'. Pero na' gwleja' le'e par nič gaquə complir can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: “Be'en gwdaolena' txen bablej bšošje' nada'.” ¹⁹ Nada' əchnia' le'e de'e nga na'a antslə cuiṇə' gaquən, par nič catə' gaquən šejle'ele de que nada' naca' ben' bagwnia'

le'e. ²⁰ De'e li əchnia' le'e ben' cho'elao' notə'ətezə beṇə' əchseḷa'a, nada'anə' cho'elaogüe'e. Na' ben' cho'elao' nada', ben' əbseḷə' nada' na'anə' cho'elaogüe'e.

Jeso'osən' be'e dižə' che ben' naquən əgwde le' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le'

²¹ Beyož gwna Jeso'osən' de'e ca' bachžaglaogüe' lo'o yichjla'aždaogüe'enə', na' gwne' clar: —De'e li əchnia' le'e de que to le'e əgwdele nada' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i nada'.

²² Nach neto' bgüia lao ljuežjto' chaqueto' noto' chein' ne' ca'. ²³ Nach nada' chi'a cuite'enə' chedə' chacchgüeine' chia'. ²⁴ Na' Bedən' bene' seṇy len nada' par ničh gwṇabda' Jeso'osən' no chein' gwne' ca'. ²⁵ Nach bgüiga'a bao goža' Jeso'osən': —Xana', ¿non'?

²⁶ Nach gož Jeso'osən' nada': —Be'en əgwnežjua' to pedas yetən' catə' bablo'oja'an xojən', le'enə'.

Nach blo'oje' yetən' xojən' na' bnežjue'en Jod Iscariot xi'in Simonṇə'. ²⁷ Na' beyož bnežjue' Jodən' yetən' le'e gwyo'o gwyazte Satanasən' de'en chnabia' de xio' ca' lo'o yichjla'aždao' Jodən'. Nach Jeso'osən' gože'ene': —De'en gono'onə' benən lgüegwzə.

²⁸ Na' ni to neto' ža'ato'onə' cui gwyejni'ito' bixchen' gože' le' ca'. ²⁹ Jodən' noxe'e bols mechən' na' de'e na'anə' baləto' bento' xbab de que Jeso'osən' gože' le' šeje' žjəxi'e de'e chyažjeto' lao ḷnin' o de que cheyalə' əgwnežjue' latə' mechən' beṇə' yašə' ca'. ³⁰ Na' catə' beyož gwdao Jodən' pedas yetən' de'en bnežjw Jeso'osən' le', le'e bchojte'. Na' ca orən' bagol.

To de'e cobə de'e non Jeso'osən' mendad goncho

³¹ Na' gwde bchoj Jodən' Jeso'osən' gwne': —Diozən' bsele'e nada' golja' beṇəch, na' ṇa'a so'ot beṇə' nada' na' goṇe' nada' yelə' bala'an xen. Na' leczə Diozən' si'e yelə' bala'an xen ca de'en gaquə chia'. ³² Na' ca naquə Diozən' si'e yelə' bala'an ca de'en gaquə chia', leczə le'enə' goṇe' nada' yelə' bala'an, na' le'e solaote goṇe' nada' yelə' bala'anṇə' ṇa'a. ³³ Xi'in daogua'a, yešlož da'ogan' soa' len le'e. Na' yeyilje nada', na' can' goža' beṇə' blao che ṇasyon Izrael chechon', leczə can' əchnia' le'e ṇa'a de que gan' yeya'a bito gaquə sa'alēnle nada'. ³⁴ Nach to de'e cobə chona' mendad gonle, de que gaque che ljuežjle tole yetole can' chacda' chele, leczə can' le'e gaque che ljuežjle tole yetole. ³⁵ Na' yesə'əneze yoguə'əlol beṇə' de que nacle disipl chia' šə gaquele che ljuežjle tole yetole.

Jeso'osən' ne' de que Bedən' cui chebe' de que nombi'ene'

³⁶ Na' gož Bedən' le': —Xana', ¿gan' yeyejo'?

Na' gož Jeso'osən' le': —Gan' yeya'a bito gaquə denaogo' nada' ṇa'a, pero telə denaogo'.

³⁷ Na' gož Bedən' le': —Xana' ¿bixchen' cui gaquə denaogua' le' ṇa'a? Gwsanlažə' cuina' so'ot beṇə' nada' laogüe de'en chacda' chio' šə chonclən byen.

³⁸ Na' gož Jeso'osən' le': —¿Echacdo' gwsanlažə' cuino' so'ot beṇə' le' laogüe de'en chacdo' chia'? De'e li əchnia' le' de que bito cuež lecon' antslə ze'e gaquə šon las cui chchebo' de que nombi'o nada'.

14

Beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' zjanombi'e Xe' Diozən'

¹ Bito gaquəžejlažə'əle chia' nada'. Legonlilažə' Diozən', na' leczə legonlilažə' nada'. ² Gan' zo Xa' Diozən' naquən ca to yo'o xen gan' ža' de'e zan quart. Gwnia' le' žalə' cui bi quart de par le'e. Na' yeya'a žjəyeyenšaogua'a quart par to tole. ³ Na' catə'ən babeyož jəyeyenšaogua'a quart chelen', yida' yetši'i na' yechi'a le'e socho txen par ničh gan' soa' na' so le'e. ⁴ Banombi'ale gan' yeya'a na' baṇezele naquən' gonle par yeda'acle na'.

⁵ Na' gož Tomasən' le': —Xanto', bito ṇezeto' gan' yeyejo'. ¿Na' nacxa gaquən' əṇezeto' nac gonto' par yela'ato' na'?

⁶ Jeso'osən' gože'ene': —De'en cheyalə' gonle gonlilažə'əle nada' par ničh yežinle gan' zo Xa'anə'. Nada' ṇezda' na' chzejni'ida' yoguə'əlol de'en naquə de'e li che Diozən'. Na'

nada' nsa'a yelə' mban zejlicane par beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. Ni to cono yežin gan' zo Xa'anə' šə cui gonlilaže'e nada'. ⁷ Žalə' nombi'ayanə'əle nada', lente Xa'anə' nombi'ale žalə' ca'. Na' dezd na'a banombi'alene' na' bable'ilene'.

⁸ Na' gož Lipən' le': —Ben par nič le'ito' Xa'onə'. Lezən de'en chene'eto'.

⁹ Jeso'osən' gože'ene': —Lip, sša xen bagwzoa' len le'e, čəna' cuiṇə' gombi'o nada'anə'? Notə'ətezə beṇə' bable'i nada' leczə Xa'anə' bable'ine'. ĵBixčhen' nao' gona' par nič le'ile Xa'anə'? ¹⁰ ĵEcuī chejli'o de que nada' zoa' len Xa'anə' na' Xa'anə' zoe' len nada'? Dižə' quinga cho'a nada', caguə cho'an de'e bia'azəlaža'anə'. Xa' na'anə' zoe' len nada' na' len' chone' par nič cho'a dižə' quinga na' chona' yoguə'əlo' de'en chona'. ¹¹ Le'e šejle' chia' ca de'en əṇia' de que zoa' len Xa'anə' na' le' zoe' len nada'. Na' šə cui chejle'ele xtiža'anə', le'e šejle' chia' por ni che de'en bable'ile chona'anə'. ¹² De'e li əchnia' le'e ben' chonlilažə' nada', ca de'e ca' chona' leczə gone'en. Na' de'e zaquə'əch ca de'e ca' gone' chedə' nada' yeya'a gan' zo Xa'anə'. ¹³ Na' yoguə' de'e əṇabele Xa'anə' gona' laogüe de'en chonlilažə'əle nada', gona'an par nič Xa'anə' si'e yelə' bala'an ca de'en gona' naca' Xi'ine'. ¹⁴ Bitə'ətezə de'e əṇable gona' por ni che de'en chonlilažə'əle nada', nada' gona'an.

Jeso'osən' bene' lyebe sele'e Spirit che Diozən'

¹⁵ Šə chaquele chia' cheyalə' gonle can' nona' mendad gonle. ¹⁶ Na' ṇabda' Xa'anə' par əsele'e Spirit che'enə' len le'e par gaquəlenən le'e can' babena' nada'. Na' son len le'e zejlicane. Spirit che Diozən' əgwzejni'in le'e de'en naquə de'e li. ¹⁷ Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' bito chso'elaogüe'e Spiritən' chedə' bito chesə'əle'ine'en na' nic zjənombi'en. Pero le'e nombi'alen chedə' zon len le'e na'a na' gwžin ža catə' son lo'o la'ažda'olen'. ¹⁸ Bito gwcua'ana'a le'e ca gozebə. Güida' yeto nga gan' zole. ¹⁹ Na' yešlož da'ozə na' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' cabich yesə'əle'ine' nada', pero le'e gwle'ile nada'. Na' laogüe de'en zoa' nsa'a yelə' mban zejlicane che beṇə' chso'onlilažə' nada', de'e na'anə' le'e sole zejlicane. ²⁰ Na' catə' əžin ža la' Spirit che Diozən' son lo'o la'ažda'olen' canan' ənezele de que nada' zoa' len Xa'anə', na' le'e zole len nada', na' nada' zoa' len le'e. ²¹ Ben' neze can' nona' mendad na' chone' can' əni'anə', bena'an chaque chia'. Na' ben' chaque chia' leczə chaque Xa'anə' che', na' gwzochcza' gaquəda' che' na' gona' par nič ənezene' de que zotezə zoa' len le'.

²² Na' Jodən' pero caguə Jod Iscariotən' gože' le': —Xanto' ĵbixčhen' gono' par nič neto' le'icheto' le' na' cui gono' par nič beṇə' yoblə yesə'əle'ichene' le'?

²³ Na' Jeso'osən' gože'ene': —Le'e chaquele chia' chzenagle xtiža'anə'. Na' Xa'anə' leczə chaquene' chele na' neto' desoto' len le'e. ²⁴ Beṇə' ca' cui chsa'aque chia' bito choso'ozenague' xtiža'anə'. Dižə' de'en chenele əṇia' le'e, caguə cho'an de'e bia'azəlaža'anə', sino cho'a dižə' de'en chene'e Xa'anə' ben' əbselə' nada'.

²⁵ De'e quinga bagwnia' le'e žlac ne'e zoa' len le'e. ²⁶ Na' Xa'anə' əsele'e Spirit che'enə' son lo'o la'aždao' le'e chonlilažə'əle nada' nič gaquəlenən le'e. Na' Spiritən' əgwzejni'in le'e yoguə'əlo' de'en cheyalə' ənezele na' gonən ca žjəyeza'alažə'əle yoguə'əlo' de'en bagwnia' le'e.

²⁷ Chona' par nič so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yičjla'ažda'olen' ca binlo zo chbeza' len xbab de'en yo'o lo'o yičjla'aždaogua'anə'. Nada' chona' ca zo chbezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yičjla'ažda'olen' cle ca chso'on beṇəchən' par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yičjla'ažda'olen'. Bito gaquəžejlažə'əle, nic žeble. ²⁸ Babenele can' bagwnia' de que yeya'a gan' zo Xa'anə', na' de que yida' de'e yoblə gan' zolen'. Žalə' chaquele chia' can' cheyalə'anə', gobeile de'en yeya'a, chedə' Xa'anə' zaquə'əche' ca nada'. ²⁹ Na'a ža bagwnia' le'e de'e ca' antslə cuiṇə' sa'aquən par nič catə' sa'aquən šejle'ele de que naca' ben' bagwnia' le'e.

³⁰ Bitoch gua'a dižə' zan len le'e chedə' baza' gwxiye' de'en chnabia' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada' na' tiləlenən nada'. Pero bito soin nada'. ³¹ Chona' con can' non

Ḫa'anə' mendad par niḫ əneze beḅaḅən' de que chacda' ḅhe Ḫa'anə'. Na'a ža lešo'o šejəchcho.

15

Jeso'osən' gwxaquə'əlebene' ca to yag oba

¹ Nada' gwxaquə'əlebəda' ca to yag oba de'en naquə le'ezelaogüe yag zaque'e. Ḫa'anə' gwxaquə'əlebene' ca ben' chonši'i yaguən'. ² Na' le'e chonlilažə'əle nada' gwxaquə'əlebele ca xozə' yaguən'. To to xoze'e ca' cui bi frot chbian, chḅogue'en. Na' to to xoze'e ca' de'e chəsə'əbia frot, chpe'en par niḫ chbiachən frot zanch. ³ Can' banaquə yichjla'ažda'olen' ḅhedə' chzenagle xtižə'anə' de'en babi'a len le'e. ⁴ Lesotezə leso len nada' par niḫ nada' gaquə sotezə soa' len le'e. Ca ḅhe xozə' yag frotən', bito bi frot cuian to gwłazzen šə cui zon nca'an le'e yaguən', can' naquən len le'e, bito gaquə gonle de'en chazlažə' Diozən' šə cui sotezə sole len nada'.

⁵ De'e yoblə əhia' de que nada' gwxaquə'əlebəda' ca yag oban' na' le'e ca xoze'enə'. Notə'ətezle šə zotezə zole len nada' na' nada' zotezə zoa' len le'e, gonchguale de'en chazlažə' Diozən'. Pero cuiczə gac gonle de'en chazlaže'enə' to gwłazle. ⁶ Beḅə' cui zotezə zo len nada' əhoje' ca'alə, ca ḅhe xozə' yag oban' de'e ca' chḅog ben' chonši'i yaguən' na' chəsə'əbižən. Nach chtobe'en chade'en yi' par chse'eyən.

⁷ Šə le'e zotezə zole len nada' na' šə yo'o yichjle xtižə'anə' do tyempte, bitə'ətezə de'e chene'ele ənable len orasyonə' de'e si'iczlənə'. ⁸ Yelə' bala'an chzi' Ḫa'anə' catə'an chonchguale can' chazlaže'enə', na' baḅ chlo'ele de que chonlilažə'əle nada' na' chzenagle ḅhia' can' cheyalə' gonle šə bachonchguale de'en chazlaže'enə'. ⁹ Ca Ḫa'anə' chaquene' ḅhia', leczə ca' nada' bachacda' ḅhele. Le'e so legon ca gacbe'ile de que chacda' ḅhele. ¹⁰ Šə chonle can' nona' mendadən', nachən' gacbe'ile de que chacda' ḅhele, ca nada' chona' can' non Ḫa'anə' mendadən' na' chacbe'ida' de que chaquene' ḅhia'.

¹¹ Bagwnia' le'e ca' par niḫ sole mbalaz ca mbalazən' zoa' nada'. Che'enda' sole mbalaz juisy. ¹² De'e nga chona' mendad gonle, gaquele ḅhe ljuežjle tole yetole can' chacda' ḅhele. ¹³ Notono nla' beḅə' chaquechene' ḅhe ljuežje' mazəchlə can' chaque ben' chsanlažə' cuine' so'ot beḅə' le' par gaquəlene' beḅə' migw ḅhe' ca'. ¹⁴ Le'e nacle migw ḅhia' šə chonle can' nona' mendadən'. ¹⁵ Bitoch ənia' le'e mos ḅhia' ḅhedə' beḅə' zjənaquə mos bito zjəneze' bi chon xanga'aque'enə'. Bania' le' migw ḅhia', ḅhedə' yoguə'əlol de'e ca' babenda' gwna Ḫa'anə' babzejni'ida'an le'e. ¹⁶ Caguə le'e gwlejlə nada' par naca' Ḫanle. Nada' bagwleja' le'e par chonlilažə'əle nada'. Na' chselə'a le'e par niḫ šejəchle gonchguale can' chazlažə' Ḫa'anə' na' caguə de'e te ḅhe de'e ca' gonlen'. Na' šə gonle can' chazlaže'enə', yoguə'əlol de'en ənabele Ḫa'anə' laogüe de'en chonlilažə'əle nada', gone'en. ¹⁷ De'e nga de'en chona' mendad gonle, de que gaquele ḅhe ljuežjle tole yetole.

Beḅə' ca' cui zjənombia' Diozən' chəsə'əgue'ine' beḅə' ca' choso'ozenag ḅhe Jeso'osən'

¹⁸ Bito yebanele de'en chəsə'əgue'i beḅə' ca' cui zjənombia' Diozən' le'e. Legon xbab de que zgua'atec nadan' besə'əgue'ine' antslə ca le'e. ¹⁹ Žalə' nacle txen len beḅə' ca' cui zjənombia' Diozən', gwsa'aque'ne' ḅhele can' chsa'aque'ne' ḅhe beḅə' ca' zjənaque' txen. Nada' bagwleja' le'e par naole nada', na' bitoch nacle txen len beḅə' ca' cui zjənombia' Diozən', na' de'e na'anə' chəsə'əgue'ine' le'e. ²⁰ Le'e žjsa'alažə' de'en bagwnia' le'e: "Notə'ətezə mos bito naque' blaoch ca xane'enə'." Can' baboso'olagzejə bosolagzide' nada', leczə can' yoso'olagzejə yoso'olagzide' le'e. Žalə' bosolagzejə xtižə'anə', leczə gosə'əzenague' xtižə'əlen'. ²¹ Na' yoguə' de'e ca' so'one' len le'e ḅhedə' le'e chonlilažə'əle nada' na' lega'aque' bito zjənombi'e Ḫa'anə' ben' bselə' nada'.

²² Žalə' nada' cui bida', na' žalə' cui bia'a dižə' len lega'aque', bito zjənape' dolə' ca naquən' chəsə'əgue'ine' nada'. Na' na'a cuiczə bi de bi yoso'ode'ine' par yesə'əne' cui bi dolə' zjənape'. ²³ Ben' chgue'i nada', lenczə Ḫa' nan' chgue'ine'. ²⁴ Žalə' cui bena' entr lega'aque'

milagr de'e cuinə' gon ni to beṇə' yoblə, bito zjənapə' dolə' ca naquən' chəsə'əgue'ine' nada'. Pero ṇa'a babesə'əle'ine' de'e ca' chona' na' bia'aczə chəsə'əgue'ine' nada' na' len Xa'anə'. ²⁵ Pero na' chac ca' par niçh chac complir can' na Xtižə' Diozən' gan' nyojən nan: "Besə'əgue'ine' nada' sin cui bi bi de'e mal beṇə'."

²⁶ Bagwnia' le'e de que sela'a Spirit che Xa' Diozən' par gaquəlenən le'e na' par əgwzejni'in le'e de'en naquə de'e li. Spiritən' sa'an gan' zo Xa'anə' la' sela'an par güe'en xtiža'anə'. ²⁷ Na' leczə ca' le'e güe'ele xtiža'anə', çhedə' bagwzole len nada' dezd catə'an gwzola chyxjui'a xtižə' Xa' Diozən'.

16

¹ Bagwnia' le'e de'e ca' par niçh cui yebiguə'əle gosxanlə. ² Yesyə'əbeje' le'e lo'o yo'oda' chega'aque' ca'. Na' bazon əžin ža catə' notə'ətezə beṇə' se'enene' so'ote' le'e so'one' xbab yebei Diozən' lega'aque' de'en so'one' ca'. ³ So'one' ca' len le'e çhedə' cui zjənombi'e Xa'anə' na' ni nada' cui zjənombi'e. ⁴ Na' bagwnia' le'e ca' par niçh catə' əžin ža gac ca' žjəsa'alažə'əle de que bagwnia' le'e can' gaquən.

De'e chon Spirit che Diozən'

Catə'an gwleja' le'e par nacle disipl chia' bito gwnia' le'e yoguə' de'e ca' gac chele, çhedə' gwnezdə' socha' len le'e. ⁵ Na' la'anə'əczə yeya'a ṇa'a gan' zo Xa'anə' ben' əbselə' nada', ni tole cui chṇabele nada' bi zejen de'en yeya'anə'. ⁶ Na' de'en bagwnia' le'e de'e ca' bachacchgüeile lo'o la'ažda'olen'. ⁷ Pero de'e li əchnia' le'e napən le'e cuent yeya'a, la' šə cui yeya'a Spirit che Diozən' de'en gaquəlen le'e bito yedəson lo'o la'ažda'olen'. Na' de'en yeya'anə' əselə'an len le'e. ⁸ Na' catə'əch yidə'an əgwzejni'in beṇə'əchən' de que zjənapə' dolə', əgwzejni'in lega'aque' de que naca' le'ezelaogüe beṇə' güen, na' əgwzejni'in lega'aque' de que gatə' castigw zejlicane che notə'ətezə beṇə' cui choso'ozenag chia'. ⁹ Egwzejni'in lega'aque' de que zjənapə' dolə' de'en cui chso'onlilaže'e nada'. ¹⁰ Egwzejni'in lega'aque' de que naca' le'ezelaogüe beṇə' güen çhedə' yeya'a gan' zo Xa'anə' na' bitoch le'ile nada'. ¹¹ Na' əgwzejni'in lega'aque' de que gatə' castigw zejlicane che notə'ətezə beṇə' cui choso'ozenag chia', çhedə' gwxiye' de'en chnabia' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' banchoglaon chei de que si'in castigw zejlicane.

¹² Nedeç de'e zan de'e əṇia' le'e, pero zdebə naquən ṇa'a par šejni'ilen. ¹³ Pero catə' yedəso Spirit che Diozən' lo'o la'ažda'olen' par əgwzejni'in le'e de'en naquə de'e li, əgwsed əgwlo'in le'e yoguə'əloł de'en cheyalə' ənezele chia' nada'. Bito güe'en dižə' de'e bia'azəlaže'i sino güe'en bitə'ətezə dižə' de'en chzene Xa'anə' len na' chixjue'in le'e biquə' de'e ze'e za'ac. ¹⁴ Goṇən nada' yelə' bala'an, çhedə' əgwzejni'in le'e chia' nada'. ¹⁵ Xa'anə' babene' ca' nezdə' yoguə'əloł de'en nezene' na' de'e na'anə' gwnia' de que Spirit che'enə' əgwzejni'in le'e de'e ca' nezdə'.

Jeso'osən' gože' disipl che' ca' de que nite'e trist to tyemp dao' na' techlə yesyə'əbeine'

¹⁶ Yeto tyemp dao' le'e bitoch le'ile nada'. Na' techlə yeto tyemp dao' yoblə na' yezle'ile nada' nach yeya'a gan' zo Xa'anə'.

¹⁷ Na' balə' neto' disipl che' gož ljuežjto': —¿Bi zejen de'e nga che'e chio'o de que yeto tyemp da'ozə na' bitoch le'ichone' na' de que techlə yeto tyemp dao' yoblə na' yezle'ichone'? ¿Na' bi zejen de'en ne' yeyeje' gan' zo Xe'enə'? ¹⁸ ¿Bi zejen de'en ne' yeto tyemp da'ozə ža? Cuili bixçhen' ne' ca'.

¹⁹ Na' goçbe'i Jeso'osən' de que chene'eto' ṇabeto'one' bi zejenṇə', na' gože' neto': —¿Ede'e ngan' de'en chṇabe ljuežjle? ¿Echene'ele ənezele bi zejen ca' de'en gwnia' le'e de que yeto tyemp da'ozə na' bitoch le'ile nada', na' techlə yeto tyemp dao' yoblə na' yezle'ile nada'? ²⁰ De'e li chnia' le'e de que bazon cuežle na' yegüine'ele na' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' yesyə'əbeine'. Yeyašə'alažə'əle pero con to tyemp da'ozən' na' techlə yebeile. ²¹ Šə catə' chzan to no'olə, chžaglaogüe' lao chaque' bes che yelə' sannə'. Pero na' catə' bagoljə

bda'onə' bitoch chone' xbab che de'en bžaglaogüe'enə' de'e tant chebeine' de que bagoljə yeto beṇač yežlyo nga. ²² Leczə can' len le'e, ṇa'a sole trist, pero catə' yežagcho de'e yoblə cana' yebeile lo'o la'ažda'olen'. Na' ni to cono yeca'a yelə' chebei chelen'.

²³ Na' catə' babžin ža soa' gan' zo Xa'anə' de'e yoblə bito yažjele bi əṇable gona' par le'e. De'e li əchnia' le'e bitə'ətezə de'e əṇabele Xa'anə' laogüe de'en chonlilažə'əle nada', gone'en par le'e. ²⁴ Xte ṇa'a cuiczə bi ṇe'e ṇabele Xa'anə' ye'elene' de que chṇablen por ni che de'en chonlilažə'əle nada'. Na' ṇa'a leṇabe Xa'anə' bi de'en əṇabelene' ye'elene' ca', na' gone' can' əṇabelene' par nič sole mbalaz juisy.

Jesocristən' babene' par nič gwxiye'enə' cuich ṇabia'an chio'o

²⁵ De'e zan de'e ca' bagwnia' le'e babzejni'ida'an len jempl. Ežin žan' catə' bitoch əgwzejni'ida' le'e len jempl sino clar chixjue'ida' le'e che Xa'anə'. ²⁶ Na' catə' babžin ža soa' gan' zo Xa'anə' de'e yoblə, cana'ach əṇabele Xa'anə' bi de'en əṇabelene' ye'elene' de que chṇablen por ni che de'en chonlilažə'əle nada'. Na' bito ənia' le'e de que nada' ṇaba' lao Xa'anə' par nič gaquəlene' le'e. ²⁷ Cuinczə Xa'anə' chaquene' chele por ni che de'en bachaquele chia' na' de'en bachejle'ele de que gwza'a gan' zoe'enə'. ²⁸ Gan' zo Xa'anə' gwza'a babida' yežlyo nga. Na' ṇa'a yeza'a yežlyo nga na' yeya'a gan' zo Xa'anə'.

²⁹ Na' neto' disipl che' gožto'one': —ṇa'a cho'o dižə'an clar. Bito cho'o dižə' len jempl de'e cui chejni'ito'. ³⁰ Na' chache'ito' de que ṇez nle'ido' xbab che beṇačən'. Bito chyažjdo' no əṇa le' bin' chse'ene'ene' yesə'ənezene'. De'e na'anə' chejle'eto' de que gwza'o gan' zo Diozən'.

³¹ Na' gwna Jeso'osən' neto': —¿Ena'a chejle'ele ža? ³² Gwžin or na' ṇa'a baza'an catə' gasə'əlasle. To tole ca'ale xnez che chele na' əgwcu'a'anle toza'. Pero caguə zoa' toza'anə' chedə' Xa'anə' zoe' len nada'. ³³ Bagwnia' le'e ca' par nič so cuzle binlo len xbab de'e yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' laogüe de'en chonlilažə'əle nada'. Yežlyo nga chi' saquə'əle, pero bito žeble, nada' babena' par nič gwxiye'enə' cuich ṇabia'an le'e.

17

Jeso'osən' bene' orasyon par nič gaquəlen Diozən' disipl che' ca'

¹ Gwde gwna Jeso'osən' ca', bgüie' yobalə na' gwne': —Xa', babžin or par gaquə chia' can' babžio' bia' gaquə. Beṇ nada' yelə bala'an par nič leczə ca' nada' gona' le' yelə bala'an, nadan' naca' Xi'ino'. ² Babeṇo' nada' yelə chnabia' lao yoguə beṇač par nič chnežjua' yelə' mban zejlicane che yoguə'əlo' noquə' beṇə' ca' bagwlejo' par chso'onlilaže'e nada'. ³ Na' beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicanen' zjənombi'e le' ca' tozon' zaco'o par güe'ela'oto', na' leczə zjənombi'e nada' Jesocrist ben' əbselo'onə'.

⁴ Babeṇa' le' yelə' bala'an yežlyo nga ca' de'en babeyož bena' yoguə'əlo' de'en gwlo'o lao na'a gona'. ⁵ Na'a ža Xa', ben par nič yezi'a yelə' bala'an chia'anə' catə' yela'a gan' zo'onə' ca' yelə' bala'an de'en gwɔapa' catə'an gwzoa' len le' antslə ze'e xe yežlyo nga.

⁶ Bagwlejo' balə beṇač par chso'onlilaže'e nada' na' bablo'iga'acda'ane' naquən' naquə yichjla'aždaogo'onə' na' naquən' chono'. Zjənaque' xi'ino', na' beno' par nič chso'onlilaže'e nada' na' chso'one' can' nono' mendadən'. ⁷ Na' bazjənezene' de que yoguə'əlo' de'en chona' na' yoguə' dižə' de'en cho'a za'an che cuino'. ⁸ Babe'elena' lega'aque' dižə' de'en beno' mendad güe'elenga'aca'ane', na' bazjənonen chega'aque'. Na' bachsa'acbe'ine' de que de'e liczə gwza'a gan' zo'onə', na' chse'ejle'e de que len' əbselo'o nada'.

⁹ Chṇabda' le' gaquəleno' lega'aque'. Caguə chṇabda' le' gaquəleno' yoguə' beṇačən', sino gaquəleno' beṇə' ca' zjənaquə xi'ino', beṇə' ca' gwlejo' par chso'onlilaže'e nada'. ¹⁰ Na' yoguə' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' zjənaque' xi'ino'. Na' ca'aczən' naquən, notə'ətezə beṇə' zjənaquə xi'ino' leczə zjənaque' xi'ina'. Echzi'a yelə' bala'an de'en chso'onlilaže'e nada' na' de'en chso'one' bichlə de'en chso'one'enə'.

¹¹ Na' na'a caguə socha' yežlyo ngan', pero beṇə' quinga nitə'acze' yežlyo nga. Nada' bazeza'a gan' zo'onə'. Xa', naco' le'ezelaogüe beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' ca naquə beṇə' ca' gwlejo' par chso'onlilaže'e nada', bcuasə' bcue'ejga'aque' len de'e malən' por yelə' chnabia' chio'onə'. Bcuasə' bcue'ejga'aque' len de'e malən' par niç əsa'aque' tozə len ljuežjga'aque'enə' ca chio'o naccho tozə. ¹² Bedote žlac zoa' len lega'aque' babcuasə' bcue'ejga'aca'ane' len de'e malən' por yelə' chnabia' chio'onə'. De'e na'anə' ni toga'aque' cui gwžiai' sino tozə ben' banaquəczən cuiayi'e par niç gaquə complir can' na Xtižo'onə' de'en nyojən.

¹³ Na' na'a bazeza'a gan' zo'onə', na' cho'a dižə' quinga lao orasyonṇə' žlac ne'e zoa' yežlyo nga par niç lega'aque' nitə'achgüe' mbalaz ca mbalazən' zoa' nada'. ¹⁴ Nada' babe'elenga'aca'ane' xtižo'onə'. Pero na' beṇə' ca' cui zjənobbia' le' chəsə'əgue'ine' beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' por ni che de'en cuich zjənaque' txen len lega'aque', ca nada' cui naca' txen len beṇə' ca' cui zjənobbia' le'. ¹⁵ Na' ca naquə beṇə' ca' chso'onlilažə' nada', caguə chṇabda' le' yeca'aga'aco'one' lao yežlyo ngan', sino chṇabda' le' par əgwcuasə' əgwcuə'ejga'aco'one' len de'en chon gwxiye'enə'. ¹⁶ Bito zjənaque' txen len beṇə' ca' cui zjənobbia' le' ca nada' cui naca' txen len beṇə' ca' cui zjənobbia' le'. ¹⁷ Ben par niç beṇə' ca' chso'onlilažə' nada' so'on cuinga'aque' lažə' na'onə' laogüe de'en bazjənombi'e dižə' li chio'onə'. Yoguə'əlołte de'en babzejni'ido' lega'aque' naquən de'e li. ¹⁸ Len' bselo'o nada' yežlyo nga par chzejni'ida' beṇə'chən' dižə' li chio'onə', na' leczə ca' nada' bachselə'a lega'aque' par yoso'ozejni'ine' beṇə'chən' dižə' li chio'onə'. ¹⁹ Zoa' chon cuina' lažə' na'onə' chedə' chacda' che beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. Na' chona' ca' par niç lega'aque' so'on cuinga'aque' lažə' na'onə' laogüe de'en bazjənombi'e dižə' li chio'onə'.

²⁰ Na' ca naquə chṇaba' gaquəleno' beṇə' ca', bito chṇaba' gaquəleno' lega'acze' sino leczə gaquəleno' beṇə' ca' so'onlilažə' nada' catə' əse'enene' dižə' de'en əsoe' beṇə' ca'. ²¹ Xa', ben par niç yoguə'əlole' əsa'aque' tozə len ljuežjga'aque' ca le' naco' tozə len nada' na' nada' naca' tozə len le'. Ben ca əsa'aque' tozə laogüe de'en zjəngode'e txen len chio'o, par niç beṇə' ca' cui zjənobbia' le' se'ejle'e de que len' əbselo'o nada'. ²² Babeno' par niç chsa'acbe'i beṇə' de que noṇo' nada' yelə' bala'aṇ, ca'aczən' chona' nada' par niç chsa'acbe'ine' de que chnežjua' lega'aque' yelə' bala'aṇ. Na' chona' ca' par niç əsa'aque' tozə len ljuežjga'aque' ca chio'o naccho tozə. ²³ Lega'aque' zjəngode'e txen len nada' na' nada' ngoda'a txen len le' niç yoguə'əcho gaccho tozə na' ca' beṇə' ca' cui zjənobbia' le' yesə'ənezene' de que len' əbselo'o nada' na' de que chacdo' che beṇə' ca' zjəngodə' txen len nada' can' chacdo' chia'.

²⁴ Xa', bachacdo' chia' antslə ze'e xe yežlyo nga. De'e na'anə' beṇo' nada' yelə' chey che'eni'inə'. Na' che'enda' de que beṇə' ca' bagwlejo' par chso'onlilaže'e nada' nite'e len nada' gan' so'anə' par niç yesə'əle'ine' yelə' chey che'eni' chia'anə'. ²⁵ Xa', le' naco' le'ezelaogüe beṇə' güen, na' ca naquə beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada' bito zjənombi'e le', pero nada' nombi'a le' na' beṇə' ca' bagwlejo' par chso'onlilaže'e nada' bazjənezene' de que len' əbselo'o nada'. ²⁶ Na' babena' par niç zjənezene' can' naquə yichjla'aždaogo'onə' na' can' chono', na' ne'e gonchcza' ca yesə'ənezene'. Chzejni'iga'acda'ane' can' naquə yichjla'aždaogo'onə' na' can' chono' par niç əsa'acbe'ine' de que chacdo' chega'aque' can' chacdo' chia' nada' na' par niç sotezə soa' len lega'aque'.

18

Jodən' bdie' Jeso'osən' lao na' soldad ca'

¹ Na' ca beyož gwna Jeso'osən' de'e ca', neto' disipl che' gwza'ato' len le' gwyejto' šla'a yao Sedron gan' gotə' to güert, na' gwyo'oto' len le'. ² Na' Jodən' ben' banaquən gone' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca' chəsə'əgue'i le' nombi'e güertən', chedə' zan las bagwyejto' len Jeso'osən' lo'o güertən'. ³ Na' bxož əblao ca' na' beṇə' fariseo ca' bososele'e xonj soldad na' len xa'ag yo'odao' ca' zja'aclene' Jodən' par jəsə'əxene' Jeso'osən' lo'o güertən'. Zja'aque' gan'

zo Jeso'osən' zjənoxe'e lintern, yi' yech na' spad. ⁴ Jeso'osən' banēzene' yoguə'əlōl de'en gaquə che', nach bchoje' jəšague' lega'aque' nach gože': —¿Non' cheyiljle?

⁵ Na' gwse'ene': —Jeso'os beṇə' Nasaret.

Na' gož Jeso'osən' lega'aque': —Nada'anə'.

Na' len Jodən' lega'aque', ben' banaquən gone' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə'. ⁶ Na' catə' gože' lega'aque': “Nada'anə'”, le'e besyə'əbiguə'əte' gosxanlə na' gosə'əbixə' gwsa'ate'e lao yon'. ⁷ Na' de'e yoblə gože' lega'aque': —¿Non' cheyiljle?

Na' lega'aque' gosə'əze'ene': —Cheyiljto' Jeso'os beṇə' Nasaret.

⁸ Na' gwna Jeso'osən': —Bagwnia' le'e de que nada'anə'. Na' šə nadan' cheyiljle, le'e güe' latjə žjəya'ac beṇə' quinga.

⁹ Gože' ca' par nič goc complir can' gwne' de que ni to beṇə' ca' bagwlej Diozən' par chso'onlilaže'ene' cui yesə'əbiayi'e. ¹⁰ Na' Simon Bedən' no'e to spad na' golje'en gwchogue' nag licha xmos beṇə' gwnabia' che bχoz ca'. Na' mosən' le' Malco. ¹¹ Na' Jeso'osən' gože' Bedən': —Bego'o spad chio'onə' lo'o liže. ¿Echaquele gonle par nič cui chi' saca'a can' babsi' Xa'anə' xneze chi' saca'a?

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao ben' le Anas

¹² Nach soldad ca' len capitan čhaga'aque'enə' na' zjəlen xa'ag yo'odao' che ṇasyon Izrael čheton' gosə'əzene' Jeso'osən' na' boso'ocheje'ene'. ¹³ Na' gosə'əche'ene' zgua'atec lao Anas xta'obin' che Caifasən'. Caifasən' naquəche' bχoz əblao che ṇasyon čheton' ca izən'. ¹⁴ Na' Caifas na'anə' babnežjue' beṇə' blao che ṇasyon Izrael čheton' consejon' de que napən lega'aque' cuent tozə ben' so'ote' lguua'a yesə'əbiayi' yogue'e len ṇasyon čheto'onə'.

Bedən' bito gwchebe' šə lene' Jeso'osən'

¹⁵ Simon Bedən' na' nada' jənaoto' Jeso'osən'. Na' nombia' bχoz əblaonə' nada'. De'e na'anə' goc gwyo'a len Jeso'osən' chyo'o che bχoz əblaonə'. ¹⁶ Na' Bedən' bega'ane' cho'a puertən' fuerlə. Na' bechoja' na' be'elena' no'olən' chapə cho'a puertən' dižə', nach gwlo'o no'olən' Bedən' čhedə' nombia' bχoz əblaonə' nada'. ¹⁷ Nach no'olən' chapə cho'a puertən' gože' Bedən': —¿Ecaguə leno' len' naco' disipl che be'enə'?

Na' gwne': —Bito lena' nada'.

¹⁸ Na' mos ca' na' xa'ag yo'odao' ca' bagosə'əbeque' yi' ya'alj čhedə' chac zag. Na' zjəzeche' cho'a yi'inə' par chəsyə'əže'ine'. Na' len Bedən' zeche' len lega'aque' cho'a yi'inə' par cheže'ine'.

Gosə'əṇabene' Jeso'osən' che de'en chsed chlo'ine'

¹⁹ Na' bχoz əblaonə' gwṇabene' Jeso'osən' che neto' disipl che' na' che de'en chsed chlo'ine'. ²⁰ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Nada' zaquə'əlao babi'a dižə' len beṇə'čən'. Syempr babsed blo'ida' lo'o yo'odao' čhecho ca' na' leczə ca' lo'o yo'odao' əblaonə' gan' chəsə'əžag yoguə' beṇə' Izrael gwlaž čhechon'. Bito bi bi dižə' ne'e gua'a bgašə'əzə. ²¹ ¿Bixchen' chṇabdo' nada'? Gwṇabe beṇə' ca' bagwse'ene' de'en babsed bablo'ida'. Lega'aque' zjənezene' bi dižə'ən babe'elenga'aca'ane'.

²² Gwde gwna Jeso'osən' ca', to xa'ag yo'odao' beṇə' zechan' gwdape'e xague'enə', nach gože'ene': —¿Eca' choži'o xtižə' ben' naquə bχoz əblaonə'?

²³ Nach gož Jeso'osən' le': —Šə bi de'e mal bagwnia', be' dižə' che bi de'e malən'. Na' šə gwnia' de'e güen, ¿bixchen' chgapo'o nada'?

²⁴ Nach Anasən' bdie' Jeso'osən' ncheje' lao Caifasən' ben' naquəch bχoz əblaonə'.

De'e yoblə Bedən' bito gwchebe' šə lene' Jeso'osən'

²⁵ Na' Bedən' ne'e zeche' cho'a yi'inə' par cheže'ine' na' beṇə' ca' zjəzecha na' gosə'əze'ene': —¿Ecaguə leczə lenon' naco' disipl che be'enə'?

Na' bito gwchebe', na' gwne': —Bito lena' nada'.

²⁶ To xmos beṇə' gwnabia' che bχoz ca' naque' family che ben' əgwχog Bedən' nague', na' gože' Bedən': —¿Ecagua zle'ida' le' len Jeso'osən' lo'o güertən'?

²⁷ Na' Bedən' de'e yoblə bito gwčhebe', na' le'e gwchežte to lecw.

Gosə'əche'e Jeso'osən' lao Pilatən'

²⁸ Na' do che'eni'ilas bχoz əblao ca' gosə'əbeje' Jeso'osən' gan' zo Caifasən' na' gosə'əche'ene' gan' chon Pilatən' yelə' jostisən'. Na' lega'aque' bito gwso'e len Jeso'osən' gan' chon Pilatən' yelə' jostisən' chedə' segon costombr čhega'aque' bito gaquə əsa'ogüe' de'e ca' gwso'one' par xše' lni pascon' šə so'e lo'o yo'o che beṇə' ca' cui chəsə'ənao costombr čhega'aque' ca'. ²⁹ De'e na'anə' Pilatən' bchoje' gan' nitə' beṇə' blao che nasyon Izrael četon' na' gože' lega'aque': —¿Bi ben bengan'? ¿Ede bi de'e chaole xya?

³⁰ Na' gwse'ene': —Žalə' benga cui naque' beṇə' mal bito əgwđeto'one' lao na'onə'.

³¹ Na' gož Pilatən' lega'aque': —Le'e yečhe'e na' le'e gon yelə' jostis čhe'enə' segon lei čhelen'.

Na' beṇə' blao che nasyon Izrael četon' gwse'ene': —Bito bi lsens četo' de par no gotto'.

³² Ca goquən' goc complir can' gwna Jeso'osən' bzejni'ine' naquən' gaquə so'ote'ene'.

³³ Nach Pilatən' beyo'e gan' chone' yelə' jostisən', na' goxe' Jeso'osən' nach gože'ene': —¿Elen' naco' Rei che beṇə' Izrael ca'?

³⁴ Jeso'osən' gože'ene': —¿Econ de'e babidzən yichjo'onə' nao' ca', o šə beṇə' yoblə gosə'əne' le' ca'anə'?

³⁵ Pilatən' gože'ene': —¿Echacdo' naca' nada' beṇə' Izraelən'? Beṇə' gwlaž čhio' ca' na' bχoz əblao chele can' boso'odie' le' lao na'a nga. ¿Bi de'e xinjən' beno'?

³⁶ Nach Jeso'osən' gože'ene': —Nža'alə can' chnabia' nada' na' nža'alən' chəsə'ənabia' notə'ətezəchlə beṇə' gwnabia'. Yelə' gwnabia' čhi'anə' bito za'an che beṇə' ža' yežlyo nga. Žalə' za'an che beṇə' ža' yežlyo nga beṇə' ca' chəsə'ənabi'anə' yesə'ədile' par nič cui gaca' lao na' beṇə' Izrael gwlaž čhia' quinga. Pero yelə' chnabia' čhia'anə' bito za'an che yežlyo nga.

³⁷ Nach gož Pilatən' le': —¿Ena' rein' naco'?

Na' gwna Jeso'osən': —De'e lin' bagwnao' de que nada' naca' rei. Babida' yežlyo nga golja' par nič nabi'a na' par nič əgwzejni'ida' beṇə'čən' dižə' li che Diozən'. Beṇə' ca' bachoso'ozenag che dižə' li che Diozən' leczə choso'ozenague' čhia'.

³⁸ Nach gož Pilatən' le': —Cuili bin' naquə dižə' lin'.

Gosə'əchoglaogüe'en so'ote' Jeso'osən'

Na' beyož gwna Pilatən' ca' bchoje' yetši'i gan' nitə' beṇə' blao che nasyon Izrael četon' na' gože' lega'aque': —Bito bi chla'alaon šə bi dolə'anə' napə benga. ³⁹ Na' ca' naquə de costombr chele de que to beṇə' presən' gwsana' lao lni pascon', ¿əchene'ele gwsana' benga naquə Rei che le'e beṇə' Izrael?

⁴⁰ Nach gwso'osye'e gosə'əne': —Bito gwsano' be'ena'. Barrabas na' əgwsano'.

Len Barrabasən' naque' to beṇə' bguan.

19

¹ Nach ben Pilatən' mendad gosə'əyine' Jeso'osən'. ² Na' soldad ca' gwso'one' to coron de xis yešə' na' boso'ožine'en yichje'enə'. Na' boso'oguae'ene' to clas lachə' morad ca de'en chəsə'əčhin rei ca'. ³ Na' gwo'onene' borl gosə'əne': —Biba Rei che beṇə' Izrael.

Na' gosə'əgape'e xague'enə'.

⁴ Nach Pilatən' bchoje' chyo'onə' de'e yoblə na' gože' beṇə' Izrael ca' ža'anə': —Na'a cueja'ane' par nič ənezele ca xyan' de'en chaole che', ni to de'e xinj cui cheželda' šə bin' none'.

⁵ Na' bchoj Jeso'osən' chyo'onə', zo coron de yešə'anə' yichje'enə', na' nyaze' lachə' moradən'. Na' gož Pilatən' lega'aque': —Le'e ggüia, nga zecha be'enə'.

⁶ Na' b̄xoz əblao ca' na' x̄a'ag yo'odao' ca', catə' besə'əle'ine' le' gwso'osye'e gosə'əne': —jBde'e le'e yag corozən! jBde'e le'e yag corozən!

Pilatən' gože' lega'aque': —Le'e leče'e na' legwde'e le'e yag corozən' chedə' ca xyan' chaole che', ni to de'e xin̄j cui cheželda' šə bin' none'.

⁷ Na' gwse' beṇə' blao che ṇasyon Izrael cheton' le': —Segon lei cheto' de'en de cheyalə' gotchone' chedə' ne' naque' xi'in̄ Dioz la'aṇə'əczə naque' con to beṇachzə.

⁸ Bachžeb Pilatən' ca de'en bachaquən', na' catə' benene' gosə'əne' ca' che Jeso'osən' nachlə bžebəche'. ⁹ Nach beyo'o Pilatən' len Jeso'osən' de'e yoblə gan' chone' yelə' jostisən'. Na' gože' Jeso'osən': —jGa beṇə' le'?

Pero Jeso'osən' bito boži'e xtiže'enə'.

¹⁰ Nach Pilatən' gože'ene': —jEcui choži'o xtiža'anə'? jEcui ṇezdo'onə' nada' napa' yelə' chnabia' par gwsana' le' na' napa' yelə' chnabia' par əgwda' le' le'e yag corozən'?

¹¹ Jeso'osən' gože'ene': —Bito bi yelə' gwnabia' napo' len nada' žalə' Diozən' cui noṇe'en le'. Na' ben' əbde nada' lao na'onə' dolə' xench nape' cle ca le'.

¹² Nach gwdiljlažə' Pilatən' naclə gone' əgwsane'ene'. Pero beṇə' blao che ṇasyon Izrael cheton' gwso'osye'e gosə'əne': —Šə əgwsano' bengə, contr Rei Sesar nan' gono' šə ca'. Notə'ətezə beṇə' ne' de que naque' rei, contr Rei Sesarən' chone'.

¹³⁻¹⁴ Nach Pilatən' beyož benene' de'en əgwse' beṇə' ca' le', gwleje' Jeso'osən' chyo'onə'. Na' leczə bchoj le' chyo'onə' gan' nao yej, gan' nzi'in̄ dižə' ebreo Gabata. Na' gwchi'e gan' chbi'e catə' chone' yelə' jostisən'. Nach gože' beṇə' blao che ṇasyon Izrael cheton': —Nga zo Rei chelen'.

Na' do gobiž catə'an gože' lega'aque' ca', na' beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' choso'osi'ini'e par l̄ni pascon' žanə'.

¹⁵ Nach lega'aque' gwso'osye'e gosə'əne': —jGwcue'e! jBde'e le'e yag corozən'!

Na' gož Pilatən' lega'aque': —jErei chele nga gona' mendad yoso'ode'ene' le'e yag corozən'?

Nach b̄xoz əblao ca' gwse'ene': —Caguə rei cheto' bengə. Tozə Sesarən' naque' rei cheto'.

¹⁶ Ca' goquən' bdie' Jeso'osən' lao na'aga'aque'enə' par te'e le'e yag corozən'.

Boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən'

¹⁷ Nach gosə'əche'e Jeso'osən' fuerlə syodan' gan' boso'oda' soldad ca' le' le'e yag corozən'. Latjən' nzi'in̄ Golgota dižə' ebreo, zejen dižə' latjə che yich̄j beṇə' guat. Na' gwze'e zde' noa' coroz che'enə'. ¹⁸ Na' Golgota na' boso'ode'ene' le'e yag corozən'. Na' len yechopə beṇə' yoblə boso'ode'e le'e yechopə yag coroz tgüeje' cuite'enə', Jeso'osən' gwyo'e gwchol̄. ¹⁹ Na' Pilatən' bene' mendad byoj to chopə letr de'e gwda' yich̄j yag coroz che Jeso'osən', boso'ozoje'en nan: “Jeso'os beṇə' Nasaret, Rei che beṇə' Izrael.”

²⁰ Boso'ozoje'en dižə' ebreo, dižə' griego na' dižə' latin. Na' zan beṇə' Izrael gwlaž cheton' boso'olabe' de'enə' byojən', chedə' gan' gwda' Jeso'osən' le'e yag corozən' naquən galə'əzə syodan'. ²¹ De'e na'anə' beṇə' ca' zjənaquə b̄xoz əblao che ṇasyon Izrael cheton' gwse'e Pilatən': —Bša'an par nič cui ṇan de que naque' rei che neto' beṇə' Izrael, sino ṇan de que len' gwne' naque' rei cheto'.

²² Na' Pilatən' gwne': —De'en bena' mendad boso'ozoje', banyojənṇə'.

²³ Nach soldad ca', beyož boso'ode'e Jeso'osən' le'e yag corozən' gosə'əzi'e xalane'e ca' na' gwso'one'en taplə, to part güejən gosə'əzi'e. Na' leczə ca' gosə'əzi'e xe'enə' de'en naquə ca xadoṇ cha'o. Pero lachə'anə' naquən de to golizə. Bito bi dia nyazən. ²⁴ Na' gwse'e ljuežje': —Bito əgwzoxjchon' sino gonchon rif. Yešč no yechelən.

Na' gwso'one' ca' par nič goc can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: “Yosyo'ole'e xalana'anə' entr lega'aque' na' so'one'en rif.” Na' ca'anə' gwso'on soldad ca'.

²⁵ Na' cuit coroz che Jeso'osən' zecha xne'enə' len beṇə' bile'enə' na' len Maria no'ol che Cleofas na' Maria beṇə' Magdala. ²⁶ Na' catə' Jeso'osən' ble'ine' zecha xne'enə' galə'əzə na' nada' zecha' cuite'enə', nach gože'ene': —Naogüe, benga gaque' ca xi'ino'.

²⁷ Nach gože' nada': —Bži'ilažə' xna'a nga ca xna'onə'.

Na' lao žanə' nada' gwcua'ane' bena'ane' ca family chia'acza'.

Can' goquə catə'an got Jeso'osən'

²⁸ Jeso'osən' nezene' de que bačh goc yoguə'əloł de'en cheyałə' gaquən. Na' par ničh gaquə can' na Xtižə' Diozən' de'enə' nyojən gwne': —Chbilda' nis.

²⁹ Na' de latə' bino corrient de'e yožə to lo'o xguaguə dao'. Na' to beṇə' bosgaže'e to sponj len bino corrientən' na' bosšine'en cho'a Jeso'osən' bso'en to lao xis de'en ne' isopo. ³⁰ Na' beyož gwxop Jeso'osən' bino corrientən' gwne': —Bačh goc yoguə'əloł de'en cheyałə' gaquən'.

Na' bchequə' yičhje'enə' gote'.

To soldadən' gode'e lanz cuit le'e Jeso'osən'

³¹ Nach beṇə' blao che nasyon Izrael cheton' gosə'əṇabene' Pilatən' gone' mendad yesə'əyišjw soldad ca' ni'a beṇə' ca' zjəda' le'e yag corozən' ničh yob sa'ate' par ničh ca' yesyə'əque'e lega'aque'. Bito gwse'enene' yesyə'əga'an cuerp ca' le'e yag corozən' xte yeteyo, chedə' yeteyon' naquən ža dezcanz na' ža lni xen. ³² Nach Pilatən' bene' mendad ja'ac soldad ca' na' gosə'əyišjue' chopə la'a ni'a ben' bosode'e to šla'a cuit Jeso'osən'. Na' leczə ca' gwso'one' len ben' gwda' le'e yag corozən' cuite'en yešla'a. ³³ Na' catə' besə'əžine' gan' da' Jeso'osən', besə'əle'ine' bagote', na' bito gosə'əyišjue' ni'e ca'.

³⁴ Pero to soldadən' gode'e lanzən' cuit le'e Jeso'osən', na' le'e bchojten chen len nis.

³⁵ Nada' ble'ida' can' goquən' na' nezda' de que dižə' de'en cho'a naquən de'e li. Na' cho'a dižə'ənə' par ničh lenczə le'e šejle'ele. ³⁶ Goc ca' par ničh goc complir can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən gan' nan: “Ni to žit yo'e cui yesə'əyišjue'.” ³⁷ Na' len yeto gan' nan: “Yoso'ogüie' ben' əgwsa'ade'e lanzən'.”

Boso'ocuaše'e Jeso'osən'

³⁸ Na' gwde na' Jwse beṇə' Arimatea gwṇabene' Pilatən' gwnežjue' lsens yeque'e cuerp che Jeso'osən'. Na' Pilatən' be'e lsens. Nach gwyej Jwsen' na' beque'e cuerpən'. Jwsen' naque' disipl che Jeso'osən' pero bgašə'əzə por ni che bžebe' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton'. ³⁹ Na' leczə gwyejlen Nicodemon' le' ben' bagwyej antslə gan' zo Jeso'osən' to š'e'lə. Na' Nicodemon' no'e to de'e chla' zix de'e none' len mirra na' aloes, ca do tapa robən'. ⁴⁰ Na' bosu'ochele' cuerp che Jeso'osən' sint de lachə' na' len de'en chla' zixən', ca costombr che neto' beṇə' Izrael catə'an chcuasə'əto' beṇə' guat. ⁴¹ Na' galə'əzə gan' gwso'ote' Jeso'osən' le'e yag corozən' gotə' to güert. Na' lo'o güertən' bazo to bloj ba de'e cobə de'e bagwche'en Jwsen' le'e yej ga cuiczə no beṇə' guat ne'e šo'o. ⁴² Na' bosu'ocuaše'e Jeso'osən' lo'o bloj banə' laogüe de'e zon galə'əzə chedə' chsa'acbyenene' por ni che de'e naquə yeteyo ža dezcanz na' ža xen che lni pascon'.

20

Beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'

¹ Na' bal dmigw Maria beṇə' Magdalan' gwyeje' cho'a bloj ban'. Na' ble'ine' yejən' da' cho'inə' babga'an. ² Nach beza'adoe' beyede' ga'an zoto' len Simon Bedən', nach gwne' neto': —Babesyə'əbeje' Xanchon' lo'o ban', na' bito nezecho galə besyə'əyo'ene'.

³ Nach gwza'ato' len Bedən' gwyejto' cho'a bloj ban'. ⁴ Chopteto' gwsa'adoto' pero nada' gwsa'adocha' ca Bedən' na' zgua'atec nada' bžina'. ⁵ Na' bcheca'a bgüia' lo'o ban' na' ble'ida' lachə' ca' gan' zjəchi'in, pero bito gwyo'a. ⁶ Le'e bla'ate Simon Bedən' na' le' gwyo'e lo'o ban' na' leczə ble'ine' lachə' ca' gan' zjəchi'in. ⁷ Na' bey de'en bosyo'oguzje'

laogüe'enə' bito lenən lachə' ca' yelə', ndobən chi'in ca'alə. ⁸ Na' la'anə'əczə nadə'əteca' byob bžina', gwdechlə gwyo'a lo'o ban', na' catə' ble'ida' de'e ca' gwyejli'a de que beban Jeso'osən'. ⁹ La' ca orən' bito ne'e šejni'ito' Xtižə' Diozən' de'enə' nyojən nan de que yeban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁰ Na' beza'ato' beyej ližto'.

Maria beṇə' Magdalan' ble'ine' de que mbanczə Jeso'osən'

¹¹ Na' Marian' bega'ane' chbeže' cho'a bloj ban'. Na' lao chbeže'enə' bcheque'e bgüie' lo'inə'. ¹² Na' ble'ine' chopə angl zjənyaze' lachə' šyiš zjəchi'e lo'o ban', toe' chi' zda yichjlei na' yetoe' chi' zda xni'alei gan' gotə' cuerp che Jeso'osən'. ¹³ Nach gwse'e no'olən': —¿Bixchen' chbežo' no'olə?

Na' le' boži'en gože' lega'aque': —Chedə' babesyə'əyo'e Xana'anə', na' cabi nezda' galə jəsyə'əsane'ene'.

¹⁴ Ca beyož gwna Marian' ca', gwyechje' bgüie' traslə na' ble'ine' Jeso'osən' zeche' cože'enə', pero bito beyombia' Marian' le'. ¹⁵ Nach gož Jeso'osən' le': —No'olə ¿bixchen' chbežo'? ¿Non' cheyljo'?

Na' Marian' bene' xbab de que ben' chapə güert na'anə', na' gože'ene': —Šə le' babeyo'one'enə', gwna nada' galə jəyesano'one'enə' na' nada' yeyo'ane'.

¹⁶ Jeso'osən' gože' le': —Maria.

Na' Marian' gwyechje' de'e yoblə na' gože'ene': —Raboni—, naquən dižə' ebreo na' zejen Maestr.

¹⁷ Jeso'osən' gože' le': —Bito goxo'o nada', la' bito ne'e yeyepa' ga'an zo Xa'anə'. Beyej lao disipl chia' ca' yelə' beṇə' ca' zjənaquə ca' biša'a na' zana' na' gožga'aque' de que yeyepa' ga'an zo Xa'anə', ben' leczə naque' Xale. Naque' Dioz ben' cho'elaogua'a na' leczə naque' Dioz ben' cho'ela'ole.

¹⁸ Nach beza' Maria beṇə' Magdalan' bedəyedixjue'ine' neto' disipl de que bable'ine' Xanchon'. Na' be'elene' neto' dižə' de'en gož Jeso'osən' le'.

Disipl che Jeso'osən' besə'əle'ine' de que mbancze'

¹⁹ Na' ca bexjw že' ža dmigon' neto' disipl che' nžagto' txen. Na' zjənyeyjw puert ca' por ni che de'en bžebto' beṇə' blao che nasyon Izrael cheton'. Catə'əczla goche'ito' bazecha Jeso'osən' gwcholto'onə'. Nach gože' neto': —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

²⁰ Ca beyož gwne' ca' blo'ine' neto' lo'o taque'e ca' na' cuit le'enə'. Na' bebeito' ble'ito' Xanchon'. ²¹ Nach goze'e neto' yetši'i: —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Can' bselə' Xa'anə' nada' yežlyo nga par chona' xšine'enə', ca'aczən' əchsələ'a le'e par gonle xšina'anə'.

²² Beyož gwne' ca' blobe' neto' nach gože' neto': —Le'e si' Spirit che Diozən'. ²³ Beṇə' ca' yesyə'ədinje xtolə'əga'aque'enə' napple yelə' chnabia' par ye'ega'aclene' de que bagwnitlaon. Pero beṇə' ca' cui yesyə'ədinje xtolə'əga'aque'enə' napple yelə' chnabia' par ye'ega'aclene' de que bito nitlaon.

Tomasən' ble'ine' de que mban Jeso'osən'

²⁴ Na' Tomas ben' boso'osi'e Didimo laogüe de'en naque' beṇə' cuaš, lene' neto' šižinto', pero bito zoe' len neto' catə'ən bedəyelo'elao Jeso'osən'. ²⁵ Na' neto' gožto'one': —Bable'ito' Xanchon'.

Nach Tomasən' gože' neto': —Xte que le'ida' taque'e ca' na' əgwzebə xbenə'anə' gan' gwdebə clab ca', na' əgwzebə na'anə' cuit le'enə', nach šejli'a.

²⁶ Gozde to xman zezzoto' lo'o yo'onə' de'e yoblə, na' zo Tomasən' len neto'. Na' leczə zjənyeyjw puert ca', catə'əczla bezla' Jeso'osən' na' gozzeche' gwcholto'onə', na' gwne': —Leso binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

²⁷ Nach gože' Tomasən': —Bgüia lo'o taca'a quinga na' bzeb xbeno'onə'. Na' bzeb na'onə' cuit li'a nga par nich šejli'o. Na' cui gaco' to beṇə' cui chejle'.

²⁸ Nach Tomasən' gože'ene': —Xana', na' Dioz chia'.

²⁹ Nach gož Jeso'osən' le': —Xte que ble'ido' nada' nach gwyejli'o. Mbalazəch len beṇə' cui yesə'əle'i nada' na' se'ejle'e.

Libr nga nyojən par nič šejle' beṇə' de que Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz

³⁰ Na' de'e zan miḷagr de'e ben Jeso'osən' gan' zoto'onə' pero bito bzojga'aca'an nga.

³¹ Pero zjənyoj de'e quinga par nič sotezə sole šejle'ele de que Jeso'os na'an Xi'in Diozən' ben' gwlej Diozən' par gaquəlene' beṇəchən', na' par nič gatə' yelə' mban zejlicəne chele laogüe de'en chonlilažə'əlene'.

21

Jeso'osən' blo'elaogüe' gažə disipl che' ca'

¹ Gwde goc de'e ca', Jeso'osən' bozloe' laogüe' neto' disipl che' yetši'i cho'a nisdao' Galilea de'en leczə nzi' Tiberias. Quinga blo'elaogüe' neto': ² Txen zoto'onə' Simon Bedən', len Tomasən', na' Natanaelən' na' nada' na' beṇə' biša'a na' yəchopə disiplən'. Natanaelən' naque' beṇə' Cana, to yež de'e chi' gan' mbane Galilean'. Na' Tomasən' de'en naque' beṇə' cuaš nachən' boso'osi'ene' Didimo. ³ Simon Bedən' gože' neto': —Ša'ayetošca' gwxcen beḷ.

Na' gožto'one': —Leczə gwza' neto'.

Nach gwza'ato' gwyejto' cho'a nisda'onə' na' gwyo'oto' to lo'o barcw. Pero že'enə' cuiczə no no bdole'eto'. ⁴ Na' che'eni'ilas bla' Jeso'osən' cho'a nisda'onə' pero na' neto' bito beyombi'ato' šə le'enə'. ⁵ Jeso'osən' gwne' zižjo gože' neto': —Xi'in da'ogua'a ɷgan beḷ ya'a gaocho?

Na' boži'ito' xtiže'enə' gožto'one': —Notono de.

⁶ Nach gože' neto': —Le'e gwzalə' yixjw beḷ chelen' cuit barcon' lichalə na' əželeleb.

Nach bzalə'əto' yixjw beḷ cheto'onə' na' xte caguə gwzoito' yecueto'on lo'o barcon' tant beḷ zan gwža' lo'inə'. ⁷ Nach nada' goža' Bedən': —Xancho na'anə'.

Nach Simon Bedən' cate goža'ane': “Xancho na'anə'”, le'e beyacwte' xalane'enə', la' de'e cho'o lo'olzən' nacue' par nič chone' žinṇə', na' le'e bexitə'əte' lao nisən' par nič byob bežine' gan' zo Jeso'osən'. ⁸ Na' neto' zeyo'oto' lo'o barcw da'onə' ze'e zenxobəto' yixjw beḷən' gan' ža' beḷ ya'a ca'. Caguə nactequəch zitə' cho'a nisda'onə', ca do yeto gueyoa metrən'. ⁹ Na' catə' bežinto' cho'a nisda'onə' beyetjto' lo'o barcon' na' ble'ito' chi' yi' ya'aljən' na' xoa to beḷ ya'a laogüen', na' len yet. ¹⁰ Jeso'osən' gože' neto': —Le'e yeyoxə' la' beḷ ya'a ca' ze'e gwxcenle niḷə.

¹¹ Na' Simon Bedən' gwyeye' gan' chi' barcon' na' jəyeseže' yixjw beḷən' gan' nchejən. Nach bexobəto'on yo bižlə. Na' ža'an to gueyoa ši'inəyon beḷ xen. Na' bito gwchezə yixjon' la'anə'əczə bia zannə' gwža' lo'inə'. ¹² Jeso'osən' gože' neto': —Le'e da gaole xsil.

Na' ni toto' cui beyaxjeto' ye'eto'one': “ɷNo le'?” la' gocbe'ito' de que Xancho na'aczənə'.

¹³ Jeso'osən' bgüigue'e gwxi'e yetən' na' bene' che cheto'. Na' leczə ca' bene' len beḷən'.

¹⁴ De'e nga beyon las blo'elao Jeso'osən' neto' disipl che' lao bebane' ladjo beṇə' guat ca'.

Jeso'osən' be'elene' Simon Bedən' dižə'

¹⁵ Na' ca bedaoto'onə' Jeso'osən' gože' Simon Bedən': —Simon xi'in Jonas ɷəchaquəchdo' chia' can' chsa'aque beṇə' quinga chia'?

Na' boži'en gože': —Xana' le' nezdə' de que chacda' chio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bsed blo'i beṇə' ca' ze'e gwzolao chso'onlilažə' nada'.

¹⁶ Na' de'e əgwchop lase goze'ene': —Simon xi'in Jonas ɷəchacdo' chia'?

Na' Bedən' gože'ene': —Xana' le' nezdə' de que chacda' chio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bgüia bye beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'.

¹⁷ De'e əgwyon lase gože'ene': —Simon xi'in Jonas, ɷəchacdo' chia'?

Na' Bedən' gocchgüeine' de'e gože'ene' de'e gwyon lase: “¿Echacdo' chia'?” Na' gože' le': —Xana' le' neze nle'ido' yoguə'əlo'. Le' nezdo' de que chacda' chio'.

Jeso'osən' gože' le': —Bsed blo'i beṇə' ca' chso'onlilažə' nada'. ¹⁸ De'e li əchnia' le' catə' goco' beṇə' güego' cuino' bočhej doxpeyo'onə' na' gwyejo' con ga nazən chio'. Pero catə' gaco' beṇə' golə, əgwli na'onə' na' beṇə' yoblə yočheje' doxpeyo'onə' na' yesə'əche'e le' ga cui che'endo'.

¹⁹ Na' de'en gože'ene' ca' zeje dižə' de que Bedən' gone' ca si' Diozən' yełə' bala'an ca de'en gaquə Bedən' lao na' beṇə' mal ca' par so'ote'ene'. Gwde gwna Jeso'osən' can' gaquə che Bedən' nach gože' Bedən': —Da len nada'.

Jeso'osən' goquene' che Juannə'

²⁰ Na' beyečhj Bedən' ble'ine' nada' naogua' lega'aque' na' bene' xbab can' chaque Jeso'osən' chia', la' nada'an gwchi'a cuit Jeso'osən' žen' gwdaoto' xše'enə' txen catə'an goža'ane': “Xana', ¿noxaczən' əgwde le' lao na' beṇə' ca'?” ²¹ Nach Bedən' gože' Jeso'osən': —Xana' ¿nac gaquə che benga?

²² Jeso'osən' gože' le': —Šə che'enda' ne'e zoczə benga xte catə'an yida' yetlas ¿bixa zedən' chaco'? Con gwzotezə gwzo beṇlilažə' nada' na' bzenag chia'.

²³ De'e na'anə' gwditj dižə'anə' entr beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' de que nada' bito gata'. Pero Jeso'osən' caguə gože' Bedən' cui gata'anə' sino gože'ene': “Šə nada' che'enda' ne'e zoczə' xte catə'an yida' yetlas ¿bixa zedən' chaco'?”

²⁴ Nada'an naca' disiplən' ben' goquene' chei na' nezda' can' goquə yoguə' de'e quinga babzoja'. Na' leczə le'e nezczele de que dižə' lin' cho'a.

²⁵ Zanch de'e de de'e ben Jeso'osən' de'e cui zjənyoj. Žalə' zjənyoj yoguə'an na' tgüejə tgüejən libr zan juisy zjəde žalə' ca'.

De'e na'azən' chzoja'.

De'en Gwso'on Apostol Ca'

Jeso'osən' bene' lyebe sele'e Spirit che Diozən'

¹⁻² Teofilo dao', ca' naquə libr de'en bzoja' de'e nech, bzoja' che yoguə'əlōl de'e güen de'e ben Jeso'osən' na' de'en bsd blo'ine' dezd catə'an gwzolaogüe' bsd blo'ine' xte catə'an beyepe' yoban'. Žlac bsd blo'ine'enə' gwleje' apostol che' ca' na' len yelə' chnabia' che Spirit che Diozən' bene' mendad naquən' so'one'. ³ Nach gwde gwso'ot beṇə' Jeso'osən', jəyeloə' laogüe' apostol che' ca'. Na' de'e zan de'e bene' par niç gosə'ənezene' de que mbancze'enə', na' gwdalene' lega'aque' choa ža na' bzejni'ine' lega'aque' can' chene'e Diozən' nabi'e beṇə' so'e latjə.

⁴ Na' žlac ne'e zo Jeso'osən' len apostol che' ca' bene' mendad cui yesyə'əžaše' syoda Jerosalennə' lgüegwzə. Gože' lega'aque' yesyə'əga'ane' yesə'əbeze' xte catə'an baç goc can' ben Xe' Diozən' lyebe gaquə, ca' de'en bzejni'ine' lega'aque'. ⁵ Jeso'osən' goze'e lega'aque': —De'e zaque'enə' ca' naquə Juannə' bchoe' beṇə' nis, pero entr yeto chopə ža, nada' gona' par niç gaquə to de'e zaquə'ache, gona' par niç yedəso Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' nabi'an le'e.

Jeso'osən' beyepe' yoban'

⁶ Na' catə' bazjəndopə zjənžague' len Jeso'osən' gwse'ene': —Xanto' žəbabžin ža gono' ca' yechoj nasyon Izrael chechon' xni'a beṇə' zitə' ca'?

⁷ Jeso'osən' gože' lega'aque': —Bito naquən par niç le'e ənezele bi ža bi orən' gon Xacho Diozən' de'e ca' babži'e bia' gone'. ⁸ Pero na' catə' yedəso Spirit che'enə' len le'e, gaquəlenən le'e len yelə' guac che'enə' par niç gü'e'ele xtiža'anə' syoda Jerosalen nga, na' doxen ga mbane Jodean', na' Samaritan' na' doxenlə lao yežlyon'.

⁹ Beyož gwna Jeso'osən' ca', lao chəsə'əgüia disipl che' ca' le' beyepe' yoban' to lo'o bejw na' bitoch besə'əle'ine' le'. ¹⁰ Na' ne'e chəsə'əgüiachgua disipl che' ca' le'e yoban' gan' besə'əle'ine' beyepe', catə'əczla gwsa'acbe'ine' bazjəzecha chopə angl len lega'aque' beṇə' zjənyaz lachə' šyiš. ¹¹ Na' beṇə' ca' chopə gwse'e lega'aque': —Beṇə' Galilea, žbixchen' chgüiale le'e yoban'? Catezəczən' ble'ile beyep Jeso'os nga yoban' catə'an bechoje' ladjwlen', ca'atezəczən' le'ile yide' de'e yoblə.

Gosə'əbeje' Matias par gaque' apostol lgua'a Jodən'

¹² Nach besa'aque' ya'a de'en nzi' ya'a Olibos jəya'aque' Jerosalennə', na' naquə galə'əzə Jerosalennə' to catə'ətə'an de lsens sa'aque' ža dezcanzən' segon costombr che beṇə' Izrael ca'. ¹³ Na' catə' besə'əžine' Jerosalennə' apostol ca' šnej na' beṇə' ca' zjənžague' besyə'əgüie' gan' nite'enə' lo'o quartən' zo žcuia la'alə. Apostol ca' šnej beṇə' quinga: Bedən', Jacobən', Juannə', Ndresən', na' Lipən', Tomasən', Bartolomen', Mtion' na' Jacob xi'in Alfeo, na' Simon ben' chon txen len partid de'en nzi' Cananista, na' Jodasən' beṇə' bišə' Jacobən'. ¹⁴ Yoguə' ža gwnitə'ətezə gwnitə' apostol ca' šnej gwso'one' orasyon txen len beṇə' ca' zjənaquə bišə' Jeso'osən' na' len Maria xna' Jeso'osən' na' len yeziquə'əchlə no'ol ca' zjənžague'.

¹⁵ Na' ca' tyemp na' Bedən' gwzeche' ladjo to gueyoa galjə beṇə' ljuežj chio'o chonjilažə'əcho Jesocristən' par be'elene' lega'aque' dižə'an, na' gože' lega'aque': ¹⁶ —Beṇə' bišə', Spirit che Diozən' benən par niç de'e Rei Dabin' bzoje' na' be'e dižə' che Jodən' ben' gwche'e beṇə' ca' gosə'əzen Jeso'osən' gan' jesə'əšague'ene'. Na' benən byen goc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' che'. ¹⁷ Jodən' goque' txen len neto' apostol, na' bene' txen len neto' yoguə'əlōl de'en gwyo'o lao na'ato' bento'. ¹⁸ Na' Jodən' gwxi'e to pedas yežlyo len laxjue' de'en gwxi'e par de'e malən' bene' bdie' Jeso'osən' lao na' beṇə' ca'. Pero na' bexope' gan' golə'ədite'enə' na' gošj le'enə' na' doxen xjlo'enə' bchoj. ¹⁹ Yoguə'əlōl beṇə' ža'

Jerosalennə' gosə'ənezene' can' goc che'enə' na' de'e na'anə' bosə'asi'e yežlyon' Aseldama na' xtižə'əga'aque'enə' zeje dižə' yežlyo chen. ²⁰ Na' de'en gwso'one' ca' goc can' nyoj to Salmo nan:

Liže'enə' gaquən to yo'o daš, notono no so' na'.

Na' leczə nyojən nan:

Na' te beṇə' yoblə gwlane' xlatje'enə'.

²¹ Na' nitə' beṇə' entr chio'o nga beṇə' bagwso'on t xen len chio'o bedote lao gwdalen Xancho Jeso'osən' chio'o. ²² Bagwso'one' t xen dezd catə' de'e Juannə' bchoe' le' nis xte catə'an beyepe' yoban', na' cheyalə' cuejcho toe' gone' t xen len neto' apostol güe'eto' dižə' can' beban Xancho Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'.

²³ Na' gosə'əbeje' chopə beṇə', toe' Jwse ben' le Barsabas, na' leczə le' Josto, na' ben' yeto Matias. ²⁴⁻²⁵ Nach gwso'one' orasyon gwse'e Diozən': —Xanto' le' nombi'o yichjla'aždao' yoguə'əlol beṇə'. Entr beṇə' ca' chopə blo'išguei neto' noe' bagwlejo' par tie' gwlane' xlatje Jodən' par gaque' apostol na' gone' xšino'onə' t xen len neto', ca' naquə Jodən' gwlejyichje' de'en ngo'o lao ne'enə' gone' na' bazjəyede' gabil gan' naquən yeyeje' yelə' güen de'e mal che'enə'.

²⁶ Nach gwso'one' rif par gosə'ənezene' non' bagwlej Diozən' na' Matiasən' bchoje' na' gwso'onene' cuent len apostol ca' šnej.

2

Can' goquə catə'an bidə Spirit che Diozən'

¹ Na' bžin ža lni de'en ne' Pentecostes, na' apostol ca' na' yoguə'əlol beṇə' ca' bagwso'onlilažə' Jesocristən' zjəndopə zjənžague' t xen tozə latja. ² Na' to de repentzə goc to sšag le'e yoban' ca' sšag che to be' bdon' gual na' nenxejə lo'o yo'o gan' zjəchi'enə'. ³ Na' besə'əle'ine' to de'en naquə ca' yi' bel na' bžinte latə' güejə de'enə' chalə'ənin gan' zjəchi' to toe'. ⁴ Ca' goquə bedənabia' Spirit che Diozən' yichjla'aždao' to toe', na' Spiritən' benən par nič gosə'əzolaogüe' gwso'e gwde gwdele dižə' de'e gwse'ejni'i beṇə' zitə' ca'.

⁵ Na' ca' tyempən' beṇə' zan beṇə' Izrael ca' ža' Jerosalennə' beṇə' chso'elao' Diozən', za'aque' zan yež yoblə lao yežlyon'. ⁶ Na' cata' gwse'enene' sšaguən' de'en goquə lo'o yo'o gan' ža' apostol ca', zan beṇə' Izrael ca' besə'əžague', na' lechguale besyə'əbanene' chedə' to toe' gwse'enene' chso'e beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' dižə' de'e chəsə'əne to toe'.

⁷ Bitə gwse'ejni'ine' bin' chac na' besyə'əbanene', gosə'əne': —¿Ecaguə beṇə' Galilea beṇə' quinga chso'e dižə'əne'? ⁸ ¿Nactecxa chaquən' to tocho chenecho chso'e dižə' can' chso'e beṇə' gwlaž checho ca' dižə'? ⁹ Balcho naccho beṇə' Partia na' balcho beṇə' Media, na' balcho beṇə' Elam, na' balcho beṇə' Mesopotamia. Na' yebalcho beṇə' Jodea, na' yebalcho beṇə' Capadosia, yebalcho beṇə' Ponto, yebalcho beṇə' Asia, ¹⁰ yebalcho beṇə' Frigia na' beṇə' Panfilia, na' yebalcho beṇə' Egipto, na' yebalcho za'acho yež Africa ca' de'en zjəchi' delant Sirene. Na' entr chio'o za'acho Roman' balcho goljcho naccho beṇə' Izrael na' yebalcho ben cuincho beṇə' Izrael. ¹¹ Na' balcho naccho beṇə' Creta na' beṇə' Arabia. Na' gatə'ətezə beṇə' naccho, yoguə'əcho chenecho chso'e beṇə' Galilea quinga xtižə'əchon' de'en chaccho, chso'e dižə' che de'e zan de'e baben Diozən' de'e zaquə' yebanecho.

¹² Na' yoguə' beṇə' ca' besə'ədobə choso'ozenague' besyə'əbanene' na' gwsa'acžejlaže'e che de'en chaquən', na' zane' gosə'əne': —¿Bi zejen de'e nga chaquən'?

¹³ Na' yebalə' gwso'one' borl gosə'əne': —Beṇə' quinga chesə'əzožene'.

Dižə' de'en be' Bedən' len beṇə' Izrael ca' besə'əžag

¹⁴ Na' Bedən' gwzeche' lao beṇə' ca' t xen len apostol ca' yešnej na' be'e dižə'əne zizjo gože' beṇə' ca' zjənžaguən': —Le'e beṇə' Jodea na' notə'ətezəchle zole Jerosalennə', che'enda' gwzenagle chia' na' gonle xbab che de'en ze'e nia' le'e. ¹⁵ Beṇə' ljuežja' quinga bito

chəsə'əzožene' can' chaquele, la' ne'e naquə tempran. ¹⁶ Bachac can' bzoj de'e profet Joelən' ben' be' xtižə' Diozən' cana', bzoje' de'en gwna Diozən', nan:

¹⁷ Catə' bazon əžin tyemp par šo'o fin che yežlyon'

nada' Dioz gona' par nič Spirit chia'anə'
yedəson len beṇə' ža' doxen lao yežlyon'.

Na' gona' par nič xi'inle ca' so'e xtižə'anə'

na' beṇə' byo xcuidə' ca' yesə'əle'idaogüe'ene' bi de'en gona' par yesə'əle'idaogüe'ene',
na' güe'elena' beṇə' byo golə ca' dižə' lao bišgal chega'aque'enə'.

¹⁸ Na' yoguə' beṇə' ca' chso'on xšina'anə' la'anə' beṇə' byo o la'anə' no'olə, yedəso Spirit
chia'anə' len lega'aque' par nič so'e xtižə'anə'.

¹⁹ Gona' par nič gaquə de'en cui nonə' le'i le'e yoban' na' lao yežlyon'.

Gwlo'a yelə' guac chia'anə' len chen, len yi' na' len žen de'en naquə ca bejw.

²⁰ Cuich əgwse'eni' bgüižən',

nach bio'onə' yeyaquən xna ca color che chen antslə ze'e əžin ža yida' de'e yoblə
par choglaogua'an che yoguə'əlol beṇə' šə non' napə dolə', nadan' naca' Xanle.

Gaquən to ža žialao xen,

na' gwlo'a yelə' guac xen chia'anə'.

²¹ Na' gaquə de que notə'atezə beṇə' yesə'əṇab goclen laogua',

nada' naca' Xanle gona' par nič cui žjəya'aque' lao yi' gabil.

Can' gwna Diozən' na' bzoj de'e profet Joelən' len, ben' be' xtižə' Diozən' cana'.

²² Na' le'e beṇə' Izrael gwlaž chia', legwzenag chia'. Ca naquə Jeso'osən' ben' naquə
beṇə' Nasaretən', Diozən' blo'ine' le'e de que naque' beṇə' zaque'e. Diozən' bene' par nič
Jeso'osən' bene' miłagr na' bichlə de'e zaquə' yebanecho par ble'ile, can' nezczenə'. ²³ Lao
yelə' neze che Diozən' bin' ze'e gaquə che Jeso'osən', bsi'e xneze par nič Jodən' benene'
lao na'alən' na' benle par nič beṇə' mal ca' gwso'ote'ene' bosode'ene' le'e yag corozən'.

²⁴ Pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', chedə' bito gwzoi yelə' gotən'
nabia'an le'. ²⁵ Quinga bzoj de'e Rei Dabin' xtižə' Jeso'osən' gan' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

Nezda' de que Xana' Diozən' zoe' len nada' do tyempte

na' chaclene' nada' par nič cui bi chžeba'.

²⁶ De'e na'anə' zoa' mbalaz na' cho'a dižə' can' chebeida'

na' nezda' yolis yosbane' nada' ladjo beṇə' guat ca' catə' bagota'.

²⁷ Dioz chia' nezda' bito yocua'aṇo' nada' gan' ža' beṇə' guat ca',

ni que go'o latjə gožə' cuerp chia'anə',

nadan' naca' Xi'inon' na' naquə la'aždaogua'anə' xi'ilažə'.

²⁸ Bablo'ido' nada' naquən' gona' par nič əbana' zejlicane

na' lechguale mbalaz soa' yedote de'en zoleno' nada'.

²⁹ Beṇə' Izrael, nezecho de que de'e xaxta'ocho Rei Dabin' gote' na' bosocuaše'ene'. Na'
nombi'acho yo'o de'en zo gan' bosocuaše'ene'. ³⁰ Na' de'e Rei Dabin' ža be'e dižə' can'

bzejni'i Diozən' le' cana'. Gwne' naquən segor can' ben Diozən' lyebe de que to beṇə' galjə
lao dia che'enə' nabi'e Izraelən' can' gwnabia' le'enə'. ³¹ Diozən' bene' par nič de'e Rei

Dabin' gwnezene' can' gaquə na' de'e na'anə' be'e dižə' che Cristən' ben' babselə' Diozən'
par chaclene' nasyon chechon'. Gwne' de que Cristən' yebane' na' bito yega'aṇe' gan' ža'

beṇə' guat ca' na' nic gožə' cuerp che'enə'. ³² Na'a ža, Diozən' bolis bosbane' Jeso'osən'
ladjo beṇə' guat ca' na' neto' naquəto' testigw de que beyas bebane'enə'. ³³ Na' Diozən'

len yelə' guac che'ene' bene' par nič beyep Jeso'osən' gan' zoe'enə' na' chnabi'e txen len
le'. Na' Diozən' bnežjue'ene' Spirit che'enə' can' bene' lyebe. Na' Jeso'os na'anə' babene'

miłagr nga de'en babenele na' de'en bable'ile, babene' par nič zedəso Spiritən' len neto'.
³⁴ Caguə de'e Rei Dabi na' ben' beyep yoban', sino de'e Dabin' bzoje' che Jeso'osən' gwne':

Xancho Diozən' gože' Xana'anə':

“Gwche'edo' cuita' nga nabi'acho txen,

³⁵ na' gona' par ničh ñitá' de'e ca' chso'on contr le' na' beñá' contr chio' ca' xni'oná'.”

³⁶ Na' yoguá' chio'o beñá' Izrael cheyałá' ñezecho de'en ngan' che Jeso'osán' ben' betle bda'alene' le'e yag corozán'. Diozán' gwleje'ene' par ničh naque' Xanchon' na' naque' Cristán', zeje dižá' ben' bsele'e par chaclene' ñasyon chechon'.

Can' gwna Bedán' gože' beñá' Izrael ca' zjənžaguán'. ³⁷ Na' catá' beñá' ca' zjənžaguán' gwse'ene' xtiže'ena' de'e juisy de'e gwsa'aquene' lo'o la'ažda'oga'aque'ena', nach gwse'e Bedán' na' apostol ca' yela': —Beñá' gwlaž, ĵbin' cheyałá' gonto' ža?

³⁸ Nach Bedán' gože' lega'aque': —Cheyałá' yedinjele xtolá'ale ca' par ničh Diozán' yezi'ixene' chele na' choale nis par yesá'ñeze beñá' de que bachonlilažá'ale Jesocristán'. Nach Diozán' gone' le'e Spirit che'ena' son lo'o yichjla'ažda'olen'. ³⁹ Diozán' gone' notá'atezle Spirit che'ena' can' none' lyebe, le'e na' xi'ine' ca' na' notá'atezá beñá' zitá', la' chnežjue'en yoguá' beñá' chbeje' par chsa'aque' xi'ine'.

⁴⁰ Nach Bedán' be'elene' lega'aque' dižá' zan, na' gwñeyoine' lega'aque' gože': —Leyechoj lao de'e malán' de'en chso'onchgua beñá' ca' cui zjənombia' Diozán'.

⁴¹ Ca' goquán' beñá' ca' gwse'ejle' che dižá' de'en be' Bedán' gosá'əchoe' nis. Na' lao žana' šona mil beñá' ca' gwso'onlilaže'e Jeso'osán' na' gwsa'aque' txen len yeziqúa'əchlá beñá' bachso'onlilažá'acze' le'. ⁴² Yogue'e gwnitá'atezá gwnite'e gosá'anaogüe' de'en boso'osed boso'olo'i apostol ca' lega'aque' na' gwsa'aque' tozá len yeziqúa'əchlá beñá' gwso'onlilažá' Jeso'osán' na' gwse'ej gwsa'ogüe' txen na' gwnitá'atezá gwnite'e gwso'one' orasyonñá' txen.

Can' gwso'on beñá' ca' gwso'onlilažá' Cristán' de'e neche

⁴³ Na' yoguá'əzá beñá' besyá'əbanene' can' gwso'on apostol ca' miłagr zan len yelá' guac che Diozán'. ⁴⁴ Na' beñá' ca' bachso'onlilažá' Jesocristán' gwsa'aque' tozá na' gwso'one' tozá yoguá'əlol de'en zjədeine'. ⁴⁵ Na' gwso'ote'e byen chega'aque'ena' na' bichlá de'e ca' zjədeine' na' mech de'en besá'əle'ine' chein' gosá'əyise'en entr yoguá'əlolga'aque' segon de'en besá'əyažje to toe'. ⁴⁶ Na' tža tža besá'ədopá besá'əžague' yo'odao' əblaoná' na' leczá gwse'ej gwsa'ogüe' txen liž to toga'aque' na' gwnite'e mbalaz na' besyá'əbeine' gwso'one' txen. ⁴⁷ Gwnitá'atezá gwnite'e gwso'elaogüe'e Diozán'. Na' gwsa'azlažá' beñá' yeziqúa'əchlá can' gwso'one'ena'. Na' tža tža Xancho Diozán' bene' par ničh gwyanch beñá' ca' gwso'onlilažá' Jesocristán'.

3

Besyá'əyone' to beñá' coj

¹ Na' to ža Bedán' na' Juanná' ja'aque' yo'odao' əblaoná' do cheda šona, or catá' chso'on beñá' Izrael ca' orasyon segon costombr chega'aque'ena'. ² Na' gwzo to beñá' nxiñj ñi'ena' dezd goljtie' na' yoguá' ža gosá'əbec beñá' le' cho'a puert che yo'oda'oná' puert de'en nzi' “De'e Xoché”, par gwñabe' carida lao beñá' ca' chja'ac yo'oda'oná'. ³ Nach catá' besá'əžin Bedán' na' Juanná' yo'oda'oná' na' be'ena' nxiñj ñi'ena' bolgüiže' lega'aque' yoso'onežjue'ene' mech. ⁴ Nach Bedán' na' Juanná' gosá'əbeze' na' bosá'əgüiachgüe'ene' na' Bedán' gože'ene': —Bgüia neto'.

⁵ Na' be'ena' bene' xbab yoso'onežjue'ene' mechán'. ⁶ Pero Bedán' gože'ene': —Bito bi mech chia' de gona' le', pero de to de'e gona' gaquəlena' le'. Por yelá' guac che Jesocristán' ben' naquə beñá' Nasaretán' chona' mendad gwzoža' na' gwda.

⁷ Nach Bedán' bexe'e na' licha be'en bsože'ene', na' le'e gocte gwzeche' na' ñi'e ca' le'e besyá'əyacten gual na' leczá ca' bechj ñi'e ca'. ⁸ Na' catá' gocbe'ine' babesyá'əyac ñi'e ca' gual bxite'e yelá' chebei che'ena'. Na' gwyo'e cha'ašil che yo'oda'oná' len lega'aque' chxite'e na' cho'elaogüe'e Diozán'. ⁹ Na' beñá' ca' ža' cha'ašilən' besá'əle'ine' can' chde' chxite'e na' cho'elaogüe'e Diozán'. ¹⁰ Na' gwsa'ache'ine' de que naque' ben' chbe' chñab carida yoguá'

ža cho'a puert che yo'oda'onə' puert de'en nzi "De'e Xochē", na' lechgualē besyə'əbanene' de que babeyaque ni'enə'.

Bedən' be'e xtižə' Diozən' cha'ašil che yo'oda'onə'

¹¹ Na' to cha'ašil che yo'oda'onə' nzi'in "Che de'e Salomonṅə". Cha'ašil na' gwyej ben' beyaque ni'enə' len Bedən' na' Juannə'. Bito bsane' lega'aque', con bexē'e na'aga'aque'enə', na' yoguə' beṅə' ca' ža' yo'oda'onə' besə'əžagsese' par jəsə'əgüie'ene' chedə' besyə'əbanchgüeine' de'en babeyaque be'enə'. ¹² Na' catə' Bedən' ble'ine' de que bazjənžag beṅə' zan gan' nite'enə' nach be'elene' lega'aque' dižə' gože' lega'aque': —Le'e beṅə' gwlaž chia' beṅə' Izrael, chebanele can' babeyaque be'enga. De repent chaquele de que por yelə' guac cheton' bento' par ničh beyaque be'enga o šə' chaquele beyaquene' por ni che de'en chonchguato' can' chazlažə' Diozən', pero caguə' ca'anə'. ¹³ De'e xaxta'ocho Abraannə', Isaaquən' na' Jacobən' gwso'elaogüe'e tozə' Diozən' ben' cho'ela'ocho, na' Dioz na'anə' bnežjue' yelə' bala'an xen che Xi'inē' Jeso'osən'. Pero le'e bdele Jeso'osən' lao na' jostis ca' par gwso'ote'ene' na' bžonle catə' Pilatən' gone'ene' əgwsane'ene'. ¹⁴ Can' benle len Jeso'osən' la'anə'əczə' naque' beṅə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' naque' le'ezelaogüe beṅə' güen. Nach gwṅable bosan Pilatən' to beṅə' güet beṅə' de ližyan' lgua'a Jeso'osən'. ¹⁵ Na' ca' naquə' Jeso'osən' ben' əbxe yelə' mban zejlicanēn', le'enə' betle pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṅə' guat ca'. Neto' ble'ito'one' na' cho'eto' dižə' de que bebane' ladjo beṅə' guat ca'. ¹⁶ Na' chle'ile benga cui goquə' sa' na' nombi'alene', na' cheyalə' ənezele de que Diozən' beyone' ni'enə' chedə' chonlilažə'əto' Jeso'osən'. De'e yoblə' nia' de que de'en chonlilažə'əto' Jeso'osən' de'e na'anə' Diozən' bene' par ničh beyacšao' ni'a benga can' chle'ilen'.

¹⁷ Beṅə' bišə' dao', nezdə' de que le'e na' beṅə' golə' blao chele ca' betle Jeso'osən' laogüe de'en cui gwyejni'ile de que Dioz nan' bsele'ene'. ¹⁸ Naque' Cristən' ben' gwlej Diozən' par gaquə'lene' nasyon chechon'. Can' goquə' goc complir de'e ca' ben Diozən' mendad boso'ozoj de'e profet ca' che Cristən' antslə' ze'e sele'ene'. Gwso'e dižə' de que yoso'ochi' yoso'osaquə' beṅə' le' na' so'ote'ene'. ¹⁹ Na'a ža' leyoša' xbab chelen' na' le'e yedinje xtolə'əle ca' par ničh Xancho Diozən' gwnitlaogüe'en na' par ničh gone' ca' sole mbalaz. ²⁰ Nach Xancho Diozən' sele'e Jeso'osən' yežlyo nga yetlas ben' gwleje' gwlahte par naque' Cristən'. ²¹ Pero chonən byen yega'an Jesocristən' yoban' xte catə' əžin ža' gon Diozən' par ničh yežlyon' yeyaquən de'e cobə. La' Diozən' bene' par ničh de'e profet ca' beṅə' ca' gwleje' par gwsa'aque' lažə' ne'enə' na' gwso'e xtiže'enə' cana'ate boso'ozoje' de que yeyaquən de'e cobə. ²² De'e Moizezən' be'elene' de'e xaxta'ocho ca' dižə' gože' lega'aque': "Xancho Diozən' sele'e yeto beṅə' lao dia chelen' par güe'elene' le'e xtiže'enə' can' bsele'e nada'. Che be'enan' gwzenagle bitə'atezə' əne'. ²³ Na' Diozən' gone' par ničh yesə'əbiayi' yoguə' beṅə' ca' cui yoso'ozenag che be'enə' əsele'e." Can' gož de'e Moizezən' de'e xaxta'ocho ca'.

²⁴ Le'egatezə' ca' yoguə'əlöl de'e profet ca' beṅə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' gwzo-laozən' len de'e Samuelən' na' beṅə' ca' gwsa'ac gwdechlə' gwso'e dižə' che tyemp nga zocho na'a na' che de'e ca' bachac na'a. ²⁵ De'e profet ca' zjənaque' xaxta'ocho na' lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə' de que gone' güen len xi'in dia che'enə' naquən par chio'o. Gože' de'e Abraannə': "Por xi'in dia chio' beṅə' nitə' to to nasyon nite'e mbalaz." ²⁶ Can' chac, Diozən' gwleje' Xi'inēn' bsele'ene' por ni checho na' gone' par ničh to tole sole mbalaz šə' yedinjele xtolə'əle ca'.

4

Bedən' na' Juannə' nite'e lao beṅə' gwnabia' ca'

¹ Ne'e chso'elente Bedən' na' Juannə' beṅə' ca' dižə' catə' besə'əžin balə' bxož che beṅə' Izrael ca', na' beṅə' gwnabia' che yo'odao' əblao chega'aque'enə' na' beṅə' sadoseo ca' beṅə' ca' cui chse'ejlē'e de que yesyə'əban beṅə' guat ca'. ² Beṅə' sadoseo ca' chəsə'əže'e

de'en choso'osed choso'olo'i Bedān' na' Juannā' beṇā' ca' zjānžaguān', choso'ozejni'ine' lega'aque' de que gwžin ža catā' yesyā'āban beṇā' guat ca' chedā' beban Jeso'osān'. ³ Na' beṇā' blao ca' gosā'āzene' Bedān' len Juannā' na' gosā'āyixjue' lega'aque' ližyan' sin cui gwsa'ogüe' xya chēga'aque' can' cheyalā', chedā' bachexjw že'enā' na' bito golā'āch so'one' yeḷā' jostis chēga'aque'enā' že'enā'. ⁴ Na' ca' naquā' beṇā' ca' gwse'ene choe' Bedān' na' Juannā' xtižā' Diozān' zane' gwso'onlilaže'e Cristān', na' txen len beṇā' ca' bagwso'onlilaže'ene' antslā' gwnitā' gueyā' mil beṇā' byo cui cuent no'olā.

⁵⁻⁶ Na' beteyo beṇā' gwnabia' che beṇā' Izrael ca', beṇā' golā' blao ca' na' beṇā' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moizezān' besā'ādopā besā'āžague' Jerosalennā' len Anasān' ben' naquā'ch bχoz āblao na' len Caifasān' na' Juannā' na' Ljandr na' nochlā beṇā' ca' zjānaque' bišā' ljuežj ben' naquā'ch bχoz āblao'. ⁷ Nach gwso'one' mendad jāsā'āxi'e Bedān' na' Juannā' na' gosā'ānabene' lega'aque': —¿Non' ben lsens chele par beyonle be'enā' nxiṇjān'? o ¿non' ben mendad par beyonlene'?

⁸⁻⁹ Na' ca' naquā' Spirit che Diozān' gwnabia'an yichjla'āždao' Bedān' nach benān par nič gože' beṇā' ca': —Le'e beṇā' gwnabia' na' beṇā' golā' beṇā' blao che Izraelān', chṇable nac goquān' beyonto' be'enā' nxiṇj ni'enā'. ¹⁰ Yoguā'āle cheyalā' gwzenagle na' ānia' le'e, de que le'e betle Jesocristān' be'enā' naquā' beṇā' Nasaret, bda'alene' to le'e yag coroz, pero Diozān' bolis bosbane'ene' ladjo beṇā' guat ca', na' Jesocrist nan' bene' yeḷā' guac beyaque bēnga. ¹¹ Jesocristān' naque' le'ezelaogüe beṇā' zaque'e, pero bito bzenagle che'. De'e na'anā' gwxaquā'ālebene' ca' to yej de'en naquā' le'ezelaogüe de'e güen na' le'e gwxaquā'ālebele ca' beṇā' güen yo'o beṇā' jāsā'ācho'on yejān' de'e naquā'ch yej güen, pero yejān' banaquān yej squin na'a. ¹² Tozā Jesocristān' gwaquā' yebeje' beṇā' xni'a de'e malān', na' notono nochlā zo doxen lao yežlyon' beṇā' gaquā' yebej chio'o xni'a de'e malān' sino tozā Jesocristān'.

¹³ Besyā'ābane beṇā' gwnabia' ca' can' boži'i Bedān' na' Juannā' xtižā'āga'aque'enā' sin cui besā'āžebe', len nacia' zjānaque' beṇā' yixā' na' bito zjānsedteque'. Nach gwsa'acbe'ine' de que beṇā' ca' bito chesā'āžebe' chedā' bagosā'ādalene' Jeso'osān'. ¹⁴ Na' de'en zecha ben' beyaque ni'enā' txen len Bedān' na' Juannā' bito besyā'āžebe' beṇā' gwnabia' ca' bi xya sa'ogüe' chēga'aque'. ¹⁵ Nach besyā'ābeje' apostol ca' fuerlā žlac bosoxi'e entr ljuežjga'aque' naclā so'one'. ¹⁶ Na' beṇā' gwnabia' ca' gwse'e ljuežjga'aque': —¿Bi goncho len beṇā' quinga? Yoguā' beṇā' ža' Jerosalen nga zjānezene' de que gwso'one' to miłagr xen na' bito gaquā' ye'echo beṇā' de que bito gwso'one' miłagrān'. ¹⁷ Letechozā goncho par nič cui gasā' laljā dižā' de'en chso'enā'. De'e na'anā' cheyalā' ye'echo lega'aque' gatā' castigw gual chēga'aque' šā so'eche' xtižā' Jeso'osān'.

¹⁸ Nach gwsa'axe' Bedān' na' Juannā' de'e yoblā na' gwse'e lega'aque' cuich so'e dižā' che Jeso'osān' na' cuich no yoso'osed yoso'olo'ine' che'. ¹⁹ Nach Bedān' na' Juannā' bosyo'oži'en gwse'e lega'aque': —Legon xbab che de'e nga, ¿āchaquele chene'e Diozān' gwzenagto' chele o šā chene'ene' gwzenagto' che'enā' ža? ²⁰ Bito gaquā' cuzāto' cuich güe'eto' dižā' che de'e ca' bable'ito' na' babeneto' che Jeso'osān'.

²¹⁻²² Na' de'e zan de'e gwse' beṇā' gwnabia' ca' lega'aque' par yoso'ošebe' lega'aque'. Pero na' bito besā'āželene' naclā so'one' lega'aque' castigw chedā' beṇā' zan chso'e yeḷā' choxwlen che Diozān' de'en beyaque be'enā'. Mazāchlā choa izene' na' dezd goljtie' cui goquā' se'e. Na' beṇā' gwnabia' ca' cui gwse'enene' yoso'oše'e beṇā' zan ca', de'e na'anā' bosyo'osane' Bedān' na' Juannā'.

Gosā'ānabene' Diozān' gaquālene' so'e xtiže'enā' sin cui yesā'āžebe'

²³ Na' Bedān' len Juannā' catā' bosyo'osan beṇā' gwnabia' ca' lega'aque' jāya'aque' gan' nitā' yeziquā'āchlā beṇā' ca' chso'onlilažā' Cristān' na' gwso'elene' lega'aque' dižā' yoguā'ālo' can' āgwse' bχoz āblao ca' na' beṇā' golā' blao ca' lega'aque'. ²⁴ Na' beṇā' ca' catā' gwse'enene' dižā'an tozā can' gwso'one' xbab len lega'aque' na' gwso'one' orasyonnā' lao

Ḫacho Diozən' gosə'əne': —Ḫanto' Dioz, len' beno' yoban' na' yežlyon' na' nisdə'onə'. Len' beno' beṇəḅ, bia ca' chsa'aš na' biquə'əchlə de'e zjəde, na' len' chnabi'o doxenlə. ²⁵ Na' Spirit ḅhio'onə' benən par niḅ de'e Rei Dabin' bzenague' ḅhio' na' bzoje' dižə' quinga de'en nan:

Beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael chsa'ase' contr le' Ḫanto' Dioz, pero bitoczə gaquə can' chso'one' xbabən'.

²⁶ Beṇə' gwnabia' ḅhe ṇasyon ca' na' ḅhe yež ca' txenṇə' zjənaque' chso'one' contr le' Ḫanto' Dioz,

na' contr Xi'ino' Cristən' ben' bselo'o par gaquəlene' ṇasyon Izrael ḅheto' nga.

²⁷ Na' lao' syoda ngan' besə'ədobə Rei Erodən' na' Ponsio Pilatən' na' beṇə' cui zjənaque' beṇə' Izrael, na' len beṇə' Izrael ca'. Na' yogue'e gwso'one' txen par gwso'ote' Xi'ino' Jeso'osən' ben' naquə beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy, ben' gwlejo' par gaquəlene' ṇasyon ḅheto' nga. ²⁸ Gwso'one' can' bsi'o xneze gaquə na' can' gwduxjui'o cana'ate. ²⁹ Na' ṇa'a ža Ḫanto', bgüia can' chso'on beṇə' gwnabia' ca' chse'enene' yoso'ošebe' neto' beṇə' güen žin ḅhio', na' goclen neto' par niḅ cui žebto' güe'eto' xtižo'onə'. ³⁰ Na' catə' güe'eto' xtižo'onə' blo'ešga yelə' guac ḅhe Xi'ino' Jeso'osən' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisyən' ca de'en gaquə no miagr, na' yesyə'əyague no beṇə' chsa'acšene na' gaquə bichlə de'e yesyə'əbane beṇə'.

³¹ Na' catə' beyož gwso'one' orasyonṇə' ca' Diozən' bene' par niḅ gwxo' gan' zjəndopə zjənžague'enə' na' Spirit ḅhe'enə' bedəṇabia'achən yiḅhjala'ažda'oga'aque'enə' na' goclenən lega'aque' par gwso'e xtiže'enə' sin cui besə'əžebe'.

Gwso'one' de'en zjəde ḅhega'aque' tozə

³² Na' yoguə' beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' tozə can' goquə yiḅhjala'ažda'oga'aque'enə'. Na' yoguə' bi de'en zjəde ḅhega'aque'enə' gwso'one'en tozə na' notono gwna: “Chia' de'e nga”, o “Chia' de'e na”, la' naquən ḅhe yoguə'əga'aque'. ³³ Na' apostol ca' gwnitə'atezə gwnite'e bos'ozejni'ine' beṇə' de que Jeso'osən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Na' Diozən' goclenchgüe' lega'aque' len bi de'en gwso'one' na' bene' par niḅ beṇə' yeziquə'əchlə gwsa'apəchgüe' lega'aque' respet. ³⁴ Can' goquə bito bi bi goquə falt bi de'en besə'əyāžje beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən', ḅhedə' beṇə' ca' gotə' yežlyo ḅhega'aque' o ližga'aque' tgüejə gwso'otəga'aque'en. ³⁵ Na' mech de'en besə'əle'ine' ḅhe to ton bos'onežjue'en apostol ca' na' apostol ca' gosə'əyise'en len beṇə' ca' yelə' con noe' byāžjene'en. ³⁶ Can' ben to beṇə' ḅhipre beṇə' le Jwse. Naque' beṇə' goljə lao dia ḅhe de'e Lebin' na' apostol ca' bosə'əsi'ene' Bernabe, zəjen dižə' ben' chtipe' lažə'əcho. ³⁷ Jwse na'anə' bete'e to yežlyo ḅhe'enə' na' mech de'en ble'ine' ḅheinə' bnežjue'en apostol ca'.

5

De'e mal de'en ben Ananias na' Safira

¹ Na' zo to beṇə' le Ananias na' no'ol ḅhe'enə' Safira, na' Ananiasən' bete'e to yežlyo ḅhe'enə'. ² Pero na' bos'o'xi'e entr lega'acze' yoso'oḅoayague' apostol ca' yoo'onežjue' to partzə mech de'en besə'əle'ine' ḅheinə' na' se'e lega'aque' de que doxenənṇə'. Nach gwyej Ananiasən' na' bnežjue' mechən'. ³ Nach Bedən' gože'ene': —Ananias, žbixḅhen' bzenago' ḅhe gwxiye'enə' par chacdo' əḅoayago' Spirit ḅhe Diozən', nao' neto' de que choṇo' doxen mechən' de'en ble'ido' ḅhe yežlyon' len bagwlo'oša'ole to partən' par cuinlen'? ⁴ ḅhio' yežlyon' catə' cuiṇə' goto'on, na' ḅhio' mechən' de'en ble'ido' catə' beto'on na' zaco'o par beno' bi che'endo' len len. De'e malən' benle ca de'en goquele əḅoayagle len de'en benle neto'. Caguə contr neto'onə' babenle de'en benlažə'əle sino contr Dioz na'anə'.

⁵ Nach Ananiasən' catə' benene' xtižə' Bedən' to bgüixze' na' gote'. Na' yoguə' beṇə' ca' gwse'enene' dižə' can' goquən' lechgualə besə'əžebe'. ⁶ Na' besə'əžin beṇə' xcuidə' ca' gan' bgüixə de'e Ananiasən' na' bosyə'əḅhele' cuerp ḅhe'enə' to lachə' na' besyə'əyo'ene' gan' bos'o'ocuaše'ene'.

⁷ Na' gwde do šon or gote' bžin no'ol che'enə' na' gwyo'e yo'onə' sin cui nezene' šə bin' bagoc che de'e be'en che'enə'. ⁸ Na' Bedən' gože'ene': —Ca naquə yežlyon' de'en betə'əlen' ĵəleine' to ca'atə'ətən' ble'ile chein' ža?

Na' Safiran' gože'ene': —Tō ca'atə'ətən'.

⁹ Nach Bedən' gože' no'olən': —ĵBixchen' goco' tozə len be'en chio'onə' chaquele gonle Diozən' prueb šə leine' can' ne' bito əxoayagcho? Cho'a puert nga zjəzecha beṇə' ca' baboso'ocuašə' be'en chio'onə' na' na'a so'e le'.

¹⁰ Na' le'e bgüixte Safiran' lao Bedən' na' gote'. Na' catə' gwso'o beṇə' xcuidə' ca' lo'o yo'onə' besə'əle'ine' bagote' nach gwso'ene' jəsə'əcuəše'ene' cuit de'e be'en che'enə'.

¹¹ Na' yoguə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' besə'əžebe' can' goquən' na' lecəə besə'əžebe' yeziquə'əchlə beṇə' gwse'ene dižə' can' goquən'.

Gwso'one' de'e zan miłagr

¹² Na' apostol ca' gwso'one' de'e zan miłagr entr beṇə' ca' ža' Jerosalennə'. Na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' chəsə'ədopə chəsə'əžague' txen cha'ašil che yo'odao' əblaonə' gan' nzi' “Che Salomonṇə’”. ¹³ Na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža' Jerosalennə' lechgualə gwsa'apəga'aque'ene' respet, la'anə'əczə besə'əžebe' par yesə'əžague' txen len lega'aque'. ¹⁴ Pero na' zane' gwso'onlilaže'e Xancho' na' besə'əžague' txen, zan beṇə' byo na' no'olə. ¹⁵ Na' catə' no beṇə' gwsa'acšene gosə'əyixjue' lega'aque' tnezən' do lao cam o do lao yagla' gosə'əbeze' catə' te Bedən' na' gwse'enene' nite'e gan' yesə'əchele' bχen che Bedən' par nič yesyə'əyaquene' šə bi yižgüen' chse'ine'. ¹⁶ Na' beṇə' ca' ža' yež ca' zjəchi' galə'əzə Jerosalennə' ja'aque' Jerosalennə' zjənche'e beṇə' ca' cha'acšene na' beṇə' ca' zjəyo'o zjəyaz de'e xio' ca'. Na' por yelə' guac che Diozən' apostol ca' gwso'one' par nič besyə'əyaque beṇə' ca' gwsa'acšene na' besyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o yičjla'aždao' beṇə'.

Boso'olagzejə boso'olagzide' Bedən' len Juannə'

¹⁷ Nach ben' naquəch bχoz əblao na' yeziquə'əchlə beṇə' sadoseo ca' beṇə' ca' cui chse'ejle'e de que yesyə'əban beṇə' guat ca', besə'əgue'ine' apostol ca'. ¹⁸ Na' gosə'əzene' lega'aque' na' gosə'əyixjue' lega'aque' ližyan'. ¹⁹ Na' to angl beṇə' za' gan' zo Xancho Diozən' bžine' ližyan' še'elə na' bsaljue' puert ca' na' bebeje' lega'aque'. ²⁰ Na' gože' lega'aque' žja'acquəche' yo'odao' əblaonə' na' so'eche' dižə' len beṇə' ca' chəsə'əžaguən' naquən' so'one' par yesə'əzi'e yelə' mban zejlicanən'. ²¹ Nach de'en gwse'enene' can' gož anglən' lega'aque', ja'aque' yo'odao' əblaonə' catə' gwye'eni'inə' na' boso'osed boso'olo'ine' beṇə' ca' zjənžaguən'.

Na' ben' naquəch bχoz əblao txen len beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' nasyon Izraelən' besə'ədobe' par gwso'one' jontən' nach gwso'one' mendad žjəsə'əxi'e apostol ca' gan' zjədie' ližyan'. ²² Pero catə' besə'əžin xə'ag yo'odao' ca' ližyan' caguə no apostol ca' nla'. Na' jəya'aque' lao beṇə' gwnabia' ca' jəsyə'ədixjui'e. ²³ Chse'e beṇə' ca': —Nyeyjw chech ližyan' na' soldad ca' nite'e cho'a puertən' chsa'ape'en pero catə' bsaljwto' puertən' caguə no apostol ca' ža' lo'o ližyan'.

²⁴ Na' ben' naquəch bχoz əblao na' beṇə' gwnabia' che soldad ca' chsa'apə yo'oda'onə', na' bχoz golə blao ca' catə' gwse'enene' rsonṇə' besyə'əbanene' na' gwsa'acžejlaze'e bi zeje ca' de'en bagoquən'. ²⁵ Na' lao chsa'acžejlaže'enə' bžin to beṇə' gože' lega'aque' de que apostol ca' beṇə' ca' gosə'əyixjue' ližyan' že'e cha'ašil che yo'odao' əblaonə' choso'osed choso'olo'ine'.

²⁶ Nach beṇə' gwnabia' che soldad gop ca' gwyeje' len xə'ag yo'odao' ca' jəsyə'əxi'e apostol ca' dižə' šao'. Bitō gwso'one' znia len lega'aque' chedə' besə'əžebe' beṇə' ca' choso'ozenag xtižə' apostol ca' šə yoso'ošize'e lega'aque' yej. ²⁷ Na' catə' besə'əžin apostol ca' lao beṇə' gwnabia' ca' beṇə' ca' chso'on jontən' nach ben' naquəch bχoz əblao gože' lega'aque': ²⁸ —Bačh bento' mendad cui güe'ele dižə' che Jeso'osən' na' cuich əgwsed

əgwlo'ile beṇə' che le'enə', na' mazəchlə babe'elenle yoguə' beṇə' Jerosalen ca' xtiže'enə'. Na' bachosbaguə'ale neto' che de'en gwso'ote'ene'.

²⁹ Nach Bedən' na' apostol ca' yelə' gwse'e le': —Naquəchən de'e žialao xench gwzenagto' che Diozən' cle ca che beṇəchən'. ³⁰ Le'e betle Jeso'osən' bda'alene' to le'e yag coroz pero Dioz ben' cho'ela'ocho na' ben' be'elao' de'e xaxta'ocho ca' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. ³¹ Na' ṇa'a Diozən' babnežjue'ene' yelə' bala'aṇ xen na' yelə' gwnabia' xen par ničh chnabi'e na' chebeje' beṇə' xni'a de'e malən'. Na' le'enə' chene'ene' gaquəlene' yoguə' chio'o beṇə' Izrael par ničh yediṇjecho xtolə'ačhon' na' yezi'ixene' checho. ³² Neto' nezeto' can' ben Diozən' len Jeso'osən' na' cho'eto' dižə' chei, na' leczə Spirit che Diozən' nezczen na' cho'en dižə' chei na' Diozən' babsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' choso'ozenag che'.

³³ Na' lechgualē besə'əža'a beṇə' gwnabia' ca' catə' gwse'enene' can' gož Bedən' lega'aque' na' gwse'enene' so'ote' apostol ca'. ³⁴ Pero na' lao jontən' zo to beṇə' fariseo beṇə' le Gamaliel. Chsed chlo'ine' beṇə' lei de'en bzoj de'e Moisezən' na' gwsa'apəchgua beṇə' le' respet. Na' Gamalielən' gwzeche' lao jontən' na' bene' mendad yesə'əchoj apostol ca' fuerlə žlac güe'elene' beṇə' ca' ža'anə' dižə'. ³⁵ Nach gože' beṇə' ca' ža'anə': —Beṇə' gwlaž, cheyalə' gongaxjcho xbab nac goncho len beṇə' quinga par ničh goncho de'en naquə de'e sin'. ³⁶ Le'e yosa'alažə' can' goquə catə' bchoj ben' le Teudas gwne' de que naque' beṇə' zaque'e. Na' do tap gueyoa beṇə' bosozenag che' na' gwsa'aque' le' txen. Pero na' bžin ža gwso'ot beṇə' le' na' besyə'ayasəlas beṇə' ca' gwsa'aque' le' txen, caguə bi goquəch so'one'. ³⁷ Nach gwdechlə to beṇə' Galilea ben' le Jodas bchoje' ca tyempən' bosozenag le' yeš balə beṇə' ža' to to yež, na' beṇə' zan gwsa'aque' txen na' leczə bžin ža gwso'ote'ene' na' beṇə' ca' gwsa'aque' le' txen leczə besyə'ayasəlase'. ³⁸ Na' de'e na'anə' choṇa' le'e consejw nga, ljoye' beṇə' quinga, bito bi gonecho lega'aque'. La' šə de'en choso'osed choso'olo'ine'enə' naquən che lega'acze' gwžin ža catə' yenitən. ³⁹ Na' šə de'en choso'osed choso'olo'ine'enə' naquən che Diozən', bito bi gaquə goncho par cui gasəlasən. Cheyalə' gapcho cuidad par ničh cui tiləlencho Diozən'.

⁴⁰ Na' gwsa'azlažə' beṇə' gwnabia' ca' can' gož Gamalielən' lega'aque'. Nach gwsa'axe' apostol ca' na' gosə'əyine' lega'aque' na' gwso'one' mendad cuich no yoso'osed yoso'olo'ine' che Jeso'osən' batə'ətezəchlə. Nach bosozenag le' lega'aque'. ⁴¹ Na' ca naquə apostol ca' catə' besyə'əchoje' gan' gotə' jontən' chesyə'əbeine' de que Diozən' bsi'e xneze bosozenag beṇə' lega'aque' por ni che de'en choso'osed choso'olo'ine' che Jeso'osən'. ⁴² Na' yoguə' ža bosozenag bosozenag apostol ca' che Jesocristən' do liž beṇə' na' do catə' chja'aque' yo'odao' əblaonə'.

6

Beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' gosə'əbeje' gažə beṇə' par gwsa'aque' comisyon chega'aque'

¹ Na' ca tyempən' zda chanch beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' beṇə' ca' chso'e dižə' griego gwzolao chəsə'əže'eše'e chedə' no'olə gozeb ca' entr lega'aque' bito chəsə'əzi'e lebe len no'olə gozeb ca' entr beṇə' ca' chso'e dižə' ebreo catə' chəsə'əyise' de'en chse'ej chsa'o to toga'aque'. ² Nach apostol ca' šižin bosyozenag beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gwse'e lega'aque': —Bito naquən güen par neto' cuzəto' cuich əgwsed əgwlo'ito' beṇə' xtižə' Diozən' par ničh chisto' de'en əse'ej əsa'o beṇə'. ³ De'e na'anə' beṇə' bišə', lecuej gažə beṇə' entr le'e, beṇə' chnabia' Spirit che Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə', beṇə' zjənaquə beṇə' sin' na' beṇə' chso'on de'e güennə', na' le'e gon lao na'aga'aque' yesə'əyise' de'en əse'ej əsa'o beṇə' ca'. ⁴ Na' neto' sotezə soto' gonto' orasyonnə' na' əgwsed əgwlo'ito' beṇə' xtižə' Diozən'.

⁵ Na' gwsa'azlažə' yoguə' beṇə' ca' gwso'one' can' gwse' apostol ca' lega'aque', na' gosə'əbeje' to beṇə' le Esteban, beṇə' chonlilažə'əchgua Diozən' na' chnabi'achgua Spirit

che Diozən' yichjla'aždaogüe'ena'. Na' leczə gosə'abeje' Lip na' Procoro na' Nicanor na' Timon, na' Parmenas na' Nicolas beṇə' Antioquia, beṇə' ben cuine' beṇə' Izrael. ⁶ Na' bosozoe' lega'aque' lao apostol ca' par nič apostol ca' gwso'one' orasyon chega'aque' na' bosooxoə na'aga'aque'ena' yichj beṇə' ca' par gwso'o lao na'aga'aque'ena' žinnə' de'en so'one'ena'.

⁷ Na' beṇə' zanch gwse'ene' xtižə' Xancho Jesocristən', na' zan beṇə' Jerosalennə' gwso'onlilaže'ene' na' leczə zan bxož ca' bosozoenague' na' gwse'ejle'e xtiže'ena' de'en bososed bosolo'ine'.

Gosə'azene' Estebannə'

⁸ Na' ca naquə Estebannə' gwzochgua yelə' guac che Diozən' len le' na' Diozən' goclenchgüe' le'. De'e na'anə' bene' milagr na' bichlə de'e zaquə' yesyə'abane beṇə' lao beṇə' ca' ža' Jerosalennə'. ⁹ Na' zo to yo'oda'onə' de'en chəsə'əne' "Yo'odao' che Beṇə' ca' Gwsa'ac Esclabos". Beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag na' za'aque' Sirene na' Alejandria, na' Silisia na' Asia, na' balə beṇə' ca' gwzolao gwsa'acyože' Estebannə'. ¹⁰ Pero na' bito besyə'əželene' nac yosyo'oži'e xtižə' Estebannə' chedə' Spirit che Diozən' bnežjon le' yelə' sin' na' bzejni'in le' bin' gwne'. ¹¹ Nach gosə'əgo'oyele'e to chopə beṇə' par bosooxoayague' gosə'əne' de que Estebannə' babžia bnite'e de'e Moisezən' ben' bzoj lei che beṇə' Izrael ca' na' leczə gosə'əne' de que babžia bnite'e Diozən'. ¹² Na' beṇə' ca' gwsa'acyožə Estebannə' bosota bosone' beṇə' lao syodan' na' beṇə' golə blao che beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Na' ja'acdoe' gan' zo Estebannə' na' gwso'oxe'ene' na' gosə'əche'ene' gan' ža' beṇə' ca' chəsə'ənabia' Izraelən'. ¹³ Nach besyə'əyilje' beṇə' soe' dižə' güenlažə' beṇə' gosə'əne' che': —Benga cuiczə žizə zoe' chžia chnrite'e yo'odao' əblao nga na' lei de'en bzoj de'e Moisezən'. ¹⁴ Babeneto' ne' de que Jeso'os beṇə' Nasaretən' yochinje' yo'odao' əblaonə' na' yoše'e costumbr checho ca' de'en ben de'e Moisezən' mendad naocho.

¹⁵ Na' beṇə' gwnabia' ca' na' notə'ətezəchlə beṇə' ca' zjəchi' gan' chso'one' yelə' jostisən' besə'əgüe' cho'alao Estebannə' na' besə'əle'ine' chactitən ca' cho'alao angl.

7

Choe' Estebannə' dižə'

¹ Nach ben' naquəch bxož əblaonə' gože' Estebannə': —¿Enaquən ca nga chəsə'əna beṇə' quinga?

² Nach Estebannə' gože' lega'aque': —Le'e beṇə' golə na' le'e beṇə' xcuidə', legwzenag chia' len to chopə de'e ənia' le'e. Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e bloe'laogüe' de'e xaxta'ocho Abraannə' catə'ən gwzoe' Mesopotamian' antslə ze'e žjəsoe' Arannə'. ³ Na' Diozən' gože'ene': "Bchoj lažo'onə' na' ladjo beṇə' family chio' na' gwyej jəso' latjə gan' gwlo'ida' le'." ⁴ Nach de'e Abraannə' bchoje' gan' ža' beṇə' Caldea ca' na' jəsoe' Arannə'. Na' bžin ža got de'e xe'ena' na' gwdechlə Diozən' gwche'e de'e Abraannə' nga gan' zocho. ⁵ Diozən' bito bnežjue' de'e Abraannə' yežlyonə' gaquən che', ni to pedas da'ozən', sino bene' lyebe de que gaquən che beṇə' ca' ze'e za'ac lao dia che'ena' catə' bagote', la'anə'əczə cui no xi'ine' ne'e so catə'ən gož Diozən' le' ca'. ⁶ Nach Diozən' leczə gože'ene' de que xi'in dia che'ena' žjəsə'ənite'e laž beṇə' zitə' tap gueyoa iz gan' əsa'aque' esclabos na' yesə'əžaglaochgüe'. ⁷ Nach Diozən' gože'ene': "Nada' gwnežjua' castigw che nasyonnə' gan' so'one' xi'in dia chio' ca' esclabos na' gona' ca yesyə'əchoj xi'in dia chio'onə' na' da'aque' əso'elaogüe'e nada' nga." ⁸ Nach Diozən' bene' lyebe len de'e Abraannə' de que gone' güen len xi'in dia che'ena'. Na' bene' mendad so Abraannə' to seņy de'en ne' sirconsision, le' na' len beṇə' byo ca' za'ac lao dia che'ena' par gəchia' de que chse'ejle'e che lyebe de'en bene'ena'. De'e na'anə' catə' goljə xi'ine' Isaaquən' bzo'ebo' seņyən' to xmanzebo', na' leczə can' ben de'e Isaaquən' catə' goljə xi'ine' Jacobən'. Na' ca'aczə ben de'e Jacobən' len de'e xi'ine' ca' šižinnə' beṇə' ca' gwsa'ac šižin dia che chio'o beṇə' Izrael.

⁹ Na' xi'in de'e Jacoban' be'en le Jwse, beṇə' biše'e ca' gwsa'acxi'ine' le' na' gwso'ote'ene' gosə'azi' beṇə' Egipto ca' le'. Pero Diozan' gwzoe' len Jwsen'. ¹⁰ Na' goclene'ene' na' bebeje'ene' lao yoguə'əlōl de'en bžaglaogüe'enə'. Na' Diozan' bene' par nič de'e Rei Faraonṇə' ben' chnabia' Egipton' bebeine' le' na' gwleje' le' par goque' gobernador che Egipton' na' Faraonṇə' bzo'ene' bgüia bye' ližen'.

¹¹ Na' gwche' to bgüin doxen Egipton' na' leczə can' goquə Canaanṇə' na' de'e xaxta'ocho ca' bito besə'əželene' de'e əsa'ogüe' na' besə'əžaglaochgüe'. ¹² Pero na' bžin ža bene de'e Jacoban' rsonṇə' de trigw Egipton' na' bsele'e de'e xaxta'ocho ca' tši'i jəsə'əxi'en. ¹³ Na' bečop ši'i ja'aque' catə' ben Jwsen' ca' besyə'əyombia' beṇə' biše'e ca' le', na' gwneze Faraonṇə' ca' zjənaquə family che Jwsen'. ¹⁴ Na' Jwsen' bene' mendad žjəsyə'əxi'e xaga'aque' Jacoban' na' yoguə'əlōl bišə' ljuežje' ca', naquə ca' do gyonšino'e. ¹⁵ Can' goquə gwyej Jacoban' Egipton' na' Egipto na' gote', na' leczə na' gwsa'at xi'ine' ca' beṇə' ca' zjənaquə xaxta'ocho. ¹⁶ Na' gwdechlə besyə'əyo'e cuerp čhega'aque'enə' na' jəsyə'əcuaše'ene' to lo'o bloj ba gan' nzi' Siquem, to yežlyo de'en gwxi' Abraanṇə' de'en gwso'otə' xi'in Amor beṇə' Siquem.

¹⁷ Na' catə' bazon əžin tyemp əgwnežjo Diozan' lega'aque' yežlyon' can' bene' lyebe len de'e Abraanṇə', bazda chan beṇə' Izrael ca' ža' laž beṇə' Egipto ca'. ¹⁸ Na' ca' chac beža' rei che Egipton' na' rei coban' bito gwnezene' can' goquəlen Jwsen' nasyon Egipton'. ¹⁹ Na' rei nga gw diljlaže'e bin' əbde'ine' par bene' mal len de'e xaxta'ocho beṇə' Izrael ca', na' bene' mendad žjəsə'əcho'on xi'inga'aque'enə' par nič yenit dianə'. ²⁰ Na' ca' tyempən' goljə de'e Moizezan' na' bebei Diozan' le' na' xaxne'enə' bosyo'oscha'ogüe' le' šonə bio'. ²¹ Pero na' bžin ža benən byen jəsə'əcho'one'ebo', na' xi'in rein' to no'olə beželene'ebo' na' beyo'ebo' liže'enə' boscha'ogüe'ebo' ca' xi'ine'. ²² Ca' goquən' bsd de'e Moizezan' tcho'a tšao' yelə' sin' che beṇə' Egipto ca', na' bene' de'e zaque'e na' be'e dižə' de'e zaque'e.

²³ Na' čhoa ize de'e Moizezan' catə' gwnan žjəlane'e beṇə' Izrael gwlaž che' ca'. ²⁴ Na' jəle'ine' to beṇə' Egipton' chchi' chsaque'e to beṇə' Izraelən', na' goclene' beṇə' Izraelən' na' bete' beṇə' Egipton'. ²⁵ De'e Moizezan' bene' xbab se'ejni'i beṇə' Izrael gwlaž che' ca' de que Diozan' gaquəlene'ene' par yosle' lega'aque' lao na' beṇə' Egipto ca', pero na' bito gwse'ejni'i beṇə' Izrael ca'. ²⁶ Na' beteyo gosə'ədilə čopə beṇə' Izrael ca' entr lega'acze'. Na' bžin de'e Moizezan' goquene' gone' par nič yenite'e binlo, na' gože' lega'aque': “¿Bixchen' chdiləlen ljuežje ca' entr beṇə' gwlažle?” ²⁷ Nach ben' napə dolə'anə' bžigue'e de'e Moizezan' ca'alə gože'ene': “¿No gwna le' gaco' beṇə' gwnabia' par gono' yelə' jostis čheto'onə'?” ²⁸ ¿Elezə che'endo' goto' nada' can' beto' beṇə' Egipton' nejen'?” ²⁹⁻³⁰ Na' catə' bene de'e Moizezan' can' gož be'enə' le', nach bxonje' jəsoe' čhoa iz gan' nzi' Madian la'anə'əczə naque' beṇə' zitə' len beṇə' ca'. Na' bšagne'e na' na' gwnitə' čopə xi'ine'.

Na' goc čhoa iz zoe'enə' catə' bloe' lao to angl le' latjə dašən' galə'əzə ya'a Sinai. Yo'o anglən' to lo'o yi' bel' chdoljən to lo'o xis yešə'. ³¹ Na' catə' ble'i de'e Moizezan' can' chaquən' bebanene', nach bgüigue'e yelatə' par ble'iša'ogüe'ene' na' benene' cholgüiž Xancho Diozan' le' che'ene': ³² “Nada' naca' Dioz na' de'e xaxta'ogo'o Abraanṇə', Isaaquən' na' Jacoban' gwso'elaogüe'e nada'.” De'e Moizezan' bžebe', caguə cheyaxjene' əggüie'. ³³ Na' gož Xančon' le': “Gwlečj xelo'onə' par gapo' nada' respet la' latjə gan' zecha'onə' naquən' čhia'. ³⁴ Nada' ble'ida' yelə' yašə' yelə' zi'inə' chde nasyon čhia' Izraelən' Egipton' na' babenda' can' chso'onyašə'əga'aque'. De'e na'anə' gaquəlenga'aca'ane'. Da nič əselə'a le' Egipton'.”

³⁵ Diozan' gože'ene' ca' la'anə'əczə antslə beṇə' Izrael ca' cui gosə'azi'e che' na' gwse'ene': “¿No gwna le' gaco' beṇə' gwnabia' par gono' yelə' jostis čheto'?” Diozan' bsele'e de'e Moizezan' par gwnabi'e de'e xaxta'ocho ca' na' par nič bebeje' lega'aque' lao na' beṇə' Egipto ca', na' angl che Diozan' ben' gwyo'o lo'o yi' belən' gwzoe' goclene'ene'. ³⁶ Na' de'e Moizezan' bebeje' lega'aque' Egipton' bene' zan miłagr na' bichlə de'e zaquə' yebanecho Egipton', na' nisdəo' Exṇan' na' latjə dašən' lao čhoa iz. ³⁷ Na' de'e Moizez na'anə' gože'

de'e xaxta'ocho ca': "Xancho Diozən' sele'e yeto beṇə' lao dia chele par güe'elene' le'e xtiže'enə' can' bsele'e nada'. Che be'enan' əgwzenagle." ³⁸ De'e Moizezən' gwzoe' len de'e xaxta'ocho ca' latjə dašən'. Na' anglən' be'elene' le' dižə' lao ya'a Sinain' gože' le' dižə' de'e zaquə' əgwzenagcho chei na' de'e cui te chei. Na' de'e Moizezən' bzejni'ine'en de'e xaxta'ocho ca' zjəndopə zjənžag galə'əzə ya'anə'. na' Moizezən' bzoje' dižə'anə' par chio'o.

³⁹ Pero na' de'e xaxta'ocho ca' bito boso'ozenague' che de'e Moizezən', boso'ozo'ene' ca'alə. Gwse'enene' žjəya'aque' Egipton'. ⁴⁰ Na' lao zda de'e Moizezən' lao ya'a Sinain', gwse'e beṇə' biše'e Ronnə': "Ben lgua'a lsaquə' de'en šejni'alažə'əcho, de'e yesə'əbialao lao chio'o tnezən'. La' ca' naquə' Moizezən' ben' bebej chio'o Egipton' cuili bin' bagoc che'."

⁴¹ Nach gwso'one' to me'e go'on dao' de or na' gwso'ote' no bia yixə' par gwso'elaogüe'eb na' gwnite'e chesyə'əbeine' len de'en gwso'one' len ni'a na'aga'aque'enə'. ⁴² De'e na'anə' Diozən' gwlejšyichje' nasyon Izraelən' na' be'e latjə gwse'ejni'alažə'e bgüižən', bio'onə' na' beljw ca'. Na' nyoj de'en gwna Diozən' can' gwso'one' nan:

Le'e beṇə' Izrael, caguə nadan' be'ela'ole catə'an betle bia yixə' latjə dažən' lao čhoa iz.

⁴³ Benle no lgua'a lsaquə'an gwyejni'alažə'əle,

na' bi'ale yo'o de lachə'an gan' gwyejni'alažə'əle lgua'a lsaquə' de'en ne' Moloc,

na' bi'ale beljon' gwyejni'alažə'əle de'en nzi' Renfan.

Na' de'en bagwlejšyichje' nada' de'e na'anə' cueja' le'e gan' zolen' na' selə'a le'e zitə' gan' nzi' Babilonia.

⁴⁴ Na' žlac chaše' latjə dašən' de'e xaxta'ocho ca' gwso'one' to yo'o de lachə' gan' ža' yej ta'a ca' gan' nyoj lei čhega'aque'enə'. Na' gwso'one'en con can' gož Diozən' de'e Moizezən' na' con can' blo'ine' le'. ⁴⁵ De'e xaxta'ocho ca' boso'osa'ate' yo'o de'e lachə' čhega'aque'enə' na' yej ta'a ca' gan' nyoj lei čhechonə' con ga ja'aque', gwzolaozən tyemp che de'e Moizezən' na' gwzelaon tyemp che de'e Rei Dabin'. Na' gwde got de'e Moizezən' de'e Josuen' gwche'e lega'aque' yežlyon' de'en ben Diozən' lyebe gwnežjue' lega'aque', na' Diozən' bene' beṇə' ca' ža' yež ca' lao na'aga'aque' catə' gosə'ədiləlene' lega'aque'. ⁴⁶ Na' Diozən' bebeine' de'e Rei Dabin', na' de'e Dabin' gone'ene' gone' to yo'odao' par Diozən', Dioz ben' leczə gwyejni'alažə' de'e Jacobən' cana'ate. ⁴⁷ Pero na' Diozən' bito be'e latjə gon de'e Dabin' yo'oda'onə', sino de'e xi'ine' Salomonnə' bene'en. ⁴⁸ Na' bito ənacho de que Diozən' ben' chnabia' doxenlə zoe' do lo'o yo'o de'e chon beṇə'chən', sino chac can' gwna Diozən' de'en bzoj to profet beṇə' be' xtiže'enə' cana' nan:

⁴⁹ Nada' zoa' yoban' chnabia' na' gwaquə gona' par nič gaquə con bin' che'enda' lao yežlyon'.

¿Ena' chaquele gonle to liža'anə' ža?

Nada' bito chyažjda' yo'o gan' gona' dezcanz.

⁵⁰ Nada' bena' yoguə'ate de'e zjəde.

⁵¹ De'en cui chzenagle, de'en cui chejle'ele lo'o la'ažda'olen' naquə'chgualə beṇə' žod can' gwsa'ac de'e xaxta'ocho ca'. Cuiczə chzenagle che Spirit che Diozən'. ⁵² De'e xaxta'ocho ca' leczə boso'oči' boso'osaque'e de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' na' gwso'ote' lega'aque' catə'an gwso'e dižə' can' selə' Diozən' Xi'ine'enə' ben' naquə' le'ezelaogüe beṇə' güen. Na' catə' bide'enə' le'e əbdelene' lao na' beṇə' ca' gwso'ote'ene'. ⁵³ La'anə'əczə nombi'ale lein de'en bnežjw angl ca' de'e Moizezən' cana', bitoczə chzenagle chei.

Gwso'ote' Estebannə'

⁵⁴ Na' catə' Estebannə' gože' lega'aque' ca' lechgualə besə'əloque' xte gwsa'oxojə leyga'aque'enə'. ⁵⁵ Pero na' Estebannə' chnabi'achgua Spirit che Diozən' le', bcos laogüe'en chgüiachgüe' yobalən' na' ble'ine' yelə' chey che'eni' che Diozən' na' ble'ine' zecha Jeso'osən' cuit Diozən' chnabi'e txen len le'. ⁵⁶ Nach Estebannə' gwne': —Le'e ggüiašc nla'axejə yoban' na' nla' zecha Jeso'osən' ben' goljə beṇə'ch cuit Diozən' chnabi'e txen len le'.

⁵⁷ Nach beṇə' ca' zjənžaguən' chso'osya'adie' na' boso'oseyjw nagga'aque'enə' nach tši'izə ja'acdoe' gan' ze' Estebannə'. ⁵⁸ Nach gosə'əbeje' Estebannə' fuerlə syodan' na' boso'ošiže'ene' yej. Na' beṇə' ca' boso'ošižə le' yejən' boso'onežjo xaga'aquen' de'en zjanchele'enə' to beṇə' güego' beṇə' le Saul par ničh gwdape'en. ⁵⁹ Na' žlac choso'ošiže'e Estebannə' yejən', Estebannə' bene' orasyonnə' gwne': —Xana' Jeso'os, bezi' nada' yoban'.

⁶⁰ Nach bzo xibe' lao yon' na' gwne' zižjo gwne': —Xana' bito gwnežjo' castigw che beṇə' quinga de'en bagwso'onene' nada'.

Na' beyož gwne' ca', gote'.

8

Saulən' blagzejə blagzide' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'

¹⁻² Na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə' jəsə'əcuaše'e de'e Esteban', na' gosə'əbežchgüe' che'.

Na' ca' naquə Saulən' ža, gwyazlaže'e de'en gwso'ote' de'e Estebannə'. Na' gwde gwso'ote' de'e Estebannə' beṇə' blao ca' gosə'əzolaogüe' boso'olagzejə boso'olagzide' beṇə' ca' chəsə'əadopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' Jerosalennə', na' zan beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' besə'əxonje' ja'aque' do Jodean', do Samarian', pero bito len apostol ca'. ³ Na' Saulən' gwzolaogüe' cheje' liž to to beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' chjəxobe' no beṇə' byo na' no no'olə par chche'e lega'aque' ližyan'.

Beṇə' Samaria ca' gwse'enene' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'

⁴ Pero na' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' lao besə'əxonje' ja'aque' doxenlə jəsə'ədixjui'e xtižə' Jesocristən'. ⁵ Na' to beṇə' le Lip beṇə' leczə chonlilažə' Jesocristən' bžine' to syoda ga mbane Samarian' na' be'e dižə' che Jesocristən'. ⁶ Na' bene' miłagr na' catə' besə'əle'ine' miłagrən' de'en bene' len lega'aque' beṇə' zan besə'ədobə boso'ozenague' che'. ⁷ Bebeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz lo'o yichjla'aždao' beṇə' zan, na' catə' besyə'əchojən' chso'osya'adi'an. Na' zan beṇə' nat to part güejə cuerp chega'aque'enə' beyone' na' beyone' no beṇə' coj. ⁸ Na' lechgualə besyə'əbei beṇə' ca' ža' syodan'.

⁹ Na' lao' syodan' zo to beṇə' goža' beṇə' le Simon. De'e zan de'e bene' antslə de'e besyə'əbane beṇə' Samaria ca', bxoayague' lega'aque' gože' de que naque' beṇə' zaque'e. ¹⁰ Na' žlac bene' de'e ca' yoguə' beṇə' lao' syodan' boso'ozenague' che' tcho'a tšao', beṇə' gol ca' na' xte no bi'i xcuidə' na' gosə'əne' che': —Lele bengan' nse'e yelə' guac che Diozən'.

¹¹ Zan iz boso'ozenagteze' che' chedə' bentontene' yichjla'ažda'oga'aque'enə' len yelə' goža' che'enə'. ¹² Pero catə' Lipən' gwdixjui'e dižə' cobə che Jesocristən' len lega'aque' na' bzejni'ine' lega'aque' can' ṇabia' Diozən' notə'ətezə beṇə' soe' latjə, na' gwse'ejle'e che', na' gosə'əchoe' nis, beṇə' byo na' no'olə. ¹³ Na' lenczə Simonnə' gwyejle'e che', na' gwchoe' nis na' goque' tozə len Lipən' gwdalene' le', na' bebanene' ca' naquə miłagr ca' de'en chon Lipən' na' yeziquə'əchlə de'e zaquə' yebanczecho.

¹⁴ Nach apostol ca' nitə' Jerosalennə' gwse'enene' de que beṇə' Samaria ca' ba-choso'ozenague' xtižə' Diozən', nach boso'osele'e Bedən' len Juannə' Samarian'. ¹⁵⁻¹⁶ Na' catə' besə'əžine'enə' gwso'one' orasyonnə' par ničh so Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždao' beṇə' Samaria ca', chedə' ca' orən' bitonə' son lo'o la'ažda'oga'aque'enə' la'aṇə'əczə ba-gosə'əcho'e nisən' gosə'əne' so'onlilaže'e Jeso'osən'. ¹⁷ Nach boso'oḁoa na' apostol ca' yichjga'aque'enə' par gwzo Spiritən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

¹⁸ Na' ble'i Simonnə' can' chso'on apostol ca' choso'oḁoa ne'en yichj beṇə' par chzo Spiritən' len lega'aque', na' bšabene' lega'aque' mech. ¹⁹ Gože' lega'aque': —Legon par ničh nada' gaquə xoa na'anə' yichj beṇə' na' so Spiritən' len lega'aque' can' chonle.

²⁰ Nach Bedən' gože'ene': —Cuiayi'ilenə' xmecho'onə' de'en chonlizo' xbabən' de que guac si'o yelə' chnabia' che Diozən' len mech. ²¹ Bito zaco'o par gono' ca' naquə de'e

nga chonto' chedə' yichjla'ažda'ogo'onə' naquən mal lao Diozən'. ²² De'en cheyalə' gono', bedinje ca naquə de'e malən' chono' na' gwnab goclen lao Diozən' par niçh yezi'ixene' chio' ca naquə xbabən' yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'. ²³ Nacbia' chnabia' de'e malən' le' de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə' na' ngo'on le' nez malən' gan' cuiayi'o.

²⁴ Nach Simonə' boži'en gože' le': —Lenab goclen lao Xanchon' par nada' niçh ni to de'e nga baçh gwnao' cui gaquəšga chia'.

²⁵ Na' lao zjəya'ac Bedən' len Juannə' Jerosalennə' gwso'eche' xtižə' Diozən' len beṇə' ža' yež zan gan' mbane Samarian' na' gwso'e dižə' can' bagoclen Diozən' lega'aque'.

Lipən' na' beṇə' Etiopian'

²⁶ Nach Xancho Diozən' bsele'e to angl par gože' Lipən': —Gwey gan' xoa nez de'en chetj Jerosalennə' na' chden latjə dašən' par yež de'en nzi' Gasa. ²⁷⁻²⁸ Nach Lipən' gwlo'e nezən' na' lao zde'enə' ble'ine' to beṇə' Etiopia zeyo'e to lo'o carret zeze'e gweyje' Jerosalennə' je'elaogüe'e Diozən'. Le' naque' to beṇə' eunoco na' naque' tesorer che no'olə gwnabia' che beṇə' Etiopia ca' no'olən' le' Candase, na' yo'ote lao na' tesorerən' yoguə'əlołte byen che no'olə gwnabia'anə'. Na' lao zeyo'e lo'o carretən' chlabe' libr de'en bzoj de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. ²⁹ Nach Spirit che Diozən' gožən Lipən': —Jəyexen carretən' na' gweyjlene' txen.

³⁰ Nach gweyjdoch Lipən' par jəyexene' carretən' na' benene' chlab ben' libr de'en bzoj de'e profet Isaiazən'. Nach gože'ene': —¿Echejni'ido' de'en chlabo'onə'?

³¹ Na' tesorerən' boži'en gože' Lipən': —¿Nacxa gaquə šejni'ida'anə'? la' caguə no nla' no əgwzejni'ine'en nada'anə'.

Nach gotə'əyoine' Lipən' par niçh gwloə Lipən' gwche'elene'ene'.

³² Na' part de'en chlabe'enə' nyojən' nan:

Ca to xilə' bia nxobə beṇə' par gote'eb,
na' ca to xilə' dao' bia cui chosya'a catə' chšibe'eb,
can' gone', bito bi əne' catə'an yesə'əzi'ichiže'ene'.

³³ Na' yesə'əque'e yelə' bala'an che'enə'.

Na' bito so'one' yelə' jostis che' can' cheyalə' gaquən.

Na' tant beṇə' mal ša' ca tyempən',

so'ote'ene' la'anə'əczə bito bi de'e mal none'.

³⁴ Nach tesorerən' gože' Lipən': —Benšga goclen gwna nada' no chein' na profetən' ca', ¿əche cuine'en ne' ca' o šə che beṇə' yoblə?

³⁵ Nach Lipən' gwzolaogüe' bzejni'ine' bi zejen part gan' chlab tesorerən' na' leczə gož Lipən' le' che dižə' güen dižə' cobə che Jeso'osən'. ³⁶ Na' ca' chac besə'əžine' ga žia nis, nach tesorerən' gože' Lipən': —Nga žia nis. ¿Ecabi gaquə choa' nisən' ŋa'a?

³⁷ Nach Lipən' gože'ene': —Šə chejli'o che Jesocristən' do yichj do lažo'o, guaquə cho' nisən'.

Nach gwne': —Chejli'a de que Jesocristən' naque' Xi'in Diozən'.

³⁸ Nach bene' mendad bcuezə ben' chsa' carretən' len, nach betj Lipən' len tesorerən' jəsə'əžo'e lo'o nisən' par niçh Lipən' bcho'ene' nis. ³⁹ Na' catə' besyə'əchoje' lo'o nisən', Spirit che Diozən' le'e beche'ete Lipən' ga yoblə, na' bitoch ble'i tesorerən' le'. Na' mbalaz beza' tesorerən' beyo'e lo'o carretən'. ⁴⁰ Nach Lipən' bžine' yež de'en nzi' Asoto na' gwzolaogüe' gwduxjui'e dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' to to yež de'e zjəchi' galə'əzə xte bžinte' Sesarean'.

9

Diozən' bocobe' yichjla'aždao' Saulən'

¹ Na' Saulən' con chdacze' cho'e dižə' can' chene'ene' gote' beṇə' ca' chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' na' chdacze' cheyljlaže'e naclə gone' gote' lega'aque'. Na' de'e na'anə' gweyje' lao beṇə' gwnabia' che bxož che nasyon Izraelən'. ² Na' Saulən' gwṇabene' beṇə'

gwnabia'anə' to yiš de'e goxe'e yoso'olab beṇə' ža' to to yo'odao' ca' nitə' Damascon' na' güe'en dižə' ənan de que nape' yelə' gwnabia' par sene' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' na' gwcheje' lega'aque' par əche'e lega'aque' Jerosalennə', la'anə' beṇə' byo o no'olə. ³ Na' bnežjue'ene' yišən' nach gwlo'e nezən' na' bazon əžine' Damascon' catə' to de repentzə to be'eni' de'e za' yoban' gwyečhjan le'. ⁴ Na' bgüixe' lao yon'. Na' lao de'enə' benene' che' to beṇə' le': —Saul, ĳbixchen' nlagzejə nlagzido' nada'?

⁵ Nach Saulən' boži'en gože': —ĳNo le' Señor?

Nach be'enə' gože'ene': —Nada' Jeso'osən' nlagzejə nlagzido'. Na' de'en chono' contr nada', chone zi' cuino' can' chac che to go'on bia'an chlibə' lao ya la de'en zo lao garrošən'.

⁶ Na' do chaž do chžebze' gože': —Xana' Jeso'os, ĳbin' che'endo' gona'?

Nach Xanchon' gože'ene': —Beyas na' gwyej syoda Damascon' na' to beṇə' əne' le' de'en cheyalə' gono'.

⁷ Na' beṇə' ca' žag Saulən' benit bechol' goc lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' de'e tant besə'əžebe' de'en goquən' na' de'en gwse'enene' xnen' na' cui no besə'əle'ine'. ⁸ Nach beyas Saulən', pero catə' bexa jelaogüe'enə' con cuich ble'ine'. Na' beṇə' ca' nžague'enə' gwso'oxe'e ne'enə' gosə'əche'ene' Damascon'. ⁹ Na' šonə' ža gwzoe' sin cui ble'ine' na' bito güe'ej gwdaogüe'.

¹⁰ Na' zo to beṇə' chonlilažə' Xancho Jesocristən' Damascon' beṇə' le' Ananias, na' Ananiasən' ble'idaogüe'ene' Xanchon'. Na' Xanchon' gože'ene': —Ananias.

Na' boži'en gože': —Nga zoa' Xana'.

¹¹ Nach Xanchon' gože'ene': —Gwzoža' na' gwyej liž Jodas de'en zo lao lqueyən' de'en nzi' “De'e Licha”, na' nabo' to beṇə' le' Saul beṇə' Tarso. Bachone' orasyon. ¹² Na' babena' par ble'idaogüe'ene' le' gwyo'o yo'o gan' zoe'enə' na' bxoə' na'onə' jela'ogüe'ene' par ničh ye'le'ine'.

¹³ Nach Ananiasən' boži'en gože': —Xana', babenda' beṇə' zan chso'e xtižə' benga ca naquə' de'e mal juisyən' babene' Jerosalennə' len beṇə' ca' bagwlejo' par zjənaque' lažə' na'onə'. ¹⁴ Na' chəsə'əne' ze'e nga noxe'e yiš che bxoə' əblao ca' par sene' yoguə'əlo' neto' chonto' orasyon cholgüižto' le'.

¹⁵ Nach Xancho Jesocristən' gože' Ananiasən': —Gwyej, la' bagwleja' Saulən' par ničh šeje' entr beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə' beṇə' Izrael na' do lao rei par əgwzejni'ine' lega'aque' chia' nada'. ¹⁶ Na' gwlo'ida'ane' ca' naquə' de'e yašə' de'e zi' de'e gaquə' che' de'en əgwzenague' chia'.

¹⁷ Nach Ananiasən' gwyeje' gan' zo Saulən' na' gwyo'e lo'o yo'onə' na' bxoə' ne'enə' jelao Saulən' gože'ene': —Saul dao', Xancho Jeso'osən' ben' əbloe' laogüe' le' tnez gan' za'onə' babsle'e nada' par zedala'na'a le' par ničh ye'le'ido' na' yedə'ṇabia' Spirit che' Diozən' le'.

¹⁸ Nach le'e besyə'əyiņte de'e ca' ža' jelaogüe' ca' zjənaquən' ca' no yid bdi'ej na' le'e bele'iteine'. Nach le'e gwzoža'ate' par gwyeje' gan' gwchoe' nisən'. ¹⁹ Na' gwdechlə' beyaogüe' na' beyaclaže'e. Na' bega'ane' Damascon' yeto' chopə' ža len beṇə' ca' chso'onlilažə' Xanchon'.

Saulən' be'e xtižə' Diozən' Damascon'

²⁰ Na' lğüegwzə gwzolao gwyeje' to to yo'odao' par be'e dižə' che' Jeso'osən' de que naque' Xi'īn Diozən'. ²¹ Na' yoguə' beṇə' ca' chse'enene' dižə' de'en be'enə' chesyə'əbanene' na' chse' lježjga'aque': —ĳEcaguə' bengan' chda chonit cholane' beṇə' ca' chso'on orasyonnə' lao Jeso'osən' Jerosalennə'? na' ĳəcaguə' par na'acžən' bide' nga na'a, par əgwcheje' beṇə' ca' na' žjue'e lega'aque' lao bxoə' əblao ca'?

²² Pero na' Saulən' tža tža goquəch be'e dižə' len yelə' chnabia' che' Diozən' na' Diozən' goclene'ene' par be'e dižə' che' Jeso'osən' clar de que naque' ben' bselə' Diozən' par chaclene' beṇə'chən', na' beṇə' Izrael ca' ža' Damascon' bito besə'əželene' bin' yesə'əne' chedə' gwsa'acbe'ine' de que de'en che'e lega'aque' naquən' de'e li.

Saulan' bito goque' lao na' beṇə' Izrael contr che' ca'

²³ Na' catə' bagoc sša cho'elen Saulan' beṇə' Damasco ca' xtižə' Jesocristən' nach boso'oxia beṇə' Izrael ca' so'ote' Saulan'. ²⁴ Na' gosə'anite'e chsa'ape' to to cho'a puert che ze'enə' de'en nyechj syodan' par yesə'əzene' Saulan' so'ote'ene' batə'ətezə yechoje' pero na' Saulan' goche'ine' ca naquən' bazjəchi'inaogüe'ene'. ²⁵ Nach beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' besyə'əletje'ene' le'e ze'enə' še'elə besyə'əgüe'ene' to lo'o žomə cuent goc bechoje' lao' syodan'.

Gwyej Saulan' Jerosalennə'

²⁶ Na' catə' bežin Saulan' Jerosalennə' gone'ene' lene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na', pero yoguə'əlole' besə'əžebe' le', bito gwse'ejle'e šə de'e li bachonlilaže'e Jesocristən'. ²⁷ Nach Bernaben' gwche'e Saulan' ja'aque' gan' ža' apostol ca' na' be'elene' lega'aque' dižə' can' goquə che Saulan' lao ngüe'e nezən' zde' Damason' gože' lega'aque' de que Xancho Jeso'osən' be'elene' Saulan' dižə'. Na' leczə gož Bernaben' lega'aque' de que Saulan' babe'e xtižə' Jeso'osən' Damason' sin cui chžebe'. ²⁸ Nach apostol ca' gwse'ejle'e can' goc che Saulan', nach gwzolao gwdalen Saulan' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'. ²⁹ Na' sin cui bi chaž chžebe' gwzolaogüe' chzejni'ine' beṇə' Izrael ca' dižə' che Xancho Jeso'osən'. Na' be'e dižə' len beṇə' ca' chsa'ac por dižə' griego, bzejni'ine' lega'aque' xtižə' Diozən' clar, pero na' lega'aque' gwse'enczene' so'ote'ene'. ³⁰ Na' gwsa'acbe'i beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə' de que beṇə' ca' bazjəchi'inaogüe' so'ote'ene', nach gosə'əche'ene' ja'aque' syoda Sesarean' na' bosyo'osele'ene' par syoda Tarson'.

³¹ Na' ca naquə beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Jesocristən' doxenlə Jodean', Galilean' na' Samaritan' gosə'anite'e binlo, notoch no no boso'oči' boso'osaquə' lega'aque', na' gwyejəch gwso'onlilažə'əche' Xancho Jeso'osən' na' boso'ozenague' che' con bin' bzejni'ine' lega'aque'. Na' Spirit che Diozən' btipəchən lažə'əga'aque' na' benən par gwyanga'aque'.

Beyaque ben' le Eneas

³² Ca naquə Bedən' cheje' to to yež gan' ža' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' par chjəlane'e lega'aque', na' to ža gwyeje' jəlane'e beṇə' ca' ža' Lida. ³³ Na' yež Lidan' jti'e to beṇə' le' Eneas, beṇə' bachac xon' iz die' camən' chedə' nat to part cuerp che'enə'. ³⁴ Nach gož Bedən' le': —Eneas, Jesocristən' cheyone' le'. Gwyas na' btob xcamo'onə'.

Nach le'e gwyste be'enə'. ³⁵ Na' yoguə'əloj beṇə' ža' Lidan' na' beṇə' ža' yež de'en nzi' Saron besə'əle'ine' be'enə' babeyaquene', na' gosə'əbejyichje' costombr chega'aque' de'en zjənaogüe' par gwso'onlilaže'e Xancho Jesocristən'.

Dorcasan' bebane' ladjo beṇə' guat ca'

³⁶ Na' ca tyemp na' to syoda de'en nzi' Jope zo to no'olə le Tabita na' leczə le' Dorcas. Na' chonlilaže'e Jesocristən' na' zotezə zoe' chone' de'e güen, chaclene' no beṇə' yašə beṇə' chyažj chchine. ³⁷ Pero na' gocšene Dorcasən' na' gottechgüe' na' besyə'əguazje'ene' na' beyož na' gosə'əxo'ene' lo'o yo'o de'en naquə chop cuia. ³⁸ Na' galə'əzə chega'an yež Lidan' len Jopen' na' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' Jopen' gosə'ənezene' de que Bedən' zoe' Lidan'. Nach boso'osele'e chopə beṇə' jse'etə'əyoine' Bedən' gwse'ene': —Benšga goclen yo'o len neto' na'atec na'a.

³⁹ Nach Bedən' le'e gwza'ate' gwyeje' len beṇə' ca', na' catə' besə'əžine' Jopen' gosə'əche'ene' lo'o yo'o gan' xoa beṇə' guatən' na' le'e gosə'əbiguə'əte yoguə' no'olə gozeb ca' laogüe'enə' chəsə'əbeže' choso'olo'ine' le' lachə' de'en ben de'e Dorcasən' lao bguane', no bestid na' no camis. ⁴⁰ Nach Bedən' gwleje' yoguə'əloj beṇə' ca' chy'olə na' bzo xibe' bene' orasyon. Na' beyechje' chgüie' cuerp che no'olən' na' gože'ene': —Tabita, gwyas.

Nach le'e bexa'ate jelao de'e Dorcasən' chgüie' Bedən' na' le'e bebe'ete'. ⁴¹ Nach Bedən' bexe'e ne'enə' bosože'ene' nach goxe' no'olə gozeb ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' zjənaque'

lažə' na' Diozən' na' blo'ine' lega'aque' de que babeban Dorcasən'. ⁴² Na' yoguə'əlöl beṇə' Jopen' gwse'enene' rson can' goquən', na' beṇə' zanch gwso'onlilažə'e Xancho Jesocristən'. ⁴³ Na' Bedən' bega'ane' Jopen' zan ža, gwzoe' liž to beṇə' le Simon, beṇə' gocol yid.

10

Bedən' na' Cornelion'

¹ Na' Sesarea na' zo to beṇə' le Cornelio, naque' capitan che to gueyoa soldad, na' zjənzi'e "Beṇə' Italia". ² La'anə'əczə Cornelion' cui naque' beṇə' Izrael, txen len family che' ca' chso'elaogüe'e Diozən' na' Cornelion' zotezə zoe' chape' Diozən' respet na' chaclenteze' beṇə' yašə' beṇə' chyažj chchine, na' chontezə chone' orasyon lao Diozən'. ³ Na' goc che' to ža do cheda šonə ble'idaogüe'ene' to angl che Diozən' gwyo'e gan' zo'enə' na' anglən' gože'ene': —Cornelio.

⁴ Nach Cornelion' chgüiachgüe' lao anglən' na' do chžebe' gože'ene': —¿Bixan' ža Xana'?

Nach gož anglən' le': —Diozən' nezene' can' zotezə zo' chono' orasyon na' chnežjo' de'en chəsə'ayažje beṇə' yašə', na' Diozən' chene'ene' gaquəlene' le'. ⁵ De'e nga gono' nā'a, bselə' beṇə' žjəsə'əxi'e to beṇə' zo Jopen' beṇə' le Simon na' leczə le Bed. ⁶ Zoe' liž to beṇə' gocol yid na' be'enə' leczə lie' Simon, na' liž ben' zon cho'a nisda'onə'. Na' Simon Bedən' ane' le' bin' cheyalə' gono'.

⁷ Catə' beza' anglən' Cornelion' goxe' chopə mos che' ca' na' to soldad beṇə' chaclen le', na' soldadən' leczə cho'elaogüe'e Diozən'. ⁸ Na' Cornelion' bzejni'ine' lega'aque' yoguə'əlölte can' goquən' nach bsele'e lega'aque' Jopen'. Na' gosə'əgüe'e nezən' əzja'aque'.

⁹ Na' beteyon' galə'əzə bazja'aque' par yesə'əžine' lao' syoda Jopen' catə' Bedən' gwlo'e yichjo'o che yo'o gan' zo'enə' ca do gobiž par jene' orasyon'. ¹⁰⁻¹¹ Na' lao chone' orasyonnə' gwdonchgüe' xte gone'ene' gaogüe' lgüegwzə. Na' žlac chac de'en gaogüe'enə' ble'idaogüe'ene' le'e yoban' chetj ca to lachə' xen na' nchej dap squinten na' chetjən par lao yon'. ¹² Na' lo'inə' zjəža' yoguə' claste bia yixə' ža' yežlyon', bia žia tap ni'a ne'i na' bia zjənxobə le'i lao yon', na' len bia žia xile'e bia chaš le'e yoban'. ¹³ Nach benene' gož Diozən' le': —Gwyas Bed na' bet bia ca' gwdao.

¹⁴ Nach Bedən' gože'ene': —Bito gaoga'aca'ab Xana'. Ni šlinzə cuiṇə' gaogua' bia zban ca' zjənac ca' na' bia cui de lsens len lei cheto'onə' gaoto'.

¹⁵ Nach Diozən' gože' le' de'e əgwchope: —Bian' bačh gwnia' gaogo' bito anəo' de que bia əzbanga'acquən'.

¹⁶ De'e gwyon' lase gož Diozən' le' ca' nach begüe lachə'an le'e yoban'. ¹⁷ Žlac chacžejlažə' Bedən' bi zejen ca naquə de'en ble'idaogüe'ene'enə' besə'əžin beṇə' ca' əbselə' Cornelion' cho'a puert che Simon gocol yidən' bagosə'əṇabe' gan' zo liže'enə'. ¹⁸ Nach zižjo gosə'əṇabe' šə le na' zo to beṇə' leczə le' Simon Bed. ¹⁹ Pero Bedən' nechone' xbab che de'en ble'idaogüe'ene' catə'əczlə gož Spirit che Diozən' le': —Šonə beṇə' chəsyə'əyilje' le'. ²⁰ Gwzoža' na' beyetj gwyejlenga'aque' na' bito gaquəžejlažo'o la'anə'əczə cui zjənaque' beṇə' Izrael la' nada' əbselə'əga'aca'ane'enə'.

²¹ Nach Bedən' beyetje' jəšague' beṇə' ca' əbselə' Cornelion' nach gože' lega'aque': —Nga zoa', nadan' Simon Bedən'. ¿Bin' cheyilje nada'?

²² Nach gwse' beṇə' ca' le': —To capitan beṇə' le Cornelio əbsele'e neto'. Le' zdacze' chone' de'e güen na' cho'elaogüe'e Diozən', na' yoguə'əlöl beṇə' Izrael ca' chso'e xtiže'e de que naque' beṇə' güen. To angl che Diozən' gože' le' deṇabe' šejo' liže'enə' nič əgwzenague' chio' šə bin' yo'one'.

²³ Nach gwlo'o Bedən' lega'aque' yo'o na' besyə'əga'anlene' le' tže'. Nach beteyon' Bedən' gwyase' gwyejlene' lega'aque' na' gwche'e to chopə beṇə' Jopen' beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən'.

24 Na' ža əgwchop žei besə'əžine' Sesarean'. Na' Cornelion' bač ntobe' bišə' ljuežje' na' beṇə' ca' nžaguache' migw, baže'e liže'enə' chesə'əbeze'. 25 Na' catə' bžin Bedən' liž Cornelion' le'e bchojte Cornelion' bšague'ene' na' bzo xibe' laogüe'enə' be'elaogüe'ene'. 26 Na' Bedən' bosə'ože'ene' gože'ene': —Bezoža'. Leczə beṇəč nada'.

27 Na' ne'e cho'elene' le' dižə'an ca' gwyo'e lo'o yo'on na' ble'ine' beṇə' zan baža' lo'o yo'onə'. 28 Nach gože' lega'aque': —Le'e nezczele de que lei che neto' beṇə' Izrael nan de que bito cheyalə' šo'oto' liž beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' nan bito cheyalə' gonto' txen len le'e cui nacle beṇə' Izrael. Pero bač bzejni'i Diozən' nada' de que ni tozə beṇə' cui cheyalə' gona' xbab che' de que naque' beṇə' zban par šo'a liže'enə'. 29 De'e na'anə' catə' bselə'əle beṇə' ca' bedəsə'əxi' nada' bito goquəžejlaža'a šə naclə gona' sino babida' do laža'a na' ṇa'a che'enda' ənezda' ħbin' gwnio' nada'?

30 Nach Cornelion' gože'ene': —Na'a chac tap ža leczə do cheda šəṇə zoa' sin cui bi naogua', na' chona' orasyon liža' nga, catə'əczla ble'ida' to beṇə' byo laogua'anə' nyaze' to lachə' de'e chey che'eni'. 31 Nach gože' nada': “Cornelio, ca naquə orasyon chio'onə' chono', bač bzenag Diozən' len na' nezene' chnežjo' de'e chyažj chchine beṇə' yašə'. 32 Bselə' to chopə beṇə' žjəsə'əxi'e to beṇə' zo Jopen' beṇə' le Simon Bed. Zoe' liž to beṇə' leczə le Simon, to beṇə' gocol yid. Liž beṇə' gocol yidən' zon galə'əzə cho'a nisda'onə'. Na' catə' la' Bedən' ližo' nga güe'elene' le' dižə'.” 33 Nachən' le'e bselə'ətia' beṇə' ca' par bedə'əsə'əxi'e le', na' choxcwlentio' de'en bač bido'. Na' nezcze Diozən' de que yoguə'əto' nitə'əto' əgwzenagto' yoguə'əlołte de'en baben Diozən' mendad əṇao'.

Bedən' be'e dižə' liž Cornelion'

34 Nach Bedən' gwzolaogüe' be'e dižə'an gwne': —De'e li bač nezczele' notono ṇla' beṇə' əṇacho nzo Diozən' le' to šla'azə. 35 Sino que gatə'ətezə beṇə' ṇasyon con beṇə' chso'elao' Diozən' do yichj do lažə'əga'aque' na' chso'one' de'e güen, Diozən' chebeine' lega'aque'. 36 Diozən' bsele'e Jesocristən' par naque' Xan yoguə'əloł beṇə', na' bsele'ene' entr neto' beṇə' Izrael, na' gwduxjue'ine' neto' de que guaquə soto' binlo len le' šə gonlilažə'əto' Xi'ine' Jesocristən'. 37 Nezczele can' goquə Galilean' na' doxen Jodean'. De'e Juannə' gwduxjui'e xtižə' Diozən' na' bchoe' beṇə' nis. Na' gwdechlə Jeso'os beṇə' Nasaretən' gwduxjui'e xtižə' Diozən'. 38 Diozən' gwleje' Jeso'osən' par chaclene' chio'o beṇəč na' be'ene' Spirit che'enə' na' yelə' chnabia'. Na' gwda Jeso'osən' bene' de'e güen na' beyone' yoguə'əloł beṇə' ca' chsaquə'əzi' gwxiye'enə', chedə' Diozən' zoe' len le'. 39 Neto' nezczele' na' cho'eto' dižə' ca' naquə yoguə' de'e güennə' de'e ben Jeso'osən' na' de'en bsd blo'ine' Jodean' na' Jerosalennə', na' leczə ble'ito' can' gwso'ote'ene' bosə'ode'ene' to le'e yag coroz. 40 Pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca' beyon ža na' ben Diozən' par nič Jeso'osən' blo'e laogüe' neto'. 41 Caguə yoguə'əloł beṇə' besə'əle'ine' Jeso'osən' catə'an bebane' ladjo beṇə' guat ca', pero Diozən' gwleje' neto' par cho'eto' xtiže'enə' na' bene' par nič ble'ito'one'. Na' neto' güe'ej gwdaolento'one' txen gwde bebane' ladjo beṇə' guat ca'. 42 Na' Jeso'osən' bene' mendad chixjue'ito' beṇəčən' de que Diozən' əbzoe' le' par əchoglaogüe'en che yoguə'əloł beṇə' šə non napə dolə', beṇə' ca' zjəmban na' beṇə' ca' bagwsa'at, na' neto' cho'eto' dižə' de que can' gone'. 43 Na' libr ca' de'en bosə'ozoj yoguə' profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'ate zjənyojən chesə'anən de que notə'ətezə beṇə' so'onlilažə' Jesocristən' Diozən' yezi'ixene' xtolə'əga'aque'enə'.

Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yichjla'aždao' balə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael

44 Ne'e cho'ete Bedən' dižə'an ca' catə' Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yichjla'aždao' yoguə' beṇə' ca' choso'ozenag dižə' de'en choe'enə'. 45 Na' beṇə' Izrael ca' chso'onlilažə' Jesocristən', beṇə' ca' žag Bedən' catə'an besə'əžine' liž Cornelion', besyə'əbanene' de que Spirit che Diozən' gwyo'on lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. 46 Gwsa'acbe'ine' gwyo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' ža' liž Cornelion' chedə' gwso'elaogüe'e Diozən' na' gwso'e gwde gwdelə dižə' de'en cui gwse'ejni'ine'.

⁴⁷ Nach Bedan' gože' beṇə' Izrael ca' žague': —Bito bi de de'e gwžon yesə'əchoa beṇə' quinga nisən', la' nachbia' bazo Spirit che Diozən' len lega'aque' can' zon len chio'o.

⁴⁸ Nach Bedan' bene' mendad gosə'əchoe' nis par gosə'əneze beṇə' de que chso'onlilaže'e Jesocristən'. Na' gwsa'atə'əyoine' le' par bega'ane' yeto chopə ža.

11

Bedan' gože' beṇə' Jerosalen ca' can' goquan'

¹ Na' apostol ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža' Jodean' beṇə' ca' chso'onlilaže' Jesocristən' gwse'ene' de que leczə len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bachso'one chega'aque' xtižə' Diozən'. ² Nach Bedan' beze'e beyeje' Jerosalennə' gan' nitə' beṇə' Izrael ca' chso'onlilaže' Jesocristən' na' gwsa'acyože' le'. ³ Gwse'ene': —¿Bixchen' bagwyjejo' gan' ža' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' jtaolenga'aco'one'? Malən' babeno'.

⁴ Nach Bedan' gwzolaogüe' be'elene' lega'aque' dižə'ən tcho'a tšao' ca' naquən' goquə che', gože': ⁵ —Lao zoa' lao' syoda Jopen' chona' orasyon Diozən' bene' par nič ble'idaogüe'eda' ca' to lachə' xen nchej dapte squinei ca' chetjən le'e yoban' za'an gan' zo'anə'. ⁶ Na' bgüiayana'an na' ble'ida' lo'inə' ža'an bia yixə' ca' chaš yežlyon' bia žia tap ni'a ne'i, na' ble'ida' bia zjənxbə le'i lao yo, na' bia žia xile'e bia chaš le'e yoban' na' balə bia ca' zjənacob bia əznia. ⁷ Na' benda' gwna Diozən' nada': “Gwyas Bed, na' bet bia ca' gwdao.”

⁸ Nach božia'an gwnia': “Xana', bito gaoga'aca'ab. Ni šlinzə cuiṇə' gaogua' bia zban ca' zjənac ca' chedə' cui de lsens len lei cheto'onə'.” ⁹ Na' de'e əgwchop lase Diozən' gwne': “Bian' bač gwnia' gaogo' bito ənao' de que zjənacob bia zban.” ¹⁰ Šon ši'i gože' nada' ca' nach begüe lachə'ən le'e yoban'. ¹¹ Ze'e beyož ble'idaogüe'eda' de'enə' catə' bla'ac šonə beṇə' byo gan' zoa'anə' beṇə' za'ac Sesarean'. ¹² Na' Spirit che Diozən' bzejni'in nada' de que cheyalə' ša'alenga'aca'ane' sin cui gaquəže'jaža'a, na' gwchi'a beṇə' bišə'əcho quinga xop gwyejto', na' bžinto' Sesarean' liž ben' le Cornelio. ¹³ Nach Cornelion' be'elene' neto' dižə' can' blo'e lao to angl le' liže'enə' na' anglən' gože'ene': “Bselə' beṇə' əžja'ac syoda Jopen' žjəsə'əxi'e to beṇə' le Simon Bed. ¹⁴ Be'ena' əne' le' na' family chio' nac gonle par nič yechojle xni'a de'e malən'.” ¹⁵ Nach catə' bžina' liž Cornelion' gwzolaogua' bi'a dižə'ən len lega'aque', na' Spirit che Diozən' bedəson lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' can' babedəson len chio'o. ¹⁶ Nach jsa'alaža'a xtižə' Xancho Jesocristən' can' gwne': “De'e zaque'enə' can' ben Juannə' bchoe' beṇə' nis, pero de'e zaquə'əche' gac chele ca de'en yedəso Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' ṇabia'an le'e.” ¹⁷ Na' ca' naquən' baben Diozən' par nič zo Spirit che'enə' lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' can' babene' len chio'o, nachbia' zon len notə'ətezcho chonlilaže'əcho Xancho Jesocristən'. Na' ¿noxa naca' nada'anə' par gwžona' gon Diozən' de'en chene'ene' gone'?

¹⁸ Na' ca' beyož boso'ozenague' xtižə' Bedan' bitoch bi bi gosə'əne' contr Bedan' de'en gwyeje' liž Cornelion', sino gwso'e yelə' choxcwlen che Diozən', gosə'əne': —Na' a nezecho de que leczə len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael chazlaže' Diozən' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' nič əgwnežjue' yelə' mban zejlicane chega'aque'.

Beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' Antioquian' gan' mbane Siria

¹⁹ Na' gwde gwso'ot beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' Estebannə' gosə'əzolaoga'aque' boso'oči' boso'osaquə'əchgüe' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilaže' Jesocristən' nach beṇə' ca' chso'onlilaže'ene' gwsa'asə'elase', bale' ja'aque' do Fenisia, do Čipre na' do Antioquia ga mbane Siria. Na' lao chesə'əde'enə' boso'osed boso'olo'ine' con beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael xtižə' Jeso'osən', bito boso'osed boso'olo'ine'en beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ²⁰ Pero na' to chopə beṇə' Čipre na' beṇə' Sirene beṇə' chso'onlilaže' Jesocristən' catə' leczə besə'əxonje' ja'aque' Antioquian', na' na' gosə'əzolaogüe' gosə'əyixjue'ine' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael dižə' güen dižə' cobə che Xancho Jesocristən'. ²¹ Na'

Xanchon' goclene' lega'aque' len yelə' guac che'enə' na' beṇə' zan gosə'əbejyichje' costombr chega'aque' de'en zjənaogüe' na' gwso'onlilaže'e Xanchon'.

²² Na' catə' gwse'ene beṇə' ca' chso'onlilaže' Jesocristən' Jerosalennə' ca' naquən' bachac Antioquian', nach boso'ose'e Bernaben' par gwyeye' Antioquian'. ²³ Na' catə' bžin Bernaben' Antioquian' ble'ine' de que de'e li bagoclenchgua Diozən' beṇə' ca', na' lechgualē bebeine'. Nach gwṇeyoine' lega'aque' nitə'ətezə nite'e yoso'ozenague' che Xanchon' do yichj do lažə'əga'aque'. ²⁴ Bernaben' naque' to beṇə' güen, na' chonlilaže'əchgüe' Jesocristən' na' Spirit che Diozən' chnabia'an yichjla'aždaogüe'enə'. Na' de'e na'anə' zanch beṇə' Antioquian' gwso'onlilaže'e Jesocristən'.

²⁵ Gwde na' Bernaben' gwze'e zde' Tarson' par jəyedilje' Saulən', nach catə' beželene' le', gwche'ene' Antioquian'. ²⁶ Na' gosə'anite'e Antioquian' tgüiz gwso'one' txen len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' na' boso'osed boso'olo'ine' beṇə' zanch. Na' Antioquia na'atequən' gwzolao boso'osi'e beṇə' ca' chso'onlilaže' Jesocristən' beṇə' cristian chedə' choso'ozenague' che Cristən'.

²⁷ Lao nitə' Bernaben' na' Saulən' Antioquian' besə'əžin balə beṇə' Jerosalen beṇə' chsa'aš choso'ozenene' de'en bagož Diozən' lega'aque'. ²⁸ Na' entr beṇə' ca' besə'əžinṇə' to beṇə' le Agabo gwzeche' lao beṇə' ca' zjəndopə zjənžag chso'elao' Jesocristən' be'e dižə' can' babzejni'i Spirit che Diozən' le' de que doxenlə yežlyon' gatə' to bgüin juisy. Na' catə' bžin ža gwnabia' ben' le Claudio doxen gan' mbane Roma, cana' goc bgüinṇə' can' gwna Agabon'. ²⁹ Nach beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' Antioquian' boso'oxi'e yesə'ətobe' mech par nič yosə'əsele'en əsa'aclene' beṇə' ljuežjga'aque' ca' chso'elao' Jesocristən' gan' mbane Jodean'. Na' boso'oxi'e de que to toe' yoso'onežjue' segon ja'acquə'ətə' de'e gaquə yoso'onežjue'. ³⁰ Na' gwso'one' can' boso'oxi'enə' nach boso'osele'e Saulən' len Bernaben' Jodean' par jəsə'ənežjue' mechən' beṇə' ca' zjənaque' comisyon che beṇə' ca' chso'onlilaže' Jesocristən' Jerosalennə'.

12

Gwso'ote' Jacobən' na' gosə'əyixjue' Bedən' ližyan'

¹ Na' ca tyempən' Rei Erodən' bene' contr beṇə' ca' chso'onlilaže' Jesocristən' na' bene' mendad gosə'əzene' bale' na' boso'oči' boso'osaque'e lega'aque'. ² Nach bene' mendad gwso'ote' Jacob beṇə' bišə' Juannə' gosə'əchogue' yene'en len spad. ³ Na' gocbe'i Rei Erodən' chesyə'əbei beṇə' Izrael ca' de'en bene' mendad gwso'ote' Jacobən', nach bene' mendad gosə'əzene' Bedən' catə' bžin tyemp che lṇi pascon', lṇin' catə'an chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə. ⁴ Nach Erodən' gwdixjue' Bedən' ližyan' na' bsele'e ši'into soldad beṇə' gwsa'ape' ližyan', tap güeje' do ža do yel. Erodən' bene' xbab cueje'ene' ližyan' te lṇi pascon' par gone' yelə' jostis che' lao lcue' na' so'ote'ene'. ⁵ Soldad ca' gwsa'apə'əchgüe' Bedən' lao die' ližyan', pero na' ca' naquə beṇə' ca' chso'onlilaže' Jesocristən' gwso'onchgüe' orasyon lao Diozən' par Bedən'.

Diozən' bebeje' Bedən' ližyan'

⁶ Na' to že' ca' gwxezə ngüia Erodən' cueje' Bedən' ližyan' par so'ote'ene', Bedən' de' chtase' ladjo chopə soldad na' ncheje' chopə gden, na' leczə nitə'əte soldad beṇə' chsa'ape' cho'a puert che ližyan'. ⁷ Catə'əczla to de repentzə to angl beṇə' bselə' Xancho Diozən' bžine' lo'o ližyan' gan' de Bedən', na' gwyeni'ichgua lo'o ližyan'. Anglən' bte' cuit le'e Bedən' bosbane'ene' gože'ene': —Na'atec ṇa'a gwyas.

Na' lao or na' le'e besyə'əyežte gdennə' zjənchej na' Bedən'. ⁸ Nach gož anglən' le': —Bego'o doby chio'onə' na' bolejš xelo'on.

Nach ben Bedən' ca'. Nach goze' anglən' le': —Bechelə xadon chio'onə' na' beyo'o len nada'.

⁹ Nach bechoj Bedan' zenaogüe'ene', pero bito gocbe'ine' ša de'e li angl nan' chon ca' len le', con goquene' ša chle'ida'ogüe'ene'. ¹⁰ Beyož besyā'adie' chop cuente gan' nitā' soldad ca' chsa'ape' ližyan', besyā'āžine' gan' zo puert saguannā' de'en naquā de ya gan' chsā'āchoje' par chja'aque' lao syodan', con to gwłazzā puertān' byaljon par ničh besyā'āchoje', na' ca to cuadr babesa'aque' nach anglān' bocua'ane' Bedan' toze'. ¹¹ Cana'ach gocbe'i Bedan' de que de'e li babechoje' ližyan', nach gwne': —Bacheyache'ida' de'e liczā Xana' Diozān' babsele'e angl che'enā' par bosle' nada' lao na' Erodān' na' lao de'e ca' chsa'aque' beṇā' Izrael gwłaż chia' ca' so'one' len nada'.

¹² Na' nechonte Bedan' xbabān' ca' gwze'e gwyeje' liž Maria xna' Juan ben' leczā le Marcos. Na' liž Maria na' zjāndopā zjānžag beṇā' zan chso'one' orasyon. ¹³ Nach bsiže' cho'a puert saguannā' na' le'e bchojte to bi'i no'olā le Rode par jægüiabo' no de'enā'. ¹⁴ Na' catā' bžimbo' par əsaljwbo' puertān' beyombia'abo' ši'i Bedan' na' de'e tant bebeibo' bito bsaljwbo' puertān' sino beyejdobo' gan' ža' beṇā' ca' jəyeyežbo' lega'aque' de que Bed nan' zecha cho'a puertān'. ¹⁵ Nach beṇā' ca' gwse'e: —¿Ecaguā chac tonto'onā'?

Pero lebo' gwzoczbo' segor de que le'enā'. Nach lega'aque' gwse'ebo' de que to angl beṇā' chapā chye' Bed na'anā'.

¹⁶ Pero Bedan' ne'e chsižcze' cho'a puertān'. Nach ja'aque' par bosososaljue'. Catā'əczla besā'ale'ine' de que le'enā' besyā'ābanene' xte juisy. ¹⁷ Nach Bedan' bene' seņy len ne'enā' par ničh gwnite'e žizā bososozenague' be'e dižā' can' goquā bebej Xancho Diozān' le' ližyan'. Nach leczā gože' lega'aque' de que cheyalā' yesā'āzenene' Jacobān' na' yeziquā'əchlā beṇā' ljuežjga'aque' ca' can' bagoquān'. Nach beze'e zjəyede' ga yoblā.

¹⁸ Nach catā' gwye'eni'inā' yelā' goban juisy gwnitā' soldad ca' na' gwso'echgüe' dižā' gosā'āne' bixaczxa goquā len Bed na'anā'. ¹⁹ Na' ca' naquā Rei Erodān', bene' mendad jəsyā'ādilje' Bedan' na' gwṇabene' soldad gop ca' nac goquān' bele'. Pero soldad ca' bitobi rson bososonežjue'. Nach bene' mendad gwso'ote' soldad ca'. Nach gwza' Erodān' Jodean' par jzoe' Sesarean'.

Got Rei Erodān'

²⁰ Erodān' ža, chžā'achgüe' beṇā' Tiro na' beṇā' Sidon ca'. Beṇā' ca' besā'āyāžjene' yesā'āzi'e de'en əse'ej əsā'ogüe' gan' chnabia' Erodān'. De'e na'anā' bososocodā ljuežj beṇā' Tiron' na' beṇā' Sidon ca' par jəsā'ānežjue' Blaston' to regal, ben' naquā lao ne'i liž Erodān' nach Blaston' gwṇe' fabor lega'aque' lao rein'. Gwso'one' ca' par ničh bzenag rein' čhega'aque' catā' ja'aque' laogüe'enā' jəsā'ānabe' yesyā'ānite'e binlo len le'. ²¹ Nach Rei Erodān' bžie' bia' to ža əgwtože' lega'aque' par əgwzoe' lban laoga'aque'enā'. Na' catā' bžin žan' rein' gwyaze' xalane'e de'en naquā xoche de'en chaze' catā' chone' yelā' jostisān' nach gwchi'e xišne'e gan' chnabi'e na' bzoe' lban lao beṇā' ca' že'e ža'anā'. ²² Nach beṇā' ca' gwso'osye'e gosā'āne': —Diozān' cho'e dižā' caguā beṇā'chān'.

²³ Na' lao or na' bselā' Xancho Diozān' to angl par ničh bene' ca' gocšene rein' gwžia bel' bia lo'o le'enā' na' gote'. Goc che' ca' chedā' be'e latjā gwso'elao' beṇā' le' lguā'a əso'elaogüe'e Diozān'.

²⁴ Pero ca' naquā xtižā' Xancho Jesocristān' gosā' gwłaljəchān' na' beṇā' zanch gwse'ejle'e chein'.

²⁵ Na' Bernaben' len Saulān' beyož gwso'one' yoguā' de'en naquā so'one' Jerosalennā' nach besa'aque' jəya'aque' Antioquian'. Na' gosā'āche'e to beṇā' le Juan na' lete' Marcos.

13

Bernaben' na' Saulān' ja'aque' jəsā'ādixjui'e xtižā' Jesocristān' yež zitā'

¹ Na' entr beṇā' ca' chsā'āadopā chsā'āžag chso'elaogüe'e Jesocristān' Antioquian' zjālen beṇā' chsā'āzenene' beṇā' yoblā bi de'e che'e Diozān' lega'aque', na' zjālen beṇā' choso'osed choso'olo'ine' xtižā' Diozān'. Na' lega'aque' Bernaben', na' Simon ben' zjānsi'e Negr, na' Losio beṇā' Sirene, na' Saul, na' Manaen. Na' Manaennā' bgolā gwcha'ogüe'

txen len Rei Erodan' ben' gwnabia' Galilean'. ² Na' to ža cui bi zjane'ej zjənao beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', zjəndopə zjənžague' chso'one' orasyonṇə'. Catə'əczla gož Spirit che Diozən' lega'aque': —Lecuej Bernaben' len Saulən' par so'one' xšina'anə' con gatə'ətezə selə'əga'aca'ane'. ³ Nach beṇə' ca' gwso'onche' orasyonṇə' sin cui zjane'ej zjənaogüe', nach boso'oxoa na'aga'aque'enə' yichj Saulən' len yichj Bernaben'. Gwso'one' ca' par gosə'əgüe'e xšin Diozən' lao na' Bernaben' len Saulən'. Gwde na' boso'ozeine' lega'aque' dižə'.

Apostol ca' gwso'e xtižə' Jesocristən' Čipre

⁴ Nach Spirit che Diozən' bselə'ən Bernaben' len Saulən' yež gan' nzi' Seleusia. Na' na' gwso'e lo'o barcon' par besə'əžine' Čipre. Na' Čipren' naquən to isla de'en chi' lo'o nisda'onə'. ⁵ Besə'əžine' yežən' nzi' Salamina gan' mbane Čipren' na' gosə'əzolaogüe' gosə'əyixjui'e xtižə' Diozən' lo'o yo'odao' che beṇə' Izrael ca'. Na' zjənche'e Juan ben' leczə le Marcos par chaclene' lega'aque'. ⁶ Na' ca' gwsa'aše' gosə'ədie' doxen Čipren' par besə'əžine' gan' ne' Pafos. Na' Pafos na' jəsə'ədie' to beṇə' goža' le' Barjesos. Naque' beṇə' Izrael na' chxoayague' ne' de que chzenene' bi de'en che' Diozən' le'. ⁷ Barjesosən' naque' migw che gobernador ben' le Sergio Paulo. Sergio Paulən' naque' to beṇə' chejni'ichgüei. Na' le' goxe' Bernaben' na' Saulən' chedə' gone'ene' yoso'ozenene' le' xtižə' Diozən'. ⁸ Na' Barjesosən' leczə nzi' yeto le Elimas, zežen dižə' beṇə' goža'. Le' gone'ene' cui šejle' Sergio Paulən' xtižə' Bernaben' na' Saulən'. Nach bžone' par cui yoso'osed yoso'olo'i beṇə' ca' xtižə' Diozən'. ⁹ Na' ca' naquə Spirit che Diozən' chnabia'achguan yichjla'aždao' Saulən', ben' leczə le Pab, nach bcos laogüen' bgüiachgüe' Elimasən'. ¹⁰ Nach gože'ene': —Naco' xi'in gwxiye'enə' yelə' goxoayag chio'onə' na' yelə' beṇə' mal chio'onə'. Bito chazlažo' bitə'ətezə de'e güenṇə' na' bito chbezo' can' chžono' yesə'ənao beṇə' dižə' li che Xanto' Diozən'. ¹¹ De'e na'anə' Xanto' Diozən' gone' castigw chio' na' əcholə' to tyemp, cui gaquə le'ido' be'eni'inə'.

Nach le'e əgwcholte', gwde ca to bejw lo'o jelaogüe'enə', nach gwzolaogüe' chgan chtobe' cheylje' no goxə' ne'enə' par yegüe'ene' nez. ¹² Gobernadorən' ble'ine' can' goquən' na' gwyejle'e xtižə' Xancho Jesocristən', na' bebanchgüeine' can' nanṇə'.

Pabən' na' Bernaben' ja'aque' Antioquia gan' mbane Pisidia

¹³ Nach Pabən' len beṇə' ca' nžague'enə' besa'aque' Pafosən' gwso'e lo'o barcon' par besə'əžine' gan' nzi' Perge distrit che Panfilia. Na' Juan ben' leczə chse'e Marcos gwlejjyichje' lega'aque' beyeje' Jerosalennə'. ¹⁴ Na' Pabən' len Bernaben' gwsa'aque' Pergen' na' besə'əžine' Antioquian' distrit che Pisidia. Na' catə' bžin ža dezcanzən' ja'aque' yo'oda'onə' na' jesə'əchi'enə'. ¹⁵ Na' ca' beyož bguab libr gan' nyoj lei che Diozən' na' de'en boso'ozoj de'e profet beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', beṇə' ca' zjənaquə gwnabia' che yo'oda'onə' boso'osele'e to beṇə' gan' chi' Pabən' len Bernaben' na' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' šə de bi dižə' chene'ele güe'ele əneyoile beṇə' quinga, gwaquə əṇalen ṇa'a.

¹⁶ Nach gwzoža' Pabən' na' bene' seṇy len ne'enə' par nič nite'e žizə yoso'ozenague', nach gwzolaogüe' gwne': —Le'e beṇə' Izrael na' notə'ətezəchle chaple Diozən' respet, le'e gwzenag. ¹⁷ Ca' naquə Diozən' ben' cho'elao' chio'o beṇə' Izrael gwleje' de'e xaxta'ocho ca' par bene' lega'aque' to nasyon xen catə'ən ne'e nite'e zjənaque' beṇə' zita' Egipton', pero bžin ža bebej Diozən' lega'aque' Egipton' len yelə' guac che'enə'. ¹⁸ Na' ca' čoa iz bguo'o bchejlaže'e len lega'aque' žlac gwsa'aše' latjə dašən'. ¹⁹ Diozən' bonitlaogüe' gažə nasyon gan' ne' Canaan par nič bnežjue' de'e xaxta'ocho ca' yežlyon'. ²⁰ Diozən' bene' ca' gosə'əde tgüejə tgüejə beṇə' gwnabia' ca' gwso'on yelə' jostis čega'aque'enə' lao tap gueyoa šiyon iz, xte bžinte tyemp che de'e profet Samuelən' ben' be' xtižə' Diozən' cana'. ²¹ Nach gosə'əṇabe' so to rei par nabi'e lega'aque' na' Diozən' bnežjue' lega'aque' Rei Saulən' par gwnabi'e čoa iz. Saulən' goque' xi'in ben' gwle Sis, beṇə' goljə lao dia che Benjamin. ²² Gwde na' Diozən' bocui'ize'e Saulən' nach bzoe' Rei Dabin'

xi'in Jese par gwnabi'e. Na' Diozən' gwne' che Rei Dabin': "Baçh ble'ida' Dabi xi'in Jesen', yichjla'aždaogüe'enə' naquən tozə len yichjla'aždaogua'anə'. Le' gone' yoguə'əloł can' che'enda'anə'." ²³ Nach lao dia che Rei Dabin' gwlej Diozən' Jeso'osən' na' bene' par niçh chac yebeje' chio'o beṇə' Izrael xni'a de'e malən' can' bene' lyebe. ²⁴ Antslə ze'e solao əgwsed əgwlo'i Jeso'osən', de'e Juannə' gwdixjui'e lao yoguə' beṇə' Izrael ca' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yesə'əchoe' nis. ²⁵ Na' catə' bžin ža beyož ben de'e Juannə' yoguə'əloł de'en yo'o lao ne'e gone', gože' beṇə' ca': "Nada' bito naca' ben' chonle xbab naca'. Caguə nada'anə' ben' chbezle par gaquəlene' nasyon chechon'. Ze'e za' be'enə' na' de'e tant zaquə'əche' ca nada' xte bito zaca'a par leçhja' xele'enə'."

²⁶ Beṇə' bišə', chio'o naccho xi'in dia che de'e Abraannə' na' entr chio'o nitə' yebałə beṇə' chsa'apə Diozən' respet la'anə'əczə cui zjənaque' beṇə' Izrael. Par chio'onə' bselə' Diozən' dižə' can' gonlilažə'əcho Jeso'osən' par yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ²⁷ Beṇə' Jerosalen ca' na' beṇə' gwnabia' chega'aque' ca' bito gwsa'acbe'ine' de que Diozən' bselə'e Jeso'osən'. Bito gwse'ejni'ine' de que che Jeso'os nan' boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' le'e libr ca' choso'olabe' lo'o yo'oda' ca' yoguə' ža dezcanz. Na' de'en gosə'əchoglaogüe'en gwso'ote' Jeso'osən' goc complir can' nyojən. ²⁸ Sin cui bi xtolə' Jeso'osən' gotə', gosə'əṇabene' Pilatən' gone' mendad so'ote'ene'. ²⁹ Beyož gwso'one' complir yoguə'əlołte segon can' nyoj Xtižə' Diozən' gaquə che', besə'əžin beṇə' bosyo'oletje'ene' le'e yag corozən' na' bosə'əcuaše'ene'. ³⁰ Pero na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. ³¹ Na' nitə' beṇə' ca' əja'aclen Jeso'osən' Galilean' par Jerosalennə' na' beyož bebane' ladjo beṇə' guat ca' gwdalene' lega'aque' zan ža. Na' lega'aque'enə' chso'elene' beṇə' dižə' de que de'e li mbancze'enə'.

³² De'e na'anə' leczə neto' chyixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che Jeso'osən' par niçh ənezele de que baçh goc complir lyebe de'en ben Diozən' len de'e xaxta'ocho ca'. ³³ Na' chio'o naccho xi'in dia chega'aque'enə' nezecho baben Diozən' complir lyebe de'en bene' len lega'aque' ca de'en bolis bosbane' Jeso'osən'. Goc can' nyojən' le'e Salmo əgwchopen' nan: "Le' naco' xi'ina'. Neža babena' par niçh solao nabi'o len nada'." ³⁴ Na' nyojəchczə Xtižə' Diozən' ga yoblə nan: "Gona' güen len le'e can' bena' lyebe len de'e Rei Dabin'." Na' de'en nan ca' zejen de que Diozən' gwne' yolis yosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca' na' bitoch güe'e latjə gat Jeso'osən' de'e yoblə. ³⁵ Le'egatezə ca' yeto part yoblə che Salmosən' nan: "Nezda' bito go'o latjə gožə' cuerp chia'anə', nada' naca' xi'ino' na' naquə la'aždaogua'anə' xi'ilažə' juisy." ³⁶ Žlac bguan de'e Rei Dabin' ža, goclene' de'e xaxta'ocho ca' con can' gone'e Diozən', na' catə' gote' boso'ocuaše'ene' ga bazjəngəšə' de'e xaxta'ocho ca' bagwsa'at, na' gožə' cuerp che'enə'. De'e na'anə' nezecho de que caguə nyoj Salmosən' che cuine'en. ³⁷ Jeso'osən' ben' bolis bosban Diozən', le'enə' cui gožə' cuerp che'enə'. ³⁸ Na' cheyalə' ənezele beṇə' bišə', Jeso'osən' ben' cho'a dižə' chei chezi'ixene' xtolə' beṇə' ca' chso'onlilažə' le'. ³⁹ Bito chac nitlao xtolə' chio'o beṇəch por ni che choncho bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən', pero notə'ətezcho šə chonlilažə'əcho Jesocristən', Diozən' chnitlaogüe' xtolə'əcho ca'. ⁴⁰ Le'e gapə cuidad par cui gac chele can' boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' gan' nan:

⁴¹ Le'e gon xbab, le'e chonle borl,
gwžin ža cuiayi'ile por ni che de'e cui chejle'ele.
Le'e yebane, chedə' nada' Dioz ze'e gona' de'e zaquə' yebanele tyemp nga zole na'a,
na' bito šejle'ele la'anə'əczə šə no əṇa le'e can' gaquən'.
Can' gwna Pabən' bzejni'ine' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə'.

⁴² Beyož bzejni'i Pabən' beṇə' Izrael ca' nach besyə'əchoje' lo'o yo'oda'onə'. Beṇə' ca' cui gwsa'alje' beṇə' Izrael sino gwso'on cuinga'aque' beṇə' Izrael gwsa'atə'əyoine' Pabən' len Bernaben' par əžja'aque' de'e yoblə yežag xman ža dezcanzən' žjəsə'əzejni'ine' lega'aque' de'e yoblə. ⁴³ Beṇə' zan beṇə' Izrael ca' na' beṇə' zan beṇə' bagwsa'on cuinga'aque' beṇə' Izrael gwse'ejle'e de'en choso'osed choso'olo'i Pabən' len Bernaben' catə'an besyə'əžəše'.

Na' Pabən' len Bernaben' gosə'əneyo'ine' lega'aque' par niçh niṭə'ətezə nite'e so'onlilaže'e Jesocristən' ben' bselə' Diozən' par chaclene' chio'o.

⁴⁴ Na' catə' bežag xman ža dezcanzən', casi yoguə'əloł beṇə' lao' syodan' besə'əžag par boso'ozenague' xtižə' Diozən'. ⁴⁵ Pero beṇə' Izrael ca' cui chso'onlilažə' Jesocristən' besə'əle'ine' catec beṇə' zannə' nžag na' gwsa'acxi'ine', nach gosə'ənelaogü'e contr Pabən' na' gwsə'onle'ega'aque' che dižə'an chzejni'i Pabən'. ⁴⁶ Nach Pabən' len Bernaben' sin cui chəsə'əžebe' gwse'e beṇə' ca': —Babento' complir can' gone'e Diozən' babzejni'ito' zgua'atec le'e nacle beṇə' Izrael xtiže'enə'. Pero na' de'en cui chene'ele əgwzenagle ža, zeje dižə' de que bito chene'ele gatə' yelə' mban zejlicane chelen' na' de'e na'anə' əgwzejni'ito'on beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ⁴⁷ Xanto' Diozən' baçh bene' mendad gonto' can' nyojən nan:

Baçh nzoa' le'e par co'ole be'eni' chia'anə' lo'o yichjla'aždao' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael
par niçh beṇə' ca' ža' doxenlə yežlyon' əsa'acbe'ine' naclən so'one'
niçh yesyə'əchoje' xni'a de'e malən'.

⁴⁸ Na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael beyož gwse'ene'ene' gwne' ca' besyə'əbeine' nach gosə'əne' güenchguaczən' naquə xtižə' Diozən'. Nach yoguə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par gatə' yelə' mban zejlicane chega'aque'enə' gwsə'onlilaže'e Jesocristən'. ⁴⁹ Ca' goquə gosə' gwllajə xtižə' Xancho Jesocristən' doxen distritən'. ⁵⁰ Pero na' beṇə' Izrael ca' cui gwsə'onlilažə' Jesocristən' boso'ota boso'one' beṇə' blao che syodan' na' no'olə əblao ca' zjənaoçgua costombr che beṇə' Izrael ca' par niçh bosy'olague' Pabən' len Bernaben' na' besyə'əbeje' lega'aque' fuer syodan' na' distritən'. ⁵¹ Nach Pabən' len Bernaben' boso'osi'ins ni'aga'aquen' par bežib bište yon' de'en žiannə'. Gwsə'one' ca' par boso'olo'e de que bito zjənapə' dolə' de'en cui chse'ene beṇə' ca' yoso'ozenague' che Diozən', nach besa'aque' jəya'aque' gan' ne' Iconio. ⁵² Pero beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gwnitə'əchguacze' mbalaz, na' Spirit che Diozən' gwnabia'an yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

14

Pabən' na' Bernaben' besə'əžine' Iconion'

¹ Na' goquən' besə'əžin Pabən' len Bernaben' Iconion' na' ja'aque' yo'odao' che beṇə' Izrael ca' par gwsə'e xtižə' Jesocristən' len beṇə' ca'. Na' Spirit che Diozən' goclenən lega'aque' par gwsə'e dižə'an, na' beṇə' zan beṇə' Izrael ca' gwsə'onlilaže'e Jesocristən' na' leczə zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwsə'onlilaže'ene'. ² Pero beṇə' Izrael ca' cui gwsə'onlilažə' gosə'əgo'oyele'e beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael par niçh gwsə'one' xbab mal contr Pabən' len Bernaben'. ³ Na' ca' naquə beṇə' zan bagwsə'onlilažə' Jesocristən' Iconion', Pabən' len Bernaben' besyə'əga'ane' sša syoda Iconion' par gwsə'ecze' xtižə' Xancho Jesocristən' sin cui besə'əžebe'. Na' Xancho Jesocristən' goclene' lega'aque' len yelə' guac che'enə' par niçh gwsə'one' miłagr na' bichlə de'e besyə'əbane beṇə' niçh ca' gwsa'acbeine' de que dižə' lin' chsoe' Pabən' len Bernaben' na' de que leçgualə nži'ilažə' Xancho Jesocristən' beṇə'chən'. ⁴ Na' beṇə' ca' ža' lao' syodan' gwsa'aque' çhoplə. Bale' gosə'əde'e beṇə' Izrael ca' na' bale' gosə'əde'e apostol Pabən' len Bernaben'. ⁵ Nach yoguə' beṇə' ca' cui gwsa'azlažə' can' choso'osed choso'olo'i apostol ca', beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, gosə'anite'e yelə' goxia' len jostis ca' par so'one' contr Pabən' len Bernaben' na' yoso'ošiže'e lega'aque' yej. ⁶ Pero ca' naquə Pabən' len Bernaben' gwsa'acbeine' can' bazjəngüia beṇə' ca' so'one' len lega'aque', nach besyə'əsa'aque' jəya'aque' gan' ne' Listra na' Derbe, na' yeziquə'əchlə yež ca' gan' mbane Licaonia. ⁷ Na' boso'ozentezene' dižə' cobə che Jesocristən' gatə'ətezə ja'aque'.

Boso'ošiže'e Pabən' yej lao zoe' Listran'

⁸ Na' Listra na' jəsyə'ədie' to beṇə' nxiņje' dezd goljte', con cui bi bi fuers balor əgwsa'ate'e ni'e ca' par se'e. ⁹ Na' chi'iteze' chzenague' choe' Pabən' dižə'anə'. Nach Pabən'

bgüie'ene' na' gocbe'ine' chejle' be'enə' de que Diozən' nape' yelə' guac par gone' ca gaquə se'e. ¹⁰ Nach Pabən' bolgüiže'ene' clar gože'ene': —Gwzoža'.

Nach le'e gwzoža'ate be'enə' na' gwzolao chde'. ¹¹ Beṇə' zan ca' ža'anə' choso'ogüie' can' ben Pabən' na' gosə'əne' dižə' Licaonia: —Bač gwse'etj Xancho ca' chejni'alažə'əcho gan' zocho nga na' lega'aque'en zjənaque' ca beṇəch.

¹² Na' gosə'əne' de que Bernaben' naque' xanga'aque' Jopiter ben' chse'ejni'alaže'e, na' de que Pabən' naque' xanga'aque' ben' nzi' Mercorio chedə' len' choe' dižə'. ¹³ Na' yo'odao' gan' zo xanga'aque' Jopiter ben' chse'ejni'alaže'e zon catezə chso'e lao' syodan'. Nach bχoz che Jopiterən' gwze'e nche'e go'on ca' na' bazjənone'eb xoche len yej. Nach bχozən' len beṇə' ca' ža'anə' besə'əžine' gan' nitə' apostol ca' gwse'enene' so'ote' go'on ca' par se'ejni'alaže'e lega'aque'.

¹⁴⁻¹⁵ Pero apostol Bernaben' len Pabən' catə' gwsa'acbe'ine' can' so'on beṇə' ca', gosə'əcheze' xaga'aque'enə' chedə' bito gwse'enene' so'on beṇə' lao' syodan' ca'. Gwse'ebe' ladjo beṇə' ca' gwse'e lega'aque' zižjo: —Beṇə' bito gonle ca'. Leczə beṇəch neto'. Za'ato' par chyixjue'ito' le'e de que cheyalə' gwša' yichjla'ažda'olen' na' cuejyichjle costumbr quinga de'en naole la' lega'aquən bito bi zjəzaquə'an. Cuejyichjga'aclen nič güe'ela'ole Diozən' ben' zo zejlicane, ben' ben yoban', yežlyon', nisda'onə', beṇəch, bia ca' chsa'aš, na' bitə'ətezə de'en chle'icho le'e yoban', lao yežlyon' na' lo'o nis. ¹⁶ Ca naquə tyemp ca' de'en bagosə'əde, Diozən' gwdape' yelə' chxenlažə' ca de'en gosə'əda beṇə' gwža' to to nasyon gwso'one' con can' gwse'enene'. ¹⁷ Pero Diozən' syempr zocze' chone' güen len yoguə'əlol beṇəchən' par nič yesə'ənezene' de que zocze' naque' Dioz. Le'enə' chone' par nič chac yejon' nič ca' chac de'en chazcho, na' chatə' de'en che'ej chaocho par nič socho mbalaz.

¹⁸ Na' la'anə'əczə gwse' Pabən' len Bernaben' beṇə' Listra ca' de'enə', canə gosə'əzoinə' par nič cui gwso'ot beṇə' ca' go'on ca' par se'ejni'alaže'e lega'aque'.

¹⁹ Ca' chac xonj beṇə' Izrael beṇə' nitə' Iconio na' Antioquian' gan' mbane Pisidia, besə'əžine' Listran', nach gosə'əgo'oyele'e beṇə' Listra ca' par gwsa'aque' txen boso'ošiže'e Pabən' yej. Na' gwsa'aque'ne' šə bač gwso'ote'ene' nach gosə'əxobe'ene' fuerlə syodan'. ²⁰ Pero beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' jəsə'ədobe' gan' de'enə' nach beyase' na' beyeje' lao syodan' de'e yoblə. Nach beteyo beza' Pabən' len Bernaben' par jəya'aque' Derben'.

²¹ Na' leczə gosə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' lao' syoda Derben' na' beṇə' zan gwso'onlilaže'e Jesocristən'. Gwde na' besyə'əsa'aque' jəsyə'aque' Listran', Iconion' na' Antioquian' de'e yoblə. ²² Na' to to syoda ca' gan' jəya'aque'enə' boso'otipe' lažə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' gosə'əņeyoine' lega'aque' par nič nitə'ətezə nite'e so'onlilaže'e Jesocristən'. Na' leczə bzejni'ine' lega'aque' de que notə'ətezcho šə chene'echo nabia' Diozən' chio'o, de'e zan de'e gaquə de'e chi' saquə'əcho. ²³ Na' to to yež can' besyə'ədie'enə' gosə'əbeje' beṇə' golə beṇə' blao par boso'ogüia boso'oye' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən'. Na' Pabən' len Bernaben' ze'e yesa'aque' to to yež gwso'one' orasyonṇə' txen len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžaguən' sin cui gwsa'ogüe', gosə'əṇabe' lao Xancho Jesocristən' gaquəlene' yoguə' beṇə' ca' bač chso'onlilaže'ene'.

Pabən' na' Bernaben' jəya'aque' Antioquian' gan' mbane Siria

²⁴ Gwde na' besa'ac Pabən' len Bernaben' na' besyə'ədie' distrit che Pisidia par besə'əžine' distrit che Panfilia. ²⁵ Na' gosə'əyixjui'e dižə' che Jesocristən' yež de'en nzi' Perge gan' mbane Panfilian'. Beyož na' gwsa'aque' ja'aque' gan' ne' Atalia. ²⁶ Na' Atalian' besa'aque' besyə'əyo'e lo'o barcw par besyə'əžine' Antioquian' gan' mbane Sirian' gan' gwsa'aque'. Na' ca naquə beṇə' Antioquia ca' lega'aque' gosə'əṇabene' Diozən' gaquəlene' Pabən' len Bernaben' par žjse'ene' xšin Diozən' catə' cuiṇə' əsa'aque' žja'aque' yež ca' par žjse'ene' xšin Diozən' de'en babeyož gwso'one' ṇa'a. ²⁷ Na' catə' besyə'əžin Pabən' len Bernaben' Antioquian', bosyo'otobe' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' nach

gwso'e dižə' yoguə'əlōl can' goquəlen Diozən' lega'aque' žlac jəsə'ədise' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' na' can' ben Diozən' par ničh beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwso'onlilaže'e Jesocristən'. ²⁸ Sša besyə'əga'ane' gosə'anite'e len beṇə' ca' chso'onlilaže' Jesocristən' Antioquian'.

15

Apostol ca' boso'oxi'e len beṇə' Jerosalen ca' naclə cheyaḷə' so'on beṇə' catə' so'onlilaže'e Jesocristən'

¹ Ca tyempən' to chopə beṇə' gwsa'ac Jodean' besə'əžine' Antioquian' na' gosə'əzolaogüe' boso'osed boso'olo'ine' beṇə' ca' chso'onlilaže' Jesocristən' de que cheyaḷə' yesə'əzoe' seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən' par ničh cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'. ² Pero Pabən' len Bernaben' gwsa'acyože' beṇə' Jodea ca' de'en choso'osed choso'olo'ine' ca'. Nach beṇə' Antioquia ca' beṇə' ca' bachso'onlilaže' Jesocristən' gosə'əchoglaogüe'en de que Pabən' len Bernaben' na' len yeto chopə beṇə' ljuežjga'aque' ca' əžja'aque' Jerosalenṇə' par žjəsyə'anite'e yelə' goxi'a len apostol ca' na' beṇə' golə blao che beṇə' chso'onlilaže' Jesocristən' Jerosalenṇə' naclə cheyaḷə' so'one' che de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' ca'.

³ Nach beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' boso'osele'e lega'aque' əžja'aque' Jerosalenṇə'. Na' gosə'ədie' Fenisia na' Samaria na' gwso'elene' beṇə' ca' chso'onlilaže' Jesocristən' dižə' de que ca naquə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael baboso'oša' yichjla'ažda'oga'aque'enə' par choso'ozenague' che Diozən'. Nach beṇə' Fenisia ca' na' beṇə' Samaria ca' besyə'əbeichgüeine'.

⁴ Na' catə' besə'əžin Pabən' len Bernaben' Jerosalenṇə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' nach beṇə' golə beṇə' blao čega'aque' ca' na' apostol ca' besə'əšaglaoga'aque'ene' choso'oguae' lega'aque' diox. Nach Pabən' len Bernaben' gwse'e lega'aque' yoguə'əlōl can' bagoclen Diozən' lega'aque'. ⁵ Na' balə beṇə' ca' chso'onlilaže' Jesocristən' zjənaque' beṇə' fariseo nach gosə'əzože'e gosə'əne': —Ca naquə beṇə' ca' chso'onlilaže' Jesocristən', cheyaḷə' nitə'əga'aque' seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' na' cheyaḷə' so'one' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən' la'aṇə'əczə cui zjənaque' beṇə' Izrael.

⁶ Nach besə'ədobə apostol ca' na' beṇə' golə blao ca' par boso'oxi'e naclə gaquəczən'. ⁷ Sša bagoc chso'e dižə' catə'əczla gwzoža' Bedən' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə', le'e nezczele de que cana'ate gwlej Diozən' nada' par jətixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael ničh gwso'onlilaže'ene'. ⁸ Na' ca naquə Diozən' ža, nombi'e yichjla'aždao' yoguə'əlōlte beṇə'. Na' de'en bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'aždao' balə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' zon lo'o yichjla'aždao' chio'o, blo'ine' chio'o de que chazlaže'e can' chso'onlilaže'e Jesocristən'. ⁹ Na' bito ṇacho de que nža' bene' len chio'o na' nža' chone' len lega'aque', sino beya'a beyibcze' la'aždaoga'aque'enə' catə'an gosə'əzolaogüe' chso'onlilaže'e Jesocristən'. ¹⁰ Na' ža, žbixchen' cui chejle'ele che de'en bagož Diozən' nada'? žBixchen' chonlene' prueb šə leine' can' ne'enə'? Chene'ele gonle byen yesə'ənao beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael costombr checho ca'. Tant zdebə zjənaquən xte ni chio'o na' ni xaxta'ocho ca' cui goquə so'one' yoguə'əlōl can' nanṇə'. ¹¹ De'e na'anə' bito naquən güen ye'ega'acchone' yesə'ənaogüe' costombr ca', čhedə' cuin Xancho Jeso'osən' babene' par ničh cui žjəya'aque' lao yi' gabilən' laogüe de'en nži'ilaže'e lega'aque' ca'acžən' babene' len chio'o, na' bito ṇacho de que zaquə'əcho par bene' ca' len yoguə'əlōlcho.

¹² Nach yoguə' beṇə' ca' ndopə nžaguən' gwnite'e žizə par boso'ozenague' gwsoe' Bernaben' len Pabən' dižə' ca' naquə ben Diozən' par ničh gwso'one' milagr na' yeziquə'əchlə de'e zaquə' yebanecho entr beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹³ Na' catə' beyož gwsoe' Bernaben' len Pabən' dižə'anə', lao ne'e nitə' beṇə' ca' žizə gwzoža' Jacobən' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' le'e gwzenag dižə' nga gua'a. ¹⁴ Simon Bedən' bach be'e dižə' can' babloe'

Diozən' yelə' guac che'enə' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' can' bagwleje' bale' par chso'elaogüe'ene'. ¹⁵ Na' de'en chon Diozən' ca' chotilən de'e ca' bosozoj profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' can' na de'e nga:

¹⁶ Te na' yida' de'e yoblə na' gona' par niç ṇabia' xi'in dia che de'e Rei Dabin', la'anə'əczə na'a cui no xi'in dia che'enə' chesə'anabia' na' gona' par niç socze' ṇabi'e.

¹⁷ Na' zan beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael so'onlilaže'e nada' Xanga'aque'.

Beṇə' ca' ža' yoguə' ṇasyonṇə' so'ombi'e nada', con noga'aque'enə' gwleja' par so'ombi'e nada'.

¹⁸ Can' gwna Xancho Diozən', ben' chzejni'i chio'o can' gaquə dezd ža gwlasda'ote.

¹⁹ Na' laogüe de'en nyoj Xtiže'enə' nan ca', nada' əchnia' le'e de que cabi cheyalə' gonecho beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bichlə zed, beṇə' ca' bagosə'əbejyichj costombr chega'aque'enə' de'en gosə'ənaogüe' par chso'onlilaže'e Diozən'. ²⁰ Con gwzobjga'acchone' ye'ega'acchone' de que bito sa'ogüe' no yelə' guao de'en chəsə'əne' naquən che lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alažə' beṇə', na' bito sa'ogüe' bia ca' chso'ote' choso'ošoque' do lba'abən', na' bito sa'ogüe' chen chega'acobən'. Na' bito yesə'əzolene' no'olə cui naquə no'ol chega'aque' na' nic no'ol ca' yesə'əzolene' beṇə' cui naquə be'en chega'aque'. ²¹ Dezd gwlatte nitə' beṇə' to to syodan' choso'ozejni'ine' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən', na' choso'olabe'en lo'o yo'odao' əblao chechon' yoguə' ža dezcanz. De'e na'anə' cheyalə' goncho mendad so'on beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael ca' cui əsa'aque beṇə' ca' chəsə'ənao de'en na lein' de que malən' chso'on beṇə' ca'.

²² Na' apostol ca' len beṇə' golə blao ca' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' gwsa'azlaže'e can' gwna Jacobən', na' bosoxi'e əchoj chopə beṇə' entr lega'aque' par əžja'aclene' Pabən' len Bernaben' Antioquian'. Nach gosə'əbeje' Jodas Barsabasən' na' Silasən' beṇə' zjənaquə beṇə' blao entr beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'. ²³ Na' bosozoje' to cart de'e gwso'oxə' beṇə' ca' na' le'e cartən' gwse'e lega'aque':

“Neto' apostol, na' beṇə' golə blao, na' nochlə neto' chonlilažə'əto' Jesocristən' chguapto' le'e diox, le'e nacle beṇə' ljuežjto' chonlilažə'əchone', le'e nitə'əle Antioquian' na' do gan' mbane Siria na' Silisia. ²⁴ Bagwṇezetot' de que to chopə beṇə' besə'əchoj entr neto' babla'aque' gan' nitə'əlen' chso'one' šejlažə'əle len dižə'an baboso'ochixə bosonize' yichjla'ažda'olen' chəsə'əne' de que cheyalə' sole seṇy de'en ne' sirconsionṇə' na' gonle yoguə'əlol can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Bitot' nezeto'onə' gwsa'aque' na' caguə mendad cheto'onə' bedəsə'əyeže' le'e ca'. ²⁵ Topə txen naquəto' gwyazlažə'əto' gwlejto' chopə beṇə' quinga chselə'əga'acto'one' gan' nitə'əlen' len apostol ca' chacchgüeito' chei Bernaben' na' Pabən'. ²⁶ La' lega'aque' baboso'osanlažə' yelə' mban chega'aque'enə' par chso'one' xšin Xancho Jesocristən'. ²⁷ Chselə'əto' Jodasən' na' Silasən' na' lega'aque' yoso'ozejni'ine' le'e dižə' cho'a che yoguə' de'en nato' le'e cart nga. ²⁸ Chazlažə'əto' de'en babzejni'i Spirit che Diozən' neto' de'en ənato' cui gonle, na' de'e ca' chonən byen cui gonle zjənaquə tapzən. ²⁹ Bitot' cheyalə' gaole yelə' guao de'en chəsə'əne' che lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alažə' beṇə'. Na' bito gaole bia ca' chso'ote' choso'ošoque' do lba'abən'. Na' bito gaole chen chega'acobən'. Na' bito solenle no'olə cui naquə no'ol chele na' nic no'olən' solene' beṇə' cui naquə be'en che'. Šə bito chonle de'e quinga chonto' mendad cui gonle, güennə' gonle šə ca'. De'e na'azən' chzojto' le'e cart nga.”

³⁰ Nach bosozoi beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' apostol ca' na' beṇə' ca' yechopə dižə' nach gwsa'aque' əzja'aque' Antioquian'. Na' catə besə'əžine' Antioquian' bosyo'otobe' yoguə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na' bosonežjue' lega'aque' cartən' zjənoxə'enə' par bosolabe'en. ³¹ Na' beyož bosolabe' cartən' besyə'əbeine' ca' naquə consejw de'en nyoj le'inə'. ³² Na' ca' naquə Jodasən' na' Silasən' leczə choso'ozenene' beṇə' bi de'en bagož Diozən' lega'aque'. Nach gwso'elene' beṇə' Antioquia ca' dižə' na' bosotipe' lažə'əga'aque' par niç nitə'ətezə nite'e so'onlilaže'e Jesocristən'. ³³ Zan ža

gwnite'e Antioquian' na' catə' bžin ža par yesa'aque' žjəya'aque' gan' nitə' beṇə' ca' bosə'oselə' lega'aque', beṇə' Antioquia ca' bosə'ozeine' lega'aque' dižə' gwse'e de que to šao' to güen yesyə'əžine'. ³⁴ Pero na' ca' naquə Silasən' gwčhoglaže'e yega'ane' na'azə. ³⁵ Nach leczə Pabən' len Bernaben' gwnitə'əcze' Antioquia na'azə, na' txen len zan beṇə' Antioquia ca' bosə'osed bosə'olo'ine' beṇə' xtižə' Diozən' na' bosə'ozejni'ine' lega'aque' bi zejen.

Pabən' gwyeje' de'e yoblə gan' bajətičjui'e xtižə' Diozən'

³⁶ Na' catə' bagwde to tyemp Pabən' gože' Bernaben': —Šejcho yoguə'əlol syoda ca' gan' bač jtixjue'echo xtižə' Xancho Jesocristən' par zjəyecho nac chsa'ac beṇə' ca' chso'onlilažə'ənə'.

³⁷ Nach Bernaben' goclaže'e yesə'əche'e Juan ben' leczə le' Marcos. ³⁸ Pero Pabən' bene' xbab bito naquən güen yesə'əche'ene', čhedə' Juan Marcosən' gwlejyichje' lega'aque' Panfilian', bito bega'anlene' lega'aque' par so'one' xšin Diozən'. ³⁹ Na' gotə' to bžəš gual entr Pabən' na' Bernaben' xte gosə'əbejyichj lježjga'aque'. Bernaben' gwze'e gwče'e Marcosən' gwso'e to lo'o barcw par ja'aque' Čhipren'. ⁴⁰ Nach Pabən' gwze'e gwče'e Silasən', na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Antioquian' gosə'əṇabe' lao Xancho Diozən' gaquəlene' Pabən' na' Silasən' gatə'atezə žja'aque'. ⁴¹ Nach Pabən' len Silasən' gosə'ədie' Sirian' na' Silisian' par bosə'otipe' lažə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' to to yež.

16

Temtion' gwzolaogüe' chonlene' Pabən' len Silasən' xšin Diozən'

¹ Na' catə' Pabən' na' Silasən' besə'əžine' Derben' na' gosə'ədie' par besə'əžine' Listran'. Na' Listra na' zo to beṇə' chonlilažə' Jesocristən' na' le' Temtio. Xna' Temtion' naque' beṇə' Izrael na' chonlilaže'e Jesocristən', na' xē'enə' naque' beṇə' griego. ² Na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Listran' na' Iconion' gwso'e xtižə' Temtion' de que zocze' chone' güen. ³ Nach Pabən' gwṇabe' šejlen Temtion' lega'aque', nach gwčhi'ene' gan' bosə'ozo'ene' señy de'en ne' sirconsision par nič gwsa'azlažə' beṇə' Izrael ca' ža'anə' əche'ene' gone' xšin Diozən'. Bzo'ene' señyan' čhedə' la' yogue'e zjənezene' de que xē'enə' bito naque' beṇə' Izrael. ⁴ Nach gwsa'aque' zja'aque' to to syoda na' chəsə'əyixjue'ine' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' noquə'əṇṇə' cui cheyalə' so'one' can' gosə'əčhoglao apostol ca' na' beṇə' golə' blao čhe beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Jerosalennə'. ⁵ Nach beṇə' ca' chəsə'əadopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' gwnitə'atezə gwnite'e gwso'onlilažə'əche' Jesocristən' na' gwyanche' tža tža.

Pabən' ble'idaogüe'ene' to beṇə' Masedonia chatə'əyoine' le' šjeje' laže'ena'

⁶ Ca' naquə Spirit čhe Diozən' bito be'en latjə šej Pabən' na' Silasən' na' Temtion' Asian' žjəsə'ədixjui'e xtižə' Diozən', de'e na'anə' ja'aque' Frigia na' Galasia. ⁷ Na' besə'əžine' galə'əzə gan' mbane Misia. Na' gwsa'aclaže'e əžja'aque' gan' nzi' Bitinia, pero leczə bito be'e Spiritən' latjə əžja'aque'ena'. ⁸ Nach gosə'ədie' Misian' xte besə'əžinte' gan' nzi' Troas. ⁹ Na' že' na' Pabən' ble'idaogüe'ene' zecha to beṇə' byo beṇə' Masedonia laogüe'ena' na' be'ena' gotə'əyoine' le' gože'ene': “Yo'o Masedonian' par gaquəleno' neto'.” ¹⁰ Nach bsi'ini'a čheto' par gwza'ato' gwyejto' Masedonian' la' gwyejni'ito' de que Diozən' chene'ene' žjezeneto' beṇə' ca' dižə' güen dižə' cobə čhe Jesocristən', na' nada' Locas gwya'alena' Pabən' len Silasən' na' Temtion'.

Pabən' na' Silasən' ja'aque' Filiposən'

¹¹ Troas na' gwza'ato' gwyo'oto' lo'o barcon' zdato' liča par galən' ne' Samotrasia, nach beteyo bžinto' gan' nzi' Neapolis. ¹² Nach Neapolis na' gwza'ato' par bžinto' gan' ne' Filipos gan' mbane Masedonian'. Filiposən' naquən to syoda blao gan' ža' beṇə'

Roma. Na' gwzoto' na' to chopə ža. ¹³ Na' catə' bžin ža dezcanzən' bchojto' fuerlə syodan' par gwyejto' cho'a yaon' gan' chja'aque' chjse'ene' orasyonnə', nach gwche'eto' par be'elento' no'ol ca' bazjənžaguən' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. ¹⁴ Na' entr no'ol ca' choso'ozenaguən' len to beṇə' le Lidia. Naque' beṇə' syoda Tiatira na' chote'e lachə' fin de color morad. Lidian' cho'elaogüe'e Diozən' na' Xancho Diozən' bene' par nič gone'ene' bzenague' tcho'a tšao' ca naquə dižə' de'en be' Pabən'. ¹⁵ Na' le'e gwchoate' nis len family che' ca'. Nach gwdenə' gotə'əyoine' neto' gwne': —Šə de'e liczə chejle'ele de que chonlilažə'a Xancho Jesocristən', le'e šo'o yega'anle ližə'anə'.

Nach gwyejto' jəyega'anto' liže'enə' chedə' bencze' byen.

¹⁶ Na' goquən to žlas lao zdato' gan' chac orasyonnə' bežagto' to no'ol güego' no'olə yo'o yaz de'e xio' lo'o yichjla'ažda'obo'onə' na' chonən par nič chac chṇeya'abo', na' gan xen chombo' par xambo' ca' de'en chṇeya'abo'. ¹⁷ Nach bedənaobo' neto' nžagto' Pabən' chosya'abo' nabo': —Beṇə' quinga zjənaque' beṇə' güen xšin Diozən' ben' chnabia' doxenlə. Na' lega'aque' choso'olo'ine' naquən' cheyalə' goncho par nič cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹⁸ Zan ža gwnaobo' neto' nabo' ca' xte bžin ža goque Pabən' zed nach gwyečhje' gože' de'e xio'onə': —Por yelə' guac che Jesocristən' chona' mendad yechojo' lo'o yichjla'aždao' bi'i nga.

Nach le'e bechojten.

¹⁹ Catə' gwsa'acbe'i xambo'onə' cuich bi gan so'one' len lebo' nach gosə'əzene' Pabən' len Silasən' na' jso'e lega'aque' gan' ža' beṇə' gwnabia' ca' galə'əzə gan' chac ya'a. ²⁰ Nach catə' besə'əžinlene' lega'aque' lao beṇə' gwnabia' ca' nach gwse'e: —Beṇə' Izrael quinga chsa'aše' chəsə'əbeque' de'e zed lao' syoda nga. ²¹ Na' choso'olo'ine' costombr de'e cabi cheyalə' nao neto' naquəto' beṇə' Roma.

²² Na' beṇə' ca' ža' lao ya'anə' lecza gwsa'ase' contr Pabən' len Silasən', nach beṇə' gwnabia' ca' gwso'one' mendad gosə'əlechje' xaga'aque'enə' par gosə'əyine' lega'aque' xis. ²³ Beyož gosə'əyinchgüe' lega'aque', nach boso'ože'ene' ližyan' nach gwse'e ben' chapə ližyan' de que gapəchgüe' cuidad len lega'aque'. ²⁴ Catə' gwse'e ben' chapə ližyan' ca' nach be'enə' bže'e lega'aque' lo'o cuart ližyan' de'en zo le'ezelaogüe' gan' naquə bižə'əte na' bchide'e ni'aga'aque'enə' len yag sep.

²⁵ Na' do chelyanə' Pabən' len Silasən' nite'e chso'one' orasyon na' chso'ole' no imno chso'elaogüe'e Diozən' na' pres ca' yeziquə'əchlə choso'ozenague'. ²⁶ Na' to de repentzə gwxo'ochgua, na' bse'esə'əchguan lan yo'o ližyan' xte bsaljən yoguə' puert ca'. Nach yoguə' pres ca' ža'anə' beṇə' ca' zjənchej gdenṇə' besyə'əyež gdenṇə' na'aga'aque'enə' nach yag sepən' bosanən ni'aga'aque'enə'. ²⁷ Nach ben' chapə ližyan' bebanene' na' ble'ine' zjənyaljo puert ca' nach le'e goljte' spad che'enə' goclaže'e yeyot cuine', goquene' bach besyə'əxonj pres ca'anə'. ²⁸ Nach bisya'a Pabən' gože'ene': —Bito bi gone cuino'. Nga zoczə yoguə'əto'.

²⁹ Nach ben' chapə ližyan' gwṇabe' to yi' nach gwyo'odoe' zjəgüie' gan' de Pabən' len Silasən' na' do chalə' chxize' bzo xiben' laoga'aque'enə'. ³⁰ Na' le'e bebejte' lega'aque' ližyan' nach gože' lega'aque': —čBi cheyalə' gona' par nič cui yeya'a lao yi' gabilən'?

³¹ Nach gwse'ene': —Benlilažə' Xanto' Jeso'osən' le' na' family chio' na' gone' ca cui yeyejle lao yi' gabilən'.

³² Nach le'e gwzolaote Pabən' len Silasən' gwso'elene' be'enə' na' family che' ca' xtižə' Xancho'n'. ³³ Nach lao or na'atezə be'enə' gw dibe' lao güe' che Pabən' na' che Silasən'. Nach bosə'əcho'e be'enə' nis len family che' ca'. ³⁴ Nach gwche'e Pabən' len Silasən' liže'enə' par bye'ej bguaogüe' lega'aque'. Na' do family be'enə' besyə'əbeichgüeine' de'en bachso'onlilaže'e Jesocristən'.

³⁵ Catə' gwye'eni'inə' beṇə' gwnabia' ca' boso'osele'e polsia par jse'eže' ben' chapə ližyan' de que yosane' beṇə' ca' žjəya'aque'. ³⁶ Nach gož be'enə' chapə ližyan' Pabən': —Ca naquə

beṇə' gwnabia' ca' baḥ boso'osele'e rson yosana' le'e. Na' baguaquə žjəya'acle to šao' to güen.

³⁷ Nach Pabən' gože' polsia ca': —Bagosə'əyine' neto' lao lcue' sin cui gwso'one' yelə' jostis šə bi nonto'onə', len naquəto' beṇə' nasyon Roma. ¿Ena' na'a chse'enene' yosyo'osane' neto' žižizənə'? Da'ac cuinga'aque' desye'eleje' neto'.

³⁸ Nach polsia ca' jesyə'əyeže' beṇə' gwnabia' ca' can' gož Pabən' lega'aque'. Na' beṇə' ca' besə'əžebchgüe' catə' gosə'ənezene' de que Pabən' na' Silasən' zjənaque' beṇə' nasyon Roma.

³⁹ Nach ja'ac beṇə' gwnabia' ca' gan' zjəde Pabən' na' Silasən' jəsya'əye'exene' lega'aque' na' besyə'əbeje' lega'aque' dižə' šao' nach gwsa'atə'əyoine' lega'aque' yesa'aque' syodan'.

⁴⁰ Catə' bechoj Pabən' len Silasən' ližyan' nach ja'aque' liž Lidian' de'e yoblə par jesye'etipe' lažə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', nach besa'aque'.

17

Beṇə' mal ca' boso'ota boso'one' beṇə' Tesalonica ca' so'one' contr apostol ca'

¹ Catə' besyə'əsa'ac Pabən' len Silasən' besyə'ədie' gan' ne' Anfipolis na' Apolonia. Na' le'e besyə'əžinte' to syoda de'en nzi' Tesalonica ga zo to yo'odao' ga chja'ac beṇə' Izrael ca'. ² Na' Pabən' ca' costombr ḥecze' gwyeje' lo'o yo'oda'onə' na' lao šonə ža dezcanz ca' bzejni'ine' lega'aque' xtižə' Diozən'. ³ Bzejni'ine' lega'aque' de que Xtižə' Diozən' de'en boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' cho'en dižə' ḥe Cristən' nan de que yoso'ochi' yoso'osaquə' beṇə' le' na' so'ote'ene' na' techlə yeyas yebane' ladjo beṇə' guat ca'. Nach leczə gože' lega'aque': —Jeso'osən' ben' cho'a dižə' ḥei, le'enə' Cristən' ben' bselə' Diozən' par chaclene' chio'o.

⁴ Beyož be'e dižə'anə' zan beṇə' Izrael ca' gwse'ejle'e ḥe' na' gwsa'aque' txen len Pabən' na' Silasən', na' zan beṇə' griego beṇə' gwso'elao' Diozən' na' zan no'olə blao leczə gwse'ejle'e ḥe'. ⁵ Pero na' beṇə' Izrael ca' cui gwse'ejle'e xtižə' Diozən' gwsa'acxi'ine' Pabən' len Silasən' nach boso'otobe' xonj beṇə' mal chsa'aš lao lqueyən' na' txen zjənaque' boso'ota boso'one' beṇə' ca' ža' lao' syodan'. Nach ja'acyalcze' liž ben' le Jason ḥəsyə'əyilje' Pabən' len Silasən' par yesə'əḥe'e lega'aque' na' so'one' lega'aque' lao na' beṇə' syodan'. ⁶ Pero catə' besə'əžine'enə' notono Pabən' len Silasən' nitə'anə'. Nach gosə'əxobe' Jasonnə' lene' yeto ḥopə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' jso'e lega'aque' lao beṇə' ca' ḥəsə'anabia' syodan'. Na' catə' besə'əžine' lao beṇə' gwnabia' ca' gwse'e lega'aque' zižjo: —Ca naquə beṇə' quinga chsa'aše' ḥəsə'əbeque' de'e zed doxenlə na' na'a babla'aque' gan' nga zocho nga. ⁷ Na' Jason ni babgüialaogüe' lega'aque' liže'enə', na' yogue'e chso'one' contr lei ḥe Rei Sesar de'en naocho na' ḥəsə'əne' de que zo yeto rei beṇə' le Jeso'os.

⁸ Besə'əžə'achgua beṇə' lao' syodan' na' beṇə' gwnabia' ḥega'aque' ca' catə' gwse'enene' can' ḥəsə'əna beṇə' ca'. ⁹ Nach Jasonnə' len beṇə' ljuežje' ca' boso'ožie' mech par niḥ bosyo'osan beṇə' gwnabia' ca' lega'aque'.

Pabən' na' Silasən' ja'aque' Berean'

¹⁰ Nach beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' lgüegwzə lao že' na' bosyo'ose'e Pabən' len Silasən' par jəya'aque' gan' ne' Berea. Na' catə' besyə'əžine'enə' ja'aque' lo'o yo'odao' ḥe beṇə' Izrael ca'. ¹¹ Beṇə' Berea ca' zjənaquəche' beṇə' šao' cle ca beṇə' Tesalonica ca' na' besyə'əbeine' boso'ozenague' xtižə' Jesocristən' de'en boso'ozejni'i Pabən' len Silasən' lega'aque', na' tža tža besyə'əyilje' gan' nyoj de'e ca' boso'ozejni'ine' par niḥ gosə'ənezene' šə le can' nan. ¹² Na' zanga'aque' gwso'onlilaže'e Jesocristən', na' leczə zan beṇə' griego ca' na' zan no'olə blao. ¹³ Nach beṇə' Izrael ca' ža' Tesalonican' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Jesocristən', gwse'enene' rson de que Pabən' len Silasən' banite'e Berean' choso'ozenene' xtižə' Diozən'. Nach gwsa'aque' ja'aque' Berean' par jəsə'əta jəsə'əne' beṇə' lao' syodan'. ¹⁴ Pero beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Berean' le'e boso'osa'ate' Pabən' gwyeje' cho'a

nisda'onə' pero na' besyə'əga'an Silasən' len Temtion'. ¹⁵ Na' beṇə' ca' gosə'əgo'o lao ne'e jso'e Pabən' syoda Atenas de'en chi' gan' nzi' Gresia. Na' catə' besa'aque'enə' Pabən' bene' mendad əžja'ac Silasən' len Temtion' lǵüegwzə gan' zoe'enə'.

Pabən' bsed blo'ine' beṇə' Atenas ca'

¹⁶ Na' lao zoe' Atenasən' chbeze' beṇə' ca', cuili biczən' chaque yichjla'aždaogüe'enə' chgüie' catequən' že'e ža' lǵua'a lsaquən' chse'ejni'alažə' beṇə' Atenas ca'. ¹⁷ De'e na'anə' bzejni'ine' beṇə' Izrael ca' lo'o yo'odao' čhega'aque'enə' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən'. Na' leczə yoguə' ža gwyeje' gan' chac ya'a par je'e xtižə' Diozən' len beṇə' ca' ža'anə'. ¹⁸ Na' beṇə' ca' bazjənao de'en choso'osed choso'olo'i epicoreo ca' na' estoico ca' gosə'əzolaogüe' gwso'elene' Pabən' dižə'. Nach bale' gosə'əne': —¿Bi nga əna de'e güe' dižə' nga chio'o?

Nach yebale' gosə'əne': —Zedəzenlǵeine' chio'o čhe yeto čhopə beṇə' cobən' šejni'alažə'əcho.

Gosə'əne' ca' čhedə' Pabən' bzejni'ine' lega'aque' dižə' čhe Jeso'osən' na' bzejni'ine' lega'aque' can' beban Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁹ Nach gosə'əče'e Pabən' to latjə gan' ne' Areopago gan' chesə'ədobe' par chso'e consejw na' catə' besə'əžine'enə' nach gwse'ene': —Chene'eto' əgwzejni'ido' neto' bi de'e cobən' chsed chlo'ido'. ²⁰ La' dižə' de'e cuiczə ne'e yeneton' cho'o, na' chene'eto' ənezeto' bi zejennə'.

²¹ Na' ca costumbr čhe beṇə' Atenas ca' na' čhe beṇə' zitə' ca' ža' Atenasən' con chašə' no güe' dižə' o gozenag dižə' šə bi de'e cobə de'e de.

²² Nach Pabən' gwzeche' gwcholǵa'aque'enə' gan' ne' Areopagon' na' gože' lega'aque': —Le'e beṇə' Atenas, chacbe'ida' de que chejni'alažə'əchguale lǵua'a lsaquə' ca'. ²³ Catə' gwdia' tnezən' ble'ida' latjə gan' nitə' de'e ca' chejni'alažə'əlen'. Na' entr latj ca' gan' nitə' de'e ca' chejni'alažə'əlen' ble'ida' to latjə gan' nyojən nan: “Par Xancho be'enə' cui no nombia’”. Ca naquə be'enə' chejni'alažə'əle sin cui nombi'alene' čhe be'ena'anə' əchyixjue'ida' le'e.

²⁴ Dioz ben' ben yežlyon' na' yoguə'əte de'e de laogüen', len' chnabi'e yoban' na' yežlyon'. Bito zoe' do lo'o yo'o de'e ben beṇə'čən' par se'ejni'alaže'e le'. ²⁵ Bito de de'e ənacho gon beṇə'čən' par gaquəlene' Diozən' žalə' na'aclə bi chyažjene'. Dioz na'anə' cho'e yelə' mban čhe yoguə'əlol beṇə', chgüe'e lega'aque' biš na' cho'e lega'aque' yoguə'əte de'e zjənapə'.

²⁶ Na' tozə chen bene' beṇə'čən' beṇə' ža' doxen lao yežlyon'. Na' bsi'e xneze bat nitə' to to beṇə' na' gan' nite'e. ²⁷ Diozən' bnite'e yoguə' beṇə'čən' lao yežlyon' par nič ca' yesyə'əyilje' naclə so'one' par nič ca' so'ombi'ene' na' so'onlilaže'e tozə le'. De'e li Diozən' bito zoe' zitə' len to to chio'o. ²⁸ Le'enə' chone' par nič zocho na' par mbancho na' par chdacho, can' gwnaczə to beṇə' poeta čhele ben' be' dižə' xoche gwne': “De'e li naccho dia čhe Diozən'.” ²⁹ Na' əchnia' le'e de'en naccho xi'in dia čhe Diozən' bito cheyalə' gonlǵizcho xbab de que le' naque' ca no lǵua'a lsaquə' de or, de plət o de yej, de'e ca' chsa'aljlažə' beṇə'čən' chso'one'. ³⁰ Antslə Diozən' be'e latjə gwso'on beṇə'čən' con can' gwna xbab čhega'aque'enə' yelə' cui chejni' i čhega'aque'. Pero na'a Diozən' chone' mendad de que yoguə'əlol beṇə' ža' doxenlə yežlyon' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'. ³¹ La' Diozən' bambeje' Jesocristən' par əchoglaogüe'en čhe chio'o beṇə'č šə nocho napcho dolə'. Na' Diozən' banžie' bia' batən' čhoglaogüe'en čhe chio'o beṇə'č. Na' de'en bosban Diozən' Jesocristən' ladjo beṇə' guat ca' nezecho de que de'e li čhoglaogüe'en čhe chio'o beṇə'č na' zdacze' liča ca de'en gone' ca'.

³² Catə' beyož gwse'enene' gwna Pabən' de que yesyə'əban beṇə'čən' ladjo beṇə' guat ca' bale' gwso'onene' borl na' yebale' gwse'ene': —Na' gwzenagyetš'i'ito' can' cho'o dižə'anə' yetolə ža.

³³ Ca' goquə beza' Pabən' Areopagon' gan' ža' beṇə' ca'. ³⁴ Pero na' balə beṇə' Atenas ca' gwsa'aque' Pabən' txen na' gwso'onlilaže'e Jesocristən'. Na' entr beṇə' ca' gwsa'ac Pabən'

txen, len to beṇə' byo le Dionisio na' yeto no'olə le Damaris. Na' Dionisio' naque' to beṇə' gwnabia' ca' chso'e consejon' Areopagon'.

18

Can' goquə žlac gwzo Pabən' Corinton'

¹ Gwde goc de'e ca' Pabən' beze'e Atenasən' par gwyeye' gan' ne' Corinto gan' leczə mbane Gresian'. ² Catə' bžine' Corinton' bežague' to beṇə' Izrael le Aquila beṇə' yež Ponto, na' no'ol che'enə' le' Prisila. Ze'e besyə'əžingale' Corinton' zeya'aque' Italia, chedə' Rei Claudion' ben' chnabia' Italian' bene' mendad besyə'əžaš yoguə'əloḷ beṇə' Izrael ca' ža' Roman'. ³ Nach gwyey Pabən' ližga'aque'enə' na' gwzoe' len lega'aque'. Na' txen gwso'one' yo'o de lachə' chedə' leczə chac gon Pabən' len na' lenṇə' naquə žin che Aquilan' na' Prisilan'. ⁴ Na' yoguə' ža dezcanz Pabən' gwyeye' yo'odao' che beṇə' Izrael ca' na' jəzejni'ine' lega'aque' che Jesocristən' par ničh so'onlilaže'ene' na' lenczə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chja'ac yo'oda'onə'.

⁵ Na' catə' gwsa'ac Silasən' len Temtion' Masedonian' par besə'əžine' gan' zo Pabən' besə'əle'ine' can' chon Pabən' cho'eczə laže'e chyixjui'e xtižə' Jeso'osən' na' chzejni'ine' beṇə' Izrael ca' de que Jeso'osən' naque' Cristən' ben' chəsə'əbeze' əselə' Diozən' par gaquəlene' lega'aque'. ⁶ Pero beṇə' Izrael ca' besə'əže'e apostol Pabən' na' bosonite'ene'. Nach Pabən' bse'esə xe'enə' par blo'e de que bito bi dolə' nape' che de'e malən' chso'one', na' gože' lega'aque': —Bito bi dolə' napa' nada' de'en cuiayi'ile zejlicane. Le'e nape dolə'anə'. Na' dezd na'a žjəsəd žjəlo'ida' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

⁷ Nach bechoje' lo'o yo'oda'onə' na' beze'e bežine' liž to beṇə' le Josto. Josto na'anə' zotezə zoe' cho'elaogüe'e Diozən' na' liže'enə' zon cuit yo'oda'onə'. ⁸ Na' zo to beṇə' le Crispo beṇə' naquə beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə'. Na' Crispon' len yoguə'əloḷ family che'enə' gwso'onlilaže'e Xancho Jesocristən'. Le'egatezə ca' beṇə' zan beṇə' Corinto ca' bosonite'ene' che de'en əbsed blo'i Pabən' gwso'onlilaže'e Jesocristən' na' gosə'əchoe' nis. ⁹ Na' goquən' to že' ble'idaogüe'e Pabən' Xancho Jesocristən', na' Xancho' gože' Pabən': —Bito žebo'. Gwzotezə gwzo be' xtižə'anə' na' bito so' žizə. ¹⁰ Nada' zocza' len le' na' bito gua'a latjə no bi gone le', chedə' beṇə' zan ža' lao' syoda nga beṇə' so'onlilažə' nada'.

¹¹ Ca' goquən' bega'an Pabən' tgüiz yo'o gašjə Corinton' par bsd blo'ine' lega'aque' xtižə' Diozən'.

¹² Na' ca tyempən' be'enə' le Galion naque' gubernador na' chnabi'e gan' nzi' Acaya. Nach beṇə' Izrael ca' ža' Corinton' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' gwsa'aque' tozə par gwso'one' contr Pabən'. Nach gosə'əche'ene' jso'ene' gan' chon gubernadorən' yelə' jostisən'. ¹³ Na' catə' besə'əžine'enə' gwse'e gubernadorən': —Ca naquə bengə ža, chde' chgo'oyele'e to to beṇə' par ničh so'one' bi de'e cobə par se'ejni'alaže'e Diozən' na' nža'alən' na lein' šejni'alažə'əchone'.

¹⁴ Bač zotequən' əne Pabən' catə'əczla gož Galionṇə' beṇə' Izrael ca': —Ca naquə de'e nga chaole xya nga, žalə' naquən to no falt o to no de'e malchgua, gona'an yelə' jostis.

¹⁵ Pero naquən che dižə'əzə na' che la beṇə' na' che lei chelen'. Le'e gwyey naclə gonle. Nada' bito co'o lao na'a gona' yelə' jostis che de'en nac ca'.

¹⁶ Nach bošaše' lega'aque' gan' chone' yelə' jostisən'. ¹⁷ Nach beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bosonite' Sostenesən' be'enə' naquə beṇə' gwnabia' che yo'oda'onə'. Na' gwso'ot gosə'əyine' le' lao Galionṇə' pero bito bi cas ben Galionṇə' lega'aque'.

Pabən' beyeye' Antioquian' par jətxjui'e xtižə' Diozən' de'e gwyone

¹⁸ Gwde goc ca' yezan ža gwzoch Pabən' Corinton' nach catə' beze'enə' bzeine' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' dižə' nach beze'e beyo'e to lo'o barcw. Na' beyeye' Sirian' na' gwche'e Prisilan' na' be'en che' Aquilan'. Na' catə' besə'əžine' Sencrean' besyə'əchoje' lo'o barcon' par ja'aque' lao yežən'. Na' antslə ze'e yesa'aque' Sencrean' bšib yichj Pabən'

par blo'e de que bach bene' complir to de'en bene' lyebe lao Diozən'. ¹⁹ Nach besyə'əyo'e lo'o barcon' par besyə'əžine' Efeson' gan' besyə'əga'an Aquilan' na' Prisilan'. Na' Pabən' gozeje' lo'o yo'odao' che beṇə' Izrael ca' par be'elene' lega'aque' xtižə' Diozən'. ²⁰ Na' beṇə' ca' ža' lo'o yo'oda'onə' gwsa'atə'əyoine' le' yega'anəche' len lega'aque', pero bito gone'ene'. ²¹ Nach bzeine' lega'aque' dižə' gože': —Chonən byen soa' lni de'en šo'o Jerosalennə', pero güidəchcza' delana'a le'e yetši'i šə Diozən' güe'e latjə.

Nach beze'e Efeson'. ²² Catə' bžine' Sesarean' nach gwdie' gwyeje' Jerosalennə' na' bguape' diox beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' na', nach beze'e beyeje' Antioquian' gan' mbane Sirian'. ²³ Gwde to tyemp gwzoe' Antioquian', nach gwyeje' gan' mbane Galasian' na' Frigian' jətipə' lažə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elao' Jesocristən' to to yež.

Apolosən' gwduxjui'e xtižə' Diozən' Efeson'

²⁴ Na' tyemp na' bžin to beṇə' Izrael Efeson' na' le' Apolos. Apolosən' naque' beṇə' Alejandria, na' chac cho'e dižə' lao' lcue' na' bansede' binlo can' na xtižə' Diozən' de'en nyojən'. ²⁵ Apolosən' gwnezene' che de'e güen ca' ben Xancho Jeso'osən' na' de'e ca' bsed blo'ine'. Na' do yichj do laže'e be'e dižə' bzejni'ine' tcho'a tšao' de'en nezene' che Jeso'osən' la'anə'əczə con de'en əbsed əblo'i de'e Juannə' na' can' bchoe' beṇə' nis na'azən' nezene'. ²⁶ Nach Apolosən' sin cui chaž chžebe' gwzolao be'e dižə' che Xancho' lo'o yo'odao' che beṇə' Izrael ca'. Na' gwse'ene' Prisilan' na' be'en che' Aquilan' can' chzejni'i Apolosən' nach gosə'əche'e le' partlə na' bosə'ozejni'ichene' le' cuaselol can' na' Diozən' che Jeso'osən'. ²⁷ Na' ca naquə Apolosən' gone'ene' šeje' gan' ne' Acaya, na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Efeson' besyə'əbeine' de'en gone'ene' šeje' na' bosə'ozejni' to cart de'e bexe'e par beṇə' ca' chso'onlilaže'e Jesocristən' Acayan' par nich yoso'ozenag beṇə' ca' che' na' so'one' güen len le'. Na' catə' bžin Apolosən' Acayan' goclenchgüe' beṇə' ca' bagoclen Diozən' par chso'onlilaže'e Jesocristən'. ²⁸ Na' lao lcue' bsed blo'ine' beṇə' Izrael ca' de que clelən' chso'one' xbab che Jeso'osən', na' bzejni'ine' lega'aque' can' nyoj Xtižə' Diozən' de que Jeso'osən' naque' Cristən' ben' chəsə'əbeze' yidə par gaquəlene' lega'aque'. Na' Diozən' goclene' Apolosən' par nich cui bi gosə'əna beṇə' Izrael ca' ca dižə' de'en be'enə'.

19

Can' goquə žlac gwzo Pabən' Efeson'

¹ Na' žlac zo Apolosən' Corinton', Pabən' beze'e na' bedie' yež ca' zjəchi' do ya'ada'onə' na' bežinte' Efeson'. Efeso na' bežague' balə beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jeso'osən'. ² Nach gože' lega'aque': —ĵEzedəso Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'olen' catə'ən gwzolao chonlilažə'əle Jesocristən'?

Nach beṇə' ca' gwse'ene': —Bito ne'e yeneto' šə zo Spirit che Diozən'.

³ Nach goze'e lega'aque': —ĵNacxan' gwchoale nisən' ža?

Nach gwse'ene': —Gwchoato' nisən' can' bzejni'i de'e Juannə'.

⁴ Nach gož Pabən' lega'aque': —De'e Juannə' bchoe' beṇə' ca' besyə'ədinje xtolə'əga'aque'enə' nis pero na' leczə gože' lega'aque' de que cheyalə' so'onlilaže'e be'enə' ze'e selə' Diozən' par gaquəlene' nasyon Izraelən', na' be'enə' ne' ca' le'enə' Jeso'osən'.

⁵ Beyož bosə'ozenague' can' gwna Pabən' nach gosə'əchoe' nisən' de'e yoblə par besə'əlo'e de que chso'onlilaže'e Xancho Jeso'osən'. ⁶ Nach Pabən' gwxoə ne'enə' yichjga'aque'enə' na' Spirit che Diozən' bedəson lo'o yichjla'aždao' to toga'aque' na' benən par nich gosə'əne' gwde gwdelə dižə' na' leczə gosə'əyixjui'e bi de'en gož Diozən' lega'aque'.

⁷ Na' entr yoguə'əga'aque' zjənaquə ca do šižine'.

⁸ Na' ca do šon bio' bsed blo'i Pabən', na' sin cui chaž chžebe' be'e xtižə' Diozən' len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag lo'o yo'oda'onə' chzejni'ine' lega'aque' par nich gwse'ejle' zane' de que Diozən' chnabi'e con notə'ətezə beṇə' chso'e latjə. ⁹ Pero besə'əchoj balə beṇə'

zjənaquə yichjla'aždao' žod beṇə' cui gwse'ejle'eczə na' delant beṇə' ca' ža'anə' bos'ožia bos'oṇite'e de'en əbsed əblo'i Pabən' che Jesocristən'. Pabən' bechoje' gan' že'enə' na' leczə bebeje' beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən', na' gwche'e lega'aque' gan' zo to yo'o scuel che to beṇə' le Tiranno na' lo'o yo'o scuelən' bsd əblo'ichene' lega'aque' yoguə' ža. ¹⁰ Na' lao chop iz ben Pabən' ca', yoguə'əlol beṇə' ža' Asian' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael na' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwse'enene' xtižə' Xancho Jeso'osən'. ¹¹ Na' Diozən' bene' par nič Pabən' bene' miłagr de'e besyə'əbanchgüeine'. ¹² No bey na'azə na' no lachə' na'azə šə babchelən cuerp che Pabən' nach chjəsyə'əsane'en gan' zjəde beṇə' güe' ca' na' le'e chəsyə'əyacteine' che yižgüe'en chse'ine', na' beṇə' ca' yo'o yaz no de'e xio' yichjla'ažda'oga'aque'enə' leczə chesyə'əchojən.

¹³ Nach balə beṇə' Izrael ca' beṇə' ca' chsa'aš chso'one' rmech len yelə' goža' chega'aque'enə' na' leczə chəsyə'əbeje' de'e xio', gwsa'aclaže'e yesə'əchine' la Xancho Jeso'osən' par yesyə'əbeje' de'e xio' ca' zjəyo'o zjəyaz beṇə' ca' na' gosə'əne': "Chonto mendad yechojle por yelə' chnabia' che Jeso'osən' ben' choe' Pabən' xtiže'enə'."

¹⁴ Zo to beṇə' Izrael na' le Eseba na' naque' beṇə' gwnabia' che bxož ca'. Na' nitə' gažə xi'ine' na' xi'ine' ca' gažən' choso'ozetje' la Jeso'osən' gwse'enene' yesyə'əbeje' de'e xio' ca'. ¹⁵ Na' to šlas catə' gwse'e to de'e xio'on ca' na' boži'in xtižə'əga'aque'enə' gožən' lega'aque': —Nezda' non' Jeso'osən' na' nombi'a Pabən', pero le'e bito nacle txen len lega'aque'.

¹⁶ Nach de'e xio'onə' benən par nič be'enə' bxite'e bnize' beṇə' ca' na' benene' lega'aque' con can' chene'ennə', xte gosə'əbi'e güe' na' xte gwsa'aque'ne' zi', nach bosyo'oxonje' liž be'enə' ga'alyidga'aque'. ¹⁷ Na' yoguə'əlol beṇə' ca' nitə' Efeson' beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael gosə'ənezene' can' goquən'. Nach yogue'e besə'əžebe' na' gwso'eche' yelə' bala'an che Xancho Jeso'osən'.

¹⁸ Na' zan beṇə' ca' bachso'onlilažə' Jesocristən' gosə'əxoadole'e lao beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' gwse'e lega'aque' ca' malən' bagwso'one' antslə. ¹⁹ Nach zan beṇə' bagwsa'ac beṇə' goža' na' beṇə' gone ya'a bos'o'tobe' libr chega'aque'enə' na' gwso'oxe'en bos'o'ozeye'en delant beṇə' ljuežjga'aque' ca' bachso'elao' Jesocristən', na' besyə'əbeje' cuent ca do ja'aque'ətə' zjənyeyjue' libr ca' na' bžinən šiyon mil mech plət. ²⁰ Na' ca' naquə xtižə' Xancho Jesocristən' gosə' gwłaljəchən' na' gwyanch beṇə' bos'o'ozenague' chei.

²¹ Gwde goc de'e ca' Pabən' bene' xbab yeyeje' Jerosalennə' catə' yeyož šeje' gan' mbane Masedonian' na' Acayan'. Na' leczə gwne' de que catə' yežine' Jerosalennə' cheyalə' šeje' Roman'. ²² Nach bsele'e chopə beṇə' ca' chsa'aclen le' Masedonian', Temtion' len Eraston', žlac bega'anəch le' Asian' yeto chopə ža.

Beṇə' ca' gwso'on contr Pabən' gwso'onchgüe' scandl Efeson'

²³ Na' zan beṇə' Efeso ca' besə'əže'e Pabən' de'en bsd əblo'ine' che Jeso'osən', nach gwsa'aš gwso'olje' lao syodan' gwso'onchgüe' scandl. ²⁴ Quingan' goquə. Zo to beṇə' le Demetrio na' chone' yo'odao' dao' de plət de'en naquə ca yo'odao' gan' zo xnax Diana ben' chse'ejni'alaže'e, na' chda'ochguan na' gan xen chone' na' leczə ca' beṇə' ca' chso'on žin txen len le'. ²⁵ Nach btobe' beṇə' ca' chso'on žin txen len le' na' yeziquə'əchlə beṇə' leczə zjənlan chso'on žinṇə' nac ca' nach gože' lega'aque': —Nezele de que ca' naquə žin nga nlancho choncho, chonlenchguachon gan. ²⁶ Na' babenczele na' bable'iczele can' chonlizə to de'e le Pab chsed chlo'ine' beṇə' lao' syoda Efeso nga na' casi yoguə' beṇə' ža' doxente Asian' che'e lega'aque' de que yoguə'əlolte lgua'a lsaquə' de'e chso'on beṇəchən' bito zjəzaquə'ən par šejni'alažə'əchon. Na' beṇə' zan bachoso'ozenag che'. ²⁷ Le'e gonšč xbab naclə goncho la' nxož bin' yesə'əne' checho por ni che žin de'e nga choncho, na' caguə lezən, sino leczə nxož so'one' par nič yo'odao' che xnax Diana chechon' yega'anən ca to de'e cui bi bi zaque'e na' leczə ca' yelə' xoche che'enə' na' yelə' zaquə' che'enə'. Xož gac che' ca' la'anə'əczə beṇə' ža' doxenlə Asia nga na' doxen yežlyon' chse'ejni'alaže'e le'.

²⁸ Beyož gwse'enene' gwna Demetrion' ca' besə'əlocchgüe' che de'en chsed chlo'i Pabən', nach gwso'osye'e gosə'əne': —Beṇə' zaquə'əchgüei xnax Diana chechon', la' le'enə' xnax che chio'o beṇə' Efeso.

²⁹ Nach to scandl juisy bachac lao' syodan' de'en gwsa'aque' tozə bosə'əñize' beṇə' ca' zjəle Gayo na' Aristarco, na' gosə'əxobe' lega'aque' xte besə'əžinte' gan' chəsə'ədobə yoguə' beṇə' lao' syodan'. Gayon' na' Aristarcon' zjənaque' beṇə' Masedonia na' chsa'aše' txen len Pabən'. ³⁰ Pabən' goclaže'e šo'e gan' zjəndobə beṇə' ca' par güe'elene' lega'aque' dižə' pero beṇə' Efeso ca' chso'onlilažə' Jesocristən' bito gwso'e latjə šeje'. ³¹ Na' yebaḷə beṇə' migw che Pabən', beṇə' zjənaquə beṇə' gwnabia' Asian', bosə'oselē'e rson gwse'e Pabən' de que bito šeje' gan' zjəndobə beṇə' ca'. ³² Na' beṇə' ca' zjəndopə zjənžaguən' chso'one' to scandl juisy. Gwde gwde chso'osya'a to toga'aque', niqwe nejni'a bin' chəsə'əne'. Na' caguə yoguə'əga'aque' zjənezene' bi parən' zjəndobe'. ³³ Na' beṇə' ca' besə'əža'a Pabən' lecəə besə'əže'e notə'ətezəchlə beṇə' Izrael. Nach beṇə' Izrael ca' zjənžaguən' bosə'ožigue'e to beṇə' le Ljandr par gwzeche' lao beṇə' ca' ža'anə' par güe'e dižə' cuent cuich yesə'əže'e lega'aque'. Na' Ljandrən' gwłis ne'enə' par bene' señy nite'e žizə yoso'ozenague' rsonṇə' de'en gwzoe' laoga'aque'enə'. ³⁴ Pero catə' besə'əle'ine' le' gwsa'acbe'ine' de que naque' to beṇə' Izrael, nach tši'izə besyə'əzolaogüe' gwso'osye'e gosə'əne': —Beṇə' zaquə' juisy xnax Diana che chio'o beṇə' Efeso.

Ca do chop or gwso'osye'e gosə'əne' ca'.

³⁵ Nach be'enə' naquə scriban catə'əchgua goc bebec žie' lega'aque' nach gože' lega'aque': —Le'e beṇə' syoda Efeso, yoguə' beṇə' ža' doxenlə yežlyon' zjənezene' de que naquən lao na'acho əggüia əgwyecho yo'odao' che xnax Diana chechon'. Le'enə' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e la' lgua'a lsaquə' che'enə' bxopən yoba na'ate par lao yežlyon'. ³⁶ De'e na'anə' ža bito gaquə no əṇa de'e yoblə. Na' le'e so žizə, bito bi gonle sin cui gongaxjle xbab naquən' gonle. ³⁷ Ca naquə beṇə' quinga nche'ele nga, bito əṇacho bi bagosə'əbane' lo'o yo'odao' checho ca' na' niqwe əṇacho choso'ožia choso'onite'e xnax Diana chechon'. ³⁸ Na' Demetrion' nga len beṇə' ljuežje' ca' yelə', šə chac bi de'e chac chega'aque' len beṇə' yoblə, nitə'əczə beṇə' gwnabia' so'one' yelə' jostis chega'aque'enə' šə žja'aque' par nič əžjse'e lega'aque' part. ³⁹ Na' šə bichlə de'e chṇable gaquə, partlə gaquə jont chei par choglaon. ⁴⁰ Ca naquə scandl de'e nga chac ṇa'a nxožchgua əbague'echo de que choncho contr gobiern ca de'en nga že'e ža'acho nga, na' nic bi bi de ye'ega'acchone' šə yesə'əṇabene' chio'o che scandl juisyən' choncho.

⁴¹ Beyož gože' lega'aque' ca' bene' mendad besyə'əžaše'.

20

Pabən' gwyejəche' Masedonian' na' Gresian'

¹ Nach catə' beyož gwche' ži de'e zedən', Pabən' goxe' beṇə' Efeso ca' chso'onlilažə' Jesocristən' gan' zo'enə' na' lao banite'enə' btipe' lažə'əga'aque', nach bzeine' lega'aque' dižə'. Gwde na' beze'e gwyejəche' Masedonian'. ² Na' gwdie' to to yež ca' zjəchi' Masedonian' btipchgüe' lažə' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', nach gwyejəche' Gresian'. ³ Na' gwzoe' Gresian' šon bio', na' catə' bžin ža yeze'e par yeyo'e lo'o barcon' yeyeje' Sirian', gwnezene' de que zjəchi'inao beṇə' Izrael ca' le', nach mejor bezdie' doxen gan' mbane Masedonia na'alə, bela'atie' Filiposən' gan' zoa' ca orən'. ⁴ Na' Sopater len Aristarco len Segundo len Gayo len Tiquico len Trofimo na' lecəə len Temtion' ja'aclene' le' Asian'. Sopaterən' naque' beṇə' Berea, Aristarcon' na' Segundo zjənaque' beṇə' Tesalonica, na' Gayon' naque' beṇə' Derbe. Na' Tiquicon' len Trofimon' zjənaque' beṇə' Asia. ⁵ Nach gosə'əbialao beṇə' ca' na' jəsə'əleze' neto' Troasən'. ⁶ Gwdech ḷnin' catə'ən chsa'ogüe' yetxtil de'en cui bi xne'i nchixə, nada' len Pabən' gwza'ato' Filiposən' gan' zo'anə' na' gwyo'oto' lo'o barcon' na' goc gueyə' ža catə' bžinto' Troasən' gan' banitə' beṇə' ca' jəsə'əlezə neto' nach gwzoto' na' gažə ža.

Can' goquə lao zo Pabən' Troasən'

⁷ Na' catə' bžin ža dmigw besə'ədobə beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Troasən' gwse'ej gwsa'ogüe' par chjəsyə'əzalažə'e bi zejen par chio'o de'en bsanlažə' cuin Xancho Jesocristən' gwso'ot beṇə' le'. Na' de'en bazon yeza' Pabən' ca gwxezə be'e xtižə' Diozən' len lega'aque' xte bžinte do chel. ⁸ Na' lo'o yo'o gan' ndopə nžagto' naquən de šon cuia na' cuartən' de'en zo le'ezelaogüe la'alə, zechguan yi' na' lo'i nan' že'eto'. ⁹ Na' to bi'i güego' lebo' Eutico žiabo' cho'a bentannə'. Na' Pabən' zdonzə zda dižə' de'en cho'enə' na' ca' žia bi'in cho'a bentannə' gwtasbo' na' lao chtasbo'on bexopəczlabo' lao yo che'elə. Na' bi'i guatzə besyə'alise'. ¹⁰ Nach betj Pabən' bžine' gan' jəsyə'ədixjue'ebə'onə' le'e bchequə'əte' laobo'onə' gwdele'ebə'. Nach gože' beṇə' ca': —Bito bi gaquele, mbanczbo'.

¹¹ Na' begüie' de'e yoblə nach gwsa'ogüe' na' bezolaogüe' cho'e dižə'anə' len lega'aque', na' ne'e cho'ete'en ca' catə' gwye'eni'. Nach beze'e. ¹² Nach catə' besyə'əsa'ac beṇə' ca' besyə'əbeichgüeine' besyə'əche'e bi'i güego'on mbambo'.

Gwsa'aque' Troasən' na' ja'aque' gan' nzi' Mileto

¹³ Nach bxi'ato' len Pabən' de que yebialaoto' yeyejto' lo'o barcon' xte gan' nzi' Ason, na' le' gwyzlažə'əche' yeyede' yo bižlə yela'ate' Asonnə'. Ca' goquən' beyo'oto' lo'o barcon' par bežinto' Asonnə'. ¹⁴ Na' Ason na' bežagto'one' nach txen beyo'olento'one' lo'o barcon' par bežinto' gan' nzi' Mitilene. ¹⁵ Nach na' bessa'ato' besyə'oto' lo'o barcon' na' beteyo bežinto' galə'əzə ganə' nzi' Quio. Nach zjəzdato' na' gwde yeto ža bežinto' ganə' nzi' Samos. Na' bechojto' lo'o barcon' na' gwyejto' gan' nzi' Trogilio na' na' bega'antə' tže' bento' dezcanz. Nach beteyo besyə'oto' lo'o barcon' de'e yoblə par bežinto' Mileton'. ¹⁶ Ca' bento' par nič cui gwdeto' Efeson' la' Pabən' bito gone'ene' šeichene' yež ca' zjəchi' Asian', čhedə' bachacbyenchgüeine' šə galə' soe' Jerosalennə' par ža lni Pentecostesən'.

Pabən' be'e dižə' len beṇə' golə blao čhe beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' Efeson'

¹⁷ Mileto na' zoto' bselə' Pabən' rson par bda'ac beṇə' golə beṇə' blao ca' entr beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag so'elaogüe'e Jesocristən' Efeson'. ¹⁸ Na' catə' besə'əla'aque'enə' Pabən' gože' lega'aque': —Nezczele ca güennə' babena' entr le'e dezd catə'an bida' Asian' de'e neche. ¹⁹ Gwzoa' bena' xšin Diozən' do yichj do laža'a. Bito ben cuina' xen, na' zan las gwchežəchgua' čhele, na' de'e zan de'e bosə'ochi' bosə'osaquə' beṇə' Izrael ca' nada'. ²⁰ Bzejni'ida' le'e yoguə' de'en byažjele šejni'ile sin cui bžeba'. Bzejni'ida'an le'e catə'an chdopə chžagle na' leczə liž to tole. ²¹ Bzejni'itezada' beṇə' zjənaquə beṇə' Izrael na' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' chene'e Diozən' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' can' cheyalə' so'onlilažə'e Xancho Jesocristən'. ²² Na' na'a yeya'a Jerosalennə' čhedə' babzejni'i Spirit čhe Diozən' nada' de que chonən byen yeya'a, na' bito nezda' bin' gaquə čhia' na'. ²³ Con de'en nezda' de'en babzejni'i Spirit čhe Diozən' nada' de que to to syoda gan' yedia' ədolə'a gaca' pres na' leczə gaquə bichlə de'e čhi' saca'a. ²⁴ Bito čhi' yichja' čhe yoguə' de'e ca' čhi' saca'a. La'anə'əczə šə so'ote' nada', chzanczəda' yelə' mban čhia'anə'. Čhi' yichja' ša'alao gona' yoguə'əlöl de'en naquə lao na'a gona' na' mbalaz zoa' lo'o yichjla'aždaogua'anə' žlac chona'an. Xancho Jesocristən' gwleje' nada' par yo'o lao na'a chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə catequən' nži'ilažə' Diozən' beṇə'chən' na' čhixjui'an žlac ne'e yo'a biš xne.

²⁵ Nadan' bzejni'ida' le'e ca naquən' chnabia' Diozən' con notə'ətezə beṇə' chso'e latjə pero na'a zoa' segor de que ni tole bitoch le'ile nada' lao yežlyo nga. ²⁶ De'e na'anə' əchnia' le'e de que bito bi dolə' napa' nada' šə nole cuiayi'. ²⁷ La' bach bzejni'ida' le'e yoguə'əlöl de'en chene'e Diozən' ənezele sin cui bi bcuaša'a. ²⁸ De'e nan' ža cuec yichjle čhe yoguə'əlöl de'en babzejni'ida' le'e na' legwsed legwlo'i yežiquə'əchlə beṇə' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Xancho Jesocristən' de que cheyalə' yoso'ozenague' čhei. Legon ca' čhedə' Xancho Jesocristən' bnežjw cuine' gwduxjue' xtolə'əchon' catə'an gwso'ot beṇə' le', na' Spirit čhe Diozən' bagwleje' le'e par əgğüia əgwyele yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə'

Jesocristan'. ²⁹ Nezdá' catá' cuich zoa' len le'e la'ac beṇá' se'enene' yesá'əxoayague' le'e par niḥ cuejyichjle cuich gwzenagle che Jesocristan'. ³⁰ Na' entr le'e yesá'əchoj beṇá' yoso'osed yoso'olo'ine' le'e por dižá' güenlažá' lgua'a dižá' li, se'enene' ṇaole de'en yoso'osed yoso'olo'ine'. ³¹ De'e na'aná' legapə cuidad niḥ cui no yesá'əxoayag le'e. Na' ležza'alažá' de que šon iz bagwzoa' bsd blo'ida' le'e na' gwṇeyoida' le'e teža na' še'elə na' xte bcuežən nada' por le'e.

³² Na'a ža beṇá' bišá', Diozən' gwcuasá' gwcue'eje' le'e len de'e malən' na' xtiže'ena' əgwzejni'ichən le'e can' nži'ilaže'e le'e. Xtiže'ena' gaquəlenən le'e sotezə sole gonlilažá'əle Jesocristan' na' leczə gaquəlenən le'e par niḥ žjəyezole len Diozən' txen len yeziquə'əchlə beṇá' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažá' ne'ena'. ³³ Bitoná' selaža'a bi de'en de che beṇá', nic xmechga'aque'ena' na' ni xala'anga'aque'. ³⁴ Nezczele ṇi'a na'a bgona' žin par niḥ bžel bi de'en byažj de'en bchinda' txen len beṇá' ca' gosə'anitə' len nada'. ³⁵ Na' beṇá' žinṇá' ca' par niḥ leczə blo'ida' le'e can' gonle gaquəlenle beṇá' ca' chac falt bi de'en chəsə'əyažjəne'. Na' žjsa'alažá'əle xtižá' Xancho Jesocristan' de'en gwne': "Mbalazəch zocho catá' chnežjwcho bi de'en chnežjwcho beṇá' cle ca catá'ən chso'one' chio'o bi de'en chso'one'."

³⁶ Na' beyož be'e Pabən' dižá'ən bzo xiben' txen len yoguə' beṇá' ca' gwso'one' orasyonṇá'. ³⁷ Na' yoguə'əga'aque' gosə'əbežchgü'e che Pabən' na' gosə'əyele'ene' na' gwsa'ogü'e'ene' bxid. ³⁸ Nach ja'aclene' le' gan' beyo'e lo'o barcon'. De'e juisy de'e gwsa'aque'ne' de'en gože' lega'aque' de que ni yešlaszə cuich yesá'əle'ine' le'.

21

Pabən' beyeje' par Jerosalenná'

¹ Beyož bzeišazə ljuežjto' dižá' len beṇá' ca', na' beyo'oto' lo'o barcon' zjədato' licha bežinto' gan' ne' Cos. Na' beteyo bežžinto' gan' ne' Rodas. Na' Rodas na' bezsa'ato' na' bežžinto' Patara. Na' bechojto' lo'o barcon'. ² Na' to jəyetilzəto' chza' yeto barcw yoblə chza'an šjəṇ Fenisia na' beyo'oto' lo'inə'. ³ Na' lao zjəyedato' lo'o barcon' ble'ito' isla de'en ne' Čhipre, chi'in na'acho yeglə. Na' bedeto' zjəyedato' gan' mbane Siria. Nach catá' bežinto' Tiron' gan' bosyo'oletje' yoa' de'en zonsa'anə' na' beyetjto'. ⁴ Na' jəyediljto' gan' nitə' beṇá' ca' chso'onlilažá' Jesocristan', na' catá' bežleto' gan' nite'ena' bega'anlenga'acto'one' to xman. Nach gwsa'atə'əyoine' Pabən' cui šeje' Jerosalenná' cheda' Spirit che Diozən' babzejni'in lega'aque' de que gaquə de'en gac che' Jerosalenná'. ⁵ Na' catá' beza'ato'onə' do xi'in do xo'oləga'aque' gwsa'aque' len neto' cho'a syodan', nach bzo xibto' bento' orasyonṇá' len lega'aque' cho'a nisdə'onə'. ⁶ Beyož na' bzei ljuežjto' dižá' nach beyo'oto' lo'o barcon'. Na' besa'aque' zjəya'aque' ližga'aque'.

⁷ Na' de'en beza'ato' Tiron' bežinto' gan' ne' Tolemaida na' Tolemaida na'azə bezyetjto' lo'o barcon'. Na' jəlanə'əto' beṇá' ca' chso'onlilažá' Jesocristan' Tolemaidan' na' gwzoto' len lega'aque' tža. ⁸ Na' beteyo beza'alento' Pabən' na' bežinto' Sesarean' na' jəyega'anto' liž Lipən' ben' naquə txen len beṇá' ca' yexop zjənaque' comisyon che beṇá' ca' chso'onlilažá' Jesocristan' Jerosalenná'. Na' Lipən' zotezə zoe' cho'e dižá' che Jesocristan'. ⁹ Lipən' nitə' tap xi'ine' no'ol güego' na' choso'ozenebo' beṇá' bi de'en bagož Diozən' lega'acbo'. ¹⁰ Zan ža gwzoto' liž Lipən' na' lao zoto'onə' bla' to beṇá' Jodean' beṇá' le Agabo. Chzenene' beṇá' bi de'en bagož Diozən' le'. ¹¹ Na' catá' ble'ena' gwṇabe' doxpey Pabən' na' bchejən ṇi'a ne'e ca' na' gože'ene': —Spirit che Diozən' babzejni'in nada' de que beṇá' Izrael ca' ža' Jerosalenná' yoso'ocheje' ṇi'a na'o ca' can' babchej ṇi'a na'anə' len doxpeyo' nga, nach so'one' le' lao na' beṇá' ca' cui zjənaquə beṇá' Izrael.

¹² Catá' beyož beneto' can' gwna Agabən', neto' len beṇá' Sesarea ca' gotə'əyoito' Pabən' par cui šjəche' Jerosalenná'. ¹³ Nach Pabən' gwne': —Bito cuežle chia' o gonle ca soa' trist. Nada' zocza' par əcheja' na' gata' Jerosalenná' laogüe de'en chyixjui'a xtižá' Xancho Jeso'osən'.

¹⁴ Na' gocbe'ito' bito bi gaquə gonto' par cui šeje' Jerosalennə', na' bitoch bi gožto'one', con gožto'one': —Gaquə con de'en əna Xanchon'.

¹⁵ Nach beyo'eni'ato' beza'ato' zjədato' par Jerosalennə'. ¹⁶ Na' gwsa'ac to čhopə beṇə' Sesarea ca' chso'onlilažə' Jesocristən' len neto' na' entr lega'aque' len to beṇə' Čhipren' ben' le Mnason. Bagoc zan iz chonlilaže'e Jesocristən', na' bazo liže' Jerosalennə'. Nach bxia'ato' žjəsoto' liže'enə'.

Pabən' bežine' Jerosalennə' na' jəlane'e Jacobən'

¹⁷ Na' catə' bežinto' Jerosalennə' beṇə' bišə'əcho ca' ža'anə' besyə'əbeichgüeine' na' boso'oguape' neto' diox. ¹⁸ Na' beteyo gwyejlento' Pabən' jəyeto' Jacobən' na' bžinto'onə' bazjəndopə zjənžag yoguə' beṇə' golə beṇə' blao čhe beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' na'. ¹⁹ Nach bguap Pabən' lega'aque' diox na' beyožən' be'elene' lega'aque' dižə' tcho'a tšao' ca naquən' baben Diozən' par ničh zan beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael bachso'onlilaže'e Jesocristən' gan' be'elene' lega'aque' xtižə' Diozən'. ²⁰ Na' catə' beyož boso'ozenague' de'en gož Pabən' lega'aque' nach gwso'elaogüe'e Diozən'. Na' gwse'e Pabən': —Beṇə' bišə' nezdə' de que zan mil beṇə' Izrael ca' bagwso'onlilaže'e Jesocristən' na' yoguə'əlole' chsa'aquene' chonən byen ŋaocho costombr de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. ²¹ Na' bazjənenene' rson de que le' chdao' chsed chlo'ido' yoguə' beṇə' Izrael ca' že'e zitə' de que cuich cheyalə' yesə'ənaogüe' costombr de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Le'egatezə ca' bazjənenene' rson de que chsed chlo'ido' cuich cheyalə' yoso'ozoe' xi'inga'aque'enə' seņy de'en ne' sirconsisionnə' can' naquə costombr čechon'. ²² ¿Nacxa gaquən' ža? la' zane' yesə'əžag nga catə' yesə'ənezene' de que bačh zo' nga de'e yoblə. ²³ Quinga goncho. Nitə' tap beṇə' nga beṇə' zjənon to lyebe lao Diozən' na' ŋa'a chse'enene' so'one' complir ca de'en zjənone' lyebe. ²⁴ Gwče'ega'aque' yo'odao' əblaonə' na' gono' txen len lega'aque' čhixjo' bia ca' əgwnežjwle bχozən' gote'. Gono' ca' par ničh yexi' yeyachle can' na lein' de'en bzoj de'e Moizezən' na' techlə guaquə əgwžib yičhjga'aque'enə' ca costombr čecho de'en de yeyož goncho complir lyeben'. Gono' ca' len lega'aque' par ničh yoguə'əlole beṇə' əsa'acbe'ine' de que chono' can' na leinə' na' de que bito chzo'on ca'alə can' chəsə'əne'. ²⁵ Babzojto' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' ga yoblə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' gožga'acto'one' de'en chaqueto' cui cheyalə' so'one'. Gožga'acto'one' cui sa'ogüe' yelə' guao de'en chəsə'əne' naquən' čhe lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alažə' beṇə', na' cui sa'ogüe' chen, na' cui sa'ogüe' bia chat chbe' ši'ib. Na' lecə gožga'acto'one' cui yesə'əgo'o xtoga'aque'.

Gosə'əzene' Pabən'yo'odao' əblaonə'

²⁶ Beteyo gwza' Pabən' gwče'e beṇə' ca' tap par yesyə'əxi' yesyə'əyache' yo'odao' əblaonə' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Nach Pabən' gwyo'e gan' zo bχozən' gwdixjue'ine' le' bi žan' əza'a əsa'aque' xi'ilažə' ničh yoso'onežjue' bχozən' bia ca' gote'enə'.

²⁷ Na' bačh zon gaquə gažə ža chso'one' de'en chso'one' par chesyə'əxi' chesyə'əyache', nach gozej Pabən' lo'o yo'odao' əblaonə'. Na' besə'əle'i balə beṇə' Izrael ca' za'ac Asian' le', nach boso'ota boso'one' beṇə' ca' nitə'anə'. Nach gosə'əzene' Pabən'. ²⁸ Gwso'osya'adie' gosə'əne': —Le'e beṇə' Izrael, ledogaquəch tozə. Benga chde' doxenlə chsed chlo'ine' beṇə' de que bito naccho beṇə' güen na' de que bito bi zaquə' lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' nic yo'odao' əblao čecho nga. Na' ŋa'a yeto de'e mal juisy banone' len yo'odao' əblao nga de'en naquə čhe Dioz čechon', babže'e beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael lo'inə'.

²⁹ Gwso'one' xbabən' ca' čhedə' antslə besə'əle'ine' Pabən' lao' syodan' chdalene' to beṇə' Efeso le Trofimo na' gwsa'aquene' gwče'ene' lo'o yo'odao' əblaonə'.

³⁰ Na' gwso'onchgüe' zda zne. Nach le'e besə'ədobte beṇə' zan cho'a yo'odao' əblaonə' nach gwso'e gwso'oxe'e Pabən' na' besyə'əxobe'ene' fuerlə yo'odao' əblaonə', na' le'e besyə'əseyjwte puert ca'. ³¹ Na' bačhczə chso'ote'ene' catə' bžin rsonnə' lao beṇə' gwnabia' čhe soldad ca' de que doxen lao' syoda Jerosalennə' bachac scandlən'. ³² Nach le'e

gwza'ate beṇə' gwnabia'anə' gwḥe'e soldad ca' na' capitan ca', əzja'acsese' gan' ža' beṇə' zan ca'. Na' catə' beṇə' ca' chso'ot Pabən' besə'əle'ine' bachəsə'əžin beṇə' gwnabia'anə' len soldad che' ca' gan' nite'enə', nach le'e gosə'əbezte' bitoch gosə'əyine' Pabən'. ³³ Nach catə' bžin beṇə' gwnabia'anə' gan' ža' beṇə' ca', bene' mendad gwso'oxə' soldad che' ca' Pabən' na' boso'ocheje'ene' chopə gden. Nach gwṇabene' beṇə' ca' ža'anə' bi le be'enə' na' bin' none'. ³⁴ Na' gwso'osya'adia beṇə' ca' ža'anə', na' gwde gwde gosə'əna to toe', na' gwdeczə cui gwyejni'i beṇə' gwnabia'anə' bixaczxan' chac tant scaṇdl chso'one'. Nach bene' mendad gosə'əche' soldad che' ca' Pabən' cuartelən'. ³⁵⁻³⁶ Nach yoguə' beṇə' zan ca' jəsə'ənaogüe' lega'aque' chso'osye'e chso'one' to scaṇdl juisy. Na' catə' besə'əžine' cho'a scaler che' cuartelən' gosə'əlen soldad ca' Pabən' chedə' ne'e gwse'enche beṇə' ca' yoso'onize'ene' na' yogue'e gwso'osye'e gosə'əne': —Le'e gote'.

Pabən' be'e dižə' lao beṇə' ca' zjənžaguən'

³⁷ Na' baḥ chso'e len Pabən' lo'o cuartelən' catə'əczla gože' beṇə' gwnabia'anə': —¿Eguaquə güe'elena' le'e to chopə dižə'?

Nach beṇə' gwnabia'anə' gože'ene': —¿Echaco' dižə' griego? ³⁸ ¿Ecaguə len' beṇə' Egipto ben' gwda btob tap mil beṇə' güet beṇə' bat ngazə na' gwḥe'e lega'aque' latjə dašən' gan' chso'one' contr gobiernən'?

³⁹ Nach Pabən' gože'ene': —Caguə le' nada'. Nada' naca' beṇə' Izrael na' laža'anə' naquən to syoda blao gan' mbane Silisia de'en nzi' Tarso. Benšga goclen be' latjə güe'elena' beṇə' quinga dižə'.

⁴⁰ Nach beṇə' gwnabia'anə' gože'ene' ya'o. Nach Pabən' gwzeche' lao scalerən' na' bene' señy len ne'enə' par nitə' beṇə' ca' žizə yoso'ozenague' xtiže'enə', na' legosə'anitə'ətie' žizə. Nach gwzolaogüe' be'e dižə'an len lega'aque' dižə' ebreo.

22

¹ Gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' legwzenag ca' naquə rson chia' nga gwzoa' laolen'.

² Catə' gwse'ene'ene' dižə' ebreon' choe' Pabən', gosə'anitə'əche' žizə. Nach Pabən' gože' lega'aque': ³ —Nada' naca' beṇə' Izrael. Golja' syoda Tarso gan' mbane Silisian' pero bida' syoda nga na' ni gwcha'ogua'. Na' bseda' len to maestr əblaon' be'enə' le Gamaliel. Le' bzejni'ine' nada' cuaselol can' na lei che de'e xaxta'ocho ca'. Na' godca' lechgualə chona' yoguə'əlol can' chene'e Diozən' cayanə'əczən' le'e chaquele chonle na'a.

⁴ Na' blagzejə blagzida' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'. Go'onda' gotga'aca'ane' na' gwxcena' beṇə' byo ca' na' no'ol ca' chso'onlilažə' le' gwḥe'ega'aca'ane' gwže'e ližyan'.

⁵ Beṇə' gwnabia' che' bxož ca' na' yoguə'əlol beṇə' golə beṇə' blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izraelən' zjənezene' can' bena'. Lega'aque' gwso'one' yiš de'e bexa'a əzya'a Damascon' par nich gaquə sena' baltezə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' par che'ega'aca'ane' Jerosalen ni gonga'acto'one' castigw.

Pabən' be'e dižə' can' goquə bembie Jesocristən'

⁶ Na' goquən' lao əzya'a Damascon' na' mer do gobiž bazon əžina'anə' catə'əczla to be'eni' juisy de'en za' yoban' gwyečjən nada'. ⁷ Xte bgüixa' lao yon' na' benda' to beṇə' gože' nada': “Saul, ¿bixchen' nga nlagzejə nlagzido' nada' quinga?” ⁸ Nach božia'an goža'ane': “¿No le' Señor?” Nach gwne': “Nada' Jeso'os beṇə' Nasaret. Nadan' nlagzejə nlagzido'.”

⁹ Beṇə' ca' əzya'alena'anə' besə'əžebchgüe' besə'əle'ine' be'eni'inə' pero bito gwse'enene' de'en gwna Jeso'osən' nada'. ¹⁰ Nach goža'ane': “¿Bin' cheyalə gona' ža Xana'?” Nach Xana' Jeso'osən' gwne': “Beyas na' gwyejtežə Damascon', na' to beṇə' zo na' əne' le' bin' cheyalə gono'.” ¹¹ Nach be'eni'inə' xte benən ca' gwčhola', nach beṇə' ca' nžaga'anə' gwso'oxe'ene' na'anə' par bžinto' Damascon'.

¹² Na' Damasco na' zo to beṇə' le Ananias beṇə' cho'elaogüe'e Diozən' do yichj do laže'e can' na' lei chechon', na' yoguə'əlol beṇə' gwlaž checho ca' ža'anə' chso'e xtižə' Ananiasən'

de que naque' beṇə' chon de'e güen. ¹³ Ananiasən' bide' bedənie' nda' na' catə' ble'enə' gože' nada': "Saul biša'a, bele'i." Catə' gwne' ca' le'e bele'iteida', nach goc ble'ida' le'. ¹⁴ Nach gože' nada': "Diozən' ben' cho'ela'ocho, ben' leczə gwso'elao' de'e xaxta'ocho ca', bagwleje' le' par niçh bable'ido' Xi'ine'enə' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' güen. Bagwleje' le' par niçh babendo' be'elene' le' dižə', na' par niçh šejni'ido' doxen can' chene'ene' gono'. ¹⁵ Go'o xtiže'enə' len beṇə' zan beṇə' že' lao yežlyo nga na' əgwzejni'iga'acdo'one' de'e ca' babendo' na' bable'ido'. ¹⁶ Na' ṇa'a ža, bito cuzəcho'. Yo'o par niçh cho'o nis. Na' gono' orasyon lao Xancho Jesocristən' əṇabdo'one' yeya'a yeyibe' yichjla'ažda'ogo'onə'."

Pabən' be'e dižə' can' goquə jəsed jalə'ine' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael

¹⁷⁻¹⁸ Nach gwde na' beyeda' Jerosalen nga na' gwyə'a lo'o yo'odao' əblaonə' jena' orasyon na' lao chona'annə' ble'idaogüe'eda' Jesocristən'. Na' gože' nada': "Na'atec ṇa'a bechoj Jerosalen nga la' bito yoso'ozenag beṇə' quinga chio' ca' naquə dižə' de'en go'o chia'." ¹⁹ Nach goža'ane': "Xana', zjənezczəga'aquene' de que nada'anə' gwyə'a to to yo'odao' ca' na' jetə jtina' beṇə' ca' chso'onlilažə' le' na' bseyjwga'aca'ane' ližya. ²⁰ Le'egatezə ca' lencza' naquəto' txen na' gwyazlažə'əchgua' catə'an gwso'ote' de'e Esteban' ben' be'e xtižə'onə', na' nada' gwɔdapa' xadon che beṇə' ca' gwso'ot le'." ²¹ Pero Jesocristən' gože' nada': "Bchoj la' əselə'a le' zitə' par go'o xtižə'anə' len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael."

Pabən' be'elene' beṇə' gwnabia' che soldad ca' dižə'

²² To ca'atə'əzə boso'ozenague' che Pabən', nach gwso'osye'e gosə'əne': —Le'e got be'enə'. Bitə cheyalə' soche' yežlyon'.

²³ Gwso'osya'adie' xte juisy. Na' de'e tant chəsə'əloque' xte boso'ozalə' xaga'aque'enə' lao be' na' leczə gwsa'aše'e bište yon' na' boso'ozalə'en. ²⁴ Catə' ble'i beṇə' gwnabia' che soldad ca' can' chso'one'enə' nach bene' mendad yesə'əyine'ene' yid sot niçh güe'e dižə' bi de'e malən' babene' de'en chso'osya'a beṇə' ca' contr le'. ²⁵ Na' bazjəncheje' Pabən' par yesə'əyine'ene' catə' gože' capitannə' ben' zecha galə'əzə: —Segon can' na' lein', bito de lsens chinle nada' yid sotən' chedə' la' naca' beṇə' ṇasyon Roma na' niqenə' gatə'əbia' šə bin' nona'.

²⁶ Beyož gože' capitannə' ca' le'e gwyejte' capitannə' lao beṇə' gwnabia' che soldad ca', ježe'ene': —Gapgo' cuidad bin' gonecho ben' bandolə' la' naque' beṇə' ṇasyon Roma.

²⁷ Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' gwyeje' lao Pabən', gože'ene': —Gwna nda' çəle beṇə' ṇasyon Roma le'?

Nach Pabən' gože'ene': —Beṇə' ṇasyon Roma nada'.

²⁸ Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' gože' Pabən': —Mech xen gwxaquə'əda' nada' par niçh naca' cuent len beṇə' ṇasyon Roman'.

Nach Pabən' gože'ene': —Nada' golja' naca' beṇə' ṇasyon Roman'.

²⁹ Nach beṇə' ca' banitə' probnid par yesə'əyine' Pabən' le'e besyə'əbižə'əte' cuite'enə', na' leczə ca' beṇə' gwnabia' che soldad ca' bžebe' chedə' gosə'ənezene' bito de lsens len lein' par yoso'ocheje' notə'ətezə beṇə' naquə beṇə' ṇasyon Roman' šə cuiṇə' choglaon bi de'e mal none'.

Pabən' zeche' lao beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' Izraelən'

³⁰ Nach beteyo beṇə' gwnabia' che soldad ca' boseže' Pabən'. Na' bene' mendad besə'ədobə bχoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' ṇasyon Izraelən' par niçh ənezene' bi porən' choso'ocuiše' Pabən'. Na' catə' babesə'ədobə beṇə' gwnabia' ca', gwleje' Pabən' nach bzeche' le' delant lega'aque'.

23

¹ Nach Pabən' bgüie' beṇə' golə blao ca' chəsə'ənabia' ṇasyon Izraelən', na' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə', xte ža neža zoa' lao Diozən' chona' complir de'en ngüe'e lao na'a gona' na' lo'o la'aždaogua'anə' nezdə' de que chazlaže'e can' chona'anə'.

² Nach Ananias ben' naquæch bꝑoz əblaonə' bene' mendad len beṇə' ca' zjəzecha cuit Pabən' yesə'əbaže'e cho'enə'. ³ Nach Pabən' gože'ene': —Diozən' goṇe' le' castigw, goꝑoayag. Le' chi'o nga par gono' yelə' jostis chia'anə' can' na' lein', na' chono' contr lein' de'en benlizo' mendad yesə'əbaže'e cho'anə'.

⁴ Nach beṇə' ca' zjənītə' cuite'enə' gwse'ene': —Bito yoži'o xtiže'enə' ca', la' le'enə' bꝑoz əblaoch.

⁵ Nach Pabən' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə' bito nezda' šə be'enə' naquæch bꝑoz əblaoch. Ža'alə nezda' bito goža'ane' ca', čhedə' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Bito yoži'o dižə' pesad len beṇə' gwnabia' chelen'.”

⁶ Na' Pabən' gocbe'ine' de que beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' nasyon Izraelən' zjənaque' choplə. Bale' zjənzi'e sadoso na' yebalə' zjənzi'e fariseo por ni che can' chse'ejle'e na' can' choso'osed choso'olo'ine'. Nach gwne', gože': —Beṇə' bišə' nada' naca' beṇə' fariseo, la' xi'in beṇə' fariseo nada'. Na' zoa' nga chonle yelə' jostis chia' por ni che de'en chejli'a de que yesyə'əban beṇə' guat ca'.

⁷ Ca beyož gwne' ca' gwzolao to bžəš entr beṇə' fariseo ca' na' beṇə' sadoso ca' na' gwsa'aque' choplə. ⁸ Goc ca' čhedə' beṇə' sadoso ca' chəsə'əne' de que bito yesyə'əban beṇə' guat ca', na' bito chse'ejle'e de que nitə' angl ca' na' spirit ca', pero na' beṇə' fariseo ca' chəsə'əne' nitə' angl na' spirit na' leczə chəsə'əne' yesyə'əban beṇə' guat ca'. ⁹ Xte bachso'osya'a beṇə' fariseo ca' len beṇə' sadoso ca' chəsə'əšaše'. Nach gosə'əzoža' to chopə beṇə' ca' zjənsed lein' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' fariseo, gosə'əne': —Ni to de'e mal cui non benga. Na' bito naquən güen goncho contr le'. ¿Chexa šə babsed blo'i no spiritən' o no anglən' le'? Caguə de'e si'inṇə' goncho contr Diozən'.

¹⁰ Can' chəsə'ədilə chəsə'əšaše'enə' xte bach chžeb beṇə' gwnabia' che soldad ca' šə yoso'ozoxj yoso'onitlaocze' Pabən'. Nach beṇə' mendad besə'əžin soldad ca' par besyə'əbejxaxje' Pabən' ladjo beṇə' ca' na' besyə'əche'ene' cuartelən' de'e yoblə.

¹¹ Na' že' beteyon' bžin Xancho Jesocristən' gan' de Pabən' na' gože'ene': —Bito žebo' Pab. Can' babi'o xtiža'anə' Jerosalen nga, ca'acžən' go'on Roman'.

Boso'oxi'e so'ote' Pabən'

¹² Na' beteyon' balə beṇə' Izrael ca' besə'ədobe' par boso'oxi'e so'ote' Pabən'. Na' boso'ozo'e jorament gosə'əne': —Diozən' goṇe' chio'o castigw šə ye'ej šə gaocho antslə cuiṇə' gotcho Pabən'. ¹³ Mazlə čhoa beṇə' ca' boso'oxia' so'ot Pabən'. ¹⁴ Nach ja'aque' gan' ža' bꝑoz əblao ca' na' beṇə' golə blao ca' chəsə'anabia' Izraelən', gwse'e lega'aque': —Neto' bach bzoto' jorament gon Diozən' neto' castigw šə ye'ej šə gaoto' mientrzə cui gotto' Pabən'. ¹⁵ Na' ṇa'a ža, le'e yedopə legon jont par nič le'e len beṇə' ljuežle ca' əṇabele beṇə' gwnabia' che soldad ca' cueje'ene' gwxe par yide' laolen' na' con gwde'itezele de que par əšaš əche'enəchle šə bi de'e xiṇjən' none'enə'. Na' neto' cue'enaoto'one' tnezən' par gotto'one' antslə ze'e le'e gan' ža'alən'.

¹⁶ Pero na' zo to bi'i byo che beṇə' zan Pabən', na' benebo' ca' naquən' bazjəngüie' so'one'. Nach gwyejbo' cuartelən' par jəzenebo' Pabən'. ¹⁷ Nach Pabən' goxe' to capitannə' na' gože'ene': —Gwche' bi'i nga lao beṇə' gwnabia' che soldadən'. De to de'e ye'ebo' le'.

¹⁸ Nach capitannə' gwche'e bi'inə' lao beṇə' gwnabia' che soldadən' na' catə' besə'əžine'enə' gože' beṇə' gwnabia'anə': —Ca naquə Pabən' ben' de pres goxe' nada' na' gwnabe' goclen laogua'anə' par nič zedəgua'a bi'i nga laogo' nga. De to chopə dižə' güe'elembo' le'.

¹⁹ Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' bexe'e na' bi'in na' gwche'ebo' ga cui nonə' bene, nach gože'ebo': —¿Bin' de ənao' nada'?

²⁰ Nach bi'inə' gožbo' le': —Ca naquə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' bach boso'oxi'e yedəsə'əṇabene' le' cuejo' Pabən' gwxe par əselo'one' gan' chəsə'ədopə beṇə' gwnabia' ca', na' con yoso'ode'ine' yesə'əne' de que yoso'ošaš yoso'oche'ene' šə bitequən' none'. ²¹ Pero

bito šejli'o čhega'aque' chedə' mazlə čhoa beṇə' ca' banaquən yesə'əbe'enaŋ le' tnezən' par so'ote'ene' con šə babnežjw cho'a xtižo'o əselo'one', na' beṇə' ca' baboso'ozoe' jorament gon Diozən' lega'aque' castigw šə se'ej šə sa'ogüe' mientrzə cuiṇə' so'ote'ene'.

²² Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' bose'e bi'inə' na' gože'ebo': —Cuidad no güe'eleno' dižə' ca' naquə rsonnə' de'en babedəgo'o laogua' nga.

Boso'osel'e Pabən' lao gobernadorən' ben' le Fels

²³ Nach beṇə' gwnabia' che soldad ca' goxe' čhopə capitan che' ca' na' gože' lega'aque' de que cheda ga še'elə yesə'ənite'e probnid len čhopə gueyoa soldad beṇə' əsa'ac nia'aze' na' gyon ši beṇə' yesə'əbia' cabey nach yechopə gueyoaga'aque' əso'oxe'e lanz par əžja'aque' Sesarean'. ²⁴ Na' leczə gože' lega'aque' yesə'əyilje' cabey bia' cuia Pabən', nič ca' cui bi gaquə che' lao zjso'ene' lao gobernadorən' ben' le Fels. ²⁵ Nach bzoje' to cart de'e əbgoxe'e lega'aque' par gobernadorən' na' nan:

²⁶ “Señor Gobernador:

Nada' Claudio Lisias chzoja' le' gobernador Felix, əchguapa' le' diox. ²⁷ Ca' naquə beṇə' Izrael ca' gosə'əzene' bengə na' bazjəngüie' so'ote'ene' ža'aque' gwya'a na' gwchi'a soldad čhia' ca' par jəyesla'ane' chedə' gwnezdə' de que naque' beṇə' nasyon Roma. ²⁸ Na' de'en go'onda' ənezdə' bi porən' choso'ocuiše'ene' joa'ane' lao beṇə' gwnabia' čhega'aque' ca' gan' chəsə'ədobe'. ²⁹ Nach gwnezdə' de que choso'ocuiše' le' por ni che bizə falt che' len lei čhega'aque'ena', pero bito ənacho bi de'e mal none' par so'ote'ene' o gate'e ližyan'. ³⁰ Nach na'a babla' rson laogua'anə' de que beṇə' Izrael ca' baboso'oxi'e yesə'əbe'enaogüe'ene' par so'ote'ene' na' de'e na'anə' əchseła'ane' laogo'onə' lgüegwzə. Na' babena' mendad len beṇə' ca' choso'ocuiš le' da'aque' laogo'onə' par yesə'əne' le' šə bin' chsa'ac čhega'aque' len le'. Si'ixenšgo' che yoguə əlöl de'en chneyoišgueida' le'.

Claudio Lisias.”

³¹ Nach soldad ca' besyə'əbeje' Pabən' can' ben beṇə' gwnabian' mendad. Na' bedo yel gosə'əgüe'e nezən' len le' besə'əžinte' gan' nzi' Antipatris. ³² Nach gwye'eni'inə' besyə'əbi'i soldad ca' ja'ac con ni'ei jəya'aque' cuartelən', na' porzə beṇə' güiab ca' ja'aclene' Pabən'. ³³ Catə' besə'əžine' Sesarean' boso'onežjue' gobernadorən' cartən' zjənoxe'ena' nach gwso'one' Pabən' lao ne'e. ³⁴ Na' beyož blab gobernadorən' cartən' gwñabene' Pabən' ga be'ena'. Gotə'əbia' de que Pabən' naque' beṇə' Tarso gan' mbane Silisia. ³⁵ Nach gože'ene': —Na' ənezdə' šə bi'in ənao' catə' la'ac beṇə' ca' choso'ocuiš le'.

Nach bene' mendad boso'oseyju'e' Pabən' lo'o yo'o gan' chbe' Rei Erodən' catə'an chone' yelə' jostisan'.

24

Pabən' be'e dižə' lao gobernadorən' ben' le Fels

¹ Na' catə' bač goc gueyə' ža zo Pabən' Sesarean', nach bžin be'en naquəch bxož əblao ben' le Ananias na' nche'e to čhopə beṇə' golə beṇə' blao na' len to beṇə' le Tertolo beṇə' chac cho'e dižə' lao' lcue'. Nach gwsa'ogüe' xya contr Pabən' lao gobernadorən'. ² Nach gobernadorən' bene' mendad gwyej Pabən' laogüe'ena' na' Tertolon' gwzolaogüe' chcuise'ene', che'e gobernadorən': —Si'ixenšgo' Señor Gobernador ca' naquə za'ato' laogo' nga ža, la' de'en zocho binlo juisy naquən por le' na' de'e zan de'e güen de'e bachac por ni che can' chnabi'o neto'. ³ Na' gatə'ətezə zoto' syempr nato' choxcwleno'onə' Señor Gobernador, tant chebeito' can' chñabi'o neto'. ⁴ Na' par nič cui gonšgueito' le' zedte, chatə'əyoišgueida' le' əgwzenago' šlož dao' ca' naquə nga ənato'. ⁵ Ca' naquə bengə zo laogo' nga par gono' yelə' jostis che'ena', bač nezetə' de que naque' to beṇə' güec de'e zed juisy. Na' chde' entr neto' beṇə' Izrael ža'ato' doxenlə yežlyon' chta chne' neto' par nič gaquəto' čhoplə, la' naque' beṇə' blao che beṇə' ca' zjənzi' beṇə' Nasaret por ni che de'en chəsə'ənaogüe' de'en əbsed əblo'i de'e beṇə' Nasaretən' gwle Jeso'os. ⁶ Na' de'e mal

juisy ngüie' gone' len yo'odao' əblao çheto'onə' de'en gone'ene' gwž'e'e beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael lo'inə'. De'e na'anə' gwxento'one', na' gone'eto' gonto' yelə' jostis che' segon can' na lei çheto'onə'. ⁷ Pero na' gwyaz Lisias ben' naquə beṇə' gwnabia' che soldad ca', na' la fuers beque'ene' lao na'ato'onə'. ⁸ Na' bene' mendad de que notə'ətezəto' chene'eto' əgwcuišto'one' cheyalə' əgwcuišto'one' laogo' nga. Guac əṇabdo' Pabən' bin' goquə par niç əṇezdo' che de'e ca' chcuišto'one'.

⁹ Nach beṇə' Izrael ca' nžague'enə' gwsa'aque' tozə gosə'əne' de que le can' naquən. ¹⁰ Nach gobernadorən' bene' seṇy len Pabən' par niç əṇe'. Nach gwzolaogüe' gwne': —Ca naquə ṇezda' de que baçh goc zan iz chono' yelə' jostis che ṇasyon nga, de'e na'anə' ža chebeida' gwzo rson chia'anə' laogo'onə'. ¹¹ Na'a chac šižin žazə gwya'a Jerosalennə' par əje'elaogua'a Diozən'. Na' guaqua əṇabga'acdo'one' šə le can'. ¹² Na' bito əṇacho chacyoža' no beṇə' lo'o yo'odao' əblaonə' na' bitonə' yesə'əle'ine' nada' ša'a do lo'o yo'odao' ca' yelə' par žjəta žjəṇia' beṇə', na' nic lao' syodan'. ¹³ Na' bito bi de so'on beṇə' quinga par yesə'əlo'e de que napa' dolə' can' choso'ocuiše' nada'. ¹⁴ Con nia' le' clar de que cho'elaogua'a Dioz ben' gwso'elao' de'e xaxta'oto' ca', na' naogua' costombr cobə par cho'elaogua'ane' de'en chəsə'əna zan beṇə' gwlaž chia' ca' zjənaquə costombr mal. Pero bito zjənaquən costombr mal, la' chejli'a che yoguə' libr ca' gan' zjənyoj Xtizə' Diozən' de'en bzoj de'e Moisezən' na' yeziquə'əchlə beṇə' gwso'e xtiže'enə' cana'. ¹⁵ Na' zoa' lez de que Diozən' yolis yosbane' beṇə' guat ca'. Yolis yosbane' beṇə' güen na' beṇə' mal, ca'aczən' beṇə' gwlaž chia' ca' nite'e lez gone'. ¹⁶ Na' zotezə zoa' chi' yichja' chona' can' chene'e Diozən' par niç ṇezda' lo'o yichjla'aždaogua'anə' de que bito napa' dolə' lao Diozən' na' nic lao beṇə'chən'.

¹⁷ Bagoc zan iz zoa' zitə', pero ṇa'a ža babeyeda' Jerosalennə' par bnežjua' mech de'en btoba' par beṇə' yašə' ca' chəsə'əyažj chəsə'əchine' na' jua'a de'e jua'a lo'o yo'odao' əblaonə'. ¹⁸ Na' goquən' zoa' lo'o yo'odao' əblaonə' babexi' beyacha' can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən', na' chnežjua' de'e ca' chnežjua' par Diozən'. Ca' chona' catə' to çopə beṇə' Izrael za'ac Asian' bla'aque' gan' zoa'anə'. Bito əṇacho nochlə ntopa' na' bitobi scandl chona'. ¹⁹ Na' lega'aquen' žalə' bda'aque' laogo' nga par yoso'ocuiše' nada' šə bin' chsa'ac çhega'aque' len nada'. ²⁰ O beṇə' quinga nitə' nga guac yesə'əne' šə bi de'e malən' nona' catə'anə' bosodie' nda' lao beṇə' gwnabia' çhega'aque' ca'. ²¹ Tozə de'en gwnia' laoga'aque'en, catə'an gožəga'aca'ane': “Ca naquə nga chonle yelə' jostis chia'anə', chonlen çhedə' chejli'a de que gwžin ža yesyə'əban beṇə' guat ca'.”

²² Catə' bene gobernador Felsən' gwna Pabən' ca', bitoch gone'ene' gone' yelə' jostis che Pabən' ca orən', çhedə' la' baṇezczene' che de'en chejle'e chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'. De'e na'anə' par gwcho'one' çhega'aquen' sša gože' lega'aque': —Catə' yidə Lisiasən' ben' naquə beṇə' gwnabia' che soldad ca', cana' yeyož gwzenaga' ca naquə de'e nga chaole xya nga.

²³ Nach Felsən' bene' mendad len to capitan che' par beçhe'e Pabən' gaquəche' pres na' gatə' lsens par gone' bitə'ətezə chene'ene' na' guaqua žjəsə'əlanə' beṇə' migw che' ca' le' par əso'ene' šə bi de'e chyažjene'.

²⁴ Goc to çopə ža beza' gobernador Felsən' Sesarean' catə' bezžine' len no'ol che'enə'. Naque' no'olə Izrael na' le' Drosila. Na' gox Felsən' Pabən' na' bzenague' be' Pabən' dižə' can' cheyalə' gonlilažə'əcho Jesocristən'. ²⁵ Nach Pabən' be'elene' le' dižə' can' cheyalə' goncho par gaccho beṇə' güen lao Diozən' na' can' bito cheyalə' güe'echo latjə ṇabia' la'ažda'omalchon' chio'o, na' can' əžin ža catə' Diozən' çhoglaogüe'en che to to chio'o beṇə'ch šə nocho napcho dolə'. Na' gobernador Felsən' bžebe' xte juisy ca naquə dižə' de'en choe' Pabən'. Nach gože'ene': —To ca'atə'ətə' gwzenaga' ṇa'a. Guaxcza' le' catə' gatə' to latjə chia'.

²⁶ Gobernadorən' goquene' cueze' par niç Pabən' əgwnežjue'ene' mech par yosane' le', na' de'e na'anə' goxe'ene' telizə be'elene' le' dižə'. ²⁷ Ca' chac gwde çhop iz, na' le'e bžine

tyemp gwde ben' le Porsio Festo goque' gobernador. Na' de'en gone'e Felsan' yega'ane' binlo len beṇə' Izrael ca' catə' cuich naque' gobernadorən', de'e na'anə' ze'e yechoje' bene' mendad ze'e deczə Pabən' pres.

25

Pabən' chzo rson che' lao gobernadorən' ben' le' Festo

¹ Na' catə' bžin Feston' Sesarean' gan' ṇabi'e, gwzoe' šonə ža na' gwze'e gwyeje' Jerosalennə'. ² Nach bχoz əblao ca' na' nochlə beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' ja'aque' jesə'əye'ene' par boso'ocuiše' Pabən'. ³ Na' gwsa'atə'əyoine' Feston' gone' goclen gaquə can' chəsə'əṇabe', gonšgue' mendad əžjso'e Pabən' Jerosalennə'. Gwsa'atə'əyoine' le' gone' ca' par niçh lega'aque' yesə'əbe'enaogüe' Pabən' par so'ote'ene' tnezən'. ⁴⁻⁵ Nach Feston' gože' lega'aque' de que Pabən' naque' segor Sesarean' na' lecəə gože' lega'aque': —Nada' bito yega'ana' Jerosalennə' sino le'e cheza'atia'. Beṇə' ca' zjənaquə blao entr le'e guaquə əsa'aque' len nada', na' šə bi de'e xiṇjən' non be'enə', guaquə yoso'ocuiše' le' Sesarean' gan' chona' yelə' jostisən'.

⁶ Na' gwzoe' len lega'aque' ca do xon' o ši ža na' beyeje' Sesarean'. Nach beteyo gwchi'e gan' chone' yelə' jostisən' na' bene' mendad gwyej Pabən' laogüe'enə'. ⁷ Nach catə' bžin Pabən' laogüe'enə' banitə' beṇə' Izrael ca' za'ac Jerosalennə' na' le'e gwse'echjte' le' na' gosə'əzolaogüe' chosə'əcuiše'ene' chəsə'əne' de que de'e zan de'e mal juisy de'e chone', pero na' bito bla'alaon šə chso'e dižə' lin'. ⁸ Nach Pabən' bzo rson che'enə' gwne': —Ni tozə falt cuinə' gapa' len lei che neto' beṇə' Izrael, na' ni len yo'odao' əblao cheto'onə' na' nic len Rei Sesar ben' chnabia' doxen ṇasyon Roman'.

⁹ Nach Feston' ca naquə gone'ene' soe' binlo len beṇə' Izrael ca' gože' Pabən': —¿Egüe'endo' sa'o niçh gona' yelə' jostis chio'onə' Jerosalennə' ca naquə yoguə' de'e quinga choso'ocuiš beṇə' quinga le'?

¹⁰ Nach Pabən' gwne': —Laogo' len' zecha', banzo Rei Sesarən' le' par gono' yelə' jostis, na' nga cheyalə' gaquə yelə' jostis chia'anə'. Ca naquə beṇə' Izrael quinga, le' nezcədo' de que bito bi bi ne'e gona' contr lega'aque'. ¹¹ Žalə' bi falt bagwdapa' o bichlə de'e babena' de'e cheyalə' gata', bito nia' cui gata'. Pero de'en cui bi bi nona' ca naquə de'en choso'ocuiš beṇə' quingan' nada', notono no zaquə' əgwde nada' laoga'aque'enə'. Na' ṇa'a chṇaba' tia' lao Rei Sesarən' niçh cuine' gone' yelə' jostis chia'anə'.

¹² Nach Feston' len beṇə' gwnabia' che' ca' yela' boso'oxi'e naquən' so'one', nach gože' Pabən': —Lao Rei Sesar na'anə' bagwṇabo' tio', na' laogüe' na'anə' šejo'.

Feston' bdie' Pabən' lao Rei Agripan'

¹³ Na' ca' chac gwde to chopə ža catə' Rei Agripana na' no'ol che' Berenise bla'aque' Sesarean' par bedəsə'əguape' Feston' diox. ¹⁴ Na' gwnite'e zan ža, na' be'elen Feston' Rei Agripan' dižə' ca naquən' chac len Pabən', gože'ene': —Zo to beṇə' nyixjw Felsan' pres nga. ¹⁵ Na' catə' gwy'a Jerosalennə' bχoz əblao ca' na' len nochlə beṇə' golə beṇə' blao che ṇasyon Izraelən' gosə'əṇabe' choglaogua'an che' de que nape' dolə'. ¹⁶ Pero na' gožəga'aca'ane' ca naquə costombr che chio'o beṇə' ṇasyon Roma bito gaquə gwdecho beṇə' sa'aque' castigw sin cui yesyə'ədillaogüe' beṇə' ca' choso'ocuiš lega'aque' na' gatə' latjə yoso'ozo rson chega'aque' ca naquə de'en choso'ocuiše'ene'. ¹⁷ Na' catə' bla'aque' nga beteyo le'e gwche'etia' gan' chona' yelə' jostisən', nach bena' mendad gosə'əbeje' Pabən'. ¹⁸ Na' beyož boso'ocuiš beṇə' ca' le', ni tozə de'en chacda' choso'osbague'ene' le' cui bi gosə'əne'. ¹⁹ De'en chaczə chega'aque' len le', cui chejṇi'alažə' Pabən' can' chse'ejṇi'alažə' lega'aque' na' chso'e dižə' che to de'e beṇə' guat beṇə' gwle Jeso'os, na' Pabən' ne' de que mbancze'. ²⁰ Na' nada' ža, cui bežellažə'a bi gona' ca de'en chac chega'aque', nach goža' Pabən' šə chene'ene' yeza'alene' nada' Jerosalennə' par niçh gaquə yelə' jostis che'enə'

ca naquə de'e ca' choso'osbague'ene' le'. ²¹ Per na' gwṇab Pabən' šeje' gaquə yelə' jostis che'enə' lao Rei Sesarən'. Nach bena' mendad beyeiɟue' mientr gwdi'ane' lao Rei Sesarən'.

²² Nach Rei Agripan' gože' Feston': —Łeczə che'enda' gwzenaga' can' choe' ben' dižə'anə'.

Nach che' Feston' le': —Gwṇe əgwzenago'.

²³ Nach beteyon' de'e juisy chacchgua besə'əžin Rei Agripan' na' len Berenise, nach gwso'e gan' chi' gubernadorən', na' łeczə zjəlen beṇə' gwnabia' che soldad ca' na' yez-iquə'əchlə beṇə' blao che syodan'. Nach ben Feston' mendad jesə'əxi'e Pabən'. ²⁴ Nach Feston' gwne': —Rei Agripa na' yoguə'əlol le'e ža'ale nga len neto', ca naquə bengā chgüiale nga, beṇə' zan beṇə' Izrael ca' ža' Jerosalennə' na' beṇə' ca' ža' nga bagosə'əne' nada' de que beṇə' mal bengā, chəsə'əṇabe' de que cabich cheyalə' əban bengā yezlyon'. ²⁵ Pero na' chgüia' nada' de que bito bi bi none' par choglaogua'an gate', na' bagwṇabe' tie' lao Rei Sesarən' na' bačh goža'ane' šeje'enə'. ²⁶ Pero na' cui de bixa de'e gwzoja' rein' par yapa'ane' bin' none'. De'e na'anə' bačh gwleja'ane' laole nga, na' catec naco' le' Rei Agripa, par ničh na' yeyož əgwzenagcho che' na' gatə' de'e gwzoja'. ²⁷ La' chacda' bito bi rson napa' con əgwseła'a to pres sin cui gwzoja' šə de bi de'en none'.

26

Pabən' bzoe' rson che' lao Rei Agripan'

¹ Nach Rei Agripan' gože' Pabən': —Guaquə ṇio' par əgwzo' rson chio'onə'.

Nach Pabən' bze ne'en lao beṇə' ca' gwzolaogüe' bzo rson che'enə' gwne': ² —De'e mba juisy nga bagoc chia', Rei Agripa, ca naquə nga de to latjə ṇa'a gwzo rson chia'anə' laogo' nga ca naquə de'en choso'ocuiš beṇə' Izrael gwlaž checho ca' nada'. ³ Le' ṇezdo' ca naquə costombr che chio'o beṇə' Izrael, na' ca naquə beṇə' gwlaž checho ca' chsa'acyože' entr lega'acze'. De'e na'anə' ža chatə'əyoišgueida' le' par gapəšgo' yelə' chxenlažə' əgwzenago' chia'.

Pabən' be'e dižə' can' bene' catə' cuiṇə' gonlilaže'e Jesocristən'

⁴ Yoguə'əlol beṇə' Izrael gwlaž checho ca' zjənezcene' nac gwzoa' dezd gwzolao bgüego'otia', gwzoa' Jerosalennə' entr lega'aque'. ⁵ Na' zjənezcene' de que nada' dezd bgüego'otia' naca' beṇə' fariseo, na' neto' beṇə' fariseo naochto' yoguə'əlol costombr de'en de ca naquən' chejṇi'alažə'əcho Diozən' mazəchlə ca notə'ətezəchlə beṇə' Izrael. ⁶ Na' beṇə' gwlaž checho ca' bachəsə'əṇabe' gono' yelə' jostis chia' laogüe de'en chejli'a de que gwžin ža catə' Diozən' yosbane' beṇə' guat ca' can' bene' lyebe len de'e xaxta'ocho ca'. ⁷ Beṇə' zan lao šižin family che chio'o beṇə' Izrael nite'e chso'elaogüe'e Diozən' do yichj do lažə'əga'aque' na' do ža do yel nite'e lez gaquə complir ca naquə lyebe'. Na' ni che de'en zoa' lez yosban Diozən' beṇə' guat ca', de'e na'anə' choso'ocuiš beṇə' Izrael ca' nada' Rei Agripa. ⁸ ¿Bixchexan' chaque le'e caguə de'e no šejle'enə' de que Diozən' cholis chosbane' beṇə' guat ca'?

Antslə Pabən' blagzejə' blagzide' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'

⁹ Antslə nada' godca' de'e cheyalə' gona'an benteca' contr beṇə' ca' chso'onlilažə' Jeso'os ben' naquə beṇə' Nasaret. ¹⁰ Beṇə' zan beṇə' Jerosalen ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' bseyjua' ližya segon can' na yiš de'en bexa'a de'en gwso'on bχoz checho ca' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' blao. Na' catə' bχoz əblao ca' gosə'əchoglaogüe'en so'ote' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' lena' bda' cho'a xtiža'a. ¹¹ Na' de'e zan las gwy'a'a to to yo'odao' jəsaquə'əzi'iga'aca'ane' par ničh yoso'ožia yoso'onite'e Jesocristən'. Na' de'e tanttec bgue'iga'acda'ane' gwy'a'a blagzejə' blagzidəga'aca'ane' syoda che ṇasyon ca' yelə'.

Pabən' be'e dižə' can' goquə bembie Jesocristən'

¹² Na' łeczə güen de'e na' əzya'a Damascon'. Noxa'a yiš de'en gwso'on bχoz checho ca' beṇə' ca' zjənaquə beṇə' blao de'en chon mendad gona' ca'. ¹³ Pero na' lao əzya'a ngua'a

nezən' ca do gobiž catə'əczla ble'ida' to be'eni' juisy de'e za' le'e yoban' xte bñitlaon be'eni' che bgüižən' na' to gwyečhjzən nada' len beñə' ca' žaga'anə'. ¹⁴ Na' xte bgüixə yoguə'əto' lao yon'. Ca' deto' lao yon' catə' benda' to beñə' chñe' dižə' ebreo gwne': "Saul, ¿bixchen' nlagzejə nlagzido' nada'? De'en chono' contr nada' chone zi' cuino' can' chac che to go'on bian' chlibə lao ya la de'en zo lao garrošən'." ¹⁵ Nach bolgüiža'ane' chapa'ane': "¿No le' Señor?" Nach gwna Xancho Jeso'osən': "Nada' Jeso'osən' nlagzejə nlagzido'. ¹⁶ Pero na'a beyas la' bačh bloe' laogua' le' par ničh gono' xšina'anə' na' go'o dižə' che yoguə'əloł de'e quinga bačh ble'ido', na' yeziquə'əchlə de'e ze'e le'ichdo' catə' yozloe' laogua' le'. ¹⁷ Na' na'a əselə'a le' gan' ža' beñə' ca' cui zjənaquə beñə' Izrael na' bito gua'a latjə no got le', ni beñə' Izrael na' nic beñə' ca' cui zjənaquə beñə' Izrael. ¹⁸ Eselə'a le' par ničh əgwzejni'ido' lega'aque' nac so'one' par ničh šo'o be'eni' chia'anə' lo'o yičhjlə'ažda'oga'aque'enə' na' yesə'əbejyichje' de'e malən'. Na' yesyə'əchoje' xni'a gwxiye'enə' na' yoso'ozenague' che Diozən' na' nítlao xtolə'əga'aque'enə', na' əsa'aque' txen len yoguə'əloł beñə' ca' yelə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' por ni che de'en chso'onlilaže'e nada'."

Pabən' bzenague' can' gož Jesocristán' le'

¹⁹ Na'a ža Señor Rei, bzenaga' ca naquə de'en bzejni'i Jeso'osən' nada' len de'en ble'idaogüe'eda'. ²⁰ Zgua'atec Damasco na' gwzolaogua' bzejni'ida' beñə' ca' ža'anə' che Jesocristán', na' leczə ca' Jerosalenñə' na' doxen gan' mbane Jodean'. Na' lente beñə' ca' cui zjənaquə beñə' Izrael gwduxjue'iga'acda'ane' de que cheyalə' yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' yoso'ozenague' che Diozən', na' so'one' ca gacbia' de que babesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'. ²¹ Na' por ni che de'en chzejni'ida' beñə', de'e na'anə' beñə' Izrael gwlaž checho ca' gosə'əzene' nada' lo'o yo'odao' əblao chechon' na' gwsa'aclaže'e so'ote' nada'. ²² Pero na' Diozən' zocze' chaclene' nada' par ničh zocza' cho'a xtiže'enə' xte ža neža len yoguə'əloł beñə', la'anə' bi'i xcuidə' na' la'anə' beñə' golə. Bito nacho bilə bagwnia' sino ca de'en gosə'anaczə de'e profet ca' beñə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana', na' can' gwna de'e Moisezən' che de'en za' gaquə ca tyemp chega'aque'enə'. ²³ Gwso'e dižə' de que Cristən' ben' selə' Diozən' par gaquəlene' nasyon chechon' cheyalə' saquə'əzi'e na' le' gaque' beñə' nech yebane' ladjo beñə' guat ca' na' cuich gate'. Na' leczə gwso'e dižə' de que Cristən' gwzenene' chio'o naccho beñə' Izrael na' len beñə' ca' cui zjənaquə beñə' Izrael naquən' goncho par ničh šo'o be'eni' che Diozən' lo'o yičhjlə'ažda'ochon'.

Pabən' gone'ene' gone' par ničh Rei Agripan' gonlilaže'e Jesocristán'

²⁴ Na' ca' cho'e dižə'anə' par chzo rson che'enə' catə'əczla gwne Feston' zižjo gože'ene': —Chac tonton' Pab. De'e tanttec chsedo' na'anə' bačh chac tonto'.

²⁵ Nach Pabən' gože' Feston': —Bito chac tonta' Señor Gobernador. Dižə' lin' cho'a na' de'e yejni'anə'. ²⁶ Ca naquə Rei Agripa nga, nezene' che de'e quinga cho'a dižə' chei na' de'e na'anə' cho'a dižə'an clar laogüe' nga. Zoa' segor cabi nacho cui nezene' che' de'e ca', la' caguə goquə de'e ca' do gazə zo bižə' de'e ngašə'anə'. ²⁷ Le' Rei Agripa, ¿əchejli'o ca naquən' boso'ozoj de'e profet ca' beñə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana'? Nada' nežda' de que chejli'o.

²⁸ Nach Rei Agripan' gože' Pabən': —¿Echacdo' len to chopə bi'in bagwna'onə' gonlilažə'ətia' Jesocristán'?

²⁹ Nach Pabən' gože'ene': —Chona' orasyon lao Diozən' de que šə to chopə dižə' o šə zan dižə' de'e bagwnia' le', le' na' yoguə'əloł beñə' ca' choso'ozenag can' əñia' nga so'onlilaže'e Jesocristán' can' chonlilaža'ane', pero sin cui gacle pres ca nada' nga ncheja' naca' pres.

³⁰ Na' beyož gwna Pabən' ca' bezoža' Rei Agripan' len no'ol che' Berenisen' na' len gobernador Feston' na' beñə' ca' gosə'əbe' len lega'aque'. ³¹ Nach bežaše' jəsyə'ədobe' ga yoblə nach gwse'e ljuežje': —Bito ənacho bi chon bengə de'e zaquə' gate' o gate'e ližya.

³² Nach Rei Agripan' gože' Feston': —Guaquə yezan bengā žalā' cuiṇā' ṇabe' tie' lao Rei Sesarən' par gone' yelā' jostis che'enā'.

27

Boso'osele'e Pabən' Roman'

¹ Nach boso'oxi'e yoso'osele'e neto' Italian' tlaō nis. Na' Pabən' len yeto chopə pres ca' gwsa'aque' lao na' to capitān beṇā' le Jolio. Naque' capitān che zan soldad che rein' beṇā' zjənzi'e “Batallon Augusto”. Na' nada' Locas zoa' len Pabən'. ² Nach gwyo'oto' to lo'o barcw de'e za' Adramitio par əžinən Asia. Na' za'alēn Aristarcon' neto'. Naque' beṇā' syoda Tesalonica de'en chi' gan' mbane Masedonian'. ³ Beteyo bžinto' Sidonṇā' na' Jolion' bencze' güen len Pabən' be'e latjə par gwyeye' gan' ža' beṇā' migw che' ca' par boso'onežjue'ene' bi de'en byažjene'. ⁴ Na' gozsa'ato'onā' na' zdato' to lcue'ej latə' yežlyo de'e nga'an lo'o nisdā'onā' de'en nzi' Čhipre, čhedā' be'enā' chečjən clelā, na' yežlyo na'anā' bcue'ejən neto' len be'enā'. ⁵ Na' beyož gwdeto' lao nisdāo' de'en de cho'i gan' zjəmbane distrit ca' de'en zjənzi' Silisia na' Panfilia nach bžinto' syoda gan' nzi' Mira de'en chi' gan' mbane distrit che Lisia.

⁶ Na' na' bžele capitānṇā' to barcw de'en za' syoda Alejandria na' chza'an šejən Italian', na' bene' mendad gwyo'oto' lo'inā' na' lenczə le'. ⁷ Nach gwza'ato' zdato' lao nisən' de'e yoblā. Zan ža' zdato' šo'olažə' na' do canē gwdeto' galə'əzə gan' ne' Gnido. Na' por ni che can' gwyechj be'enā' de'e na'anā' cui be'en latjə šejto' liča na' de'e na'anā' gwcua'ato' zdato' to lcue'ej yelatə' yežlyo de'e nga'an lo'o nisdā'onā' de'en nzi' Creta, part de'en zo galə'əzə syodan' de'en nzi' Salmon, la' na' cuitēc gwyechj be'enā' fuert. ⁸ Na' zdato' do canē to lcue'ejən' na' bžinto' ganā' nzi' Buenos Puertos galə'əzə yež de'en nzi' Lasea.

⁹ Na' gocze gwde zan ža' zdato' na' bačh chonən zdebə par šejəchto' lao nisən' čhedā' bačh bžin tyemp catə' chečjchgua be' zaguən'. ¹⁰ Na' Pabən' gwṇeyoine' beṇā' ca' che'e lega'aque': —Chgüia' de que ca naquə biaj nga naquən lechguale zdebə na' nxož caguəgazə cuiayi' de'en noa' barcon' sino lenczə len na' len yelā' mban checho šə šejəchcho.

¹¹ Pero na' capitān che soldad ca' bzenaguəche' che ben' nsa' barcon' na' che xan barcon' cle ca' che de'en gož Pabən' lega'aque'. ¹² Na' latjə gan' zoto' bito naquən par əgwdeto' tyemp zaguən', na' gwyān beṇā' ca' gwsa'aque'ne' šə gaquə güench sa'ato' na' əžinto' yež gan' ne' Fenise par ničh na' zoto' te de'e zaguən'. Fenisen' naquən puert che Creta gan' cuitēc chečj be' de'en za' la'alā na' che'elā.

Gwyechj to be' gual lao nisdā'onā'

¹³ Na' gwzolaō chečj to be' gol de'e za'ate che'elā, nach beṇā' ca' choso'osa' barcon' gwsa'aque'ne' de que guaquə can' chse'ene'ene', nach gozsa'ato' zdato' lao nisən', zdato' galə'əzə Cretan'. ¹⁴ Pero na' caguə gwža' catə' za' to be' gual de'e nzi' Noreste de'e chečjən contr galən' zda barcon'. ¹⁵ Na' bžiguə'əxaxjən barcon', caguə bi goquəch gonto'. Na' gwlejjyichjšazə cuinto' len barcon' nžiguə'an neto'. ¹⁶ Na' ca' zdato' to lcue'ej yežlyo dao' de'e nzi' Clauda de'e chi' lo'o nisdā'onā' gan' cuitēc gwyechj be'enā'. Na' barcw cha'o gan' yo'oto'onā' nxobən to barcw dao', na' canē goc becueto'on lo'i de'e cha'onā'. ¹⁷ Na' ca' beyož becueto' barcw da'onā' lo'i de'e cha'onā', na' bčejto' barcon' ryat par gwlo'oto' fuers chei. Na' laogüe de'e bžebto' gaguə'ato' gan' naquə yox, bletjto' lachə' de'en chon par ničh chza' barcon' ničh cuich bžiguə'atec be'enā' len. Na' zdato' lao nisən' con can' gwyej barcon'. ¹⁸ Pero na' bžaglaochguato' čhedā' gwyechjchgua to be' gual juisy nach beteyo boso'ošašzaze' yoa' ca' nsa'anṇā' boso'ozale'en lo'o nisən'. ¹⁹ Na' ža' gwyon žeinā' goclenga'acto'one' bessazəto' šinlaz barcon'. ²⁰ Na' zan ža' bito bolo'e lao bgüižən' na' še'elən' ni que zjənla'azə beljw ca'. Na' de'e tant gwyechjchgua be'enā' xte bitoch gwzoto' lez yelato'.

²¹ Na' goquən' bach gwža cui chaoto', nach Pabən' gwzože'e ladjo beṇə' ca' na' gwne': —Le'e beṇə', žalə' əbzenagle chia' catə'an gwnia' cui sa'acho Cretan' bito chac checho quinga žalə' ca' na' bito gwžiai' šinlazchon'. ²² Pero na' chnia' le'e le'e yebei chedə' ni to le'e cui cuiayi' yelə' mban chelen', lete barcw nga cuiayi'in. ²³ Na' ca' naquə cho'elaogua'a Diozən' na' baben cuina' lažə' ne'enə', de'e na'anə' bablo'e lao angl che'enə' nada' neže', na' anglən' gwne' nada': ²⁴ “Bito žebo' Pab. Syempr cheyalə'əczə tio' lao Rei Sesarən', na' əchnia' le' de que Dioz na'anə' gone' par nič ni to beṇə' ca' za'ac len le' cui sa'at.” ²⁵ Na'a ža, le'e yebei, chedə' nežda' de que Diozən' gone' par nič gaquə can' bagwna anglən' nada'. ²⁶ Pero bia'aczə yecho'onən chio'o yo biž de'e nga'an latə' lo'o nisən'.

²⁷ Na' že' goc žda'obiž zdato' nilə na'alə lao nisdə'o de'enə' nzi' Adria. Na' ca do chel beṇə' ca' zjənsa' barcon' gwsa'ache'ine' de que bach zdato' serczə to yo biž. ²⁸ Nach boso'oletje' to plom lo'o nisən' par boso'ochixə' ca do ja'aquə'ətə' zitjw naquə nisən', na' beyož boso'ochixə'ennə' goquən š'intochoa metr. Nach gosə'əzdie' yelatə' na' bosə'əzchixə'en de'e yoblə na' ca orən' goquən gažəchoa metr. ²⁹ Na' besə'əžebe' žjti'i barcon' yej lo'o nisən' nach boso'oletje' tap ya xen de'en ne' ancla, boso'ocheje'en zda xni'alei par gwso'oxə'an barcon' na' bazjəzelaže'e še'eni'. ³⁰ Nach beṇə' ca' zjənsa' barcon' gwsa'aclaže'e yesyə'əxonje' na' boso'oletje' barcw da'onə' con chosə'əde'itezene' yoso'oletje' ancla ca' de'en yoso'ocue' laolei. ³¹ Nach Pabən' gože' capitannə' na' len soldad ca': —Šə beṇə' quinga cuich nite'e lo'i nga, ni tocho cui yelacho.

³² Nach soldad ca' gosə'əchogue' don' zjəncə'a barcw da'onə' na' boso'osane'en.

³³ Nach do šbaļ Pabən' gwzolao gwṇeyoine' beṇə' ca' de que cheyalə' sa'ogüe', che'e lega'aque': —Na'a chac žda'obiž zole cui chtasle na' cui chaole. ³⁴ Na'a ža, chatə'əyoišgueida' le'e le'e gao par nič sole binlo, la' de'e li ni tole cui cuiayi'ile.

³⁵ Na' beyož gwne' ca' bexə'e to yetxtilən' na' be'e yelə' choxcwlen che Diozən' lao yoguə'əloļ neto' ža'ato' lo'o barcon' nach gwxi'e to pedasən gwzolaogüe' chaogüe'en. ³⁶ Nach yoguə'əloļto' bebeicheto' na' leczə gwdaoto'. ³⁷ Chopə gueyoa gyonši'intoto'onə' ža'ato' lo'o barcon'. ³⁸ Na' gwde gwdaoto' con ca beljeto' na' ca naquə trigon' de'e ne'e zjənsə'e, gwso'ose'en lo'o nisən' nič barcon' cuich goctequən zi'i.

Goxj barcon'

³⁹ Na' catə' gwye'eni' bito zjənombi'e yežlyon' gan' besə'əžine' pero na' choso'ogüie' de to latjə ga žia nisən' žizə na' bade to lašə' de'e naquə porzə yox. Nach gwsa'aque' tozə par nič žjəche' barcon' lašə' lao yoxən'. ⁴⁰ Nach gosə'əchogue' do che ancla ca' na' gosə'əbejyichjga'aque'en lo'o nisən'. Nach boso'oseže' do de'en boso'ocheje' yag de'en chsa' barcon' licha na' boso'olise' lachə' de'en zo yichjen' par bžiguə' be'enə' len, nach əzja'aque' cho'a nisən'. ⁴¹ Pero na' jəsə'ədi'e ga chediļ nisdə'onə' len to de'e yoblə, na' jšo'o laogüen' lo'o yoxən' na' caguə goquəch tan. Na' nisən' gwzolao bzoxxən xni'einə' de'e tant fuers nsa'an. ⁴² Nach gwsa'aclažə' soldad ca' so'ote' pres ca' nič ni toe' cui yesyə'əxoe' lao nisən' na' yosyo'oxonje'. ⁴³ Pero na' capitannə' gone'ene' yosle' Pabən' na' bžone' ca' naquən' bachsa'aclažə' soldad ca' so'one', nach bene' mendad len pres ca' šə noe' chac chxoə lao nisən', gaaquə lega'actequē' yesyə'əxite'e lao nisən' na' yesyə'əchoje' yo biž. ⁴⁴ Na' bene' mendad de que beṇə' ca' cui chac yesə'əxoa lao nisən' yoso'ochine' no yagla' o bichlə šinlaz barcon' par yesyə'əxoe' lao nisən'. Ca' gwso'one' na' yogue'e besə'əžine' binlo yo bižən'.

28

De'en goc che Pabən' žlac zoe' Malta

¹ Na' catə' beyož bžin yoguə'əto' yo bižən' gwṇezeto' de que latjənə' nzi'in Malta na' naquən to yežlyo de'en nga'an latə' lo'o nisən'. ² Na' beṇə' ca' ža'anə' mbachgua gwso'elaogüe'e neto', boso'oxene' to yi' xen na' gwsa'axe' yoguə'əloļto' gan' nite'enə' chedə' bagwzolao yejon' na' chacchgua zag. ³ Nach Pabən' btobe' xonj xis na' lao chcue'en

lao yi'inə' bechojczlə to bel' bia benen lo'inə' na' gwdi'inəb ne'enə' xte golə'əditəb. ⁴ Na' choso'ogüia beṇə' ca' nalə'ədit belən' na' Pabən', nach gwse'e ljuežje': —De'e li benganaque' beṇə' güet beṇə'. Baḥ bele' lao nisən' pero na' Diozən' bito cho'e latjə əbane'.

⁵ Nach bse'esə' ne'enə' lao yi'inə' niḥ bexopə belən' na' bito bi goquene'. ⁶ Nach beṇə' ca' baḥ chəsə'əbeze' bat solao gatə' Pabən' yi o əbixəcle' to de repentzə gate'. Na' ca' gosə'əbeze' sša na' choso'ogüie' bito bi bi chaquene' nach gwso'one' xbab yoblə chəsə'əne' de que naque' to beṇə' cheyalə' šejni'alažə'əcho.

⁷ Beṇə' blao che doxen Maltan' le' Poblío na' de bien che' galə'əzə, na' mbachgua be'elaogüe'e neto' na' gwzoto' šonə ža len le'. ⁸ Na' goquən' xa Poblion' de' cam chacšenene' yo'e de'e la na' che'ine' yiž chen. Nach Pabən' gwyo'e gan' de'enə' na' beyož bene' orasyon gwxoə ne'enə' yichj beṇə' güe'enə' na' beyone' le'. ⁹ Beyož bene' ca' yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža' latjən' beṇə' chsa'acšene lecza bda'aque' na' beyone' lega'aque'. ¹⁰ Na' beṇə' ca' de'e zan de'e gwso'one' cheto'. Na' catə' bžin ža beza'ato', bosyo'ože'e lo'o barcon' yoguə' de'e ca' chyažjeto'.

Pabən' bžine' Roman'

¹¹ Bega'antə' Maltan' šon bio' nach gwza'ato' zjəzdatə' lao nisən' yo'oto' to lo'o barcw de'en za' Alejandria de'e gwlezə latjən' mientr gwde de'e zaguən'. Na' mben le'e barcon' lgua'a lsaquə' ca' zjənzi' Castor na' Polocs. ¹² Na' bžinto' gan' ne' Siracosa na' gwzoto' šonə ža. ¹³ Na' gozsa'ato' par bžinto' gan' ne' Regio. Na' na' bega'antə' tža. Na' gwzolao chechj be' de'en za' che'elə, na' beteyo bezžinto' ganə' nzi' Poteoli na' na' bechojto' lo'o barcon'. ¹⁴ Na' bežagto' beṇə' ljuežjto' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Poteoli na' gosə'əṇabe' gwzoto' len lega'aque' to xman. Na' gwdenə' gwza' ni'ato' par zdatə' Roman'. ¹⁵ Pero na' antslə ze'e žinto' Roman' gosə'əṇeze beṇə' ljuežjto' ca' ža'anə' de que əžinto' na' bedəsə'əleze' neto' latjə gan' nzi' lao ya'a che Apio, na' gan' ne' Šonə Ranš. Na' catə' ble'i Pabən' lega'aque', be'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bebeine' lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'. ¹⁶ Na' ca bžinto' Roman' capitannə' bene' pres ca' yelə' lao na' beṇə' gwnabia' che soldad ca', pero na' Pabən' gotə' lsens soe' ca'azə na' gwzo to soldad gwdapə le'.

Pabən' be'e xtižə' Jesocristən' Roman'

¹⁷ Na' goquən' beyon ža Pabən' goxe' beṇə' blao che beṇə' Izrael ca' ža' Roman' na' catə' beyož besə'ədobe'enə' gože' lega'aque': —Beṇə' bišə', bito nacho bi bena' contr beṇə' gwlaž checho ca' o contr costombr che de'e xaxta'ocho ca'. Pero na' Jerosalen na'ate gwso'one' nada' pres lao na' beṇə' Roma ca'. ¹⁸ Na' beṇə' ca' beyož gosə'əṇabyože' gwsa'aclaže'e yoso'osane' nada' chedə' cui bi bi xtoła'a de par ənacho gata'. ¹⁹ Pero na' beṇə' gwlaž ca' ža' Jerosalennə' boso'ožoncze' par yoso'osan beṇə' ca' nada'. De'e na'anə' benən byen gwṇaba' tia' lao Sesarən', pero bito nacho gua'a part beṇə' gwlaž chia' ca'. ²⁰ Na' de'e nin' chac baḥ goxa' le'e par le'ida' le'e na' par güe'elena' le'e dižə'. Na' chnia' le'e por ni che de'en zocho lez yesyə'əban beṇə' guat ca', balə beṇə' gwlaž checho ca' gosə'əzene' nada' na' boso'ocheje' nada' gden ni.

²¹ Nach beṇə' ca' gwse'ene': —Bito bi bi cart ne'e la' laoto' nga de'e za' Jodean' de'e güe' dižə' šə bin' chac len le', na' notono no beṇə' gwlaž ne'e la'ac yesə'əne' mal chio' o əsa'ogüe' xya contr le'. ²² Pero na' chaqueto' güenczən' yeneto' go'o dižə' ca' naquən' chono' xbabən', la' neto' nezeto' doxenlə chəsə'əṇe' contr le'e chejle'ele che Jesocristən'.

²³ Na' boso'ožie' bia' to ža par žjəsə'əye' le' na' beṇə' zan zjənaque' ja'aque' gan' zo'enə'. Nach Pabən' be'e dižə' len lega'aque' can' chon Diozən' chnabi'e notə'ətezə beṇə' chso'e latjə. Na' bzejni'ine' lega'aque' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' can' na de'en boso'ozoj de'e profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' par niḥ se'ejle'e che Jeso'osən'. Bedo ža be'e dižə'ən len lega'aque'. ²⁴ Na' balə beṇə' ca' gwse'ejle'e ca' naquə' dižə' de'en be'enə' na' yebale' cabi gwse'ejle'e. ²⁵ Na' ca' chac gwsa'aque' choplə, na' bazon

yesa'aque' catə' gož Pabən' lega'aque': —De'e li can' gož Spirit che Diozən' de'e profet Isaiazən' ben' be' xtižə' Diozən' cana' gožən le' gwzoje'en par de'e xaxta'ocho ca', nan:

²⁶ Gwyej gož beṇə' gwlaž čio' ca' de que Diozən' ne':

De'e li yenele pero cabi šejni'ile bin',
na' de'e li gwle'ile pero cabi gacbe'ile bi zejen.

²⁷ Cuiczə bi rson chazle.

Bač nažjoczə yičjla'ažda'olen' na' bito chzenagle dižə' lin',
bito chonle cas čei, na' nic chejni'ilen, na' ni que chediṇjele xtolə'əle ca'.

Na' de'e na'anə' bito yebeja' le'e xni'a de'e malən'.

²⁸ Na' le'e cheyalə' ənezele de que na'a par delant Diozən' chsele'e beṇə' chəsə'əyixjui'e xtiže'enə' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael par nič yoso'ozenague' che' na' yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'.

²⁹ Beyož gwna Pabən' ca' besyə'əžaš beṇə' Izrael ca' chsa'acyože' xte juisy.

³⁰ Pero na' Pabən' gwzoe' nya' chop iz to yo'o ga chyixjue' na' gwzocze' gwleze' yoguə'ələl beṇə' jəsə'əlanə' le'. ³¹ Na' sin cui chaž cui chžebe' na' sin cui no no əbseyjw əbžon gwduxjue'ine' lega'aque' ca' naquən' chnabia' Diozən' notə'ətezə beṇə' chso'e latjə, na' clar bsd blo'ine' lega'aque' xtižə' Xancho Jesocristən'.

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Roma Ca'

Pabən' chguape' diox beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Roman'

¹ Nada' Pab naca' beṇə' güen žin che Jesocristən'. Diozən' gwleje' nada' par naca' apostol na' bsele'e nada' par nič əchyixjui'a de'e güen de'e cobə che'enə'.

² Ca ni'ite ben Diozən' mendad boso'ozoj profet ca' Xtiže'enə' ca naquə lyebe de'en bene' de que əgwsele'e dižə' güen dižə' cobə che'enə'. ³ De'e güen de'e cobən' cho'en dižə' che Xi'in Diozən', Xancho Jesocristən'. Jesocristən' golje' yežlyo nga lao dia che de'e Rei Dabin'. ⁴ Na' nezecho de que Jesocristən' leczə naque' doalje Xi'in Diozən' chedə' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Na' de'en bebane'enə' nezecho de que nape' yelə' guac che Spirit che Diozən'. ⁵ Chonlilaža'a Jesocristən' na' de'e na'anə' Diozən' banoe' chia' nłana' žin che apostol. Gwleje' nada' par chona' ca ša' beṇə' so'onlilažə' le' yoguə' nasyon na' so'one' can' ne'enə' par nič si'e yelə' bala'aṅ. ⁶ Na' lenczə le'e gwlej Jesocristən' par nič nacle xi'ine', len beṇə' ca' yelə' beṇə' leczə chso'onlilažə' le' na' chso'one' can' ne'enə'.

⁷ Nada' Pab chzoja' cart nga par yoguə' le'e nitə'əle Roman' ca le'e chaque Diozən' chele. Diozən' gwleje' le'e par nič nacle lažə' ne'enə'. Chona' orasyon par nič Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' əsə'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Pabən' gone'ene' žjalane'e beṇə' Roma ca'

⁸ Chona' orasyon cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' por le'e, na' Jesocristən' chaclene' nada' par chona' orasyonṇə'. Cho'a yelə' choxcwlen che' ca naquə doxenlə yežlyonə' chsoe' beṇə' dižə' de que yoguə' le'e chonlilažə'əle Jesocristən'. ⁹ Diozən' nezene' yoguə' las cata' chona' orasyonṇə' chnaba' gaquəlene' le'e. Le'enə' cho'elaogua'a do yichj do laža'a ca de'en chyixjui'a de'e güen de'e cobə de'en chzejni'in che Xi'ine'enə'. ¹⁰ Na' chnaba' lao Diozən' güe'e latjə par delaṇa'a le'e na'a. ¹¹ La' zelažə'əchgua' delaṇa'a le'e par dezejni'ida' le'e de'en babsed bablo'ine' nada' par nič sole gonlilažə'əchlene'. ¹² Che'enda' delaṇa'a le'e par güe' lježjcho balor nga ngalə, chedə' la' le'e na' nada' chonlilažə'əcho Jesocristən'.

¹³ Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de que zan las bago'onda' yida' delaṇa'a le'e pero xte na'a bitonə' gac. Che'enda' yedəyena' par nič gonchle can' chazlažə' Diozən' can' bajena' entr yeziquə'əchlə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹⁴ Nezdə' cheyalə' gua'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len beṇə' ca' ža' syoda, na' len beṇə' yixə' na' leczə ca' len beṇə' chsa'ac letr na' beṇə' cui chsa'ac letr. ¹⁵ De'e na'anə' che'enchgüeida' gona' ga zelao saquə'əda' chixjue'ida' le'e de'e güen de'e cobə che Jesocristən', le'e ža'ale Roman'.

Dižə' güen dižə' cobən' nsa'an yelə' guac che Diozən' par beṇə' chse'ejle'e chei

¹⁶ Diozən' nape' yelə' guac xen. Na' dižə' güen dižə' cobə che'enə' nsa'an yelə' guac che'enə', par nič ca' beṇə' chse'ejle' chei, le' yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'. Diozən' che'enchgüeine' yebeje' chio'o beṇə' Izrael xni'a de'e malən' na' leczə chene'ene' yebeje' chio'o cui naccho beṇə' Izrael xni'a de'e malən'. De'e na'anə' bito cheto'ida' che dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. ¹⁷ Dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' chzejni'in chio'o de que Diozən' ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə' chedə' chonlilažə'əcho Jesocristən' na' can' choncze' len notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' le'. Can' nyoj Xtiže'enə', nan: “Šə chonlilažə'əcho Diozən', le'enə' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə', na' de'e na'anə' guatə'əczə yelə' mban checho zejlicane šə chonlilažə'əchone'.”

De xtolə' benachən'

¹⁸ Na' Diozən' chlo'ine' chio'o benach, zoze' yoba na'ate, can' əgwnežjue' castigw zejlicane che yoguə' beṇə' ca' cabi chso'elao' le' na' nic chso'one' can' cheyalə' so'one'.

Na' yelə' güen de'e mal chega'aque'enə' bito cho'en latjə yesə'əneze beṇə' yoblə de'en naquə de'e li. ¹⁹ Bazjəneze' de'en de de'e gwaquə nezecho che Diozən' chedə' Diozən' bablo'ine'en yoguə'əcho. ²⁰ Na' bito bi bi de de'e yoso'ode'i beṇə' cui chso'elao' Diozən' yesə'əne' cui zjəneze' šə zoe'enə'. La' gwzolaozən dezd catə'an əbxi'e yežlyonə' xte ža neža chgüiacho beṇə' ca' na' bia ca' na' de'e ca' bene'enə'. De'e na'anə' caguə naquən zdebə gombi'acho de'e ca' cui zjənla' che Diozən', ca yelə' gwnabia' che'enə' de'en de zejlicane na' de'en cheyalə' güe'ela'ochone'. ²¹ Na' ca naquə beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən', zjəneze' de que zo Diozən' pero bito chso'elaogüe'ene', nic chso'e yelə' choxcwlen che'. Ca naquə xbab chega'aque'enə' bito bi zaquə'an na' bazjənchoł yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ²² Chəsə'əne' zjənaque' beṇə' sin' pero chso'one' xbab de'e cui bi zaquə'. ²³ Choso'ozoe' Diozən' ca'alə, bito chso'elaogüe'ene', len Dioz nan' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' zoe' zejlicane. Bito chso'elaogüe'ene', chso'onchso'one' de'e yoblə, chso'ela'ozeche' no lgua'a lsaquə' beṇəch beṇə' te chei, na' leczə chso'elaogüe'e lgua'a lsaquə' bia zo xile'e, bia yixə' bia žia tap ni'a ne'i na' bia zjənxobə le'i.

²⁴ Ca naquə beṇə' ca' chso'on de'e ca' zjənac ca', Diozən' bagwlejjichje' lega'aque' par chso'one' de'e mal can' nan lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' de'e na'anə' chso'onchgüe' yelə' zto' che cuerp chega'aque'enə'. ²⁵ Bagwlejjichje' lega'aque' par chso'one' de'e ca' chedə' lega'aque' bagosə'əbejjichje' dižə' li che'enə' par chse'ejle'e de'e güenlažə'. Chse'ejni'alažə'ozeche' na' chso'ela'ozeche' de'e ca' ben Diozən' na' bito chso'one' cas che Diozən' ben' ben yoguə'əloł beṇəch na' yoguə' bia chaš na' yeziquə'əchlə de'e ca' yelə'. Bito chso'one' cas che' la'anə'əczə naque' ben' cheyalə' güe'ela'ochə zejlicane. La' can' naquən.

²⁶ De'e na'anə' Diozən' bagwlejjichje' lega'aque' par chso'one' yelə' zto' can' nan lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Ca naquə no'ol ca' bito chəsə'aque'e beṇə' byo, lete chəsyə'əzolentezə le'e ljuežj no'olzaga'aque' par nich chso'one' de'e cui cheyalə' so'one'. ²⁷ Na' le'egatezəczə ca' chso'on beṇə' byo ca' chəsyə'əzolen ljuežj beṇə' byoga'aque' lgua'a de'e yesə'əca'a no'ol chega'aque'. Na' naquən to yelə' zto' de'en chso'on beṇə' byo con beṇə' byoga'ac, tant chəsə'əzelažə' ljuežjga'aque'. Na' de'en chac che cuerp chega'aque'enə' naquən to castigw de'en cheyalə' yesə'əzi'e lao yelə' güen de'e mal chega'aque'enə'.

²⁸ Na' laogüe de'e cui chse'enene' so'one' cas che Diozən', Diozən' bagwlejjichje' lega'aque' len xbab mal chega'aque'enə', na' chso'one' de'e cui cheyalə' so'one'. ²⁹ Por de'e cui cheyalə' so'one'en chso'one'. Zjənaljene'. Chesyə'əbeine' chso'one' contr beṇə'. Chəsə'əzelažə'e bi de che beṇə' yoblə, na' no bia yixə' chega'aque' na' no beṇə' nitə' ližga'aque'. Zjənaque' beṇə' xi'a juisy na' leczə chsa'acxi'i ljuežje'. Syempr chso'ot ljuežje', chəsə'ədile', choso'oxoayague', na' chəsyə'əyone' clelələ dižə' de'e chse'ene'ene'. Na' zjənaque' beṇə' gochitj dižə'. ³⁰ Chəsə'əne' mal che beṇə' yoblə. Chəsə'əgue'ine' Diozən'. Bitobi respet zjənombi'e par beṇə' yoblə. Chsa'alažə'e. Zjənaque' beṇə' güe'elao' cuine. Chəsə'əyiljlažə'e na' chəsə'əželene' can' chso'one' de'e mal. Bito choso'ozenague' che xaxna'aga'aque'. ³¹ Bito chse'ejni'ine'. Bito chso'one' complir bi lyebe de'e chso'one'. Bito chsa'aque'ne' che beṇə' yoblə. Zjənaque' beṇə' ggo'olažə'e. Bito zjənombi'e yelə' cheyaše'e ljuežje. ³² Zjənezczene' binlo de que Dioz nan' nchoglaogüe'en cheyalə' yeyejcho lao yi' gabilən' šə goncho can' chso'one'enə'. Pero lega'aque' ne'e zja'accze' chso'one' ca' na' chesyə'əbeine' chso'on beṇə' yoblə can' chso'one'enə'. *Pab*

2

Diozən' zdacze' licha ca de'en chone' beṇəchən' castigw che xtolə'əga'aque'enə'

¹ De'e nan' notə'ətezə naccho bito gaquə ənacho bito bi xtolə'əcho de catə' choncho xbab che beṇə' yoblə de que naque' beṇə' mal, chedə' catə'an choncho xbab che beṇə' yoblə de que naque' beṇə' mal, chio'otezən' chchixə cuincho. Chacbe'icho de que beṇə' yoblə chone' de'e mal len leczə can' chon chio'o. ² Nezecho šə choncho de'e ca' zjənac ca'

Diozən' ne' checho de xtolə'əcho, na' zdacze' licha de'en ne' ca'. ³ De repent chaquecho de que Diozən' bito gone' castigw checho ca de'en choncho xbab che beṇə' yoblə de que chso'one' de'e mal len leczə can' choncho. Bito cheyalə' gaquecho de que cui gone' castigw checho, la' goṅcze'en. ⁴ De repent bito choncho cas ca naquə de'e güenchgua de'en chon Diozən' len chio'o lao yelə' beṇə' güen che'enə' na' yelə' xenlažə' che'enə'. Na' de repent bito choncho cas che' laogüe de'en cui le'e chontie' chio'o castigw. Diozən' chone' güen len chio'o par niç gaquəchgüeicho lo'o yichjla'ažda'ochonə' che de'e mal de'en choncho par niç ca' yedinjechon. ⁵ Pero nacteccho beṇə' žod šə bito chedinjecho do yichj do lažə'əcho ca naquə xtolə'əchon'. Na' šə bito chedinjechon choncho ca gonch Diozən' chio'o castigw catə' əžin ža Diozən' əgwlo'e de que le' zdacze' licha ca de'en gone' castigw zejlicane che xtolə'əchon'. ⁶ Gone' chio'o castigw o gone' par niç gaquə de'e güen che chio'o beṇəch segon nac babencho. ⁷ Diozən' gone' chio'o yelə' mban zejlicane šə zotezə zocho choncho de'e güen, chedə' šə choncho ca' chlo'echo de que cheyiljlažə'əcho naclə gaquə par niç yežincho gan' zo'enə', na' par niç gone' chio'o yelə' bala'an, na' par niç socho zejlicane. ⁸ Na' šə chnecho contr Diozən' na' cabi chzenagcho che dižə' li che'enə', chzenagzechcho che de'e malən', lechgualə əža'alažə' Diozən' chio'o na' gone' chio'o castigw zejlicane. ⁹ Zgua'atec chio'o beṇə' Izrael benecho xtižə' Diozən', na' šə choncho de'e mal chi' saquə'əcho na' əžaglaoch. Na' chio'o cui naccho beṇə' Izrael gwdechlə benecho xtiže'enə', pero leczə chi' saquə'əcho na' əžaglaoch šə choncho de'e malən'. ¹⁰ Na' šə choncho de'e güennə' gwžin ža catə' Diozən' gone' par niç gaccho beṇə' bla, na' gone' chio'o yelə' bala'an, na' gone' par niç socho binlo len yichjla'ažda'ochon'. Gone' güen len chio'o beṇə' Izrael, pero na' leczə gone' güen len chio'o la'anə'əczə cui naccho beṇə' Izrael.

¹¹ Tozə can' chon Diozən' len yoguə' chio'o beṇəch. ¹² Yoguə' chio'o šə babencho de'e mal sin cuiṇə' gombi'əcho lei de'en bzoj de'e Moisezən', Diozən' əchoglaogüe'en checho cuiayi'icho por ni che de'en babencho de'e malən' la'anə'əczə šə cui nezecho can' na lein'. Na' yoguə' chio'o banombi'əcho lein', Diozən' əchoglaogüe'en checho cuiayi'icho por ni che de'en cui bencho can' nannə'. ¹³ Caguə con yenecho lei na'anə' na' əṇa Diozən' checho bitobi xtolə'əcho de. Pero šə choncho can' na lein', Diozən' əne' checho bitobi xtolə'əcho de. ¹⁴ Notə'atezə beṇə' cui naquə beṇə' Izrael na' cui nombi'e lei de'en bzoj de'e Moisezən', zolə catə' chone' to chopə can' na lein' con de'e chidzən lo'o yichjla'aždaogüe'e. La'anə'əczə cui nombi'e lein', de'en chon yichjla'ažda'ogüen' mendad gone' naquən ca to lei. ¹⁵ Ben' chon ca' ža chlo'e de que lo'o yichjla'aždaogüe'e na' yo'o de'en naquə ca lein'. Na' catə' chone' de'en chone', lo'o yichjla'aždaogüe'e na' chone' xbab de que de'e malən' chone' o chone' xbab de que de'e güennə' chone'. ¹⁶ Gwžin ža catə' Diozən' gone' par niç Jesocristən' əchoglaogüe'en che xbab che chio'o beṇəch de'en bencho bgašə'əzə, šə bencho xbab güen o šə bencho xbab mal. Can' chnia' catə' əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'.

Beṇə' Izrael ca' gwsa'aquene' de que gwnite'e binlo len Diozən' chedə' zjənombi'e lein'

¹⁷ Balle chonle xbab de que zole binlo len Diozən' chedə' nacle beṇə' Izrael na' nsedle lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Cha'alažə'əle de que cho'ela'ole Diozən'. ¹⁸ Nezele de'en cho'olažə' Diozən'. Nezele de'en naquə de'e güen. Cho'ele dižə' chei de que naquən de'e güen, chedə' la' lei na'anə' nsedle. ¹⁹ De'e tant chaquele chejni'ile che Diozən' chonle xbab de que nezele par co'ole beṇə' nez na' par əgwzejni'ile beṇə' ca' zjənchol yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ²⁰ Na' chonle xbab de que nezele par əgwzejni'ile beṇə' cui chse'ejni'i na' par gacle maestr che bi'i xcuidə'. Laogüe de'en nsedle lei de'en bzoj de'e Moisezən' chaquele chejni'ile na' chaquele nezele de'en naquə de'e li. ²¹ Le'e chsed chlo'ile beṇə' yoblə, žbixchen' cui cholo'i cuinle? Chsed chlo'ile bito no cuan, len chbanle. ²² Chsed chlo'ile de que bito no co' xtoi na' bito no cuejyichj be'en chei o no'ol chei par solene' beṇə' yoblə, len chonczle yoguə' de'en nale cui no gon. Na' chgue'ile lgua'a lsaquə' ca'

de'en chse'ejni'alažə' beṇə', len bia'aczə chjelanle bitə'atezə de'en zjəde do lo'o yo'o gan' zjəža' lgua'a lsaquə' ca'. ²³ Cha'alažə'əle de'e nsedle lei de'en bzoj de'e Moisezən', pero laogüe de'e cui chonle can' na lein', chnitle yelə' bala'an che Diozən'. ²⁴ De'e li chonle can' nyoj Xtižə' Diozən' gan' nan: "De'en chonle de'e mal, zan beṇə' cui zjənaquə' beṇə' Izrael chəsə'əne' contr Diozən'."

²⁵ Chio'o beṇə' Izrael nsa'acho to seṇy lao cuerp chechon' de'en ne' sirconsision, na' zejen de que Diozən' gaquəlene' chio'o can' bene' lyebe. Na' seṇyən' zaquə'an par chio'o šə choncho can' na lein'. Pero šə cui choncho can' na lein', bitobi zaquə' seṇy de'en zochonə'. ²⁶ Šə cui nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' pero choncho can' na lein', gaccho cuent ca beṇə' nsa'aczə seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' la'anə'aczə cui nsa'achon. ²⁷ Balle bito bi seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' nsa'ale, pero chonle complir can' na lein'. Na' laogüe de'en chonle complir can' na lein', chonle ca nachia' de que deczə xtolə' beṇə' ca' zjənsa' seṇy de'en ne' sirconsisionṇə', chedə' nyoj lein' na' zjənombi'en, pero bito chso'one' can' nannə'. ²⁸ Zan beṇə' chsa'alje' lao dia che Izraelən' na' əzja'accze' chso'one' can' naquə' costombr che beṇə' Izraelən', pero lao Diozən' bito zjənaque' beṇə' Izrael, na' nic zaquə' seṇy de'en choso'ozo cuerp chega'aque'enə'. ²⁹ Pero chio'o de'e li naccho beṇə' Izrael šə chonlilažə'əcho Diozən' can' cheyalə' gonlilažə'əchone'. Na' de'en babocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon' gwxaquə'əleben ca seṇy de'en ne' sirconsision, na' zejen de que bagwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Babše'e yichjla'ažda'ochon', caguə' con nsa'acho to seṇy lao cuerp chechon'. Na' šə chonlilažə'əchone', Diozən' əne' de que choncho güen, la'anə'aczə šə notono no nochlə əna de que choncho güen.

3

¹ ¿Bi de'e güen zedegua'an che chio'o beṇə' Izrael laogüe de'en naccho beṇə' Izrael? ¿Bi de'e güen de'e zedegua'an de'en zocho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə'? ² De'e xen de'e zedegua'an. Na' to de'en zedegua'an ca de'en əbnežjw Diozən' xaxta'ocho ca' Xtiže'enə' de'en nyojən'. ³ Na' bale' cui gwse'ejle'e chei. Pero bito gwde Diozən' ca'azə cui gone' can' na Xtiže'enə' la'anə'aczə bale' cui gwse'ejle'e chei. ⁴ Goncze' can' ne'enə'. Yoguə' laste ənacze' de'e linə' la'anə'aczə šə yoguə'əlol beṇə' yesə'əne' dižə' güenlažə'ənə'. Chac canə' bzoj to profet gože' Diozən':

Le' əgwlo'ido' beṇə'chən' de que cho'o dižə' li.

Na' ca naquə' beṇə' ca' chso'on xbab de que bito chono' complir can' na'onə', əsa'ache'ine' de que chonczo' can' na'onə'.

⁵ Quinga chəsə'əna balə beṇə' cui chse'ejni'i che Diozən'. Chəsə'əne' de que de'e mal de'en choncho chlo'in beṇə'chən' de que Diozən' naque' beṇə' chon de'e güen. Na' chəsə'əne' de que Diozən' bito zde' licha de'en gone' castigw che de'e mal de'en chonchon'. ⁶ Lechgualə clelən' chso'one' xbabən'. Žalə' de'e li can' chsa'aquene'enə' bitoczə gaquə gon Diozən' yelə' jostis che chio'o beṇə'ch can' cheyalə'ənə'. Pero la' goncze'en.

⁷ Na' beṇə' ca' chso'on xbabən' ca' leczə chəsə'əne' de que catə' chso'onlaže'e chso'one' ca chesyə'əyacbe'i beṇə' de que Diozən' naque' beṇə' güen ca naquən' cho'e por dižə' li. De'e na'anə' chsa'aquene' de que bito cheyalə' choglaio Diozən' chega'aque' de que zjənapə' dolə' ca de'en chso'onlaže'e. ⁸ Balə beṇə' chso'one' contr neto', na' chso'one' cho'ato'onə' chəsə'əne' de que nato' ¿bixchen' cui goncho de'e malən' par nich gaquə de'e güenṇə'? Ca cheyalə'aczən' əgwnežjo Diozən' castigw che non' na ca'.

Notono nla' no cui napə dolə'

⁹ ¿Bixan' ža? ¿Enaquəch chio'o beṇə' Izrael beṇə' güen ch cle ca chio'o cui naccho beṇə' Izrael? Bito. Can' bagwnia', tozəczə can' chac che chio'o beṇə' Izrael na' che chio'o cui naccho beṇə' Izrael, yoguə'əcho zocho xni'a de'e malən'. ¹⁰ Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan:

Notono zo beṇə' zda licha, ni tlišə'əze'.

11 Notono nla' beṇə' chejni'i che Diozən',
na' notono nla' beṇə' cheylje'ene'.

12 Yoguə' beṇəchən' bagosə'əque'e nez mal.

Yogue'e bitobi zjəzaque'e.

Ni tlišə'əzə beṇə' chon de'e güen notono nla'.

13 Len xtižə'əga'aque'enə' chəsə'əxoayaguene'en beṇə',
na' ca benen che bgüizə' gwxaquə'əlebe dižə' de'en chso'enə'.

Ca zbanṇə' chla' cuerp che bia guatən' catə'ən bachožə'ən, ca' zbanṇə' naquə
xtižə'əga'aque'enə'.

14 Por dižə' mal dižə' əzban ža' cho'aga'aque'enə'.

15 Con bizə de'en choso'ode'ine' par chso'ote' beṇə'.

16 Gatə'ətezə chja'aque' con la' ggo'o yelə' yašə' yelə' zin' chja'aque'.

17 Na' bito chesə'əzo chesə'əbeze' binlo len ljuežjga'aque'enə'.

18 Bito chsa'ape' Diozən' respet.

19 Na' nezecho ca naquə yoguə' de'en na lei che Diozən' goncho, nyojən par chio'o na' xaxta'ocho ca' beṇə' ca' bnežjue' lein'. Pero ca naquə cui choncho can' nanṇə', ni tozə chio'o bito gaquə əṇacho de que naccho beṇə' güen. De'e na'anə' Diozən' əchoglaogüe'en checho de que si'icho castigw che xtolə'əchon' can' əchoglaogüe'en che yeziquə'əchlə beṇəchən'. 20 Ni to chio'o beṇəch bito na Diozən' checho de que naccho beṇə' güen por ni che bi de'en choncho de'en na lein', chedə' la' ni tocho bito choncho cayaṇə'ən nanṇə'. Lei na'anə' chzejni'in chio'o de que choncho de'e malən'.

Cheyalə' gonlilažə'əcho Jesocristən' par niç gaccho beṇə' güen lao Diozən'

21-22 Diozən' bablo'e can' ne' che notə'ətezcho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chonlilažə'əcho Jesocristən'. Lein' na' de'en boso'ozoj profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' leczə chso'en dižə' de que can' gone'. Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' bito chon Diozən' cuent checho šə bi de'e choncho complir de'en na lei che'enə'. Na' notə'ətezcho tozəczə can' chon Diozən' len chio'o la'aṇə'əczə šə naccho beṇə' Izrael o šə cui naccho. 23 Yoguə'əlołcho babencho de'e mal na' de'e na'anə' ni tocho bito gaquə əṇacho de que naccho beṇə' güen ca beṇə' güenṇə' naquə Diozən'. 24 Nži'ilaže'e chio'o chonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən'. Na' caguə bi chzi' Dioz na'anə' ne' checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə', chedə' la' bagwdixjw Cristo Jeso'osən' xtolə'əchon'. 25 Antslən' bagwdapə Diozən' yelə' chxenlažə'əṇə' bagwzoinə' bguo'o bcheje' che de'e mal de'en bagwso'on beṇəchən' tši'i, na' bito blo'e can' chnežjue' castigw che notə'ətezə beṇə' chso'on de'e malən'. Pero na'a par blo'e de que le' chnežjwcze' castigw che beṇə' chso'on de'e malən', gwleje' Cristo Jeso'osən' par gwdixjue' xtolə' beṇəchən'. Na' Diozən' chnitlaogüe' xtolə' con beṇə' chso'onlilažə' Cristo Jeso'osən'. 26 Na' de'en əbsele'ene'enə' nezecho de que Diozən' zdacze' licha de'en ne' che yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jeso'osən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

27 Bito cheyalə' güe'elao' cuincho əṇacho de que naccho beṇə' güen. Ni tocho cui naccho beṇə' güen por ni che bi de'e güen de'en choncho. Pero šə chonlilažə'əcho Jeso'osən' Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. 28 Can' chejni'ichon, šə chonlilažə'əcho Jeso'osən' Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' sin cui chone' cuent checho šə bi de'e choncho complir de'en na lein'.

29 ¿Diozən' naque' Xan chio'o beṇə' Izrael na'azən'? ¿Ecaguə leczə naque' Xan chio'o cui naccho beṇə' Izrael? 30 Cle naque' Xan yoguə'əloł beṇə'. Na' ne' che yoguə'əcho šə bachonlilažə'əcho Jeso'osən' naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Tozəczə can' chone' len chio'o nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsionṇə' na' len chio'o cui nsa'achon. 31 ¿Echoncho lei de'en bzoj de'e Moisezən' ca to de'e cui bi zaque'enə' laogüe chonlilažə'əcho Jeso'osən'? Bito chonchon ca to de'e cui bi zaque'e, sino cho'elechchon balorən'.

4

Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e nan' goque' beṇə' güen lao Diozən'

¹ De'e xaxta'ocho Abraam be'enə' naccho dia, ¿bixa ənacho che'enə'? ² Žalə' por ni che de'e güen de'en bene' na'anə' gwna Diozən' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə', zaquə'acze' par be'elao' cuine' žalə' ca'. Pero bito be'elao' cuine' lao Diozən'. ³ Le'e Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e nan' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'." ⁴ Catə' to beṇə' chone' žin chone' gan laxjue'enə' na' bito nacho de que xan žinnə' chone' to goclen catə'an chnežjue'ene' laxjue'enə'. Na' ca'aczən' naquən len chio'o, žalə' babencho cayanə'an non Diozən' mendad goncho bito naquən to goclen de'en chon Diozən' len chio'o catə'an ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə' žalə' ca'. ⁵ Pero naquəczən to goclen. Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chonlilažə'əchone' sin cui choncho xbab de que de'e güen de'en choncho chaclenən par ənə' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Na' Diozən' chone' par ničh chio'o cui be'ela'ochone' antslə chaccho beṇə' güen laogüe'enə' catə' chonlilažə'əchone'. ⁶ Leczə de'e Dabin' be'e dižə' che goclenə' de'en chon Diozən' len chio'o chonlilažə'əchone' ca de'en ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə' sin cui chone' cuent šə bichlə de'e güen de'en choncho. ⁷ De'e Dabin' gwne':

Mba zocho šə babezi'ixen Diozən' checho che de'e malən' bencho.

Mba zocho šə babñitlaogüe' xtolə'əchon'.

⁸ Mba zocho šə chchoglaio Diozən' checho de que caguə bi xtolə'əcho denə'.

⁹ Chio'o nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionə' bito cheyalə' goncho xbab de que chio'ozən' gaquə socho mba can' gwne'enə'. Lenczə beṇə' ca' cui zjənsa' seṇyən' guaquə ñite'e mba can' gwne'enə'. Nezecho de'en benlilažə' de'e Abraannə' Diozən' de'e na'anə' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'. ¹⁰ Na' gwne' che de'e Abraannə' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə' antslə ze'e soe' seṇy de'en ne' sirconsisionə', caguə beyožlən'. ¹¹ Na' gwdechlə gwzoe' seṇyən' par gwnezene' de que Diozən' bagwne' ca' che'. De'e Abraannə' gwzolaogüe' chonlilaže'e Diozən' catə'an ze'e sole' seṇyən' na' cana' gwna Diozən' naque' beṇə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' nezecho de que Diozən' ne' ca' che notə'ətezə beṇə' cui zjəzo seṇy de'en ne' sirconsisionə' con šə chso'onlilaže'ene'. Na' lao Diozən' de'e Abraannə' naque' xaxtao' yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Diozən'. ¹² Na' leczə nezecho de que Diozən' ne' che chio'o nsa'acho seṇyən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chonlilažə'əchone'. Na' ne' ca' caguə por ni che de'en zocho seṇyən' sino por ni che de'en chonlilažə'əchone' can' benlilažə' de'e Abraannə' le'.

Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' Diozən' bene' lyebe de'e bene' len le'

¹³ De'e Abraannə' benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bene' lyebe gone' par ničh Abraannə' len xi'in dia che' ca' yesə'anabi'e doxenlə yežlyon'. Bito ben Diozən' cuent che Abraannə' šə bene' complir can' na lei che'enə' sino de'en benlilaže'e Dioz na'anə' gwne' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə' na' leczə de'e na'anə' bene' lyebe yesə'anabi'e yežlyon'.

¹⁴ Nitə' beṇə' chsa'aque' por ni che de'en zjənaoga'aque' lein' yesə'anabi'e yežlyon'. Žalə' na'acłə lega'aque' yesə'anabi'e yežlyonə', bito bi zaquə' de'en chso'onlilažə' beṇə' Diozən', na' leczə ca' bito gon Diozən' complir can' bene' lyebe len xi'in dia che de'e Abraannə' žalə' chac ca'. ¹⁵ De'en gwduxjw Diozən' lei che'enə' na' beṇə'əchən' cui choso'ozenague' chei, Diozən' gwnežjue' lega'aque' castigw zejlicane che xtolə'əga'aque'enə'. Žalə' cui zjənezene' bi de'e ca' cheyalə' so'one', bitobi xtolə'əga'aque' de, pero zjənezczene'en.

¹⁶ Ca' chaquən', chio'o chonlilažə'əcho Diozən' nabi'acho yežlyon'. Tant nži'ilažə' Diozən' chio'o chone' ca' nabi'achon par ničh gaquə can' bene' lyebe len yoguə' chio'o chone' cuent ca xi'in dia che de'e Abraannə'. Caguə gaquə ca' len beṇə' ca' zjəsə'ənao lei na'azən' sino leczə len notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' Diozən' can' benlilažə' de'e Abraannə' le', la' lao Diozən' de'e Abraannə' naque' xaxtao' yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Diozən'. ¹⁷ Can'

nyojcə de'en gwna Diozən': "Banzoa' le' gaco' xaxtao' beṇə' ša' ṇasyon zan." Na' Diozən' nape' yelə' guac par yosbane' beṇə' guat ca' na' Diozən' chone' par niḥ chac bitə'ətezən' ne'enə'. De'e na'anə' cho'e dižə' che beṇə' ze'e za'ac ca chio'o beṇəḥ cho'echo dižə' che beṇə' banitə'.

¹⁸ Bito gwṇeze Abraannə' nacxa gaquən' gaquə can' gwna Diozən'. Pero gwyejle'e che Diozən' na' gwzoe' lez de que Diozən' goncze' le' xaxtao' beṇə' ša' ṇasyon zan. Con gwyejle'e de que gaquə can' gož Diozən' le': "Beṇə' zan əsa'ac xi'in dia chio'." ¹⁹ Con gwzocze' beṇlilaže'e Diozən' la'anə'əczə gocbe'ine' banaque' beṇə' golə par so xi'ine'. Bazoe' casi to gueyoa iz, na' no'ol che' Saran' bitoch zoe' xlaogüe'e sane'. ²⁰ Gwzoteze' beṇlilaže'e Diozən' na' bito goquə šejlaže'e che lyebe de'en ben Diozən' len le', sino que gwzoe' cheḥ beṇlilaže'ene' na' be'elaogüe'ene'. ²¹ Abraannə' gwṇezene' de que Diozən' guac gone' ca de'en bene' lyebe'. ²² Na' laogüe de'en beṇlilaže'e Diozən' de'e nan' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'.

²³ Na' nyojən de que de'en beṇlilaže'ene' na'anə' gwchoglaon che' de que naque' beṇə' güen lao Diozən'. Pero caguə nyojən par de'e Abraam na'azənə'. ²⁴⁻²⁵ Lecə nyojən par chio'o, la' lecə de'en chonlilažə'əcho Diozən' nchoglaon checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. Diozən' bsele'e Xancho Jeso'osən' par gwso'ot beṇə' le' na' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Goc ca' len Jeso'osən' par niḥ gwduxjue' xtolə'əchon' na' par niḥ Diozən' ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

5

Zoch binlo len Diozən' šə chonlilažə'əcho Jesocristən'

¹ Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' chedə' chonlilažə'əcho Jesocristən', na' Xancho Jesocrist na'anə' babene' par niḥ zoch binlo len Diozən'. ² De'en chonlilažə'əcho Jesocristən' nži'ilažə' Diozən' chio'o na' gwzocze' əži'ilaže'e chio'o. Chebeicho nezecho gon Diozən' chio'o yelə' bala'aṇ xen ca de'en de che'. ³ Na' lecə chebeicho catə' chzaquə'əzi'icho, la' nezecho šə chgo'o chchejlažə'əcho catə'ən chzaquə'əzi'icho nachən' gwchejczecho catə'ən de bichlə de'en saquə'əzi'icho. ⁴ Šə chgo'o chchejlažə'əcho catə'ən chzaquə'əzi'ichon', Diozən' chebeine' can' choncho. Na' catə' chebeine' can' choncho, nezecho de que gaquəlenche' chio'o. ⁵ Na' catə'ən nezecho de que gaquəlench Diozən' chio'o, bito chža'a yichjcho chedə' nezecho babsele'e Spirit che'enə' par zon len chio'o, chṇen lo'o la'ažda'ochon' nan de que Diozən' chacchgüeine' checho.

⁶ Lao ne'e zoch xni'a de'e malən', Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le'. Ben Cristən' ca' par gwduxjue' xtolə' chio'o cui be'ela'ocho Diozən'. Na' gwso'ote'ene' catə' bžin orən' banžia' Diozən' bia'. ⁷ Ca naquə chio'o beṇəḥ, zdebə chonən par əchebcho gwnežjo cuincho so'ot beṇə' chio'o lgua'a to beṇə' yoblə la'anə'əczə šə lgua'a to beṇə' zda licha. Pero gwchojlja to beṇə' yeyaxjene' gwnežjo cuine' so'ote'ene' lgua'a to beṇə' naquə beṇə' ži'ilažə'. ⁸ Pero catə'ən chio'o nenaccho beṇə' güen de'e mal, Diozən' bsele'e Cristən' bnežjw cuine' por ni checho gwso'ot beṇə' le'. De'e na'anə' nezecho lechgualə chaque Diozən' checho. ⁹ Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' chedə' Cristən' blalj xchene'enə' par gwduxjue' xtolə'əchon'. Na' lecə ca' nezecho de que Cristən' bagoclene' chio'o chonlilažə'əchone' par niḥ ca' Diozən' bito gone' castigw checho zejlicane. ¹⁰ Beṇə' contr che Dioz nan' goccho. Pero na' Xi'ine' Cristən' bnežjw cuine' por ni checho gwso'ot beṇə' le'. Ben Cristən' ca' par bozoe' chio'o binlo len Diozən'. Na' nezecho lecə zo Cristən' chone' par niḥ gaquə yichjla'ažda'ochon' güen can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə' chedə' ngodə'əcho txen len le'. ¹¹ Na' lecə dech de'en chebeicho. Lecə chebeicho de'en nombi'əcho Diozən', chedə' la' Jesocrist na'anə' baḥ bozoe' chio'o binlo len Diozən'.

De'e Adannə' bxi'e de'e malən' yežlyo nga, na' Jesocristən' bedəyene' par niḥ chac de'e güen

¹² Yelə' godenag che beṇə' nechən' ben' gwle Adannə', gwzolao de'e malən' yežlyo nga, na' de'e mal nan' nsa' yelə' gotən'. Na' de'e nan' den de que yoguə' beṇəchən' chsa'ate' na' yogue'e chso'one' de'e mal. ¹³ Gwso'onczə beṇəchən' de'en malən' dezd tyemp che Adannə' antslə cuiṇə' chixjw Diozən' lei che'enə'. Na' catə' cuiṇə' chixjue' lei che'enə' nža'alə can' gwchoglaogüe'en che beṇəchən' catə'an gwso'one' de'e malən'. ¹⁴ Pero na' gwzolaozən dezd tyemp che de'e Adannə' bžinte tyemp che de'e Moizezən' benən byen yoguə' beṇə' gwsa'ate' can' chsa'ate' na'a, chedə' yogue'e gwso'one' de'e malən', la'anə'əczə de'e mal de'en gwso'one' bito naquən ca de'e mal de'en ben de'e Adannə'. De'e Adan na'anə' bedəyene' par nič gwxe yelə' gotən' yežlyo nga, pero na' Jesocristən' ben' banaquəczən yidə dezd cana'ateczə, le'enə' bedəyene' par nič de yelə' mban zejlicane che notə'atezcho chonlilažə'əchone'.

¹⁵ De'e xen nža' yelə' goclen de'en ben Diozən' len chio'o catə'an bsele'e Jesocristən' na' ca de'e malən' de'en ben de'e Adannə'. Por ni che de'e malən' de'en ben de'e Adannə' beṇə' zan gwsa'at. Pero na' Diozən' bene' to de'e zaque'e, bene' to yelə' ži'ilažə' xen na' to yelə' goclen xen par beṇə' zan. Diozən' chaclene' chio'o ca de'en bsele'e Jesocristən' par cheyašə' cheži'ilaže'e yoguə' chio'o beṇəch. ¹⁶ Nža' de'e malən' de'en ben de'e Adannə' ca goclen de'en ben Diozən' len beṇəchən'. Por ni che de'e malən' de'en ben de'e Adannə', de'e na'anə' Diozən' gwchoglaogüe'en che chio'o beṇəch de que si'icho castigw zejlicane. Pero na' dadzən' goclen Diozən' chio'o ca de'en bsele'e Xi'ine' Jesocristən', na' chio'o chonlilažə'əchone' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' la'anə'əczə babencho de'e zan de'e mal. ¹⁷ Por ni che tozə be'enə' ben de'e malən' de yelə' got che chio'o beṇəch. Pero na' Diozən' lechguale nži'ilaže'e chio'o, na' dadzə ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' de yelə' mban checho zejlicane na' nabi'acho txen len Jesocristən'.

¹⁸ Can' naquən, por ni che de'e mal de'en ben de'e Adannə', Diozən' gwchoglaogüe'en de que to to chio'o beṇəch si'icho castigw che xtolə'əchon'. Na' por ni che de'en naquə Jesocristən' beṇə' güen lao Diozən', Dioz na'anə' ne' che yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane. ¹⁹ Na' de'en cui əbzenag de'e Adannə' che Diozən', de'e na'anə' yoguə' chio'o beṇəch naccho beṇə' güen de'e mal. Pero na' de'en əbzenag Jesocristən' che Diozən', yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho beṇə' güen lao Diozən'.

²⁰ Diozən' gwduxjue' lei che'enə' na' de'e na'anə' gwcha'o gwxcen de'e malən' chedə' beṇəchən' bito boso'ozenague' chei. Pero catə' gwcha'o gwxcen de'e malən', de'e xen gwcha'o gwxcen yelə' ži'ilažə' che Diozən' par nič bezi'ixene' che chio'o chonlilažə'əchone'. ²¹ Gwcha'o gwxcen yelə' ži'ilažə' che'enə' par nič gwaquə əne' che yoguə' chio'o beṇəch de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə gonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'. Na' can' de yelə' got che yoguə' chio'o beṇəch de'en naccho beṇə' güen de'e malən' leczə nži'ilažə' Diozən' yoguə' chio'o beṇəch na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane šə chonlilažə'əchone'.

6

Diozən' bene' par nič cuich šo'o chazcho de'e malən'

¹ ¿Nacxan' cheyalə' goncho na'a banezecho de que nži'ilažə' Diozən' chio'o? ¿Econ šejczcho goncho de'e malən' par nič yezi'ixentezə yezi'ixen Diozən' chechon'? ² Caguə can' cheyalə' goncho. Diozən' babene' par nič cuich šo'o chazcho de'e malən' šə gwzenagcho che'. De'e nan' bito cheyalə' sochcho əgwzenagcho che la'ažda'omalchon'. ³ Bagwchoacho nisən' par nič ca' nacia' de que ngodə'əcho txen len Jesocristən'. Na' ca de'en gwchoacho nisən' zejen ca gotcho len Crist na'anə'. ⁴ Na' de'en zejen ca gotcho len Cristən', leczə zejen ca bgašə'əcho len le'. Goc ca' par nič ca de'en bolis bosban Xacho Diozən' le'

len yelə' guac xen che'enə', gwša'acho yelə' chzo yelə' chbez chechon' na' socho ca beṇə' cobə.

⁵ Ndil ngodə'əcho Cristən' txennə' catə'an gwso'ote'ene', na' lecza ndil ngodə'əcho le' txennə' catə'an beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'. De'e na'anə' cheyalə' yocobə xbab chechon' par niç gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə'. ⁶ Ca de'en ndil ngodə'əcho Cristən' txen catə'an gwso'ote'ene' le'e yag corozən', zejen de que la'ažda'omalchon' gotən. Gotən par niç bitoch nabia'an chio'o na' par niç bitoch šo'o çhaz de'e malən' yichjla'ažda'ochon'. ⁷ Beṇə' bagot bitoch chnabia' la'ažda'omalen' le'. ⁸ Na' ca naquə gotlencho Cristən' chejle'echo de que zocho mbancho len le' na' de que sochcho əbancho len le'. ⁹ Nezecho de que Dioz nan' bosbane' Cristən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' bitoch so'ote'ene' de'e yoblə. Yelə' gotən' bitoch so'in le' de'e yoblə. ¹⁰ Ca de'en gwso'ote' Cristən', tš'i'izən' bnežjw cuine' par niç bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Bitoch so'ote' le' yetlas. Na' na'a zoe' chnežjue' Diozən' yelə' bala'aṇ. ¹¹ Legon xbab de que Diozən' babene' par niç cuich šo'o çhazcho de'e malən'. Pero na' lecza legon xbab de que ndil ngodə'əcho txen len Cristən' catə'an beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'. De'e na'anə' mbancho par əgwnežjwcho Diozən' yelə' bala'aṇ. Gonle xbabən' ca' çhedə' ngodə'əcho txen len Xancho Cristo Jeso'osən'.

¹² Bito güe'echo latjə šo'o çhaz de'e malən' cuerp chechon' de'en gat par goncho ca de'e malən' zelažə' la'ažda'ochon'. ¹³ Bito gon cuincho lao na' gwxiye'enə' par goncho de'e mal len cuerp chechon'. Cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' par goncho de'e güennə'. Gon cuincho lao ne'enə' çhedə' bitoch naccho len yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' guat, sino bade yelə' mban zejlicane chechon'. ¹⁴ Antslə goquecho goncho can' na lein', pero de'en cui goc goncho can' nannə', blo'in chio'o de que zocho xni'a de'e malən'. Pero na'a de'en nži'ilažə' Diozən' chio'o babebeje' chio'o xni'a de'e malən', na' de'e na'anə' chac chon cuincho lao ne'enə' par goncho de'e güennə'.

Cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho de'e malən'

¹⁵ ¿Egontezcho de'e malən' de'en nezecho nži'ilažə' Diozən' chio'o na' de'en bito chebeine' chio'o por ni che šə choncho can' na lei che'enə'? Bito. ¹⁶ Nezecho catə' chzenagcho che to beṇə' na' catə' cho'echo latjə chnabi'e chio'o, xni'a be'enan' zocho. Na' lecza ca' šə chdalenczcho de'e malən' na' chzenagcho chei, xni'ei nan' zocho na' bito žjəyecho len Diozən' šə ca'. Pero šə chon cuincho lao na' Diozən' na' chzenagcho che' nachən' zdaczcho choncho de'e güennə'. ¹⁷ Antslən' gwzochon xni'a de'e malən'. Pero choxcwlen Diozən' lencza le'e bachzenagle na'a do yichj do lažə'əle de'en bablo'ito' le'e. ¹⁸ Diozən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'. De'e na'anə' banon cuincho lao na' Diozən' par šejcho goncho de'e güennə'. ¹⁹ Cho'a dižə'ənə' can' zocho xni'a non' chzenagcho chei par niç šejni'ile. Ca'atezən' ben cuinle lao na' gwxiye'enə' par benle de'en naquə yelə' zto' na' bichlə de'en bito cheyalə' goncho, lecza can' cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' par goncho de'e güennə' niç gaquə yichjla'ažda'ochon' güen can' naquə yichjla'aždao' Diozən'.

²⁰ Catə'an ne'e zocho xni'a de'e malən', bito bzenagcho che Diozən' par goncho de'e güen. ²¹ Na' bitobi de'e güen ble'icho lao de'e mal ca' de'en jənaochonə'. Bacheto'icho na'a che de'e ca' benchonə'. Žalə' chonchcho de'e mal ca' zjənac ca' bito žjəyecho len Diozən'. ²² Pero Diozən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' na' babene' par niç non cuincho lao ne'enə'. De'e na'anə' zda chaquəch yichjla'ažda'ochonə' can' naquə yichjla'aždao' le'enə' na' žjəyecho len Diozən' zejlicane. ²³ Šə zocho choncho de'e malən' yeyejcho lao yi' gabilən'. Pero šə ngodə'əcho txen len Xancho Cristo Jeso'osən', Diozən' choṇe' chio'o dadzə yelə' mban zejlicanen'.

7

Lein' chnabi'an beṇəchən' žlac zjəmbane'

¹ Beṇə' bišə' le'e nombi'ale lein' na' nezele de que lein' chnabi'an chio'o žlac mbancho na'azə. ² To no'olə csad, žlac mban be'en che'enə' cheyalə' soe' len le', la' can' chon lein' mendad. Xte catə'əch gat be'en che'enə' cana'achən' babechoj latje' len lei de'en chon mendad soe' len be'en che'enə'. ³ Na' šə no'olən' yeque'e beṇə' yoblə len mban be'en che'enə', beṇə' ggo'o xtoin' naque'. Pero šə bagot be'en che'enə' babechoj latje' len lein'. Guaquə yošagna'alene' beṇə' yoblə, na' bito ṇacho naque' beṇə' ggo'o xtoi laogüe de'en yošagne'e de'e yoblə.

⁴ Can' naquən beṇə' bišə', ngodə'əcho txen len Cristən', na' de'e bnežjw cuine' gwso'ote'ene', de'e na'anə' baṇezecho bito chaccho beṇə' güen lao Diozən' por ni che choncho bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Cristən' beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca' na' chio'o baben cuincho lao ne'enə' par ničh goncho can' chene'e Diozən'. ⁵ Antslə ṇezochō chzenagcho che la'ažda'omalchon'. Na' catə'ən gwṇezecho ca de'en non lei de'en bzoj de'e Moizezən' mendad goncho, nachlə be'elažə'əchcho bzenagcho che de'e malən' de'en yo'o yičhjlə'ažda'ochonə' na' bencho con can' gone'echo. Žalə' ne'e choncho ca' bito žjəyezochō len Diozən'. ⁶ Pero ṇa'a babocobə Spirit che Diozən' yičhjlə'ažda'ochon' na' ṇezecho bito chaccho beṇə' güen lao Diozən' por ni che choncho bi de'en na lein'. Antslə bencho bi de'e güen parzə ničh goncho complir can' byoj lein' gwłalte nan naquən cheyalə' goncho. Pero ṇa'a choncho can' chene'e Diozən' chedə' babocobə Spirit che'enə' yičhjlə'ažda'ochon'.

Yo'o de'e malən' yičhjlə'ažda'ochon'

⁷ Bitō cheyalə' goncho xbab de que lei de'en bzoj de'e Moizezən' naquən de'e mal. Bitō gočbe'ida' nda' chona' de'e malən' žalə' cui bzejni'i lein' nada' bi de'en cui cheyalə' gona'. Na' bito əgwṇezda' de que de'e malən' chona' chzelaža'a bitə'ətezə de'e de che beṇə' žalə' que lein' nan: "Bitō selažə'əle bitə'ətezə de'e de che beṇə'." ⁸ Nach catə' gwṇezda' can' na lein, de'e mal de'en yo'o yičhjlə'aždaogua'anə' nachle benən ca gwzelažə'əcha'. Na' bito gočbe'ida' de xtolə'a žalə' cui bembia lein'. ⁹ Gwzoa' to tyemp sin cui bembia lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Pero catə' gwṇezda' bin' nonən mendad gona', nachle bzenaguəcha' che de'e malən' de'en yo'o yičhjlə'ažda'ogua'anə'. De'e na'anə' gwṇezda' si'a castigw zejlicane che xtolə'a. ¹⁰ Na' ca naquə lei de'en bzoj de'e Moizezən', naquən par gwzenaga' chei ničh ca' gatə' yelə' mban zejlicane chia'. Pero de'en cui bzenaga' chei de'e na'anə' gwṇezda' si'a castigw zejlicane. ¹¹ Ca de'en nombi'a lein', de'e malən' de'en yo'o yičhjlə'aždaogua'anə' bxoayaguən nada', benən ca bito bzenaga' che de'en nonən mendad gona'. Na' de'e na'anə' gwṇezda' si'a castigw zejlicane che xtolə'anə'.

¹² Ca naquə lei de'en bzoj de'e Moizezən', za'an che Diozən'. To to de'en nonən mendad goncho za'an che Diozən' na' zjənaquən de'e licha na' de'e güen. ¹³ ¿Elei de'en naquə de'e güennə' benən par ničh si'a castigw zejlicane che xtolə'anə'? Bitō naquə len. De'e malən' de'en yo'o yičhjlə'aždaogua'anə' bito be'en latjə gona' can' cheyalə' gona'. Na' de'en cui chona' can' na lein', de'e nan' gwṇezda' si'a castigw zejlicane che xtolə'anə'. Ca chac nan' ṇlə'alaon naca' beṇə' mal de'en cui chona' can' na lein', na' ṇlə'alaon de que de'e mal juisyən' chona' cui chona' can' none' mendad gona'.

¹⁴ Naquən clar de que lein' gwaquəlenən nada' len xbab de'en yo'o lo'o yičhjlə'aždaogua'anə' žalə' chzenaga' chei. Pero nada' naca' beṇə' la'aždao' mal, zoa' yo'o yaza' de'e malən'. ¹⁵ Bitō chona' de'e güen de'en che'enda' gona'. De'e mal de'en cui che'enda' gona' lelənnə' chona'. Bitō cheyache'ida' chia' bixchen' chona' ca'. ¹⁶ Che'enda' gona' can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən', pero bito chona'an yoguə' las. Na' catə' cui chona' can' nanṇə' lechguale de'e chacda', chedə' ṇezda' lein' naquən de'e güen. ¹⁷ Caguə nada'anə' chona' de'en cui che'enda' gona'. De'e mal de'en yo'o yičhjlə'aždaogua'a nan' chonən par ničh chona' de'en cui che'enda' gona'. ¹⁸⁻¹⁹ Nezdə' bito naca' beṇə' güen, chedə' yo'o de'e malən' lo'o yičhjlə'aždaogua'anə'. Che'enda' gona' de'e güennə', pero bito

chona'an. De'e mal de'en cui che'enda' gona' lēlānṅə' chona'. ²⁰ Na' ca de'en chona' de'en cui che'enda' gona', caguə chona'an nada'anə'. De'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'a nan' nžiguə'an nada' chona' de'e mal de'en cui che'enda' gona'.

²¹ Na' syempr catə'an che'enda' gona' de'e güennə', de'e mal de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' chžonən gona'an. ²² Chebeida' lei che Diozən' lo'o yichjla'aždaogua'anə'. ²³ Pero na' chache'ida' de de'en yo'o yichjla'aždaogua'anə' de'en cui cho'en latjə gona' can' nezda' cheyalə' gona'. De'e mal de'en yo'o yaz cuerp chia'anə' chnabi'an nada'.

²⁴⁻²⁵ Lo'o yichjla'ažda'ochon' chene'echo goncho de'en non lei che Diozən' mendad goncho, pero na' la'ažda'omalchon' chonczən ca choncho de'e malən'. ¡Prob chio'o! ¿No soi la'ažda'omalchon' de'enə' chnabia' chio'o? Nezecho si'icho castigw zejlicane šə soczcho gwzenagcho chei. Choxcwlen Diozən', chone' par nič Xancho Jesocristən' soine' la'ažda'omalchon'.

8

Cheyalə' goncho can' chene'e Spirit che Diozən'

¹ De'e na'anə' Diozən' ne' che chio'o šə ngoda'əcho txen len Cristo Jeso'osən' de que bito bi xtolə'əcho de. Chio'o ngoda'əcho txen len Cristo Jeso'osən' bachoncho can' chene'e Spirit che Diozən'. Bito choncho can' na la'ažda'omalchon'. ² Nezda' Spirit che Diozən' chnabi'an nada' na' chonən yelə' mban zejlicane chia' laogüe de'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osən'. Catə' gwzoa' xni'a de'e malən' lenṅə' benən par nič gwchoglaio Diozən' chia' si'a castigw zejlicane. Pero Spirit che Diozən' babebejən nada' xni'a de'e malən'. ³⁻⁴ Lei de'en bzoj de'e Moisezən' bito gwzoin par yebejən chio'o xni'a de'e malən' chedə' naccho beṅə' la'aždao' mal. Diozən' gwzoinə' bebeje' chio'o xni'a de'e malən' de'en bsele'e Xi'ine'en golje' yežlyo nga, gocczə cuerp che'enə' ca cuerp che chio'o beṅə' güen de'e mal. Na' Xi'in Dioz na'anə' gwduxjue' xtolə'əchon' par nič chio'o beṅəch guaquə yechojcho xni'a de'e malən' na' guaquə šejcho licha goncho can' non lein' mendad, con šə goncho can' chene'e Spirit che Diozən' na' bito goncho can' na la'ažda'omalchon'.

⁵ Šə zoczcho choncho can' na la'ažda'omalchonə', yo'o yichjcho de'en chene'en goncho. Pero šə zocho choncho can' na Spirit che Diozən' yo'o yichjcho can' nan na'anə'. ⁶ Na' šə con yo'o yichjcho de'en chene'e la'ažda'omalchonə', si'icho castigw zejlicane. Pero šə con yo'o yichjcho de'enə' chene'e Spirit che Diozən', guata' yelə' mban zejlicane checho na' so cuezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochonə'. ⁷ Contr Dioz nan' choncho šə con yo'o yichjcho de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho. Na' šə con yo'o yichjcho len, bito chzenagcho che lei che Diozən', na' nique gaquəczə gwzenagcho che Diozən' šə ca'. ⁸ Šə zocho choncho can' na la'ažda'omalchon' bito gaquə naquəchlə goncho par nič yebei Diozən' chio'o.

⁹ Pero chio'o ža, šə zo Spirit che Diozən' lo'o la'ažda'ochonə', bitoch zocho choncho can' na la'ažda'omalchon', sino zocho chzenagcho che Spiritən'. Na' šə cui zo Spirit che Cristən' lo'o la'ažda'ochonə', de'en leczə naquən Spirit che Diozən', bito naccho xi'in Dioz. ¹⁰ Cristən' zoe' len chio'o chonlilažə'əchone', na' Diozən' ne' de que naccho beṅə' güen laogüe'enə'. Na' de'e na'anə' de yelə' mban zejlicane checho la'anə'əczə gatcho len cuerp chechon' por ni che de'e malən'. ¹¹ Diozən' bolis bosbane' Cristo Jeso'osən' ladjo beṅə' guatən'. Na' šə Spirit che Diozən' zon lo'o la'ažda'ochon', leczə gwžin ža catə' Diozən' yolis yosbane' chio'o len cuerp checho quinga de'enə' sa'at. Yolīs yosbane' chio'o chedə' yo'o Spirit che'enə' lo'o la'ažda'ochon'.

¹² Can' ža beṅə' bišə', bito cheyalə' goncho can' na la'ažda'omalchon'. ¹³ Si'icho castigw zejlicane šə zoczcho choncho de'en chene'e la'ažda'omalchonə'. Pero šə güe'echo latjə gaquəlen Spirit che Diozən' chio'o par nič cuich gwzenagcho che la'ažda'omalchon', nachən' gatə' yelə' mban zejlicane checho.

14 Na' yoguə' chio'o šə chzenagcho che de'en chsed chzejni'i Spirit che Diozən' chio'o goncho, naccho xi'in Dioz. 15 Diozən' beņe' chio'o Spirit che'enə' catə'an gwcue'e chio'o ca xi'ine'. Na' de'e na'anə' bito chžebcho Diozən' can' chžebcho to beņə' znia catə' choncho xšine'enə'. Lgua'a žebchone' cholgüižchone' che'echone': "Xa." 16 Spirit che Diozən' nan lo'o yichjla'ažda'ochon' de que chio'o naccho xi'in Dioz. 17 Na' šə naccho xi'in Dioz, gwžin ža catə' yoguə' de'en de che Cristən' gaquən checho txen lencho le'. Gaquən checho con šə gwsanlažə' cuincho yoso'oči' yoso'osaquə' beņə' chio'o por ni che de'en chonlilažə'əcho Cristən', can' boso'oči' boso'osaque'e le'enə'. Na' šə yoso'oči' yoso'osaque'e chio'o, Diozən' gone' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en babnežjue' che Cristən'.

18 Yežlyo nga de de'en chzaquə'əzi' chzaquə'əyašə'əcho. Pero nada' chona' xbab caguə de'e bi de'enə' ca de'en yebeicho catə'an əžin ža gon Diozən' chio'o yelə' bala'an xen ca de'en napə Cristən'. 19 Diozən' bene' beņach, bene' bia chsa'aš na' bene' cuantzə bi de'en zjəde. Na' yoguə'əcho len lega'aquən bazochi lao juisy batə'əquən' gon Diozən' yelə' bala'an de'en si' chio'o naccho xi'ine', na' leczə len yoguə' bia ca' chsa'aš chəsə'əbezəb batə'əquən' əžin ža gone' ca'. 20 Na' yoguə' de'e ca' ben Diozən' caguə zjanac ša'onə'. Na' caguə con ca gwse'ene'ennə' zjənaquən. Ze'e gonša'oche' lega'aquənne', na' ze'e gonša'oche' yoguə' bia chsa'aš na' leczə ca' chio'o beņach. Na' leczə Dioz nan' bene' par nič chəsə'əbezən na' par nič chəsə'əbezə beņachən' na' par nič leczə chəsə'əbezə bia ca' chsa'aš. 21 Chəsə'əbezən batə'əquən' əžin ža yesyə'əyaquən binlo juisy na' bito te chega'aquən. Na' leczə can' chəsə'əbezə bia ca' əsa'ac chega'aquəb. Na' ca'aczən' gac che chio'o naccho xi'in Dioz, catə'an si'icho yelə' bala'an xen de'en gon Diozən' chio'o, yeyac cuerp chechon' de'e cobə na' cuatəch soi yelə' gotən' chio'o. 22 Na' nezecho, xte ža neža yoguə' de'e ca' ben Diozən' chso'onən ca beņə' chbežgüe', chəsə'əžaglaon ca to no'olə beņə' chzan. Na' leczə yoguə' bia ca' chsa'aš chəsə'əbežgüe'eb chəsə'əžaglaob ca to no'olə beņə' chzan. 23 Na' caguə de'e ca'azən'. Leczə len chio'o chbežgüe'echo. Diozən' babene' chio'o Spirit che'enə' par nič nezecho gwžin ža gaquəch güen checho. Na' chbežgüe'echo lo'o la'ažda'ochon' chbezcho batə'əquən' gon Diozən' cuerp cobə chechon' par əgwlo'e de que banque'e chio'o ca xi'ine'. 24 Catə'an bebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən', ca nan' gwzolao chbezcho gwžin ža gaquəch güen checho. To de'e bagoc bitoch socho lez cuezcho gaquən. Notono zo no nezoe' lez gaquə de'en nezene' bagoc. 25 Pero ca naquə de'en zocho lez gwžin ža gaquəch güen checho, zocho chgo'o chchejlažə'əcho batə'əquən' gaquən.

26 Ca naquə Spirit che Diozən' zon chaclenən chio'o chedə' bitotec bi chac goncho sin cui zon len chio'o. Bito chac goncho orasyon can' cheyalə' gonchon, poro na' Spirit che Diozən' chnen favor chio'o laogüe'enə' la'aņə'aczə cui cheželecho naclə güe'elenchone' dižə' che de'en chnalažə'əcho. 27 Na' Diozən' ngüia nye' la'ažda'ochon' na' leczə ca' chejni'ine' bin' chene'e Spirit che'enə' catə'an chnen favor chio'o bagwleje' par naccho lažə' ne'enə'. Na' can' chene'e Diozən' nen favor chio'o.

Diozən' de'e chio'o, de'e na'anə' notono no soi chio'o

28 Na' nezecho de que lao yoguə' de'en chaquən', Diozən' chone' par nič gaquə güen che chio'o chaquecho che'. Chio'on bač gwleje' par chonlilažə'əchone' segon can' gwchoglaogüe'en. 29 Nombia' Diozən' chio'o dezd gwlatte, na' əbsi'e xneze par nič tozə gaquə yichjla'ažda'ochon' len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən'. Bene' par nič Jesocristən' naque' beņə' nech entr chio'o beņə' biše'e zan. 30 Na' ca naquə əbsi' Diozən' xneze par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' tozə len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən', leczə gwleje' chio'o par chonlilažə'əchone' na' bagwchoglaogüe'en checho de que naccho beņə' güen laogüe'enə'. Na' leczə can' goncze' chio'o yelə' bala'anə'.

31 Catec güenne' chon Diozən' len chio'o de'en bsi'e xneze gac checho yoguə' de'e ca'. Na' nezecho Diozən' de'e chio'o, na' de'e na'anə' notono no soi chio'o. 32 Diozən' bito bžone' saquə'əzi' Xi'ine'enə' por ni che yoguə'əlöl chio'o ca de'en bsele'ene' gwso'ot beņə' le'. Na'

can' bsele'e Xi'ine' Jesocristan' par chio'o, ca'aczan' gone' yoguə' de'e güennə' dadzə len chio'o. ³³ Diozən' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' na' bagwchoglaogüe'en checho de que bito bi xtolə'əcho de. De'e na'anə' notono no soi əgwcuış chio'o laogüe'enə'. ³⁴ Notono zo no gaquə gon par niç əna Diozən' checho de que de xtolə'əchon'. Por ni chechon' bsanlažə' cuin Cristan' gwso'ot beṇə' le' na' Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Na' na'a chi'e cuit Diozən' chnabi'e txen len le', na' chne' fabor chio'o. ³⁵ Ĵede de'e əgwžon par niç Cristan' cuich gaquene' checho? ĴEgwžon no de'e mal de'en gaquə checho? ĴEgwžon no de'e yašə' de'e zi' de'e gaquə checho? ĴEgwžon no yelə' xi'a che beṇə' chgue'i chio'o? ĴEgwžon no yelə' chbił chdon checho? ĴEgwžon laogüe de'en cui de xala'ancho? ĴEgwžon šə bi lxož de'e za' len chio'o? ĴEgwžon par niç Cristan' cuich gaquene' checho šə to beṇə'əclə noxə'e cwšiyən' gote' chio'o? Bitobi bi de de'e əgwžon par niç Cristan' cuich gaquene' checho. ³⁶ Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: Por ni che chonlilažə'əto' le', chse'ene beṇə' so'ote' neto' do tyempte. Chso'one' xbab de que neto' naquəto' ca to xilə' bia so'ote'.

³⁷ Pero catə'an za'ac bi de'e mal gac checho, bito chac chop lažə'əcho, sino chebe-ichgüeicho la' nezecho zoczə Cristan' chaquene' chechon'. ³⁸ Nada' nezda' de que notono gaquə gwžon par niç Diozən' len Cristan' cuich əsa'aquene' checho. Yelə' gotən' bito gaquə bi gonən, ni yelə' mbannə', ni no angl bzelaο, ni nochlə beṇə' blao che angl bzelaο, ni angl bzelaο beṇə' gwnabia', ni de'e chac checho na'a na' šə bichlə de'e ze'e za'ac. ³⁹ Ni de'e de le'e yoban', ni de'e de gabilən', ni bichlə de'en ben Diozən' bito gaquə yesə'əžonən par niç Diozən' cuich gaquene' checho. Nic yesə'əžon no beṇə', nic yesə'əžon bitə'ətezə de'e gac checho par niç Diozən' cuich gaquene' checho, la' Diozən' bsele'e Xancho Cristo Jeso'osən' blo'ine' chio'o can' chaquene' checho.

9

Diozən' gwcue'e beṇə' Izrael ca xi'ine'

¹⁻² De'en ngoda'a txen len Cristan' cho'a dižə' li nia' de que zochgua trist, na' chac-chgüeida' lo'o la'ažda'ogua'anə' ca naquə zan beṇə' gwlaž chia' ca' bito chso'onlilaže'e Cristan'. Spirit che Diozən' chonən par niç nezda' lo'o yichjla'ažda'ogua'anə' de que cho'a dižə' li catə' nia' ³ xte zelaža'a cuiayi'a žalə' na'anə' yecui'izə' Diozən' nada' cuit Cristan' par niç beṇə' gwlaž chia' ca' so'onlilaže'ene'. Che'enda' so'onlilaže'ene' chedə' lega'aque' gwsa'alje' zjənaque' beṇə' Izrael ca nada'. ⁴ Diozən' gwcue'e chio'o beṇə' Izrael ca xi'ine'. Na' gwzoe' len de'e xaxta'ocho ca' to lo'o bejw de'en chey che'eni'. Na' bene' lyebe gaquəlene' lega'aque'. Na' leczə bnežjue' lega'aque' lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Na' Dioz nan' əblo'ine' lega'aque' naquən' se'ejni'alaže'ene'. Na' leczə benche' lyebe de'e bene' len lega'aque'. ⁵ Beṇə' golə blao beṇə' za' che'elte zjənaque' xaxtao' chio'o beṇə' Izrael. Cristan' ben' bselə' Diozən' par gaquəlene' beṇə'əchən' golje' lao dia che beṇə' Izrael. Le' naque' Dioz na' chnabi'e yoguə'əte, chnabi'e beṇə'əch na' bia ca' chsa'aš, na' yoguə'əloł cuantzə de'e zjəde. Cheyalə' socho güe'ela'ochone' zejlicane. Can' gonšgaczcho.

⁶ Clelən' choncho xbabən' šə chaquecho de que Diozən' bito bene' complir ca lyebe de'en bene'. De'e li caguə yoguə' beṇə' ca' əgwswa'aljə lao dia che Izraelən' zjənaque' beṇə' Izrael lao Diozən'. ⁷ Na' caguə beṇə' ca' əgwswa'aljə lao dia che de'e Abraannə' chon Diozən' cuent zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə'. Quinga gož Diozən' Abraannə': "Xi'in dia che Isaac gona' cuent lao dia chio'onə'." ⁸ De'e nga chlo'in chio'o de que caguə ni che de'e goljcho lao dia che beṇə' Izraelən' naccho xi'in Dioz. Naccho xi'in Dioz chedə' chejle'echo che lyebe de'en bene' len de'e Abraannə', gwne' de que əque'e ca xi'ine' con beṇə' so'onlilažə' le'. ⁹ Catə'an ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' gwne': "Leczə ca tyemp nga na'a yida' yetgüz, na' cana' bazo to bi'i che Sar ni."

¹⁰ Na' leczə be' Diozən' dižə' len de'e Rebequən' catə'an gwzoe' bi'e bi'i cuaš ca', xi'in de'e xaxta'ocho Isaaquən'. ¹¹ Ze'e sa'aljə bi'i cuaš ca'anə', na' ni de'e güen ni de'e mal

cuiṇə' so'ombo'. Na' lao cuiṇə' gatə'əbia' naquən' so'ombo', gwlej Diozən' tobo' par gaquə güen chebo'. Con bagwçhoglaogüe' can' gaquə chega'acbo' na' bene' can' bansi'e xṇezen'.
¹² De'e na'anə' gože' de'e Rebequən': "Bi'in galjə nech sobo' xni'a bi'in yedenao lebo'."
¹³ Na' nyojczə de'en gwna Diozən' che bi'i cuaš ca': "Chacda' che Jacobən' na' chgue'ida' Esa'on'."

¹⁴ Bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bito zde' licha de'en gwne' ca'. Zdacze' lichan'.
¹⁵ Ze' Diozən' de'e Moisezən': "Yeyašə'əlaža'a len beṇə' che'enda' yeyašə'əlaža'a, na' əži'ilaža'a len beṇə' che'enda' əži'ilaža'a."
¹⁶ Quinga naquən: Diozən' nži'ilaže'e chio'o caguə por ni che che'enecho əži'ilaže'e chio'onə'. Na' caguə por ni che zocho lao juisy əži'ilaže'e chio'onə' nži'ilaže'e.
¹⁷ Nyojczə Xtižə' Diozən' can' gože' de'e Rei Faraonnə': "Nada' bena' par niçh naco' rei parzə niçh gona' len le' ca' yesə'əneze beṇə' can' naquə yelə' guac chia'anə'. Gona' par niçh yoguə'əloł beṇə' ža' yežlyon' yesə'ənezene' non' naca' nada'."
¹⁸ Can' naquən, Diozən' cheyašə'əlaže'e beṇə' chene'ene' yeyašə'əlaže'e, na' chone' par niçh nitə' beṇə' žod beṇə' chene'ene' cui yoso'ozenague' che'.

¹⁹ Na' de'en chon Diozən' ca' de repent chonle xbab nale: "Chio'o beṇəçh choncho con can' banžia' Diozən' bia'. ĵBixchen' ne' de xtołə'əchon'?"
²⁰ Pero ĵno naquə chio'on ža' par gaquəyožcho Diozən'? ĵEgüe' to yesə' ben' ben len: "ĵBixche nga beno' nada' quinga?" Nezecho bito ye'en le' ca'.
²¹ Beṇə' güen yesə' xguaguən', chac gone' no yesə' par gonən žin len de'e naquə de'e xoche. Na' le'e gon' na'atezə leczə gone' yesə' par gonən žin len de'e cui naquə xoche.

²² Ca cheyalə'əczən' nžia' Diozən' bia' gwnežjue' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui choso'ozenag che', na' can' nžie' bia' gone' bichlə par gwlo'ine' yelə' guac che'enə'. Na' de'e cheyalə'əczən' can' nžia' Diozən' bia' gone' chedə' bagwzoinə' bagwdape' yelə' chxenlažə' len lega'aque' la'anə'əczə zjəzaque'e par yesə'əzi'e castigw zejlicanen', na' yesyə'əžine' lao yi' gabilən'.
²³⁻²⁴ Na' ca cheyalə'əczən' ca de'en bsi'e xṇezenə' antslə par goṇe' chio'o chonlilažə'əchone' yelə' bala'an, chio'o cheyašə' cheži'ilaže'e. Bene' ca' par niçh nacbia' lechguale de'e güen juisy chone' chaclene' chio'o gwleje' par chonlilažə'əchone' entr beṇə' Izrael na' entr beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael.
²⁵ Can' na le'e libr de'en bzoj de'e profet Oseasən', Diozən' gwne':

Beṇə' cui zjənaquə xi'ina' na' nia' lega'aque' xi'ina'.

Na' beṇə' ca' cui goquəda' chega'aque' yapəga'aca'ane' de que chacda' chega'aque'.

²⁶ Na' leczə nan:

Gan' gož Diozən' beṇə' ca': "Le'e bito nacle xi'ina'",

leczə na'anə' ye'e lega'aque' de que zjənaque' xi'ine', Dioz ben' zo zejlicane.

²⁷ Leczə can' gwna de'e profet Isaiazən' che beṇə' Izrael ca': "La'anə'əczə chio'o beṇə' Izrael šancho ca yox de'e chi' cho'a nisdao' balgachon' yechojcho xni'a de'e malən'.
²⁸ La' Xancho Diozən' gone' can' bançhoglaogüe'en len chio'o beṇəçh, na' to žalnez gone' yoguə'əloł de'en bangüie' gone'."
²⁹ Leczə de'e Isaiazən' gwne' antslə:

Žalə' Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen cui bocua'ane' to çhopə beṇə' lao nasyon Izrael chechon',

can' goc che beṇə' Sodoma na' beṇə' Gomorra ca' goc checho žalə' ca'.

Con beṇə' chso'onlilažə' Cristən' nchoglaon chega'aque' de que zjənaque' beṇə' güen lao Diozən'

³⁰ Quingan' naquən, beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael bito besyə'əyilje' naclən' so'one' par niçh Diozən' əne' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə', pero bale' baçh chso'onlilaže'e Cristən' na' Diozən' ne' chega'aque' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə'.
³¹ Na' beṇə' Izrael ca' jəsə'ənaogüe' to lei de'e chon mendad naclən' so'one' par niçh əsa'aque' beṇə' güen lao Diozən'. Pero bito gwso'one' can' nannə'. De'e nan' Diozən' gwçhoglaogüe'en chega'aque' de que bito zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə'.

³² Na' gwçhoglaogüe'en chega'aque' ca' chedə' caguə gwso'onlilaže'e Dioz na'anə' con

gwsa'aque'ne' so'one' can' na lein' par nich əsa'aque' beṇə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'aque' ca beṇə' jti'i to yej. ³³ Goc can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: Gan' nzi' Sion na' əseļa'a to beṇə' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'e əchego'o beṇə' na' ca to yej de'en zjəsə'əžo'e na' yesə'əbixə'. Na' beṇə' so'onlilažə' ben' gwxaquə'əlebe ca yejən' bitobi zto' əsa'aque'ne' che de'en so'onlilaže'ene'.

10

¹ Beṇə' bišə', do yichj do laža'a che'enda' par nich beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' yesyə'əchoje' xni'a de'e malən', na' de'e na'anə' chona' orasyon chṇaba' gaquəlen Diozən' lega'aque'. ² Nezdə' can' chse'enene' de'e zan de'e so'one' chsa'aque'ne' par yebei Diozən'. Pero bito zjəneze' bin' chene'e Diozən'. ³ Bito chse'ejni'ine' naquən' baben Diozən' par nich ne' che beṇə' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə'. Le'e lega'acteze' chse'ene'ene' yesyə'əyilje' naquən' so'one' par nich əsa'aque' beṇə' güen laogüe'enə'. Bito chse'ene'ene' so'onlilaže'ene' par nich əne' chega'aque' de que zjənaque' beṇə' güen laogüe'enə'. ⁴ Pero notə'ətezə beṇə' chonlilažə' Cristən', Diozən' ne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə' la'anə'əczə šə cui chonyəne'e can' na lein'.

⁵ De'e Moizezən' bzoje'en de que notə'ətezə beṇə' chone' cuaselol can' na lein' nachən' naque' beṇə' güen laogüe'enə' gaquə bane' zejlicane. ⁶⁻⁷ Pero nža'alən' nyoj Xtižə' Diozən' che beṇə' ca' na Diozən' zjənaquə beṇə' güen laogüe de'en chso'onlilaže'ene'. Nan: “Bito goncho xbab lo'o la'ažda'ochon' gaquecho: Notono no gaquə cue yoban' o notono no gaquə yetj gan' ža' beṇə' guat ca”, žalə' na'aclə chyažjecho žjəxi'icho Cristən' nich gonlilažə'əchone'. ⁸ Na' leczə nyojən' nan: “Banombia'acho dižə' de'en chaclen chio'o. Choncho xbab chei na' cho'echo dižə' can' nan.” Na' lennə' dižə' de'en chzejni'ito' beṇə' par nich so'onlilaže'e Cristən'. ⁹ Quingan' cheyalə' goncho par nich Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' yoblə par nich yesə'əneze' de que chonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', na' leczə cheyalə' šejle'echo do yichj do lažə'əcho de que Dioz nan' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁰ Diozən' ne' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' šə chejle'echo do yichj do lažə'əcho de que cuine'enə' bolis bosbane' Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' šə cho'echo dižə' len beṇə' yoblə par nich yesə'əneze' de que bachonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', nachən' Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'.

¹¹ Xtižə' Diozən' de'en nyojən' nan: “Notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' Diozən' bitobi zto' sa'aque'ne' che de'en chso'onlilaže'ene'.” ¹² Chio'o beṇə' Izrael na' chio'o cui naccho beṇə' Izrael, tozəczə can' chon Diozən' len yoguə'əcho, la' Xancho Jeso'osən' naque' Xan yoguə'əlol beṇə'. Le' lechguale cheyašə' cheži'ilaže'e yoguə'əcho con šə chṇabcho gaquəlene' chio'o. ¹³ Can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən': “Notə'ətezə beṇə' yesə'əṇab goclen laogua' nada' naca' Xanle, gaaquəlencza' lega'aque'.” ¹⁴ Pero ħnacxa so'on beṇə' yesə'əṇabe' goclen laogüe'enə' šə bito chso'onlilaže'ene'? Na' ħnacxa so'one'en so'onlilaže'e le' šə cuinə' se'enene' xtiže'enə'? Na' ħnacxa gaquə əse'enene' xtiže'e na'anə' šə cui zo beṇə' güe' xtiže'enə' len lega'aque'? ¹⁵ ħNacxa so'on beṇə' yesə'əyixjui'e dižə'ənə' šə bito zo no chselə' lega'aque' par yesə'əyixjui'en? Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: “Chebeichgüeicho len beṇə' chesə'əyixjui'e guac socho binlo len Diozən', chesə'əyixjui'e dižə' güen dižə' cobə che'enə'.”

¹⁶ Pero la'anə'əczə catə' chse'ene beṇə' dižə' güen dižə' cobə che Diozən', caguə yogue'e choso'ozenague' chei. De'e Isaiəzən' gwne': “Xana' casi notono no choso'ozenag dižə' de'en chyixjue'eto'onə'.” ¹⁷ Cheyalə' əse'ene beṇə' dižə' güen dižə' cobə de'en gwzejni'in lega'aque' che Cristən' par so'onlilaže'ene'.

¹⁸ Pero chṇaba': ħcabi ne'e se'ene beṇə' Izrael ca' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'? Bač gwse'enene'en. Bač chac can' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

Doxenlə yežlyon' bačh gosə' gwłaljə dižə'anə'.

Zbi'izcan yežlyon' babselə' Diozən' xtiže'enə'.

¹⁹ Na' chnaba' de'e yoblə: ꝯcui gwse'ejni'i beṇə' Izrael ca' dižə' de'en chzejni'in che Crist na'anə'? Zse'ejni'iczene'en. De'e Moizezən' gwdixjui'e can' gwna Diozən', gwne':

Nada' Dioz gona' güen len beṇə' ca' cui zjənaquə ṇasyon chia'.

De'e na'anə' gue'ile lega'aque'.

Na' gona' güen len beṇə' ža' ṇasyon ca' beṇə' cui bi chse'ejni'i, na' de'e na'anə' əža'ale.

²⁰ Na' de'e profet Isaiazən' bito bžebe' gwdixjui'e can' gwna Diozən':

Beṇə' cui besyə'əyilj nada', bedəsyə'ədi'e nada'.

Na' beṇə' cui gosə'əṇab nada', na' bena' par ničh gwso'ombi'e nada'.

²¹ Na' de'e profet Isaiazən' leczə gwdixjui'e can' gwna Diozən' che beṇə' Izrael ca', gwne': “Do tyempte chaxa' beṇə' ca' cui choso'ozenag chia' par ničh yoso'ozenague'. Beṇə' žod beṇə' godenag zjənaquəga'aque' len xtiža'anə'.”

11

Diozən' bito bechojlaže'e beṇə' Izrael ca'

¹ Bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bechojlaže'e chio'o naccho dia che Izraelən'. Leczə beṇə' Izrael nada', za'a lao dia che de'e Abraam, naca' xi'in xesoa de'e Benjamin.

² Bito bechojlažə' Diozən' chio'o naccho dia che Izraelən', chio'on gwleje' gwłalte par naccho ṇasyon che'enə'. Legon xbab can' nyojən le'e libr Xtižə' Diozən' can' ben Liazən' orasyonṇə' laogüe'enə' cana', gwne' contr beṇə' Izrael gwlaž che', gwne': ³ “Bagwso'ot beṇə' Izrael quinga profet chio' ca' Xana'. Bagosə'əgo'oni'ane'e mes de yej chio' gan' cheyalə' əso'elaogüe'e le'. Yetoga nada' zoa' na' leczə chse'ene'ene' so'ote' nada'.” ⁴ Pero Diozən' boži'en gože'ene': “Ne'e nitə' gaža mil beṇə' bagwleja' par zjənaque' lažə' na'anə' beṇə' cuiṇə' yesə'əzo xibe' to lao lgua'a lsaquə' de'en chse'ejni'alažə' beṇə' de'en nzi' Baal.” ⁵ Leczə can' naquən xte ža neža, la'aṇə'əczə bito naccho beṇə' zan, pero Diozən' bagwleje' chio'o par cho'ela'ochone' chedə' nži'ilaže'e chio'onə'. ⁶ Diozən' gwleje' chio'o par cho'ela'ochone' chedə' chebeine' chaclene' chio'o. Gwleje' chio'o caguə por ni che bichlə de'e güen de'en benchonə'. Žalə' Diozən' gwleje' chio'o laogüe bencho de'e güen, bito naquən con to goclenzə de'en gwleje' chio'o.

⁷ Ca naquə beṇə' Izrael gwlaž chia' ca', zane' bito besə'əželene' naclən' so'one' par ničh Diozən' yebeine' lega'aque'. Pero chio'o chonlilažə'əcho Diozən', cuine'enə' gwleje' chio'o par cho'ela'ochone' na' chebeine' chio'o, la'aṇə'əczə beṇə' Izrael ca' yela' bito gwse'ejni'ine' bi'in chene'e Diozən'. ⁸ Chac chega'aque' canə' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “Diozən' bene' par ničh zjənaque' ca beṇə' cuiczə zjənannə' cuiczə zjəntei. Na' xte ža neža gwxaquə'ələbəga'aque' ca beṇə' cui chəsə'əle'i len jlaoga'aquən' na' ca beṇə' ncuež nagga'aquən'.” ⁹ Leczə bzoj de'e Dabin' gwne':

Gaquəšga yoguə' de'en chəsyə'əbeine'enə' ca to ga gaon lega'aque'

na' ca to ga žjəsə'əxope' na' ca to ga sa'acšgue' castigw.

¹⁰ Yesə'əcholšga yichjla'ažda'oga'aque'enə',

na' yedote yesə'əzaquə'əzi'išgue' can' chzaquə'əzi' beṇə' nlegw cože'enə' no'e yoa' zi'i.

Diozən' babene' par ničh balə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chso'onlilaže'ene'

¹¹ Ca naquə bagwyo'o yejən' ni'a beṇə' Izrael ca', bito cheyalə' goncho xbab de que leczə gosə'əbixə'enə'. Pero ca de'en cui bosə'ozenague' che Diozən', goc ca' par ničh leczə le'e cui nacle beṇə' Izrael yechojle xni'a de'e malən' con le'e chonlilažə'əlene'. Na' leczə goc ca' par ničh beṇə' ca' cuiṇə' so'onlilažə' Diozən', beṇə' gwsa'aljə lao dia che Izraelən', yesə'əzelaže'e gon Diozən' len lega'aque' can' bachone' len le'e cui nacle beṇə' Izrael, le'e chonlilažə'əlene'. ¹² Na' ca de'en cui bosə'ozenag beṇə' Izrael ca', goc ca' par ničh

yeziquə'əchlə beṇə' ža' yežlyon' ṇite'e mbalaz šə so'onlilaže'e Diozən'. Na' ca de'en cuich chon Diozən' cuent che zan beṇə' Izrael ca' de que zjənaque' ṇasyon che'enə', goc ca' par nič le'e cui nacle beṇə' Izrael zole mbalaz, le'e chonlilažə'əle Diozən'. Naquəchxa de'e mban' gaquə catə' yoguə'əlołte beṇə' Izrael ca' so'one' ca yebei Diozən' lega'aque' de'e yoblə.

¹³ Le'e cui nacle beṇə' Izrael, che'enda' ənezele de que nada' naca' apostol che Diozən' na' bsele'e nada' cho'a xtiže'enə' entr le'e cui nacle beṇə' Izrael. Chona' xte ga zelao saquə'əda' par nič zan le'e cui nacle beṇə' Izrael gonlilažə'əle Diozən'. ¹⁴ Chona'an par nič leczə yeziquə'əchlə beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' yesə'əzelaže'e gon Diozən' len lega'aque' can' chone' len le'e cui nacle beṇə' Izrael, na' con yoguə' no so'onlilažə' le', yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən'. ¹⁵ Diozən' babnite'e zan beṇə' Izrael ca' ca'alə, na' laogüe de'en babnite'e lega'aque' ca'alə babozoe' zan le'e cui nacle beṇə' Izrael binlo len le'. Pero na' gwžin ža catə' gon Diozən' ca yesə'əbiguə' beṇə' Izrael ca' len le' de'e yoblə. Na' lechguale de'e mban' gaquə catə' baben Diozən' ca besyə'əbigue'e de'e yoblə len le'. ¹⁶ Nezecho de costumbr che chio'o beṇə' Izrael catə' choncho yetxtil chnežjwcho Diozən' to bloł dao' cuazin', na' zejen de que dołol cuazi nan' naquən' che'. Can' naquən len chio'o beṇə' Izrael. Balcho banon Diozən' chio'o cuent ca xi'ine', pero na' chene'ene' de que yoguə'əcho gaccho xi'ine'. Na' catə' nacho de que to lo yag naquən che Diozən', leczə che' xoze'e ca'.

¹⁷ Chio'o beṇə' Izrael gwxaquə'əlebecho ca xozə' yag olibən' de'en naquə güen. Na' Diozən' bnite'e balcho ca'alə. Na' de'en bene' ca' gwxaquə'əleben ca de'en chon to beṇə' catə' chchogue' xozə' yaguən'. Na' yoguə' le'e cui nacle beṇə' Izrael gwxaquə'əlebele ca xozə' yag olibo de'en ze yixə', na' bene' le'e ca to yag de'e chone' injert, bozoe' le'e lao yag güenṇə'. Na' loin' noxə'ən le'e na' leczə noxə'ən xoze'e ca' yelə', na' xniže'in chguažə'ən le'e na' chguažə'əten xoze'e ca' yelə'. ¹⁸ Bito gaquele de que naquəchle beṇə' güen cle ca beṇə' Izrael ca', beṇə' ca' gwxaquə'əlebəga'aque' ca xozə' yag de'en gwchoguən'. Caguə le'e chnežjwle yelə' mban' che lo yag na'anə', sino que lo yag na'alən' chonən le'e yelə' mbanṇə'.

¹⁹ Le'e cui nacle beṇə' Izrael de repent nale: “Gwchogue' xozə' yaguən' par nič bene' neto' injert.” ²⁰ Na' de'e liczə can' nalenə'. Na' laogüe de'e cui gwso'onlilažə' beṇə' Izrael ca' Dioz nan', bene' len lega'aque' ca xozə' yag de'en bagwchogue'enə'. Na' babozoe' le'e lgua'a lega'aque' laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən'. De'e nan' ža, bito gonle xbab de que Diozən' chebeichene' le'e cle ca beṇə' Izrael ca', sino leso legon xbab par sotezə sole gonlilažə'əlene'. ²¹ Diozən' bito gwzi'ixene' che beṇə' ca' chsaquə'əlebene' ca xozə' yaguən' de'en zjənaquə doalje, na' leczə bito si'ixene' che le'e šə bito sotezə sole gonlilažə'əlene'. ²² Legonšc xbab chele can' nži'ilažə' Diozən' beṇə' chso'onlilažə' le', na' can' chbejyichje' beṇə' cui chso'onlilaže'ene'. Diozən' gwlejyichje' beṇə' Izrael ca' besə'əxopə cui gwso'onlilaže'ene', na' nži'ilaže'e le'e cui nacle beṇə' Izrael laogüe de'en chonlilažə'əlene'. Pero šə cui sotezə sole gonlilažə'əlene', leczə cuejyichje' le'e. ²³ Na' de'e yoblə Diozən' yozoe' beṇə' Izrael ca' na' yeyone' lega'aque' injertar lao xozə' yaguən' šə so'onlilaže'e Cristən'. Diozən' nape' yelə' guac par gone' ca' len lega'aque'. ²⁴ Le'e nacle ca xozə' yag olibo de'e ze yixə', na' gwchog Diozən' le'e, na' bene' le'e injertar bozoe' le'e lao xozə' yag olibo güenṇə'. Bezole gocle injertar lao xozə' yag olibo güenṇə', len caguə nacle xoze'e doaljen'. Nezecho leczə gwžin ža catə' yeyon Diozən' injertar de'e yoblə xozə' yag olibo de'e ca' zjənaquə xoze'e doalje.

Gwžin ža yebej Diozən' yoguə' beṇə' Izrael ca' xni'a de'e malən'

²⁵ Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de'e nga de'e cui no gwneze antslə par nič cui gaquele de que yelə' beṇə' sin' chelen' nži'ilažə' Diozən' le'e. Balə beṇə' Izrael ca' zjənaque' beṇə' yichj žod, bito chse'ejni'ine' bi'in chene'e Diozən'. Na' nic se'ejni'iczene'en xte que catə'əch əžin ža bačh de yelə' mban' zejlicane che beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, con yoguə'

benə' ca' əgwnežjo Diozən' yelə' mban čhega'aque'. ²⁶ Nach yoguə' benə' Izrael ca' yebej Diozən' lega'aque' xni'a de'e malən' can' nyojczə Xtiže'enə', nan:

To benə' syoda Sion yebeje' benə' xni'a de'e malən'.

Na' yelə' güen de'e mal che xi'in dia che de'e Jacobən', le' yeque'en.

²⁷ Na' de'e ngan' chona' lyebe gona' len xi'in dia che de'e Jacobən',

yeca'a de'e mal čhega'aque'enə' de'en chso'one'enə'.

²⁸ Can' naquən. De'en chso'on benə' Izrael ca' contr Diozən', bito chse'ejele'e che dižə' güen dižə' cobə che'enə', de'e na'anə' Diozən' gwleje' le'e cui nacle benə' Izrael par gone' le'e cuent len nasyon che'enə'. Pero Diozən' chaquene' čhega'aque' laogüe de'en gwleje' de'e xaxta'oga'aque'enə' par gwsa'aque' nasyon che'. ²⁹ Na' Diozən' bito cheyejene' che de'e ca' chnežjue' benə'chən', na' nic cheyejene' che benə' ca' mbeje' par zjənaque' nasyon che'enə'. ³⁰ Ca naquə le'e, antslə bito bzenagle che Diozən', pero na'a ža bachzenagle che' na' bacheyašə' cheži'ilaže'e le'e laogüe de'en cui boso'ozenag benə' Izrael ca' che'.

³¹ Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e le'e laogüe de'en cui choso'ozenag benə' Izrael ca'. Pero gwžin ža catə' leczə yeyašə' yeži'ilaže'e benə' Izrael ca' de'e yoblə. ³² Diozən' gwlejyichje' yoguə' benə'chən' par nič cui boso'ozenague' che'. Bene' ca' par nič leczə yeyašə' yeži'ilaže'e yoguə'əlolga'aque'.

³³ Lechguale benə' sin' Diozən'. Nezene' yoguə'əlol. Bito gaquə ənezecho de'en nžie' bia' gaquə. Bito gaquə šejni'iyane'echo de'en chone'enə'. ³⁴ Nyoj Xtiže'enə' nan: "Bito gaquə ənezecho yoguə' xbab che Xancho Diozən'. Bito bi de de'e əgwšed əgwlo'ichone' chio'o."

³⁵ Na' nan: "Bito gaquə goncho byen chixjw Xancho Diozən' šə biclə de'e babe'echone'."

³⁶ Diozən' bene' yoguə'əlol, bene' bia chsa'aš, bene' benə'ch, na' yeziquə'əchlə de'e zjəde. Diozən' chgüia chye' yoguə'əlol, chgüia chye' benə'chən' na' bia chsa'aš na' yoguə' cuantzə de'e zjəde. Len' bene' benə'ch na' yeziquə'əchlə de'e zjəde par nič si'e yelə' bala'an. Ledoye'ela'oche' zejlicane. Can' gonšgaczcho.

12

Cheyalə' gon cuincho lažə' na' Diozən'

¹ Benə' bišə', bacheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o. De'e na'anə' chneyoida' le'e legon cuerp chelen' lažə' na' Diozən' na'a mbanle. Le'e güe'en ca to regal. Cheyalə' gaccho benə' la'aždao' xi'ilažə' par nič gon cuincho lažə' na' Diozən' chedə' can' cho'olaže'e. Šə choncho ca', do yichj do lažə'əchon' cho'ela'ochone'. ² Bitto goncho can' chso'on benə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Cheyalə' güe'echo latjə par nič Diozən' gwše'e xbab chechon', par nič ənezecho bi'in chene'ene'. Diozən' chene'ene' goncho de'en naquə de'e güen na' con yoguə' de'en cho'olaže'e.

³ Diozən' bano'e chia' naca' apostol na' de'e na'anə' zaquə'ən ənia' naquən' cheyalə' goncho. Bitto cheyalə' gon cuincho xen, sino que syempr goncho xbab de que no'e che to tocho chonlilažə'əchone' bi xšine'enə' goncho na' bitto gaquə goncho xšine'enə' žalə' le' cui chaclene' chio'o. ⁴ Zan part nsa' cuerp chechon'. Pero to to partən' caguə tozə žin de'e chso'onən. ⁵ Leczə can' naquən len chio'o. Benə' zannə' naccho chonlilažə'əcho Cristən', pero yoguə'əcho ngodə'əcho txen len le' na' gwxaquə'əlebecho ca tozə cuerp.

⁶ Diozən' lao yelə' chaclen chen' len chio'o, no'e checho de que gwde gwdele de'e gaquə gon to tocho. Šə balcho chac chixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o cheyalə' chixjue'echon segon can' bano'e Diozən' checho laogüe de'en chonlilažə'əchone'.

⁷ Šə Diozən' bano'e checho gaquəlencho benə', cheyalə' gaquəlenchone' do yichj do lažə'əcho. Na' šə Diozən' bano'e checho əgwšed əgwlo'icho benə', cheyalə' əgwšed əgwlo'iga'aquechone' binlo. ⁸ Šə Diozən' bano'e checho əneyoicho benə' yoblə par so'one' de'e güen, cheyalə' sotezə socho əneyoiga'aquechone'. Na' šə' bano'e checho bi de'e əgwnežjwcho benə' yoblə, cheyalə' gwnežjwchon do yichj do lažə'əcho. Šə bano'e checho

gaccho beṇə' blao par əggüia əgwyə l̥juežj chio'o cho'ela'ochone', cheyalə' cue' yichjcho par əggüia əgwyega'acchone' can' chene'e Diozən'. Šə noe' Diozən' checho yeyašə' yeži'ilažə'əcho beṇə' yoblə, cheyalə' yebeicho na' yeyašə' yeži'ilažə'əchone'.

Can' cheyalə' gon notə'ətezcho chonlilažə'əcho Cristən'

⁹ Cheyalə' gaque che l̥juežjcho do yichj do lažə'əcho. Na' cheyalə' cuejyichjcho de'e malən' na' gue'ichon, par nič ca' zejli goncho de'e güennə' ¹⁰ Can' cheyalə' gaquecho che bišə' goljcho, ca'aczən' cheyalə' gaque che l̥juežjcho. Cheyalə' gapəchcho respət beṇə' l̥juežjcho clezə ca cuincho.

¹¹ Bito gaccho beṇə' xagüed. Do yichj do lažə'əcho goncho bitə'ətezə de'en goncho, con yoguə' de'en chene'e Xancho Diozən' goncho.

¹² Na' cheyalə' yebeicho chedə' nezecho soch Diozən' gone' güen len chio'o. Leczə cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho catə' chyi' chzaquə'əcho. Na' leczə cheyalə' gontezə goncho orasyon do tyempte.

¹³ Cheyalə' gaquəlencho šə bi de'e chesə'əyazje beṇə' l̥juežjcho beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'ena'. Na' cheyalə' yeyaše'echo beṇə' zitä'.

¹⁴ Cheyalə' nabcho gaquə de'e šao' de'e güen che beṇə' choso'oči' choso'osaquə' chio'o. Cheyalə' nabcho gaquə de'e güen chega'aque', caguə de'e mal.

¹⁵ Cheyalə' yebeicho txen len beṇə' chəsyə'əbei. Cheyalə' cuežcho len beṇə' chəsə'əbež.

¹⁶ Yoguə'əcho cheyalə' goncho tozə xbab checho. Bito ga'alažə'əcho. Cheyalə' yolgüižcho beṇə' yašə' beṇə' cui bi chac, na' bito gon cuincho beṇə' sin'.

¹⁷ Šə bi de'e mal chon beṇə' len chio'o, bito əṇacho leczə de'e mal yoži'ichon len le'. Cheyalə' cue' yichjcho par nič goncho de'e güen, par nič yesə'əna yeziquə'əchlə beṇə' de que le naquəczə güen de'en chonchonə'. ¹⁸ Cheyalə' goncho xte ga zelaο saquə'əcho par nič ca' socho binlo len yoguə'əlo beṇə'. ¹⁹ Beṇə' bišə' dao', cheyalə' əgwzej əgwdecho ca'alə bitə'əzə de'en chso'one beṇə' chio'o. Gwyeczə Diozən' nac gone' len beṇə' ca' chči' chsaquə' chio'o. Xtiže'enə' nyojən nan: "Quinga na Xancho Diozən': Nadan' co'olažə'ane' na' nadan' gona'ane' castigw." ²⁰ Na' leczə nan: "Šə beṇə' contr chechonə' chbil chdone', cheyalə' güe'echone' de'e ye'ej de'e gaogüe'. Šə goncho güen len le' de repent lechgualə yeyejene' che de'e malən' chone' len chio'o." ²¹ Catə' chso'on beṇə' de'e malən' len chio'o, bito güe'echo latjə nabia' de'e malən' chio'o par yoži'icho de'e mal len lega'aque'. Yoži'icho de'e güennə' len lega'aque' par nič yesyə'əyējene' che de'e malən' chso'one'.

13

¹ To tocho cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' beṇə' ca' chəsə'anabia', chedə' Dioz nan' nite'e yoguə'əlo'ga'aque' par nič chəsə'anabi'e. ² Šə bito chzenagcho che jostis ca', choncho contr de'en nžia Diozən' bia' goncho. Na' šə bito chzenagcho chega'aque', chyiljzə xtolə'əchon' par gaccho castigw. ³ Ca naquə jostis ca' beṇə' ca' chəsə'anabia', bito cheyalə' žebga'acchone' šə choncho de'e güen, pero beṇə' ca' chso'on de'e mal, lega'aquen' cheyalə' yesə'əžebe' jostis ca'. Šə chene'echo socho sin cui žebcho jostis ca', cheyalə' goncho de'e güen par nič ca' yesə'əna jostis ca' de que de'e güennə' choncho. ⁴ Jostis ca' chso'one' xšin Diozən' par nič socho güen. Pero šə choncho de'e mal, cheyalə' žebga'acchone'. Caguə con zjəndolə'əlizene' yelə' chnabia' na'anə', par so'one' castigon' zjəndolə'ene'en, chedə' Diozən' banežjue'en ca xšin beṇə' jostis ca' chso'one' castigw beṇə' ca' chso'on de'e malən'. ⁵ De'e nan' cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' par nič cui si'icho castigw, na' leczə par nič gacbe'icho lo'o yichjla'ažda'ochon' de que de'e güennə' choncho. ⁶ Na' leczə de'e na'anə' cheyalə' chixjwcho no che bien na' goncho no žinlao'. Con yoguə' de'e yoso'ochixjue' chio'o na' šə bi de'e yoso'ogone' chio'o, cheyalə' gwzenagcho chega'aque' chedə' Dioz nan' chone' mendad goncho ca'.

⁷ Ĉixjwcho ša bi chalə'əcho che beṇə'. Ša chalə'əcho gwzon che beṇə', yogo'ochon. Ša chalə'əcho che bien, ĉixjwchon. Ša chalə'əcho che impuest, ĉixjwchon. Na' gapcho respet beṇə' cheyalə' adap respet. Na' güe'ela'ochon beṇə' cheyalə' əye'elao'. ⁸ Ni to cui no galə'əcho chei sin cui ĉixjwchon. Na' de'en naquə de'e žialao goncho, gaquecho che sa'aljuežjcho tocho yetocho. Na' ša bachaque che sa'aljuežjchon', bachonczcho can' non lei che Diozən' mendad goncho. ⁹ Lein' nan: "Bito co'o xtole na' bito cuejyichjle be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə, bito gotle beṇə', bito cuanle, bito gacle testigw fals, bito selažə'əle bitə'ətezə de'e de che beṇə'." Na' dech de'en na lein', pero na' ša choncho can' nyojən nan: "Legaque che sa'aljuežjle catg chaque che cuinle", leczə chonczcho complir yoguə' de'e ca' yelə' de'en nannə'. ¹⁰ Bazoczcho choncho cuaselol can' na lein' ša chaquecho che yeziquə'əchlə beṇə'. Ĉhedə' ša chaquecho chega'aque' bitobi de'e mal goncho contr lega'aque'.

¹¹ Catə'an gwzola benlilažə'əcho Cristən' gwnezecho gwžin ža yide' de'e yoblə. Na' na'a bazon baozə əžin ža əžin orən' yide'. De'e na'anə' bitoch cheyalə' gaccho ca beṇə' chtas, beṇə' cui bi xbab chon. ¹² Na' ca naquən' bazon əžin ža par yide'enə', cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho de'e malən' de'en bencho catə'an ne'e nchoj lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' na'a bagwyo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' cheyalə' goncho de'e güen. ¹³ Le'e do gonch can' cheyalə' goncho na'a bayo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon'. Bito cheyalə' lencho lni gan' chac scandl, na' bito cheyalə' gaccho beṇə' güe'e zo, na' beṇə' zargat, na' beṇə' ggo'o xtoi. Na' leczə bito cheyalə' tilalen ljuežjcho, na' bito gue'icho beṇə'. ¹⁴ Cheyalə' gon cuincho lažə' na' Xancho Jesocristən' par niĉ gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə', na' bito goncho can' chene'e la'ažda'omalchon' goncho.

14

Bito cheyalə' anacho che ljuežjcho de que de'e malən' chso'one'

¹ Ša to beṇə' bachonlilaže'e Cristən' nechacžejlaže'e na' bito ne'e šejni'ine' naquən cheyalə' gone', legwlene' par gaque' txen len le'e. Pero can' naquə xbab che'enə', bito cheyalə' gaquəyožlene'. ² Zo beṇə' chone' xbab de que bito nape' dolə' ša gaogüe' bitə'ətezə yelə' guao. Pero zo beṇə' bito ne'e šejni'ine' ša gaaquə gaogüe' bitə'ətezə yelə' guao sin cui gape' dolə', na' de'e na'anə' ša chaogüe' porzə yixə' cuan. ³ Ben' chao bitə'ətezə yelə' guao bito cheyalə' gue'ine' ben' cui chao bitə'ətezə yelə' guao. Na' ben' cui chao bitə'ətezə yelə' guao bito cheyalə' ane' che ben' che'ej chao bitə'ətezə de que malən' chone' che'ej chaoteze'. Nezecho de que Dioz nan' banone' chopte' ca xi'ine'. ⁴ ¿Noxa naquə chio'o na'anə' par əgwlažə' checho ša nac chon ben' bagwcua' Diozən' ca xi'ine'? Dioz nan' naque' Xan xi'ine' ca' na' le'enə' nezene' che to tocho ša choncho güen o ša choncho mal. Na' Xancho Cristən' gone' ca šejczcho goncho de'e güen ĉhedə' nape' yelə' guac par gone' ca'.

⁵ Nitə' beṇə' chso'one' xbab de que nchoj to ža xen na' de'e žialao lao yoguə' ža ca' yelə'. Pero na' leczə nitə' beṇə' chso'one' xbab de que tozəczə can' zjənaquə yoguə'əte ža ca'. To tocho cheyalə' socho do yichj do lažə'əcho gonlilažə'əcho de que choncho can' cheyalə' gonchonə'. ⁶ Beṇə' ca' chso'on xbab de que de ža de'e žialaoch cle ca ža ca' yelə' chso'one' xbabən' ca' par chso'elaogüe'e Xancho Cristən'. Na' beṇə' ca' chso'on xbab de que tozəczə can' zjənaquə yoguə'əte ža ca', leczə de'en chso'elaogüe'e Xancho Crist nan' chso'one' xbabən' ca'. Na' ben' chao bitə'ətezə yelə' guao, chaogüe'en par cho'elaogüe'e Xancho Cristən', ĉhedə' leczə yelə' choxcwlen che Dioz nan' cho'e. Na' ben' cui chao bitə'ətezə yelə' guao leczə par cho'elaogüe'e Xancho Crist na'anə' cui chaogüe'en ĉhedə' leczə chnežjue' yelə' choxcwlen che Diozən'.

⁷ Ni to chio'o cui zocho par niĉ goncho con de'e bia'azəlažə'əcho. Na' ni to chio'o cui gatcho ša tant chene'echo gatcho. ⁸ Lao zocho mbancho, zocho par goncho can' chene'e Xancho Cristən'. Na' gatcho catə'an ane' gatcho. Can' naquən gatcho o mbancho,

naquəczcho lao na' Xancho na'anə'. ⁹ Par nan' got Cristən' na' beyas bebane' de'e yoblə ladjo beṇə' guat ca' par niḥ ca' naque' Xan beṇə' zjəmban na' Xan beṇə' bagwsa'at.

¹⁰ Pero bito cheyalə' əṇacho de que beṇə' bišə'əcho ca' zjənapə' dolə' šə por ni che de'en cui chso'one' can' choncho na'azən'. Na' leczə bito cheyalə' gue'icho beṇə' bišə'əcho ca'. Yoguə'əcho techo lao Cristən' par əḥogbi'en checho šə de xtolə'əcho o šə cui bi de.

¹¹ Nyojczə gan' na Xancho Diozən' ne':

De'e li nada' naca' Dioz zoa' mbana',
na' de'e na'anə' yoguə' beṇə' desə'əzo xibe' laogua'anə'
na' yogue'e əso'elaogüe'e nada'.

¹² Can' naquən, yoguə'əchon' əgwdecho cuent lao Diozən' šə biquə' de'e babencho lao bguancho.

Bito goncho ca yesə'əxopə beṇə' yoblə so'one' de'e mal

¹³ Na' bito cheyalə' əṇacho che ni to beṇə' bišə'əcho ca' de que zjənapə' dolə' šə por ni chezə cui chso'one' can' choncho na'anə' əṇacho chega'aque' ca'. Pero chio'o cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho bichlə de'en choncho šə chonən par niḥ beṇə' bišə'əcho ca' chsa'acžejlaže'e o chesə'əxope' chso'one' de'e malən'. ¹⁴ Bitobi yelə' guao de de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon', nada' nezda' chedə' ngoda'a txen len Xancho Jeso'osən'. Pero šə to beṇə' chone' xbab de que de yelə' guao de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon', par len' naquən mal šə gaogüe'en. ¹⁵ Šə por ni che bi yelə' guao de'en chaochonə' chaque beṇə' bišə'əchonə' tolə, bitoch cheyalə' gaochon, chedə' por ni che beṇə' bisə'əcho na'anə' Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le'. De'e na'anə' cheyalə' gaquecho che' na' bito goncho ca cuejyichje' cuich gonlilaže'e Cristən' na' cuiayi'e. ¹⁶ Šə choncho to de'e chaquecho naquən güen par chio'o pero par beṇə' bišə'əcho ca' naquən mal, bito gonchon par niḥ cui yesə'əne' choncho de'e mal. ¹⁷ Šə bazochon chnabia' Diozən' chio'o, de'en che'ej chaochon' bito naquən de'e žialao xen. De'e naquə de'e žialao xen šejcho licha, socho binlo len beṇə' yoblə na' gon Spirit che Diozən' ca socho mbalaz. ¹⁸ Ben' zda licha, na' zoe' mbalaz, na' zoe' binlo len beṇə' yeziqə'əchlə, bena'anə' cho'elao' Cristən', na' Diozən' chebeine' le', na' yeziqə'əchlə beṇə' leczə chəsə'əne' de'e güennə' chone'.

¹⁹ De'e na'anə' cheyalə' goncho ca socho binlo tocho yetocho, na' leczə ca' gaquəlen ljuežjcho par niḥ ca' gonlilažə'əchcho Diozən'. ²⁰ Diozən' babebeje' ljuežj chio'o chonlilažə'əchone' xni'a de'e malən' par niḥ so'one' de'e güen. Na' bito cheyalə' goncho par niḥ so'one' de'e malən'. De'e na'anə' šə por ni che de'en chaocho to de'en chaocho na'azən' gonən par niḥ beṇə' bišə'əchon' gone' de'e malən', bitoch cheyalə' gaochon. Bito bi yelə' guao de de'e chonən manch yichjla'ažda'ochon'. Pero malən' choncho šə chaocho de'en chon par niḥ beṇə' bišə'əchonə' gone' de'e malən'. ²¹ Nca'alə xnezen' cuich gaocho belə'anə' na' niqə'əch ye'ejcho binon', na' nic goncho bichlə de'en choncho šə chonən par niḥ beṇə' bišə'əchonə' gaquəžejlaže'e o əxope' gone' de'e mal o cui gwzenague' che Diozən'. ²² Šə choncho xbab de que bito naquən dolə' ca de'en choncho bitə'ətezə de'en choncho, chopzcho lencho Dioz nan' nezecho. Bito ye'echo beṇə' yoblə so'one' can' chaque chio'o güen goncho. Šə bito chacžejlažə'əcho che bitə'ətezə de'en choncho de que naquən güen, nachən' zocho mbalaz. ²³ De xtolə' ben' chao to yelə' guao šə chacžejlaže'e chaquene' de que bitolja cheyalə' gaogüe'ennə', chedə' bito chonlilaže'e de que de'e güennə' chone' chaogüe'en. De xtolə'əcho šə choncho bitə'ətezə de'en chaquecho bito cheyalə' goncho. Napcho dolə' chedə' cabi chonlilažə'əcho de que de'e güennə' choncho par chio'o.

15

Bito goncho porzə de'en əṇa chio'o

1 Chio'o bachejni'išaogüe'echo na' baņezecho naquān' cheyalā' goncho. De'e na'anā' cheyalā' gapcho yelā' chxenlažā' len beņā' ca' chse'ejni'i latā'ālaszā. Bito cheyalā' goncho con porzā de'en āna chio'o. 2 Cheyalā' goncho de'e güen de'e chsa'azlažā' sa'aljuežjcho, par nič ca' so'onlilažā'āche' Diozān'. 3 Goncho ca' chedā' ni Cristān' bito bene' con de'e gwyazlažā'āzā le'. Na' nyojczān de que Cristān' gože' Diozān': "Beņā' contr chio' ca' tant chāsā'āže'e le', na' lena' boso'ožia boso'onite'e." 4 Na' Xtižā' Diozān' de'en boso'ozoj beņā' cana' nyojān chzejni'in chio'o, par nič zotezcho chgo'o chchejlažā'ācho catā' de de'en chsaquā'āzi'icho. Na' Xtižā' Diozān' de'en nyojān leczā' chtipāchān lažā'ācho. De'e na'anā' zochō lez gaquā güen checho de'en gon Diozān' len chio'o. 5 Diozān' chone' par zotezcho chgo'o chchejlažā'ācho bitā'ātezā de'en chac checho na' chtipe' lažā'ācho. Na' na'a chnaba' gone' par nič tozā ca gaquā yichjla'ažda'olen', chedā' can' chene'e Cristo Jeso'osān'. 6 Chnaba' gone' ca' par nič tozā ca nāle güe'ela'ole Diozān', Xa Xāncho Jesocristān'.

Cristān' bene' par nič beņā' ca' cui zjānaquā beņā' Izrael gaquā āso'elaogüe'e Diozān'

7 Ca' ža, le'e so güen tole yetole can' ben Cristān' gwcue'e to tocho ca xi'ine'. Legon ca' par nič Diozān' si'e yelā' bala'an. 8 Echnia' le'e de que Cristo Jeso'osān' bide' par goclene' zgua'atec beņā' Izrael ca'. Bedāyene' complir ca lyebe de'en ben Diozān' len xaxtao' chio'o beņā' Izrael, par nič blo'e de que Diozān' cho'e dižā' li. 9 Na' leczā bidā Cristān' par nič beņā' ca' cui zjānaquā beņā' Izrael guaquā āso'elaogüe'e Diozān' de'en cheyašā' cheži'ilažā' Diozān' lega'aque'. Chac can' nyoj Xtižā' Diozān' nan:

De'e nan' ža güe'elaogua'a le',

gola' gan' ža' beņā' ca' cui zjānaquā beņā' Izrael par güe'elaogua'a le'.

10 Na' yeto gan' nan:

Le'e cui nacle beņā' Izrael, leyebēi txen len beņā' Izrael ca', beņā' ca' gwlejš Diozān' par zjānaque' nasyon che'.

11 Na' leczā nan:

Yoguā' le'e cui nacle beņā' Izrael, legüe'elao' Xāncho Diozān'.

Yoguā'āle cheyalā' güe'ela'olene'.

12 Na' leczā de'en bzoj de'e profet Isaiazān' nan:

To beņā' yidā ben' za' lao dia che de'e Isain'.

Le' nabi'e yoguā'ālol beņā'.

Na' balā beņā' ca' cui zjānaquā beņā' Izrael yesā'ābeze' gaquālen be'enā' za'anā' lega'aque'.

13 Diozān' chone' par nič nezecho zotezā zoe' chaclene' chio'o. Na' gonšgue' par nič sole mbalaz juisy na' so cuezle binlo juisy len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' laogüe de'en chonlilažā'āle Cristān'. Na' šā bazole mbalaz juisy na' bachzo chbezle binlo juisy len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', nachān' Spirit che Diozān' gonān par sotezā sole yebeile de'en gaquālench Diozān' le'e.

14 Beņā' bišā', nezda' de que Diozān' babene' par nič nacle beņā' güenchgua na' chejni'ichgüeile. Nezda' chac choe' ljuežjle consejw tole yetole. 15 Pero de'en gwlejš Diozān' nada' par gona' xšine'enā' cheyaxjda' chzoja' le'e clar che de'e ca' baņezczele par nič yosa'alažā'āga'aclen. 16 Gwleje' nada' par nič chona' xšin Jesocristān' ladjo beņā' ca' cui zjānaquā beņā' Izrael. Na' cho'elenga'aca'ane' dižā' güen dižā' cobā che Diozān' par nič Diozān' yebeine' lega'aque' catā' so'onlilaže'ene'. Na' Spirit che'enā' gonān par nič āsa'aque' beņā' la'aždao' xi'ilažā' par nič Diozān' šo'olaže'e lega'aque'.

17 De'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osān' chebeida' cho'a dižā' che xšin Diozān' de'en chona'. 18 Bito cheyaxjda' gua'a dižā' che bi de'e baben beņā' yoblā, sino cho'a dižā' che de'en baben Cristān' ca naquān' goclene' nada' chona' xšine'enā'. Le' bene' par nič bia'a dižā' len beņā' ca' cui zjānaquā beņā' Izrael, na' goclene' nada' bena' ca' par nič balē' bachoso'ozenague' che'. 19 Spirit che Diozān' goclenān nada' len yelā' guac cheinā' par nič bena' milagr na' bichlā de'e zaquā' yesyā'ābane beņā'. Goclenān nada' par nič babi'a dižā' güen dižā' cobā de'e chzejni'in che Cristān' doxen, gwzolaoza' Jerosalennā'

bi'an, nach bežintia' gan' nzi' Ilirico. ²⁰ Babena' byen baji'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' gan' ža' beṇə' cuiṇə' se'ene len. Bitō gwya'a ga bajse'eczə beṇə' yoblə xtižə' Cristən'. ²¹ Can' nyojczə Xtižə' Diozən' nan:

Ca naquə beṇə' ca' cui nonə' chixjue'i lega'aque' xtižə' Diozən', lega'aque' yesə'ənezene'en. Na' beṇə' ca' cuiṇə' se'enen, se'ejni'ine'en.

Pabən' bene' xbab šje' Roman'

²² Ca' chaquən' ža, zan las catə'an go'onda' yida' gan' nitə'alen' bito goquə yida'. ²³ Cana'aten' zelaža'a yida', pero xte na'ach babeyož bena' de'en nžia' Diozən' bia' gona' latjə nga. ²⁴ Na' catə' ša'a Españan' cana' che'enda' tia' əgwlaṇa'a le'e. Mbalaz soa' yeyož əgwlaṇa'a le'e, nach gaquəlenle nada' par ša'a Españan'. ²⁵ Pero ṇa'a yeya'a Jerosalennə' žjəyesana' de'e chəsə'əyažje beṇə' ca' nitə'anə', beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ²⁶ Beṇə' Masedonia ca' na' beṇə' Acaya ca' gwsa'azlaže'e bosotobe' mechən' par beṇə' yašə' prob ca' ža' entr beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' beṇə' nitə' Jerosalennə'. ²⁷ Na' de'en gwsa'azlaže'e bosotobe' mechən' naquən to goclen de'e cheyalə' yesyə'əyontocze' len beṇə' Izrael ca'anə'. Caguə beṇə' Izrael lega'aque', pero bazjalene' beṇə' Izrael ca' chəsə'əzi'e de'en chaclen yichjla'ažda'oga'aque'enə', na' de'e na'anə' cheyalə' sa'aclene' beṇə' Izrael ca' len de'en chəsə'əyažj chəsə'əchinene'. ²⁸ Catə' yeya'a Jerosalennə' žjəyenezjoga'aca'ane' mechən' de'en bdoḃən', cana' tia' əgwlaṇa'a le'e catə'an ša'a Españanə'. ²⁹ Nada' ṇezda' catə' la'a gan' nitə'alen' na' güe'elencha' le'e dižə' güen dižə' cobə che Cristən', lechgualə mban' gon Diozən' len chio'o.

³⁰ Chaquecho che Xancho Jesocristən' na' Spirit che Diozən' chonən par nič gaque che ljuežjcho tocho yetocho. De'e na'anə' ža beṇə' bišə', chṇaba' goclen len le'e gacle nda' txen goncho orasyon lao Diozən' xte ga zelao saque'echo par nič gaquəlene' nda'. ³¹ Nabechone' gone' ca cui gaca' lao na' beṇə' Jodea ca', beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən', na' leczə ṇabcho par nič beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' so'olaže'e de'en güe'ega'aca'ane'enə'. ³² Can' goncho orasyonṇə', na' šə Diozən' güe'e latjə, nada' yebeida' yida' delana'a le'e, na' gona' dezcanz gan' nitə'alenə'. ³³ Diozən' ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon', gaquəlene' yoguə'əle. Ca'ašgacən' gaquə.

16

Pabən' chguape' diox beṇə' ca' nombi'e

¹ Chṇeyoida' le'e legon txen len beṇə' zanchō Febe catə'an le'e gan' zolenə'. Lene' nchoje' naque' comision che beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' lao yež Sencrean'. ² Legon txen len le', chedə' can' cheyalə' gon chio'o naccho lažə' na' Diozən'. Can' chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' leczə can' chonlilažə' Feben' le'. Legaclene' šə bi de'e chyažj chchinene', chedə' beṇə' zan bagoclene', na' leczə ca' bagoclene' nada'.

³ Legguap Prisilan' na' be'en che' Aquilan' diox. Lega'aque' bagwso'one' žin che Cristo Jeso'osan' txen len nada'. ⁴ Boso'osanlažə' cuinga'aque' sa'ate' par gwsa'aclene' nada' nič cui gwso'ot beṇə' nada'. Chselə'a yelə' choxcwlen chęga'aque' can' gwso'one', na' leczə ca' yoguə' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' ga yoblə leczə choso'osele'e yelə' choxcwlen chęga'aque'. ⁵ Legguap diox beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag liž Prisilan' na' Aquilan' chso'elaogüe'e Diozən'. Leczə legguap diox Epeneton' be'enə' chacda' chei. Le' naque' beṇə' nech benlilaže'e Cristən' entr beṇə' Acaya ca'. ⁶ Legguap diox Marian', la' babenchgüe' žin par le'e. ⁷ Legguap diox beṇə' gwlaž chia' Andronico na' Jonias. Txen gotə'əto' ližya len lega'aque'. Na' lega'aque' zjənaque' beṇə' blao entr neto' apostol, na' lega'aque' byob gwso'onlilaže'e Cristən' ca nada'.

⁸ Legguap diox Ampliasən'. Chonlilaže'e Xancho Cristən', na' chacda' che'. ⁹ Legguap diox Orbano ben' chon txen len chio'o choncho xšin Cristo Jeso'osən', na' leczə ca' Estaquis be'enə' chacda' chei. ¹⁰ Legguap diox Apeles ben' bablo'echgua de que chonlilaže'e Cristən'. Leczə legguap diox beṇə' ca' nitə' liž Aristobolo. ¹¹ Legguap diox beṇə' gwlaž chia' Erodion, na' beṇə' nitə' liž Narsison' beṇə' chso'onlilažə' Xancho Cristən'. ¹² Legguap diox Trifena na' Trifosa beṇə' güen žin che Xancho'. Na' leczə ca' legguap diox Persida be'enə' chacda' chei. Babenchgüe' xšin Xancho'. ¹³ Legguap diox Rofo. Le' naque' beṇə' blao entr chio'o chonlilažə'əcho Xancho'. Na' leczə legguap diox xne'enə' be'enə' leczə naquə ca xna'a. ¹⁴ Legguap diox Asincrito, Flegonte, Ermas, Patrobas, Ermes na' len beṇə' bišə'əcho ca' nitə' len lega'aque'. ¹⁵ Legguap diox Filologo na' Jolia na' Nereo na' beṇə' zane', na' Olimpās, na' yoguə' beṇə' yeziquə'əchlə nitə' len lega'aque' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

¹⁶ Na' catə' chežagle leyolguiž ljuežjle dižə' šao' par nič gacbia' de que chaque che ljuežjle. Na' beṇə' ca' nitə' nga na' len beṇə' ca' nitə' ga yoblə chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən', yoguə'əga'aque' choso'oguape' le'e diox.

¹⁷ Chneyoida' le'e beṇə' bišə' par gaple cuidad len beṇə' ca' zjənaquə beṇə' gotil na' chso'one' par nič beṇə' yeziquə'əchlə chso'one' de'e mal. Beṇə' ca' chso'on ca' chso'one' contr de'en babsedcho che Diozən'. Na' bito gonle txen len lega'aque'. ¹⁸ Beṇə' ca' chso'on ca' bito choso'ozenague' che Xancho Jesocristən', con chso'one' de'e bia'azəlažə'əga'aque'. Xocheghua chso'e dižə' choso'opeine' beṇə' ca' chse'ejle'edazə, na' choso'oḡoayague' lega'aque'. ¹⁹ Yoguə' beṇə' zjənezene' de que le'e chzenagle che Diozən', na' de'e na'anə' chebeida'. Na' che'enda' sole cue' yichjle par gonle de'e güen caguə par gonle de'e mal. ²⁰ Na' Diozən' ben' chon par chzo chbezcho binlo leczə le' gone' par nič lgüegwzə əgwlej əgwšoşjle xtižə' gwxiye'enə'. Na' Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenşgacze' le'e.

²¹ Temtio' ben' chonlen nada' žin chguape' le'e diox. Na' leczə ca' bišə' ljuežja' quinga choso'oguape' le'e diox, Losion', Jasonnə' na' Sosipaterən'.

²² Nada' Tersio chzoja' cart nga con can' na Pabən', leczə əchguapa' le'e diox, ca naquə le'e chonlilažə'əle Xancho' can' chonlilažə'ane' nada'.

²³ Chguap Gayon' le'e diox. Nada' Pab zoa' liže'enə'. Na' leczə liže' na' chəsə'əžag beṇə' ca' chso'elao' Cristən'. Erasto ben' naquə tesorer che syodan' chguape' le'e diox, na' beṇə' bišə'əcho Cuarto.

²⁴ Chnaba' gaquəlen Xancho Jesocristən' yoguə'əlolle. Na' ca'aşgaczen' gaquə.

Cho'elaogüe'e Diozən'

²⁵⁻²⁷ Ledoye'ela'och Diozən' zejlicane, Dioz ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' sin'. Len' nape' yelə' guac par chaclene' chio'o nič sotezə socho gonlilažə'əchone' na' chaclencze' can' na de'en əchyixjui'a che Jesocristən'. De'en əchyixjui'a na'anə' naquən to dižə' güen dižə' cobə de'en cui no gwneze dezd ža gwlasda'ote, pero na'a Diozən' bablo'ine'en chio'o. Diozən' babene' ca banezechon, babzejni'ine' chio'o bi zejen de'en boso'ozoj de'e profet ca'. Dioz ben' zo zejlicane bene' mendad par nič yoguə' chio'o beṇəch ənezecho dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' par əgwzenagcho che' na' gonlilažə'əcho Jesocristən'. Na' Jesocrist na'anə' gaquəlene' chio'o par güe'ela'ocho Diozən' zejlicane. Na' ca'aşgaczen' gaquə. *Pab*

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Corinto Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Corinton'

1-2 Nada' Pab chzoja' le'e cart nga. Nezczele de que Diozən' gwleje' nada' par naca' apostol che Jesocristən', chedə' can' gwnalaže'e. Chzoja' cart nga par le'e bagwlej Diozən' niç chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' lao' syoda Corinton'. Nada' len beṇə' bišə'əcho Sostenesən' chguapto' le'e diox. Diozən' bagwleje' le'e can' gwleje' neto' par naccho lao ne'enə' laogüe de'en ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Chzoja' cart nga par yoguə'əlol beṇə' gatə'ətezə nite'e, beṇə' chso'on orasyon chso'olgüiže' Xancho Jesocristən'. Naque' Xanga'aque' na' leczə naque' Xancho. 3 Chṇaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le'e na' so'one' par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Cristən' chone' par niç zocho mbalaz

4 Syempr cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chone' par niç Cristo Jeso'osən' chaclene' le'e. 5 De'en chonlilažə'əlene' chaclenchgüe' le'e par niç chejni'ile yoguə' de'e ca' babzejni'i Diozən' le'e na' cho'ele dižə' chei. 6 Na' bachonle ca nachia' de que xtižə' Cristən' de'en chejle'ele naquən de'e li. 7 Chaclen Diozən' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' par gonlilažə'əchlene' na' par niç gonchle can' chazlaže'enə' žlac chbezcho yidə Xancho Jesocristən' yetlas. 8 Diozən' gaquəlene' le'e soczle gonle can' chazlaže'enə' par niç catə'an yidə Xancho Jesocristən' yetlas notono gaquə əne' de que nape dolə'. 9 Diozən' zotezə zoe' chone' complir can' ne'enə'. Le'enə' bagwleje' le'e par niç naquə yichjla'ažda'olen' tozə len yichjla'aždao' Xi'ine' Jesocristən' ben' naquə Xancho'.

Beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Corinton' bito zjənaque' tozə

10 Beṇə' bišə', laogüe de'en chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' chṇeyoida' le'e gonle txen len ljuežjle na' bito tilə gwšašle. Tozə xbab gonle na' tozə can' əgwžiale bia'. 11 Beṇə' bišə', beṇə' ca' nitə' liž Cloe baboso'ozenene' nada' de que chdilə chšašle. 12 Enia' chdilə chšašle, chedə' balle nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Pab." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Apolos." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en chsed chlo'i Bed." Na' yeballe nale: "Naogua' de'en bsed blo'i Cristən'." 13 ¿Echaquele bselə' Diozən' Cristən' par yebeje' to chopzle xni'a de'e malən'? ¿Ena' chaquele nada' Pabən' gwso'ote' le'e yag corozən' par gwdixjua' xtolə'əle ca'? Na'alje ¿əpor la nada'anə' gwchoale nisən'? Bito. 14 Crispo na' Gayo na'azən' bcho'a nis. Na' choxcwlen Diozən' notoch no zo entr le'e beṇə' yesə'əne' de que leczə nada' bcho'aga'aca'ane' nis. 15 Bito che'enda' no əna de que por la' na'anə' gwchoe' nisən'. 16 Na' leczə nada' bchoa' beṇə' ca' nitə' liž Estefanasən' nis. Na' bitoch chjsa'alaža'a šə noch zo beṇə' bcho'a nis. 17 Nezdə' Cristən' bito bsele'e nada' par gwcho'a beṇə' nis. Bsele'e nada' par chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə'. Na' cata' chyixjui'an bito cho'a dižə' zdebə de'e cui se'ejni'i beṇə'. Bito che'enda' no gague de que nada' naca' beṇə' sin', chedə' šə so'one' xbab che yelə' sin' chia'anə' bito əsa'aquene' de que de'e zaque'enə' ca de'en bnežjw cuin Cristən' gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən'.

Cristən' bedəlo'e yelə' chnabia' na' yelə' sin' che Diozən'

18 Beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' yesə'əbiayi'e zejlicane. Lega'aque' bito chse'enene' no güe'elen lega'aque' dižə' can' gwso'ot beṇə' Cristən' le'e yag corozən'. Pero Cristən' babene' par niç chio'o cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Na' nezecho de que zaquə'əchgua dižə' de'en cho'echo de que gwso'ote'ene' le'e yag corozən', chedə' dižə' nan'

chzejni'in beṇə' de que Diozən' nape' yelə' guac par chocobe' yichjla'aždao' notə'ətezcho chonlilažə'əchone'. ¹⁹ Chac can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən:

Nada' gona' par ničh nacbia' de que beṇə' sin' ca' caguə de'e li zjənsine'enə', na' gona' par ničh beṇə' ca' chse'ejni'i de'e zan lao yežlyo nga bito bi bi de gon ca de'en chse'ejni'ine'enə'.

²⁰ Nitə' beṇə' bazjənsed yelə' sin' che beṇəchən', na' nitə' beṇə' choso'osed choso'olo'i lei che Diozən', na' nitə' beṇə' chso'e dižə' che de'en chac lao yežlyo nga. Beṇə' ca' chsa'aquene' chso'one' xbab sin', pero lao Diozən' bito bi bi zaquə' xbab chega'aque'enə'.

²¹ Diozən' naque' beṇə' sin' na' le'enə' bene' par ničh yelə' sin' che beṇəchən' bito chaclenən beṇə' par so'ombi'ene'. Pero na' con beṇə' se'ejle' xtižə'enə' de'en chyixjue'eto', Diozən' chazlaže'e yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən', la'aṇə'əczə beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chsa'aquene' de que bito bi bi zaquə' dižə' de'en chyixjue'eto'.

²² Ca naquə beṇə' Izrael ca' cui chso'onlilažə' Cristən', chəsə'əṇabe' yesə'əle'ine' miḷagr par yesə'əṇezene' šə le Dioz nan' bsele'e Cristən', na' le'egatezə ca' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' cui chso'onlilaže'e Cristən', zjəchi' yichjga'aque' porzə che bitə'atezə dižə' cobə de'en chsa'aquene' naquən dižə' sin'. ²³ Pero na' neto' chyixjue'eto' can' gwso'ote' Cristən' le'e yag corozən'. Na' catə' chyixjue'eto'on beṇə' Izrael ca' bito chsa'azlaže'e na' bito chse'ejle'e chei. Na' leczə beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izraelən' catə' chse'enene' dižə' de'en chyixjue'eto', leczə chsa'aquene' de que bito bi bi zaquə'ən. ²⁴ Pero chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine', chio'o naccho beṇə' Izrael na' chio'o cui naccho beṇə' Izrael, nezecho de que Diozən' chlo'e yelə' chnabia' che'enə' na' yelə' sin' che'enə' ca de'en bsele'e Cristən' gwso'ote'ene' por ni checho. ²⁵ Na' de'en bsele'ene' gwso'ot beṇə' le' por ni chechon' beṇəchən' chsa'aquene' de que bito bi zaquə' de'en chon Diozən', na' chsa'aquene' de que bito bi yelə' chnabia' napə Diozən'. Na' ca de'en bsele'ene' chlo'en de que Diozən' lechguale beṇə' sin' naque' cle ca beṇəchən' na' lechguale chnabi'ache' ca beṇəchən'. ²⁶ Le'e gon xbab beṇə' bišə', Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Bito naquə zanchə beṇə' sin' segon can' chso'on beṇəchən' xbab checho, na' nic naquə zanchə beṇə' gwnabia', na' nic naquə zanchə beṇə' blaο. ²⁷ Diozən' gwleje' chio'o par naccho xi'ine', la'aṇə'əczə bito naccho beṇə' sin' na' la'aṇə'əczə bito naccho beṇə' gwnabia'. Gwleje' chio'o par ničh chzejni'ine' beṇə' ca' cui zjənombi'ene' de que yelə' sin' na' yelə' gwnabia' chega'aque'enə' bito bi zjəzaquə'ən laogüe'enə'. ²⁸ Chio'o cui naccho beṇə' blaο na' cui bi zaquə'əcho par beṇəchən'. De'e na'anə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chəsə'əgue'ine' chio'o. Pero Dioz na'anə' gwleje' chio'o par naccho xi'ine' ničh sa'acbe'ine' de que bitobi bi zaquə' xbab chega'aque'enə' ca de'en choso'ozoe' Diozən' ca'alə. ²⁹ Na' Diozən' babene' par ničh notono no gaquə güe'elao' cuine laogüe'enə'. ³⁰ Dioz na'anə' babene' par ničh ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Diozən' banone' chio'o beṇə' sin' chedə' Cristən' naque' beṇə' sin'. Banone' par ničh naccho beṇə' güen laogüe'enə', chedə' Cristən' naque' beṇə' güen laogüe'enə'. Banone' la'ažda'ocho' xi'ilažə' chedə' Cristən' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' leczə le'enə' babene' par ničh cui bi xtolə'əchon' de, chedə' Cristən' gwduxjue' xtolə'əchon'. ³¹ Na' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Bito cheyalə' güe'elao' cuincho sino cheyalə' güe'ela'ocho Xancho Diozən'."

2

Pabən' be'e xtižə' Cristən' ben' gwso'ot beṇə' mal ca' le'e yag corozən'

¹ Beṇə' bišə', catə' bedəya'a xtižə' Diozən' gan' zolen' bito bi'a dižə' zdebə de'e cui šejni'ile, na' caguə bi'a dižə' par ničh gonle xbab de que nada' naca' beṇə' sin'. ² Gwnia' lo'o la'aždaogua'a de que žlac soa' len le'e bito bi bichlə dižə' gua'a sino que gua'a dižə' che Jesocristən' na' can' gwso'ote'ene' le'e yag corozən', na' bena' can' gwnia' lo'o la'aždaogua'anə' catə'ən bida' gan' zolenə'. ³ Gocbe'ida' bito bi gaquə gona' par ničh šejle'ele dižə' de'en gua'anə' na' de'e na'anə' lechguale bžeba' na' golə' gwxiza' catə' bena' xbab šə

gwzenagle chia'. ⁴ Na' catə' bi'a dižə' che Cristən' bito bi'a dižə' len yelə' sin' chia' par niç gonle can' gwni'anə'. Spirit che Diozən' gocwlenən le'e len yelə' guac cheinə' par niç gocbe'ile de que dižə' lin' bi'a. ⁵ Bi'a dižə'an ca' par niç notono no gaquə əna de que chonlilažə'əle Diozən' por ni che yelə' sin' chia'anə'. Nezczecho de que Dioz nan' gocwlene' le'e len yelə' guac che'enə' par niç chonlilažə'əlene'.

Spirit che Diozən' chonən par niç chejni'to'

⁶ Na' de'e li chaclen Diozən' neto' par niç cho'eto' dižə' sin' len beṇə' ca' bachse'ejni'i xtižə'enə'. Pero na' yeziquə'əchlə beṇə' ža' yežlyo nga bito chsa'aquene' de que xtižə'əto'on naquən de'e sin'. Na' ni que chsa'aque beṇə' gwnabia' ca' ža' yežlyo nga de que cho'eto' dižə' sin'. Na' ca naquə beṇə' gwnabia' ca' ža' yežlyo nga, gwžin ža catə' te yelə' gwnabia' chega'aque'enə'. ⁷ Na' dižə' sin' de'en cho'eto', Dioz nan' babzejni'ine'en neto'. Notono gwneze dižə' sin' che'enə' antslə, pero na'a babzejni'ine'en neto'. Lao yelə' beṇə' sin' che Diozən' gwchoglaogüe'en nac gone' par niç gone' chio'o yelə' bala'an. ⁸ Na' ni tozə beṇə' gwnabia' beṇə' ža' yežlyo nga bito gwse'ejni'ine' yelə' sin' che Diozən'. La' žalə' gwse'ejni'ine'en, bito boso'ode'e Xancho Jesocristən' le'e yag corozən', ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e. ⁹ Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan:

Notono ne'e le'i de'e šao' de'e güen de'en gon Diozən' len beṇə' ca' chsa'aquene' che',
na' nic nonə' yesə'əneze can' gone',
na' nic nonə' gon xbab chei lo'o yichjla'aždaogüe'enə'.

¹⁰ Pero na'a ža, Diozən' babene' par niç Spirit che'enə' bzejni'in chio'o ca naquə de'e güen de'en chone' len chio'o chaquecho che'. Tcho'a tšao' chejni'i Spirit che Diozən' can' chone'enə', na' leczə neznle'in de'en ngašə' len beṇə'chən'.

¹¹ Notono no neze bi xbab chon beṇə' yoblə, chedə' con to tocho nezecho bi xbabən' choncho. Na' nic no neze bi xbabən' chon Diozən'. Spirit che' na'azən' nezen bi xbabən' chone'. ¹² Na' Diozən' bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon' par niç chnezecho yoguə'əloj de'e šao' de'e güen de'en chon Diozən' len chio'o laogüe de'en nži'ilaže'e chio'o. De'e na'anə' bitoch choncho xbab ca xbab de'en chso'on beṇə' yeziquə'əchlə ža' yežlyo nga. ¹³ Neto' cho'eto' dižə' che de'e ca' chon Diozən' len chio'o, pero caguə cho'eto'on lao yelə' beṇə' sin' cheto'onə'. Spirit che Dioz nan' chzejni'in neto' dižə' de'en cho'eto'onə'. Na' beṇə' ca' bayo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', lega'acze'enə' chse'ejni'ine' de'en chsed chlo'iga'aqueto'one'.

¹⁴ Na' beṇə' ca' cui yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', bito gaquə se'ejni'ine' de'en chsed chlo'i Spiritən' chedə' chsa'aquene' bito bi bi zaquə'an par lega'aque'. Bito chse'ejni'ine'en chedə' bito yo'o Spiritən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' par gaquəlenən lega'aque' se'ejni'ine'en. ¹⁵ Chio'o bayo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon', de'e na'anə' chaclenən chio'o par niç chache'icho che bitə'ətezə de'en goncho šə naquən güen o šə naquən mal gonchon. Pero na' beṇə' yeziquə'əchlə bito chse'ejni'ine' de que de'en chene'e Spirit che Diozən' gon chio'o naquən de'e güen. ¹⁶ Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Notono zo no chejni'i xbab che Xancho Diozən' to gwlaže'. Na' Diozən' bito bi de de'e əgwsed əgwlo'i beṇə'chən' le'." Pero Diozən' babene' par niç choncho xbab can' chazlažə' Cristən'.

3

Txenə' gwso'one' xšin Diozən'

¹ Beṇə' bišə', catə' bi'a xtižə' Diozən' len le'e, bito bi'an can' cho'an len beṇə' ca' bachoso'ozenag che Spirit che Diozən', chedə' le'e ne'e chzenagle che la'ažda'omallen'. La'anə'əczə bachonlilažə'əle Cristən' gwxaquə'əlebele ca bidao'. ² Catə' ze'e gwzolaole chonlilažə'əle Cristən' gwxaquə'əlebele ca bidao' ne'e chsa'ažə' laogüe de'en cuiṇə' šejni'iša'ogüe'ele de'e ca' chene'e Diozən' šejni'ile. De'e na'anə' bsd blo'ida' le'e de'e ca' cui

naquə zdebə šejni'ile, na' xte ža neža ne'e chsed chlo'ida' le'e ca' chedə' cuinə' gac šejni'ile de'en naquə zdebə. ³ Nacbia' bitonə' gac šejni'ile de'en naquə zdebə, chedə' ne'e chzenagle che la'ažda'omallen'. De'en chgue'i ljuežjle na' chdilə chžašle zeje dižə' chzenagczle che la'ažda'omallen' can' chso'on beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən'. ⁴ Chzenagle che la'ažda'omallen' ca de'en na balle: "De'en chsed chlo'i Pabən' naogua'", na' yeballe nale: "De'en chsed chlo'i Apolosən' naogua'." De'e na'anə' nia' chonle can' chso'on beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən'.

⁵ ¿Noxa nada' Pab na' noxa Apolosən'? Neto' naquəto' beṇə' güen xšin Diozən' na' neto' be'elento' le'e xtiže'enə'. Na' cuin Diozən' bene' par ničh balle benlilažə'əle Cristən' catə' bi'a dižə' güen dižə' cobə che'enə' len le'e na' leczə bene' par ničh yeballe benlilažə'əle Cristən' catə'an Apolosən' be'elene'en le'e. ⁶ Zgua'atec nadan' be'elena' le'e xtižə' Diozən' na' gwxaquə'əlebəda' ca to beṇə' chaz. Na' laogüe de'en leczə bsd blo'i Apolosən' le'e, gwxaquə'əlebene' ca be'en chylil. Na' can' chon Diozən' ničh chcha'o chxen de'en chazcho, leczə can' bene' par ničh gwyejle'ele xtiže'enə' de'en be'elento' le'e. ⁷ Bitotec bi zaca'a nada' de'en be'elena' le'e xtižə' Diozən', na' nic Apolosən' de'en bsd blo'ichene'en le'e. Dioz nan' zaquə' chedə' le'enə' bene' par ničh gwyejle'ele xtiže'enə'. ⁸ Ben' chyixjue'e xtižə' Diozən' de'e neche na' ben' chyixjue'en de'e gwchope, txennə' chso'one' xšin Diozən' na' tozəczə can' cheyalə' gapəga'acchone' respet. Na' Diozən' gone' par ničh to toe' yesə'ənite'e mbalaz segon can' gwso'one' xšine'enə'. ⁹ Neto' ža, txennə' chonto' xšin Diozən' entr le'e. De'e na'anə' gwxaquə'əlebetə' ca beṇə' goz go'oṇ na' le'e gwxaquə'əlebele ca yežlyon' gan' chac žinnə'.

Na' leczə le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' yoguə'əle txen gwxaquə'əlebele ca to yo'o che Diozən' na' neto' gwxaquə'əlebetə' ca beṇə' ben yo'onə'. ¹⁰ Diozən' goclene' nada' par ničh naca beṇə' nech bena' xšine'enə' entr le'e. De'e na'anə' gwxaquə'əlebəda' ca beṇə' bxe lan yo'o. Na' bena' xšine'enə' ca chon to mues beṇə' chacchgua. Na' nitə' beṇə' yoblə beṇə' leczə bosə'osed bosə'olo'ine' le'e na' lega'aque' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' gosə'əbec ze'enə'. Na' šə nochlə beṇə' yosə'osed yosə'olo'ine' le'e, cheyalə' so'one' xbab par ničh yosə'osed yosə'olo'ine' le'e porzə de'en naquə de'e li. ¹¹ Le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' yoguə'əle txennə' gwxaquə'əlebele ca to yo'o de'en chac, na' Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca lan yo'onə'. Na' šə no chene'e əgwxe laneinə' de'e yoblə, bitoch gaquə, chedə' tozə Jesocristən' zaque'e par gonlilažə'əchone'. ¹² Nezecho chcheje bitə'atezə ze'e de'e chxe beṇə' lao lan yo'onə' segon šə none'en de or, de plət, de yej fin, de yag, de yix, o de dod. Can' gwxaquə'əlebele de'en yosə'osed yosə'olo'i beṇə' le'e. ¹³ Na' catə' əžin ža choglaio Diozən' che yoguə'əlo' beṇə', cana'ach la'alaon che to to beṇə' bosə'osed bosə'olo'ine' le'e šə bosə'osed bosə'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, o šə cui. Na' šə bosə'osed bosə'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to beṇə' ben yo'o de or de plət o de yej fin chedə' de'e ca' bito chse'eyən. Pero na' šə bosə'osed bosə'olo'ine' le'e clelə, gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to beṇə' ben yo'o de yag, de yix, o de dod chedə' de'e ca' chse'eyən. Catə' əžin žan' choglaio Diozən' che yoguə'əlo' beṇə', gone' ca la'alaon šə de'en ben to to beṇə' güen xšine'enə' naquən de'e zaque'e o šə bito bi zaquə'ən. Ca'aczən' nla'alaon che to to yo'o segon naquən' zjənaquən. ¹⁴ Beṇə' ca' bosə'osed bosə'olo'ine' le'e de'en naquə de'e li, cuin Diozən' gone' ca yesə'əzi' beṇə' ca' yelə' bala'an. ¹⁵ Pero beṇə' ca' bosə'osed bosə'olo'ine' le'e clelə gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' šey ližen'. Na' nacchguaze gaquə yesə'əchoje' par cui se'eye', bito bi yelə' bala'an yesə'əzi'e chedə' bito bosə'osed bosə'olo'ine' le'e can' cheyalə'.

¹⁶ Chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən', yoguə'əcho txennə' gwxaquə'əlebecho ca to yo'odao' gan' chso'elao' beṇə' Diozən' chedə' Spirit che'enə' zon lo'o yičhjlə'ažda'ochon'. ¹⁷ Na' šə to beṇə' gone' par ničh chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən' cuejyichjcho dižə' li che Diozən', Diozən' gwnežjue' castigw zejlicaṇə

che ben' gon ca', chedə' bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'enə' na' zo Spirit che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁸ Šə nocho chaquecho nsi'incho, bito cheyalə' xoayagcho. Cheyalə' gacbe'icho de que bitotec bi zaquə' xbab chechon' nič ca' Diozən' gone' chio'o yelə' sin' che'enə'. ¹⁹ Beṇə' ca' cui zjənobīa' Diozən' yelə' sin' čhega'aque'enə' bitobi zaquə'ən lao Diozən'. La' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: "Beṇə' ca' chsa'aque'ne' zjənaque' beṇə' sin', Diozən' gone' par nič yesə'abiayi'e por ni che xbab mal čhega'aque'enə'." ²⁰ Na' yeto gan' nyojən nan: "Xancho nan' neze de que xbab che beṇə' sin' ca' bito gaquəlenən lega'aque' par so'ombi'ene'." ²¹ Ca naquə neto' əbsed əblo'ito' le'e, bito gonle xbab de que naquəto' le'ebeyože beṇə' zaque'e. Dioz na'aczən' bsele'e yoguə'əto' par chaclento' le'e na' bsi'e xneze par nič bitə'ətezəchlə de'e zjəde na' de'e ca' chac chsa'aclenən le'e. ²² Diozən' bsele'e nada' na' Apolosən' na' Bedən' par chaclento' le'e. Na' bene' yežlyon' par nič leczə chaclenən chio'o. Na' chone' par nič bitə'ətezə de'en chac čecho lao mbancho o catə'ən gatcho əsa'aclenən chio'o na'a na' batə'ətezəchlə. ²³ Na' laogüe de'en cho'ela'ocho Cristən' ngodə'əcho txen len le' can' ngode'e txen len Xe' Diozən'.

4

De'en gwlo'o Diozən' lao na' apostol ca' par gwso'one'

¹ Cheyalə' gonle xbab de que naquəto' beṇə' güen xšin Cristən'. Diozən' babzejni'ine' neto' de'en cui no gwneze antslə, de'e na'anə' Cristən' ngüe'e lao na'ato' chsed chlo'ito'on beṇə'. ² Na' chonən byen gonto' complir de'en ngüe'e lao na'ato' gonto'. ³ Na' ca naca' nada' bitobi nonən len nada' la'anə'əczə šə jostis o šə le'e chaquele de que bito chona' can' cheyalə' gona'. Bito nia' šə chona' can' cheyalə' gona' o šə cui. ⁴ Nada' chacda' de que bito bi dolə' napa' len bitə'ətezə de'e chona', pero caguə ni che de'e na'anə' əṇa Diozən' chia' de que bito bi xtolə'a de. Xancho Cristən' əṇe' šə chona' can' cheyalə' gona' o šə cui. ⁵ De'e na'anə' bito cheyalə' bi əṇacho che notə'ətezə beṇə' šə chone' can' cheyalə' gone' o šə cui. Catə'əchən' yidə Xancho Cristən' yeto, ca na'achən' gone' par nič ənezecho de'en cui nonə' neze na'a. Gone' par nič yeyacbe'icho xbab de'en yo'o lo'o yichjla'aždao' to tocho, na' cana'achən' Diozən' əṇe' šə nochon' chon güen.

⁶ Beṇə' bišə', babi'a xtižə' Apolosən' na' xtižə'a par nič šejni'ile can' na xtižə' Diozən' de que bito cheyalə' güe'ela'ocho che to beṇə' šə naquən' chsed chlo'ine' na' ni que gue'icho che yetoe'. ⁷ ¿Echaquele de que zaquə'əchle cle ca beṇə' ca' yelə'? ¿Ede bi de'e de chele de'e cui beṇ Diozən'? Bito bi de. Nezele naquən de'e beṇ Diozən' le'e, de'e na'anə' bito cheyalə' ga'alazə'əle len de'en deilen'?

⁸ Chacljeile bitoch bi chyažjele, na' de que bazole mbalaz la'anə'əczə cui chac četo' ca'. Yebeito' žalə' de'e liczə zole mbalaz na' soto' mbalaz txen len le'e žalə' ca'. ⁹ Diozən' bsele'e neto' apostol naquəto' ca to beṇə' le'ezelaogüe cui zaque'e o ca beṇə' nchoglaon che gate'. Na' Diozən' bsi'e xneze par nič angl ca' na' beṇə' ca' ža' yežlyon' chəsə'əgüie' can' chac četo' can' chəsə'əgüia beṇə' to comedy. ¹⁰ Beṇə'chən' chsa'aque'ne' bito bi bi zaquə'əto' por ni che de'en chonto' xšin Cristən'. Pero na' le'e ža, chonle par nič chsa'aque'ne' nacle beṇə' sin' la'anə'əczə ngodə'əle txen len Cristən'. Neto' nezeto' caguə bi chac gonto', pero le'e chaquele chac gonle bitə'ətezə. Chso'elao' beṇə' le'e na' chəsə'əgue'ine' neto'. ¹¹ Xte ža neža zan las cui de de'e ye'ej de'e gaoto', na' bito bi xala'anto' de, na' chəsə'əbažə' beṇə' neto', na' nic bi ližto' de. ¹² Na' len ni'a na'ato' chonto' žin par nič chon cuinto' mantener. Na' catə' choso'ožia choso'onitə' beṇə' neto', nachle chṇabto' nite'e mbalaz, na' catə' choso'oči' choso'osaquə' beṇə' neto', chgo'o chčejlazə'əto' ca de'en choso'oči' choso'osaque'e neto'. ¹³ Na' catə' beṇə' chne' clellə četo', nachle cho'elenga'acto'one' dižə' šao'. Na' xte ža neža nitə' beṇə' chəsə'əgue'ine' neto' ca chəsə'əgue'ine' no beb na' can' chsə'əgue'ine' no de'e naquə zban.

¹⁴ Na' ca naquə de'e ca' de'en baçh bzoja' le'e, bito bzoja'an par niç gaquele zto'. Nacle ca xi'ina' na' chacda' çhele. De'e na'anə' chona' le'e consejw quinga. ¹⁵ Nitə'alja ši mil beṇə' choso'osed choso'olo'ine' le'e çhe Cristən', pero toza' nada' naca' ca xale çhedə' zgua'atec nada' gwdixjui'a dižə' güen dižə' cobə çhe Cristo Jeso'osən' len le'e par niç chonlilažə'alene'. ¹⁶ Na' de'en naca' ca xale de'e na'anə' chneyoida' le'e gonle can' chona'anə'.

¹⁷ De'e na'anə' bseļa'a Temtion' gan' zolenə'. Banona'ane' ca xi'ina' beṇə' chacda' çhei laogüe de'e bsed blo'ida'ane' par chonlilažə'e Xancho Cristən'. Na' zoteze' chone' complir can' cheyalə' gone'. Na' Temtio na'anə' gone' par niç əžjsa'alažə'əle de'en babsed bablo'ida' le'e çhe Cristən' ca de'en chsed chlo'ida' beṇə' ca' çəsə'ədopə çəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' gatə'ətezə nite'e. ¹⁸ Balle nale de que bito bi zaca'a parzə niç chon cuinle xen na' chonle ca' laogüe de'en chonle xbab de que bitoch yida' gan' zolenə'. ¹⁹ Pero caguə chžach yida' gan' zolenə' šə Xancho Diozən' güe'e latjə. Na' catə' yida' cana' degüia' gonle can' nalenə'. ²⁰ Ca naquə beṇə' ca' chnabia' Diozən' lega'aque', Diozən' chone' par niç gaquə so'one' can' chso'e dižə'ən. Caguə con çəsə'ənazə'enə'. ²¹ ¿Nac chene'ele gona'? ¿Egüida' gan' zolenə' par gona' le'e castigw o šə yida' gwlo'a can' chacda' çhele sin cui bi dižə' əṇia' le'e? Legon xbab naquən' chene'ele gona'.

5

To beṇə' gwzolen no'ol çhe xe'enə' ca xo'oləcze'

¹ Chso'echgua beṇə' xtižə'əle de que zo to beṇə' byo entr le'e beṇə' zolene' no'ol çhe xe'enə' ca xo'oləcze'. Beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən' bito chžinlažə'e de'e yelə' zton' chso'one' ca de'e yelə' zto'onə' chon be'enə'. ² Na' la'anə'əczə chac ca' cho'elao' cuinle. Bito güe'elao' cuinle. Cheyalə' yegüine'ele na' cuich güe'ele latjə gone' txen len le'e. ³ La'anə'əczə bito zoa' na' len le'e, bagwçhoglaogua'an can' cheyalə' gonle len be'en chon de'e malən'. Na' le'e ža, le'e gon cuent lažə'əle de que naquəczcho txenṇə' šə bachonle ca'. ⁴ Na' catə' bandopə nžagle cho'ela'ole Xancho Jesocristən', zocze' chaclene' le'e len yelə' chnabia' çhe'enə', na' nada' choncza' txen len le'e. ⁵ Catə' bandopə nžagle txen, legwžon gon be'enə' txen len chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' na' le'e cueje' ca'alə par niç gon Satanasən' con nac chene'en len le'. De repent šə çhi' saque'e ṇa'a len cuerp çhe'enə' goša'alja yičhja'aždaogüe'enə' niç cui si'e castigw zejlicane catə'ən əžin ža çhoglao Xancho Jesocristən' naquən' gac çhe to to beṇə'çhən'.

⁶ Bito naquən güen can' chonle cho'elao' cuinle chaquele chebei Diozən' le'e. Nezele catə' choncho yetxtil latə' xne'in chonən par niç cheyas doxen coazin'. Le'egatezəczə ca' catə' cho'ele latjə chcha'o chxench bitə'ətezə de'e mal entr le'e, yoguə'əlen' chaple dolə' çhedə' yoguə'əlen' chonlenle ben' chon de'e malən' txen. ⁷⁻⁸ Beṇə' Izrael gwlaž çheto' ca' chsa'ape' cuidad cui chsa'ogüe' yetxtil de'e nçhixə xne'i lao lṇi pascon' na' chsa'ape' cuidad par niç cui bi bi xna' cuazin' chega'an lo'o yo'o ližga'aque' lao lṇin'. Ca'atezəczən' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' cheyalə' gapcho cuidad do tyempte par niç cui bi de'e mal goncho na' cui bi de'e mal ta' əchen yičhja'ažda'ochon'. Cheyalə' cuejyichjcho de'e malən' çhedə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwso'ote' le' por ni çhecho gwxaquə'əlebene' ca xilə' daon' bian' chso'ot beṇə' Izrael ca' lao lṇi pascon'. De'en chonlilažə'əcho Cristən' ža, cheyalə' cuejyichjcho de'e malən' na' goncho porzə de'e güen.

⁹ Bzoja' to cart par le'e na' gwnia' de que bito cheyalə' socho binlo len beṇə' chgo'o xtoi na' be'enə' chbejyichj no'ol çhei o be'en çhe' par chzolene' beṇə' yoblə. ¹⁰ Catə' nia' cabi cheyalə' socho binlo len lega'aque', bito cho'a dižə' çhe beṇə' ca' cui naccho txen cho'ela'ocho Cristən' sino que cho'a dižə' çhe ljuəžjcho beṇə' leczə chso'elao' Cristən'. Na' leczə ca' nia' bito socho binlo len beṇə' çəsə'əzelažə' bi de'e de çhe beṇə', nic len beṇə' çəsə'əca'a bi de'e de çhe beṇə', na' nic len beṇə' chso'elao' lguə'a lsaquə'. Nia' ca' çhe

ljuežjcho beṇə' ca' naccho txen cho'ela'ocho Cristən'. Žalə' cui chac socho binlo len beṇə' ca' cui chso'elao' Cristən', bitoch gac socho yežlyo nga žalə' ca'. ¹¹ Šə' entr le'e nitə' beṇə' nacho bišə'əcho beṇə' chəsə'əža' xtoga'aque' o beṇə' chəsə'əbejyichj no'ol čhega'aquei o be'en čhega'aquei par chəsə'əzolene' beṇə' yoblə, o beṇə' chəsə'əzelažə' bi de'e de čhe beṇə', o beṇə' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə', o beṇə' choso'ožia choso'onitə' ljuežjga'aque', o beṇə' güe'e zo, o beṇə' bgüan, bito cheyalə' sole binlo len lega'aque'. Na' bito cheyalə' gaolenga'aclene' txen. ¹² Beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' txen len chio'o cheyalə' čhoglaochon čhega'aque' catə' əsa'ape' dolə', pero bito bi cheyalə' əṇacho čhe beṇə' ca' cui chso'elao' Cristən' txen len chio'o. ¹³ Diozən' əṇe' čhe beṇə' ca' cui chso'elao' Cristən' de que zjənapə' dolə'. Na' ca naquə be'enə' chon de'e malən' ben' cho'elao' Cristən' txen len chio'o, cheyalə' cuejchone' ca'alə.

6

Bito ye'echo beṇə' cui zjənombia' Diozən' so'one' yelə' jostis čhechon'

¹ Catə' chaole xya tole yetole čhjəṇabele beṇə' ca' cui choso'ozenag čhe Diozən' par so'one' yelə' jostis čhelen' lgua'a ṇabele beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə. ¿Ebito chache'ile clellən' chonle? ² ¿Ecabi ṇezele de que gwžin ža catə' chio'o naccho lažə' na' Diozən' goncho yelə' jostis čhe beṇə' yeziquə'əchlə ža' yežlyo nga? Na' ca naquə goncho yelə' jostis čhega'aque'en, guaquəczə goncho yelə' jostis čhe de'e ca' cuitec zjəzaque'e. ³ Leczə əgwžin ža goncho yelə' jostis čhe angl ca'. Na' naquəchxen' gaquə goncho yelə' jostis čhe de'e chso'on beṇə' lao yežlyo nga. ⁴ Na' catə' gaquəyožə ljuežjle, bito cheyalə' žja'acle lao beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Cristən' par so'one' yelə' jostis čhelen', čhedə' bitotec bi zjəzaque'e par chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən'. ⁵⁻⁶ Che'enda' gaquəchgüeile lo'o yichjla'ažda'olen' ca de'en čja'acle lao jostis ca' cui chso'onlilažə' Cristən' čjətaole xya tole yetole le'e nacle bišə'əcho. ¿Eniga tole cui nacle beṇə' si'innə' par gon yelə' jostis čhe ljuežjle catə' bin' chac čhele?

⁷ Lechguale clelən' chonle batə'ətezə chaole xya tole yetole. Mbalazəch zole žalə' chdele ca'alə šə' bi de'en chone ljuežjlen' le'e, na' mbalazəch zole žalə' güe'ele latjə yesə'əque'e bi de'e de čhele. ⁸ Chebanda' can' chonle contr ljuežjle na' chca'ale bi de'e de čhega'aque' la'aṇə'əczə zjənaque' txen len chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

⁹ Bito goncho xbabən' clellə. Notə'ətezcho šə' zotezcho choncho de'e malən' bito gaquə yežincho yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. Nitə' beṇə' chəsə'əgo'o xtoi na' beṇə' chso'on bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca'. Nitə' beṇə' chso'elao' lgua'a lsaquə'. Nitə' beṇə' chəsə'əbejyichj no'ol čhei o be'en čhei par chəsə'əzolene' beṇə' yoblə, na' beṇə' chəsə'əzolentezə le'e ljuežj beṇə' byoga'aque' lgua'a de'e yesə'əca'a no'ol čhega'aque', na' no'ol ca' chəsə'əzolentezə ljuežj no'oləga'aque' lgua'a yesə'əque'e beṇə' byo. ¹⁰ Nitə' beṇə' chəsə'əban na' beṇə' chəsə'əzelažə' bi de čhe beṇə'; na' beṇə' güe'e zo; na' beṇə' choso'ožia choso'onitə' ljuežjga'aque'; na' beṇə' chəsə'əxoayague' par nič yesə'əque'e bi de'e de čhe beṇə'. Ni to beṇə' chon de'e mal ca' cui gaquə yesyə'əžine' yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e. ¹¹ Balcho bencho de'e mal ca' antslə. Pero ṇa'a de'en chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən', Spirit čhe Dioz čhechon' babocobən yichjla'ažda'ochon' par nič naccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə', naccho lažə' na' Diozən' na' naccho beṇə' güen laogüe'enə'.

Cheyalə' goncho len cuerp čhechon' ca si' Diozən' yelə' bala'an

¹² Nitə' beṇə' chəsə'əne' de que de lsens par goncho bitə'ətezə, pero ṇezecho caguə yoguə' de'en gonchon' naquən güen par chio'o. Na' la'aṇə'əczə šə' chəsə'əna beṇə' de que de lsens par goncho bitə'ətezə, bito cheyalə' güe'echo latjə par nič bi de'en goncho ṇabia'an chio'o. ¹³ Leczə nitə' beṇə' chəsə'əne': "Nsa' le'echon' par yelə' guao, na' deczə yelə' guaon' par lenə." De'e liczə can' chəsə'əne'enə', pero na' le'echon' len yelə' guaon', əžin ža catə' gon Diozən' par nič te čhega'aquən. Na' cuerp čhechon' bito naquən par nič co'o

xtocho o par ničh goncho bichlā yelā' zto' de'en nac ca'. Naquā cuerp chechon' par ničh socho güe'ela'ochō Xāncho Cristān', na' Xānchon' zocze' par gaquālene' chio'o. ¹⁴ Diozān' bosbane' Xāncho Cristān' ladjo beṇā' guatān', na' leczā ca' āžin ža catā' yosbane' chio'o ladjo beṇā' guatān' len yelā' guac che'enā'.

¹⁵ ĆEcabi nezele de que ngodā'ācho txen len Cristān' par ničh nabi'e cuerp chechon'? Na' de'en ngodā'ācho txen len le', bito cheyalā' so xtocho beṇā' gon cuerp chechon' lao ne'e. ¹⁶ Catā' to beṇā' chatā'ālene' xtoe' cuerp chega'aque'enā' chsa'aquān tozā, can' nyoj de'en gwna Diozān': "Beṇā' ca' chopā āsa'aque' tozā cuerp." ¹⁷ Pero chio'o ngodā'ācho txen len Xāncho Cristān' na' naquā yičhjlā'ažda'ochon' tozā len le'.

¹⁸ De'e na'anā' bito co'o xtocho na' bito goncho bitā'ātezāchlā de'e ca' zjānac ca'. De'e mal ca' yeziquā'āchlā bitotec chso'onān contr cuerp chechon', pero šā co'o xtocho o šā goncho bichlā de'e yelā' zto' de'en nac ca', lega'aquān chso'onān contr cuerp chechon'. ¹⁹ Spirit che Diozān' zon lo'o yičhjlā'aždao' to tocho ca' to beṇā' zo lo'o yo'o che'. Dioz nan' bsele'e Spirit che'enā' zon lo'o la'ažda'ochon' par chnabia'an chio'o. Caguā chio'o ānacho naquān' gonchon'. ²⁰ Xāncho Cristān' gwduxjue' xtolā'āchon' par ničh naccho xi'īn Dioz. De'e na'anā' cheyalā' goncho len cuerp chechon' na' len yičhjlā'ažda'ochon' ca' si' Diozān' yelā' bala'an.

7

Cho'e dižā' che yelā' gošagna'anā'

¹ Na' de'e ca' bzojle nada' le'e cartān', de de'en che'enda' nia' le'e. Šā no beṇā' byo bito chene'ene' si'e no'olā gaque' xo'ole', güennā' chone'. ² Pero na' de'e nxož co'o xtole, de'e na'anā' naquāchān güen āgwšagna'ale par ničh ca' to to beṇā' byo so xo'ole' na' to to no'olā so be'en che'. ³ Na' le'e beṇā' byo, yeyatā'ālen no'olā che chele. Le'egatezāczā ca' le'e no'olā yeyatā'ālen be'en che chele. ⁴ Ca' naquā no'olān' caguā le' āne' nac gone' len cuerp che'enā'. Le'egatezā ca' beṇā' byon' leczā caguā le'enā āne' nac gone' len cuerp che'enā'. Chopte'en cheyalā' yoso'ozenag che ljuežjga'aque'. ⁵ Na' le'e beṇā' nšagna' bito āgwžonle yeyatā'ālen be'en chele o no'ol chele. Pero de'e gaquāczān' šā yelā' goxia che chople cuezle to term güejā par ničh sotezle gonle orasyon. Na' te termān' yeyatā'ālen be'en chele o no'ol chele de'e yoblā par ničh Satanasān' cui gaquā co'oyelā'ān le'e gonle de'e malān' laogüe de'e tant nan solen ljuežjle.

⁶ De'e quinga nia' chedā' de lsens par ničh to to beṇā' byo si' xo'ole' na' to to no'olā si' be'en che', pero bito nācho de que chon Diozān' mendad goncho ca'. ⁷ Chebeida' žalā' yoguā'āle sole ca' nada', cui no' xola' zo. Pero na' nža' can' baben Diozān' par zo to tocho na' nža' can' chene'ene' goncho.

⁸ Le'e cuiṇā' gwšagna'ale, chacda' naquāchān güen yega'anle can' zoa' nada' na' cui āgwšagna'ale. Na' le'e bagot be'en chele o no'ol chele, chacda' leczā naquāchān güen cui yošagna'ale. ⁹ Pero na' le'e beṇā' byo šā lechguale nan solenle no'olān', na' le'egatezā ca' le'e no'olā šā lechguale nan solenle beṇā' byo, mejor āgwšagna'ale par ničh ca' bito nābia' yelā' chzelažā'ānā' le'e.

¹⁰ Le'e no'olā le'e nšagna'ale, chona' mendad bito yela'ale be'en chele. Na' bito gaquele de que nadāza'an ānia' ca'. Naquān to de'e chon Xāncho Cristān' mendad cui goncho. ¹¹ Na' šā no'olān' yele'e be'en che'enā', cheyalā' yega'anle' sin cui yeque'e beṇā' yoblā o cheyalā' yeyeje' žjāyezolene' be'en che'enā' de'e yoblā. Na' le'e beṇā' byo le'e nšagna'ale, bito yela'ale xo'ollenā'.

¹² Na' le'e beṇā' yeziquā'āchlā, ānia' can' chona' xbab cheyalā' gonle, la'anā'āczā Xāncho Cristān' bito bi gwne' che de'e ca'. Šā entr le'e zo to beṇā' zo xo'ole' no'olā cuiṇā' gonlilažā' Cristān', na' šā zo no'olān' gan par soteze' yega'anlene' be'en che'enā', bito cheyalā' yela'a beṇā' byon' le'. ¹³ Na' šā entr le'e zo to no'olā na' cuiṇā' gonlilažā' be'en che'enā' Cristān', šā be'en che'enā' zoe' gan par yesā'ānite'e, bito cheyalā' yesyā'āle'e. ¹⁴ Bitō naquān mal lao

Diozən' par no'olən' chonlilažə' Cristən' solene' be'en che'enə' la'anə'əczə šə be'en che'enə' cuiṇə' gonlilaže'e Cristən'. Leczə bito naquən mal lao Diozən' par beṇə' byon' chonlilažə' Cristən' solene' no'ol che'enə' la'anə'əczə no'olən' cuiṇə' gonlilaže'e Cristən'. Žalə' chgue'i Diozən' yesə'əzolen ljuježga'aque' leczə gwgüe'i Diozən' bi'i chega'aque'enə', pero Diozən' chaquene' che xi'inga'aque'enə'. ¹⁵ Pero na' šə beṇə' byon' o no'olən' ben' cui chonlilažə' Cristən' bitoch chene'ene' solene' be'en che' o no'ol che' ben' chonlilažə' Cristən', bito gwžonle yesyə'əla'aga'aque'. Bito chonən byen yesyə'əga'anlen ljuježga'aque' chedə' la' Diozən' chene'ene' socho binlo len be'en checho o no'ol checho. ¹⁶ Le'e no'olə le'e chonlilažə'əle Cristən', šə sotezle len be'en chele be'en cuiṇə' gonlilaže'e Cristən', de repent guaquəlenlene' par ničh gonlilaže'e Cristən'. Na' le'e beṇə' byo le'e chonlilažə'əle Cristən', šə sotezle len no'ol chelen' la'anə'əczə cuiṇə' gonlilaže'e Cristən', de repent guaquəlenlene' par ničh gonlilaže'ene'.

¹⁷ Na' ca naquə žin de'en nlanle catə' gwlejš Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən' guaquəczə gonchlen. Na' šə banšagna'ale catə'an gwlejš Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', con ca'aczən' cheyalə' so cuezle, chedə' can' no'e Xancho Cristən' chele gonle. Leczə can' babena' mendad len beṇə' ca' chəsə'ədoṗə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' gatə'ətezəchlə, leczə can' chona' mendad len le'e. ¹⁸ Šə bazole seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' catə'an gwlejš Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən' bito gonle par ničh yenit seṇyan'. Na' šə balle cuiṇə' sole seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' catə'an gwlejš Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito gonle byen par solen. ¹⁹ Bito naquən to de'e žialao len chio'o šə nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' o šə cui nsa'achon. De'en naquə de'e žialao len chio'o, goncho con can' non Diozən' mendad. ²⁰ Con can' naccho yoguə'əcho catə'an gwlejš Diozən' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən', šə nsa'acho seṇy de'en ne' sirconsisionṇə' o šə cui nsa'achon, ca'atezəczən' cheyalə' so cuezcho. ²¹ Šə nacle esclabo catə'an gwlejš Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito bi gaquele che de'enə'. Pero na' šə guatə' latjə chixjwle ničh əchojle xni'a xanlen', lechixjw ničh əchojle. ²² Na' la'anə'əczə nacle esclabo catə' Diozən' gwleje' le'e par chonlilažə'əle Xancho Cristən', nacle beṇə' zaque'e lao Xancho'. Na' la'anə'əczə cui naccho esclabo catə' Diozən' gwleje' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən', pero na'a ža Cristən' banaque' Xancho. De'e nan' cheyalə' gwzenagcho che'. ²³ Cristən' gwduxjue' xtolə'əchon' par ničh naccho xi'in Dioz. De'e na'anə' cheyalə' gwzenagəchcho che' cle ca gwzenagcho che bi de'en chesə'əna beṇə'. ²⁴ Beṇə' bišə', šə nacle esclabo catə'an gwlejš Diozən' le'e par chonlilažə'əle Cristən', bito bi gaquele. Guaquə so cuezle ca' ṇa'a ngodə'əle Diozən' txen.

²⁵ Bito bi mendad ben Xancho Cristən' can' goncho par len no'ol güego' ca'. Pero nada ənia' le'e can' chacda' cheyalə' goncho par len lega'aque'. Na' laogüe de'en babeyašə' beži'ilažə' Xancho' nada' na' chaclene' nada' par chona' complir can' cheyalə' gona'anə', dižə' de'e nga cho'a naquən de'e zaque'e par əgwzenagle chei. ²⁶ De'en chacda' nada', notə'ətezə beṇə' šə nšagne'e catə'an gwlejš Diozən' le' par chonlilaže'e Cristən', con can' cheyalə' so cueze', o šə bito nšagne'e, leczə can' chacda' naquən güen so cueze'. Nia' ca' por ni che can' chi' saquə'əcho tyemp nga zocho ṇa'a. ²⁷ Le'e nšagna'ale bito yela'ale xo'olle, na' le'e cui no xo'olle zo, bito chiljle xo'olle. ²⁸ Pero na' notə'ətezle bito gaple dolə' šə əgwšagna'ale, na' ni le'e no'ol güego' bito gaple dolə' šə əgwšagna'ale. Pero de'en gac chele de'e zan de'e chi' saquə'əle lao yežlyo ngan', lenṇə' cui che'enda' gac chele ənia' ca'.

²⁹ Beṇə' bišə', che'enda' nia' le'e de que bito socho zan iz par goncho xšin Diozən'. De'e na'anə' šə nitə' xo'olle, cheyalə' gwzenagle che Diozən' na' gonczle xšine'enə' can' gonlen žalə' cui no xo'olle zo. ³⁰ Na' šə chegüine'echo por ni che bi de'en chac checho, cheyalə' soczcho goncho xšin Diozən' caczə chon beṇə' cui bi bi chac chei. Na' šə de de'en cheba chezaquə'əlažə'əcho, cheyalə' gonczcho xšin Diozən' can' goncho žalə' cui chac to de'e güen checho de'en goncho xbab chei. Na' šə bagwxi'icho to de'e gwchincho, bito cheyalə' gonteccho xbab chei sino cheyalə' gonczcho xšin Diozən' can' goncho žalə' cui gwxi'ichon.

³¹ Ca naquə zocho yežlyo nga na' chčhincho bi de'e ca' de'en de yežlyo nga, bito cheyalə' cue'echgua yichjcho che bi de'en deicho o bi de'en chac checho chedə' de'e te chei yežlyo nga chle'icho na'a.

³² Na' che'enda' bito bi cuec yichjle che de'en chac yežlyo nga. Šə to beṇə' cui zo xo'ole', deczə latjə par gone' xbab che xšin Xancho Diozən' de'en chone', na' deczə latjə par güe'elaže'e gone' de'en yebei Xancho'. ³³ Pero šə to beṇə' zo xo'ole', chbe' yichje' che de'en chac yežlyo nga na' can' gone' par nič yebei xo'olen'. ³⁴ Na' leczə nža' can' chac len no'olən' nšagna' na' no'olən' cui nšagna'. No'olən' cui nšagna' nlatje' par cue' yichje' che de'en chene'e Xancho Diozən' na' par gon cuine' lažə' ne'enə' nič gone' can' chene'e Diozən' len cuerp che'enə' na' len yichjla'ažda'ogüe'enə'. Pero no'olən' zo be'en chei, chbe' yichje' che de'en chac yežlyo nga na' nac gone' par yebei be'en che'enə'.

³⁵ Bagwnia' le'e ca' par nič gaquəlenən le'e, caguə de'e əgwžona' əgwšagna'alena'. Con che'enda' güe'elažə'əle par gonle de'e güen na' güe'elažə'əle par gonle xšin Xancho' sin cui bi bi gwžon gonlen.

³⁶ Na' šə to beṇə' chaquene' bito chone' güen ca de'en cui chšague' na' xi'ine' no'olən', na' šə no'olən' bangole' na' chene'ene' əgwšagne'e, naquəczən güen gwšag xe'enə' ne'e šə can' chazlaže'e gone'. Bito chone' de'e mal šə əgwšague' na' xi'ine' no'olən' len ben' chṇab le' par gague' xo'ole'. ³⁷ Pero šə to beṇə' zoe' chaquene' chone' güen len xi'ine' no'olən' de'en bito chene'ene' no' si' le', con šə cui chene'e xi'ine'en əgwšagne'e na' šə chaquene' cui de bichlə de'en chonən byen par əgwšagna' xi'ine'enə', de lsens par gone' can' chazlaže'e na' choncze' güen can' bagwchoglaže'e gone'. ³⁸ Na' leczə chon ben' güen be'enə' chšague' na' xi'ine' no'olən', pero güench chon be'enə' cui chšague' na' xi'ine' no'olən'.

³⁹ Na' ca naquə notə'ətezə no'olə ca' zjənšagna', cheyalə' yesə'anite'e len be'en chega'aque' ca', chedə' can' chon lein' mendad. Pero šə sa'atclə be'en chega'aque' ca', guac yesyə'əque'e beṇə' yoblə, con šə beṇə' chso'onlilažə' Xancho Cristən'. ⁴⁰ Pero chacda' nada' yesə'anitə'əche' mbalaz šə yesyə'əga'ane' sin cui no yesyə'əque'e cle ca yesyə'əque'e beṇə' yoblə. Na' chacda' xbab chian' naquən tozə len xbab che Spirit che Diozən'.

8

Yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e

¹ Balle nale bito cheyalə' gaocho yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e, na' yeballe nale bito gonən mal gaochon chedə' nezecho bito bi zjəzaquə' lgua'a lsaquə' ca'. Na' əchnia' le'e bito cheyalə' gon cuincho xen laogüe de'en chaquecho lechgualə nezecho to de'en nezecho, sino cheyalə' gaguecho che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' na' gaquəlenga'acchone'. ² Na' šə chaquecho lechgualə nezecho to de'en nezecho, cheyalə' gacbe'icho de que bito bi bi de de'en chejni'icho can' cheyalə' šejni'ichon. ³ Pero šə chaquecho che Diozən', chebeine' chio'o.

⁴ Na' ca naquə gwṇable šə guac gaocho yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'enə', de'e liczə can' nalenə', lgua'a lsaquə' ca' caguə bi zjəzaquə'an. Diozən' naquə Xancho, na' le'enə' cheyalə' šejni'alažə'əcho. ⁵ De'e zan de'e de yoban' na' yežlyon' de'en chse'ejni'alažə' beṇə' chəsə'əne' zjənaquən xanga'aque'. ⁶ Pero chio'o nezecho tozə Xacho Dioz nan' zo na' tozə Xancho Jesocristən' par güe'ela'ocho na' par güe'ega'acchone' yelə' bala'an. Na' Xacho Dioz na'anə' bene' par nič Xancho Jesocristən' bene' yoguə'əlol beṇə' na' yoguə' bia chsa'aš, na' yoguə' bichlə de'e zjəde.

⁷ Balə beṇə' bišə'əcho bito chse'ejni'ine' ca de'en chejni'icho. Ne'e chsa'aque' beṇə' zaquə' lgua'a lsaquə' ca', na' de'e na'anə' chsa'aque' chso'one' de'e mal catə' chsa'ogüe' yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e, chedə' cuiṇə' se'ejni'išaogüe'ene' de que bitobi zjəzaquə' lgua'a lsaquə' ca'. ⁸ Bitobi zaquə' yelə' guaon' par nič Diozən' yebeichene' chio'o. Diozən' chebeine' chio'o caguə por ni che de'en chaocho bitə'ətezə yelə' guaon' len caguə por ni che šə cui chaochon. ⁹ Pero bito cheyalə'

goncho par ničh beṇə' ljuěžjcho ca' yesə'əxope' so'one' de'e mal laogüe de'en cuiṇə' se'ejni'iša'ogüe'ene' de que bitobi zjəzaquə' lgua'a lsaquə' ca'. ¹⁰ Le'e nacle beṇə' chejni'i, na' šə cue'ele na' ye'ej gaole gan' chso'on beṇə' lni che lgua'a lsaquə', de repent no beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' yesə'əle'ine' le'e na' leczə se'enene' sa'ogüe' de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'e. Na' bale' əsa'aque' de que əsa'ape' dolə' šə sa'ogüe'en chedə' ne'e chsa'aque' beṇə' zaque'e lgua'a lsaquə' ca'. ¹¹ Na' chio'o bachejni'icho de que bito bi zjəzaquə' lgua'a lsaquə' ca', bito cheyalə' goncho bitə'atezə de'e gon par ničh beṇə' bišə'əcho ca' cuich so'onlilaže'e Cristən' na' yesə'əbiayi'e. Cristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' leczə por ni che beṇə' bišə'əcho ca' beṇə' ca' cuiṇə' se'ejni'išaogüe'e de que bito bi zjəzaquə' lgua'a lsaquə' ca'. ¹² Contr beṇə' bišə'əcho can' choncho šə choncho par ničh sa'ogüe' de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'enə'. Na' catə' choncho contr lega'aque', leczə contr Crist nan' choncho, na' chapcho dolə' laogüe'enə'. ¹³ De'e na'anə' nia' šə por ni che belə' de'en chaogua' gonən par ničh beṇə' bišə'əcho ca' yesə'əxope' so'one' de'e mal, cuatəch gaogua'an par ničh cui yesə'əxope' so'one' de'e malən'.

9

Pabən' be'e dižə' de que naque' doalje apostol

¹ Nezele de que nada' naca' apostol, na' napa' yelə' chnabia' par ənia' naquən' gona'. Nezele de que bable'ida' Xancho Jeso'osan' na' de que chonlilažə'əlene' chedə' nada' be'elena' le'e dižə' güen dižə' cobə che'enə'. ² La'anə'əczə šə beṇə' ca' yelə' bito chse'ejle'e de que naca' apostol, pero le'e chejle'ele. Na' de'en chonlilažə'əle Xanchon' ben' bselə' nada' chlo'ele de que de'e li naca' apostol che'enə'.

³ De'e nga nia' chzoa' rson lao beṇə' ca' chəsə'əne' cui bselə' Diozən' nada' par naca' apostol. ⁴ Nada' napa' yelə' chnabia' par naba' gonle nada' mantener žalə' ye'enda' gonle ca'. ⁵ Deczə lsens par əgwšagna'a len no'olə chonlilažə' Cristən'. Na' žalə' gwšagna'a deczə lsens par əchi'ane' con ga ša'a, can' chon Bedən' na' apostol ca' yelə' na' beṇə' ca' zjənaquə bišə' Xancho Jesocristən'. ⁶ Zaquə'əczə Bernaben' na' nada' par cuich gonto' žin len ni'a na'ato' ničh gonle neto' mantener žalə' ca', la' yeziquə'əchlə beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i xtižə' Diozən' bito chso'one' žin len ni'ana'aga'aque'. ⁷ Ca' naquə soldad bito chyixjue' che gast che'enə' sino que nitə'əczə beṇə' chəsə'əyixjw len. Na' notono gazə zan yag oban' šə cui gaogüe' frot dao' chein' catə' yesə'əbian, na' nic no əgwye xonj baquə' šə cui ye'eje' latə' lech chebən'. ⁸ Ca' de'en nia' ca' bito naquən xbab che benəch, sino leczə can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. ⁹ Quinga bzoje' le'e lein': "Bito əgwseyjwle cho'a go'on ca' žlac choso'olej choso'ošošjəb trigon' par chchoj xeinə'." Caguə por ni che de'en chi' yichj Diozən' go'on ca'azən' bene' mendad par bzoj de'e Moizezən' ca'. ¹⁰ Chzejni'ine' chio'o de que naquəczən güen goncho mantener beṇə' ca' chso'on xšin Diozən' entr chio'o, na' leczə de'e na'anə' nyojən de que ben' chgua'an go'on na' ben' chonšao' trigw cheyalə' yesə'əzi'e latə' güejə cwseš che de'en chso'one'. ¹¹ Bač goclento' le'e par ničh chejni'ile xtižə' Diozən' na' de'e na'anə' bito naquən mazəchlə de'en cheyalə' gonle žalə' nabto' gonle neto' mantener. ¹² Chonle mantener yeziquə'əchlə beṇə' choso'osed choso'olo'ine' le'e na' neto' zaquə'əchto' par gonle neto' mantener cle ca' lega'aque'.

Pero bito chnabto' gonle neto' mantener. Chgo'o chchejlažə'əto' bitə'atezə de'en chac cheto' par ničh cui bi bi gwžon šanch chio'o chzenagcho che dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. ¹³ Ca'aczən' chac len beṇə' ca' chso'on mendad lo'o yo'odao' əblao che neto' beṇə' Izrael, chsa'aque' mantener len de'en chəsə'ənežjo beṇə' Izrael ca' lega'aque'. Na' bxoz ca' choso'ozey bia yixə' par chso'elaogüe'e Diozən', chosyo'ocua'ane' latə' güejə de'e chsa'ogüe' che bia ca' chso'ote'enə'. ¹⁴ Na' ca'aczən' baben Xancho Jesocristən' mendad de que beṇə' ca' choso'ozenag che dižə' güen dižə' cobə che'enə' cheyalə' so'one' mantener beṇə' ca' chəsə'əyixjui'en len lega'aque'. ¹⁵ Pero nada' ža, bitonə' naba' gonle

nada' mantener, na' caguə chzoja' de'e nga ŋa'a par niçh gonle ca'. Yebeichlāda' gata' caguə ca naba' gonle nada' mantener, chedə' lechguale chebeida' can' guac ənia' de que bito bi bi gan chona' de'en əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len le'e.

¹⁶ Bito gaquə ənia' de que to goclen xennə' chona' laogüe de'en chyixjue'ida' beṇə' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Diozən' gwleje' nada' par chyixjui'an na' chonən byen gona' con can' ne'enə', na' probchguazə nada' žalə' cui chzenaga' par çhixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə'. ¹⁷ Žalə' chyixjui'an por ni che de'en na xbab chia'an gona' ca', naba' gonle nada' mantener. Pero bito ənaçho de que naquən xbab chia' gona' ca'. Diozən' gwleje' nada' par əchyixjui'an na' de'e na'anə' cheyalə' çhixjui'an. ¹⁸ Na' cheba chezaquə'əlažə'a de'en cui chnaba' gonle nada' mantener ca de'en chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len le'e. Bitobi laxjua' chzi'a ca de'en chyixjui'an, la'anə'əczə zaca'a par gonle nada' mantener.

¹⁹ Chzəxjw yichja' chon cuina' ca xmos yoguə'əloł beṇə' par niçh šanch beṇə' so'onlilažə' Cristən', la'anə'əczə Diozən' none' nada' beṇə' gwnabia'. ²⁰ Catə' zoa' len beṇə' Izrael ca' chona' con can' chon neto' beṇə' Izrael na' leczə chona' yoguə' de'e ca' zjənyoj le'e lei de'en bzoj de'e Moizezən', la'anə'əczə nezdə' bito chyažjən gona' ca' par niçh yebei Diozən' nada'. Pero naogua' costombr ca' par niçh ca' lega'aque' yoso'ozenague' chia' na' so'onlilaže'e Cristən'. ²¹ Na' catə' zoa' len beṇə' cui zjənombia' lei de'en bzoj de'e Moizezən' bito naogua' costombr ca' de'en chon lein' mendad naoto', par niçh ca' beṇə' ca' cui zjənombia' lei de'en bzoj de'e Moizezən' yoso'ozenague' chia' na' so'onlilaže'e Cristən'. Bito nācho cui chzenaga' che lei che Diozən', chedə' la' zoa' chzenaga' che Cristən'. ²² Catə' zoa' len beṇə' cuiṇə' se'ejni'išaogüe'ene' can' chene'e Diozən' goncho, bito chona' de'e sa'aque'ne' zjənaquən de'e mal goncho la'anə'əczə nezdə' bito zjənaquən mal. Chi' yichja' naclə gona' par niçh yoso'ozenague' chia' na' so'onlilažə'əche' Cristən'. Chona' xte gan' zelao chzaquə'əda' par chaquəlena' yoguə'əloł beṇə' par niçh ca' šə bale' so'onlilaže'e Cristən'. ²³ Yoguə'əloł de'en chona', chona'an par niçh se'ejle' beṇə' dižə' güen dižə' cobə che Cristən', chedə' la' che'enda' šancho na' txen socho mbalaz.

²⁴ Nezecho catə' beṇə' chso'one' carrer yogue'e chsa'acdoe' par niçh chatə'əbia' noe' chon gan, na' tozə ben' chon gan chzi'e premio. Pero na' chio'o, to tocho cheyalə' güe'elažə'əcho goncho cayanə'an chene'e Diozən' par niçh ca' gaquə gone' ca so to tocho mbalaz catə'an yežincho gan' zoe'enə'. ²⁵ Beṇə' deportist ca' chəsə'əgo'o chəsə'əchejlaže'e cui chso'one' con can' na cuerp çhega'aque'enə' par niçh chsa'aque'che' beṇə' gual. Chso'one' ca' chedə' chse'enene' so'one' competir na' yesə'əzi'e to premio, la'anə'əczə naquən to premio de'e te çhei. Na' chio'o bito cheyalə' güe'echo latjə nābia' la'ažda'omalchon' chio'o par niçh Diozən' gone' ca socho mbalaz catə' yežincho gan' zoe'enə'. Na' premio de'en gon Diozən' chio'o caguə de'e te çhein'. ²⁶ Ca naquə beṇə' deportist ca', la'anə'əczə šə chsa'acdoe', bito so'one' gan šə cui zjənezene' ga zelao yesə'əžine'. Na' šə beṇə' chso'one' bocsear, cheyalə' yesə'ənezene' nac yoso'ochitje' ponetən' par niçh so'one' gan. Na' nada' gwxaquə'əlebəda' ca to deportist beṇə' chacchgua laogüe de'en chona' do yichj do lažə'a yoguə'əloł can' na Diozən'. ²⁷ Na' bito chzenaga' che la'ažda'omala'an bitə'ətezə de'e mal de'en nan gona' len cuerp chia'anə'. Žalə' chzenaga' che la'ažda'omala'an bito yebei Diozən' nada' la'anə'əczə bagwdixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' len beṇə' yoblə.

10

Bito cheyalə' goncho txen len beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lguə'a lsaquə'

¹ Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de que Diozən' gwzoe' len yoguə'əloł de'e xaxtao' neto' beṇə' Izrael, beṇə' ca' besyə'əchoj Egipton'. Yogue'e jəsə'ənaogüe bejon' gan' yo'o Diozən' na' yogue'e gosə'ədie' Nisdao' Exnan' lao goquən çhoplə par bla' yo biž. ² Na' yoguə'əlole' gwsa'aque' txen len de'e Moizezən' ca de'en gwçhe'e lega'aque' gosə'ədie' nisdə'onə' na'

gatə'ətezəchlə ja'aque' bedote gwzo Diozən' len lega'aque' lo'o bejon'. ³ Na' yoguə'əlöl de'e xaxta'oto' ca' gwsa'ogüe' tozə clas yelə' guao de'en bnežjw Diozən' lega'aque'. ⁴ Na' yogue'e tozə nis de'en bnežjw Diozən' lega'aque' gwse'ejə'. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca yejən' gan' bchoj nisən' de'en gwse'ejə', chedə' Cristən' gwdalene' beṇə' ca' na' goclene' lega'aque'. ⁵ Na' la'anə'əczə Diozən' bene' güen len yogue'e con to chopgue' gwso'one' can' chazlažə' Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bene' par niç gosə'əbiayi' beṇə' ca' yelə' latjə dašən'.

⁶ Beṇə' ca' gosə'əzelaže'e gatə' bi de'e gatə' chega'aque' de'en cui gone'e Diozən' gwnežjue' lega'aque'. Na' de'en goc chega'aque' chzejni'in chio'o de que bito cheyalə' selažə'əcho goncho bi de'en naquə de'e mal. ⁷ Bito cheyalə' šejni'alažə'əcho lgua'a lsaquə' nic bitə'ətezəchlə de'en chse'ejni'alažə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Zan beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e lgua'a lsaquə' na' nyoj Xtižə' Diozən' cho'en dižə' can' gwso'one' lao lgua'a lsaquə' go'on dao' bian' gwse'ejni'alaže'e, nan: "Gosə'əbi'e gwse'ej gwsa'ogüe' na' gosə'ənite'e gwso'one' legr." ⁸ Na' leczə ca' bito cheyalə' co'o xtocho o goncho bichlə de'e yelə' zto' de'en nac ca'. To ža zan beṇə' Izrael ca' boso'oža' xtoga'aque', na' lao ža na' gwsa'at šonechoa milga'aque'. ⁹ Bito cheyalə' goncho Xancho Diozən' prueb šə leine' can' ne'enə'. Zan beṇə' Izrael ca' gwso'onene' prueb šə leine' can' ne'enə', na' Diozən' bsele'e bel əznia gwsa'ob lega'aque' na' zane' gwsa'at. ¹⁰ Zan beṇə' Izrael ca' besə'əže'eše'e len Diozən'. De'e na'anə' Diozən' bsele'e to angl bete' lega'aque'. Na' chio'o ža bito cheyalə' əže'ešə'əcho len Diozən'.

¹¹ Yoguə' de'e ca' goc chega'aque' zjənyojən par chəsə'əzejni'in naquən' cheyalə' gon chio'o zocho tyemp nga babidə Xancho Jesocristən'. ¹² De'e na'anə' notə'ətezcho šə chaquecho zocho chonlilažə'əcho Jesocristən', cheyalə' gapcho cuidad par niç cui goncho de'e malən'. ¹³ Bitə'ətezə de'e mal de'en chgo'oyelə' gwxiye'en chio'o goncho, bito nacho zdebəchlə chac checho cle ca che notə'ətezəchlə beṇə'. Na' Diozən' zocze' chaclene' chio'o can' ne'enə'. Chone' chio'o fuers balor par niç cui gwzenagcho che gwxiye'enə', na' chzejni'ine' chio'o naquən' goncho par niç soicho cui goncho de'e malən'.

¹⁴ De'e na'anə' xi'indaogua'a, bito gonle txen len beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə'. ¹⁵ Bachejni'ile. De'e na'anə' legon xbab che de'e quinga chzejni'ida' le'e par niç ənezele de que choṇa' le'e to consejw güen. ¹⁶ Na' ca' naquə de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho bi zejen par chio'o de'en gwso'ote' Cristən', yelə' choxcwlen che Dioz nan' cho'echo catə'an che'ej chaochon. Na' ca' de'en che'ej chaochon' zejen de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho tozə, chedə' Crist na'anə' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' na' blalj xchene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon'. ¹⁷ Tozə yetxtilən' chzoxjcho na' yoguə'əcho chaocho lata' güejən par chjəyeza'alažə'əcho bi zejen de'en gwso'ote' Cristən'. La'anə'əczə naccho beṇə' zan, de'en chao yoguə'əcho tozə yetxtilən' chlo'en de que yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho ca tozə family laogüe de'en ngodə'əcho txen len le'.

¹⁸ Na' legon xbab che de'e nga. Beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' catə' chso'ela'ogüe'e Diozən' chso'ote' bia yixə' to lao mes de'en naquə par Diozən'. Na' baltezə beṇə' chsa'ogüe' xpelə' bian' chso'ote' lao mesən' naquəga'aque' txen chso'elaogüe'e Diozən'. ¹⁹ Na' ca'aczən' naquən len chio'o, šə gaocho yelə' guao de'en choso'ožia beṇə' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'enə', so'one' xbab de que zocho lez gaquəlen lgua'a lsaquə' ca' chio'onə'. Bito ənacho de que lgua'a lsaquə' ca' zjəzaquə'an par əsa'aclenən beṇə', na' nic bi zaquə' ca de'en chjəsə'əžie' yelə' guaon' laoga'aquen'. ²⁰ Che'enda' ənezele de que beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' catə' chjəsə'əžie' yelə' guaon' lao lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alaže'enə', caguə par Dioz na'anə' chjəsə'əžie'en, sino par de'e xio' ca'anə'. Na' bito che'enda' gonlenle de'e xio' ca' txen. ²¹ Bito cheyalə' ye'ej gaocho de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho bi zejen par chio'o de'en gwso'ot beṇə' Xancho Cristən' šə leczə ye'ej gaocho de'en chjəsə'əžia beṇə' par de'e xio' ca'. ²² Contr Dioz nan' choncho šə che'ej chaocho de'en chjəsə'əžia beṇə' par de'e xio' ca', na' šə che'ej chaochon choncho ca chža'a

Diozən' chio'o. Na' bito ənacho naquəchcho beṇə' gualəch cle ca Diozən' par niḅ cui bi gac checho šə goncho contr le'.

Bito goncho de'en naquə mal par ljuežjcho

²³ Na' la'anə'əczə chəsə'əne': "De lsens par goncho bitə'ətezə", cheyalə' žjəsa'alažə'əcho de que caguə yoguə' de'en gonchon' naquən güen par chio'o. Na' la'anə'əczə šə chaquecho deczə lsens par goncho bitə'ətezə, caguə yoguə'ənnə' gaquəlenən chio'o. ²⁴ Ni tocho bito cheyalə' goncho bitə'ətezə de'en goncho šə naquən mal par ljuežjcho, la'anə'əczə chaquecho naquən to de'e güen par chio'o.

²⁵ Bitə'ətezə belə' de'en chso'ote'e ya'anə' legaon sin cui ənable šə boso'ožie'en lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'e. Nia' ca' par niḅ cui gaquəžejlažə'əle šə naple dolə' por ni che de'en gaolen. ²⁶ Nezecho de que guac si'icho bitə'ətezə belə' de'en chso'ote'e ya'anə', chedə' Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Che Xancho Diozən' yežlyo nga, beṇəchən', bia yixə' na' yoguə' de'e zjəde lao yežlyon'."

²⁷ Na' catə' beṇə' cui chso'onlilažə' Cristən' so'one' chio'o combid ližga'aque'enə' par əxjtaocho, šə šejcho con gaotezcho bitə'ətezə de'en so'one' gaocho. Bito ənabga'aquechone' šə boso'ožie'en lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'enə'. Diozən' bito chene'ene' gaquəžejlažə'əcho šə napcho dolə' por ni che šə bi de'en gaocho. ²⁸ Na' šə no ye' chio'o de que baboso'ožie' belə'ən to lao lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alaže'e, bito gaochon šə ca' par niḅ be'en ye' chio'o ca' cui gone' xbab de que lenczchon' chejni'alažə'əcho lgua'a lsaquə' ca' na' par niḅ cui gone' xbab de que napcho dolə' šə gaochon. ²⁹ Bito ənacho de que naquən de'e mal gaochon, pero par niḅ ben' gwna chio'o de que baboso'ožie'en lao lgua'a lsaquə'ən cui gaquene' de que choncho de'e mal, de'e na'anə' cui gaochon.

De repent chonle xbab bixchen' cheyalə' cuejyichjcho cui goncho bitə'ətezə de'en goncho šə por ni che de'en gonchon' əsa'aque beṇə' ljuežjchon' de que napcho dolə'. ³⁰ Na' de repent chonle xbab bixchen' əna ljuežjchon' choncho de'e mal chaocho to yelə' guao šə cho'echo yelə' choxcwlen che Diozən' por len. ³¹ Quinga naquən, bitə'ətezə de'en goncho cheyalə' gonchon ca gaquəlenən beṇə' yoblə par niḅ əso'elaogüe'e Diozən', na' bito ye'ej gaocho de'en gonən par niḅ beṇə' yoblə cui əso'elaogüe'e Diozən'. ³² Na' bito goncho par niḅ notə'ətezə beṇə' yesə'əxope' so'one' de'e malən', la'anə'əczə šə beṇə' Izrael, o šə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' la'anə'əczə naque' ljuežj chio'o bagwlej Diozən' par chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən' o šə cui naque'. ³³ Ca'aczə nada' ža, bitə'ətezə de'en chona' əchyiljəlažə'a naclən' chona'an par niḅ gaquəlenən beṇə' yoblə. Choncha' xbab che de'en gaquəlen beṇə' yeziqə'əchlə cle ca chona' xbab che de'en gaquəlen nada', chedə' che'enda' beṇə' zan yesyə'əchoj xni'a de'e malən'.

11

¹ Nada' ža chchojyichja' de'en che'enda' gona' par niḅ chona' de'en naquə güen par beṇə' yeziqə'əchlə. Na' legonšga ca' chedə' nada' chona' can' ben Cristən'.

Can' cheyalə' so'on no'ol ca' lao coltən'

² Lechgualə chebeida' de que chonle xbab chia' yoguə' las na' de que chjsa'alažə'əle de'en bsd blo'ida' le'e. Güenchguan' chonle chzenagle che de'e ca' bsd blo'ida' le'e. ³ Na' che'enda' ənezele de que notə'ətezə beṇə' byo cheyalə' əgwzəxjw yichje' par niḅ Cristən' nabi'ene'. Na' no'ol ca' cheyalə' yesə'əzəxjw yichjga'aque' par niḅ be'en chəga'aque' ca' yesə'anabi'e lega'aque', can' chon Cristən' chzəxjw yichje' par niḅ Diozən' chnabi'ene'. ⁴ Le'e beṇə' byo catə' gonle orasyon na' catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, bito gwzo xlapə'əlen'. La' šə nzotezlen naquən to yelə' zto' par le'e na' zejen de que beṇəchən' chnabi'e le'e, caguə Crist na'azən'. ⁵ Na' le'e no'olə catə' gonle orasyon o catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, le'e gwcuašə' yichjle can' choncze batə'ətezə chchojle niḅ nachia' de que beṇə' byo ca' chəsə'anabi'e le'e. Yoguə'əcho nezecho naquən to yelə' zto'

che no'olən' catə'an nšib yichje'en pelon, na' ca'aczə naquən len le'e no'olə šə cui chcušaš' yichjlen' catə'an chonle orasyon o catə'an chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e. ⁶ Na' šə cui chonle can' naquə costombr chele de'en chcušaš' yichjlen' batə'atezə chchojle, yejni'a əgwšib yichjlen'. Na' šə chaquele zto' par əgwšiblen, mejor əgwcuašə'əczlen can' chso'on no'ol ca' yelə'. ⁷ Na' ca' naquə le'e beṇə' byo, bito cheyalə' əgwcuašə' yichjlen' catə' gonle orasyon na' catə' chixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, chedə' Diozən' bene' le'e par nich naple yelə' chnabia' can' napə le'enə' na' par əgwlo'ele ca' güennə' chone'enə'. Na' le'e no'olə, Diozən' bene' le'e par əgwlo'ele ca' güennə' chso'on be'en chelen'. ⁸ Diozən' bito bene' beṇə' byon' len costiy che no'olən' sino que gwleje' costiy che beṇə' nechən' par bene'en no'olən'. ⁹ Na' Diozən' bito bene' beṇə' byon' par gaquəlene' no'olən' sino que bene' no'olən' par gaquəlene' beṇə' byon'. ¹⁰ De'e na'anə' no'ol ca' cheyalə' yesə'əlo'e de que chəsə'anabia' beṇə' byo ca' lega'aque'. Cheyalə' so'one' ca' chedə' angl ca' chəsə'əgüie' naquən' chon chio'o beṇə'ch. ¹¹ Pero ngodə'əczcho txen len Xancho Jesocristən' la'anə'əczə šə naccho beṇə' byo o šə naccho no'olə, na' de'e na'anə' bito cheyalə' so'on no'olə ca' xbab de que bito chəsə'əyažjene' beṇə' byo na' nic neto' beṇə' byo gonto' xbab de que bito chyažjeto' no'olə. ¹² Naquən de'e li can' ben Diozən' gwleje' costiy che beṇə' byo nechən' par bene'en no'olə nechən', na' nezecho yoguə'əte beṇə' byo gwxa'no'olə lega'aque'. Na' Dioz na'anə' bene' beṇə'ch, bene' bia ca' chsa'aš, na' bene' bitə'ətezəchlə de'e zjəde.

¹³ Legon xbab chele na' gacbe'ile de que caguə de'e šə'oləžə'əcho šə no'olə gone' orasyon sin cui əgwcuašə' yichje'enə', chedə' can' naquə costombr chechon'. ¹⁴ Na' lecəə nezecho bito chazlažə'əcho šə beṇə' byon' cui əgwšib yichje'enə', con güe'e latjə ətonən. Naquən to yelə' zto' che' šə gone' ca'. ¹⁵ Pero na' no'olən' xochechgua yišə' yichje'en šə žian de'e toṇə. Diozən' none' par nich yišə' yichj no'ol ca' chaquən de'e toṇə par chcušašə'an yichjga'aque'enə'. ¹⁶ Na' šə nole bito chazlažə'əle de'e quinga babzoja' na' šə chaquele əgwšāšle chei, əṇia' le'e clar de que neto' apostol bito cho'eto' latjə so'on no'ol ca' orasyon lao ndopə nžagcho sin cui yoso'ocuašə' yichjga'aque'enə', na' nic chsoe' beṇə' ljuežjto' ca' latjə so'one' ca' gatə'ətezəchlə ža' beṇə' bagwlej Diozən' par chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Cristən'.

Catə'an gwse'ej gwsa'ogüe' txen bito jəsyə'əza'alažə'e can' bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni chega'aque'

¹⁷ Lecəə de de'e yoblə de'en əṇia' le'e na' ca' naquə lennə' bito gaquə əṇia' de que chonle güen. De'en chonle lao chdopə chžagle txen par cho'ela'ole Cristən' chonən mal len le'e lgua'a de'e gaquəlenən le'e. ¹⁸ Enia' ca' chedə' babenda' dižə' de que catə' chdopə chžagle par cho'ela'ole Cristən' bito chonle txen len beṇə' ljuežjle. Na' de repent dižə' de'en babenda' naquən de'e li. ¹⁹ De'e li nitə' balə beṇə' entr le'e cui chso'one' txen len yoguə'əle. Na' de'en cui chso'one' txen chloe'en non' chonlilažə' Cristən' do yichj do lažə'e na' non' cui. ²⁰ Na' catə' chežagle par chaole txen, bito chonle ca' žjəyeza'alažə'əle de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho catə'an gwso'ote'ene', la'anə'əczə chedopə chežagle par žjəyeza'alažə'əlen. ²¹ To tole che'ej chaole de'en noxə'əle sin cui chbezə ljuežjle ca'. Bito chonlen tozə par nich yoguə'əle gaolen. De'e na'anə' balə ne'e chdonle catə' chedaole na' yeballe chzožəle de'e tant che'ej chaoxatle. ²² Nca'alə xneze yega'an ližle ye'ej gaole cle ca' ye'ej gaole lao beṇə' cui de chega'aque' šə cui əgwnežjwle chega'aque'. Chonga'aquele ljuežjle ca' beṇə' cui bi zjəzaquə', la'anə'əczə txen len chio'o bagwlej Diozən' lega'aque' par chso'elaogüe'e Jesocristən': Chonle ca' chsa'aque'ne' tolə de'en cui de chega'aque'. Bito gonle xbab əṇia' de que güennə' chonle de'en chonle ca'.

Che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho

²³ Xancho Jeso'osən' bene' par nich nezdə' can' chene'ene' goncho par žjəyeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuine' por ni checho catə'an gwso'ote'ene'. Na'

babzejni'ida' le'e de que že'enə' catə'an Jodən' bdie' Xancho Jeso'osən' lao na' beṇə' mal ca', Xancho na'anə' beṇe'e to yetxtilən'. ²⁴ Na' lao noṇe'en be'e yelə' choṇcwlen che Diozən'. Nach bzoṇje'en, na' gwne': "Legao yetxtil nga. Lenṇə' naquən cuerp chia' de'en əgwnežjua' por ni chele. Quinga gonle par žjəyeza'alažə'əle ca de'en gwnežjua'an." ²⁵ Beyož gwsa'ogüe' yetxtilən' beṇe'e to tas nis oban' na' leczə be'e yelə' choṇcwlen che Diozən'. Na' gože' beṇə' ca': "De'en yožə lo'o tas nga zejen de que Diozən' solao gone' de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' le'e. Na' gone'en chedə' so'ote' nada' na' laljə xchena'anə' por ni chele. Na' batə'ətezə ye'ejlen can' ye'ejlen na'a, le'e yosa'alažə' ca de'e gwnežjo cuina' por ni chele." ²⁶ Na' nada' Pab cheznia' le'e, yoguə' las catə'an gaocho yetxtilən' na' catə'an ye'ejcho nis oban' de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho, choncho ca yesə'əneze beṇə' de que gwduxjue' xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'. Na' can' gonchcho xte catə'an yide' de'e yoblə.

Can' cheyalə' goncho catə' che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho

²⁷ De'e na'anə' šə bito güe'ela'ocho Xancho Jesocristən' do yičhj do lažə'əcho bito naquən güen ye'ej gaocho de'en che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho. Na' leczə bito naquən güen ye'ej gaochon catə' cui zocho binlo len Diozən' o len ljuežjcho. Gapcho dolə' šə ye'ej gaochon ca', chedə' goncho ca cui bi zaquə' de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' blalj xchene'enə' por ni checho. ²⁸ Catə'an che'ej chaocho par chjəyeza'alažə'əcho ca de'en bnežjw cuin Xancho Jesocristən' por ni checho, to tocho cheyalə' gonyanə'əcho xbab šə zocho binlo len Diozən' na' len ljuežjcho ca' par nič ye'ej gaocho de'en de ye'ej gaocho. ²⁹ Na' šə che'ej chaochon sin cui goncho xbab ca de'en bnežjw cuin Xancho' por ni checho Diozən' gone' chio'o castigw. ³⁰ Na' de'en che'ej chaolen sin cui chonle xbab bi zejen, de'en na'anə' balə beṇə' ljuežjlen' bagwsa'at na' zanle chacšene. ³¹ Pero na' šə gonyanə'əcho xbab naquən' goncho par nič socho binlo len Diozən' na' len ljuežjcho, nachən' bito gon Diozən' chio'o castigw por ni che can' che'ej chaochon'. ³² Catə' napcho dolə' na' che'ej chaochon, Xancho Diozən' chone' chio'o castigw par nič cheyachbe'icho de que de'e malən' choncho. Chone' ca' par nič cui si'icho castigw zejlīcane can' gac che beṇə' ca' cui chso'elao' le'.

³³ De'e na'anə' beṇə' bišə', catə' ədopə əžagle txen par ye'ej gaole, lecuezə ljuežjle ca' par nič ye'ej gao yoguə'əle txen. ³⁴ Šə de'en chbil chdonle na'azə, nca'alə xneze yega'an ližle ye'ej gaole, caguə ca gon Diozən' le'e castigw can' chonle catə'an chdopə chžagle. Na' ne'e deczə de'en che'enda' gwzejni'ida' le'e naquən' gonle, pero catə' yida' de'e yoblə gan' zolenə' cana'ach əgwzejni'ida' le'e che de'e ca'.

12

Spirit che Diozən' chaclenən to tocho par goncho bi de'en chene'en goncho

¹ Beṇə' bišə', de de'en che'enda' ənezele che de'en chon Spirit che Diozən' chaclenən chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'.

² Nezele catə'an cuiṇə' gombi'ale Diozən' banxoayagle par chejni'alažə'əle lgua'a lsaqua' ca' con can' bzejni'i beṇə' le'e, la'anə'əczə lgua'a lsaquə' ca' bito zjənye'en biš xne. ³ Pero na'a ža, che'enda' ənezele de que Spirit che Diozən' bito chonən par nič no əna de que Jeso'osən' naque' beṇə' maldit. Na' notono no əna de que Jeso'osən' naque' Xane' šə cui chon Spirit che Diozən' par əne' ca'.

⁴ Tozə Spirit che Diozən' zon na' nža' nža' can' chaclenən to tocho par goncho bi de'en goncho na' par ənezecho bi de'en nezecho. ⁵ Tozə Xancho Jesocristən' cho'ela'ocho la'anə'əczə nža' nža' can' chac gon to tocho xšine'enə'. ⁶ Leczə tozə Dioz nan' zo la'anə'əczə nža' nža' can' chone' len to tocho par nič choncho xšine'enə'. ⁷ Na' Spirit che Diozən' zon

len to tocho par nič ca' chac choncho de'en chaclenən ljuežjcho. ⁸ Spirit che Diozən' chonən par nič balcho cho'echo dižə' che Diozən' de'en naquən lechguale dižə' sin', na' leczə Spirit na'anə' chaclenən yebalcho par chejni'icho che Diozən' na' par cho'echo xtiže'enə'. ⁹ Na' Spirit na'anə' chonən ca balcho chonlilažə'əchguacho Diozən' par nič chac bitə'ətezə de'en chnabechone' gaquə. Na' leczə Spirit na'anə' chonən par nič balcho chac choncho ca chəsyə'əyaque beṇə' chsa'acšene. ¹⁰ Na' Spiritən' chonən par nič balcho choncho miłagr, na' balcho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. Na' leczə Spirit nan' chaclenən yebalcho par nič chnezecho che bitə'ətezə de'en chso'on beṇə' šə za'an che Spirit che Diozən' o šə che de'e xio'onə'. Na' Spirit na'aczən' chaclenən yebalcho par chchoj catə' cho'echo gwde gwdełə dižə' de'en cui chejni'icho, na' chaclenən yebalcho par chozejni'iga'aquechone' bi zeje dižə' de'en cho'echon'. ¹¹ Tozə Spiritən' chaclenən yoguə'əcho par nič choncho yoguə' de'e ca' chene'en gon to tocho.

Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' naccho tozə, can' naquə cuerp chechon'

¹² Cuerp chechon' nsa'an zan part pero de'en zjəngodə'ən txen naquən tozə cuerp. Ca'aczə naquən len yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən', naccho tozə can' naquə cuerp chechon'. ¹³ Balə chio'o naccho beṇə' Izrael na' yebalcho bito naccho beṇə' Izrael. Balcho naccho beṇə' esclabos na' yebalcho bito naccho. Pero yoguə'əcho gwchoacho nis par chlo'en de que Spirit che Diozən' babenən ca ngodə'əcho txen len Cristən'. Na' tozə Spirit na'anə' zon lo'o yichjla'aždao' yoguə'əcho.

¹⁴ Cuerp chechon' nsa'an zan part, na' nža' naquə to to partən'. ¹⁵ Žalə' ni'achon' əṇan: "Bito naca' tozə len cuerpən' chedə' bito naca' ne'inə'", caguə ni che de'en əṇan ca'anə' cui naquən tozə len cuerpən'. ¹⁶ Le'egatezə ca' žalə' nagchon' əṇan: "Bito naca' nada' tozə len cuerpən' chedə' bito naca' jelaogüei." ¹⁷ Žalə' doxen cuerp chechon' naquən jelaoch, bito gaquə yenecho. Le'egatezə ca' žalə' doxen cuerpən' naquən nagcho, bito gaquə le'icho. ¹⁸ Pero Diozən' bsi'e xneze par nič cuerp chechon' nsa'an zan part de'e chso'on žin con can' gwyazlaže'e. ¹⁹ Bito nya' cuerp chechon' žalə' nsa'an tozə part. ²⁰ Cuerp chechon' nsa'an zan part pero de'en zjəngodə'ən txen naquən tozə cuerp.

²¹ De'e na'anə' jelaochon' bito gaquə ye'en na'achon': "Bito chyažjda' le'." Na' nic gaquə ye' yichjchon' ni'achon': "Bito chyažjda' le'." ²² La'anə'əczə cuerp chechon' nsa'an balə part de'e cuitec bi fuers chei de, bia'aczə lechguale chyažjchon. ²³ Na' part ca' nsa' cuerp chechon' de'en chaquecho cuitec bi zaquə', chi' yichjchon ca de'en cheyacw xacho. Na' part ca' de'e cui chene'echo le'i beṇə', chcuašə'əchon len xacho de'en chacwcho. ²⁴ Pero part de'en nsa' cuerp chechon' de'en banaquə xoche bito chcuašə'əchon. Na' Diozən' none' cuerp chechon' ca chi' yichjcho che part ca' de'en cui zjənaquə xoche. ²⁵ Ca'aczən' bsi'e xneze par nič chio'o cho'ela'ocho Cristən' goncho txen tocho yetocho na' cue' yichjcho gaquəlen ljuežjcho. ²⁶ Na' šə bin' chac che tocho, yoguə'əcho chi' saquə'əcho txen. Na' šə chac güen che yetocho, yoguə'əcho socho mbalaz.

²⁷ Yoguə'əcho ngodə'əcho txen len Cristən' na' to tocho gwxaquə'əlebecho ca to part cuerp che'enə'. ²⁸ Na' entr chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən', Dioz nan' gwleje' neto' naquəto' apostol, na' de'en ngüe'e lao na'ato' gonto' naquən de'e zaquə'əchgüei. Na' lecze'en gwleje' yebale' par chəsə'əyixjui'e de'en ne'enə'. Na' de'en chso'one'enə' leczə naquən de'e zaque'e. Na' yebale' gwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' xtiže'enə'. Na' de'en choso'osed choso'olo'ine' xtiže'enə' leczə naquən de'e zaque'e. Na' leczə gwlej Diozən' beṇə' chso'on miłagr na' beṇə' chso'on par chəsyə'əyaque beṇə' chsa'acšene, na' beṇə' chsa'aclen yeziquə'əchlə beṇə' šə bi de'en chəsə'əyažjene'. Na' gwleje' beṇə' chəsə'anabia' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən', na' gwleje' beṇə' chso'e gwde gwdełə dižə' de'en cui chse'ejni'ine' con catə' chon Spiritən' ca chso'en. ²⁹ Pero caguə yoguə'əcho naccho apostol. Na' Diozən' bito gwleje' yoguə'əcho par chixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o, na' nic gwleje' yoguə'əcho par əgwsed əgwlo'icho xtiže'enə', na' nic

gwleje' yoguə'əcho par goncho milagr. ³⁰ Caguə yoguə'əcho chac goncho ca yesyə'əyaque beṇə' chsa'acšene, na' caguə yoguə'əchon' chon Spirit che Diozən' par güe'echo gwde gwdelə dižə' de'en cui chejni'icho, na' caguə yoguə'əchon' chac yozejni'icho bi zejen dižə' de'en chon Spiritən' ca chso'e. ³¹ Chonle güen šə chzelažə'əle gaquəlen Spirit che Diozən' le'e gonle de'e ca' de'en naquəch de'e zaque'e. Pero əgwlo'ida' le'e yeto de'e gonle de'en naquə de'e žialao xench.

13

Cheyalə' gaque che ljuežj beṇəchcho

¹ La'anə'əczə šə chaccho gwde gwdelə dižə' de'en chsa'ac beṇəchən' na' de'en chsa'ac angl ca', pero šə bito chaquecho che ljuežj beṇəchcho, bito bi bi zaquə'əcho. Con gwxaquə'əlebecho ca pedas ya de'en chso'on sšag na' ca platiy de'en choso'osiž beṇə' gocuež ca' la' xtižə'əchon' bitobi bi zaquə'an. ² Na' la'anə'əczə šə bagocwlen Spirit che Diozən' chio'o par nič chyixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o len yelə' guac che Spiritən', bito bi zaquə'əcho šə bito chaquecho che ljuežj beṇəchcho. La'anə'əczə šə nezecho yoguə'əloł de'en cui no gwneze antslə, len la'anə'əczə šə chejni'icho yoguə'əloł de'en naquə de'e zaque'e, bitoczə bi zaquə'əcho šə cui chaquecho che ljuežj beṇəchchon'. Na' la'anə'əczə šə lechguale chonlilažə'əcho Diozən' par nič chone' bitə'ətezə de'e zdebə de'en chṇabechone' gone', bitoczə bi zaquə'əcho šə cui chaquecho che ljuežj beṇəchcho. ³ Na' šə cui chaquecho che ljuežj beṇəchchon' bito bi zedəgua'an par chio'o la'anə'əczə šə əgwnežjwcho beṇə' yašə'an yoguə' de'en deicho. Le'egatezə ca' šə cui chaquecho che ljuežj beṇəchchon' bitobi zedəgua'an par chio'o la'anə'əczə šə əgwnežjo cuincho yoso'ozeye'.

⁴ Šə chaquecho che ljuežj beṇəchcho, napcho yelə' chxenlažə' len lega'aque', na' choncho güen len lega'aque'; bito chgue'iga'aquechone' šə chac güen chega'aque'; na' bito cho'elao' cuincho; na' bito cha'alažə'əcho. ⁵ Na' catə' chaquecho che ljuežj beṇəchcho, bito choncho nacze len lega'aque', bito choncho xbab che cuinzcho, bito naccho beṇə' xtišjw, na' bito naccho beṇə' ggo'olaže'e. ⁶ Na' catə' chaquecho che ljuežj beṇəchcho bito chebeicho šə non' chon de'e mal, sino que chebeicho šə non' chon de'e güen. ⁷ Šə chaquecho che ljuežj beṇəchcho chapcho yelə' chxenlažə' bitə'ətezə de'en chso'one beṇə' chio'o, na' choncho xbab güen che yoguə'əloł beṇə', na' zocho lez so'on beṇə' güen yoguə' las, na' chgo'o chchejlažə'əcho len bitə'ətezə de'en chac.

⁸ Cuat əžin ža catə' cuich cheyalə' gaquecho che ljuežj beṇəchcho. Pero gwžin ža catə' cuich gon Diozən' par nič no chixjue'e bi de'en bagože'ene'. Na' gwžin ža catə' Spirit che'enə' gonən ca cuich əso'e gwde gwdelə dižə' de'e cui chse'ejni'i beṇə' yoblə. Na' leczə gwžin ža catə' te che yoguə'əloł de'en neze chio'o beṇəch lao yežlyo nga. ⁹ Bitonə' nezecho yoguə'əloł de'e ənezecho na' niquenə' gac chixjue'echo yoguə'əloł de'en bagwna Diozən' chio'o. ¹⁰ Pero gwžin ža catə' gaquə cayanə'an chene'e Diozən' gaquə, na' cana'achən' cuich bi bi yega'an de'en cui gaquə cayanə'an chene'e Diozən'.

¹¹ Catə' goccho bidao' be'echo dižə' can' chsoe' notə'ətezə bidao' dižə', na' leczə xbab chechon' goquən ca xbab chega'achə'onə', na' gwyejni'icho con can' chse'ejni'ibo'. Na' ṇa'a bagwcha'ocho bitoch choncho can' chso'on bidao'. ¹² Pero bitonə' šejni'icho binlo che Diozən'. De'e na'anə' gwxaquə'əlebecho ca beṇə' chgüie' beṇə' yoblə to lo'o spejw de'e cuitec chloe' binlo. Pero gwžin ža catə' šejni'iyane'echo che Diozən' can' chejni'ine' checho ṇa'a. ¹³ Na'a ža, de'e quinga šonə chon Diozən' mendad goncho zejlicane: gonlilažə'əchone', socho lez gaquə güen checho, gaquecho che Diozən' na' che ljuežj beṇəchcho. Pero de'en naquə de'e žialaoch goncho entr šonə de'e quinga, gaquecho che Diozən' na' che ljuežj beṇəchcho.

14

Benə' ca' chso'elen Diozən' gwde gwdelə dižə' de'en cui chse'ejni'ine'

¹ Cheyalə' güe'elažə'əcho par gaquechecho che Diozən' na' che ljuežj benəchcho, na' leczə cue' yichjcho gaquəlen Spirit che'enə' chio'o par goncho xšine'enə'. Na' mazəchlə cheyalə' cue' yichjcho par gaquəlenən chio'o chixjue'echo de'en əna Diozən' chio'o. ² Balcho chon Spiritən' par niçh chchoj catə' cho'elencho Diozən' gwde gwdelə dižə' de'en cui chejni'icho. Na' catə' cho'elencho Diozən' gwde gwdelə dižə'an ca', caguə benəch na'anə' cho'elenchon chedə' bito chse'ejni'ine' dižə'an. Spirit nan' chonən par niçh cho'echo dižə' de'en chejni'i tozə Diozən'. ³ Pero catə' chyixjue'echo de'en bagwna Diozən' chio'o choncho par niçh ljuežjcho ca' nitə'ətezə nite'e so'onlilaže'e le', na' chtipcho lažə'əga'aque', na' leczə cho'ega'acchone' balor par nite'e mbalaz. ⁴ Catə' Spirit che Diozən' chonən par niçh cho'elenchone' gwde gwdelə dižə' de'en cui chejni'icho, yichjla'ažda'ocho na'agan' chaclenən. Pero catə' Spirit che Diozən' chaclenən par niçh chyixjue'echo de'en bagwna Diozən' chio'o, chaclenən yoguə' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən'.

⁵ Yebeida' žalə' Spiritən' gonən par niçh yoguə'əle güe'elenle Diozən' gwde gwdelə dižə', pero gobeichda' žalə' gaquəlenən yoguə'əle par chixjue'ele de'en ye'e le'e. Ben' chyixjue'e de'en bagož Diozən' le', chone' to de'e zaquə'əche cle ca de'en chon ben' cho'elen Diozən' gwde gwdelə dižə'. La' šə cui no zo no əgwzejni'i yeziquə'əchlə benə' chso'elao' Cristən' bi dižə'an cho'e, bito no gaquəlenən. ⁶ Benə' bišə', nezdə' bito gaquəlenən le'e šə güe'elena' Diozən' gwde gwdelə dižə' catə'an yida' dezlanə'a le'e. Pero guaquəlenən le'e šə əgwzejni'ida' le'e bi de'en babsed bablo'i Diozən' nada'. Na' guaquəlenczən šə əgwzejni'ida' le'e bichlə de'en nezdə' che Diozən'. Guaquəlenczən šə chixjue'ida' de'en əna Diozən' nada'. Na' leczə guaquəlenən šə gwsed gwlo'ida' le'e bi zeje xtiže'enə'.

⁷ Ca naquə flaudən', šə tozə can' gwcuež benə' gocuežən' len dote tyemp, notono gache'i bi piesən' chcueže'. Le'egatezə ca' arpən' šə tozə can' ggol benə' gocuežən' len dote tyemp, notono gache'i bi piesən' chgole'. ⁸ Catə' zo to benə' chcueže' cornetən' par niçh chəsə'əneze soldad ca' naquən' so'one', šə bito əgwcueže'en clar, bito se'ejni'ine' naquən' cheyalə' so'one'. ⁹ Le'egatezə ca' chio'o ža, šə güe'elencho Diozən' dižə' de'en cui chse'ejni'i benə', bito gaquəlenən lega'aque'. ¹⁰ Nezecho de que benə' ža' doxen yežlyo nga gwde gwdelə dižə' de'e chsa'aque', na' to toga'aque' chse'ejni'i xtižə' ljuežjga'aque'. ¹¹ Na' šə chio'o bito chaccho dižə' de'e chac yeto benə', nezecho le' naque' benə' zitə' na' chio'o naccho benə' zitə'. ¹² Na' le'e chi' yichjle gaquəlen Spirit che Diozən' le'e, ca'aczən' co' yichjle gonle xšine'enə' par gaquəlen ljuežjle. Gonle ca' niçh yoguə'əle chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' sotezə sole gonlilažə'əlene'.

¹³ Na' šə Spiritən' gonən ca' əchoj catə' güe'elencho Diozən' gwde gwdelə dižə', cheyalə' nabecho Diozən' gaquəlenche' chio'o par niçh əgwzejni'icho benə' bi zejen dižə' de'en cho'elenchone'enə'. ¹⁴ Na' catə' choncho orasyonnə' šə Spirit che Diozən' chonən par cho'elenchone' dižə' de'e cui chejni'icho, bito bi xbab choncho lo'o yichjla'ažda'ochon' catə'an cho'echon, con chache'icho de que Dioz na'aczən' cho'ela'ocho. ¹⁵ Quingan' cheyalə' goncho, catə' goncho orasyonnə' güe'echo dižə' de'en əgwzejni'i Spirit che Diozən' chio'o, pero goncho xbab che dižə' de'en cho'echon'. Na' catə' golcho, golcho bi de'en əgwzejni'i Spirit che Diozən' chio'o, na' leczə goncho xbab che de'en cho'echon'. ¹⁶ Legon xbab nac gaquə šə güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' len dižə' de'en cui chejni'i yoguə'əcho. Benə' cuiənə' yesə'əneze naquən' choncho lao chdopə chžagcho cho'ela'ocho Cristən', bito se'ejni'ine' bin' nacho na' de'e na'anə' bito əso'e yelə' choxcwlen che Diozən' txen len chio'o. ¹⁷ Bito gaquəlenən lega'aque' šə goncho orasyon len dižə' de'e cui se'ejni'ine' la'anə'əczə šə de'e li güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' binlo. ¹⁸ Cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' de que Spirit che'enə' chonən par niçh cho'elenchə'ane' gwde gwdelə dižə' mazəchlə ca chonən len notə'ətezəchle. ¹⁹ Pero catə' ndopə nžagcho

cho'ela'ocho Cristan' la'anə' gueya'əzə dižə' de'en chejni'i yogua'əcho gwsed gwlo'ida' le'e zejəchen cle ca gua'a ši mil dižə' de'en cui chejni'icho.

²⁰ Beṇə' bišə, naquəczən güen gaccho ca bi'i che'en dao' laogüe de'en cui goncho de'e mal. Pero cheyalə' šo'ochə xbab che beṇə' cha'o na' bito šo'ochə xbab che bi'i cuiṇə' šejni'i. ²¹ Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Nada' Dioz gona' par nič beṇə' zitə' ca' əso'elene' beṇə' Izrael ca' dižə' de'e cui se'ejni'ine', na' yesyə'əbane beṇə' Izrael ca', pero bia'aczə bito yoso'ozenague' chia'." Can' na Xancho Diozən'. ²² Šə nitə' beṇə' cui chse'ejle'e che Diozən' na' choso'ozenague' catə' güe'elenle Diozən' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'ile yesyə'əbanene' na' sa'acbe'iljeine' de que zoczə Diozən' len le'e. Na' ca naquə chio'o cho'ela'ocho Cristan', banezecho de que zoczə Diozən' len chio'o. Na' catə' to beṇə' chyixjue'ine' bi de'en bagož Diozən' le', chaclenən chio'o chonlilažə'əcho Cristan' la'anə'əczə cui chaclenən beṇə' cui chso'onlilaže'ene'. ²³ Legon xbab nac gaquə šə lao ndopə nžagcho txen cho'ela'ocho Cristan' yogua'əcho solao güe'elenchone' gwde gwdele dižə' de'e cui chejni'icho. Na' šə da'acclə beṇə' cui chso'onlilažə' Cristan' o beṇə' cuiṇə' yesə'əneze naquən' choncho cho'ela'ochone', əse'enene' cho'elenchone' gwde gwdele dižə' na' so'one' xbab de que chac tontchon'. ²⁴ Pero nža'an šə to tocho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. Šə yezidəclə to beṇə' cuiṇə' gonlilažə' Cristan' o to beṇə' cuiṇə' neze naquən' choncho cho'ela'ochone', gacbe'ine' de que de xtole'e catə' to tocho chyixjue'echo bi de'en bagwna Diozən' chio'o. ²⁵ Na' catə' gacbe'ine' de que la'aždaogüe'enə' naquən' mal lao Diozən' gwzolja xibe' güe'elaogüe'ene' na' əne' de que zoczə Diozən' len chio'o chonlilažə'əcho Cristan'.

Cheyalə' gwsa'acho coltən' binlo na' cui gonchon chac yazə

²⁶ Na'a ža beṇə' bišə, catə'an chdopə chžagle txen balle golle to imno, na' balle de de'e əgwsed gwlo'i lježjle, na' balle güe'ele dižə' che to de'en babzejni'i Spirit che Diozən' le'e, na' balle güe'ela'ole Diozən' güe'elenlene' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'ile, na' yeballe yozejni'ile dižə' de'en gwso'elen beṇə' lježjle ca' Diozən'. Naquəczən güen gonle yogua' de'e ca' con šə gonlen ca sa'acclenən beṇə' lježjle ca' so'onlilažə'əche' Cristan', beṇə' ca' nacle txen cho'ela'olene'. ²⁷ Na' šə nole güe'elenle Diozən' gwde gwdele dižə' de'en cui chejni'ile, legüe'elene'en pero do chopzle o šonze na' tgüeja tgüeje. Nach te na' əchoj to beṇə' yozejni'ine' bi zeje dižə' de'en be'elenle Diozən'. ²⁸ Na' šə cui no zo no yozejni'i bi zeje dižə' ca', bitoclə güe'elenle Diozən' dižə'an nac ca' zižjo lao ndopə nžagle txen. Con lo'o la'ažda'ole na'azə güe'elenlene'enə'. ²⁹ Na' le'e bagocwlen Spiritən' par chyixjue'i lježjle de'en bagwna Diozən' le'e, lecə do chopzle o šonze əchojle chixjue'elen lao ndopə nžagle, nič beṇə' ca' yelə' yoso'ozenague' na' so'one' xbab šə de'en na to tole za'an che Diozən'. ³⁰ Na' šə lao choe' toe' dižə'an Diozən' əgwzejni'ine' yetoe' to de'e chixjui'e, ben' bacho'eczə dižə'an cheyalə' cueze' žlac güe' ben' yeto dižə'anə'. ³¹ Chaclenczə Spiritən' yogua'əle par nič tgüeja tgüeje chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, chozejni'i lježjle na' chtiplažə' lježjle. ³² Spirit che Diozən' chonən par nič balle chac chixjue'elen bi de'en bagwna Diozən' le'e. Na' chixjue'elen con catə'əzən' chacbe'ile naquən' güen par chixjue'elen. ³³⁻³⁴ Diozən' chene'ene' əgwsa' colt chechon' binlo na' cui ša'acho chac yazə.

Na' gatə'ətezə chəsə'ədopə chəsə'əžag beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə', bito cheyalə' soe' no'ol ca' dižə' lao coltən'. Cheyalə' yesə'əlo'e de que choso'ozenague' che chio'o beṇə' byo la' can' na Xtižə' Diozən' de'en nyojən'. ³⁵ Na' šə de bi de'e chse'ene'e no'ol ca' yesə'əneze, cheyalə' yesə'ənabe' be'en che to toga'aque' catə' yesyə'əžine' ližga'aque', chedə' naquən' to yelə' zto' šə no'olan' güe'e dižə' lao ndopə nžagcho cho'ela'ocho Diozən'.

³⁶ Le'e beṇə' Corinto, bito cheyalə' gonle xbab de que le'ezən' zaquə'əle par ənale naquən' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristan'. Caguə zgua'atec le'en gwdisle xtižə' Diozən', len caguə le'ezən' nombi'alēn. ³⁷ Balles nale chon Spirit che Diozən' par nič chyixjue'ele bi de'en bagwna Diozən' le'e, na' balles nale de que Spirit che Diozən' chaclenən le'e par

chonle bichla de'en chene'e Diozən'. Šə de'e li chaclen Spiritən' le'e nachən' guacbe'iczele de que mendad che Xancho Crist na'anə' chzoja' le'e yoguə' de'e quinga. ³⁸ Šə nole cui chejle'ele de que Cristən' chone' par ničh chzoja' de'e quinga, bito chaclen Spirit che Diozən' le'e šə ca'.

³⁹ Na'a ža beṇə' bišə', de'e yoblə chnia' le'e, lenabe Diozən' gaquəlen Spirit che'enə' le'e par ničh čixjue'ele de'en əṇa Diozən' le'e. Na' šə Spirit che Diozən' gonən par ničh beṇə' ljuežjle ca' əso'elene' Diozən' gwde gwdele dižə', bito gwžonle əso'elene'en le'. ⁴⁰ Pero bitə'ətezə de'en gonle lao coltən', legwsa'an binlo, na' bito gonlen chac yazə.

15

Beban Jesocristən' ladjo beṇə' guat ca'

¹ Beṇə' bišə', che'enda' yosa'alažə'əle dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en babe'elena' le'e antslə. Babzenagle chei na' zotezə zole chdalenlen. ² Na' šə talenczle dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en babe'elena' le'e, nezele de que žjəyezole len Diozən'. Pero šə bito talenle dižə' güen dižə' cobə che'enə' bitobi zejen de'en nale de que bachejle'ele che dižə' güen dižə' cobə che'enə'.

³ Diozən' bzenene' nada' de'en zjənaquə de'e žialao xench ca bitə'ətezəchlə na' bač bsd blo'ida'an le'e. Gwnia' le'e de que gwso'ot beṇə' Cristən' gwduxjue' xtolə'əchon', con can' byoj Xtižə' Diozən' gaquə. ⁴ Leczə bgašə' Cristən' pero na' beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca' beyon ža con can' byoj Xtižə' Diozən' gaquə. ⁵ Na' bi'a dižə' can' ben Cristən' beyož bebane' ladjo beṇə' guat ca', jəyeloe' laogüe' Bedən' na' gwde na' jəyeloe' laogüe' yeziquə'əchlə disipl che' ca' lao nite'e txen, beṇə' ca' gwsa'ac šižine' antslə. ⁶ Na' gwde na' jəyezloe' laogüe' mazlə gueyə' gueyoa beṇə' zjənitə' tši'izə chso'elao' le'. Na' zan beṇə' ca' nejəmban ṇa'a la'aṇə'əczə bagwsa'at balə'. ⁷ Le'egatezə ca' jəyezloe' laogüe' Jacobən' nach gwde na' jəyezloe' laogüe' yoguə' apostol ca'.

⁸⁻⁹ Na' le'ezelaogüe bedeyeloe' laogüe' nada'. Na' gwxaquə'əlebəda' ca to bi'i goljə sin cuiṇə' žin ža, čhedə' ca tyempən' bitonə' gonlilažə'a Cristən', gwda' bchi' bsaca'a beṇə' ca' bagwlej Diozən' par chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Cristən'. De'e na'anə' chacda' naca' le'ezelaogüe apostol beṇə' cui bi zaquə' entr beṇə' ljuežja' ca', na' chacda' bitoczə zaca'a par naca' apostolan'. ¹⁰ Pero bia'aczə nži'ilažə' Diozən' nada'. De'e na'anə' gwleje' nada' par naca' apostol che'enə', na' de'e na'anə' bagocwlene' nada' par ničh choncha' xšine'enə' mazəchlə ca de'en chso'on yoguə' apostol ca' yela'. Pero bito əṇacho toza' nada' chona' xšine'enə' sino que Dioz na'aczən' chaclene' nada' par chona'an. ¹¹ Na' bachejle'ele che dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en babzejni'ida' le'e na' de'en baboso'ozejni'i apostol ca' yela' le'e.

Yesyə'əban beṇə' guat ca'

¹² Na' bač bsd blo'ito' le'e de que Cristən' beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'. Pero le'e ža, čbixchen' na balə de que bito yesyə'əban beṇə' guat ca'? ¹³ Žalə' naquən de'e li can' nalen' de que Diozən' bito yosbane' beṇə' guat ca', bitolja bosbane' Cristən' žalə' ca'. ¹⁴ Na' žalə' cui bosban Diozən' Cristən' ladjo beṇə' guat ca', bito bi zaquə' xtiže'enə' de'en babe'elento' le'e na' bitobi zejen de'en chonlilažə'əchone' žalə' cui bebane'. ¹⁵ De'en babsed blo'ito' le'e de que Diozən' bosbane' Cristən' ladjo beṇə' guat ca', babe'eto' dižə' güenlažə' žalə' bito naquən de'e li. Žalə' de'e li bito yosbane' beṇə' guat ca', bito bosbane' Cristən' žalə' ca'. ¹⁶ De'e na'anə' bito cheyalə' goncho xbab de que Diozən' bito yosbane' beṇə' guat ca', čhedə' la' bosbane' Cristən'. ¹⁷ Bito bi bi zedəgua'an de'en chonlilažə'əcho Cristən' žalə' cui bosban Diozən' le' ladjo beṇə' guat ca'. Bito gaquə əgwnitlaogüe' xtolə'əchon' žalə' cui bebane'. ¹⁸ Beṇə' ca' bagwsa'at beṇə' gwso'onlilažə' Cristən' žlac gosə'əbane' bagosə'əbiayi'e na' bito nite'e len Diozən' ṇa'a žalə' cui beyas beban Cristən'

ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁹ Probchguazə chio'o žalə' yežlyo ngazən' zocho lez gaquəlen Cristən' chio'o. Chxoayagzə cuincho mazəchlə ca notə'ətezəchlə beṇə' žalə' ca'.

²⁰ Na' de'e liczə Dioz nan' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', par nič nezecho de que ca'aczən' gone' len beṇə' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' le'. ²¹ To beṇə'an ben par nič chsa'at beṇəčən', na' to beṇə'an gon par yesyə'əbane'. ²² Adan nan' ben par nič chsa'at yoguə' beṇəčən', na' Crist nan' gon par yesyə'əban yoguə' beṇə' chso'onlilažə' le'. ²³ To tocho yebancho con catə'an babsi'e xneze. Zgua'atec Cristən' bebane' ladjo beṇə' guat ca', na' catə'an yide' yeto le'egatezəczə ca' yesyə'əban beṇə' ca' bagwsa'at, con beṇə' gwso'onlilažə'ene'. ²⁴⁻²⁶ Cristən' chnabi'e doxenlə. Na' əgwlej əgwšošje' yoguə' beṇə' contr che' ca' na' bichlə de'e ca' chso'on contr le', na' que'e yelə' gwnabia' che de'e xio' ca' na' che angl bzelaο ca' na' che notə'ətezəchlə beṇə' gwnabia' beṇə' cui chso'elao' le'. Na' catə' Cristən' babeyož blej bšošje' yoguə' beṇə' contr che' ca' na' bichlə de'e ca' chso'on contr le', nach gwcueze' yelə' gotən' na' šo'o fin che yežlyon'. Na' cana'achən' Cristən' cue'e lao na' Xe' Diozən' yoguə' de'en nlane' chnabi'e na' yoguə' non' chnabi'e. ²⁷ Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan: "Diozən' bansi'e xneze de que gwžin ža catə' Cristən' nabi'e yoguə'əloł beṇə' na' biquə'əchlə de'en zjəde." Pero ca de'en nan de que Cristən' nabi'e yoguə'əloł beṇə' na' biquə'əchlə de'en zjəde, bito nacho zejen de que leczə Cristən' nabi'e Xe' Diozən'. ²⁸ Na' catə' Cristən' bagwlo'e lao na' Xe' Diozən' yoguə'əte beṇə' na' len yeziquə'əchlə de'e zjəde, cana'ach əgwlo'e de que leczə le' yo'e lao na' Xe' Diozən'. Nach yoguə'əloł beṇə' əsa'ache'ine' de que Diozən' naque' xanga'aque', na' leczə ca' sa'ache'i angl na' de'e xio' ca'.

²⁹ Nitə' beṇə' chəsə'əchoe' nis de'e non che beṇə' ca' bagwsa'at. Bito so'one' ca' žalə' cui chse'ejle'e de que gwžin ža yesyə'əban beṇə' guat ca'.

³⁰ Nada' ža, do tyempte nitə' beṇə' chse'enene' so'ote' nada' laogüe de'en cho'a xtižə' Cristən'. ³¹ Beṇə' bišə', de'e li yoguə' ža chsanlažə' cuina' gaquə bitə'ətezə de'e gaquə chia'. Che'enda' nezele de que chsanlažə' cuina' can' baṇezele de que chebeichgüeida' de'en chonlilažə'əle Xancho Jesocristən'. ³² Na' guac ənacho de que por bež əznian' jətiləlena' catə'an jsoa' Efeson' chedə' gwso'onchgua beṇə' ca' contr nada'. Pero ža'alə cui yesyə'əban beṇə' guat ca', bitobi bi zaquə' ca de'en goquə chia'. Na' žalə' bito yesyə'əban beṇə' guat ca' yejni'a gonecho che de'en na: "Ye'ej gaotezcho, la' gwxezən' gatcho."

³³ Bito güe'ele latjə no əxoayag le'e, chedə' de'e li can' nyojən nan: "Šə socho txen len beṇə' chso'on de'e mal, la' solao goncho can' chso'one'enə'." ³⁴ Legwša' xbab chelen' na' cuich gonle de'e malən'. Nia' ca' chedə' balle bitonə' gombi'ale Diozən' na' che'enda' gaquəchgüeile lo'o la'ažda'olen' de'en cui nombi'alene'.

De'e cobə yeyac cuerp che beṇə' ca' yesyə'əban ladjo beṇə' guat ca'

³⁵ De repent gwṇabljeile nada' nac gaquən' yesyə'əban beṇə' guat ca' o nac gaquə cuerp chega'aque'enə' catə'an yesyə'əbane'. ³⁶ Nchoł yichjla'ažda'olen' šə chaquele cui gaquə yesyə'əbane'. Nezecho de que to to xoa' dao' de'en chazcho cheyalə' yexinjən par yela'an yel dao'. ³⁷ Na' bito ənacho de que catə'an chazchonṇə' chazcho yel dao'. Na' can' šə biquə'əchlə de'e chene'echo la'ac, con xsei nan' gazcho. ³⁸ Na' Diozən' chone' par nič chla' de'en chazchon' na' to ton chaquən' segon bi de'en chazchon'. ³⁹ Ca'aczən' naquən' caguə tozə ca' naquə cuerp chechon' len cuerp che bia ca' chsa'aš. Nža'an naquə cuerp che beṇəčən' na' nža'an naquə cuerp che bia žia tap ni'ane'i, na' nža'an naquə che bia chsa'aš lo'o nis, na' nža'an naquə che bia chsa'aš lao be'. ⁴⁰ Na' nža'an zjənaquə beṇəč ca' na' bia ca' chsa'aš lao yežlyon', na' nža'an zjənaquə de'e ca' chle'icho le'e yoban'. Nža' yelə' xoche che de'e ca' chle'icho le'e yoban' na' nža' yelə' xoche che beṇəč ca' na' bia ca' chsa'aš lao yežlyo nga. ⁴¹ Nža' can' chse'eni' bgüižən' na' nža' can' chse'eni' bio'onə' na' leczə nža' can' chso'ose'eni' to to beljw ca'. ⁴² Le'egatezəczə ca' catə' yesyə'əban beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' žlac gosə'əbane', nža'an gaquə cuerp

chega'aque'enə'. Cwerp chęga'aque'enə' de'en besə'əgašə' lo'o ban' bagwso'ožə'an, pero catə' yesyə'əbane' ladjo beņə' guat ca' yeyac cwerp chęga'aque'enə' de'e cobə na' bitoch sa'ate'. ⁴³ Bitobi bi zaquə' cwerp che beņə' guat ca', la' zjənaquən cwerp šen. De'e na'anə' chcuašə'əchon. Pero catə'an yesyə'əbane' yetlas, šə gwso'onlilažə'e Cristən' žlac gosə'əbane', yesyə'əyac cwerp chęga'aque'enə' de'e zaquə'əche na' de'e gualəch clezə can' əgwsa'quən antslə. ⁴⁴ Cwerp che beņə' guat ca' de'en chcuašə'əchon' zjənaquən de belə' chen, pero nža'an yesyə'əyaquən catə'an yesyə'əbane' šə gwso'onlilažə'e Cristən'. Cana'achən' yesyə'əyaquən por cwerp cobə de'en gon can' əna Spirit che Diozən'. Na'a zjənaquə cwerpən' de belə' chen, pero gwžin ža gatə' cwerp cobə de'en gon can' əna Spirit che Diozən'.

⁴⁵ Xtižə' Diozən' nyojən nan de que Adannə' ben' naquə beņə' nechən' gwzoe' bguane'. Pero na' zo yeto beņə' gwxaquə'əlebene' ca Adannə', le'enə' Cristən'. Na' de'en bebane' ladjo beņə' guat ca' chone' yelə' mban zejlicanēn'. ⁴⁶ Na'a naccho beņə' belə' chen pero gwžin ža catə'an gatə' cwerp cobə chechon' de'en gon can' əna Spirit che Diozən'. ⁴⁷ Adannə' ben' goquə beņə' nech, Diozən' bene' le' len bište yo na' gwzoe' yežlyo ngazə. Pero ben' gwxaquə'əlebe ca Adannə' de'en bxie' yelə' mban zejlicanē bazocze' yoban' antslə ze'e yide' galje' yežlyo nga, le'enə' Xancho Cristən'. ⁴⁸ Na' chio'o beņəch cwerp chechon' naquən can' goquə cwerp che de'e Adannə' de'en ben Diozən' len bište yon', na' de'e na'anə' naccho beņə' che yežlyo nga. Pero na' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwžin ža catə' gatə' cwerp cobə checho de'en gaquə ca cwerp che Cristən' ben' zo yoban'. ⁴⁹ Na'a nenaccho ca ben' ben Diozən' len bište yon' pero gwžin ža gaccho ca Cristən' ben' zo yoban'.

⁵⁰ Beņə' bišə' əchnia' le'e catə'an yežincho žjəyechocho len Diozən' zejlicanē bito gaquə əbanecho cwerp chechon' de belə' chennə'. De'e te che cwerp chechon' na' de'e na'anə' bito gaquə əbanechon catə' žjəyechocho len Diozən' zejlicanē. ⁵¹ Na'a əchnia' le'e de'en cui nonə' neze antslə, caguə yoguə'əchon' gatcho, pero yoguə'əchon' yeža' can' gacchon'. ⁵² Xtitņez yeža' can' gacchon' catə'an cuež trompet che Diozən' par šo'o fin che yežlyon'. Cuež trompet che Diozən' par yesyə'əban yoguə' beņə' bagwsa'at con beņə' gwso'onlilažə' Cristən'. Na' canan' yeyac cwerp chęga'aque'enə' de'e cobə de'en cui te chei na' leczə can' yeyac cwerp che chio'o ne'e mbancho. ⁵³ Cwerp checho de'en mbanecho yežlyo nga na'a de'e te chein' chedə' gožə'an catə'an gatcho. Pero catə'an yeyac cwerp chechon' de'e cobə bito gožə'an na' bito te chei. ⁵⁴ Na' catə' bade cwerp cobə checho de'en cui gožə' na' de'en cui te chei, cana'achən' bagoc complir can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' gwzoinē' bcueze' yelə' gotən' chedə' le'enə' chone' yelə' mban zejlicanē." ⁵⁵ Na' cana'achən' ənacho: "Bitoch soi yelə' gotən' chio'o na' bitoch gonən chio'o gan." ⁵⁶ De yelə' got che chio'o beņəch chedə' choncho de'e malən'. Na' de'en nezecho bin' non lei che Diozən' mendad goncho nachle chzenaguəchcho che de'e malən'. ⁵⁷ Choxcwlen Diozən' bsele'e Xancho Jesocristən' ben' chon par nič cuich chzoi de'e malən' chio'o, na' le'enə' babene' par nič chio'o chonlilažə'əchone' šə gatcho leczə əžin ža yebancho ladjo beņə' guat ca'.

⁵⁸ De'e na'anə' beņə' bišə' dao', lesotezə lesə legonlilažə' Xancho Jesocristən' sin cui žjəxaquə'əlažə'əle na' sin cui gaquəžejlažə'əle. Na' zejli legonchgua xšin Xancho' la' nezczele de que bito gaquə dadən.

16

Choso'otobe' mech par chsa'aclene' beņə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Jerosalennə'

¹ Na'a ža che'enda' ənia' le'e naquən' gonle catə' əgwtooble mechən' par gaquəlenle beņə' Jerosalen ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Legon can' bena' mendad so'on beņə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' to to yež de'en zjəchi' Galasian'. ² Na' yoguə' ža dmigw to tole cuejle latə' güejə mech segon ca de'en benle gan lao xmannə' na' co'oša'olen par nič den catə'an yida' dezlanə'a le'e. Legon ca' par nič bito əgwtooben catə'an yida'anə'. ³ Na' catə'an yida'anə' cana' əselə'a beņə' ca' bagwlejlen' par əxjsə'e

xmechlen' Jerosalenne', na' əgoxə'ətega'aca'ane' to chopə cart. ⁴ Pero šə gw Xenlāžə'əcho de que nada' ša'a na' sa'aclene' nada' txen.

Pabən' chone' xbab žjəlanə'e lega'aque'

⁵ Na' yida' gan' zolen' catə' yeyož tia' Masedonian', chedə' leczə cheyalə' ša'a žjəlanə'a beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' na'. ⁶ Na' de repent yega'aṇa' len le'e do thio' o chop bio' o šə yega'aṇca' dote tyemp zaguən'. Na' catə' yeza'a gan' zolen' le'e gaquəlenle nada' par yeya'a ga yoblə. ⁷ Bito yida' delana'a le'e ṇa'a chedə' to teza'an šə baza'a, la' che'enda' desoa' sša len le'e catə'an yida'anə' šə Xancho Diozən' güe'e latjə. ⁸ Che'enda' yega'aṇa' Efeso nga xte catə' galə' lṇi de'en ne' Pentecostes. ⁹ Yega'aṇa' chedə' beṇə' zan nitə' nga beṇə' chse'ene'e yoso'ozenague' che xtižə' Diozən' pero leczə nitə' beṇə' zan cui chse'enene' chixjui'an.

¹⁰ Na' catə' yidə Temtion' gan' zolen' cheyalə' gaplene' respet par niçh cui žebe' əgwsed əgwlo'ine' le'e, chedə' leczə can' chona' nada' xšin Xancho Diozən' ca'aczən' chon le'.

¹¹ De'e na'anə' ža bito gonle xbab de que bitobi zaque'e, sino que cheyalə' sole güen len le' na' len beṇə' ca' žague'enə' catə' la'aque' gan' zolenə'. Na' catə' yesa'aque' cheyalə' gaquəlenga'aclene' par deya'aque' gan' zoa' nga to šao' to güen la' chbezəga'aca'ane'enə'.

¹² Na' ca naquə beṇə' bišə'əcho Apolosən' ža, leczə gotə'əyoida'ane' par yidalene' Temtion' na' len beṇə' bišə'əcho ca' desə'əlanə'e le'e, pero bene' xbabən' mejor bito yide' ṇa'a. Pero güide' catə' soe' to latjə.

Yeto chopə de'en che' Pabən' beṇə' Corinto ca'

¹³ Cheyalə' gaple cuidad par niçh cui xoayagle len de'e malən', na' cheyalə' sotezə sole gonlilažə'əle Diozən' con can' chonlilažə'əczlene'. Bito žeble sino leso legon can' chene'e Diozən'. ¹⁴ Na' legaque che Diozən' na' che beṇə'chən' bitə'atezə de'en chonle.

¹⁵ Na' ṇa'a ža beṇə' bišə', de to de'e che'enda' əṇia' le'e. Nezele de que family che Estefanas zjənaque' beṇə' nech gwso'onlilažə'e Cristən' Acayan', na' baṇezczele can' chso'oncze', lechguale chsa'aclene' notə'atezəchlə beṇə' bazjənaque' lažə' na' Diozən'.

¹⁶ De'e na'anə' əchnia' le'e de que cheyalə' əgwzenagle che lega'aque' na' lenczə che notə'atezəchlə beṇə' chso'onchgua xšin Diozən' na' che beṇə' ca' chsa'aclenchgua beṇə' bišə'əcho ca'. ¹⁷ Chebeida' babla'ac Estefanasən', Fortonaton' na' Acaicon' gan' zoa' nga, na' bagwsa'aclene' nada' par niçh bitoch zoa' trist de'en cui zole nga len nada'. ¹⁸ Lechguale bagwso'one' ca' chebeida', can' bagwso'one' len le'e. De'e na'anə' cheyalə' gapəga'acchone' respet.

¹⁹ Na' ṇa'a ža əchnia' le'e de que beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' doxen Asian' chəsə'əguape' le'e diox. Na' leczə len Aquila na' no'ol che' Prisilan' nach zjələnczə beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' ližga'aque'enə', leczə chəsə'əguapchgüe' le'e diox. Lega'aque' chso'onlilažə'əcze' Xancho Jesocristən' can' chonlilažə'əchone' chio'o. ²⁰ Na' yoguə'əloḷ beṇə' bišə'əcho ca' nitə' nga chəsə'əguape' le'e diox. Na' catə' chežagle leyolgüiž ljuežjle dižə' šao' par niçh gacbia' de que chaque che ljuežjle.

²¹ Cuincza' nada' Pabən' chzoja' part dao' che cart nga par əchguapa' yoguə'əle diox.

²² Na' šə ṇençhiçə' nole cuiṇə' gonle cas par gaquele che Xancho Jesocristən', cuiayi'išazəchle zejlicanən'. Xancho Jesocristən' yide' de'e yoblə.

²³ Na' ṇa'a ža, Xancho Jesocrist nan' sotezə soe' gaquəlenšgacze' le'e. ²⁴ Na' chnia' le'e de que chacchgüeida' che yoguə'əle laogüe de'en chonlilažə'əle Cristo Jeso'sən'. De'e na'azən' əchnia' le'e. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' par Beṇə' Corinto Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Corinton'

¹⁻² Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən' con can' gwnalažə' Diozən'. Nada' chzoja' cart nga par le'e bagwlej Diozən' niçh chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' lao' syoda Corinton', na' notə'ətezəchle bagwlej Diozən' par nacle lažə' ne'enə', le'e nitə'əle doxen gan' mbane Acayan'. Nada' len beṇə' bišə'əcho Temtion' chonto' orasyon chṇabto' lao Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

De'e ca' gwdi' gwxaquə' Pabən'

³ Cheyalə' socho güe'ela'ocho Xacho Diozən'. Le' naque' Xa Xancho Jesocristən' na' Xancho Jesocristən' leczə cho'elaogüe'e le'. Xacho Diozən' cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o na' le'enə' cheyonxenlaže'e chio'o šə bi de'en chac checho. ⁴ Ca naquə nada' ža, le'enə' cheyonxenlaže'e nada' catə' chyi' chzaca'a par niçh leczə chac cheyonxenlaža'a beṇə' yoblə catə' chəsə'əyi' chəsə'əzaque'e. Na' can' chon Diozən' cheyonxenlaže'e nada' leczə can' cheyonxenlaža'a beṇə'. ⁵ Lechguale chyi' chzaca'a can' gwdi' gwxaquə' Cristən', pero na' con zoczə Diozən' cheyonxenlažə'əchgüe' nada' chedə' chonlilaža'a Cristən'. ⁶ Chyi' chzaca'a laogüe de'en chzejni'ida' le'e can' gonle par žjəyezole len Diozən'. Chac chia' ca' par niçh cheyonxenlaža'a le'e len bi de'en chyi' chzaquə'əle. Na' de'en cheyonxenlažə' Diozən' nada' catə' bin' chac chia', chone' ca' par niçh nada' cheyonxenlaža'a le'e. De'e na'anə' chonlilažə'əle Cristən' na' chgo'o chchejlažə'əle catə'an chyi' chzaquə'əle can' chyi' chzaca'a nada'. ⁷ Na' zotezə zoa' chbeza' de que le'e co'o gwchejlažə'əle catə' saquə'əzi'ile. Nezdə' de que con can' chyi' chzaca'anə' leczə can' chyi' chzaquə'əle, na' can' cheyonxenlažə' Diozən' nada', leczə can' cheyonxenlaže'e le'e.

⁸ Beṇə' bišə', che'enda' ənezele catequan' gwxaquə'əzi' gwxaquə'əyaša'a catə'an gwzoa' Asian' xte cuichzə bi goquə gona', con beyož bedolaža'a na' xte bžinczə catə' bena' xbab la' gatcza'anə'. ⁹ De'e li bena' xbab lo'o yichjla'ažda'ogua'anə' de que la' gatcza'anə'. Pero na' goc chia' ca' par niçh cui bena' xbab de que gwzoiczəda' nadə'əza' yocuiža'a de'en chyi' chzaca'anə'. Na' de'en goc ca' benən par niçh chonlilažə'əcha' Diozən', Dioz ben' yosban beṇə' guat ca'. ¹⁰ Na' catə'an bena' xbab la' gatcza'anə', Diozən' bosle' nada' par cui gota'. Na' nechoslacze' nada'. Na' con bazoczə lez chbeza' yosle' nada' šə bazezocla' cho'a yelə' gotən'. ¹¹ Yosle' nada' chedə' lenczə le'e chaclenle nada' chonle orasyonṇə' laogüe'enə' chṇabelene' yosle' nada'. Na' beṇə' zan naccho choncho orasyon lao Diozən' par niçh gaquəlene' nada'. Na' te gaquəlene' nada', yoguə'əlocho güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' de'en bagoclene' nada'.

Pabən' gwžjeine' šjeje' Corinton'

¹² Nezdə' lo'o yichjla'aždaogua'anə' de que chona' güen len yoguə'əloḷ beṇə' na' mazəchlə chona' güen len le'e. De'e na'anə' cho'a dižə' de que do yichj do laža'a chona' güen len yoguə'əloḷ beṇə' chedə' Diozən' babeyone' la'ažda'ogua'anə' xi'ilažə'. Bito chona' con can' na xbab chia'anə', sino chona' can' na Diozən' por yelə' chaclen che'enə'. ¹³ Cart quinga chzoja' le'e, bito cheyalə' gonle xbab šə naquəchlə zejen sino can' nyojən nan' šejni'ilen. Na' zoa' lez šejni'ilen. ¹⁴ Bachgaczə chejni'ile de que do yichj do laža'a chona' yoguə'əloḷ de'en chona', na' che'enda' šejni'ilen binlo. Na' catə'an əžin ža yidə Xancho Jeso'osən' de'e yoblə, che'enda' yebeile de'en babe'elena' le'e xtiže'enə', ca nada' chebeida' de'en chejle'ele chei. ¹⁵ Na' zoa' segor šejni'ile de que do yichj do laža'an chona' bitə'ətezə de'en chona'. De'e na'anə' gwzelaža'a yida' de'e yoblə delana'a le'e par niçh gaquəlencha' le'e. ¹⁶ Gwzelaža'a

tia' əgwlaŋa'a le'e catə'an gwya'a Masedonian' de'e yoblə, na' catə' beza'a Masedonian', lecə gwzelaža'a yedia' əgwlaŋa'a le'e. Na' go'onda' le'e gaquəlenle nada' par yeya'a Jodean'. ¹⁷ De'e liczə go'onda' yedia' əgwlaŋa'a le'e. Bito chaca' šayečə šayen can' chsa'ac beŋə' ca' cui zjənombia' Diozən', to əŋia' gona' to de'e gona' na' to əŋia' cui gona'an. Lechguale de'e chacda' catə' cui chac gona' can' bagwnia' gona'. ¹⁸ Diozən' chone' complir can' ne'enə'. Na' nezene' bito goca' šayečə šayen catə'an gwnia' yida' de'e yoblə delana'a le'e la'anə'əczə cui bida'. ¹⁹ Nada' len Silbanon' na' Temtion' gwduxjue'ito' le'e xtižə' Jesocrist Xi'in Diozən'. Cristən' bito chaque' šayečə šayen. Syempr chone' complir can' ne'enə'. ²⁰ Yoguə' de'en ben Diozən' lyebe gone', babsel'e Jesocristən' par bedəyene'en. De'e na'anə' nacho "Amen" catə'an cho'ela'ocho Diozən' na' zejen de que nezecho chon Diozən' complir can' ne'enə'. ²¹ Baben Diozən' par nič le'e len nada' zotezə zocho chonlilažə'əcho Cristən'. Na' bagwleje' chio'o par nič choncho xšine'enə'. ²² Bsel'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par nič nachbia' naccho xi'ine' na' par nič ənezecho de que gwžin ža catə' gaquə lao na'acho de'en gonəch Diozən' chio'o.

²³ Bito bida' Corinton' de'e yoblə delana'a le'e chedə' beyejda' bitolə detila' le'e. Diozən' nezene' dižə' lin' cho'a əŋia' ca'. Šə chonlaža'a Diozən' gone' nada' castigw. ²⁴ Le'e bazotezə zole chonlilažə'əle Cristən', bito nato' le'e de'e niczən' šejle'ele. Lete de'en chonto' len le'e, chaclento' le'e par nitə'əchle mbalaz.

2

¹ Ca naquə bechoglaža'a, bitolə bida' de'e yoblə delana'a le'e par nič cui gwdiləcha' le'e che de'e malən' chonlen', chedə' bito go'onda' socho trist. ² La' ža'alə bida' dezoa' le'e trist notono nla' no so'on ca soa' mbalaz. ³ Le'e cheyalə' gonle par nič soa' mbalaz. De'e na'anə' bzoja' cartən' gotə'əyoida' le'e cuejyichjle de'e malən' par nič catə'an yida' de'e yoblə delana'a le'e cui soa' trist can' chonlen'. Bzoja' le'e chedə' nezdə' de que yoguə'əle yebeile gonle ca soa' mbalaz. ⁴ Tristchgua zoa' catə' bzoja' cart de'en bsel'a'a na' chegüi'inchgüeida' lo'o yichjla'aždaogua'anə' xte gwcheža'. Bzoja' cartən' caguə par nič sole trist sino par nič ənezele de que nada' chacchgüeida' chele.

Cheyalə' yezi'ixencho che beŋə' ca' chso'on de'e malən'

⁵ De'e li gwzoa' trist can' ben tole, pero caguə nadə'əzan' gwzoa' trist, casi yoguə' le'e gwzole trist por ni che de'en ben be'enə'. Nia' casi yoguə'əle chedə' bito nezdə' šə yoguə'əczle gwzole trist. ⁶ Ca naquə le'e gwyanle par bchoj yelə' goxia' chelen' benlene' castigw, əchnia' le'e bačh goc to ca'atə'tə' gaque' castigw. ⁷ Bito cheyalə' gonchlene' castigon'. Cheyalə' yezi'ixenle che' na' güe'elene' yelə' chxenlažə' par nič cui cuejyichje' Diozən' por ni che de'en zochgüe' trist. ⁸ Chneyoida' le'e legon par nič ənezene' de que chaquele che'. ⁹ Bzoja' le'e par ənezdə' šə gwzenagle chia' ca naquə yoguə'əloj de'en gwnia' gonle. ¹⁰ Na' ca naquə chezi'ixenle che be'enə', lencza' nada' chezi'ixena' che'. Na' šə bi de'en bene' len nada', nezcze Cristən' de que babezi'ixena' che' chedə' che'enda' gaquəlena' le'e. ¹¹ Cheyalə' yezi'ixencho che' par nič cui soi gwxiye'enə' chio'o par goncho bichlə de'e mal. Nezczecho ca naquən' chene'en əxoayaguən chio'o.

Pabən' go'onchgüeine' yežaque' Titonə'

¹² Catə' bežina' Troas par chixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Cristən', Xancho Diozən' bene' par nič gwnitə' beŋə' gwse'enene' yoso'ozenague'en. ¹³ Pero benchgua' xbab che beŋə' bišə'əcho Titonə' de'en cui bežaga'ane' na'. De'e na'anə' bzeida' beŋə' bišə'əcho ca' dižə' nach beza'a beya'a Masedonian'.

Cristən' bebeje' chio'o xni'a de'e malən' par nič chnabi'e chio'o

¹⁴ Choxcwlen Diozən' babebej Cristən' chio'o xni'a de'e malən' par nič chnabi'e chio'o, na' na'a ngodə'əcho txen len le'. Na' lecə chon Diozən' par nič gatə'ətezə zocho na' gatə'ətezə chejcho choncho ca chsa'acbe'i beŋə' ca beŋə' güennə' naquə Cristən'. ¹⁵ Chebei

Diozən' de'en choncho ca chsa'acbe'i beṇə' ca beṇə' güennə' naquə Cristən'. Balə beṇə' ca' babesyə'əchoj xni'a de'e malən' na' yebalə' bachəsə'əbiayi'. ¹⁶ Catə' choncho ca chsa'acbe'i beṇə' ca beṇə' güennə' naquə Cristən', beṇə' ca' cui chso'onlilažə'ene' chsa'acbe'ine' de que yesə'əbiayi'e. Però na' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' chəsya'əbeine' de'en chlo'echo ca beṇə' güennə' naque'enə', chedə' bade yelə' mban čega'aque' zejlicane na' yesyə'əžine' gan' zo Diozən'. ¿No chio'o chonlilažə'əcho Cristən' zaquə'əcho par əgwlo'echo ca beṇə' güennə' naque'enə' ža'alə cui zo Diozən' chaclene' chio'o? ¹⁷ Nitə' beṇə' zan choso'oxoayague' chəsə'əše'e can' na xtižə' Diozən' parzə nič beṇə' ca' choso'opeine' len xtižə'əga'aque'enə' choso'onežjue' lega'aque' mech. Nada' bito chona' ca'. Do laža'a zotezəcza' chyixjui'a xtižə' Diozən' chedə' le'enə' bene' mendad chyixjui'an. Diozən' neze nle'ine' naquən' chona' chyixjui'a xtiže'enə', nada' ngoda'a txen len Cristən'.

3

De'e cobə de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' beṇəchən'

¹ Chezonljale xbab de que cho'elao' cuina' ca dižə' de'en cho'a, pero caguə ca'anə'. Nezczele de que chona' xšin Diozən' do laža'a. Na' bito chonən byen goxa'a cart par nič ənezele nac naca', na' nic chonən byen gwzojle cart de'e goxa'a catə' ša'a ga yoblə can' chonən byen len balə beṇə'. ² Lechguəle chacda' čele. Nada' gwdixjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə čhe Cristən' par bocobə yičhjlə'ažda'olen'. De'e na'anə' bito chyažjda' cart de'en na de que naca' beṇə' güen, la' yoguə' no zjənombia' le'e zjənezene' can' goquəlena' le'e par chonlilažə'əle Cristən'. ³ Catə'an be'elena' le'e xtižə' Cristən' benlilažə'əlene' na' bene' par nič Spirit čhe Dioz ben' zo zejlicane bocobən yičhjlə'ažda'olen'. Na' de'en nacia' babocobə yičhjlə'ažda'olen' zaquə'əchən cle ca to cart de'en nyoj le'e yiš na' cle ca lei čhe Diozən' de'en byoj le'e čhopə yej ta'a.

⁴ De'en chonlilažə'əle Cristən' nezdə' de que le'enə' chaclene' nada' par chona' xšine'enə' can' chebei Diozən'. ⁵ Ca naquə nada' bito de cho'a ənia' de que to gwłazza' chona' xšin Diozən'. Bito gaquə ənia' ca', la' Dioz nan' zoe' chaclene' nada' na' chone' par nič chac chona' xšine'enə'. ⁶ Dioz na'anə' babene' par nič chac chyixjui'a can' naquə de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o beṇəch. De'e cobən' de'en none' lyebe gone' bito naquən ca lei čhe'enə' de'en nyojən chzejni'in chio'o de que cuiayi'icho de'en cui choncho complir yoguə'əloj can' nannə'. Diozən' none' lyebe goṇ Spirit čhe'enə' yelə' mban zejlicane čhe notə'ətezcho gonlilažə'əchone'.

⁷ Catə' bzoj Diozən' lei čhe'enə' le'e yej ta'a ca' na' bnežjue'en de'e Moizezən', de'e zan de'e bene' par gosə'əneze beṇə' Izrael ca' catequən' zaquə' lei čhe'enə' de'en chzejni'in chio'o beṇəch de que cuiayi'icho. Na' de'e tant goctit cho'alao de'e Moizezən' xte bito goquə yesə'əgüia beṇə' Izrael ca' cho'alaogüe'enə'. Però šo'olažə' bega'a yelə' chactit čhe cho'alaogüe'enə'. ⁸ Zaquə'əczə lein' pero na' zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə čhe Cristən' de'en chyixjue'ida', la' notə'ətezcho chonlilažə'əchone', Spirit čhe Diozən' choṇən yelə' mban zejlicane čhecho. ⁹ Diozən' blo'e de que zaquə'əczə lein' la'anə'əczə nan de que yoguə' chio'o beṇəch de xtolə'əcho de'en cui choncho complir can' nannə'. Però zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə čhe Cristən' chedə' la' notə'ətezcho chonlilažə'əchone', Diozən' none' chio'o beṇə' güen. ¹⁰ Na' na'a de'en babidə Cristən', zaquə'əchgua dižə' güen dižə' cobə čhe'enə', na' de'e na'anə' lein' bač naquən ca to de'e cui bi zaquə'. ¹¹ De'e te čhei lein' la'anə'əczə naquən to de'e zaque'e. Però ca naquə dižə' güen dižə' cobə čhe Cristən' caguə de'e te čheinə'. De'e na'anə' zaquə'əch dižə' güen dižə' cobə čhe'enə'.

¹² Nada' nezdə' de que caguə de'e te čhei dižə' güen dižə' cobə čhe Cristən'. De'e na'anə' cho'a dižə' čhei clar. ¹³ Moizezən' bcuašə' cho'alaogüe'enə' len to lachə' nič cui besə'əle'i beṇə' Izrael ca' nac goc bega'a yelə' chactit čhe cho'alaogüe'enə'. Nada' bito hcuaša'a dižə' güen dižə' cobə čhe Cristən', sino chyixjui'an nič chəsə'əneze yoguə'əloj beṇə'. ¹⁴ Beṇə' Izrael ca' bito gwse'ejni'ine' de'en chebei Diozən' na' xte ža neža catə'

choso'olabe' lei de'en bzoj de'e Moizezən', bito chse'ejni'ine' bi zejen. Con beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' chse'ejni'ine' bi zejen, na' casi yoguə' beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' bito chso'onlilaže'ene'. ¹⁵ De'e li xte ža ņeža yoguə' las catə' choso'olabe' lei de'en bzoj de'e Moizezən' bito chse'ejni'ine' bi zejen. ¹⁶ Pero catə'əch chzolao chso'onlilaže'e Xancho Cristən', cana'achən' chse'ejni'ine' bi zejen lei de'en bzoj de'e Moizezən'. ¹⁷ Na' ca naquə' chio'o chonlilažə'əcho Xancho Cristən', zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' chaclenən chio'o par choncho can' chene'e Diozən'. Bitoch choncho xbab de que por ni che šə choncho de'en na lein' chebei Diozən' chio'o. Na' Spirit che Diozən' leczə' naquən Spirit che Xancho Cristən'. ¹⁸ Ca to spejw chlo'en cho'alao beṇə', ca'aczə' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Xancho Cristən' chlo'in yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' de que naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e. Na' Spirit che Xancho Cristən' zon lo'o yichjla'aždao' chio'o chejni'icho dižə' güen dižə' cobə che'enə' chaclenən chio'o par ničh zdach chaquəchcho beṇə' šao' beṇə' güen can' naquə' Cristən'.

4

¹ Yelə' beṇə' güen che Diozən' gwleje' nada' par chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. Na' de'e na'anə' bito chjəxaquə'alaža'a ca de'en chyixjui'an. ² Bitobi chona' de'e əgwcuəša'a o de'e gaquəda' zto' par yesə'əneze beṇə'. Bito chxoayaga' beṇə', na' bito chzejni'ida' xtižə' Diozən' clelə. Nada' chsed chlo'ida' beṇə' xtižə' Diozən' tcho'a tšao' na' yoguə'əlolə' zjənezene' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que cho'a dižə' li. Na' leczə' ņeze ņle'i Diozən' can' babena'. ³ Con beṇə' ca' bachəsə'əbiayi' por ni che de'en cui chso'onlilaže'ene' lega'acze' bito chse'ejni'ine' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' de'en chyixjui'a. ⁴ Gwxiye' nan' chnabia'an lega'aque' na' chonən par nchol yichjla'ažda'oga'aque'enə'. De'e na'anə' bito cho'o be'eni'in lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' la'anə'əczə' chzenga'acda'ane' dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. Le'enə' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, na' naquə' yichjla'aždaogüe'enə' cayaṇə'ən naquə' yichjla'aždao' Diozən' na' tozə' can' chso'one'. ⁵ Bitobi dižə' cho'a par güe'elao' cuina'. Con chyixjui'a de que cheyalə' gwzenagcho che Xancho Jesocristən'. Na' nada' con zocza' par gaquəlena' le'e xte ga zelao saquə'ada' chedə' chacda' che Jeso'osən'. ⁶ Chyixjue'eto' dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' chedə' Dioz ben' ben par ničh chatə' be'eni' yežlyo nga leczə' le'enə' babene' par ničh be'eni' che'enə' yo'on lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' de'e na'anə' ca naquə' chio'o banombi'acho Jesocristən' ņezecho de que Diozən' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e chedə' yichjla'aždao' Diozən' naquən cayaṇə'ən naquə' yichjla'aždao' Jesocristən' na' tozə' can' chso'one'.

Apostol ca' gwnitə'atezə' gwnite'e gwso'onlilaže'e Diozən'

⁷ Chio'o ni latə'əzə' cui zaquə'əcho par chzejni'icho beṇə' che Cristən', pero Diozən' chaclene' chio'o par chzejni'iga'aquechone'en. De'e na'anə' chsa'acbe'i beṇə' de que por yelə' guac xen che Dioz nan' choncho de'en choncho, caguə' por ni che de'e zaquə'əcho gonchonṇə'. ⁸ Na' ca naquə' nada' syempr chyi' chzaca'a pero bito chbejəyichja' xšine'enə'. Zan las catə' cuichczə' chežellaža'a naclə' gona', pero ņezda' zo Diozən' chaclene' nada'. ⁹ Choso'olagzejə choso'olagzidə beṇə' nada' pero Diozən' bito chbejyichje' nada'. Choso'ochi' choso'osaguə' beṇə' nada' pero bito choe' Diozən' latjə' par so'ote' nada'. ¹⁰ Gatə'atezə' cha'a con do tyemp choso'ochi' choso'osaguə' beṇə' nada' na' chse'enene' so'ote' nada' can' gwso'ot beṇə' mal ca' Jeso'osən'. Diozən' cho'e latjə' chyi' chzaca'a yoguə' de'e quinga par ničh nla'alaon de que zoczə' Jeso'osən' chaclene' nada' par chona' can' chazlaže'enə'. ¹¹ Nada' žlac ņe'e mbana' syempr chjt'i'a beṇə' choso'ochi' choso'osaque'e nada' laogüe de'en chse'enene' so'ote' nada'. Chəsə'əgue'ine' nada' chedə' əchyixjui'a xtižə' Jeso'osən'. Na' la'anə'əczə' chac ca' na' la'anə' chaxə' cuerp chia'anə' zoczə' Jeso'osən' chaclene' nada' par chona' can' chazlaže'enə'. ¹² Gwžinlja' ža so'ote' nada', pero caguə' de'e

bi de'enə', con la' bade yelə' mban zejlicane chelen' de'en babzejni'ida' le'e xtižə' Diozən' na' banonen chele.

¹³ De'e Dabin' bzoje' to Salmo gan' nan: "Chonlilaža'a Diozən' na' de'e na'anə' cho'a dižə' che'." Can' benlilažə' de'e Dabin' Diozən', ca'aczən' chonlilaža'ane' nada'. De'e na'anə' cho'a xtiže'enə'. ¹⁴ Diozən' bosbane' Xancho Jeso'osən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' nezecho can' bosbane'ene'enə', leczə can' yosbane' chio'o na' yeyejcho gan' zoe'enə' par niç žjəyecho txen len le'. ¹⁵ Yoguə'əlol de'en babžaglaogua', bžaglaogua'an par gaquəlena' le'e. De'e na'anə' bagwyanch chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jeso'osən', na' banaccho beṇə' zan cho'echo yelə' choxcwlen che Diozən' catequan' nži'ilaže'e chio'o.

¹⁶ Na' bito chjxaquə'əlaža'a ca de'en chyixjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən' la'aṇə'əczə tža tža zda chaṇə' cuerp chia'anə'. Tža tža chonəch Diozən' nada' fuers balor par yichjla'aždaogua'anə'. ¹⁷ Yob te che bitə'ətezə de'e dao' de'en chžaglaochi lao zocho yežlyo nga. Pero de'e ca' chžaglaochon' chsa'aclenən chio'o niç socho probnid žjəyecho mbalaz juisy len Diozən' zejlicane. ¹⁸ Chio'o bito chi' yichjcho che de'e ca' chle'icho yežlyo nga, chi' yichjcho che de'e ca' cui chle'icho. De'e ca' chle'icho zjəde yežlyo nga, de'e yesə'əde cheinə', pero de'e ca' cui chle'icho yežlyo nga caguə de'e yesə'əde cheinə', zjənaquan par zejlicane.

5

¹ Ca naquə cuerp chechon' gwxaquə'əleben ca to ranšzə. Žalnez te chei catə'an gatcho. Pero na' nezecho Diozən' gone' par niç žjəyecho zejlicane yoban' gan' zoe'enə'. Na' gan' žjəyechochon' gwxaquə'əleben ca to yo'o gual chedə' naquan to de'e ben Diozən' na' caguə de'e te cheinə'. ² De'e li žlac nezəa' mbana' yežlyo nga chbežyaša'a lo'o la'aždaogua'anə' zelaža'a xte juisy gon Diozən' cuerp cob chia'anə' de'en gatə' chia' yoban'. ³ Zelaža'a gatə' cuerp cobə chia' sin cui gata' chedə' bito che'enda' soa' sin cuerp. ⁴ Cuerp chechon' de'e te chein'. De'e na'anə' chbežyaša'a lo'o la'aždaogua'an, caguə de'en che'enda' gata', pero de'en zelaža'a gon Diozən' cuerp cobə chian' de'en cui te chei na' žjəyecho' len le' zejlicane. ⁵ Dioz na'anə' babocobe' yichjla'ažda'ochon' na' le'enə' babselə'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par niç ca' nezecho gwžin ža gone' chio'o to cuerp cobə de'en cui te chei.

⁶ De'e na'anə' yichjla'aždaogua'anə' zon mba bitə'ətezə chac. Nezdə žlac zoa' mbana' len cuerp chia'anə', bito gaquə soa' yoban' gan' zo Xancho Jesocristən'. ⁷ Pero la'aṇə'əczə cui chle'ida' Xancho' zocza' chonlilaža'ane'. ⁸ Na' yichjla'aždaogua'anə' zon mba de'en nezdə žjəyecho' len Xancho Jesocristən' catə'an gata'. De'e na'anə' yejni'a gata' na' gožə' cuerp chia'anə' cle ca socha' yežlyo nga. ⁹ Na' žlac ne'e mbana' cho'elaža'a chona' ca chebei Diozən' nada' na' ca yebeine' nada' catə'an bagota'. ¹⁰ Chona' ca' chedə' chonən byen yoguə'əcho techo lao Cristən' par əchogbi'en che to tocho segon naquan' bencho lao bguancho, šə bencho de'e güen o šə bencho de'e mal. Eçhogbi'en che to tocho šə socho mbalaz o šə si'icho castigw.

Notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' nite'e binlo len Diozən'

¹¹ Na' nada' ža ca naquan' nezdə' de que cheyalə' əgwdecho cuent lao Cristən' che yoguə'əlol de'en chonchon', chona' xte ga zelaog saquə'əda' par se'ejle'e beṇə' che xtiže'enə'. Diozən' nezene' de que chona' xšine'enə' do laža'a, na' leczə zoa' lez de que le'e banezelen. ¹² De'e yoblə nia' de que bito cho'elao' cuina' sino che'enda' ənezele can' chona' niç yebeile na' güe'ele dižə' len beṇə' ca' chəsə'ənelao' chia' ye'ega'aclene' de que chona' xšin Diozən' do laža'a. Beṇə' ca' chəsə'ənelao' chia' chso'elao' cuinga'aque' por ni che šə bi de'en bazjənsede', na' che seṇyən' zjəzoe' na' che no lao dia chei gwsa'alje'. Na' bito bi nonən len lega'aque' nac zjənaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ¹³ Šə chaquele chac tonta'anə' por ni che can' babena', legon xbab de que par be'elaogua'a Dioz nan' babena' bi de'en babena'. Na' šə chonle xbab zo ša'oczə yichjla'aždaogua'anə', legon xbab de que par chaquəlena' le'enə'

chona' bi de'en chona'. ¹⁴ Lechgualē chaque Cristən' checho, na' de'e na'anə' bitobi chona' de'e bia'azəlažə'a. Chona' con can' chene'ene' chedə' bsanlažə' cuine' gwso'ote'ene' por ni che yoguə' chio'o beṇach, na' de'e na'anə' gwaquə əṇacho de que yoguə'əcho gotcho. ¹⁵ Por ni che yoguə' chio'o beṇachən' Cristən' bsanlažə' cuine' gwso'ote'ene' par nič bitoch goncho con de'e bia'azəlažə'əcho sino goncho can' chene'e le', chio'o bade yelə' mban zejlicane checho. Por ni che chio'on bsanlažə' cuin Cristən' gwso'ote'ene' na' leczə por ni chechon' bebane' ladjo beṇə' guatən'. ¹⁶ Catə'an cuiṇə' gonlilažə'a Cristən' bena' xbab de que cui zaque'e, chedə' bena' xbab che' na' che yoguə'əte beṇə' de que zjəzaque'e segon nac zjənaque', na' nac chso'one', na' bi de'e de chega'aque'. Pero ṇa'a bitoch chona' xbabən' ca' che Cristən' o che notə'ətezəchlə beṇə'. ¹⁷ Chio'o bandil'ngodə'əcho len Cristən' Diozən' babocobe' yichjla'ažda'ochon'. Na' bitoch chebeicho de'e ca' bebeicho antslə, na' leczə bitoch choncho can' bencho antslə. Bazoch ca beṇə' cobə, na' banža' yelə' chzo yelə' chbez chechon'.

¹⁸ Ca de'en banaccho ca beṇə' cobə, goc ca' chedə' Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochon'. Ben Diozən' par bezoch binlo len le' ca de'en bnežjw cuin Cristən' por ni checho. Na' Diozən' no'e chia' chaquəlena' beṇə' par nič yesyə'anite'e binlo len le'. ¹⁹ Diozən' bsi'e xneze ben Cristən' par nič notə'ətezə beṇə' chso'onlilažə' le' chəsyə'anite'e binlo len Diozən', na' bitoch chone' cuent che de'e mal ca' bagwso'one'. Na' de'e na'anə' noe' Diozən' chia' chyixjue'ida' beṇachən' naquən' so'one' par yesyə'anite'e binlo len le'. ²⁰ Cristən' bsele'e nada' ca lgü'e, na' Diozən' chone' par nič chṇeyoida' le'e ca cuinczə Cristən', le'e cuiṇə' gonlilažə'əlene', par yezole binlo len Diozən'. De'e na'anə' leyenitə' binlo len le'. ²¹ Cristən' bitobi de'e mal bene', pero par nič cui si'icho castigw che de'e mal chechon' de'en choncho, Diozən' bene' par nič Cristən' gwxaquə'əzi'e caczə ṇacho lele'en bene' de'e malən'. Na' laogüe de'en gwxaquə'əzi' Cristən' lgua'a chio'o, Diozən' banone' chio'o beṇə' güen can' naquə cuine' chio'o chonlilažə'əcho Cristən'.

6

¹ Nada' chona' xšin Diozən' txen len le'. De'e na'anə' chṇeyoida' le'e legon can' chazlažə' Diozən' par nič gacbia' de que chaclenən le'e ca de'en chonlilažə'əle Diozən' ben' nži'ilažə' le'e. ² Nyoj can' gwna Diozən':

Catə' bžin tyemp de'en bžia' bia' gona', bzenaga' chio'.

Na' catə' bžin ža bena'an, cana'achən' goquəlena' le'.

Can' nyojən. Na' ža ṇeža babžin tyempən' gwne' ca', la' ža ṇeža zocze' par yebeje' le'e xni'a de'e malən' le'e cuiṇə' gonlilažə'əlene'.

³ Bito chona' de'e əgwžon par nič beṇə' cui so'onlilažə'e Criston' nič ca' cui nono nelao' che xšin Diozən' de'en chona'. ⁴ Lgua'a de'e gona' ca', bitə'ətezə de'e chona' chona'an ca chsa'acbe'i beṇə' de que chona' can' cheyalə' so'on beṇə' güen xšin Diozən'. Chgo'o chchejlažə'a catə' choso'ochi' choso'osaquə' beṇə' nada' na' catə' chzaquə'əzi' chzaquə'əyaša'a, na' catə' za'ac bichlə de'e mal len nada'. ⁵ Leczə chgo'o chchejlažə'a catə' chjəti'a beṇə' chəsə'əyin nada', na' catə' chəsə'əyixjue' nada' ližya, na' catə' chəsə'əbiadi'e nada' chəsə'əne' de que naca' beṇə' mal, na' catə' chjxaquə'əda' por ni che yoguə'əlöl de'en chona', na' catə' chžaglaogua' chbeja' yel bišgal, na' catə' chbil chdona'. Yoguə' de'e quinga chjti'a pero chgo'o chchejlažə'a. ⁶ Chona' ca chsa'acbe'i beṇə' de que chona' can' cheyalə' so'on beṇə' güen xšin Diozən'. Chlo'a de que bito bi de'e mal da' əchen yichjla'aždaogua'anə'. Chlo'a de que chejni'ida' can' chene'ene' goncho, napa' yelə' chxenlažə' len beṇə' yoblə, chona' güen len beṇə' yoblə, chona' can' na Spirit che Diozən', na' do lažə'a chacda' che beṇə' yoblə. ⁷ Cho'a xtiže'enə' de'en naquə de'e li, na' de'en baben Diozən' par nič naca' beṇə' güen laogüe'enə' de'e na'anə' chone' nada' yelə' guac che'enə' par chona' xšine'enə' na' par chdiləlena' gwxiye'enə'. ⁸ Chona' ca chsa'acbe'i beṇə' de que chona' can' cheyalə' so'on beṇə' güen xšin Diozən' la'anə'əczə šə chso'elaogüe'e nada' o šə

chəsə'ague'ine' nada' na' la'anə'əczə šə chəsə'əne' güen chia' o šə chəsə'əne' mal chia'. Dižə' de'en cho'a naquən de'e li, la'anə'əczə nitə' beṇə' chəsə'əne' naca' beṇə' goxoayag. ⁹ Na' la'anə'əczə nitə' beṇə' chsa'aquene' bito bselə' Diozən' nada', le'e nezele de que Diozən' bsele'e nada' naca' apostol. Zan las chona' xbab gatcza'anə', pero nembana'. Ca de'en chon Diozən' par chac chia' yoguə' de'e quinga chžaglaogua', chone' ca' par nič gaquəcha' beṇə' güen, caguə chone' par nič gata'anə'. ¹⁰ La'anə'əczə de'e zan de'e chac par soa' trist, syempr chebeida' lo'o la'aždaogua'anə'. La'anə'əczə nga'an yaša'a, chona' ca beṇə' zan nite'e mbalaz. La'anə'əczə bito bi de chia', Diozən' chone' bitə'ətezə de'en chyažda'.

¹¹ Con yoguə' dižə' de'en nezda' na' de'en naquə güen babi'an len le'e beṇə' Corinto de'en chacchgüeida' chele. ¹² Na' ca naquən' cui zole binlo len nada', naquən por ni che de'en cuitec chaquēle chia', caguə de'en cui chacda' chele. ¹³ Chatə'əyoichgüeida' le'e can' chatə'əyoida' no xi'ina' leso legaue chia' can' chacchgüeida' chele.

Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'aždao' beṇə' chso'onlilažə' le'

¹⁴ Bito cheyalə' əgwcodə' ljuežjcho len beṇə' cui chso'onlilažə' Cristən'. Ben' zda lica bito gaquə gone' txen len ben' chon de'e mal. Na' ben' yo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'aždaogüe'enə' bito naquə yichjla'aždaogüe'en tozə len yichjla'aždao' ben' cui yo'o be'eni' che Diozən'. ¹⁵ Cristən' bito chac gone' txen len de'e gwxiye'enə'. Na' ben' chonlilažə' Cristən' bito cheyalə' gaque' txen len ben' cui chonlilažə' Cristən'. ¹⁶ Na' chio'o cho'ela'ocho Dioz ben' zo zejlicane bito gaquə goncho txen len bitə'ətezə de'en naquə che lgua'a lsaquə' de'en chse'ejni'alažə' beṇə', chedə' Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' zo liže'. Chac can' gwna Diozən': Soa' len lega'aque' na' talenga'aca'ane'.

Gaca' ben' so'elaogüe'e, na' lega'aque' əsa'aque' xi'ina'.

¹⁷ De'e na'anə' cheyalə' goncho can' gwna Xancho Diozən':

Le'e yechoj entr beṇə' ca' cui chso'elao' nada' na' bitoch gonle txen len lega'aque'.

Bitoch gonle de'e malən'.

Legon par nič yebeida' le'e.

¹⁸ Na' nada' gaca' Xale na' le'e gacle xi'ina'.

Can' na Dioz ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xennə'.

7

¹ Beṇə' bišə'ədaogua'a, nezecho gon Diozən' len chio'o can' na lyebe quinga de'en babi'a dižə' chei. De'e na'anə' cheyalə' cuejyichjcho cuich goncho bitə'ətezə de'e mal na' bitə'ətezə xbab mal de'en choncho, par nič cui bi de'e mal ta' əchen cuerp chechon' o yichjla'ažda'ochon'. Na' ca de'en napcho Diozən' respet, cheyalə' gwzenaguəchcho che' par nič yichjla'ažda'ochon' šejəch gaquəchən xi'ilažə'.

Beṇə' Corinto ca' gosə'əbejyichje' de'e malən'

² Na' chneyoida' le'e, legaue chia' can' chacda' chele. Ni to beṇə' cui bi bi chonda'ane'. Bito bi bi chona' par əgwxiñjən yichjla'aždao' beṇə' yoblə. Bito chxoayaga' beṇə'.

³ La'anə'əczə balē nale de que chona' ca', bito chdila' le'e. Bagwnia'acza' antslə lechguale chacda' chele. Chacda' chele na'a mbana' na' leczə xte ža yelə' gota' ne'e guaquəczəda' chele. ⁴ Lechguale chebeida' le'e na' zoa' segor gonle can' chene'e Diozən'. Babeyacxenlaža'a de'en bla' rson ca güennə' chonle, na' zochgua' mbalaz, la'anə'əczə de'e zan de'e chyi' chzaca'a.

⁵ Catə' bežina' Masedonian' de'e li bito gotə' latjə yezi'ilaža'a. Do tyempte boso'ochi' boso'osaquə' beṇə' ca' nada', na' bžeba' lo'o yichjla'aždaogua'anə' gocda' nac gonle. ⁶ Pero Diozən' syempr cheyonxenlaže'e beṇə' nitə' trist. Le' beyonxenlaže'e nada' de'en bela' Titonə'. ⁷ Beyacxenlaža'a caguə de'en bele'e na'azən' sino por ni che rson de'en zeno'enə' de que bebeichgüeine' can' chonle. Be'e dižə' de que zelažə'əchguale yida' de'e yoblə

delana'a le'e. Na' lecza ne' de que chegüi'inchgüeile lo'o yichjla'ažda'olen' ca naquæ de'e mal de'en benlen' na' chi' yichjle gonle can' gwnia' le'e. Na' bebeichgüeida' de'en bele'enæ' pero mazæchlæ bebeida' dižæ' de'en be'e chele.

8-9 Chacbe'ida' tristæn' bzoa' le'e ca de'en gwnia' le'e le'e cartæn'. Gwdechlä beyejda' ca naquæn' bzoa' le'e tristæn', pero na'a bitoch cheyejda' chedæ' šložzæn' gwzole trist. Caguæ chebeidan' bosgüi'inda' yichjla'ažda'olen'. Con chebeida' de que lao zole chegüi'inlažæ'æle lo'o yichjla'ažda'olenæ' bedinjle de'e mal chele de'en benle. Na' chebei Diozæn' de que bedinjelen. Can' naquæn bitobi de'e mal benæn len le'e de'en bzoja' le'e cartæn', sino goclenæn le'e. 10 Chebei Diozæn' catæ' notæ'atezæ beņæ' zo trist chedinjene' che de'e malæn' babene', na' Diozæn' chezi'ixene' che ben' chedinje xtole'enæ' par nič cui yeyeje' lao yi' gabilæn'. Na' šæ babedinjecho xtolæ'æcho ca' cuat socho trist de'en bedinjechon. Beņæ' zan ža' yežlyo nga bito chesyæ'adinjene' xtolæ'æga'aque'enæ' catæ' nite'e trist, na' de'e na'anæ' gwžin ža žjæya'aque' lao yi' gabilæn'. 11 Chebei Diozæn' can' bedinjle xtolæ'ælen' catæ'an gwzole trist. Na' de'en gwzole trist, lechgualæ gone'ele benle can' chene'e Diozæn' gonle, na' lechgualæ gone'ele nežda' de que bito benle txen len ben' ben de'e malæn', na' bžæ'ale por ni che de'e malæn' ben be'enæ', na' bžeble chaquele šæ yida' yedeyena' le'e castigw. Lechgualæ gone'ele gonle ca yebeida'. Lechgualæ gwche' yichjle gonle can' na' Diozæn'. Na' lecza de'en gwzole trist benæn par nič bnežjwle castigw che ben' ben de'e malæn'. Na' lao yoguæ'æloł de'e quinga bagoc, naquæn clar de que bitoch bi xtolæ'æle de. 12 Bito bzoja' le'e parzæ nič ben' ben de'e malæn' si'e castigw, niqne nacho parzæ nič ben' goquæ de'e mal chei yeyacxenlažæ'e. Lecza bzoja' le'e par nič lao Diozæn' gočbe'ile de que ne'e chaquele chia' na' ne'e chene'ele gonle can' nia'anæ'. 13 Na' babeyacxenlažæ'a de'en bzenagle chia'.

Na' bebeichgüeida' chedæ' benle ca bebei Titonæ'. Yoguæ'æle benle ca zoe' mbalaz. 14 Be'elaogua'a le'e catæ' bi'a dižæ' len Titonæ' na' benle can' goža' Titon' gonle. De'e na'anæ' bito chacda' tolæ. Yoguæ'æloł de'en bagwnia' le'e babi'a dižæ' li, na' lecza catæ'an bi'a dižæ' len Titonæ' be'elaogua'a le'e benle par nič nacbia' bi'a dižæ' li. 15 Na' chaquæchene' chele chedæ' chone' xbab can' yoguæ' le'e bzenagle che' na' chone' xbab can' gwche'echgua yichjle par benle can' gože' le'e. 16 Na' chebeida' zoa' segor gonle yoguæ'æloł can' cheyalæ' gonle.

8

Besæ'azanene' de'en gotæ' chega'aque' par gwsa'aclene' beņæ'yoblæ

1 Beņæ' bišæ', chene'eto' ænezele can' bagoclen Diozæn' tcuen tcuen beņæ' ca' chæsæ'ædopæ chæsæ'æžag chso'elaogüe'e Cristæn' gan' mbane Masedonian'. 2 Lao yelæ' yašæ' yelæ' zi' chega'aque'enæ' bagoclen Diozæn' lega'aque' par nite'e mbalaz. Na' la'anæ'æczæ bazjænaquæchgüe' beņæ' yašæ', besyæ'æbeine' bosæ'ænežjue' de'en besæ'æyažje beņæ' chso'elao' Cristæn' Jodean'. 3 Nežda' na' cho'a dižæ' de que to toe' bosonežjochgüe' de'e besæ'æyažje beņæ' ca' la'anæ'æczæ cui bi gotæ' par cuinga'aque', na' con xbab chega'aque'enæ' gwso'one' ca'. 4 Gosæ'æneyoine' nada' gua'a latjæ yoso'onežjue' mech par æsa'aclene' beņæ' Jodea ca' bagwlej Diozæn' par zjænaque' lažæ' ne'enæ'. 5 Na' gwso'onche' mazæchlæ can' bena' xbab so'one' de'en gwso'on cuinga'aque' lažæ' na' Xancho Cristæn' na' lažæ' na'anæ' chedæ' gwsa'acbe'ine' can' chene'e Diozæn' so'one'. Na' lecza bosonežjue' mechæn'. 6 Nezecho de que Titon' bide' gan' zole na' btipe' lažæ'æle par btoble mechæn'. Na' catæ' gwnežda' de'en gwso'on beņæ' Masedonia ca', gotæ'yoida' Titonæ' yeyede' yeto gan' zolen' par nič gaquælene' le'e yeyož ægwtole mechæn'. 7 Güenchgwan' chonle ca de'en lechgualæ chonlilažæ'æle Cristæn', na' cho'echgualæ xtiže'enæ', na' de'e zan de'e chejni'ile che Diozæn', na' chonle xšine'enæ' do yichj do lažæ'æle, na' chacchgüeile cheto'. Na' de'e na'anæ' chneyoida' le'e gonšgacze güen ægwtole de'e scha'o par ægwnežjwle beņæ' Jodea ca'.

8 Bito chona' mendad ægwnežjwle mechæn', con babi'a dižæ' len le'e can' bosonežjo beņæ' mech. Na' šæ gonle can' gwso'on lega'aque' gwlo'ele de que do lažæ'ælen' chaquele

che Diozən'. ⁹ Nezele de que Xancho Jesocristən' nape' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an xen. Pero de'en nzi'ilaže'e chio'o bzanene' gwlejšyichje' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an che'enə' par nič bedəyene' ca si'icho yelə' bala'an xen.

¹⁰ Godgüize gone'ele gaquəlenle beṇə' yašə' ca' na' gwzolao btoble mechən'. Na' ṇa'a chnia' le'e de que naquən güen yeyož əgwtohlen. ¹¹ Na' gwnežjwle de'en de chele xte ga zelao saque'ele par nič yeyož gonle can' gone'ele gonle. ¹² Šə to beṇə' chene'ene' əgwnežjue' to de'e əgwnežjue', gobeicze Diozən' can' gone'enə' la'anə'əczə latə'əzə de'en gaquə əgwnežjue', pero na' šə cui bi de che' bito əṇa Diozən' cheyalə' əgwnežjue' de'e cui de che'.

¹³ Bito nia' de que gonle ca cuich bi bi yega'an chele na' gatə' che beṇə' yoblə. ¹⁴ Con che'enda' gatə' de'e chyažje yoguə'əle. Na'a de che le'e, na' cheyalə' gaquəlenle lega'aque' chəsə'əyāžjene' ṇa'a. Čhexa šə gwžin tyemp catə' gatə' che lega'aque' na' le'e əyāžjele, lega'aque' cheyalə' sa'aclene' le'e par nič gatə' de'e chyažje yoguə'əle. ¹⁵ Nach gaquə can' nyoj Xtižə' Diozən', nan: "Ben' betobə de'e scha'o bito gotə'əch mazəchlə ca de'en byāžjene', na' ben' betobə latə' da'ozən' gotə' che' de'en byāžjene'."

Titon' na' beṇə' ljuēžje' ca'

¹⁶ Choxcwlen Diozən' bene' par nič Titonə' che'enchgüeine' gaquəlene' le'e ca'acžən' che'enda' nada' gaquəlena' le'e. ¹⁷ Catə' gotə'əyoida'ane' yeyede' gan' zolen' par gaquəlene' le'e, le' gwne' ya'o, caguə de'en gotə'əyoida'ane' na'azə sino de'en bache'enchgüeiczene' yeyede' gan' zolen' par gaquəlene' le'e.

¹⁸ Chselə'a yeto beṇə' bišə'əcho len Titonə'. Na' tcuen tcuen beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' chso'e dižə' güen che beṇə' bišə'əchonə' catequən' xoche chzejni'ine' beṇə' ca naquə dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən'. ¹⁹ Nachən' bagosə'əbeje'ene' par sa'alene' nada' catə' žjəyesana' mechən' de'en chtobcho par gaquəlencho beṇə' bišə'əcho yašə' ca' nitə' Jodean'. Chtobchon par nič Xancho Diozən' chzi'e yelə' bala'an na' par nič ṇla'alao de que chene'echo gaquəlencho beṇə' chyažj chčhine. ²⁰⁻²¹ Yo'o yičhja' gona' de'en naquə güen lao Xancho Diozən' na' lao beṇə'chən'. De'e na'anə' le' sa'alene' nada' par nič notono əṇa de que bito chona' can' cheyalə' gona' len mech xen de'en goxa'anə'.

²² Na' lecžə len Titon' chselə'əto' yeto beṇə' bišə'əcho. Zan las bable'ito' de que do yičh do laže'e chone' xšin Diozən'. Nezene' de que le'e lechguale chene'ele gonle can' cheyalə' gonle, na' de'e na'anə' banachguan yide' gan' zolen' par gaquəlene' le'e. ²³ Šə no ṇabe le'e bixchen' za' Titon' na' beṇə' bišə'əcho ca' yechopə, leye'ega'aque' de que Titon' chone' txen len nada' chonto' xšin Diozən' par chaclento' le'e. Na' beṇə' ca' yechopə ža, tcuen tcuen beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' chəsə'əsele'e lega'aque' par sa'aclene' le'e, na' chso'one' ca' chzi' Cristən' yelə' bala'an. ²⁴ Na'a ža chṇeyoida' le'e legon güen len lega'aque' par nič yesə'əneze tcuen tcuen beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' de que chaquele che Diozən'. Na' legon par nič la'alaon de que dižə' lin' gwnia' catə'ən be'elaogua'a le'e.

9

Boso'otobe' mech par gwsa'aclene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Jodean'

¹ Bito chonən byen gwzoja' le'e de que cheyalə' əgwnežjwle mech par gaquəlenle beṇə' Jodea ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə', ² chedə' nežda' de que le'e chene'ele gaquəlenga'aclene'. Cho'elaogua'a le'e cho'a dižə' len beṇə' Masedonia ca' chapəga'aca'ane' de que le'e beṇə' Acaya gone'ele gaquəlenle beṇə' yašə' ca' godgüize na' gwzolao btoble mechən'. Na' de'en benle ca' do yičh do lažə'əle lecžə zan beṇə' Masedonian' chse'enene' sa'aclene' lega'aque'. ³ Na' ṇa'a chselə'a beṇə' bišə'əcho ca' gan' zolen' na' sa'aclene' le'e yeyož əgwtohlen par nič ca' sole probnid əgwnežjwlen.

Che'enda' la'alaon de que dižə' lin' bi'a be'elaogua'a le'e de que gaquəlenle beṇə' yašə' ca'. ⁴ ¿Chexa šə əsa'aclə to chopə beṇə' Masedonian' catə' yeyeda' gan' zolen'? Šə bito ne'e yeyož əgwtooble mechən' catə' yeyeda', gaquəda' zto' de'en gožəga'aca'ane' ca güennə' gonle na' leczə le'e gaquəle zto' de'en cui benle complir de'en gwzolao benle. ⁵ De'e na'anə' zencuialaogua' beṇə' bišə'əcho ca' šonə zeya'aque' gan' nitə'alenə' chedə' chacda' chonən byen sa'aclene' le'e yeyož əgwtooble mech de'en benle lyebe əgwtooble par gaquəlenle beṇə' yašə' ca'. Legwtobən antslə cuiṇə' yeyeda' par nič baden catə' yeyeda', na' gacbia' de que gonlen do yičj do lažə'əle caguə gonlen la fuers.

⁶ Ben' chaz latə'əzə, latə'əzə chelape', na' ben' chaz de'e scha'o, de'e scha'o chelape'. Ca'aczən' chac len chio'o, šə zanecho de'e scha'o par gaquəlencho beṇə', nachən' socho mbalaz juisy. ⁷ To tole cheyalə' əgwnežjwle ja'aquə'ətə' de'e yebeile əgwnežjwle chedə' lechguale chebei Diozən' ben' chebeine' chnežjue' de'e chnežjue' par xšin Diozən'. Bito cheyalə' əgwnežjwcho de'e əgwnežjwcho la fuers sino əgwnežjwchon do lažə'əcho. ⁸ Diozən' nape' yelə' guac par chaclenchgüe' chio'o len bitə'ətezə de'e chyažjecho. Na' chac gone' ca gatə' yoguə'əlol de'e chyažjecho do tyempte par nič gaquə əgwnežjwcho bi de'e chyažje beṇə' yoblə na' goncho bichlə de'en naquə güen. ⁹ Nyoj Xtižə' Diozən' can' ben to beṇə' nan:

Bagoclene' beṇə' zan, bnežjue' de'e besə'əyažje beṇə' yašə'.

Na' cuat ganlažə' Diozən' de'e güennə' de'en ben be'enə'.

¹⁰ Diozən' chone' par nič chatə' no xoa' bin na' bitə'ətezəchlə de'en chazcho, na' le'enə' chone' par nič chatə' de'e che'ej de'e chaocho. Le'egatezə ca' le'enə' gone' ca gatə' bichlə de'e chyažjecho na' gone ca cha'o xenchən par nič šejəch gonchcho de'e güennə'.

¹¹ Na' bitə'ətezə de'en chac chele Diozən' chone' par nič chebeile chnežjwle de'e scha'o de'e chəsə'əyažje beṇə' yoblə na' catə' neto' žjənežjoto' beṇə' yašə' ca' de'en babtoble, nach əso'e yelə' choxcwlen che Diozən'. ¹² Na' catə' chio'o chnežjwcho de'e chəsə'əyažje yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' chaclenga'acchone' par nič chatə' de'en chəsə'əyažjene', na' leczə ca' choncho par nič beṇə' ca' chaclencho chso'echgüe' yelə' choxcwlen che Diozən'. ¹³ Na' catə' yeyož əgwtooble de'e scha'o de'en əgwnežjwcho beṇə' yašə' ca' əgwlo'en de que do yičj do lažə'əle chzenagle che dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. Na' catə' beṇə' yašə' ca' yesə'əzi'e de'en əgwnežjwle lega'aque' nach əso'elaogüe'e Diozən' can' chselə'əle de'e scha'o mech de'e gaquəlenən lega'aque' na' əso'elaogüe'e Diozən' can' chaclenle notə'ətezəchlə beṇə' chso'elao' Cristən'. ¹⁴ Na' so'one' orasyon par yesə'əṇabe' yelə' chaclen che Diozən' par le'e na' əsa'aque'ne' chele yesyə'əbeine' can' bagocwlenchgua Diozən' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yičjla'ažda'olen' par nič chnežjwle de'en chəsə'əyažje beṇə' yoblə. ¹⁵ Choxcwlen Diozən' ca naquə goclen xen de'en bene' len chio'o beṇəch catə'ən bsele'e Xi'ine'enə' por ni checho. Bito de dižə' de'e güe'echo catec zaquə'ən de'en bsele'ene'.

10

Yelə' chnabia' che Pabən' de'en naque' apostol

¹ Na' ca naca' nada' Pab de yeto de'e nia' le'e can' gonle. Chəsə'əna beṇə' de que nada' chžeba' par bi gona' o par bi nia' le'e catə'ən zoa' len le'e na' con catə' zoa' zitə' chzoja' le'e ca beṇə' cui chžeb. Bito naquən ca' sino chona' len le'e can' bentezə ben Cristən' len beṇə' lao yelə' chxenlažə' che'enə' na' yelə' beṇə' gaxjwlažə' che'enə'. ² De'e na'anə' chneyoida' le'e legon ca cui gonən byen tila' le'e catə'ən yida'. Bangüia' tila' beṇə' ca' chəsə'əne' chona' con can' na xbab chia'anə'. ³ La'aṇə'əczə naca' beṇəch bito chona' con can' na xbab chia'anə' ca de'en chonchgua' xte ga zelao saquə'əda' par nič beṇə' yoblə yoso'ozenague' che Cristən'. ⁴ Nezdə' de que bitə'ətezə de'en chac chon cuiṇa' bito chaclenən nada' par gona' ca yoso'ozenag beṇə' che Cristən'. Pero Diozən' chaclene' nada' par chzoa' ca'alə bi de'en chžon par nič beṇə' yoso'ozenague' che Cristən'. ⁵ Na' len yelə' chnabia' che'

de'en babene' nada', chona' ca chəsə'əzexjwyichj benə' lao Cristən' par choso'ozenague' che' na' chso'one' xbab güen can' chene'e Cristən'. Chona' ca cuich chso'on cuinga'aque' xen sino chəsə'əbejyichje' bitə'ətezə de'en chžon par se'ejle'e dižə' li che Diozən'. ⁶ Chbeza' par nič yoguə' le'e gwzenagle che Cristən' do yichj do lažə'əle, pero na' notə'ətezle šə cui gwzenagle, zoa' dispuest par gona' le'e castigw.

⁷ Legon xbab šə de'en chəsə'əna benə' naquən de'e li. Nitə' benə' chəsə'əne' zjənezene' bselə' Cristən' lega'aque'. Benə' ca' cheyalə' so'one' xbab de que leczə Cristən' bselə'e nada'. ⁸ Žalə' güe'echa' dižə' mazəchlə can' babi'an antslə ənia' de que Cristən' bselə'e nada' na' benə' yelə' chnabia' par bi de'en chona', guatə'əbia' de que cho'a dižə' li. Xancho Cristən' bselə'e nada' na' benə' nada' yelə' chnabia' par nič gaquəlena' le'e, caguə par gona' ca cuejyichje' cuich gonlilažə'əlene'enə'. ⁹ Echnia' ca' par nič cui gonle xbab de que chzoja' cart quinga par əgwšeba' le'enə'. ¹⁰ Benə' ca' chəsə'ənelao' chia' chəsə'əne' de que cart ca' chzoja' zjənaquən de'e žialao. Na' chəsə'əne' bito chžeba' bi ənia' le'e le'e cartən' pero bito cheyaxjda' par bi gona' catə' zoa' len le'e na' de que xtižə'anə' bito bi zaquə'an. ¹¹ Benə' ca' chəsə'ənelao' chia' cheyalə' yesə'ənezene' de que can' nia' le'e cart ca' de'en chzoja' le'e cata' zoa' zitə', leczə can' ənia' na' leczə can' gona' catə'an soa' len le'e.

¹² Bito che'enda' gonlebadə' benə' ca' chso'elao' cuinga'aque'. Benə' ca' chsa'aque'ne' de que chso'onyaŋe'e can' cheyalə' so'one' na' chsa'aque'ne' de que güenchguan' choso'osed choso'olo'ine' chedə' tozə can' choso'osed choso'olo'i yogue'e, len bito bi zaquə' de'en chso'one' xbabən' ca'. ¹³ Nada' bito güe'elao' cuina' ənia' de que bena' bi de'e güen šə cui bena'an cuina'. Con gua'a dižə' che de'en babena' gan' babselə' Diozən' nada', na' nezda' de que lenczə gan' zole na'anə' bselə'e nada'. ¹⁴ Na' ca naca' nada' babida' be'elena' le'e xtižə' Diozən' catə'an cui nonə' güe'elene'en le'e, de'e na'anə' naquəczən ənia' le'e can' cheyalə' gonle. ¹⁵ Bito cho'a dižə' che xšin Diozən' de'en ben benə' yoblə ga cui bselə' Diozən' nada' par chixjui'a xtiže'enə'. Nada' zoa' lez de que le'e gonlilažə'əchle Cristən' na' catə' cuich chyažjele əggüia əgwya' le'e, nach ša'acha' ga yoblə gan' əselə' Diozən' nada' par chixjui'a xtiže'enə'. ¹⁶ Na' chixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Cristən' ga yoblə gan' cui no ne'e chixjue'en. Na' gua'a dižə' che xšin Diozən' de'en baben cuina' lgua'a güe'elao' cuina' che de'en baben benə' yoblə.

¹⁷ Bito cheyalə' güe'elao' cuincho sino cheyalə' güe'ela'ocho Xancho Diozən'. ¹⁸ La'anə'əczə šə əna to benə' de que chone' güen, caguə de'e na' šejle'echo de que le güenə' chone'. Pero šə Diozən' güe'elaogüe'ene' nachən' nezecho be'enə' chone' güen.

11

Pabən' na' benə' ca' gwso'on cuinga'aque' ca apostol

¹ Žalə'əšga əgwzenagle yeto chopə dižə' de'en ənia' le'e la'anə'əczə šə gaquele bito bi zjəzaquə'an. Legwzenag žlac ənia'an. ² Nada' bzejni'ida' le'e xtižə' Cristən' na' de'e na'anə' che'enchgüeida' gaquele che tozə Cristən' ca to no'ol güego' naplažə' cuine' na' chaquene' che tozə ben' si' le'. Ca'acžən' chene'e Diozən' gaquele che Cristən'. ³ Chxožda' yesə'əxoayag benə' le'e par nič cuich gonlilažə'əle Cristən' do lažə'əle na' cuich gaquele che tozə le', can' bxoayag belən' de'e no'olə nechən' ben' gwle Eb yelə' bia bib chebən'. ⁴ ¿Egüenchguan' chonle ža? Babla'ac benə' gan' zolen' choso'ozejni'ine' le'e che Jeso'osən' nža'alə can' babzejni'ida' le'e. De'en choso'ozejni'ine'en zdan clelə len dižə' güen dižə' cobə che Cristən' de'en bagwyejle'ele chei. Pero le'e bito chaquele zdebə chzenagle chega'aque'. ⁵ Malən' chonle banonle benə' ca' ca apostol chele na' chonga'aclene' xen. ¿Ecabi leczə zaca'a nada' can' zjəzaque'enə'? ⁶ La'anə'əczə cui chac cho'a dižə' güenchgua, chejni'ida' de'en cho'a dižə' chei. Bable'iczele yoguə'əte de'en babena' na' nezczele de que chejni'ida' xtižə' Diozən' de'en cho'elena' le'e.

⁷ ¿Echaquele malən' bena' cui bi laxjua' gwxi'a catə'an be'elena' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən'? Nada' ben cuina' ca to beṇə' cui bi zaquə' de'en cui bi laxjua' gwxi'a parzə niç bena' ca zole mbalaz. ⁸ ¿Egwnacho malən' bena' gwxi'a mech de'en gwso'on beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Cristən' ga yoblə? Gwxi'an par niç be'elena' le'e xtižə' Diozən' sin cui benle nada' mantener. ⁹ Catə' gwzoa' len le'e la'anə' cui gotə' de'en byažjda', bito gwṇabda'an le'e. Beṇə' bišə'əcho ca' zeya'ac Masedonian' lega'acle' gwso'one' de'en cui gotə' chia'. Na' gwdapa' cuidad cui bi zed benda' le'e par gonle nada' mantener, na' batə'ətezəchlə bitoczə bi bi zed gonda' le'e. ¹⁰ Can' nezda' chaclen Cristən' nada' par cho'a dižə' li, ca'aczən' nezda' de que cuat gonda' le'e zed par gonle nada' mantener. Chebeida' gwaquə' nia' de que bito bi gan chona' de'en chyixjui'a xtižə' Diozən' len le'e o len beṇə' ža' gatə'ətezəchlə gan' mbane Acayan'. ¹¹ Caguə de'en cui chacda' chelen' cui gonczada' le'e zed gonle nada' mantenerən'. Diozən' nezene' chacda' chele.

¹² Goncha' can' choncza' cui bi laxjua' chzi'a par niç beṇə' ca' chəsə'əna cui naca' apostol cuich yesə'əželene' bi yesə'əne' chia'. ¹³ Lega'aque' chse'enene' goncho xbab de que zjənaque' apostol, pero bito zjənaque'. Choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə' na' chəsə'əxoayague' par niç chaquele de que Crist nan' əbsele'e lega'aque'. ¹⁴ Bito yebanecho de'en chəsə'əxoayague', chedə' la' ca'aczən' chxoayag gwxiye'en chio'o par niç chaquecho de que de'en chene'en goncho naquən to de'e güen. ¹⁵ Na' de'en chon gwxiye'enə' ca', beṇə' ca' choso'ozenag chei leczə choso'oxoayague' par niç gaquele de que choso'ozejni'ine' beṇə' de'en naquə de'e güen. Gwžin ža gon Diozən' par niç gatə' castigw chega'aque' segon de'e mal de'en chso'one'enə'.

De'en gwdi' gwxaquə' Pabən' de'en naque' apostol

¹⁶ De'e yoblə əchnia', bito gaquele de que chona' xbab de'e cui bi zaquə'. Le'e chzenagle che beṇə' ca' de'e liczə chso'on xbab de'e cui bi bi zaquə'. Ca'aczə legwzenag chia' žlac gonlebəda' lega'aque' gua'a to chopə dižə' che de'e güennə' de'en chona'. ¹⁷ Gua'a dižə'an ca' la'anə'əczə nezda' Cristən' bito be'e dižə'an ca'. Gona' ca beṇə' chon xbab de'e cui zaque'e. ¹⁸ Beṇə' zan chso'e dižə' de que zjənaque' beṇə' güen por ni che can' zjənaque', o por ni che šə bi de'en bagwso'one' o bi de'en bagoc chega'aque'. Ca'aczən' nada' gua'a dižə' che cuina' chedə' zjəde de'en nac ca' de'e gua'a dižə' chei. ¹⁹ De'e tant non cuinle beṇə' sin' de'e na'aljan' chebeile chzenagle che beṇə' ca' chso'on xbab de'e cui bi zaque'e. ²⁰ De'en chzenagle chega'aque' bazjənzoe' le'e xni'aga'aque'enə' ca esclabos chega'aque' Choso'oxoayague' le'e par niç chnežjwle lega'aque' bi de'en de chele na' par niç chontezle bin' chəsə'əne'. Chso'elao' cuinga'aque' na' chəsə'əbaže'e le'e par niç chzenagle chega'aque', na' le'e chebeile chonle can' chəsə'əne'enə'. ²¹ Gobeichljeile žalə' chonda' le'e can' chso'on lega'aque'enə'.

Lezczə gwaquəczə gua'a dižə' par əgwlo'ida' le'e de que naca' beṇə' blaoc can' chso'on beṇə' ca', la'anə'əczə šə gaquele de que bito bi zaquə'an. ²² Chso'elao' cuinga'aque' de que gwsa'aljalene' beṇə' chso'e dižə' ebreo. Lezczə ca' nada' goljələna' beṇə' chso'e dižə' ebreo. Chso'elao' cuinga'aque' de que zjənaque' beṇə' Izrael. Pero lezczə beṇə' Izrael nada'. Chso'elao' cuinga'aque' de que zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə'. Pero lezczə xi'in dia che de'e Abraam na' nada'. ²³ Chəsə'əne' de que Crist nan' bsele'e lega'aque' par chso'one' xšine'enə'. Lezczə len' əbsele'e nada'. Na' güe'ela'och cuina' can' chso'elao' cuin lega'aque' nia' can' bagoc chia'. Lechguale babena' xšin Diozən' mazəchlə ca' lega'aque'. Na' zan las bagota'a ližya por ni che de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən', na' lezczə zan las bagosə'əyin jostis ca' nada'. Na' zan las babelazə cui gota' por ni che de'e ca' bagoc chia'. ²⁴ Gueyə' las gosə'əyin beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' nada' yid sot tğualjechoa las. ²⁵ Šon las beṇə' jostis ca' gosə'əyine' nada' xis. Na' yetlas boso'ošizə' beṇə' nada' yej xte yelatə'əzə cui gwso'ote' nada'. Na' lao zya'a yež zitə' to lo'o barcw, lezczə šon las bočinj nisdə'on barcon' na' canə bžina' yo biž. Na' lao šon lasən' beyinjənnə' tši'i gwxa lao nisdə'onə' tža

tyel to lao yag. ²⁶ Na' lao gwy'a a jətixjui'a xtižə' Cristən' zan las bela' cui gota' o so'ot beṇə' nada'. Zan las goc zdebə tia' yao ca', zo catə' goca' lao na' beṇə' bguan, na' zo catə' beṇə' Izrael gwlaž chia' ca' gwse'enene' so'ote' nada', na' leczə zo catə' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael gwse'enene' so'ote' nada'. Na' yelatə'əzə cui gota' do syodan' na' do ga cui no beṇə' ža'. Na' bašə gata' lao nisda'onə'. Na' do tyemp chxožda' cuiayi' xšin Diozən' por ni che beṇə' ca' chsa'aš chəsə'əne' de que zjəlene' chio'o pero caguə do lažə'əga'aque'enə'. ²⁷ Na' lao bena' xšin Diozən' zan las jxaquə'əchgüeida' na' zan las bguo'o bcheja' cui gwtasa'. Nombi'a yelə' chbil chdon chedə' zan las cui gotə' de'e ye'ej gaogua'. Na' zan las beyaga' cui gotə' xa' de'e byažjda'.

²⁸ Na' de'e zanch de'e chyi' chzaca'a de'en cui cho'a dižə' chei. Pero mazəchlə chyi' chzaca'a, de'en chi'ichgua' yichja' yoguə' ža' nac chac che le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' to to yež. ²⁹ Na' notə'ətezle catə' cui chzoile par gonyanə'əle can' chene'e Diozən', chzochgua' trist ca'aczə əṇacho nada'an cui chona'an. Le'egatezə ca' catə' beṇə' chəsə'əxope' le'e par chonle de'e mal, lechgualə de'e chacda' de'en che'enchgüeida' yebeja' le'e lao de'e malən'. ³⁰ Chacda' chyažjele gua'a dižə' che cuina', na' de'e na'anə' güe'ešaza' dižə' che de'e ca' chəsə'əlo'e can' chac fałt fuers balor chia', na' can' bito zaca'a bi gona' žalə' cui zo Diozən' len nada'. ³¹ Dioz ben' cheyalə' güe'ela'ocho zejlicane nezczene' cho'a dižə' li. Len' naque' Xa Xancho Jesocristən' na' Xancho Jesocristən' leczə cho'elaogüe'e le'. ³² Na' catə'an gwzoa' Damascon' ben' goquə gubernador žlac gwnabia' Rei Aretas bnite'e beṇə' gwsa'apə cho'a puert de'en zo le'e ze'e de'en nyechj syodan' par yesə'əzene' nada' catə' yechoja'. ³³ Pero beṇə' bišə'əcho ca' gosə'əgüe'e nada' to lo'o žomə soa na' bosyo'oletje' nada' le'e ze'e che syodan' cho'a to bentan par nič ca' cui gwsa'acbe'ine' par yesə'əzene' nada'.

12

Pabən' be'e dižə' che de'en ble'ida'ogüe'ene' na' de'en bzejni'i Jesocristən' le'

¹ Chonən byen gua'a dižə' che cuina' la'aṇə'əczə cui gaquəlenən nada'. Na' gua'a dižə' che balə de'en bable'idaogüe'eda' na' che balə de'en babzejni'i Xancho Jesocristən' nada'. ²⁻³ Goc žda' iz ben Diozən' par nič gwy'a a yoban' na' nezdə bžina' gan' zo'enə', na' bachonlilaža'a Cristən' ca orən'. Pero bito gocbe'ida' šə gwy'a a do cuerp chia' o šə cui. Dioz na'azən' nezene' naquən' goquə. ⁴ Con nezdə' de que bžina' mer gan' zo Diozən' na' benda' chsoe' beṇə' ca' ža' na' dižə' de'e cui chsa'ac beṇə'chən' yežlyo nga na' naquən dižə' de'en cui de lsens əgwzejni'ida' beṇə'. ⁵ Žalə' nan chia' güe'elao' cuina' güe'elao' cuina' de'en baben Diozən' len nada'. Pero con gua'a dižə' che de'e ca' choso'olo'e' can' bito zaca'a bi gona' žalə' cui zo Diozən' len nada'. ⁶ Žalə' gua'a dižə' ca mban' baben Diozən' len nada' catə'an gwy'a a yoban' naquən dižə' li, pero so'onlja beṇə' xbab de que naquəcha' beṇə' zaque'e mazəchlə can' naca'. Bito gue'echa' dižə' che de'enə' chedə' la' che'enda' yoguə' beṇə' so'one' xbab chia' segon bin' chəsə'əle'ine' chona' na' segon can' chyixjui'a xtižə' Diozən'.

⁷ Diozən' bito chene'ene' gon cuina' xen por ni che de'e ca' ble'idaogüe'eda' na' de'e ca' bzejni'ine' nada' de'e cuiṇə' se'en yesə'əle'i yeziquə'əchlə beṇə'. De'e na'anə' bene' par nič chžaglaogua' len to de'en chac che cuerp chia' nga. De'en chžaglaogua' len len gwxaquə'əleben caczə ga cha'a to yešə'. Na' lechgualə chon gwxiye'en ca gaquəda' tolə de'en chac chia' ca'. Dioz nan' chone' par nič chac chia' ca' nič cui gona' xbab de que lechgualə zaca'a. ⁸ Šon las gwnabda' Xancho Cristən' gone' par nič yega'a de'en chžaglaogua' len cuerp chi'anə'. ⁹ Nach Xancho'n gwne': "Bito gona' ca cuich əžaglaogo'. Con sotezə soa' gaquəlena' le'. Lezən de'en chyažjdo'. Na' ca naquən' cui chac bi gono', nada' gaquəlena' le' len yelə' guac chia'anə'." Ca' gože' nada'. De'e na'anə' chebeiləda' cho'a dižə' can' cui chac bi gona', chedə' de'en chac chia' ca' chlo'en ca yelə' guaquən' napə Cristən' par chaclene' nada'. ¹⁰ De'en chonlilaža'a Cristən' chebeida' bitə'ətezə de'en chloe'

can' chyažjda' yelə' chaclen che'enə'. Chebeida' catə' choso'ožia choso'onitə' beṇə' nada'. Chebeida' catə' chac falt bi de'en chyažjda'. Chebeida' catə' choso'olagzejə choso'olagzidə beṇə' nada'. Chebeida' catə' bichlə de'e chžaglaogua'. Chebeida' chedə' catə' chac chia' ca' chaclench Cristən' nada' len yelə' guac che'enə'.

Pabən' gwche'echgua yichje' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Corinton'

¹¹ Babenle byen bi'a dižə' che cuina' la'anə'əczə nezda' bitotec bi zaquə'an güe'echo dižə'an ca'. Žalə' le'e cho'ele dižə' de que nada' naca' beṇə' zaque'e, bito benən byen bi'a dižə' quinga. Nezda' bitobi zaca'a žalə' cui zo Diozən' len nada', pero lechguale zaquə'əcha' cle ca beṇə' ca' banonele apostol chele, beṇə' ca' chonle xen. ¹² Diozən' bablo'e de que naca' doalje apostol che'enə'. Bagoclene' nada' bguo'o bchejlaža'a bena' xšine'enə' entr le'e la'anə'əczə de'e zan de'e bagoc chia'. Goclene' nada' bena' xšine'enə' len yelə' guac che'enə' na' leczə len yelə' guac che'enə' bena' milagr na' bichlə de'e zaquə' yesyə'əbane beṇə'. ¹³ Tozə ca güennə' bena' len le'e na' can' bena' len beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'ela'ogüe'e Cristən' ga yoblə. ¿Echaquele bencha' güen len lega'aque' cle ca can' bena' len le'e de'en cui gwṇabda' le'e gonle nada' mantener? Lesi'ixen chia' šə malən' bena'.

¹⁴ Bazoa' probnid par yida' dezlaṇa'a le'e de'e gwyon lase. Na' catə' yida' bito gua'a latjə gonle nada' mantener. Bito che'enda' gonle nada' bi de'en de chele, che'enda' gon cuinle lažə' na' Cristən'. Bito naquən par bidao' ca' so'ombo' mantener xaxna'aga'acbo', sino xaxna'aga'acbo' nan' cheyalə' so'one' lega'acbo' mantener. ¹⁵ Ca'acžən' naquən len nada' ža, yebeida' əzanda' bitə'ətezə de'en de chia' na' lente cuina' par gaquəlencha' le'e gwzenagle che Cristən'. La'anə'əczə lechguale chacda' chele, pero nachle bitotec chaquele chia'.

¹⁶ Balle chṇelaole chia' nale de que chxoayaga' le'e de'en bito bi'a latjə gonle nada' mantener parzə nič cuejalana' mechən' de'en chtoble par gaquəlenle beṇə' bišə'əcho ca' zjənaque' beṇə' yašə'. ¹⁷ ¿Ecabi nezele bito bxoayaga' le'e len notə'ətezə beṇə' babselə'a gan' zolen'? ¹⁸ Gwṇeyoida' Titon' bide' bedəlaṇe'e le'e na' bselə'a beṇə' bišə'əchon' yeto len le'. ¿Ecabi nezele de que bito bxoayag Titon' le'e? Na'alje ¿ecabi tozə can' chona' len can' bene'enə'? Na' can' che'enda' gaquəlena' le'e ca'acžən' gone'ene'.

¹⁹ De repent chaquele cho'a dižə' quinga parzə nič le'e cui gonle xbab de que chona' bi de'e mal. Pero caguə ca'anə'. Nezda' ngoda'a txen len Cristən' na' de que Diozən' neze nle'ine' naquən' chona' na' bin' ənia'. De'e na'anə' cho'a dižə' quinga, beṇə' bišə' dao', par nič chaquəlena' le'e. ²⁰ Chžeba' əželda' šə bi de'en cui chonle güen can' che'enda' gonle catə'an yida' gan' zolen', na' šə əželda' chonle de'e malən' bito šə'olažə'ale can' gona' castigw chelen'. Chona' xbab, chexa šə chdilə chšašle na' chgue'i ljuežjle, o šə əchloc ljuežjle na' chonle parzə nič gaquə güen che cuinzle. Na' chexa šə chṇele mal che ljuežjle na' chexa šə nacle beṇə' gočhitj dižə' o šə chon cuinle xen o šə ža'ale chac yazə. ²¹ Chžeba' de que catə'an yida' dezlaṇa'a le'e zanle cuinə' cuejyichjle ca de'en chgo'o xtole na' chbejyichjle be'en chele o no'ol chele par chzolenle beṇə' yoblə na' bitə'ətezəchlə yelə' zto' de'en chonle len cuerp chelen'. Na' Dioz chia'an gone' par nič yeto'ida' na' yegüi'inda' che nolen' cui gwlejyichjle de'e malən' chonle.

13

Pabən' gwduxjui'e de que gwnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', na' chguape' beṇə' Corinto ca' diox

¹ De'e gwyon lase dezlaṇa'a le'e ṇa'a. Na' gaquə can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Catə' no gao xya che to beṇə' de que nape' dolə', choglaochon che' de que nape' dolə' šə yotilən ca yesə'əna chopə o šonə testigw beṇə' chso'e dižə' de que babene' de'e mal." ² Bagoža' beṇə' ca' chso'on de'e malən' antslə catə'an bedəlaṇa'a le'e de'e əgwchope de que bito yeyašə'əda' lega'aque' šə cui yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə'. Na' de'e yoblə ṇa'a lao

cuinə' yezida' gan' zolen' n̄ia' notə'ətezəchlə bachonle de'e malən' bito yeyašə'əda' le'e catə'an yida'. ³ Na' catə' gona' castigw che le'e cui chedinjele xtolə'əlen' cana'achən' ənezele de que de'en chnia' za'an che Cristən', can' nale chene'ele ənezele. Na' bito n̄acho de que Cristən' bito gaquə gone' castigw chelen', la' nape' yelə' guac xen, na' bablo'e yelə' guac che'enə' len le'e. ⁴ De'e li Cristən' ben cuine' ca beṇə' cui bi chac gon catə'an gwso'ot beṇə' le' bosode'ene' le'e yag corozən'. Pero zocze' n̄a'a chedə' Diozən' bosbane'ene' len yelə' guac che'enə'. Le'egatezə ca' naca' nada' ca beṇə' cui bi bi chac gon. Pero nezdə' ngoda'a txen len Cristən' na' catə'an yezida' gan' zolen' gwlo'ida' le'e can' zo yelə' guac che Diozən' len nada'.

⁵ Legonyanə' xbab chele šə de'e liczə chonlilažə'əle Jesocristən'. Na' sə de'e li chonlilažə'əlene' gache'ile de que zoe' len le'e. Pero šə chacbe'ile bito zoe' len le'e guache'iczele de que caguə chonlilažə'əlene'enə'. ⁶ Pero zoa' lez gache'ile de que zocze' len le'e par nič ca' gache'iteile de que naca' doalje apostol che'. ⁷ Chona' orasyon chnaba' gaquəlen Diozən' le'e par nič cuejyichjele cuich gonle de'e malən'. Bitobi nonən len nada' šə gona' ca gache'ile de que bselə' Diozən' nada' o šə cui, con šə le'e sotezle gonle de'e güen. ⁸ La' šə chzenagle che dižə' li che Jesocristən' bito əyazjən gona' castigw chele. Con gwnežjua' castigw che beṇə' ca' cui choso'ozenag chei. ⁹ Chebeida' catə' le'e chonle de'e güen na' bito chyažjən gwlo'a yelə' chnabia' chia'anə' par gona' castigw chele, la' leczə chona' orasyon chnaba' gaquəlen Diozən' le'e par nič gonle xbabən' can' cheyalə' gonle de'e yoblə. ¹⁰ Babzoja' de'e quinga antslə ze'e yida' gan' zolenə' par nič yedinjele xtolə'əlen' na' cui gonə' castigw chelen' catə'an yida'anə'. Diozən' bsele'e nada' naca' apostol che'enə' par nič gona' ca so'onlilažə'əch beṇə' le', caguə par gona' ca yesə'əbejyichje' cuich so'onlilaže'ene'.

¹¹ Na'a ža beṇə' bišə', babzoja' de'en go'onda' ənezele. Le'e gon xbab can' cheyalə' gonle de'e yoblə. Legwzenag consejw quinga chona' le'e. Legac tozə len ljuežjle. Leso binlo tole yetole. Dioz ben' chaque checho na' ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' sošgue' len le'e. ¹² Catə' chežagle leyolgüiž ljuežjle dižə' šao' par nič gacia' de que chaque che ljuežjle. ¹³ Yoguə' beṇə' ca' nitə' nga beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' choso'oguape'e le'e diox.

¹⁴ Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenšgue' le'e. Na' Diozən' gonšgue' par nič gache'ichele de que chaque' chele. Na' Spirit che Diozən' gonšgan par nič yoguə'əle gonle tozə xbab. De'e na'azən' əchnia' le'e. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Galasia Ca'

Pabən' chguape' diox beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Galasian'

¹⁻² Nada' Pab chzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' yež ca' de'en zjəchi' gan' nzi' Galasia. Chguapto' le'e diox txen len yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' nitə' nga. Caguə beṇəch na'anə' gwlej nada' o bsele'e nada' par naca' apostol. Jesocristən' txen len Xe' Diozən' ben' bosban le' ladjo beṇə' guat ca', lega'aque'en gosə'əbeje' nada' par naca' apostol. ³ Chona' orasyon par nič Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. ⁴ Beṇə' ca' ža' yežlyo nga tyemp nga zocho na'a nite'e xni'a de'e malən'. Jesocristən' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' par gwduxjue' xtolə'əchon' nič ca' bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Bene' ca' chedə' can' gwyazlažə' Xacho Diozən' gone'. ⁵ Ledoye'ela'och Diozən' zejlicane. Can' gonggaczcho.

Bitoch bi dižə' de de'e guac əṇacho dižə' güen dižə' cobə

⁶ Diozən' gwleje' le'e par nič Xi'ine' Cristən' chaclene' le'e. Na' chebanda' can' chonlen' lgüegwzə bachbejyichjle Diozən'. Na' lgu'a de'e gwzenagle dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' de'en be'elena' le'e, bachzenagzechle che yeto de'en chaquele naquə dižə' güen dižə' cobə. ⁷ Pero bito naquən dižə' güen dižə' cobə. Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' to de'e zda clelə na' chso'one' ca chacžejlažə'əle che de'en bsd əblo'ito' le'e. ⁸ Žalə' neto' əchyixjue'eto' yeto de'en bito naquən lebe len dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babsed bablo'ito' le'e, Diozən' gone' par nič cuiayi'ito' zejlicane, na' la'anə' to angl beṇə' za' yoban' chixjui'e xtižə' Cristən' clelə, leczə cuiayi'e. ⁹ Can' bagwnia' antslə, leczə can' chnia' na'a. Notə'atezə beṇə' chixjui'e de'en bito naquən lebe len dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babsed blo'ito' le'e, Diozən' gone' par nič cuiayi'e zejlicane.

¹⁰ Echnia' ca' par nič yebei Diozən' len nada', caguə par nič yebei beṇəchən' nada', na' caguə par so'olaže'e can' chona' na'anə'. Žalə' chi' yichja' naclə gona' par nič so'olažə' beṇəchən' can' chona' bito chzenaga' che Cristən' žalə' ca'.

Diozən' gwleje' Pabən' par goque' apostol

¹¹ Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de que dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babe'elena' le'e bito naquən xbab che beṇəch. ¹² Caguə beṇəch na'anə' bzenene' nada' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' na' nique əṇacho beṇəch na'anə' bene' ca gwyejni'ichda'an. Cuin Jesocristən' bzejni'ine' nada' dižə' güen dižə' cobən'.

¹³ Babenczele dižə' can' bena' antslə catə'an ne'e naogua' costumbr che neto' beṇə' Izrael. Lechgualə blagzejə blagzida' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən', go'onda' yonitlaoga'aca'ane'. ¹⁴ Na' gwche'echgua' yichja' che costumbr de'en gosə'ənao de'e xaxta'ogua'a ca' can' gwse'ejni'alaže'e Diozən', na' bichlə de'en gwso'one' gwsa'aque'ne' par yebei Diozən' lega'aque' laogüe de'en gosə'ənaogüe'en. Bsdəcha' de'e ca' mazəchlə can' boso'osed zan beṇə' Izrael ljuežja' ca' beṇə' ca' gwsa'aljə ca tyempən' golja'anə'. ¹⁵ Catə' cuinə' galja' Diozən' bsi'e xneze gona' xšine'enə'. Gwleje' nada' par gona'an chedə' nži'ilaže'e nada'. ¹⁶ Na' catə' bžin ža ben Diozən' can' gwchoglaogüe'en gone', nach bzejni'ine' nada' de que Jeso'osən' naque' Xi'ine'. Bzejni'ine' nada' par nič chjətixjui'a xtiže'enə' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. Na' dezd ža na' notono gwṇabda' əgwzejni'ine'en nada'. ¹⁷ Na' nic gwy'a'a Jerosalennə' par nič beṇə' ca' zjənaquə apostol antslə ca nada' yoso'osed yoso'olo'ine' nada' che Jeso'osən'. Zgua'atec gwy'a'a gan' nzi' Arabia, na' Arabia na' beza'a bežina' Damascon'.

¹⁸ Gwde šon iz gwy'a Damascon' nach gwy'a Jerosalennə' jəlanə'a Bedən' na' jsoa' len le' žda'obiž. ¹⁹ Pero bito bžaga' apostol ca' yelə' sino tozə Jacob beṇə' bišə' Xanchon'. ²⁰ Nezcze Diozən' de que de'e nga chzoja' le'e naquən de'e li.

²¹ Nach gwy'a yež ca' zjəchi' gan' nzi' Siria na' Silisia. ²² Na' ca' naquə beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən' yež ca' zjəchi' gan' nzi' Jodea, bitonə' so'ombi'e nada' ca' orən'. ²³ Con bazjənenene' rson de que bitoch chlagzejə chlagzida' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' na' de que bachyixjui'a xtiže'enə', len antslə go'onda' gona' ca' yesə'əbejyichj beṇə' ca' len. ²⁴ Na' beṇə' Jodea ca' chso'onlilažə' Cristən' gwso'ela'oché' Diozən' de'en bachonlilaža'a Cristən'.

2

Apostol ca' yelə' gwza'azlaže'e can' ben Pabən'

¹ Na' gwde žda' iz gwy'a Jerosalennə' nach gwy'a de'e yoblə len Bernaben', na' lecəə gwchi'a Titon'. ² Diozən' bene' mendad ša'a, na' de'e na'anə' gwy'a. Na' btoba' beṇə' ca' zjənaquə blao entr beṇə' ca' chso'elao' Cristən' Jerosalennə' na' lega'acze' bzejni'ida' bin' chyixjui'a len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael catə'an cho'elena' lega'aque' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən'. Bzejni'iga'acda'ane' bin' chsed chlo'ida' chedə' go'onda' əsa'azlaže'e de'en chsed chlo'ida' beṇə' ca' par nič ca' cui yesə'əne' de que bito bi zaquə' de'en chona' na' de'en babena'. ³ Ca goquən' bito cholə gwso'one' byen so beṇə' ljuežja' Titon' señy de'en ne' sirconsision, la'anə'əczə cui naque' beṇə' Izrael. ⁴ Goc ca' la'anə'əczə gwnitə' beṇə' gosə'əne' cheyalə' soe' señyan'. Gwnitə' beṇə' gosə'əlen beṇə' bišə'əcho ca' Jerosalennə' ca' orən', parzə nič yesə'əgüie' šə naoto' costombr ca' de'en nyoj le'e lei che neto' beṇə' Izrael. Gwse'enene' gwso'one' byen yoguə' beṇə' so'onlilaže'e Cristən' yesə'ənaogü'e costombr ca' len la' nezecho chebei Diozən' chio'o por ni che de'en chonlilažə'əcho Cristən', caguə por ni che šə choncho complir bi de'en na lein'. ⁵ Pero nada' na' Bernaben' ni latə'əzə bito bzenagto' che beṇə' ca'. Con gwzochechtezəto' bento' par nič gaquə talenchle dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'en babe'elento' le'e na' de'en naquə de'e li, sin cui bi bichlə gonle.

⁶ Na' beṇə' ca' gwsa'ac blao entr beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Jerosalennə', bito gwse'enene' gwša'a can' chsed chlo'ida' che Cristən'. Enia' ca' la'anə'əczə bito bi nonən len nada' šə gwsa'aque' beṇə' blao o šə cui gwsa'aque', la' par len Diozən' tozəczə can' zaquə' yoguə'əlol beṇə'. ⁷ Gwsa'acbe'ine' de que Diozən' ngü'e'e lao na'a əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' ngü'e'en lao na' Bedən' chyixjui'en len beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca'. ⁸ Diozən' len yelə' guac che'enə' chaclene' Bedən' par nič chyixjui'e xtižə' Cristən' len beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca'. Na' lecze'enə' chaclene' nada' len yelə' guac che'enə' par nič əchyixjui'a xtižə' Cristən' len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael.

⁹ Jacobən' len Bedən' na' len Juannə' zjənaquəche' beṇə' blao entr beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən' Jerosalennə'. Na' catə' lega'aque' gwsa'acbe'ine' can' chaclen Diozən' nada' par chona' xšine'enə' nach gwso'oxe'e na'anə' len na' Bernaben' par boso'olo'e de que chsa'azlaže'e can' chonto' txen len lega'aque'. Na' gwsa'aque'ne' güenczən' gonto' xšin Diozən' entr beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael na' lega'aque' so'one'en entr beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca'. ¹⁰ Tozə de'en gwse'e neto' gonto', gaquə'elento' beṇə' yašə' ca' chso'elao' Cristən'. Na' de'e liczə chi'ichgua yichja' gaquə'ləna' beṇə' yašə' ca'.

Pabən' gwdilə' Bedən' Antioquian'

¹¹ Na' gwdechlə gwy'a Antioquian'. Na' žlac zoa' na' bidə Bedən' gan' nitə' beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogü'e Cristən' na' gwdila'ane' can' chone', chedə' bla'alaon chone' de'e mal. ¹² Quingan' goquə catə' ze'e bžine' Antioquian', gwzolaogü'e che'ej chaogü'e txen len beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' la'anə'əczə cui zjənaque' beṇə' Izrael,

pero gwdechla catə' besə'əžin beṇə' Jerosalen ca' beṇə' ca' bselə' Jacobə'n', bitoch gone'ene' ye'ej gaogüe' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. Bžebe' bi yesə'ana beṇə' ca' chso'on xbab de que notə'ətezə beṇə' chonlilažə' Cristə'n' cheyalə' soe' seṇy de'en ne' sirconsion. ¹³ Nach beṇə' Izrael ca' yeḷa' nitə' Antioquian' chso'onlilaže'e Cristə'n' leczə besyə'əbiže'e cuich əgwse'ej əgwsa'ogüe' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael, na' gosə'əgo'oyeḷe'e Bernaben' par ničh lencze' bebiže'e. Na' besyə'əbiže'e parzə ničh yesyə'əbei beṇə' Jerosalen ca' lega'aque', la'anə'əczə gosə'ənezene' naquə'n güen əse'ej əsa'ogüe' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹⁴ Gocbe'ida' bitoch chso'one' can' cheyalə' gon chio'o nombi'acho dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristə'n' na' de'en naquə de'e li. De'e na'anə' gwdila' Bedə'n' lao yoguə' beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Cristə'n', goža'ane': "Le' naco' beṇə' Izrael, pero bagwlejyichjo' costombr che chio'o beṇə' Izrael par chono' txen len beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. De'e na'anə' bito cheyalə' gono' byen so'on beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael can' na costombr che chio'o beṇə' Izrael."

Con beṇə' chso'onlilažə' Jesocristə'n' zjənaque' beṇə' güen lao Diozə'n'

¹⁵ Neto' goljəto' naquəto' beṇə' Izrael, na' bito goljəto' entr beṇə' ca' cui chso'elao' Diozə'n'. ¹⁶ Diozə'n' bito əṇe' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' por ni che bi de'en choncho. Con beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristə'n' zjənaque' beṇə' güen lao Diozə'n'. Lenczə neto' bachonlilažə'əto' Cristə'n' par ničh Diozə'n' ne' cheto' de que banaquəto' beṇə' güen laogüe'enə'. Bito ne' ca' che notə'ətezcho por ni che šə choncho bi de'en na lein' goncho.

¹⁷ Na' notə'ətezə chio'o naccho beṇə' Izrael, antslə ze'e əṇa Diozə'n' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə', bzejni'ine' chio'o de que tozə ca beṇə' malə'n' naccho len yeziquə'əchlə beṇə' güen de'e mal ca', pero la'anə'əczə bzejni'ine' chio'o de que tozə ca beṇə' malə'n' naccho len yeziquə'əchlə beṇə' güen de'e mal ca' bito əṇacho de que Crist nan' bene' par ničh naccho beṇə' mal. Na' šə can' chaquecho lechgualə clelə'n' choncho xbabə'n'.

¹⁸ Chio'o babechojcho xni'a costombr ca' de'en zjənyoj le'e lei chechon' na' šə yozo cuincho xni'aga'aqueinə' de'e yoblə, le'e nachia'ate de que de'e malə'n' choncho. ¹⁹ Lein' chzejni'in chio'o de que naccho beṇə' mal par ničh nezecho bito naccho beṇə' güen lao Diozə'n' por ni che de'en choncho bi de'en na lein'. Na' na'a chio'o chonlilažə'əcho Cristə'n' con yo'o yichjcho sotezə socho gwzenagcho che Diozə'n'. ²⁰ Nada' nezdə' de que ndil ngoda'a txen len Cristə'n' catə'ən gwso'ote'ene' le'e yag corozə'n'. Na' bitoch zoa' to gwłaza' sino Cristə'n' zolene' nada'. Na' de'en chona' na'a chona'an con can' na Xi'in Diozə'n' ben' chonlilažə'a. Len' chaquene' checho na' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' por ni checho. ²¹ Diozə'n' nži'ilaže'e chio'o na' bsele'e Cristə'n' par ničh gonlilažə'əchone' na' gaccho beṇə' güen lao Diozə'n'. Na' bito che'enda' gwzoa' ca'alə de'en bene' ca', gaquəda' de que por ni che bi de'en chona' naca' beṇə' güen lao Diozə'n'. Žalə' por ni che de'en choncho bi de'en na lein' əṇa Diozə'n' de que naccho beṇə' güen laogüe'enə' bito byažjə'n əgwnežjo' cuin Cristə'n' por ni checho žalə' ca'.

3

Naccho beṇə' güen lao Diozə'n' chedə' chonlilažə'əcho Cristə'n', caguə por ni che de'en choncho complir can' na lein'

¹ Le'e beṇə' Galasia, nchol yichjla'ažda'olen' ca de'en baboso'oxoayag beṇə' le'e par chaquele cheyalə' naole costombr ca' de'en na lein'. Clar juisy babzejni'ida' le'e can' gwso'ote' Cristə'n' le'e yag corozə'n' por ni checho. ² De'e ngazə'n' chnabda' le'e: ¿Ezo Spirit che Diozə'n' lo'o yichjla'ažda'olen' por ni che de'en chonle complir can' na lein'? Bito, sino zon lo'o yichjla'ažda'olen' por ni che de'en bachonlilažə'əle Cristə'n'. ³ Spirit che Diozə'n' zon lo'o yichjla'ažda'olen' dezd catə'ən gwzolao chonlilažə'əle Cristə'n'. Na'alje ¿əde'e tant nchol yichjla'ažda'ole na'anə' chaquele chyažjə'n so seṇyən' lao cuerp chelen' par yeyož gonle can' chene'e Diozə'n'? ⁴ De'e zan de'e baboso'ochi' bososaquə' beṇə'

le'e laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən'. Na' ʒbixa parən' bguo'o bchejlažə'əle len de'e ca' šə n̄a'a sole señy de'en ne' sirconsision? Pero bitoljə ənacho de que sole señyən', la' šə solen cuejyichjle de'en chonlilažə'əle Crist na'anə'. ⁵ Nezczele de que Diozən' babenə' Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'olen' na' chone' miłagr entr le'e, chedə' bachonlilažə'əle Cristən' na' bachzenagle che', caguə chac ca' por ni che de'en chonle complir bi de'en na lein'.

⁶ Na' ca'aczən' nyoj Xtižə' Diozən' cho'en dižə' che de'e Abraannə' nan de que benlilažə'e Diozən' na' de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de que naque' benə' güen laogüe'enə'. ⁷ Cheyalə' ənezele de que yoguə' benə' chso'onlilažə' Diozən' can' benlilažə' de'e Abraannə' le', lao Diozən' zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə'. ⁸ Diozən' bsi'e xneze par nich chone' len le'e cui nacle benə' Izrael can' chone' len neto' benə' Izrael, ca de'en ne' che notə'ətezcho chonlilažə'əchone' de que naccho benə' güen laogüe'enə'. De'e na'anə' gože' de'e Abraannə' dižə' güen dižə' cobə nga: “Gona' güen len benə' ca' ža' yoguə' nasyon, benə' ca' so'onlilažə' nada' can' chonlilažo'o nada.” ⁹ Na' can' naquən, Diozən' chone' güen len benə' ca' chso'onlilažə' le' can' bene' güen len de'e Abraannə' por ni che de'en benlilažə' de'e Abraannə' le'.

¹⁰ Na' notə'ətezə benə' chon xbab de que gaque' benə' güen lao Diozən' por ni che šə chone' bi de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən', de'e mal juisy gaquə che' šə ca', chedə' notono no yesə'əzoi par so'one' cayanə'an nannə'. Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: “De'e mal juisy gaquə che notə'ətezə benə' šə cui nitə'ətezə nite'e so'one' complir yoguə'əloj can' na lein' dote tyemp.” ¹¹ Na' Xtižə' Diozən' nyojən nan: “Diozən' ne' che benə' chso'onlilažə' le' de que zjənaque' benə' güen laogüe'enə', na' de'e na'anə' guatə'əczə yelə' mban chega'aque' zejlicane.” Na' de'en nan ca' nezecho de que Diozən' bito əne' che notə'ətezcho de que naccho benə' güen laogüe'enə' por ni che šə choncho bi de'en na lein' goncho. ¹² Benə' zan chsa'aque' so'one' can' na lein' sin cui chso'onlilažə'e Diozən', con yo'o yichjga'aque' de'en nan: “Notə'ətezə benə' chon cuaseləj can' na lein' gaquə bane' zejlicane.”

¹³ Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' par nich ca' cui gaquə de'e mal juisy checho ca de'en cui chzoicho par goncho cuaseləj can' na lein'. Bnežjw cuine' goc de'e mal juisy che' lgua'a chio'o. Goc che' can' nyojən nan: “De'e mal juisy chac che notə'ətezə benə' chso'ote' choso'ode'ene' le'e yag.” ¹⁴ Goc ca' par nich lenczə benə' ca' cui zjənaquə benə' Izrael so'onlilažə'ene' na' nite'e mbalaz ca mbalazən' gwzo de'e Abraannə' laogüe de'en benlilažə'e Diozən'. Na' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' ža, Diozən' bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' can' bene' lyebe.

Lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə'

¹⁵⁻¹⁶ Ca naquə Diozən' bene' lyebe len de'e Abraannə' can' gone' güen len xi'in dia che'enə', be'e dižə' che tozə xi'in dia che de'e Abraannə', na' che Crist nan' be'e dižə'an ca'. Benə' bišə', quingan' naquən len notə'ətezə benə' choso'ozə' yiš, catə' babeyož boso'oze'en bito gaquə əna toe' de que cui gone' can' nannə' na' bito gaquə gwzanch yetoe' can' nannə'. ¹⁷ Na' lyebe de'en ben Diozən' len de'e Abraannə' ža, gwxaquə'əleben ca to yiš de'en choso'ozə' benə', chedə' la' Diozən' bito gwš'e' can' bene' lyebe len de'e Abraannə'. Ne'e choncze' con can' gože'ene'enə'. Na' bagwde tap gueyoa šichoa iz ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' nach bene' par nich bzoj de'e Moizezən' lei che'enə'. Na' la'anə'əczə Diozən' bnežjue' lein' bito ənacho cuich chone' can' bene' lyebe len de'e Abraannə'. ¹⁸ Žalə' Diozən' ne' de que benə' ca' chso'on cuaseləj can' na lein' zjənaque' benə' güen, bito chaclene' benə' can' bene' lyebe gaquəlene' žalə' ca'. Pero cuine'en ne' che chio'o chonlilažə'əchone' de que naccho benə' güen laogüe'enə' por ni che lyebe de'en bene' len de'e Abraannə'.

¹⁹⁻²⁰ Leczə byažje lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Diozən' bnežjue'en par benə' ca' gwnitə' bedote catə'an cuiñə' yidə Cristən' par nich gwsa'ache'ine' de que chso'one' contr can'

non Diozən' mendad so'one'. Cristən' golje' lao dia che de'e Abraannə' na' che le'enə' be' Diozən' dižə' catə'an bene' lyebe len de'e Abraannə'. Na' ca naquə lein' Diozən' bene' par nič angl ca' boso'onežjue'en de'e Moizezən'. Na' Diozən' bchine' de'e Moizezən' par bzejni'ine' beṇə' Izrael ca' can' na lein'. Pero catə' ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə' notono no bchine' par əgwzejni'ine' de'e Abraannə'.

Lein' chzejni'in chio'o de que choncho de'e mal

²¹ Na' bito cheyalə' goncho xbab de que lei de'en bzoj de'e Moizezən' chonən contr can' non Diozən' lyebe gone'. Pero lein' bito gaquə yocobən yichjla'ažda'ochon'. Žalə' gaquə yocobən yichjla'ažda'ochon' guaquə goncho can' na lein' nach gaccho beṇə' güen lao Diozən' žalə' ca'. ²² Pero Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan de que yoguə'əlöl beṇə'chən' yesə'əzi'e castigw zejlicəne por ni che xtolə'əga'aque'enə'. Na' nyojən ca' par nič con beṇə' so'onlilažə' Jesocristən' bito yesə'əzi'e castigon', sino gaquə güen chega'aque' can' ben Diozən' lyebe len de'e Abraannə'.

²³ Ca naquə neto' beṇə' Izrael catə'an bitonə' əgwzejni'i Diozən' neto' de que cheyalə' gonlilažə'əto' Cristən', nchoglaon cheto' de que si'ito' castigw zejlicəne chedə' nombi'ato' lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' bito chonto' can' nannə'. ²⁴ Par neto' lein' gwxaquə'əleben ca to mos əznia beṇə' chgüia chye' xi'in beṇə', de'e zan de'e che'əbo' gombo' na' de'e cui gombo'. Pero na'a babidə Cristən' na' baltezəto' chonlilažə'əto'one' Diozən' ne' de que naquəto' beṇə' güen laogüe'enə' na' can' ne' che notə'ətezcho. ²⁵ Na' de'en babidə Cristən' bitoch gwxaquə'əlebe lein' ca to mos əznia par neto' beṇə' Izrael, neto' bachonlilažə'əto'one'.

²⁶ Yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho xi'in Dioz. ²⁷ Na' notə'ətezcho šə bagwchoacho nisən' par blo'echo de que ngodə'əcho txen len Jesocristən', bachzolao chac yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə'. ²⁸ Na' tozəczə can' zaquə'əcho lao Diozən' šə naccho beṇə' Izrael o šə cui naccho, šə naccho beṇə' esclabo o šə cui naccho, na' šə naccho beṇə' byo o šə naccho no'olə. Yoguə'əcho banaccho tozə laogüe de'en ngodə'əcho txen len Jesocristən'. ²⁹ Na' de'en ngodə'əcho txen len Jesocristən', lao Diozən' naccho xi'in dia che de'e Abraannə' na' len chio'onə' gon Diozən' güen can' bene' lyebe gone' len xi'in dia che de'e Abraannə'.

4

¹ To beṇə' gwni'a šə zo xi'ine', bi'inan' si' byen che'enə'. Pero na' žlac ne'e nacho' bidao' bito nacho mbalazəch chac chebo' cle ca che to mos la'anə'əczə gwžin ža gaquə lao na'abo' yoguə' de'en de che xabo'onə'. ² Beṇə' ca' nitə' lo'o yo'o ližbo'onə' ne'e choso'ogüia choso'oye'əbo' na' ne'e chesə'anabi'əbo' žlac cuiṇə' cha'obo' na' žlac əžin ža co'o xabo'onə' lao na'abo' de'en deine'enə'. ³ Can' goquə len neto' beṇə' Izrael, žlac cuiṇə' yidə Cristən' gwxaquə'əlebetə' ca xi'in beṇə' gwni'anə'. Diozən' bene' mendad naoto' yoguə'əlöl costombr de'en na lein'. Na' de'e na'anə' par neto' lein' gwxaquə'əleben ca beṇə' ca' chəsə'anabia' xi'in beṇə' gwni'anə' žlac cuiṇə' žin ža si'ibo' de'en de che xabo'onə'. ⁴ Pero catə' bžin ža bžia Diozən' bia' bsele'e Xi'ine'enə' yežlyo nga, gwxa to no'olə le'. Na' Xi'in Diozən' leczə bzenague' che lein'. ⁵ Na' le'enə' bedəyene' par nič yoguə' chio'o chonlilažə'əchone' zocho mbalaz ca mbalazən' so xi'in beṇə' gwni'anə' catə'an əžin ža gaquə lao na'abo' byennə'. Cristən' bedəyene' par nič nezecho bitoch chonən byen naochə costombr ca' de'en zjənyoj le'e lei che neto' beṇə' Izrael.

⁶ Na' de'en bagwcua' Diozən' chio'o ca xi'ine', babsele'e Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' de'en leczə naquə Spirit che Xi'ine' Cristən'. Na' Spiritən' chaclenən chio'o par nič cholgüižcho Diozən' che'echone': "Xa." ⁷ Diozən' bagwcue'e chio'o ca xi'ine' caguə par cue'e yichjcho costombr ca' de'en non lein' mendad. Gwcue'e chio'o ca xi'ine' par nič chac güen checho can' bene' lyebe gaquə che xi'in dia che de'e Abraannə'.

Pabən' chi' yichje' naquən' chso'on beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

⁸ Antslə catə'an cuiṇə' gombi'ale Diozən' gwyejni'alažə'əle bi de'e ca' cui zjəzaquə' par šejni'alažə'əcho, na' lega'aquən gosə'nabi'an xbab chelen'. ⁹ Pero ṇa'a banombi'ale Diozən' o šə güench ənacho de que Diozən' banombi'e le'e. Chebanchgüeida' chele de'en chebiguə'əle gosxanlə na' bachezo cuinle xni'a costumbr ca' che biquə' de'en ye'ej gaocho, che ža ca', na' che cuerp chechon'. Costombr ca' bito gwsa'aquən par yesyə'əbejən chio'o xni'a de'e malən' na' leczə caguə bi zjəzaquə'ən ṇa'a par əsa'aclenən chio'o. ¹⁰ Bagwzolao naole costumbr che neto' beṇə' Izrael che lni ca', che ža ca', che bio' ca', che tyemp ca' na' che iz ca'. ¹¹ Chžeba' šə cuich əgwzenagle che de'en babsed blo'ida' le'e, la' šə cuich gwzenagle chei, cuiayi' de'en bena' entr le'e.

¹² Beṇə' bišə', chatə'əyoida' le'e gonle can' babena' nada' de'en babchojyichja' costumbr che neto' beṇə' Izrael de'en zjənyoj le'e lein' ničh zoa' chona' žin entr le'e: Na' ca' naquə bedəsoa' len le'e bito ṇacho de que babenle mal len nada'. ¹³ Nezczele chacšenda' de'en bida' de'e neche, na' gwduxjui'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' len le'e. ¹⁴ Na' de'en chacšenda' ca' orən' zaquə'ən par gue'ile nada', pero bito bgue'ile nada', sino bzenagczle xtižə'anə'. Na' do yichj do lažə'əle bgüialaole nada' ca'aczə chgüialaogüe to angl che Diozən' o ca'aczə cuin Jesocristən'. ¹⁵ Mbalaz gwzole de'en benle ca' len nada', na' žbixchen' cuich chonle ca' ṇa'a ža? Nežda' de'e tant goquele chia' xte bebeile bzanele bitə'ətezə de'en deile na' lente cuinle par goclenle nada'. ¹⁶ žEpor ni che de'en cho'elena' le'e dižə' lin' bachaquele de que naca' beṇə' contr chele ža?

¹⁷ Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e ṇa'a lechgualə zjəchi' yichjga'aque' le'e, pero caguə par ničh so'one' güen len le'enə' sino par ničh yesyə'əbeje' le'e cuich gonle txen len neto'onə' na' par ničh cue'e yichjle lega'acze'enə'. ¹⁸ Naquəczən güen yesə'əbe'eyichj beṇə' le'e do tyempte, caguə catə'əzən' zoa' len le'e na' con šə so'one' güen len le'e. ¹⁹ Xi'indaogua'a, de'e yoblə chžaglaogua'a lo'o la'ažda'ogua'anə' por ni che le'e can' chžaglaog to no'olə beṇə' chzan, na' əžaglaochca' xte catə'əch gaquə yichjla'ažda'olen' can' naquə yichjla'aždao' Cristən'. ²⁰ Žalə'əšga zoa' len le'e ṇa'a, nžal'alə can' gaquə ṇia' le'e. De'e li lechgualə chaczejlaža'a chele.

De'e Agar na' de'e Sarən'

²¹ Le'e chene'ele naole costumbr che neto' beṇə' Izrael de'en zjənyoj le'e lei de'en bzoj de'e Moizezən', žəbitonə' yenele can' na de'en nyojənnə'? ²² Nan de que gwnitə' chopə xi'in de'e Abraannə' bi'i byo, tobo gwxa to no'olə naquə esclabo che' na' yetobo' gwxa no'ol checze' no'olən' bito naquə esclabo. ²³ Na' bi'in gwxa no'olə esclabon' goljbo' chedə' gwzolen de'e Abraannə' le' pero bi'in gwxa no'ol checze' goljbo' chedə' Diozən' bene' par ničh goc complir can' bene' lyebe de que sane' la'anə'əczə naque' beṇə' güiž. ²⁴ Na' de'en goc che no'ol ca' chzejni'in chio'o che chopte lyebe de'en ben Diozən' naclən' gaquəlene' beṇə' Izrael ca'. No'olə esclabo ben' le Agar gwxaquə'əlebene' ca' lei de'en ben Diozən' mendad bzoj de'e Moizezən'. Bzoje'en par de'e xaxta'o neto' beṇə' Izrael lao ya'a Sinain' beṇə' ca' gwxaquə'əlebe ca' esclabos. ²⁵ Na' doxen ṇasyon Izraelən' gwxaquə'əleben ca' de'e Agarən' no'olə esclabo che de'e Abraannə'. Diozən' bnežjue' de'e xaxta'oto' ca' lein' lao ya'a Sinain' gan' nzi' Arabia, na' xte ža neža beṇə' Izrael gwlaž cheto' ca' zjənaque' ca' esclabos chedə' chsa'aquene' chonən byen yesə'ənaogüe' yoguə' costumbr ca' de'en na lein'. ²⁶ Pero yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən', babozoe' chio'o binlo len Diozən', na' naquən to goclen de'en bene'. De'e na'anə' nezecho bito chonən byen ṇaocho costumbr ca' de'en na lein'. ²⁷ Diozən' bene' par ničh to profet beṇə' be' xtiže'enə' cana' bzoje'en de que beṇə' zanch so'onlilažə' Cristən' cle ca' beṇə' ca' yesə'ənao costumbr ca' de'en na lein'. Na' quinga na de'en bzoje'enə'.

Bebei no'olə güiž, no'olə cui no chzan,

Bisya'a yelə' chebei chio', le' cuiṇə' gaco' bes che yelə' sannə', chedə' sano' bi'i zan.

Na' le' cui no xi'ino' ne'e so,

Nitə'ach xi'ino' clezə can' nitə' xi'in no'olən' bagwxan to xi'in be'en chio'onə'.

²⁸ Ca naquə Isaaquən' xi'in de'e Abraannə' goljbo' por yelə' guac che Diozən' chedə' can' bene' lyebe len de'e Abraannə'. Le'egatezə ca' chio'o ža, por yelə' guac che Dioz na'anə' bachone' chio'o cuent ca xi'in dia che de'e Abraannə' chedə' can' bene' lyebe gone'. ²⁹ Bi'i che de'e Agarən', bi'in goljə por ni che de'en gwzolen de'e Abraannə' le' blagzejə blagzidbo' Isaaquən' bi'in ben Spirit che Diozən' par gwxaan de'e Sarən' no'olən' goquə beṇə' güiž. Le'egatezə ca' ža neža beṇə' Izrael ca' chesə'ənao costombr ca' de'en na lein' choso'olagzejə choso'olagzide' chio'o chonlilažə'əcho Cristən'. ³⁰ Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən nan de que Diozən' gože' de'e Abraannə': "Bebej no'olə esclabon' len bi'i che'enə', chedə' bi'i che'enə' bito əgwnežjua'abo' de'en nona' lyebe əgwnežjua' bi'in gwxaan no'ol chio'onə'." ³¹ De'e na'anə' beṇə' bišə' nezecho laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən' gwxaquə'əlebecho ca xi'in de'e Sarən' no'olən' bito goquə esclabo, caguə ca xi'in de'e no'olə esclabon'.

5

Bito chonən byen naocho costombr de'en na lein'

¹ Catə'ən benlilažə'əcho Cristən' le' bebeje' chio'o lao yoguə' de'en choncho chaquecho chebei Diozən' chio'o laogüe de'en chonchon'. De'e na'anə' bito ənacho yebeiche Diozən' chio'o šə naocho costombr ca' can' na lei che neto' beṇə' Izrael.

² Nada' Pab əchnia' le'e to de'e žialao. Šə sole seṇy de'en ne' sirconsisionə' ṇa'a bachonlilažə'əle Cristən', bito bibi zaquə'ən de'en bagwzolao chonlilažə'əlene' šə ca'.

³ Echnia' clar de que notə'ətezə beṇə' soe' seṇy de'en ne' sirconsision, leczə cheyalə' gone' complir yoguə'əloj bitə'ətezəchlə de'en na lein'. ⁴ Na' šə chaquele gonle cuaseləj can' na lein' par nič gacle beṇə' güen lao Diozən', bachzole Cristən' ca'alə šə can' chaquele, na' bitoch chonle cas can' nži'ilažə' Diozən' chio'o. ⁵ Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' zo Spirit che Diozən' lo'o la'ažda'ochon' na' chonən ca banezecho de que Diozən' əne' naccho beṇə' güen laogüe'enə' catə' yežincho gan' zoe'enə'. ⁶ Ca naquə chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' bito bi nonən len Diozən' šə socho seṇy de'en ne' sirconsision, o šə cui zochon. La' de'en naquə de'e žialao xen len Diozən', sotezə socho gonlilažə'əcho Cristən' na' gaquecho che ljuežjcho par nič gachia' de que chonlilažə'əchone'enə'.

⁷ To tyemp babenle can' chebei Diozən', pero ṇa'a chebanda' babe'ele latjə chəsə'əžon beṇə' cuich ṇaole de'en naquə de'e lin'. ⁸ Dioz ben' gwlej le'e par nacle xi'ine', bito nacho le'enə' chone' par nič chzenagle che beṇə' ca'. ⁹ Na' de'en bachzenagle che consejw malən' yobəch əgwzenagle che bitə'ətezəchlə de'e chon contr xtižə' Diozən'. Chonle can' na dicho nga: "Latə'əzə xna' cuazin' chonən par nič cheyas doxen cuazin'." ¹⁰ Pero na' zoa' lez gon Xancho Jesocristən' par nič yezolao ṇaole de'e ca' babzejni'ida' le'e. Na' notə'ətezə zjənaquə beṇə' ca' chso'on par nič chaczejlažə'əle, Diozən' əgwnežjue' castigw chega'aque'.

¹¹ Na' ca naca' nada', nitə' beṇə' chəsə'əne' chsed chlo'ida' de que yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' cheyalə' socho seṇy de'en ne' sirconsision. Bitolja zjənlagzejə zjənlagzidə beṇə' nada' žalə' chsed chlo'ida' ca'. Len bito gaquə zdebə no gwzenag žalə' ca', chedə' bitoch gonən byen so'onlilažə'e Cristən' ben' gwso'ote' boso'ode'ene' le'e yag corozən'. ¹² Yebeichləda' žalə' beṇə' ca' chso'on par nič chaczejlažə'əle šə chebei Diozən' le'e de'en cui zole seṇyən' yesə'əchog cuinga'aque' yelatə'.

¹³ Beṇə' bišə', Diozən' gwleje' chio'o par chonlilažə'əcho Cristən'. De'e na'anə' bitoch chonən byen naocho costombr ca' can' na lei che neto' beṇə' Izrael. Pero bito de lsens goncho bitə'ətezə de'e mal de'en na la'ažda'omalchon' goncho. De'en chene'e Diozən' goncho, gague che ljuežjcho na' gaquəlen ljuežjcho tocho yetocho. ¹⁴ Na' bazoczcho choncho yoguə'əloj can' na lein' šə choncho can' nyojən nan: "Goque che sa'aljuežjo' catg

chaque che cuino'." ¹⁵ Pero ša chacyoža ljuežjcho o chdilalen ljuežjcho chžiai'i'icho de'en non Diozən' par naccho tozə.

Can' goncho ša gwzenagcho che Spirit che Diozən'

¹⁶ De'en naquə de'e žialao xen goncho, cheyalə' sotezə socho goncho can' chene'e Spirit che Diozən'. Na' ša goncho ca' bito gwzenagcho che la'ažda'omalchon'. ¹⁷ Catə' chzenagcho che la'ažda'omalchon' bito cho'en latjə əgwzenagcho che Spirit che Diozən'. Na' ca naquə de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho naquən contr de'en chene'e Spirit che Diozən'. Pero ša choncho can' chene'e Spirit che Diozən', bito choncho can' na la'ažda'omalchon'. Na' de'en zo Spiritən' len chio'o bito choncho can' goncho žalə' cui zon len chio'o. ¹⁸ Na' ša chzenagcho che de'en chsed chzejni'i Spirit che Diozən' chio'o goncho, bitoch naocho costumbr ca' de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezən'.

¹⁹ Ša chzenagcho che la'ažda'omalchon' choncho notə'ətezən de'e mal quinga: Chbejyichjcho no'ol checho o be'en checho par chzolencho beṇə' yoblə; chgo'o xtocho; chebeicho bichlə de'e yelə' zto' de'en zjənac ca'; ²⁰ chejṇi'alažə'əcho lgua'a lsaquə; naocho de'en chso'on beṇə' ca' chesə'ənelen de'e xio'; bito zocho binlo len ljuežjcho; chdilə chšašcho; chgue'i ljuežjcho; chloccho; chi' yichjcho gaquə güen che cuinzcho sin cui choncho xbab nac gaquə che ljuežjcho; naccho beṇə' gotil; bito choncho txen len ljuežjcho; ²¹ chzelažə'əcho bi de'en de che beṇə' yoblə; chotcho beṇə'; naccho beṇə' güe'e zo; chlencho no lni gan' chac scandl; na' choncho bichlə de'e mal de'en zjənaquə ca de'e mal quinga bagwnia'. Na' de'e yoblə chnia' le'e can' bagwnia'acza' antslə, bito yežincho yoban' gan' zo Diozən' chnabi'e ša choncho de'e mal ca' zjənac ca'.

²² Na' ša chzenagcho che Spirit che Diozən', goncho yoguə' de'e quinga: Gaquecho che ljuežj beṇə'chcho; socho mbalaz de'en nombi'acho Diozən'; socho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'; gapcho yelə' chxenlažə' len ljuežj beṇə'chcho bitə'ətezə de'en chso'onene' chio'o; goncho güen len beṇə' yeziquə'əchlə na' əži'ilažə'əga'acchone'; goncho complir ša bin' ye'echo beṇə' goncho; ²³ gaccho beṇə' gaxjwlažə'; bito güe'echo latjə ṇabia' la'ažda'omalchon' chio'o. Na' ša bachzenagcho che Spirit che Diozən', bito bi bi lei de de'en əṇa choncho de'e mal. ²⁴ Na' chio'o bangodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' bitoch cho'echo latjə ṇabia' la'ažda'omalchon' chio'o par goncho bi de'en chzelažə'ən. ²⁵ Spirit che Diozən' babeṇən yelə' mban zejlicane chechon', na' de'e na'anə' cheyalə' socho goncho can' chene'ennə'.

²⁶ Na' bito cheyalə' gon cuincho xen gaquecho lechgualə chebei Diozən' chio'o, la' ša goncho ca' yesə'əža'a beṇə' ljuežjchon' chio'o na' yesə'əgue'ine' chio'o.

6

Cheyalə' gaquəlen ljuežjcho

¹ Beṇə' bišə', ša to beṇə' ljuežjchon' babxope' bene' to de'e mal, chio'o chzenagcho che Spirit che Diozən' cheyalə' gaquəlenchone' par nič yezoe' binlo len Diozən' de'e yoblə. Na' güe'echone' consejw dižə' šao' əžjsa'alažə'əcho de que leczə ca' chio'o nxož əxopcho goncho de'e malən'. ² To tocho cheyalə' gaquəlen beṇə' ljuežjcho ca' bitə'ətezə de'e chsa'ac chega'aque'. Ša goncho ca' goncho complir can' chene'e Cristən' gonchon'.

³ Na' ša goncho xbab de que naccho beṇə' blao len cui naccho, chxoayagzə cuinchon' ša ca'. ⁴ To tocho cheyalə' goncho xbab ša de'en babenchon' naquən de'e güen o de'e mal. Na' yebeicho ša babencho de'en naquə güen, pero bito goncho xbab de que güen chon chio'o clezə ca beṇə' yoblə. ⁵ La' to tochon' choglaio Diozən' checho ša bencho güen o ša bencho mal.

⁶ Ša no choso'osed choso'olo'i chio'o xtižə' Diozən', bito goncho rgüin len lega'aque'. Cheyalə' əgwnežjoga'acchone' latə' ša bi de'e šao' de'e güen de'e de checho.

⁷ Bito güe'ele latjə no əxoayag le'e, bito gaquə əgwzocho Diozən' ca'alə. La' segon de'en chonchon' gone' par niç socho mbalaz o par niç si'icho castigw. Can' chac, con de'en chazcho nan' chelapcho. ⁸ Ben' chon con can' chene'e la'ažda'omale'enə' gwžin ža cuiayi'e zejlicane, pero ben' chon can' chene'e Spirit che Diozən', Spiritən' gonən par niç əbane' zejlicane. ⁹ Na' bito cheyalə' žjəxaquə'əlažə'əcho par goncho de'e güennə', chedə' la' gwžin ža catə' Diozən' gone' par niç socho mbalaz juisy, con šə cui cuejyichjcho goncho can' chene'ene'enə'. ¹⁰ Cheyalə' goncho güen len yoguə'əloł beṇə' batə'ətezə zo latjə, pero mazəchlə cheyalə' goncho güen len yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən'.

Yeto chopə de'en che' Pabən' lega'aque'

¹¹ Le'e güiašč letr cha'o quinga, la' cuina'an chzoja'an le'e. ¹² Beṇə' ca' chso'on byen sole seṇy de'en ne' sirconsision chso'one' ca' chedə' chse'enene' yesyə'əbei beṇə' lega'aque' šə baboso'ozoe' le'e seṇyən'. Chso'one' byen solen par niç cui no gwlagzejə gwlagzidə lega'aque' can' choso'olagzejə choso'olagzidə beṇə' neto' laogüe de'en chzeneto' ca naquən' bnežjw cuin Cristən' gwso'ote'ene' le'e yag corozən' por ni checho. ¹³ Beṇə' ca' zjəzo seṇy de'en ne' sirconsisionnə' zjəchi' yichjga'aque' lei de'en bzoj de'e Moisezən', pero ni lega'aque' cui chso'one' can' nannə'. Con chse'enene' sole seṇyən' par niç əso'elao' cuinga'aque' na' yesyə'əbei beṇə' lega'aque'. ¹⁴ Ca naca' nada', bitoczə güe'elao' cuina', na' bitobi nonən len nada' šə beṇəchən' yebeine' nada'. Güe'ela'ogua'a Xancho Jesocristən' na' le'enə' che'enda' yebeine' nada'. De'en nezdə' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən' por ni checho bitobi nonən len nada' šə beṇəchən' yesyə'əbeine' nada'. ¹⁵ Nezdə' bito bi nonən šə zocho seṇy de'en ne' sirconsisionnə' o šə cui zochon, pero de'e zaquə'əchgüei de'en babocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'. ¹⁶ Chio'o naccho doaljə beṇə' Izrael lao Diozən' šə bachonlilažə'əcho Jesocristən' na' šə cuich naocho costombr de'en zjənyoj le'e lein'. Na' le'e šə bachi' yichjle tlozə can' chene'ene'enə', Diozən' gonšgue' par so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' soteze' yeyašə' yeži'ilažə'e le'e.

¹⁷ Na' par delant bitoch bi xbab clelə gonle che de'en babzoja' le'e. Legwzenag chia' chedə' cuerp chia'anə' nsa'an yiž che de'en baboso'ochi' baboso'osaquə' beṇə' nada' por ni che de'en əchyixjui'a xtižə' Xancho Jeso'osən'.

¹⁸ Beṇə' bišə', Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquə'lenšgacze' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Efeso Ca'

Apostol Pabən' bzoje' cart par beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' Efeson'

¹ Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən' con can' gwnalažə' Diozən'. Na' chzoja' cart nga par le'e nitə'əle Efeson', le'e bagwlej Diozən' par nacle lažə' ne'enə'. Zotezə zole chzenagle che' na' ngodə'əle txen len Cristo Jeso'osən'. ² Chona' orasyon chṇaba' lao Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Diozən' chaclene' chio'o ngodə'əcho txen len Jesocristən'

³ Ledoye'ela'och Diozən' ben' naquə Xa Xancho Jesocristən' na' leczə cho'elao' Xancho Jesocristən' le'. Ca naquən' ngodə'əcho len Cristən', Diozən' bagoclene' chio'o len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' par niç baç chzo chbezcho binlo can' socho catə'an yežincho yoban'. ⁴ Chio'o ngodə'əcho txen len Cristən', catə' cuiṇə' xe yežlyon' Diozən' gwleje' yoguə' chio'o par niç gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' na' par niç cui bi xtolə'əcho gatə' laogüe'enə'. ⁵ Chaque Diozən' checho. De'e nan' bsi'e xnezenə' antslə par niç gwcue'e chio'o ca xi'ine', na' de'e na'anə' bsele'e Jesocristən' por ni checho. Diozən' gwcue'e chio'o chedə' can' gwyazlaže'e na' can' gone'ene'. ⁶ Bsele'e Xi'ine' Jesocristən' ben' chaquene' chei par goclene' chio'o par niç ca' güe'ela'ochone' laogüe de'enə' nži'ilažə'əteque' chio'o. ⁷ Tant nži'ilažə' Diozən' chio'o, bsele'e Jesocristən' bnežjw cuine' blalj xchene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene' par niç ca' Diozən' bezi'ixene' xtolə'əcho ca'. ⁸ Diozən' nži'ilažə'əchgüe' chio'o, bene' chio'o zan clas yelə' sin' na' bene' par niç chacbe'icho ca güennə' chone' len chio'o. ⁹ Na' bzejni'ine' chio'o de'en cui no gwneze antslə de'en gone'ene' gaquə, ca naquə de'en bžie' bia' gon Cristən'. ¹⁰ Bžie' bia' de que gwžin ža catə' Cristən' nabi'e doxenlə na' gone' par niç yoguə'əloł beṇə' ža' yoban' na' beṇə' ža' yežlyon' txen yoso'ozenague' che'.

¹¹ Na' chio'o ngodə'əcho txen len Cristən', Diozən' bsi'e xneze par gwcue'e chio'o ca xi'ine' par niç gaquə lao na'acho de'en gone' chio'o naccho xi'ine'. Na' zoe' chone' par niç gaquə yoguə'əloł can' gwçhoglaogüe'en na' can' chene'ene' gaquə. ¹² Na' ca naquə neto' chbezəto' yidə Cristən' na' chonlilažə'əto'one' antslə ca le'e, bsi'e xneze par niç zgua'atec neto' be'ela'oto'one' laogüe de'en naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e. ¹³ Na' le'e ngodə'əle txen len Cristən', chedə' leczə bzenagle che dižə' güen dižə' cobə de'en naquə de'e li. Na' nan de que cui yeyejcho lao yi' gabilən' šə gonlilažə'əcho Cristən'. Na' catə'an benlilažə'əle Cristən' bla' Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'ažda'olen'. Zon len chio'o chonlilažə'əchone' can' bene' lyebe par niç nezecho bagwcue'e chio'o ca xi'ine'. ¹⁴ Na' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par niç nezecho de que gwžin ža catə' gaquə lao na'acho de'en gonəch Diozən' chio'o naccho xi'ine'. Na' gaquən lao na'acho catə' gone' cuerp cobə chechon'. Beṇə' chio'o Spirit che'enə' par niç güe'ela'ochone' de'en naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e.

Pabən' gwnabe' de que Diozən' əgwsed əgwlo'ine' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

¹⁵ Babenda' dižə' ca naquən' chonlilažə'əle Xancho Jeso'osən' na' ca naquən' chaquene' che yoguə' beṇə' ca' yelə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ¹⁶ De'e na'anə' nada' catə' chona' orasyonṇə' yoguə' laste cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chonlen'. ¹⁷ Na' chṇaba' de que Diozən' gone' par niç šejni'ichele che' na' gombi'achlene'. Xancho Jesocristən' leczə cho'elaogüe'e Diozən' ben' naquə Xe' na' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e. ¹⁸ Chṇabda' Diozən' šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen' par niç ənezele bi de'e güennə' zocho lez gone' len chio'o bagwleje' naccho xi'ine'. Na' chṇaba' gone' par niç šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen' par niç ənezele catec yelə'

bala'an xen juisy gone' chio'o bagwleje' par naccho lažə' ne'enə'. ¹⁹ Leczə chnabda'ane' šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen' par nič ənezele de que yelə' guac xenə' nape' par gaquəlene' chio'o chonlilažə'əchone'. Bablo'ine' beṇəchən' can' naquə yelə' guac xen che'enə'. ²⁰ Blo'en ca de'en bosbane' Cristən' ladjo beṇə' guatən' na' nzo'ene' cuiten' gan' chi'e chnabi'e par nič ca' Cristən' chnabi'e txen len le'. ²¹ De'e na'anə' Cristən' chnabi'ache' ca notə'ətezə angl. Chnabi'ache' ca beṇəch, na' ca de'e xio', na' ca bi de'en chse'ejni'alaže'e na' ca notə'ətezəchlə napə yelə' gwnabia' na'a na' tyemp de'en ze'e za'. ²²⁻²³ Diozən' bene' par nič zoczə Cristən' chnabi'e yoguə'əloḷ beṇə' na' biquə'əchlə. Na' can' zoczə Cristən' chnabi'e doxenlə, leczə ben Diozən' par nič zoczə Cristən' chnabi'e chio'o cho'ela'ochone'. De'e na'anə' chio'o cho'ela'ochone' gwxaquə'əlebecho ca to cuerp. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca yichj cuerpən', chedə' chnabi'e chio'o can' chon xbab de'en yo'o lo'o yichjchon' chnabi'an cuerp chechon'.

2

Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' bito yeyejcho lao yi' gabilən' chedə' nži'ilaže'e chio'o

¹ Diozən' babocobe' yichjla'ažda'olen' can' babocobe' cheto'onə'. Antslə goccho len yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' guat laogüe de'en cui bzenagcho che Diozən'. ² Con gwzoczcho bencho de'e malən' can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə' ca' ža' yežlyo nga. Bencho can' chene'e gwxiye'enə' de'en chnabia' de'e xio' ca'. Lega'aquən zjənyechj zjəmbi'in beṇəchən' na' chəsə'anabi'an yichjla'aždao' beṇə' ca' cui chse'ene yoso'ozenag che Diozən'. ³ Ca'aczən' ben yoguə'əcho antslə, bito bzenagcho che Diozən'. Con gwdaczcho bencho con can' gwna la'ažda'omalchon', na' bencho con can' gwna xbab chechon'. De'e na'anə' gwchoglaogüe'en checho gone' chio'o castigw zejlicane, can' gone' len yeziquə'əchlə beṇəch de'en cui choso'ozenague' che'. ⁴⁻⁶ Goccho ca beṇə' guat len yichjla'ažda'ochon' chedə' bito bzenagcho che Diozən'. Pero Diozən' lechguale cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o na' chacchgüeine' checho. Na' de'en nži'ilažə' Diozən' chio'o, de'e nan' bene' par nič cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Bžin ža ben Diozən' len chio'o can' bene' len Cristən' catə'an bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca'. Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochon' par nič cuich naccho ca beṇə' guat na' bene' ca ndil ngodə'əcho Cristən' txen par nič bač chzo chbezcho binlo can' socho catə'an bachi'ilenchone' yoban' gan' chi'enə'. ⁷ Bene' ca' par nič tyemp de'enə' ze'e za' əgwlo'e catequən' nži'ilaže'e chio'o na' catec de'e güennə' chone' len chio'o ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. ⁸⁻⁹ De'en nži'ilažə' Diozən' chio'o bene' par nič chio'o chonlilažə'əchone' bito yeyejcho lao yi' gabilən'. Con to goclenə' bene' ca', caguə por ni che bencho bi de'e güennə'. De'e na'anə' notono chio'o cheyalə' güe'elao' cuincho de'en cui yeyejcho lao yi' gabilən'. ¹⁰ Na' par nič goncho de'e güen Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochonə' na' bene' par nič ndil ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Bsi'e xnezenə' antslə par nič sotezə socho goncho de'e güen.

Cristən' bene' par nič beṇə' Izrael ca' na' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael nite'e binlo toe'yeto'

¹¹ Le'e gon xbab ca naquə neto' goljəto' naquəto' beṇə' Izrael zoto' seņy de'en ne' sirconsision na' zejen de que Diozən' gaquəlene' neto' can' none' lyebe. Antslə neto' gwneto' che le'e goljle cui nacle beṇə' Izrael: "Le'e cui zole seņy de'en ne' sirconsision". Na' seņyan' naquən con to seņy de'en choso'ozo beṇə' lao cuerp cheto'onə'. ¹² Na' le'e gon xbab de que tyemp de'en bagwde bito bembiale Cristən'. Bitto nacle nasyon che Diozən' can' naquə neto' beṇə' Izrael. Bitto bi lyebe ben Diozən' par gaquəlene' le'e ca lyebe de'en bene' len neto' beṇə' Izrael. Bitto gwzole lez gaquəlen Diozən' le'e na' bitto bembiale Diozən'. ¹³ Antslə bitto gwzole binlo len Diozən', pero na'a le'e len neto' bangodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən' na' Diozən' chaclene' chio'o chedə' Cristən' bnežjw cuine' blalj xchene'enə' por ni che xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'enə'. ¹⁴ Na' antslə

neto' beṇə' Izrael na' le'e cui nacle beṇə' Izrael goccho beṇə' contr tocho yetocho. Pero ṇa'a Cristən' babene' par niḥ naccho tozə na' zocho binḷo tocho yetocho. ¹⁵ De'en bnežjw cuin Cristən' por ni ḥecheo catə'an gwso'ote'ene', bitoch chonən byen cue' yichjcho par goncho yoguə'əlōl can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən', ca costombr ca' de'en nan na' bichlə de'en chonən mendad goncho. Yoguə' chio'o chonḷilažə'əcho Cristən' bene' chio'o ca tozə yež, neto' beṇə' Izrael na' le'e cui nacle beṇə' Izrael. De'e na'anə' zocho binḷo tocho yetocho. ¹⁶ Cristən' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' le'e yag corozən' par bozoe' chio'o binḷo len Diozən'. De'e na'anə' naccho tozə na' bito chgue'i ljuežjcho.

¹⁷ Par le'e cui nacle beṇə' Izrael na' neto' naquəto' beṇə' Izrael, Cristən' bedəye'e dižə' can' gaquə socho binḷo len Diozən'. ¹⁸ Na' de'en chonḷilažə'əcho Cristən', tozə Spirit ḥe Diozən' chaclenən chio'o par niḥ chac cho'elencho Xacho Diozən' dižə'. ¹⁹ De'e na'anə' le'e cui nacle beṇə' Izrael bitoch nacle ca beṇə' zitə' len neto', sino banacle beṇə' ljuežjto' na' banacte' beṇə' family ḥe Diozən' txen len neto' bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə'. ²⁰ Na' yoguə'əcho gwxaquə'əlebecho ca to yo'o de yej. Neto' chsed chzejni'ito' le'e ḥe Cristən' naquəto' ca laneinə', neto' apostol na' len yeziquə'əchlə beṇə' chso'e xtižə' Cristən'. Na' Jesocristən', gwxaquə'əlebene' ca yej squin nech ḥe to yo'o. ²¹ Na' de'en ngodə'əcho txen len Cristən', gwxaquə'əlebecho ca yej ca' de'en zjəncua' zjəngodə'an gan' chac yo'o de yejən'. Zjəngodə'an txen par niḥ ša' yo'onə' na' par niḥ gaquən gual. Can' naquən gwxaquə'əlebecho ca to yo'o gan' zo Diozən', ḥedə' ngodə'əcho txen len Xancho Jesocristən'. ²² Neto' len le'e txenṇə' naccho ca to yo'o gan' zo Diozən' ḥedə' zo Spirit ḥe'enə' lo'o yichjla'aždao' chio'o chonḷilažə'əcho Cristən'.

3

Diozən' bsele'e Apostol Pabən' jetixjui'e xtiže'enə' len beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael

¹ Nada' Pab dia' ližya nga ḥedə'an əchyixjui'a xtižə' Cristo Jeso'osən' len le'e cui nacle beṇə' Izrael. ² Le'e chache'ile ḥia' ca naquən' nži'ilažə' Diozən' nada' na' bsi'e xneze par niḥ chzejni'ida' le'e xtiže'enə'. ³ Chache'ile ca naquə Diozən' blo'ine' nada' de'en cui no gwneze antslə, can' chzoja' le'e to ḥopə dižə' le'e cart nga. ⁴ Na' catə' gwlable de'en chzoja' nga gache'ile de que nada' chejni'ida' de'en cui no gwneze ḥe Cristən'. ⁵ Antslə Spirit ḥe Diozən' bito bzejni'in beṇə' de'en cui no gwneze ḥe Cristən', pero ṇa'a neto' apostol ḥe Diozən' babzejni'in neto' len, na' leczə babzejni'in yeziquə'əchlə beṇə' chso'e xtižə' Cristən'. Babzejni'in neto' bagwlej Diozən' par naquəto' lažə' ne'enə'. ⁶ Babzejni'in neto' de que notə'ətezcho šə bachejle'echo ḥe dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in ḥe Cristən', nachən' bangodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. De'e na'anə' le'e cui nacle beṇə' Izrael na' len neto' beṇə' Izrael txenṇə' si'icho de'en gonəch Diozən' chio'o naccho xi'ine', na' txenṇə' ngodə'əcho naccho ca tozə family, na' txenṇə' chaclen Diozən' chio'o can' babene' lyebe. ⁷ Diozən' gwleje' nada' len yelə' guac ḥe'enə' par niḥ əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobənə'. Na' bano'e ḥia' chyixjui'an ḥedə' nži'ilaže'e nada'. ⁸ Nada' chacda' ni latə'əzə cui zaca'a entr chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə', pero Diozən' no'e ḥia' chyixjue'ida' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael catec de'e güen juisy gone' len yoguə'əlōl chio'o chonḷilažə'əcho Cristən'. Tant de'e šao' de'e güen gaquə ḥecheo, cabi bi de de'e saquə'əlebe de'e güen de'en gone' len chio'o. ⁹ Diozən' bene' yoguə'əlōl beṇə', yoguə'əlōl bia chaš, na' yoguə'əlōl de'e de. Na' dezd ža gwlasda'ote bito be' Diozən' latjə yesə'əneze beṇəchən' bin' babžie' bia' gaquə. Pero ṇa'a no'e ḥia' chzejni'ida' yoguə'əlōl beṇə' de que bachac can' nžie' bia'. ¹⁰ Na' Diozən' chlo'ine' angl əblao ca' na' angl gwnabia' ca' beṇə' nitə' yobanə' de que nape' de'e zan clas yelə' sin', chlo'ine' lega'aque' de'e güenṇə' de'en chone' len chio'o ncodə' ljuežjcho cho'ela'ocho Cristən'. ¹¹ Chone' can' nžie' bia' dezd nechte catə'an gwchoglaogüe'en sele'e Xancho Jesocristən'. ¹² Na' chio'o ngodə'əcho txen len Cristən' bito chžebcho Diozən', sino chebeicho nezecho de que chac cho'elencho Diozən' dižə' ḥedə' chonḷilažə'əcho Cristən'. ¹³ La'anə'əczə dia' ližya nga laogüe de'en

bagwdixjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən', chatə'əyoida' le'e bito yeyašə'əlažə'əle ca naquə nga chyi' chzaca'a. Leyebei chedə' chac chia' ca' par ničh chaquəlena' le'e.

Cristən' lechguale chaquene' che chio'o chonlilažə'əchone'

¹⁴ Catə' chona' xbab ca güenə' baben Diozən' par ničh nacle tozə len neto' beṇə' Izrael, chzo xiba' chona' orasyon lao Xa Xancho Jesocristən'. ¹⁵ Le'enə' bxiə' yoguə' family che chio'o zocho lao yežlyo nga na' che beṇə' ža' yoban'. ¹⁶ Chṇaba' lao Xacho Diozən' gon Spirit che'enə' fuers balor par yichjla'ažda'olen' par ničh gonle yoguə'əlo' can' chene'ene'. Na' Dioz na'anə' gone' par ničh gatə' fuers balor che yichjla'ažda'olen' chedə' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' nape' le'ezelaogüe yelə' guac xen. ¹⁷ Chṇaba' soczle gonlilažə'əle Cristən' par ničh sotezə soe' len le'e. Na' leczə ca' le'e sotezə sole gaquele che Diozən' can' cheyalə' gaquele che', na' gaquele che ljuežjle can' cheyalə' gaquele chega'aque'. ¹⁸ Chṇaba' de'e quinga par ničh le'e txen len yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' šejni'ile de que lechguale chaque Cristən' che chio'o. Na' yelə' chaque che'enə' len chio'o gwxaquə'əleben caczə gan' nžiljw nisda'onə', pero mazəchlə can' nžiljw nisda'onə' chaquene' checho. Na' nezecho de que tonchgua de yežlyon', pero mazəchlə can' dennə' chaque Cristən' checho. Na' lechguale zitjw minnə', pero mazəchlə ca zitjon' naquənnə' chaque Cristən' checho. Le'egatezə can' yoban' lechguale sibə zen, pero mazəchlə ca sibən' zennə' chaque Cristən' checho. ¹⁹ Chṇaba' gon Diozən' par ničh ənezele de que Cristən' chaquechene' checho mazəchlə ca de'en chon notə'ətezcho xbabən'. Na' leczə gon Diozən' par ničh gaquə yichjla'ažda'olen' tozə can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə' par ničh ca' gacle can' naque'enə'.

²⁰ Diozən' chac chone' yoguə'əlo'. De'e na'anə' chac chone' mazəchlə ca de'en chṇabechone' o de'en choncho xbab gone'enə'. Na' chone' par ničh Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' chaclenən chio'o len yelə' guac che'enə'. ²¹ Chio'o ncodə' ljuežjcho cho'ela'ocho Cristən', ledoye'ela'och Diozən' na'a na' zejlicane chedə' ngodə'əcho txen len Cristo Jeso'osən'. Na' can' gonšgaczcho.

4

Spirit che Diozən' babeyonən yichjla'ažda'ochon' tozə

¹ Nada' dia' ližya nga chedə' əchyixjui'a xtižə' Xancho Jesocristən'. Bagwlej Diozən' le'e par nacle xi'ine' can' gwleje' neto'. De'e na'anə' chatə'əyoida' le'e šejšgacze gonle can' cheyalə' gon yoguə' chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine'. ² Chatə'əyoida' le'e bito gon cuinle xen. Legac beṇə' gačjwlažə' na' legapə yelə' chxenlažə' len beṇə' yoblə. Chatə'əyoida' le'e gaque che ljuežjle na' gwdele ca'alə šə bi chac chele entr tole yetole. ³ Babeyon Spirit che Diozən' yichjla'ažda'olen' tozə. Na' chatə'əyoida' le'e leso binlo tole yetole par ničh sotezə sole gaquə yichjla'ažda'olen' tozə. ⁴ Yoguə' chio'o cho'ela'ocho Diozən' naccho ca tozə family. Na' tozə Spirit che Diozən' zon lo'o yichjla'aždao' yoguə'əcho, na' tozə can' zocho lez gon Diozən' güen len chio'o chedə' bagwleje' yoguə'əcho par naccho xi'ine'. ⁵ Tozə Xancho Jesocristən' naquə, na' tozə can' chonlilažə'əchone', na' tozə can' zejen de'en gwchoacho nisən'. ⁶ Tozə Diozən' zo ben' naquə Xa yoguə' chio'o. Le'enə' chnabi'e yoguə'əcho, na' chchine' yoguə'əcho par choncho xsine'enə', na' zocze' len yoguə'ətecho.

⁷ Na' segon can' chaclen Cristən' chio'o, no'e checho gwde gwdele de'e gaquə gon to tocho. ⁸ Chac can' nyoj de'en gwna Diozən' che Cristən':

Catə'an beyepe' yoban' bene' de'e xio' ca' gan,
na' be'e che beṇəchən' gwde gwdele de'e gaquə so'on to toga'aque'.

⁹ Na' de'en gwne': "Beyepe' yoban'", zejen de que betje' na' blə'e lao yežlyo nga antslə ze'e yeyepe' yobanə'. ¹⁰ Na' ben' betjən' leczə le'enə' beyepe' yoban' gan' zo Diozən'. De'e na'anə' zoe' chnabi'e doxenlə. ¹¹ Le'egatezə le'enə' no'e che balə chio'o

par niĉ naccho apostol, na' balcho no'e checho chyixjue'echo bi de'en bagwne' chio'o. Yebalcho no'e checho chje'echo dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che'. Yebalcho no'e checho chgüia chyecho beṇə' chso'elao' le' na' chsed chlo'iga'aquechone'. ¹² Cristən' no'e checho chaclen ljuežj chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə' par niĉ yoguə'əcho choncho xšine'enə' na' zda chonlilažə'əchcho Cristən', chio'o naccho ca family che'. ¹³ Na' zocho chaclen ljuežjcho tocho yetocho par niĉ gaccho tozə gonlilažə'əcho Xi'in Diozən' na' gombi'achone'. Cana' gacyanə'əcho can' cheyalə' gaccho, gaccho beṇə' šao' beṇə' güen can' naquə Cristən'. ¹⁴ Bito cheyalə' šo'ocho xbab ca che to bidao', šejcho qui šejcho ca'alə naocho to to yelə' chejni'alažə' de'en chsa'aljlažə' beṇə' güenlažə' na' beṇə' gwxiye' ca' par chəšə'əxoayague' chio'o. ¹⁵ Cheyalə' naocho de'en naquə de'e li, na' zejli gaque che ljuežjcho tocho yetocho. Cheyalə' šejcho gaquəchcho beṇə' šao' beṇə' güen can' naquə Cristən' ben' chnabia' chio'o. ¹⁶ Ca naquə cuerp chechon', to to partən' ngodə'an na' noxə' ljuežje len belə' na' len bin de'en nca'an niĉ to to partən' chonən žin che chei na' niĉ cuerpən' naquən gual. Ca'aczən' chio'o cho'ela'ocho Cristən' ngodə'əcho txen tocho yetocho. Na' catə' to tocho choncho de'en noe' Diozən' checho goncho, nachən' Cristən' chone' par niĉ yoguə'əcho txen zda chaquəchcho beṇə' šao' beṇə' güen na' zda chaquechecho che ljuežjcho.

Diozən' babocobe' yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone'

¹⁷ Na'a əchnia' le'e de'en non Xancho Jesocristən' mendad əgwzejni'ida' le'e de que bito cheyalə' goncho can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Xbab chega'aque'enə' bito bi zaquə'an. ¹⁸ Nchol yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Na' laogüe de'en zjənaque' beṇə' godenag, bito chse'ejni'ine' bin' chazlažə' Diozən'. De'e na'anə' bitobi yelə' mban zejlicane chega'aque' de ca naquə de'en chon Diozən' chio'o. ¹⁹ Bito bi zto' zjənombi'e che de'e malən' chso'one'. Chso'onteze' bitə'ətezə de'e mal de'en nan so'one'. Do tyempte con chso'elaže'e chso'one' yoguə' claste yelə' zto'. ²⁰ Le'e nezele de que Cristən' bito chene'ene' goncho de'en nac ca'. ²¹ La' babzenagle che dižə' li de'en chzejni'in che Jeso'osən' na' babletje' xbabən' yichjla'ažda'olen'. ²² Antslə gwdacho bencho con can' na la'ažda'omalchon'. La'ažda'omalchon' chebein de'e malən' na' de'e na'anə' chxoayaguən chio'o par niĉ goncho de'e mal can' chzelažə'ənnə'. Pero banezele de que cheyalə' cuejyichjcho cuich gwzenagcho che la'ažda'omalchon'. ²³ Na' leczə nezele de que cheyalə' gwša'əcho xbab de'en choncho lo'o yichjla'ažda'ochon'. ²⁴ Cheyalə' güe'echo latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon' par niĉ sotezə socho goncho de'e güen can' chon le', na' par niĉ gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə' can' naquə le'. Goncho ca' chedə' banombi'əcho xtižə' Diozən' de'en naquə de'e li.

²⁵ De'e na'anə' bitoch gonlažə'əcho sino güe'elen ljuežjcho dižə' li chedə' ncodə' ljuežjcho naccho ca tozə family.

²⁶ Catə' chža'əcho bito cheyalə' goncho de'e mal. Cheyalə' yeyacxenlažə'əcho lgüegwzə lao yelə' chža'a chechon', bito ža'əcho do ža. ²⁷ Bito güe'echo latjə nabia' gwxiye'enə' chio'o par goncho de'e mal.

²⁸ Šə nocho naccho beṇə' bguan, bitoch cheyalə' cuancho. Cheyalə' so tacho goncho žin de'en naquə de'e güen, par niĉ gatə' de'e əgwnežjwcho beṇə' chyažj chchine.

²⁹ Bito güe'echo dižə' zban dižə' de'e cui zaque'e. Cheyalə' güe'echo dižə' güen dižə' de'e zaque'e par gaquəlen latə'an beṇə' əse'ene len. Güe'echo dižə' de'e gaquəlen beṇə' ljuežjcho ca' par niĉ so'onlilažə'əche' Jesocristən'. ³⁰ Na' bito goncho ca so Spirit che Diozən' trist, la' zo Spiritən' lo'o yichjla'ažda'ochon' par niĉ nezecho gwžin ža gon Diozən' chio'o cuerp cobən' na' gone' par niĉ gaquə yichjla'ažda'ochon' cayanə'an chene'ene'.

³¹ Cheyalə' cuejyichjcho yoguə' de'e malən'. Bitoch co'olažə'əcho. Bitoch əloccho. Bitoch əža'əcho. Bitoch güe'echo dižə' loc dižə' lžej. Bitoch əgwžia gwnitə'əcho beṇə'. Na' bitoch gaccho beṇə' xi'a. ³² Cheyalə' goncho güen len ljuežjcho na' leczə cheyalə' yeyaše'e ljuežjcho

tocho yetocho. Cristan' bagwdixjue' xtolə'achon' par nič babezi'ixen Diozən' checho. Na' can' babezi'ixene' checho, ca'aczən' cheyalə' yezi'ixen che ljuežjcho tocho yetocho catə' bi de'en chso'one beṇə' ljuežjchon' chio'o.

5

Chio'o naccho xi'in Dioz cheyalə' goncho can' chon Diozən'

¹ Na'a ža cheyalə' goncho can' chon Diozən' chedə' banaccho xi'ine' na' chaquene' checho. ² Cheyalə' sotezcho gaquecho che ljuežjcho can' chaque' Cristan' checho. La' por ni chechonə' bnežjw cuine' gwdixjue' xtolə'achon' catə'ən gwso'ote'ene'enə', na' chebei Diozən' de'en bene' ca'.

³ Bitito cheyalə' co'o xtocho na' bitito cheyalə' cuejyichj be'en checho o no'ol checho par solencho beṇə' yoblə, na' bitito goncho bichlə de'e yelə' zto'. Na' cuat selažə'aczcho goncho de'e mal ca' de'en zjanac ca'. Bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'enə'. ⁴ Na' de'en banombi'acho Diozən' bitito cheyalə' goncho de'en naquə de'e yelə' zto' yelə' zla'an na' bitito güe'echo dižə' zban na' nic güe'echo dižə' de'e cui nca'a xneze. De'en cheyalə' goncho, güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən'. ⁵ Bañezecho de que be'enə' chgo'o xtoi na' be'enə' chbejyichj no'ol chei o be'en che' par chzolene' beṇə' yoblə, na' leczə ca' be'enə' chzelažə' gon bichlə de'e yelə' zto', ni to beṇə' ca' bitito bi de'e güen yesə'azi'e ca de'en si' chio'o cho'echo latjə chnabia' Cristan' na' Diozən' chio'o. Na' šə no chebeine' chone' de'e yelə' zto', tozəczə ca mal naquən len de'en chso'on beṇə' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə'. ⁶ Bitito güe'echo latjə no əxoayag chio'o len dižə' güenlažə'. Diozən' gwnežjue' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui choso'ozenague' che', chso'ela'ozeche' chso'one' de'e mal ca' bagwnia' ca'. ⁷ Bitito gonga'acchone' txen goncho de'e malən'.

⁸ Antslən' nchol yichjla'ažda'ochon', pero na'a bayo'o be'eni' che Xancho Jesocristan' lo'o yichjla'ažda'ochon'. De'e na'anə' ledoyen de'e güenənə' can' cheyalə' gon chio'o bayo'o be'eni' che Xancho' lo'o yichjla'ažda'ochon'. ⁹ Na' de'en bayo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon' goncho de'e güen na' goncho de'e zda licha na' güe'echo dižə' li. ¹⁰ Na' cheyalə' gwsedcho par ənezecho bin' chazlažə' Xancho' nič goncho. ¹¹ Bitito goncho txen len beṇə' ca' zjanchol yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chso'one' de'e cui bi zaquə'ən. Cheyalə' ye'ega'acchone' de que de'e malən' chso'one'. ¹² Na' ca de'en chso'on beṇə' ca' do bgašə'əzə, naquən de'e cheyalə' gaquecho zto' güe'echo dižə' chei. ¹³ Pero chio'o yo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon', catə' ye'ega'acchone' de que de'e malən' chso'one', yesyə'əyache'ine' de que le malən' chso'one'. Be'eni' che Dioz na'anə' chlo'in chio'o šə de'en choncho naquən de'e güen o šə naquən de'e mal. ¹⁴ De'e na'anə' che'echo beṇə':

Nacle len yichjla'ažda'olen' ca beṇə' guat de'en cui chzenagle che Diozən'.

De'e na'anə' le'e gwzenag che' par nič Cristan' gone' le'e be'eni' che'enə'.

¹⁵ Cheyalə' ggüiacho naquən' chzo chdacho. Cui tacho ca beṇə' cuiczə nache'i sino tacho ca chda beṇə' chejni'i. ¹⁶ Do tyempte cheyalə' goncho de'e güen, chedə' tyemp nga na'a zan beṇə' nitə' chso'one' de'e mal. ¹⁷ Bitito goncho ca beṇə' cui bi xbab nye'. Cheyalə' šejni'icho na' goncho can' chene'e Xancho Jesocristan'. ¹⁸ Bitito gaccho beṇə' güe'e zo beṇə' cui bi yelə' zto' nombia'. De'en cheyalə' goncho, güe'echo latjə nabia' Spirit che Diozən' yichjla'ažda'ochon'. ¹⁹ Catə' chdopə chžagcho txen cheyalə' golcho no imno na' gwlabcho no salmo na' golcho no de'en na Spirit che Diozən' golcho. Leczə golcho lo'o la'ažda'ochon' par güe'ela'ocho Xancho Jesocristan'. ²⁰ Cheyalə' güe'echo yelə' choxcwlen che Xacho Diozən' zejli bitə'ətezə de'e chac checho na' lao yoguə'əlol de'en babene' chio'o, chedə' la' chonlilažə'əcho Xancho Jesocristan'.

To tocho cheyalə' solencho family checho can' chazlažə' Cristan'

²¹ Ca de'en napcho Diozən' respet cheyalə' əgwzəxjw yichjcho tocho yetocho.

²² Na' ca naquə le'e no'olə le'e nšagna'ale, le'e gwzenag che be'en chele. Šə gonle ca' lenczə che Xancho Jesocristən' chzenagle. ²³ Le'e gwzenag che be'en che to tole chedə' lega'aque' chəsə'anabi'e le'e ca Cristən' chnabi'e chio'o cho'ela'ochone'. Chio'o gwxaquə'əlebecho ca to to part che cuerp che Cristən' na' le'enə' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ²⁴ Na' ca naquə chio'o cho'ela'ocho Cristən' cheyalə' gwzenagcho che, le'egatezə ca' le'e no'olə le'e nšagna'ale, legwzenag yoguə' bin' na be'en che to tole.

²⁵ Na' le'e beṇə' byo le'e nšagna'ale, le'e gaque che no'ol chelen' to tole can' chaque Cristən' che yoguə' chio'o cho'ela'ochone' na' bnežjw cuine' por ni checho catə'an gwso'ote'ene'. ²⁶ Bnežjw cuine' par ničh beya'a beyibe' la'aždao' chio'o chonlilažə'əchone'. Na' catə' gwchoacho nisən' be'echo dižə' gwnacho de que chonlilažə'əcho Cristən'. De'e na'anə' bene' la'ažda'ochon' xi'ilažə'. ²⁷ Na' bene' par ničh əžincho laogüe'enə' sin cui bi manch da' əchen la'ažda'ochon', na' sin cui bi xtolə'əcho de, na' nic bichlə de'e mal yo'o yaz lo'o la'ažda'ochonə' de'e cui chazlažə' Diozən'. Cristən' bene' par ničh chio'o cho'ela'ochone' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' na' bito bi xtolə'əcho gatə'. ²⁸ Can' nži'i Cristən' chio'o, ca'aczən' le'e beṇə' byo le'e nšagna'ale cheyalə' ži'ile no'ol che to tole can' nži'ile cuerp chelen'. Ben' nži'i xo'ole' nži'icze' cuine' ca de'en chone' ca'. ²⁹ Notono zo beṇə' chgue'ine' cuerp che'enə' sino nži'ine'en na' chapəši'en, can' chon Cristən' nži'ine' chio'o na' chapəši'e chio'o cho'ela'ochone'. ³⁰ Cristən' nži'ine' chio'o na' chapəši'e chio'o chedə' la' to to chio'o gwxaquə'əlebecho ca to to part che cuerp che'enə', ca žit de'en yo'e na' ca xpele'enə'. ³¹ Na' nyojczə Xtižə' Diozən' nan: "Beṇə' byonə' le'e xaxne'e par əgwšagne'e si'e to no'olə na' əsa'aque' tozə." ³² De'en babzoja' nga naquən de'e cui no gwneze antslə na' naquən de'e žialao xen par chio'o. Na' zejen de que chio'o cho'ela'ocho Cristən' naccho tozə len le'enə'. ³³ Na' leczə zejen de que to to le'e beṇə' byo cheyalə' gaquele che no'ol chelen' can' chaquele che cuinle. Na' leczə ca' le'e no'olə le'e nšagna'ale, to tole cheyalə' gaple respet be'en chelen'.

6

¹ Le'e bidao' bi'i xcuidə', le'e əgwzenag che xaxna'ale. Gonle ca' chedə' le'e len neto' ngodə'əcho txen len Xancho Cristən' na' naquəczən de'e cheyalə' gonlen'. ²⁻³ Na' de'e nga ben Diozən' mendad goncho gwne': "Legwnežjo yelə' bala'an xaxna'ale. Na' šə gonle ca' gaquə güen chele na' gaquə banle sša lao yežlyo nga." Na' entr yoguə' de'e ca' bene' mendad goncho de'e ngan' naquə de'e žialao de'en nsa' lyebe, nan de que gaquə güen che beṇə' choso'ozenague' chei na' de que gaquə yesə'əbane' sša lao yežlyon'.

⁴ Na' le'e xaxna' bidao', leyosgol leyoscha'o bi'i chele ca' par yoso'ozenagbo' che Xancho Cristən'. Bito con gonle ca yesə'əža'a yesə'əlocbo', pero legüe'ega'acbo' consejw šao' consejw güen.

⁵ Na' le'e mos legwzenag yoguə'əloł can' na xan žinnə' na' legapəga'aque' respet. Na' legon xšinga'aque'enə' do yichj do lažə'əle. Legon ca' chedə' leczə che Crist nan' chzenagle catə'an chzenagle chega'aque'. ⁶ Bito gonleile xan žinnə' gonlizle ca beṇə' chonchgua žinnə' catə'əzən' chgüie' le'e. Legon žinnə' do yichj do lažə'əle can' chene'e Diozən' chedə' nacle beṇə' güen xšin Cristən'. ⁷ Na' cheyalə' güe'elažə'əle gonle žin che beṇə' ničh yebei Xancho Cristən' le'e, caguə par ničh yebei ben' naquə xan žin na'azənə'. ⁸ Nezecho šə choncho de'e güen le'egatezəczə ca' gon Xancho Cristən' güen len chio'o notə'ətezə naccho, la'anə'əczə šə syempr choncho xšin beṇə' yoblə o šə cui.

⁹ Na' le'e beṇə' xan žin, leczə cheyalə' gonle güen len beṇə' güen žin chelen'. Bito co'oga'aclene' šeb, chedə' nezele Xancho'n ben' zo yoban' lecze' Xan beṇə' güen žin ca'anə'. Na' lao Diozən' ben' zo yobanə' tozə can' zaquə' chio'o beṇə'ch.

Naquən' cheyalə' goncho par ničh de'e malən' cui gonən chio'o gan

¹⁰ Na'a ža beṇə' bišə', cheyalə' gwchincho fuers balor de'en chon Cristən' par yichjla'ažda'ochon', na' cheyalə' güe'echo latjə gaquəlene' chio'o len yelə' guac xen che'enə'.

11 Cheyalə' goncho yoguə'əlöl can' chene'e Diozən' par niç socho cheç cui šejle'echo che gwxiye'enə' catə'an chyiljlažə'an naclən' gonən par əxoayaguən chio'o. 12 Caguə chdiləlencho beṇəç beṇə' naquə belə' chennə' sino que chdiləlencho de'e xio' ca', na' angl bzelaŋ ca', na' de'e ca' yeziquə'əchlə de'en chəsə'ənbab' beṇə' mal ca' ža' yežlyŋ nga, beṇə' ca' chsa'aš lo'o de'e žcholən'. Chdiləlencho de'e mal ca' gan' chsa'ašən par niç ca' cui šejle'echo chega'aquən. 13 De'e na'anə' cheyalə' goncho yoguə'əlöl can' chene'e Diozən' par niç socho gwxiye'enə' len bichlə de'e mal ca' catə'an se'ene'en yesə'əgo'oyelə'an chio'o par goncho de'e malən'. Nach cheyalə' sotezə socho cui šejle'echo chega'aquən. Na' šə goncho yoguə'əlöl can' chene'e Diozən', saquə'əlebecho ca to soldad beṇə' noxə' spad che'enə' na' nyaze' xe' de'en naquə de'e ya par chcue'ejən le' catə' chdiləlene' beṇə' contr che' ca'. 14 Na' par niç soczcho cui šejle'echo che gwxiye'enə' na' bichlə de'e mal ca', cheyalə' güe'echo por dižə' li. Na' de'en güe'echo dižə' lin' saquə'əleben ca dobey de'en chchej soldadən' lsine'enə'. Na' cheyalə' goncho porzə de'e güen niç gwcue'ejən chio'o ca xa soldadən' de'en naquə de ya chcue'ejən cho'alcho'enə'. 15 Leczə ca' cheyalə' sotezə socho šejle'echo che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chio'o par zocho binlo len Diozən'. Na' šə sotezə socho šejle'echo chei, gualənczən chio'o socho probnid par tiləlencho gwxiye'enə' na' bichlə de'e mal ca' ca spat de'en nlej soldadən' chaclenən le'. 16 Pero na' de'en naquən de'e žialao xench ca biquə'əchlə de'en choncho, cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Diozən'. Na' ca de'en gonlilažə'əcho Diozən' gualənczən chio'o ca to escodo de'en chcue'ej soldadən' par niç xis goxitə' ca' de'en chsa'alə'əniç cui chəsə'əyidjon le'. Gwxiye'enə' bito gaquə co'on xbab mal lo'o yichjla'ažda'ochon' šə sotezə socho gonlilažə'əcho Diozən'. 17 Na' cheyalə' yosa'alazə'əcho de que Diozən' baç bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' šə yosa'alazə'əcho de que babebeje' chio'o xni'a de'e malən' gaquəlenən chio'o ca to lapə' de ya de'en zo yichj soldadən' chaclenən le' niç beṇə' contr che' ca' bito chso'one' le' gan. Na' leczə cheyalə' güe'echo xtižə' Diozən' de'en chzejni'i Spirit che'enə' chio'o. Na' de'en güe'echon gaquəlenən chio'o par niç gwxiye'en cui soin chio'o, can' chaclen spad che soldadən' le' par chdiləlene' beṇə' contr che' ca'. 18 Do tyemp cheyalə' goncho orasyon lao Diozən' na' nabcho gaquəlene' chio'o can' chzejni'i Spirit che'enə' chio'o goncho. Cheyalə' gaccho beṇə' banlažə' par niç goncho orasyonnə' sin cui žjəxaquə'alazə'əcho, ənbabcho gaquəlen Diozən' yoguə' beṇə' ca' yelə' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'enə'. 19 Na' leṇab gaquəlen Diozən' nada' par niç ənezda' bin' chyalə' ənia' na' par niç bito žeba' gua'a dižə' gwzejni'ida' beṇə' yoblə che Cristən', na' naquən to de'e güen de'e cobə de'en cui no gwneze antslə. 20 Par niç gua'a dižə' güen dižə' cobə na'anə' bselə' Diozən' nada' ca lgüe'e, na' por ni che de'e na'anə' zoa' nga naca' pres. De'e na'anə' leṇabe Diozən' gaquəlene' nada' par gua'a xtižə' Cristən' sin cui žeba' chedə' can' cheyalə' gua'annə'.

Apostol Pabən' btipe' lažə'əga'aque'

21 Na' par niç ənezele can' chac chia' na' bin' chona', əchsela'a beṇə' bišə'əda'ocho Tiquicon'. Le'enə' zotezə zoe' chone' can' cheyalə' gone' par chaclene' nada' chona' xšin Xancho Jesocristən'. 22 Echselə'ane' par niç əgwzejni'ine' le'e əne' yoguə'əte can' chac cheto' ni, na' par niç güe'e le'e balor.

23 Beṇə' bišə', chonlilažə'əle Xancho Jesocristən' na' Xe' Diozən'. De'e na'anə' so'onšgue' par niç yoguə'əle so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' so'onšgue' ca gaquəle che ljuežje. 24 Na' Diozən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' yoguə' le'e chaquele che Xancho Jesocristən' tozə can' chaquele che'. De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Filipos Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' ža' Filiposən' lao die' ližyan'

¹⁻² Nada' Pab chzoja' cart nga par le'e nitə'əle Filiposən' yoguə' le'e nacle lao na' Diozən' laogüe de'en ngodə'əle txen len Cristo Jeso'osən'. Na' leczə chzoja'an par le'e naquə' lao na'ale chgüia chyele yeziqə'əchlə beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' na' le'e nchojle nacle comisyon che le'e chonlilažə'əle Cristən' na'. Temtion' na' nada' chṇabto' sa'aclenšga Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', neto' naquəto' beṇə' güen xšin Jesocristən'.

Pabən' chone' orasyon par beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Filiposən'

³ Batə'atezə chona' xbab chele cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chonlen'. ⁴ Na' yoguə' las chebei la'ažda'ogua'anə' catə' chṇaba' gaquəlen Diozən' le'e. ⁵ Cho'a yelə' choxcwlen che' de que dezd catə'an gwzolaogüe chonlilažə'əle Jesocristən' xte ža neža, choncho txen par nič beṇə' zan se'ejle'e che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che'enə'. ⁶ Diozən' bagwzolaogüe' chone' to de'e güen lo'o yichjla'ažda'olen'. Na' nezda' gwzoteze' goncze' ca' par nič babeyožən catə'an əžin ža yidə Jesocristən' de'e yoblə. ⁷ Na' naquəczən güen de'en nezda' gwzotezə Diozən' goncze' de'e güen lo'o yichjla'ažda'olen' chedə' chacchgüeida' chele. Diozən' nži'ilaže'e chio'o txen na' le'e chonle txen len nada' la'anə'aczə dia' ližya nga chsed chlo'ida' de que dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' naquən de'e li, na' chona' par nič beṇə' zanch chso'onlilaže'ene'. ⁸ Nezcze Diozən' chacchgüeida' che yoguə'əle can' chaque Jesocristən' checho. ⁹ Na' chona' orasyon par le'e chṇaba' gonšgaczə Diozən' par nič šejəch gaquəchele che ljuežjle, na' gonšgue' le'e yelə' sin' par nič šejni'ile bin' chazlažə' Diozən' yoguə' las. ¹⁰ Gonšgue' ca' par nič gacbe'ile noquə'ənnə' naquə güenchgua gonle yoguə' laste nič yichjla'ažda'olen' gaquən xi'ilažə', na' cui bi dolə' gaple catə'an əžin ža yidə Cristən' yeto. ¹¹ Na' can' sotezə sole gonle de'e güen chedə' zo Jesocristən' chaclene' le'e. Na' šə sotezə socho goncho de'e güen, nachən' əyejlao Diozən' na' leczə əso'elao' beṇə' le'.

Pabən' cho'e dižə' de que naque' tozə len Cristən' de'en chi' yichje' tlozə de'en chene'e Cristən'

¹² Beṇə' bišə', che'enda' ənezele de'en dia' ližya nga beṇə' zan chso'ombi'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən'. ¹³ Yoguə' soldad ca' beṇə' ca' chsa'apə liž rein' bazjənezene' de que dia' ližya nga laogüe de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən' na' beṇə' ža' doxenlə lao' syodan' bazjənezene'. ¹⁴ Na' casi yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' bachsa'apəche' balor par chso'onlilaže'e Xancho Cristən' laogüe de'e bagwse'enene' de que bito chžeba' la'anə'aczə dia' ližya nga. Na' de'e na'anə' lega'aque' chso'eche' xtižə' Diozən' sin cui chəsə'əžebe'.

¹⁵ De'e li nitə' balə beṇə' do lažə'əga'aque' chso'one' güen chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən'. Pero yebale' caguə do lažə'əga'aque'enə' chəsə'əyixjui'en, con chse'enene' yoso'ozenag beṇə' chęga'aque' cle ca chia' nada'. ¹⁶ Beṇə' ca' chəsə'əgue'i nada' chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən' parzə nič əyejlaoga'aque', caguə chəsə'əyixjui'en do lažə'əga'aque'enə'. Con chse'enene' so'one' par nič lechguale de'e gaquəda' lao dia' ližya nga. ¹⁷ Beṇə' ca' chsa'aque' chia' na' chsa'aque'ne' che Cristən' chəsə'əyixjui'e xtižə'enə' do lažə'əga'aque'. Zjənezene' de que Diozən' babe'e latjə dia' ližya nga par chsed chlo'ida' de que dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristən' naquən de'e li. ¹⁸ Nitə' beṇə' chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən' pero caguə do lažə'əga'aque'. Na' nitə' beṇə' yoblə chəsə'əyixjui'en do lažə'əga'aque'. Pero naquətezə chəsə'əyixjui'e xtižə' Cristən' chebeida', na' batə'atezəchlə gobeichczəda'.

19 Ne^zda' ye^{ch}oja' güen len yogu^a' de'e ca' chac chia' cheda' chonle orasyon chia' na' chaclen Spirit che Jesocristan' nada' de'en lecza naqu^an Spirit che Diozan'. 20 Na' de'en che'enchgüeida' na' zoa' lez yeyo^ž gona' yogu^a'alol can' chene'e Diozan' ni^{ch} cui gaqu^ada' zto' laogüe'en^a, na' cui žeba' bit^a'atez^a gaqu^a chia', ša socha' o ša gata'. Na' ca' sa'acbe'i beⁿa' can' bagwsa'acbe'ine' bedote de que Cristan' naque' le'ezelaogüe beⁿa' šao' beⁿa' güen. 21 Quinga naqu^an len nada': Na'a mbana' naca' toz^a len Cristan' na' chi' yichja' tlaoz^a de'en chene'ene', na' cat^a' gata' mbalaz^achl^a soa' len le'. 22 Ša socha' guaqu^a goncha' xšin Diozan' par ni^{ch} so'ombia' beⁿa' le'. Pero bito gaqu^a ania' non' naqu^ach güen, ša socha' o ša gata'. 23-24 Che'enda' žj^ay^ezoa' len Cristan', la' lechgual^e mbalaz^ach soa' len le', pero le'e chyažjele socha' par gaqu^alena' le'e. De'e na'an^a' bito gaqu^a ania' ša güench socha' o ša güench gata'. 25 Zoa' segor chyažjele socha' par gaqu^alena' le'e na' de'e na'an^a' nezda' socha' len le'e na' gona' par ni^{ch} šej^ach gonlilaž^a'alene' na' sole mbalaz de'en chonlilaž^a'alene'. 26 Na' güe'ela'ochgual^e Cristo Jeso'os^an' cat^a' babene' ca soa' len le'e de'e yobl^a.

27 Na' ša socha' len le'e o ša cui, legon byen legon can' cheyal^a' goncho laogüe de'en bachzenagcho che diž^a' güen diž^a' cob^a de'en chzejni'in che Cristan'. Legon par ni^{ch} yenda' rson de que yogu^a'ale nit^a'aczele chech chzenagle che Spirit che Diozan' na' yenda' de que toz^a can' chon yogu^a'ale xbab na' de que txen chonle xte ga zelao saque'ele par se'ejle'e beⁿa' che diž^a' güen diž^a' cob^a de'en chzejni'in che Cristan'. 28 Legon par ni^{ch} yenda' rson de que bito chžeble beⁿa' contr chele ca' bit^a'atez^a de'e chso'one' par choso'ošebe' le'e. Na' ša bito chžeble beⁿa' ca' choso'ošebe' le'e gwsa'acbe'iljeine' de que Diozan' agwnežjue' lega'aque' castigw zejlicane na' gone' par ni^{ch} le'e cui yeyejle lao yi' gabil^an'. Na' le'en^a' gone' par ni^{ch} cui žeble na' par ni^{ch} asa'acbe'ine' de'e ca'. 29 De'en chaque Diozan' checho babsi'e xneze par ni^{ch} chonlilaž^a'acho Cristan' na' le'egatez^a ca' de'en chaque Diozan' checho babsi'e xneze par ni^{ch} chyi' chzaqu^a'acho laogüe de'en cho'echo xtiž^a' Cristan'. 30 Bable'ile can' boso'ochi' boso'osagu^a' beⁿa' nada' antsl^a laogüe de'en chona' xšin Diozan' na' chenczele rson de que lecza can' chac chia' na'a. Na' can' chac chia' nada' lecza can' chac che le'e de'en lecza chonle xšin Diozan'.

2

Cristan' gwlejjichje' yogu^a' de'e güen de'en de che' par bide' yežlyo nga, pero na'a naque' le'ezelaogüe beⁿa' blaoch

1 Cristan' chtipe' laž^a'ale. Chaquene' chele na' de'e na'an^a' chebeile chzenagle che'. Nezczele bazo Spirit che Diozan' len le'e. Na' lecza bachon Cristan' par ni^{ch} chaquele che ljuežjle na' cheyaš^a'aga'aquelene'. 2 De'e na'an^a' chneyoida' le'e legac toz^a len ljuežjle. Na' le'e gaque che ljuežjle tole yetole na' toz^a ca legon yogu^a'ale xbab. Legon ca' par ni^{ch} lechgual^e yebeida'. 3 Bito gonle ca gaqu^a güen che cuinze, na' nic gonle ca aso'elao beⁿa' le'e. Bito gon cuinle xen. Na' to tole legon xbab güen che not^a'atez^a can' chonle len beⁿa' zj^anaqu^ach beⁿa' bla^a ca le'e. 4 Na' to tole le'e yeyiljlaž^a' nacl^a gonle par ni^{ch} gaqu^a güen che ljuežjle cagu^a che cuinze.

5-7 Naqu^a yichjla'aždao' Cristo Jeso'os^an' caya^a'an naqu^a yichjla'aždao' Xe' Diozan' na' nape' yel^a' gwnabia' na' yel^a' bala'a^an toz^acz^a can' nap^a Xe'en^a'. Pero bito que bchojjichj Cristo Jeso'os^an' yel^a' gwnabia' che'en^a na' yel^a' bala'a^an che'en^a'. Bchojjichje' de'e ca' par ni^{ch} golje' goque' beⁿach na' goque' ca not^a'atez^a beⁿa' güen žin. Na' chio'o lecza cheyal^a' goncho xbab ca xbab^an' ben Cristo Jeso'os^an'. 8 Bzenague' che Diozan', bzexjw yichje' be'e latj^a gwso'ot beⁿa' le' boso'ode'ene' le'e yag coroz^an' can' chso'one' len beⁿa' ca' zj^anaqu^a beⁿa' mal juisy. 9 Na' de'en bsanlaž^a' cuine', Diozan' be'ene' yel^a' bala'a^an xen maz^achl^a ca de'en got^a' che' antsl^a. Na' Diozan' bito cho'e not^a'atez^achl^a beⁿach o angl yel^a' bala'a^an xen ca de'en be'e Cristo Jeso'os^an'. Na' bene' par ni^{ch} naque' le'ezelaogüe beⁿa' bla^a. 10-11 Bene' ca' par ni^{ch} yogu^a' beⁿa' ža' yoban' na' beⁿa' ža' yežlyo nga na' nochl^a beⁿa'

bagwsa'at, na' len yoguə' angl ca' yesə'əzo xibga'aque' lao Cristo Jeso'osən' yesə'əne' de que naque' Xanga'aque'. Na' len yoguə' de'e xio' ca' na' angl bzelaο ca' yesə'əzo xibga'acquən laogüe'enə', yesə'ənan de que naque' Xanga'aquei. Na' Xacho Diozən' si'e yelə' bala'aṅ catə'ən gaquə ca'.

Chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwxaquə'əlebecho ca beljw de'en choso'ose'eni' lao naquə žčhol

¹² Na'a ža chacda' chele na' chebeida' de que chzenagczle che Diozən' catə'ən zoa' len le'e. Na' chatə'əyoida' le'e gwzenagle che' mazəchlə na'a cui zoa' len le'e. Legon yoguə'əloł de'en chene'e Diozən' par ničh la'alaon de que babebeje' le'e xni'a de'e malən', na' legonən do yičhj do lažə'əle na' con cuidado, la' nezczele Diozən' gone' chio'o castigw šə cui goncho can' chene'ene'. ¹³ Dioz na'anə' chocobe' xbab chelen' par ničh chene'ele chonle de'e güen can' chazlaže'enə' na' lecze'enə' chaclene' le'e par ničh chonlen.

¹⁴ Legon bitə'ətezə əṅa Diozən' gonle sin cui əže'ešə'əle na' sin cui gaquəyožle. ¹⁵ Legon ca' par ničh cui bi dolə' gaple na' cui bi de'e mal šo'o lo'o yičhjla'ažda'olen'. Diozən' chene'ene' de que chio'o naccho xi'ine' bitobi de'e mal ta' əchen yičhjla'ažda'ocho', la'anə'əczə yežlyo nga chdacho entr beṅə' ca' chso'on clelə na' beṅə' zjənaquə beṅə' mal juisy, na' de'e na'anə' gwxaquə'əlebecho ca beljw ca' de'en choso'ose'eni' lao naquə žčhol.

¹⁶ Na' legwzejni'i beṅə' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' par ničh se'ejle'e chei na' gatə' yelə' mban zejlicane chega'aque'. Šə gonle ca' yebeida' le'e catə'ən əžin ža yidə Cristən' de'e yoblə, chedə' la' zejen de que bzenagle che de'en bsed blo'ida' le'e, caguə con bendada' xšin Diozən' bedote. ¹⁷ Le'e chebeile de'en chonlilažə'əle Cristən', na' nada' chebeida' de'en babi'a xtižə' Cristən' len le'e par ničh chonlilažə'əlene'. Na' gwzocza' yebeida' len le'e la'anə'əczə šə so'ot beṅə' nada' por ni che de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən'. ¹⁸ Le'egatezə ca' le'e yebei txen len nada'.

Temtion' na' Epafroditon'

¹⁹ Na' zoa' lez gon Xancho Jeso'osən' par ničh yob gaquə selə'a Temtion' gan' zolen' par yeyo'e rson nac chac chele. Na' lechgualə yeyacxenlažə'a catə' bagwnežda' nac chac chele. ²⁰ Notoch no zo no əselə'a beṅə' gon xbab chele do yičhj do laže'e can' chon Temtion'. ²¹ Beṅə' yeziquə'əchlə zjəchi' yičhjga'aque' bi de'en chse'enene' gaquə chega'aque', na' bito zjəchi' yičhjga'aque' əye'elao' Cristo Jeso'osən'. ²² Nezele can' bachon Temtion' güen yoguə' laste. Na' ca naquən' chona' par ničh so'ombia'ach beṅə' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristo Jeso'osən', chaclene' nada' can' chon to beṅə' len xe'. ²³ De'e na'anə' bagwleja'ane' par əselə'ane' gan' zolen' na' əselə'ane' lgüegwzə catə' bagotə'əbia' šə gochoja' ližyan' o šə cui. ²⁴ Na' chonlilažə'a de que Xancho Cristo Jeso'osən' gone' par ničh lencza' nada' yob yida' gan' zolen'.

²⁵ Pero na' por mientrzə chacda' chonən byen yoselə'a beṅə' bišə'əcho Epafroditon' par yeyede' gan' zolen'. Bselə'əlene' nga par goclene' nada', na' babene' txen len nada' ca naquə xšin Diozən' de'en bento' na' len yoguə' can' bagwdilələnto' gwxiye'enə'. ²⁶ Che'enchgüeine' yežagle de'e yoblə, chedə' zoe' trist de'en benele rson gocšenene'. ²⁷ De'e li bašə gate', pero na' Diozən' beyašə' beži'ilaže'ene' na' bene' par ničh beyaquene'. Na' caguə Epafrodito na'azən' beyašə' beži'ilaže'e sino lencza' nada'anə' par ničh bito gotə'əch de'e soa' trist. ²⁸ De'e na'anə' chosa'ane' yeyede' lgüegwzə par ničh ca' yebeile na' lencza' nada' cuitec soa' trist che le'e šə ca'. ²⁹ Legon güen len le' catə' yele'e na' legwlo'ine' de que chebeichgüeile can' babene'enə', chedə' nacle txen chonlilažə'əle Xancho Cristo Jeso'osən'. Beṅə' ca' chso'on can' baben Epafroditon' zjəzaque'e par güe'ega'acchone' yelə' bala'aṅ. ³⁰ Epafroditon' bsanlažə' cuine' gate' par gone' xšin Cristən' de'en bselə'əlene' nga gone', na' de'e li gocšenchgüeine' xte yelatə'əzə cui gote'. Gocwlenchgüe' nada' can' gon le'e žalə' zole nga.

3

Can' goncho par gaccho beṇə' güen lao Diozən'

¹ Na'a ža beṇə' bišə', nedech de'en əṇia' le'e. Cheyalə' sotezə socho yebeicho chedə' ngodə'əcho txen len Xancho Cristən'. Bito chacda' zed chzoja' che de'en babzojczə' antslə, chedə' chyažjele gonchle xbab chei. ² Legapə ciudad niḅ cui gwzenagle che beṇə' ca' chəsə'əne' cheyalə' sole seṇy de'en ne' sirconsision. Lega'aque' lechgualē zjənaljəga'aque' na' chso'one' de'e mal. ³ Na' chio'o de to seṇy checho par nezecho naccho xi'in Dioz. Seṇyən' naquən ca de'en baben Diozən' chio'o Spirit che'enə' par chaclenən chio'o cho'ela'ochone'. Chebeicho de'en chonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən' na' nezecho bito chyažjecho seṇy lao cuerp chechon' par gaccho xi'in Diozən'. ⁴⁻⁶ Nada' naca' beṇə' Izrael na' golja' lao dia che de'e Benjaminṇə' na' boso'ozoe' nada' seṇy che sirconsisionṇə' to xmanzəda'. Na' goljəlena' dižə' ebreo laogüe de'en zjənaquə xaxna'a ca' beṇə' ebreo. Na' ca naquə lei de'en bzoj de'e Moisezən', goca' txen len beṇə' fariseo ca' beṇə' ca' zjəchi'ichgua yichjga'aque' to to pont che lein'. Na' de'e tant gwche' yichja' che de'e ca' zjəsə'ənao beṇə' Izrael gwlažə' chia' ca' xte blagzejə blagzida' beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'. Na' ca naquə de'en na lein' cheyalə' goncho na' de'en nan cui goncho, bzenaga' che yoguə'ən xte ga zelao gwxaquə'əda'. Žalə' chacda' chebei Diozən' nada' por de'e ca', guaquə gona' xbab de que chebeichene' nada' mazəchlə can' chebeine' len beṇə' ca' yez-iquə'əchlə. ⁷ Yoguə'əṇṇə' bena' xbab əsa'aclenən nada' par niḅ Diozən' yebeine' nada', pero ṇa'a bachache'ida' bito gwsa'aclenən nada'. Na' benən byen gwleje'yichjga'aca'an par niḅ benlilažə'a Cristən'. ⁸ De'en banombi'a Cristo Jeso'osən' ben' naquə Xana' zaquə'əchgwan par nada'. De'e na'anə' bitoch bibi zjəzaquə' yoguə'əlol de'e ca' goquəda' antslə əsa'aclenən nada'. De'en banombi'ane' na'anə' bagwnit yoguə' de'e ca' bebeida' antslə, na' ṇa'a nona' lega'aquən ca to beb de'e gwcho'ona' par niḅ gombia'acha'ane'. ⁹ Na' leczə nona' lega'aquən ca to beb de'e gwcho'ona' par niḅ gachia' de que ngoda'a txen len Cristən'. Che'enda' əṇa Diozən' chia' de que naca' beṇə' güen laogüe'enə'. Eṇe' ca' por ni che de'en chonlilažə'a Cristən', caguə por ni che de'en chona' complir bi de'en na lein'. ¹⁰ Che'enda' gombia'acha' Cristən', na' che'enda' yocobəche' yichjla'aždaogua'anə'. De'en beyas bebane' ladjo beṇə' guat ca'anə' chac yocobe' yichjla'aždaogua'anə'. Na' che'enda' chi' saca'a de'en chona' xšin Cristən' can' gwdi' gwxaque'enə' na' leczə che'enda' gache'ichda' bi zejen de'en ngoda'a txen len le' catə'ən gwso'ot beṇə' le'. ¹¹ Can' chzo chbeza' ṇa'a chedə' lechgualē che'enda' yolis yosban Diozən' nada' ladjo beṇə' guat ca' cata' bagota'.

Cho'elažə'a chona' par niḅ gaquə yichjla'ažda'ogua'an can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'

¹² Bito əṇia' de que baḅ naquə yichjla'aždaogua'anə' can' che'enda' gaquən, la' bito ne'e gaquən can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'. Pero na' cheyljəlažə'a naclə gona' par niḅ ca' gaquə yichjla'ažda'ogua'anə' can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən', la' par nan' gwleje' nada' naca' xi'ine'. ¹³ Beṇə' bišə' nezdə' bitonə' gac yichjla'ažda'ogua' can' che'enda' gaquən, pero babchojyichja' yoguə'əlol de'en goquə de'e zaque'e par nada' antslə, len bi de'en bena', chedə' bagocbe'ida' bitobi zjəzaquə'ən. Na' tlozə de'en chi' yichja' ṇa'a de'en cho'elažə'a chona' can' chene'e Diozən' par niḅ gaquə yichjla'ažda'ogua'anə' can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'. ¹⁴ Zaquə'əchgwan par nada' de'en gwlej Diozən' nada' par yežina' yoban' gan' zo'enə' laogüe de'en chonlilažə'a Cristo Jeso'osən'. Na' de'e na'anə' cho'elažə'a chona' can' chsa'azlažə'enə' par niḅ gon Diozən' ca gaquə yichjla'ažda'ogua'anə' can' naquə yichjla'aždao' Cristo Jeso'osən'.

¹⁵ Na' baltezcho šə bazda chaccho can' chene'e Cristən' gaccho cheyalə' cuejyichjcho de'e ca' goquecho zjənaquən de'e zaque'e par chio'o antslə na' cheyalə' cue' yichjcho par goncho ca gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'ažda'ogüe'enə'. Na' šə nole ne'e

yo'ole bichlā xbab yoblā Diozān' gone' ca gacbe'ile. ¹⁶ Na' cheyalā' šejəchcho goncho can' babzejni'i Diozān' chio'o goncho.

¹⁷ Beṇə' bišə' yoguə'əle legon can' chona' nada', na' can' chso'on yeziquə'əchlā beṇə' ca' bachso'on can' chonto'onə'. ¹⁸ De'e yoblā əṇia' le'e can' bagwnia' zan las antslā, de que nitə' beṇə' zan beṇə' chso'one' ca chṇezecho de'en chsa'aquene' bito bi zaquə'an de'en gwɔixjw Cristān' xtolə'əchon' le'e yag corozān'. Chbežā' de'en nitə' beṇə' chso'on ca'. ¹⁹ Yesə'əbiayi' beṇə' ca' chedə' la' lguā'a so'ela'ogüe'e Diozān' con chso'elažə' chse'ej chsa'ogüe' na' chso'one' bichlā de'en na cuerp chēga'aque'enə'. Chesyə'əbeine' chso'one' de'en naquə de'e yelə' zto', na' zjəchi' yichjga'aque' tlaozə de'en chac yežlyo nga. ²⁰ Na' chio'o ža, bitoch choncho xbab de que yežlyo nga naquən lažcho, sino choncho xbabən' de que lažchon' naquən yoban' gan' za Xāncho Jesocristān' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' na' yide' nga de'e yoblā. ²¹ Na' catə'an yide'enə' gone' par nič cuerp checho de belə' chennə' yeyaquən to cuerp cobə de'en gaquə lechguale güen can' naquə cuerp che le'enə'. Gone' ca' chedə' nape' yelə' guac par nič bitə'ətezə de'e zjəde yoso'ozenaguən che'.

4

Cheyalə' yebeicho de'en chonlilažə'əcho Xāncho Jesocristān'

¹ Beṇə' bišə' dao', chacda' chele na' che'enchgüeida' le'i ljuēžjcho. Chebeichgüeida' de'en zotezə zole chonlilažə'əle Jesocristān', na' por le'e sochgua' mbalaz. De'e na'anə' gonchechlažə'əšgacze gonlilažə'əle Xāncho Jesocristān'.

² Na' chatə'əyoida' le' Ebodia na' leczə ca' le' Sintique, lešošga binlo legon txen tole yetole chedə' choptele chonlilažə'əle Xānchon'. ³ Na' le' Sinsigos, len' babeno' xšin Diozān' do yichj do lažo'o txen len nada', leczə chṇeyoida' le' gaquəleno' beṇə' zāncho Ebodian' na' Sintiquen' chedə' lega'aque' leczə gwso'one' xšin Diozān' txen len nada' catə'an gwɔixjui'a dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Jesocristān' gan' zolen'. Na' leczə Clementān' na' yebalə beṇə' ljuēžjcho ca' gwso'one' txen len nada'. Na' zjənyoj laga'aque'enə' le'e libr che Diozān' gan' zjənyoj la yoguə' beṇə' bazjənapə yelə' mban zejlīcane.

⁴ Le'e yebei do tyempte de'en chonlilažə'əle Xāncho Jesocristān'. De'e yoblə əchnia', le'e yebei. ⁵ Legon par nič yoguə'əlol beṇə' yesə'əneze' de que nacle beṇə' gaxjwlažə' chedə' bazon yidə Xānchon' de'e yoblā.

⁶ Bito gaquale tolə bitə'ətezə de'en chac chele. Legon orasyon lao Diozān' che yoguə' de'en chac na' nable yelə' chaclen che'enə' na' leczə güe'elene' yelə' choxcwlen catə' bi de'en ənabelene'. ⁷ Šə gonle ca' Diozān' gaquəlene' le'e par so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' do tyempte xte ni que gacbe'ile bixchen' bazo chbezle ca'. Gaquəlene' le'e chedə' ngoda'əcho txen len Cristo Jeso'osən'.

Cue' yichjcho che de'e ca' zjənaquə de'e güen

⁸ Na' yeto' consejw de'en nga chona' le'e beṇə' bišə', cue' yichjle par güe'ele por dižə' li, par gonle ca beṇə' yoblə əsa'ape' le'e respet, par gonle de'e zda licha, na' par gonle de'e cui bi de'e mal nsa'. Cue' yichjle par gacle beṇə' šao', na' par gonle de'en zjəneze beṇə'chən' zjənaquən de'e güen. Bitə'ətezə de'e zaque'e lao Diozān' na' bitə'ətezə de'en chebei Diozān', che lega'aquənnə' cue' yichjle.

⁹ Bzenagle chia' catə' bzejni'ida' le'e bin' cheyalə' gonle, na' baben bable'iczele chona' ca'. Lesotezə leso legon can' bagwnia' le'e. Na' šə gonle ca', Dioz ben' chon par chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' sotezə soe' gaquəlene' le'e.

Can' gwsa'aclen beṇə' Filipos ca' Apostol Pabən'

¹⁰ Chebeichgüeida' lao Xāncho Cristo Jeso'osən' de que de'e yoblə na'a bach blo'ile can' chonle xbab chia' ca de'en bselə'əle de'en goquəlen nada'. Na' nezda' chonczele xbab chia'anə', pero cuinə' gonən gaquəlenle nada' antslā. ¹¹ Na' chebeida' de'en bselə'əlennə',

caguə por ni che de'e byažjda' bi de'en byažjda'. Diozən' babzejni'ine' nada' par nič zoa' mbalaz catə' de de'en chyažjda' na' catə' cui bi bi de. ¹² Yo'olaocza' yelə' yašə' yelə' zi', na' yo'olaocza' yelə' šao'. Diozən' babzejni'ine' nada' par zoa' mbalaz bitə'ətezə chac la'aṅə' catə' de de'e che'ej chaogua' o la'aṅə' catə' chdona', na' la'aṅə' catə' de bichlə de'en chyažjda' o catə' cui bi bi de. ¹³ Chac chona' bitə'ətezə de'e cheyalə' gona', chedə' ngoda'a txen len Cristən' ben' choṅ nada' fuers balor. ¹⁴ Pero ca naquən' goclenle nada', naquən de'e güenchgua de'en chonle txen len nada' lao de'en chyi' chzaca'a.

¹⁵ Na' le'e nitə'əle Filiposən' nezele can' goquəlenle nada' catə'ən bagoc to tyemp dao' bedətixjue'ida' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən' de'e neche, na' babenən byen beza'a Masedonian'. Caguə nochlə beṅə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag par chso'elaogüe'e Cristən' gwso'on txen len nada' par yoso'osele'e mech de'en gaquəlen nada', pero na' le'e bselə'əle de'en bchina'. ¹⁶ Na' caguə ca na'azən' bselə'əlen, leczə bselə'əlen yeto chop las catə' gwzoa' Tesalonican' par bi de'en byažjda'. ¹⁷ Caguə de'e chzelaža'a bi de'en choṅle nada' sino chzelaža'a gonchle de'e güen par nič Diozən' yebeichene' le'e. ¹⁸ Doxen de'en bselə'əle len Epafroditon' bač gwxi'an na' bitoch bi bi chyažjda', de'e scha'o bade chia' na'a. Na' de'en bselə'əlen' gwxaquə'əleben ca to yal de'en chla' zix de'e chzey bxožən' lao Diozən'. Diozən' chebeichgüeine' can' babenlen'. ¹⁹ Yo'o lao na' Dioz chechon' yoguə'əlołte de'en de par əgwnežjue'en con non' chene'ene'. Na' gone' de'e güen juisy par nič gatə' yoguə'əloł de'e chyažjele, chedə' ngodə'əle txen len Cristo Jeso'osən'. ²⁰ Ledoye'elaoch Xacho Diozən' zejlicane. Can' gonšgaczcho.

Bzeine' lega'aque' dižə'

²¹ Le'e gguap diox yoguə'əloł beṅə' Filipos ca' beṅə' zjənaquə lažə' na' Diozən' laogüe de'en zjəngode'e txen len Jesocristən'. Na' beṅə' bišə'əcho ca' nitə' txen len nada' nga choso'oguape' le'e diox. ²² Na' leczə ca' yoguə' beṅə' Roma quinga beṅə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' choso'oguape' le'e diox, na' mazəchlə beṅə' ca' chso'on žin liž rein' choso'oguape' le'e diox.

²³ Xancho Jesocristən' sošgue' gaquəlenšgacze' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'azən' de'en chzoja' na'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Colosas Ca'

Pabən' chzoje' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' Colosasən'

¹⁻² Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən' con can' gwnalažə' Diozən'. Nada' chzoja' le'e nitə'ale Colosasən' le'e banacle lažə' na' Diozən' laogüe de'en ngodə'ale txen len Cristən', chedə' txen len neto' naccho family che'enə'. Beṇə' bišə'əcho Temtion' na' nada' chṇabto' lao Xacho Diozən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' le'e na' gonšgue' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Pabən' chone' orasyonṇə' par beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' Colosasən'

³ Yoguə' las catə' chona' orasyon par le'e cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' par le'e, Dioz ben' naquə Xa Xancho Jesocristən'. ⁴ Babenda' rson can' chonlilažə'ale Jesocristən' na' can' chaquele che yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ⁵ Cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' de que lenle zocho lez žjəyezochō len Diozən', can' gwyejni'ile catə'an gwzolaō bzenagle che dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' de'en naquən de'e li. ⁶ Dižə' li che Jesocristən' de'en chzenagle chei bagosə'əlasən doxenlə na' beṇə' ca' choso'ozenag chei ga yoblə leczə chso'one' güen na' choso'ozejni'ine'en beṇə' yoblə can' chon le'e dezd žan' catə'an bzenaglen de'e nech na' gwnezele de que de'e li nži'ilažə' Diozən' le'e. ⁷ Epafras da'onə' bzejni'ine' le'e xtižə' Cristən' Igua'a nada'. Chone' xšin Cristən' can' chona' par chaclene' le'e na' zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone'. ⁸ Epafras na'anə' bagwne' nada' can' baben Spirit che Diozən' par ničh chaquele che ljuežjle na' chacteile chia'.

⁹ De'e na'anə' dezd catə'an gwnezdə' can' chonlen', yoguə' laste chona' orasyon lao Diozən' par le'e chṇaba' gon Spirit che'enə' le'e yoguə' claste yelə' sin' na' yelə' chejni'i par ničh ca' ənezele tcho'a tšao' can' chene'ene' gonle. ¹⁰ Chṇaba' ənezele can' chene'ene' gonle par ničh ca' šejəchle gonle can' cheyalə' gon chio'o nombi'acho Xanchon' na' gonle doxen can' chazlažə'enə', gonle yoguə' claste de'e güen, na' šejəch gombia'achle Diozən'. ¹¹ Na' chṇaba' gaquəlen Diozən' le'e len yelə' guac xen che'enə' par ničh gaple yelə' chxenlažə' na' sotezə sole gonlilažə'əlene' bitə'ətezə de'en chac na' sole mbalaz. Chṇaba' gaquəlene' le'e ca' chedə' nape' le'ezelaogüe yelə' guac xen. ¹² Na' leczə güe'ele yelə' choxcwlen che Xacho Diozən' chedə' le'enə' bene' par ničh txen len yeziquə'əchlə beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'enə' gaquə žjəyezochō len le' gan' chey che'eni'ichgua. ¹³ Diozən' babebeje' chio'o xni'a gwxiye'enə' de'en chnabia' beṇə' ca' chsa'aš lo'o de'e žcholən' na' bene' par ničh chnabia' Xi'ine' Jesocristən' chio'o ben' chaquene' chei. ¹⁴ Xi'ine' Jesocrist na'anə' gwdixjue' xtolə'əchon' par ničh Diozən' chezi'ixene' checho.

Cristən' chozoe' chio'o binlo len Diozən'

¹⁵ Yichjla'aždao' Cristən' naquən cayanə'an naquə yichjla'aždao' Xe' Diozən' ben' cui no chle'i, na' tozə can' chso'one'. Bazoczə Cristən' catə'an cuiṇə' xe yežlyon', catə'an cuiṇə' nitə' angl ca' na' beṇəch ca', na' catə' cuiṇə' gatə' bitə'ətezə de'en zjəde. ¹⁶ Le'enə' bene' yoban' na' yežlyon' na' bene' beṇə' ža' yoban' na' beṇə' ža' yežlyon', na' bia yixə' ca', na' biquə'əchlə de'en zjəde yoban' na' yežlyon'. Bene' par ničh zjəde de'e ca' chle'icho na' de'e ca' cui chle'icho. Bene' par ničh nitə' angl əblao ca', nitə' spirit mal ca' chəsə'anabia'an beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən', nitə' de'e xio' na' nitə' biquə'əchlə de'e ca' zjənapə poder. Na' Crist nan' bene' par ničh nitə' de'e ca', na' nitə' beṇə' ca', ničh si'e yelə' bala'aṇ. ¹⁷ Cristən' bazoczə' catə'an cuiṇə' nitə' beṇəch, angl, bia yixə' na' biquə'əchlə de'en zjəde, na' noe' che to toe' zjənaque' can' zjənaque' na' to ton zjənaquən can' zjənaquən, chedə' Cristən' none' mendad par chac ca'. ¹⁸ Na' Crist na'anə' chnabi'e chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone' na' len' beṇe' chio'o yelə' mban zejlicanən'. Len' naque' beṇə'

nech bebane' ladjo beṇə' guat ca' par chnabi'e na' de'e na'anə' naque' le'ezelaogüe beṇə' blao na' chnabi'e yoguə'əloḷ beṇə' na' biquə'əchlə. ¹⁹ Diozən' chazlaže'e de que cayaṇə'ən naquə yichjla'aždaogüe'enə' ca'aczən' naquə yichjla'aždao' Xi'ine' Cristən', cayaṇə'ən naquə yelə' guac che Diozən' ca'aczən' naquə yelə' guac che Cristən', na' tozəczə can' chso'one'. ²⁰ Na' leczə chazlažə' Diozən' de que yoguə' beṇə' ža' yoban' na' beṇə' ža' yežlyo nga guac yesə'əṇite'e binḷo len le' laogüe de'en blalj xchen Cristən' le'e yag corozən'.

²¹⁻²² Goccho beṇə' contr che Diozən' antslə por ni che xbab malən' de'en gwyo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' na' por ni che de'e malən' bencho. Pero ṇa'a Cristən' babozoe' chio'o binḷo len Diozən' ca de'en bnežjw cuine' por ni checho catə'ən gwso'ote'ene'enə'. Babozoe' chio'o binḷo len Diozən' par nič ca' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə' na' bito bi dolə' gapcho catə'ən yežincho gan' zo Diozən' na' catə'ən əche'e chio'o laogüe'enə', na' notono soi əgwcuš chio'o lao Diozən'. ²³ Na' yežincho laogüe'enə' sin cui bi dolə' napcho šə zotezə zocho chonḷilažə'əcho Cristən', šə zocho len tozə xbab, na' šə zocho lez žjəyecho len Diozən' laogüe de'en babzenagcho che dižə' güen dižə' cobə che Cristən'. Dižə' güen dižə' cobə che' na'anə' bagosə' gwlaljən gatə'ətezə ža' beṇə'chən' na' Dioz nan' gwleje' nada' Pab par nič əchyixjui'an.

Pabən' chaclene' beṇə' ca' chesə'adopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Cristən'

²⁴ Chebeida' la'anə'əczə chy' chzaca'a laogüe de'en əchyixjui'a xtižə' Cristən' len le'e cui nacle beṇə' Izrael, na' che'enda' gaquə chia' bichlə de'en ne'e chac falt par yeyož gaquəlena' le'e. Cristən' gwdi' gwxaque'e par goclene' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone', chio'o gwxaquə'əlebecho ca cuerp che'enə', na' can' chac chia' par chaquəlena' le'e. ²⁵ Diozən' gwleje' nada' par chona' xšine'enə' entr le'e cui nacle beṇə' Izrael par nič ca' gwzejni'ida' le'e doxen can' na xtiže'enə'. ²⁶ Dezd gwlatte de de'en bito no gwyejni'i can' na xtiže'enə' pero ṇa'a babzejni'i Diozən' chio'o len, chio'o bagwleje' par naccho lažə' ne'enə'. ²⁷ Diozən' chene'ene' ənezecho de que lechguəle de'e güen juisy chone' len notə'ətezcho chonḷilažə'əchone' la'anə'əczə cui naccho beṇə' Izrael. De'e na'anə' bachzejni'ine' chio'o de'en cui no gwneze antslə de que chio'o chonḷilažə'əcho Cristən' ngodə'əcho txen len le' na' de'e na'anə' zocho lez žjəyecho len Diozən' gan' chey che'eni'ichgua.

²⁸ Cho'elento' yoguə'əloḷ beṇə' dižə' che Cristən' chatə'əyoiga'aqueto'one' par nič yoso'ozenague' che' na' chzejni'iga'aqueto'one' naquən' ne'. Cho'eto' xtiže'en len yoguə' cḷas yelə' sin' par nič ca' catə' yežincho lao Diozən' yoguə' beṇə' ca' bosə'ozenag cheto' əsa'aque' cayaṇə'ən chene'e Diozən' əsa'aque' laogüe de'en zjəngode'e txen len Cristən' can' ngodə' chio'o. ²⁹ Na' de'e na'anə' chonchgua' xte ga zelao chzaquə'əda' əchyixjui'a xtiže'enə' len doxen fuers balor de'en choṇ Cristən' nada'.

2

¹⁻² Na' che'enda' ənezele can' chona' xte ga zelao chzaquə'əda' par nič əchtipa' lažə'əle na' lažə' beṇə' ca' nitə' Laodisean' na' yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'onḷilažə' Cristən' do na', beṇə' cuiṇə' gombi'aga'aca'. Chona' xte ga zelao chzaquə'əda' par nič yoguə'əle gague che ljuežjle tole yetole na' par nič nezele tcho'a tšao' can' cheyalə' gonle xbab yoguə' laste na' par nič šejni'ile che Cristən'. Cui no gwneze antslə de'en bachzejni'i Diozən' chio'o che Cristən'. ³ Na' šə bin' chene'echo nezecho, doxen yelə' sin' na' yelə' chejni'i che Diozən' napə Cristən' len par chzejni'ine'en chio'o. ⁴ Echnia' ca' par nič cui no yopei le'e len dižə' yoblə par xoayagle. ⁵ La'anə'əczə bito zoa' na' len le'e, syempr chona' xbab chele na' chebeida' de'en chonle can' cheyalə' gonle na' zotezə zole chonḷilažə'əle Cristən'.

⁶ De'e na'anə' con can' babsedle che Jesocristən' na' can' bachonḷilažə'əlene' ca Xanle, con ca'ašgacən' sotezə sole len le'. ⁷ Na' le'e sotezə leso legonḷilažə' Cristən' can' babzejni'i Epafrašen' le'e par nič gacle ca to yag de'e chaz loinə' zitjw na' chcha'ochguan. Na' le'e güe'echgua yelə' choxcwlen che Diozən' can' chaclene' le'e.

Cristan' babocobe' yichjla'ažda'ochon'

⁸ Le'e gapə cuidad par nič notono yesə'əxoayag le'e len xbab čhega'acze' par naole de'en choso'osed choso'olo'ine'. Lega'aque' choso'osed choso'olo'ine' de'en cui bi zaquə' čhe costombr gol ca' de'en zjəde, čhe de'en ye'ej gaocho, čhe ža ca' na' čhe cuerp čhechon' lgua'a yoso'osed yoso'olo'ine' čhe Cristan'.

⁹ Cristan' lao goque' beṇə' belə' chen goc yichjla'aždaogüe'enə' doxen can' naquə yichjla'aždao' Diozan' na' ca'aczən' naque' na'a. Gwdape' yelə' guac cayanə'an napə Diozan' na' ca'aczən' nape'en na'a. Bene' tozəczə can' chon Diozan' na' ca'aczən' chone' na'a. ¹⁰ Na' Cristan' chnabi'ache' ca notə'ətezə angl əblao na' notə'ətezə de'e xio'. Na' chio'o laogüe de'en ngodə'əcho txen len Cristan' bitoch bi bi chyažjəchecho par so cuezcho binlo. ¹¹ Na' leczə de'en ngodə'əcho txen len le' zocho to señy de'en zejen ca señy de'en ne' sirconsisionṇə'. Bito naquən señy de'en bzo beṇə' lao cuerp čhechon', sino de'en bagwlejjyichjcho cuich chzenagcho čhe la'ažda'omalcho na'anə'. Cristan' babocobe' yichjla'ažda'ochon'. ¹² Na' ca de'en bagwchoacho nisən' zejen ca gotcho na' bgašə'əcho txen len Cristan' na' leczə zejen ca bolis bosban Diozan' chio'o ladjo beṇə' guat ca'. Diozan' bolis bosbane' Cristan' ladjo beṇə' guat ca', na' catə'an benlilažə'əchone' par bocobe' yichjla'ažda'ochon', canan' bene' par nič cuich naccho ca beṇə' guat. ¹³ Antslə gwxaquə'əlebecho ca beṇə' guat len yichjla'ažda'ochon' čhedə' bito bzenagcho čhe Diozan', bzenagzechcho čhe la'ažda'omalchon'. Pero na' can' ben Diozan' par nič Cristan' bebane' ladjo beṇə' guat ca', leczə can' bocobe' yichjla'ažda'ochon' par nič cuich naccho ca beṇə' guat na' babezi'ixene' yoguə'əte xtolə'əchon'. ¹⁴ Diozan' bsele'e Cristan' gwdixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən' par nič cui si'icho castigw por ni čhe de'en cui bencho complir yoguə'əlol can' na lei čhe'enə' de'en nyojən'. De'e na'anə' lein' bitoch güe'en dižə' contr chio'o can' benən antslə. ¹⁵ Diozan' beque'e yelə' gwnabia' čhe angl bzela ca' na' de'e xio' ca' par nič cuich yesə'anabia'an chio'o. Blo'ine' beṇə'čən' de que banitə'an xni'enə' catə'an Cristan' gwdixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən'.

Cheyalə' cuec yichjcho de'e ca' zjəzaquə' len Diozan'

¹⁶ De'e na'anə' bito gwzenagle čhe beṇə' ca' chəsə'əna chonle de'e mal ca de'en bito naole costombr ca' de'en na lei de'en bzoj de'e Moizezan' na' bichlə costombr čhega'aque'enə' de'en chəsə'əne' cheyalə' ye'ej gaocho, o goncho lni, o can' goncho catə' naquə bio' che'eṇ, o de'en cheyalə' gomba'ancho ža de'en chsa'aquene' naquən de'e žialao. ¹⁷ Diozan' bene' par nič de'e Moizezan' bzoje' čhe costombr ca' parzə nič bzejni'ine' chio'o latə' dao' čhe Cristan' antslə ze'e yide'. Pero na'a babidə Cristan' na' costombr ca' bito zjəzaquə'an can' zaquə' de'en nombi'acho Cristan'. ¹⁸ Nitə' beṇə' choso'osed choso'olo'ine' de que cheyalə' gon cuincho ca to de'e cui bi zaquə' na' cheyalə' güe'ela'ocho no angl na' goncho bichlə de'en chəsə'əne' besə'əle'idaogüe'enə'. Bito gwzenagle čhega'aque' catə' əse'e le'e de que cui chonle can' cheyalə' gonle. Con chso'on cuinga'aque' xen čhedə' choso'ozenague' čhe la'ažda'omalga'aque'enə'. ¹⁹ Lega'aque' bito zjəngode'e txen len Cristan' ben' chnabia' chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone'. Pero chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ochone' ngodə'əcho txen len le' na' len ljuežjcho ca' ca to to part čhe cuerp čhechon' ngodə'an txen len bečhj bnia' ca'. Na' de'en ngodə'əcho txen len Cristan' Diozan' chaclene' chio'o par nič chaquə'chcho beṇə' šao' beṇə' güen.

²⁰ Ca naquən' ngodə'əcho txen len Cristan' catə'an gote', bito cheyalə' cue'ech yichjcho čhe costombr de'en zjəsə'ənao beṇə' ca' cui choso'ozenag čhe Diozan', costombr čhe de'en ye'ej gaocho, čhe ža ca' na' čhe cuerp čhechon'. La' chio'o bitoch naccho txen len beṇə' ca' cui choso'ozenag čhe Diozan' na' de'e na'anə' bito cheyalə' goncho can' chso'one'enə'. ²¹ De'e na'anə' bito gwzenagle čhe beṇə' ca' chəsə'əna: "Bito goxə'əle de'e nga, bito ye'ej gaole de'e na', na' bito canle de'en yeto." ²² Costombr ca' za'aquən čhe beṇə'čən', la' yoguə' de'e ca' de'en chəsə'əne' cui goxə'əcho, cui ye'ej gaocho na' cui cancho, de'en chčhinchon chəsə'əde čhei. ²³ Chsa'aque beṇə' de que costombr ca' zjənaquən de'e

sin'. Len de'e chsa'aljlažə' beṇaḥ ca'azənə' par chse'ejni'alaže'e angl ca' na' par chso'on cuinga'aque' ca to de'e cui bi zaquə' na' par chəsə'əžaglaogüe' len cuerp chega'aque'enə', pero bito sa'aclenən chio'o par niḥ cui əgwzenagcho che la'ažda'omalchon'.

3

¹ Can' bolis bosban Diozən' Cristən' ladjo beṇə' guat ca', leczə can' babocobe' yichjla'ažda'ochon'. De'e na'anə' cheyalə' cuec yichjcho che de'e ca' zjanaquə de'e zaque'e gan' zo Cristən' chnabi'e txen len Diozən'. ² Cheyalə' cue' yichjcho che de'e ca' zjəzaque'e len Diozən' caguə de'e ca' zjəzaque'e len beṇaḥən'. ³ Bagwlejiyichjcho cuich chzenagcho che la'ažda'omalchon' na' mbancho par goncho can' chene'e Diozən'. Na' zocho txen len Diozən' laogüe de'en ngodə'əcho txen len Cristən' la'anə'əczə cui chsa'acbe'i beṇə'. ⁴ De yelə' mban checho zejlicane chedə' chonlilažə'əcho Cristən' na' Cristən' zotezə zoe' len chio'o. Na' catə' yide' de'e yoblə gone' par niḥ yichjla'ažda'ochon' yeyož gaquən ca yichjla'aždaogüe'enə' na' gone' par niḥ cuerp chechon' yeyaquən to cuerp cobə de'en gaquə lechguale güen can' naquə cuerp che le'enə'.

Can' bencho antslə na' can' cheyalə' goncho na'a

⁵ Na' laogüe de'en babocobe' yichjla'ažda'ochon', cheyalə' cuejiyichjcho de'e mal ca' de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho žlac zocho yežlyo nga. Bito co'o xtocho nic cuejiyichjcho no'ol checho o be'en checho par solencho beṇə' yoblə. Bito goncho bichlə de'e yelə' zto'. Bito yebeicho bitə'ətezə de'en naquə de'e yelə' zto'. Bito selažə'əcho goncho bitə'ətezə de'e mal. Na' bito selažə'əcho de'e zan de'e gatə' checho, chedə' tozəczə ca mal naquən len de'en chso'on beṇə' chse'ejni'alaže'e lguə'a lsaquə'. ⁶ Gwžin ža catə' Diozən' gone' castigw zejlicane che beṇə' ca' chso'ela'ozeche' chso'one' de'e mal ca' zjanac ca'. ⁷ Antslə gwdacze benle de'e malən' ca de'e ca' bagwni'anə'. ⁸ Pero na'a cheyalə' cuejiyichjle yoguə de'e mal ca'. Bito əža'a ljuežjle na' bito locle. Bito gaquəxi'i ljuežjle, bito gwžia əgwnitə' ljuežjle, na' bito güe'ele dižə' zban. ⁹ Bito güe'ele dižə' güenlažə' len ljuežjle. Bitoch gonle de'e ca' chedə' bagwzolao chbejiyichjle cuich chzenagle che la'ažda'omallen' len de'e mal ca' de'en nan gonle. ¹⁰ Diozən' ben' ben yoguə'əcho babocobe' yichjla'ažda'ochon', na' chzejni'ine' chio'o par niḥ zda chaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə'. ¹¹ Bitobi nonən par len Diozən' šə naccho beṇə' Izrael o šə cui naccho beṇə' Izrael. Bitobi nonən par le' šə zocho seņy de'en ne' sirconsision o šə cui zochon. Na' leczə bitobi nonən par le' šə naccho beṇə' zitə' la'anə'əczə šə za'acho yež de'e lechguale ne'e naquə serrado. Na' le'egatezə ca' bitobi nonən par le' šə naccho esclabos o šə cui naccho esclabos. De'en naquə de'e žialao xen, gonlilažə'əcho Cristən'. Na' notə'ətezə naccho šə bachonlilažə'əchone' ngodə'əcho txen len le'.

¹² Diozən' bagwleje' chio'o par naccho lažə' ne'enə' na' chaquene' checho. De'e na'anə' legon can' cheyalə' gon chio'o bagwlej Diozən' par naccho xi'ine'. Le'e yeyašə' leyeži'ilažə' ljuežjle na' legon güen len ljuežjle. Bito gon cuinle xen. Le'e gac beṇə' gaxjwlažə', na' le'e gapə yelə' chxenlažə' len ljuežjle. ¹³ Na' le'e gwde ca'alə' šə bi chac chele entr tole yetole, na' le'e yezi'ixen che ljuežjle šə chaquele bi babenene' le'e. Con can' babezi'ixen Cristən' checho ca'acžən' cheyalə' yezi'ixencho che ljuežjcho. ¹⁴ Na' de'en naquəch de'e žialao xench lao yoguə' de'e ca', cheyalə' gaque che ljuežjcho chedə' šə chaquecho che ljuežjcho nachən' leczə goncho bitə'ətezəchlə de'en chene'e Diozən' goncho. ¹⁵ Diozən' gwleje' chio'o par so cuezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon' na' par socho binlo len ljuežjchon'. De'e na'anə' legon ca gaquəlen Diozən' le'e so cuezle ca', la' yoguə' chio'o chonlilažə'əcho Cristən' banaccho ca tozə family. Na' le'e güe' yelə' choxcwlen che Diozən' can' chaclene' le'e.

¹⁶ Lesotezə leso legon xbab che de'e ca' babzejni'i Cristən' chio'o. Le'e gwzejni'i beṇə' ljuežjle ca' na' le'e gatə'əyoiga'aque' len yoguə' clas yelə' sin' par yoso'ozenague' che Cristən'. Legol no salmos na' no imnos, na' bichlə de'en na Spirit che Diozən' golle, güe'ele

yelə' choxcwlen che' lo'o yichjla'ažda'olen' can' chaclen Xanchon' le'e. ¹⁷ Na' bitə'atezə de'e gonle na' bitə'atezə dižə'an gü'e'ele, legonən na' le'e gü'e'en par ničh Xancho Jeso'osən' si'e yelə' bala'an. Na' do tyempte gü'e'ele yelə' choxcwlen che Xacho Diozən' can' chaclen Xancho Jeso'osən' le'e.

Quingan' cheyalə' gon chio'o babocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'

¹⁸ Le'e no'olə le'e nšagna'ale, le'e gwzenag che be'en che to tole can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Xancho Cristən'. ¹⁹ Na' le'e beṇə' byo le'e nšagna'ale, legaue che no'ol che to tole na' bito gonle znia len lega'aque'. ²⁰ Na' le'e bi'i xcuidə', le'e gwzenag che xaxna'ale yoguə'əloł bin' se'e le'e, chedə' can' chazlažə' Xanchon' gonle. ²¹ Na' le'e nacle xaxna' bi'i xcuidə', bito con gonle ca yesə'əža'a yesə'əlocbo', la' šə gonle ca' bitobi de gost nitə'əbo' na' bitoch yoso'ozenagbo' chele. ²² Na' le'e nacle mos, cheyalə' əgwzenagle yoguə'əloł can' na xan žinnə'. Bito gonleile xan žinnə' gonlizle ca beṇə' chonchgua žinnə' catə'əzən' chgüie' le'e. Pero le'e do yichj do lažə'əle legon žinnə' laogüe de'e chaple Diozən' respet na' cui chene'ele əže'e le'e. ²³ Na' bitə'atezə de'en gonle, gonlen do yichj do lažə'əle par ničh yebei Xancho Cristən' le'e, caguə par ničh yebei xan žin na'azənə'. ²⁴ Legon ca' chedə' nezczele de que Xancho Cristən' gone' par ničh chio'o choncho can' chazlaže'enə' yežincho gan' zoe'enə'. Na' de'en gone' par ničh yežincho gan' zoe'enə' zaquə'əchən ca laxjwchon'. ²⁵ Na' notə'atezə zjənaquə beṇə' ca' chso'on de'e malən', Xanchon' əgwnežjue' castigw che to toga'aque' segon naquən' gwso'one'.

4

¹ Na' le'e xan žin, legon güen len beṇə' ca' chso'on xšinlen', chedə' nezele lezə zo Xanle ben' zo yoban'.

² Legac beṇə' banlažə' par ničh sotezə sole gonle orasyon, gü'e'ele yelə' choxcwlen che Diozən' can' chaclene' le'e. ³ Na' leṇabe Diozən' gone' par ničh gaquə latjə gü'e'elencha' beṇə' xtiže'enə' ničh yesə'ənezene' de'en cui no gwneze antslə che Cristən'. La' por ni che de'en bi'a xtižə' Crist na'anə' dia' ližya nga. ⁴ Leṇabe Diozən' əgwzejni'ine' nada' ničh əneзда' naquən' yapəga'aca'ane' par ničh se'ejni'ine'en.

⁵ Na' žlac na'a ne'e de tyemp par gonlen, legon güen len beṇə' ca' cui zjənaquə txen len chio'o can' chejni'ile cheyalə' goncho. ⁶ Legüe' dižə' šao' dižə' güen na' dižə' de'en naquə de'e zaque'e yoguə' laste. Na' legon xbab par ničh ənezele naclən' cheyalə' yoži'ile xtižə' to to beṇə'.

Chguape' beṇə' migw che' ca' diox

⁷ Tiquicon' əne' le'e yoguə'əloł can' chac chia'. Le' naque' beṇə' bišə'əcho na' chacda' che'. Zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone' par chaclene' nada' chona' xšin Xancho Cristən'. ⁸ Echselə'ane' par ničh ənezele can' chac chia' na' par ničh əgwtipə' lažə'əle. ⁹ Na' txen len le' choselə'a beṇə' bišə'əcho Onesimon' ben' naquə beṇə' gwlaž chele na' ben' chaquecho chei. Lenczə le' zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone'. Echselə'əga'aca'ane' par ničh yesə'əne' le'e yoguə' de'en chonto' nga.

¹⁰ Aristarcon' ben' de ližya nga len nada' chguape' le'e diox. Na' Marcos beṇə' sobrin che Bernaben' leczə chguape' le'e diox. Bagwnia' can' cheyalə' gonle güen len Marcosən' catə' le'e gan' zolen'. ¹¹ Na' Jeso'os ben' zjənsi'e Josto leczə chguape' le'e diox. Caguə nochlə beṇə' Izrael chsa'aclene' nada' len de'en chona' par ničh nabia' Diozən' beṇə' zanch sino beṇə' ca' šonžə. Na' zochə' mbalaz laogüe de'e chsa'aclene' nada'. ¹² Nach leczə beṇə' gwlaž chele Epafrasən' ben' chon xšin Cristən' chguape' le'e diox. Yoguə' laste catə' chone' orasyonnə' chnabchgüe' əgwzejni'i Diozən' le'e yoguə'əloł de'en chene'ene' gonle na' par ničh yeyož gonlen na' gacle cayanə'an chene'e Diozən' gacle. ¹³ Che'enda' ənezele can' chonchgüe' orasyon par le'e chonlilažə'əle Cristən' Colosas, Laodisea na' Ierapolis. ¹⁴ Na'

lenczə Locas ben' naquə beṇə' güen rmech ben' chacda' chei chguape' le'e diox na' leczə' ca' Demasən' chguape' le'e diox.

¹⁵ Le'e gguapšga diox beṇə' bišə'əcho ca' ža' Laodisean', len Ninfas na' beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' liže'enə'. ¹⁶ Na' catə' yeyož gwlable cart nga, əgwnežjwlen beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən' Laodisean' par ničh yoso'olabe'en. Na' leczə le'e gwlab cartən' de'en bsela'a par beṇə' Laodisea ca'. ¹⁷ Na' le'e ye' Arquipon' de que chṇeyoida'ane' gone' seguir len xšin Diozən' de'en chone'enə' par ničh yeyož gone' yoguə'ələl de'en gwlej Xancho Cristən' le' gone'.

¹⁸ Part dao' che cart nga nada' Pab chzoja'an cuincza'. Bito ganlažə'əle can' dia' ližya nga. Diozən' sošgue' gaquəlenšgacze' le'e. De'e na'azə chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Tesalonica Ca'

Pabən' len beṇə' l'juežje' ca' boso'ozoje' beṇə' ca' chso'elaogüe'e Jesocristən'

¹ Nada' Pab chzoja' le'e nitə'əle Tesalonican', le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' laogüe de'en ngodə'əle txen len lega'aque'. Na' nada' lena' Silbano na' Temtion' chnabto' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' əsa'aclene' le'e na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Besə'əloe' beṇə' Tesalonica ca' de que chso'onlilažə'e Jesocristən'

² Yoguə' laste catə' chonto' orasyon cho'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' par yoguə'əle, na' chnabto' gaquəlene' le'e. ³ Na' catə' chonto' orasyon lao Xacho Diozən' chjsa'alažə'əczəto' yoguə'əlo' de'e güen de'en chonle laogüe de'en chonlilažə'əle Diozən' na' chaquele che'. Na' chjsa'alažə'əczəto' can' chgo'o chchejlažə'əle catə'an chzaquə'əzi' chzaquə'əyašə'əle chedə' zole lez yidə Xancho Jesocristən' yeto. ⁴ Nezetə' beṇə' bišə', de que Diozən' chaquene' chele na' bagwleje' le'e par nacle xi'ine'. ⁵ Na' Spirit che Diozən' goclenən le'e len yelə' guac chein' par nich gwnezele de que dižə' güen dižə' cobə de'en bzejni'ito' le'e che Jesocristən' naquən de'e li. Caguə naquən con to dižə'. Na' nezczele can' bentezə bento' de'e güen entr le'e par nich gocleno' le'e.

⁶ Na' le'e zole chonle can' bento' na' can' ben Xancho Jesocristən'. Na' Spirit che Diozən' chonən ca chebeile la'anə'əczə de'e zan de'e bagwdi' bagwxaquə'əle por ni che de'en babzenagle de'en gwduxjue'ito' le'e che Jesocristən'. ⁷ Beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' Masedonian' na' Acayan' bazjəneze' can' chonle na' de'e na'anə' zjəneze' naquən' cheyalə' so'one'. ⁸ Babenle ca zjəneze beṇə' che Xancho Jesocristən' chedə' doxenlan' banasə' nlaljən, caguə Masedonian' na' caguə Acaya na'azən'. Na' le'egatezə ca' yoguə'əzə beṇə' bazjəneze' can' chonlilažə'əle Diozən', na' de'e nan' bitoch bi de'ənato' chele. ⁹ Na' beṇə' zan chso'e dižə' ca güennə' benle len neto' catə'an bedəlanə'əto' le'e na' can' goquə gwzola' chonlilažə'əle Diozən'. Bagwlejyichjle cuich chejni'alažə'əle l'gua'a lsaquə' chele ca' na' na'a bachonlilažə'əle Diozən', na' bacho'ela'ole Diozən' ben' zo zejlicane. Len' zaquə' par güe'ela'ocho. ¹⁰ Na' chso'e dižə' can' chbezle əchoj Xi'ine' Jeso'osən' yoban' yide' yežlyo nga yetlas, be'en bosban Diozən' ladjo beṇə' guat ca'. Na' de'en chonlilažə'əcho Jeso'osən', Diozən' bito gone' chio'o castigw catə'an əžin ža gone' castigw zejlicane che beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Jeso'osən'.

2

Xšin Diozən' de'e ben Pabən' Tesalonican'

¹ Le'e nezczele beṇə' bišə', catə'an bedəlanə'əto' le'e na' gwduxjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che Diozən' zochgua yelə' guac che'enə' len neto'. ² Nezele can' gwdi' gwxaquə'əto' Filiposən', can' boso'ožia boso'onitə' beṇə' ca' neto' lao gwduxjue'ito' che Jesocristən'. Pero na' Diozən' bene' ca cui bžebto' gwduxjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə che'enə' la'anə'əczə de'e zan de'e besə'əžon par chixjue'eto'on. ³ De'en chatə'əyoito' le'e gwzenagle che Diozən', bito nacho chonto' clelə na' nic chzelažə'əto' gonto' bi de'e mal, na' nic chene'eto' əxoayagto' le'e. ⁴ Diozən' nezene' de que zotezə zoto' chzenagto' che', na' de'e na'anə' gwleje' neto' par chyixjue'eto' dižə' güen dižə' cobə che'enə'. Ca' chaquən' chzeneto'on le'e. Chyixjue'ito'on le'e caguə par nich yebei beṇə' de'en chonto' na'anə', sino par nich yebei Diozən' can' chonto'onə'. Le' nezene' yoguə'əte xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. ⁵ Nezele can' chonto', ni šlinzə cuinə' gwpeito' le'e len dižə' de'en cho'eto'onə', na' niqunenə' xoayagto' le'e par nich gonle neto' bi de'en de chele. Cui Diozən' nezene' de que

can' naquən. ⁶ Na' nic chyljlažə'əto' naclə gonto' par nič əso'elao' beṇə' neto'. Nique əṇacho chene'eto' par nič le'e güe'ela'ole neto', na' nic chene'eto' yeziqə'əchlə beṇə' əso'ela'ogüe'e neto'. Zaquə'əto' par gonto' ca gwzenagle četo' la fuers por ni čhe de'en bselə' Cristən' neto' par cho'eto' xtiže'enə', pero bito chonto' ca gwzenagle četo' la fuers. ⁷ Nži'ito' le'e caczə nži'i to no'olə xi'ine' bi'i chosgol chosča'ogüe'. ⁸ Na' de'en chaqueto' čhele, cho'elento' le'e dižə' güen dižə' cobə čhe Diozən'. Na' caguə de'e na'azən' chonto', sino leczə chsanlažə' cuinto' chonto' xte ga zelao chzaque'eto' par chaclento' le'e čhedə' chaqueto' čhele. ⁹ Za'alažə'əczle beṇə' bišə', catə'an gwzoto' len le'e lechguale bento' žin xte jxaque'eto' par ben cuinto' mantener. Bento' žin teža na' do še'elə par nič cui bi gast əbzoto' le'e. Can' bento' gwdixjue'ito' le'e dižə' güen dižə' cobə čhe Diozən'.

¹⁰ Txenczən' nacle len Diozən' nezele ca güennə' bento' catə'an gwzolento' le'e chonlilažə'əle Jesocristən'. Benczəto' con can' chazlažə' Diozən'. Bento' par nič ni to cui no gwna de que napəto' dolə'. ¹¹ Nezele can' gotə'əyoito' le'e gwzenagle čhe Diozən' na' can' əbtipto' lažə' to tole can' chon to beṇə' byo len xi'ine'. ¹² Bento' mendad de que gonšgacze de'e güen can' cheyalə' gon chio'o bagwlej Diozən' par ṇabi'e chio'o na' par gone' chio'o yelə' bala'an.

¹³ Bito chbezəto' cho'eto' yelə' choxcwlen čhe Diozən' can' bzenagle xtiže'enə' catə'an gwdixjue'ito'on le'e. Zache'iczele bito naquən xtižə' beṇə'chən' sino naquən dižə' de'en chon Diozən' par cho'eto'. Na' de'en gwyejle'ele xtižə' Dioz na'anə' chša'an xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. ¹⁴ Beṇə' bišə', le'e bagoc čhele can' goc čhe beṇə' ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag cho'elaogüe'e Jesocristən' zan part Jodean', beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' ca chio'o chonlilažə'əchone'. Na' le'egatezə ca' baboso'oči' boso'osaquə' beṇə' Izrael ca' beṇə' gwlaž čhega'aque' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', na' can' boso'oči' boso'osaquə' beṇə' gwlaž čhele ca' le'e. ¹⁵ Beṇə' Izrael ca'anə' gwso'ote' Xancho Jeso'osən' can' gwso'ote' beṇə' ca' gwso'elene' lega'aque' xtižə' Diozən' cana'. Na' leczə can' gwso'one' boso'olagzejə boso'olagzide' neto'. Na' xte ža neža por de'e cui chazlažə' Diozən' chso'one', na' leczə chso'one' contr yoguə'əloł beṇə'chən'. ¹⁶ Beṇə' Izrael ca' choso'ožone' əgwzejni'ito' beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael bi de'en cheyalə' goncho par nič cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Can' chso'one' de'e na'anə' do tyemp choso'ozanch xtolə'əga'aque'enə'. Bagwčhoglao Diozən' čhega'aque' de que zejlicane yesə'əzi'e castigon'.

Pabən' gone'ene' žjezlane'e beṇə' ca' nita' Tesalonican'

¹⁷⁻¹⁸ Na' neto' beṇə' bišə', bachacchgüeito' čhedə' bitochənə' le'i ljuežjcho, pero chonto' xbab čhele. Nada' Pab zan las go'onda' delana'a le'e, na' bchoj catə' beyiljlažə'əto' naclə gonto' par nič yežagcho de'e yoblə. Pero catə' gone'eto' yidəto' par delanə'əto' le'e, Satanəsən' de'en chnabia' de'e xio' ca' bito be'en latjə. ¹⁹ Zoto' lez sotezə sole gonlilažə'əle Xancho Jesocristən'. Na' leczə chebeito' can' chonlilažə'əlene' na'a. Na' catə'an yide' yeto, soto' mbalaz güe'eto' dižə' can' chonlen'. ²⁰ Le'e chonle ca si'ito' yelə' bala'an na' le'e chonle ca zoto' mbalaz.

3

¹⁻² Na' cuich bčhejeto' laogüe de'en cui chle'i ljuežjchon'. De'e na'anə' bselə'əto' beṇə' bišə'əcho Temtion' gan' zolenə' na' bega'an netəzəto' Atenas nga. Temtion' naque' beṇə' güen xšin Diozən' na' chone' txen len neto' chyixjue'eto' dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in beṇə' čhe Cristən'. Bselə'əto'one' btipəche' lažə'əle na' bedəyene' ca benlilažə'əchle Cristən'. ³ Bselə'əto'one' gan' zolenə' par nič ni tole cui gaquəžejlažə'əle bixchen' chyi' chzaquə'əle, čhedə' la' baṇezele Diozən' nsi'e xneze techo yelə' yašə' yelə' zi' yežlyo nga. ⁴ Catə'an gwzolento' le'e antslə bzeneto' le'e de que yoso'oči' yoso'osaquə' beṇə' chio'o. Na' nezele de que bachac can' gwnato'onə'. ⁵ Na' laogüe cuich chčhejda' de'en cuichənə' le'i ljuežjcho, bselə'a Temtion' gan' zolenə' par nič gwnezdə' šə zdaczele

chonlilažə'əle Cristən'. Go'onda' ənezda' šə bagwzoi gwxiye'enə' bxoayaguən le'e. La' šə babxoayaguən le'e, bendadto' xšin Dioz na'anə' entr le'e šə ca'.

⁶ Beyacxenlazə'əteto' catə' belə' Temtion' de'en bide' gan' zolenə'. Bedəyezejni'ine' neto' ca güennə' chonle chonlilažə'əle Cristən' na' chaquele che yoguə'əlöl beṇə'. Na' leczə gwne' can' chi' yichjle neto' na' can' zelažə'əle yežagcho de'e yoblə leczə can' chene'e neto'.

⁷ Ca'aczən' beṇə' bišə', ne'e chžaglaoto' na' ne'e chyi' chzaquə'əto' pero babeyondiplažə'əto' gwnezeto' de que zotezə zole chonlilažə'əle Cristən'. ⁸ De'e li' babeyacxenlazə'əto' na' zoto' mbalaz de'en zotezə zole chonlilažə'əle Xancho Cristən'. ⁹ Na' de'e na'anə' lechguale chebeito' lao Diozən' can' chonle na' cho'echguato' yelə' choxcwlen che' can' chaclene' le'e. ¹⁰ Lechguale chonto' orasyon do ža do yel chṇabeto'one' gone' ca le'i ljuežjcho nič əgwzejni'icheto' le'e par nič šejəchle gonlilažə'əchlene' chedə' bitonə' gonlilažə'əlene' can' chene'e Diozən'.

¹¹ Chṇabeto' Xacho Diozən' na' len Xancho Jesocristən' əso'e latjə yedəzlanə'əto' le'e.

¹² Na' chṇabeto' Xancho' gone' ca gaquəche che ljuežjle tole yetole na' gone' ca gaquəchele che yoguə' beṇəch con catezən' chaqueto' che le'e. ¹³ Chṇabczəto'one' gone' ca gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' lao Xacho Diozən' sin cui bi dolə' gapple catə'an yidə Xancho Jeso'osən' de'e yoblə nche'e yoguə'əlöl beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

4

Pabən' bzejni'ine' can' chene'e Diozən' yesə'əzo yesə'əbeze'

¹ Na'a ža beṇə' bišə', bač bsd blo'ito' le'e gonle can' chene'e Diozən', na' bač zole chonle ca'. Na' de'en chonlilažə'əle Xancho Jesocristən' chatə'əyoito' le'e na' chonto' mendad əžja'aquəchle gonchle de'en chene'e Diozən'.

² Bañezczele de que de'en bento' mendad gonle naquən de'en na Xancho Jeso'osən'.

³ Diozən' chene'ene' sotezə socho gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' bito chene'ene' cuejyichjcho no'ol checho o be'en checho par solencho beṇə' yoblə, na' bito chene'ene' əgwža' xtocho. ⁴ Na' leczə chene'ene' əneze totole naquən' cheyalə' čiljle xo'ollen' sin cui gapple dolə' na' sin cui no əna de que chonle de'e mal. ⁵ Bito gonlebele beṇə' ca cui chso'onlilažə' Diozən' na' čiljle xo'olle par gonle can' chzelažə' la'ažda'omallen', sino čiljlene' par solenlene' can' chene'e Diozən'.

⁶ Ni tole bito cheyalə' solenle no'ol che beṇə' yoblə chedə' la' contr be'en che' na' gonle šə gonle ca'. Babe'eto' dižə' antslə par bosnisetə' le'e de que Xancho' chnežjue' castigw che beṇə' chso'on bitə'ətezə de'e malən' zjənac ca'.

⁷ Diozən' gwleje' chio'o par gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə', caguə par co'o xtocho o goncho bichlə de'e mal ca' zjənac ca'. ⁸ De'e na'anə' notə'ətezle šə nacle beṇə' godenag len de'e ca' chsed chlo'ito' le'e, che Dioz nan' cui chzenagle, caguə che netəzəto'. Le'enə' beṇə' chio'o Spirit che'enə' chedə' chene'ene' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə'.

⁹ Bito chyažjele gwzoja' le'e par ənezele de que cheyalə' gaque che ljuežj chio'o chonlilažə'əcho Diozən'. Dioz na'anə' babsedene' le'e par nič chaque che ljuežjle tole yetole. ¹⁰ Na' can' bachaquele che yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' nitə' doxen Masedonian'.

Na' chatə'əyoito' le'e beṇə' bišə', legaquəche chega'aque'. ¹¹ To tole le'e yeyiljlažə' naclən' gonle žin par nič sole binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' bito con ggüiale bi chso'on beṇə' yoblə. Na' gonle bitə'əzə žin yixə' o žin de'e de yo'o can' bento' mendad.

¹² Le'e gon ca' par nič beṇə' ca' cui zjənaquə txen len chio'o bito yesə'əne' mal chele, na' leczə par nič cui gaquə fałt šə bi de'en chyažj chchinele.

⁹ Bito chyažjele gwzoja' le'e par ənezele de que cheyalə' gaque che ljuežj chio'o chonlilažə'əcho Diozən'.

Dioz na'anə' babsedene' le'e par nič chaque che ljuežjle tole yetole. ¹⁰ Na' can' bachaquele che yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' nitə' doxen Masedonian'.

Na' chatə'əyoito' le'e beṇə' bišə', legaquəche chega'aque'. ¹¹ To tole le'e yeyiljlažə' naclən' gonle žin par nič sole binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' bito con ggüiale bi chso'on beṇə' yoblə. Na' gonle bitə'əzə žin yixə' o žin de'e de yo'o can' bento' mendad.

¹² Le'e gon ca' par nič beṇə' ca' cui zjənaquə txen len chio'o bito yesə'əne' mal chele, na' leczə par nič cui gaquə fałt šə bi de'en chyažj chchinele.

⁹ Bito chyažjele gwzoja' le'e par ənezele de que cheyalə' gaque che ljuežj chio'o chonlilažə'əcho Diozən'.

¹³ Le'egatezə ca' beṇə' bišə', chene'eto' ənezele can' gac che beṇə' guat ca', beṇə' ca' gwso'onlilažə' Diozən' lao gosə'anite'e yežlyon'. Chene'eto' ənezelen par nič cui sole trist ca' tristən' chəsə'anitə' beṇə' yeziquə'əchlə catə' chat no chat chega'aque' la' cui nite'e lez žjəsyə'əzoe' len Diozən'.

¹⁴ Nezecho gwso'ot beṇə' Jeso'osən' na' bebane' ladjo beṇə' guat

ca'. Le'egatezə ca' nezecho de que Diozən' gone' par ničh yidə Jeso'osən' de'e yoblə na' nče'e beṇə' ca' bagwsa'at con beṇə' gwso'onlilažə' le'.

¹⁵ Na' dižə' nga chzeneto' le'e naquən xtižə' Xancho Jeso'osən' de'en none' mendad gwzeneto'. Chio'o mbancho na'a chonlilažə'əchone', šə ne'e mbancho catə'an yide' de'e yoblə, bito nacho yobəch yežaglaochone' cle ca beṇə' ca' bagwsa'at. ¹⁶ Na' ca naquə Xancho Jeso'osən', cuine'en yetje' le'e yoban', na' əne' zižjo gone' mendad yesyə'əban beṇə' guat ca', na' to angl əblaonə' əne', na' yenecho cuež trompet che Diozən'. Nach beṇə' ca' bagwsa'at beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' lega'acteque' yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca'. ¹⁷ Na' te na' chio'o chonlilažə'əchone' šə ne'e mbancho yežlyo nga, gon Diozən' par ničh txen len lega'aque' šepcho le'e yobanə' to lo'o bejw na' yežaglaoch Xancho Jeso'osən' le'e yobanə'. Nach žjəyecho len le' zejlicane. ¹⁸ De'e na'anə' ledogwtipəchlažə' ljuežjcho tocho yetocho güe'echo dižə' can' gaquə.

5

¹ Beṇə' bišə', bito chyažjen gwzoja' le'e par gwzenda' le'e bi ža bi orən' yidə Xancho Jeso'osən' yeto. ² Nezele de que gwžin ža əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən'. Senyale' lega'aque' can' chon to beṇə' bguan beṇə' chda še'elə. ³ Na' šlac chəsə'əna beṇə' zan: "Mban' zocho, bitobi gaquə checho", catə' to de repentzə əžin ža əgwnežjue' castigw chega'aque'enə'. Can' chac che no'olə catə' to de'e repentzə chaque' bes che yelə sannə', ca'atezəczən' gaquə che beṇə' ca' cui zjənitə' probnid catə'an əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw chega'aque'enə'. Bito gaquə yoso'oxonje'. ⁴ Pero chio'o beṇə' bišə', chio'o cui nchol yichjla'ažda'ochon', de'e na'anə' bito ədolə'əcho senyal Xancho' chio'o catə'an əžin ža əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' cui chso'onlilažə'ene', na' bito gac checho can' chac che beṇə' chzenyal bguanə' le' to de repentzə. ⁵ Bayo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'aždao' yoguə' chio'o, na' de'e na'anə' bito choncho de'e mal can' chso'on beṇə' ca' ne'e nchol yichjla'ažda'oga'aquen'. ⁶ Cheyalə' gonyanə'əcho xbab naquən' chene'e Diozən' goncho na' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə'enə' par ničh bito bi gac checho catə' əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che beṇə' ca' cui chso'onlilažə'ene'. Beṇə' ca' cui chso'on cas che' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' zjəntas. ⁷ De'en zjənchol yichjla'ažda'oga'aquene' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca beṇə' zjəntas na' ca beṇə' chəsə'əzože. ⁸ Pero chio'o bayo'o be'eni' che Diozən' lo'o la'ažda'ochon'. De'e na'anə' cheyalə' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə'enə'. Cheyalə' gonlilažə'əcho Diozən' na' gague che ljuežjcho na' yebeicho de'en nezecho žjəyecho len Diozən'. Šə goncho yoguə' de'e ca' gaquəlenən chio'o par ničh bitobi gac checho catə' gwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che beṇə' ca' cui chso'onlilažə'ene'. Gaquəlenən chio'o ca xa soldad de'en naquə de'e ya chaclenən le' par ničh cui bi chac che' catə' chdiləlen beṇə' le'. ⁹ Caguə gwlej Diozən' chio'o par ničh gone' castigw chechon'. Gwleje' chio'o par ničh chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' na' cui yeyejcho lao yi' gabilən'. ¹⁰ Jesocrist na'anə' bnežjw cuine' por ni checho catə'an gwso'ot beṇə' le' par ničh sotezə socho len le' lao mbancho na' leczə ca' catə' bagotcho. ¹¹ De'e na'anə' le'e gwtiplažə' ljuežjle tole yetole na' le'e gaclen ljuežjle par ničh sotezə sole gonlilažə'əchle Jesocristən' con can' chonczle.

Pabən' bzejni'ine' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən' can' cheyalə' so'one'

¹² Chatə'əyoito' le'e beṇə' bišə', gapple respet beṇə' ca' chso'on xšin Xancho Jesocristən' entr le'e choso'ogüia choso'oye' le'e na' choso'ozejni'ine' le'e naquən' cheyalə' so'one'. ¹³ Gapəchguaga'aclene' respet na' gaquəchgüeile chega'aque' chedə' la' xšin Xancho nan' chso'one'. Na' le'e len lega'aque' le'e so binlo tole yetole.

¹⁴ Le'egatezə ca' beṇə' bišə', le'e güe' consejw beṇə' cui chse'ene so'on žin, na' le'e gwtiplažə' beṇə' chsa'aquene' zdebə choso'ozenague' che Jesocristən', na' le'e gaclen beṇə' cuiṇə' se'ejni'išaogüe'ene' naquən' cheyalə' so'one'. Leso legapə yelə' chxenlažə' len yoguə'əlöl beṇə'.

¹⁵ Ša bi de'e mal chso'on beṇə' len le'e legon byen cui yoži'ile de'e mal len lega'aque'. Zejli leyeyiljlažə' naclən' gonle güen len ljuežjle tole yetole na' len notə'atezəchlə beṇə'.

¹⁶ Do tyempte le'e yebei. ¹⁷ Lesotezə leso legon orasyon. ¹⁸ Legüe' yelə' choxcwlen che Diozən' bitə'atezə de'en chac chele, chedə' can' chene'ene' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristo Jeso'osən'.

¹⁹ Bito gwžonle gon Spirit che Diozən' can' chene'en len le'e o len beṇə' yoblə. ²⁰ Le'e gon xbab de que to de'e zaque'e chso'on beṇə' chəsə'əyixjui'e de'en bagož Diozən' lega'aque'. ²¹ Na' legonyanə' xbab che yoguə'əloḷ dižə' de'en chso'e par nič gonen chele yoguə' de'en naquə güen. ²² Na' bito gonle bitə'atezə de'e naquə de'e mal.

²³ Diozən' chone' ca chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' chnabda'ane' gone' par nič gacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. Na' leczə gonšgue' par nič bito bi de'e mal gonle len yichjla'ažda'olen' na' nic len cuerp chelen' par nič bito bi dolə' gaple catə'an yidə Xancho Jesocristən' yeto. ²⁴ Diozən' ben' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' chone' complir can' ne'enə', na' de'e na'anə' gone' par nič güe'elažə'əle gonle can' chazlaže'enə', na' gone' par nič cui gaple dolə'.

Pabən' gwnabe' gaquəlen Diozən' beṇə' Tesalonica ca'

²⁵ Beṇə' bišə' le'e so le'e gon orasyon par neto'.

²⁶ Na' catə' chežagle leyolgüiž ljuežjle dižə' šao' par nič gacia' de que chaque che ljuežjle.

²⁷ Can' na Xancho Jesocristən', chona' mendad gwlable cart nga par əse'ene yoguə'əloḷ beṇə' bišə'əcho ca' nitə' gan' zolenə'.

²⁸ Na' sotezə sošga Xancho Jesocristən' gaquəlenšgue' le'e. De'e na'azən' chzoja' na'a. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' Par Beṇə' Tesalonica Ca'

Pabən' len beṇə' l̥juežje' ca' boso'ozoje' beṇə' ca' chso'elaogüe'e Jesocristən'

1-2 Nada' Pab chzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' lao' syoda Tesalonican'. Na' nada' lena' Silbanon' na' Temtion' chṇabto' lao Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le'e na' so'onšgue' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Catə'an yidə Cristən' de'e yoblə Diozən' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən'

³ Beṇə' bišə', neto' cheyalə' sotezə soto' güe'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' por le'e can' choncəto'. Naquən güen chonto' ca' la' zda chonlilažə'əchle Diozən' na' zdach chaquele che l̥juežje. ⁴ De'e na'anə' chebeito' cho'eto' xtižə'əlen' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' bagwlej Diozən' par chəsə'ədopə chəsə'əžague' chso'elaogüe'e Jesocristən' ga yoblə. Cho'eto' dižə' ca güennə' chonle de'en chgo'o chchejlažə'əle len de'en choso'olagzejə choso'olagzidə beṇə' le'e na' can' zotezə zole chonlilažə'əle Diozən' la'anə'əczə de'e zan de'e chžaglaole. ⁵ Na' ca naquə zotezə zole chonlilažə'əle Diozən' nezecho de que zdacze' l̥icha par choglaogüe'en nac gaquə che to to beṇəch. Na' le' cho'e latjə chyi' chzaquə'əle par nič əne' de que zaque'ele par yeyejle yoban' gan' zoe' chnabi'e.

⁶ Na' naquəczən l̥icha can' chon Diozən' chchi' chsaque'e beṇə' chosə'əchi' chosə'əsaquə' le'e. ⁷ Le'e na' len neto' chyi' chzaquə'əcho na'a, pero Diozən' gone' ca cuezə yoguə'əte de'en chyi' chzaquə'əchon' catə'an le'icho yetj Xancho Jesocristən' le'e yoban' len angl che' ca' beṇə' ca' zjənapə yelə' guac. Yide' nyechje' yi' bel. ⁸ Na' gwnežjue' castigw che beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', na' nic gwse'ejle'e che dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in chio'o che Xancho Jesocristən'. ⁹ Lega'aque' əsa'aque' castigw zejlicane. Cuat yesyə'əžine' lao Diozən', nic əse'en yesə'əle'ine' yelə' guac xen che'enə' na' yelə' chey che'eni' che'enə'. ¹⁰ Yidə Jesocristən' de'e yoblə catə'an əžin žanə', par nič chio'o chonlilažə'əchone' na' bagwlej Diozən' chio'o par naccho lažə' ne'enə' yoguə'əcho güe'echone' yelə' bala'an' na' yebanecho ca güennə' naque'. Txen len le'e güe'echone' yelə' bala'an' na' yebanecho ca güennə' naque', chedə' lenle chejle'ele che dižə' de'en be'elento' le'e.

¹¹ De'e na'anə' chontezəto' orasyon par le'e. Chṇabeto' Diozən' gaquəlene' le'e gonle ca əne' de que zaquə'əle par de'en gwleje' le'e nacle xi'ine'. Na' chṇabto' gaquəlene' le'e len yelə' guac che'enə' par nič yeyož gonle yoguə' de'e güen de'en bagwchoglaole gonle na' len biquə'əchlə de'en chene'ele gonle laogüe de'en chonlilažə'əlene'. ¹² Chṇabto' gonle ca si' Xancho Jesocristən' yelə' bala'an', na' le' gone' ca si'ile yelə' bala'an' chedə' Xacho Diozən' na' Xancho Jesocristən' chsa'aclene' le'e.

2

Echoj ben' gonchgua de'e malən'

¹ Beṇə' bišə', de'e yoblə əchnia' le'e ca naquən' yidə Xancho Jesocristən' yeto par deyetobe' chio'o žjəyecho txen len le'. ² Babzejni'ito' le'e can' gaquə, na' de'e yoblə chatə'əyoito' le'e legonyanə' xbab par nič cui cuejyichjle de'en babsed bablo'ito' le'e. Na' lecə bito gaquəžejlažə'əle šə no yidəclə dezejni'ine' le'e de que Spirit che Diozən' bagwnan de que babžin ža əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che beṇə' ca' cui chso'onlilaže'ene'. Na' nic gaquəžejlažə'əle šə bi rson yenele o šə la'aclə no cart fals de'e chon choa'a ənia' de que babžin žan'. ³ Bito güe'ele latjə no xoayag le'e šə bi əne' o šə bi de'e gone'. La' catə'an ze'e yidə Xancho Jeso'osən' par əgwnežjue' castigon' beṇə' zan əsa'ase' contr Diozən' na'

lecza cana' əchoj to beṇə' blao beṇə' gonchgüe' de'e mal contr Cristən'. Be'enan' əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigw che' zejlicane. ⁴ Gon cuine' xen na' gone' contr Diozən' na' contr bitə'ətezəchlə de'en chse'ejni'alažə' beṇə'. Na' cui'e lo'o yo'odao' əblao gan' chse'ejni'alažə' beṇə' Diozən' na' əne' de que naque' Dioz.

⁵ Cheyaḷə' əžjsa'alažə'əle de que catə'ən gwzoa' len le'e bzejni'ida' le'e can' gaquə catə'ən yidə Jesocristən' de'e yoblə na' can' gaquə catə'ən ze'e yide'. ⁶ Na' nezczele de'en chžon əchoj ben' gonchgua de'e malən', pero catə'ən babžin ža bžin or nan' əchoje'. ⁷ Bachac de'e malən' na'a de'en naquə contr Diozən' pero nengašə'ən. Na' gwžin ža la'alaon catə' cuich zo de'en chžon gaquə de'e malən'. ⁸ Cana'achən' əchoj beṇə' blao ben' gonchgua de'e malən'. Pero Xancho Jeso'osən' yide' nse'e yelə' guac xen che'enə' na' yonitlaogüe'ene' la' catə' le'ine' Xanchon' na' yenene' dižə' de'en güe' Xanchon' nach gate'. ⁹ Na' ca naquən' əchoj ben' gonchgua de'e malən', Satanas de'en chnabia' de'e xio' ca' gonən par nič əchoje' na' gonən par nič gapəchgüe' yelə' guac na' par nič gone' miḷagr na' bichlə de'e zaque'e yesyə'əbane beṇə' parzə əxoayague' lega'aque'. ¹⁰ Yoguə' cḷaste de'e mal gone' əxoayague' beṇə' ca' banaquən əgwnežjo Xancho Jeso'osən' castigon' zejlicane. Na' ca naquə dižə' li de'en zaquə' par se'ejle'e par nič cui žjəya'aque' lao yi' gabilən', bito yesyə'əbeine'en. De'e na'anə' əgwnežjue' lega'aque' castigw zejlicanen'. ¹¹ Na' de'e na'anə' Diozən' gone' par nič gaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' žchoḷ na' yoso'ozenagzeche' che dižə' güenlažə'ənə'. ¹² Nach Xancho Jeso'osən' əgwnežjue' lega'aque' castigon' zejlicane chedə' besyə'əbeichene' de'e malən' na' bito gwse'ejle'e che dižə' li che Xanchon'.

Diozən' chbeje' beṇə' par gone' ca cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'

¹³ Beṇə' bišə', chaque Xancho Jesocristən' chele. Na' ca naquə neto' ža, cheyaḷə' sotezə soto' güe'eto' yelə' choxcwlen che Diozən' de'en gwleje' le'e catə'ən cuiṇə' xe yežlyon' par nič bene' ca cui yeyejle lao yi' gabilən'. Na' catə'ən gwzolaole chejle'ele che dižə' li che Diozən' nach bsele'e Spirit che'enə' chonən par nič nacle beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. ¹⁴ Par cui yeyejle lao yi' gabilən' gwlej Diozən' le'e. Na' de'en gwyejle'ele che dižə' güen dižə' cobə che Diozən' de'en be'elento' le'e, əžin ža catə'ən cuin Diozən' gone' le'e yelə' bala'an ca de'en de che Xancho Jesocristən'.

¹⁵ De'e na'anə' beṇə' bišə', lesotezə leso legonḷilažə' Diozən'. Na' le'e talentezə de'en bzejni'ito' le'e, šə dižə' de'en be'elento' le'e o šə de'en babzojto'. ¹⁶⁻¹⁷ Xacho Diozən' chaquene' checho. Na' de'en nži'ilažə'e chio'o na'anə' bsele'e Xi'ine'enə'. Can' ben Diozən' par nič zocho mbalaz zejlicane na' par nič zocho lez gone' güen len chio'o. Na' chṇabda' cuin Xancho Jesocristən' txen len Xacho Diozən' yoso'otipšgue' lažə'əle na' əsa'aclenšgue' le'e par nič gonḷe porzə de'e güen na' güe'ele por dižə' güen.

3

Gwṇab Pabən' so'one' orasyon par le' len beṇə' ljuežje' ca'

¹ Na'a ža beṇə' bišə', gonšgale orasyon par neto' nič yob žjətixjue'ito' che Xancho Jesocristən' doxenlə na' par nič beṇə' yeziquə'əchlə yob so'one'en chega'aque' catə' se'enene'en can' baben le'e. ² Bia'aczə nitə' beṇə' mal beṇə' cui so'onḷilažə' Xancho Jesocristən' na' zjənaljəga'aque'. De'e na'anə' lecza ṇabšgale par nič beṇə' ca' bito yesə'əžone' chixjue'eto' xtižə' Xancho Jesocristən'. ³ Xancho Jesocristən' zotezə zoe' chone' complir can' ne'enə na' lecen' gaquəlene' le'e par nič sotezə sole gonḷilažə'əlene'. Na' lecza le'enə' əgwcuasə' gwcue'eje' le'e len de'e malən'. ⁴ Na' zoto' segor de que chaclencze' le'e par nič chonḷe can' babento' mendadən' na' zoto' lez gaquəlene' par nič ničə'əczle gonḷe ca'. ⁵ Na' chṇabda' Xancho Jesocristən' gone' ca gaquəchele che Diozən'. Na' lecza chṇabda'ane' gone' ca sotezə sole gonḷilažə'əlene' can' ben Jesocristən' gwzotezə gwzoe' benḷilažə'əchgüe' Xe' Diozən' lao yoguə'əḷolte de'en gwdi' gwxaque'e yežlyo nga.

Pabən' bene' mendad so'one' žin par so'on cuinga'aque' mantener

⁶ Beṇə' bišə', chzeneto' le'e can' chon Xancho Jesocristən' mendad. Bito cheyalə' gonle txen len no beṇə' bišə'əchon' šə naque' beṇə' xagüed o šə bito chzenague' che de'en əbsed əblo'ito' le'e. ⁷ Neto' syempr bento' žin catə'an gwzoto' len le'e, na' de'e na'anə' nezczele de que cheyalə' sole gonle žin. ⁸ Bito be'eto' latjə no gon neto' mantener, sino que bento' žin pesad teža na' lente do še'elə par ničh ben cuinto' mantener na' ničh ca' bito əbsoto' le'e gast. ⁹ Zaquə'əczəto' par gonle neto' mantener catə'an gwzoto' bento' xšin Diozən' gan' zolenə' pero ben cuinto' mantener ničh blo'ito' le'e de que can' cheyalə' gonle. ¹⁰ Catə'an gwzoto' len le'e bento' mendad gwnato': "Šə no cui gone' žin, bito güe'ele latjə gaogüe'." ¹¹ Pero na' babeneto' dižə' de que balle bito bi žin chonle, con nitə'əle chgüiale bin' chso'on beṇə' yoblə. ¹² Na' šə nole chgüedle na' bito bi bi žin chonle, chonto' mendad na' chatə'əyoito' le'e gonle can' chene'e Xancho Jesocristən'. Legonšazə byen leyezolao legon žinnə' par ničh gon cuinle mantener, na' leso lecuezə binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

¹³ Na' yoguə'əle beṇə' bišə', bito žjxaquə'əlažə'əle gonle de'e güen. ¹⁴ Chonto' mendad əgwzenagle che yoguə' de'en babzojto' le'e. Na' šə no gon godenag, le'e gwzoe' to šla'alə. Bitoch gonle txen len le' par ničh gaquene' zto' che de'en chone'enə'. ¹⁵ Pero la'aṇə'əczə šə babzolene' to šla'alə, bito gue'ilene', sino əgwzejni'ilene' dižə' šao' chedə' la' naque' beṇə' bišə'əcho.

Pabən' gwṇabene' Diozən' gaquəlene' beṇə' Tesalonica ca'

¹⁶ Xancho Jesocristən' chone' ca chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' le'enə' gonšgacze' par ničh so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' dote tyemp bitə'ətezə de'en chac. Sošgacze' len yoguə'əle.

¹⁷ Na' chzenda' le'e de que cuincza' nada' Pabən' chzoja' part dao' che cart nga əchguapa' le'e diox. Can' choncza' len yoguə' cart de'en əchselə'a par ničh nacia' de que nadan' chselə'an, la' banombi'aczele can' chzoja'. ¹⁸ Xancho Jesocristən' gaquəlenšgue' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart Nech De'en Bzoj San Pabən' Par Temtion'

Pabən' chzoje' cart par Temtion'

¹ Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən'. Diozən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' na' zocho lez gon Cristo Jeso'osən' par niç žjəyecho len Diozən'. Lega'aque'enə' gwso'one' mendad par naca' apostol. ² Na' chzoja' le' Temtio dao'. Banona' le' ca xi'ina' laogüe de'en bsed blo'ida' le' par chonlilažo'o Xancho Cristo Jeso'osən'. Chona' orasyon chnaba' lao Xancho Diozən' na' lao Xancho Cristo Jeso'osən' əsa'aclenšgue' le', na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilaže'e le', na' so'onšgue' ca so cuezo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.

Nitə' beṇə' choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə'

³ Catə'an gwza'a Efeson' par gwy'a'a Masedonian', goža' le' yega'aṇo' Efeson'. Bena' mendad yega'aṇo' par niç əgwzejni'ido' balə beṇə' nitə' na' de que cuich yoso'osed yoso'olo'ine' bitə'ətezə dižə' de'en cui zdan txen len xtižə' Diozən'. Na' che'enda' sotezo' gono' ca'. ⁴ Na' leczə bzejni'iga'aque' de que bitoch cue' yichjga'aque' che de'e xaxta'ocho ca'. Dia chega'aque' ca' zjənaque' beṇə' zan. Na' de'e zan cuent chso'e chega'aque'. Gaquəyožcho šə cue' yichjcho che de'e ca'. Na' bito chsa'aclenən chio'o par niç gonlilažə'əcho Diozən' can' chene'ene' goncho.

⁵ Cheyalə' əgwzejni'icho beṇə' par niç so'onlilaže'e Diozən' do yichj do lažə'əga'aque' na' so'e latjə yeya' yeyib Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Na' šə so'one' ca' nachən' sa'acbe'ine' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que bito bi de'e mal chso'one'. Egwzejni'icho lega'aque' so'one' ca' par niç əsa'aque' che Diozən' na' che ljuežjga'aque'. ⁶ Nitə' beṇə' bagosə'əque'e nez malən'. Bito chso'onlilaže'e Diozən' do yichj do lažə'əga'aque'. Bito chso'e latjə yeya' yeyibe' yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' zjənezene' de que chso'one' de'e mal. De'e na'anə' chso'echgüe' dižə' de'e bito bi zaquə'an. ⁷ Chse'enene' yoso'osed yoso'olo'ine' beṇə' yoblə lei de'en bzoj de'e Moisezən' len bito chse'ejni'ine' bi dižə'an chso'e na' nic chse'ejni'ine' bi zeje de'e ca' chəsə'əne' zjənaquən de'e žialao xen goncho.

⁸ Na' nezecho de que lein' naquən güen con šə gwçhinchon par əgwzejni'icho beṇə' de que bito cheyalə' so'one' de'e mal. ⁹ Cheyalə' nezecho de que beṇə' ca' bachso'on can' chene'e Diozən' bito chəsə'əyažjene' to lei de'e gwzejni'in lega'aque' de que cheyalə' so'one' de'e güen. Diozən' bnežjue' lein' par beṇə' ca' cui chso'on can' nan na' par beṇə' godenag ca' na' par beṇə' ca' cui chso'elao' le', na' par beṇə' ca' chso'ontezə chso'one' de'e malən', na' par beṇə' ca' cui chso'on cas che Diozən', na' par beṇə' ca' chesə'əgue'i de'en naquə de'e zaque'e lao Diozən', na' par beṇə' ca' chso'ot xaxna'aga'aque', na' par yeziquə'əchlə beṇə' güet beṇə'. ¹⁰ Na' leczə bnežjue' lein' par beṇə' ca' chesə'əgo'o xtoga'aque' na' par beṇə' ca' chesə'əbejyichje' no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chəsə'əzolene' beṇə' yoblə, na' par beṇə' byo ca' chesyə'əzolentezə ljuežj beṇə' byoga'aque', na' par beṇə' chəsə'əche'e beṇə' yoblə la fuers na' chesə'ədi'ene' lao na' beṇə' yoblə, na' par beṇə' güenlažə', na' par beṇə' ca' chsa'ac testigw fals contr ljuežjga'aque' lao jostis, na' par notə'ətezəchlə beṇə' chso'on contr dižə' güen de'en chsed chlo'icho che Diozən'. ¹¹ Lei na'anə' chonən txen len dižə' güen dižə' cobə che Diozən' ben' cho'ela'ocho. Na' le'enə' babene' lao na'a par chyixjui'a dižə' cobə che'enə' de'en naquə de'e güen juisy.

Pabən' be'e yelə' choxcwlen che Diozən'

¹² Cho'a yelə' choxcwlen che Xancho Jesocristən', chedə' le'enə' chone' fuers balor chia' par chyixjui'a xtiže'enə'. Na' le'enə' gwleje' nada' par gona' xšine'enə' chedə' gwnezene' de que zotezə zoa' chona' complir can' cheyalə' gona'. ¹³ Lechguale bachaclene' nada', len antslə ze'e gombi'ane' bžia bnita'ane' na' gwzi'ichižə'ane', na' bçhi' bsaca'a

beṇə' ca' chso'onlilaže'ene'. Beyašə' beži'ilaže'e nada' la'anə'əczə' bena' ca' chedə' cuina' gonlilaža'ane' na' bito gočbe'ida' bin' chona'. ¹⁴ Na' Xancho Cristo Jeso'osən' blo'ine' nada' catequən' nži'ilaže'e nada' ca de'en chaclene' nada' par nič bachonlilaža'ane' na' bachacda' che yeziquə'əchlə' beṇə' laogüe de'en ngoda'a txen len Cristo Jeso'osən'.

¹⁵ Dižə' quinga naquən de'e li na' zjəzaquə'ən par šejle'echo, de que "Jesucristən' bide' yežlyo nga par nič chebeje' beṇə' xni'a de'e malən'." Na' nada' chacda' goca' le'ezelaogüe beṇə' güen de'e mal. ¹⁶ Pero la'anə'əczə' goca' le'ezelaogüe beṇə' güen de'e mal, Jesocristən' beži'ilaže'e nada' par nič blo'e catec yelə' chxenlažə' nape'. Na' de'en beži'ilaže'e nada' yoguə' beṇə' ze'e so'onlilaže'ene' na' ze'e yesə'əzi'e yelə' mban zejlicane sa'acbe'ine' de que nape' yelə' chxenlažə' xen. ¹⁷ Ledoye'elaoch Rei chechon' na'a na' zejlicane, ben' cui te chei na' zoe' zejlicane. Cheyalə' güe'echone' yelə' bala'an. Le'enə' cui no chac le'i, na' naque' beṇə' sin'. Tozə' le' zaque'e par güe'ela'ochone'. Na' can' naquəczən.

¹⁸ Xi'inda'ogua'a Temtio, de'e quinga chzoja' le' le'e cart nga, chona' mendad gono' xšin Diozən' do yichj do lažo'o la'anə'əczə' catə' naquən zdebə. Che'enda' žjəsa'alažo'o can' gwso'on beṇə' golə' blao entr chio'o chonlilažə'əcho Cristən', bagwso'e dižə' bosə'ozene' chio'o de que bagwlej Diozən' le' par gono' xšine'enə'. Benšga xšin Diozən' can' gosə'əne'. ¹⁹ Na' leczə' gwzo' chech gonlilažo'o Cristən', na' gono' ca ənezdə' lo'o yichjla'aždaogo'o de que bitobi de'e mal chono'. Balə' beṇə' bito besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' la'anə'əczə' gosə'əneze' lo'o yichjla'aždaoga'aque'enə' de que bagwso'one' de'e malən', na' de'e na'anə' bitoch chso'onlilaže'e Diozən'. ²⁰ Can' bagwso'on Imeneo na' Ljandr. Chžona' so'on beṇə' ca' txen len chio'o chonlilažə'əcho Cristən' na' chṇabda' Diozən' güe'e latjə' gon Satanasən' con nac chene'en len lega'aque' par nič əsa'acbe'ine' de que bito cheyalə' yoso'ožia yoso'onite'e Diozən'.

2

Nac cheyalə' goncho orasyonṇə'

¹ Na' chnia' le' de yeto de'en naquə de'e žialao gon yoguə'əcho. Catə' ndopə nžagcho par cho'ela'ocho Diozən' cheyalə' goncho orasyon par yoguə'əlo' beṇə', ṇabcho gaquəlen Diozən' lega'aque', na' güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' por lega'aque'. ² Leczə' cheyalə' goncho orasyonṇə' par no rei na' par yoguə' beṇə' gwnabia' ca', par nič gaquə so cuezcho binlo, na' par nič bitobi əgwžon güe'ela'ocho Diozən'. Cheyalə' goncho de'en naquə güen laogüe'enə' na' lao beṇə'chən'. ³ Naquən güen goncho orasyonṇə' ca', la' Diozən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' cho'olaže'e goncho ca'. ⁴ Diozən' chene'ene' yebeje' yoguə' beṇə' xni'a de'e malən'. Leczə' chene'ene' yesə'əneze' na' se'ejle'e dižə' li che'enə'. ⁵ Tozə' Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' tozə' ben' zo fabor chio'o lao Diozən', le'enə' Jesocristən' ben' goljə' beṇə'ch. ⁶ Jesocrist nan' bnežjw cuine' gwduxjue' xtolə' yoguə' beṇə'ch. Dezd gwlatte Diozən' bsi'e xneze' nitə' beṇə' yesə'yixjui'e che Jesocristən' na' catə'ən bžin žan' bžie' bia'anə', gosə'yixjui'e de que Jesocristən' bnežjw cuine' gwso'ote'ene' por ni checho. ⁷ Na' leczə' de'e na'anə' gwlej Diozən' nada' par naca' apostol che' na' par əchyixjui'a dižə' li che'enə'. Bsele'e nada' chsed chlo'ida'an beṇə' ca' cui zjənaquə' beṇə' Izrael par nič so'onlilaže'ene'. Cho'a dižə' li notono chxoayaga' ənia' ca'.

⁸ Na' yeto de'e che'enda' gonle, yoguə' latjə' gan' chdopə chžagle par cho'ela'ole Diozən', beṇə' byo ca' cheyalə' so'one' orasyonṇə' lao ndopə nžagle. Cheyalə' gaquə' la'ažda'oga'aque'en xi'ilažə', na' notono yesə'əže'e na' notono sa'acyože' par nič Diozən' əgwzenague' chega'aque' catə' so'one' orasyonṇə'. ⁹ Na' leczə' no'ol ca' cheyalə' yoso'opa'a cuinga'aque' ca' cui nite'e zban. Pero bito cheyalə' cue' yichjga'aque' porzə' par nite'e xoche, o par yesə'əgual'e bga o ret de or o de perlas. Na' bitotec yesə'əbe' yichjga'aque' gaquə' yišə' yichjga'aque'en xoche o par yesə'əzi'e xaga'aque' de le'eyə'. ¹⁰ Cheyalə' nite'e so'one' de'e güen, can' chene'e Diozən' so'on notə'ətezəchlə' no'olə' bagwso'on lyebe

de que əso'elaogü'e'ene'. ¹¹ No'olə ca' cheyalə' yesə'əzəxjw yichjga'aque' yoso'ozenague' che beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' xtižə' Diozən' na' bitobi dižə' əso'e lao coltən'. ¹² Bitō cho'a latjə par niçh no'ol ca' yoso'osed yoso'olo'ine' xtižə' Diozən' lao coltən', con nitə'əteze' žizə. Na' bito yesə'ənabi'e beṇə' byo. ¹³ Chnia' ca' la' Diozən' zgua'atec bene' Adannə' na' techlə bene' Ebən'. ¹⁴ Na' catə' gwxiye'en benən par niçh beṇə' nech ca' gwso'one' de'e malən' bito bxoayaguən Adannə', sino bxoayaguən no'ol che'enə' par niçh besə'əxope' gwso'one' de'e malən'. ¹⁵ De'e na'anə' no'ol ca' chəsə'əžaglaogü'e' catə' chəsə'əzane'. Pero žjəsyə'anite'e len Diozən' zejlicane šə nitə'ətezə nite'e so'onlilažə'ene'. Leczə cheyalə' sa'aque' che Diozən' na' əsa'ac la'ažda'oga'aque'enə' xi'ilažə' na' bito so'e latjə ṇabia' la'ažda'omalga'aque'enə' lega'aque'.

3

Nac cheyalə' so'on beṇə' ca' choso'ogüia choso'oye' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'

¹ De'e li can' chesə'əne': "Notə'ətezə beṇə' šə chene'ene' əggüia əgwye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən', chene'ene' gone' to žin de'en zaquə'əchgua." ² Catə' cuejle to beṇə' par əggüia əgwye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilalzə' Jesocristən', lecuej to beṇə' zotezə zoe' chone' ca notono gaquə'əne' de que de'e malən' chone'. Lecuej beṇə' zo tozə no'ol chei, beṇə' cui choe' latjə ṇabia' la'ažda'omale'enə' le', beṇə' chnabia' cuine' par chone' can' chazlažə' Diozən', beṇə' chon ca beṇə' yoblə chsa'ape'ene' respet, beṇə' chebei chgüialaogü'e' beṇə' liže'enə', na' beṇə' neze nac əgwsed əgwlo'ine' xtižə' Diozən' binlo. ³ Bitō cuejle beṇə' güe'e zo, o beṇə' naquə beṇə' gotil, o beṇə' chzelažə' gone' gan mechən', o beṇə' chon znia par niçh yoso'ozenag beṇə' che', sino cuejle beṇə' naquə gačjwlažə'. ⁴ Lecuej beṇə' chnabia' xi'ine' ca' binlo len notə'ətezəchlə beṇə' nitə' liže'enə'. Lecuej beṇə' chon byen yoso'ozenag xi'ine' ca' che' na' beṇə' chon ca chsa'apbo' le' respet bitə'ətezə de'en chone'. ⁵ La' šə to beṇə' bito chac ṇabi'e family che'enə' binlo, bito nezene' nac gone' par əggüia əgwye' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par chesə'ədopə chesə'əžague' chso'elaogü'e' Jesocristən'. ⁶ Bitō cuejle to beṇə' ze'e gwzolao chonlilažə'e Diozən', la' šə cuejle to beṇə' cobə gonlja cuine' xen can' ben de'e gwxiye'enə' na' si'e castigw ca castigon' si' lennə'. ⁷ Cuejle beṇə' chon par niçh beṇə' ca' cui zjənaque' txen len chio'o yesə'ənezene' de que chone' de'e güen, la' šə cui zotezə zoe' chone' de'e güen, gwžinlja ža catə' yoso'ožia yoso'onitə' beṇə' le' na' əxope' lao na' de'e gwxiye'enə'.

Nac cheyalə' sa'ac beṇə' ca' əsa'aque' comisyon che chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'

⁸ Na' catə' cuejle beṇə' ca' əsa'ac comisyon che le'e chonlilažə'əle Jesocristən' gan' zolen', lecuej beṇə' zjəzaquə' par gapəga'achone' respet, na' beṇə' bito zjənaquə beṇə' goxoayag, beṇə' cui zjənaquə beṇə' güe'e zo, beṇə' cui chesə'əzelažə' so'one' gan mechən' len xšin Diozən'. ⁹ Lecuej beṇə' nitə'ətezə nite'e chse'ejle'e che de'en babzejni'i Diozən' chio'o che Jesocristən' de'en cui no gwneze antslə, beṇə' chso'on ca chesə'ənezene' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que chso'one' can' chazlažə' Diozən'. ¹⁰ Cheyalə' ggüiale can' chso'on beṇə' ca' chaquele cuejle par əsa'aque' comisyon chele šə chso'one' can' bagwnia' cheyalə' so'one', na' šə yesə'əchoje' binlo sin cui bi bi falt chega'aque' əžel, nachən' cuejle lega'aque' par əsa'aque' comisyonnə'. ¹¹ Leczə ca' no'ol ca' chso'on xšin Diozən' cheyalə' əsa'aque' beṇə' zjəzaque'e par gapəga'acchone' respet, cheyalə' əsa'aque' beṇə' cui choso'ožia choso'onite'e beṇə' yoblə, cheyalə' əsa'aque' beṇə' cui chso'e latjə ṇabia' la'ažda'omalga'aque'enə' lega'aque', na' cheyalə' əsa'aque' beṇə' nitə'ətezə nite'e chso'one' complir con can' chene'e Diozən'. ¹² Na' catə' cuejle beṇə' ca' əsa'ac comisyon che le'e chonlilažə'əle Jesocristən' gan' zole, lecuej beṇə' zjəzo tgüejzə no'ol chei na' lecuej beṇə' chesə'ənabia' xi'inga'aque' na' notə'ətezəchlə beṇə' nitə' ližga'aque' can' chazlažə' Diozən'. ¹³ Beṇə' ca' zjənchoj par zjənaque' comisyonnə' šə so'one' binlo yesə'əzi'e yelə' bala'an xen, na' leczə so'onlilažə'əchgü'e' Jesocristən' na' bito yesə'əžebe' laogü'e'enə'.

Notono gwneze antslā de'en babzejni'i Diozān' chio'o

¹⁴⁻¹⁵ Zoa' lez yob yida' delana'a le', pero bzoja' de'e ca' chedā' bito nezda' batān' gaquā yida' na' che'enda' ānezdo' nac cheyalā' gon chio'o naccho family che Diozān'. Dioz ben' zo zejlicane bagwleje' chio'o par chdopā chžagcho cho'ela'ocho Jesocristān' na' de'e na'anā' naccho family che'. Na' Diozān' babzejni'ine' chio'o dižā' li che'enā' par chzejni'ichon beṇā'.

¹⁶ Notono gwneze antslā de'en babzejni'i Diozān' chio'o ṇa'a, na' chejle'echon na' naquān de'e žialao xen.

Jesocristān' bide' golje' beṇach,

na' Spirit che Diozān' blo'en de que naque' doalje xi'in Dioz.

Angl ca' besyā'abeine' besā'ale'ine' le'.

Na' bžin ža beyepe' yoban' bezi'e yelā' gwnabia' che'enā' na' yelā' bala'an che'enā'.

Na' beṇā' ca' chso'e xtiže'enā' bagosā'ayixjui'en yoguā' ṇasyon,

na' zan beṇā' ža' doxen yežlyo nga bachso'onlilaže'ene'.

4

Ežin ža yesā'abejyichj beṇā' dižā' li che Diozān'

¹ Clar bagwna Spirit che Diozān' de que ažin ža balā beṇā' yesā'abejyichje' dižā' li che Diozān'. Yesā'abejyichje'en ca de'en yoso'ozenague' che beṇā' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižā' güenlažā', na' yoso'ozenague' che beṇā' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižā' de'en za'ac che de'e xio' ca'. ² Beṇā' goxoayag ca' beṇā' ca' yoso'osed yoso'olo'i dižā' güenlažā' na' bitoch bibi asa'aque' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enā' catā'n yesā'axoayague' o catā'n so'one' bichlā de'e mal. ³ Yoso'ožone' no yoso'ošagna', na' yesā'āne' de que bito gaquā gaocho balā yelā' guao la'anā'aczā Diozān' bene' par nič zjāden. Na' bene' yoguā yelā' guao ca' par nič chio'o chonlilažā'achone' na' nombi'acho de'en naquā de'e li gaoga'acchon na' güe'echone' yelā' choxcwlen. ⁴ Na' de'en bene' yoguā de'e ca' nezecho zjānaquān güen na' bito zjānaquān par gue'iga'aquechon, con güe'echo Diozān' yelā' choxcwlen par de'e ca' chone' chio'o. ⁵ Zjānaquān güen par gaoga'acchon chedā' cho'echo Xtiže'enā' catā' choncho orasyon cho'echo yelā' choxcwlen che' par lega'aquān.

Nac cheyalā' so'on beṇā' ca' yoso'osed yoso'olo'ine' xtižā' Jesocristān'

⁶ Na' Temtio, par nič yebeichgüei Jesocristān' can' chono' xšine'enā' cheyalā' aḡwzejni'ido' beṇā' bišā'ācho beṇā' ca' chso'onlilažā' Jesocristān' de'e ca' bagwnia' le'. Ša gono' ca' gaqualenān le' par sotezā so' gonlilažā'ācho' Jesocristān' na' talencho' dižā' li che Diozān' de'en bachdaleno' ṇa'a. ⁷ Bito gone chio' dižā' güenlažā' de'en chsa'aljlažā' beṇā' ca' cui chso'elao' Diozān'. Chso'e dižā' ca' dižā'an chsoe' balā no'olā gol ca' len bidao' ca' de'e cui zaquā' šejle'echo chei. Pero na' le' bsed par nič šejāch goncho' can' chene'e Diozān'. ⁸ Nezecho de que catā' choncho jersisy chaclenān cuerp chechon', na' catā' choncho can' chene'e Diozān' caguā cuerp checho na'azān' chaclenān, sino chaclenczān chio'o par zocho mbalaz ṇa'a lao mbancho na' ca'aczā catā' žjāyezochō len Diozān'. ⁹ Naquān de'e li na' zaquā'an par šejle'echo chei. ¹⁰ Na' Diozān' chone' par nič de yoguā' de'e chyažje yoguā' beṇā' par nič zjāmbane', na' chone' yelā' mban zejlicane che chio'o chonlilažā'achone'. Na' de'en zocho lez žjāyezochō len Dioz ben' zo zejlicane, chonchguacho xšine'enā' na' chgo'o chchejlažā'ācho catā' chasā'āzi'ichižā' beṇā' chio'o.

¹¹ Bsed blo'i beṇā' de'e quinga babzejni'ida' le' na' gono' mendad so'one' can' bagwnia'. ¹² La'anā'aczā ne'e naco' beṇā' xcuidā' bito go'o latjā yesā'āzo beṇā' le' ca'alā cui yoso'ozenague' chio'. Len bitā'ātezā āṇao' na' len yoguā' de'en chono' blo'i beṇā' ca' chso'onlilažā' Jesocristān' nac cheyalā' so'one', na' naquān' cheyalā' sa'aque' che Diozān' na' che lježjga'aque' na' nac cheyalā' nitā'ātezā nite'e so'onlilaže'e Jesocristān', na' nac cheyalā' so'one' par nič la'ažda'oga'aque'enā' asa'aquān xi'ilažā'. ¹³ Mientr yida' gan' zo'onā' gwlec yichjo' blab Xtižā' Diozān' de'en nyojān len beṇā' ca' chesā'ādoḡ chesā'āžag

chso'elaogüe'e Jesocrisťan' na' gwđixjue'i dižə' güen dižə' cobə che'enə', na' bzejni'i beňə' bi zeje xtižə' Diozən'. ¹⁴ Ben yoguə'əloł de'en gwlej Diozən' le' par gono' catə'an bosə'oŋoa na' beňə' golə beňə' blao ca' yichjo'on na' bosə'ozenene' le' de que Diozən' gwleje' le' par gono' xšine'enə'.

¹⁵ Gwlec yichjo' ben yoguə' can' gwnia' par ničh yoguə' beňə' yesə'əle'ine' can' zdach chono' can' chene'e Diozən'. ¹⁶ Gwdapə cuidad ben con can' chazlažə' Diozən', na' bsd blo'i beňə' so'one' ca'. Šə gono' ca' gaquəlenən beňə' ca' choso'ozenag xtižo'onə' par yesyə'əchoje' xni'a de'e malən' na' leczə gaquəlenən le'.

5

Can' cheyalə' goncho len beňə' ca' chso'onlilažə' Cristən'

¹ Šə bi de'en chon to beňə' golə, bito tilo'one' sino gwneyoine' can' cheyalə' gone', ben can' chono' len xao'. Na' šə bi de'en chon to beňə' xcuidə' bzejni'ine' ca bišo'o. ² Na' šə bi de'en chon to no'olə golə, bzejni'ine' can' chono' len xna'o, na' šə bi de'en chon to no'olə xcuidə' bzejni'ine' ca to zano' par ničh notono gaquə əne' de que de'e malən' chono'.

³ Cheyalə' goncho mantener no'ol ca' bagwsa'at be'en čhega'aque', šə zjənaque' doalje gozebə. ⁴ Pero šə nitə' xi'inga'aque' o xesoaga'aque' bzejni'i beňə' ca' de que cheyalə' so'one' lega'aque' mantener čhedə' beňə' gol ca' babosyo'osgole' lega'aque'. Chazlažə' Diozən' goncho mantener beňə' golə lao family che čhecho. ⁵ No'ol ca' zjənaquə doalje gozebə, beňə' ca' notono family čhega'aque' nitə', nite'e lez gaquəlen Diozən' lega'aque' na' chso'ontezə chso'one' orasyon teža na' še'elə. De'e na'anə' zjəzaque'e par goncho lega'aque' mantener.

⁶ No'olə gozeb ca' chso'on xbab so'one' con can' chse'enene' zjənaquəga'aque' ca beňə' guat len yichjla'ažda'oga'aque'enə' de'en cui choso'ozenague' che Diozən'. ⁷ Yoguə' de'e ca' bagwni'anə' gono' mendad so'on beňə' ca' chso'onlilažə' Cristən' par ničh notono gaquə əne' de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən' bito choncho can' cheyalə' goncho. ⁸ Šə nocho cui gaquəlencho no parient čhecho len de'en chəsə'əyazjene', bito choncho can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən' na' napəchcho dolə' cle ca beňə' ca' cui zjənombia' Cristən'. Na' peorəch šə cui choncho mantener no'ol čhecho, xi'incho, na' xaxna'acho.

⁹ Quinga nezele noe' no'olə gozeb ca' cuejle par ničh le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Cristən' gonle lega'aque' mantener. Šə banite'e gyon iz o mazlə, na' šə gwnitə' tgüejzə be'en čhega'aque', ¹⁰ na' šə beňə' zan chəsə'əne' bagwso'onchgüe' de'e güen ca de'en bosə'əsgole' no bidao' o chəsə'əgüialaogüe' beňə' zitə' ližga'aque'enə', o chsa'aclenchgüe' yeziquə'əchlə beňə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə', o chsa'aclene' beňə' chəsə'əyi' chəsə'əzaque'e, o šə bagwso'onchgüe' bitə'ətezəchlə de'e güen nachən' zjəzaque'e par cuejga'aclene'.

¹¹ Pero bito cuejle no'olə gozeb ca' zjənaquə beňə' xcuidə' la' gwžinlja ža se'enene' yesə'əbejyichje' xšin Cristən' na' se'enene' yesyə'əšagne'e de'e yoblə. ¹² Na' šə yesə'əbejyichje' xšin Cristən' əsa'ape' dolə' de'en cuich so'one' can' gwso'one' lyebe. ¹³ Na' no'olə gozebə xcuidə' ca' bito gonga'aclene' mantener. De'en yesə'əlaže'e liž beňə', so'olaogüe' cui so'one' žin na' əsa'aque' beňə' güilj gwxxan dižə' na' yesə'əgüiazeche' bin' chso'on beňə' yoblə, na' so'e dižə' che de'en cui cheyalə' so'e dižə' čhei. ¹⁴ Chacda' güen šə no'olə gozebə xcuidə' ca' yesyə'əšagne'e de'e yoblə na' yesə'əzane' na' yosyo'osgol xi'inga'aque', na' yosə'əgüia yosə'əoye' xmendadga'aque' de'e de ližga'aque', par ničh notono beňə' contr čhecho gaquə əne' de que de'e malən' choncho. ¹⁵ Balə no'olə gozebə xcuidə' ca' bagosə'əbejyichje' Cristən' par zjəsə'ənaogüe' Satanasən' de'en chnabia' de'e xio' ca'.

¹⁶ Notə'ətezə beňə' chso'onlilažə' Cristən' šə lao family čhega'aque'enə' nitə' no'ol ca' bagwsa'at ben' čhega'aque', cheyalə' so'one' lega'aque' mantener par ničh beňə' ca'

chəsə'adopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' bito so'one' lega'aque' mantener, sino so'one' mantener no'ol ca' zjənaquə doalje gozebə.

¹⁷ Beṇə' ca' bagwleje par zjənaque' beṇə' golə beṇə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən' šə chso'one' binlo de'en ngo'o lao na'aga'aque' so'one', zjəzaque'e par gaple lega'aque' respet na' par chixjwle che gast chega'aque'enə', na' mazəchlə šə noe' chesə'əyixjui'e xtižə' Diozən' na' choso'osed choso'olo'ine' bi zejennə'. ¹⁸ Zjəzaque'e par gonle ca' la' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: "Bito əgwseyjwle cho'a go'on ca' par ničh cui gaquə sa'ob žlac choso'olej choso'ošošjəb trigon' par chchoj xeinə'." Na' leczə nyojən nan: "To beṇə' güen žin cheyalə' si'e laxjue'."

¹⁹ Bito gono' cas šə no gao xyan' contr to beṇə' golə beṇə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən' šə cui zo yeto o yechopə testigw beṇə' əso'e dižə' de que de'e malən' chon be'enə'.

²⁰ Pero šə de'e li chone' de'e malən', cheyalə' tilo'one' lao yoguə' beṇə' ca' chəsə'adopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən' par ničh yeziquə'əchlə beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' yesə'əžebe' so'one' de'e malən'. ²¹ Diozən' na' Xancho Jesocristən' na' angl beṇə' ca' zjənchoj par chso'one' mendad che Diozən' zjənaque' testigw chia' de'en chona' mendad gono' can' bagwnia' le' le'e cart nga. Tozəczə can' gono' len notə'ətezə beṇə', ni toe' cui gono' xench. ²² Bito yob cuejo' notə'ətezə beṇə' par gaque' beṇə' golə beṇə' blao lao le'e chonlilažə'əle Cristən', la' šə əxope' gone' de'e mal lenczo' le' gapo' dolə' šə ca'. Ben par ničh gactezə gaquə yichjla'ažda'ogo'onə' xi'ilažə'.

²³ De'en chacšendo' telizə, bitoch ye'ejo' slezə nis, sino güe'ej latə' bino par ničh gaquəlenən li'onə'.

²⁴ Nachiaxejə de'e mal de'en chso'on balə beṇə' antslə ze'e əžin ža əsa'aque' castigw che xtolə'əga'aque'enə'. Pero na' yebale' bito yob gache'icho šə chso'one' de'e mal. ²⁵ Na' leczə can' naquən len beṇə' chso'on de'e güennə'. Bale' nachiaxejə de'e güennə' chso'one', na' yebale' bito nachia' pero gwžin ža la'alaon.

6

¹ Yoguə' mos beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' cheyalə' əsa'ape' xanga'aque'enə' respet, par ničh xanga'aque' ca' bito yesə'əne' contr Diozən' ben' cho'ela'ocho na' contr de'en chsed chlo'icho. ² Na' šə xanga'aque' ca' leczə chso'onlilažə'e Cristən', mos ca' bito cheyalə' so'one' xbab cui yoso'ozenague' chega'aque' por ni che de'en zjənaque' txen chso'onlilažə'e Cristən'. Mazəchlə cheyalə' so'one' žinnə' do yichj do lažə'əga'aque' chedə' xanga'aque' beṇə' ca' chso'one' žin chei chso'onlilažə'e Cristən' na' Diozən' chaquene' chega'aque'. Gwdixjue'e de'e ca' babzejni'ida' le' na' bsd blo'in.

Cheyalə' socho content len de'e de checho laogüe de'en chonlilažə'əcho Jesocristən'

³ Nitə' beṇə' choso'osed choso'olo'ine' dižə' de'en cui zdan lebe len de'en bagwnia' le' na' len dižə' güen che Xancho Jesocristən' na' len bitə'ətezəchlə de'en chzejni'icho beṇə' par chso'elaogüe'e Diozən'. ⁴ Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' clelə chso'on cuinga'aque' xen chsa'acquene' zjənezene' len la' bitobi chse'ejni'ine'. Beṇə' ca' chso'on ca' con zjəchi' yichjga'aque' chesə'ədilə chesə'əšašlene' beṇə' yoblə, na' chso'e dižə' che no pont dao' de'en choso'osed choso'olo'ine' de'en cui naquə de'e žialao. De'en chesə'ədilə chesə'əšaše' che bizə de'en nac ca' chonən par ničh chsa'acxi'i ljuežjga'aque', na' chsa'acyože' beṇə', na' choso'ožia choso'onite'e beṇə', na' chso'one' xbab mal che beṇə', ⁵ na' chesə'əža'a ljuežjga'aque' toe' yetoe'. Beṇə' ca' chso'on ca' choso'ozenague' che la'ažda'omalga'aque'enə' na' bito zjənombi'e de'en naquə de'e li. Malən' chso'one' choso'osed choso'olo'ine' che Diozən' parzə ničh so'one' gan. Bito gono' txen len beṇə' ca' chso'on ca'. ⁶ De'e liczə de'e xen de'e zedegua'an par chio'o šə cho'ela'ocho Diozən' na' šə zocho mbalaz len de'e dao' de checho. ⁷ Can' na dicho nga: "Ga'alchon' catə'ən bla'acho yežlyo nga na' ga'alchon' yeza'acho." ⁸ Cheyalə' socho mbalaz šə de de'en che'ej de'en chaocho, na' šə de xala'ancho, na' gan' chtascho. ⁹ Beṇə' ca'

zjächi' yichjga'aque' gata' de'e zan šinlazga'aque', de'e zan bien čhega'aque' o mech xen čhega'aque' choso'ozenague' čhe de'e malən'. Can' chac chesə'əxope' lao na' gwxiye'en. Choso'ozenague' čhe la'ažda'omalga'aque'enə' par chso'one' de'e zan de'e cui zjəzaquə' na' de'en chso'on mal len lega'aque'. Beṇə' ca' chso'on ca' yesə'əbiayi'e na' əsa'aque' castigw zejlicane. ¹⁰ La'ažda'omalchon' gwzenaguən čhe bitə'ətezə de'e mal šə chebeichgüeicho mechən'. Baḷə beṇə' de'en chesyə'əbeichgüeine' mechən' bagosə'əbejyichje' dižə' li čhe Diozən' na' de'e zan de'en chesə'əžaglaogüe' yelə' güen de'e mal čhega'aque'enə'.

Cheyalə' cuec yichjcho goncho xšin Diozən' do yichj do lažə'əcho

¹¹ Pero na' le' naco' beṇə' güen xšin Diozən', bito yebeido' de'e ca' zjənac ca', sino güe'elažo'o gono' de'en naquə güen lao Diozən', na' šejəch goncho' can' chene'ene'enə' na' gonlilažə'əcho'one', na' gaquəchdo' čhe' na' čhe beṇəchən', na' sotezə so' gonlilažo'o Diozən' catə' de de'e saquə'əzi'o, na' gaquəcho' beṇə' gačjwlažə'. ¹² Ca to deportist chone' do yichj do lažə'e yoguə' de'en cheyalə' gone' par nič si'e premio, le'egatezə ca' le' gwlec yichjo' ben xšin Diozən' do yichj do lažo'o laogüe de'en chonlilažo'one'. Gwlec yichjo' de'en žjəyexo' len Diozən' zejlicane čhedə' Diozən' gwleje' le' par žjəyexo' len le', na' bi'o dižə' li lao beṇə' zan de que chonlilažo'one'. ¹³ Ca'aczən' be' Jesocristən' dižə' li lao Ponsio Pilatən' de que chonlilažə'e Diozən'. Na' ṇa'a lao Jesocristən' na' lao Diozən' ben' chnežjo yelə' mban čhe beṇəchən', na' bia chsa'aš, na' biquə'əchlə de'e zjəmban, ¹⁴ chona' mendad gono' yoguə' de'en ņezdo' chene'e Diozən' gono'. Benən xte ca yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə par nič notono gaquə əṇa de que cui chono' can' chene'e Diozən'. ¹⁵ Yidə Jesocristən' de'e yoblə catə' əžin ža əžin or əgwžia Diozən' bia' yide'. Tozə Diozən' chnabi'e doxenlə, na' le'enə' cho'ela'ocho. Le'enə' naque' Rei ben' chnabia' yoguə' rei ca' yelə', na' naque' Xancho ben' chnabia' yoguə' beṇə' gwnabia' ca' yelə'. ¹⁶ Tozə le' chone' chio'o yelə' mban zejlicane na' tant yo'o yelə' chey che'eni' čhe'enə' gan' zo'enə' xte notono nochlə gaquə bigue'e gan' zo'enə'. Notono beṇə' lao yežlyo nga ṇe'e le'ine' le' na' notono no gaquə le'ine' le'. Cheyalə' güe'ela'ochone' la' le'enə' chnabi'e zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

¹⁷ Na' ca naquə beṇə' ca zjənaque' beṇə' gwni'a yežlyo nga, ben mendad bito əsa'aque' beṇə' ya'alazə', na' bito so'one' xbab ṇite'e mbalaz por ni čhe yelə' gwni'a čhega'aque'enə' čhedə' ca naquə yelə' gwni'anə' de'e te čhein'. Cheyalə' ṇite'e lez gon Diozən' ca ṇite'e mbalaz, la' le'enə' chone' chio'o yoguə' de'en naquə de'e güen par nič yebeichon. ¹⁸ Beṇə' gwni'a ca' cheyalə' cue' yichjga'aque' par so'one' porzə de'e güen, so'one' de'en chebei Diozən', yesə'əchine' xmechga'aque'enə' par əsa'aclene' beṇə', na' bito əsa'aque' beṇə' rgüin. ¹⁹ Šə bach chso'one' ca', bachso'one' can' chene'e Diozən' gon chio'o de yelə' mban zejlicane čhecho na' gaquəlenən lega'aque' tyemp de'en zeza'.

Yeto de'en gožə' Temtion'

²⁰ Temtio dao' gwlecchgua yichjo' yoguə' de'en babzejni'i Diozən' le'. Bitobi cas gono' čhe bitə'ətezə de'en yesə'əna beṇə' ca' chso'onlilažə' chəsə'əne' de que xtižə'əga'aque'enə' naquən de'e sin', čhedə' bitobi zaquə'ən lao Diozən'. ²¹ Beṇə' ca' chesə'əna ca' bagosə'əbejyichje' dižə' li čhe Diozən' na' bitoch chso'onlilažə'ene'.

Na'a ža gaquəlenšga Diozən' le'. De'e na'azən' chzoja'. *Pab*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Pabən' Par Temtion'

Pabən' chzoje' Temtion'

¹ Nada' Pab naca' apostol che Jesocristən' con can' gwnalažə' Diozən'. Gwleje' nada' par naca' apostol par ničh chyixjui'a can' bene' lyebe de que gatə' yelə' mban zejlicane che notə'atezə beṇə' gonlilažə' Jesocristən'. ² Na' chzoja' le' Temtio dao', len' banona' ca xi'ina'. Chona' orasyon chṇaba' lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' əsa'aclenšgue' le' na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilaže'e le' na' so'onšgue' ca so cuezo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.

Cheyalə' güe'echo dižə' che Jesocristən'

³ Do yichj do laža'a cho'elaogua'a Diozən' can' gwso'on de'e xaxtaogua'a ca', na' neza' lo'o yichjla'ažda'ogua'an de que chona' can' chazlažə' Diozən'. Na' yoguə' laste catə' chona' orasyonṇə' cho'a yelə' choxcwlen che' par le'. ⁴ Chjza'alaža'a can' gwchežo' catə' beza'a gan' zo', teža na' še'elə chzelažə'əchgua' le'i ljuežjcho par ničh yebeichgüeida' lo'o yichjla'aždaogua'an. ⁵ Na' chona' xbab can' chonlilažo'o Diozən' do yichj do lažo'o can' chso'on xna'agolo' Loida na' xna'o Eunise bedote, na' zoa' segor de que chonlilažo'one' can' chso'on lega'aque'.

⁶ De'e na'anə' chṇeyoida' le', ben xte ga zelao saquə'ədo' par gono' ca de'en ben Diozən' lao na'o gono' catə'an bxoə na'ato'onə' yichjo'onə' par blo'eto' de que Diozən' gwleje' le' par gono' xšine'enə'. ⁷ Diozən' babəne' chio'o Spirit che'enə' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'. De'e na'anə' bito cheyalə' žebcho. Na' de'en zo Spirit che'enə' len chio'o, nezecho chaclen Diozən' chio'o len yelə' guac che'enə' na' chactezə chaquecho che ljuežjcho na' chnabia' cuincho par choncho can' chazlažə' Diozən'. ⁸ De'e na'anə' bito yeto'ido' go'o xtižə' Xancho Jesocristən' na' nic yeto'ido' chia' de'en naca' pres laogüe de'en chyixjui'a xtiže'enə'. Cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho əžaglaochə ca de'en gac checho laogüe de'en chyixjue'echo dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən', na' Diozən' gaquəlene' chio'o len yelə' guac che'enə' catə'an əžaglaochə. ⁹ Catə' cuina' xe yežlyon' Diozən' bsi'e xneze gwleje' chio'o par naccho lažə' ne'enə'. Na' catə' gwzolaə benlilažə'əcho Jesocristən' Diozən' bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwleje' chio'o par naccho lažə' ne'enə', bito bene' ca' por ni che bilə de'e güenṇə' bencho. Gwleje' chio'o chedə' nži'ilaže'e chio'o. ¹⁰ Diozən' bablo'ine' chio'o can' nži'ilaže'e chio'o de'en bsele'e Jesocristən' ben' bebej chio'o xni'a de'e malən'. Jesocrist na'anə' bene' par ničh əžin ža cuezə yelə' gotən'. Na' de'en chejle'echo dižə' güen dižə' cobə che'enə' nezecho de que deczə yelə' mban zejlicane checho.

¹¹ Diozən' gwleje' nada' par ničh əchyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che Jesocristən' na' par ničh naca' apostol che'enə' na' chsed chlo'ida' xtiže'enə' beṇə' ca' cui zjənaquə beṇə' Izrael. ¹² Na' de'en chsed chlo'ida' xtiže'enə' de'e na'anə' chžaglaogua' nga. Pero bito cheto'ida' che de'en chžaglaogua' dia' ližya nga, chedə' nombi'a Diozən' ben' chonlilaža'a. Baben cuina' lao ne'enə' na' neza' de que nape' yelə' guac par gone' ca sotezə soa' gonlilaža'ane' xte catə'əch əžin ža yidə Jesocristən' de'e yoblə.

¹³ Gwnaošga yoguə' de'en babsed bablo'ida' le', la' lenṇə' naquən güen, na' bito cuejyichjo' de'en chonlilažo'o Jesocristən' na' de'en chacdo' che' na' che beṇachən'. ¹⁴ Be' latjə gaquəlen Spirit che Diozən' le' par ničh sotezə so' əgwšed əgwlo'ido' dižə' li de'en babzejni'ida' le', chedə' Spirit nan' zon lo'o yichjla'ažda'ochon'.

¹⁵ Nezo' de que Figelon' na' Ermogenesən' na' yezan beṇə' ljuežjcho ca' nitə' Asian' bagosə'əbejyichje' nada'. ¹⁶ Pero na' Onesiforon' bito beto'ine' chia' de'en dia' ližya nga, sino btipe' laža'a zan las. Xancho Diozən' gwlo'ešgue' can' nži'ilaže'e le' na' family che'enə'. ¹⁷ Catə' bide' Roma nga bene' byen beyilje' nada' na' beželene' nada' dia' ližya

nga. ¹⁸ Na' nezdo' can' goclenchgüe' nada' Efeson'. Chnaba' lao Xancho Diozæn' əgwlo'ine' le' can' nzi'ilaže'ene' catə' əžin ža choglaog Xancho Diozæn' che yoguə' beṇə' šə zjənapə' dolə' o šə cui zjənapə' dolə'.

2

Cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho len de'en əžaglaogho lao goncho xšin Jesocristən'

¹ Na'a xi'indaogua'a, de'en chaclen Jesocristən' le' beṇə'hechlažo'o ben xšine'enə'. ² Na' yoguə' de'en babsed bablo'ida' le' lao beṇə' ljuəžjcho zan ca', bsed blo'in beṇə' ca' nitə'atezə nite'e chso'one' complir can' cheyalə' so'one', beṇə' gaquə yoso'osed yoso'olo'ine'en beṇə' yoblə.

³ Bguo'o bchej len bitə'atezə de'en əžaglaogho' lao gono' xšin Jesocristən' par nič ca' saquə'əlebədo' ca to soldad gual. ⁴ Nezecho de que notono beṇə' gaquə gone' xšine' žlac zde' yelə' soldadən', chedə' cheyalə' gone' con can' na ben' chnabia' le'. ⁵ Na' nezecho de que ben' naquə deportist bito gaquə si'e premio šə bito chzenague' che yoguə' reglas ca' catə'ən chytje'. ⁶ Na' leczə nezecho de que ben' chelale chon žin yixə'anə' chzi'e part nech che cwsešan' par cuine' antslə ze'e chnežjue' che beṇə' yoblə. ⁷ Ben xbab che de'en chzejni'ida' le', na' Xancho Jesocristən' gaquəlene' par nič šejni'ido' can' cheyalə' gono' xšine'enə'.

⁸ Na' ben xbab che Jesocristən' ben' goljə yežlyo nga lao dia che de'e Rei Dabin', na' bebane' ladjo beṇə' guat ca' can' chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə'. ⁹ Na' de'en chyixjui'a dižə' güen dižə' cobə che'enə' de'e na'anə' chžaglaogua' na' dia ližya nga ca to beṇə' mal juisy. Pero la'anə'əczə nada' dia ližya nga, bitobi gaquə so'on beṇə' par nič cui gasə' laljə xtižə' Diozæn' doxenlə. ¹⁰ La'anə'əczə chžaglaogua' nga zotezə zoa' chyixjui'a xtižə' Diozæn'. Chyixjui'an par nič yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozæn' par əsa'aque' xi'ine' so'onlilaže'e Jesocristən'. Na' šə so'onlilaže'ene', yebeje' lega'aque' xni'a de'e malən' na' gwnežjue' lega'aque' yelə' mban zejlicane. ¹¹ Dižə' quinga zjənaquən de'e li:

Šə ngodə'əcho txen len Cristən' ca de'en gwso'ot beṇə' le',
leczə ngodə'əcho txen len le' ca de'en bebane' ladjo beṇə' guat ca' par nič žjəyezochə len le'.

¹² Šə chio'o chonlilažə'əcho Cristən' chgo'o chchejlažə'əcho catə'ən chžaglaogho,
leczə nabi'əcho txen len le'.

Šə cuejyichjcho Cristən' leczə ca' le' cuejyichje' chio'o.

¹³ Na' la'anə'əczə šə chio'o cui goncho complir can' nacho goncho, bia'aczə zo le' gone' con can' ne'enə',

la' naquəcze' beṇə' chon complir len bitə'atezə de'en ne'.

Can' goncho xšin Jesocristən' binlə

¹⁴ Ben par nič beṇə' ljuəžjcho ca' chso'onlilažə' Cristən' žjəsyə'əzalaže'e de'e ca' bagwnia', na' ben mendad cui yesə'ədilə yesə'əšaše' entr ljuəžjga'aque' por ni che bizə dižə' de'e cui zeje. Xancho Diozæn' naque' testigw can' chso'one'. Na' šə yesə'ədilə yesə'əšaše' beṇə' ca' choso'ozenag chega'aque' cui se'ejle'e xtižə' Diozæn'. ¹⁵ Bentezə ben xte ga zelao saquə'ədo' par nič yebei Diozæn' can' chono'onə' na' par nič bito gaquədo' zto' de'en chono' xšine'enə'. Na' əgwsed əgwlo'ido' cayanə'an zeje xtižə' Diozæn'. ¹⁶ Bitobi cas gono' che bitə'atezə dižə' de'en yesə'əna beṇə' de'en cui naquə de'e zaque'e lao Diozæn', chedə' dižə' ca' chxoayaguən beṇə' par nič chyalə'əch chso'onche' de'e malən'. ¹⁷ Na' xtižə' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i de'e ca' zjənac ca' chonən par nič beṇə' ca' choso'ozenag chega'aque' chəsə'əbejyichje' de'en chso'onlilaže'e Cristən', ca chen de'en naquə mal chytjən doxen lao cuerp chechon' na' chžiayi'in len. Imeneon' na' Fileton' choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə' de'en nac ca'. ¹⁸ Lega'aque' bagosə'əbejyichje' de'en naquə de'e li chedə' choso'osed choso'olo'ine' de que chio'o chonlilažə'əcho Cristən'

babebancho ladjo beṇə' guat ca' ca de'en bocobe' yichjla'ažda'ochon' na' cuat əžin ža yolis yosbane' chio'o len cuerp chechon'. Na' de'en choso'osed choso'olo'ine' ca', baḷə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' chsa'acžejlaže'e šə xtižə' Cristən' naquən de'e li. ¹⁹ Chio'o chonlilažə'əcho Cristən' gwxaquə'əlebecho ca to lan yo'o de'en naquə de'e gual. Na' nyoj Xtiže'enə' checho nan: "Diozən' nezene' non' zjənaquə xi'ine'." Na' leczə nyojən nan: "To to beṇə' chesə'əne' de que chso'onlilaže'e Xancho Diozən' cheyalə' yesə'əbejyichje' cuich so'one' de'e malən'."

²⁰ Nezecho de que lo'o liž beṇə' gwni'a ca' zjəde no yesə' xguaguə na' no ša' de or na' de pḷat, na' leczə zjəde no xguaguə na' no ša' de yag na' de gon'. Baḷən chso'onən žin par len de'en zjənaquə xoche na' yebaḷən chso'onən žin par len de'en zjənaquə de'e zban. ²¹ Notə'ətezcho šə bito naocho de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlažə' ca' gwxaquə'əlebecho ca to yesə' o to xguaguə de'e chon žin len de'en naquə xoche chedə' gwaquə goncho xšin Cristən' de'en zaquə'əchgua. La' šə cui naocho de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlažə'ənə' nachən' gwaquə gon cuincho lažə' na' Diozən' na' socho probnid par goncho bitə'ətezə de'e güen de'en chene'e Cristən' goncho.

²² De de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho žlac ņe'e naccho beṇə' xcuidə', pero le' bito gono' bitə'ətezə de'e ca'. Be'elažə' ben de'en naquə güen lao Cristən', na' gwzotezə gwzo benlilažə' le', na' goque che lježj beṇəcho', na' leczə gwzo gwlezə binḷo len lega'aque'. Be'elažə' ben yoguə' de'e ca' can' chso'on yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Xancho Cristən' beṇə' ca' zjənaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' xi'ilažə'. ²³ Bito əgwzenago' che beṇə' ca' zjənchol yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chesə'ədilə chəsə'əšaše' por ni che bizə dižə', chedə' šə əgwzenagcho che dižə' ca' zjənac ca' gonən par nič gaquəyožcho beṇə'. ²⁴ Chio'o naccho beṇə' güen xšin Xancho Cristən' bito cheyalə' tilə gwšašlencho beṇə'. Cheyalə' goncho güen len yoguə' beṇə', na' cheyalə' nezecho nac əgwsed əgwlo'icho beṇə' xtižə' Diozən' binḷo, na' cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho bitə'ətezə de'en chso'one beṇə' chio'o. ²⁵ Cheyalə' gaccho beṇə' gaxjwlažə' catə' güe'echo consejw beṇə' ca' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui chse'ejle'e dižə' li che Cristən'. Šə can' goncho, de repent gaquəlen Diozən' lega'aque' par nič yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' na' sa'acbe'ichene' de'en naquə de'e li. ²⁶ Na' šə yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' yesyə'əchoje' xni'a gwxiye'en gan' nite'e ṇa'a chso'one' con can' chazlažə'ənnə'.

3

Naquən' so'on beṇə' catə' bazon yidə Xancho Cristən' de'e yoblə

¹ Cheyalə' šejni'ido' de que catə' bazon yidə Xancho Cristən' de'e yoblə, lechgualə de'e zan de'e žagḷao chio'o chonlilažə'əchone'. ² Ca tyemp na' ṇitə'əchgua beṇə' yesyə'əbeine' so'onchgüe' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə', na' yesyə'əbeichgüeine' mech, na' so'elao' cuinga'aque', na' sa'alaže'e. Yoso'ožia yoso'onite'e beṇə' na' Diozən', na' bito yoso'ozenague' che xaxna'aga'aque'. Bito so'e yelə' choxcwlen che Diozən' na' bito sa'ape'ene' respet. ³ Na' xte bito güe'en latjə əsa'aque'ne' che beṇə' yoblə, əsa'aque' beṇə' ggo'olažə', əsa'aljlaže'e par yoso'oxie' gwdilə, bito gaquə yesə'əbeze' cuich so'one' bitə'ətezə de'e malən' de'en nan so'one'. So'one' znia len lježjga'aque' can' chso'on bia yixə', na' yesə'əgue'ine' bitə'ətezə de'en naquə de'e güen. ⁴ Yesə'əxoayague' beṇə' parzə nič yoso'odie' lega'aque' lao na' beṇə' contr chega'aque' ca', na' yesə'əne' dižə' loc dižə' lžej na' so'ontezə de'e malən' sin cui bi xbab so'one'. So'on cuinga'aque' xen, na' yesyə'əbeine' so'one' legr lgua'a əsa'aque'ne' che Diozən'. ⁵ Na' so'one' ca əsa'aque' beṇə' yeziquə'əchlə de que chso'elaogüe'e Diozən', pero bito so'e latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

Bito gono' txen len beṇə' ca' so'on de'e ca' bagwnia'. ⁶ So'one' can' chso'on baḷə beṇə' ca' chja'ac liž beṇə' par choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə'. Na' choso'oxoayague' no'ol ca' chsa'ac šayečə šayen len xtižə' Diozən', no'ol ca' nyan xtolə'əga'aque'enə'.

Choso'ozenagtezə no'ol ca' che bitə'ətezə de'en na la'ažda'omalga'aque'enə' so'one'. ⁷ De'e na'anə' choso'ozenague' che notə'ətezə beṇə' goxoayag, bitə'ətezə de'en choso'ozejni'ine' lega'aque', na' bito chžin ža əse'ejni'ine' de'en naquə de'e li. ⁸ Can' gwso'on de'e Janes na' de'e Jambres contr de'e Moizezən' catə'an cui gwse'enene' yoso'ozenague' che dižə' li de'en be'elen de'e Moizezən' lega'aque', leczə can' chso'on beṇə' goxoayag quinga contr Diozən' por ni che de'en cui choso'ozenague' che dižə' li che'enə'. Zjənčhoļ yichjla'azda'oga'aque'enə' yelə' güen de'e mal chega'aque'enə' na' bito chso'onlilaže'e Diozən' par yebeine' lega'aque'. ⁹ Pero caguə yosə'əxoayague' beṇə' sša, la' əžin ža catə' yoguə' beṇə' sa'acbe'ine' de que zjənčhoļ yichjla'ažda'oga'aque' na'anə' can' gwsa'acbe'i beṇə' de que gosə'əchoļ yichjla'aždao' de'e Janesən' na' de'e Jambresən' catə'an gwso'one' contr de'e Moizezən'.

Consejw le'ezelaogüe de'en bzoj Pabən' par Temtion'

¹⁰ Na' le' Temtio, baṇezdo' binlo yoguə' de'en chsed chlo'ida' che Diozən', na' yoguə' can' chona'. Nezdə' can' chi' yichja' par ničh gona' porzə de'en chazlažə' Diozən'. Nezdə' can' zotezə zoa' chonlilaža'a Diozən' na' can' chgo'o chchejlaža'a len de'en chyi' chzaca'a. Nezdə' can' zotezə zoa' chacda' che Diozən' na' che beṇə'chən', na' can' bito chbejəyichja' xšin Diozən' catə' choso'oči' choso'osaquə' beṇə' nada'. ¹¹ Nezdə' can' bosə'oči' bosə'osaque'e nada' catə'an gwzocho Antioquian' na' Iconion' na' Listran', na' nezdə' bichlə de'en babžaglaogua'. Na' leczə nezdə' can' bosla Xancho Cristən' nada' lao yoguə' de'e ca' bžaglaogua'. ¹² De'e li nitə' beṇə' yosə'oči' yosə'osaque'e notə'ətezcho ngodə'əcho txen len Cristo' Jeso'osən' na' chi' yichjcho chzenagcho che Diozən'. ¹³ Na' ca naquə beṇə' mal ca' na' beṇə' goxoayag ca' zja'aque' so'onche' de'e malən'. Yosə'oxoayague' beṇə' yoblə na' se'ejle'e che dižə' güenlažə' de'en soe' beṇə'.

¹⁴ Pero ca naco' le' Temtio dao', gwzotezə gwzo bzenag che yoguə' de'en bachejni'ido' che Cristo' Jeso'osən' na' de'en bachejli'o chei, la' nezcədo' noquə'əto'on bzejni'ito'on le'. ¹⁵ Dezd xcuidə'ətio'onə' nombi'o Xtižə' Diozən' de'en nyojən. Na' Xtižə' Diozən' de'en nyojən chzejni'in chio'o de que cheyalə' gonlilažə'əcho Cristo' Jeso'osən' par ničh Diozən' yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ¹⁶ Cui Diozən' bzejni'ine' beṇə' ca' bosə'ozo' Xtiže'enə' xbab che'enə' par ničh ca' bosə'ozoje'en. De'e na'anə' doxen Xtižə' Diozən' de'en nyojən zaquə'əchguan par chzejni'in chio'o che Diozən', na' par chdilən chio'o catə'an choncho de'e malən', na' par chonən chio'o consejw, na' par chzejni'in chio'o naquən' goncho de'en naquə güen lao Diozən'. ¹⁷ Xtižə' Diozən' de'en nyojən chaclenən chio'o chzenagcho che Diozən' par ničh ca' chnezecho yoguə'əloļ de'en cheyalə' ənezecho par sotezə socho goncho yoguə' cłaste de'en naquə güennə'.

4

¹ Yidə' Xancho Jesocristən' de'e yoblə dechoglaogüe'en naquən' gaquə che to to beṇə'ch beṇə' ne'e zjəmban na' beṇə' bagwsa'at, na' techlə nabi'e. Na' Temtio dao', Jesocristən' na' Xacho Diozən' zjənaque' testigw chia' de que chona' mendad ² sotezə so' chixjui'o xtižə' Diozən'. Gwdixjue'en catə' nlatjo' na' catə' chacdo' cui nlatjo'. Be'elen beṇə' dižə' par ničh yesə'ənezene' de que de'e malən' chso'one', gwđiləga'aque' che de'e malən' chso'one' par ničh yesyə'ədinjəne'en, be'ega'aque' consejw, na' gwzotezə gwzo bzejni'iga'aque' sine' cui žjəxaquə'əlažo'o. ³ Gwžin ža catə' cuich əse'ene beṇə'chən' yosə'ozenague' che no əgwzejni'i lega'aque' de'en naquə de'e güen. De'e na'anə' yosə'otobe' beṇə' zan beṇə' yosə'osed yosə'olo'i lega'aque' dižə' de'en chesyə'əbeine'. ⁴ Yesə'əbejyichje' cuich yosə'ozenague' che dižə' lin' na' yosə'ozenagzeche' che dižə' güenlažə' de'en chsa'aljlažə' beṇə'. ⁵ Pero ca naquə le' ža, do tyempte gwnabia' cuino' par gono' can' chazlažə' Diozən', na' gwzotezə gwzo bguo'o bchejlažə' catə'an de de'e chžaglaogo', na' gwzotezə gwzo be' dižə' güen dižə' cobə' che Jesocristən', na' ben doxen de'en baben Diozən' lao na'onə' gono'.

⁶ Gwzotezə gwzo ben xšin Diozən', chedə' la' bazon baozə so'ote' nada' na' žjəyzoa' len Diozən'. ⁷ Nada' babena' xte ga zelao gwxaquə'əda' par chona' can' chazlažə' Diozən'. Babena' yoguə'əlo' de'en ngo'o Diozən' lao na'a gona', na' zotezə zoa' chonlilažə'a Jesocristən'. ⁸ Na' catə' žjəyzoa' len Diozən', gone' par ničh soa' mbalaz chedə' ben-tezə bena' de'e güen laogüe'enə'. Xancho Jesocristən' zdacze' licha na' catə' əžin ža əne' bin' gaquə' che yoguə' benə'chən', caguə' nadə'əzan' soa' mbalaz, leczə' mbalaz nitə' notə'ətezəchlə' benə' chesyə'əbeine' nite'e lez yidə' Jesocristən' de'e yoblə'.

De'en chene'e Pabən' gon Temtion'

⁹ Ben byen par ničh yob yido' nga. ¹⁰ Nia' ca' chedə' Demasən' bagwlejjichje' nada' na' bazjəyede' Tesalonican' de'en chi'ichgua yichje' bin' gatə' che' lao yežlyo nga. Na' ca' naquə' benə' ca' yela' ža, Cresentən' bazde' Galasian', na' Titon' bazde' Dalmasian'. ¹¹ Yetoga Locasən' nga'anlene' nada'. Che'ešgo' Marcon' catə'an yido', la' lechguale chaclene' nada'. ¹² Babsela'a Tiquicon' Efeson'. ¹³ Na' catə' yido' goxə'əšgo' xadon' chia' de'en bocua'ana' Troasən' liž Carpon', na' bexə' libr ca' pero na' de'e žialao xench bexə'əšga rollos ca' de'en zjənyoj.

¹⁴ Ljandr ben' chon žin len cobre babenchgüe' contr nada'. Xancho Diozən' əgwnežjue' le' castigw che' de'en babene'. ¹⁵ Gapəšgo' cuidad len le', la' babenchgüe' contr nada' par ničh cui chixjui'a xtižə' Diozən'.

¹⁶ Catə' boso'odie' nada' lao jostis ca' de'e nech, ni tozə' cui no bidə' par əne' fabor nada'. Yoguə' benə' ca' bena' xbab əne' fabor nada' gosə'əbejjichje' nada'. Chona' orasyon lao Diozən' chnaba' yezi'ixene' chega'aque' de'en gosə'əbejjichje' nada'. ¹⁷ Bia'aczə' zoczə' Xancho Diozən' len nada'. Len' goquə'lene' nada' par ničh bi'a xtižə'enə' clar na' bene' par ničh zan benə' cui zjənaquə' benə' Izrael gwse'enene' xtižə'enə'. Na' Xancho Dioz na' bosle' nada' lao na' benə' contr chia' ca'. ¹⁸ Na' nezda' goslaczə' Xanchon' nada' lao bitə'ətezə' de'e gaquə' chia', na' əgwcuasə' gwcue'ejcze' nada' len de'e malən' par ničh žjəyzoa' len le' gan' chnabi'e. Ledoye'ela'oche' na'a na' zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

Chguape' diox yeto chope' na' chnablažə'e gaquə'len Diozən' lega'aque'

¹⁹ Eguapšgo' Priscan' na' be'en che' Aquilan' diox, na' leczə' family che' Onesiforon'. ²⁰ Eraston' bega'ane' Corinton', na' bocua'ana' Trofimon' syoda Mileton' chacšenene'. ²¹ Ben xte ga zelao saquə'ədo' par yido' antslə' ze'e gaquə' zag. Leczə' Eubolon' chguape' le' diox, len Podenten', na' Linon' na' Claudian' na' len yoguə' benə' bišə'əcho ca' nitə' nga.

²² Xancho Jesocristən' gaquə'lenšgüe' le' len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə', na' gaquə'lenšgüe' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja'. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Titon'

Pabən' chzoje' Titon'

¹ Nada' Pab naca' beṇə' güen xšin Diozən' na' naca' apostol che Jesocristən'. Diozən' gwleje' nada' nič chyxjui'a xtiže'enə' len beṇə' ca' bagwleje' par əsa'aque' xi'ine', par nič so'onlilaže'ene' na' se'ejni'ine' de'en naquə de'e li na' par nič so'one' can' chene'e Diozən'. ² Na' chaqualenga'aca'ane' par nič yesə'əneze' de que žjəsyə'anite'e len Diozən' zejlicane. Ze'e xe yežlyon' Diozən' bene' lyebe de que beṇə' so'onlilažə' le' žjəsyə'anite'e len le' zejlicane. Na' nezecho de que bito chonlažə' Diozən'. ³ Na' ṇa'a catə' bžin ža bžin or can' bžie' bia'anə', Diozən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' bzejni'ine' chio'o dižə' güen dižə' cobə che'enə'. Na' gwleje' nada' na' bene' mendad chixjui'an len beṇə' yoblə. ⁴ Chzoja' le' Tito, len' naco' ca doalje xi'ina' chedə' bzejni'ida' le' par nič chonlilažə'o Xancho Jesocristən' can' chonlilažə'ane' nada'. Chona' orasyon lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən', chṇaba' əsa'aclenšgue' le' na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilaže'e le' na' so'onšgue' par nič so'cuezo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'.

Xšin Diozən' de'en chon Titon' gan' nzi' Creta

⁵ Bocua'aṇa' le' Cretan' par nič yeyož gono' xšin Diozən' de'en gwzolaogua' beṇa'. Na' leczə beṇa' mendad cuejo' beṇə' yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' to to yež. ⁶⁻⁷ Šə no beṇə' chso'on ca notono əṇa chso'one' de'e malən', šə nitə' tgüejzə no'ol chega'aque', na' šə xi'inga'aque' ca' chso'onlilaže'e Jesocristən' na' šə xi'inga'aque' ca' bito chso'onditjeine' mech par so'one' legr na' nic zjənaque' beṇə' godenag, ca beṇə' can' cuejo' par yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən'. Gwlej beṇə' so'on ca notono əṇa chso'one' de'e malən', chedə' la' xšin Dioz na'anə' so'one'. Bito cuejo' beṇə' zjənaquə godenag, beṇə' loc, beṇə' güe'e zo, o beṇə' chso'on znia par yoso'ozenag beṇə' chega'aque', na' nic cuejo' beṇə' zjəzelažə' so'one' gan mech len xšin Diozən' de'en so'one'enə'. ⁸ Gwlej beṇə' chəsyə'əbeine' choso'ogüialaogüe' beṇə' yoblə ližga'aque'enə' na' beṇə' chəsyə'əbei de'e güenṇə' lgua'a de'e malən', beṇə' chesə'anabia' cuinga'aque' par chso'one' can' chazlažə' Diozən', na' beṇə' chso'on güen len ljuežjga'aque', na' beṇə' chso'on can' chebei Diozən', na' beṇə' cui chso'e latjə ṇabia' la'ažda'omalga'aque'enə' lega'aque'. ⁹ Beṇə' ca' yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən', cheyalə' nitə'ətezə nite'e yoso'ozenague' che dižə' lin' de'en chsed chlo'icho che Jesocristən' la' naquən de'e güen. Šə yoso'ozenague' chei, gaquə yoso'ozejni'ine'en beṇə' ca' chəsə'əṇe contr, na' gacbia' de que beṇə' contr ca' chso'e dižə'an clelə.

¹⁰ Gwlej beṇə' ca' chso'on can' bagwni'anə' par yoso'ogüia yoso'oye' yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən' chedə' nitə' zan beṇə' Izrael na' balə beṇə' cui zjənaquə beṇə' Izrael chso'one' txen len chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən', pero bito chse'enene' ṇabia' Diozən' lega'aque'. Chso'echgüe' dižə' de'en bitobi zjəzaquə' na' chesə'əxoayague' beṇə'. ¹¹ Cheyalə' gono' par nič beṇə' ca' chso'on ca' Cretan' nite'e žizə cuich yoso'osed yoso'olo'ine' dižə' güenlažə'anə' chedə' chso'one' par nič zan family bito nite'e binlo len ljuežjga'aque'. Na' parzə nič so'one' gan mechən' choso'osed choso'olo'ine' de'e ca' cui cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine'.

¹² To profet chega'aque' leczə beṇə' Creta bzoje' chega'aque' gwne': "Beṇə' Creta ca' syempr zjənaque' beṇə' güenlažə' na' gwxaquə'əlebəga'aque' ca' bia znia yelə' güen de'e mal chega'aque'enə', na' leczə zjənaque' beṇə' lia na' beṇə' xagüed." ¹³ De'en bzoje' chega'aque' naquən de'e li. De'e na'anə' cheyalə' tilo' lega'aque' che de'e malən'

chso'one' par nich yesə'adalene' dižə' güen che Jesocristən'. ¹⁴ Na' tiləga'aco'one' par nich cui yoso'ozenague' che dižə' güenlažə' de'en chsa'aljlažə' beṇə' Izrael ca', na' cui yoso'ozenague' che beṇə' ca' bagosə'abejyichje' de'en naquə de'e li bitə'atezə de'e əse'e lega'aque' so'one'.

¹⁵ Beṇə' ca' zjənaque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' guaquə sa'ogüe' bitə'atezə yelə' guao sin cui so'onən manch yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Pero na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Jesocristən' bitə'atezə de'e so'one', yichjla'aždaoga'aque'enə' zjənaquəchguan manch lao Diozən'. Choso'ozenagteze' che la'ažda'omalga'aque'enə' na' bitobi chsa'aque' catə'an chso'one' de'e malən'. ¹⁶ Chəsə'əne' de que zjənombi'e Diozən' pero laogüe de'en chso'ontezə chso'one' de'e malən' nacbia' de que bito zjənombi'ene'. Chso'one' de'en chgue'i Diozən'. Na' zjənaque' beṇə' godenag, na' bito chac so'one' bitə'atezə de'en naquə güen.

2

De'e güen de'en chsed chlo'icho che Jesocristən'

¹ Pero na' le' Tito, bsed blo'i porzə de'en chonən txen len de'en chsed chlo'ida' che Jesocristən', la' naquən de'e güen. ² Ben mendad de que beṇə' byo gol ca' cui so'e latjə ṇabia' la'ažda'omalga'aque'enə' lega'aque'. Cheyalə' so'one' par nich beṇə' yoblə əsa'apəga'aque' respet, na' cheyalə' yesə'anabia' cuinga'aque' par so'one' can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' yesə'adalene' dižə' güen che Jesocristən', cheyalə' nitə'atezə nite'e əsa'aque' che ljuežjga'aque', na' cheyalə' nitə'atezə nite'e so'onlilaže'e Diozən' catə' chesə'əyi' chesə'əzaque'e. ³ Na' leczə ca' ben mendad de que no'olə gol ca' nitə'atezə nite'e so'elaogüe'e Diozən' bitə'atezə de'e so'one'. Na' ben mendad cui yoso'ožia yoso'onite'e beṇə' na' bito əsa'aque' beṇə' güe'e zo. Cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' beṇə' bin' naquə de'e güen so'one'. ⁴ Cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can' cheyalə' yesə'əži'ilaže'e be'en chega'aque' na' xi'in chega'aque' ca'. ⁵ Na' leczə no'olə gol ca' cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can' yesə'anabia' cuinga'aque' par so'one' can' chazlažə' Diozən', na' can' cheyalə' so'one' par nich gactezə gaquə yichjla'ažda'oga'aque'enə' xi'ilažə', na' can' cheyalə' yoso'ogüia yoso'oye' ližga'aque'enə' na' so'on xšinga'aque'. Yoso'osed yoso'olo'ine' lega'aque' can' cheyalə' so'one' güen len yoguə'əloḷ beṇə' na' can' cheyalə' yoso'ozenague' che be'en chega'aque'. No'olə gol ca' cheyalə' yoso'osed yoso'olo'ine' no'olə xcuidə' ca' can' so'one' par nich bito yesə'əne beṇə' contr xtižə' Diozən'.

⁶ Na' leczə ca' cheyalə' əṇeyoido' beṇə' xcuidə' ca' par nich yesə'anabia' cuinga'aque' par so'one' can' chazlažə' Diozən'. ⁷ Na' bitə'atezə de'e gono' le', gono'on güen par nich sa'acbe'i beṇə' de que leczə cheyalə' so'one' ca'. Na' catə' əgwšed əgwlo'ido' beṇə', cheyalə' əgwšed əgwlo'iga'acdo'one' porzə de'e güen na' əgwšed əgwlo'iga'acdo'one' binlo par nich əsa'ape' le' respet. ⁸ Na' bsed blo'iga'aque' dižə' li par nich notono gaquə əṇe' de que xtižə'onə' naquən mal. Gono' ca' par nich beṇə' contr checho ca' yesyə'əto'ine' na' bito gaquə yesə'əneche' contr chio'o.

⁹ Ben mendad de que mos ca' yosə'əzəxjw yichjga'aque' par yoso'ozenague' che xanga'aque'enə' na' so'one' bitə'atezə de'e gon xanga'aquən' mendad sin cui yosyo'oži' yosyo'olebe' xtiže'enə'. ¹⁰ Ben mendad cui yesə'əque'e bi de'e de che xanga'aque'enə', sino nitə'atezə nite'e so'one' can' cheyalə' so'one'. Bitə'atezə de'e so'one' cheyalə' so'one'en güen par nich əsa'acbe'i beṇə' yoblə de que de'en chsed chlo'icho che Diozən' naquən de'e güen, Dioz ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'.

¹¹ Diozən' bablo'e de que nži'ilaže'e chio'o beṇəch na' nape' yelə' guac par yebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ¹² De'e na'anə' nezecho de que cheyalə' cuejyichjcho yoguə' de'en chso'on beṇə' mal ca' de'en chzelažə' la'ažda'omalchon' goncho na' bitə'atezəchlə de'en cui chazlažə' Diozən'. Na' nezecho naquən' cheyalə' so cuezcho yežlyo nga, cheyalə'

ṅabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən', cheyalə' goncho de'e güen, na' cheyalə' əgwzenagcho che Diozən'. ¹³ Na' zocho mbalaz de'en nezecho əžin ža yidə Jesocristən' de'e yoblə nse'e yelə' bala'an xen che'enə'. Jesocristən' naque' Dioz checho, naque' le'ezelaogüe beṅə' zaque'e, na' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ¹⁴ Bnežjw cuine' gwso'ot beṅə' le' par gwdixjue' xtolə'əchon' ničh bebeje' chio'o xni'a yoguə' de'e mal, na' bene' par ničh la'ažda'ochon' naquən xi'ilažə'. Bene' de'e ca' par ničh naccho xi'in Diozən', na' par ničh chebeicho choncho de'e güennə'.

¹⁵ Le' Tito, be' dižə' che de'en babzejni'ida' le', gwneyoi beṅə' par yoso'ozenague' chei, na' be'ega'aque' consejw par ničh yesə'əbejyichje' de'e malən', chedə' la' Diozən' bagwleje' le' par gono' de'e ca'. Bito go'o latjə yesə'əzo beṅə' le' ca'alə' cui yoso'ozenague' chio'.

3

De'en cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'

¹ Ben par ničh žjəsə'əza'alaže'e de que cheyalə' yoso'ozexjw yichjga'aque' yoso'ozenague' che jostis ca' na' che beṅə' gwnabia' chega'aque' ca', na' cheyalə' nite'e probnid par so'one' bitə'ətezə de'e güen de'e so'one' mendad. ² Gožga'aque' de que bito yesə'əne' mal che notə'ətezə beṅə', na' bito yesə'ədilə yesə'əšaše' len beṅə' yoblə. Cheyalə' əsa'aque' gaxjwlažə' na' cheyalə' əsa'ape' yelə' chxenlažə' len yoguə'əlöl beṅə'.

³ Antslən' gwchoł yichjla'ažda'ochon', na' goccho beṅə' godenag. Gwwoayagcho len de'e malən' na' gwzochon xni'a la'ažda'omalchon' ca' naquən' bencho bitə'ətezən' gwzelažə'an na' bitə'ətezən' gwnan parzə ničh gwdacho legr. Con gwdacho bencho mal len beṅə' na' gocxi'i ljuežjcho. Besə'əgue'i beṅə' chio'o na' bgue'iga'aquechone'. ⁴ Pero na' bžin ža catə' Diozən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən' blo'ine' chio'o ca' beṅə' güennə' naque' na' catequən' chaquene' che chio'o beṅə'ch. ⁵ Na' baltezcho chonlilažə'əcho Jesocristən', Diozən' bebeje' chio'o xni'a de'e malən' chedə' cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o. Bito bebeje' chio'o por ni che bilə de'e güen de'e bencho. Beya'a beyibe' yichjla'ažda'ochon' na' bene' par ničh Spirit che'enə' bocobən len. ⁶ Diozən' bsele'e Spiritən' zon lo'o yichjla'ažda'ochon' par chaclenchguan chio'o chedə' Jesocristən' babebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ⁷ De'en cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o bsele'e Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon' par ničh gaquə əne' checho de que naccho beṅə' güen laogüe'enə'. Na' leczə bsele'en par ničh nezecho žjəyecho len le' zejlicane.

⁸ De'e ca' bagwnia' nga zjənaquən de'e li. Na' che'enda' sotezə so' chixjui'o de que de'e ca' babzejni'ida' le' zjənaquən de'e žialao xen gwzenagcho chei. Gono' ca' par ničh yoguə' beṅə' ca' chso'onlilažə' Diozən' nitə'ətezə nite'e so'one' de'e güen. De'e ca' bagwnia' zjənaquən de'e güen na' sa'aclenən notə'ətezə beṅə' yoso'ozenag chei. ⁹ Pero na' bito gwzenago' che beṅə' ca' zjənchoł yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chesə'ədilə chesə'əšaše' por ni che bizə dižə'. Na' bito cue' yichjo' che dia che de'e xaxta'oto' ca'. Bito gwzenago' che beṅə' ca' chsa'acyožə na' chesə'ədilə chesə'əšaše' por ni che can' chse'ejni'ine' to to pont dao' che lei de'en bzoj de'e Moisezən'. Dižə' ca' zjənac ca' bito chaclenən beṅə' na' bitobi zaquə'an.

¹⁰ Be' consejw che notə'ətezə beṅə' chsed chlo'ine' xtižə' Diozən' clelə beṅə' chene'e yesə'ənao beṅə' de'en chzejni'ine'. Šə babi'one' consejw to chop las na' cui chzenague', bebeje' ca'alə. ¹¹ De'en bito bzenague' chio' nachən' nezdə' naljene'. Na' de'e malən' chone' chlo'en de que nape' dolə'.

De'en chon Pabən' mendad gon Titon'

¹² Catə' əselə'a Artemasən' o Tiquicon' gan' zo', yob yidəšgo' par yežagcho syoda Nicopolisən', chedə' bagwchoglaža'a yega'aṅa' Nicopolisən' lao tyemp zaguən'. ¹³ Ben xte ga zelao saquə'ədo' par gaquəleno' Zenas ben' babsed lein' gaxjw gwche' na' Apolosən' catə' yesa'aque' gan' zo' par ničh bitobi yesə'əyazjene' tnezən'. ¹⁴ Na' bzejni'išguei beṅə'

ljuežjcho ca' chso'onlilažə' Diozən' par niçh yesə'əbe' yichjga'aque' porzə par so'one' de'e güen. Cheyalə' sa'aclen ljuežjga'aque' šə de bi de'en chesə'əyažje to toga'aque', na' cheyalə' so'one' con can' chazlažə' Diozən'.

Beṇə' ca' nitə'alen Pabən' chesə'əguape' Titon' diox

¹⁵ Yoguə' beṇə' ca' chso'on xšin Diozən' txen len nada' nga chesə'əguape' le' diox. Na' beṇə' ca' zoleno' txen beṇə' ca' chsa'aque' c̣hecho c̣hedə' chonlilažə'əcho Diozən' əgguapšgaga'aco'one' diox.

Gaquəlenšga Diozən' yoguə'əle. De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Pab*

Cart De'en Bzoj San Pabən' Par Filemón

Pabən' chguape' Filemonnə' diox

¹ Nada' Pab dia' lizya nga chedə' chyixjui'a xtižə' Cristo Jeso'osən'. Na' txen len beṇə' bišə'əcho Temtion' chzojto' le' Filemon. Chaqueto' chio' na' naco' txen len neto' choncho xšin Diozən'. ² Na' chzojto' le' zanda'oto' Apia, nach le' Arquipo len' chono' xšin Xancho' txen len neto'. Nach leczə ca' chzojto' le'e chdopə chžagle liž Filemonnə' par cho'ela'ole Jesocristən'. ³ Chonto' orasyon lao Xacho Diozən' na' lao Xancho Jesocristən' chṇabto' əsa'aclenšgue' le'e, na' so'one' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Can' chonlilažə' Filemonnə' Jesocristən' na' chaque che ljuežje'

⁴ Na' le' Filemon, yoguə' laste catə' chona' orasyon cho'a yelə' choxcwlen che Diozən' can' chono'. ⁵ Babenda' dižə' ca naquən' chonlilažo'o Xancho Jesocristən', na' can' chacdo' che notə'ətezəchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ⁶ Na' chona' orasyon chṇaba' de que sotezə so' gono' güen len lega'aque' laogüe de'en chonlilažo'o Xancho Jesocristən', par niç yogue'e sa'acbe'ine' de que Cristo Jeso'osən' babenchgüe' güen len chio'o chonlilažə'əchone'. ⁷ Beṇə' bišə' catə' benda' can' chacdo' che yeziquə'əchlə beṇə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' na' can' chacleno' lega'aque' par niç nite'e mbalaz, lechgualə bebeida' na' zoa' mbalaz.

Pabən' gwnabe' yezi'ixen Filemonnə' che Onesimon'

⁸ Laogüe de'en naca' beṇə' güen žin che Cristən' napa' yelə' chnabia' par gona' mendad can' cheyalə' gono', ⁹ pero laogüe de'en chaquecho che Cristən' na' che ljuežjcho chṇeyoida' le' gono' to de'en che'enda' gono'. Nada' Pab banaca' beṇə' golə, na' leczə na'a dia' ližyan' chedə' chyixjui'a xtižə' Jesocristən'. ¹⁰ Chṇaba' goclen laogo'on par Onesimon' ben' banona' ca xi'ina'. Lao dia' ližya nga bsd blo'ida'ane' par niç chonlilaže'e Jesocristən'.

¹¹ Antslə bito goque' mos güen par le', pero na'a banaque' mos güen par le' na' leczə par nada'. ¹² Choselə'ane' laogo'onə, na' chṇabda' le' yogüialaogo'one' na' so' binlo len le' chedə' lechgualə chacda' che'. ¹³ Yebeida' žalə' gaquə yega'anlene' nada' par niç gaquəlene' nada' can' gaquəleno' nda' lao dia' ližyan' žalə' zo' nga. ¹⁴ Pero bito gwnabda'ane' yega'anlene' nada' chedə' che'enda' əṇao' le' bin' gone'. Bito che'enda' gona' byen gaquəleno' nada' pero yebeida' šə can' chazlažo'o gono'. ¹⁵ De repent Diozən' be'e latjə beze'e ližo'on par to tyemp par niç gacle tozə zejlicane. ¹⁶ Na'a bitoch gaque' con to mos na'azə, la' naque' bišə'ada'ocho. Lechgualə chacda' che' na' mazəchlə gaquədo' che' de'en banaque' txen len chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən' na' leczə naque' xmoso'.

¹⁷ Na' ca naquə chono' nada' cuent de que naca' txen len le', yogüialaošgo'one' caczən' chgüialaogo' nada' catə' chedelana'a le'. ¹⁸ Na' šə bi de'e malən' bene' contr le', o šə bi de'en chale'e chio', nada' chixjua'an. ¹⁹ Cuincza' nada' Pab chzoja' le', nada' chixjwczan. Na' bitobi əchnia' che de'en chalə'o che yelə' mban zejlicane chio' laogüe de'en bsd blo'ida' le' par niç chonlilažo'o Jesocristən'. ²⁰ Beṇə' bišə' dao', laogüe de'en chaquecho che Xancho Jesocristən' che'enda' gono' de'e nga par niç soa' mbalaz. De'en chaquecho che Xancho', benšga par niç yebeida'.

²¹ Chzoja' le' chedə' zoa' lez gwzenago' chia', na' nezda' de que gono' mazəchlə ca de'en nia' le'. ²² Na' leczə chṇabda' le' gonšgo' probnid to cuart par nada'. Zoa' lez yesə'əsane' nada' šə gonchle orasyon par nada' par niç gaquə deyelana'a le'e.

Beṇə' ca' nita' len Pabən' chəsə'əguape' Filemonnə' diox

²³ Epafraſən' die' ližya nga txen len nada' de'en chyixjui'e xtižə' Cristo Jeso'osən' na' chguape' le'e diox. ²⁴ Na' Marcosən', len Aristarcon', len Demasən', na' len Locasən', beṇə' ca' chso'on xšin Diozən' txen len nada', leczə chəsə'əguape' le'e diox.

²⁵ Xancho Jesocristən' sošgue' gaquəlenšgacze' le'e len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'azən' chzoja' le'. *Pab*

Cart De'en Nyoj Par Beṇə' Ebreo Ca'

Diozən' babe'elene' chio'o dižə' ca de'en bsele'e Xi'ine'enə'

¹ Tyemp de'en bagwde, Diozən' bsele'e zan profet beṇə' gwsoe' xtiže'enə' len de'e xaxta'ocho ca'. Zan las profet ca' gwso'e xtiže'enə' len de'e xaxta'ocho ca', nža' nža' can' gwso'en. ² Pero tyemp nga zocho ṇa'a nža'alə babene'. Na'a babe'elene' chio'o dižə' ca de'en bsele'e Xi'ine'enə' ben' ben yoban', yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban', na' beng'a'aque'en con can' ben Diozən' mendad. Na' gwžin ža catə' gaquə lao na Xi'in Diozən' yoguə' beṇač, yoguə' bia ca' chsa'aš, na' biquə'əchlə de'e ca' bene'. ³ Xi'in Diozən' nse'e doxen yelə' chey che'eni' che Xe'enə' na' cayaṇə'ən naquə yičjla'aždao' Xe' Dioz nan' naquə yičjla'aždaogüe'enə'. Na' Xi'in Diozən' chone' par nič yoban', yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' chso'onən žin, čhedə' nape' yelə' guac par nič chac con can' ne'enə'. Bsanlažə' cuine' gwso'ot beṇə' le' par nič chnitlaogüe' xtolə' yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'. Na' gwde na' beyepe' yoban' zjəyechi'e cuit Xe' Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e par chnabi'e txen len le'.

Xi'in Diozən' naquəche' beṇə' zaquə'əche cle ca angl ca'

⁴ Na' ṇla'alao de que Xi'in Diozən' naquəche' beṇə' zaquə'əche cle ca angl ca', čhedə' Diozən' babnežjue'ene' yelə' bala'an mazəchlə ca de'en babnežjue' angl ca'. Na' babene' par nič naquəche' beṇə' blaoch. ⁵ Diozən' bitonə' ye'e ni tozə angl can' gože' Xi'ine'enə', gože'ene':

Len' naco' xi'ina'.

Neža babena' par nič solao ṇabi'o len nada'.

Na' nic ne'e güe'e dižə' che notə'ətezə angl can' gwne' che Xi'ine'enə', gwne':

Nada' gona' par nič gacbia' naca' Xe',

na' gona' par nič gacbia' de que naque' Xi'ina'.

⁶ Xi'in Diozən' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e. De'e na'anə' catə'ən Diozən' bsele'ene' yežlyon' gwne':

Yoguə'ələl angl čhia' ca' cheyalə' əso'elaogüe'ene'.

⁷ Nach gozne' che angl ca':

Chona' par nič angl čhia' ca' beṇə' ca' chso'on mendad čhia'

chsa'aque' ca be' de'en chečj na' ca yi' beł.

⁸ Na' nža'alə can' be'e dižə' len Xi'ine'enə' gože'ene':

Len' naco' Dioz na' chnabi'o zejlicaṇe.

Na' lechgualə güen chnabi'o.

⁹ Chebeido' de'en zda liča na' chgue'ido' de'e malən'.

De'e na'anə' nada' Diozən' ben' cho'elaogo'o

babena' par nič zocho' mbalazəch cle ca beṇə' ljuežjo' ca'.

¹⁰ Na' de'e yoblə gož Diozən' Xi'ine'enə':

Le' naco' Xan yežlyon'.

Len' beno'on ža gwlasda'ote.

Na' yoguə' de'en chle'icho le'e yoban', leczə len' beno'on.

¹¹⁻¹² Na' gwžin ža catə' te che yoguə' de'en chle'icho le'e yoban' na' yežlyo nga.

Pero le' bito te čchio'; syempr soczo' zejlicaṇe.

Na' gwša' le'e yoban' na' yežlyon' ca to beṇə' chša' xe' catə' babeyoin na' chaze' yeton.

Gono' len le'e yoban' na' yežlyon' can' chon to beṇə' catə' chetobə xe'.

Pero le', tozəczə can' gaco' zejlicaṇe, na' bito əžin iz ṇačo te čchio'.

¹³ Diozən' bitonə' ye'e ni to angl ca de'en gože' Xi'ine'enə', gože'ene':

Gwche'edo' cuita' nga ṇabi'acho txen,

na' gona' par ničh ničə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṇə' contr čhio' ca' xni'onə'.

¹⁴ Ca naquə angl ca', yogue'e zjənaque' beṇə' chso'on mendad čhe Diozən', chsele'e lega'aque' par chsa'aclene' chio'o bagwlej Diozən' par ničh žjəyezochó len le'.

2

Cheyalə' əgwzenagcho čhe xtižə' Diozən' par ničh žjəyezochó len le'

¹ Na' laogüe de'en naquə Xi'in Diozən' beṇə' blaoch na' beṇə' zaquə'əche ca angl ca', do yichj do lažə'əcho cheyalə' əgwzenagcho xtiže'enə' de'en babenecho, čhedə' la' šə bito əgwzenagcho čhei do yichj do lažə'əcho, guanlažə'əchon na' cuejyichjchon. ² Lei čhe Diozən' de'en gosə'yixjue'e angl ca' naquəczən de'e žialao xen. Na' de'e na'anə' Diozən' bnežjue' castigw čhe de'e xaxta'ocho ca' batə'ətezə cui boso'ozenague' čhei segon de'e mal de'en gwso'on to toga'aque'. ³ Na' naquən segor de que Diozən' gone' chio'o castigw šə bito goncho can' na Xancho Jesocristən'. Zgua'atec Xancho Jesocristən' be'e dižə' güen juisy can' cheyalə' goncho par ničh žjəyezochó len le'. Nach gwdenə' beṇə' ca' gosə'ədalen le' leczə boso'ozejni'ine' chio'o can' gwne'enə', čhedə' gosə'əneze' de que naquən güen. ⁴ Na' Diozən' bene' par ničh gwso'one' miłagr na' bichlə de'e zaquə' yebanecho, na' Diozən' bnežjue' lega'aque' zan clas yelə' guac, na' Spirit čhe'enə' benən par ničh gwso'one' de'e zan de'e güen len yelə' guac čhein' segon can' gwyazlažə' Diozən', par ničh ənezecho de que xtižə'əga'aque'enə' naquən de'e li.

Goc Jeso'osən' doxen can' naquə chio'o beṇəch

⁵ Catə' te čhe yežlyo nga na' gatə' yežlyo cobə de'en cho'a dižə' čhei, Diozən' bito gone' ca yesə'anabia' angl ca'. ⁶ Na' nyoj can' gwna de'e Rei Dabin' gože' Diozən':

¿Bixčhen' chacdo' čhe beṇəchən'? ca naquə bitotec bi zjəzaque'e.

Na' ¿bixčhen' chaclenga'aco'one'?

⁷ Beno' par ničh beṇəchən' bito zjənaque' beṇə' blao can' zjənaquə angl ca' pero caguə syempr gaquən ca'.

Bia'aczə beno' par ničh zjəzaquə' beṇəchən' na' bnežjwga'aco'one' yelə' bala'an.

⁸ Beno' par ničh yoguə'əlołte de'e zjəde əsa'aquən lao na' beṇəchən',

na' len yoguə'əloł bia ca' chsa'aš, leczə əsa'aquəb lao na'aga'aque'.

Na' ca naquə ben Diozən' par ničh yoguə'əlołte de'e zjəde əsa'aquən lao na' beṇəchən' na' yoguə' bia ca' chsa'aš leczə əsa'aquəb lao na'aga'aque', de'e na'anə' beṇəchən' yesə'anabi'e lao yoguə'əte de'en zjəde, la'anə'əczə na'a nezecho bitonə' yesə'anabi'e. ⁹ Na' ca naquə Jeso'osən', žlac goque' beṇəch bito goque' beṇə' blao can' zjənaquə angl ca'. Na' de'e tant nži'ilažə' Diozən' chio'o beṇəch bene' par ničh Jeso'osən' bsanlažə' cuine' por ni čhecho catə'an gwso'ot beṇə' le', na' de'e na'anə' Jeso'osən' banzi'e yelə' bala'an xen na' banaquəchgüe' beṇə' zaque'e.

¹⁰ Diozən' bene' bia chsa'aš, bene' beṇəch na' yeziqə'əchlə de'e zjəde par ničh chzi'e yelə' bala'an. Na' bene' güen ca de'en bsi'e xneze par ničh gwxaquə'əzi' Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en gwxaquə'əzi'enə' chac chone' par ničh beṇə' zan əsa'aque' xi'in Diozən' na' žjəsyə'anite'e len le' yoban'. ¹¹ Jeso'osən' bagwleje' chio'o par naccho lažə' na' Diozən'. De'e na'anə' txen len le' naccho xi'in Diozən' na' bito cheto'ine' par əne' čhe chio'o de que naccho beṇə' biše'e na' beṇə' zane'. ¹² Quinga gwna Jeso'osən' gože' Diozən':

Gua'a dižə' par ničh beṇə' biša'a ca' na' beṇə' zana' ca' yesə'əneze' non' naco'.

Na' lao zjəndopə zjənžague' chso'elaogüe'e le',

nada' gua'a dižə' ca beṇə' güennə' naco'.

¹³ Nach gwne':

Sotezə soa' gonlilažə'a Diozən'.

Na' de'e yoblə gozne':

Nga zoa' txen len beṇə' ca' beṇ Diozən' nada' par niḥ zjənaque' xi'ina'.

¹⁴ Na' chio'o naccho beṇə' belə' chen, chio'onə' naccho xi'ine'. De'e na'anə' leczə le' golje' goque' beṇə' belə' chen na' bsanlažə' cuine' gwso'ot beṇə' le' par niḥ bñitlaogüe' yelə' gwnabia' che gwxiye'en de'en chon par niḥ chatcho. ¹⁵ Bene' par niḥ chio'o chonlilažə'əchone' bitoch žebcho gatcho. Beṇə' ca' cui chso'onlilaže'ene' syempr chəsə'əžebe' sa'ate'. ¹⁶ Jeso'osən' bide' yežlyo nga caguə par goclene' angl ca', sino par goclene' beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən' can' benlilažə' de'e Abraannə' Diozən'. ¹⁷ Benən byen goc Jeso'osən' doxen can' naquə chio'o beṇəḥ par niḥ ca' chaclene' chio'o lao Diozən' can' gwso'on de'e bḥoz əblao ca' len de'e ɣaxta'o chio'o beṇə' Izrael gwsa'acclene' lega'aque'. Cheyašə' cheži'ilažə' Jeso'osən' chio'o na' chone' complir can' ne'enə'. Can' chon Jeso'osən' be'enə' checa'a xtolə' chio'o chonlilažə'əchone'. ¹⁸ Jeso'osən' cuat bene' de'e mal pero bžaglaogüe' catə'an gwlo'oyelə' gwxiye'en le' par gone' de'e malən' na' catə' goc bitə'ətezəchlə de'e mal len le'. De'e na'anə' nezene' naclən' chone' chaclene' chio'o catə' chgo'oyelə' gwxiye'en chio'o par goncho de'e malən' na' catə' chac bitə'ətezə de'e mal len chio'o.

3

Jeso'osən' zaquə'əche' cle ca de'e Moizezən'

¹ Beṇə' bišə', laogüe de'en bagwlej Diozən' yoguə' chio'o par naccho lažə' ne'enə', cheyalə' goncho xbab che Cristo Jeso'osən' ben' bselə' Diozən' par naque' bḥoz əblao checho. Diozən' bsele'ene' bedətixjui'e xtiže'enə' de'en chejle'echo chei. ² Diozən' gwleje' le' par chaclene' chio'o ca to bḥoz əblao. Na' Jeso'osən' lao bide' yežlyon' na' na'a chone' con can' na Diozən', ca'aczən' ben de'e Moizezən' ben' leczə goclene' yoguə' beṇə' gwsa'ac family che Diozən'. ³ Pero na' Jeso'osən' zaquə'əche' cle ca Moizezən'. Jeso'os na'anə' bḥie' family che Diozən' ca de'en bene' par niḥ chio'o chonlilažə'əcho Diozən' na'a na' len beṇə' ca' gwso'onlilažə' le' cana' naccho family che Diozən'. Na' ca naquə de'e Moizezən' ža, goque' con to beṇə' lao family che Diozən'. ⁴ Na' gwnitə' beṇə' bḥe to to family nitə' lao yežlyon', pero Jeso'osən' caguə bḥie' family che Dioz na'azən', sino leczə bḥie' yoguə'əte de'e zjəde, chedə' len' naque' Dioz. ⁵ Na' ca naquə de'e Moizezən', bene' can' gwna Diozən' par goclene' yoguə' beṇə' gwsa'ac family che Diozən' la'anə'əczə goque' con to xmos Diozən'. Na' de'e Moizezən' be'e dižə' che de'e ca' ze'e əsa'ac ca tyempən' de'e ca' bagwsa'aquən na'a. ⁶ Cristən' leczə bene' complir can' gwna Diozən' par goclene' beṇə' zjənaquə family che Diozən'. Na' bene' ca' chedə' naquə'cze' Xi'in Diozən', caguə ca to mos. Na' family che Dioz na'anə' naquə chio'o šə zotezə zocho chonlilažə'əcho Diozən' do yichj do lažə'əcho catə'an yidə Cristən' de'e yoblə, na' šə chebeicho de'en yidə Cristən'.

Guaquə socho mbalaz len Diozən'

⁷⁻⁸ Cheyalə' goncho xbab can' gwna Spirit che Diozən' de'en nyojən nga:

Catə' Diozən' əne' to de'e gonle na'a,

bito gacle beṇə' godenag can' gwsa'ac beṇə' Izrael ca' cana'

catə' gwso'one' contr Diozən' latjə dašən'.

Gwso'one' prueb šə leine' de que gwnežjue' castigw chega'aque'enə'.

⁹ Nach Diozən' gwne':

De'e ɣaxta'ole ca' bito gwse'ejle'e chia' la'anə'əczə choa iz besə'əle'ine' de'e ca' bena' par goquə'lenga'aca'ane'.

Con gwso'one' prueb šə leida'anə'.

¹⁰ De'e na'anə' bito bebeiga'acda'ane',

na' gwnia': "Do tyemp naquəga'aque' beṇə' yichjla'aždao' žod,

bitonə' se'enene' se'ejni'ine' can' chona'."

¹¹ Na' de'en bžə'a lega'aque' de'e nan' gwnia' chega'aque' de que cuat nite'e mbalaz len nada'.

¹² Legapə cuidad beṇə' bišə', par niḥ ni tole cui gacle beṇə' yichjla'aždao' mal. Lesotezə leso legonlilažə' Diozən' par niḥ cui cuejyichjlene' chedə' le'enə' zoe' zejlicane. ¹³ Žlac na'a ne'e de tyemp par əgwzenagle che Diozən', legwtiplažə' ljuežjle tža tža par niḥ cui gonle de'e malən', la' catə' choncho de'e malən' chxoayaguən chio'o par niḥ cuich bi bi chaquecho catə'an chonchchon. ¹⁴ Ngodə'əcho txen len Cristən' šə ne'e zotezə zocho chonlilažə'əchone' catə'an yide' de'e yoblə con can' gwzolaoczcho chonlilažə'əchone'.

¹⁵ Na' nyoj Xtižə' Diozən' par chio'o gan' nan:

Catə' Diozən' əne' to de'e gonle na'a

bito gacle beṇə' godenag can' gwsa'ac beṇə' Izrael ca' cana'.

¹⁶ Na' de'en nyojən nan ca' cho'en dižə' che beṇə' ca' jəsyə'ənao de'e Moizezən' catə'an jəyeleje' lega'aque' Egipton'. Boso'ozenague' can' ben Diozən' mendad par besyə'əchoje' Egipton', pero beyožzə besyə'əchoje'enə' bitoch boso'ozenague' che'. ¹⁷ De'e na'anə' bže'e lega'aque' choa iz de'en gwso'one' de'e malən' cuich boso'ozenague' che', na' gwsa'ate' latjə dašən'. ¹⁸ Na' Diozən' gwne' de que cuat nite'e mbalaz len le' chedə' cui boso'ozenague' che'. ¹⁹ Na' nezecho de que yełə' godenag chega'aque'enə' cui goquə nite'e mbalaz len le'.

4

¹ Na'a ža, nezecho can' goc che beṇə' godenag ca' beṇə' ca' gwsa'at latjə dašən'. De'e na'anə' cheyalə' žebcho par niḥ cui goncho can' gwso'one'enə', chedə' šə goncho can' gwso'one'enə' bito gaquə socho mbalaz len Diozən' can' bene' lyebe. ² Babenecho to dižə' güen dižə' cobə de que guaquə socho mbalaz len Diozən' ca dižə' de'en gwse'ene' lega'aque'. Pero ca naquə lega'aque' de'en cui gwse'ejle'e chei, de'e nan' bito goquəlenən' lega'aque'. ³ Na' chio'o chejle'echo che de'en na Diozən' bazocho mbalaz len le'. De'e na'anə' bito na Diozən' checho can' gwne' che beṇə' ca' gwne':

De'en bža'a lega'aque' na' gwnia' de que cuat nite'e mbalaz len nada'.

Na' ca naquə Diozən' nezecho babeyož bxie' yoban' na' yežlyon' na' de'e na'anə' zoe' mbalaz. ⁴ Can' nyoj to part Xtižə'enə' nan:

Xop ža ben Diozən' yoban', yežlyon', beṇə'chən', bia yixə'an na' biquə'əchlə de'e zjəde.

Na' catə' bžin ža gažən', bitoch bi bi bene', con zoe' mbalaz.

⁵ Na' de'e yoblə goncho xbab che de'en gwne':

Cuat nite'e mbalaz len nada'.

⁶ De'e li balə beṇə' nite'e mbalaz len Diozən'. Pero ca naquə beṇə' ca' gwse'enene' dižə' güen dižə' cobə che'enə' cana'ate, bito goquə nite'e mbalaz len le' chedə' bito boso'ozenague' che'. ⁷ Na' catə' bagwde zan iz Diozən' gwne' de'e yoblə de que guaquə nitə' beṇə' mbalaz len le'. Bene' par niḥ bzoj de'e Rei Dabin' dižə de'en na:

Catə' Diozən' əne' to de'e gonle na'a bito gacle beṇə' godenag.

⁸ De'e Josuen' gwche'e de'e xaxta'o chio'o beṇə' Izrael gan' gosə'əzi'e yežlyon' de'en bnežjw Diozən' lega'aque'. Pero lega'aque' bito gwnite'e mbalaz len Diozən'. De'e na'anə' gwdechlə Diozən' bene' par niḥ de'e Dabin' bzoje' gwne' de que gwžin ža nitə' beṇə' mbalaz len le'.

⁹ Nachən' nezecho de que chio'o chonlilažə'əcho Diozən' chac socho mbalaz len le'. ¹⁰ Na' beṇə' ca' banitə' mbalaz len Diozən' bitoch chso'one' can' na xbab chega'aque'enə', sino que chso'one' can' na Diozən'. De'e na'anə' nacho de que nite'e mbalaz can' zo Diozən' de'en beyož bxie' yoguə' de'e ca' zjəde. ¹¹ Na' cheyalə' yeyiljlažə'əcho nac goncho par niḥ socho mbalaz len Diozən'. Cheyalə' gwzenagcho che' par niḥ ca' ni tocho cui gac checho can' goc che de'e xaxta'ocho ca' de'en cui boso'ozenague' che Diozən'.

¹² Xtižə' Diozən' chazən lo'o yichjla'aždao' beṇə', na' chaclenən notə'atezə choso'ozenag chei. Na' gwxaquə'əleben ca to spad de'en nlachgua chopə la'ate. Pero mazəchlə can' chon to spad chon Xtižə' Diozən', chedə' chlo'in chio'o no chein' chzenagcho, əche Spirit che Diozən' o šə che la'ažda'omalchon'. Leczə ca' chzejni'in chio'o che xbab de'en yo'o lo'o

yichjla'ažda'ochon' na' che yoguə'əlöl de'en chzelažə'əcho šə naquən güen o šə naquən mal. De'e na'anə' gwxaquə'əleben ca to spad de'e chchog entr bechj bnia ca' na' entr bin ca'.
 13 Diozən' neze nle'ine' to to beṇach, na' to to angl, na' to to de'e xio', na' cuantzə bi de'en zjəde. Diozən' neze nle'ine' yichjla'ažda'ochon'. Na' laogüe' na'anə' əgwdecho cuent šə biquə' de'e babencho.

Jeso'osən' naque' bχoz əblao chechon'

14 Jeso'os Xi'in Diozən' babeyep' yoban' gan' zo Diozən' par gaquəlene' chio'o. De'e na'anə' Jeso'osən' naque' bχoz əblao checho, ben' naquə le'ezelaogüe beṇə' zaque'e. Na' de'e na'anə' cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əchone' can' chonczo. 15 Na' Jeso'osən', ben' naquə bχoz əblao chechon', chacbe'ine' catə' chaquecho zdebə goncho to de'e güen. Gwxiye'en gwlo'oyelə'an le' gone' de'e mal pero bito bene'en na' bžaglaogüe' cayanə'an chžaglaogüe' chio'o beṇach. 16 Na' cheyalə' güe'elencho Diozən' dižə' sin cui žebcho, əṇabechone' yezi'ixene' checho na' gaquəlene' chio'o batə'ətezə chyažjecho yelə' chaclen che'enə', chedə' le'enə' nži'ilaže'e chio'o.

5

1 Beṇə' ca' besə'əchoj gwsa'aque' bχoz əblao che nasyon Izrael chechon' tyemp de'en bagwde jso'e bi de'en jso'e lao Diozən' na' gwso'ote' bia yixə' besə'əlaljə' xchenga'aquəbən' par nič Diozən' bezi'ixene' xtolə' de'e xaxta'ochə ca'. Na' yoguə' bχoz ca' gwsa'aque' con to beṇə'. 2 Na' bχoz əblao ca' gwsa'ape' yelə' chxenlažə' len beṇə' ca' cuinə' se'ejni'i can' cheyalə' so'one' na' len beṇə' ca' bazjənxoayag len de'e malən', chedə' lecəzə beṇachən' zjənaque' na' naquən zdebə par so'one' de'e güennə'. 3 Na' de'en zjənaque' beṇachən' benən byen gwso'ote' bia yixə' na' besə'əlaljə xchenga'aquəbən' par gosə'əṇabe' yezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə' can' gosə'əṇabe' yezi'ixene' xtolə' beṇə' ca' yelə'.

4 Na' notono gwlej cuine' par gaque' bχoz əblao, sino Diozən' gwlejga'aque' can' gwleje' de'e Ronnə'. 5 Le'egatezə ca' Cristən' bito ben cuine' xen cuejlize cuine' par gaque' bχoz əblao. Diozən' gwleje'ene' na' Dioz na'anə' gože'ene':

Len' naco' Xi'ina'.

Neža babena' par nič solao nabi'o len nada'.

6 Na' ga yoblə nyoj yeto de'en gože'ene':

Naco' bχoz beṇə' zo zejlicane,

na' naco' ca bχoz Melquisedequən'.

7 Na' Jeso'osən' catə' gwzoe' yežlyo nga bene' orasyon lao Xe' Diozən' ben' gac yosle'ene' par nič cui gate'. Jeso'osən' gwne' zižjo na' gwcheže' gwnabe' yelə' chaclen che', na' Diozən' bzenague' na' bene' par nič yelə' gotən' cui gwnabi'an le' chedə' benlilaže'ene'.

8 Na' la'anə'əczə Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz, Diozən' bzejni'ine' le' de que cheyalə' əžaglaogüe' par yeyož gone' yoguə'əlöl de'e ca' naquən gone'. De'e na'anə' Jeso'osən' bžaglaogüe' len yoguə'əlöl de'en goc che' yežlyo nga. 9 Na' beyož goc che Jeso'osən' yoguə'əlöl can' gone'e Diozən', nach gwzolao chone' par nič yoguə'əlöl beṇə' ca' choso'ozenag che', nite'e len le' zejlicane. 10 Diozən' gwleje' le' par naque' bχoz əblao checho na' gwxaquə'əlebene' ca bχoz Melquisedequən'.

Gapcho cuidad par nič cui cuejyichjcho xtižə' Diozən' de'en bachejle'echo chei

11 Na' ne'e dech de'e zan de'en che'enda' ənia' le'e che de'en naquə Jeso'osən' bχoz chechon', pero naquən zdebə əni'an par šejni'ilen, chedə' bitoch chebeile gwzenagle che Diozən'. 12 Bagolə' əgwsed əgwlo'ile beṇə' yeziquə'əchlə xtiže'enə', pero latje de'e gonle ca', chyažjele to beṇə' par əgwsed əgwlo'ine' le'e de'e yoblə ca de'en babsedle de'e nechən'. Na' laogüe de'en chyažjele əgwsedəchle de'e ca', gwxaquə'əlebele ca bidao' ca' ne'e chsa'ažə, bi'i cuinə' gac sa'o. 13 Na' ben' naquə ca bidao' ne'e chažə', bitonə' šejni'ine' xtižə Diozən' de'en naquəch zdebə. 14 Na' xtižə' Diozən' de'en naquəch zdebə gwxaquə'əleben ca yelə' guao de'en chao beṇə' cha'o. Na' beṇə' ca' chse'ejni'i len chsa'acbe'ine' che

bitə'ətezə dižə šə naquən de'e li o šə naquən dižə' güenlažə'. Chsa'acbe'ine' chedə' la' bazjəyo'olaogüe' choso'ozenague' che Diozən'.

6

¹ Na' ca bidao' ca' chəsə'əzolao chsa'obo' yelə' guao catə' bazjəncha'obo' ca'aczən' chio'o cheyalə' solaocho cue' yichjcho che xtižə' Diozən' de'en naquəch zdebə par nič gaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždao' Cristən'. Catə'an gwzolao benlilažə'əcho Cristən' gwyejni'icho can' yedinjecho xtolə'əchon' na' bedinjecho. Na' na'a bitoch chyažjən yedinjecho che de'e ca' de'e yoblə, na' nic chyažjən yezolaocho gonlilažə'əchone' de'e yoblə. ² Bañezczecho bi zejen catə'an chcho'əcho nisən', na' leczə can' bañezecho bi zejen catə'an chxoə na'əchon' yichj beņə' yoblə chnabcho yelə' chaclen che Diozən' par lega'aque' na' bitoch chyažjən no gwzejni'iche chio'o bi zeje de'e ca'. Le'egatezə ca' bitoch chyažjecho no gwzejni'iche chio'o can' yolis yosban Diozən' beņə' guat ca' o can' gone' yelə' jostis che beņə' ca' chso'on de'e malən'. Bañezczega'aquechonə'. ³ Pero na'a ža, šə Diozən' güe'e latjə yeyiljlažə'əcho nac goncho par nič gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždao' Cristən'.

⁴ Nitə' beņə' bachse'ejni'i xtižə' Diozən' na' bazjənapə' yelə' mban zejlicəne de'en chon Diozən' chio'o chonlilažə'əchone', na' leczə ca' bazo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ⁵ Bazjənezene' ca güenə' naquə xtižə' Diozən' na' bazjənombi'e milagr na' bichlə yelə' guac che Diozən' la'anə'əczə ze'e yesə'əle'ichene' yelə' guac de'en gwlo'eche' catə' əžin ža gatə' yežlyo cobə. ⁶ Na' šə gwžinclə ža yesə'əgue'i beņə' ca' Diozən' šə yesə'əbejyichjcle' xtiže'enə', bitoch gaquə yesyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' de'e yoblə, chedə' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' so'one' txen len beņə' ca' bosə'oda' Xi'in Diozən' le'e yag corozən', na' so'one' par nič beņə' yeziquə'əchlə leczə yesə'əgue'ine' le'. ⁷ Ca naquə yežlyo güen gan' chsa'az beņə', šə chacchgua yejon', nach chac de'en chsa'aze'enə' na' chatə' de'en chəsə'əyažjene', na' Diozən' chebeine' de'e chac cwseš čhega'aque'enə'. Can' gwxaquə'əlebecho šə zotezə zocho chzenagcho che Diozən'. ⁸ Pero šə bagwlejjyichjcho cuich chzenagcho che Diozən' gwxaquə'əlebecho ca yežlyon' gan' chla'ac por yag yešə' na' no yixə' cuan de'e cui chac gaocho. Yežlyon' de'en nac ca' bito bi bi zaquə'an par xan yežlyon', nach chbejjyichje'en na' chžin ža catə' chzeye' de'e ca' chla'ac laogüennə'.

Zotezə zocho chonlilažə'əcho Diozən' chedə' nezecho žjəyezochə len le'

⁹ Na' ca naquə le'e, la'anə'əczə babi'a dižə'an ca', chacda' chele, na' zoa' segor bito gonle can' bagwnia' chso'on beņə' ca'. Nezdə' gonšgacze can' cheyalə' goncho laogüe de'en babebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən'. ¹⁰ Diozən' naque' beņə' güen. Na' bito ganlaže'e can' babenle xšine'enə', na' can' ne'e chonczen na'a chaclenle yeziquə'əchlə beņə' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'enə', chonlen laogüe de'en chaquele che'enə'. ¹¹ Nezele žjəyezole len Cristən'. Na' de'e na'anə' yedote žlac cuiṇə' yide' de'e yoblə cheyalə' cue' yichjle de'en žjəyezole len le', can' bachi' yichjle na'a par chaclen ljuežjle. ¹² Bito gacle beņə' godenag len xtižə' Diozən'. Legonlilažə' Diozən' can' bagwso'on beņə' ca' bagwnitə', beņə' ca' gosə'əzi' de'en ben Diozən' lyebe əgwnežjue' lega'aque'. La'anə'əczə cui gosə'əzi'en cate, con gwso'onlilažə'əteze'ene'.

¹³ Diozən' bene' lyebe de que xi'in dia che de'e Abraannə' əsa'aque' beņə' zan. Na' de'en naque' Dioz na' notoch no no nla' beņə' yoblə beņə' napəch yelə' gwnabia' cle ca le', de'e na'anə' bzo cuine' testigw gwne': "Guaquəczə can' nia'anə' chedə' zoa' naca' Dioz." ¹⁴ Gwne': "De'e li goncza' par nič gaquə güen chio'. Na' de'e li goncza' par nič xi'in dia chio'onə' əsa'aque' beņə' zan." ¹⁵ Na' šša gwzo de'e Abraannə' benlilažə'əteze' Diozən' xte que bžin ža goc can' ben Diozən' lyebe len le'. ¹⁶ Beņəchən' chəsə'əzoe' jorament chəsə'əne' de que be'enə' chnabia'ach ca lega'aque' gwnežjue' castigw čhega'aque' šə cui so'one' complir can' choso'ozoe' jorament. Chso'one' ca' par nič beņə' ca' chsa'acyožə' lega'aque' se'ejle'e čhega'aque' na' yesyə'əyacxenlaže'e. ¹⁷ Beņə' ca' chon Diozən' cuent zjənaque'

xi'in dia che de'e Abraannə' laogüe de'en chso'onlilaže'e Diozən', Diozən' bene' par niçh nitə'əchgüe' segor de que gwaquəczə can' bene' lyebe, na' bito chše'e can' bansi'e xņeze gone'. De'e na'anə' bzo cuine' testigw gwne': "Gwaquəczən chedə' zoa' naca' Dioz." 18 Ca naquə Diozən' bene' lyebe na' lecə bzo cuine' testigw gwne': "Gwaquəczə can' nia'anə' chedə' zoa' naca' Dioz", bene' ca' par niçh nezecho de que caguə de'e te can' gwne'enə'. Na' bito chac güe'e dižə' güenlažə'. Diozən' bene' lyebe na' bzo cuine' testigw par niçh bito žebcho sino yebeicho de'en nezecho žjəyecho len le', chio'o bagwnabechone' bezi'ixene' xtolə'əchon'. 19 Na' de'en nezecho žjəyecho len Diozən' bito chac chop lažə'əcho sino zotezə zocho chonlilažə'əchone' chedə' la' nezecho de que Jeso'osən' chņe' fabor chio'o lao Diozən' ca bχoz əblao checho. 20 Jeso'osən' bazjəyecho' gan' zo Diozən' na' chone' par niçh lecə chio'o žjəyecho len le'. Na' Jeso'osən' naque' bχoz əblao checho, ben' gwxaquə'əlebe ca bχoz Melquisedequən'.

7

Jeso'osən' naque' ca bχoz Melquisedequən'

1 Na' Melquisedequən' goque' rei gan' nzi' Salem na' Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe beņə' blao gwleje' le' par goque' bχoz. Na' catə' beza' de'e Abraannə' beyož bene' gan lao rei ca' beņə' ca' gosə'ədiləlen beņə' Sodoma ca', bχoz Melquisedequən' jəšague' le' na' len yelə' guac che Diozən' bene' par niçh goc de'e šao' de'e güen che de'e Abraannə'. 2 Na' de'e Abraannə' botobe' de'e ca' gosə'əban rei ca' che beņə' Sodoma ca' na' bnite'en ši cuen de'e naquə lebe nach gwleje' tcuenən par bnežjue'en bχoz Melquisedequən'. Melquisedequən' zeje dižə' "rei beņə' chnabia' güen". Na' gwnabi'e gan' nzi' Salem, na' Salemən' zeje dižə' "gwnitə' beņə' binlo". 3 Bito nyojən šə no goquə de'e xaxna' Melquisedequən' na' nique nyojən šə no goquə de'e xaxta'ogüe'e, na' nic nyojən batə'əquə' golje' na' batə'əquə' gote'. De'e na'anə' nezecho cuiņə' te yelə' naquə bχoz che'enə' na' lecə de'e na'anə' gwxaquə'əlebene' ca Xi'in Diozən'.

4 Le'e gon xbab de que bχoz Melquisedequən' goque' beņə' blao. De'e na'anə' de'e xaxta'ocho Abraannə' lao ši cuen güejə de'e ca' gwleje', bnežjue' tcuenən bχoz Melquisedequən'. 5 Na' beņə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin', beņə' ca' besyə'əyalə' par gwsa'aque' bχoz, nyojən le'e lei de'en bzoj de'e Moisezən' de que yesə'əzi'e tcuen lao ši cuen yoguə' cuantzə de'e gotə' che beņə' Izrael ca' yelə' la'anə'əczə yoguə'əlolga'aque' zjənaque' xi'in dia che de'e Abraannə'. 6 Melquisedequən' bito ənacho golje' lao dia che de'e Lebin', pero gwxi'e tcuen lao ši cuen de'en botobə de'e Abraannə' na' len yelə' guac che Diozən' bene' par niçh goc güen che de'e Abraannə' ben' ben Diozən' lyebe əsa'ac xi'in dia che'enə' beņə' zan. 7 Na' nacia' de que Melquisedequən' zaquə'əche' cle ca de'e Abraannə' chedə' Melquisedec na'anə' gwdape' yelə' guac che Diozən' na' bene' par niçh goc de'e güen che de'e Abraannə'. 8 Na' beņə' ca' gwsa'ac bχoz segon can' na lei de'en bzoj de'e Moisezən' gosə'əzi'e tcuen lao ši cuen cuantzə bi de'en gotə' che beņə' Izrael ca' yelə'. Bχoz ca' gwsa'aque' beņə' na' gwsa'ate'. Pero Melquisedequən' ben' gwxi' tcuen lao ši cuen de'en botobə de'e Abraannə', cho'en dižə' che' ca beņə' ne'e zocə. 9-10 Na' ca naquə de'e Abraannə' bnežjue' Melquisedequən' tcuen lao ši cuen de'e ca' botobe' de'en gosə'əban rei ca', de'en na'anə' gwaquə ənacho de que de'e Lebin' lecə bnežjue' Melquisedequən' tcuen güejə lao ši cuen de'e ca' botobə de'e Abraannə'. Guac ənacho ca' chedə' de'e Lebin' golje' lao dia che de'e Abraannə' la'anə'əczə bitonə' galje' catə'an Melquisedequən' jəšague' de'e Abraannə'. De'e Lebin' goque' xa beņə' nech ca' əgwsa'ac bχoz che beņə' Izrael gwlaž checho ca' cana', na' lei de'en bzoj de'e Moisezən' nan de que yesə'əzi'e tcuen lao ši cuen cuantzə bi de'en de che beņə' Izrael ca' yelə'.

11 Žalə' bχoz ca' beņə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin' goc so'one' par niçh yichjla'aždao' beņə' gwlaž checho ca' əsa'acquən can' chene'e Diozən', bito byažjecho yeto bχoz žalə' ca'. Pero de'en cui goquə so'one' par niçh əsa'ac yichjla'aždao' beņə' can' chene'e

Diozən', de'e na'anə' bidə Jeso'osən' par naque' b̄xoz chechon' na' gwxaquə'əlebene' ca Melquisedequən'. ¹² Jeso'osən' naquəcze' b̄xoz chechon' la'anə'əczə cui naque' dia che de'e Lebin'. De'e na'anə' nezecho banža' lei de'en choe' dižə' che b̄xoz che nasyon Izrael chechon'. ¹³ B̄xoz checho ben' cho'echo dižə' chei, golje' lao dia che de'e Jodan', na' bitoch bchoj no gaque b̄xoz entr beṇə' ca' əgwsa'aljəch lao dia che de'e Jodan'. ¹⁴ Nezczecho de que Xanchon' golje' lao dia che de'e Jodan', pero de'en bzoj de'e Moizezən' le'e lein' nan de que beṇə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Lebin' əsa'aque' b̄xoz.

¹⁵⁻¹⁶ B̄xoz checho Jeso'osən' naque' ca b̄xoz Melquisedequən'. Bito golje' lao dia che de'e Lebin' na' bito naque' b̄xoz can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Naque' b̄xoz chedə' bito gwzoi yelə' gotən' le', na' zocze' zejlicane. ¹⁷ Na' de'e nga nyojən can' gož Diozən' Jeso'osən' nan:

Naco' b̄xoz beṇə' zo zejlicane

na' naco' ca b̄xoz Melquisedequən'.

¹⁸ Ca naquə b̄xoz ca' beṇə' ca' ben Diozən' mendad gwnitə' cana', bitoch none' mendad nite'e na'a chedə' de'en gwso'one'enə' bito zaquə'ən par əsa'ac yichjla'aždao' beṇəchən' can' chene'e Diozən', na' bito nsa'an yelə' guac che Diozən'. ¹⁹ Leinə' bito zaquə'ən gonən par niçh yichjla'aždao' beṇə' əsa'acquən can' chene'e Diozən'. Pero na'a bazo Jeso'osən' chone' par niçh chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'e Diozən'. Na' nezecho chaquəch güen checho cle ca che beṇə' ca' zjənombia' lein'. Jeso'osən' chone' par niçh zocho binlo len Diozən'.

²⁰ Na' par niçh nezecho de que Jeso'osən' naque' b̄xoz chechon', Diozən' bzo cuine' testigw gwne':

Naquəcze' b̄xozən' chedə' zoa' naca' Dioz.

²¹ Beṇə' ca' gwsa'aque' b̄xoz segon can' bzoj de'e Moizezən', Diozən' bito gože' lega'aque' can' gože' Jeso'osən'. Nyojən' can' gože'ene', nan:

Diozən' bzo cuine' testigw gwne':

“Naquəczo' b̄xozən' chedə' zoa' naca' Dioz.

Na' bito gwša'a can' ni'anə'.

Le' naco' b̄xoz ben' zo zejlicane.

Naco' ca Melquisedequən'.”

²² Nezecho de que Jeso'osən' bedəlo'ine' chio'o de que Diozən' choncze' con can' none' lyebe par gaquəlene' chio'o. Na' de'en none' lyebe gone' na'a naquəchən güen cle ca de'en bene' lyebe gone' antslə. ²³ Beṇə' ca' gwsa'aque' b̄xoz segon can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən', gwsa'aque' beṇəch na' gwsa'ate', pero benitə'ətecə lgua'aga'aque'. De'e na'anə' gwsa'aque' beṇə' zan. ²⁴ Pero Jeso'osən' zoe' zejlicane na' de'e na'anə' zejlicane naquəcze' b̄xoz chechon'. ²⁵ Na' notə'ətezə beṇə' chse'ene'ene' nite'e binlo len Diozən', Jeso'osən' nape' yelə' guac par chocobe' yichjla'ažda'oga'aque'en con šə chso'onlilaže'ene'. Nape' yelə' guac par gone' ca' chedə' zocze' zejlicane chṇabe' goclen lao Diozən' par yoguə' chio'o chonlilažə'əchone'.

²⁶ Na' Jeso'os nan' naque' b̄xoz əblao chechon' na' zaque'e par gaquəlene' chio'o chedə' chone' cayanə'ən chazlažə' Diozən'. Bito bi dolə' nape', na' bito bi de'e mal chone', na' nic chone' xbab mal. Zoe' gan' zo Diozən', chṇabi'e txen len le'. ²⁷ Bito bi xtole'e de na' de'e na'anə' bito cheyalə' gote' bia yixə' par yezi'ixen Diozən' xtole'ənə' can' gwso'on beṇə' ca' gwsa'ac b̄xoz segon can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən'. Yoguə' ža zgua'atec gwso'ote' bia yixə' par niçh gosə'əṇabe' bezi'ixen Diozən' xtole'əga'aque'ənə' na' techlə lecə gwso'ote' bia yixə' par gosə'əṇabe' bezi'ixen Diozən' xtole' beṇə' Izrael ca' yelə'. Šlinzə bnežjw cuin Jeso'osən' por ni checho catə'ən gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən' na' bitoch gate' yeto.

²⁸ Beṇə' ca' gwsa'ac b̄xoz əblao segon can' na lei de'en bzoj de'e Moizezən' gwsa'aque' beṇə' güen de'e mal can' zjənaquə yeziquə'əchlə beṇə'. Zan iz bagoc bzoj de'e Moizezən' lei che Diozən' catə' Diozən' bzo cuine' testigw de que sele'e Xi'ine'enə' par gaque' b̄xoz

əblao chechon' na' gwne': "Gaquæcze' b̄xoz əblaon' chedə' zoa' naca' Dioz." Na' Xi'ine' na'anə' zocze' zejlicane, na' naquə yichjla'aždaogüe'enə' cayanə'an chene'e Diozən'.

8

Cristən' chone' par niçh chac de'e cobə de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o

¹ Na'a ža zo b̄xoz əblao chechon', na' chi'e yoban' chnabi'e txen len Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe beñə' blaο. Lennə' naquən de'e žialaοch lao yoguə' de'en babe'echo dižə' chei. ²⁻³ B̄xoz əblao ca' beñə' ca' gwso'ot bia yixə' lo'o yo'odao' de'en gwso'on de'e xaxta'o chio'o beñə' Izrael jso'e xchenga'aquebən' gan' nzi' "Latjə gan' zo Diozən'" par niçh Diozən' bezi'ixene' xtolə'əga'aque'enə' len che beñə' ca' yela'. Na' de'en gwso'one'enə' naquən ca de'en chac yoban' gan' zo Diozən'. De'e na'anə' benən byen bnežjw cuin Jeso'osən' gwso'ot beñə' le' par niçh naque' b̄xoz əblao chechon' gan' zo Diozən', na' chone' par niçh Diozən' chezi'ixene' xtolə' chio'o chonlilažə'əchone'. ⁴ Na' bito naque' b̄xoz žalə' ne'e zoe' lao yežlyon', chedə' banitə' b̄xoz ca' beñə' ca' chjsoa' bi de'en chjsoa' lao Diozən' segon can' na lein'. ⁵ Na' yoguə'əlo' de'en chso'on b̄xoz ca' beñə' ca' chso'on can' na lein', naquən latə' laszə ca naquə de'en chac yoban'. Diozən' bene' mendad len de'e Moizezən' antslə ze'e so'on de'e xaxta'o chio'o beñə' Izrael yo'o de'e lachə'anə' gan' gwso'o b̄xoz ca' par gwso'elaogüe'e Diozən', gož'e'ene': "Yoguə' de'en bagwnia' gonle, legonən cayanə'an blo'ida' le' catə'an gwzochο lao ya'anə'." ⁶ Pero na' de'en chon Cristən' zaquə'əchən cle ca de'en gwso'on b̄xoz ca' beñə' ca' gwso'on can' na lein'. Na' leczə de'e cobə de'en chon Diozən' len chio'o naquəchən güen cle ca de'en bene' antslə, chedə' de'e xench de'en non Diozən' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o na'a.

⁷ Žalə' de'en ben Diozən' par goclene' beñə' Izrael gwlaž checho ca' de'e nech benən par niçh gwsa'ac yichjla'ažda'oga'aque'enə' can' chene'ene', bito bsele'e Cristən' žalə' ca'. ⁸ Pero nachia' Diozən' bito bebeine' lega'aque', nachən' gwne': Chona' lyebe gona' to de'e cobə par gaquəlena' le'e beñə' Izrael catə' əžin ža, nada' Xanle Dioz ənia' ca'.

⁹ Nža'an beña' len de'e xaxta'ole ca' ca tyemp catə'an goquəlenga'aca'ane' par niçh besyə'əchoje' Egipton'.

Lega'aque' bito gwso'one' can' gwso'one' lyebe len nada'.

De'e na'anə' nada' Xanle Dioz bitoch bengə'aca'ane' cas.

¹⁰ Quinga gona' par gaquəlena' le'e beñə' Izrael catə'an əžin žan':

Nada' Dioz gona' par niçh šo'o yichjle de'e ca' nona' mendad gonle,

na' gona' par niçh yebeilen lo'o la'ažda'olen'.

Na' toza' nada' güe'ela'ole na' le'e gacle xi'ina'.

¹¹ Na' ni tole cui chyažjən əgwsed əgwlo'i ljuežjle par niçh gombi'ale nada'

chedə' cana' yoguə'əle gombi'ale nada',

le'e cuitec bi zaquə'əle na' len le'e nacle beñə' blaο.

¹² Cana'ach bitoch gona' xbab che de'e mal ca' de'en babenlenə'

chedə' ca orən' babezi'ixena' xtolə'əlenə'.

¹³ Na' ca naquən' be' Diozən' dižə' che de'e cobən' de'en gwne' gone' par gaquəlene' nasyon chechon', nezecho chde che de'en bene' mendad so'one' antslə chedə' banaquən de'e golə na' bitoch cheyalə' gonchon.

9

Yo'odao' de lachə' de'en gwso'on beñə' Izrael ca gwxaquə'əleben ca gan' zo Diozən'

¹ Cana'ate ben Diozən' mendad naclə so'on beñə' Izrael gwlaž checho ca' par so'ela'ogüe'ene'. Na' leczə bene' mendad so'one' to yo'odao' par le'. ² Yo'oda'onə' goquən de lachə'. Na' lo'o cuart nechən' boso'ozoe' to candeler na' to mes gan' boso'ocue'e yetxtil

de'en naquə par Diozən'. Na' cuart nechən' nzi'in "Latjə che Dioz". ³ Na' cuart əgwchopen' nzi'in "Latjə gan' zoczə Diozən". Na' entr cuart ca' chopə gwze to lachə'. ⁴ Na' lo'o cuart əgwchopen' bosozoe' yeto mes de or gan' bosozeye' yal. Na' gosə'əyixjue' to caj na' bosoguzje' doxenən or. Na' lo'o caj na' bosozoe' to yesə' de or gan' bosozē'e yelə' guao de'en gwza' yoba de'en nzi' mana, na' leczə lo'o caj na' gosə'əgüe'e garrot che de'e Ronnə' de'en bexejə. Na' leczə na' bosozē'e yej ta'a ca' gan' byoj de'en ben Diozən' mendad so'one' par nich gaquəlene' lega'aque'. ⁵ Na' lao tap che cajən' bosonite'e chopə lgua'a lsaquə' angl beṇə' gosə'əzi' querobines. Na' gan' zjəzecha querobines ca' chey che'eni'in, par nich nachia' de que Diozən' zoe' na'. Toe' gwzecha šyichjən na' yetoe' yešyichjən. Na' lao tap che cajən' entr lega'aque' nzi'in "Latjə che yelə' cheyašə' cheži'ilažə' che Diozən'". Pero bitoch che'enda' güe'echa' dižə' che to to de'e ca'.

⁶ Na' beyož banitə' cuart ca' na' beyož bosonite'e yoguə' de'e ca' lo'inə', yoguə' ža ja'ac bχoz ca' lo'o cuart nechən' gan' gwso'one' can' ben Diozən' mendad so'one' par əso'ela'ogüe'ene'. ⁷ Na' cuart əgwchopen' tozə bχoz əblaon' goc gwyo'e ze tgüiz güejə. Na' catə'an gwyo'enə' benən byen bexe'e chen che bia yixə' bže'en lao cajən par nich Diozən' bezi'ixene' xtolə'enə' na' bezi'ixente' xtolə' beṇə' ca' yelə'. ⁸ Na' de'en cui gotə' lsens šo'o nochlə beṇə' lo'o cuartən', Spirit che Diozən' chzejni'in chio'o de que bito gaquə šo'ocho gan' zo Diozən' žalə' ne'e chone' mendad gaquə yoguə'əloj de'en gwso'one' lo'o yo'odao' de'en nsa' chopə cuart. ⁹ Na' yo'oda'onə' len yoguə' de'e ca' gwso'on bχoz ca' lo'inə' chlo'in chio'o zocho na'a can' naquə yoban' gan' zo Diozən'. De'e zan de'en gwso'on de'e xaxta'ocho ca' gwso'ela'ogüe'e Diozən' lo'o yo'oda'onə' pero bito beyac yichjla'ažda'oga'aque'en can' chene'e Diozən' la'anə'əczə bosonežjue' Diozən' bi de'en bosonežjue'ene' na' la'anə'əczə gwso'ote' bia yixə' par gwso'elaogüe'ene'. ¹⁰ De'e ca' bosonežjue' Diozən' gwsa'aquən no nis yelə' guao na' no bia yixə'. Na' de'e zan costombr chega'aque' gotə' par gwsa'a gosə'əyib cuinga'aque'. Na' yoguə' de'e ca' gwso'one' nich cuerp chega'aque'enə' goquən xi'ilažə' can' na lein'. Yoguə' de'e ca' gwso'one'enə' gwso'onən žin xte catə'an bselə' Diozən' Cristən' par bene' de'e zaquə'əche.

¹¹⁻¹² Pero bazo Cristən' na'a naque' bχoz əblao chechon' na' chone' par nich chac güen can' gwnitə' de'e xaxta'ocho ca' lez gaquə. Babeyepə' yoban' na' zoe' gan' zo Diozən'. Na' gan' zoe'enə' gwxaquə'əleben ca cuart əgwchope che yo'odao' che beṇə' Izrael ca', pero naquəchən de'e zaquə'əche na' de'e güench clezə ca de'en gwzo che bχoz ca' cana', la' bito naquən de'e ben beṇəch. Na' Cristən' zaque'e par gwyo'e gan' zo Diozən' chedə' bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' na' blalj xchene'enə' le'e yag corozən'. Bito nacho bete' no šib o no go'on dao' na' blalje' xchembən' par nich be'en Diozən'. Šlinzən' gwdixjue' xtolə'əchon' len xchene'enə' par zejlicane. ¹³ Ca naquə de'e xaxta'ocho ca' bito gwsa'aque' xi'ilažə' can' na lein' šə bagosə'əgane' no beṇə' guat. Na' par nich besyə'əyac cuerp chega'aque'enə' xi'ilažə' de'e yoblə can' na lein', bχoz ca' bosozē'e lega'aque' no xchen šib o no xchen go'on na' len de de'en gwche' catə'an cheyož choso'ozeye' baquə' dao'. ¹⁴ Pero xchen Jesocristən' de'en bedəlalje' par beque'e xtolə'əchon' zaquə'əchən ca xchen bia yixə' ca'. Xtolə'əcho na'anə' benən par nich goccho ca beṇə' guat len yichjla'ažda'ochon', pero na'a baben Jesocristən' par nich naquə yichjla'ažda'ochon' xi'ilažə' nich cho'ela'ocho Diozən' ben' zo zejlicane. Spirit che Dioz nan' goclenən Jeso'osən' par ben cuine' lažə' na' Diozən' par gwdixjue' xtolə'əchon'. Na' ca naquə Jeso'osən' bitoczə bi bi xtolə'enə' gotə'.

¹⁵ Na' de'en bedəlalj xchen Cristən' gwzolao chac de'e cobən' de'en chon Diozən' lyebe gone' par chaclene' chio'o. Na' bachac de'e cobən' par nich ca' baltezə beṇə' bagwlej Diozən' žjəsyə'anite'e len le' zejlicane. De'en bedəlalj xchen Cristən' gwdixjue' lente de'e mal ca' bencho žlac ne'e chac de'e neche de'en ben Diozən' lyebe gone' par goclene' de'e xaxtao' chio'o beṇə' Izrael. ¹⁶ Catə' to beṇə' babene' testament, bito gaquə can' na testamentən' xte catə'əch nezecho de que bagote'. ¹⁷ Na' ca naquə testamentən' bito gaquə can' nannə' žlac ne'e mban be'enə' ben len. Catə' bagote' cana'anə' gaquə can'

nannə'. ¹⁸ Na' par ničh gwzolao goc de'e neche de'en ben Diozən' lyebe gone' par goclene' de'e xaxta'ocho ca', bene' mendad boso'olalje' xčhen bia yixə'. ¹⁹ De'e na'anə' catə' de'e Moizezən' beyož be'elene' beṇə' ca' dižə' čhe yoguə'əloḷ de'en ben Diozən' mendad so'one' can' na lei čhe'enə', nach de'e Moizezən' bže'e lega'aque' xčhen go'oṇ dao' na' xčhen šib nach nis. Bže'e lega'aque' de'e ca' len latə' yišə' xa xilə' de'en mben color əxna na' len to xis yixə' dao' de'en naquə ca gwreg. Na' lecəzə bže'en librən' gan' nyoj leinə'. ²⁰ Na' de'e Moizezən' gože' lega'aque': "Chen ni ben Diozən' mendad əgwža'a le'e par ničh gone' can' none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o." ²¹ Nach bža'ate'en yo'odao' de lachə'an na' len yesə' ca' na' ša' ca' de'en boso'očhine' gan' gwso'ela'ogüe'e Diozən'. ²² Lei de'en bzoj de'e Moizezən' benən mendad boso'ože'e chennə' par ničh zan de'en boso'očhine' gwsa'aquən xi'ilažə' can' na lein'. Diozən' bito bezi'ixene' xtolə' beṇə' žalə' cui boso'olalje' chen čhe bia yixə'.

De'en bnežjw cuin Cristən' gwso'ote'ene' chac cheque'e xtolə' chio'o chonlilažə'əchone'

²³ De'e na'anə' benən byen boso'ože'e xčhen bia yixə'an de'e ca' besə'əchine' lo'o yo'oda'onə' par ničh gwsa'aquən xi'ilažə' can' na lein'. Pero xčhen bia yixə' ca' bito gaquə gonən ca gaquə yičhjlə'ažda'ochon' can' chene'e Diozən' par ničh šo'ocho gan' zoe'enə'. Tozə xčhen Jesocrist nan' zaquə'an par chonən ca chac yičhjlə'ažda'ochon' can' chene'e Diozən'. ²⁴ Catə' Cristən' gwdixjue' xtolə'əchon' bito gwyo'e lo'o quart əgwchope čhe yo'oda'onə' can' gwso'on bχoz ca' cana' sino beyepe' yoban' gan' zo Diozən', na' na' zocze' na'a chne' fabor chio'o lao Diozən'. Na' quart əgwchope čhe yo'odao' čhe beṇə' Izrael na'anə' gwzon par bzejni'in chio'o can' naquə gan' zo Diozən'. ²⁵ Bχoz əblao ca' ze tgüiz güejə gwso'e lo'o yo'oda'onə' gan' nzi' latjə gan' zoczə Diozən' boso'ože'e chen čhe bia yixə'. Pero Cristən' bito byažjən əgwnežjo cuine' so'ote'ene' zan las. Šlinzən' blalj xčhene'enə' par gwdixjue' xtolə'əchon'. ²⁶ Žalə' byažjən laljə xčhene'en zan las, babnežjw cuine' zan las dezd catə'an gwxe yežlyon' žalə' ca'. Pero caguə ca'anə'. Bnežjw cuine' šlinzə catə'an bžin or čhe'enə', na' de'en gwso'ote'ene' šlinzə cana', gwdixjue' xtolə'əchon' zejlicane. ²⁷ Na' Diozən' bansi'e xneze de que əžin ža sa'at to to beṇəchən' na' šlinzən' sa'ate'. Na' techlə əna Diozən' čhe to toga'aque' šə yesə'əzi'e castigw o šə nite'e mbalaz len le'. ²⁸ Na' ca de'en sa'at beṇəchən' šlinzə lecəzə šlinzən' bnežjw cuin Cristən' gwso'ote'ene' gwdixjue' xtolə' beṇəchən'. Nach əžin ža yide' de'e yoblə, caguə par čhixjoche' xtolə'əchon' sino par ničh deyexi'e beṇə' ca' chəsə'əbezə batə'əquən' yide'enə'.

10

¹ Lei de'en bzoj de'e Moizezən' chzejni'in chio'o latə'əlaszə čhe de'e güen de'en gaquə čecho catə' yežincho yoban' gan' zo Diozən'. Pero leinə' bito goquə gonən par ničh yičhjlə'aždao' beṇə' ca' gwso'on can' nannə' əsa'aquən can' chene'e Diozən', la'anə'əczə gwso'ote' bia yixə' yoguə' iz par bezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'enə'. ² Žalə' de'en gwso'ote' bia ca' benən par ničh cuich so'one' de'e malən' bitoch besə'əyažjene' so'otəche'eb žalə' ca'. Pero de'en gwsa'acbe'ine' ne'e chso'one' de'e malən' nachən' yoguə' iz gwso'ote'eb. ³ Na' de'en gwso'one' ca' bito gwsa'anlaže'e de que zjənape' dolə'. ⁴ Na' gwso'one' ca' yoguə' iz čhedə' chen čhe no go'oṇ dao' o no šib bito zaquə'an par yeca'an xtolə' beṇə'.

⁵ De'e na'anə' catə' Cristən' bide' yežlyo nga gože' Xe' Diozən':

Nezda' to de'en chazlažə'əcho' mazəchlə ca bia yixə' bian' chso'ot beṇə' par chso'ela'ogüe'e le',

na' mazəchlə ca bichlə de'en chso'one' le'.

De'en chazlažo'onə' əgwnežjo cuina' par čhixjua' xtolə' beṇəchən'.

⁶ Lenə' de'en chebeido' mazəchlə ca bian' chso'ote' par choso'ozeye',

na' mazəchlə ca xčhen bia yixə' de'en chəsə'əlalje' catə' chəsə'əṇabe' yezi'ixeno' xtolə'əga'aque'enə'.

⁷ De'e na'anə' goža' le' can' nyojən le'e librən' gan' nan:

“Dioz chia', za'a nga zedəyena' con can' chazlažo'onə'.”

⁸ Zgua'atec Cristən' gože' Xe' Diozən': “Nezda' de'en chazlaža'əcho' na' de'en chebeichdo' ca de'en chso'ote' bia yixə' na' ca bichlə de'en chso'one' le', na' ca de'en choso'ozeye' bia ca' chso'ote' na' leczə ca de'en chəsə'alalje' xchenga'acobən' par chəsə'əṅabe' chezi'ixeno' xtolə'əga'aque'enə'.” Gwne' ca' la'anə'əczə lei de'en bzoj de'e Moizezən' benən mendad gwso'ote' bia yixə' na' gwso'one' bichlə de'e ca' gwso'one'enə'. ⁹ Nach Cristən' gože' Diozən': “Nada' za'a zedəyena' con can' chazlažo'onə'.” De'e na'anə' nezecho de que Diozən' bitoch chene'ene' gotcho bia yixə' can' na lein' chedə' Cristən' bagwdixjue' xtolə'əchon'. ¹⁰ Cristən' bene' con can' gwyazlaža' Diozən'. Šlinzən' bnežjw cuine' gwso'ot beṅə' le' par beyone' yichjla'aždao' yoguə' chio'o chonlilaža'əchone' xi'ilaža'.

¹¹ Beṅə' ca' zjənaquə bχoz, yoguə' ža nitə'ətezə nite'e chso'ote' bia yixə' par xtolə' beṅə' Izrael ca' yela', len la' xchen bia yixə'ən bito gaquə yeca'an xtolə' beṅə'. ¹² Pero na' Cristən' bnežjw cuine' šlinzə par gwddixjue' xtolə'əchon'. Na' beyožən' zjəyechi'e gan' chnabi'e len Diozən'. ¹³ Na' zoe' na' chbeze' əžin ža nitə' yoguə' de'e ca' chso'on contr le' na' beṅə' contr che' ca' xni'enə'. ¹⁴ Na' de'en gwddixjw Cristən' xtolə'əchon' šlinzə cana', na' beyone' yichjla'aždao' yoguə' chio'o chonlilaža'əchone' xi'ilaža', leczə babene' par ničh chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'e Diozən' gaquən zejlicane. ¹⁵ Na' caguə nadə'əza' cho'a dižə' che de'e ca'. Leczə Spirit che Diozən' benən ca byojən ca' par ničh nezecho naquən de'e li, nan:

¹⁶ Quinga nona' lyebe gona' len lega'aque' catə' əžin žan':

Nada' Dioz gona' par ničh šo'o yichjga'aque' de'e ca' nona' mendad so'one', na' gona' par ničh yesyə'əbeine'en lo'o la'ažda'oga'aque'enə'.

¹⁷ Nach nyoj yeto de'en nan:

Cuatəch žjsa'alaža'a che de'e mal ca' bagwso'one' na' che xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁸ Na' catə' babezi'ixen Diozən' xtolə'əchon', bitoch chyažjecho gotcho bia yixə' par əṅabcho yezi'ixene'en.

Cheyalə' socho güe'ela'ochio Diozən' na' goncho orasyon laogüe'enə'

¹⁹ Na'a ža beṅə' bišə', laogüe de'e blalj Jesocristən' xchene'enə' par gwddixjue' xtolə'əchon' guaquəczə šo'ochio gan' zo Diozən' sin cui žebcho. ²⁰ De'en ben Jesocristən' par ničh šo'ochio gan' zo Diozən' naquən to de'e cobə la' antslə “Latjə gan' zo Diozən'” lo'o yo'oda'onə' bgašə'ən len to lachə'. Pero na'a de'en bnežjw cuin Jesocristən' por ni chechon' bito bi de de'en chcuašə'ən latjə gan' zo Diozən' yoban' len chio'o chonlilaža'əcho Jesocristən'. ²¹⁻²² Na' de'en naquə Jesocristən' bχoz əblao checho, na' de'en chaclene' chio'o naccho ca family che Diozən', de'e na'anə' cheyalə' socho güe'ela'ochio Diozən' na' goncho orasyon laogüe'enə' do yichj do laža'əcho, gonlilaža'əchone' sin cui gaquəžejlaža'əcho. Goncho ca' laogüe de'en blalj xchen Jesocristən' par beque'e xtolə'əchon'. Na' leczə bagwchoacho nisən'. ²³ Na' can' gwzolaochio chonlilaža'əcho Jesocristən', ca'aczen' cheyalə' sotezə socho gonlilaža'əchone' na' yebeicho de'en žjəyecho len le', chedə' la' Diozən' ben' ben lyebe žjəyecho len le', chone' complir can' ne'enə'. ²⁴ Na' leczə cheyalə' güe'e ljuežjcho balor par ničh gaquəchecho che ljuežjcho na' gonchcho de'e güen to yetocho. ²⁵ Na' bito cuejyichjcho de'en chdopcho txen par cho'ela'ochio Diozən', can' chso'on balə beṅə' chəsə'əbejyichje'en. Cheyalə' gwtiplaža' ljuežjcho par ničh sochcho chech gonlilaža'əcho Cristən'. Gonchcho ca' chedə' bazon baözə yidə' Cristən' yeto.

²⁶ Na' šə chio'o cuejyichjcho dižə' li che Diozən' de'en banombi'acho par gontezcho de'e malən', bitoch gaquəlenən chio'o de'en blalj xchen Jesocristən' par beque'e xtolə'əchon'.

²⁷ Na' šə goncho ca', cheyalə' žebcho castigw de'en gon Diozən' chio'o, chedə' notə'ətezcho choncho contr le' əsele'e chio'o lo'o yi' gan' cuiayi'icho. ²⁸ Ca naquə beṅə' ca' chsa'aque'ne' bitobi zaquə' lei de'en bzoj de'e Moizezən' na' bito choso'ozenague' chei, beṅə' gwlaž

checho ca' chso'ote' lega'aque' sin cui chesyə'əyaše'ene' lega'aque', con šə nitə' chopə o šonə testigw beṇə' chso'e dižə' de que de'e malən' bagwso'one'. ²⁹ Pero chio'o ža šə gue'icho Xi'in Diozən' na' Spirit che'enə' de'en nži'ilažə' chio'o, zaquə'əczən par si'icho castigw gualəch, na' le'egatezə ca' šə gaquecho cui bi zaquə' xchene'enə'. Lenṇə' bedəlalje' par nič gwzoloac chac de'e cobə de'en ben Diozən' lyebe gone' par chaclene' chio'o na' bedəlalje'en par nič yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone' beyaquən xi'ilažə'. ³⁰ Nezecho de que Diozən' gwne': "Nadan' co'olažə'a beṇə' ca' chso'on contr nada' na' nadan' gonga'aca'ane' castigw." Na' leczə nyojən nan: "Diozən' gwnežjue' castigw che beṇə' ca' bagwcue'e ca' xi'ine' šə so'one' de'e malən'." ³¹ Na' šə cuejyichjcho Diozən' ben' zo zejlicane, lechgualə de'e žebcho ca' naquə castigon' de'en gone' chio'o.

³² Le'e žjsa'alažə' can' bchejele la'anə'əczə de'e zan de'e gwdi' gwxaquə'əle ca tyempən' catə'an ze'e gwzoloac gwyejni'ile che Cristən'. ³³ Besyə'əbei beṇə' contr chele ca' bosogüie' can' bžaglaole catə'an bosoožia bosonite'e le'e na' catə'an gosə'aque'e de'en gotə' chelen'. Na' leczə bchejele par benle txen len beṇə' ljuežjcho ca' catə'an goc chega'aque' ca'. ³⁴ Beyašə' beži'ilažə'əle ljuežjcho ca' beṇə' ca' gwsa'atə' ližya na' gwzole mbalaz la'anə'əczə gosə'aca' beṇə' de'en gotə' chele, chedə' la' gwnezele de que laogüe de'en chonlilažə'əle Cristən' de de'e zaquə'əche chele yoban' de'e cui te chei. ³⁵ Na'a ža, bito cuejyichjle ca de'en chonlilažə'əlene', chedə' gwžin ža catə' sole mbalaz. ³⁶ Bito žjxaquə'əlažə'əle par yeyož gonle yoguə'əloj can' chene'e Diozən' la' šə gonle can' chene'ene'enə' žjəyezole len le' zejlicane can' bene' lyebe. ³⁷ Nyojən can' gwna Diozən' nan:

Lechgualə lgüegwzə əžin ža catə' yidə ben' əselə'a, na' bito šeichene'.

³⁸ Na' beṇə' ca' zjənaque' beṇə' güen laogua'anə' cheyalə' nite'e so'onlilaže'e nada'.

Na' beṇə' ca' chəsyə'əbižə' cuich chso'onlilaže'e nada', bitoczə yebeiga'acda'ane'.

³⁹ Però na' chio'o ža, bito nacho naccho ca' beṇə' ca' chesyə'əbižə' cuich chso'onlilaže'e Diozən', beṇə' ca' yesə'əbiayi'. Chio'o zotezə zocho chonlilažə'əchone' na' de'e na'anə' nezecho žjəyechocho len le' zejlicane.

11

Diozən' chebeine' beṇə' laogüe de'en chso'onlilaže'ene'

¹ De'en chonlilažə'əcho Diozən' nezecho gaaquə de'en chbezcho gaquə, na' nezecho de'e liczə can' na Diozən' che de'e ca' cui chle'icho. ² Na' beṇə' ca' gwnitə' gwłalte, bebei Diozən' lega'aque' laogüe de'en gwso'onlilaže'ene'.

³ Na' de'en chonlilažə'əchone' chejni'icho de que con bene' mendad goc yoban' na' yežlyon'. Bito bi bchine' par bene'en.

⁴ Na' ca' naquə de'e Abelən', de'en benlilaže'e Diozən', goque' beṇə' güen lao Diozən' na' bebei Diozən' de'en bnežjw de'e Abelən' le' cle ca' de'en bnežjw de'e Cainṇə'. Na' la'anə'əczə cuich zo de'e Abelən', de'en benlilaže'e Diozən' chzejni'in chio'o de que can' cheyalə' goncho.

⁵ Na' Enoquən' leczə benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' Diozən' bezi' beque'ene' sin cui gote'. Notoch no ble'i le'. Na' nyojən che' de que chebei Diozən' le' antslə ze'e yezi' yeque'ene'. ⁶ Diozən' bito chebeine' notə'ətezə beṇə' cui chonlilažə' le'. Na' šə no güe'elao' le', cheyalə' šejle'e de que zoczə Diozən' na' de que gwzenagczə Diozən' che' šə bi de'en ənabene' le' do yichj do laže'e.

⁷ Na' ca' naquə de'e Noen' ža, leczə benlilaže'e Diozən'. Na' Diozən' bosnisene' le' can' ze'e gaquə na' de'e Noen' gwyejle'e che'. De'e na'anə' Noen' bene' to barcw gan' gwyo'e len family che' ca' par nič bito gwsa'ate' len nisən'. Na' yelə' chonlilažə' che'enə' len Diozən' blo'in beṇə' ca' yeziquə'əchlə gwža' yežlyon' de que gwsa'ape' dolə'. Na' leczə de'en benlilaže'e Diozən', de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'.

⁸ Na' de'en benlilažə' de'e Abraannə' Diozən', bzenague' catə' Diozən' bene' mendad šje' zitə'. Na' gan' gwyeje' Diozən' blo'ine' le' yežlyon' de'en gaquə che'. Na' gwyeje' la'anə'əczə

bito nombi'e latjən' ca orən'. ⁹ Na' de'en benlilažə' de'e Abraannə' Diozən', gwzoe' laž beṇə' zitə' gan' ben Diozən' lyebe gwnežjue' xi'in dia che' ca'. Na' de'e Abraannə' gwzoe' lo'o yo'o de lachə'əzə, na' leczə lo'o yo'o de lachə'əzə gosə'anitə' de'e xi'ine' Isaaquən' na' de'e xi'in xesoe' Jacobən', beṇə' ca' leczə gosə'əbeze' gwnežjo Diozən' xi'in dia chega'aque' ca' yežlyon'. ¹⁰ Bito bi goque de'e Abraannə' de'en gwnite'e lo'o yo'o de lachə'əzə, chedə' gwzoe' lez əžin ža soe' gan' zo Diozən', gan' naquə to syoda güen de'e cui te chei, syoda de'en ben Diozən'.

¹¹ Na' ca naquə de'e Sar no'ol che de'e Abraannə', benlilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' Diozən' bene' par nič bi'e bdao' na' gwthane'ebə' la'anə'əczə cuich zoe' xlaogüe'e sane'. Diozən' bene' ca' len de'e Sarən' chedə' Sarən' gwyejle'e de que Diozən' gone' can' bene' lyebe. ¹² De'e na'anə' la'anə'əczə de'e Abraannə' naque' beṇə' golə par so xi'ine', xi'in dia che' ca' gwsa'aque' beṇə' zan can' zjənaquə beljw ca' de'en zjəžia le'e yoban' na' can' naquə yox de'en chi' cho'a nisdə'onə', notono no gaquə gwlabə' xi'in dia che'enə'.

¹³ De'e Abraannə', de'e Isaaquən' na' de'e Jacobən', na' nochlə beṇə' ca', ne'e chso'onlilažə'əcze' Diozən' catə' bžin ža gwsa'ate' la'anə'əczə cuiṇə' gac can' ben Diozən' lyebe'. Bito gwsa'acžejlaže'e, sino que gwse'ejle'ecze' de que gwžin ža gone' can' gwne'enə'. Na' lega'aque' gwsa'acbe'ine' de que zjənaque' ca beṇə' zitə' len beṇə' ža' lao yežlyon' na' de que bito bi lažga'aque' de lao yežlyo nga. ¹⁴ Na' de'en gwsa'aque' cui bi lažga'aque' de lao yežlyon', nachia' de que gwse'enene' yesə'əžine' ga yoblə gan' gaquə lažga'aque'enə'. ¹⁵ Žalə' gwso'one' xbab che yežən' gan' gwsa'alje' de que naquən lažga'aque'enə', zjəsyə'anitə'əlje' na' žalə' ca'. ¹⁶ Pero gwso'one' xbab de que yoban' naquən lažga'aque'enə' na' gwse'enchgüeine' yesyə'əžine' na', chedə' la' güench naquən cle ca yežlyon'. De'e na'anə' Diozən' bito cheto'ine' chega'aque' par əne' de que naque' Dioz chega'aque' ben' chso'elaogüe'e, na' le' babenšaogüe'e to syoda par lega'aque'.

¹⁷⁻¹⁸ Na' ca naquə de'e Abraannə' benlilaže'e Diozən', de'e na'anə' bzenague' catə' Diozən' benene' prueb gože'ene': "Bet xi'ino' Isaaquən' can' choto' bia yixə' ca' na' chlajjo' xchenga'aque'bən' par cho'elaogo'o nada'." Na' gwneze de'e Abraannə' de que Diozən' bene' lyebe len le' de'e zan de'e güen de'e gaquə por xi'in dia che'enə'. Na' che bi'i nan' gož Diozən' de'e Abraannə': "Xi'in dia che Isaac na'azə gona' cuent lao dia chio'onə'." Pero bia'aczə bzenag de'e Abraannə' ca de'en gož Diozən' le' got xi'ine' tlišə'anə'. Na' bžin orən', Diozən' bito be'e latjə gote'ebə'. ¹⁹ De'e Abraannə' bzenague' par gote'ebə' chedə' gwnezene' de que Diozən' chac yosbane' beṇə' guat ca'. Na' ca naquə Diozən' bito be'e latjə gote' xi'ine'enə' guac əṇacho de que Diozən' bosbane'ebə' ladjo beṇə' guat ca'.

²⁰ Nach leczə de'e Isaaquən' benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' gwṇabene' Diozən' gone' güen len xi'ine' ca' de'e Jacobən' na' de'e Esa'on'. ²¹ Leczə de'e Jacobən' benlilaže'e Diozən', na' de'e na'anə' catə' bazon gate' gwṇabene' Diozən' gone' güen len xi'in xesoe' ca', xi'in de'e Jwsen'. Na' bchequə' yichje'enə' be'ela'ogüe'e Diozən' žiaša'atezə garrot che'enə'. ²² Na' de'e Jwsen' leczə benlilaže'e Diozən' na' gwyejle'e de que əžin ža yesyə'əchoj beṇə' Izrael ca' Egipton' can' ben Diozən' lyebe. De'e na'anə' catə' bazon gate' bene' mendad yesyə'əyo'e žit che cuerp che'enə' catə' žjəya'aque' Canaanə'.

²³ Na' catə' goljə de'e Moisezən', de'e tant gwso'onlilažə' de'e xaxne'e ca' Diozən', bito besə'əžebe' so'one' contr can' ben de'e rein' mendad so'one' ca de'en gože' beṇə' Izrael ca' so'ot bi'i chega'aque' ca'. Šṇə bio' boso'ocuaše'e de'e Moisezən' ližga'aque'enə', chedə' gwsa'aque' nacbo' xochechgua. Na' catə' bitoch goquə yoso'ocuaše'ebə', xi'in rein' beque'ebə' boscha'ogüe'ebə'. ²⁴ Na' catə' bagwcha'o de'e Moisezən', benlilaže'e Diozən' na' de'e na'anə' bito gone'ene' gaque' cuent ca bi'i che de'e xi'in Rei Faraonə'. ²⁵ Gwyazlažə'əche' bžaglaogüe' txen len beṇə' Izrael ca' ca de'en gosə'əzaquə'əzi' gosə'əzaquə'əyaše'e, cle ca gone' bi de'en chəsyə'əbei beṇə' mal ca' chso'one', la' de'e te chei de'e ca'. ²⁶ De'en bžaglaog de'e Moisezən' gwxaquə'əleben ca de'en gwxaquə'əzi' Cristən'. Na' goche'ine' de que de'e zaquə'əche əžaglaogüe' yoguə' de'e ca' cle ca si'e

doxen yelə' gwni'a che Egipton'. Gwnezene' gwžin ža cata' gon Diozən' par ničh soe' mbalaz. ²⁷ Na' de'en benlilaže'e Diozən' bito bžebe' rein' cata' bžin ža besyə'əchoje' Egipton' la'anə'əczə rein' bža'achgüe' lega'aque'. Na' de'e Moizezən' gwlo'o gwčhejlaže'e len de'e ca' bžaglaogüe' lao bene' par besyə'əchoje' Egipton' chedə' gwnezene' zoczə Diozən' len le' ca nacho chle'iczene' le'. La'anə'əczə Diozən' cui no chac le'i le'.

²⁸ Na' de'e Moizezən' de'en benlilaže'e Diozən' bene' mendad len to to family beṇə' Izrael ca' gwso'ote' xilə' dao' ca' can' gož Diozən' le' na' boso'ože'e xčhenga'aquəbən' ližga'aque'enə' par ničh anglən' ben' bselə' Diozən' bito bete' bi'i nech ca' lao yoguə' family čhega'aque'enə'. ²⁹ Na' beṇə' Izrael ca' de'en gwso'onlilaže'e Diozən', Diozən' bene' par ničh Nisdao' Exnan' goquən čhoplə xte bla' yo biž par ničh goc gosə'ədie' yešla'alə. Pero na' beṇə' Egipto ca' cata' gwsa'aclače'e yesə'ədie', beyeyjw nisən' gan' chəsə'ədi'enə' na' gwsa'ate' gwse'eje' nisən'.

³⁰ Na' leczə de'en gwso'onlilažə' beṇə' Izrael ca' Diozən', de'e na'anə' Diozən' bene' par ničh bebixə ze'e de'en gwyečh j doxen syoda Jericon' cata' beṇə' Izrael ca' jəsə'əžechje'en yoguə' ža lao gažə ža. ³¹ Na' de'e Raabən' no'olən' goquə sargat antslə, leczə benlilaže'e Diozən'. Na' de'en benlilaže'ene' bito gwžiaye'e len beṇə' Jerico ca' beṇə' ca' cui boso'ozenag che Diozən', chedə' le' ža bgüialaogüe' beṇə' Izrael ca' liže'enə' beṇə' ca' jəsə'əgüia jəsə'əye' laže'enə'.

³² ¿Bichxan' əṇia' ža? Bito nlatja' par gua'a dižə' che de'e Gedeonṇə', che de'e Baraquən', che de'e Sansonṇə', che de'e Jeften', che de'e Dabin', che de'e Samuelən' na' che yeziquə'əchlə beṇə' ca' gwsoe' xtižə' Diozən' cana'. ³³ Na' laogüe de'en gwso'onlilaže'e Diozən' bale' besə'əchoje' gwso'one' gan cata' gosə'ədiləlene' no rei, na' yebale' gwso'one' byen par ničh beṇə' yoblə gwso'one' de'en naquə de'e güen. Na' yebale' ben Diozən' lyebe gone' to de'e gone' len lega'aque' na' goc can' bene' lyeben', nach leczə yebale' Diozən' bene' par ničh bež əznia ca' cui bi gwso'one'eb lega'aque'. ³⁴ Na' leczə de'en gwso'onlilaže'e Diozən', bale' bito gwse'eye' lo'o yi'inə, na' yebale' besyə'əla cata' gwse'ene'e beṇə' so'ote' lega'aque' len spadən', na' yebale' bnežjw Diozən' lega'aque' fuers balor cata' cui bi fuers čhega'aque' gotə', na' yebale' gwsa'aque' soldad gual, na' yebale' gwso'one' gan soldad zitə' beṇə' besə'əžin gosə'ədiləlene' lega'aque'. ³⁵ Gwnitə' no'olə gwso'onlilažə' Diozən' na' laogüe de'en gwso'onlilaže'ene'enə' bosbane' no family čhega'aque' ladjo beṇə' guat ca'.

Na' gwnitə' beṇə' gwso'onlilažə' Diozən' na' bito gwse'enene' yesə'əbejyichje'ene' par yesyə'əchoje' lao de'en chəsə'əčhi' chəsə'əsaquə' beṇə' lega'aque', chedə' gwnite'e lez yolis yosban Diozən' lega'aque' ladjo beṇə' guat ca' par žjəsyə'ənite'e len le'. ³⁶ Na' gwnitə' beṇə' lechgualə gosə'əzi'ičhižə' beṇə' lega'aque' na' gwso'ot gosə'əyine' lega'aque' na' boso'očeje' lega'aque' gden, na' gosə'əyixjue' lega'aque' ližya. ³⁷ Na' beṇə' mal ca' boso'ošiže'e balə beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən' yej, na' boso'ozoxje' cuerp che yebale' len syer, na' gosə'əgo'oyele'e yebale' par yesə'əbejyichje' Diozən', pero bito gosə'əbejyichje'ene', na' gwso'ote' yebale' len spad. Na' balə beṇə' ca' gwso'onlilažə' Diozən' gwsa'aše' yixə' zjənyaze' no xa xilə' na' no xa šib. Bitobi bi gotə' čhega'aque'. Lechgualə nyašə' goc čhega'aque'. Na' lechgualə boso'oči' boso'osaquə' beṇə' lega'aque'. ³⁸ Gosə'əlaže'e do latjə dašən' na' do ya'adao' na' do ga ze bləj na' ga zo no liž bia yixə'. Yoguə' de'e ca' goc che beṇə' ca' gwso'onlilažə' Diozən', len la' zjəzaquə'əche' lao Diozən' cle ca' yoguə' beṇə' ca' cui gwso'onlilaže'ene'enə'. ³⁹ Na' la'anə'əczə bebei Diozən' yoguə' beṇə' ca' gwso'onlilažə' le', bito bene' ca' gaquə' yoguə'əlol de'e ca' bene' lyebe žlac gwnitə' lega'aque'. ⁴⁰ Diozən' bito gone'ene' gaquə' che lega'acze' de'en bene' lyebe, sino bene' par ničh txen len lega'aque' bagoc čhecho can' bene' lyebe gaquə' par ničh chac yichjla'ažda'ochon' can' chene'ene'enə', na' lechgualə mbalaz can' bene'enə'.

12

Cheyalə' sotezə socho goncho xbab che Jeso'osan'

¹ De'en gwso'on yoguə' beṇə' ca' gwso'onlilažə' Diozən' žlac gosə'əbane' yežlyo nga chzejni'in chio'o can' cheyalə' gonlilažə'əchone'. De'e nan' cheyalə' gwcui'izəcho ca'alə šə bi de'en chžon par gonlilažə'əchcho Diozən', na' cuejyichjcho šə bi de'e mal de'en choncho. Na' cheyalə' co'o gwčhejlažə'əcho len bitə'ətezə de'e chac čhecho par nič sotezə socho gonlilažə'əcho Diozən' na' goncho can' ne'enə'. ² Cheyalə' sotezə socho goncho xbab čhe Jeso'osən' čhedə' tozə le' chonlilaže'e Diozən' cayə'ən cheyalə' gonlilažə'əchone' chio'o. Gwṇeze Jeso'osən' ze'e gon Diozən' par nič soe' mbalaz len le', na' de'e na'anə' gwlo'o gwčhejlaže'e de'en gwxaquə'əzi'e catə'ən gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən' na' be'e latjə beya' gwso'one beṇə' ca' le'. Pero ṇa'a chi'lene' Diozən' yoban' na' chəsə'ənabi'e txen.

³ Cheyalə' goncho xbab čhe Jeso'osən' can' gwlo'o gwčhejlaže'e len yoguə' de'en gwso'on beṇə' mal ca' contr le' par nič co'o gwčhejlažə'əcho na' cui gaquecho zdebə goncho can' chene'e Diozən'. ⁴ Na' chio'o ža, de'e zan babžaglaochcho čhedə' choncho xte ga zelao chzaque'echo par cui choncho de'e malən', pero notononə' got chio'o. ⁵ Cheyalə' žjsa'alažə'əcho de que Diozən' chone' chio'o consejw can' chso'on beṇə' len xi'inga'aque'. Na' consejon' chone' chio'o nyojən nan:

Xi'indaogua'a, bito gaquele de que cui bi zejen ca de'en chona' castigw čhelen' catə' chonle bi de'e malən',

na' bito gaquele tolə catə' chdila' le'e, nada' naca' Xanle.

⁶ De'e na'anə' nada' chnežjua' castigw čhe beṇə' ca' chacda' čhei catə' chso'one' de'e malən',

na' chona' par nič chəsə'əžaglaog beṇə' ca' bagwcua'a ca xi'ina' catə' cui choso'ozenague' chia'.

⁷ De'e nan' ža, Diozən' chone' chio'o castigw čhedə' chosgole' chio'o can' chso'on benə'chən' chosyo'osgole' xi'inga'aque'enə' bi'i chsa'aque'ne' čhei, chso'one' castigw čhega'acbo' catə' chso'ombo' de'e malən'. ⁸ Na' šə cui bi castigw čhechon' choṇ Diozən' catə' choncho de'e malən', zeje dižə' de que bito naccho xi'ine', la' yoguə' chio'o bagwcue'e ca xi'ine' catə' choncho de'e malən' chone' castigw čhecho. ⁹ Xaxna'acho ca' bosyo'osgole' chio'o yežlyo nga na' gwso'one' castigw čhecho čhe bi de'e mal de'en bencho na' bzenagcho čhega'aque'. Naquə'chxe cheyalə' əgwzəxjw yichjchon' gwzenagcho con bin' əṇa Xacho Diozən' ben' choṇ yelə' mban zejlicane čhe chio'o chonlilažə'əchone'. ¹⁰ Na' xaxna'acho ca' lao to čop izən' gwso'one' castigw čhecho con can' gwnan čhega'aque'enə'. Pero na' Diozən' chone' chio'o castigw parzə nič gaquə'lene' chio'o, par nič ca' gaccho beṇə' la'aždao' xi'ilažə' can' naque'enə'. ¹¹ Na' lao orən' bito chazlažə'əcho bitə'ətezə castigw de'en chaccho. Pero galj chdelə cheyabe'icho naquən' goncho čhedə' castigw de'en chaccho chaclenən chio'o par nič sotezə socho goncho de'e güennə'.

Diozən' gone' castigw čhecho šə cui gwzenagcho čhe'

¹² De'e na'anə' lesotezə leso legonlilažə' Diozən' na' le'e co'o gwčhejlažə' bitə'ətezə de'en chyi' de'en chzaquə'əle. ¹³ Leso legon con can' chene'e Diozən'. Legonən par nič beṇə' ljuežjle ca' yoso'ozenaguə'che' čhe Diozən' caguə ca yesə'əxope' so'onche' de'e malən', čhedə' bale' cuinə' yoso'ozenague' čhe yoguə'əlol de'en chene'e Diozən' so'one'.

¹⁴ Legon ga zelao saque'ele par nič sole binlo len yoguə' beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən'. Na' leczə legüe' latjə par nič Diozən' gone' la'ažda'olen' xi'ilažə', čhedə' notono no yežin gan' zo Diozən' šə cui naquə' la'ažda'ogüe'en xi'ilažə'. ¹⁵ Bito güe'ele latjə par nič tole cuejyichjle cuich talenle Diozən', la' Diozən' nži'ilažə'əchgüe' yoguə'əcho. Na' šə tole cuejyichjle Diozən', nxož yoguə'əle gonle ca'. ¹⁶ Bito co'o xtole o cuejyichjle be'en čhele o no'ol čhele par solenle beṇə' yoblə. Na' bito gue'ile de'en naquə' de'e zaque'e lao Diozən'. Nezecho de'e Esa'on' por to yelə' guao na'azə bete'e de'en banaquən gwnežjo Diozən' le' de'en golje' naque' beṇə' nech. ¹⁷ Nezele de que gwdechlə gone'ene' yeyac lao ne'e de'en bdie' lao na' beṇə' biše'enə', pero bito goquə' bi gone' par nič yeyaquən lao ne'enə' la'aṇə'əczə gwcheže' tant gone'ene' yeyaquən lao ne'enə'.

¹⁸ Nža'alə chac che chio'o na'a cle ca can' goc che de'e xaxta'ocho ca' catə'an Diozən' bnežjue' lega'aque' lei che'enə'. Betje' lao ya'a Sinain' na' gwyečhj yi' bel' lao ya'anə', na' gwxoan žen, na' beyaquən žčhol, na' gwyečhjchgua be'. ¹⁹ Na' gwse'enene' gwchež to trompet, na' leczə gwse'enene' be' Diozən' dižə' len lega'aque'. Pero de'e tant besə'əžebe' xte gwsa'atə'əyoine' de'e Moizezən' par ničh ye'e Diozən' cuich güe'elene' lega'aque' dižə'. ²⁰ Lechgualə besə'əžebe' por ni che de'en gož Diozən' lega'aque' antslə de que šə no beṇə' žjəbigue'e ya'anə' par yesə'əgüie' laogüen' yoso'ošiže'ene' yej, na' leczə ca' so'onene' šə bia yixə'. ²¹ Na' nezecho lechgualə de'e zaquə' žebchon' goquəczə lao ya'a Sinain', čhedə' len de'e Moizezən' gwne': "Lechgualə chaž chžeba' can' chac."

²² Pero na'a ža chio'o banaccho txen len Diozən' ben' zo zejlicane na' len yoguə' angl zan che' ca' beṇə' ca' že' yoban. Na' yoban' gwxaquə'əleben ca syoda Jerosalennə' na' ca ya'a Sionnə'. ²³ Na' naccho txen len yoguə'əlolte beṇə' yeziquə'əchlə beṇə' ca' leczə chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən', na' yoguə'əcho len lega'aque' gwxaquə'əlebecho ca to beṇə' goljə nech lao to family laogüe de'en naccho beṇə' blao lao Diozən', na' yoguə'əcho nyoj lachon' le'e libr che Diozən' de'en de yoban'. Naccho txen len Diozən' ben' əchoglaogüe'en che yoguə'əlol beṇə'čən' šə zjənaque' beṇə' güen o šə zjənaque' beṇə' mal. Leczə naccho txen len beṇə' ca' bagwsa'at, beṇə' ca' gwso'onlilažə' Cristən' lao gwnite'e yežlyon'. Diozən' babene' par ničh yichjla'aždao' lega'aque'enə' banaquən' cayanə'an chene'ene' əsa'aquən. ²⁴ Na'a ža zocho txen len Jeso'osən' čhedə' le'enə' bedəlalj xchene'enə' par ničh gwzolao chon Diozən' de'e cobə de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o. Na' xchen Jeso'osən' de'en bedəlalje' catə'an gwso'ote'ene' chlo'in de que Diozən' chezi'ixene' xtola' con beṇə' chso'onlilažə' Jeso'osən'. Caguə can' naquən len xchen de'e Abelən' de'en gwłaljən', čhedə' lennə' con blo'en de que de'e malən' ben beṇə' biše'enə' bete'ene'.

²⁵ Naquən de'e žialao xen gwzenagcho che xtižə' Diozən'. Nezecho de que bnežjue' castigw che de'e xaxta'ocho ca' catə'an gwsa'aque' godenag len xtiže'enə' de'en be' de'e Moizezən' len lega'aque'. Pero gonche' castigw che chio'o šə cui gwzenagcho che xtiže'enə' de'en bedəzejni'i Xi'ine' ben' zo yoban'. ²⁶ Lechgualə gwxo' catə' Diozən' betje' yoban' par bžine' lao ya'a Sinain' gan' be'elene' beṇə' Izrael ca' dižə'anə'. Na' gwdechłə gwne': "Gwžin ža catə' yossi'inša' yežlyon' de'e yoblə, pero caguə yežlyo na'azən' sino que lenczə de'e ca' chle'icho le'e yoban'." ²⁷ Na' de'en gwne' de que yossi'inse'en de'e yoblə, zejen de que cana'achən' te che yoguə' de'e ca' ben Diozən' de'en chle'icho, ca naquə yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban'. Na' catə' babiesə'ənit yoguə' de'e ca' chle'ichon' Diozən' ne'e zocze' chone' par ničh chac de'e güen de'e cui te chei. ²⁸ De'e na'anə' cheyalə' güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' ca de'en cui te che de'e mbalaz de'en chac lo'o yichjla'aždao' chio'o chonlilažə'əchone'. Na' leczə güe'etecho yelə' choxcwlen che' ca de'en cui te che de'en žjəyecho len le' zejlicane. Cheyalə' gapcho Diozən' respet na' güe'ela'ochone' can' chazlaže'enə'. ²⁹ Nezecho ca naquə yi'inə' chzeyən bitə'ətezə, na' ca'aczən' chon Diozən', chone' castigw che bitə'ətezə de'e mal de'en chon chio'o beṇə'č, čhedə' lechgualə chgue'ine' bitə'ətezə de'e malən'.

13

De'en chazlažə' Diozən' goncho

¹ Cheyalə' sotezə socho gaquecho che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən', čhedə' yogue'e zjənaquə bišə'əcho na' zanchō. ² Cheyalə' əggüialaocho beṇə' zitə' ližchon' na' gonga'acchone' goclen. Balə xaxta'ocho ca' catə' bosə'əgüialaogüe' beṇə' zitə' na' bosə'əgüialaogüe' angl che Diozən' sin cui gwsa'acbe'ine'.

³ Cheyalə' gaquəlencho beṇə' ljuežjcho ca' chsa'atə' ližya čhedə' txennə' chžaglaolenga'acchone' šə bi de'e chac chega'aque'. Na' leczə ca' gaquəlencho beṇə' ljuežjcho

ca' šə no choso'ochi' choso'osakuə' lega'aque'. Leczə gwžinlja ža chi' saquə' chio'o zocho yežlyo nga.

⁴ Na' le'e nšagna'ale yoguə'əle leso do lažə'əle len no'ol chele o be'en chele, can' chene'e Diozən', na' bito talenle notə'ətezəchlə beṇə'. Diozən' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chəsə'əgo'o xtoi, na' beṇə' ca' chəsə'əbejyichj no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chəsə'anitə'əlene' beṇə' yoblə.

⁵ Bito cheyalə' selažə'əcho gaccho beṇə' gwni'a. Cheyalə' socho mbalaz len de'en de checho, chedə' cuin Diozən' bagwne' chio'o: "Bito ganlaža'a le'e na' bito cuejəyichja' le'e."

⁶ De'e na'anə' bito de de'e žebcho. Quinga guac əna to tocho:

Ḫana' Diozən' zoe' chaclene' nada'.

Na' bito žeba' šə bi de'en gone beṇəchən' nada'.

⁷ Legon xbab che beṇə' ca' boso'osed boso'olo'i le'e xtižə' Diozən', beṇə' ca' cuich nitə' na'a. Lega'aque' gosə'əzo gosə'əbeze' binlo yežlyo nga, na' cheyalə' sole gonlilažə'əle Diozən' can' gwnitə' lega'aque' gwso'onlilažə'ətezene'.

⁸ Can' naquə' yichjla'aždao' Jesocristən' nej nase, ca'aczən' naquən na'a, na' ca'aczən' gaquən zejlicane. ⁹ Beṇə' zan choso'osed choso'olo'ine' che Cristən' pero na' nža' xen can' choso'osed choso'olo'i bale'. Bito güe'ele latjə yesə'əxoayague' le'e len xtižə'əga'aque'enə'. Zakuə'əchən si'icho yelə' chaclen che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' par nič sotezə socho gonlilažə'əchone' cle ca cue' yichjcho che bi de'en chəsə'əna beṇə' cheyalə' ye'ej gaocho. De'en che'ej chaochon' bito chaclenən' yichjla'ažda'ochon'.

¹⁰ Nezecho de que Jesocristən' bagwdixjue' xtolə'əchon' le'e yag corozən'. Pero na' beṇə' ca' ne'e chso'ot bia yixə' na' choso'ozeye'eb chsa'aque' par yezi'ixen Diozən' chega'aque'enə', bito chaclenən' lega'aque' ca de'en gwduxjw Jesocristən' xtolə' chio'o beṇəch. ¹¹ Bxoz ca' chso'ote' bia yixə' ze tgüiz güejə chəsə'əṇabe' yezi'ixen Diozən' xtolə' yoguə' beṇə' lao nasyon chechon', na' chjgua' bxoz əblaon' chennə' lo'o quart gan' nac che Diozən', pero cuerp chega'aque'əbən' choso'ozeye'en fuerlə syoda. ¹² Na' can' goc che Jeso'osən', gwso'ote'ene' fuer syodan', na' yoguə' beṇə' so'onlilažə' Jeso'osən' yeyac la'ažda'oga'aque'en xi'ilažə' por ni che de'en blalj xchene'enə'. ¹³ De'e na'anə' cheyalə' gonlilažə'əcho Jesocristən' na' bitoch naochon' de'e ca' la'anə'əczə šə beṇə' zan yesə'əgue'ine' chio'o de'en cuich naochon. ¹⁴ Gatə'ətezə zocho yežlyo nga, de'e te chein', pero chbezcho yežincho yoban' na' žjəyecho syodan' de'e cui te chei. ¹⁵ Laogüe de'en babocobə Jesocristən' yichjla'ažda'ochon' cheyalə' güe'echo yelə' choxcwlen che Diozən' dote tyemp na' güe'ela'ochone' len xtižə'əcho. ¹⁶ Cheyalə' sotezə socho goncho yoguə' claste de'en naquə' güen na' cheyalə' əgwnežjwcho con ja'aque' guac əgwnežjwcho par gaquəlencho beṇə' ca' cui de chega'aque', chedə' can' chene'e Diozən' goncho.

¹⁷ Le'e əgwzexjw yichjle na' le'e gwzenag che beṇə' ca' bagwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' le'e na' par chəsə'əgüia chəsə'əye' le'e. Lega'aque' chsa'aclene' le'e par nič ca' gonlilažə'əchle Diozən', na' cheyalə' yoso'odie' cuent laogüe'enə' can' chonle. Legwzenag chega'aque' par nič yesyə'əbeine' catə' yoso'odie' cuentən' na' cui yesə'anite'e trist. Na' šə cui gwzenagle chega'aque' bitobi de'e güen gaquə' chele.

¹⁸ Legon orasyon par neto'. Zoa' segor de que chonto' can' chazlažə' Diozən', na' chene'eto' gonto' porzə de'e güen. ¹⁹ Che'enchgüeida' gonle orasyon chia' par nič yob gaquə' yidəcha' gan' zolen'.

Chnabe' gaquəlen Diozən' lega'aque'

²⁰ Laogüe de'en bnežjw cuin Ḫancho Jesocristən' blalj xchene'enə', chac chon Diozən' de'en none' lyebe gone' par gaquəlene' chio'o. Na' cuat əžin ža cuich gone' can' bene' lyebe gone'. Ḫancho Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' goye xilə' tant nži'ilažə'e chio'o. Diozən' bolis bosbane'ene' ladjo beṇə' guat ca', na' Dioz na'aczən' chone' par nič chzo chbezcho binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ochon'. ²¹ Laogüe' nan' chona' orasyon chnaba' əgwletje' xbab güen lo'o yichjla'ažda'olen' na' gaquəlene' le'e par nič

gonle yoguə'əlol can' chene'ene' gonle. Na' chnaba' gone' ca gombi'achle Jesocristən' par nič ca' gaquə yichjla'ažda'olen' con can' chazlažə' Diozən'. Ledoye'ela'och Jesocristən' ņa'a na' zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

²² Legon xbab che yoguə' consejw quinga de'en babeŋa' le'e, chedə' bitotec bzoja' dižə' zan che to ton. ²³ Na' chyixjue'ida' le'e de que Temtion' babechoje' ližyan' na' chbeza'ane' nga. Na' šə yob yele'e nach chi'ane' catə' delana'a le'e.

²⁴ Por part nada' le'e gguap diox beŋə' ca' bagwlej Diozən' par choso'osed choso'olo'ine' le'e na' par choso'ogüia choso'oye' le'e. Na' leczə ca' le'e gguap diox yoguə' noquə'əchlə beŋə' nitə' na' beŋə' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Na' beŋə' ljuežjcho ca' za'ac Italian' choso'oguape' le'e diox.

²⁵ Diozən' gaquəlenšgue' le'e. De'e na'azə de'e əchnia'.

Cart De'en Bzoj Santiagon'

Santiagon' chguape' diox beṇə' ca' zjənasəlas zan yež

¹ Nada' Santiago naca' beṇə' güen žin che Diozən' na' che Xancho Jesocristən'. Echguapa' le'e diox, le'e nacle xi'in dia che family ca' šižin che de'e Izraelən', le'e chonlilažə'ale Jesocristən' na' nasəlasle zan part yežlyon'.

Naquən' nezecho can' chene'e Diozən' goncho

² Beṇə' bišə' dao', le'e yebeichgüei bitə'atezə de'e chac chele la'anə'aczə šə chyi' chzaquə'ale. ³ Nezecho bitə'atezə de'en chac checho chonən chio'o prueb šə chonchechlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən'. Na' catə' chonchechlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən' zeje dižə' chgo'o chchejlažə'əcho len de'en chac checho. ⁴ De'e na'anə' cheyalə' co'o gwchejlažə'əcho len bichlə de'en chac checho par nič sotezə socho gonlilažə'əcho Jesocristən', əgwzenagcho che' can' cheyalə' əgwzenagcho che' na' yeyož gaccho can' chene'ene'enə'.

⁵ Notə'atezcho catə'an cui nezecho bin' chene'e Diozən' goncho o šə naquən' chene'ene' goncho, cheyalə' ənabechone' əgwzejni'ine'en chio'o. La' chebeine' chaclene' chio'o, na' bito chdile' chio'o catə' chnabechone' gaquəlene' chio'o. ⁶ Pero na' catə' chnabechone' əgwzejni'ine' chio'o, cheyalə' gonlilažə'əcho de que chzenagcze' chechon' na' bito gaquəžejlažə'əcho. Be'enə' chacžejlažə' šə chzenag Diozən' che' gwxaquə'əlebene' ca nisdə'onə' de'en chas chatə' catə' chechj be' laogüen' na' chjta'an nil na'alə. ⁷ Ben' chacžejlažə' šə chzenag Diozən' che', bito gaquə əgwnežjo Xancho Diozən' le' bitə'atezə de'en chnabe'enə'. ⁸ Na' ben' chon ca' bito nezene' bi xbabən' chone', con šayechə šayen chaque' len bitə'atezə de'en chone'.

⁹ Le'e beṇə' bišə' le'e nacle beṇə' yašə' le'e so mbalaz, chedə' la' Diozən' chone' par nič nacle beṇə' zaque'e. ¹⁰ Na' le'e beṇə' bišə' le'e nacle beṇə' gwni'a, le'e yebei de que lao Diozən' bito zaquə'əchle mazəchlə can' zaquə' beṇə' yašə' ca' chedə' bitə'atezə de'en deicho yežlyo nga yob te chega'aquei can' chac len yej ca' de'en chla'ac do yixə'. ¹¹ Catə' chzo bgüižən' zniachgua, chesə'əcuad yixə' ca', nach chəsə'əyiñj lojei ca' na' bitoch choso'olo'en xoche. Can' chac len yej ca' leczə can' gaquə len le'e, nit yelə' gwni'a chelen' lao chelał chežejele.

Cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Jesocristən' bitə'atezə de'en chac checho

¹² Šə chgo'o chchejlažə'əcho len de'en chac checho na' chonchechlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən' nachən' lechguale mbalaz zocho. Na' catə' te de'en chyi' chzaquə'əchon' Diozən' gone' par nič əbancho len le' zejlicane can' bene' lyebe əban yoguə'əcho chaquecho che'. ¹³ Na' notə'atezcho catə' nan goncho de'e malən' bito gaquə ənacho de que Dioz na'anə' chgo'oyele'e chio'o goncho de'e malən', la' Diozən' bito chgo'oyele'e beṇə' so'one' de'e malən'. Le'egatezə ca' le' bito bi bi de de'e co'oyelə' le' par gone' de'e malən'. ¹⁴ La'ažda'omalchon' chonən par nič chene'echo goncho de'e malən'. ¹⁵ Na' bachoncho de'e malən' šə chzenagcho che la'ažda'omalchonə'. Na' šə con zocho choncho de'e malən' gwžin ža catə' cuejyichj Diozən' chio'o na' bito žjəyezochə len le'.

¹⁶ Beṇə' bišə' dao', bito əxoayag cuinle gonle xbabən' de que Dioz na'anə' chgo'oyele'e le'e par gonle de'e malən'. ¹⁷ Yoguə' de'en chon Diozən' len chio'o na' yoguə' de'en chone' chio'o zjənaquən güen, bitobi de'e mal zjənsa'an, la' dezd yoba na'ate za'acquən. Xacho Dioz ben' ben de'e ca' chle'icho le'e yoban' chone' par nič gaquə güen checho, na' bito chše'e can' chone' len chio'o, syempr zocze' chone' güen. ¹⁸ Gwyazlažə' Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochon' catə'an gwyejle'echo che dižə' li che'enə'. Bocobe' yichjla'ažda'ochon' par nič gonəche' chio'o yelə' bala'an mazəchlə can' gwnežjue'en yeziquə'əchlə beṇəchən'.

Can' goncho par yebei Diozən' chio'o

¹⁹ Beṇə' bišə' dao', le'e gwzenag che Diozən' do yichj do lažə'əle. Na' bito güe'elizle dižə' sin cui gonle xbab, na' nic le'e əža'atele. ²⁰ Catə' chža'acho, bito chac goncho güen can' chene'e Diozən' goncho. ²¹ De'e na'anə' cheyalə' cuejyichjcho yoguə'əlo de'en naquə mal na' bitə'ətezə de'en na la'ažda'omalchon' goncho. Cheyalə' əgwzəxjw yichjcho na' gwzenagcho dižə' li che Diozən' de'en bayo'o lo'o yichjla'ažda'ochon', par niç ca' yebejən chio'o xni'a de'e malən'.

²² Na' cheyalə' goncho de'en na dižə' li che Diozən' goncho, caguə con chenecho can' nanṇə'. La' šə con chenecho can' nanṇə' sin cui gonchon cas, chxoayagzə cuinchon' šə ca'. ²³ Ben' chene dižə' li che Diozən' šə bito chone'en cas gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' chgüia cho'alaogüe'en lo'o spejw, ²⁴ la' con chgüie' can' naquə cho'alaogüe'en na' catə' babeyož bgüie'en le'e cheyanlažə'ate' can' naquənnə'. ²⁵ Xtižə' Diozən' de'en nyojən' chsed chlo'in chio'o can' babebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en chsed chlo'in chio'o goncho naquən de'e güenchgua. Na' šə əgwsedchon na' sotezə socho goncho can' nanṇə' sin cui ganlažə'əchon nachən' socho mbalaz.

²⁶ Notə'ətezcho šə choncho xbabən' de que choncho can' chebei Diozən' pero šə con cho'echo dižə' de'en na la'ažda'omalchon', chxoayagzə cuinchon'. La' xtižə'əchon' bito naquən güen lao Diozən', na' bito chebeine' bitə'ətezə de'en choncho šə ca'. ²⁷ Šə choncho can' chebei Xacho Diozən', chaclencho no'olə gozeb ca' na' bi'i gozeb ca' šə biclə de'en chesə'əyazjene' na' chbejyichjcho cuich choncho de'e mal de'en chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'.

2

Tozəczə can' cheyalə' goncho len yoguə' beṇə'

¹ Beṇə' bišə' dao', Xancho Jesocristən' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, na' šə de'e liczə chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən', bito nacho balə beṇə' gonchguaga'acchone' xen, na' yebale' gonga'aquechone' naccze. ² Šə la'ac chopə beṇə' gan' chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən', na' toe' naque' beṇə' gwni'a na' nyaze' lachə' šao' lachə' xoche, na' nde xbene'enə' to niy de or, na' ben' yeto naque' beṇə' yašə' na' nyaze' lachə' golə lachə' bedo beda', tozə can' cheyalə' goncho len choptega'aque'. ³ Bito naquən güen šə goncho beṇə' gwni'anə' xen na' ye'echone': "Gwche'edo' lao yag siy nga." Na' nique naquən güen šə ye'echo beṇə' yašə'anə': "Gwzechatezə do de'e na'alə", o šə ye'echone': "Gwche'edo' lao yon'." ⁴ Bito naquən güen lao Diozən' šə gon cuincho ca juez par əṇacho noen' zaque'e na' noen' cui zaque'e. Xbab chechon' naquən de'e mal šə goncho ca'.

⁵ Beṇə' bišə' dao', Diozən' bagwleje' zan beṇə' yašə' par zjənaque' xi'ine' na' par chso'onlilažə'əchgüe' le'. Na' catə' yesyə'əžine' gan' zo'enə' gone' par niç yesə'anabi'e txen len le' la' can' bene' lyebe gon notə'ətezə chio'o chaquecho che'. ⁶ Pero na' le'e chonle beṇə' yašə' ca' ca beṇə' cui bi bi zjəzaque'e. Na' beṇə' gwni'a ca' chonga'aclene' ca beṇə' zjəzaquə'əchgua, len la' lega'aque'enə' chesə'əchi'i chesə'əsaque'e le'e, na' chəsə'əche'e le'e do lao jostis ca'. ⁷ Na' le'egatezəczə lega'aque'enə' choso'ožia choso'onite'e Jesocristən' ben' chonlilažə'əchon' lgua'a so'ene' yelə' bala'an'.

⁸ Lein' de'en naquə de'e žialao lao yoguə' de'e ca' yelə' de'en nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: "Legaque che sa'aljuežj beṇə'chle catg chaquele che cuinle." Šə de'e liczə chonle can' nanṇə' choncze güennə'. ⁹ Pero de'e malən' chonle šə balə beṇə' chonga'aquelene' xen na' yebale' chonga'aclene' ca beṇə' cui bi zaque'e. Lei che Diozən' chçhoglaon chele de que naple dolə' de'en chonle ca'. ¹⁰ Can' naquən, notə'ətezə beṇə' zoe' chone' cuaselə' can' na lein', pero na' la'anə' tozə pontən' chçhoe', doxen lei na'anə' chape' dolə'. ¹¹ Diozən' ben' gwna: "Bito co'o xtole, na' cui cuejyichj be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə", lecze'en gwne': "Cui gotle beṇə'", na' bene' mendad bichlə de'e cui goncho. Šə bitonə' goncho

to de'e mal de'e na lein' cui goncho pero babencho yeto de'e nan cui goncho, bia'aczə napcho dolə' len lein'. ¹² Cheyalə' güe'echo dižə' con can' chene'e le'enə' na' goncho con can' chazlaže'enə' chedə' la' le' ənə' che to tocho šə choncho can' na Xtiže'enə' de'en nyojən o šə bito choncho can nanə'. Xtižə' Dioz na'anə' chzejni'in chio'o can' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' par goncho can' chene'ene'enə'. ¹³ Diozən' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' cui chesyə'əyašə' chesyə'əži'ilažə' ljuežj beṇəchga'aque'. Pero beṇə' ca' chesyə'əyašə' chesyə'əži'ilažə' ljuežj beṇəchga'aque', Diozən' yeyašə' yeži'ilaže'e lega'aque'.

Bitobi zejen šə con chonlilažə'əcho Jesocristən' de'e dižə'əzə

¹⁴ Beṇə' bišə' dao', šə to beṇə' bito chaquene' che ljuežje' na' bito chone' yeziquə'əchlə de'e naquə de'e güen, bitobi zaquə' de'en ne': "Chonlilaža'a Jesocristən'." Yeyeje' lao yi' gabilən' šə de'e dižə'əzən' ne' ca'. ¹⁵ Balə beṇə' ljuežjcho beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' cui de de'en əse'ej əsa'ogüe' na' cui de xala'anga'aque'. ¹⁶ Na' šə bito gaquə'lenga'acchone' len de'en chesə'əyažjene'enə', šə con ye'ega'acchone': "Ležjəya'ac to šao' to güen na' Diozən' gaquəlene' par nič əže'ele de'en chyažjelen'", bitobi zejen de'en nacho chonlilažə'əcho Jesocristən' šə goncho ca'. ¹⁷ De'e na'anə', šə con nacho de que chonlilažə'əcho Jesocristən', pero bito chaquəcho che ljuežjcho na' bito choncho yeziquə'əchlə de'en naquə de'e güen, bitoczə bi zejen de'en nacho de que chonlilažə'əchone'.

¹⁸ Nitə' beṇə' chesə'əne' de que guaquə so'onlilaže'e Jesocristən' sin cui so'one' de'en naquə de'e güen. Na' leczə nitə' beṇə' chesə'əne' con chso'one' de'e güennə' pero na' bito chso'onlilaže'e Jesocristən'. Na' nada' əchnia' le'e šə nacho de que chonlilažə'əcho Jesocristən' pero bito choncho de'e güen, bito debia' šə chonlilažə'əchone'enə'. Pero šə de'e li chonlilažə'əchone' choncho de'e güennə' na' nacbia' de que chonlilažə'əchone'enə'. ¹⁹ Chejle'echo de que tozə Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' ca'aczən' cheyalə' šejle'echo. Pero caguə de'e ca'azən' cheyalə' goncho. De'e xio' ca' chse'ejle'en de que tozə Diozən' naque' beṇə' zaque'e na' chesə'əxizən tant chesə'əžebən. ²⁰ Choncho de'e cui zeje šə con nacho chonlilažə'əcho Jesocristən' na' bito choncho de'e güennə'. Bito gatə' yelə' mban zejlicane checho šə con nacho chonlilažə'əchone'. ²¹ De'e xaxta'ocho Abraannə' blo'e de que benlilaže'e Diozən' de'en bzenague' con bi gožzə Diozən' le'. De'e na'anə' bxoə xi'ine' Isaaquən' lao mes de yejən' par gote'ebə' güe'ela'ogüe'e Diozən', pero na' Diozən' bito be'e latjə gote'ebə'. Na' de'en bzenague' che Diozən', de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'. ²² Naquən clar de que de'e Abraannə' caguə con benlilažə'əze' Dioz na'anə', sino leczə bzenague' che'. Na' de'en bene' ca' blo'e de que benlilaže'e Diozən'. ²³ De'e na'anə' nyoj Xtižə' Diozən' che' nan: "De'e Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e nan' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'." Na' leczə nyojən de que Abraannə' naque' beṇə' migw che'.

²⁴ Clar naquən de que caguə ni che de'en nacho chonlilažə'əcho Dioz na'anə' ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə', sino que de'en chzenagcho che' na'anə' ne' checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. ²⁵ De'e Raabən' ben' goquə no'olə sargatən', bzenague' che Diozən' catə'ən bgüialaogüe' beṇə' chop ca' bselə' nasyon Izraelən' par jəsə'əgüia jəsə'əye' laže'enə'. Na' blo'ine' lega'aque' yetolə nez par jəya'aque' par nič bito jəsə'əxən soldad che rein' lega'aque'. Na' de'en goquəlene' beṇə' ca' blo'e de que benlilaže'e Diozən'. Na' gwna Diozən' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'. ²⁶ Šə to beṇə' bitoch nye'e biš xne nezecho naque' beṇə' guat. Ca'aczən' gwxaquə'əlebe chio'o, šə bito choncho de'e güen, nezecho bito de yelə' mban zejlicane chechon' la'anə'əczə šə nacho de que chonlilažə'əcho Jesocristən'.

3

Choncho de'e xinj len xtižə'əchon'

¹ Beṇə' bišə' dao', nezecho de que neto' chsed chlo'ito' beṇə' yoblə xtižə' Diozən' si'ichto' castigw šə bito gonto' can' nanə'. De'e na'anə' əchnia' le'e, bito selažə'ətecle əgwsed

əgwlo'ile beṇə' yoblə xtižə' Diozən'. ² Zan las yoguə'əcho choncho de'e xinj. Pero šə to beṇə' bito chone' de'e xinj len xtiže'enə' naquəchgüe' beṇə' güen na' gwzoiczene' ṇabia' doxen cuerp che'enə' šə ca'. ³ Chgo'ocho frenṇə' cho'a cabey ca' par nič yosə'əzenaguəb checho na' žja'aquəb con gatə'ətezə chene'echo šejlenga'acchob. ⁴ Na' leczə beṇə' ca' choso'osa' barcw xen ca' choso'ochine' yag da'ozə de'en chsa' lega'aquən liča par nič chja'aquən gatə'ətezə chse'enene' la'anə'əczə šə chžiguə' be' gualən' lega'aquən. ⁵ Ca'aczən' naquən len ložə'əchon'. Tozə de'e dao' rizə'an naquən par len cuerp chechon' pero chac chṇelenchon dižə' par gon cuincho xen. Na' ca' naquə to yi' bzi' dao' guaquə əgwzeyən to ya'adao' xen, ca'aczən' naquən' len ložə'əchon' catə' chṇelenchon dižə' mal. ⁶ Gwxaquə'əleben ca to yi'. Šə bito chzenagcho che Diozən' cho'echo yoguə' claste dižə' mal, chedə' ložə'əchon' chonchən de'e mal cle ca bitə'ətezəchlə part che cuerp chechon'. Na' šə cho'echo dižə' malən' chyalə'əch yoguə'əlołte de'e mal de'en chonchon', na' bitoczə bi güen socho yedote lao əbancho. La' che gwxiye' nan' chzenagcho catə'an cho'echo dižə' mal ca'. ⁷ Chsa'ac max yoguə' claste bia yixə', bia žia tap ni'a ne'i, bia žia xile'e, bia chda nxobə le'i, na' bia ca' ža' lo'o nis. Bagwnitə' beṇə' gwso'onmaxga'aque'eb. ⁸ Pero ni to chio'o bito soicho ložə'əchon' par nič bito güe'elenchon dižə' mal. Do tyempte cho'echo dižə' na' dižə' de'en chchoj lo'o la'ažda'omalchon' naquən de'e mal juisy. Gwxaquə'əleben ca benen che to beł əznia. ⁹ Len xtižə'əchon' cho'ela'ocho Xacho Diozən' ben' leczə naquə Xancho. Na' leczə len xtižə'əchon' chžia chnitə'əcho ljuežj beṇə'cho, beṇə' ca' ben Diozən' can' naquə cuine'. ¹⁰ Na' cho'acho na'anə' chchoj dižə' šao' catə'an cho'ela'ocho Diozən' na' leczə na'anə' chchoj dižə' mal catə'an chžia chnitə'əcho ljuežj beṇə'cho. Beṇə' bišə' bito choncho can' cheyalə' goncho. ¹¹ Nezecho de que bito žia nis šao' na' nis əzbpj tozə bej. ¹² Na' leczə ca' beṇə' bišə', nezecho de que to yag yixguion' bito chbian güi na' nic zapjən' chbian' yixgüio. Na' leczə ca' bito šejcho bej gan' žia nis əzbpjən' par žjəxi'icho nis šao'. Ca'aczən' naquən len chio'o ža, bito cheyalə' güe'echo dižə' mal txen len dižə' güen, sino cheyalə' güe'echo por dižə' güen.

Can' goncho šə Diozən' babene' chio'o yelə' sin' che'enə'

¹³ Notə'ətezcho šə chaquecho naccho beṇə' sin' na' chejni'icho xtižə' Diozən' par əgwsed əgwlo'ichon beṇə' yoblə cheyalə' goncho yoguə'əloł can' chene'e Diozən' goncho par nič gachbia' naccho beṇə' sin', na' bito gon cuincho xen de'en naccho beṇə' sin'. ¹⁴ Pero na' šə chgue'i ljuežjcho na' chene'echo gaccho beṇə' blaoch cle ca lega'aque' bito cheyalə' əṇacho de que naccho beṇə' sin' par əgwsedecho beṇə' yoblə. Nacbia' bito naccho beṇə' sin' šə choncho ca'. ¹⁵ Na' šə chgue'i ljuežjcho na' chene'echo gaccho beṇə' blaoch ca lega'aque' bito naccho beṇə' sin' par əgwsedecho beṇə' yoblə, con choncho can' na la'ažda'omalchon' na' can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', la' xbab chechon' za'an che de'e gwxiye'enə'. ¹⁶ Šə chgue'i ljuežjcho na' chene'echo gaccho beṇə' blaoch ca lega'aque', bito zocho binlo len lega'aque' šə ca', na' choncho porzə de'e mal. ¹⁷ Catə' Diozən' chone' chio'o yelə' sin' che'enə', choncho porzə de'e güen, na' bito chxecho gwdiłə entr ljuežjcho. Na' catə' chone' chio'o yelə' sin' che'enə' naccho gaxjwlažə' na' chzəxjw yichjcho par nič chzenagcho che ljuežjcho. Na' leczə cheyašə' cheži'ilažə' ljuežjcho na' tozə can' chaclencho yogue'e na' cho'echo por dižə' li. ¹⁸ Pero catə'əch zo chbezcho binlo na' chaclencho beṇə' yeziquə'əchlə par yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo, nachən' beṇə' ca' chsed chlo'icho so'onlje' de'e güennə'.

4

Bito gaquə goncho txen len beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'

¹ De'en chdiłə chšašle entr ljuežjle chonle ca' chedə' yo'o yaz de'e malən' lo'o yichjla'ažda'olen' na' chnabi'an le'e par chonle con can' nan chele. ² Yo'o yaz de'e malən' lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'anə' chene'ele de'en de che beṇə' ljuežjle na' catə' cui

chac ca'alen, xte chotga'aclene' par ničh gaquən lao na'ale. Na' leczə catə' chzelažə'əle gatə' de'e cui de chele chdiləlenle beṇə' na' chšašlenga'aclene'. Bito de de'en chyažjele chedə' bito chṇabele Diozən' par gone' ca gatə'an. ³ Na' tgüejə catə' chṇabecho Diozən' gone' par gatə' bi de'en gatə' checho bito chone'en chedə' con chene'echo gatə' šə bin' na la'ažda'omalchonə', na' choncho con nactezə nan. ⁴ Šə cho'echo latjə chnabia' la'ažda'omalchon' chio'o par choncho con can' chene'ennə', choncho can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' na' choncho contr Diozən'. De'e na'anə' notə'ətezcho šə chene'echo goncho txen len beṇə' mal ca', naccho beṇə' contr che Diozən' na' de'en cuich chaquecho che Diozən' gwxaquə'əlebecho ca to no'olə go'o xtoi, no'olən' cuich chaque che be'en che'enə'. ⁵ Chonljale xbab de que Xtižə' Diozən' bitobi zaquə'an gan' nyojən nan: "Diozən' bene' Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon'. Na' Spiritən' lechgualə nži'ilažə'an chio'o, na' chzelažə'əchguan gaquecho che tozə Diozən'." ⁶ Diozən' chaclenchgüe' chio'o par ničh cuich chzenagcho che la'ažda'omalchon'. De'e na'anə' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' chone' contr beṇə' ca' chso'on cuinga'aque' xen, però chaclene' beṇə' ca' chso'on xbab de que bitotec bi zjəzaque'e." ⁷ De'e na'anə' cheyalə' gon cuincho lažə' na' Diozən' na' co'o gwchejlažə'əcho cui šejle'echo che gwxiye'enə'. Šə goncho ca' yebižə'an šlož. ⁸ Cheyalə' goncho xbab can' chaque Diozən' checho na' güe'elenchone' dižə' can' cho'elencho beṇə' migw checho ca' dižə'. Šə goncho ca', Diozən' gaque' beṇə' migw checho. Na' šə choncho de'e malən' cheyalə' cuejyichjchon. Na' šə choncho xbabən' de que gaaquə güe'ela'ocho Diozən' na' gontezcho can' chene'e la'ažda'omalchon', clelən' choncho xbabən' šə ca' na' cheyalə' güe'echo latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'. ⁹ Catə' babencho de'e malən' cheyalə' yegüine'echo na' cuežyašə'əcho na' gaquəchgüeicho lo'o la'ažda'ochon' por ni che de'e mal de'en babenchon'. Bito cheyalə' goncho legr na' nic cheyalə' yebeicho, chedə' la' babencho de'e malən'. Cheyalə' yegüine'echo por ni che de'e malən' babenchon' na' yedinjechon. ¹⁰ Cheyalə' əgwzəxjw yichjcho lao Xancho Diozən' gacbe'icho de que bito naccho beṇə' zaquə'əchgüei par ničh gone' chio'o yalə' bala'an.

Bito cheyalə' ənacho che ljuežjcho de que nape' dolə'

¹¹ Beṇə' bišə' dao', bito cheyalə' ənecho che ljuežjcho. Ben' chne' che ljuežje' na' chṇelaote', lei na'anə' chzoe' ca'alə, la' lenṇə' nan gaque che ljuežjcho. Na' nezecho de que ben' chon ca' bito chzenague' che lein'. Na' de'en chon cuine' ca beṇə' zaque'e par əne' che ljuežje' de que nape' dolə', chone' lei che Diozən' ca to de'e cui bi zaque'e. ¹² Tozə Dioz nan' bnežjue' lein' na' tozə le'enə' zaque'e par əne' che to tocho šə napcho dolə'. Na' lecze'enə' chac gone' par ničh cui žjəya'ac beṇə' lao yi' gabilən' na' chacte sele'e beṇə' lao yi' gabilən'. Pero chio'o bito zaquə'əcho ənacho che ljuežjcho de que zjənape' dolə'.

Bito nezecho bin' gaquə gwxe güižj

¹³ Na' leczə tgüejə chchogbi'achon šejcho to ga šejcho par goncho negosy ničh goncho gan. Na' chbejcho to žan' par šejcho na' chchogbi'achon de que yega'anchonə' tgüiz. ¹⁴ Bito güen əchogbi'achon ca' la' bito nezecho bin' gaquə checho o nac goncho gwxe güižj. Yelə' mban chechon' gwxaquə'əleben ca to bejw, la' bejon' šložzə chle'ichon' na' cheyasən. ¹⁵ Cheyalə' ənacho: "Šə Xancho Diozən' güe'e latjə əbancho na' goncho to de'e goncho." ¹⁶ Pero na' de'e malən' choncho šə chon cuincho xen par chžiacho bia' naquən' goncho sin cui ənabecho Diozən'. ¹⁷ Na' šə nezecho de'en naquə güen goncho na' bito chonchon, napcho dolə' lao Diozən' de'en cui chonchon.

5

Lechgualə de'e mal gaquə che beṇə' gwni'a ca' beṇə' cui chso'onlilažə' Jesocristən'

¹ Na' le'e beṇə' gwni'a le'e cui chonlilažə'əle Jesocristən', le'e so trist, na' le'e cuežyašə', la' lechgualə de'e mal gaquə chele. ² Bachbiayi' de'en deilen', na' leczə bachsa'o bel

zilə' lachə' šao' chelen'. ³ Mech chele de'en naquə de or na' de plat bachesə'əzen xche'i na' de'en zjənzən xche'inə' nacbia' de que bito bchinlen par gaquəlenle beṇə'. De'e na'anə' əžin ža əžaglaochgualə lao yi' gabilən'. Bagwche' yichjle tlaozə babboble de'e scha'o xmechlen', la'anə'əczə bazon gon Diozən' le'e castigw. ⁴ Le'e gon xbab can' benle len beṇə' güen žin chelen' beṇə' yašə' ca' besyə'əlap cwseš chelen'. Bxoayagle lega'aque' de'en bito gwduxjwga'aclene' can' cheyalə'. Na' de'en cui bnežjwle laxjwga'aque'en can' cheyalə', chlo'en de que nacle beṇə' güen de'e mal. Diozən' chzenague' che beṇə' güen žin ca' de'en chesyə'əgüine'ene', Dioz ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen. ⁵ Zotezle che'ej chaoša'ole na' chonditjeile de'en deile chonle con can' nan chele. Na' laogüe de'en chonle con can' nan chelen' na' bito chache'ile bazon gon Diozən' castigw chelen', gwxaquə'əlebele ca to bia yixə' bian' chgüe'ej chguaōša'ocho par ničh chaṇə'əb antslə ze'e gotchob. ⁶ Babenle par ničh beṇə' yoblə gwso'ote' beṇə' ca' gwso'on de'e güen, na' bitobi goquə so'one' par ničh cui bi gonga'aquele'.

Cuezcho batə'aquən' yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə, na' goncho orasyon

⁷ Ca naquə le'e beṇə' bišə' dao', le'e co'o le'e gwchejlažə' len de'en chyi' chzaquə'əle chedə' bazon yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə. Beṇə' ca' chsa'az chnite'e chesə'əbeze' cwsešən', chedə' cwsešən' naquən de'e zaque'e. Na' chesə'əbeze' chedote lao chac yejon' na' catə' chbezə yejon' cana'ach chesyə'ətobe' cwsešən'. ⁸ De'e na'anə' bitə'ətezə de'e chyi' chzaquə'əle cheyalə' gonchechlažə'əle gonlilažə'əle Xancho Jesocristən' chedə' nezecho bazon yide' de'e yoblə. ⁹ Beṇə' bišə' dao', bito yosbague'ele ljuežjle šə bin' chac chele. Šə bin' yosbague'ele ljuežjle Xancho' choglaogüe'en chele de que nable dolə'. Na' bazon baozə yide' de'e yoblə. ¹⁰ Le'e gon xbab che de'e profet ca' beṇə' ca' gwsoe' xtižə' Xancho Diozən' cana'. Lechgualə besə'əžaglaogüe' pero bia'aczə gwnite'e chech gwso'onlilažə'e Diozən'. ¹¹ Mbalaz nitə' beṇə' ca' gwnitə'ətezə gwnitə' gwso'onlilažə' Diozən' la'anə'əczə besə'əžaglaogüe'. Babenele xtižə' de'e Jobən' can' benchechlaže'e benlilaže'e Diozən' la'anə'əczə de'e zan de'en gwdi' gwxaque'e. Pero na' catə' gwde de'en gwdi' gwxaque'enə', Diozən' bene' par ničh gwzoche' mbalaz clezə can' gwzoe' antslə. Can' ben Diozən' blo'e de que lechgualə chene'ene' gaquəlene' chio'o na' lechgualə cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o.

¹² Beṇə' bišə' dao', bito əgwsocho jorament por yoba, nic por yežlyo nga, na' nic por bitə'ətezəchlə. Cheyalə' güe'echo por dižə' li de'e se'ejle' beṇə' sin cui əgwzocho testigw de que leiczəchon', par ničh Jesocristən' cui choglaogüe'en checho de que cheyalə' si'icho castigw.

¹³ Notə'ətezcho catə' chyi' chzaquə'əcho, cheyalə' goncho orasyon. Na' notə'ətezcho catə' zocho mbalaz, cheyalə' golcho güe'ela'ocho Jesocristən'. ¹⁴ Notə'ətezcho catə' chacšenecho cheyalə' gaxcho beṇə' gol ca' gwlejcho par ničh zjənaque' beṇə' blao che chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən'. Na' yesə'əyebe' chio'o setən', na' so'one' orasyon lao Diozən' yesə'əṇabe' yeyaquecho chedə' lega'aque' na' chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'. ¹⁵ Na' chio'o choncho orasyonṇə' cheyalə' šejle'echo de que chzenagczə Xancho Diozən' checho par ničh ca' yeyaque šə no chio'o chacšene, la' Xancho nan' yeyone' chio'o. Na' šə babencho de'e mal, gozi'ixenczə Xancho' checho. ¹⁶ De'e na'anə' cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' ljuežjcho che bitə'ətezə de'e mal babencho contr lega'aque' na' goncho orasyon tocho yetocho par ničh ca' yezocho güen šə bin' chac checho. Na' šə naccho beṇə' güen lao Diozən', Diozən' chzenagczə' checho catə' choncho orasyonṇə' do yichj do lažə'əcho na' chone' de'e zan de'e güen de'en chṇabechone' gone'. ¹⁷ Le'e gon xbab che Liazən'. Goque' beṇəch cayaṇə'ən naquə chio'o. Na' catə' bene' orasyon do yichj do laže'e gwṇabene' Diozən' cui gaquə yejw, Diozən' bzenague' che' na' bito bsele'e yejon' lao šon iz yo'o gašjə. ¹⁸ Na' catə' bene' orasyonṇə' gwṇabene' Diozən' əsele'e yejon' de'e yoblə, nach Diozən' bsele'en. Na' goc cwseš che beṇə' ca' de'e yoblə.

¹⁹ Beṇə' bišə' dao', catə' to beṇə' ljuežjcho bagwlejšyichje' de'en naquə de'e li de'en bzejni'i Diozən' chio'o, cheyalə' gaquəlenchone' par niḥ yedinjene' xtole'enə' na' yeyaque' tozə len chio'o. ²⁰ Che'enda' ənezele de que catə' choncho par niḥ notə'ətezə beṇə' chedinjene' xtole'enə', chaclenchone' par niḥ chezi'ixen Diozən' xtole'enə' la'anə'əczə šə naquən de'e zan, na' cui yeyej be'enə' lao yi' gabilən'.

De'e na'azən' chzoja' ṇa'a. *Santiago*

Cart Nech De'en Bzoj San Bedən'

Bedən' chzoje' cart par beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən' beṇə' ca' zjanasəlas

¹ Nada' Bed naca' apostol che Jesocristən'. Na' chzoja' cart nga par le'e nasə'əlasle distrit che Ponto, Galasia, Capadosia, Asia na' Bitinia. Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho ca beṇə' zitə' len yeziqə'əchlə beṇə' ža' lao yežlyon'. ² Xacho Diozən' gwleje' chio'o pa ničh naccho xi'ine' can' bsi'e xneze dezd gwlatte. Spirit che Diozən' chonən par ničh naquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' par ničh chzenagcho che Jesocristən' na' par ničh chnitlao xtolə'əchon' chedə' le' blalj xchene'enə'. Chṇaba' sotezə so Diozən' gaquəlenche' le'e na' gone' par ničh so cuezəchle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

Zocho lez žjəyecho len Diozən'

³ Ledoye'ela'och Diozən'. Le' naque' Xa Xancho Jesocristən' na' leczə cho'elao' Xancho Jesocristən' le'. Lechguale cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o ca de'en bocobe' yichjla'ažda'ochon' na' bene' par ničh zocho lez žjəyecho len le'. Na' nezecho gaquə can' zocho lez chedə' Jesocristən' bebane' ladjo beṇə' guat ca'. ⁴ Diozən' gone' de'e šao' de'e güen par chio'o de'e cui te chei, na' beṇə' güen de'e mal ca' bito gaquə yesə'əžone' gaquə güen par chio'o. Diozən' babsi'e xneze gone' de'e ca' par chio'o catə'an yežincho yoban'. ⁵ Na' na'a Diozən' len yelə' guac xen che'enə' chcuasə' chcue'eje' chio'o len de'e malən' chedə' chonlilažə'əchone'. Na' chbezcho batə'aquən' yidə Cristən' de'e yoblə ničh gone' de'e güen ca' par chio'o.

⁶ De'e na'anə' zocho mbalazchgua la'anə'əczə de de'e zan de'en chyi' chzaquə'əcho šlož güejə lao zocho yežlyo nga. ⁷ Beṇəchən' choso'ozeye' orən' par ničh chesə'ənezene' šə naquən doalje na' par ničh chesyə'əbeje' bitə'ətezə de'en nchixən. Na' orən' gwžin ža te chei. Na' ca'aczən' chon Diozən' len chio'o, cho'e latjə chyi' chzaquə'əcho par ničh nacbia' šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' šə de'e li chonlilažə'əchone' zaquə'əchən cle ca can' zaquə' orən'. Na' šə ca' catə' yidə Jesocristən' de'e yoblə, Diozən' əne' checho de que bencho de'e güen, na' gone' par ničh gaccho beṇə' blao na' gone' chio'o yelə' bala'an xen.

⁸ Na' le'e chaquale che Jesocristən' la'anə'əczə bitonə' le'ilene'. Na' la'anə'əczə bito chle'ichone' na'a chonlilažə'əchone'. Na' de'e na'anə' zocho mbalaz na' clegazə chebeicho. ⁹ Na' de'en chonlilažə'əcho Jesocristən', gone' par ničh žjəyecho len Diozən'.

¹⁰⁻¹¹ Na' ca naquə beṇə' ca' bosozoj Xtizə' Diozən' cana', Spirit che Diozən' de'en leczə naquən Spirit che Cristən' gwzon lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə', bzejni'in lega'aque' can' saquə'əzi' ben' əselə' Diozən' par yosle' beṇə' lao de'e malən' na' can' yezi'e yelə' bala'an xen che'enə' catə'an te de'en saquə'əzi'enə'. Gosə'ənezene' na' bosozoje' can' chaclen Diozən' chio'o na'a. Na' bosozojəne'e na' besyə'əyiljyože' non' əselə' Diozən' par gone' ca žjəyecho len le' na' batən' əsele'ene'. ¹² Spiritən' bzejni'in lega'aque' de que de'en bosozojəne' bito gaquən complir tyemp chega'aque'enə' sino tyemp che chio'onə'. Na' ca naquə neto' babzeneto' le'e dižə' güen dižə' cobə de'en chzejni'in che Cristən', gwdixjue'ito' le'e de que bačh goc complir can' bosozoj beṇə' ca' cana'. Spirit che Diozən' de'en bsele'e goclenən neto' gwdixjue'ito'on le'e. Na' angl ca' lechguale chse'enene' se'ejni'ine' de'e ca' bagwdixjue'ito' le'e.

Cheyalə' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' len yoguə' de'en choncho

¹³ De'e na'anə' cheyalə' socho len tozə xbab na' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' socho yebeicho ca de'e güen de'en gon Diozən' par chio'o catə'an yidə Jesocristən' de'e yoblə. ¹⁴ Laogüe de'en naccho xi'ine' cheyalə' sotezə socho əgwzenagcho che'. Bitoch cheyalə' əgwzenagcho che de'e malən' de'en chene'e la'ažda'omalchon' goncho can' bencho catə'an cuinə' šo'o be'eni' che Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon'. ¹⁵ Diozən'

gwleje' chio'o par naccho xi'ine'. Le' naque' beṇə' la'aždao' xi'ilažə'. De'e na'anə' chio'o leczə cheyalə' gaquə la'ažda'ochon' xi'ilažə' len yoguə' de'en choncho. ¹⁶ Xtižə' Diozən' nyojən nan: "Cheyalə' gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' čhedə' nada' Dioz naquə la'ažda'ogua'anə' xi'ilažə'."

¹⁷ Chio'o choncho orasyon lao Diozən' che'echone' "Xato' Dioz". Na' Dioz nan' chçhoglaogüe'en che chio'o beṇəch šə nocho napcho dolə' segon naquən' chon to tocho. Na' tozəczə can' chon Diozən' len yoguə' beṇəchən'. De'e na'anə' cheyalə' gapchone' respet na' sotezə socho gapcho cuidad par niçh cui goncho de'e mal lao socho yežlyo nga. ¹⁸⁻¹⁹ Nezecho de que costombr ca' de'en boso'ozejni'i de'e xaxta'ocho ca' chio'o bitobi zjəzaquə'ən. Na' Cristən' gwduxjue' xtolə'əchon' catə' blalj xçhene'ənə' par niçh cuich ṇaocho costombr ca'. Bito gwduxjue'en len mech de or o de p̄lat o len bichlə de'en zjəde lao yežlyon' de'en yesə'əde çhei. Na' xçhene'ənə' de'en blaljə' zaquə'əchgvan lao Diozən'. Cristən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' bian' cui bi bi yižgüe' da' na' cui bi bi naquei, ca bia ca' gwso'ot beṇə' Izrael gwlaž çhecho ca' par bezi'ixen Diozən' xtolə'əga'aque'ənə'. ²⁰ Na' ze'e xe yežlyon' catə' Diozən' gwleje' Cristən' par çhixjue' xtolə'əchon'. Na' Diozən' bsele'ene' laochon' tyemp nga zocho ṇa'a par chaclene' chio'o. ²¹ Na' de'en bosban Diozən' Cristən' ladjo beṇə' guat ca' na' bnežjue'ene' yelə' bala'an xen, de'e na'anə' chonlilažə'əcho Diozən' na' chebeicho nezecho gon Diozən' güen len chio'o.

²² Na' de'en bachzenagcho che dižə' li çhe'ənə', Diozən' bene' ca naquə la'ažda'ochonə' xi'ilažə', par niçh çhaquecho che yeziqə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Cristən'. De'e na'anə' cheyalə' gaquə'çhgüeicho çhega'aque' do yichj do lažə'əcho, caguə de'e dižə'əzə. ²³ Diozən' babene' par niçh goljcho de'e yoblə çhedə' gwyejle'echo che xtižə' Diozən'. De'e na'anə' bade yelə' mban zejlicane çhecho. Bito den por ni çhe de'en goljcho por xaxna'acho beṇə' ca' chsa'at, sino por Diozən' ben' zo zejlicane. ²⁴ Xtižə' Diozən' nyojən, nan: Chio'o beṇəch gwxaquə'əlebecho ca yixə' de'en chla'ac do yoba, çhedə' šložgan' zocho. Na' yoguə' de'en de yežlyo nga de'en chebeicho gwxaquə'əleben ca lojei ca', çhedə' te çhega'aquan'.

Can' chac len yixə' ca', chesə'əbižən nach chesə'əyinj lojei ca', ca'atezəczən' chac len chio'o na' len de'e ca' zjəde yežlyo nga.

²⁵ Pero na' caguə de'e te che Xtižə' Xancho Diozən'.

Dižə' güen dižə' cobən' de'en gwduxjue'ito' le'e naquən xtižə' Xancho Diozən' de'en cui te çhei.

2

¹ Na' laogüe de'en banaccho xi'in Dioz, cheyalə' cuejyichjcho yoguə' claste de'e mal de'en choncho. Bito əxoayagcho beṇə', bito goncho ca əsa'aque beṇə' naquə'chcho beṇə' güench can' naccho, bito gaquə'xi'icho beṇə' na' nic ənecho dižə' mal che beṇə'. ² Na' ca bi'i che'en dao' ca' chəsə'ədombo' xižə'əga'acbo' ca'aczən' cheyalə' selažə'əcho šejni'ichecho Xtižə' Diozən' de'en nyojən par niçh gaquə'lenən chio'o gaccho can' chene'e Diozən' gaquə' chio'o chonlilažə'əchone'. Na' Xtižə' Diozən' bito chxoayaguən notə'ətezə beṇə'. ³ Cheyalə' selažə'əcho šejni'ichecho Xtižə' Diozən' çhedə' bachabe'icho de que Xancho Jesocristən' chonçgüe' güen len chio'o.

Cristən' gwxaquə'əlebene' ca to yej squin che to yo'o

⁴ Chio'o chonlilažə'əchone' çhedə' zoe' zejlicane na' chone' chio'o yelə' mban zejlicane. Diozən' gwleje' le' par chone' chio'o yelə' mban zejlicane na' lechguale zaque'e len Diozən'. De'e na'anə' Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en gwlej beṇə' par gaquən yej squin liže'ənə' na' zaquə'əchgvan len be'ənə' gwlej lenṇə', la'anə'əczə beṇə' ca' yeziqə'əchlə gwsa'aque'ne' cui bi zaquə' yejən' na' boso'ozo'en ca'alə'. ⁵ Na' de'en ngodə'əcho txen len Jesocristən' gwxaquə'əlebecho ca yej ca' de'en zjəncua' zjəngodə'ən gan' chac yo'o de yejən'. Pero zaquə'əchcho ca yejən' la' de yelə' mban zejlicane çhechon',

na' yoguə'əcho txennə' naccho liž Diozən' chedə' zoe' len chio'o. Na' gwxaquə'əlebecho ca b̄xoz che beṇə' Izrael gwlaž checho ca' can' gwnitə'ətezə gwnite'e gwse'ejni'alaže'e Diozən', chedə' Jesocristən' chone' par niç zotezə zocho cho'ela'ocho Diozən' lo'o yichjla'ažda'ochon' can' chazlažə' Diozən'. ⁶ Na' Xtižə' Diozən' nyojən' che Jesocristən' nan: Gan' nzi' Sion na' əseła'a to beṇə' gwxaquə'əlebene' ca to yej de'en gwlej beṇə' par gaquən yej squin, na' zaquə'əchguan par le'.

Na' beṇə' so'onlilažə' ben' gwxaquə'əlebe ca yejən' bito bi zto' əsa'aquene' che de'en so'onlilaže'ene'.

⁷ Na' par chio'o chonlilažə'əchone', naque' le'ebeyože beṇə' zaque'e. Pero na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le', choso'ozoe' le' ca'alə, na' par lega'aque' nyojczə Xtižə' Diozən', nan:

Yej de'en bosozo mues ca' ca'alə,

len banaquən yej squin na'a.

⁸ Na' le'egatezə ca' nan:

Ben' əseła'a gwxaquə'əlebene' ca to yej de'e əchego' beṇə',

na' ca to yej de'en žjasə'əžo'e na' yesə'əbixə'.

Yesə'əchegüe'e chedə' chso'onczə yichjlaoga'aque' cui choso'ozenague' Xtižə' Diozən'. De'e na'anə' yesə'əbiayi'e can' babsi' Diozən' xneze.

Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' naccho xi'ine'

⁹ Pero na' chio'o chonlilažə'əcho Diozən' bagwleje' chio'o par naccho family che'. Na' lao Diozən' naccho rei na' b̄xoz, na' naccho nasyon che' na' nachtecho xi'ine'. Diozən' gwleje' chio'o par niç chixjue'echo catec de'e güennə' chone'. Na' le'enə' bebeje' chio'o lo'o de'e žcholən' gan' gwdacho antslə. Na' gwlo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'ochon'. Na' be'eni' che'enə' naquən de'e güen juisy par chio'o. ¹⁰ Antslə bito goccho xi'in Diozən', pero na'a banaccho xi'ine'. Na' antslə bito gwnezecho de que cheyašə' cheži'ilažə' Diozən' chio'o, pero na'a banzecho de que cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o.

Zoczcho par goncho can' chazlažə' Diozən'

¹¹ Beṇə' bišə' dao' chio'o naccho ca beṇə' zitə' len beṇə' ža' lao yežlyo nga na' par chio'o lažchon' naquən gan' zo Diozən'. Na' chatə'yoida' le'e bito əgwzenagle che de'en chzelažə' la'ažda'omallenə' cuent cui nabi'an le'e par gonle de'e malən'. ¹² Le'e sotezə leso legon de'e güen par niç beṇə' ca' cui zjanombia' Diozən' yesə'əle'ine' de'e güennə' chonle na' gwžin ža bala' so'onlilaže'e Diozən' əso'ene' yelə' bala'an, la'anə'əczə na'a chesə'əne' nacle beṇə' mal.

¹³ To tocho cheyalə' əgwzenagcho che jostis ca' beṇə' ca' chesə'ənabia' chedə' Xancho Jesocristən' bene' mendad goncho ca'. Cheyalə' əgwzenagcho che rein' ben' chnabia'ach.

¹⁴ Na' leczə cheyalə' əgwzenagcho che gobernador ca' beṇə' ca' chselə' rein'. Chselə'e lega'aque' par choso'onežjue' castigw che beṇə' chso'on de'e mal, na' par chso'e yelə' bala'an che beṇə' chso'on de'e güen. ¹⁵ Diozən' chene'ene' goncho de'e güen par niç bito gaquə yesə'əna beṇə' ca' cuinə' so'ombia' le' de que choncho de'e mal, beṇə' ca' nežənchol yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

¹⁶ Bitoch chonən byen naocho costombr che beṇə' Izrael ca' can' na lein'. Pero bito cheyalə' goncho xbab de que de lsens checho par goncho bitə'ətezə de'e mal, chedə' la' naccho beṇə' güen xšin Diozən' na' zoczcho par goncho can' chazlaže'enə'. ¹⁷ Cheyalə' gapcho respet yoguə' beṇə'. Na' cheyalə' gaquecho che yeziquə'əchlə beṇə' chso'onlilažə' Diozən'. Cheyalə' güe'ela'ocho Diozən', na' žebcho goncho de'en cui chazlaže'enə', na' cheyalə' gapcho rein' respet.

Cristən' bguo'o bchejlaže'e len de'en gwxaquə'əzi'enə'

¹⁸ Le'e nacle mos che beṇə', legwzenag che xanlen' laogüe de'en chaple Diozən' respet. Gwzenagle caguə tlaozə che beṇə' zjanaquə beṇə' güen beṇə' gaxjwlažə', sino que lenczə che beṇə' znia ca'. ¹⁹ Catə' beṇə' choso'ochi' choso'osaque'e chio'o sin cui bibi de'e mal

noncho, Diozən' chebeine' šə chgo'o chchejlažə'əcho len de'en choso'oči' choso'osaque'e chio'o, chedə' can' chene'ene' goncho. ²⁰ Bitobi zaquə' lao Diozən' ca de'en chgo'o chchejlažə'əcho catə' chesə'əbažə' beṇə' chio'o šə de'en chonchon' naquən mal. Pero na' šə choso'oči' choso'osaque' beṇə' chio'o laogüe de'en choncho de'e güen, Diozən' chebeine' de'en chgo'o chchejlažə'əcho len de'en choso'oči' choso'osaque'e chio'o. ²¹ Diozən' bagwleje' chio'o par ničh goncho de'e güennə' na' par ničh co'o gwchejlažə'əcho len bitə'ətezə de'e yoso'oči' yoso'osaque' beṇə' chio'o. Bguo'o bchejlažə' Cristən' len de'en goc che'enə' catə'an gwxaquə'əzi'e por ni checho, na' bguo'o bchejlažə'e par ničh ənezecho naquən' chene'ene' goncho na' par ničh goncho can' bene'enə'. ²² Na' Cristən' bitobi de'e mal bene', na' ni que əb̄xoayague' beṇə' len dižə' de'en be'e. ²³ Na' catə' gwsa'adə' beṇə' le' dižə' bito n̄acho boži'e dižə' mal len lega'aque'. Na' le'egatezə ca' catə'an bos'oči' bos'oosaque'ene' bito gwne' gone' mal len lega'aque'. Ben cuine' lao na' Diozən', chedə' benlilažə'e Diozən' ben' zdaczə l̄icha par əne' non' napə dolə' na' non' chon de'e güen. ²⁴ Bito bi de'e mal ben Cristən' pero gw̄dixjue' che de'e mal de'en ben chio'o. Bnežjw cuine' gwso'ot beṇə' le' le'e yag corozən', par ničh notə'ətezcho chonlilažə'əchone' cui si'icho castigw che de'en benchon'. Bnežjw cuine' par ničh cuich šo'o chazcho de'e malən' sino sotezə socho goncho de'e güen. Na' be'e latjə gwso'onene' le' ca' par ničh bebeje' chio'o xni'a de'e malən'. ²⁵ Gwxaquə'əlebecho ca xilə' ca' zjənasəlas laogüe de'en bencho con can' gwna la'ažda'omalchon'. Pero na'a bitoch chzenagcho che la'ažda'omalchon', sino que bachzenagcho che Cristən'. Na' Cristən' gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' goye xilə' de'en chcuasə' chcue'eje' chio'o len de'e malən'.

3

Can' cheyalə' so'on beṇə' ca' zjənsagna'

¹⁻² Na' le'e no'olə le'e nšagna'ale, to tole cheyalə' əgwzenagle che be'en chele. Na' šə be'en chelen' bito chzenague' che xtižə' Diozən' gwaquəlenl̄jaga'aclene' ničh yoso'ozenague' chei. Catə' yesə'əle'ine' can' zdaczle chonle de'e güennə' na' can' chaple Diozən' respet do yichj do lažə'əle gwžinl̄ja ža se'enene' yoso'ozenague' che', la'anə'əczə šə cui bi ye'ele lega'aque'. ³ Na' le'e no'olə, bito gonle xbab de que zaquə'əchgua de'en gonle par sole xoche. Bito cuec yichjle gaquə yišə' yichjlen' xoche, na' bito cue' yichjle porzə par əgwpa'a xale o par əgualə'əle bga o ret o par əgwdele niy. ⁴ De'en naquə de'e zaquə'əchgua lao Diozən' gaquə yichjla'ažda'olen' can' naquə yichjla'aždao' Cristən' na' gacle beṇə' gačjwlažə' na' so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', chedə' lega'aquən zjənaquən par zejlicane. ⁵ Cana' gwnitə' no'olə gwso'onlilažə' Diozən' na' gwso'on cuinga'aque' lažə' ne'enə'. Lega'aque' gwsa'aque' beṇə' gačjwlažə' na' bos'ozenague' che be'en chega'aque'. Na' zaquə'əchguan lao Diozən' can' gwso'one'enə'. ⁶ De'e Sarən' no'ol che de'e Abraannə' syempr bzenague' che be'en che'enə' na' gože'ene' ya'o con bin' gože'ene'. Na' šə sotezə sole gonle de'e güennə' na' bito žeble par gonlen bitə'ətezə gaquə, yesə'əna beṇə' de que nacle xi'in de'e Sarən' chedə' chonle can' bene'enə'.

⁷ Na' chio'o beṇə' byo chio'o nšagna'acho, lecə can' cheyalə' goncho güen len no'ol checho, can' nezecho chazlažə' Diozən'. Cheyalə' güe'ega'achone' yelə' bala'an na' cheyalə' goncho xbab de que bito zjənaque' beṇə' gual can' naquə chio'o. Na' əžjsa'alažə'əcho de que Diozən' bagoclene' lega'aque' par ničh de yelə' mban zejlicane chega'aque' can' bagoclene' chio'o. De'e na'anə' cheyalə' goncho yoguə'əte de'e ca' par ničh bitobi bi əgwžon cui əgwzenag Diozən' checho catə' goncho orasyonnə'.

Chchoj cata' chyi' chsaquə'əcho laogüe de'en choncho de'e güen

⁸ Yoguə'əcho cheyalə' goncho tozə xbab na' cheyalə' gaquecho lo'o la'ažda'ochon' šə bi de'en chac che ljuežjcho. Cheyalə' gague che ljuežj chio'o chonlilažə'əcho Diozən' na' cheyalə' yeyašə'əlažə'e ljuežjcho. Bito cheyalə' gon cuincho xen. ⁹ Šə bi de'e mal chso'on

benə' len chio'o, bito nacho leczə de'e mal yoži'ichon len lega'aque'. Na' šə chsa'adə' benə' chio'o dižə' leczə bito cheyalə' yoži'icho dižə' mal len lega'aque'. Lgua'a yoži'icho de'e mal len lega'aque', cheyalə' ənabcho gaquə de'e güen chega'aque'. Diozən' gwleje' chio'o par niçh chone' ca zocho mbalaz. ¹⁰ Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan:

Šə chene'echo əbancho sša na' socho mbalaz
bito cheyalə' ənecho bitə'ətezə dižə' de'e naquə mal.

Na' bito güe'echo bitə'ətezə dižə' goxoayag.

¹¹ Cheyalə' cuejyichjcho yoguə de'e mal, na' goncho de'e güen.

Cheyalə' chiljlažə'əcho nac goncho par socho binlo len ljuežjcho, na' sotezə socho gonchon.

¹² Xancho Diozən' chgüia chye' benə' ca' chso'on de'e güen,

na' chzenague' catə' chso'one' orasyon laogüe'enə'.

Pero na' benə' ca' chso'on de'e malən' chže'e lega'aque'.

¹³ Notono no gaquə so'on par niçh cuiayi'icho šə zotezə zocho chonchguacho de'e güen. ¹⁴ Pero na' šə benə' ca' cui zjənombia' Diozən' yoso'ochi' yoso'osaque'e chio'o laogüe de'en chontezcho de'en naquə güen lao Diozən', gone' ca socho mbalaz. Na' bito cheyalə' gaquəžejlažə'əcho o žebcho lega'aque'. ¹⁵ Cheyalə' güe'ela'ocho Cristən' do yichj do lažə'əcho na' güe'echo latjə nabi'e chio'o. Cheyalə' sotezə socho probnid par yoži'icho xtižə' notə'ətezə benə' ənabene' chio'o bixchen' chejle'echo che Cristən'. Cheyalə' yoži'icho xtižə'əga'aque'enə' dižə' šao' na' con respet. ¹⁶ Do tyempte legon ca ənezele lo'o la'ažda'olen' de que chonle can' chazlažə' Diozən'. Nach catə' benə' yesə'əne' de que chonle de'e mal laogüe de'en chonle can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən', əsa'aque'ne' zto' de'en chəsə'əne' ca'. ¹⁷ Chchoj catə' Diozən' chazlaže'e chyi' chzaquə'əcho na' güençhlə chi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e güen cle ca chi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e mal.

¹⁸ Cristən' ben' ben porzə de'e güen gwdi' gwxaque'e por ni che chio'o benə' güen de'e mal catə'an gwso'ote'ene' šlinzə cana', na' cuat gate' de'e yoblə. Gwdi' gwxaque'enə' par niçh babozoe' chio'o binlo len Diozən'. Na' de'en bidə Cristən' goque' benə' belə' chen, de'e na'anə' benə' mal ca' gosə'əzoine' gwso'ote'ene'. Pero de'en naque' Xi'in Diozən' beyas bebane' ladjo benə' guat ca'. ¹⁹ Na' de'en naque' Xi'in Diozən' gwyeje' gan' ža' angl bzela' ca' gan' bseyjw Diozən' lega'aquən na' gwduxjui'e xtiže'enə' len lega'aquən. ²⁰ Angl bzela' ca' dezd cana' bito choso'ozenaguən che Diozən'. Gwso'onən can' gwso'on benə' ca' gwnitə' ca' tyempən' gwzo de'e Noen'. Diozən' gwzoine' gwdape' yelə' chxenlažə' len lega'aque' de'en bito bnežjue' castigw chega'aque'enə' cate, gwleze' xte catə'əch beyož ben de'e Noen' barcon'. Na' xo'onzə benə' gwso'e lo'o barcon' na' lega'acze' bito gosə'əbiayi'e lo'o nisən'. ²¹ Ca'aczən' naquən len chio'o bagwcho'əcho nisən' na' Diozən' gone' par niçh cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Na' chcho'əcho nisən' caguə par niçh nisən' gonən cuerp chechon' xi'ilažə', sino chcho'əchon de'en bezi'ixen Diozən' xtolə'əchon' catə'an gwnabechone' gone' ca gaquə yichjla'ažda'əchon' xi'ilažə'. Na' Diozən' babezi'ixene' checho laogüe de'en beban Jesocristən' ladjo benə' guat ca'. ²² Jesocristən' babeyepe' yoban' gan' zoe' chnabi'e txen len Diozən'. Na' chnabi'e angl əblao ca' na' notə'ətezəchlə angl, na' notə'ətezəchlə napə yelə' gwnabia'.

4

Diozən' no'e checho de'e gon to tocho par gaquəlen ljuežjcho

¹ Cristən' goque' benə' belə' chen na' bsanlažə' cuine' gwxaquə'əzi'e catə'an gwduxjue' xtolə'əchon'. De'e na'anə' cheyalə' əgwswanlažə' cuincho saquə'əzi'icho. Šə goncho ca' zejen de que bitoch chnabia' la'ažda'omalchon' chio'o. ² Na' chio'o lao yedote əbancho bito cheyalə' əgwzenagcho che de'en chzelažə' la'ažda'omalchon', cheyalə' goncho can' chazlažə' Diozən'. ³ Antslə bencho can' chso'on benə' ca' cuiñə' so'ombia' Diozən'.

Lega'aque' chso'elaže'e chso'one' de'e naquə de'e yelə' zto' na' chso'onteze' bin' chzelažə' la'ažda'omalga'aque'enə', na' zjənaque' beṇə' güe'e zo, na' chso'one' lni gan' chac scandl, na' chso'elaže'e chsa'aše' güe'enə', na' chse'ejni'alaže'e lgua'a lsaquə' de'en na lei che Diozən' cui šejni'alažə'əcho. Pero bitoch cheyalə' goncho ca'. ⁴ Beṇə' ca' cuiṇə' so'ombia' Diozən' chesyə'əbanene' de'en cuich choncho txen len lega'aque'. Bitoch choncho de'e mal ca' de'en chso'onchgua lega'aque'. De'e na'anə' choso'ožia choso'onite'e chio'o. ⁵ Pero yosə'ədie' cuent lao Cristən' che yoguə' de'en chso'one'enə', chedə' la' Cristən' chbeze' par əchoglaogüe'en naquən' gaquə che to to beṇə'chən', la'anə'əczə šə bagwsa'ate'. ⁶ De'e na'anə' Diozən' bsele'e beṇə' bedəsə'ədixjui'e xtiže'enə' len chio'o par nič chonlilažə'əcho Cristən', na' len yeziquə'əchlə beṇə' gwso'onlilaže'ene' antslə ze'e sa'ate'. Na' nchoglaon che yoguə' chio'o beṇə'ch de que gatcho, pero beṇə' ca' gwso'onlilažə' Diozən' la'anə'əczə gwsa'ate', bia'aczə zjəmbane' len Diozən'.

⁷ Bazon baozə šo'o fin che yežlyon', na' de'e na'anə' to tocho cheyalə' socho len tozə xbab na' ṇabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən'. Cheyalə' goncho ca' par nič güe'elažə'əcho goncho orasyonṇə'. ⁸ Na' de'en naquə de'e žialao xench ca bitə'ətezəchlə de'en choncho, cheyalə' gaquecho che ljuežjcho do yičj do lažə'əcho. La' catə' chaquecho che ljuežjcho, bito choncho xbab šə de xtolə'əga'aque' la'anə'əczə šə zjənaquən de'e zan. ⁹ Cheyalə' yebeicho əggüialaocho ljuežjcho ca' catə' da'aque' ližchon'. ¹⁰ Diozən' lao yelə' chaclen che'enə' no'e checho gwde gwdele de'e gaquə gon to tocho. Na' de'en no'e gon to tocho cheyalə' gonchon par gaquəlen ljuežjcho. Na' šə goncho ca' saquə'əlebecho ca to mos əblao ben' chon can' chene'e xane'enə'. ¹¹ Šə Diozən' bano'e checho chixjue'echo xtiže'enə', cheyalə' žjasa'alažə'əcho de que xtiže'e na'anə' chyixjue'echo. Na' šə bano'e checho gaquəlencho beṇə', cheyalə' gaquəlenga'acchone' do yičj do lažə'əcho chedə' nezecho Diozən' chone' chio'o fuers balor na' bichlə de'e chchicho par chaclenga'acchone'. Diozən' bsele'e Jesocristən' chaclene' chio'o, na' bitə'ətezə de'en goncho cheyalə' gonchon par nič Diozən' si'e yelə' bala'an. Ledoye'ela'och Jesocristən' na'a na' zejlicane ben' chnabia' zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

De'en chyi' chzaquə'əcho chonən chio'o prueb šə chonlilažə'əcho Diozən'

¹² Beṇə' bišə' dao' bito cheyalə' yebanecho catə' choso'ochi' choso'osaquə'əchgua beṇə' chio'o. De'e ca' chyi' chzaquə'əcho chso'onən chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əcho Diozən'. De'e na'anə' bito cheyalə' goncho xbab de que de'en chyi' chzaquə'əcho naquən to de'e zaquə' yebanecho. ¹³ Cheyalə' yebeicho catə'ən choso'ochi' choso'osaque'e chio'o chedə' chac checho can' goc che Cristən' catə'ən gwdi' gwxaque'enə'. Na' catə' əžin ža əgwlo'i Diozən' de que Cristən' nape' yelə' bala'an xen, lechgualə yebeicho na' mbalaz socho. ¹⁴ Na' na'a zocho mbalaz la'anə'əczə šə choso'ožia choso'onitə' beṇə' chio'o de'en chonlilažə'əcho Cristən', la' Spirit che Diozən' de'en napə yelə' bala'an xen zon lo'o yičjla'ažda'ochon' par nič nezecho zoe' len chio'o. Beṇə' mal ca' choso'ožia choso'onite'e Cristən', na' chio'o nombi'achone' cho'ela'ochone'. ¹⁵ Bito cheyalə' gaccho beṇə' güet beṇə', beṇə' bguan, beṇə' güen bitə'ətezə de'e mal, na' bito cheyalə' əgwžiacho bia' bin' so'on beṇə' yoblə, par nič ca' šə chi' saquə'əcho bito chi' saquə'əcho laogüe de'en choncho de'e malən'. ¹⁶ Šə chi' saquə'əcho laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən' bito cheyalə' gaquecho zto' de'en chi' saquə'əcho sino nachle cheyalə' güe'ela'ochio Diozən' na' soczcho gonlilažə'əcho Cristən'.

¹⁷ Chio'o chonlilažə'əcho Diozən' naccho ca family che'enə'. Na' babžin ža lechgualə chyi' chzaquə'əcho chedə' Diozən' bachzolao chone' chio'o prueb šə de'e li chonlilažə'əchone'. Na' ca naquən' chyi' chzaquə' chio'o chonlilažə'əchone', nezecho gwžin ža catə' gaquə de'e mal juisy che beṇə' ca' cui choso'ozenag dižə' güen dižə' cobə che Diozən'. ¹⁸ Can' nyoj Xtižə' Diozən' nan: "Chio'o banaccho beṇə' güen lao Diozən' na' bia'aczə nacchguaze gaquə cui yeyejcho lao yi' gabilən', na' beṇə' mal ca' beṇə' ca' cui chso'elao' Diozən',

naquən segor de que lega'aque' žjəya'aque' lao yi' gabilən'." 19 Chio'o chyi' chzaquə'əcho segon can' chzi' Diozən' xneze gac checho, na' cheyalə' gon cuincho lao na' Diozən' na' gonczcho de'e güen. Le'enə' bene' chio'o beṇaḥ, na' de'e na'anə' chaclene' chio'o can' ne'enə' la'anə'əczə chyi' chzaquə'əcho.

5

De'en cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Cristən'

1 Na'a de to de'e ənia' le'e nchojle nacle beṇə' golə beṇə' blao par len beṇə' ca' chesə'əadopə chesə'əžag chso'elaogüe'e Diozən'. Txenczə len le'e na' nada' bagwlej Diozən' par naccho beṇə' golə beṇə' blao. Ble'ida' na' cho'a dižə' can' gwxaquə'əzi' Cristən', na' nezdə' gon Cristən' chio'o yelə' bala'an xen catə' yide' de'e yoblə. 2 Na' chatə'əyoida' le'e leyebel əggüia əgwyele beṇə' ca' bagwlo'o Diozən' lao na'ale, caguə gonlen parzə niḥ gonle complir de'en gwso'on beṇə' mendad gonle. Leggüia legwyega'aque' do yichj do lažə'əle, caguə por ni che šə bi gan gonlen'. 3 Na' ca naquə beṇə' ca' zjənaquə lao na'ale, bito gonle byen yoso'ozenague' chele šə cui chse'enene', sino len bitə'ətezə de'e gonle, legwlo'iga'aque' can' chene'e Diozən' goncho. 4 Šə gonle ca' catə'an yidə Xancho' de'e yoblə, ben' chapə chye' yoguə'əcho, gone' chio'o yelə' bala'an xen de'e cui te chei.

5 Leczə ca' le'e nacle beṇə' xcuidə', chatə'əyoida' le'e legwzenag che beṇə' golə beṇə' blao chelen'. Yoguə'əcho cheyalə' gwzexjw yichjcho tocho yetocho na' goncho xbab de que bitotec bi zaquə'əcho. La' Xtižə' Diozən' nyojən nan:

Diozən' chone' contr beṇə' ca' chso'on cuinga'aque' xen,
na' chaclene' beṇə' ca' chso'on xbab de que bitotec bi zjəzaque'e.

6 De'e na'anə' cheyalə' gwzexjw yichjchon' lao Diozən' ben' napə yelə' guac xen, par niḥ ca' gone' chio'o yelə' bala'an catə' cheyalə' si'ichon. 7 Cheyalə' goncho lao na' Diozən' yoguə'əlöl de'en chžebcho gaquə na' bitoch cue' yichjcho chei, la' le' nži'ilažə'e chio'o.

8 Cheyalə' nabia' cuincho par goncho can' chazlažə' Diozən' na' gapcho cuidad cui co'o gwxiye'en chio'o nez mal. De'e gwxiye'en chonən contr chio'o na' gwxaquə'əleben ca to bež əznia la' bežən' syempr chosya'ab chdab chyiljob non' gaob, na' de'e gwxiye'en syempr cheyljlažə'an naclən' gonən par niḥ əgwžiyi'in chio'o. 9 Cheyalə' gonchechlažə'əcho cui šejle'echo che gwxiye'enə'. Cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Cristən', na' əžjsa'alažə'əcho de que caguə chio'ozənə' chyi' chzaquə'əcho sino lenczə yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' ža' doxenlə yežlyo ngan', beṇə' ca' chso'onlilažə' Cristən'.

10 Na' catə' bagwde de'en chyi' chzaquə'əcho to tyemp dao' na'a, Diozən' gone' par niḥ gaquəch yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə', na' gone' par niḥ gonlilažə'əchchone'. Gone' fuers balor checho par goncho can' chene'ene' goncho, na' gaquəlene' par niḥ to tocho socho len tozə xbab. Dioz na'anə' chaclenze' chio'o len yoguə' de'en chyažjecho na' bagwleje' chio'o par niḥ gapcho yelə' bala'an xen len le' zejlicane laogüe de'en chonlilažə'əcho Cristən'. 11 Ledoye'ela'och Diozən' na'a na' zejlicane, ben' chnabia' zejlicane. Na' can' gonšgaczcho.

Bedən' chguape' diox beṇə' ca' yoso'olabe' cartən'

12 Cart dao' nga ngoxa'an Silbanon' par le'e. Naque' bišə'əcho na' nezdə' de que zotezə zoe' chone' complir can' cheyalə' gone'. Babzoja' cart nga chneyoida' le'e sotezə sole šejle'ele de que de'e li Diozən' nži'ilažə'e chio'o can' babzenda' le'e. De'e na'anə' le'e sotezə leso legonlilažə'e.

13 Syoda Roma ngan' gwxaquə'əleben ca syoda Babilonian' chedə' beṇə' ca' ža' nga chso'onchgüe' de'e malən'. Na' neto' cho'ela'oto' Diozən' nga chguapto' le'e diox. Diozən' gwleje' neto' par naquəto' xi'ine' can' gwleje' le'e. Leczə Marcos ben' nona' ca xi'ina' chguape' le'e diox. 14 Catə' chežagle leyolgüiž ljuežjle dižə' šao' par niḥ gacia' de que chaque che ljuežjle.

Yoguə'le'e chonlilažə'əle Jesocristən' chnaba'lao Xancho Diozən' gone' ca so cuezle binlo
len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.
De'e na'azə de'e chnia'. *Bed*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Bedan'

Bedan' chzoje' cart par bena' ca' chso'onlilaža' Cristan'

¹ Nada' Simon Bed naca' apostol na' bena' güen žin che Jesocristan'. Na' chzoja' le'e bagoclen Diozan' par chonlilaža'ale Jesocristan'. Jesocristan' naque' Dioz chechon' ben' babebej chio'o xni'a de'e malan'. Toza can' chone' güen len yogua' chio'o chonlilaža'achone' chedä' la' zdacze' licha, toza can' chone' len neto' naquato' apostol na' len le'e cui nacle apostol. ² Chnaba' lao Diozan' gaquälenthe' le'e na' gone' ca so cuezächle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' laogüe de'en nombi'alene' na' de'en nombi'ale Xancho Jeso'osan'.

Can' cheyalä' gon chio'o chonlilaža'ächo Cristan'

³ Banombi'ächo Xancho Jeso'osan' na' de'e na'anä' lao yelä' guac xen che'enä' babene' chio'o yogua' de'en chyažjecho par soteza socho goncho can' chene'e Diozan' na' güe'ela'ochone'. Xancho Jeso'osan' bagwleje' chio'o par naccho xi'ine' laogüe de'en naque' le'ezelaogüe bena' zaque'e na' nape' yelä' guac xen. ⁴ Na' laogüe de'en naque' le'ezelaogüe bena' zaque'e na' nape' yelä' guac xen, babene' lyebe gone' de'e zan de'e güen juisy na' de'e zaque'e len chio'o. Bene' lyebe gone' güen len chio'o par nich ca' gaquä yichjla'ažda'ochonä' cayanä'en naquä yichjla'ažda'ogüe'enä', na' par nich cuich goncho de'e mal can' chso'on bena' ca' cui zjanombia' Diozan' con choso'ozenagteze' che de'en chesä'ezelaža' la'ažda'omalga'aque'enä'. ⁵ Bachonlilaža'ächo Xancho Jeso'osan', na' de'en bachzolao chac yichjla'ažda'ochon' can' naquä yichjla'aždaogüe'enä' cheyalä' goncho xte ga zelao saquä'ächo par nich soteza socho goncho de'e güen na' par nich šejni'ichecho de'en chazlaže'enä'. ⁶ Na' bito cheyalä' güe'echo latjä nabia' la'ažda'omalchon' chio'o. Cheyalä' soteza socho gonlilaža'ächo Diozan' catä' chyi' chzaquä'ächo, na' cheyalä' güe'ela'ochone' na' goncho can' chene'ene'enä'. ⁷ Na' leczä cheyalä' gaquecho che benä' ljuežjcho benä' chso'onlilaža' Cristan' can' chonlilaža'achone' na' cheyalä' gaquecho che yeziquä'ächlä benä'.

⁸ Šä zdacho chonchguacho yogua' de'e ca', chaclenän chio'o par nich nezecho can' chene'e Xancho Jesocristan' goncho na' par nich soteza socho goncho can' chene'ene'. ⁹ Pero na' notä'atezcho šä bito choncho de'e ca' bagwnia' cheyalä' goncho, nchol yichjla'ažda'ochon' na' bito chejni'išaogüe'echo che Diozan' na' bagonläža'ächo de que Diozan' babnitlaogüe' de'e mal de'en babencho antslä. ¹⁰ De'e na'anä' benä' biša', cheyalä' goncho yogua'älol can' bagwnia' chene'ene' par nich anezecho de'e li bagwlej Diozan' chio'o par naccho xi'ine', na' bsi'e xnezenä' antslä par nich gwcue'e chio'o ca xi'ine'. Šä can' goncho cuat cuiayi'icho. ¹¹ Nachän' bitobi bi de de'e gaquä ägwžonän žjayezocho len Xancho Jesocristan' gan' chnabi'e zejlicane, Jesocrist ben' babebej chio'o xni'a de'e malan'.

¹² Na' la'anä'äczä banezele de'e ca' bagwnia' le'e na' bazole chech chejle'ele dižä' li che Diozan', bia'aczä che'enda' gontezä gona' par nich žjayeza'alaža'älen. ¹³ Chacda' naquän güen na'a nembana' gona' par nich žjayeza'alaža'äle de'e ca' na' gonle xbab chega'aquän. ¹⁴ Nezda' de que yob äžin ža gata' segon can' bablo'i Xancho Jesocristan' nada'. ¹⁵ De'e na'anä' chona' xte ga zelao saquä'äda' par nich catä' bagota' gaaquä yosa'alaža'äle de'e ca' bagwnia' cheyalä' goncho.

Apostol ca' besä'äle'ine' yelä' chey che'eni' che Jesocristan'

¹⁶ De'en babzejni'ito' le'e can' ägwlo'i Jesocristan' yelä' guac xen che'enä' catä'an yide' de'e yoblä, bito naquän de'e chaljäža'äto' par äxoayagto' le'e. Neto' apostol che'enä' ble'ito' yelä' chey che'eni' che'enä' na' de'e na'anä' nezeto' de que naque' le'ezelaogüe

benə' zaque'e. ¹⁷ Xacho Diozən' bnežjue' Xi'ine'en yelə' bala'an xen na' bene' par niçh cho'alaogüe'enə' goquən ca de'en chey che'eni'. Na' Xacho Diozən' ben' naquə le'ezelaogüe benə' blao na' ben' chnabia' doxenlə, gwne' che': "Bengan' Xi'ina' ben' chacchgüeida' chei, na' cheba chezaquə'əlaž'a len le'." ¹⁸ Na' neto' beneto' can' gwna Diozən' che', Dioz ben' zo yoban', la' gwzoto' len Jesocristən' lao ya'anə' de'en gwlej Diozən' par goc ca' laogüeina'.

¹⁹ Na' de'en bable'ito' yelə' chey che'eni' che Jesocristən' blo'ichən neto' de que Xtiž'e'enə' de'en boso'ozoj de'e profet ca' benə' ca' gwso'e xtižə' Diozən' cana' naquən de'e li. Na' de'e güennə' gonle šə əgwzenagle chei. Xtižə' Diozən' de'en nyojən chse'eni'in lo'o yichjla'ažda'ochon' can' chon to lampara chse'eni'in to lo'o quart gan' naquə žchol. Na' de'en nyojən əgwse'eni'in lo'o yichjla'ažda'ochon' yedote xte catə'an əžin žan' yidə Cristən' de'e yoblə. ²⁰ Pero na' de'en naquə de'e žialao šejni'icho, de'e profet ca' benə' ca' boso'ozoj Xtižə' Diozən' cana' bito boso'ozoje' con xbab chega'acze' che bi de'e ca' bachac o che de'e ze'e gaquə. ²¹ De'en boso'ozoje' bito nacho naquən to de'e gwnan yoso'ozoje', sino de'en gwlej Diozən' lega'aque' par gwsa'aque' lažə' ne'enə, Spirit che'enə' benən par niçh boso'ozoje' de'en gone'ene'.

2

Benə' ca' choso'osed choso'olo'i xtižə' Diozən' clelə

¹ Na' tyemp catə'an gwnitə' profet ca' leczə cana' gwnitə' profet güenlažə' entr benə' Izrael ca'. Na' ca'aczən' nitə' benə' yoso'osed yoso'olo'i xtižə' Diozən' clelə entr le'e. Lega'aque' se'enene' yesə'əxoayague' le'e par niçh cui gacbe'ile de que de'en choso'osed choso'olo'ine' bito naquən de'e li. Na' lega'aque' yesə'əzoe' Xancho Jesocristən' ca'alə ben' gwdixjw xtolə' chio'o benəch. Na' šə no yoso'ozenag che de'en choso'osed choso'olo'i benə' goxoayag ca', žjəya'aque' lao yi' gabilən'. Na' ca de'en so'on benə' goxoayag ca' gonən par niçh leczə əžin ža catə' lega'aque' yesə'əbiayi'e to de repentžə. ² Benə' zan yoso'ozenague' chega'aque' na' so'one' yoguə' claste yelə' zto' ca de'en chso'on benə' ca'. Na' por ni che de'en so'one', benə' ca' cuinə' so'ombia' Diozən' yesə'əne' contr dižə' li che Diozən' de'en naocho. ³ Na' benə' goxoayag ca' laogüe de'en se'enchgüeine' yesə'əzi'e mech əso'e de'e zan dižə' güenlažə' de'en sa'aljlaže'e paržə niçh əgwnežjoga'aclene' xmechlen'. Dezd cana' Diozən' babži'e bia' yesə'əzi'e castigw, na' naquən segor yesə'əbiayi'e.

⁴ Nezecho can' goquə cana'. Diozən' bnežjue' castigw che angl ca' gwso'on de'e malən' bsele'e lega'aque' lo'o yech gabil gan' lechgualə naquə žchol, na' na' zjənite'e xte ca əžin ža yesə'əzi'e castigw zejlicane. ⁵ Na' leczə ca' Diozən' bžiyi'e yoguə'əte benə' ca' cui gwso'elao' le' cana' catə'an bsele'e yejw sio' juisyən'. De'e na'anə' gwsa'ate' gwse'eje' nisən'. Pero na' Diozən' bosle' Noe ben' gwdixjue'i benə' ca' nac so'one' par niçh Diozən' əne' zjənaque' benə' güen laogüe'enə', na' leczə bosla Diozən' yegažə benə' yoblə. ⁶ Na' leczə bžiyi'e benə' ca' gwž'a' syoda Sodoman' na' syoda Gomorran', bene' par niçh syoda ca' gwse'eyən besyə'ənitteczən. Na' bene' ca' len syoda ca' par chosnisene' yoguə' benə' ze'e za'ac benə' cui so'elao' le' de que gwnežjue' castigw chega'aque'. ⁷ Na' catə' Diozən' bnežjue' castigw che benə' Sodoma na' benə' Gomorra ca', bosle' ben' le Lot chedə' Lotən' goque' benə' güen laogüe'enə', na' Lotən' goquene' pesad ca yelə' zton' gwso'on benə' mal ca'. ⁸ La' benə' güen na'anə' gwzoe' entr benə' mal ca', na' yoguə'əte ža ble'ine' na' benene' de'e malən' gwso'one' na' goquene'en pesad lo'o yichjla'ažda'ogüe'enə'. ⁹ Na' yoguə' de'e ca' de'en ben Diozən' cana' chzejni'in chio'o cho'ela'ochone' de que Diozən' nezczene' nac gone' par yebeje' chio'o lao bitə'ətezə de'e gonən ca əxopcho goncho de'e malən'. Na' leczə chzejni'in chio'o de que chone' par niçh benə' mal ca' chesə'əzi'e castigw na'a na' əžin žan' gwnežjue' castigw chega'aque'enə' zejlicane.

¹⁰ Na' gonchgüe' castigw che yoguä' beṇä' ca' chso'onzeche' yelä' zto' chega'aque' con can' na la'ažda'omalga'aque'enä', na' bitobi respet chsa'ape' Xancho Diozän'. Bito chesä'äžebe' par so'one' de'e malän'. Chso'one' con can' chse'enene', na' choso'ožia choso'onite'e angl ca'. ¹¹ Na' la'anä'äczä angl ca' zjanapäche' yelä' guac na' zjanaquäche' beṇä' gual cle ca beṇä' ca' choso'osed choso'olo'i dižä' güenläžä', bito chäsyä'äyaxje angl ca' yoso'ožia yoso'onite'e beṇä' güenläžä' ca' lao Xancho'.

¹² Pero beṇä' ca' choso'osed choso'olo'i dižä' güenläžä'anä' choso'ožia choso'onite'e de'e ca' cui chse'ejni'ine'. Yesä'äbiayi'e chedä' zjanaque' ca' bia yixä' de'en chso'one' con can' nan chega'aque' na' bito choso'ozenague' che Diozän'. ¹³ Na' yesä'äzi'e castigw por ni che de'en choso'oči' choso'osaque'e beṇä'. Bito chso'one' žin, con chse'ej chsa'oteze' bi chse'enene' do ža do yel. Na' catä' che'ej chaole txen chso'elažä'äzeche' chse'ej chsa'oxate' lguä'a žjäsya'äzalaže'e bi zejen de'en bnežjw cuin Cristän' por ni checho catä' beṇä' gwso'ote'ene'. De'e na'anä' gwxaquä'älebäga'aque' ca' to manch lao lachä' xi'ilažä' na' ca' to yiž xen lao cuerpän'.

¹⁴ Na' con chesä'äzelažä'äzeche' notä'ätezä no'olä chesä'äle'ine', nitä'ätezä nite'e chso'one' de'e malän', na' chäsä'ägo'oyele'e beṇä' ca' chsa'ac sayechä šayen len xtižä' Diozän' par chso'one' de'e malän' txen len lega'aque'. Beṇä' mal ca' bazjyö'olaogüe' chesä'äzelaže'e bi de che beṇä'. Diozän' babžie' bia' yesä'äbiayi'e. ¹⁵ Beṇä' goxoayag ca' bagosä'äbejyichje' nez de'en naquä de'e güen, na' bazjyö'e nez malän'. Chso'one' can' ben de'e profet Balaam xi'in de'e Beor. Lechgualä bebei Balaannä' gan de'en gwxi'e por de'e malän' bene'. ¹⁶ Pero na' ben Diozän' par nič to bia yixä' bian' cui chac neb gwdiläb le' che de'e malän' chone'. Borr che'enä' bšillemb le' len xne che beṇä', na' bžomb gon Balaannä' de'e malän' chene'ene' por ni che xbab clelän' de'en yo'o yichjla'aždaogüe'enä'.

¹⁷ Beṇä' ca' choso'osed choso'olo'i dižä' güenläžä'an gwxaquä'älebäga'aque' ca' bej de'en cui bi nis žia na' gwxaquä'älebäga'aque' ca' bejw biž de'en nžiguä' to be' gual chedä' cui zjäzaque'e. Babžia Diozän' bia' yesä'äbiayi'e zejlicane lo'o yech gabil gan' lechgualä naquä žchol. ¹⁸ Zižjo chso'e dižä' güenläžä' chso'elao' cuinga'aque'. Na' de'en chso'one' yelä' zto' che cuerp chega'aque'enä', chäsä'ägo'oyele'e beṇä' ca' ze'e gwzolao chso'onlilažä' Cristän' par leczä chso'one' yelä' zto' che cuinga'aque', la'anä'äczä beṇä' ca' ze'e besyä'ächoje' ladjo beṇä' ca' chso'on de'e malän'. ¹⁹ Chse'e beṇä' ca' ze'e gwzolao chso'onlilažä' Cristän': "De'e malän' bito ṇabia'an chio'o", pero beṇä' ca' chäsä'äna ca' nite'e xni'a de'e malän'. Na' nezecho šä chzenagcho che bitä'ätezä, xni'ei nan' zocho. ²⁰ Na' beṇä' ca' bagwso'ombi'e Xancho Jesocristän' na' bebeje' lega'aque' xni'a de'e mal ca' de'en chso'onän manch yichjla'aždao' notä'ätezä beṇä' cui zjanombia' Diozän'. Pero de'en babesyä'äzolaogüe' chosyo'ozenague' che de'e malän' babesyä'anite'e xni'einä' de'e yoblä, na' maläch chac chega'aque' ṇa'a ca' antslä. ²¹ Na' de'en babesyä'äzolaogüe' chosyo'ozenague' che de'e malän', nca'alä xneze žalä' cui gwso'ombi'e nez de'e naquä de'e güen, cle ca' gosä'äbejyichje' de'en ben Xancho Diozän' mendad goncho de'en naquän de'e güen. ²² Šä cuejyichjcho de'en bene' mendad goncho, goncho can' ṇa dicho nga: "Beco'on cheyaob de'en cheyebäb, na' cošän' catä'an babguazjchob cheyo'ob lo'o beṇjon' de'e yoblä." Na' de'e li can' na dicho nga.

3

Yidä Jesocristän' de'e yoblä

¹ Beṇä' bišä' dao', de'e ngan' naquän cart ägwchope de'en chzoja' le'e. Na' babzoja' cart quinga chedä' chebeile chzenagle che dižä' lin', na' che'enda' gona' par nič äžjsa'alažä'äle na' gonle xbab che de'en baboso'ozoj profet ca' beṇä' ca' gwso'e xtižä' Diozän' canä', na' de'en babsed blo'i neto' naquäto' apostol. ² Diozän' gwleje' profet ca' par gwsa'aque' lažä' ne'enä' na' bos'o'ozoje' che de'e ca' ze'e za'ac. Na' neto' naquäto' apostol babzejni'ito' le'e

bin' non Xancho Jesocristən' mendad goncho, Jesocrist ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'.

³ Naquən de'e žialao ənezele na'a cuinə' yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə, nitə' beṇə' so'onzeche' con can' chesə'əzelažə' la'ažda'omalga'aque'enə' na' so'one' borl che de'en na Diozən' gaquə. ⁴ Yesə'əne': "Ca naquə lyebe de'en ben Jesocristən' de que yide' de'e yoblə, con gwne'enə'. Bagwsa'at de'e xaxta'ocho ca' beṇə' gwso'onlilažə' Diozən' antslə. Na' tozəczə can' chac dezd gwxete yežlyon' xte ža neža." ⁵ Beṇə' ca' chesə'əna ca', bito chse'enene' so'one' xbab de que catə' gwxe yoban' na' yežlyon', con ben Diozən' mendad əsa'aquən, na' goc can' bene' mendadən'. Bchoj yežlyon' lao nisən' de'en nyechj mbi'i len na' bchin Diozən' nisən' catə'an bene'en. ⁶ Na' catə' goc yejw sio' juisyən' cana'an gwžiai' yoguə' bia yixə' na' beṇəch nitə' lao yežlyon'. ⁷ Na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' len yežlyon' zjənitə'an na' ca'aczən' yesyə'əga'anən xte catə'əch əžin ža gaquə juisyən'. Cana'ach əse'eyən chedə' can' ben Diozən' mendad. Na' leczə cana'achən' choglaio Diozən' che beṇə' ca' cui chso'elao' le' de que əsa'aque' castigw zejlicane.

⁸ Pero na' le'e beṇə' bišə' dao', che'enda' ənezele de'e nga, len beṇəchən' žalnez chde tža na' lechguale sša chsa'aquene' tmil iz, pero caguə can' len Xancho Diozən'. ⁹ De'en cuinə' yidə Jesocristən' de'e yoblə balə beṇə' chso'one' xbab cui gon Xancho Diozən' can' bene' lyebe, pero yidə Jesocristən' catə'an əžin or che'enə'. De'en nape' yelə' chxenlažə' len yoguə' chio'o beṇəch cui le'e chontie' chio'o castigw. Chene'ene' yedinjecho xtolə'əchon' na' bito chene'ene' cuiayi' notə'ətezcho.

¹⁰ Na' can' cho'o beṇə' bguanə' liž beṇə' še'elə chzenyale'ene', leczə can' gaquə che beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' catə' əžin ža yide' de'e yoblə. Nach gaquə to sšag xen la' te che yoguə' de'e ca' chle'icho le'e yoban', na' te che yežlyon' len yoguə' de'e zjəde laogüen' chedə' yoguə'an əse'eyən, xte yesyə'anit de'e ca' chle'icho le'e yoban'.

¹¹ Laogüe de'en nezecho yesyə'anit yoguə' de'e ca', cheyalə' gon cuincho lažə' na' Diozən' na' sotezə socho güe'ela'ochone'. ¹² Na' cheyalə' cuzcho batə'əquən' əžin ža babžia Diozən' bia' yidə Jesocristən' de'e yoblə, na' goncho par yob gaquən. Nach yoguə' de'en chle'icho le'e yoban' əse'eyən na' tant yi' gual gaquən xte yesyə'əyonə'an na' yesyə'anitən. ¹³ Pero na' zocho lez gaquə le'e yoban' de'e cobə na' gaquə yežlyon' de'e cobə gan' nitə' porzə beṇə' zjənaquə beṇə' güen lao Diozən', can' none' lyebe gaquə.

¹⁴ De'e na'anə' beṇə' bišə' dao', laogüe de'en zocho lez gaquə yoguə' de'e ca', cheyalə' goncho xte ga zelao saquə'əcho par nič catə'an yidə Jesocristən' de'e yoblə bitobi manch da' chen la'ažda'ochon' na' par nič ca' bitobi xtolə'əcho de na' chzo chbezcho binlo len Diozən'. ¹⁵ Na' de'en napə Xancho Diozən' yelə' chxenlažə' len chio'o beṇəch cui le'e chontie' chio'o castigw. Chone' ca' par nič baltezcho yedinjecho xtolə'əchon' cui yeyejcho lao yi' gabilən'. Leczə can' babzoj beṇə' bišə'ada'ocho Pabən' le'e, chedə' Diozən' bnežjue'ene' yelə' sin'. ¹⁶ Leczə ca' yoguə' cart che' ca' chso'en dižə' che de'e ca' babzoja' le'e. Na' le'e cart ca' de'en bzoj Pabən' zjəlen de'en naquə zdebə šejni'icho. Na' balə beṇə' cuinə' se'ejni'ine' bi zeje de'e ca' na' šayechə šayen chsa'aque' len xtižə' Diozən'. Chse'ejni'ine' clelə de'en bzoje'enə' can' chso'one' len bitə'ətezəchlə Xtižə' Diozən' de'en nyojən. Na' de'en chso'one' ca' yesə'əbiayi'e.

¹⁷ De'e na'anə' beṇə' bišə' dao', laogüe de'en baņezele can' chso'on beṇə' ca', cheyalə' gapple cuidad par nič cui šejle'ele dižə' güenlažə' de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' mal ca'. Šə šejle'ele dižə' güenlažə'anə' bitoch sole chech talenle de'en naquə de'e li. ¹⁸ Legüe' latjə gaqualen Xancho Jesocristən' le'e par nič gaquəch yichjla'azda'olen' can' naquə yichjla'azda'ogüe'enə' na' le'e šejəch gombia'achle Xancho Jesocristən' ben' babebej chio'o xni'a de'e malən'. Ledoye'ela'oche' na'a na' zejlicane. Na' ca'ašgaczən' gaquə.

De'e na'azən' de'e chzoja'. *Bed*

Cart Nech De'en Bzoj San Juannə'

Jesocristən' chone' yelə' mban zejlicane

¹ Chyixjue'ida' le'e che Jesocristən' ben' naquə Dižə'anə', ben' choŋ yelə' mban zejlicanen'. Bazocze' catə'an gwxe yežlyon'. Neto' apostol bzenagto' xtiže'enə', ble'ito'one', bgüiato'one' na' gwdanto'one'. ² Le'enə' golje' beŋač na' ble'ito'one' na' cho'eto' dižə' de que mbancze' zejlicane. Na' chyixjue'ida' le'e de que le' zoe' len Xacho Diozən' na' bedəsoe' len chio'o beŋač. ³ Ben' ble'ito' na' bzenagto' xtiže'enə', che le'enə' chyixjue'ida' le'e par nič tozə can' goncho xbab. Na' catə' tozə can' gon chio'o xbabən' cana'ach gonle xbab ca xbabən' chon Xacho Diozən' na' len Xi'inə' Jesocristən' chedə' xbab cheto' zjənaquən tozə len xbab chega'aque'enə'. ⁴ Na' chzoja' le'e cart nga par nič ca' sole mbalaz juisy.

Diozən' len yelə' chon de'e güen che'enə' naque' ca be'eni'

⁵ Bzenagto' be' Jesocristən' dižə' na' chyixjue'ito' le'e can' gwne' de que Diozən' len yelə' chon de'e güen che'enə' naque' ca be'eni'. Ni latə'əzə de'e mal cui chone'. ⁶ Na' šə nacho de que xbab chechon' naquən tozə len xbab che Diozən' pero ne'e chdaczcho choncho de'e malən', con chonlažə'əchon', na' cabi zdalencho de'e lin'. ⁷ Diozən' naque' ca be'eni' chedə' chdalene' de'e güen. Na' šə chio'o leczə chdalencho de'e güennə', nachən' tozə naquə xbab chechon' tocho yetocho. Na' šə chdalencho de'e güennə' yičjla'ažda'ochon' nactezə naquən xi'ilažə' chedə' Jesocrist Xi'in Diozən' blalj xchene'enə' par beque'e yoguə'əte xtolə'əchon' catə'an gwso'ote'ene'.

⁸ Šə nacho cabi bi xtolə'əcho de, chxoayagzə cuinchon' na' cabi cho'echo dižə' li. ⁹ Pero catə' chxoadolə'əcho lao Diozən' ca naquə de'e mal ca' de'en chonchon', chezi'ixene' che xtolə'əchon' na' chnitlaogüe' yoguə'əlolte de'e mal de'en chonchon' chedə' la' chone' complir can' ne'enə' na' ličan' zde'. ¹⁰ Šə nacho bito bi de'e mal ne'e goncho, choncho Diozən' ca to beŋə' güenlažə' na' cabi zdalencho xtiže'enə'.

2

Cristən' chne' fabor chio'o chonlilažə'əchone' lao Diozən'

¹ Xi'in daogua'a, chzoja' le'e cart nga par nič cui gonle de'e malən'. Pero na' šə no chio'o goncho de'e malən', zo beŋə' chne' fabor chio'o lao Xacho Diozən', le'enə' Jesocristən' ben' zdaczə licha. ² Gwdixjue' xtolə'əchon' par nič chio'o chonlilažə'əchone' zocho binlo len Diozən'. Na' caguə xtolə' chio'o na'azənə' gwdixjue' sino xtolə' yoguə'əlol beŋačən'.

³ Na' šə choncho can' non Diozən' mendadən' nezecho de que banombi'achone'enə'. ⁴ Šə nacho de que nombi'achone' na' cabi choncho can' none' mendadən', naccho beŋə' güenlažə' na' bito zdalencho dižə' lin'. ⁵ Pero nezecho ngodə'əcho txen len Diozən' šə choncho con can' ne'enə'. Na' catə' choncho con can' ne'enə' de'e liczə chaquecho che' can' cheyalə'. ⁶ Šə nacho de que zotezə zocho len Diozən', cheyalə' sotezə socho goncho de'e güen can' ben Jesocristən'.

De'en non Cristən' mendad goncho

⁷ Beŋə' bišə', chzoja' le'e par ənia' de'en non Cristən' mendad goncho. De'en none' mendad goncho caguə naquən de'e cobənə' sino de'e nezczele dezd catə'an gwzolao chonlilažə'əlene' na'anə'. Guaquə əŋacho de que naquən de'e golə chedə' leczənnə' babenele bedote. ⁸ Pero leczə guaquə əŋacho de que de'en none' mendad goncho de'en chzoja' chei nga naquən de'e cobə chedə' babla' be'eni' che Cristən' len beŋačən' na' de'e malən' de'en gwxaquə'əlebe ca de'e žcholən' bachzolao chde chei. Cristən' blo'ine' chio'o

de que chaquene' checho. De'e na'anə' nezecho naquən de'e žialao xen gaque che ljuežjcho can' none' mendadən'.

⁹ Šə nacho de que yo'o be'eni' che Cristən' lo'o yichjla'ažda'ochon' pero šə chgue'i ljuežjcho, ne'e nchol yichjla'ažda'ochon'. ¹⁰ Na' šə chaquecho che ljuežjcho yo'oczə be'eni' che Cristən' lo'o yichjla'ažda'ochon' na' bitolja əxorcho goncho de'e malən'. ¹¹ Pero šə zocho chgue'i ljuežjcho, nchol yichjla'ažda'ochon' na' zdalenczcho de'e malən'. Na' šə can' choncho, bito choncho xbab gan' yežincho chedə' nchol yichjla'ažda'ochon' por ni che de'e mal de'en chonchon'.

¹² Chzoja' le'e xi'in daogua'a chedə' Diozən' babezi'ixene' checho laogüe de'en bagwdixjw Jesocristən' xtolə'əchon'. ¹³ Chzoja' le'e xaxna' bi'i xcuidə' chedə' nombi'ale Jesocristən' ben' bazoczə catə'an gwxe yežlyon'. Chzoja' le'e beṇə' güego' beṇə' cheban chedə' bach gwzoile cui chejle'ele che gwxiye'enə'.

Chzoja' le'e bidao' bi'i xcuidə', chedə' banombi'ale Xacho Diozən'. ¹⁴ Chzoja' le'e xaxna' bi'i xcuidə' chedə' banombi'ale Jesocrist ben' bazoczə catə'an gwxe yežlyon'. Leczə chzoja' le'e beṇə' güego' beṇə' cheban chedə' bachchinle fuers balor de'en choṇ Cristən' par yichjla'ažda'ochon'. Ngo'o yichjtezle Xtižə' Diozən' na' bagwzoile cui chejle'ele che gwxiye'enə'.

¹⁵ Bito selažə'əle gacle tozə len beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', na' leczə bito selažə'əle gonle can' chso'one'enə'. Notə'ətezcho šə chzelažə'əcho goncho can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', bitonə' gaquecho che Xacho Diozən'. ¹⁶ Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chso'one' de'e mal de'en chzelažə' la'ažda'omalga'aque'enə', na' chso'one' de'e mal de'en chəsə'əzelažə'e so'one' por ni che šə bi de'en chəsə'əle'ine', na' leczə chsa'alažə'e. Yoguə' de'e ca' chso'one' bito za'aquən che Xacho Diozən', sino za'aquən che gwxiye'enə'.

¹⁷ De'e te chei yežlyo nga na' leczə de'e te chei de'e ca' chəsə'əzelažə' beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'. Pero šə choncho can' chene'e Diozən' nachən' socho zejlicaṇe.

Nezecho de'en naquə de'e li

¹⁸ Xi'in daogua'a, bazon əžin ža əžin or yidə ben' gonchgua contr Cristən'. Babzeneto' le'e de que ze'e, na' na'a beṇə' zan bachso'one' contr Cristən'. De'e nan' nezecho bazon əžin ža əžin or yidə be'enə' gonchgua contr Cristən'. ¹⁹ Entr chio'onə' besə'əchoj beṇə' ca' chso'on contr Cristən', caguə do lažə'əga'aque'enə' gwso'one' txen len chio'o. Žalə' do lažə'əga'aque' gwso'one' txen len chio'o, ne'e nite'e len chio'o žalə' ca'. Pero besə'əchoje' par nič bla'alaon de que caguə de'e li zjənaque' chio'o txenṇə'.

²⁰ Pero na' Cristən' babene' le'e Spirit che Diozən' can' babene' len neto'. De'e na'anə' yoguə'əcho nezecho can' na Xtižə' Diozən'. ²¹ De'e nga babzoja' le'e chedə' nombi'ale dižə' li che Diozən'. Bito əṇacho cui nezecho de'en naquə de'e lin'. Na' nezczecho bitobi de'e güenlažə' nsa' Xtižə' Diozən'.

²² Beṇə' güenlažə'ənə' ben' na che Jeso'osən' de que caguə le'enə' Cristən' Xi'in Diozən', chedə' chzoe' Xacho Diozən' ca'alə na' len Xi'ine'enə'. Be'enan' chon contr Cristən'.

²³ Notə'ətezə beṇə' chzo Xi'in Diozən' ca'alə, bito zo Xacho Diozən' len le'. Ben' nezene' na' cho'e dižə' de que Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz, zo Xacho Diozən' len le'.

²⁴ Le'e gontezə leḡon xbab che de'e ca' babzeneto' le'e dezd catə'an gwzolao chonlilažə'əle Cristən'. Šə ca' gonle, sotezə sole len Xacho Diozən' na' len Xi'ine'enə'. ²⁵ Na' de'e nga ben Jesocristən' lyebe len chio'o, de que goṇe' chio'o yelə' mban zejlicaṇen'.

²⁶ De'e ngan' babzoja' le'e bi'a dižə' che beṇə' ca' chse'ene'e yesə'əxoayag le'e.

²⁷ Jesocristən' babene' le'e Spirit che Diozən' na' zotezə zon chzejni'in le'e yoguə'əloj de'en cheyalə' nezele che cuine'. Dižə' lin' choe' Spiritən', bito chonlažə'ən. Na' de'en zon chzejni'in le'e, bito chyažjele nochlə gwsede le'e par ənezele bin' naquə de'e li. De'e na'anə' lesotezə leso len Jesocristən' can' babsed bablo'i Spiritən' le'e.

²⁸ Na' na'a xi'in daogua'a, cheyalə' sotezə socho len Jesocristən' par nič catə'an yide' de'e yoblə cui žebcho na' cui gwcuəšə'əchone' yeto'icho catə'an le'ichone'. ²⁹ Ca naquə nezele

de que Jesocristan' zdacze' licha, le'egatezə ca' cheyalə' ənezele de que yoguə'əcho šə zotezə zocho choncho de'e güen naccho xi'in Dioz.

3

Naquən' goncho šə naccho xi'in Dioz

¹ Le'e gonšc xbab catequən' chaque Xacho Diozən' checho. Lechgualə chaque' checho ca de'en bene' par ničh guaquə əne' xi'ine' chio'o. Beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' bito chse'ejni'ine' de que naccho xi'in Dioz, chedə' cabi chse'ejni'ine' non' naquə Diozən'. ² Le'e beṇə' chacda' chei, chio'o chonlilažə'əcho Jesocristan' bach naccho xi'in Dioz. Na' bito ne'e la'alao naquən' gaccho, pero na' nezecho catə'an Jesocristan' yide' de'e yoblə, le'icho can' naque'enə' na' gone' par ničh gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždaogüe'enə'. ³ Na' to tocho šə zocho lez de que Diozən' gone' par ničh gaquə yichjla'ažda'ochon' can' naquə yichjla'aždao' Jesocristan', goncho par ničh la'ažda'ochon' gactezə gaquən xi'ilažə' ca xi'ilažə'an naquə la'aždao Jesocristan'.

⁴ To tocho šə choncho de'e mal bito chzi'icho can' na Diozən', chedə' de'e mal de'en chonchonə' chonən contr can' na Diozən'. ⁵ Na' nezecho de que Jesocristan' bide' par beque'e xtolə'əcho ca', na' caguə bi xtolə' le' denə'. ⁶ To tocho šə zotezə zocho len le', bito choncho de'e mal. Na' to tocho šə choncho de'e malən', bito ne'e šejni'icho non' naquə Jesocristan', nic ne'e gombi'achone'. ⁷ Xi'indaogua'a, bito güe'echo latjə no əxoayag chio'o. Šə choncho can' cheyalə' goncho, zdacho licha can' zda Jesocristan'. ⁸ Šə yo'olaocho choncho de'e malən' naccho xi'in gwxiye', chedə' gwxiye'enə' naquən güen de'e mal dezd nechte. Na' bidə Xi'in Diozən' par chnitlaogüe' de'en chon gwxiye'enə'.

⁹ To tocho šə naccho xi'in Dioz bito yo'ola'ocho goncho de'e mal, chedə' la' Diozən' babocobe' yichjla'ažda'ochonə' par ničh bagwzolao chaquən ca yichjla'aždaogüe'enə'. Na' bitoch gaquə sotezcho goncho de'e malən' chedə' xi'in Dioz chio'o. ¹⁰ De'e nga chlo'en non' xi'in Diozən' na' non' xi'in gwxiye'enə'. Notə'ətezcho šə cui zocho choncho de'e güen, bito naccho xi'in Dioz. Na' notə'ətezcho šə cui chaque che ljuežjcho, bito naccho xi'in Dioz.

Cheyalə' gaque che ljuežjcho

¹¹ Na' dižə' nin' babenele dezd gwzolao chonlilažə'əle Cristan', de que cheyalə' gaque che ljuežjcho tocho yetocho. ¹² Cui goncho can' ben Cainnə', goque' xi'in gwxiye'enə' na' bete' beṇə' biše'enə'. ¿Enezele bixchen' bete'ene' ža? Bete'ene' chedə' biše'enə' bene' de'e güen na' le' gwyejlene' de'e malən'.

¹³ Beṇə' bišə', bito yebanele šə beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' chəsə'əgue'ine' le'e. ¹⁴ Na' ca naquə chio'o ža, de'en chaquecho che ljuežjcho nachən' nezecho bitoch naccho len yichjla'ažda'ochon' ca beṇə' guat. De yelə' mban zejlicane checho na'a. Pero šə cui chaque che ljuežjcho nachən' ne'e naccho ca beṇə' guat len yichjla'ažda'ochonə'. ¹⁵ Notə'ətezcho šə chgue'i ljuežjcho, lao Diozən' naccho beṇə' güet beṇə'. Na' nezecho de que ni to beṇə' güet beṇə' bito de yelə' mban zejlicane che'. ¹⁶ De'en chaque Jesocristan' checho na' bsanlažə' cuine' por ni checho catə'an gwso'ote'ene', de'e na'anə' nezecho can' cheyalə' gaque che ljuežjcho. Šə chonən byen cheyalə' gwsanlažə' cuincho gatcho par gaquəlen beṇə' ljuežjcho. ¹⁷ Šə bade de'e de checho na' nezecho de que ljuežjchon' chyažjene'en gwchine'en, na' šə bito cheyašə'əchone', bito gaquə ənacho de que chaquecho che Diozən'. ¹⁸ Xi'indaogua'a, bito cheyalə' gaque che ljuežjcho de dižə'əzə, sino cheyalə' gaque che ljuežjcho do yichj do lažə'əcho na' gaquəlen ljuežjcho.

Bito chžebcho Diozən'

¹⁹⁻²⁰ Nezecho de que naccho xi'in Dioz ben' choe' dižə' li šə chaque che ljuežjcho do yichj do lažə'əcho. Na' šə chchoj catə' choncho xbab lo'o yichjla'ažda'ochon' de que bito zaquə'əcho par əna Diozən' xi'ine' chio'o, cheyalə' əgwzenaguəchcho che Diozən' cle ca che xbab chechon'. Diozən' nombi'e yichjla'ažda'ochon', na' yelə' beṇə' xenlažə' che'enə'

bagwcue'e chio'o ca xi'ine'. ²¹ Le'e beṇə' chacda' chei, šə lo'o yichjla'ažda'ochon' nezecho de que bito napcho dolə', bito chžebcho Diozən'. ²² Na' bitə'ətezə de'e əṇabechone' gonczə'en chedə' la' choncho can' none' mendadən' na' can' chazlaž'e'enə'. ²³ Na' de'e nin' de'en none' mendad goncho, gonlilažə'əcho Xi'ine' Jesocristən', na' gague che ljuežjcho tocho yetocho can' none' mendadən'. ²⁴ Šə choncho can' none' mendadən' zotezə zocho len Diozən' na' Diozən' zotezə zoe' len chio'o. Na' nezecho de que le' zotezə zoe' len chio'o chedə' babene' chio'o Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon'.

4

Cagua yoguə' beṇə' yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'

¹ Le'e beṇə' chacda' chei, bito šejle'ele xtižə' notə'ətezə beṇə' ne' de que zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždaogüe'enə', sino legonga'aque' prueb šə zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Zan beṇə' bachaš yežlyo nga chso'onlaž'e'e chəsə'əne' de que chəsə'əyixjui'e de'en bagož Diozən' lega'aque'. ² Quinga gagua goncho prueb par ənezecho šə zo Spirit che Diozən' lo'o yichjla'aždao' beṇə': Yoguə' beṇə' chso'e dižə' chəsə'əne' de que Jesocristən' naque' Dioz na' golje' beṇəch yežlyo nga, nezecho yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'. ³ Beṇə' ca' cui chso'e dižə' de que Jesocristən' naque' Dioz na' golje' beṇəch yežlyo nga, bito yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' na' chso'one' contr Cristən' len xbab čega'aque'enə'. Babzeneto' le'e de que yidə beṇə' gonchgua contr Cristən', na' na'a banitə' beṇə' yežlyo nga chso'one' ca'.

⁴ Xi'indaogua'a chzoile cui chejle'ele xtižə' beṇə' ca' chso'onlažə' chəsə'əne' chəsə'əyixjui'e de'en bagož Diozən' lega'aque'. Chio'o naccho xi'in Dioz bagwzoicho cui chejle'echo čega'aque' chedə' Diozən' ben' zo len chio'o chnabi'ache' ca gwxiye'enə' de'en zo len beṇə' ca' cui chse'ejle'e che Diozən'. ⁵ Beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' choso'ozenague' che ljuežjga'aque' chedə' yogue'e chso'e dižə' de'en chazlažə' la'ažda'omalga'aque'enə'. ⁶ Chio'o naccho xi'in Dioz na' yeziqə'əchlə beṇə' ca' zjənombia' Diozən' choso'ozenague' čecho, na' beṇə' ca' cui zjənaquə xi'in Dioz bito choso'ozenague' čecho. Can' chac nezecho noquə' beṇə' ca' yo'o lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' Spirit che Diozən' de'en choe' dižə' li na' noquə'əga'aque'enə' yo'o lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' gwxiye'enə' de'en choe' dižə' gūenlažə'.

Diozən' chaquene' che beṇəchən'

⁷ Le'e beṇə' chacda' chei, cheyalə' gague che ljuežjcho tocho yetocho chedə' Diozən' chone' par ničh chio'o naccho xi'ine' chaque che ljuežjcho. Na' šə chaque che ljuežjcho naccho xi'in Dioz na' nombi'achone'. ⁸ Šə cui chaque che ljuežjcho, bitonə' gombi'acho Diozən' chedə' bito choncho can' chone'enə'. Diozən' chaquene' che beṇəchən'. ⁹ Na' blo'e can' chaquene' čecho ca de'en bsele'e Xi'ine' tlišə'ənə' yežlyo nga par ničh gatə' yelə' mban zejlicane che notə'ətezcho gonlilažə'əchone'. ¹⁰ Bito goquecho che Diozən', lelen' goquene' čecho na' bselə' Xi'ine'enə' gwdixjue' xtolə'əchon' par ničh gaguə socho binlo len Diozən'. Can' chaque Diozən' čecho.

¹¹ Le'e beṇə' chacda' chei, can' chaque Diozən' čecho, leczə can' cheyalə' gague che ljuežjcho tocho yetocho. ¹² Notono zo beṇə' bable'ine' Diozən'. Pero šə chio'o chaque che ljuežjcho tocho yetocho, Diozən' zotezə zoe' len chio'o na' chaquecho che' can' cheyalə'. ¹³ Nezecho de que zotezə zocho len le' na' le' zotezə zoe' len chio'o chedə' Spirit che' nan' bsele'e par ničh zon lo'o yichjla'ažda'ochon'. ¹⁴ Na' neto' apostol nezeto' na' cho'eto' dižə' de que Xacho Dioz na'anə' bselə' Xi'ine'enə' par ničh yoguə' no so'onlilažə' le' cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'. ¹⁵ Na' šə cho'echo dižə' de que Jeso'osən' naque' Xi'in Dioz, Diozən' zotezə zoe' len chio'o na' chio'o zotezə zocho len le'.

¹⁶ Na' chio'o banezecho na' chejle'echo ca naquən' chaque Diozən' čecho. Diozən' chaquene' che beṇəchən' na' šə zotezə zocho chaquecho che Diozən', nachən' zotezə

zocho len Diozən' na' le' zotezə zoe' len chio'o. ¹⁷ Bachaquecho che Diozən' can' cheyalə' gaquecho che' šə zotezə zocho chaquecho che' do tyemp. Šə choncho ca' bito žebcho catə' əžin ža choglaogüe'en che yoguə' chio'o beṇač šə nocho napcho dolə', čhedə' can' naquə yichjla'aždao' Jeso'os na'anə' can' banaquə yichjla'ažda'ochon' na'a zocho yežlyo nga. ¹⁸ Šə chaquecho che Diozən' can' cheyalə'anə' bito bi de de'e žebcho, la' ca to castigon' naquən checho chžebcho. Na' šə de bi de'e chžebcho, bito chaquecho che Diozən' can' cheyalə'anə'.

¹⁹ Chio'o chaquecho che Diozən' čhedə' zgua'atec le'enə' gwzolaogüe' chaquene' checho. ²⁰ Šə nacho de que chaquecho che Diozən' na' chgue'itei ljuežjcho, chonlilažə'əchonə'. ¿Nacxa gonchonə' par gaquecho che Diozən' ben' cui chle'icho? len chle'itei ljuežjcho na' cui chaquecho chega'aque'. ²¹ De'e ngan' non Diozən' mendad gon chio'o chaquecho che', leczə cheyalə' gaquecho che ljuežjcho.

5

Chcuižə'əcho de'e malən' ca'alə

¹ Notə'ətezcho naccho xi'in Dioz šə chejle'echo de que Jeso'os nan' Cristən' ben' naquə Dioz. Na' yoguə'əcho šə chaquecho che Xacho Diozən' le'egatezəczə can' gaquecho che ljuežjcho, la' leczə xi'in Dioz ljuežjcho ca'. ² Chio'o naccho xi'in Diozən' nezecho de que chaque che ljuežjcho čhedə' chaquecho che Diozən' na' choncho can' none' mendad. ³ Šə chaquecho che Diozən', choncho can' none' mendadən'. Na' de'en none' mendad goncho bito naquən zdebə gonchon. ⁴ Šə naccho xi'in Dioz chzoicho chcuižə'əcho de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən chio'o gan. Na' de'en chonlilažə'əcho Jeso'osən' de'e na'anə' chzoicho chcuižə'əcho de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən chio'o gan. ⁵ Caguə nochlə chzoi chcuižə' de'e malən' de'en de yežlyo nga par cui chonən le' gan sino chio'o chejle'echo de que Jeso'os nan' naque' Xi'in Diozən'.

Diozən' cho'e dižə' de que Jesocristən' naque' Xi'ine'

⁶ Jesocristən' bide' yežlyo nga gwchoe' nis na' blalj xchene'enə' catə'an gwso'ote'ene'. Caguə bide' na' con gwchoaze' nisən', sino leczə blalj xchene'enə' catə'an gwso'ote'ene'. Na' Spirit che Diozən' cho'en xtiže'enə' na' dižə' de'en cho'en naquən de'e li. ⁷ Šonə testigw nitə' yoban' chso'e dižə' che Jesocristən', Xacho Diozən' na' ben' naquə Dižə'anə', na' Spirit che Diozən'. Na' tozə can' na Xacho Diozən' len can' na ben' naquə Dižə'anə', na' len can' na Spirit che Diozən'. ⁸ Leczə šonə testigw nitə' yežlyo nga, Spiritən' cho'en dižə' che Jesocristən'. Na' de'en gwchoa Jesocristən' nisən' leczə cho'en dižə' che'. Na' de'en blalj xchene'en catə'an gwso'ote'ene' le'egatezə chezo'en dižə' che'. Na' dižə' de'en chsoe' de'e quinga chotilən len dižə' de'en choe' Spiritən'. ⁹ Chejle'echo xtižə' beṇačən', len la' zaquə'əche xtižə' Diozən' de'en cho'e ne' de que Jesocristən' naque' Xi'ine'enə'. ¹⁰ Šə chonlilažə'əcho Xi'in Diozən', Diozən' cho'e dižə' che Xi'ine'enə' lo'o yichjla'ažda'ochonə'. Šə cui chonlilažə'əcho Diozən' chonchone' ca beṇə' güenlilažə' čhedə' cui chejle'echo dižə' de'en cho'e che Xi'ine'enə'. ¹¹ Dižə' nga choe' Diozən', de que babene' par nich de yelə' mban zejlicane che notə'ətezcho ngodə'əcho txen len Xi'ine'enə'. ¹² De'e na'anə' šə chonlilažə'əcho Xi'in Diozən' de yelə' mban checho zejlicane. Na' sə cui chonlilažə'əchone' ža, bito de yelə' mban zejlicane checho.

Can' beyož cart nga de'en bzoj Apostol Juannə'

¹³ Cart nga babzoja' le'e bachonlilažə'əle Xi'in Diozən' par nich ənezele de que de yelə' mban zejlicane chele.

¹⁴ Na' bito chžebcho goncho orasyon lao Diozən', čhedə' la' Diozən' chzenagcze' checho con šə de'en chṇabechone' naquən de'e zaquə' ṇabechone'. ¹⁵ Na' ca naquən' nezecho de que le' chzenague' checho bitə'ətezə de'en chṇabechone', leczə ca' nezecho de que gone' de'en bagwṇabechone'enə'.

¹⁶ Šə ņezecho to beŋə' ljuěžjcho beŋə' chonlilažə' Cristən' chone' de'e mal, cheyalə' ņabecho Diozən' gaquəlene' le', na' Diozən' gone' par nič yezoe' binlo len le' de'e yoblə. Can' goncho par beŋə' chso'on de'e malən' de'en cui naquən par žjəya'aclene'en lao yi' gabilən'. De de'e mal de'en chso'on beŋə' de'en žjəya'aclene' lao yi' gabilən', na' bito nia' əŋabecho Diozən' gaquəlene' beŋə' chso'on len. ¹⁷ Chio'o beŋəč napcho dolə' šə choncho bitə'ətezə de'e mal. Pero de de'e mal de'e choncho de'e cui chonən par yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹⁸ Nezecho de que notə'ətezcho šə naccho xi'in Dioz bito choncho de'e mal, čhedə' Jesocrist Xi'in Diozən' chcuasə' chcue'eje' chio'o nič gwxiye'enə' cui chzoin chio'o par šejle'echo čhei.

¹⁹ Na' ņezecho de que chio'o naccho xi'in Dioz, pero na' ca naquə yoguə'əloł beŋə' ca' cui choso'ozenag čhe Diozən', lega'aque' nite'e xni'a gwxiye'enə'.

²⁰ Na' ņezecho de que Xi'in Diozən' babide' na' bagwlo'o be'eni' čhe'enə' lo'o yičjla'ažda'ochon' nič nombi'acho Diozən' ben' zaquə' par güe'ela'ochə. Na' ngodə'əcho txen len Diozən' laogüe de'en ngodə'əcho txen len Xi'ine' Jesocristən'. Dioz na'anə' zaquə'əcze' par güe'ela'ochone'. Le' chone' yelə' mban zejlicanən'. ²¹ Xi'in daogua'a bito nochlə šejni'alažə'əle mas que tozə Diozən' len Xi'ine' Jesocristən'.

De'e na'azən' chzoja' ņa'a. *Juan*

Cart Egwchope De'en Bzoj San Juannə'

Nombi'acho de'en naquə de'e li na' cheyalə' gaque che ljuežjcho

¹ Diozən' gwleje' nada' par cho'a xtiže'enə' len le'e. Na' lao yelə' beṇə' golə chia' chzoja' le' no'olə len xi'ino' ca'. Diozən' gwleje' le'e par žjəyezole len le'. De'e li chacda' chele, na' caguə toza' nada'anə', lenczə yoguə'əlo' beṇə' ca' yelə' beṇə' ca' bazjənombi'e de'en naquə de'e li. ² Chaqueto' chele chedə' chio'o nezecho de'en naquə de'e li na' talenchon zejlicane. ³ Chṇaba' lao Xacho Diozən' na' Xi'ine' Xancho Jesocristən' sa'aclenšgue' le'e na' yesyə'əyašə' yesyə'əži'ilažə'əšgue' le'e na' so'onšgue' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' chedə' la' nombi'ale de'en naquə de'e li na' chaquele che ljuežjle tole yetole.

⁴ Lechgualē bebeida' catə' gwnezdə' de que balə xi'ino' ca' chso'one' can' ben Xacho Diozən' mendad goncho, əzja'aque' choso'ozenague' che de'en naquə de'e li. ⁵ Na' de'e cheyalə' goncho no'olə, gaque che ljuežjcho tocho yetocho, la' can' non Diozən' mendad goncho. Ca de'e nga nia' cheyalə' goncho, caguə naquən ca to mendad cobənə', de'e nezczecho dezd gwzolaochonchililažə'əcho Cristən'. ⁶ De'e ngan' goncho šə chaquecho che Diozən', goncho can' none' mendadən'. Catə'n gwzolaochonchililažə'əle Cristən' canan' gwnezele de que none' mendad gaque che ljuežjcho.

Zan beṇə' goxoayag chsa'aš yežlyo nga

⁷ Zan beṇə' goxoayag babesə'əchoj entr chio'o na' chaše' yežlyo nga. Lega'aque' chso'e dižə' chesə'əne' de que Jesocristən' ben' bidə na' golje' yežlyo nga bito naque' Dioz. Beṇə' can' zjanaque' beṇə' goxoayag na' chso'one' contr Cristən'. ⁸ Bito šejle'ele chega'aque', la' šə šejle'ele chega'aque' bito si'ile yelə' bala'an de'en chene'e Diozən' gone' le'e laogüe de'en benle xšine'enə'. Legon par nič si'ile doxen yelə' bala'an de'en chene'e Diozən' gone' le'e.

⁹ Notə'ətezcho šə chbejyichjcho de'en bsd əblo'i Cristən' na' chca'acho nez yoblə, bito zo Diozən' len chio'o. Pero šə zotezə zocho chzenagcho che de'en bsd əblo'i Cristən', Xacho Diozən' len Xi'ine'enə' nite'e len chio'o. ¹⁰ Šə no beṇə' yide' gan' zole par əgwšed əgwlo'ine' le'e, pero bito əgwšed əgwlo'ine' ca de'en bsd əblo'i Cristən', bito əggüialaolene' ližlenə', na' bito ye'elene': "Gwyo'o ngalə beṇə' bišə'." ¹¹ Šə ye'echo le': "Gwyo'o ngalə beṇə' bišə'", zejen de que txenṇə' choncho de'e malən'.

Gone'ene' žjalane'e lega'aque'

¹² De'e zan de'en de əṇia' le'e, pero bito che'enda' gwzojəcha'an le'e yiš chedə' yida' gan' zolenə' na' socho txen güe'elena' le'e dižə' cho'a par nič socho mbalaz juisy.

¹³ Xi'in no'olə bilo'onə' chəsə'əguape' le'e diox beṇə' ca' leczə bagwlej Diozən' par žjəsyə'ənite'e len le'. De'e na'azən' chzoja' na'a. *Juan*

Cart Egwyone De'en Bzoj San Juanna'

Apostol Juanna' ne' de que Gayon' chone' guen

¹ Diozan' gwleje' nada' par cho'a xtiže'enə' len le'. Na' lao yelə' beṇə' golə chia' chzoja' le' Gayo dao'. De'e li chacda' chio'.

² Gayo dao', chṇaba' lao Diozan' de que syempr gaquə de'e güen len le', na' so' güen ca güennə' zo' lo'o yichjla'aždaogo'onə'. ³ Lechgualē bebeida' catə' besyə'ala'ac balə beṇə' bišə'əcho ca' na' gwso'e dižə' can' chono' le' banone chio' de'e lin' na' bazdaleno'on. ⁴ Bitə' bi bichlə de'e de de'e chebeida' ca de'e nga nezda' zdalenle de'e lin', le' na' len beṇə' ca' yelə' nacle ca xi'ina'.

⁵ Le' Gayo dao', catə' chacleno' beṇə' bišə'əcho ca' beṇə' zjanaquə beṇə' zitə', chono' can' cheyalə' gon chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən'. ⁶ Lega'aque' bagwso'e dižə' lao neto' chdopə chžagto' cho'ela'oto' Jesocristən' nga can' chacdo' chega'aque'. Na' batə'atezə chəsə'ala'aque' gan' zo'onə' cheyalə' güe'ega'aco'one' šə bi de'en chəsə'əyažjene' par yesyə'əgüe'e nezən' de'e yoblə. Can' cheyalə' goncho len yoguə' beṇə' ca' chso'e xtižə' Diozan'. ⁷ Bitə' bi chəsə'əzi'e che beṇə' cui chse'ejle'e che Jesocristən' lao chaše' chəsə'əyixjui'e xtižə' Jesocristən'. ⁸ Chio'o ža, cheyalə' gaquəlencho yoguə' beṇə' bišə'əcho ca' chaš ca' na' ca' goncho txen len lega'aque' ca de'en chəsə'əyixjui'e de'en naquə de'e li.

Juanna' gwne' de que Diotrefesən' bito chone' guen

⁹ Bač bzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən'. Pero Diotrefesən' chene'ene' gaque' le'ezelaogüe beṇə' blao entr le'e na' bito chzenague' chia'. ¹⁰ De'e na'anə' šə yida' dezlana'a le'e, lao ndopə nžagle gona' par yosa'alaže'e can' chone' contr neto' lao yelə' güilj gwxxan dižə' che'enə'. Na' caguə de'e na'azən' chone'. Leczə ca' bito chgüialaogüe' beṇə' bišə'əcho ca' liže'enə' na' catə' balē chene'ele ggüialaoga'aclene' ližlenə' chžone' ggüialaoga'aclene'. Na' le'e chene'ele ggüialaole lega'aque'enə', chebeje' le'e ladjo beṇə' ljuežjle ca' chəsə'ədopə chəsə'əžag chso'elaogüe'e Jesocristən'.

¹¹ Le' Gayo dao', bitə' gono' de'e mal can' chso'on beṇə' mal ca', con gonczo' de'e güennə'. Šə choncho de'e güen nacbia' naccho xi'in Dioz, pero šə choncho de'e mal bitə' ne'e gombi'acho Diozan'.

Juanna' be'e dižə' ca güennə' chon Demetrion'

¹² Yoguə'əlo beṇə' chso'e dižə' güen che Demetrion'. Nla'alaon de que zdalene' de'e lin'. Le'egatezə ca' neto' cho'eto' dižə' can' chone' de'e güen. Na' nezele dižə' lin' cho'eto'.

Bene' xbab yesyə'əžague' de'e yoblə

¹³ Bena' xbab gwzoja' le' de'e zan, pero bitə' che'enda' gwzojəcha'an le'e yiš. ¹⁴ Chbeza' yežagcho lgüegwzə na' socho txen güe'elen ljuežjcho dižə' cho'a.

¹⁵ Sošgo' binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'ogo'onə'. Beṇə' migw chio'on nitə' nga chəsə'əguape' le' diox. Bguapšga beṇə' migw cheto' ca' diox to toe'. De'e na'azən' chzoja' na'a. *Juan*

Cart De'en Bzoj San Jodasən'

Chzoje' beṇə' ca' zjənaque' lažə' na' Diozən'

¹ Nada' Jodas naca' beṇə' güen žin che Jesocristən', na' naca' beṇə' bišə' Jacobən'. Chzoja' le'e bagwlej Xacho Diozən' par nacle lažə' ne'enə' can' bagwleje' nada', le'e chcuasə' chcue'ej Jesocristən' len de'e malən' can' chone' len nada'. ² Chona' orasyon lao Xacho Diozən' chṇaba' gone' ca gache'ichele can' cheyašə' cheži'ilaže'e le'e na' can' chone' par chzo chbezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen' na' can' chaquene' chele.

Beṇə' ca' choso'osed choso'olo'ine' dižə' güenlažə'

³ Xi'inṇdaogua'a, bachonchgua' xbab naquən' gwzoja' le'e to cart gwzejni'ichda' le'e can' babebej Jesocristən' yogua' chio'o chonlilažə'əchone' xni'a de'e malən'. Pero na' babenda' yeto rson chele na' ṇa'a chonən byen chzoja' le'e chṇeyoida' le'e sole chech šejle'ele che dižə' li che Diozən'. Diozən' bene' par ničh nyojən par chio'o bagwleje' ničh naccho lažə' ne'enə', na' bito gwše'en. ⁴ Banitə' balə beṇə' entr le'e, beṇə' ca' chso'on txen len le'e pero caguə do lažə'əga'aque'enə'. Bito choso'ozenague' che Diozən' na' chəsə'əne' de que deczə lsens goncho bitə'ətezə yelə' zto' len cuerp chechon', chedə' nži'ilažə' Diozən' chio'o na' chezi'ixene' checho. Na' leczə chesə'əzoe' Xancho Jesocristən' ca'alə, len tozə le' zaque'e par ṇabi'e yogua' beṇə'chən'. Cana'ate byoj Xtizə' Diozən' nan de que beṇə' ca' chso'on ca' yesə'əzi'e castigw che xtolə'əga'aque'enə'.

⁵ Na' la'anə'əczə baṇezele binlo can' goquən', che'enda' žjəsa'alažə'əle de que Diozən' bosle' beṇə' Izrael ca' lao na' beṇə' Egipto ca' cana' pero gwdechlə bnežjue' castigw che beṇə' ca' cui gwso'onlilaže'ene'. ⁶ Na' balə angl ca' bito gwsa'azlaže'e de'en gwlo'o Diozən' lao na'aga'aque' so'one', na' de'e na'anə' gosə'əbejyichje' gan' gwnite'enə'. Na' Diozən' gwlo'e lega'aque' lo'o yech gabil gan' naquə lechgualə žchol, na' zjənga'ane' xte catə'əch əžin ža xen catə' gwnežjue' castigw chega'aque'enə' zejlicane, la' zjənaque' pres che Diozən' zejlicane. ⁷ Nach beṇə' ca' gwnitə' syoda Sodomān' na' syoda Gomorran' na' syoda' ca' zjənyečhj zjəmbi'i lega'aquən gwso'one' yelə' zto' len cuerp chega'aque'enə' na' besyə'əyiljeteze' ljuežj beṇə' byoga'aque' par ničh gwso'one' yelə' zto' chega'aque'. Na' ca de'en ben Diozən' bsele'e yi'inə' bzeyən syoda ca' na' cuich no gwnitə' na', chosnisən beṇə'chən' de que yogua' beṇə' cui choso'ozenag che Diozən' əsa'aque' castigw lao yi' gabilən' zejlicane.

⁸ Na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e dižə' güenlažə'əne' chso'one' can' gwso'on beṇə' Sodoma na' beṇə' Gomorra ca'. Chso'one' yelə' zto' che cuerp chega'aque'enə'. Bito chse'enene' ṇabia' Diozən' lega'aque'. Choso'ožia choso'onite'e angl ca'. Chəsə'əne' de que besə'əle'idaogüe'ene' de'e nan de lsens par so'one' de'e ca'. ⁹ Ca naquə angl əblaonə' ben' le Miguel catə'an gocyože' de'e gwxiye'en por cuerp che de'e Moisezən', bito beyaxjene' tilē' de'e gwxiye'en de'en gwnen contr de'e Moisezən', con gože'en: "Xancho Diozən' tilē' le'." ¹⁰ Pero na' beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i le'e dižə' güenlažə'əne' choso'ožia choso'onite'e bitə'ətezə de'en cui chse'ejni'ine'. Gwxaquə'əlebəga'aquene' ca bia yixə' chedə' chso'one' porzə de'en na cuerp chega'aque'enə'. Na' de'en chso'ontezə chso'one' can' nannə' yesə'əbiayi'e zejlicane.

¹¹ Probchguažə beṇə' ca'. Chso'ontezə chso'one' de'e mal can' ben de'e Cainṇə', na' chesə'əzelaže'e yesə'əželene' mech əscha'o can' ben de'e profet Balaannə'. Chso'one' contr Diozən' na' yesə'əbiayi'e can' gwžiyi' de'e Coren' ben' ben contr de'e Moisezən' cana'. ¹² Gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to manch lao lachə' xi'ilažə'əne', la' žlac che'ej chaole txen len lega'aque' par cho'ela'ole Xancho'n', chso'elažə'əzeche' chse'ej chsa'oxate'. Con chse'ej chsa'oteze' bi chse'enene'. Gwxaquə'əlebəga'aquene' ca bejw biž de'en nžiguə' be', na'

ca yag frot de'en cui bi frot chbia catə' chžin tyemp chei, chedə' babgüižan na' banlažə' do loi. Gwxaquə'əlebəga'aquene' ca bejw biž na' ca yag frot de'e cui bi frot chbian chedə' bito zjəzaque'e. ¹³ Na' gwxaquə'əlebəga'aquene' ca nisdəon' de'en chas chatə' na' checho'onən bžin' lao yon' cho'a nisdəonə'. Can' gwxaquə'əlebəga'aquene' chedə' de'en chso'one' na' dižə' de'en chso'echgüe' choso'olo'en yelə' zto' chega'aque'enə'. Na' leczə gwxaquə'əlebəga'aquene' ca to beljw de'en chde šaltezə, chedə' Diozən' babžie' bia yesyə'əžine' lo'o yech gabil gan' lechgualə naquə žchol na' gan' yesə'anite'e zejlicane.

¹⁴ Gwzolaon tyemp che de'e Adannə' xte tyemp che Enoquən' goc gažə dia che Adannə'. Na' Enoquən' be'e dižə' che beṇə' ca' chso'on can' chso'on beṇə' ca' choso'osed choso'olo'i dižə' güenlažə', gwne': "De'e li Xancho Diozən' yide' len angl zan juisy che' ca'. ¹⁵ Na' əchoglaogüe'en che to to beṇəch šə zjənape' dolə' o šə cui zjənape' dolə'. Na' gone' ca sa'acbe'i yoguə' beṇə' ca' cui boso'ozenag che' de que lechgualə de'e mal juisy bagwso'one'. Na' gone' par nič žjəsyə'əza'alažə'e yoguə' de'e malən' bagwso'one' de'en cui boso'ozenague' che'. Na' leczə gone' par nič žjəsyə'əza'alažə'e yoguə' de'e mal de'en bagosə'əne' contr le'. Na' əgwnežjue' castigw che to toga'aque'." ¹⁶ Beṇə' ca' cui choso'ozenag che Diozən' chəsə'əže'eše'e che', bitobi chesyə'əbeine', con chso'onteze' can' na la'ažda'omalga'aque'en, chso'on cuinga'aque' xen, na' choso'opeine' beṇə' la' chse'enene' yoso'onežjo beṇə' ca' lega'aque' mech.

Consejw de'en chnežjue' beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən'

¹⁷ Pero na' le'e xi'indaogua'a, cheyalə' žjəsa'alažə'əle de'en gwse' apostol che Xancho Jesocristən' le'e antslə. ¹⁸ Gosə'əne': "Na'a cuiṇə' yidə Xancho' de'e yoblə nitə' beṇə' so'onzeche' yelə' zto' chega'aque' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə', na' so'one' borl che de'en na Diozən'." ¹⁹ Beṇə' ca' chso'one' par nič gwde gwdelə can' chejni'ile xtižə' Diozən'. Con chso'one' can' chene'e la'ažda'omalga'aque'enə' chedə' bito yo'o Spirit che Diozən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

²⁰ Pero na' le'e xi'indaogua'a, chejle'ele che dižə' li che Diozən' de'en naquə de'e güenchgua. Na' cheyalə' sotezə sole gonle can' nannə' par nič gaquə gonle can' chazlažə' Diozən'. Na' legon orasyon can' əgwzejni'i Spirit che Diozən' le'e. ²¹ Na' le'e so le'e gon par nič gache'ile de que chaque Diozən' chelen'. Xancho Jesocristən' gone' par nič əbanle len le' zejlicane laogüe de'en cheyašə' cheži'ilažə'e le'e. Leso leyebei de'en gone' ca'.

²² Balə beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' chsa'acžejlažə'e šə cheyalə' yesə'ənaogüe' dižə' li che Diozən'. Legon par nič sa'acbe'ine' de que cheyalə' yesə'ənaogüe'en. ²³ Na' bale' ze'e gwzolao chesə'ənaogüe' de'en choso'osed choso'olo'i beṇə' güenlažə' ca'. Le'e yeyaše'e lega'aque' na' le'e co'oga'aque' nez güennə' lgüegwzə. Na' le'e gapə cuidad par nič cui gonle de'e mal de'en chso'on lega'aque'.

Jodəən' cho'elaogüe'e Diozən'

²⁴ Cheyalə' güe'ela'ocho Diozən' la' le'enə' chac chone' ca cui əxopcho goncho de'e malən', na' chac chone' par nič bitobi de'e mal da' əchen yichjla'ažda'ochon' catə' əžin žan' le'icho yelə' chey che'eni' che'enə'. Na' cana' lechgualə yebeicho. ²⁵ Tozə Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' naque' le'ezelaogüe beṇə' sin'. Babebeje' chio'o xni'a de'e malən' ca de'en bsele'e Xancho Jesocristən' gwduxjue' xtolə'əchon'. Ledoye'ela'oche' chedə' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e na' beṇə' blao na' chnabi'e doxenlə. Zocze' dezd catə'an cuiṇə' xə yežlyon' na' par zejlicane. Na' naque' Xan yoguə' beṇəch, yoguə' bia chsa'aš na' yoguə' biquə'əchlə de'e zjəde. Ca'ašgaczə gaquə.

De'e na'azən' chzoja' na'a. *Jodə*

De'en Bzejni'i Jesocristən' San Juannə' Niç Bzoje'en Par Chio'o

Diozən' bene' par niç Jesocristən' bzejni'ine' San Juannə' de'e quinga

¹ Nada' Juan naca' beṇə' güen xšin Jesocristən'. Diozən' blo'ine' Jesocristən' de'e quinga de'en bzejni'ine' nada' par gwlo'ida'an yeziqə'əchlə beṇə' chso'elaogüe'ene'. Bsele'e angl che'enə' par bzejni'ine' nada' de'e quinga par niç ənezecho de'e ca' gaquə lgüegwə. ² Na' bacho'a dižə' che yoguə'əloḷ de'e quinga de'en blo'ine' nada', na' yoguə'əloḷ de'en bzene Diozən' nada' na' de'en bzejni'i Jesocristən' nada'.

³ Mbalaz nitə' beṇə' ca' yoso'olabe' de'e nga chzoja' nga de'en bzene Diozən' nada'. Na' mbalaz nitə' beṇə' ca' əse'ene len catə' beṇə' yoblə yoso'olabe'en. Mbalaz nite'e šə yoso'ozenague'en, chedə' bazon gaquə de'e ca' blo'ine' nada'.

Juannə' chzoje' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən' yež ca' gažə

⁴ Nada' Juan chzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' Asian', le'e nitə'əle yež ca' gažə. Diozən' sošgue' gaquəlene' le'e na' gone' ca so cuezle binḷo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen', Dioz ben' bazoczə catə'ən bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'ən yeyož yedon. Na' Spirit che Diozən' de'en naquə ca gažə Spirit zon lao Diozən' gan' chi'e chnabi'e na' sošgan gaquəlenən le'e na' gonən ca so cuezle binḷo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. ⁵ Na' lecə Jesocristən' sošgue' gaquəlene' le'e na' gone' ca so cuezle binḷo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Jesocristən' be'e dižə' che Diozən' na' xtiže'enə' naquən de'e li. Len' naque' beṇə' nech bebane' ladjo beṇə' guat ca' par chnabi'e. Jesocristən' chnabi'e notə'atezə beṇə' chəsə'anabia' yežlyo nga. Chaque Jesocristən' checho na' babnitlaogüe' xtolə' chio'o chonḷilažə'əchone' ca de'en blalj xchene'enə' catə'ən bnežjw cuine' gwso'ote'ene'. ⁶ Gwleje' chio'o par niç nabi'acho txen len le' ca no rei na' par niç sotezə socho güe'ela'ocho Xe' Diozən' can' gwnitə'atezə gwnitə' bxož che beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e Diozən'. Jesocristən' chnabi'e zejlicanə. Ledoye'ela'oche' na'a na' zejlicanə. Can' gonšgaczcho.

⁷ Le'e gon xbab, la' Jesocristən' yetje' to lo'o bejw. Na' yoguə'əloḷ beṇə' yesə'əle'ine' le', lente beṇə' ca' gwso'ot le', na' beṇə' ca' ža' doxen yežlyon' yesə'əbežyaše'e de'en cui gwso'onḷilaže'ene'. Can' na Diozən', na' ca'aczən' gaquə.

⁸ “Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par niç te chei.” Can' na Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xenṇə', ben' bazoczə catə'ən bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'ən yeyož yedon.

Juannə' ble'idaogüe'ene' Cristən' len yelə' chey che'eni' che'enə'

⁹ Nada' Juan naca' beṇə' bišə'əle chedə' naccho txen cho'ela'ocho Cristən' na' txenṇə' choso'ochi' choso'osaquə' beṇə' chio'o. Txenṇə' chnabia' Diozən' chio'o na' txen chgo'o chchejlažə'əcho len yoguə' de'en chac checho chedə' ngodə'əcho txen len Jesocristən'. Zoa' isla nga de'en ne' Patmos la' naca' pres por ni che de'en bagwdixjui'a xtižə' Diozən' na' babi'a dižə' che Jesocristən'. De'e na'anə' baboso'osele'e nada' nga. ¹⁰ Na' to ža dmigw Spirit che Diozən' benən par niç ble'idaogüe'eda' to de'en ble'idaogüe'eda'. Na' benda' gwne to beṇə' coža'anə' zižjochgua ca zižjon' chbež trompet. ¹¹ Na' gože' nada': —Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par niç te chei. Bzoj dižə' che de'e quinga le'idaogüe'edo'onə' to le'e libr na' selo'o librən' lao beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Asia, beṇə' ža' Efeson' na' Esmirna, na' Pergamo, na' Tiatira, na' Sardis na' Filadelfia na' Laodisea.

¹² Na' gwyechja' bgüia' non' cho'elen nada' dižə' na' ble'ida' gažə candeler de or. ¹³ Na' gwchol candeler ca' gažə ble'ida' Xi'in Diozən' ca to beṇəch. Na' nyaze' to lachə' tonə de'e

bžinte yen ni'e. Na' nchej cho'alcho'enə' to sinš de or. ¹⁴ Na' yišə' yichje'enə' naquən ca xa xilə' šyiš na' ca be'eyə'. Na' jelaogüe' ca' chsa'actitən ca to yi' de'e chalə'əni. ¹⁵ Na' ble'ida' ni'enə' chactitən ca to brons de'e nlachgua catə' xon lao yi'. Na' xne che'enə' nenən ca chziž yaon' catə' dechguan. ¹⁶ Na' noxe'e gažə beljw len ne'e lichan', na' cho'enə' zo to spad de'e nla chopə la'ate. Na' ble'ida' cho'alaogüe'enə' can' chle'icho bgüižən' catə'an chnachguan.

¹⁷ Na' beyož ble'ida'ane' bgüixa' xni'enə' gota' šlat. Nach bli ne'e lichanə' bexe'e na'anə' na' gože' nada': —Bito žebo'. Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nič te chei. ¹⁸ Nada' naca' Dioz ben' zo zejlicane. Ca de'en bida' goca' beňach gwso'ote' nada', pero na' bebana' ladjo beňə' guat ca' na' soa' zejlicane. Nada' napa' yelə' gwnabia' par ənia' batən' sa'at to to beňə' na' napa' yelə' gwnabia' par ənia' non' žjəya'ac gabilən'. ¹⁹ Na' ža bzoj dižə' che de'e ca' bable'ido', na' che de'e ca' chac na'a na' che de'e ca' ze'e za'ac. ²⁰ Bito gwyejni'ido' che beljw ca' gažə de'en noxa'a na' che candeler de or ca' gažə. Beljw ca' gažə zejen gažə beňə' ca' zjəyo'o lao ne'i beňə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogüe'e nada' yež ca' gan' mbane Asia. Na' candeler ca' gažə zejen gaž cuen beňə' ca' chso'onlilažə' nada'.

2

Dižə' de'en be'e par beňə' ca' chso'elao' Jesocristən' yež ca' gažə: De'en gože' beňə' Efeso ca'

¹ Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beňə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Efeson' na' yo'one' de que nada' ben' ble'ido' noxə' gažə beljw ca' na' chgüia chya' candeler de or ca' gažə, əchnia' dižə' quinga: ² “Neze nle'ida' ca güennə' chonle, can' zotezə zole chonle xšina'anə' sin cui chjəxaquə'əlažə'əle, na' can' cui chzenagle che beňə' mal ca' chəsə'əna zjənaque' apostol. Babgüiale can' chso'one' na' chache'ile de que bito bselə'əga'aca'ane'. ³ Chgo'o chchejlažə'əle len de'en chyi' chzaquə'əle na' zotezle chonle xšina'anə' sin cui chjəxaquə'əlažə'əle. ⁴ Pero de to de'en cui chazlaža'a can' chonle, cuich chaquele chia' can' bagoquele chia' antslə. ⁵ Le'e gon xbab can' gocchgüeile chia' antslə na' cuich chactequele chia' na'a. Le'e gon xbabən' par nič yedinjele de'en cuich chactequele chia' na' legonch can' benle antslə. Na' šə cui yedinjele de'e malən', yedəyena' le'e castigw nach yebiža'a len le'e. Bitoch gacle candeler chia' šə cui yedinjele xtolə'əlen'. ⁶ Pero la'anə'əczə bito chonle doxen can' chazlaža'anə', chebeida' de que chgue'ile de'e malən' chso'on beňə' ca' zjənzi' nicolaitos, la' leczə nada' chgue'ida' can' chso'one'enə'. ⁷ Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'. Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', gua'a latjə gaole frotən' de'en chbia lao yag yelə' mbannə' de'en zo gan' zo Diozən'.”

De'en gože' beňə' Esmirna ca'

⁸ Na' leczə bzoj ben' naquə lao ne'i beňə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Esmirnan'. Bzoje' gože' de que nada' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nič te chei. Na' gwso'ote' nada' lao bida' goca' beňach pero bebana' ladjo beňə' guat ca'. Na' leczə yo'one' de que nada' əchnia' dižə' quinga: ⁹ “Neze nle'ida' ca güennə' chonlen', na' neze nle'ida' can' choso'oči' choso'osaquə' beňə' le'e na' can' nyašə'əchgua chac chele. Pero la'anə'əczə banga'anjašə'əle lechgualə mbalaz zole. Nezda' can' choso'ožia choso'onitə' beňə' gwlaž chele ca' le'e, beňə' ca' gwsa'alje' lao dia che de'e Izraelən'. Lao Diozən' bito zjənaque' beňə' Izrael sino zjəncodə' ljuežje par chso'one' txen len gwxiye'enə' de'en le Satanas. ¹⁰ Bito žeble de'e ca' ze'e za'ac de'en saquə'əzi'ile. Gwxiye'enə' gonən ca yesə'yixjue' balle ližya par nič ca' co'oyelə'an le'e cuejyichjele xtiža'anə'. Lao ši ža saquə'əzi' saquə'əyašə'əle. Pero na' lesotezə leso legwzenag chia' la'anə'əczə šə so'ote' le'e por ni che de'en chzenagle chia'. Na' šə sotezə sole gwzenagle chia' nachən' gona' ca əbanle len nada' zejlicane. ¹¹ Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'olene'. Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e

malən', bito gac chele can' gac che beṇə' ca' yesə'əzaquə'əzi'e zejlicane, de'en ṇacho yelə' got əgwchope.”

De'en gože' beṇə' Pergamo ca'

¹² Na' leczə bzoj ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogüe'e nada' Pergamon'. Bzoje' gože' de que nada' ben' ble'ido' zo spadən' cho'anə' de'e ṇla chopə la'ate əchnia' dižə' quinga: ¹³ “Nezda' de que zole lao syodan' gan' chnabia' Satanasən' na' gan' lechgualə choso'ozenag beṇə' chei. Neze ṇle'ida' ca güennə' chonle, can' zotezə zole chonlilažə'əle nada' na' can' cui chbejyichjle xtižə'anə' de'en chejle'ele chei, na' nic catə'an gwso'ote' Antipasən' gan' zolen', ben' gwzotezə gwzo be'e dižə' li chia'anə' lao syoda chele gan' zo Satanasən'. ¹⁴ Pero de to chopə de'en chonle de'en cui chazlažə'a. Nitə' balle chonle de'e malən' ca de'en bzejni'i de'e profet Balaannə' de'e Rei Balaquən'. Na' Balac na'anə' bene' ca besə'əxopə beṇə' Izrael ca' gwso'one' de'e malən', zane' gwsa'ogüe' yelə' guao de'en naquə che lgua'a lsaquə'an gwse'ejni'alažə'e na' bosə'oža' xtoga'aque' lao gwse'ejni'alažə'e lgua'a lsaquə' che beṇə' Moab ca'. ¹⁵ Leczə can' chac len le'e, balle naole de'en nac ca' de'en chsed chlo'i beṇə' ca' zjənzi' nicolaitos de'enə' chgue'ida'. ¹⁶ De'e na'anə' le'e yedinje de'e malən' chonle. Šə cui yedinjele de'e malən' chonle, yida' lgüegwzə na' gona' par gacle castigw, la' xtižə'anə' gwxaquə'əleben ca to spad. ¹⁷ Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'. Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', gona' le'e yoguə'əlol de'en chyažjele par sole mbalaz yoban' zejlicane, na' gona' yej fin par to tole nič ənezele de que chebeida' le'e. Na' le'e yejən' nyoj to la de'e cobə na' ben' goxə' yej na'azə ənezene' bin' nyojən.”

De'en gože' beṇə' Tiatira ca'

¹⁸ Bzoj de'e nga par ben' yo'o lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogüe'e nada' Tiatiran'. Bzoje' gože' de que nada' naca' Xi'in Diozən' ben' ble'ido' chsa'actit jəlaogua'anə' ca to yi' de'en chalə'əniṇ na' ṇi'anə' ca to brons de'en lachgua. Na' yo'one' de que nada' əchnia' dižə' quinga: ¹⁹ “Neze ṇle'ida' de'e güennə' chonle, na' can' chaquele chia' na' che ljuežj beṇachle, can' chonlilažə'əle nada' na' can' chaclen ljuežjle. Nezda' can' chgo'o chchejlažə'əle len bitə'ətezə de'e chac chele, na' nezda' chonchle güen ṇa'a cle ca can' babenle catə'an gwzolaole chonlilažə'əle nada'. ²⁰ Pero na' chonle de'e cui chazlažə'a can' cho'ele latjə par nič no'olən' gwxaquə'əlebene' ca de'e Reina Jesabelən' chsed chlo'ine' le'e ne' de que cho'e xtižə' Diozən'. Chxoayague' balə le'e chonlilažə'əle nada', che'e le'e de que naquən güen əgwša' xtole na' gaole yelə' guao de'en chəsə'əne' naquən che lgua'a lsaquə'an chse'ejni'alažə' beṇə'. ²¹ Babnežjua'ane' tyemp par yedinjene' de'e mal ca' chone', pero bito chene'ene' yedinjene'en. ²² De'e na'anə' gona' par nič gaquə'senene', na' le'e chonle txen len le', gona' par nič əžaglaochgualə šə cui cuejyichjle cuich gonle de'e mal de'en chsedene' le'e chonle. ²³ Na' ca naquə beṇə' ca' bagosə'əbejyichje' xtižə'anə' par choso'osed choso'olo'ine' de'e malən' gožga'aque' de que gotga'aca'ane'. Na' catə' gona' ca' yoguə'əlol le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada' gata'ətezə, gacbe'ile de que neze ṇle'iczəda' xbab de'en yo'o lo'o la'azda'olen' na' bin' chebeile. Na' gona' par nič to tole sole mbalaz o si'ile castigw segon naquən' babenle. ²⁴ Pero na' le'e yelə'ale zole Tiatiran', le'e cui naole de'en chsed chlo'i no'olən' na' cui nsedle de'en chəsə'əne' chse'ejni'ine' che Satanasən' de'en ngašə'an len beṇə' yeziquə'əchlə, bito nia' bichlə de'e cheyalə' gonle. ²⁵ Con sotezə sole gonle de'e güennə' par nič bachonle ca' catə'an yida' de'e yoblə. ²⁶ Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən' na' zotezə zole chonle can' chazlažə'anə' xte catə'an yida' de'e yoblə, gona' par nič ṇabi'ale ṇasyon ca' txen len nada'. ²⁷ Ca Xa'anə' babene' par nič chnabia'aga'aca'an, leczə can' le'e ṇabi'alen txen len nada' na' goncho ca yesə'əzəxjwyichj beṇə' ṇasyon ca', na' əgwžiai'iga'acchone'. ²⁸ Na' gona' par nič gombi'ayanə'əle nada' len yelə' chey che'eni' chia'anə', nadan' gwxaquə'əlebəda' ca beljw xsilən'. ²⁹ Le'e žia

nagle de'e chene, legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

3

De'en gože' beṇə' Sardis ca'

¹ Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'dopə chesə'əžag chso'elaogü'e nada' Sardisən'. Bzoje' gože' de que Spirit che Diozən' de'en naquə ca gažə spirit zon len nada' na' gože' de que naca' ben' ble'ido' noxa'a gažə beljw ca', na' nada' əchnia' dižə' quinga: "Neze nle'ida' can' chonlen'. Nezda' can' chəsə'əna beṇə' de que napple yelə' mban zejlicanən', pero zanle nacle ca beṇə' guat par len nada' de'en cui chzenagle chia'. ² Leyeban bin' chonle, legonlilažə'əch nada' na' legaquəche chia' na'a žlac cuiṇə' yeyož cuejyichjle nada'. Nezda' de que Diozən' bito chebeine' can' chonle, Dioz ben' leczə cho'elaogua'a. ³ Le'e žjsa'alažə' xtiža'anə' de'en bosə'ozejni'i beṇə' le'e na' de'en bzenagle chei antslə. Le'e gwzenag chei de'e yoblə na' yedinjele de'e malən' chonle. La' šə cui gonle xbab yedinjele de'e malən' yedəyena' le'e castigw na' senyala' le'e can' chon to beṇə' bguan ben' chidə ca orən' cui chonle xbab yide'. ⁴ Na' la'aṇə'əczə zanle zole Sardisən' cui chonle can' chazlaža'anə', bia'aczə ne'e nitə' balle cui da əchen de'e malən' yichjla'ažda'olen'. Na' le'e cui bi de'e mal da chen yichjla'ažda'olen', gwžin ža catə' le'e talenle nada' gan' zoa'anə' na' chazle lachə' šyis, chedə' le'e zaquə'əle par talenle nada'. ⁵ Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', guacua' le'e lachə' šyis na' bito yoxia' lalen' le'e libr chia' gan' nyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicanə. Na' gua'a dižə' len Xa' Diozən' na' len angl che' ca' de que bagwcua'a le'e ca xi'ina'. ⁶ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

De'en gože' beṇə' Filadelfia ca'

⁷ Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'əadopə chesə'əžag chso'elaogü'e nada' Filadelfian'. Bzoje' gože' de que nada' naca' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' syempr chona' can' ənia'anə'. Nada' chnabia' doxenlə can' bagwnabia' de'e Rei Dabin' Izraelən'. Napa' yelə' chnabia' par əṇia' non' yedəso len nada' na' non' cui yedəso len nada'. Na' notono gaquə gon par nič gwša'a can' əṇia'anə'. ⁸ Bzoje' gože' de que nada' əchnia' dižə' quinga: "Neze nle'ida' ca güenṇə' chonle. Na' la'aṇə'əczə cui naquə zanle, zotezə zole chonle can' əṇia'anə' na' bito chbejyichjle de'en chonlilažə'əle nada'. De'e na'anə' babena' par nič nitə' beṇə' zan beṇə' chse'enene' yosə'ozenague' che xtižə' Diozən' de'e güe'elenle lega'aque' na' notono no gaquə gwžon par cui chixjue'ilen lega'aque'. ⁹ Na' ca naquə beṇə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Izraelən' beṇə' ca' zjəncodə' ljuežje chso'one' txen len Satanasən', lao Diozən' bito zjənaque' beṇə' Izrael. Chso'onlaže'e chəsə'əne' chebei Diozən' lega'aque'. Na' gona' par nič yesə'əzo xibga'aque' laolen' yesə'əne' de que nacle beṇə' zaque'e len nada' na' sa'acbe'ine' de que chacda' chelen'. ¹⁰ Na' ca naquə zotezə zole chzenagle che xtiža'anə' de'en cho'en dižə' can' bguo'o bchejlaža'a len de'e mal de'en goquə chia', nada' gona' par nič yechojle güen catə' əžin or saquə'əzi'ichgua yoguə' beṇə'chən'. Cana' la'alao nac chon to to beṇə'chən', šə chzenague' chia' o šə chzenague' che de'e malən'. ¹¹ Bazon əžin ža yida' de'e yoblə. Lesotezə leso legon de'e güenṇə' par nič ca' bito bi gwžon gona' ca əbanle len nada' zejlicanə. ¹² Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', gona' par nič sole txen len Diozən' zejlicanə, Dioz ben' cho'elaogua'a. Na' zejlicanə yega'anlenlene'. Na' gona' par nič gacle xi'in Diozən' zejlicanə, na' sole syoda Jerosalen de'e naquə de'e cobə, syoda che Diozən' de'en chi' yoban' de'en gwletje' lao yežlyon'. Na' gwzoja' lao xga to tole la'anə' de'en naquə de'e cobə. ¹³ Le'e žia nagle de'e chene legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

De'en gože' beṇə' Laodisea ca'

¹⁴ Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i benə' ca' chesə'adopə chesə'əžag chso'elaogü'e nada' Laodisean'. Bzoje' gože' de que nada' naca' ben' chon par ničh chac can' che'enda'anə'. Cho'a dižə' de'en bagwna Diozən' nada' na' naquən de'e li. Nada' bena' yoban' na' yežlyon', benəch, angl, bia chsa'aš na' yeziquə'əchlə de'e zjəde. ¹⁵ Bzoje' gože' de que nada' əchnia' dižə' quinga: “Neze nle'ida' can' chonlen', bito chgue'ile nada' pero ni que chaquele chia' do yichj do lažə'əle. Yebeichləda' žalə' chgue'ile nada' o žalə' chaquele chia' do yichj do lažə'əle. ¹⁶ Na' laogüe de'en cuitec chonle cas chia' na' cui chaquele chia' do yichj do lažə'əle, la'anə'əczə bito chgue'ile nada', bia'aczə žin ža cuejeyichja' le'e cuich gonəda' le'e ca xi'ina'. ¹⁷ Le'e nale zole mbalaz, na' de que chonle de'e güen juisy, na' de que bito bi bi chac falt chele par ničh yebei Diozən' le'e. Bito chache'ile de que de'e malchguan' chonle na' de'e malchguan' gaquə chele. Bito chebei Diozən' le'e. Nchol yichjla'ažda'olen' na' nachia'axejə chonle de'e malən'. ¹⁸ De'e na'anə' chona' le'e consejw legonlilažə' nada' par ničh gona' ca gacle benə' güen can' naca'anə'. Le'e yedinje xtolə'əlen' par ničh gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' na' cuich gonle de'e malən' lao Diozən'. Na' le'e güe' latjə yocobə Diozən' xbab chelen' par ničh šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen'. ¹⁹ Notə'ətezə benə' chacda' chei cho'ane' consejw na' chona'ane' castigw catə' chone' de'e mal. De'e na'anə' le'e cuec yichjle par yedinjele xtolə'əle ca'. ²⁰ Gwxaquə'əlebəda' ca to benə' zecha cho'a puert chelen' chne' na' chsiže' le'e puertən'. Notə'ətezle šə gwzenagle chia' na' šə əsaljwle par šo'a, yedəsoa' len le'e na' gona' par ničh sole mbalaz txen len nada'. ²¹ Na' notə'ətezle šə chzoile cui chzenagle che de'e malən', gona' par ničh cue'elenle nada' gan' chi'a chnabi'a, ca nada' chi'ilenə' Xa'anə' chnabi'ato' dezd catə'an beyož bzoa' gwxiye'enə' xni'anə'. ²² Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'.”

4

Ble'idaogüe'ene' Diozən' chi'e chnabi'e yoban'

¹ Beyož bzoja' de'e ca' gwne' nada', bgüia' na' ble'ida' nyaljo to puert yoban' na' benda' cho'elen ben' nada' dižə', ben' benda' de'e nechən' ben' naquə xne che'enə' zižjochgua ca zižjon' chbež trompet. Lecze'en gwnechze' nada' de'e yoblə, gwne': —Gwyep gan' zoa' nga par ničh gwzejni'ida' le' de'e ca' ze'e gaquə.

² Nach ca orən' ben Spirit che Diozən' par ničh ble'idaogüe'eda' Diozən' gan' chi'e yoban' chnabi'e. ³ Na' ble'ida' ben' chi' chnabia' naque' ca to de'e chactit, ca yej fin de'en nzi' jasje na' cornalina. Na' to de'en naquə ca to yitə' gwyečhən gan' chi'enə' de color ga' ca yej fin de'en ne' esmeralda. ⁴ Na' cuit cue'ej Diozən' gan' chi'e zjəchi' tapechoa benə' golə benə' blao benə' chəsə'anabia' txen len le'. Zjənyaze' lachə' šyiš na' zjəzo coron de or yichj to toga'aque'. ⁵ Na' gan' chi' Diozən' chep yes na' chac sšag, na' chašjw chtin. Na' laogüe'enə' nitə' gažə yi' de'e chalə'ənin. Na' yi' ca' gažə zjənaquən Spirit che Diozən'. ⁶ Na' laogüe' gan' chi'enə' nžiljw to de'e chle'icho ca to nisdao' de bidr o de be'eyə'.

Na' nitə' tap bia gan' chi' Diozən', tgüjəb nitə' cuiten' chopə la'ate, yetob cože'enə' na' yetob laogüe'enə', na' žia de'e zan jəlaoga'aguəb delant na' traslə. ⁷ Bia nechən' naquəb ca to leon, na' bia əgwchopen' ca to go'on, na' cho'alao bia əgwyonən' naquən ca cho'alao benəch, na' bia əgwdapən' naquəb ca to bsia bian' chzo. ⁸ Na' to to bia ca' tap žia xop güejə xilə'əga'aguəb, na' doxen cuerp chega'aguəbən' žia de'e zan jəlaoga'aguəb lo'olə na' fuerlə. Na' do ža do yel bito chəsə'əbezəb, yapəyoe chəsə'anab:

Lechgualə benə' la'aždao' xi'ilažə' juisy naquə Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Bazocze' catə'an bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'an yeyož yedon.

⁹ Na' yoguə' las catə' bia ca' chso'eb dižə' chso'ela'ob Diozən' ben' chi' chnabia' ben' zoczə zejlicane, yoguə' laste catə'an chso'eb yelə' bala'an na' yelə' choxcwlen che',

¹⁰ beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa chəsə'əzo xibga'aque'en lao Diozən' ben' zo zejlicane chso'elaogüe'ene' na' choso'onite'e coron čhega'aque'en xni'enə', chəsə'əne':

¹¹ Xanto' Dioz, len' beno' beṇəč, angl, bia ca' ža', na' biquə'əchlə de'en zjəde, čhedə' can' gwyazlažo'o na' čhedə' go'ondo' nitə' beṇəč, angl, bia ca' ža' na' biquə'əchlə de'en zjəde.

De'e na'anə' zaquə'əczo' par chnabi'o, par si'o yelə' bala'an, na' par əyejlaogo'o.

5

Ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'

¹ Na' ble'ida' Dioz ben' chi' chnabia' noxe'e to rollo de'en nyoj čhopə la'ate na' nyeyjon len gažə sey. ² Na' ble'ida' to angl gual na' gwne' zižjo: —čNon' zaquə' par əgwzoxje' sey ca' par nič šaš rollon'?

³ Pero ni que no nitə'əzə yoban', ni lao yežlyon' ni gan' ža' beṇə' guat ca' no gaquə gwzaše' rollon' na' ni par əggüiaze'en. ⁴ Na' lechguale gwcheža' de'en cui no de beṇə' zaquə' par əgwzaše' rollon' na' par gwlaben' na' ni par əggüiaze'en. ⁵ Nach to beṇə' golə beṇə' blao entr beṇə' ca' zjəchi' cuit cue'ej Diozən' gože' nada': —Bito cuežo'. Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca to leon laogüe de'en babzoe' gwxiye'enə' xni'enə', le'enə' zaque'e par əgwzaše' rollon' na' par əgwzoxje' sey ca' gažə. Len' golje' lao dia čhe de'e Jodan' can' goljə de'e xaxta'ogüe'e Rei Dabin'.

⁶ Nach ble'ida'ane' zeche' entr Diozən' gan' chi'e chnabi'e na' bia ca' tap. Na' beṇə' golə beṇə' blao ca' zjənyechj zjəmbi'e lega'aque'. Ble'ida'ane' ca to xilə' dao' bian' bagwso'ote', to xilə' bia žia gažə loze na' gažə jelaob. Na' jelaob ca' gažə zjənaquən Spirit čhe Diozən' de'en chon xšine'enə' doxenlə lao yežlyon'. ⁷ Na' Jesocristən' ben' ble'ida' ca to xilə' bian' bagwso'ote', jəxi'e rollon' de'en noxə' Diozən' len na' liche' gan' chi'e chnabi'e. ⁸ Na' catə' jəxi'e rollon' bia ca' tap besə'əzo xibga'aque'əb laogüe'enə' na' beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa leczə besə'əzo xibga'aque'enə' laogüe'enə'. Na' beṇə' golə beṇə' blao ca' zjənoxe'e tgüejə arpa na' tgüejə tas de or gan' chey yalən', na' yalən' zejen orasyon ca' de'en chso'on beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ⁹ Na' gwso'ole' to imno cobə de'en nan:

Zaco'o par jəxi'o rollon' na' par bzojjo' sey čhei ca',

čhedə' bnežjw cuino' par gwso'ote' le'

na' blalj xčhenonə' gwdixjo' xtolə'əto'onə' par nič naquəto' xi'in Dioz.

Neto' naquəto' to to nasyon, to to yež, na' to to dia na' cho'eto' gwde gwdele dižə'.

¹⁰ Na' gwlejo' neto' par chnabi'ato' txen len le' ca no rei

na' zotezə zocho cho'ela'ocho Xacho Diozən' can' gwnitə'ətezə gwnitə' bxož čhe beṇə'

Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e Diozən'.

Na' gwžin ža nabi'acho yežlyon'.

¹¹ Nach bgüia' na' ble'ida' angl zan juisy zjənyechje' gan' chi' Diozən' chnabi'e na' gan' ža' bia ca' tap na' beṇə' golə beṇə' blao ca'. Na' benda' ¹² chso'e dižə'an zižjo chəsə'əne':

Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

Na' zaquə'əcze' par chnabi'e doxenlə,

na' par naquə čhe' yoguə'əte de'en zjəde,

na' par nape' yoguə' claste yelə' sin',

na' par nape' yelə' guac xen, na' par nzi'e yelə' bala'an,

na' par nse'e yelə' chey che'eni' čhe Diozən' na' par cho'ela'ochone'.

¹³ Nach benda' yoguə' beṇəč ca' ža' yoban' na' yežlyon' na' len beṇə' ža' latjə čhe beṇə' guat ca' chso'e dižə' chəsə'əne':

Zejllicane güe'ela'ocho Diozən' ben' chi' chnabia'

na' güe'ela'otecho Xi'ine' Jesocristən'

ben' gwxaquə'alebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao
xtolə'əga'aque'enə'.

Zejlīcane güe'ega'acchone' yelə' bala'an

na' zejlīcane güe'echo dižə' can' zjəns'e yelə' chey che'eni'

na' can' zjənapē' le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Na' leczə can' gosə'əna bia ca' chaš yežlyon', na' bia ca' chaš le'e yoban' na' lo'o nis, na' len
bitə'ətezəchlə de'e zjəde.

¹⁴ Nach bia ca' tap gosə'əna: —Ca'ašgaczə gaquə.

Na' beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa besə'əzo xibga'aque' na' gwso'elaogüe'e Diozən'
ben' zoczə zejlīcane.

6

Sey ca' gažə

¹ Na' ca naquə sey ca' gažə ble'ida' catə' Jesocristən' ben' ble'ida' ca to xilə' dao' bian'
bagwso'ote' bzoxye' ton. Na' benda' entr bia ca' tap tob gwṇeb zižjo ca' zižjon' chašjw chtin,
gwnab: —Da bgüia de'e nga.

² Na' catə'an bgüia', ble'ida' to cabey bia šyiš na' ben' žia cožə' cabeyən' noxē'e to xis
goxītə'. Na' zo to coron yičhje'enə' na' bchoje' chzoe' zan beṇə' xni'enə'. Na' zde' par yeyož
əgwzoe' beṇə' xni'enə'.

³ Na' catə' Jesocristən' bzoxye' sey əgwchopen', benda' gwṇe bia əgwchopen' gwnab: —
Da bgüia de'e nga.

⁴ Nach bchoj to cabey cua yin', na' ben' žia cožə'əbən' nape' yelə' chnabia' par nič gone'
ca cuich nitə' beṇə' ca' ža' yežlyon' binlo len ljuežjga'aque', na' so'ot ljuežjga'aque'. Na' ben'
žia cabeyən' noxē'e to spad xen.

⁵ Na' catə' Jesocristən' bzoxye' sey əgwyonən' benda' gwṇe bia əgwyonən' gwnab: —Da
bgüia de'e nga.

Na' catə' bgüia' ble'ida' to cabey gasj na' ben' žia cožə'əbən' noxē'e to xigonz. ⁶ Na' benda'
to de'en gocda' gwna to beṇə' gan' ža' bia ca' tap gwne': —Ben par nič tkilzə trigon'
o tyagzə sebadən' guac yesə'əzi'e len laxjwga'aque' de'en chso'one' gan tža tža; pero bito
gono' par nič cui əžel set na' binon'.

⁷ Na' catə' Jesocristən' bzoxye' sey əgwdape, benda' gwṇe bia əgwdapən', gwnab: —Da
na' bgüia de'e nga.

⁸ Na' catə' bgüia' ble'ida' to cabey bia naquə ca color gašə' na' ben' žia cožə' cabeyən' le'
Yelə' Got, na' yeto beṇə' naogüe'ene' le' Gabīl. Na' goquən lao na'aga'aque' gwso'one' par
nič goc gwdilə, gocchgua yižgüe', goc falt de'e əse'ej əsa'o beṇə'chən', na' gwso'ot bia znia
ca' beṇə' zan. Na' lao goc ca', beṇə' zan ža' yežlyon' gwsa'ate'.

⁹ Na' catə' bzoxye' sey güeye'e ble'ida' mes gan' chso'elao' beṇə' ca' ža' yoban' Diozən'.
Na' xni'a mesən' ble'ida' beṇə' guat ca' beṇə' ca' gwso'ot beṇə' mal ca' lega'aque' por ni
che de'en boso'ozenague' xtižə' Diozən' na' gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jesocristən'.

¹⁰ Na' beṇə' guat ca' gosə'əne' zižjo gosə'əne': —Xanto', le' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə'
juisy, na' syempr chono' can' na'onə'. ĽBatə'əquən' gwnežjo' castigw che beṇə' mal ca' ža'
yežlyon' ca de'en gwso'ote' neto'.

¹¹ Nach Diozən' bnežjue' to to beṇə' guat ca' xala'anga'aque' de'e šyiš de'e gwsa'aze', na'
gože' lega'aque' so'one' dezcanz yeto tyemp dao' xte catə'əch babeyož gwso'ot beṇə' mal
ca' beṇə' ljuežjga'aque' ca' chso'elao' Cristən' con ca'ate'enə' nžia Diozən' bia' sa'at.

¹² Na' catə' Jesocristən' bzoxye' sey de'e gwxo, goche'ida' lechgualə gwxo' na' bgüižən'
beyaquən ca to lachə' gasj, na' bio'onə' beyaquən ca chen. ¹³ Nach beljw ca' besə'əyiņjən
besə'əžinten lao yežlyon' can' chac len frot de'e žia lao yag catə' chechjchgua be'. ¹⁴ Na'
le'e yoban' benitteczən ca to rollo de'en chedobə na' yoguə' ya'a ca' na' islas ca' boso'oša'
xišne'i. ¹⁵ Nach rei ca' beṇə' ca' chəsə'ənabia' lao yežlyon', len beṇə' blao ca' na' beṇə'

gwni'a ca', len capitan ca', len notə'atezəchlə beṇə' napə yelə' chnabia', na' len beṇə' zjənaquə esclabos txen len beṇə' ca' cui zjənaquə, yogue'e bosə'ocuašə' cuinga'aque' do lo'o bloj na' entr yej xen ca' de'en žia lao ya'a ca'. ¹⁶ Na' gosə'əne': —Žalə'əšga əca'a bdiṇj na' yej quinga na' ya'a quinga yesə'əyenən chio'o nič cui le'i Diozən' chio'o, Dioz ben' chi' chnabia', na' nič cui goṇ Jesocristən' castigw checho, Jesocrist ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁷ Gosə'əne' ca' chedə' gwsa'acbe'ine' babžin ža gaquə juisyən' na' lechguale yesə'əžaglaogüe' len castigon' de'en əgwnežjo Diozən' lega'aque'.

7

Beṇə' Izrael ca' beṇə' ca' zjənyišə' sey che Diozən'

¹ Gwde na' ble'ida' tap angl gosə'əzeche' tap part lao yežlyon' bosə'ozague'e be'enə' par nič cui gwyechjən lao yežlyon', lao nisdə'onə' o gan' ze yag ca'. ² Nach ble'ida' yeto angl ze'e galən' chla' bgüižən' noxe'e to de'e gwchine' par gwchiše'e sey che Diozən' ben' zo zejlicane lao xga beṇə' ca' chso'elao' le'. Nach anglən' gwne' zižjo belgüiže' angl ca' tap, beṇə' ca' naquən lao na'aga'aque' so'one' par nič gaquə de'e mal lao yežlyon' na' lao nisdə'onə'. ³ Gože' lega'aque': —Bito gonle par nič gaquə de'e mal lao yežlyon', lao nisdə'onə' o gan' ze yag ca' xte catə' babeyož bchišə'əto' sey che Diozən' lao xga beṇə' ca' chso'elao' le'.

⁴ Nach gwdechlə benda' gwna anglən' de que to gueyoa tapeyon mil beṇə' bchiše'e seyən', yogue'e za'aque' lao dia ca' šižin che xi'in de'e Izraelən'. ⁵ Na' šižina mile' lao dia che de'e Jodan', šižina mile' lao dia che de'e Robenṇə', šižina mile' lao dia che de'e Gadən', ⁶ na' šižina mile' lao dia che de'e Aserən', šižina mile' lao dia che de'e Neftalin', šižina mile' lao dia che de'e Manasesən', ⁷ na' šižina mile' lao dia che de'e Simeonṇə', šižina mile' lao dia che de'e Lebin', šižina mile' lao dia che de'e Isacarən', ⁸ na' šižina mile' lao dia che de'e Sabolonṇə', šižina mile' lao dia che de'e Jwsen' na' šižina mile' lao dia che de'e Benjaminṇə'.

Beṇə' zan zjənyaze' lachə' šyiš

⁹ Nach gwde na' bgüia' na' ble'ida' beṇə' zan juisy zjəzeche' lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə' na' lao Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. Tant beṇə' zan zjəzecha xte notono no goquə gwlab lega'aque', beṇə' naquə to to nasyon, to to yež, to to dia na' chso'e gwde gwdele dižə'. Na' yogue'e zjənyaze' lachə' šyiš na' zjənoxe'e zin. ¹⁰ Na' tant besyə'əbeine' yogue'e gosə'əne' zižjo, gosə'əne':

Diozən' ben' chi' chnabia', na' Jesocristən'

ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə',

bagwso'one' par nič cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹¹ Na' yoguə'əloł angl ca' zjənyechj zjəmbi'e beṇə' golə beṇə' blao ca' na' bia ca' tap bian' nitə' gan' chi' Diozən' chnabi'e, nach angl ca' besə'əzo xibga'aque' lao Diozən' na' bchequə' yichjga'aque'enə' lao yon' gwso'ela'ogüe'ene', ¹² gosə'əne':

Gaquəšgan quinga. Zejlīcane güe'ela'ocho Dioz chechon'.

Zejlīcane güe'echo dižə' can' nse'e yelə' chey che'eni', can' chnabi'e, can' nape' yelə' guac xen,

na' can' nse'e yoguə' cłaste yelə' sin'.

Zejlīcane güe'echo yelə' choxcwlen che' na' güe'echone' yelə' bala'an.

Ca'ašgacžən' gaquə.

¹³ Nach to beṇə' golə beṇə' blao ben' naque' txen len beṇə' tapechoa ca' gože' nada: —Ĵenezdo' no beṇə' quinga zjənyaz lachə' šyišən'? Ĵenezdo' gan' za'aque'?

¹⁴ Na' goža'ane': —Le' nezdə' beṇə' gol dao'.

Nach gwne' nada': —Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', chedə' blalj xchene'enə' par gwdixjue' xtolə' beṇəchən'. Na' beṇə' quingan' gosə'əṇabene' le' bnitlaogüe' xtolə'əga'aque'enə'. Na' bitoch bi de'e mal da' əchen yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Lega'aque' besə'əžaglaochgüe' lao yežlyon' de'en chso'onlilaže'e Jesocristən'. ¹⁵ Na' de'e na'anə' nite'e lao Diozən' gan' chi'e chnabi'e chso'e yelə' choxcwlen che' do ža do yel gan' chso'elaogüe'ene' yoban'. Na' Dioz ben' chi' chnabia' zoe' len lega'aque' par chcuasə' chcue'eje' lega'aque' len de'e malən'. ¹⁶ Bitoch yesə'əbil yesə'ədonga'aque'. Bgüižən' bitoch gonən mal len lega'aque' na' bitoch yesə'əžaglaogüe' len de'e zeyə'ənə', ¹⁷ chedə' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' chapə chye' lega'aque'. Zoe' gan' chi' Diozən' chnabi'e na' chone' par nitə'əcze' mbalaz len Diozən' zejlicane. Na' Diozən' gone' par nič cuich yesə'əbeže' na' cuich nite'e trist.

8

Sey gažən'

¹ Nach Jesocristən' ben' ble'ida' ca to xilə' dao' bian' bagwso'ote' bzojje' sey gažən', na' catə' beyož bzojje'enṇə' lechgualə žizə goquə yoban' do gašj or. ² Nach ble'ida' gažə angl ca' beṇə' ca' zjəzecha gan' zo Diozən'. Diozən' bnežjue' lega'aque' tgüejə trompet. ³ Nach yeto anglən' bedəseche' cho'a mesən' gan' chso'elaogüe'e Diozən', mes de or de'en zo lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə'. Anglən' noxe'e to barser de or gan' yo'o de'e zan yal na' bcuase'en lao yi' ya'alj de'en žia lao mesən'. Bene' ca' par nič Diozən' gwle'ine' žen che yalən' catə' beṇə' chso'one' orasyonṇə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. ⁴ Na' lao gwyas žen che yalən' de'en noxə' anglən' gwle'i Diozən' len catə' gwso'on beṇə' ca' orasyonṇə'. ⁵ Nach anglən' gwxi'e ya'alj de'en žia lao mesən' gwlo'en lo'o barserən' na' bzalə'en lao yežlyon' na' gošj gwtin, na' goc bichlə sšag xen, gwyep yes, na' gwxo'.

Trompet ca'

⁶ Nach angl ca' gažə, beṇə' ca' zjənoxə' trompet ca', boso'ozo'en cho'aga'aque'enə' par boso'ocueže'en.

⁷ Angl nechən' bcueže' trompet che'enə'. Na' beyož bcueže'enṇə' gwche'echgua yej de'en nchixə yi' na' chen lao yežlyon'. Na' yo de'en de lao yežlyon' casi gašjən gwžiai'in tant gwyeyən, na' yag ca' zjəze lao yežlyon' casi gašjə de'e ca' gosə'əbiayi'in, na' yoguə'əloj yixə' ga' chi' lao yežlyon' gosə'əbiayi'in.

⁸ Na' angl əgwchopen' catə' bcueže' trompet che'enə' to de'en naquə ca to ya'a xen bxopən lo'o nisda'onə' chalə'əṇiṇən, na' casi gašjə nisda'onə' beyaquən chen. ⁹ Na' casi gašjə bia ca' ža' lo'o nisən' gwsa'atəb, leczə gosə'əbiayi' casi gašjə barcw ca' de'e chaš lao nisən'.

¹⁰ Nach angl əgwyonən' bcueže' trompet che'enə' na' to beljw xen de'en žia le'e yoban' bxopən chalə'əṇiṇən ca to yi' yech. Na' bxopən lo'o nis che zan yao ca' na' bej ca'. ¹¹ Na' beljən' nzi'in De'e Zla'. Na' lo'o nis ca' gan' jəchazənṇə' besyə'əyaquən zla', na' beṇə' zan gwsa'at por ni che de'en gwse'eje' nisən'.

¹² Nach angl əgwdapən' bcueže' trompet che'enə' na' casi gašjə bgüižən' beyaquən žchol, na' leczə casi gašjə bio'onə' beyaquən žchol, na' leczə ca' gwsa'ac casi gašjə beljw ca'. Na' de'e na'anə' part ca' de'en besyə'əyac žchol bito bosə'əse'eni'in teža na' ni še'elə.

¹³ Nach ble'ida' chda to angl lao be'enə' gwchol yoban' na' benda' gwne' zižjo gwne': —Probchguazə beṇə' ca' ža' lao yežlyon', ca naquən' gac chega'aque' catə' yoso'ocuež trompet che angl ca' yešonə.

9

1 Nach angl güeye'enə' bcueže' trompet che'enə' na' to angl beṇə' zo yoban' ble'ida' betje' lao yežlyon' ca to beljw. Na' le' yo'o lao ne'e saljue' yech gabilən'. 2 Na' bsaljue' yech gabilən' na' gwyaschgua žen lo'o yechən' can' chas ženṇə' catə' chəsə'əbeque' yi' xen lo'o orn. Na' ženṇə' de'en gwyas lo'o yech gabilən' bcuašə'n bgüižən' can' chac catə'n chi'ichgua žen dao'. 3 Na' gan' gwyas ženṇə' besə'əchoj bišə' zan gwyašəb lao yežlyon'. Na' bišə' ca' gwso'omb znia can' chso'on beṅgoni bian' chsa'aš lao yežlyon'. 4 Na' Diozən' bene' mendad cui sa'ob yixə' ga' o bi de'en zjənaze' na' ni yag ca', sino yesə'əyižəb beṇə' ca' cui nyišə' sey che Diozən' lao xgaga'aque'enə'. 5 Bito be'e latjə so'otəb lega'aque' sino gwyašəb gueyə' bio' gwso'omb par besə'əžaglaochgüe'. Na' beṇə' ca' gosə'əyižəbən' besə'əžaglaochgüe' can' chžaglaoch catə' chyž beṅjoni'in chio'o. 6 Na' catə' əžin ža gaquə can' ble'idaogüe'eda'anə' beṇə' ca' ža' yežlyon' yesə'əṇablaže'e sa'ate', pero bito sa'ate', na' se'enene' cuich nite'e, pero bito yesyə'əželene' nac so'one'.

7 Na' quinga zjənaquə bišə' ca' ble'ida', zjənaquəb ca cabey bia žja'ac lao gwdilə. Nach yichjga'aquəbən' zo de'e naquə ca coron de or. Na' cho'alaoga'aquəbən' ble'ida'an ca cho'alao beṇəch. 8 Na' zjəžiab yišə' de'en naquə ca yišə' yichj no'olə, na' leyga'aquəbən' zjənaquən ca ley leon. 9 Na' cuerp chega'aquəbən' zjənazjən de'en naquə ca de'e ya de'en chcuasə' chcue'ej lega'aquəb. Na' sšag de'en chso'omb len xilə'əga'aquəbən' nenən ca sšag de'en chso'on zan cabey catə' chsa'acdob chja'aquəb lao gwdilən' zjənəxobəb caretən'. 10 Na' xbanga'aquəbən' zjənaquən ca xban beṅgoni nič boso'očimb len gosə'əyižəb beṇə' lao gueyə' bio'onə'. 11 Na' angl bzelayo de'en chnabia' gabilən' leczə chnabia'an bišə' ca', lenṇə' nzi' Abadon dižə' ebreo na' leczə nzi'in Apolion dižə' griego, zeje dižə' "chžiyi'in".

12 Bagwde de'e mal nechən' na' ze'e za'ac yečopən.

13 Nach angl əgwxope bcueže' trompetən' na' benda' gwne angl ben' zecha cho'a mes de orən' de'en zo lao Diozən' mes de'en žia lozei dap squinte gan' chso'elaogüe'e Diozən'. 14 Na' anglən' bolgüiže' angl əgwxopen' ben' noxə' trompetən', gože'ene': —Bosež angl bzelayo ca' tap de'e ca' zjənchej cho'a yao xen de'en nzi' Eofrates.

15 Nach anglən' boseže' angl bzelayo ca' tap par nič gwso'otən casi gašjə beṇəchən'. Diozən' bito be'e latjə sa'aš angl bzelayo ca' antslə. Bzague'e lega'aquən par bi izən', na' bi bio'onə' na' bi žan' na' bi orən' gone' mendad sa'ašən. 16 Na' gwnezdə' nitə' čopə gueyoa millon soldad chega'aquən de'en zjəžia cabey.

17 Na' quinga ble'idaogüe'eda' cabey ca' na' de'e xio' ca' zjəžia cožə'əga'aquəbən'. De'e xio' ca' zjənazjən to ya de'e chcuasə' chcue'ej cho'alcho'oga'aquən na' yan' naquən de šonə color, de'e xna, de'e asol na' de'e gašə'. Na' yichj cabey ca' zjənaquən ca yichj leon, na' cho'aga'aquəbən' chchoj yi' na' len žen na' len sofr de'en chalə'əṇiṇ. 18 Na' casi gašjə beṇəchən' gwsa'ate' por ni che yi' na' žen na' sofr de'en besə'əchoj cho'a cabey ca'. 19 Boso'očimb cho'aga'aquəbən' par gwso'otəb beṇə' na' leczə ca' xbanga'aquəbən', la' xbanga'aquəbən' zjənaquən ca bel, zjənsa'an yichjei par nič gwsa'on beṇə'.

20 Na' beṇə' ca' besyə'əga'an cui gwsa'at catə'n gwyaš cabey ca' lao yežlyon', bitoczə besyə'ədiṇjene' de'e malən' chso'one' ca naquən' chso'elaogüe'e de'e xio' ca' na' chse'ejni'alaže'e lgua'a lsaquə' de or, de plət, de brons, de yej na' de yag. Na' lgua'a lsaquən' chse'ejni'alaže'enə' bito chəsə'əle'in, nic chse'enen, na' nic chac yoso'ota cuinga'aquei. 21 Na' bitoczə besyə'ədiṇje beṇə' ca' besyə'əga'anən' che de'e malən' chso'one'enə' ca naquən' chso'ote' beṇə', na' ca naquən' chəsə'ənaogüe' de'en chso'on beṇə' goža' ca', na' choso'oža' xtoga'aque' na' chso'one' bitə'ətezəchlə de'e yełə' zto' de'en zjənac ca', na' chəsə'əbane' bi de che beṇə'.

10

Angl ben' noxə' librən'

¹ Nach ble'ida' yeto angl gual, gwze'e yoban' betje' lao yežlyon' to lo'o bejw. Na' gwyečh̄j to yitə' yich̄je'enə'. Na' cho'alaogüe'enə' gwnatitən can' chna bgüižən' na' ni'e ca' ble'ida'an ca yag bye de'en chalə'ənin. ² Anglən' noxe'e to libr dao' de'en nyaljo na' ni'e lichan' bsoe'en lao nisdə'onə' na' de'e yeglən' lao yežlyon'. ³ Na' bisye'e zižjochgua can' chosya'a leon ca', na' catə' bisye'enə' gošj gwtin gaž las. ⁴ Na' ca naquə dižə' de'en benda' lao gošj gwtinnə' bazon gwzoja'an catə'əczla to beṇə' zo yoban' gwne' nada': —Bito gwzojo' dižə' de'en bendo' lao gošj gwtinnə', con gwdapən lo'o yich̄jla'aždaogo'onə'.

⁵ Nach anglən' ben' zo šla'a ni'enə' lao nisdə'onə' na' yešla'an lao yežlyon', gwlis ne'e lichan' yobalə ⁶ na' bzoe' Dioz ben' zo zejlicane testigw de que cho'e dižə' li, Dioz ben' ben beṇəch, bene' bia ca' ža', na' len bitə'ətezəchlə de'e zjəde yoban', lao yežlyon' na' lo'o nisən'. Gwne': —Bitoch cuezə Diozən' par gone' can' bžie' bia' gone'. ⁷ Catə' angl gažən' solao əgwcueže' trompet che'enə' cana'achən' gaquə complir de'en nžia Diozən' bia' gaquə ca naquən' babzejni'ine' profet che' ca' beṇə' ca' gwso'elao' le', bzejni'ine' lega'aque' de'enə' cuinə' se'ejni'i beṇə' yeziquə'əchlə.

⁸ Na' ben' zo yoban' be'elenche' nada' dižə' de'e yoblə gwne': —Jəxi' libr da'onə' de'en nyaljo de'en noxə' anglən' ben' zecha zo šla'a ni'enə' lao nisdə'onə' na' de'en yešla'a lao yežlyon'.

⁹ Nach gwyə'a gan' zecha anglən' na' gwṇaba' libr da'onə'. Na' anglən' gože' nada': —Beṇə'an na' gwdaon. Na' lo'o cho'onə' gaquədo'on zix ca ši'in bia ser, pero lo'o li'onə' yeyaquən zla'.

¹⁰ Na' gwxi'a libr da'onə' noxə' anglən' na' gwdaogua'an. Na' lo'o cho'anə' goquən zix ca ši'in bia ser, pero beyož gwdaogua'annə' beyaquən zla' lo'o li'anə'. ¹¹ Nach anglən' gože' nada': —De'e yoblə cheyalə' go'o dižə' nac gaquə che zan yež, na' che zan ṇasyon, na' che beṇə' chsa'ac gwde gwdele dižə', na' che zan rei.

11

Chopə testigw

¹ Nach Jeso'osən' bene' nada' to ya de'e gwchixəda' yo'onə' na' gože' nada': —Žjəxi'o medid che yo'odao' əblao che Diozən' na' che mesən' gan' cho'ela'ochone', na' gwlabo' balə beṇə' chso'elaogüe'ene'. ² Pero bito si'o medid chy'onə', chedə' naquən par beṇə' ca' cui chso'onlilažə' Diozən', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' le' so'onchene' syoda che'enə' con nac chse'enene' lao yečhopəyon bio'. ³ Ešlə'a chopə testigw chia' so'e xtižə'anə' tmil chopə gueyoa gyon ža. Na' sa'aze' lachə' gasj.

⁴ Testigw ca' chopə gwxaquə'əlebəga'aque'enə' ca yag olibo ca' chopə de'en zo lao Xancho Diozən' na' ca candeler ca' chopə de'en zjəzo laogüe'enə'. ⁵ Na' notə'ətezə beṇə' yene'e gon mal len lega'aque' əchoj yi' cho'a testigw ca' na' əgwzeyən beṇə' ca' so'on ca'. Ca' gaquə əsa'at beṇə' ca' šə bi so'onene' testigw ca'. ⁶ Na' testigw ca' naquən lao na'aga'aque' so'one' ca' cui gaquə yejw yedote lao so'e xtižə' Diozən', na' naquən lao na'aga'aque' so'one' ca' yeyac nis ca' chen, na' leczə naquən lao na'aga'aque' so'one' ca' gaquə bitə'ətezəchlə de'e mal de'en se'enene' gaquə. ⁷ Na' catə' yeyož əso'e xtižə'anə' cana'ach əchoj lo'o yech gabilən' to de'e xio' de'en naquə ca to bia znia na' əxitə'an nizən lega'aque' na' gotten lega'aque'. ⁸ Na' cuerp chega'aque'enə' yega'anən šonə ža šgobiž lao lquey syoda əblaonə' gan' gwso'ote' nada' naca' Xanle. Na' syodan' gan' gwso'ote' nada' gwxaquə'əleben ca syoda Sodomān' na' ca ṇasyon Egipton'. ⁹ Na' lao šonə ža šgobiž yesə'əžag beṇə' zjənaquə zan ṇasyon, beṇə' za'ac zan yež, beṇə' zjənaquə zan dia na' chsa'aque' gwde gwdele dižə', desə'əgüie' de'e beṇə' guat ca' zjəde' lao lqueyən' na' bito so'e latjə no əgwcuəšə' lega'aque'. ¹⁰ Na' beṇə' ca' ža' lao yežlyon' yesyə'əbeine' catə' bagwsa'at testigw chia' ca', tant zed əgwsa'aque' xtižə'anə' de'en gwso'elene' lega'aque'. Nach so'one' legr, na' yoso'onežjo ljuežjga'aque' no regal. ¹¹ Nach ble'idaogüe'eda' goc

doxen can' gwne'enə'. Na' catə' goc šonə ža šgobiž gwsa'at testigw ca', cana'ach Diozən' bosbane' lega'aque' na' gosə'əzeche' de'e yoblə. Na' yoguə' beṇə' ca' besə'əle'i can' besyə'əban testigw ca' besə'əžebchgüe'. ¹² Nach testigw ca' chopə gwse'enene' gož Diozən' lega'aque' zizjo: —Le'e yeda, le'e yeyep nga.

Nach besyə'əyepə' yoban' to lo'o bejw, na' besə'əle'i beṇə' contr chega'aque' ca'. ¹³ Na' ca orən' lechgualē gwxo' na' gwžiyai' to part syodan' na' gaža mil beṇə' gwsa'ate' catə'an gwxo'. Na' beṇə' ca' besyə'əga'an cui gwsa'ate' lechgualē besə'əžebe' na' gwso'ela'ogüe'e Diozən' ben' zo yoban'.

¹⁴ Bagwde de'e mal əgwchopen' na' ze'e gaquə de'e əgwyonən'.

Can' goquə catə' angl beṇə' gažən' bcueže' trompet che'enə'

¹⁵ Nach angl beṇə' gažən' bcueže' trompet che'enə' na' beṇə' ca' ža' yoban' gosə'əne' zizjo gosə'əne':

Ḳancho Diozən' na' Xi'ine' Cristən' bagwso'one' ca zo gwxiye'enə' xni'aga'aque'enə', na' lega'acze'enə' yesə'əṇabi'e beṇə' ža' yežlyon' zejlicane.

Crist na'anə' gwlej Diozən' par chaclene' beṇachən'.

¹⁶ Nach beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa, beṇə' ca' zjəchi' chəsə'ənabia'alene' Diozən', besə'əzo xibga'aque' laogüe'enə' na' besə'əchequə' yichjga'aque'en lao yon' gwso'elaogüe'e Diozən', ¹⁷ gosə'əne':

Chonto' yelə' choxcwlen chio', Ḳanto'.

Len' naco' Dioz ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Bazoczə' catə'an bxi'o yežlyon', na' ca'aczən' so' catə'an yeyož yedon.

Na' len yelə' guac chio'onə' chnabi'o.

¹⁸ Beṇə' nasyon ca' ža' yežlyon' besə'əže'e le',

pero na'a babžin ža əgwnežjo' castigw chega'aque'.

Babžin ža əchoglaogo' che yoguə' beṇə' bagwsa'at šə non' napə dolə'.

Na' gwnežjo' yelə' bala'an che beṇə' ca' gwso'on xšino'onə' ca de'en gwso'e xtižo'onə',

na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' bagwlejo' par zjənaque' lažə' na'onə' na' gwsa'ape' le' respet.

Egwnežjo' lega'aque' yelə' bala'an la'anə'əczə šə gwsa'aque' beṇə' blao o la'anə'əczə šə cui gwsa'aque' beṇə' blao žlac gosə'ənite'e yežlyon'.

Łeczə gono' par ničh beṇə' ca' choso'ožiyai' ljuežjga'aque' o chso'one' bichlə de'e mal lao yežlyon' əsa'aque' castigw lao yi' gabilən'.

¹⁹ Nach ble'ida' nla'axejə gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' ble'ida' caj gan' ža' de'en nyoj can' ben Diozən' mendad so'on beṇə' Izrael ca' par ničh gaquəlene' lega'aque'. Na' lao ble'ida' de'e ca' gwyep yes, gocchgua sšag na' gošj gwtin, na' leczə gwxo' na' gwche'echgua yejən'.

12

No'olən' na' gwxiye'enə'

¹ Na' ben Diozən' par ničh ble'ida'ogüe'eda' le'e yoban' to de'e zaquə' yebanecho, ble'ida' to no'olə nyaze' bgüižən' ca xe'. Na' zeche' lao bio'onə' na' yichje'enə' zon to coron de šizīn beljw. ² No'e bdao' na' bachaque' bes che yelə' sannə' na' bisye'e tant chžaglaogüe' lao chzane'enə'. ³ Na' ble'idaogüe'eda' yeto de'e zaquə' yebanecho le'e yoban', ble'ida' gwxiye'enə' beyaquən to bel gaž yichj bia xen na' bia xna, na' žia ši lozəb na' tgüejə coron nitə' yichjəb ca'. ⁴ Na' catə' gwda xbambən' bchinjən' casi gašjə beljw ca' zjəžia le'e yoban' na' besə'əyiņjən' lao yežlyon'. Nach belən' bian' beyaque gwxiye'enə' gotə'əb xni'a no'olən', gwlezəb par šəbəb bda'onə' catə' sane'ebo'onə'. ⁵ No'olən' gwxxane' to bi'i byo, bi'i nabia' yoguə' nasyon. Na' gombo' ca' yoso'ozexjw yichj beṇə' nasyon ca' yoso'ozenague' chebo'. Diozən' bezi' beque'ebo' beche'ebo' gan' chi'e chnabi'enə'. ⁶ Nach no'olən' boxonjene'

gwxiye'enə' par šeje' to latjə gan' cui no ža' gan' banonšao' Diozən' par so no'olən', na' lao soe' na' Diozən' gone' le' mantener tmil chopə gueyoa gyon ža.

⁷⁻⁸ Gwde na' goc gwđilən' yoban', na' angl əblao ben' le Miguel na' soldad che' ca' gosə'ədiləlene' belən' bian' beyaque gwxiye'enə'. Na' gwxiye'enə' na' angl bzelayo chei ca' bito gosə'əzoin anglən' len soldad che' ca'. Besyə'əbeje' lega'aquən yoban' na' bitoch chso'e latjə žjəya'aquəchən yoban' de'e yoblə. ⁹ Na' bosyo'ozalə'e gwxiye'enə' len angl bzelayo chei ca' lao yežlyon'. Ca' goc che de'en beyaque bel xennə', de'en le Satanas. Zon dezd catə'ən gwxe yežlyon' chxoayaguən yoguə' beňach.

¹⁰ Nach benda' to beňə' zo yoban' gwne' zižjo gwne': —Bač bžin ža bosla Diozən' beňachən' lao na' gwxiye'enə' len yelə' guac de'en nape'enə' na' chnabi'e lega'aque'. Na' babžin ža chi' Cristən' chnabia'alene' Diozən', Crist nan' bsele'e par goclene' beňachən'. Babesyə'əbeje' gwxiye'enə' de'en bcuiš beňə' bišə'əcho ca' lao Diozən' do ža do yel nan de que de xtolə'əga'aque', na' na'a baboso'ozalə'en lao yežlyon'. ¹¹ Beňə' bišə'əcho ca' beňə' ca' bagwsa'at, gosə'əzoinə' cui bosozenague' che gwxiye'enə' lao gosə'anite'e chedə' gwso'onlilaže'e Jesocristən' ben' blalj xchene'enə' por ni checho. Na' leczə gosə'əzoinə'en chedə' gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jesocristən'. Gwsa'acbe'ine' yejni'a sa'ate' cle ca yesə'əbejyichje' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beňə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. ¹² De'e na'anə' ledoyebei chio'o zocho yoban'. Probchguazə beňə' nitə' doxen lao yežlyon'. Probchguazəga'aque' chedə' babžin gwxiye'enə' gan' nite'enə'. Lechguale chža'an de'en chega'an yetozə tyemp dao' par gonən can' chene'ennə' na' de'e na'anə' gonchguan contr beňachən'.

¹³ Na' belən' bian' beyaque gwxiye'enə' catə' gocbe'ib de que babesyə'əbeje'eb yoban' na' babžimb lao yežlyon', nach belagdob no'olən' ben' gwxa bi'i byo da'onə'. ¹⁴ Pero Diozən' goclene' no'olən', bene' ca gwzo chopə xile'e de'e xen caczə che to bsia dao' par nič cui gwxa belən' le'. Na' gwzoe' bžinte' latjə dašən' gan' banonšao' Diozən' soe' na' gan' gone' le' mantener šon iz yo'o gašjə. ¹⁵ Nach bchoj nis zil cho'a belən' caczə to yao la' gone'eb əžinten gan' zo no'olən' par gua'an le'. ¹⁶ Pero na' Diozən' goclene' no'olən', bene' par nič yežlyon' güe'ejən nisən' de'en bchoj cho'a belən'. ¹⁷ Na' belən' bža'achguab no'olən' nach jəyemb contr xi'ine' ca' yelə', beňə' ca' chso'on can' non Diozən' mendad goncho, beňə' ca' leczə chso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən'.

13

Chopə bež bia əznia

¹ Na' gwzecha' cho'a nisdə'onə' na' ble'ida' bchoj to bež əznia lo'o nisdə'onə'. Na' nitə' gažə yichjəb na' žia ši lozəb na' lao to to lozəb ca' nitə' tgüejə coron. Na' lao to to yichjəb ca' nyoj to la de'en chloe' de que chon cuimb ca Dioz. ² Ble'ida' bežən' ca to tigr na' ble'ida' ni'ana'ab ca' zjənaquən ca ni'ana' os, na' cho'abən' naquən ca cho'a leon. Na' belən' bian' beyaque gwxiye'enə' bemb par nič gwnabia' bežən', na' bnežjw belən' leb yelə' guac par nič bemb ca gosə'anitə' yoguə'əlol beňach xni'abən'. ³ Na' ble'ida' to yichj bežən' naquəchguan güe', na' naquən ca to de'e gatlemb pero bito gotəb. Na' yoguə'əlol beňə' besyə'əbanene' de'en beyaquebən' na' gwnitə'əcze' xni'abən'. ⁴ Na' gwso'elaogüe'e belən' bian' beyaque gwxiye'enə', gwsa'acbe'ine' de que belən' bemb par nič chnabia' bežən'. Na' leczə gwso'elaogüe'e bežən', gosə'əne': —Bež nga chnabi'achəb ca notə'ətezəchlə beňə', na' notono no soi tiləlen leb.

⁵ Na' bežən' be'eb dižə' de que naquəb ca Diozən' na' be'eb bichlə dižə' bžia bnitə'əb Diozən' lao chopeyon bio' gwnabi'ab. ⁶ Gwnechguab contr Diozən', bžia bnitə'əb le' na' leczə bžia bnitə'əb yoban' na' len beňə' ca' ža' na'. ⁷ Na' gwo'o lao na' bežən' gwđiləlemb beňə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' na' bzob lega'aque' xni'abən' par bchi' bsaquə'əb lega'aque'. Nach gwnabi'ab beňachən' yoguə' nasyon yoguə' yež, yoguə' dia na' yoguə' beňə' chso'e gwde gwđelə dižə'. ⁸ Na' yoguə' beňə' ca' cui zjənyoj laga'aque'enə' le'e

libr che Jesocristan' gwso'elaogüe'eb. Catə'an ze'e xe yežlyon' banyoj la beṇə' ca' zjanapə yelə' mban zejlicane le'e libr che Jesocristan' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

⁹ Le'e žia nagle de'e chene legwzenag de'e nga. ¹⁰ Beṇə' ca' choso'ozo beṇə' yoblə xni'aga'aque'enə' ca pres o ca esclabos, can' chso'one' ca' gac čhega'aque'. Na' beṇə' ca' chso'ot beṇə' len yes ya, leczə can' sa'ate'. De'e na'anə' chonən byen sotezə so chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə' gonlilažə'əchone' bitə'ətezə chac čhecho.

¹¹ Na' ble'ida' yeto bež bchojəb lo'o yon'. Na' bežən' žia čhopə lozəb ca loz xilə' dao' pero be'eb dižə' goxoayag can' chon belən' bian' beyaque gwxiye'enə'. ¹² Na' bežən' bian' ble'ida' de'e neche bemb par nič bež əgwchopen' gwnabia'ab lao leḅ na' bnežjob leḅ doxen yelə' gwnabia' de'en gwdapəbən'. Nach bia əgwchopen' bemb par nič beṇə' ca' ža' yežlyon' gwso'elaogüe'e bia nechən' bian' naquə güe' yičjəinə', güe' de'en goquə ca to de'e gatlemb. ¹³ Na' bia əgwchopen' bemb de'e zan de'e zaquə' yesyə'əbanchgüei beṇə', xte bemb par nič beṇə'chən' besə'əle'ine' yi' le'e yoban' na' betjən lao yežlyon'. ¹⁴ Na' laogüe de'en bemb de'e besyə'əbanene'enə' lao bež nechən', bxoayaguəb beṇə' ža' yežlyon' par nič ca' gwso'elaogüe'e bia nechən' bian' goquə güe' yičjəbən' len yes yanə', güe' de'en bašə gatlemb. Na' bež əgwchopen' bemb mendad par gwso'one' to lgua'a lsaquə' bež nechən'. ¹⁵ Na' goquən lao na' bež əgwchopen' bemb par nič gwyo'o lgua'a lsaquə' bež nechən' biš xne. Na' lgua'a lsaquə'anə' be'eczən dižə' na' benən ca gwso'ote' beṇə' ca' cui gwso'elao' len. ¹⁶ Na' leczə benən byen par nič gosozə yoguə' beṇə' seņy čhe bežən' na'aga'aque' liča o lao xgaga'aque', beṇə' blaο na' la'anə' beṇə' cui zjanaquə blaο, na' la'anə' beṇə' gwni'a o beṇə' yašə', na' la'anə' beṇə' zjanaquə esclabos o beṇə' cui zjanaquə esclabos. ¹⁷ Bitobi bi goquə so'ote'e na' nic goquə bi yesə'əzi'e šə cui zjəzoe' seņy čhe bežən' o šə cui zjəzoe' nomero de'en zejən labən'. ¹⁸ Na' nga de to yelə' sin' de'e əgwzejni'in chio'o čhe bežən', na' šə no chejni'in cheyalə' gwlabə' nomero čhebən'. Na' nomero čhebən' naquən can' chlab chio'o beṇə'ch, xop gueyoa gyon xop.

14

De'en gwso'ol beṇə' ca' to gueyoa tapeyon mil gwso'elaogüe'e Diozən'

¹ Nach bgüia' na' ble'ida' Jesocristan' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', zeche' lao ya'a Sionnə' len togueyoa tapeyon mil beṇə' yoblə. Na' nyoj le'enə' na' len la Xe' Diozən' lao xga beṇə' ca'. ² Na' benda' chso'ol beṇə' zan beṇə' ža' yoban'. Na' benda'an ca chsiž catə' dechgua yaon' na' ca nen catə' lechgualə chnīn, na' benda' nenən can' chol arpan' catə' chəsə'əgole' de'e zan tši'izə. ³ Na' benda' chso'ole' to imno cobə lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə' gan' nitə' bia ca' tap na' beṇə' golə blaο tapechoa ca'. Pero beṇə' ca' to gueyoa tapeyon mil na'azə goc boso'osede' imnon' par gwso'ole'en. Beṇə' ca'anə' zjənchoje' entr beṇə'chən' chse'ejle'e de que Jesocristan' gwdixjue' xtolə'əchon'. ⁴ Beṇə' ca' chsa'aque'ne' čhe tozə Jesocristan', na' de'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca beṇə' cui chgo'o xtoi. Beṇə' ca' chso'one' con can' na' Jesocristan' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. Lega'aque'en zjənchoje' entr beṇə'chən' chse'ejle'e de que Jesocristan' gwdixjue' xtolə'əchon'. ⁵ Chso'e por dižə' li, na' bitobi bi de'e mal da əchen yičjla'ažda'oga'aque'enə'.

De'en gosə'əna šonə angl

⁶ Nach ble'ida' yeto angl gwchol yoban' chde' lao be'. Gwdixjue'ine' beṇə' ža' yežlyon' to dižə' güen dižə' cobə čhe Diozən' de'e zaquə' zejlicane. Na' gwdixjui'en len beṇə' zjanaquə to to nasyon, to to yež, to to dia, na' beṇə' chso'e gwde gwdele dižə'. ⁷ Gwne' zižjo gože' lega'aque': —Le'e gapə Diozən' respet, le'e güe' Diozən' yelə' bala'an, čhedə' babžin or

gone' castigw beṇə' ca' cui chso'elao' le'. Le'e güe'elao' Diozən' ben' ben yoban', yežlyon', nisda'onə' na' bej ca'.

⁸ Na' gwde na' bchoj yeto angl, na' gwne': —Baḥ bžin ža cuiayi' syoda Babilonian' la' beṇə' gwnabia' ca' ža' syodan' bagwso'one' par niḥ beṇə' ca' ža' yoguə' nasyon ca' choso'ozoe' Diozən' ca'alə cuich chso'elaogüe'ene'.

⁹ Nach gwde na' bchoj angl əgwyone, na' leczə gwne' zižjo gwne': —Notə'ətezə beṇə' chso'elao' bežən' na' lgua'a lsaquə' de'en naquə ca' leb na' notə'ətezə bagwso'e latjə boso'ozoe' seṇy che bežən' lao xgaga'aque' o na'aga'aque', ¹⁰ lega'aque'ena' gon Diozən' castigw gual zejlicane tant chže'e che de'e malən' chso'one'. Yesə'əzaquə'əzi'e gan' chalə' yi' na' sofr. Na' angl che Diozən' na' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca' xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'ena' yesə'əle'ine' can' gac che beṇə' ca'. ¹¹ Na' chas žen che yi'inə' gan' yesə'əžaglaogüe' zejlicane, na' do ža do yel bito bi dezcanz gatə' chega'aque'. Can' gaquə che beṇə' ca' chso'elao' bežən' na' lgua'a lsaquə' de'e naquə ca' leb beṇə' ca' zjəzo seṇy che labən' lao xgaga'aque' o na'aga'aque'. ¹² De'e na'anə' chonən byen sotezə so chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'ena' goncho can' none' mendadən' na' sotezə socho gonlilažə'əcho Jeso'osən'.

¹³ Na' benda' to beṇə' zo yoban' gože' nada': —Bzoj de que dezd na'a beṇə' ca' chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' nite'e mbalaz catə'an sa'ate'. Bzoj de que Spirit che Diozən' nan de que de'e li nite'e mbalaz chedə' Diozən' gwcueze' de'en gwlo'e lao na'aga'aque' so'one' na' Diozən' əžjsa'alaže'e yoguə' de'e güen de'en bagwso'one'.

Catə' Diozən' yotobe' cwseš che'ena'

¹⁴ Nach bgüia' na' ble'ida' to bejw šyiš le'e yoban' na' chi' Xi'in Diozən' cožə' bejon', naque' ca to beṇaḥ. Na' zo to coron de or yichje'ena' na' noxe'e to oz de'en nlachgua. ¹⁵ Na' bchoj yeto angl lo'i gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' gwne' zižjo gože' ben' chi' cožə' bejon': —Babžin or yetobo' trigw de'en goquə lao yežlyon', la' bagolən. Na' beḥoguan.

¹⁶ Nach ben' chi' cožə' bejon' beḥogue' trigon' len ozən' par bezi'e cwsešən'.

¹⁷ Na' bezchoj yeto anglən' gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' leczə noxe'e to oz de'en nlachgua. ¹⁸ Nach bezchoj yeto anglən' beṇə' zo gan' zo mes gan' chso'elaogüe'e Diozən', ben' chapə yi' de'en chalə' lao mesən'. Na' anglən' gwne' zižjo bolgüiže' angl əgwchopen' ben' leczə noxə' ozən', gože'ene': —Bagüe obas ca' de'en žia lao yežlyon'. Beḥogga'aquən len oz chio'onə' niḥ yetobəga'aco'on.

¹⁹ Nach anglən' beḥogue' obas ca' de'en žia lao yežlyon' na' bzale'en lo'o ša' xen de yej gan' choso'osi'en par chechoj xisein'. Na' zejen dižə' de que Diozən' botobe' beṇə' ca' cui boso'ozenag che' par benchgüe' lega'aque' castigw. ²⁰ Beṇə' zan juisyən' botobe' na' bnežjue' castigw chega'aque'ena', na' tant besə'əžaglaoga'aque' xte ble'ida' xchenga'aque'ena' ca' nis oban' de'en boso'osie' lo'o šan' de'en chi' fuerlə syodan'. Na' gwžian de'e zil lao yežlyon', bžinten ca' tmetr yo'o gašjə yelə' zitjw na' bšiljon šonə' gueyoa kilometros.

15

Angl ca' gwso'on par niḥ gotə' gažə castigw de'en bselə' Diozən' le'ezelaogüe

¹ Na' ble'ida' yeto de'e lechgualə zaquə' yebanecho le'e yoban', to de'e žialao xen. Ble'ida' gažə angl beṇə' naquə lao na'aga'aque' so'one' par niḥ gaquə yegažə de'e mal par yeyož əgwlo'e Diozən' can' chnežjue' castigw che beṇə' chso'on de'e malən'.

² Na' ble'ida' to de'en naquə ca' to nisdao' de bidr nchixən len yi' na' lao nisda'onə' zjəzecha beṇə' ca' gwso'on gan' cui gwso'elaogüe'e bežən' na' lgua'a lsaquə' de'e naquə ca' leb na' leczə cui gwso'e latjə yesə'anite'e seṇy cheb o numero de'en zejen labən'. Na' beṇə' ca' zjənoxe'e tgüejə arpa de'en bnežjw Diozən' lega'aque'. ³ Na' chso'ole' to imno de'en naquə ca' de'en bzejni'i de'e Moisezən' beṇə' Izrael ca', Moisez ben' goquə beṇə' güen

xšin Diozən'. Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' bzejni'ine' beṇə' ca' ble'ida' niç chso'ole'en, na' nan: Xanto' Dioz, le' chono' milagr xen na' bichlə de'e zaquə' yebaneto'.

Len' napo' le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Na' zdaczo' licha na' chono' can' na'onə'.

Len' chnabi'o nasyon ca'.

⁴ Gwžin ža catə' yoguə' beṇəçən' əsa'ape' le' respet na' əso'elaogüe'e le'.

Len' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy.

Na' beṇə' ža' yoguə'əlol nasyon əso'elaogüe'e le' catə' la'aque' laogo'onə',

çhedə' babesə'əle'ine' de que yoguə'əlol de'en babeno'onə' beno'on can' cheyalə' gaquən.

⁵ Na' gwde de'e ca' ble'ida' nla'axeja' gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' naquən ca yo'o de lachə' de'en gwso'on beṇə' Izrael ca' latjə dašən' gan' gwzo Diozən' len lega'aque'.

⁶ Na' angl ca' gažə, beṇə' ca' ble'ida' antslə, besyə'əchoje' gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban', beṇə' ca' naquən lao na'aga'aque' so'one' par niç gaquə gažə de'e mal ca' lao yežlyon'. Na' zjənyaze' lachə' fin de'en naquə de'e šyiš xilə' juisy, na' cho'alçho' to toga'aque' zjənyeçjən sinš de or.

⁷ Nach to bia ca' tap bia ca' nitə' lao Diozən' bnežjob angl ca' gažə tgüejə tas de or gan' yo'ožə to de'en gwxaquə'əleben ca castigw gual de'en əgwnežjo Diozən' beṇə' ca' chso'on de'e malən', Dioz ben' zoczə zejlicane. ⁸ Na' de'e tant chey che'eni' gan' zo Diozən' na' tant yelə' guac xen nape' xte goc ca to ga chas žen gan' chso'elaogüe'ene' yoban'. De'e na'anə' notono no goc šo'o gan' chso'elaogüe'ene' xte que catə'əch beyož goc de'e mal ca' gažə de'en naquə lao na' angl ca' gažə.

16

Tas ca' gan' yo'ožə de'en gwxaquə'əlebe ca castigw de'en gwnežjo Diozən' beṇə' mal ca'

¹ Nach benda' gwne Diozən' zižjo gan' chso'elaogüe'ene' yoban' gože' angl ca' gažə: — Le'e žja'ac le'e žjəcuasə de'en yo'ožə lo'o tas çhele ca' lao yežlyon', la' de'en zjəyo'ožənnə' gwxaquə'əleben ca castigw gual de'en əgwnežjua' beṇə' ca' chso'on de'e malən'.

² Nach gwyey angl nechən' jəcuase' de'en yo'ožə lo'o tas çhe'enə' lao yežlyon' na' yoguə' beṇə' ca' zjəzo seņy çhe bežən' na' chso'elaogüe'e lguə'a lsaquə' de'en naquə ca leḅ gosə'əbie' to clas yežə' əzban na' gwłachguan.

³ Nach angl əgwchopen' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas çhe'enə' lao nisda'onə' na' nisda'onə' beyaquən ca chen çhe beṇə' guat. Na' gwsa'at yoguə' bia ca' ža' lo'o nisən'.

⁴ Nach angl əgwyonen' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas çhe'enə' lao yao ca' na' bej ca' na' leczə besyə'əyaquən çen. ⁵ Na' benda' de'en gož anglən' ben' chapə nisən' de'en de lao yežlyon', gože' Diozən': — Xanto' Dioz, len' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy. Len' bazoczə' catə'ən bxi'o yežlyon' na' zoczə' na'a. Na' zdaczo' licha ca de'en chnežjo' beṇə' mal ca' castigw quinga de'en chsa'aque'. ⁶ Lega'aque' bagwso'ote' profet ca' beṇə' ca' gwso'e xtižə'onə' na' bagwso'ote' nochlə beṇə' gwlejo' par gwsa'aque' lažə' na'onə'. De'e na'anə' babeno' par niç əse'eje' nis de'en babeyac chen. Ca'aczən' cheyalə' gac çhega'aque'.

⁷ Na' benda' yeto angl ben' zecha cho'a mes gan' chso'elaogüe'e Diozən' gwne': — Xanto' Dioz, lən' napo' le'ezelaogüe yelə' guac xen. De'e li zdaczo' licha can' chnežjo' castigw çhe beṇə' mal ca' na' chono' can' na'onə'.

⁸ Na' angl əgwdapən' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas çhe'enə' lao bgüižən' na' benən par niç bgüižən' bzeyən beṇəçən' len yi' çheinə'. ⁹ Leçgualə bzeyən beṇəçən', pero bito besyə'ədinjene' xtolə'əga'aque'enə' par əso'elaogüe'e Diozən'. Nachle boso'ožia boso'onite'e Diozən' ben' chon par niç çəsə'əžaglaogüe'.

¹⁰ Na' angl güeye'enə' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas çhe'enə' gan' chi' bežən' chnabi'ab na' beyac žçhol doxen gan' chnabi'abən'. Na' beṇə' ca' ža' gan' chnabi'abən' gwsa'oya'a ložə'əga'aque'enə' tant besə'əyiya'a cuerp çhega'aque'enə'. ¹¹ Na' bitoczə besyə'ədinjene' de'e malən' gwso'one'enə' la'aṇə'əczə besə'əžaglaogüe', nachle boso'ožia boso'onite'e

Dioz ben' zo yoban' por ni che de'en chse'ey chəsə'əla' cuerp chega'aque'enə' na' por ni che de'en zjəžie' yežə'anə'.

¹² Na' angl əgwɔxopen' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao yao xen de'en nzi' Eofrates na' bebiž nis yaon' na' beyaljo to nez par niçh rei ca' za'ac gan' chla' bgüizən' yesə'əžine' gan' gaquə gwdilən'.

¹³ Nach šonə de'e xio' ca' besyə'əyaquən blož. Na' to bložən' ble'ida' bchojəb cho'a belən' bian' beyaque gwxiye'enə', na' yetob bchojəb cho'a bežən', na' yetob bchojəb cho'a bež əgwchope bian' choe' dižə' goxoayaguən' par niçh beṇəçən' chso'elaogüe'e bež nechən'.

¹⁴ De'e xio' quinga gwso'onən milagr na' jəsə'ətobən yoguə' beṇə' ca' chəsə'anabia' doxenlə lao yežlyon'. Jəsə'ətobən lega'aque' tozə latjə par niçh nite'e probnid yesə'ədiləlene' Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen catə'an əžin žan' nžie' bia' yesə'ədiləlene'ene'. ¹⁵ Nach benda' gwna Xi'in Diozən': —Le'e gon xbab de que nada' yida' əgwnežjua' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', na' senyala' lega'aque' can' çon to beṇə' bguan. Mbalaz sole šə bazole probnid chbezle nada' catə'an yida'anə'. Pero šə cuiṇə' yediṇjele de'e malən' çonle catə'an yida'anə', gona' ca sa'acbe'i yoguə'əloḷ beṇəçən' ca naquə yoguə' de'e mal ca' babenlen'.

¹⁶ Nach bezle'ida' to latjə gan' nzi' Armagedon dižə' ebreo. Latjən' nzi' ca'anə' əbtob de'e xio' ca' beṇə' ca' chəsə'anabia' lao yežlyon'.

¹⁷ Na' angl gažən' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao be', na' benda' gwne Diozən' zižjo gan' chso'elaogüe'ene' yoban' gan' leczə chi'e çhnabi'e, gwne': —Baçh bselə'a yoguə' castigw ca' de'en nžia bia' əselə'a.

¹⁸ Nach gwyep yes, goc sšag, na' gošj gwtin, na' lechgualə gwxo' mazəchlə can' bagwɔx' batə'ətezəchlə lao ža' beṇəçən' yežlyon'. ¹⁹ Na' le'ezelaogüe syoda blaoch de'en chi' lao yežlyon' gwžiai'in goquən šonlə, na' leczə gwžiai' syoda ca' yeziquə'əchlə de'en zjəchi' lao yežlyon'. Diozən' bitoch gwleze' par bnežjue' castigw che de'e malən' bagwso'ontec beṇə' ca' chəsə'anabia' Babilonian' na' de'e na'anə' bnežjue' lega'aque' castigw gual zejlicane tant chže'e che de'e malən' gwso'one'enə'. ²⁰ Na' de'e tant gwɔx'ochgua xte benitteczə yoguə'əloḷ islas ca' na' ya'a ca'. ²¹ Na' leczə gwche'echgua yej ži'a lao yežlyon' na' cha'aga'aguən tapa rob güejə to ton. Besə'əžaglaochgua beṇə' ca' ža' yežlyon' na' boso'ožia boso'onite'e Diozən' de'en bene' par niçh gwche' yejən'.

17

Castigw de'en bnežjw Diozən' no'olə sargatən'

¹ Na' lao angl ca' gažə beṇə' ca' gwso'oxə' tas de orən', toe' gože' nada': —Da gwlo'ida' le' castigw de'en əgwnežjo Diozən' no'olə blao no'olə sargatən' chi' lao nisdəo' ca'.

² Yoguə' beṇə' chəsə'anabia' lao yežlyon' bagosə'əzolene'ene'. Na' yoguə' beṇə' ža' yežlyon' bagwse'eje' bino de'en bnežjue' lega'aque' par niçh gosə'əzelaže'e gosə'anitə'əlene' le'.

³ Nach lao ben Spirit che Diozən' par ble'idaogüe'eda' de'e quinga, anglən' gwchi'e nada' latjə dašən'. Na' ble'ida' to no'olə žie' cožə' to bež əxṇa bia gažə yichjən' na' žia ši lozəb. Na' nyoj zan dižə' lao cuerp chebən' de'en chloe' de que çon cuimb ca Dioz. ⁴ Na' no'olan' nyaze' lachə' morad na' de'e xṇa na' non cuine' xoche len or, len yej fin, na' len perlas. Na' noxe'e to tas de or gan' yo'ožə to bino. Na' binon' zejen dižə' de que chebeine' chone' yoguə'əloḷ de'en chgue'i Diozən' na' de'en naquə contr Diozən'.

⁵ Na' lao xgue' na' nyoj le'enə', na' ngašə' can' zejen, çhedə' nan quinga: “Syoda Babilonia de'en naquə de'e blao. Nada' chona' par niçh beṇə' ža' yežlyon' bito chso'elaogüe'e Diozən' na' chso'one' bichlə de'en chgue'i Diozən'.” ⁶ Na' ble'ida' de que chzože no'olə na'anə'. Chzožene' çhedə' güe'eje' xçhen beṇə' ca' gwso'ote'enə' beṇə' ca' gwsa'aque' lažə' na' Diozən' na' gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən'. Na' catə' ble'ida' no'olanə' lechgualə bebanda' can' naque'enə'.

⁷ Nach gož anglən' nada': —Bito yebando'. Na' gwzejni'ida' le' bi zejen ca de'en ble'ido' žia no'olan' bežən' bia gažə yichjən' na' žia ši lozəb. ⁸ Bežən' bian' ble'ido'on

gwzob to tyemp. Bitoch zob na'a, pero güidab de'e yoblə la' əchojəb lo'o yech gabilən' gan' yo'ob na'a, na' leczə na'an yeyo'ob gaquəb castigw zejlicane. Na' beṇə' ca' ža' yežlyon' beṇə' ca' cui zjənyoj laga'aque'enə' le'e libr gan' nyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicanen', yesə'ənaogüe' bežən' na' yesyə'əbanene' can' gwzob antslə, na' ca'aczən' sob nabi'ab de'e yoblə la'aṇə'əczə cui zob na'a. Catə'an cuiṇə' xē yežlyon' banyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicane le'e librən'.

⁹ Na' nga de to yelə' sin' de'e əgwzejni'in chio'o che bežən'. Yichjəb ca' gažə zejen gažə ya'a gan' chi' no'olən'. ¹⁰ Na' leczə yichjəb ca' gažə zejen gažə rei. Gueye'e bagosə'ənabi'e na' bagwnit yelə' gwnabia' čhega'aque'enə'. Toe' chnabia' na'a, na' ben' yeto ze'e yide' par nabi'e pero na' šložgan' nabi'e. ¹¹ Na' bežən' bian' gwzo antslə na' bitoch zob na'a zejen yeto rei beṇə' gaquə ca beṇə' ca' gažə. Gone' yoguə'əloḷ de'e mal ca de'en gwso'one'enə' na' nabi'e xte catə' gon Diozən' par nič cuiayi'e zejlicane.

¹² Na' lozəb ca' ši de'en ble'ido' zejen ši rei beṇə' ze'e za'ac par yesə'ənabi'e. Na' bežən' gomb par nič yesə'ənabi'e txen len leb tši'izə pero šložgan' yesə'ənabi'e len leb. ¹³ Rei ca' ši tozə can' so'one' xbab na' tozə can' so'one' de'e malən'. Na' yelə' guac de'en gatə' čhega'aque'enə' na' len yelə' gwnabia'anə' yesə'əchine'en par so'one' con can' yene'e bežən'. ¹⁴ Yesə'ədiləlene' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', na' Jesocristən' gone' lega'aque' gan na' nite'e xni'enə', čhedə' le'enə' chnabi'e notə'ətezəchlə beṇə' blao na' notə'ətezəchlə rei. Na' beṇə' ca' so'on txen len Jesocristən' zjənaque' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'ine', na' nitə'ətezə nite'e chso'onlilaže'ene' na' choso'ozenague' che'.

¹⁵ Na' anglən' gozne' nada': —Nisda'onə' gan' chi' no'olə sargatən' zejen dižə' de que beṇə' zan juisy beṇə' zjənaquə' zan yež na' zan nasyon na' beṇə' chsa'ac gwde gwdele dižə' choso'ozenague' che no'olən'. ¹⁶ Na' bežən' bian' žie'enə' gue'ib le', na' leczə can' so'on rei ca' ši, beṇə' ca' ble'ido' che ši loz bežən', leczə yesə'əgue'ine' no'olən' na' txen len bežən' yesyə'əque'e bitə'ətezə de'en de che' na' yesə'əcua'ane' ga'alyide'. Na' so'ote'ene' nach əsa'ogüe' xpele'enə' txen len bežən' na' de'en yega'aṇən' yoso'ozeye'en. ¹⁷ So'one' ca' čhedə' Diozən' cue'e xbabən' lo'o yichjla'ažda'oga'aque'enə' par yoso'ožiyi'e no'olən'. De'e na'anə' nacho de que tozə naquə' xbab che ši rei ca' par so'one' con can' yene'e bežən' xte so'one' yoguə' can' babžia Diozən' bia' gaquə. ¹⁸ Na' no'olə sargatən' ble'ido'on naque' syoda de'en naquə' le'ezelaogüe' de'e blao lao yežlyon' na' de'en chnabia' rei ca' beṇə' ca' ža' yežlyon'.

18

Can' gaquə' catə' cuiayi' syoda Babilonian'

¹ Na' gwde na' ble'ida' yeto angl ze'e yoban' betje' lao yežlyon'. Na' nape' yelə' chnabia' xen par chac can' ne'enə', na' yelə' chey che'eni' che'enə' bse'eni'in lao yežlyon'. ² Na' anglən' gwne' zižjo gwne': —Babžin ža cuiayi' syoda Babilonian'. Gaquən latjə che angl bzela' ca' na' de'e xio' ca' na' latj che yoguə' claste bia zo xile'e bia zjənaquə' bia zban par len beṇə'chən'. ³ Cuiayi'in čhedə' beṇə' gwnabia' che syodan' bagwso'one' par nič beṇə' ca' ža' yoguə' nasyonṇə' baboso'ozoe' Diozən' ca'alə na' cuich chso'elaogüe'ene', na' beṇə' ca' chəsə'ənabia' doxen lao yežlyon' choso'ozenagzeche' che beṇə' gwnabia' che syodan' cle ca che Diozən'. Na' beṇə' güen dilgens ca' ža' lao yežlyon' bagwso'onchgüe' gan chso'ote'e bi de'en chəsə'əzi' beṇə' gwnabia' ca' par gwso'onche' de'e malən'.

⁴ Nach benda' gwne' yeto beṇə' zo yoban' gwne': —Le'e nacle xi'ina' le'e yechoj syoda Babilonian' par nič cui gonle txen len de'e malən' chso'on beṇə' Babilonia ca', na' par nič cui si'ile castigon' txen len lega'aque' na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' choso'ozenag čhega'aque'. ⁵ Lechguale de'e zan juisy xtolə' beṇə' Babilonia ca'. De'e na'anə' bitoch cuzə Diozən' par əgwnežjue' castigw čhega'aque' zejlicane. ⁶ Na' beṇə' gwnabia' che Babilonian' na' len beṇə' ca' choso'ozenag čhega'aque' yesə'əyi' yesə'əzaque'e

can' boso'oĉhi' boso'osaque'e beṇə' yoblə, yesə'əžaglaogüe' mazəchlə can' boso'oĉhi' baboso'osaque'e beṇə' yoblə. Lechgualē castigw gualəch gaquə de'en yesə'əzi'enə' clezə ca de'en gwso'onene' beṇə' ca' boso'oĉhi' boso'osaque'e. ⁷ Na' ca naquə beṇə' gwnabia' ĉhe Babilonian' lechgualē bagwso'on cuinga'aque' xen na' lechgualē bagwso'one' con bin' na la'ažda'omalga'aque'enə', ca'aczən' yesə'əyi' yesə'əzaque'e na' yesyə'əgüine'ene'. So'one' xbab lo'o yičhja'la'ažda'oga'aque'enə' de que cuat te cuich yesə'anabi'e na' syempr yoso'ozenag beṇə' ĉhega'aque'. ⁸ Pero lao tozə ža gaquə yoguə de'e ca' so'one' xbab cuat gaquə ĉhega'aque'. Beṇə' zan sa'ate' na' gatə'əchgua de'e yesyə'əgüine'ene' na' gatə' yelə' ĉbil ĉdon na' syodan' šeyən na' cuiayi'in. Can' gac ĉhe syoda Babilonian', ĉhedə' la' Xancho Diozən' len yelə' guac ĉhe'enə' gone' par niĉh beṇə' gwnabia' ĉhei ca' na' len beṇə' ca' choso'ozenag ĉhega'aque' yesə'əzi'e castigon'.

⁹ Na' beṇə' gwnabia' ca' ža' lao yežlyon' beṇə' ca' boso'ozenag ĉhe beṇə' Babilonia ca' par boso'ozoe' Diozən' ca'alə na' par gwso'one' con can' na la'ažda'omalga'aque'enə' yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene' catə' yesə'əle'ine' šey syodan' na' ĉhas žen ĉhein'. ¹⁰ Yesə'əžebe' par yesyə'əbigue'e galə'əzə. De'e na'anə' yesyə'əga'ane' zitə'alə yesə'əgüie', na' yesə'əne': —De'e mal juisy bachac ĉhe syoda Babilonia nga de'en naquə de'e blaoch ca syoda ca' yelə' lao yežlyon'. Bachbiayi' syodan' de'en bagwnabia'ach lao de'e ca' zjəchi' yežlyon'. Lao tozə or baben Diozən' par ĉbiayi'in.

¹¹ Nach beṇə' güen dilgens ca' ža' lao yežlyon' leczə yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene' catə' cuiayi' syodan'. Yesyə'əgüine'ene' ĉhedə' cuich no əžel no yesə'əzi' de'en so'ote'enə'. ¹² Bito əžel no yesə'əzi' de'en se'enene' so'ote'e de'en naquə de or, de plət, de yej fin, de perlas, na' no lachə' fin de lino na' de sed, lachə' morad na' lachə' xṇa, na' no yag de'e ĉhla' zix, na' yoguə de'e ca' chso'one' de marfil, de yag fin, de brons, de ya na de marmol, ¹³ na' no canel na' bichlə rcaud ca', no yal, no mirra, no perfome, no bino, no set, no yezj fin, no trigw, no go'on, no xilə', no cabey, no carret, na' len no beṇəch beṇə' ca' so'ote'e par əsa'aque' esclabos. ¹⁴ Na' yesə'əne' ĉhe syodan': —Yoguə de'e ca' de'en gwsa'azlažə'əchgua beṇə' Babilonia ca' yesə'əzi'e lao yelə' gwni'a ĉhega'aque'enə' cuich gaquə yesə'əzi'en ṇa'a. Caguə no beṇə' gwni'a ša'ach Babilonian' ṇa'a par zejlicane, na' notoch no no so no yesə'əzi' de'e šao' de'e güen ca' de'en gosə'əzi' beṇə' Babilonia ca' antslə.

¹⁵ Na' ca naquə beṇə' güen dilgens ca' beṇə' ca' chso'ote'e de'e šao' de'e güen ca' chəsə'əzi' beṇə' Babilonia ca', bazjənaque' beṇə' gwni'a por de'en chəsə'əzi' beṇə' Babilonia ca'. Lega'aque' yesə'əžebe' catə' yesə'əle'ine' can' gaquə ĉhe syodan' na' yesə'əzeche' zitə'alə yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene'. ¹⁶ Na' yesə'əne': —De'e mal juisyən' bagoc ĉhe syoda nga de'en goquə blaoch lao syoda ca' yelə' de'en ža' yežlyon'. Beṇə' ca' gwža' syodan' gwsa'aze' lachə' fin na' lachə' de'e color morad na' de'e xṇa. Gwso'on cuinga'aque' xoche len no or, no yej fin na' no perlas. ¹⁷ Na' lao tozə or bagwnit yoguə de'e šao' de'e güen ĉhega'aque' ca'.

Nach yoguə xan barcw ca' na' nochlə beṇə' ca' choso'osa' barcw ca' na' beṇə' ca' chso'on žin lo'o barcw ca', na' beṇə' ca' ĉja'ac ga yoblə lo'o barcon', yogue'e yesə'əzeche' zitə'alə yesə'əgüie'. ¹⁸ Na' catə' yesə'əle'ine' ĉhas ženṇə' lao syodan' əsa'acbe'ine' de que cheyənṇə', na' yesə'əne': —Bitoch bi syoda yoblə ĉi' lao yežlyon' de'e naquə can' goquə syoda nga.

¹⁹ Nach yoso'ožia yičhja'aque'en bište yon' tant ṇite'e trist, na' yesə'əbežyaše'e na' yesyə'əgüine'ene', yesə'əne': —De'e mal juisy bagoc ĉhe syoda nga de'en goquə blaoch ca syoda ca' yelə' lao yežlyon'. Por yelə' gwni'a ĉhe beṇə' ca' gwža' na' yoguə' chio'o bencho gan xen ca naquə žinṇə' babencho len barcw ĉecho quinga. Na' ṇa'a lao tozə or bagwžiayi' syodan'.

²⁰ Na' to beṇə' zo yoban' gwne': —Ledoyebei chio'o zocho yoban', na' le'e yebei le'e apostol na' le'e profet na' len le'e yeziquə'əchlə bagwlej Diozən' par nacle lažə' ne'enə', ĉhedə' Diozən' gone' castigw ĉhe beṇə' Babilonia ca' por ni ĉhe de'en baboso'oĉhi' baboso'osaque'e le'e.

²¹ Nach to angl gual bcose' to yej xen ca yej ca' chso'on žin gan' ža' molin, na' bzale'en lo'o nisda'onə'. Nach gwne': —Can' gaquə che syoda Babilonian', nitən can' gwnit yej xenə' de'en bzala'a lo'o nisda'onə', cuatəch le'ichon de'e yoblə. ²² Cuatəch yesə'acuež beṇə' gocuež ca' Babilonian'. Na' cuatəch əso'ole' lao lquey che syodan'. Cuatəch yoso'ogole' arpa o yoso'ocueže' bžejo lao syodan'. Notoch no nitə' no so'on žin lao syodan', na' cuatəch yenecho sšag che yišə de'en chso'ote no'ol ca'. ²³ Ni quech le'icho be'eni' che lampara lao syodan', na' ni que yenchecho beṇə' so'on legr lao yelə' gošagna', chedə' notoch no ša'ach na'. Cuiayi' syoda che beṇə' güen dilgens ca', la'anə'əczə lega'aque' zjənaque' beṇə' blao lao yežlyon'. Beṇə' Babilonia ca' babesə'əxoayague' beṇə' ža' yoguə' nasyon ca' naquən' gwso'one'enə'.

²⁴ Bagwso'ote' profet ca' na' notə'ətezəchlə beṇə' gwlej Diozən' par gwsa'aque' lažə' ne'enə', na' beṇə' Babilonia ca' zjənapə' dolə' che yoguə' nochlə beṇə' bagwso'ote' doxen lao yežlyon'. De'e na'anə' cuiayi' syoda chega'aque'enə'.

19

¹ Gwde na' benda' angl zan juisy beṇə' ža' yoban' chso'elaogüe'e Diozən' na' zižjo nen catə'an gosə'əne':

Beṇə' güen juisy naquə Dioz chechon'.

Le'enə' babene' par ničh beṇə' ca' chso'onlilažə' le' cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'.

Chey che'eni'ichgua gan' zoe'enə' na' nape' yelə' guac xen.

² Zdacze' licha ca' de'en chnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', na' chone' complir can' ne'enə'.

Baben Diozən' castigw che syoda əblao de'en gwxaquə'əlebe ca to no'olə sargat laogüe de'en gwso'on beṇə' gwnabia' chei ca' par ničh beṇə' ža' doxen lao yežlyon' boso'ozoe' Diozən' ca'alə cui gwso'elaogüe'ene'.

De'e na'anə' Diozən' babselə'e castigw de'en cheyalə' yesə'əzi'e ca' naquən' gwso'ote' beṇə' ca' chso'elao' le'.

³ Nach de'e yoblə gosə'əne': —Beṇə' güen juisyən' naquə Diozən'. Zejlicanen' chas ženṇə' gan' chey syodan'.

⁴ Nach beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa besə'əzo xibe' gwso'elaogüe'e Diozən' gan' chi'e chnabi'enə', gosə'əne': —Ca'ašgaczə gaquə. Beṇə' güen juisyən' naquəczə Diozən'.

Na' leczə ca' gwso'on bia ca' tap, bia ca' nitə' lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə'.

⁵ Nach benda' gwne to angl do gan' chi' Diozən' chnabi'e, na' gwne':

Ledoye'ela'och Dioz chechon', chio'o naccho beṇə' güen žin che' na' chapchone' respet, chio'o naccho beṇə' blao na' len chio'o cui naccho beṇə' blao.

Yelə' gošagna' che Jesocrisən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'

⁶ Nach leczə benda' xne che yezan beṇə' chso'elaogüe'e Diozən'. Na' xnen' nenən can' chsiž yaon' catə' dechguan na' ca' nen catə'an lechgualə chašjw chtin. Na' gosə'əne':

Beṇə' güen juisy naquə Xancho Diozən'.

Nape' le'ezelaogüe yelə' guac xen na' chnabi'e.

⁷ Ledoyebei, ledoso mbalaz, na' ledoye'ela'och le',

chedə' babžin ža' əgwšagna' Jesocrisən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

Bazo no'olən' si'e par gaque' xo'ole'.

⁸ Na' baben Jesocrisən' par ničh no'olən' nyaze' lachə' fin de'en naquə šyiš xilə' juisy na' de'en cui naquə manch.

Na' lachə' fin de'en nacho nyaz no'olən' de'en naquə de'e šyiš zejen dižə' de que chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə' zotezə zocho choncho de'e güenṇə'.

⁹ Nach anglən' bolgüiže' nada' de'e yoblə gwne': —Bzoj de que mbalaz beṇə' ca' bazjənaquə combid par əžja'aque' gan' gaquə yelə' gošagna' che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

Na' anglən' leczə gože' nda': —Diozən' babene' par niçh gwnia' ca', na' naquən de'e li.

¹⁰ Nach bzo xiba' par güe'elaogua'a anglən', pero anglən' bito be'e latjə, gwne': —Bito gono' ca'. Be'elao' Diozən'. Nada' naca' to beṇə' güen xšine' can' naco' le' na' ljuežjo' ca' beṇə' ca' leczə chso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən'.

Na' ca'aczən' naquən, notə'ətezcho cho'echo dižə' de que chonlilažə'əcho Jeso'osən', zo Spirit che Diozən' len chio'o chonən ca cho'echo xtiže'enə'.

Ben' žia cožə' cabey šyišən'

¹¹ Nach ble'idaogüe'eda' nla'axejə yoban' na' ble'ida' to cabey šyiš na' Jeso'osən' žie' cožə'əbən'. Len' chone' par niçh chac can' ne'enə' na' le' syempr choe' dižə' li. Zdacze' licha ca de'en chchoglaogüe'en che yoguə'əloł beṇə' šə non' napə dolə', na' zdacze' licha can' chdiləlene' de'e malən'. ¹² Jelaogüe' ca' chsa'actitən ca to yi' de'e chalə'əniṇ, na' zan coron nitə' yichje'enə', na' lao xgue'enə' nyoj yeto le' de'en cui nombia' nochlə beṇə'.

¹³ Na' nyaze' to lachə' de'e dopə chen, na' yoso'osi' beṇə' le' Xtižə' Diozən'. ¹⁴ Na' angl ca' ža' yoban' beṇə' zjənaquə soldad che Diozən' gosə'ənaogüe'ene', zjənyaze' lachə' fin de'en naquə de'e šyiš na' de'e cui naquə manch, na' yogue'e zjəžie' cabey šyiš. ¹⁵ Na' cho'enə' zo to spad de'e nlachguan par niçh gwzo'e beṇə' ca' ža' yoguə' nasyon xni'enə'. Nabi'e lega'aque' na' gone' ca yesə'əzəxjw yichjga'aque' laogüe'enə'. Le'enə' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', chedə' chžə'achgua Diozən' lega'aque', Dioz ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen. ¹⁶ Na' le'e xadoṇ che Jeso'osən' na' len le'e ni'enə' nyoj dižə' quinga: “Nada' chnabi'a notə'ətezəchlə rei na' notə'ətezəchlə beṇə' blao.”

¹⁷ Nach ble'ida' to angl zeche' lao bgüižən' na' bolgüiže' yoguə' claste šod ca' bia ca' chaš le'e yoban' na' gože' lega'aquəb zižjo: —Le'e da leyedobə nga par gaole to xše' xen de'e goṇ Diozən' le'e. ¹⁸ Gatə' xpelə' rei, na' xpelə' no comandant na' no beṇə' gual. Gatə' xpelə' cabey na' xpelə' beṇə' ca' gosə'əbia lega'aquəb. Gatə' xpelə' yoguə' claste beṇə', beṇə' gwsa'ac esclabos na' beṇə' cui gwsa'ac esclabos, beṇə' gwsa'ac beṇə' blao na' beṇə' cui gwsa'ac beṇə' blao.

¹⁹ Na' ble'ida' bež gaž yichjən' na' bežən' yeto len yoguə'əloł rei ca' na' yoguə' soldad zan che rei ca'. Baçh nite'e probnid par yesə'ədiləlene' Jeso'osən' ben' žia cožə' cabey šyišən' na' len soldad che' ca'. ²⁰ Na' bež nechən' len bia əgwchopen' bian' choe' dižə' goxoayag par niçh beṇə'chən' chso'elaogüe'e bež nechən', chopteb besə'ədolə' na' gwsa'aquəb lao na' Jeso'osən'. Bež əgwchope na'anə' bian' ben de'e zan de'e besyə'əbane beṇə' lao bež nechən' par bxoayaguəb beṇə' ca' nitə' seṇy che bež nechən' na' beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə' de'en naquə ca le'b. Na' nežjəmbanga'aquəb bzalə' Jeso'osən' lega'aquəb lo'o yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', to yi' xen de'en naquə ca to nisdəo'. ²¹ Na' Jeso'osən' ben' žia cožə' cabey šyišən' bete' rei ca' na' soldad zan chega'aque' ca' len spadən' de'en zo cho'enə' de'en nlachgua. Nach yoguə'əloł šod ca' gwsa'oxatəb xpelə'əga'aque'enə'.

20

Can' gaquə lao tmil iz

¹ Na' ble'ida' to angl beṇə' zo yoban' betje' par bsaljue' yech gabilən', na' noxe'e to gden xen. ² Na' anglən' bñize' belən' bian' beyaque gwxiye'enə' ža gwlasda'ote, de'en le Satanas, na' bcheje'eb gdenṇə' par tmil iz. ³ Nach bzale'eb lo'o yech gabilən' na' le'e bseyjwte' cho'a yechən', na' bchiše'en to sey. Bene' ca' par niçh cuich xoayaguəb beṇə' ža' yežlyon' xte catə' te tmil iz. Cana'ach yoseže'eb yechojəb yeto tyemp dao'.

⁴ Nach ble'ida' zjəchi' beṇə' chəsə'ənabia' txen len Cristən' na' yogue'e len le' gosə'əchoglaogüe'en che beṇə'chən' šə non' napə dolə'. Na' beṇə' ca' chəsə'ənabia' len

le' zjənaque' beṇə' ca' cui əgwso'elao' bežən' nic lɣua'a lsaquə' de'en naquə ca leb, na' bito gwso'e latjə yoso'ozoe' señy chebən' lao xgaga'aque'enə' o na'aga'aque'enə'. Gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən', na' bosso'ozenague' che xtižə' Diozən'. De'e na'anə' beṇə' ca' chəsə'əgue'i Diozən' gwso'ote' lega'aque' gosə'əchogue' yenga'aque'enə'. Pero babesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca' niç chəsə'ənabi'e txen len Cristən' tml iz. ⁵ Cristən' bolis bosbane' lega'aque' ladjo beṇə' guat ca' antslə ca beṇə' yeziquə'əchlə. Na' catə' te yesə'ənabi'e tml iz, cana'ach yeziquə'əchlə beṇə' ca' bagwsa'at yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca'. ⁶ Mbalaz par beṇə' ca' babolis bosban Cristən' ladjo beṇə' guat ca' antslə ze'e solao tml izən', beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Bito gac chega'aque' can' gac che beṇə' ca' yesə'əzaglaochgua zejlicane. Na' de'en yesə'əzaglaochgüe' zejlicane lennə' nacho yelə' got əgwchopen'. Na' beṇə' ca' zjənaque' lažə' na' Diozən' nitə'ətezə' nite'e əso'elaogüe'ene' na' əso'elaogüe'e Cristən' can' gwnitə'ətezə' gwnitə' bχoz che beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e Diozən'. Na' beṇə' ca' zjənon cuinga'aque' lažə' na' Diozən' lega'aque' yesə'ənabi'e txen len Cristən' tml iz.

⁷ Na' catə' bagoc tml iz chəsə'ənabi'e, Diozən' güe'e latjə yechoj gwxiye'enə' de'en le' Satanás lo'o yech gabilən' gan' yo'on. ⁸ Na' yechojən par əxoayaguən beṇə' ca' ža' doxenlə lao yežlyon' de'e yoblə, beṇə' ca' chəsə'əne' Gog na' Magog. Gwxiye'enə' əxoayaguən lega'aque' na' əgwtoḃən lega'aque' par yesə'ədiləlene' Cristən'. Na' beṇə' zan juisy əgwtoḃən contr Cristən' ca' yox zannə' de'en chi' cho'a nisdao'. ⁹ Nach ble'idaogüe'eda' chac ca', za'ac beṇə' zan doxenlə lao yežlyon' na' gwse'echje' syodan' chaque Diozən' chei gan' ža' beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Nach Diozən' bene' par niç bchoj yi'inə' yoban' bžinten lao yežlyon' par bžiyi'in beṇə' ca' babtob gwxiye'enə'. ¹⁰ Na' ca' naquə gwxiye'enə' de'en bχoayag beṇə' ža' yežlyon', Cristən' bzale'en lao yi' gabilən' gan' chałə' sofrən', lo'o yi' xen de'en naquə ca' to nisdao'. Bzale'en gan' bzale'e bež nechən' na' bež əgwchope bian' bχoayaguəb beṇə'chən' len dižə' güenlažə' chebən'. Na' chəsə'əzaglao gwxiye'enə' len bež ca' lo'o yi' gabilən' do ža do yel par zejlicane.

Diozən' gwchoglaogüe'en che beṇə' ca' bagwsa'at šə non' napə dolə'

¹¹ Nach ble'ida' chi' Diozən' lao to siy xen de'en naquə de'e šyiš na' chnabi'e. Na' leczə ble'ida' benittecza yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' chedə' bitoch byažjga'aquen. ¹² Na' ble'ida' beṇə' ca' bagwsa'at sin cui gwso'onlilaže'e Jesocristən', beṇə' ca' gwsa'ac beṇə' blao na' len beṇə' ca' cui gwsa'ac beṇə' blao. Yogue'e zjəzeche' lao Diozən'. Nach Diozən' bzaše' libr ca' gan' zjənyoj yoguə' de'e ca' gwso'on to toga'aque'. Nach gwde na' bzaše' yeto libr gan' zjənyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicanen'. Na' yoguə' beṇə' ca' gwsa'at sin cui gwso'onlilaže'e Jesocristən' gwchoglaogüe'en chega'aque' de que yesə'əzi'e castigw segon bin' gwso'on to toga'aque', con can' nyoj le'e libr ca'. ¹³ Na' yoguə' beṇə' bagwsa'at lo'o nisdə'onə' sin cui gwso'onlilaže'e Jesocristən' lenczəga'aque' besyə'əchoje' par gosə'əzeche' lao Diozən' na' le'egatezə ca' yoguə' beṇə' bagwsa'at gatə'ətezəchlə leczə besyə'əchoje' latj che beṇə' guat ca'. Na' Diozən' gwchoglaogüe'en che to toga'aque' de que yesə'əzi'e castigw segon can' gwso'one'. ¹⁴ Nach Diozən' bcueze' yelə' gotən' de'en nacho de'e neche. Bene' par niç cuich no yežin latjə che beṇə' guat ca'. Na' de'en yesə'əzaquə'əzi' beṇə' güen de'e mal ca' lo'o yi' gabilən' zejlicane, lennə' de'en nacho yelə' got əgwchopen'. ¹⁵ Yoguə' non' cui nyoj leinə' le'e libr gan' nyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicane, bosso'ozale'ene' lo'o yi' gabilən' de'en naquə de'e xen ca' nisdao'.

21

Yežlyon' beyaquən de'e cobə len de'e ca' chle'icho le'e yoban'

¹ Gwde na' ble'ida' de'e ca' chle'icho le'e yoban' zjənaquən de'e cobə, na' leczə ble'ida' yežlyon' de'e cobə. Ca' naquə de'e ca' zjənla' le'e yoban' antslə, na' ca' naquə yežlyon' de'en banombi'acho, bagwde chega'aquən. Na' leczə nisdə'onə' bagwde chei. ² Nada' Juan

ble'ida' syoda che Diozən', syoda Jerosalennə' de'en naquə de'e cobə de'en chi' yoban' gan' zo Diozən', ble'ida' bletje'en lao yežlyon'. Banonšaogüe'en na' banone'en xoche ca to no'olə chpa'a cuine' catə' chšagne'e. ³ Nach do gan' chi' Diozən' chnabi'e benda' gwne to anglən' zižjo gwne': —Syoda che Diozən' babžinən gan' ža' beṇachən' na' Diozən' soe' len lega'aque'. Beṇach ca' əsa'aque' xi'ine' na' le' gaque' Dioz chega'aque' ben' əso'elaogüe'e. ⁴ Na' Diozən' gone' par ničh cuich nite'e trist, notoch no gat, na' notoch no no yegüine'e, ni que gaquə bi de'en yesə'əžaglaogüe' o bi de'en gon par yesə'əbeže'. Bagwde che yoguə' de'e ca' zjənac ca' de'en gotə' lao yežlyo nechən'.

⁵ Nach Diozən' ben' chi' chnabia' gwne': —Nada' chocoba' yoguə'əloj de'en de.

Na' leczə gwne': —Bzoj de'e quinga chedə' nada' chona' can' nia'anə' na' syempr cho'a dižə' li.

⁶ Nach gozne' nada': —Bačh goc can' gwni'anə'. Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' nada' naca' ben' gon par ničh te chei. Nadan' bazocza' catə'an bxi'a yežlyon' na' ca'aczən' soa' catə'an yeyož yedon. Notə'atezə beṇə' chene'ene' si'e de'en gwnežjua'ane', gwnežjua'ane' yelə' mban zejlicane de'en gwxaquə'əlebe ca nis ya'a de'en che'ejcho catə'an chbilecho, na' gwnežjua'ane'en sin cui bi yesə'əyixjue' chei. ⁷ Na' notə'atezə beṇə' šə chəsə'əzoine' cui choso'ozenague' che de'e malən', gac chega'aque' yoguə' de'e güen ca' de'en babi'a dižə' chei, na' caguə de'e te cuich gaca' Dioz ben' əso'elaogüe'e na' caguə de'e te cuich əsa'aque' xi'ina'. ⁸ Pero na' ca naquə beṇə' ca' chəsə'əžeb par yoso'ozenague' chia', na' beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada', na' beṇə' ca' chso'on bitə'atezə de'en chgue'ida', na' beṇə' ca' chso'ot beṇə' yoblə, na' beṇə' ca' chəsə'əbejyichj no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chesə'əzolene' beṇə' yoblə, na' beṇə' chəsə'əža' xtoga'aque', na' beṇə' ca' chəsə'ənao de'en chso'on beṇə' ca' chəsə'əṇelen de'e xio', na' beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə', na' yoguə' beṇə' ca' chso'e dižə' güenlažə', yoguə'əga'aque'enə' yesə'əzaquə'əzi'e zejlicane lo'o yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', na' yi' gabilən' naquən ca to nisdao'. Na' de'en gac chega'aque' lennə' yelə' got əgwchopen'.

Syoda Jerosalen de'en naquə de'e cobə

⁹ Na' ble'ida' angl ca' gažə beṇə' ca' gwso'oxə' gažə tas gan' yo'ožə de'en gwxaquə'əleben ca gažə castigw de'en bnežjw Diozən' beṇə' mal ca'. Na' toe' bgüiguə' gan' zoa'anə' na' gože' nada': —Da gwlo'ida' le' no'olən' ze'e si' Jesocristən' par gaque' xo'ole', Jesocrist ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁰ Na' Spirit che Diozən' benən par ničh anglən' gwche'e nada' to lao ya'a xen de'en naquə de'e sibə par ničh blo'ine' nada' syoda əblao che Diozən', syoda Jerosalennə' de'en gwche' yoban' gan' zo Diozən' de'en babetje' lao yežlyon'. ¹¹ Na' ble'ida' chey che'eni' syodan' len yelə' chey che'eni' che Diozən', na' ble'ida'an ca to yej fin de'e chactit, ca yej de'en ne' jaspe de'en chle'icho ca bidr. ¹² Na' ble'ida' to ze'e xen de'e sibə de'en nyechj syodan', na' nitə'an šižin puert, na' to to cho'a puertən' zjəzecha tgüejə angl. Na' ca naquə puert ca' zjənyožen la šižin family che beṇə' Izrael ca' beṇə' ca' za'ac lao dia che to to xi'in de'e Izraelən'. ¹³ Le'e ze'e galən' chla' bgüižən' nitə' šonə puert, na' yešonən cuitən licha, na' yešonən cuitən yeglə, na' yešonən galən' chen bgüižən'. ¹⁴ Na' ble'ida' lan ze'enə' de'en nyechj syodan', naquən šižin yej xen na' zjənyožen le'e yej ca' la šižin apostol che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁵ Na' anglən' ben' be'elen nada' dižə'anə' noxe'e to ya de or par gwsie medid che syodan' na' len ze'e cheinə' na' puert chei ca'. ¹⁶ Syodan' naquə de'e cuadrad, na' tozə can' naquə yelə' zlague'i len yelə' ltonei na' len yelə' sib chein'. Na' medid che syodan' goquən chopə mil chopə gueyoa kilometros. ¹⁷ Nach gwde na' gwxi'e ze'e de'en nyechj syodan' medid, na' goquən gyon tap metr yelə' sib chein' segon metr de'en chesə'əchin beṇachən' na' lennə' bchin anglən'.

¹⁸ Ze'e de'en nychj syodan' naquən de yej de'en nzi' jaspe, na' ble'ida' de que yo'o ca' ža' syodan' zjənaquən porzə de or na' nla'an ca bidr de'en naquə xi'ilažə'. ¹⁹ Na' le'e to to yej xen ca' de'en zjənaquə lan ze'e de'en nychj syodan' zjənone'en xoche len yoguə' claste yej fin. De'e nechən' da'an jaspe, de'e gwchopen' safiro, de'e gwyone agata, de'e gwdape esmeralda, ²⁰ de'e güeyə' onise, de'e gwxoce cornalina, de'e gažə crisolito, de'e əgwxoce' berilo, de'e güei topasio, de'e ši crisoprasa, de'e šnejei jasinto, na' de'e šižinei amatista. ²¹ Nach puert ca' šižin de'e nitə' che syodan' to toga'quən zjənaquən de to perla. Na' lquey che syodan' zjənaquən porzə de or na' nla' le'inə' can' nla' le'i to de'en naquə de bidr.

²² Bitobi yo'odao' ble'ida' lao' syodan' chedə' la' do tyempte beṇə' ca' ža' syodan' nite'e lao Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xennə' na' lao Xi'ine' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', na' beṇə' ca' ža' syodan' chso'elaogüe'e lega'aque'. ²³ Bito chyažje bgüizən' ni bio'onə' par yoso'ose'eni'in lao syodan' chedə' nye'eni' syodan' len yelə' chey che'eni' che Diozən' na' che Xi'ine' Jesocristən'. ²⁴ Na' be'eni' che syodan' gwse'eni'in yedote par beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', beṇə' ca' zjənaquə to to nasyon. Na' rei ca' chə'anabia' yežlyon', beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən', yoso'onežjue'ene' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an de'en de chega'aque'. ²⁵ Bito šeyjw puert ca' teža na' caguə batə'əquə gaquə žchol. ²⁶ Na' yelə' xoche na' bitə'ətezəchlə de'e zaque'e de'en gotə' che nasyon ca' gatə'an lao' syodan'. ²⁷ Bitobi de'e mal gaquə lao' syodan', na' notono gaquə yesyə'əžin syodan' no chon de'e ca' chgue'i Diozən' o no choe' dižə' güenlažə'. Caguə no yesyə'əžin syodan' sino beṇə' ca' zjənyoj laga'aque'en le'e libr che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. Le'e libr na'anə' zjənyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicanen'.

22

¹ Nach blo'ine' nada' yao de'en yožə nis de'en chnežjon beṇəchən' yelə' mban zejlicanen'. Na' nisən' naquən clar juisy ca be'eyə', na' yaon' chchojən gan' chi' Diozən' na' Xi'ine' Jesocristən' chəsə'anabi'e, Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. ² Na' yaon' chden gwchol lquey xen che syodan' na' ze yag chopə la'a cho'a yaon', yag de'en chnežjon beṇəchən' yelə' mban zejlicanen'. Na' yoguə' bio' chəsə'əbian frot, šižin las lao tgüiz. Na' beṇə' ca' ža' syodan' beṇə' zjənaquə to to nasyon chəsə'əchine' xlague'i ca' par ničh nite'e güen. ³ Cuat gatə' de'e gue'i Diozən' lao' syodan'. Diozən' len Xi'ine' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' zjəchi'e syodan' chəsə'anabi'e, na' yoguə' beṇə' ca' ža' syodan' chso'onlilažə'e Diozən' na' nitə'ətezə nite'e chso'elaogüe'ene'. ⁴ Nitə'ətezə nite'e gan' chəsə'əle'ine' cho'alao Diozən', na' nyoj le'enə' lao xgaga'aque'enə'. ⁵ Cuat gaquə žchol lao' syodan'. De'e na'anə' bito yažje be'eni' che lampara, nique yažje be'eni' che bgüizən', chedə' yelə' chey che'eni' che Xancho Diozən' chse'eni'in gan' ža' beṇə' ca' chso'elao' le' na' chəsə'anabi'e len le' zejlicane.

Bazon əžin ža yidə Cristən' de'e yoblə

⁶ Nach anglən' gwne' nada': —Yoguə' de'en bagwna Diozən' zjənaquən de'e li na' gaquə can' ne'enə'. Xancho Dioz nan' chbeje' beṇə' par chso'e xtiže'enə' na' le'enə' bsele'e nada' par chzejni'ida' beṇə' ca' chso'elao' le' de'e ca' baza' gaquə. ⁷ Jeso'osən' ne' de que bazon əžin ža yide' de'e yoblə, na' mbalaz nitə' beṇə' ca' yoso'ozenag che de'e ca' babzojo' le'e librən' noxo'onə', ca naquə de'e ca' ze'e gaquə.

⁸ Nada' Juan bzoja' de'en benda' na' ble'ida', na' catə' benda' na' ble'iga'acda'an bzo xiba' xni'a anglən' par güe'elaogua'ane', ben' ben par ničh ble'ida'ogüe'eda' yoguə' de'e ca'. ⁹ Pero anglən' bito be'e latjə, na' gwne': —Bito gono' ca'. Be'elao' Diozən'. Nada' naca' to beṇə'

güen xšine' can' naco' le' na' ljuežjo' ca' beṇə' ca' leczə bagwlej Diozən' par chso'e xtiže'enə', na' ca'aczən' yoguə' beṇə' ca' yoso'ozenag che de'e ca' babzojo' le'e librən' noxo'onə'.

¹⁰ Na' leczə gwne' nada': —Bito gwcuašo'o che de'e ca' ze'e za'ac can' na libr nga bzojo', chedə' bazon əžin ža gaquə yoguə' de'e ca' bzojo' le'inə'. ¹¹ Bazon əžin ža catə' beṇə' ca' chso'on de'e malən' yesyə'əga'anlenczə de'e mal chega'aque'enə' gabilən'. Na' beṇə' ca' chso'on de'en naquə yelə' zto' yesyə'əga'anlene' yelə' zto' chega'aque'enə' gabilən'. Na' beṇə' ca' zjənaque' beṇə' güenlao Diozən' so'onche' de'e güennə' zejlicane. Bagwlej Diozən' lega'aque' par zjənaque' lažə' ne'enə' na' zejlicane yesyə'əga'ane' lažə' ne'enə'.

¹² Nach Jeso'osən' gwne': —Bazon əžin ža yida' de'e yoblə, na' gona' castigw che to to beṇəch o gona' par ničh gaquə de'e güen che to toga'aque' segon nac gwso'one'. ¹³ Nada' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par ničh te chei. Bazocza' catə'an bxi'a yežlyon' na' ca'aczən' soa' catə'an yeyož yedon.

¹⁴ Mbalaz nitə' notə'atezə beṇə' bagosə'əṇabe nada' beca'a xtolə'əga'aque'enə'. Na' gua'a latjə so'e cho'a puert che syodan' gan' zoa'anə' na' gwnežjua' lega'aque' frot che yag yelə' mban zejlicanen'. ¹⁵ Pero na' bito gua'a latjə so'o beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada' cho'a puert che syodan'. Bito gaquə so'o beṇə' ca' chesə'ənelen de'e xio', na' beṇə' chəsə'əbejyichj no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chnitə'əlene' beṇə' yoblə o beṇə' chəsə'əža' xtoga'aque'. Bito gaquə so'o beṇə' chso'ot beṇə', beṇə' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə' na' notə'atezə beṇə' chəsə'əbeine' chso'e dižə' güenlažə'.

¹⁶ Nada' Jeso'os bselə'a angl chia'anə' par bzenene' le' yoguə' de'en babzojo' par beṇə' ca' zjəncodə' ljuežje chso'elaogüe'e nada'. Nada' golja' lao dia che de'e Rei Dabin', na' naca' ben' ben Diozən' lyebe əsele'e lao dia che de'e Rei Dabin'. Na' gwxaquə'əlebəda' ca' beljw xsilən'. Nezecho catə' chla' beljw xsilən' bazon še'eni', na' de'en babida' yežlyon' nezecho bazon gaquə yoguə' de'e güen ca' zjənyoj le'e libr nga.— Can' gwna Jeso'osən' nada'.

¹⁷ Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho ca to no'olan' si'e, na' chio'o txen len Spirit che Diozən' chṇablažə'əcho yob yide' de'e yoblə. Na' yoguə' no yene catə' yoso'olabe' libr nga, leczə yesə'əṇablažə'əšgue' yob yide' de'e yoblə.

Na' notə'atezə beṇə' se'ene'ene' so'onlilaže'e Jeso'osən' gatə' yelə' mban zejlicane chega'aque' sin cui bi yesə'əyixjue' chei.

¹⁸ Nach gozna Jeso'osən': —De'e ngan' əchnia' par yoguə' le'e gwlable o yenele catə' beṇə' yoso'olabe' de'e quinga ben Diozən' mendad zjənyoj le'e libr nga. Notə'atezle šə gwzanchle ca de'en na libr nga catə' əgwzejni'ile beṇə' che de'e ca' ze'e za'ac, Diozən' gone' par ničh gac chele yoguə' de'e mal ca' de'en zjənyoj le'e libr nga. ¹⁹ Na' notə'atezle catə' əgwzejni'ile beṇə' che de'e ca' ze'e za'ac šə cui yene'ele əgwzejni'ile lega'aque' yoguə' de'e ca' ben Diozən' mendad zjənyoj le'e libr nga, Diozən' yoxi'e lalen' le'e libr che'enə' na' bito güe'e latjə yežinle syoda che'enə'. Na' le'e libr che Dioz nan' zjənyoj la yoguə' beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicanen'.

²⁰ Nach Jeso'osən' ben' bzejni'ine' nada' yoguə' de'e quinga ne': —De'e li yida' lögüegwzə. Na' nada' goža'ane': —Ca'ašgaczə gaquə. Yob yidəšgo' Xana' Jeso'os.

²¹ Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' yoguə'əle. De'e na'azən' de chzoja'.

Juan